

הראל פנסיה וגמל בע"מ

דוח תקופתי לשנת 2023

הראל פנסיה וגמל בע"מ

דוח תקופתי לשנת 2023

פרק 1 דוח תיאור עסקי התאגיד

פרק 2 דוח הדירקטוריון

פרק 3 דוחות כספיים

הרצל פנסיה וגמל בע"מ

פרק 1

דוח תיאור עסקי התאגיד

תיאור עסקי התאגיד

- חלק זה כולל את תיאור עסקי החברה נכון ליום 31 בדצמבר 2023 ואת השינויים שחלו בעסקי החברה בשנת 2023. הדוח נערך בהתאם לחוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, מיום 27 בדצמבר 2018. למעט אם צוין אחרת, המידע הכלול בדוח זה נכון ליום 31 בדצמבר 2023.
- פרק זה מהווה חלק בלתי נפרד מהדוח התקופתי ויש לקרוא את הדוח התקופתי כולו כמקשה אחת.
- פרק זה בדוח התקופתי, העוסק בתיאור החברה, התפתחותה, עסקיה ותחומי פעילותה, כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדוח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "החברה/ הקבוצה מעריכה"; "החברה/הקבוצה סבורה"; החברה/הקבוצה "צפויה" וכדו', אך ייתכן שמידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים. מידע צופה פני עתיד המופיע בדוח זה מתייחס אך ורק למועד בו הוא נכתב. החברה אינה מתחייבת לעדכן או לשנות מידע זה ככל שמידע נוסף או שונה בקשר למידע כאמור יגיע לידיעתה.
- להסרת ספק מובהר, כי התיאור המובא בדוח לגבי תנאי מוצרי הפנסיה השונים הינו תיאור תמציתי לצרכי הדוח בלבד, וכי תנאיהם המחייבים הם כנקבע בחוק קופות גמל, בתקנות קופות גמל ובתקנוני קרנות הפנסיה וקופות הגמל.

תוכן

1.	חלק א' - פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה	6.....
1.1	פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה	6.....
1.2	תחומי פעילות	7.....
1.3	השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה	7.....
1.4	חלוקת דיבידנדים	7.....
2.	חלק ב' - תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות	8.....
2.1	מוצרים ושירותים	8.....
2.2	תחרות	38.....
2.3	לקוחות	46.....
3.	חלק ג' - מידע נוסף ברמת כלל החברה	48.....
3.1	מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה	48.....
3.2	חסמי כניסה ויציאה	52.....
3.3	גורמי הצלחה קריטיים	52.....
3.4	השקעות	53.....
3.5	ביטוח משנה	53.....
3.6	הון אנושי	54.....
3.7	שיווק והפצה	56.....
3.8	ספקים ונותני שירותים	58.....
3.9	רכוש קבוע	59.....
3.10	עונתיות	59.....
3.11	נכסים בלתי מוחשיים	60.....
3.12	גורמי סיכון	61.....
3.13	הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה	62.....
3.14	תחזיות אחרות והערכות לגבי עסקי החברה	63.....

4.	חלק ד' - היבטי ממשל תאגידי	64
4.1	הדירקטורים של החברה המנהלת	64
4.2	נושאי משרה	69
4.3	אקטואר קרן הפנסיה	74
4.4	מדיניות תגמול של הראל השקעות ושל הגופים המוסדיים בקבוצת הראל	75
4.5	מבקר פנים	77
4.6	רואה חשבון מבקר	78
4.7	אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי	79
4.8	החלטות החברה	79

הגדרות

לנוחיות הקורא מובאים להלן המונחים או הקיצורים הבאים, להם בפרק זה המשמעות המובאת לצדם, אלא אם כן נאמר אחרת.

כהגדרת מונח זה בחוק הפיקוח (מבטח או חברה מנהלת).	"גוף מוסדי"
הסכומים שמפקיד עמית (או שמופקדים עבורו) בקרן פנסיה או בקופת גמל.	"דמי גמולים"
הראל פנסיה וגמל בע"מ.	"החברה" או "הראל פנסיה וגמל"
הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון כמשמעותו בחוק הפיקוח, ובחוק קופות הגמל.	"הממונה"
הראל השקעות וחברות בשליטתה.	"הקבוצה"
הראל חברה לביטוח בע"מ.	"הראל ביטוח"
הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.	"הראל השקעות"
חברה שעיסוקה ניהול קופות גמל או קרנות פנסיה ואשר קיבלה רישיון לכך מאת הממונה, בהתאם לסעיף 4 לחוק קופות גמל.	"חברה מנהלת"
חוק החברות, התשנ"ט-1999.	"חוק החברות"
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.	"חוק הפיקוח"
חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995.	"חוק ייעוץ השקעות"
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005.	"חוק ייעוץ ושיווק פנסיוני"
חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.	"חוק ניירות ערך"
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005.	"חוק קופות גמל"
לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ.	"לעתיד"
כמשמעותו בחוק ייעוץ ושיווק פנסיוני (קופות גמל, קרנות פנסיה, קרן השתלמות, פוליסות ביטוח שהינן קופות גמל להון או לקצבה, קופות גמל להשקעה, תכניות ביטוח מפני סיכון מוות או אובדן כושר עבודה הכלולות בתכניות דלעיל או נמכרות אגב אחת מהן).	"מוצר פנסיוני"
כמשמעותו בחוק ייעוץ השקעות (ניירות ערך, מוצרים מובנים ויחידות השתתפות בקרנות נאמנות).	"נכס פיננסי"
נכסים הכוללים את נכסי קופות הגמל וקרנות הפנסיה, למעט קרנות ותיקות, נכסים המוחזקים על ידי מבטחים לכיסוי התחייבויות תלויות תשואה בביטוח חיים, נכסים המוחזקים על ידי מבטחים לכיסוי התחייבויותיהם לפי תכניות ביטוח חיים המעניקות למבוטח תשואה מובטחת ושהמבטח אינו זכאי בשל הכספים המופקדים בהם או בשל חלק מהם לאגרות חוב מיועדות.	"נכסי החיסכון לטווח ארוך"
פקודת מס הכנסה [נוסח חדש].	"פקודת מס הכנסה"
הסכומים שנצברו לזכות העמיתים בקופת הגמל או בקרן הפנסיה.	"צבירה"

תכנית ביטוח שאושרה כקופת גמל לתגמולים, לפיצויים או לקצבה, הן לפי חוק קופות הגמל והן לפי תקנות קופות הגמל.	"קופת ביטוח"
קופת גמל כמשמעותה בחוק קופות גמל שאינה קרן פנסיה.	"קופת גמל"
קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ.	"קחצ"ק"
קופת גמל לקצבה, כמשמעותה בחוק קופות גמל, אשר אינה קופת ביטוח.	"קרן פנסיה"
קרן פנסיה שהוקמה לפני 1 בינואר 1995.	"קרן פנסיה ותיקה"
קרן פנסיה שהוקמה החל מיום 1 בינואר 1995.	"קרן פנסיה חדשה"
קרן פנסיה שאינה זכאית להשקיע באג"ח מיועדות או באפיק השקעה מובטח תשואה. ניתן לבצע בה הפקדות שוטפות, הפקדות מעבר לתקרה המותרת להפקדה בקרן מקיפה והפקדות חד פעמיות ללא מגבלת תקופה.	"קרן כללית"
קרן פנסיה שתכניות הפנסיה שלה משלמות קצבה חודשית שוטפת במקרים הבאים: (א) קצבת זקנה החל מגיל הפרישה הקבוע בתקנון הקרן; (ב) קצבת נכות במקרה של אובדן כושר עבודה חלקי או מלא כתוצאה ממצב בריאותי לקוי; (ג) קצבת שארים במקרה של מות העמית או הפנסיונר.	"קרן מקיפה"
תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.	"תקנות ההשקעה"
תקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964.	"תקנות קופות הגמל" או
	"תקנות מס הכנסה"
בדוח "תיאור עסקי התאגיד", בדוח "סקירת ההנהלה" ובדוח האקטוארי, עמית פעיל הינו עמית שבאחד מחשבונותיו הופקדו דמי גמולים ברבעון האחרון שקדם למועד הדוח ושקיימת בו יתרה נכון לאותו מועד (בהתאם להוראות החוזר המאוחד, שער 5, חלק 4, פרק 1 - דין וחשבון לציבור).	"עמית פעיל"
מי שאינו עמית פעיל.	"עמית לא פעיל"

1. חלק א' - פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה

1.1 פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה

1.1.1 שנת התאגדות החברה וצורת ההתאגדות

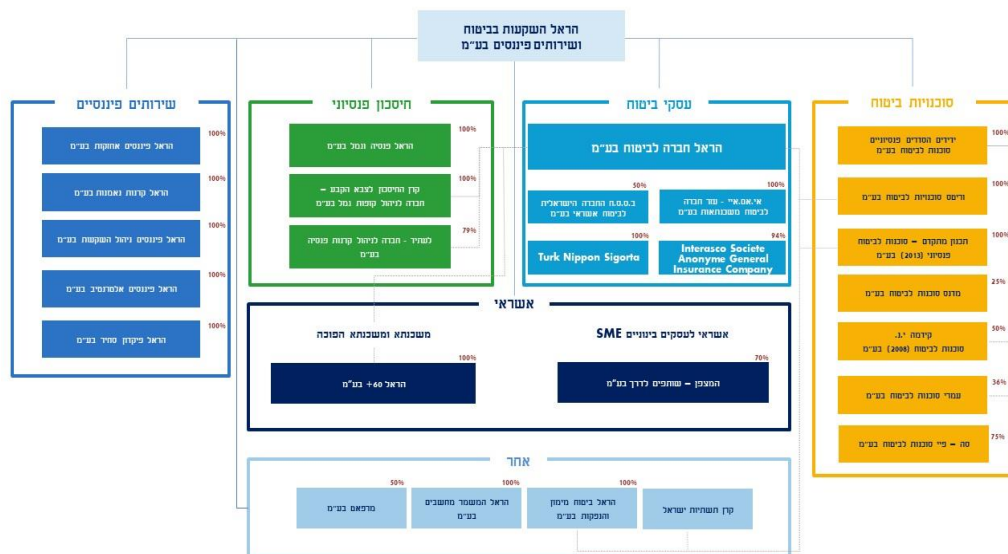
החברה התאגדה בשנת 1996 כחברה פרטית בישראל, בהתאם לפקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983.

החברה הינה בבעלות מלאה, במישרין, של הראל השקעות שהינה חברה ציבורית, אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

בעלי השליטה בהראל השקעות הינם ה"ה יאיר המבורגר, גדעון המבורגר ונורית מנור (בסעיף זה: "בעלי השליטה") המחזיקים, נכון למועד פרסום הדוח, בכ-48.47% מזכויות ההצבעה ומהון המניות המונפק של הראל השקעות.

ההחזקה של בעלי השליטה בהראל השקעות הינה בעיקר באמצעות ג.י.ן. ייעוץ כלכלי וניהול השקעות 2017, שותפות מוגבלת אשר בשליטתם ובעלותם המלאה של בעלי השליטה, בה הם מחזיקים כשותפים מוגבלים, באמצעות חברות פרטיות בבעלותם המלאה ("השותפות ג.י.ן") וכן מחזיקים בשותף הכללי בשותפות ג.י.ן.

1.1.2 תרשים מבנה האחזקות של הקבוצה

1.1.3 אופיו ותוצאותיו של שינוי מבני, מיזוג או רכישה מהותיים

לא בוצעו שינויים מבניים, מיזוגים או רכישות מהותיות במהלך תקופת הדוח.

1.1.4 רכישה, מכירה או העברה של נכסים בהיקף מהותי שלא במהלך העסקים הרגיל

במהלך השנה לא היו רכישות, מכירות או העברה של נכסים בהיקף מהותי שלא במהלך העסקים הרגיל.

1.1.5 אופיים ותוצאותיהם של הליכי פירוק, כינוס נכסים, הסדר נושים וכיוצא בזה

החברה לא הייתה מעורבת בהליכי פירוק, כינוס נכסים, הסדר נושים וכיוצא בזה, אשר להם השפעה על פעילותה של החברה בשנת הדוח.

1.2 תחומי פעילות

החברה הינה חברה מנהלת כהגדרת המונח בחוק קופות הגמל. תחומי פעילות החברה הינם חלק מתחום חיסכון ארוך טווח. תחומי הפעילות הנגזרים מסוגי קופות הגמל אותן היא מנהלת, הינם כדלקמן:

ניהול קרנות פנסיה

- קרן פנסיה חדשה מקיפה, קרן פנסיה חדשה כללית וקרן פנסיה ותיקה מאוזנת (שנרכשה במסגרת עסקת פסגות) - משלמת לעמיתה- מבוטחיה קצבת זקנה חודשית בעת פרישתם מעבודה או קצבת נכות במקרה של נכות (אובדן כושר עבודה) וכן משלמת קצבה לשארים במקרה של מות העמית- המבוטח או פנסיונר הזקנה, בהתאם להוראות התקנון.

ניהול קופות גמל

- **קופות גמל לחיסכון, קופות גמל לתגמולים וקופות גמל אישיות לפיצויים** - קופות גמל שנועדו לשם חיסכון לטווח ארוך או בינוני לעמיתים עצמאיים ולעמיתים שכירים.
- **קרנות השתלמות** - קופות גמל שנועדו לחיסכון לשם יציאה להשתלמות המיועדת לשמירת רמתו המקצועית של העובד כאשר סכומי החיסכון ניתנים למשיכה לכל מטרה לאחר צבירת ותק של 6 שנים.
- **קופות גמל מרכזיות לפיצויים** - קופות גמל המיועדות לצבירת סכומים על ידי המעביד לשם הבטחת זכויות עובדיו לקבלת פיצויי פרישה. תיקון 3 לחוק קופות הגמל ביטל את אפשרות ההפרשה לקופות מרכזיות לפיצויים החל מתום שנת 2010.
- **קופה מרכזית לפנסיה תקציבית** - קופה המיועדת לצבירת הסכומים שינוכו ממשכורתו של עובד אצל מעסיק שהסדר הפנסיה החל לגביו הוא הסדר פנסיה תקציבית, בהתאם לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג-2003.
- **קופות גמל לדמי מחלה** - קופות גמל המיועדות למעסיקים לצורך הפקדת כספים לתשלום דמי מחלה לעובדיהם.
- **קופת גמל להשקעה** - קופת גמל המיועדת לתשלום סכום הון ליחידים ואשר לחלופין, החל מגיל 60, ניתן לקבל ממנה תשלומי קצבה פטורים מתשלום מס. עמית רשאי להפקיד בקופת גמל להשקעה סכום שלא יעלה על כ- 70,000 ש"ח לשנה צמוד למדד המחירים לצרכן.
- **קופת גמל לחיסכון לילד** - קופת גמל שהחלה לפעול בחודש ינואר 2017, בה ניתן להפקיד את סכום החיסכון אשר מעביר המוסד לביטוח לאומי בהתאם לפרק ד' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 וכן להגדיל את ההפקדה בהתאם להוראות הדין.

1.3 השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה

לא בוצעו השקעות בהון החברה. כמו כן, אין לחברה התחייבויות להשקעות נוספות.

1.4 חלוקת דיבידנדים

לחברה אין מדיניות חלוקת דיבידנד.

2. חלק ב' - תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות

2.1 מוצרים ושירותים

2.1.1 תחום הפנסיה

המוצרים בתחום פעילות זה מיועדים לשכירים, לעצמאים וללקוחות הרוכשים כיסויים באופן פרטי (ללא קשר לעיסוקם). הפקדות שכירים או עצמאים, מזכות אותם בהטבות מיסוי בשלושה מישורים: הטבות מס במועד ההפקדה, פטור ממס על רווחים בעת צבירת הכספים והטבות מס בעת קבלת הכספים בגיל פרישה.

בהתאם להוראות הדין, קיימת הפרדה מלאה בין נכסיה והתחייבויותיה של החברה המנהלת את הקופות או את הקרנות, לבין נכסי העמיתים הצבורים בהן. נכסי העמיתים אינם נכללים בדוחות הכספיים של החברה המנהלת.

החברה מנהלת קרנות פנסיה חדשות (מקיפה וכללית) וקרן פנסיה ותיקה מאוזנת, שהינן חלק מתחום חיסכון ארוך טווח. תחום החיסכון ארוך הטווח מתמקד בעיקר בחיסכון לתקופת הפרישה לגמלאות ובכיסוי לסיכונים שונים. פעילות החיסכון במסגרת ביטוח חיים, פנסיה וגמל זוכה לעידוד מצד רשויות המדינה כמפורט להלן, והוראות שונות בדיני עבודה, כמו גם בהנפקת אג"ח מיועדות לקרנות פנסיה המקיפות והוותיקות (ראה הרחבה בהמשך). תמריצים והוראות אלה מהווים שיקול מרכזי בבחירת הלקוחות במוצרי תחום החיסכון ארוך הטווח. קרנות הפנסיה כוללות חיסכון לגיל פרישה בשילוב עם כיסויים ביטוחיים.

קרנות הפנסיה החדשות המקיפות והוותיקות להשקיע באג"ח ממשלתיות מיועדות בשיעור של 30% מסך נכסיהן. יתרת נכסי הקרנות מושקעת בהשקעות אחרות בהתאם לתקנות ההשקעה ותקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה, התשע"ז-2017. מטרת הנפקת אגרות חוב מיועדות לקרנות פנסיה הינה להוות כרית ביטחון להבטחת זכויות הפנסיה של העמיתים.

באוקטובר 2022 נכנס לתוקף מנגנון שהחליף את המנגנון שהיה קיים (דהיינו, אגרות חוב מיועדות בשיעור של כ-30% מנכסי הקרנות) להבטחת תשואה, העושה שימוש באגרות החוב הממשלתיות מיועדות, המנגנון שנכנס מתבסס על השלמת תשואת יעד מצטברת. המנגנון האמור פורסם במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 2021 ו-2022), התשפ"א - 2021, פרק ייעול מנגנון הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה. בהתאם למנגנון זה, המדינה מעמידה התחייבות הפרשים לכל קרן פנסיה ובתום חמש שנים מיום העמדת התחייבות ההפרשים תחושב התשואה עבור כל קרן. במידה ותשואת הנכסים תהיה נמוכה מתשואת היעד המצטברת שנקבעה, המדינה תעביר לקרן הפנסיה את ההפרש בין תשואת היעד המצטברת לבין תשואת הנכסים שהתקבלה. במידה ותשואת הנכסים תהיה גבוהה מתשואת היעד המצטברת, ההפרש יועבר לקרן ייעודית. השקעת הכספים לגביהם ניתנת הבטחת תשואה יושקעו במסלול ההשקעה בו מנוהלים מירב נכסי הקרן. כמו כן, לצורך מימון הקרן הייעודית, המדינה תעביר תקציב לפי שיעורים שונים אשר יבטיח את תשלום ההפרשים במקרה הצורך.

קרן פנסיה פועלת באמצעות מנגנון של ביטוח הדדי בין העמיתים. ההנחות האקטואריות המהוות בסיס לזכויות העמיתים נבחנות מעת לעת על פי המצב בפועל. אם חל בהן שינוי, זכויות העמיתים משתנות והם נושאים במשותף בכל עודף או גרעון אקטוארי של הקרן.

לעניין ניהול ההתחייבויות הפנסיוניות של החברה, ראה ביאור 11 בדוח הכספי של הקרן המקיפה וביאור 10 בדוח הכספי של הקרן הכללית.

• תקנונים

היחסים בין קרן הפנסיה לבין עמיתיה מוסדרים בעזרת תקנון המעגן את הכללים לקביעת הזכאות לתשלום, שיעור התשלום וכללים המסדירים את החברות בקרן. כאשר נדרשים שינויים בתקנון, החברה מתאימה את התקנון וכפועל יוצא מכך את זכויות העמיתים, וכל זאת בכפוף לאישור הממונה. זכויות וחובות העמית בקרן הפנסיה או זכויות וחובות שאיריו יהיו בהתאם לתקנון הקרן כפי שיהיה בתוקף מעת לעת. במקרה של אירוע מזכה, הזכויות יקבעו בהתאם להוראות תקנון הקרן שבתוקף במועד האירוע.

תקנון קרן הפנסיה המקיפה

ביום 1 בינואר 2024 תוקן תקנון קרן הפנסיה, להלן השינוי:

- הוספת מסלול השקעה חדש מסלול "פאסיבי - מדדי מניות". המסלול נפתח בחודש ינואר 2024.
- ביום 1 בינואר 2023 תוקן תקנון קרן הפנסיה, להלן השינויים העיקריים:
 - עודכנו דמי ניהול משיעור של 0.5% לשיעור של 0.3% למקבלי קצבת זקנה שהחלו לקבל קצבת זקנה החל מיום 01/02/2022. עדכון זה חל גם על קצבה המשולמת לשאיר בשל אותו מקבל קצבה.
 - שונתה מדיניות השקעה בכל מסלולי ההשקעה של העמיתים בקרן כך שנכסי המסלול החשופים לנכסים בהתאם למסלול ההשקעה יהיו כל נכסי המסלולים למעט עד 30% מהנכסים המושקעים באיגרות חוב מסוג "ערד" או באפיק השקעה מובטח תשואה בהתאם להוראות ההסדר התחיקתי.
 - נוספו בחודש ינואר 2023, שלושה מסלולי השקעה חדשים:
 - "עוקב ממדים – גמיש"
 - "משולב סחיר"
 - "קיימות"
 - שונתה מדיניות ההשקעה בכל מסלולי ההשקעה של מקבלי קצבה כך שנכסי המסלול החשופים לנכסים בהתאם למסלול ההשקעה יהיו כל נכסי המסלולים למעט 60% מהנכסים המושקעים באיגרות חוב מסוג "ערד" או באפיק השקעה מובטח תשואה בהתאם להוראות ההסדר התחיקתי.
 - עודכנו הנחות דמוגרפיות בהתאם חוזר 2022-9-18 וריבית היוון בהתאם לחוזר 2022-9-20.
 - נוסף במערכת הכללים לבירור ויישוב פניות ציבור סעיף לגבי זמני הטיפול למענה בכתב לפניות הציבור של אזרח ותיק (אדם מעל גיל 67) כך שנדרש יהיה להשיב על פנייתו בתוך 21 ימים (במקום 30 ימים).

תקנון קרן הפנסיה הכללית

ביום 1 בינואר 2024 תוקן תקנון קרן הפנסיה, להלן השינוי:

- הוספת מסלול השקעה חדש מסלול "פאסיבי - מדדי מניות". המסלול נפתח בחודש ינואר 2024.
- ביום 10 באוגוסט 2023 אושר תיקון תקנון קרן הפנסיה, להלן השינוי:
 - העלאת תקרת השכר הקובע בקרן הפנסיה לסכום השווה ל-4 פעמים השכר הממוצע במשק (במקום 3), התיקון נכנס לתוקפו החל מיום 1 בספטמבר 2023.
 - ביום 1 בינואר 2023 תוקן תקנון הקרן, להלן השינויים העיקריים:
 - עודכנו דמי ניהול משיעור של 0.5% לשיעור של 0.3% למקבלי קצבת זקנה שהחלו לקבל קצבת זקנה החל מיום 01/02/2022. עדכון זה חל גם על קצבה המשולמת לשאיר בשל אותו מקבל קצבה.
 - שונתה מדיניות השקעה בכל מסלולי ההשקעה בקרן כך שנכסי המסלול החשופים לנכסים בהתאם למסלול ההשקעה יהיו כל נכסי המסלולים למעט עד 30% מהנכסים המושקעים באיגרות חוב מסוג "ערד" או באפיק השקעה מובטח תשואה בהתאם להוראות ההסדר התחיקתי.
 - נוספו בחודש ינואר 2023, שלושה מסלולי השקעה חדשים:
 - "עוקב ממדים – גמיש"
 - "משולב סחיר"
 - "קיימות"
 - עודכנו הנחות דמוגרפיות בהתאם חוזר 2022-9-18 וריבית היוון בהתאם לחוזר 2022-9-20.

- נוסף במערכת הכללים לבירור ויישוב פניות ציבור סעיף לגבי זמני הטיפול למענה בכתב לפניות הציבור של אזרח ותיק, (אדם מעל גיל 67) כך שנדרש יהיה להשיב על פנייתו בתוך 21 ימים (במקום 30 ימים).

• מסלולי השקעה

מסלולי השקעה בקרן הפנסיה המקיפה

בקרן הפנסיה מנוהלים 14 מסלולי השקעה לעמיתים, לפי הפירוט הבא: 3 מסלולי השקעה מותאמי גיל (מסלולי ברירת המחדל), גילעד כללי ומנוף כללי הסגורים למצטרפים חדשים החל מינואר 2016, מסלול אג"ח ללא מניות, מסלול מניות, מסלול הלכה, מסלול שקלי לטווח קצר, מסלול מחקה מדד S&P 500, מסלול עוקב מדדים גמיש, מסלול קיימות, מסלול משולב סחיר ומסלול פאסיבי – מדדי מניות (המסלול נפתח בחודש ינואר 2024).

בנוסף, מנוהלים בקרן הפנסיה 5 מסלולי השקעה לפנסיונרים: מסלול בסיסי למקבלי קצבה, מסלול הלכה למקבלי קצבה, מסלול זכאים קיימים לקצבה המיועד עבור מקבלי קצבה אשר מועד זכאותם לקבלת קצבה מהקרן קודם ליום 1 בינואר 2004, מסלול בסיסי למקבלי קצבה קיימים ומסלול הלכה למקבלי קצבה קיימים, המיועדים עבור מקבלי קצבה אשר מועד זכאותם לקבלת קצבה מהקרן קודם ליום 1 בינואר 2018.

מסלולי השקעה בקרן הפנסיה הכללית

בקרן הפנסיה מנוהלים 12 מסלולי השקעה לעמיתים לפי הפירוט הבא: 3 מסלולי השקעה מותאמי גיל (מסלולי ברירת המחדל), מסלולי מניות, מסלול שקלי לטווח קצר, מסלול מחקה מדד S&P 500, מסלול הלכה, מסלול עוקב מדדים גמיש, מסלול קיימות, מסלול משולב סחיר, מסלול פאסיבי (המסלול נפתח בחודש ינואר 2024) ומסלול כללי הסגור למצטרפים חדשים החל מינואר 2016.

בנוסף, מנוהלים בקרן הפנסיה 3 מסלולי השקעה לפנסיונרים: מסלול בסיסי למקבלי קצבה, מסלול בסיסי למקבלי קצבה קיימים המיועד עבור מקבלי קצבה אשר מועד זכאותם לקבלת קצבה מהקרן קודם ליום 1 בינואר 2018, ומסלול הלכה למקבלי קצבה.

• מסלולי ביטוח ומדיניות חיתום

בכפוף להוראות הדין ותקנוני קרנות הפנסיה, כל עמית, שכיר או עצמאי, רשאי לבחור, במועד הצטרפותו לקרן ובכל מועד שלאחריו, באחד ממסלולי הביטוח הקיימים בקרן. ההבדל בין המסלולים השונים הינו באיזון שהם מקיימים בין שיעור הזכאות לפנסיית הזקנה, פנסיית הנכות ופנסיית השאירים.

מסלולי ביטוח בקרן הפנסיה המקיפה

עמית שהצטרף לאחר כניסת התקנון התקני לתוקף ביום 15 בפברואר 2018, יוכל לבחור מסלול ביטוח מבין המסלולים הבאים, וכן את גיל תום הביטוח מבין הגילאים 60, 62, 64 או 67:

- **מסלול ביטוח 75% לנכות ו-100% לשאירים (למעט גברים המצטרפים מגיל 41 ומעלה) (מסלול ברירת המחדל)** - במסלול זה שיעור הכיסוי לנכות עומד על השיעור המרבי שהוא 75%, בכל גיל הצטרפות, ושיעור הכיסוי לשאירים עומד על השיעור המרבי שהוא 100%, לנשים המצטרפות בכל גיל ולגברים המצטרפים עד גיל 40. עמית שהצטרף החל מגיל 41 ומעלה יהא שיעור הכיסוי הביטוחי שלו לשאירים נמוך מהשיעור המרבי.

- **מסלול ביטוח 75% לנכות (למעט גברים המצטרפים מגיל 41 ומעלה) ו-100% לשאירים (למעט גברים המצטרפים מגיל 47 ומעלה)** - במסלול זה שיעור הכיסוי לנכות עומד על השיעור המרבי שהוא 75%, לנשים המצטרפות בכל גיל ולגברים המצטרפים עד גיל 40. שיעור הכיסוי לשאירים עומד על השיעור המרבי שהוא 100%, לנשים המצטרפות בכל גיל ולגברים המצטרפים עד גיל 46. עמית שהצטרף החל מגיל 41 ומעלה יהא שיעור הכיסוי הביטוחי שלו לנכות נמוך מהשיעור המרבי ועמית שהצטרף החל מגיל 47 ומעלה יהא גם שיעור הכיסוי הביטוחי שלו לשאירים נמוך מהשיעור המרבי.

- **מסלול ביטוח 75% לנכות (למעט גברים המצטרפים מגיל 41 ומעלה) ו-100% לשאירים (למעט גברים המצטרפים מגיל 41 ומעלה)** - במסלול זה שיעור הכיסוי לנכות עומד על השיעור המרבי שהוא 75% ושיעור הכיסוי לשאירים עומד על השיעור המרבי שהוא 100%, וזאת לנשים המצטרפות בכל גיל ולגברים המצטרפים עד גיל 40, ביחס לשני הכיסויים. עמית שהצטרף החל מגיל 41 ומעלה יהא שיעור הכיסוי הביטוחי שלו לנכות ולשאירים נמוך מהשיעור המרבי ביחס לכל אחד מהכיסויים.
- **מסלול ביטוח 75% לנכות ו-40% לשאירים** - במסלול זה שיעור הכיסוי לנכות עומד על השיעור המרבי שהוא 75%, בכל גיל הצטרפות, ושיעור הכיסוי לשאירים עומד על השיעור הנמוך ביותר שהוא 40%, בכל גיל הצטרפות.
- **מסלול ביטוח 37.5% לנכות ו-100% לשאירים (למעט גברים המצטרפים מגיל 45 ומעלה)** - במסלול זה שיעור הכיסוי לנכות עומד על השיעור הנמוך ביותר שהוא 37.5%, בכל גיל הצטרפות ושיעור הכיסוי לשאירים עומד על השיעור המרבי שהוא 100%, לנשים המצטרפות בכל גיל ולגברים המצטרפים עד גיל 44. עמית שהצטרף החל מגיל 45 ומעלה יהא שיעור הכיסוי הביטוחי שלו לשאירים נמוך מהשיעור המרבי.
- **מסלול ביטוח 37.5% לנכות ו-40% לשאירים** - במסלול זה שיעור הכיסוי לנכות עומד על השיעור הנמוך ביותר שהוא 37.5%, בכל גיל הצטרפות, ושיעור הכיסוי לשאירים עומד על השיעור הנמוך ביותר שהוא 40%, בכל גיל הצטרפות;
- **מסלול ביטוח לפורשים עד גיל 60, 75% לנכות (למעט גברים המצטרפים מגיל 41 ומעלה) ו-100% לשאירים (למעט גברים המצטרפים מגיל 49 ומעלה)** - במסלול זה העמית מבוטח בכיסוי ביטוחי לנכות ולשאירים עד הגיעו לגיל 60. שיעור הכיסוי לנכות עומד על השיעור המרבי שהוא 75%, לנשים המצטרפות בכל גיל ולגברים המצטרפים עד גיל 40. שיעור הכיסוי לשאירים עומד על השיעור המרבי שהוא 100%, לנשים המצטרפות בכל גיל ולגברים המצטרפים עד גיל 48. עמית שהצטרף החל מגיל 41 ומעלה, יהא שיעור הכיסוי הביטוחי שלו לנכות נמוך מהשיעור המרבי ועמית שהצטרף החל מגיל 49 ומעלה יהא שיעור הכיסוי הביטוחי שלו לשאירים נמוך מהשיעור המרבי.

כמו כן, ניתן לבחור באחד או יותר מהסדרי הביטוח הבאים בכל אחד ממסלולי הביטוח:

- **הסדר למבוטח יחיד ללא שאירים** - בכל מסלול ביטוח קיים הסדר, מבוטח יחיד או מבוטח יחיד עם ילדים, יכול לבחור שלא לרכוש כיסוי ביטוחי לשאירים ובכך מגדיל את מרכיב החיסכון לגיל פרישה.
- **הסדר נכות מתפתחת** - הסדר זה מאפשר למבוטח לבחור בהגדלת פנסיית הנכות, מרגע קבלתה, בשיעור שנתי של 2% ובכך להתחקות אחר התפתחות שכר מייצגת. הבחירה באפשרות זו קיימת בכל אחד ממסלולי הביטוח בקרן.
- **הסדר ביטוח** - עמית שחדל להיות עמית פעיל לרבות עמית בתקופת ארכת ביטוח (כהגדרתה בתקנון קרן הפנסיה), רשאי להצטרף להסדר שמירת רציפות זכויות ביטוחיות, בתשלום הכיסוי הביטוחי בלבד (ריסק זמני) לתקופת זמן השווה לתקופת הביטוח הרצופה האחרונה של המבוטח בקרן אך לא יותר מ-24 חודשים.

מדיניות חיתום

החל משנת 2022, השתנתה ההבחנה הנהוגה בקרן המקיפה לעניין מדיניות החיתום בגין מצטרפים חדשים כך שבמקום הבחנה בין מצטרפים במסגרת קבוצות קטנות/בודדים ומצטרפים בקבוצות גדולות, חובת חיתום תחול רק על הפקדויותיהם של עמיתים עצמאיים ושכירים בעלי שליטה.

החיתום מתבצע באמצעות מילוי שאלון בריאות. מובהר כי בהתאם לתקנון, תקופת אכשרה בת 60 חודשים בגין מצב רפואי קיים חלה על כל המצטרפים (ללא הבחנה).

מסלולי ביטוח ומדיניות חיתום בקרן הפנסיה הכללית

מסלולי הביטוח בקרן הפנסיה הכללית זהים למסלולי הביטוח בקרן הפנסיה המקיפה. בנוסף, עמית רשאי לבחור במסלול ללא נכות או במסלול פנסיה יסוד המקנה לעמית, בכפוף להוראות תקנון הקרן, זכות לקבלת פנסיה זקנה בלבד, ללא כיסוי ביטוחי כנגד סיכונים נכות ושאירי מבטוח. מסלול זה הינו מסלול ברירת מחדל למי שצורף לקרן לאחר יום ה-15 בפברואר 2018, למעט לעניין עמית שצורף לראשונה לקרן בשל תשלום דמי גמולים העולים על תקרת ההפקדה החודשית לקרן פנסיה מקיפה.

מדיניות החיתום זהה למדיניות החיתום בקרן המקיפה, כאמור לעיל, למעט כך שהחל מחודש ינואר 2024 גם עמיתים שכירים תחת מעסיק, המבטח בקרנות הפנסיה החדשות בהראל עד 5 עובדים, נדרשים לעבור הליך חיתום לטובת הצטרפות למסלול הכולל כיסוי ביטוחי ככל והשכר החודשי שלהם גבוה מ-20,000 ₪ והם לא מיצו את תקרת ההפקדות המקסימאלית בקרן המקיפה. האמור רלוונטי גם עבור עמיתים שניידו יתרה פעילה לקרן הכללית מקרן או גוף מנהל אחר.

קרן פנסיה ה.ע.ל

קרן ה.ע.ל (הסתדרות העובדים הלאומית) הינה קרן פנסיה ותיקה מאוזנת כהגדרתה בחוק חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה-2005 אשר הועברה לניהול החברה במסגרת עסקת פסגות.

בעקבות החלטת ממשלת ישראל מיום 29 במרס 1995 הקרן אינה רשאית לצרף עמיתים חדשים. פעילות החברה מתרכזת במתן שירות, ניהול נכסי הקרן וטיפול בלקוחות הקיימים.

בקרן קיימים שני "דורות":

1. דור ה.ע.ל א' - נועד לעמיתים שהצטרפו בשנת 1960 ועד 1990. במסגרת התוכנית, עמיתים יכולים לבחור בין מסלול מקיפה (המקנה כיסוי ביטוחי למקרה נכות ופטירה) למסלול זקנה (ללא כיסויים ביטוחיים). התוכנית מבוססת על צבירת זכויות לפנסיה בשיעור של 2% לשנה לפי שנות ותק בקרן, והכל בהתאם למפורט בתקנון.
2. דור ה.ע.ל ב' - "תשורה" (המחולק לדור הותיק ודור הביניים, ראה פירוט בהמשך) - מיועד לעמיתים שהצטרפו בשנת 1990 ועד 3/1995. במסגרת התוכנית, עמיתים יכולים לבחור בין מסלול מקיפה (המקנה כיסוי ביטוחי למקרה נכות ופטירה), מסלול זקנה (ללא כיסויים ביטוחיים) ומסלול זקנה מיוחד (ללא זכויות לצבירה במקרה של פטירה). התוכנית מבוססת על צבירת מנות פנסיה בהתאם לגובה ההפקדה ומקדמי מנות, והכל בהתאם למפורט בתקנון.

לכל דור יש תקנון שונה והזכויות והחובות של עמיתי הדור מנוהלים בהתאם לתקנון הרלוונטי (כולל דמי הניהול המשולמים לחברה המנהלת). התוכנית הן לעמיתים ותיקים כקבוע בהוראות הממונה, לניהול קרנות פנסיה ותיקות מיום 25 במרס, 1997. הקרן הינה קרן פנסיה ותיקה מאוזנת אקטוארית, שאינה בהסדר, אשר נסגרה למצטרפים חדשים במרץ 1995. עמיתים אשר הצטרפו לקרן בין ינואר 1995 לבין מרץ 1995 נקראים עמיתי הביניים ומעמדם נקבע, על פי בג"ץ ועל פי הוראות משרד האוצר, באופן שונה מהעמיתים אשר הצטרפו עד ליום 31.12.1994. בין היתר, עמיתי הביניים אינם זכאים לרכישת אג"ח מסוג מירון. בקרן עמיתים נוספים שהצטרפו לאחר תאריך זה בהתאם לאישור משרד האוצר ולהוראות רגולציה.

עמיתים המבקשים להצטרף למסלול מקיפה נדרשים לעבור חיתום באמצעות מילוי שאלון בריאות.

• מבנה הרווחיות בתחום

רווחיות החברות המנהלות קרנות פנסיה נובעת מהמרווח בין דמי הניהול שהן גובות (מדמי הגמולים ומהצבירה) לבין הוצאות התפעול והשיווק (לרבות עלות רכישת הנחות והטבות ביטוחיות לעמיתים) של קרנות הפנסיה.

• תחליפיות

למוצרים בתחום הפעילות קיימת תחליפיות בעוצמה הולכת ופוחתת עם מוצרים אחרים בתחום חיסכון ארוך טווח כגון, פוליסות ביטוח חיים הכוללות חיסכון והמוכרות כקופות גמל (להלן: "קופות ביטוח"), זאת כיוון שמוצרים אלו מספקים פתרונות לחיסכון ארוך טווח המיועד לגיל הפרישה. הפרמטרים העיקריים היוצרים את ההבחנה בין המוצרים בתחום הפעילות לבין קופות הביטוח הינם, בין היתר, מהות והיקף הכיסויים הביטוחיים, שיעור דמי הניהול הנגבים, היקף הסבסוד הממשלתי, אופי ההתקשרות וקיומו או היעדרו של

מקדם קצבה מובטח מפני שינויים בתוחלת החיים. התחליפות בין מוצרי תחום הפעילות למוצרים פיננסיים אחרים, כגון פיקדונות לטווח ארוך קיימת, אולם ברמה נמוכה יותר, שכן מוצרים אלו אינם כוללים בדרך כלל שני אלמנטים מהותיים שקיימים במוצרים בתחום הפעילות: הטבות מס ושילוב של ביטוח מפני סיכונים יחד עם חיסכון.

• מגמות ושינויים בתחום הפעילות

תחום חיסכון ארוך טווח בכלל ותחום קרנות הפנסיה בפרט, עובר שינויים מקיפים, וזאת לאור שינויים במדיניות הממשלתית בתחום שהביאו לחקיקת חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), התשס"ה-2005, חוק קופות הגמל, חוק ייעוץ ושיווק פנסיוני ותיקון חוק הפיקוח ("חקיקת בכר"), שנכנסו לתוקפם בחודש נובמבר 2005, וכן התקנת שורה ארוכה של תקנות והוראות של הממונה שנועדו, בין היתר, לעודד חיסכון לקצבה, להגביר את התחרות והשקיפות בשוק החיסכון הפנסיוני, להפחית את שיעור דמי הניהול ולהגביר את מעורבות הלקוחות בבחירת החיסכון הפנסיוני שלהם. בנוסף, בשנים האחרונות תחום הפעילות מתאים את עצמו באופן הדרגתי לביצוע תהליכים באופן דיגיטאלי ומקוון מול החוסכים, גורמי ההפצה והגופים המוסדיים האחרים.

עידוד החיסכון לקצבה

בבסיס מדיניות רשות שוק ההון בשנים האחרונות עומדת השאיפה לעידוד חיסכון קצבתי בקרב כלל האוכלוסייה, על מנת להבטיח יכולת קיום בכבוד של האזרחים לאחר גיל הפרישה והגברת התחרות בתחום הפעילות, לרבות בדרך של צמצום ההבדלים בין המוצרים ומתן אפשרות לניוד כספי החיסכון הפנסיוני בין המוצרים.

הדבר בא לידי ביטוי בשינוי מבנה המוצרים שהיו קיימים בתחום ובשינויים בהטבות המיסוי הניתנות לחוסכים לטווח ארוך, לרבות השינוי במסגרת תיקון 3 לחוק קופות הגמל תוך העדפת החוסכים במסלול קצבה וקביעת החובה למשיכת הכספים בדרך של תשלום קצבה עד סכום קצבה מזערי לכל מוצרי החיסכון הפנסיוני לטווח ארוך. במסגרת זו אף הושאו הטבות המס בין מוצרים אלה בכל הנוגע לכספים שהופקדו עבור עמיתים החל מיום 1 בינואר 2008.

עד לאותו מועד, המוצרים השונים בתחום חיסכון ארוך טווח - ביטוח חיים, קרנות פנסיה וקופות גמל - נחלקו לשני אפיקים עיקריים: אפיק המבטיח תשלומי קצבה ("פנסיה") ואפיק המבטיח תשלום הוני, תוך מתן אפשרות לשילוב אפיקים אלה. בתיקון האמור בוטלה החלוקה בין אפיק הוני ואפיק קצבתי ביחס לכספים שיופקדו החל מינואר 2008, כאשר כספים אלה ניתנים למשיכה כרובד ראשון (סכום קצבה מזערי) רק בדרך של קצבה. משיכת הכספים שנצברו מעבר לסכום הדרוש לתשלום הקצבה המזערית תעשה בדרך של היוון קצבה או בדרך של תשלום קצבה, בהתאם להחלטת העמית או המבוטח.

הגברת התחרות בתחום

בהמשך למגמות שנסקרו לעיל, פורסמו הוראות שונות שתכליתן הגברת התחרות בתחום, וביניהן הוראות המאפשרות ניוד כספים בין המוצרים השונים וביצוע התאמות בין המוצרים השונים (קופות גמל, קרנות פנסיה וביטוח חיים), לרבות בנושאי הכיסויים הביטוחיים הנמכרים במסגרת מוצרי החיסכון הפנסיוני והחלת מודל אחיד של גביית דמי ניהול תוך הפחתת שיעור דמי הניהול המרביים שניתן לגבות בקופות הגמל ובקופות הביטוח.

בנוסף, פורסמו הוראות שתכליתן להקל על המבוטח או העמית להשוות בין מוצרים שונים על ידי יצירת אחידות בין המוצרים המשווקים על ידי החברות בתחום. כך למשל, ביום 29 בספטמבר 2016 פורסם חוזר שעניינו הוראות לעניין זכויות וחובות עמיתים בתקנון קרן פנסיה חדשה מקיפה, בו נקבע נוסח תקנון מחייב לקרן הפנסיה ממנו ניתן לסטות רק באישור הממונה, וכן והוראות נוספות שתהיה רשאית חברה מנהלת לקבוע בתקנונה. בנוסף, נקבעו הוראות הנוגעות לבחירת קרן פנסיה ברירת מחדל אשר נועדו, בין היתר, להגביר את התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני, כפי שיתואר בהרחבה להלן.

בעקבות החלטת הממשלה לאישור חוק ההסדרים, מיום 24 בפברואר 2023, ביום 12 ביולי 2023 פורסם תיקון לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) (תיקון), התשפ"ג - 2023 ולתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל) (תיקון), התשפ"ג - 2023, ונקבע כי מיום 1 בספטמבר 2023 ההפקדות לקופת ביטוח יוגבלו לחלק השכר העולה על תקרה שמעל פעמיים השכר הממוצע במשך וכך

גם תוגבל העברת כספים מקופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח לקופת ביטוח. ההעברה תתאפשר רק אם קיימת בעבור העמית יתרת כספים צבורים בקופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח שלא הועברו לקופת הביטוח, העומדת לפחות על תקרת ההפקדה החודשית כפול מספר החודשים שחלפו ממועד התשלום הראשון לקופה המעבירה.

פעולות להפחתת דמי ניהול

בשנים האחרונות נכנסו לתוקף מספר הוראות חקיקה אשר נועדו, בין היתר, להפחית את דמי הניהול המשולמים על ידי המבוטחים והעמיתים במסגרת מוצרי החיסכון הפנסיוני.

במסגרת תיקון מס' 13 לחוק קופת הגמל נקבע, בין היתר, כי בעת הצטרפות לקרן פנסיה חדשה יועברו כספי החיסכון העומדים לרשות חוסך בחשבונות לא פעילים בקרנות פנסיה חדשות אחרות לקרן הפנסיה אליה הוא מבקש להצטרף. ככל שהעמית לא יתנגד, קרן הפנסיה אליה הוא יצטרף תפנה בבקשת ניוד לכל הקרנות לאיתור חשבונות לא פעילים של העמית ולביצוע ניוד. לאחר העברת כספי החיסכון בחשבונות הלא פעילים לחשבונות הפעילים, דמי הניהול אשר יחולו על העמיתים יהיו דמי הניהול מהיתרה הצבורה שסוכמו עמם במסגרת חשבונותיהם הפעילים. תיקון זה הביא מצד אחד לקיטון בהכנסות מדמי ניהול בגין המבוטחים הלא פעילים בקרנות הפנסיה, ומצד שני הביא לגידול בהכנסות מדמי הניהול בגין מבוטחים פעילים שיתרות כספים שלהם הועברו לקרן הפנסיה מקרנות אחרות וכן לצמצום בכמות החשבונות בקרן הפנסיה.

ביום 13 במרס 2016 פרסם הממונה חוזר הקובע הוראות לעניין בחירת קופת ברירת מחדל. במסגרת החוזר נקבע כי צירוף לקופת גמל ייעשה בבחירה אקטיבית של העובד בקופת הגמל או באמצעות המעסיק לקופת גמל שנבחרה על ידו בהליך תחרותי בהתאם לסעיף 20(ב) לחוק קופות הגמל וככל שלא נבחרה על ידי העובד קופת גמל ולא נבחרה על ידי המעסיק קופת גמל בהתאם לסעיף 20(ב) לחוק קופות הגמל, יצרף המעסיק את העובד לקופת הגמל שתבחר על ידי הממונה. דמי הניהול שיוצאו על ידי קרנות הפנסיה הנבחרות יהיו בתוקף למשך עשר שנים ממועד ההצטרפות לקרן. קרנות הפנסיה ייבחרו על ידי הממונה אחת לשלוש שנים.

ביום 7 באוגוסט 2018 פורסם מכתב, שעניינו הליך קביעת קרנות ברירת מחדל נבחרות, במסגרתו פורטו כללים לגבי הליך קביעת קרנות ברירת מחדל שיחולו החל מיום 1 בנובמבר 2018. כמו כן, נקבע כי ייקבעו לפחות 4 קרנות פנסיה כקרנות ברירת מחדל נבחרות.

ביום 14 באוקטובר 2018 פרסם הממונה כי הקרנות שנבחרו הינן קרנות הפנסיה של החברות הבאות: אלטשולר שחם גמל ופנסיה בע"מ, הלמן אלדובי קופות גמל ופנסיה בע"מ, אשר יגבו דמי ניהול בשיעור שלא יעלה על 0.1% מהצבירה (שיעור שנתי) ו-1.49% מההפקדות, מיטב דש גמל ופנסיה בע"מ אשר תגבה דמי ניהול בשיעור שלא יעלה על 0.05% מהצבירה (שיעור שנתי) ו-2.49% מההפקדות ופסגות קופות גמל ופנסיה בע"מ אשר תגבה דמי ניהול בשיעור שלא יעלה על 0.0905% מהצבירה (שיעור שנתי) ו-1.68% מההפקדות. קרנות הפנסיה החלו לשמש כקרנות ברירת מחדל נבחרות ביום 1 בנובמבר 2018 ועד לסוף אוקטובר 2021.

ביום 14 לספטמבר 2021 פורסם כי החל מיום 1 בנובמבר 2021 ועד ליום 31 באוקטובר 2024 קרנות הפנסיה של "אלטשולר שחם פנסיה מקיפה" ו"איילון מיטב מקיפה" ישמשו כקרנות נבחרות כמו כן, קרנות הפנסיה שיוקמו על ידי חברות "אינפינטי ניהול השתלמות וגמל בע"מ" ו"מור קופות גמל בע"מ", ייקבעו כקרנות נבחרות החל ממועד הקמתן ועד ליום 31 באוקטובר 2024.

דמי הניהול שיגבו חברות מנהלות אלו בגין מצטרפים לקרנות הנבחרות לא יעלו על 0.22% מהצבירה (בשיעור שנתי) ו-1% מההפקדה ולא יפחתו מ-0.15% מהצבירה (בשיעור שנתי) ו-0.5% מההפקדה. כמו כן, שיעור דמי הניהול למקבלי קצבת זקנה חדשים, לרבות עמיתים קיימים בקרנות הנבחרות שיפרשו, לא יעלו על שיעור שנתי של 0.3%.

החברה מוסיפה להיות קשורה עם חלק מהמעסיקים אשר הסדרי ברירת המחדל עימם הסתיימו כאמור בהסדרי הטבות לעובדי המעסיק, וזאת ביחס לעובדים חדשים שייבחרו להצטרף לקרנות הפנסיה שבניהולה.

כתוצאה מהרפורמה, השינוי בתהליך ההצטרפות כמתואר לעיל, חייב את החברה לערוך התאמה במערך השירות שלה. במסגרת זו ולצורך צמצום הפגיעה במספר המצטרפים לקרן, הותאמו תהליכי ההצטרפות, בין היתר, על ידי העצמת וחיזוק תהליכי עבודה דיגיטליים מול ארגונים ובאמצעות גורמים מתפעלים באופן שיאפשר מענה שירותי זמין וידידותי לכל עובד חדש שבחר להצטרף לקרן.

ביום ה-24 בינואר 2022 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופת גמל) (דמי ניהול) (תיקון) התשפ"ב-2022 אשר קובעות כי תקרת דמי הניהול [שעמדה, עד ליום כניסת התקנות על שיעור של 0.5% (בשיעור שנתי) בקרן המקיפה ו-0.6% (בשיעור שנתי) בקרן הכללית] תעודכן ל-0.3%, זאת בדומה לשיעור שנקבע בהליך תחרותי לבחירת קרנות נבחרות. תקרה זו תחול על פורשים שפרשו החל מפברואר 2022 ועל קצבת שאריהם.

בהתאם למצוין בתקנות, הפחתת שיעור דמי הניהול כאמור נדרשת מאחר והרפורמות הרגולטוריות שנעשו בשוק החיסכון הפנסיוני אינן באות לידי ביטוי באופן משמעותי בדמי הניהול המשולמים בפועל על ידי מקבלי קצבאות, אשר רובם, כך נטען, משלמים כיום את דמי הניהול המקסימאליים.

חלק מהגברת התחרות והשקיפות ניתן למנות גם את הרפורמה בנושא ההוצאות הישירות בשל ביצוע עסקאות:

גופים מוסדיים רשאים לגבות מכנסי החיסכון לטווח ארוך, הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות בנכסים כאמור, כפי שקבע שר האוצר (באישור ועדת הכספים של הכנסת). בהתאם לסמכויות אלה הותקנו בשנת 2008 תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008 ("תקנות הוצאות ישירות" בפסקה זו). בתקנות כאמור נקבע אילו הוצאות ישירות ניתן לגבות בשל ביצוע עסקאות בנכסי החיסכון לטווח ארוך. בשנת 2014 נקבעה בתקנות הוצאות ישירות תקרה להיקף ההוצאות הנובעות מהשקעה בקרנות השקעה, קרנות מחקות, מנהלי תיקים נכסים לא סחירים, לרבות מתן אשראי ומתן משכנתא, בכפוף לתנאים שפורטו בתקנות. התקרה שנקבעה הינה בשיעור של 0.25% מסך כל השווי המשווער של נכסי המשקיע המוסדי והיא נקבעה כהוראת שעה, אשר הוארכה מעת לעת.

החל משנת 2014 החל הממונה לבחון את יישומה של מגבלת ההוצאות בקרב המשקיעים המוסדיים ואף מינה ועדה מייעצת לבחינת ההוצאות הישירות שרשאי גוף מוסדי לנכות מנכסי החוסכים ("ועדת יפה"). בהמשך למסקנות והמלצות ועדת יפה, פורסם ביום 30 באוקטובר 2022 תיקון לתקנות הוצאות ישירות, במסגרתו הוארכה הוראת השעה המתירה לגבות הוצאות ישירות מסוימות עד שיעור של 0.25% מסך הנכסים הצבורים וזאת עד ליום 31 בדצמבר 2022. בנוסף, נקבע כי החל מיום 1 בינואר 2023, השיעור המרבי של ההוצאות הישירות מסוג "עמלת ניהול חיצוני" שבאפשרותו של משקיע מוסדי לגבות בכל שנה קלנדרית, יקבע על ידי המשקיע המוסדי עבור כל מסלול השקעה בניהולו, ויפורסם באתר האינטרנט שלו. כמו כן, נקבע כי הוצאות מסוג "עמלת ניהול חיצוני" והוצאות הנובעות מממן משכנתא יתווספו באופן קבוע לרשימת ההוצאות המוגדרות כהוצאות ישירות על פי התקנות וכן נקבעו אשכולות מסלולי השקעה שסוגי ההוצאות הישירות הניתנים לגבייה במסגרתם יהיו מצומצמים יותר (מסלולי השקעה סחירים ועוקבי מדדים) וכי במסלולי השקעה שנגבים בהם דמי ניהול משתנים לא תתאפשר גביית הוצאות ישירות מאף סוג (לעניין הרפורמה במסלולי השקעה ראו בהמשך). כמו כן, במסגרת התקנות נקבע כי גוף מוסדי יידע אדם המעוניין להצטרף לקופת גמל, כי בנוסף לדמי הניהול, ייגבו הוצאות ישירות, וכן את שיעור ההוצאות הישירות שנגבו בשנה החולפת מנכסי הקופה ואת העלות הכוללת הצפויה שבה יישא אדם באותה שנה בשל דמי ניהול והוצאות ישירות ("העלות השנתית הצפויה"). כמו כן נקבע שבכל מקום בו קיימת חובה על פי דין להציג לעמית או למבוטח את דמי הניהול, תוצג לו גם העלות השנתית הצפויה. [לפירוט ראה פרק 3.1]

ביצוע פעולות באופן דיגיטלי

בהמשך להקמת המסלוקה הפנסיונית, בהתאם להוראות הממונה וכחלק ממדיניות החברה, בוצעו בשנים האחרונות שורה של שינויים אשר מאפשרים ביצוע פעולות דיגיטליות מול לקוחות החברה, גורמי ההפצה שלה וכן אל מול גופים מוסדיים אחרים. במסגרת זו הוסדרו, בין היתר, תהליכי ההצטרפות למוצרים הפנסיוניים השונים, מוסדו תהליכי גבייה וניוד אוטומטיים, הוסדרו תהליכי משלוח דיווחים באופן דיגיטלי למבוטחים ולעמיתים והוקמה תשתית לנטילת הלוואות באופן דיגיטלי. להערכת החברה, תהליכים אלה צפויים להתעצם בשנים הקרובות ולהתרחב לביצוע פעולות נוספות במסגרת תחום הפעילות, דבר שמטרתו להביא לשיפור השירות ללקוח ולהתייעלות תפעולית.

2.1.2 תחום הגמל

- **סוגי קופות הכלולים בתחום הפעילות**

- קופות גמל לחיסכון, קופות גמל לתגמולים וקופות גמל אישיות לפיצויים**

- קופת הראל גמל שבניהול החברה הינה מיזוג של מספר קופות גמל וביניהן, הראל עצמה והראל תעוז שנרכשו על ידי הראל ביטוח מאת בנק לאומי בדצמבר 2006 והראל גמל שהוקמה על ידי החברה.

- קרן השתלמות**

- קרנות ההשתלמות מיועדות לשכירים ולעצמאים.

- קרנות ההשתלמות מוגדרות הן כמוצר פנסיוני (בחוק השיווק והייעוץ הפנסיוני), והן כנכס פיננסי (בחוק ייעוץ השקעות). הפקדה בקרן ההשתלמות מקנה הטבות מס שונות וניתן למשוך ממנה את היתרה הצבורה לאחר תקופת חיסכון של 6 שנים וליהנות מהטבות מס במשיכה.

- הביקוש לקרנות ההשתלמות מושפע מגורמים כמו הטבות המס, הסדרי עבודה במשק וגובה השכר הממוצע במשק.

- לקוחות קרנות ההשתלמות, שסך החיסכון שנצבר בקרן ההשתלמות שלהם עולה על 10,000 ש"ח או שהם מפקידים בכל חודש לפחות 500 ש"ח לקרן ההשתלמות שלהם, יכולים לרכוש פוליסת ביטוח חיים בגובה 120,000 ש"ח. המבטח בפוליסה זו הינה הראל ביטוח ודמי הפרמיה נגבים מהחיסכון בקרן.

- החברה מנהלת קרן השתלמות אחת, הראל קרן השתלמות. קרן ההשתלמות שבניהול החברה הינה מיזוג של מספר קרנות השתלמות וביניהן, הראל גילעד שנרכשה על ידי הראל ביטוח והראל השתלמות שהוקמה על ידי החברה.

- קופת גמל להשקעה**

- מוצר חסכון המנוהל בקופת גמל ומיועד לתשלום סכום הון לעמית עצמאי או למוטביו או לחלוףין לקבלת קצבה לאחר גיל 60 בפטור ממס. עמית רשאי להפקיד בקופות גמל להשקעה סכום של עד 70,000 ש"ח בשנה צמוד למדד המחירים לצרכן (76,449 ש"ח נכון לשנת 2023).

- קופת גמל לחיסכון לילד**

- קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד, בה ניתן להפקיד את סכום החיסכון אשר המוסד לביטוח לאומי מעביר בהתאם לפרק ד' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995.

- קופת גמל מרכזית לפיצויים**

- נכון ליום 31 בדצמבר 2021 החברה ניהלה 5 קופות גמל מרכזיות לפיצויים: 3 קופות גמל מרכזיות לפיצויים שהועברו לחברה במסגרת עסקת פסגות (הראל עדי פיצויים, הראל עדי שיא פיצויים והראל עדי גמל מסלולית לפיצויים) ו-2 קופות הגמל המרכזיות לפיצויים הראל קמ"פ והראל פרופיל אישי למעסיק (קופה המיועדת למעסיק המעוניין להשקיע את כספי הפיצויים המיועדים לעובדיו בהתאם להעדפותיו והנחיותיו).

- ביום 1 בינואר 2022 הושלם הליך מיזוג קופות הגמל המרכזיות לפיצויים באופן בו קופות הגמל המרכזיות לפיצויים "הראל עדי פיצויים" ו-"הראל עדי שיא פיצויים" והמסלולים שבניהולן מוזגו לתוך קופת הגמל המרכזית לפיצויים "הראל קמ"פ" ומסלולי ההשקעה שבניהולן, והקופה המרכזית לפיצויים "הראל עדי גמל מסלולית לפיצויים" מוזגה לתוך קופת הגמל המרכזית לפיצויים "הראל פרופיל אישי למעסיק".

- בהתאם לכך, נכון למועד פרסום הדוח החברה מנהלת 2 קופות גמל מרכזיות לפיצויים: הראל קמ"פ והראל פרופיל אישי למעסיק.

קופה מרכזית לפיצויים מיועדת למעסיק, המבקש לצבור כספים להבטחת פיצויי פיטורין לעובדיו בעת סיום עבודתם ובהתאם לזכאותם. הקופה אינה קופה אישית, העמית הינו המעסיק וצבירת הכספים היא במרוכז על שם המעסיק, עבור עובדיו. ההפרשות לקופה מוכרות כהוצאה למעסיק והכספים נמצאים בבעלותו עד לשחרורם לטובת עובדיו.

ביום 23 בינואר 2008 התקבל בכנסת תיקון 3 לחוק קופות הגמל אשר במסגרתו נקבע, בין היתר, כי הממונה לא ייתן אישור לקופת גמל מרכזית לפיצויים אלא לגבי קרן שפעלה כדין כקופת גמל מרכזית לפיצויים בשנת המס 2007 לגבי כספים שהופקדו בקרן עד לתום שנת המס 2010, ובלבד שההפקדה היא של עמית-מעסיק אשר היה עמית בקופה בחודש דצמבר 2007 והפקדת הכספים היא בשל עובד של עמית-מעסיק כאמור שהופקדו עבורו כספים בקופה עבור חודש דצמבר 2007. החל משנת 2011 לא ניתן להפקיד הפקדות נוספות לקופות מרכזיות לפיצויים.

ביום 25 בדצמבר 2016 פורסם על ידי רשות המיסים חוזר בעניין "יתרות צבורות בקופה מרכזית לפיצויים" במסגרת החוזר נקבעו כללים לשימוש בכספים הצבורים בקופות המרכזיות לפיצויים וכללי המיסוי החלים עליהם, לרבות השימוש בסכומים עודפים כחוזר והעברתם לקופות אישיות על שם העובדים. בהתאם להוראות החוזר, רק מעסיקים אשר מעסיקים עובדים רשאים להמשיך ולנהל קופה מרכזית לפיצויים. כמו כן, על המעסיקים לבצע בכל סוף שנת מס חישוב של הסכומים הצבורים בקופה באופן שהסכומים שיוותרו בקופה הם סכומי חבות לפיצויים לעובדים שהחלו עבודתם לפני 31.12.2007 וסכומים המיועדים לכיסוי תביעות משפטיות בגין חבות כאמור. עודפים שיוותרו בקופה צריכים להיות מחולקים לקופות אישיות על שם עובדי המעסיק או לממן הפקדות שוטפות לפיצויים. בהמשך לכך, ביום 1 באוקטובר 2017 תוקן חוזר העברת כספים בין קופות גמל כך שנוספו בו הוראות המאפשרות למעסיק להעביר כספים מקופות גמל מרכזיות לפיצויים לחשבונות עובדיו בקופות הגמל.

קופה מרכזית לפנסיה תקציבית

נכון למועד הדוח, החברה מנהלת קופת גמל מרכזית אחת להשתתפות בפנסיה תקציבית. הקופה מיועדת למעסיק בסקטור הציבורי המפריש לפנסיה תקציבית על פי "חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], תש"ל-1970".

בחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג-2003 (להלן: "חוק התכנית להבראת כלכלת ישראל"), נקבע כי ממשכורתו הקובעת של עובד שמועסק אצל מעסיק כהגדרתו בסעיף 88 לחוק האמור, שהסדר הפנסיה החל לגביו הוא הסדר פנסיה תקציבית, ינוכו בעד שנת 2004 1% ממשכורתו הקובעת ובעד התקופה החל מיום 1 בינואר 2005 ואילך 2% מהמשכורת הקובעת. עוד נקבע בחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל כי הסכומים שנוכו ישמשו למטרת תשלום קצבה או להחזר תשלומים אם העובד סיים את עבודתו ואינו זכאי לתשלום קצבה מקופת המעסיק (להלן: "החזר תשלומים").

בסעיף 92 לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל, אשר תוקן בחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2007), התשס"ז-2007, נקבע כי הסכומים האמורים, למעט תשלומים שנוכו על ידי המדינה או אחד מהגופים המפורטים בסעיף 92 לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל, ינוהלו בחשבון נפרד של המעסיק בקופת גמל מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית או בקופת גמל מרכזית לקצבה.

עוד נקבע בסעיף האמור, כי כל סכום המנוהל בקופות האמורות ושנמשך בידי המעסיק שלא באמצעות הוראה לתשלום של אותו סכום לעובדו יופקד בחשבון בנק נפרד שהמעסיק יפתח למטרה זו בלבד ואשר לא יופקדו בו כספים אחרים זולת אותם סכומים (להלן: "החשבון הנפרד").

בסעיף 93 לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל נקבע כי הסכומים המנוהלים בקופות האמורות או בחשבון הנפרד, לא יהיו ניתנים לשעבוד או לעיקול על פי כל דין, למעט עיקול על כספים שנוכו ממשכורתו של עובד שסיים את עבודתו ושנמצאים בחשבון הנפרד בשל תביעה של העובד לתשלום קצבה או להחזר תשלומים.

בחוק קופות גמל נקבע, כי קופת גמל מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית היא קופת גמל מרכזית המיועדת לשם השתתפות במימון תשלום קצבה לעובדים של עמית-מעסיק.

קופה לדמי מחלה

החברה מנהלת קופת גמל אחת לדמי מחלה, הראל דקל, בעלת מסלול השקעה יחיד. הקופה הוקמה בספטמבר 2003 והחלה את פעילותה בדצמבר 2003 בניהול הראל עתידית קופות גמל בע"מ. הקופה מיועדת למעסיקים בלבד.

המעסיק מפקיד בקופה כספים לתשלום דמי מחלה לעובדיו. המעסיק יכול להפקיד בה עד 2.5% מתקציב השכר השנתי לקופה כהוצאה מוכרת לצרכי מס, כאשר הצבירה הכוללת לא תעלה על 7.5% מתקציב השכר הכולל השנתי לכלל העובדים.

היחסים שבין החברה לעמיתים מעוגנים בתקנון, ובכפוף להוראות הדין החלות על היחסים שבין החברה לעמיתים.

הביקוש לקופת מחלה מושפע מהטבות המס ומהסדרי עבודה במשק.

• תקנוני הקופות

היחסים בין קופת הגמל לבין עמיתיה מוסדרים בתקנון המעגן את הכללים לקביעת הזכויות לתשלום, שיעור התשלום וכיוצ"ב וכללים המסדירים את החברות בקופה. כאשר נדרשים שינויים בתקנון, החברה מתאימה את התקנון וכפועל יוצא מכך את זכויות העמיתים, וכל זאת בכפוף לאישור הממונה. זכויות העמית בקופה או זכויות מוטביו יהיו בהתאם לתקנון המתוקן כפי שיהיה בתוקף במועד האירוע הרלוונטי.

א. ביום 1 בינואר 2024 תוקן תקנון קופת הגמל "הראל גמל להשקעה". במסגרת התיקון נוסף מסלול השקעה חדש מסלול "הראל גמל להשקעה פאסיבי - מדדי מניות". המסלול נפתח בחודש ינואר 2024.

ב. ביום 1 ביולי 2023 תוקן תקנון קרן השתלמות "הראל קרן השתלמות", להלן השינויים העיקריים:

- מיזוג מסלול ההשקעה "הראל השתלמות אג"ח קונצרני" למסלול ההשקעה "הראל השתלמות אג"ח ללא מניות", כך שהכספים שהושקעו במסלול "הראל השתלמות אג"ח קונצרני" מושקעים החל מיום 1 ביולי 2023 במסלול "הראל השתלמות אג"ח ללא מניות".
- פתיחת מסלול השקעה חדש "הראל השתלמות כספית".

ג. ביום 1 בינואר 2023 תוקן תקנון קופת גמל "הראל קופת גמל". במסגרת התיקון אושרו פתיחת מסלולי השקעה חדשים מסלול "עוקב מדדים גמיש" ומסלול "משולב סחיר". המסלולים נפתחו בחודש ינואר 2023.

ד. ביום 1 בינואר 2023 תוקן תקנון קופת הגמל "הראל גמל להשקעה". במסגרת התיקון אושר פתיחת מסלול השקעה חדש מסלול "הראל גמל להשקעה קיימות". המסלול נפתח בחודש ינואר 2023.

• מסלולי השקעה**הראל גמל**

כיום מנוהלים בקופת הראל גמל 15 מסלולי השקעה: 3 מסלולי ההשקעה תלוי גיל (הראל גמל לגילאי 50 ומטה, הראל גמל לגילאי 50 עד 60, הראל גמל לגילאי 60 ומעלה) [מסלולי ברירת המחדל], הראל גמל אג"ח ללא מניות, הראל גמל אג"ח עד 10% מניות, הראל גמל אג"ח עד 25% מניות, הראל גמל שקלי טווח קצר, הראל גמל שקלי, הראל גמל אג"ח קונצרני, הראל גמל מחקה מדד S&P 500, הראל גמל אג"ח עד 20% מניות, הראל גמל משולב סחיר, הראל גמל עוקב מדדים גמיש, הראל גמל הלכה והראל גמל מניות.

הראל השתלמות

בקרן מנוהלים 11 מסלולי השקעה: הראל השתלמות כללי, הראל השתלמות אג"ח ללא מניות, הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות, הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות, הראל השתלמות לטווח ארוך, הראל השתלמות שקלי, הראל השתלמות כספי, הראל השתלמות מניות, הראל השלמות חו"ל, הראל השתלמות הלכה והראל השתלמות מחקה מדד S&P 500.

קופת גמל להשקעה

בקופה מנוהלים 9 מסלולי השקעה: מסלול כללי (מסלול ברירת המחדל), מסלול אג"ח עד 20% במניות, מסלול אג"ח עד 10% מניות, מסלול הלכה, מסלול מניות, מסלול שקלי טווח קצר, מסלול קיימות, מסלול מחקה מדד S&P 500 ומסלול פאסיבי מדדי מניות (המסלול נפתח בחודש ינואר 2024).

קופת גמל חיסכון לילד

בקופה מנוהלים 4 מסלולי השקעה: מסלול סיכון מועט, מסלול סיכון בינוני, מסלול סיכון מוגבר ומסלול הלכה.

קופה מרכזית לפיצויים

בקופה מנוהלים 5 מסלולי השקעה: מסלול כללי, מסלול אג"ח עד 15% מניות, מסלול שקלי, מסלול אג"ח צמוד מדד ומסלול מניות.

קופה מרכזית לפיצויים פרופיל אישי למעסיק

מדיניות ההשקעה משתנה בהתאם לבחירת תמהיל ההשקעה שבוחר כל מעסיק בנפרד.

• מבנה הרווחיות בתחום

רווחיות החברות המנהלות קופות גמל, קרנות השתלמות, קופות מרכזיות לפיצויים, קופות מרכזיות לפנסיה תקציבית וקופות לדמי מחלה, נובעת מהמרווח בין דמי הניהול שהן גובות (מדמי הגמולים ומהצבירה) לבין הוצאות התפעול והשיווק של הקופות.

• תחליפות

המוצרים בתחום הפעילות הפכו בשנים האחרונות למוצרי חסכון לטווח הבינוני-קצר (ראה פירוט לעיל לעניין זה). משכך, מוצרי הגמל וההשתלמות אינם עוד מוצרים תחליפיים לקרנות פנסיה ולביטוחי המנהלים והם מהווים בעיקר חסכון משלים (לא דווקא תעסוקתי) לחיסכון הפנסיוני לגיל הפרישה עבור עובדים שכירים ועובדים עצמאיים. הפרמטרים העיקריים היוצרים את ההבחנה בין המוצרים בתחום הפעילות לבין קרנות הפנסיה וקופות הביטוח הינם, בין היתר, יעוד וטווח החיסכון, מהות והיקף הכיסויים הביטוחיים, שיעור דמי הניהול הנגבים, היקף הסבסוד הממשלתי באגרות חוב מיועדות, אופי ההתקשרות וקיומו או היעדרו של מקדם קצבה מובטח מפני שינויים בתוחלת החיים.

• מגמות ושינויים בתחום הפעילות

תחום קופות הגמל עובר בעשור האחרון שינויים מקיפים, וזאת לאור שינויים במדיניות הממשלתית בתחום שהביאו לחקיקת חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), התשס"ה-2005, חוק קופות הגמל, חוק ייעוץ ושיווק פנסיוני ותיקון חוק הפיקוח (להלן: "חקיקת בכר"), שנכנסו לתוקפם בחודש נובמבר 2005, וכן התקנת שורה ארוכה של תקנות והוראות של הממונה שנועדו, בין היתר, לעודד חיסכון לקצבה, להגביר את התחרות והשקיפות בשוק קופות הגמל, להפחית את שיעור דמי הניהול ולהגביר את מעורבות הלקוחות בבחירת אפיקי החיסכון שלהם. בנוסף, בשנים האחרונות תחום הפעילות מתאים את עצמו באופן הדרגתי לביצוע תהליכים באופן דיגיטלי ומקוון מול החוסכים, גורמי ההפצה והגופים המוסדיים האחרים.

עידוד החיסכון לקצבה

בבסיס מדיניות רשות שוק ההון בשנים האחרונות עומדת השאיפה לעידוד חיסכון קצבתי בקרב כלל האוכלוסייה, על מנת להבטיח יכולת קיום בכבוד של האזרחים לאחר גיל הפרישה והגברת התחרות בתחום הפעילות, לרבות בדרך של צמצום ההבדלים בין המוצרים ומתן אפשרות לניוד כספי החיסכון הפנסיוני בין המוצרים.

הדבר בא לידי ביטוי בשנים האחרונות בשינוי מבנה המוצרים שהיו קיימים בתחום ובשינויים בהטבות המיסוי הניתנות לחוסכים לטווח ארוך, לרבות השינוי במסגרת תיקון 3 לחוק קופות הגמל תוך העדפת החוסכים במסלול קצבה וקביעת החובה למשיכת כספים בדרך של תשלום קצבה עד סכום קצבה מזערי לכל מוצרי החיסכון הפנסיוני לטווח ארוך. במסגרת זו אף הושוו הטבות המס בין מוצרים אלה בכל הנוגע לכספים שהופקדו עבור עמיתים החל מיום 1 בינואר 2008.

עד לאותו מועד, המוצרים השונים בתחום חיסכון ארוך טווח - ביטוח חיים, קרנות פנסיה וקופות גמל - נחלקו לשני אפיקים עיקריים: אפיק המבטיח תשלומי קצבה ("פנסיה") ואפיק המבטיח תשלום הוני, תוך מתן אפשרות לשילוב אפיקים אלה. בתיקון האמור בוטלה החלוקה בין אפיק הוני ואפיק קצבתי ביחס לכספים שיופקדו החל מינואר 2008, כאשר כספים אלה ניתנים למשיכה כרובד ראשון (עד לסכום קצבה מזערי) רק בדרך של קצבה. משיכת הכספים שנצברו מעבר לסכום הדרוש לתשלום הקצבה המזערית תעשה בדרך של היוון קצבה או בדרך של תשלום קצבה, בהתאם להחלטת העמית או המבוטח.

כמו כן, בשנת 2012 נכנס לתוקף תיקון מס' 190 לפקודת מס הכנסה אשר, בין היתר, ערך שינויים מהותיים בכל הנוגע להטבות המס בקבלת קצבה ממוצר פנסיוני. במסגרת זו, כחקיקה משלימה לתיקון 3 לחוק קופות הגמל, הורחב הפטור ממס בעת קבלת קצבה בגיל פרישה (ולנכים בשיעור 75% לצמיתות) באופן מדורג עד לשנת 2025 והוחל גם על היוון קצבה מעבר לקצבה המזערית, הורחב הפטור ממס על קצבת שאירים ונערכו שינויים בנוסחת השילוב אשר נועדה להוות תמריץ להותרת כספי הפיצויים בקופה עד לגיל הפרישה.

הגברת התחרות בתחום

בהמשך למגמות, שנסקרו לעיל, פורסמו בשנים האחרונות הוראות שונות שתכליתן הגברת אפשרות ניוו הכספים בין המוצרים השונים וביצוע התאמות בין המוצרים השונים (קופות גמל, קרנות פנסיה וביטוח חיים), לרבות בנושאי הכיסויים הביטוחיים הנמכרים במסגרת מוצרי החיסכון הפנסיוני והחלת מודל אחיד של גביית דמי ניהול תוך הפחתת שיעור דמי הניהול המרביים שניתן לגבות בקופות הגמל ובקופות הביטוח. במסגרת זו, נכנסו לתוקף בחודש אוקטובר 2008 תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008 שמטרתן לאפשר לצרכן לנייד בכל עת את החיסכון הפנסיוני שלו (למעט חיסכון בקרן פנסיה ותיקה) בין מוצרי החיסכון הפנסיוני ובכך להביא להגברת התחרות.

בהמשך לכך, ביום 2 בספטמבר 2020 נכנסה לתוקפה האפשרות לנייד כספים בין קופות גמל להשקעה וכן בין קופות גמל להשקעה לקופות גמל לקצבה לעמיתים מעל גיל 60.

במסגרת תיקון מספר 12 לחוק קופות הגמל, נכנסה לתוקפה בחודש פברואר 2016 ההוראה לפיה מעסיק לא יוכל להתנות את שיעור ההפקדות משכר העובד שהמעסיק נדרש להפקיד לקופת גמל למרכיב תשלומי המעסיק, לרבות השיעור משכר העובד שמשולם לרכישת אובדן כושר עבודה מכספי המעסיק ולמרכיב התשלומים בעבור פיצויים, בהפקדה לקופה מסוימת, לסוג מסוים של קופה או לקופה שיבחר העובד מתוך רשימה מסוימת של קופות. כמו כן, נקבע כי אם נקבעה בדין או בהסכם התניה על שיעור ההפקדות לקופת הגמל בניגוד להוראות כאמור, יהיה העובד זכאי לשיעור ההפקדות הגבוה מבין השיעורים המרביים שהמעסיק עשוי להפקיד לזכות העובד לפי הוראות הדין או ההסכם, עד לתיקון הדין או ההסכם. השוואת גובה ההפקדה לה זכאי העובד בין המוצרים השונים נועדה להבטיח כי העובד יבחר את המוצר הפנסיוני המתאים לו מבין מוצרי החיסכון הפנסיוני.

הרפורמות, האמורות מעלה, הגבירו והעצימו את התחרות בתחום הפעילות. התחרות במוצרים השונים באה לידי ביטוי, בין היתר, בשיעור דמי הניהול כמפורט להלן, ובאיכות השירות לסוכנים וללקוחות.

בעקבות החלטת הממשלה לאישור חוק ההסדרים מיום 24 בפברואר 2023, ביום 12 ביולי 2023, נקבע כי מיום 1 בספטמבר 2023 ההפקדות לקופת ביטוח יוגבלו לחלק השכר העולה על תקרה שמעל פעמיים השכר הממוצע במשק וכך גם תוגבל העברת כספים מקופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח לקופת ביטוח. לפרטים נוספים ראה סעיף 0 לעיל.

פעולות להפחתת דמי הניהול

בשנים האחרונות נכנסו לתוקף מספר הוראות חקיקה אשר נועדו, בין היתר, להפחית את דמי הניהול המשולמים על ידי המבוטחים והעמיתים במסגרת מוצרי החיסכון הפנסיוני.

ביום 1 ביולי 2017 נכנס לתוקף תיקון 6 לחוק ייעוץ ושיווק פנסיוני אשר במסגרתו נקבע שסוכן פנסיוני אינו רשאי להעניק שירותי תפעול למעסיק שהוא מקבל ממנו עמלה בעד שיווק פנסיוני לעובדיו אלא אם הסוכן הפנסיוני יגבה מהמעסיק דמי סליקה בעד עובדיו בשיעור של 0.6% מההפקדות כל עובד או 10.5 ש"ח לפי הגבוה בתוספת מע"מ, הגוף המוסדי יפחית סכום זה מעמלת ההפצה של בעל הרישיון ויפחית בהתאם את דמי הניהול שישלם אותו עובד, ובתנאי שהמעסיק יבחר קרן ברירת מחדל לביטוח הפנסיוני של עובדיו, בהתאם לסעיף 20 לחוק קופות הגמל.

התפתחות מוצרי חסכון בתחום הפעילות

מלבד מוצרים המיועדים לגיל פרישה כולל תחום הפעילות גם מוצרים המיועדים לחיסכון לטווח בינוני או לחיסכון פרטי. בשנים האחרונות חל גידול בהיקף הכספים המנוהלים במוצרים אלה ובמגוון המוצרים המשמשים למטרה זו במסגרת תחום הפעילות. בכלל מוצרים אלה ניתן למנות את קרן ההשתלמות שמהווה מוצר פנסיוני הכולל הטבות מס שניתן למשוך את היתרה הצבורה ממנו וליהנות מהטבות המס לאחר תקופת חיסכון של 6 שנים; הפקדות לקופת גמל לקצבה על ידי יחידים, אשר בהתאם לתיקון 190 לפקודת מס הכנסה משנת 2012, רשאים להפקיד כספים ללא תקרה בקופת גמל לקצבה במעמד של עמית עצמאי לצורך קבלת קצבה ולמשוך כספים אלה בהתקיים תנאים מסוימים במשיכה הונית.

כמו כן, בהתאם לתיקון מס' 15 לחוק קופות הגמל, חברות מנהלות של קופות גמל רשאיות להקים קופת גמל להשקעה - מוצר חסכון המיועד לתשלום סכום הון ליחידים ואשר לחלופין ניתן החל מגיל 60 לקבל ממנו תשלומי קצבה פטורים מתשלום מס. התשלום שעמית רשאי להפקיד בקופות גמל להשקעה לא יעלה על 70,000 ש"ח לשנה (צמוד למדד המחירים לצרכן).

קופת הגמל להשקעה משמשת גם כבכירה המחדל לצורך הפקדת כספים על ידי ביטוח לאומי עבור הורים לילדים במסגרת תכנית חיסכון לכל ילד.

ביצוע פעולות באופן דיגיטלי

בהמשך להקמת המסלוקה הפנסיונית, בהתאם להוראות הממונה וכחלק ממדיניות החברה, בוצעו בשנים האחרונות שורה של שינויים אשר מאפשרים ביצוע פעולות דיגיטליות מול לקוחות החברה, גורמי ההפצה שלה וכן אל מול גופים מוסדיים אחרים. במסגרת זו הוסדרו, בין היתר, תהליכי ההצטרפות למוצרים הפנסיוניים השונים וניוד מוצרים, מוסדו תהליכי גבייה אוטומטיים כחלק ממשיק המעסיקים, הוסדרו תהליכי משלוח דיווחים באופן דיגיטלי למבוטחים ולעמיתים והוקמה תשתית לנטילת הלוואות באופן דיגיטלי. להערכת החברה, תהליכים אלה צפויים להתעצם בשנים הקרובות ולהתרחב לביצוע פעולות נוספות במסגרת תחום הפעילות, דבר אשר צפוי להביא לשיפור השירות ללקוח ולהתייעלות תפעולית.

שינויים מהותיים צפויים בחלקה של החברה בשווקים העיקריים

2.1.3

בתחום קיימות תחרות מתמדת וערה מצד החברות המנהלות קרנות פנסיה חדשות וקופות גמל. שוק ההון מתאפיין ברגישות גבוהה כתוצאה מאירועים גיאוגרפיים וכלכליים בישראל ובעולם, המשפיעים במישרין על מדיניות והיקף הסחר העולמי, מחירי האנרגיה, שערי ניירות ערך בבורסות ובשווקים המוסדרים, ובעקיפין על היקף הנכסים המנוהלים ע"י החברה וכתוצאה מכך על תוצאות פעילות החברה ורווחיה.

החקיקה הרבה בתחום בשנים האחרונות, כמתואר לעיל, מחוללת שינויים רבים, וצפויה לחולל שינויים רבים נוספים בפעילות החברה.

בשנים האחרונות, ממשיכה מגמה של מעבר לפעילות באמצעים דיגיטליים במסגרת תחום הפעילות. מגמה זו צפויה להשפיע על החברות בתחום הפעילות הן בהיבט של פעילות השיווק והמכירה, הן בהיבטים של שירות ללקוחות והן בהיבטי ההתייעלות התפעולית.

• **קרנות הפנסיה**

קרנות הפנסיה החדשות שבניהול החברה התאפיינו בעשור האחרון בצמיחה גבוהה ובהגדלת נתח השוק בהפקדות ובנכסים מעבר לממוצע בענף. מגמה זו התמתנה בשנתיים האחרונות, וזאת הן לנוכח עידוד פעילותן של קרנות פנסיה קטנות ע"י הממונה, כמתואר לעיל, והן לנוכח הגידול בנכסי הקרן.

בתחום קרנות הפנסיה נערכים מאמצים מצד חברות מנהלות של קרנות פנסיה שאינן כלולות בין חמש הקרנות הגדולות, להגדיל את נתח השוק שלהן, וזאת בין היתר על ידי מתן הטבות בדמי ניהול ותוך מינוף הוראות רגולטוריות בכל הקשור לצירוף לקוחות במסגרת הסדרי ברירת מחדל אצל מעסיקים. החברה צופה שמגמה זו תוסיף להתקיים בשנת הדוח בהתאם להיקפים שנצפו בשנים האחרונות. ככלל, מתאפיין תחום הפעילות ברגולציה רבה, והוא מושפע מהחלטות הממונה. החקיקה הרבה בתחום בשנים האחרונות, כמתואר לעיל, מחוללת שינויים רבים בתחום. לעניין ההשפעות של בחירת קרנות ברירת מחדל על ידי הממונה על החברה ראה סעיף 2.1.

• קופות גמל

בתחום קופות הגמל ניתן לראות בשנים האחרונות גידול בהפקדות הנובע מתיקון מס' 190 לפקודת מס הכנסה אשר, בין היתר, כלל שינויים משמעותיים בכל הנוגע להטבות המס בקבלת קצבה ממוצר פנסיוני. התיקון כאמור עודד אוכלוסייה לקראת פרישה לנתב את החסכונות לקופות הגמל וליהנות על ידי כך מהטבה במיסוי בעת משיכת הכספים הנובעים מהפקדה כאמור לעומת מוצרים תחליפיים לחיסכון שאינו פנסיוני.

שוק ההון עשוי להתאפיין בתנודתיות גבוהה כתוצאה מאירועים פוליטיים וגיאופוליטיים בישראל ובעולם, המשפיעים על שערי ניירות ערך בבורסות ובשווקים המוסדרים, משפיעים על היקף הנכסים המנוהלים, וכתוצאה מכך משפיעים על תוצאות פעילות החברה, נכסיה ותוצאותיה העסקיות. לפירוט ראה בדוח הדירקטוריון של החברה.

לפירוט אודות הוראות דין נוספות שעשויה להיות להן השפעה על תחום הפעילות ראה סעיף 3.1 להלן.

לעניין ההשפעות האפשריות של תיקוני החקיקה המתוארים לעיל, על חלקה של החברה בשווקים, ראה סעיף 2.1 לעיל.

2.1.4 מוצרים חדשים

קרנות פנסיה

לא היו מוצרים חדשים בתקופת הדוח. לעניין השינויים שנערכו בתקנוני הקרנות, ראה סעיף 2.1 לעיל.

קופות גמל

לא היו מוצרים חדשים בתקופת הדוח. לעניין השינויים שנערכו בתקנוני הקופות, ראה סעיף 2.1 לעיל.

2.1.5 מידע ונתונים לפי סוג קופות

להלן מידע ונתונים לפי סוגי קרנות וקופות לגבי קרנות וקופות בניהול החברה לשנת 2023:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
						מקיפה	כללית		
מספר עמיתים**:									
1,440,860	77	570,608	25,486	192,463	58,552	31,980	554,904	6,790	פעילים
1,103,157	14,519	90,256	25,014	232,491	314,427	40,466	374,483	11,501	לא פעילים
									מקבלי קצבה:
									מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
25						-	25	-	זקנה
5						-	5	-	נכות
55						-	55	-	שאירים
13,908						258	2,693	10,957	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
1,006						3	835	168	זקנה
3,491						75	2,208	1,208	נכות
									שאירים
10,770						882	9,888	-	מקבלי קצבה - פנסיונרים:
3,152						48	3,104	-	זקנה
2,412						295	2,117	-	נכות
34,824						1,561	20,930	12,333	שאירים
2,578,841	14,596	660,864	50,500	424,954	372,979	74,007	950,317	30,624	סה"כ מקבלי קצבה
									סה"כ
נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח):									
135,846,894	27,801	3,624,546	1,203,947	10,897,325	3,687,719	2,866,180	104,649,498	8,889,878	פעילים
54,817,233	1,799,324	544,193	2,012,237	11,291,860	23,605,102	700,659	13,459,079	1,404,779	לא פעילים
									מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
5,073						-	5,073	-	זקנה
3,925						-	3,925	-	נכות
15,815						-	15,815	-	שאירים
6,399,425						55,960	672,190	5,671,275	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
505,047						624	470,545	33,878	זקנה
1,212,862						8,235	919,412	285,215	נכות
									שאירים
4,772,279						134,241	4,638,038	-	מקבלי קצבה - פנסיונרים:
3,034,275						74,003	2,960,272	-	זקנה
1,361,218						35,340	1,325,878	-	נכות
17,309,919						308,403	11,011,148	5,990,368	שאירים
207,974,046	1,827,125	4,168,739	3,216,184	22,189,185	27,292,821	3,875,242	129,119,725	16,285,025	סה"כ מקבלי קצבה
									סה"כ

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
						מקיפה	כללית		
נתונים תוצאתיים (באלפי ש"ח):									
3,766,150	27	29,641	127,650	1,026,894	115,252	330,645	2,136,041		דמי גמולים משונתיים עבור מצטרפים חדשים
18,202,722	1,946	574,248	645,883	2,649,264	641,925	750,837	12,725,521	213,098	תקבולים מדמי גמולים
699,889	87	37,022	261,433	132,084	237,306	31,957			תקבולים מדמי גמולים חד פעמיים
14,604,738	9,218	6,269	298,632	3,255,274	2,979,938	405,237	7,650,170	-	העברות צבירה לקופה
10,349,181	117,269	16,983	192,559	1,181,998	1,679,136	210,055	6,951,181	-	העברות צבירה מהקופה
5,262,911	94,833	114,482	304,459	1,608,321	1,380,489	22,685	1,688,402	49,240	תשלומים: פדיונות
(35,465)	-	-	-	-	-	(41,240)	5,775	-	אחרים***
472						-	472	-	תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה:
1,348						-	1,348	-	פנסיית זקנה
1,108						-	1,108	-	פנסיית נכות
									פנסיית שארים
518,340						4,352	49,893	464,095	תשלומים למקבלי קצבה קיימים:
64,979						653	52,450	11,876	פנסיית זקנה
86,890						690	58,108	28,092	פנסיית נכות
									פנסיית שארים
293,005						7,838	285,167	-	תשלומים לפנסיונרים:
320,779						3,456	317,323	-	פנסיית זקנה
67,418						1,608	65,810	-	פנסיית נכות
3,079,201						42	2,525,856	553,303	פנסיית שארים
14,799,630	131,254	333,791	305,126	1,538,621	1,608,288	293,396	10,113,036	476,118	סה"כ תשלומים עודף הכנסות על הוצאות לתקופה
דמי ניהול שנגבו מנכסים (אלפי ש"ח):									
473,871	10,272	8,615	15,785	118,284	140,851	5,706	164,104	10,254	פעילים ולא פעילים
50,139						1,114	43,058	5,967	מקבלי קצבה
524,010	10,272	8,615	15,785	118,284	140,851	6,820	207,162	16,221	סה"כ
226,411					1,266	8,422	201,822	14,901	דמי ניהול שנגבו מהפקדות (באלפי ש"ח):
שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (במונחים שנתיים, באחוזים):									
	0.02	0.23	0.57	0.60	0.52	0.16	0.12	0.10	פעילים
	0.58	0.23	0.56	0.58	0.52	0.31	0.32	0.10	לא פעילים
						0.46	0.43	0.10	מקבלי קצבה
					0.19	1.12	1.59	7.00	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מהפקדות (באחוזים):

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
						מקיפה	כללית		
שיעור הוצאות ישירות ממוצע (באחוזים):									
	0.008	0.013	0.017	0.009	0.008	0.010	0.008	0.003	עמלת קניה ומכירה של ניירות ערך
	****_	****_	****_	****_	****_	****_	****_	****_	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
	0.007	0.006	0.010	0.012	0.014	0.015	0.012	0.003	בגין השקעות לא סחירות
	0.094	0.067	0.144	0.169	0.166	0.151	0.171	0.096	עמלות ניהול חיצוני
	0.003	0.002	0.001	0.002	0.002	0.002	0.001	-	עמלות אחרות
	0.094	0.067	0.144	0.169	0.166	0.151	0.171	0.096	הוצאות מוגבלות****

שיעור עודף/גרעון אקטוארי (באחוזים):									
						(0.02)	(0.22)		מבוטחים
						-	0.51		זכאים קיימים לפנסיה
						0.91	0.54		מקבלי קצבה קיימים
						(0.80)	(0.22)		פנסיונרים

* כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה מרכזית לפיצויים רב מסלולית, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה.

** בקרנות פנסיה מספר עמיתים ובקופות גמל מספר חשבונות העמיתים.

*** בגין מבטח משנה.

**** שיעור הוצאות מוגבלות הינו לידיעה בלבד, כלול בעמלות ניהול חיצוני ובעמלות בגין השקעות לא סחירות.

***** פחות מ-0.001%.

להלן מידע בדבר עמיתים לא פעילים לשנת 2023:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
						מקיפה	כללית		
חשבונות מנותקי קשר :									
63,441	78	2,355	145	6,688	24,621	294	27,562	1,698	מספר חשבונות
939,658	2,101	8,738	7,204	67,942	472,349	2,845	334,945	43,534	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
3,502	15	11	43	486	1,930	16	1,001	-	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
	0.70	0.13	0.59	0.71	0.41	0.56	0.30	-	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**
חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח									
					38,032			3,007	מספר חשבונות
					81,308			8,485	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
					1,015			-	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
					1.25			-	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**

* כולל קופה מרכזית לפיצויים וקופה לדמי מחלה.

** שיעור דמי הניהול מוצג במונחים שנתיים וכולל גם חלקים בשנה שבהם לא חלה על העמית ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק". (על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב 2012.

*** פחות מ-1 אלפי ש"ח ומ-0.01%.

להלן מידע ונתונים לפי סוגי קרנות וקופות לגבי קרנות וקופות בניהול החברה לשנת 2022:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
						מקיפה	כללית		
מספר עמיתים**:									
1,368,446	76	567,259	20,568	160,818	58,501	30,528	523,346	7,350	פעילים
1,041,563	14,749	82,595	22,997	196,037	299,923	34,126	378,985	12,151	לא פעילים
									מקבלי קצבה:
									מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
27						-	27	-	זקנה
5						-	5	-	נכות
56						-	56	-	שאירים
									מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
13,471						263	2,746	10,462	זקנה
1,124						5	936	183	נכות
3,475						72	2,248	1,155	שאירים
									מקבלי קצבה - פנסיונרים:
8,550						675	7,875	-	זקנה
2,326						23	2,303	-	נכות
1,742						265	1,477	-	שאירים
30,776						1,303	17,673	11,800	סה"כ מקבלי קצבה
2,440,785	14,825	649,854	43,565	356,855	358,424	65,957	920,004	31,301	סה"כ
נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח):									
114,455,857	18,146	2,981,612	765,916	8,505,018	3,477,377	1,949,777	87,468,500	9,289,511	פעילים
48,271,326	1,887,856	404,284	1,697,645	9,030,669	21,635,669	482,443	11,658,867	1,473,893	לא פעילים
									מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
5,271						-	5,271	-	זקנה
3,394						-	3,394	-	נכות
15,904						-	15,904	-	שאירים
									מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
5,833,425						61,264	695,829	5,076,332	זקנה
564,245						4,523	523,701	36,021	נכות
1,224,952						9,111	942,486	273,355	שאירים
									מקבלי קצבה - פנסיונרים:
3,729,452						97,200	3,632,252	-	זקנה
2,369,133						43,104	2,326,029	-	נכות
853,574						21,342	832,232	-	שאירים
14,599,350						236,544	8,977,098	5,385,708	סה"כ מקבלי קצבה
177,326,533	1,906,002	3,385,896	2,463,561	17,535,687	25,113,046	2,668,764	108,104,465	16,149,112	סה"כ

קרת פנסיה ותיקות	קרת פנסיה חדשות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרת השתלמות	קופת גמל להשקעה	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח	אחר*	סך הכל		
								מקיפה	כללית
נתונים תוצאתיים (באלפי ש"ח):									
דמי גמולים משונתיים עבור מצטרפים חדשים	1,802,714	273,413	100,929	902,902	128,658	28,270	5	3,236,891	
תקבולים מדמי גמולים	10,938,217	623,462	909,998	2,034,812	711,346	529,161	1,790	15,968,070	
תקבולים מדמי גמולים חד פעמיים		15,737	493,278	111,031	482,250	32,446	83	1,134,825	
העברות צבירה לקופה	5,250,895	200,563	3,894,037	3,423,823	582,649	3,757	41,127	13,396,851	
העברות צבירה מהקופה	6,482,702	148,008	1,119,929	822,433	117,578	13,944	119,270	8,823,864	
תשלומים: פדיונות	1,531,163	15,005	980,853	1,038,778	213,235	79,509	108,941	4,014,733	
אחרים***	3,807	(23,960)	-	-	-	-	-	(20,153)	
תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה:									
פנסיית זקנה	470	-						470	
פנסיית נכות	174	-						174	
פנסיית שארים	1,108	-						1,108	
תשלומים למקבלי קצבה קיימים:									
פנסיית זקנה	47,712	4,244						460,396	
פנסיית נכות	54,721	287						67,339	
פנסיית שארים	57,583	624						83,152	
תשלומים לפנסיונרים:									
פנסיית זקנה	223,583	6,345						229,928	
פנסיית נכות	236,814	1,986						238,800	
פנסיית שארים	44,419	1,211						45,630	
סה"כ תשלומים	2,201,554	5,742						2,700,261	
עודף הכנסות על הוצאות לתקופה	(1,710,232)	(3,954,475)	(232,003)	(1,704,981)	(1,261,281)	(319,181)	(194,386)	(9,627,954)	
דמי ניהול שנגבו מנכסים (אלפי ש"ח):									
פעילים ולא פעילים	11,203	157,828	5,148	132,880	100,506	11,951	11,931	438,921	
מקבלי קצבה	5,606	36,651	985					43,242	
סה"כ	16,809	194,479	6,133	132,880	100,506	11,951	11,931	482,163	
דמי ניהול שנגבו מהפקדות (באלפי ש"ח):									
15,370	183,202	7,035	1,274					206,881	
שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (במונחים שנתיים, באחוזים):									
0.10	0.13	0.19	0.55	0.64	0.57	0.23	0.02		
0.10	0.33	0.37	0.55	0.62	0.55	0.23	0.57		
0.10	0.44	0.48							
שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מהפקדות (באחוזים):									
7.00	1.67	1.13	0.10						

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
						מקיפה	כללית		
שיעור הוצאות ישירות ממוצע (באחוזים):									
	0.012	0.016	0.020	0.011	0.010	0.014	0.011	0.005	עמלת קניה ומכירה של ניירות ערך
	0.000	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
	0.003	0.003	0.004	0.009	0.013	0.014	0.010	0.002	בגין השקעות לא סחירות
	0.106	0.061	0.097	0.170	0.152	0.143	0.161	0.088	עמלות ניהול חיצוני
	0.001	0.001	0.000	0.002	0.002	0.003	0.001	0.000	עמלות אחרות
	0.110	0.064	0.101	0.181	0.167	0.159	0.172	0.090	הוצאות מוגבלות****

שיעור עודף/גרעון אקטוארי (באחוזים):									
						(0.13)	(0.13)		מבוטחים
						-	0.09		זכאים קיימים לפנסיה
						(1.13)	0.35		מקבלי קצבה קיימים
						(15.26)	(4.10)		פנסיונרים

* כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה מרכזית לפיצויים רב מסלולית, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה.

** בקרנות פנסיה מספר עמיתים ובקופות גמל מספר חשבוניות העמיתים.

*** בגין מבטח משנה.

**** שיעור הוצאות מוגבלות הינו לידיעה בלבד, כלול בעמלות ניהול חיצוני ובעמלות בגין השקעות לא סחירות.

להלן מידע בדבר עמיתים לא פעילים לשנת 2022:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
						מקיפה	כללית		
חשבונות מנותקי קשר:									
53,243	78	1,127	66	5,072	22,426	202	22,275	1,997	מספר חשבונות
553,839	2,020	3,746	3,287	36,253	256,963	1,895	202,719	46,956	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
2,083	15	3	18	286	1,127	11	623	-	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
	0.73	0.07	0.55	0.79	0.44	0.57	0.31	-	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**

חשבוניות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח									
					31,381			3,422	מספר חשבוניות
					61,276			8,653	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
					682			-	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
					1.11			-	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**

* כולל קופה מרכזית לפיצויים וקופה לדמי מחלה.

** שיעור דמי הניהול מוצג במונחים שנתיים וכולל גם חלקים בשנה שבהם לא חלה על העמית ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק". (על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב - 2012.

*** פחות מ-1 אלפי ש"ח ומ-0.01%.

להלן מידע ונתונים לפי סוגי קרנות וקופות לגבי קרנות וקופות בניהול החברה לשנת 2021:

סך הכל	אחר**	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות *	
						מקיפה	כללית		
מספר עמיתים***:									
1,295,189	72	561,816	14,647	130,569	59,114	20,304	501,135	7,532	פעילים
979,478	15,174	72,722	10,905	158,827	269,258	33,318	406,128	13,146	לא פעילים
									מקבלי קצבה :
30 6 60						-	30 6 60	-	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה :
									זקנה
									נכות
									שאירים
12,922 1,243 3,390						264 4 70	2,787 1,064 2,242	9,871 175 1,078	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים :
									זקנה
									נכות
									שאירים
6,697 1,616 1,242						551 16 238	6,146 1,600 1,004	-	מקבלי קצבה - פנסיונרים :
									זקנה
									נכות
									שאירים
27,206						1,143	14,939	11,124	סה"כ מקבלי קצבה
2,301,873	15,246	634,538	25,552	289,396	328,372	54,765	922,202	31,802	סה"כ

נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח):									
112,488,773	19,060	2,923,127	743,183	7,867,907	3,844,908	1,527,512	84,367,205	11,195,871	פעילים
45,864,923	2,277,850	342,485	1,008,611	7,331,437	20,258,615	514,392	12,406,012	1,725,521	לא פעילים
									מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
5,690						-	5,690	-	זקנה
3,866						-	3,866	-	נכות
16,527						-	16,527	-	שאיירים
									מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
5,728,608						73,579	744,477	4,910,552	זקנה
655,506						5,432	614,862	35,212	נכות
1,244,945						7,913	971,163	265,869	שאיירים
									מקבלי קצבה - פנסיונרים:
3,077,141						85,081	2,992,060	-	זקנה
1,858,001						27,312	1,830,689	-	נכות
611,312						12,419	598,893	-	שאיירים
7,989,963						211,736	7,778,227	5,211,633	סה"כ מקבלי קצבה
171,555,292	2,296,910	3,265,612	1,751,794	15,199,344	24,103,523	2,253,640	104,551,444	18,133,025	סה"כ

קרנות פנסיה חדשות	קרנות פנסיה ותיקות *	מקיפה	כללית	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות השתלמות	קופת גמל להשקעה	קופת גמל לחיסכון ארוך טווח לילד	אחר**	סך הכל
נתונים תוצאתיים (באלפי ש"ח):									
דמי גמולים משונותים עבור מצטרפים חדשים		1,634,910	136,935	52,464	385,431	60,773	25,670	-	2,296,183
תקבולים מדמי גמולים	238,861	9,544,305	402,201	814,388	1,665,101	459,136	278,179	1,838	13,404,009
תקבולים מדמי גמולים חד פעמיים			15,485	394,946	87,764	219,097	16,777	327	734,396
העברות צבירה לקופה	-	3,211,123	77,554	1,011,746	717,456	64,041	529	106,339	5,188,788
העברות צבירה מהקופה	-	6,140,267	154,277	2,197,749	1,442,986	114,105	4,993	245,857	10,300,234
תשלומים: פדיונות	38,384	1,277,149	12,955	1,053,004	851,554	56,654	28,869	205,091	3,523,660
אחרים****	-	36,521	(11,345)	-	-	-	-	-	25,176
תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה:	-	475	-	-	-	-	-	-	475
פנסיית זקנה	-	175	-	-	-	-	-	-	175
פנסיית נכות	-	1,086	-	-	-	-	-	-	1,086
פנסיית שארים	-								
תשלומים למקבלי קצבה קיימים:	360,523	45,876	4,069						410,468
פנסיית זקנה	12,100	62,693	235						75,028
פנסיית נכות	23,408	51,860	599						75,867
פנסיית שארים									
תשלומים לפנסיונרים:	-	167,036	4,216						171,252
פנסיית זקנה	-	165,628	1,419						167,047
פנסיית נכות	-	29,164	864						30,028
פנסיית שארים	-								
סה"כ תשלומים	434,415	1,837,663	13,012						2,285,090
עודף הכנסות על הוצאות לתקופה	2,076,057	12,188,488	234,184	2,464,120	1,596,791	115,109	202,747	222,237	19,099,733
דמי ניהול שנגבו מנכסים (אלפי ש"ח):									
פעילים ולא פעילים	17,122	148,381	4,777	132,763	94,593	4,372	3,628	12,636	418,272
מקבלי קצבה	-	30,587	895						31,482
סה"כ	17,122	178,968	5,672	132,763	94,593	4,372	3,628	12,636	449,754
דמי ניהול שנגבו מהפקדות (באלפי ש"ח):									
	16,683	166,329	4,518	1,480					189,010
שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (במונחים שנתיים, באחוזים):									
פעילים	0.10	0.15	0.23	0.56	0.69	0.61	0.23	0.06	
לא פעילים	0.10	0.32	0.37	0.57	0.67	0.59	0.23	0.59	
מקבלי קצבה	0.10	0.45	0.50						
שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מהפקדות (באחוזים):									
	7.00	1.74	1.13	0.19					

סך הכל	אחר**	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות *	
						מקיפה	כללית		
שיעור הוצאות ישירות ממוצע (באחוזים):									
	0.013	0.008	0.027	0.015	0.013	0.014	0.012	0.003	עמלת קניה ומכירה של ניירות ערך
	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001	0.000	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
	0.002	0.001	0.001	0.008	0.010	0.012	0.007	0.000	בגין השקעות לא סחירות
	0.049	0.040	0.053	0.161	0.146	0.130	0.146	0.019	עמלות ניהול חיצוני
	0.004	0.001	0.001	0.003	0.003	0.004	0.001	0.000	עמלות אחרות
	0.054	0.043	0.054	0.172	0.158	0.145	0.154	0.019	הוצאות מוגבלות****

שיעור עודף/גרעון אקטוארי (באחוזים):									
						0.05	(0.01)		מבוטחים
						0.05	-		זכאים קיימים לפנסיה
						0.52	0.27		מקבלי קצבה קיימים
						1.41	3.84		פנסיונרים

- * קרן פנסיה ותיקה שנרכשה בעסקת פסגות ב-1 לאוקטובר 2021. הנתונים שהוצגו הינם עבור כל שנת 2021.
- ** כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה. כולל קופות שנרכשו בעסקת פסגות ב-1 לאוקטובר 2021. הנתונים שהוצגו הינם עבור כל שנת 2021.
- *** בקרנות פנסיה מספר עמיתים ובקופות גמל מספר חשבונות העמיתים.
- **** בגין מבטח משנה.
- ***** שיעור הוצאות מוגבלות הינו לידיעה בלבד, כלול בעמלות ניהול חיצוני ובעמלות בגין השקעות לא סחירות.

להלן מידע בדבר עמיתים לא פעילים לשנת 2021:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
						מקיפה	כללית		
חשבונות מנותקי קשר:									
56,252	78	703	111	4,789	24,854	206	22,426	3,085	מספר חשבונות
717,134	2,239	2,710	8,194	47,295	386,950	2,504	193,543	73,699	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
2,761	15	***-	14	363	1,831	23	514	-	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
	0.67	0.01	0.17	0.77	0.47	0.93	0.27	0.00	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**
חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח									
					33,809			3,685	מספר חשבונות
					69,056			8,608	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
					779			-	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
					1.13			-	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**

- * כולל קופה מרכזית לפיצויים וקופה לדמי מחלה.
- ** שיעור דמי הניהול מוצג במונחים שנתיים וכולל גם חלקים בשנה שבהם לא חלה על העמית ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק". (על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב 2012.
- *** פחות מ-1 אלפי ש"ח ומ-0.01%.

- ניתוח התפתחויות ושינויים שחלו בקופות

תחום הפנסיה

הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה

- שינוי במספר העמיתים

בשנת 2023 חל גידול בכמות העמיתים ומקבלי הקצבה של כ-3.3%, לעומת קיטון של כ-0.2% בשנת 2022. מספר העמיתים הפעילים גדל בשנת 2023 בכ-6.0% לעומת גידול של כ-4.4% בשנת 2022. מספר העמיתים הלא פעילים קטן בשנת 2023 בכ-1.2% לעומת קיטון של כ-6.7% בשנת 2022. מספר מקבלי הקצבאות גדל בשנת 2023 בכ-18.4% בדומה גידול של כ-18.3% בשנת 2022.

- שינוי בנכסים מנוהלים

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים גדלו בשנת 2023 בכ-19.6% מסך של כ-87.5 מיליארד ש"ח לסך של כ-104.6 מיליארד ש"ח. בשנת 2022 גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים בכ-3.7% מסך של כ-84.4 מיליארד ש"ח לסך של כ-87.5 מיליארד ש"ח. הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים גדלו בשנת 2023 בכ-15.4% מסך של כ-11.7 מיליארד ש"ח לסך של כ-13.5 מיליארד ש"ח. הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים קטנו בשנת 2022 בכ-6.0% מסך של כ-12.4 מיליארד ש"ח לסך של כ-11.7 מיליארד ש"ח. הנכסים המנוהלים, נטו עבור מקבלי קצבה גדלו בתקופת הדוח בכ-22.7% מסך של כ-9.0 מיליארד ש"ח לסך של כ-11.0 מיליארד ש"ח. הגידול בנכסים נטו בקרן בתקופת הדוח נובע מתנועת צבירה כספית חיובית נטו (גביה וניוד פנימה בניכוי פדיונות, תשלומי פנסיה וניוד החוצה) בסך של כ-10.9 מיליארד ש"ח ומרווחי השקעות נטו (בניכוי דמי ניהול) בסך של כ-10.1 מיליארד ש"ח.

- שינוי בדמי הגמולים

בשנת 2023 גבתה הקרן סך של כ-12.7 מיליארד ש"ח דמי גמולים לעומת סך של כ-10.9 מיליארד ש"ח בשנת 2022 וסך של כ-9.5 מיליארד ש"ח בשנת 2021. גידול של כ-16.3% בשנת 2023 וגידול של כ-14.6% בשנת 2022.

- שינוי בסך העברות

בתקופת הדוח הסתכמו העברות אל הקרן לסך של כ-7,650.2 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-5,250.9 מיליון ש"ח בשנת 2022 וסך של כ-3,211.1 מיליון ש"ח בשנת 2021. גידול של כ-46% בשנת 2023 וגידול של כ-64% בשנת 2022. בתקופת הדוח הסתכמו העברות הצבירה של הקרן אל גופים מוסדיים אחרים לסך של כ-6,951.2 מיליון ש"ח לעומת כ-6,482.7 מיליון ש"ח בשנת 2022 וסך של כ-6,140.3 מיליון ש"ח בשנת 2021. גידול של כ-7% בשנת 2023 וגידול של כ-6% בשנת 2022. השפעת הניוד נטו על הקרן בתקופת הדוח הינה חיובית בסך של כ-699.0 מיליון ש"ח, לעומת השפעה שלילית בסך של כ-1,231.8 מיליון ש"ח בשנת 2022 והשפעה שלילית בסך של כ-2,929.1 מיליון ש"ח בשנת 2021.

- שינוי בפדיונות

בשנת 2023, הסתכמו הפדיונות מהקרן לסך של כ- 1,688.4 מיליון ש"ח לעומת כ- 1,531.2 מיליון ש"ח בשנת 2022 וסך של כ- 1,277.1 מיליון ש"ח בשנת 2021.

הגידול בשנתיים האחרונות מושפע בעיקר מהמצב הכלכלי, הפוליטי והבטחוני. הפדיונות מורכבים ממשיכת כספי פיצויים בשל עזיבת עבודה וממשיכות של כספי חסכון טרם זמנם.

- שינוי בתשלומי פנסיה

בשנת 2023, הסתכמו תשלומי הפנסיה לסך של כ- 831.7 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 666.6 מיליון ש"ח בשנת 2022 וסך של כ- 524.0 מיליון ש"ח בשנת 2021.

גידול של כ-24.8% בשנת 2023 וגידול של כ-27.2% בשנת 2022, הגידול נובע מעליה במספר המבוטחים הזכאים לתשלומי פנסיה מהקרן.

- שינוי בעודף / גרעון אקטוארי

הגירעון האקטוארי למבוטחים הסתכם בשנת 2023 לכ-0.22%. לעומת גירעון של כ-0.13% בשנת 2022 ועודף של כ-0.05% בשנת 2021.

העודף האקטוארי לזכאים קיימים לפנסיה הסתכם בשנת 2023 לכ-0.51%. לעומת עודף של כ-0.09% בשנת 2022 ועודף של כ-0.05% בשנת 2021.

העודף האקטוארי למקבלי קצבה קיימים הסתכם בשנת 2023 לכ-0.54%. לעומת עודף של כ-0.35% בשנת 2022 ועודף של כ-0.52% בשנת 2021.

הגירעון האקטוארי לפנסיונרים הסתכם בשנת 2023 לכ-0.22%. לעומת גירעון של כ-4.10% בשנת 2022 ועודף של כ-1.41% בשנת 2021.

לפרטים נוספים ראה ביאור 12 בדוחות הכספיים של הקרן.

הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית

- שינוי במספר העמיתים

בשנת 2023 חל גידול בכמות העמיתים ומקבלי הקצבה של כ-12.2%, לעומת גידול של כ-20.4% בשנת 2022.

מספר העמיתים הפעילים גדל בשנת 2023 בכ-4.8% לעומת גידול של כ-50.4% בשנת 2022.

מספר העמיתים הלא פעילים גדל בשנת 2023 בכ-18.6% לעומת גידול של כ-2.4% בשנת 2022.

מספר מקבלי הקצבאות גדל בשנת 2023 בכ-19.8% לעומת גידול של כ-14.0% בשנת 2022.

- שינוי בנכסים מנוהלים

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים ולא פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-46.6% מסך של כ-2,432.2 מיליון ש"ח לסך של כ-3,566.8 מיליון ש"ח. בשנת 2022 הנכסים גדלו בכ-19.1% מסך של כ-2,041.9 מיליון ש"ח לסך של כ-2,432.2 מיליון ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור מקבלי קצבה גדלו בתקופת הדוח בכ-30.4% מסך של כ-236.5 מיליון ש"ח לסך של כ-308.4 מיליון ש"ח. בשנת 2022 הנכסים גדלו בכ-11.7% מסך של כ-211.7 מיליון ש"ח לסך של כ-236.5 מיליון ש"ח.

הגידול בנכסים נטו בקרן בתקופת הדוח נובע מתנועת צבירה כספית חיובית נטו (גביה וניוד פנימה בניכוי פדיונות, תשלומי פנסיה וניוד החוצה) בסך של כ-904.7 מיליון ש"ח ומרווחי השקעות נטו (בניכוי דמי ניהול) בסך של כ-293.4 מיליון ש"ח.

- שינוי בדמי הגמולים

בתקופת הדוח גבתה הקרן סך של כ- 750.8 מיליון ש"ח דמי גמולים לעומת סך של כ- 623.5 מיליון ש"ח בשנת 2022 וסך של כ- 402.2 מיליון ש"ח בשנת 2021.

גידול של כ-20.4% בשנת 2023 וגידול של כ-55.0% בשנת 2022.

- שינוי בסך העברות

בתקופת הדוח הסתכמו העברות אל הקרן לסך של כ- 405.2 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 200.6 מיליון ש"ח בשנת 2022 וסך של כ- 77.6 מיליון ש"ח בשנת 2021.

בתקופת הדוח הסתכמו העברות הצבירה מהקרן לסך של כ- 210.1 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 148.0 מיליון ש"ח בשנת 2022 וסך של כ- 154.3 מיליון ש"ח בשנת 2021.

בתקופת הדוח השפעת הניוד נטו על הקרן הינה חיובית בסך של כ- 195.2 מיליון ש"ח, לעומת השפעה חיובית בסך של כ- 52.6 מיליון ש"ח בשנת 2022 והשפעה שלילית בסך של כ- 76.7 מיליון ש"ח בשנת 2021.

- שינוי בפדיונות

בתקופת הדוח הסתכמו הפדיונות מהקרן לסך של כ- 22.7 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 15.0 מיליון ש"ח בשנת 2022 וסך של כ- 13.0 מיליון ש"ח בשנת 2021.

השינוי בתקופה מושפע הן מכמות העמיתים בקרן, ומהמצב הכלכלי, הפוליטי והבטחוני. הפדיונות מורכבים ממשיכת כספי פיצויים בשל עזיבת עבודה וממשיכות של כספי חסכון טרם זמנם.

- שינוי בתשלומי פנסיה

בתקופת הדוח הסתכמו תשלומי הפנסיה לסך של כ- 18.6 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 14.7 מיליון ש"ח בשנת 2022 וסך של כ- 11.4 מיליון ש"ח בשנת 2021.

- שינוי בעודף / גרעון אקטוארי

בשנת 2023, הסתכם הגירעון האקטוארי למבוטחים לכ-0.02% לעומת גירעון של כ-0.13% בשנת 2022 וגירעון של כ-0.01% בשנת 2021.

העודף האקטוארי למקבלי קצבה קיימים הסתכם בשנת 2023 לכ-0.91% לעומת גירעון של כ-1.13% בשנת 2022 ועודף של כ-0.27% בשנת 2021.

הגירעון האקטוארי לפנסיונרים הסתכם בשנת 2023 לכ-0.80% לעומת גירעון של כ-15.26% בשנת 2022 ועודף של כ-3.84% בשנת 2021.

לפרטים נוספים ראה ביאור 11 בדוחות הכספיים של הקרן.

קרן העל - קרן פנסיה ותיקה

החל מיום 1 באוקטובר 2021 מנהלת החברה את קרן פנסיה ה.ע.ל - קרן פנסיה ותיקה (להלן - קרן העל).

להלן ניתוח התפתחויות ושינויים שחלו בקרן העל במהלך השנה:

- שינוי במספר העמיתים**

הקרן הינה קרן סגורה ומנועה מלקבל מצטרפים חדשים.

מספר העמיתים קטן בשנת 2023 בכ-6.2% לעומת קיטון של כ-5.7% בשנת 2022.

מספר מקבלי הקצבאות גדל בשנת 2023 בכ-4.5% לעומת גידול של כ-6.1% בשנת 2022.

- שינוי בנכסים מנוהלים**

הנכסים המנוהלים, נטו עבור סך העמיתים גדלו בשנת 2023 בכ-0.84% מסך של כ-16.1 מיליארד ש"ח לסך של כ-16.3 מיליארד ש"ח. הגידול בנכסים נטו בקרן בתקופת הדוח נובע בעיקר מהכנסות מהשקעות נטו (בניכוי דמי ניהול) בסך של כ-0.476 מיליארד ש"ח.

- שינוי בדמי הגמולים**

בשנת 2023, גבתה הקרן סך של כ-213.1 מיליון ש"ח דמי גמולים, לעומת סך של כ-219.3 מיליון ש"ח בשנת 2022. קיטון של כ-2.8% בשנת 2023.

- שינוי בפדיונות**

בשנת 2023, הסתכמו הפדיונות מהקרן לסך של כ-49.2 מיליון ש"ח לעומת כ-47.2 מיליון ש"ח בשנת 2022.

- שינוי בתשלומי פנסיה**

בשנת 2023, הסתכמו תשלומי הפנסיה לסך של כ-504.1 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-445.7 מיליון ש"ח בשנת 2022. גידול של כ-13.1% בשנת 2023, הגידול נובע מעליה במספר המבוטחים הזכאים לתשלומי פנסיה מהקרן.

- שינוי בעודף / גרעון אקטוארי**

למועד המאזן רשמה הקרן נכס כרית בטחון בגובה 989.8 מיליון ש"ח, לעומת סך של 2,862.5 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022.

לתקופת הדוח הקרן מאוזנת וזאת לאחר התחשבות בכרית הביטחון.

הקיטון בשיעור הגירעון האקטוארי לפני כרית הביטחון מתום שנה קודמת עד למועד המאזן נובע בעיקרו מעליה משוקללת בווקטור הריביות בניכוי השפעה המקזזת של התשואה בפועל הנמוכה מהתשואה הצפויה.

בהתאם להבהרת הממונה מיום 3 למרס 2015, במסגרתה ניתנה למנהלי קרנות הפנסיה הוותיקות הבהרה כי קרן שתוצאת המאזן האקטוארי השנתי שלה היא גירעון העולה על השיעור שנקבע בתקנון, נדרש להפעיל את מנגנון האיזון האקטוארי רק במידה ושיעור השינוי הנדרש בהתחייבויות הקרן לשם איזון הקרן, עולה על השיעור הקבוע בתקנון הקרן להפעלת מנגנון איזון אקטוארי.

בהתאם לחישוב האקטוארי ליום המאזן אין צורך בהפחתת זכויות על פי התקנון.

לפרטים נוספים ראה ביאור 14 בדוחות הכספיים של הקרן.

תחום הגמל - תגמולים, אישיות, פיצויים, מרכזיות לפיצויים, השקעה, השקעה לילד ומטרה אחרת**• שינוי במספר חשבונות העמיתים**

בשנת 2023 חל גידול של כ-3.0% במספר חשבונות העמיתים, לעומת גידול של כ-6.3% בשנת 2022. מספר חשבונות העמיתים הפעילים גדל בכ-1.3% בשנת 2023, לעומת גידול של כ-1.7% בשנת 2022. מספר חשבונות העמיתים הלא פעילים גדל בכ-5.7% בשנת 2023, לעומת גידול גידול של כ-14.2% בשנת 2022.

• שינוי בנכסים מנוהלים

הנכסים המנוהלים ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכמו לסך של כ-36.5 מיליארד ש"ח, לעומת סך של כ-32.9 מיליארד ש"ח בשנת 2022 וסך של כ-31.4 מיליארד ש"ח בשנת 2021, גידול של כ-11.1% בשנת 2023 לעומת גידול של כ-4.6% בשנת 2022.

הגידול בנכסים המנוהלים בשנת 2023 נבע מרווחי תשואה בקופות ומצבירה חיובית, נטו. הגידול בשנת 2022 נבע בעיקר מצבירה נטו חיובית.

• שינוי בדמי הגמולים

בשנת 2023 הסתכמה הגביה לסך של כ-1,864.0 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-2,152.3 מיליון ש"ח בשנת 2022, וסך של כ-1,553.5 מיליון ש"ח בשנת 2021. קיטון של כ-13.4% בשנת 2023, וגידול של כ-38.5% בשנת 2022.

• שינוי בסך העברות

בשנת 2023, הסתכמו העברות אל הקופות לסך של כ-3,294.1 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-4,521.6 מיליון ש"ח בשנת 2022, וסך של כ-1,182.7 מיליון ש"ח בשנת 2021. קיטון של כ-27.1% בשנת 2023, לעומת גידול של כ-282.3% בשנת 2022.

העברות מהקופות הסתכמו לסך של כ-2,005.9 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-1,370.7 מיליון ש"ח בשנת 2022 וסך של כ-2,562.7 מיליון ש"ח בשנת 2021. גידול של כ-46.3% בשנת 2023, וקיטון של כ-46.5% בשנת 2022.

השפעת הניוד נטו על נכסי הקופות בשנת 2023 הינה חיובית בסך של כ-1,288.1 מיליון ש"ח, בשנת 2022 השפעה חיובית של 3,150.8 מיליון ש"ח.

• שינוי בפדיונות

בשנת 2023, הסתכמו הפדיונות מקופות הגמל לסך של כ-1,894.3 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-1,382.5 מיליון ש"ח בשנת 2022, וסך של כ-1,343.6 מיליון ש"ח בשנת 2021. גידול של כ-37% בשנת 2023, לעומת גידול של כ-3% בשנת 2022.

תחום ההשתלמות

• שינוי במספר חשבונות העמיתים

בשנת 2023 חל גידול של כ-19.1% במספר חשבונות העמיתים, לעומת גידול של כ-23.3% בשנת 2022. מספר חשבונות העמיתים הפעילים גדל בכ-19.7% בשנת 2023, לעומת גידול של כ-23.2% בשנת 2022. מספר חשבונות העמיתים הלא פעילים גדל בכ-18.6% בשנת 2023, לעומת גידול של כ-23.4% בשנת 2022.

• שינוי בנכסים מנוהלים

הנכסים ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכמו לסך של כ-22.2 מיליארד ש"ח, לעומת סך של כ-17.5 מיליארד ש"ח בשנת 2022 וסך של כ-15.2 מיליארד ש"ח בשנת 2021, גידול של כ-26.5% בשנת 2023 לעומת גידול של כ-15.4% בשנת 2022. הגידול בנכסים המנוהלים השנה נבע מצבירה חיובית, נטו ומרווחי השקעות.

• שינוי בדמי הגמולים

בשנת 2023 הסתכמה הגביה לסך של כ-2,649.3 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-2,034.8 מיליון ש"ח בשנת 2022 וסך של כ-1,665.1 מיליון ש"ח בשנת 2021. גידול של כ-30.2% בשנת 2023, לעומת גידול של כ-22.2% בשנת 2022.

• שינוי בסך העברות

בשנת 2023, הסתכמו העברות אל הקרן לסך של כ-3,255.3 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-3,423.8 מיליון ש"ח בשנת 2022 וסך של כ-717.5 מיליון ש"ח בשנת 2021.

העברות מהקרן בשנת 2023, הסתכמו לסך של כ-1,182.0 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-822.4 מיליון ש"ח בשנת 2022, וסך של כ-1,443.0 מיליון ש"ח בשנת 2021.

השפעת הניוד נטו על נכסי הקרן בשנת 2023 הינה חיובית בסך של כ-2,073.3 מיליון ש"ח, בשנת 2022 השפעה חיובית של 2,601.4 מיליון ש"ח.

• שינוי בפדיונות

בשנת 2023, הסתכמו הפדיונות מהקרן לסך של כ-1,608.3 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-1,038.8 מיליון ש"ח בשנת 2022, וסך של כ-851.6 מיליון ש"ח בשנת 2021.

שיעורי דמי ניהול בהתאם להוראות הדין

לימים 31 בדצמבר 2023, 2022 ו-2021								שיעור דמי ניהול מהפקדה ושיעור שנתי דמי ניהול מנכסים שרשאית החברה לגבות לפי הוראות הדין:
אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		קרנות פנסיה ותיקות	
					מקיפה	כללית		
פעילים	0.23% מנכסים****	4% מהפקדה ו-1.05% מנכסים	2% מנכסים	4% מהפקדה ו-1.05% מנכסים	4% מהפקדה ו-1.05% מנכסים	6% מהפקדה ו-0.5% מנכסים	7% מהפקדה ו-0.1% מנכסים	
לא פעילים:								
מנותקיקשר**	0.23% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.1% מנכסים	
אחר	0.23% מנכסים	1.05% מנכסים	2% מנכסים	1.05% מנכסים	1.05% מנכסים	0.5% מנכסים	0.1% מנכסים	
מקבלי קצבה****					0.6% מנכסים***	0.5% מנכסים	0.1% מנכסים	

* כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה לפיצויים רב מסלולית בניהול אישי, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה.

** לעניין העמיתים שביום התחילה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב 2012 (ינואר 2013), התקיימה לגביהם ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק", שיעור דמי הניהול הנ"ל אינו נדרש וזאת עד לתום תקופה של שלוש שנים מיום ההחלה (דצמבר 2015).

*** בהתאם לתקנון הקרן דמי הניהול ממי שהפכו לפנסיונרים החל מחודש ינואר 2010 ואילך ייגבו דמי ניהול שלא יעלו על שיעור של 0.5% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים. עבור פנסיונרים שפרשו לפני שנת 2010 נגבים דמי ניהול בשיעור של 2% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים.

**** מתקבל מהמוסד לביטוח לאומי.

***** בהתאם לפרסום תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים, (קופות גמל) (דמי ניהול) (תיקון) התשפ"ב-2022, עודכנה תקרת דמי הניהול למקבלי קצבת זקנה ונקבעה בגובה 0.3%, התיקון חל על מי עמיתים שהחלו לקבל קצבה מחודש פברואר 2022.

2.2 תחרות

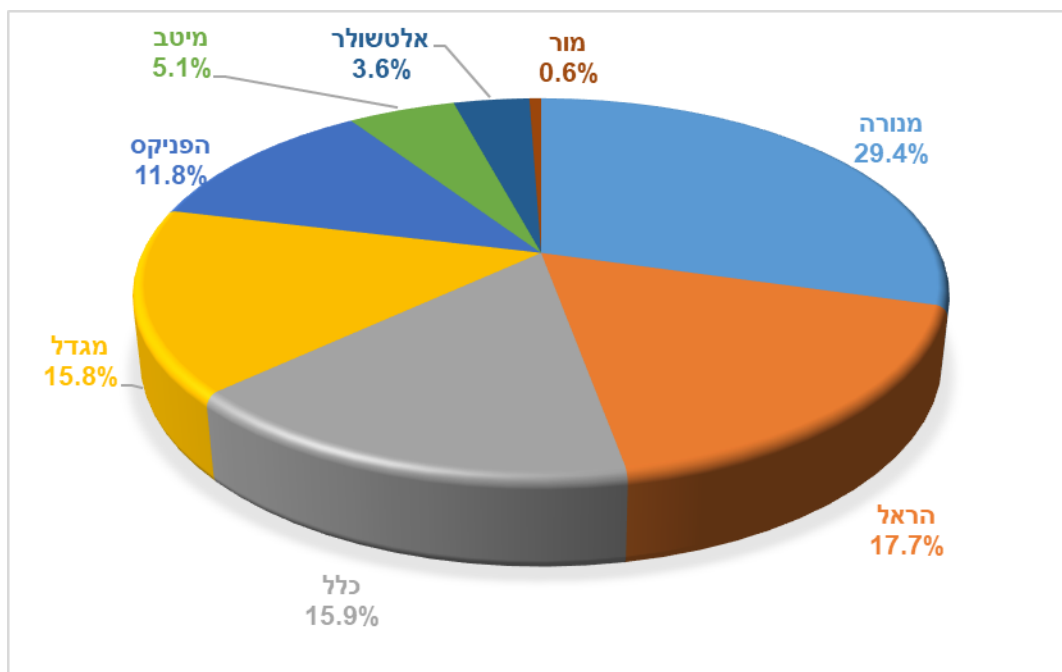
תחום הפנסיה

שוק הפנסיה מתאפיין בריכוזיות הולכת ופוחתת בעשור האחרון: בהתאם לפרסומי משרד האוצר, היקף הנכסים הצבורים בקרנות הפנסיה החדשות ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכם בכ-751.4 מיליארדי ש"ח, גידול של כ-130 מיליארדי ש"ח לעומת 31 בדצמבר 2022. סך הנכסים בקרנות הפנסיה שבבעלות חברות ביטוח הינו כ-681.4 מיליארד ש"ח, לעומת כ-564.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022. כיום מחזיקות חמש קבוצות הביטוח את השליטה העיקרית בענף.

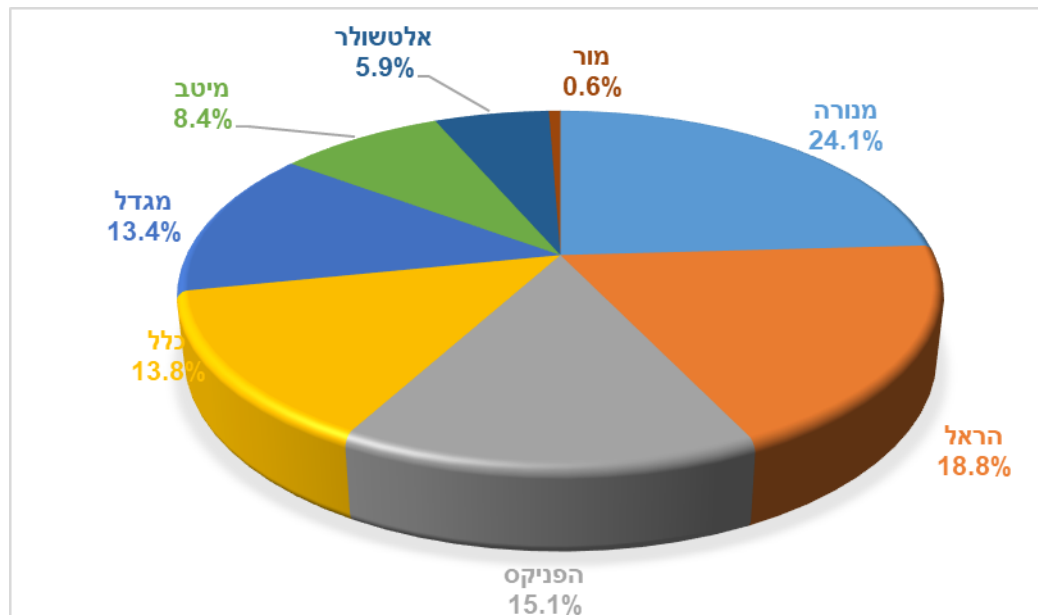
כניסתן של חברות הביטוח וגופים פיננסיים נוספים לשוק, שיפור הגמישות במעבר עמיתים בין הקרנות והמוצרים, יצירת כללי השקעה חדשים והעלייה במודעות הציבור לאפיקי החיסכון לטווח ארוך בכלל ולקרנות הפנסיה בפרט, כל אלה מחזקים את הסביבה התחרותית.

החברות המנהלות של קרנות פנסיה בקבוצה מתחרות בעיקר מול קבוצת הביטוח מנורה, המנהלת את קרן הפנסיה החדשה מבטחים, מול קבוצת מגדל המנהלת, בין היתר, את קרן הפנסיה החדשה מקפת, מול קבוצת כלל המנהלת, בין היתר, את קרן הפנסיה החדשה כלל פנסיה, וכן מול קבוצת הפניקס המנהלת, בין היתר, את קרן הפנסיה הפניקס פנסיה מקיפה. כתוצאה מהליך בחירת קרנות ברירת מחדל של המדינה, החלה פעילות מואצת בתחום הפנסיה גם בקרב בתי ההשקעות. משקל בתי ההשקעות בקצב גיוס הלקוחות החדשים הולך וגובר, החברה מתרכזת בהגברת הפעילות העסקית וצירוף לקוחות באמצעות ערוצי ההפצה המסורתיים לצד צירוף לקוחות בתהליכים דיגיטליים, על מנת למתן את השפעת פעילות קרנות ברירת המחדל.

להלן תרשים התפלגות נתחי שוק של נכסי קרנות הפנסיה החדשות נכון ליום 31 בדצמבר 2023 :

להלן תרשים התפלגות נתחי שוק של דמי הגמולים שהועברו לקרנות הפנסיה החדשות במהלך שנת 2023 :

גורמים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה

הגורמים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה הינם, בעיקר: המוניטין של הקבוצה (שם הקבוצה "הראל", שאומץ על ידי החברה והקרנות שבניהולה), הניסיון בתחום הפעילות, איכות הניהול, איכות ניהול ההשקעות, החוסן הפיננסי, רמת השירות ללקוחות, מעסיקים, יועצים וסוכנים וקשרים ארוכי טווח עם הגורמים הפועלים בתחום זה.

דרכי התמודדות החברה עם התחרותיות

החברה מתמודדת עם התחרותיות הגוברת בתחום פעילותה בדרכים הבאות: (1) השקעה מתמדת במערכי השירות ובכלים תומכי שירות; (2) מינוף סך המרכיבים של קבוצת הראל מבחינת מוניטין, צינורות שיווק חסונה ואיתנותה של הקבוצה; (3) יצירת תנאים אטרקטיביים למצטרפים חדשים וקיימים, לרבות הנחות בדמי הניהול; (4) חיזוק מערכי השימור ותמרוץ סוכנים לשימור לקוחותיהם ולצמצום שיעורי מעבר מצד עמיתים; (5) השקעת משאבים רבים בהדרכה לשיפור יכולתם המקצועית של עובדי החברה וסוכני החברה; (6) שיפור מערכות המחשוב ומערכות תפעול נוספות ושימוש בשיטות עבודה המשלבות טכנולוגיה מתקדמת לשם ייעול ודיוק תהליכים מול ערוצי הפצה ומול הלקוחות וכן בתוך מערכות החברה; (7) גיוס סוכנים איכותיים חדשים; (8) שיפור תהליכי הדיגיטציה והאוטומציה ומתן אפשרות ביצוע פעולות בצורה דיגיטלית ופשוטה באתר האינטרנט של החברה.

תחום הגמל

בתחום קופות הגמל קיימת תחרות מתמדת ועזה. הרפורמות שחלו בתחום הפעילות, שעיקרן: הרפורמות בתכניות ביטוח חיים שבוצעו בשנת 2004, הרפורמות בקרנות הפנסיה בשנים 2003 ו-2004, ובעקבותיהן כניסת חברות הביטוח לפעילות בשוק הפנסיה, שהביאה להרחבת מערך ההפצה של הפנסיה באמצעות סוכנים, לצד ביטול החסמים על מעברים בין המוצרים השונים (רפורמת הניוד), כמו גם הרפורמה בשוק ההון (חקיקת בכר), שבעקבותיה רכשו קבוצות הביטוח ובתי ההשקעות נתח משמעותי משוק ניהול קופות הגמל, תיקון 3 לחוק קופות הגמל שהשווה את מדיניות המיסוי של המוצרים הפנסיוניים השונים וקבע כי כל ההפקדות לקופות גמל החל מיום 1 בינואר 2008 הינן למטרות קצבה בלבד, תיקון 190 מ-2012 שאפשר הפקדה לקופת גמל של כספי קצבה מוכרת, רפורמת פנסיית החובה, הפחתה של שיעור דמי הניהול במוצרי החיסכון הפנסיוני וכניסת בתי ההשקעות לתחום הביטוח, הגבירו והעצימו את התחרות בתחום הפעילות.

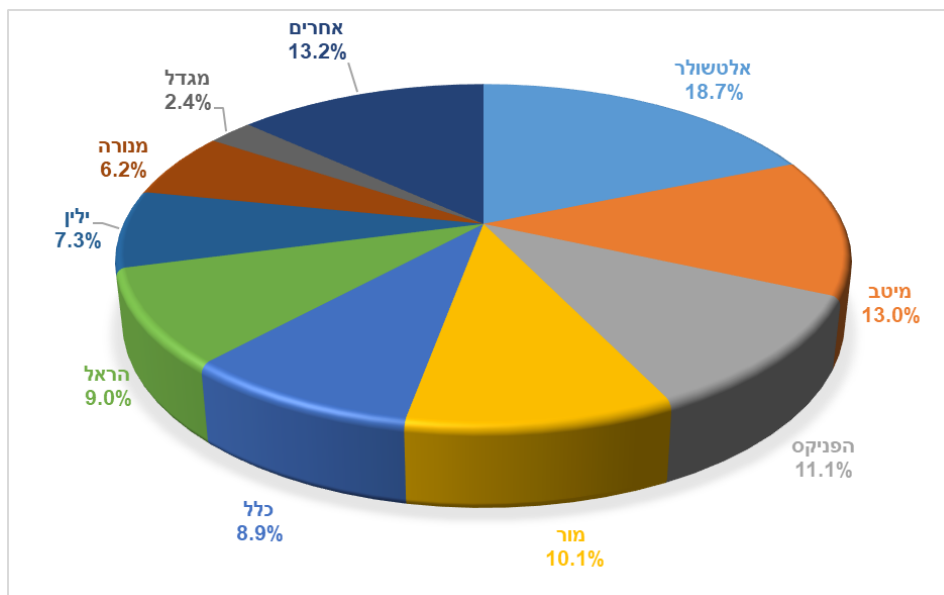
קופות גמל לחיסכון, לתגמולים וקופות אישיות לפיצויים

קופות הגמל המנוהלות בקבוצה מתחרות בקופות המנוהלות על ידי קבוצות הביטוח ובקופות המנוהלות על ידי בתי השקעות.

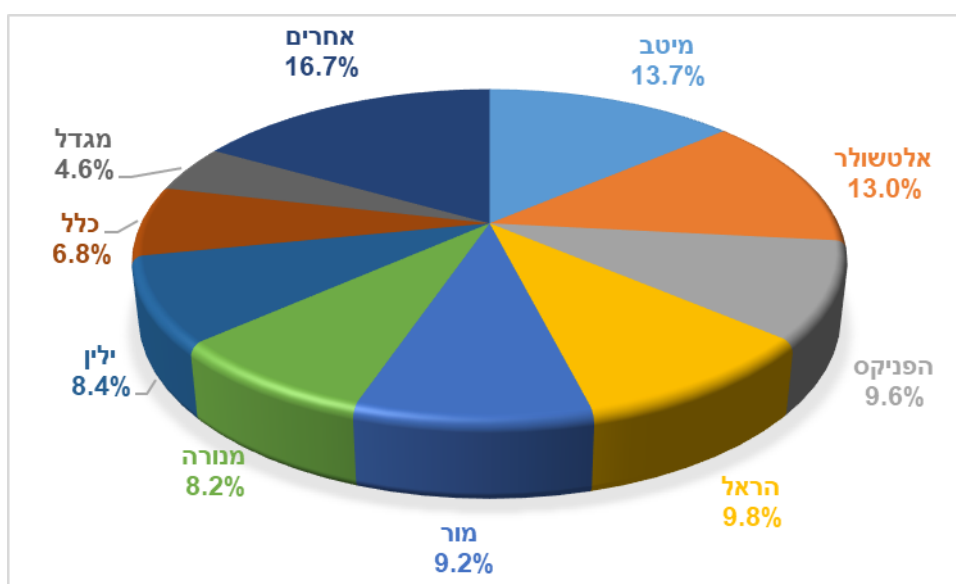
התחרות באה לידי ביטוי, בין היתר, ברמת השירות לעמיתים, במסלולי ההשקעה השונים, אופן ניהול נכסי העמיתים בקופות והשקעותיהם ובשיעור דמי הניהול הנגבים מהעמיתים.

המתחרים העיקריים בשוק קופות הגמל הינם: אלטשולר שחם, מיטב, הפניקס, מור, כלל וילין לפידות.

להלן תרשים התפלגות נכסי קופות הגמל המנוהלות על ידי החברות המנוהלות העיקריות הפועלות בתחום (נכון ליום 31 בדצמבר 2023, בהתאם לנתונים המפורסמים באתר משרד האוצר):

להלן תרשים התפלגות נתחי שוק של הפקדות שהועברו לקופות הגמל במהלך שנת 2023:

גורמים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה

הגורמים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה בתחום ניהול קופות הגמל הינם, בעיקר: המוניטין של הקבוצה, הניסיון בתחום הפעילות, החוסן הפיננסי, תשואות הקופות, רמת השירות ללקוחות ולסוכנים, קשרים ארוכי טווח עם סוכנים הפועלים בתחום זה ומיקומה של החברה במודלים של דירוג הקופות במערכי הייעוץ של הבנקים והפיתוחים הדיגיטליים המשרתים את החברה, סוכניה ולקוחותיה.

דרכי התמודדות החברה עם התחרותיות

ההתמודדות עם התחרות בתחום ניהול קופות הגמל נעשית במספר רבדים:

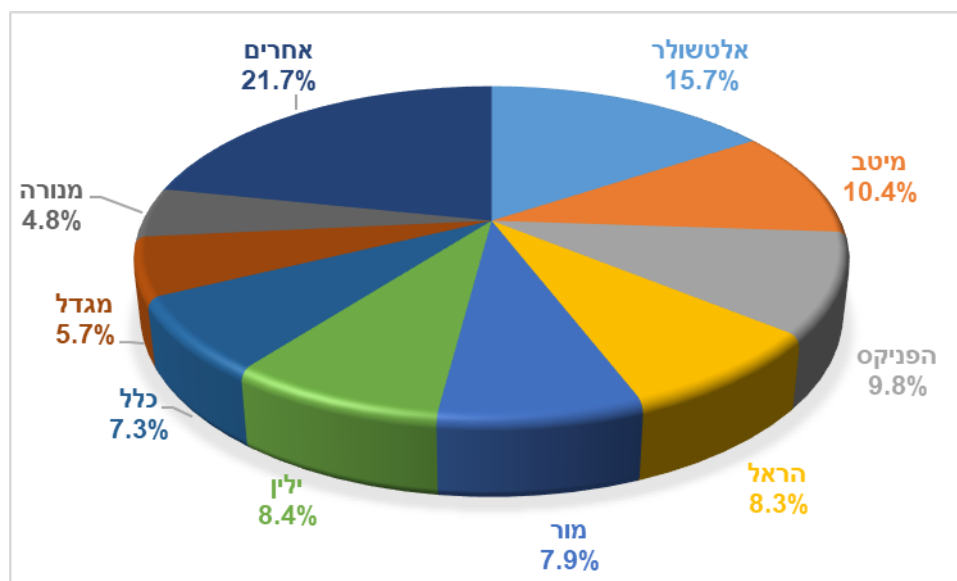
- פעילות לשימור לקוחות בתיק הקיים - החברה עושה מאמצים לשימור לקוחות קיימים באמצעות מערך שימור לקוחות ייעודי המטפל בלקוחות החברה בהתאם לפרמטרים שנקבעו על ידי החברה.
- סינרגיה בין חברות הקבוצה - אפשרות מתן פתרונות משולבים ללקוחות בכל אפיקי החיסכון ארוך הטווח וכן צירוף מוצרים ביטוחיים נלווים.
- התייעלות תפעולית - באמצעות שיפור תהליכי ושיטות עבודה, מערכות מחשוב ומיכון, איחוד יחידות מטה ומערכות מטה במסגרת חטיבת החיסכון ארוך הטווח תוך מיקוד בשיפור השירות, השקיפות וזמן התגובה ביחד עם חסכון בעלויות.
- שיפור השירות והקשר עם הלקוח לרבות באמצעות ממשקים דיגיטליים ואתר האינטרנט, מוקד שירות לקוחות יעיל ומהימן וכן סניפי קבלת קהל העומדים לשירות הלקוח.
- פעילות לגיוס לקוחות חדשים באמצעות מערכי ההפצה והשיווק הקיימים, חיזוק המערך הישיר גיוס סוכנים חדשים ומתן תמריצי מכירות, חיזוק הקשר עם מערך הייעוץ בבנקים והפעלת מבצעי קידום מכירות.
- שיפור המוצרים הקיימים לרבות פתיחת מסלולי השקעה בהתאם לטעמי הציבור וכמענה לתחרות בשוק (מסלולים סולידיים, מנייתיים וכו'). לפרטים אודות מסלולי השקעה ראה סעיף 2.1 לעיל.

קרנות השתלמות

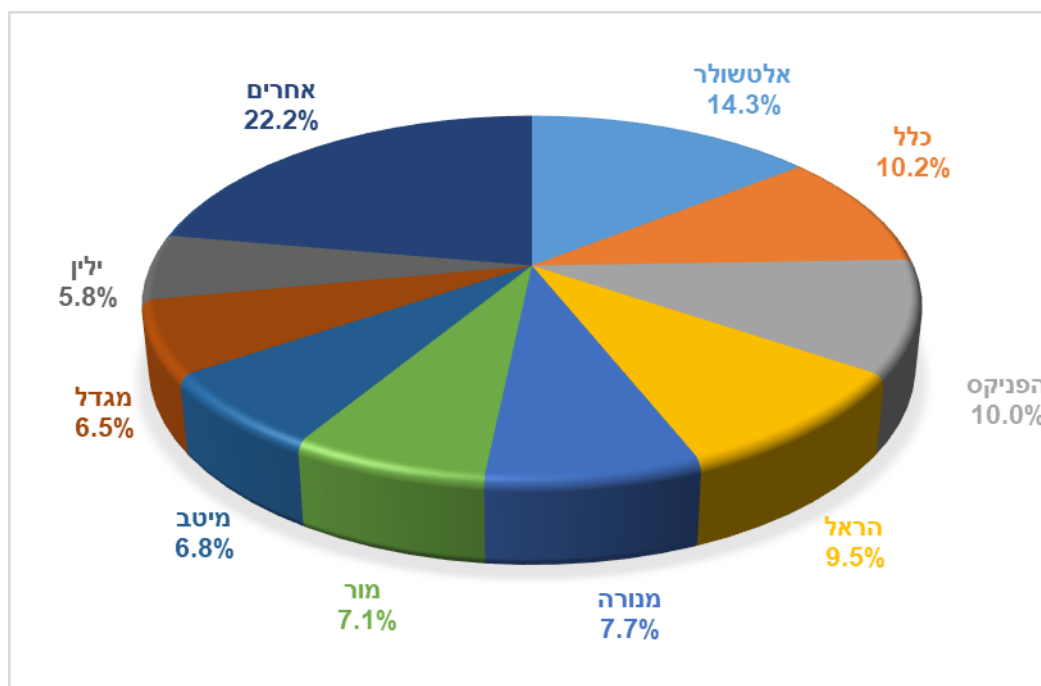
קרנות השתלמות המנוהלות בקבוצה מתחרות בקרנות המנוהלות על ידי קבוצות הביטוח ובקרנות המנוהלות על ידי בתי השקעות.

התחרות באה לידי ביטוי, בין היתר, ברמת השירות לעמיתים, במסלולי ההשקעה השונים, אופן ניהול נכסי העמיתים בקופות והשקעותיהם ובשיעור דמי הניהול הנגבים מהעמיתים. המתחרים העיקריים בשוק קרנות השתלמות הינם: אלטשולר שחם, מיטב, הפניקס, מור, ילין לפידות כלל ומגדל.

להלן תרשים התפלגות נכסי קרנות ההשתלמות המנוהלות על ידי החברות המנהלות העיקריות הפועלות בתחום (נכון ליום 31 בדצמבר 2023, בהתאם לנתונים המפורסמים באתר משרד האוצר):

להלן תרשים התפלגות נתחי שוק (באחוזים) של הפקדות שהועברו לקרנות ההשתלמות במהלך שנת 2023:

גורמים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה

הגורמים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה בתחום ניהול קרנות ההשתלמות הינם, בעיקר: המוניטין של הקבוצה, הניסיון בתחום הפעילות, החוסן הפיננסי, תשואות הקופות, רמת השירות ללקוחות ולסוכנים וקשרים ארוכי טווח עם הסוכנים הפועלים בתחום זה ומיקומה של החברה במערכי הייעוץ של הבנקים והפיתוחים הדיגיטליים המשרתים את החברה, סוכניה ולקוחותיה.

דרכי התמודדות החברה עם התחרותיות

ההתמודדות עם התחרות בתחום ניהול קרנות ההשתלמות נעשית במספר רבדים:

- פעילות לשימור לקוחות בתיק הקיים - החברה עושה מאמצים לשימור לקוחות קיימים באמצעות מערך שימור לקוחות ייעודי המטפל בלקוחות החברה בהתאם לפרמטרים שנקבעו על ידי החברה.
- סינרגיה בין חברות הקבוצה - אפשרות מתן פתרונות משולבים ללקוחות בכל אפיקי החיסכון ארוך הטווח וכן צירוף מוצרים ביטוחיים נלווים.
- התייעלות תפעולית - באמצעות שיפור תהליכי ושיטות עבודה, מערכות מחשוב ומיכון, איחוד יחידות מטה ומערכות מטה במסגרת חטיבת החיסכון ארוך הטווח תוך מיקוד בשיפור השירות, השקיפות וזמן התגובה ביחד עם חסכון בעלויות.
- שיפור השירות והקשר עם הלקוח לרבות באמצעות ממשקים דיגיטליים ואתר האינטרנט, מוקד שירות לקוחות יעיל ומהימן וכן סניפי קבלת קהל העומדים לשירות הלקוח.
- פעילות לגיוס לקוחות חדשים באמצעות מערכי ההפצה והשיווק הקיימים, חיזוק המערך הישיר גיוס סוכנים חדשים ומתן תמריצי מכירות, חיזוק הקשר עם מערך הייעוץ בבנקים והפעלת מבצעי קידום מכירות.
- שיפור המוצרים הקיימים לרבות פתיחת מסלולי השקעה בהתאם לטעמי הציבור וכמענה לתחרות בשוק (מסלולים סולידיים, מניתיים וכו'). לפרטים אודות מסלולי השקעה ראה סעיף 2.1 לעיל.

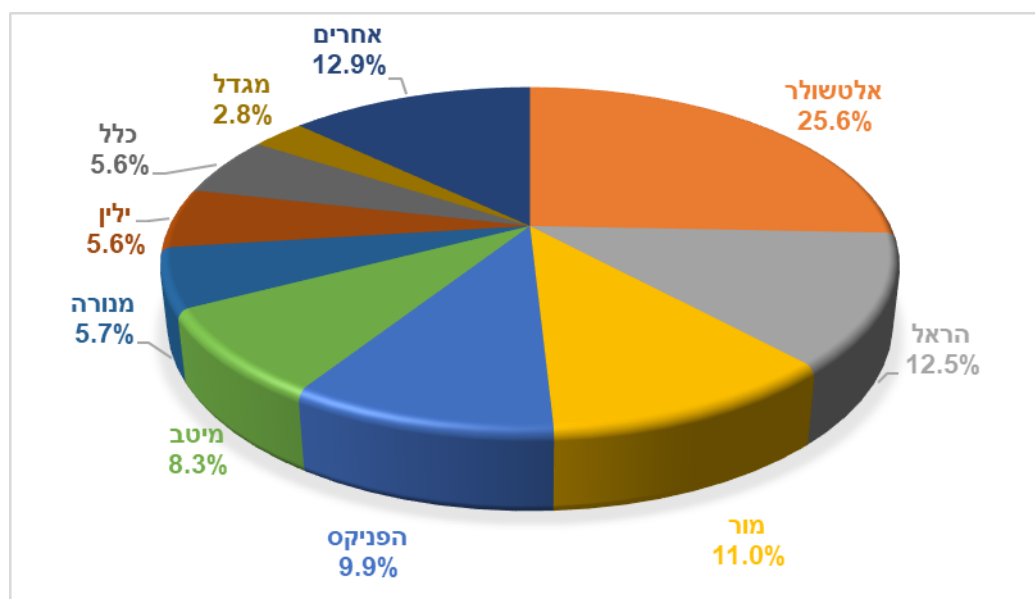
קופות גמל להשקעה, קופות גמל מרכזיות לפיצויים, קופה לפנסיה תקציבית.

קופות גמל להשקעה, קופות מרכזיות לפיצויים וקופות לפנסיה תקציבית המנוהלות בקבוצה, מתחרות בקופות המנוהלות על ידי קבוצות הביטוח ובקופות המנוהלות על ידי בתי השקעות.

התחרות באה לידי ביטוי, בין היתר, ברמת השירות לעמיתים ולמעסיקים, על מסלולי ההשקעה השונים, על אופן ניהול נכסי העמיתים בקופות והשקעותיהם ועל שיעור דמי הניהול הנגבים מהעמיתים.

המתחרים העיקריים בתחום זה הינם: אלטשולר שחם, מור, הפניקס מיטב דש ומנורה.

להלן תרשים התפלגות נכסי קופות גמל להשקעה, קופות מרכזיות לפיצויים וקופות לפנסיה תקציבית, המנוהלות על-ידי החברות המנהלות העיקריות הפועלות בתחום (נכון ליום 31 בדצמבר 2023, בהתאם לנתונים המפורסמים באתר משרד האוצר):

גורמים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה

הגורמים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה בתחום ניהול קופות גמל להשקעה, מרכזיות לפיצויים ופנסיה תקציבית הינם, בעיקר: המוניטין של הקבוצה, הניסיון בתחום הפעילות, החוסן הפיננסי, תשואות הקופות, רמת השירות ללקוחות, למעסיקים ולסוכנים וקשרים ארוכי טווח עם הסוכנים הפועלים בתחום זה.

דרכי התמודדות החברה עם התחרותיות

ההתמודדות עם התחרות בתחום ניהול קופות מרכזיות לפיצויים ופנסיה תקציבית נעשית במספר רבדים:

- פעילות לשימור לקוחות בתיק הקיים - החברה עושה מאמצים לשימור מול מעסיקים להם קופות מרכזיות.
- התייעלות תפעולית - באמצעות שיפור תהליכי ושיטות עבודה, מערכות מחשוב ומיכון, איחוד יחידות מטה ומערכות מטה במסגרת חטיבת החיסכון ארוך הטווח תוך מיקוד בשיפור השירות, השקיפות וזמן התגובה ביחד עם חסכון בעלויות.
- שיפור השירות והקשר עם הלקוח לרבות באמצעות ממשקים דיגיטליים ואתר האינטרנט, מוקד שירות לקוחות יעיל ומהימן וכן סניפי קבלת קהל העומדים לשירות הלקוח.
- שיפור המוצרים הקיימים לרבות פתיחת מסלולי השקעה בהתאם לטעמי הציבור וכמענה לתחרות בשוק (מסלולים סולידיים, מניתיים וכו'). לפרטים אודות מסלולי השקעה ראה סעיף 2.1 לעיל.

2.3 לקוחות

תחום הפנסיה

בתחום הפנסיה חברים עמיתים ומעסיקים בפיזור ניכר. קיימים 2 מעסיקים שסך הנכסים המנוהלים (בגין כל אחד מהם) בגין עובדיו עולה על 1% מסך הנכסים המנוהלים בתחום הפנסיה, סך נכסיהם מהווים 10.1% מנכסי התחום. למעסיקים האמורים הסכמים עם קרן הפנסיה במסגרתם זכאים העובדים להטבות בדמי ניהול בקרן ובחלק מהמקרים מהווה הקרן קופת גמל לצורך הפקדת תשלומים כמשמעותה בסעיף 20(ב) לחוק קופות גמל.

ההכנסות ממעסיקים אלו בשנת הדוח הסתכמו לסך של כ-35.4 מיליוני ש"ח.

למידע נוסף אודות מעסיקים גדולים איתם התקשרה החברה, ראה סעיף 3.3. בדוח סקירת ההנהלה של הקרן המקיפה.

החברה מגדירה כאחד מגורמי ההצלחה הקריטיים שלה את היכולת להצליח לשמר את הלקוחות הקיימים. החברה משקיעה רבות בשיפור שיעורי ההצלחה בנושא זה, ראה סעיפים 3.3, 3.7 ו-3.11 בדוח זה.

להלן מספר מדדים הנוגעים לעניין:

שנה	2023	2022
שיעור פדיונות (כולל ניוד החוצה)	7.28%	7.52%
גיל ממוצע של העמיתים (בשנים)	43	42
וوتק ממוצע של העמיתים הפעילים (בשנים)	7.60	7.43

תחום הגמל

קופות גמל לחיסכון, לתגמולים וקופות אישיות לפיצויים

בקופות הגמל חברים עמיתים ומעסיקים בפיזור ניכר. קיימים 5 מעסיקים שסך הנכסים המנוהלים בגין עובדיהם עולה על 1% מסך הנכסים המנוהלים בתחום וסך נכסיהם מהווים כ-12.0% מנכסי התחום. למעסיקים האמורים הסכם עם קופת הגמל במסגרתו זכאים העובדים להטבות בדמי ניהול ובחלק מהמקרים מהווה הקופה קופת גמל לצורך הפקדת תשלומים כמשמעותה בסעיף 20(ב) לחוק קופות גמל.

ההכנסות ממעסיקים אלו בשנת הדוח הסתכמו לסך של כ-7.3 מיליוני ש"ח.

למידע נוסף אודות מעסיקים גדולים איתם התקשרה החברה, ראה סעיף 3.3. בדוח סקירת ההנהלה של הקופות.

החברה מגדירה כאחד מגורמי ההצלחה הקריטיים שלה את היכולת להצליח לשמר את הלקוחות הקיימים. החברה משקיעה רבות בשיפור שיעורי ההצלחה בנושא זה, ראה בנוסף סעיפים 3.2, 3.6 ו-3.10 להלן.

להלן מספר מדדים הנוגעים לעניין:

שנה	2023	2022
שיעור פדיונות (כולל ניוד החוצה)	11.59%	8.54%
גיל ממוצע של העמיתים (בשנים)	54	54
וوتק ממוצע של העמיתים הפעילים (בשנים)	18.88	18.57

קרנות השתלמות

- בקרן ההשתלמות חברים עמיתים ומעסיקים בפיזור ניכר. קיימים 5 מעסיקים שסך הנכסים המנוהלים (בגין כל אחד מהם) בגין עובדיו עולה על 1% מסך הנכסים המנוהלים בתחום וסך נכסיהם מהווים כ-7% מנכסי התחום.
 - למעסיקים האמורים הסכמים עם קרן ההשתלמות במסגרתם זכאים העובדים להטבות בדמי ניהול ובחלק מהמקרים מהווה הקופה קופת גמל לצורך הפקדת תשלומים כמשמעותה בסעיף 20(ב) לחוק קופות גמל.
 - ההכנסות ממעסיקים אלו בשנת הדוח הסתכמו לסך של כ-6.1 מיליוני ש"ח.
 - למידע נוסף אודות מעסיקים גדולים איתם התקשרה החברה, נא ראה סעיף 3.3. בדוח סקירת ההנהלה של קרן ההשתלמות.
 - החברה מגדירה כאחד מגורמי ההצלחה הקריטיים שלה את היכולת להצליח לשמר את הלקוחות הקיימים. החברה משקיעה רבות בשיפור שיעורי ההצלחה בנושא זה, ראה סעיפים 3.2 ו-3.10 בדוח זה.
- להלן מספר מדדים הנוגעים לעניין:

שנה	2023	2022
שיעור פדיונות (כולל ניווד החוצה)	13.98%	11.37%
גיל ממוצע של העמיתים (בשנים)	45	45
וوتק ממוצע של העמיתים הפעילים (בשנים)	7.87	7.67

קופות גמל להשקעה, קופת גמל חיסכון לילד, קופות גמל מרכזיות לפיצויים וקופה מרכזית לפנסיה תקציבית

- בקופות אלו קיימים שני מעסיקים שסך נכסיהם המנוהלים (בגין כל אחד מהם) בגין עובדיהם עולה על 1% מסך הנכסים המנוהלים בתחום וסך נכסיהם מהווים כ-4% מנכסי התחום.
- הכנסות ממעסיקים אלו בשנת הדוח הסתכמו לסך של כ-0.9 מיליוני ש"ח.

3. חלק ג' - מידע נוסף ברמת כלל החברה

3.1 מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה

להלן תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין העיקריים המשפיעים באופן מהותי על כלל פעילות הקבוצה.

פעילות הקבוצה והגופים המוסדיים בקבוצה כפופה למספר חוקים שהעיקריים שבהם הם:

- חוק ניירות ערך - לרבות התקנות שהותקנו מכוחו והנחיות רשות ניירות ערך;
 - חוק החברות - לרבות התקנות שהותקנו על פיו;
 - חוק הפיקוח - לרבות התקנות שהותקנו מכוחו והחוזרים שמפרסם הממונה מכוח סמכותו על פי חוק הפיקוח;
 - חוק קופות גמל - לרבות התקנות שהותקנו מכוחו וההנחיות שמפרסם הממונה מכוח סמכותו על פי חוק קופות גמל;
 - חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981;
- בנוסף, פעילות החברות בקבוצה כפופה לחוקים נוספים שהעיקריים שבהם הם:
- חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 - לרבות הצווים שפורסמו מכוחו;
 - חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006;
 - חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 - המעניק, במקרים המוגדרים בחוק, הגנה לעובד במקרה שהמעביד אינו מעביר את ההפרשות לקופת גמל כמשמעה בפקודת מס הכנסה;
 - חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981;
 - חוק החוזים האחדים, תשמ"ג-1982;
 - חוק ייעוץ ושיווק פנסיוני;
 - חוק ה-FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act);
 - תקנות מס הכנסה (יישום תקן אחיד לדיווח לבדיקת נאותות של מידע על חשבונות פיננסיים), המסדירות את יישום האמנה המולטילטרלית לחילופי מידע אוטומטיים (Common CRS Reporting Standard),

להלן תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין העיקריים בעלי השלכה על הדוחות הכספיים של החברה שפורסמו בשנת הדוח או אחריה, עד למועד פרסום דוח זה. להוראות אלו עשויה להיות השלכה על פעילות החברה מבחינה עסקית, מיכונית ותפעולית.

במהלך שנת הדוח ולאחריה פורסמו הסדרים חוקיים והוראות דין שנועדו להתאים את עבודתם של הגופים המוסדיים למצב הביטחוני, בשל מלחמת "חרבות ברזל" והמצב המיוחד בעורף, כמפורט להלן.

3.1.1 הוראות דין

3.1.1.1 ביום 25 בינואר 2024 פורסם חוק ההתיישנות (תיקון מס' 8 - הוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד-2024,

במסגרתו תוקן חוק ההתיישנות, התשי"ח-1958, ונקבעו הוראות לעיכוב תקופת התיישנות עקב הימשכות מלחמת חרבות ברזל. במסגרת התיקון נקבע, בין השאר, כי תביעות שנכון ליום 25 בינואר 2024 טרם התיישנו - תקופת ההתיישנות שלהן "יוקפאו" לתקופה של חצי שנה, החל מיום 25 בינואר 2024 ועד ליום ה-6 באפריל 2024. כמו כן, תביעות שתקופת ההתיישנות שלהן חלפה והסתיימה בין התאריכים 7 באוקטובר 2023 ועד ליום ה-25 בינואר 2024 - יראו אותן כאילו לא התיישנו, ותקופה זו לא תיספר כחלק מתקופת ההתיישנות. ההוראות לעיל יחולו גם על הסדרי התיישנות המעוגנים בחוקים אחרים.

3.1.1.2 ביום 3 בדצמבר 2023 פורסם תיקון מס' 241 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשלומים לקופת גמל

לקצבה בעבור חטוף או נעדר - הוראת שעה, המסדיר את אופן המשך התשלומים לקופת גמל לקצבה בעבור חטופים או נעדרים שהם עצמאים, עובדים או שהעסקתם הסתיימה בחמשת החודשים שקדמו למועד החטיפה/היעדרות כמפורט בחוק. הוראת השעה תעמוד בתוקפה למשך שנתיים החל מיום ה-7 באוקטובר 2023. שר העבודה רשאי בצו, להאריך את תוקפה של הוראת השעה בתקופות נוספות שלא יעלו במצטבר על 12 חודשים.

3.1.1.3 ביום 18 באוקטובר 2023 פורסם חוק דחיית מועדים (הוראות שעה - חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום

לרשות) התשפ"ד-2023 (להלן: "החוק") הקובע הוראת שעה המאפשרת לקבוצת זכאים מוגדרת, ובהם חיילים, חטופים ונעדרים, שוטרים ותושבי יישובים מפונים, לדחות ב-30 ימים מועדים לביצוע פעולות שנקבעו בחוזה או בפסק דין, אם מועד כאמור חל בתקופה שהחל מיום 7 באוקטובר 2023 ועד יום 7 בנובמבר 2023. הדחייה כאמור היא נוכח מצב המלחמה ובשל כך שמצב חריג זה השפיע באופן משמעותי על מספר קבוצות אוכלוסיות אשר אין ביכולתן לקיים את התחייבויותיהן המשפטיות.

ביום 20 באוקטובר 2023 פורסם צו דחיית מועדים (הוראת שעה - חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות) (תיקון התוספת לחוק), התשפ"ד-2023, אשר תיקן את התוספת לחוק כך שההסדר הקבוע בו יחול גם על תושבי 15 יישובים נוספים שנאלצו להתפנות מביתם בשל המצב הביטחוני.

ביום 7 בנובמבר 2023 פורסם צו דחיית מועדים (הוראת שעה - חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות) (הארכת התקופה הקובעת ותקופת הדחייה), התשפ"ד-2023, במסגרתו הוארכה תקופת הדחייה לביצוע פעולות שנקבעו בחוזה או בפסק דין, לתקופה של 60 ימים, או עד ליום 31 בדצמבר 2023, לפי המוקדם. כמו כן, נקבע כי הדחייה כאמור תתאפשר רק אם המועד לביצוע פעולות חל בתקופה שבין 7 באוקטובר 2023 ועד יום 7 בדצמבר 2023.

ביום 7 בדצמבר 2023 פורסם צו דחיית מועדים (הוראת שעה - חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות) (הארכת התקופה הקובעת ותקופת הדחייה) (מס' 2), התשפ"ד-2023, במסגרתו הוארכה תקופת הדחייה לביצוע פעולות שנקבעו בחוזה או בפסק דין, לתקופה של 85 ימים או עד ליום 31 בדצמבר 2023, לפי המוקדם. כמו כן, נקבע כי הדחייה כאמור תתאפשר רק אם המועד לביצוע פעולות חל בתקופה שבין 7 באוקטובר 2023 ועד ליום 31 בדצמבר 2023.

ביום 31 בדצמבר 2023 פורסם חוק דחיית מועדים (הוראת שעה - חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות) (תיקון) (דחיית מועדים בתקופה הקובעת השנייה), התשפ"ד-2023 (להלן: "החוק החדש"), במסגרתו נקבע הסדר המשך לחוק הקובע, בין השאר, שלקבוצת הזכאים המוגדרת בהסדר החדש יש אפשרות לדחות ב-31 ימים מועד לביצוע פעולות שנקבעו בחוזה, בפסק דין או תשלום לרשות, אם המועד חל בתקופה שהחל מיום 1 בינואר 2024 ועד 29 בפברואר 2024 (להלן: "התקופה הקובעת השנייה"). הוראות הסדר ההמשך לא יחולו, בין השאר, במקרה של "עסקת תשלומים" שנעשתה באמצעות "אמצעי תשלום" כהגדרתו בחוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019, אשר משולמת על-ידי המשלם לשיעורין ואשר הנכס או השירות סופקו במלואם למשלם טרם מועד התשלום בתקופה הקובעת השנייה. עם זאת, ובהתאם להוראות החוק החדש, לקוח שהיה זכאי לדחיית תשלומים בתקופה שבין יום 7 באוקטובר 2023 ל-31 בדצמבר 2023 זכאי לדחות את מועד החיוב ב-145 ימים או עד ליום 29 בפברואר 2024, לפי המוקדם.

3.1.1.4 ביום 12 ביולי 2023 פורסמו הוראות המתקנות את תקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 ואת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008, במסגרתן הוגבלו ההפקדות והניודים לקופת ביטוח כך שאלו יתאפשרו רק ביחס לסכומים העולים על תקרת ההפקדה לקרן לקופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח. ההוראות כאמור נקבעו בהתאם להחלטת הממשלה בחוק ההסדרים מיום 24 בפברואר 2023.

3.1.1.5 ביום 6 ביוני 2023 פורסם חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023, פרק ו' - תיווך בביטוח ובחיסכון פנסיוני, במסגרתו נקבעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005, הוראות האוסרות על גוף מוסדי להפלות בין בעלי רישיון שעמם יש לו הסכם התקשרות, וכן אוסרות על גוף מוסדי לסרב להתקשר עם יועץ פנסיוני בהסכם לביצוע עסקה בעבור לקוח, או לסיים התקשרות בהסכם כאמור, אם הסירוב הינו בלתי סביר בהתאם לחזקות המוגדרות בחוק.

3.1.1.6 ביום 3 באפריל 2023 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלת הפצה לסוכן ביטוח פנסיוני), התשפ"ג-2023, במסגרתה מוצע לקבוע מנגנון החזר מדורג של עמלת ההיקף בקופות גמל, במידה ובשש השנים הראשונות לאחר הצירוף או מינוי הסוכן, המאוחר מביניהם, בוצעו ניוד או משיכת כספים (למעט מקופת גמל להשקעה) או בוטל מינוי סוכן. כתנאי לתשלום עמלת ההפצה נדרש לקבוע בהסכם שסוכן הביטוח ישיב לחברה המנהלת את עמלת ההיקף במקרים המפורטים.

באותו מועד פורסמה טיוטת חוזר שעניינה הנחות וביטולים בביטוח חיים, במסגרתה מוצע לקבוע מנגנון דומה להחזר עמלת ההיקף בביטוח חיים (ריסק). בנוסף, מוצע לקבוע כי במקרה של מתן הנחה בפרמיית הביטוח, שיעור ההנחה לא יפחת מיום תחילת הביטוח ועד תום תקופת הביטוח.

3.1.2 חוזרים

3.1.2.1 ביום 3 בדצמבר 2023 פורסם תיקון לחוזר ייפוי כוח לבעל רישיון, הקובע הוראת שעה לפיה ייפוי כוח מתמשך, שניתן ל-10 שנים לבעל רישיון לפי נספח ב' לחוזר (הרשאה מתמשכת לבעל רישיון לקבלת מידע או לביצוע פעולות), שתוקפו מסתיים בתקופה שבין 1 באוקטובר 2023 ועד ליום 1 בינואר 2024, יוארך באופן אוטומטי עד לתום חודשיים ממועד סיום ההכרזה על מצב מיוחד בעורף או עד לשישה חודשים מיום סיום תוקף ייפוי הכוח המקורי, המוקדם מביניהם. בעל הרישיון יידרש להודיע ללקוח על דבר הארכת ייפוי הכוח ולציין בפניו כי באפשרותו לבטל את ייפוי הכוח ולתעד זאת. תיקון זה יחול מיום 1 באוקטובר 2023 ועד ליום 1 ביולי 2024. העדכון כאמור הינו נוכח הכרזת המלחמה, ומתוך ראיית הצורך של העמיתים לקבל שירותים מבעלי רישיונות במצב שבו פג ייפוי הכוח ואין להם את הזמינות או היכולת לחתום על ייפוי כוח חדש.

3.1.2.2 ביום 23 באוקטובר 2023 פורסם חוזר לעניין הוראות הממונה לשעת חירום, הקובע כהוראת שעה שורה של הוראות המתקנות חוזרים קיימים או דוחות את מועד תחילתם, בנושאים הנוגעים למתן שירות ללקוחות, גמישות ברכישת אג"ח, הקלה בתשלומי הלוואות, דחיית הגשת של דוחות והארכת מועדים להגשת דיווחים תקופתיים לממונה.

3.1.2.3 ביום 20 ביולי 2023 פורסם חוזר אופן הצגת העלות השנתית הצפויה לעמית או למבוטח, החוזר קובע את התחשיב לפיו ייקבע שיעור העלות השנתית הצפויה וכן מסדיר את אופן הצגת העלות השנתית הצפויה על-ידי הגופים המוסדיים. הוראות כאמור נקבעו בהמשך לפרסום תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופת גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות) (תיקון), התשפ"ג-2022, מיום 30 באוקטובר 2022. במסגרת התקנות, בין היתר, נקבע כי גוף מוסדי יידע אדם המעוניין להצטרף לקופת גמל, כי בנוסף לדמי הניהול, ייגבו הוצאות ישירות וכן את שיעור ההוצאות הישירות שנגבו בשנה החולפת בנכסי הקופה ואת העלות הכוללת הצפויה אותה יישא אדם בשנה הצפויה בשל דמי ניהול והוצאות ישירות.

3.1.2.4 ביום 21 במרס 2023 פורסם חוזר שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין ניהול נכסי השקעה (פרסום מגבלת עלות ניהול חיצוני במסגרת הצהרה מראש של משקיע מוסדי על מדיניות ההשקעה שלו, הקמת סל השקעה עוקב מדדים ודיווחים לוועדת השקעות אודות דמי ניהול משתנים שנגבו), הקובע, בין היתר, פורמט אחיד לפיו יפורסם שיעור מגבלת עמלת הניהול החיצוני באתר האינטרנט של המשקיע המוסדי.

3.1.2.5 ביום 28 בספטמבר 2022 פורסם חוזר שעניינו מסלולי השקעה בקופות גמל - תיקון, הקובע כללים לעניין מסלולי השקעה שגוף מוסדי רשאי לנהל בקופות גמל ובפוליסות ביטוח חיים שאינן קופות ביטוח שבניהולו. בין היתר, נקבעה רשימה של מסלולי השקעה מתמחים שניתן לנהל במוצרי חיסכון, ובכלל זה מסלולי השקעה בניהול אקטיבי (בדמי ניהול קבועים או משתנים), מסלולי השקעה המתמחים בנכסים סחירים, מסלולי השקעה עוקבי מדדים ומסלולי השקעה המנוהלים בהתאם לכללי אמונה או קיימות. בנוסף, במסגרת החוזר נקבע כי, גופים המוסדיים יחויבו להציע מסלול השקעה משולב סחיר ומסלול השקעה עוקב מדדים גמיש בקופות הגמל למעט קרן השתלמות וקופות גמל להשקעה.

ביום 20 בדצמבר 2022 פורסם תיקון לחוזר מסלולי השקעה בקופות גמל, הקובע כי הוראות החוזר יכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2024, למעט ההוראות המחייבות ניהול מסלול השקעה משולב סחיר ומסלול השקעה עוקב מדדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2023 וכן ניתנה אפשרות לגוף מוסדי להקים מסלולי השקעה קיימות וסביבתי החל מיום 1 בינואר 2023. כמו כן, נוספה הוראה המאפשרת לגופים המוסדיים להמשיך לנהל את המסלולים הכלליים, כשבקופות גמל לקצבה הם ימשיכו להיות סגורים למצטרפים.

ביום 23 באוקטובר 2023 פורסם תיקון לחוזר מסלולי השקעה בקופות גמל, הקובע כי מועד תחילתו של חוזר מסלולי השקעה יידחה ליום 1 ביולי 2024 (במקום 1 בינואר 2024). הדחייה כאמור הנה נוכח הכרזת המלחמה, ומתוך הבנה שהגופים המוסדיים פועלים במתכונת חירום וכן נוכח הקושי של ציבור החוסכים לקבל החלטות בנוגע לחיסכון הפנסיוני שלהם בעת הזו.

3.1.3 טיוטת חוזרים

3.1.3.1 ביום 19 במרס 2024 פורסמה טיוטה שעניינה רשימת מסלולי השקעה, המציעה, בין היתר, לתקן את רשימת מסלולי ההשקעה שגוף מוסדי רשאי לנהל ולהוסיף מסלולי השקעה משולבי אג"ח עם חשיפה מוגבלת למניות - עד 25% מנכסי המסלול. בכך יורחב היצע מסלולי ההשקעה במוצרי חיסכון שהכספים בהם אינם מחויבים להשתלם כקצבה. בנוסף, מוצע לעדכן את מדיניות ההשקעה של מסלולים עוקבי מדדים כך, שבין השאר, נכסי המסלול יעקבו באמצעות מכשירים עוקבי מדד, ולכל הפחות בשלושה מדדים שאינם דומים, כאשר שיעור המעקב אחר כל אחד מהמדדים לא יפחת מ-10% ולא יעלה על 50% מנכסי המסלול. כמו כן, במסגרת הטיוטה מוצע לבטל את מסלול מתמחה גמיש ולעדכן את מדיניות ההשקעה התקנונית במסלול אשראי ואג"ח.

3.1.4 הנחיות והבהרות

3.1.4.1 ביום 20 במרס 2024 פורסמה "הבהרה לעניין נידוד עמיתים שהינם הורים לבן עם מוגבלות", שמטרתה לשמר את מעמדם של ילדי עמיתים שהינם בעלי מוגבלות בעת מעבר בין קרנות פנסיה חדשות, וזאת בעקבות פניות שהגיעו לרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון מהן עלה שישנן חברות מנהלות שלא שימרו את המעמד כאמור כפי שהיה בקרן המעבירה.

3.1.4.2 ביום 17 באוקטובר 2023 פורסם מכתב למנהלי גופים מוסדיים שעניינו הנחיות לגופים מוסדיים על רקע מלחמת "חריבות ברזל", הכולל הנחיות ודגשים ביחס לאופן פעולתם בתקופה זו, בהתייחס לאופן מתן השירות הניתן ללקוחות, לממשל תאגידי ולניהול סיכונים.

ביום 30 בנובמבר 2023 פורסם מכתב למנהלי גופים מוסדיים שעניינו הנחיות נוספות לגופים מוסדיים על רקע מלחמת "חריבות ברזל", הכולל, בין השאר, הנחיות ודגשים ביחס לטיפול בפניות נפגעי מלחמה וקרוביהם, לשליחת מכתבים והודעות לעמיתים, ולהתאמת פעולות איתור עמיתים ומוטבים לזיהוי מקרי פטירה שאירעו במסגרת המלחמה.

3.1.4.3 ביום 28 בספטמבר 2023 פורסם מכתב למנהלי הגופים המוסדיים שעניינו היערכות ליישום חוזר מסלולי השקעה, המפרט מספר דגשים שעל הגופים המוסדיים ליישם בעת התאמת מסלולי ההשקעה במוצרי החיסכון שבניהולם, לרשימת מסלולי ההשקעה שפורסמו במסגרת חוזר מסלולי השקעה בקופות גמל, מיום 20 בדצמבר 2022 ("חוזר מסלולי השקעה"), במסגרתו הורחבו מגוון מסלולי ההשקעה שגוף מוסדי רשאי לנהל.

כמפורט בסעיף 3.1.2.5 לעיל, נוכח הכרזת המלחמה, נדחה מועד תחילתו של חוזר מסלולי השקעה ליום 1 ביולי 2024 (במקום 1 בינואר 2024).

3.1.4.4 ביום 22 בינואר 2020 פרסמה רשות המסים בישראל הוראות למתן פטור מניכוי מס במקור במשיכת סכומים מקופות גמל לבעלי הכנסות נמוכות, הקובעות כי עד ליום 31 בדצמבר 2020, ניתן יהיה למשוך סכומים ממרכיב הפיצויים ו/או התגמולים ללא ניכוי מס במקור, מבלי שהמבקשים ידרשו להציג בפניהן אישור פקיד שומה, וזאת בכפוף לעמידה בתנאים ובהגבלות המפורטים בהוראות. ההנחיה הוראת מעת לעת עד ליום 31 בדצמבר 2023 וכן נקבע כי תחול גם על קופת גמל לקצבה.

ביום 2 בינואר 2024 פרסמה רשות המסים בישראל הוראות למתן פטור מניכוי מס במקור ממשיכת סכומים מקופת גמל לבעלי הכנסות נמוכות - הארכת תוקף ועדכון סכומים, הקובעות כי תוקף ההנחיה ועדכון ההנחיה יוארך עד ליום 31 בדצמבר 2024. כמו כן, במסגרת ההנחיה עודכנו סכומים הנוגעים לתנאים בהם המבקשים יוכלו למשוך את הכספים ללא ניכוי מס במקור.

3.2 חסמי כניסה ויציאה

חסמי כניסה

- קבלת רישיון חברה מנהלת ורישיון מבטח - על החברה המבקשת לעמוד בדרישות של הון עצמי, מהימנות וניסיון.
- היקף נכסים מנוהלים מינימאלי - דרוש על מנת לכסות את עלויות התפעול של החברה המנהלת ולעמוד בדרישות הרגולטוריות הרבות.
- הון עצמי מינימאלי שנקבע בדין.
- הון אנושי בעל הכשרה, ידע, ניסיון ורישיונות מתאימים לפעילויות השונות.
- מערכות מיכון

חסמי יציאה

- קבלת אישור הממונה להעברת ניהול קרנות הפנסיה לניהול חברות מנהלות אחרות. קבלת האישור כפוף לביצוע העברת הניהול בהתאם לנהלי הממונה ולהוראות הדין.
- קבלת אישור הממונה למיזוג, פיצול, הפסקת ניהול או פירוק מרצון של חברה מנהלת.

3.3 גורמי הצלחה קריטיים

קיימים מספר גורמי הצלחה קריטיים, ביניהם:

- יכולות שיווק ומכירות - מערך הפצה ומכירות רחב ומותאם קהל יעד. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.7 להלן.
- איכות ניהול ההשקעות - יכולת להשיג תשואות עודפות לאורך זמן ביחס למדדי ההשוואה וגופים מתחרים. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.4 להלן.
- איכות ניהול סיכונים פיננסיים. לפרטים נוספים אודות גורמי סיכון ראה סעיף 3.12 להלן.
- מצב המשק, שוק ההון, תשואות ורמת התעסוקה. לפרטים נוספים ראה סעיף 3 לדוח הדירקטוריון.
- צמיחה הנובעת מגידול בלקוחות חדשים.
- תמהיל ומגוון מוצרים - התאמת סל המוצרים של החברה לטעמי הציבור, פתיחת מסלולי השקעה וכו'. לפרטים ראה סעיף 2.1 לעיל.
- התאמת סל המוצרים למודלים תומכי הייעוץ של הבנקים. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.7 להלן.
- איכות השירות ללקוח (מענה למגוון צרכים).
- איכות השירות לסוכנים ולמפיצים.
- יכולת שימור לקוחות - הצלחה בשימור תיק לקוח.

- שיעור דמי ניהול. לפרטים ראה סעיף 2.1 לעיל.
- מיתוג ופרסום.
- הוראות הרגולציה בקשר עם מאפייני וסוגי המוצרים בתחום. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.1 לעיל.

3.4 השקעות

דירקטוריון החברה מתווה את מדיניות ההשקעה הכללית של החברה, במסגרתה נקבע, בין היתר מדרג הסמכויות בקבלת החלטות בין חטיבת ההשקעות, ועדות השקעות וועדת אשראי והדירקטוריון. חטיבת ההשקעות של בהראל ביטוח מבצעת את פעילות ההשקעות עבור גופי החיסכון ארוך הטווח - ביטוח, פנסיה וגמל ועבור תיקי הנוסטרו של חברות הביטוח והחברות המנהלות בקבוצה. השקעות הגופים המוסדיים בקבוצה, כפופים, בין היתר לחוק הפיקוח ו/או לחוק קופות גמל, והתקנות שמכוחם, קודקס הרגולציה וחוזרי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

3.5 ביטוח משנה

קרנות הפנסיה, במסגרת תכנית פנסיה מקיפה, מעניקות לחוסכים בהן כיסוי ביטוחי למקרי נכות (פנסיית נכות) ולמקרי מוות (פנסיית שאירים). ביטוח זה הינו ביטוח הדדי, כלומר, החברים בקרן מבטחים את עצמם מתוך דמי הגמולים אשר יועדו לרכישת כיסויים ביטוחיים אלו.

במידה שנותר עודף בדמי הסיכון שנגבו לצורך מימון תביעות הנכות והמוות, הוא מוחזר לחסכוניותיהם של העמיתים מדי רבעון ולפנסיות של הפנסיונרים במסגרת העודף הדמוגרפי. במקרה של חוסר, ימומן הגירעון הדמוגרפי על חשבון עמיתי הקרן והפנסיונרים.

אירועים רבי נפגעים עלולים ליצור חוסר בדמי הסיכון שנגבו לצורך תשלום מקרים אלו וכתוצאה מכך עמיתי הקרן יאלצו לממן מתוך החיסכון הצבור חוסרים אלו.

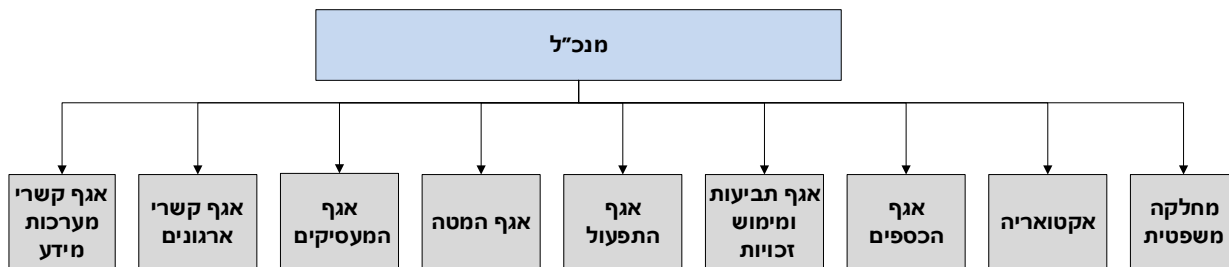
החברה, בהיותה ערה לסיכונים מוות ונכות של עמיתי קרנות הפנסיה הנובעים מאירועים העלולים להיות רבי נפגעים, רוכשת עבור עמיתי קרנות הפנסיה כיסוי ביטוח משנה ייחודי לאירועים מעין אלו. התאמת הכיסוי נעשית בהתאם למאפייני כל קרן. עלות הכיסוי בקרן הפנסיה "הראל פנסיה" נגבית מתוך כלל נכסי הקרן והיא נאמדת בכ-1.5 מיליון ש"ח לשנה. הכיסוי הביטוחי בקרן הפנסיה "הראל פנסיה" הינו למקרי קטסטרופה שסכום הביטוח הכולל בגינם עולה על 100 מיליון דולר. עבור מקרי קטסטרופה אלו, הכיסוי מכסה עלות של עד 100 מיליון דולר מעבר להשתתפות עצמית של 100 מיליון דולר. לקרן הפנסיה הכללית, קיים ביטוח משנה למקרי קטסטרופה אשר כלול במסגרת הכיסוי של הראל ביטוח.

לאור הפעלת מסלולי ביטוח "מקיפים" בקרן הפנסיה הכללית, קרי, אפשרות לרכישת כיסוי ביטוחי לנכות ושאירים, יישמה החברה הסדר ביטוחי באמצעות ביטוח משנה פרופורציונלי שנערך מול מבטח משנה SwissRe. ההסכם נכנס לתוקף החל מ-1 בינואר 2020.

למידע נוסף אודות ביטוח משנה, ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים של הקרן המקיפה.

3.6 הון אנושי

תיאור המבנה הארגוני נכון ליום 31.12.2023:

הנהלות החברה והקבוצה מאמינות, כי עובדיהן הינם הנכס האסטרטגי העיקרי שלהן. למרות גודלה של הקבוצה, הנהלות החברה והקבוצה עושות כל שביכולתן על מנת להקנות בקרב עובדיהן אוירה של חברה משפחתית. החברה והקבוצה משקיעות רבות בהון האנושי שלהן ודואגות ליצירת בית חם לעובדיהן.

'עובדי החברה' מועסקים במישרין על ידי הראל ביטוח או חברות אחרות בקבוצה. על כן הכוונה במונח "עובדי החברה", לעיל ולהלן, הינה למעשה לעובדי החברה שמועסקים כאמור לעיל ואשר מספקים את מירב שירותיהם לחברה ולחברות המנהלות האחרות של הפנסיה בקבוצה.

בסוף שנת 2023 העסיקה החברה 377 עובדים לעומת כ-338 עובדים בסוף שנת 2022. לחברה אין תלות בעובד מסוים. העובדים אינם מחולקים לפי תחומי פעילות. כמו כן, נכון למועד הדוח, לא צפויים קיצוצים במצבת העובדים. כל העובדים מועסקים על בסיס הסכם עבודה אישי לתקופה בלתי קצובה ולא בהסכמי עבודה קיבוציים. משכורתו של כל עובד נקבעת בהסכם ההעסקה האישי שלו.

תנאי ההתקשרות עם העובדים

התגמול על-פי הסכמי ההעסקה הינו, בעיקרו, על בסיס משכורת קבועה ובתפקידי השיווק והשימור קיים, לעיתים, רכיב של תגמול על בסיס הצלחה. בתחום שוק ההון והשירותים הפיננסים שכן חלק מהעובדים נקבע כשכר בסיס בתוספת תגמול הנגזר מפעילות תחום עיסוקם. בהתאם להסכמי ההעסקה, העובדים זכאים לביטוח פנסיוני, במסלול שנבחר על ידם (ביטוח, קרן פנסיה, שילוב של ביטוח ופנסיה וכיוצ"ב). בנוסף, מרבית העובדים זכאים לכך שהחברה תפריש עבורם לקרן השתלמות. תקופת ההודעה המוקדמת בפיטורים או התפטרות אינה עולה בדרך כלל על 30 ימים, אולם ביחס להנהלה הבכירה נקבעה תקופת הודעה מוקדמת ארוכה יותר.

הסכם העבודה האישי קובע, בין היתר, את מספר ימי החופשה להם זכאי כל עובד (בכל מקרה, מספר הימים אינו פחות מהמינימום הקבוע בחוק). העובדים זכאים לתנאים סוציאליים נוספים, בהתאם לחוק הישראלי: דמי הבראה וחופשת מחלה.

בנוסף לתנאים המפורטים לעיל, עובדי הקבוצה נהנים ממספר הטבות נוספות: (1) ביטוח בריאות קולקטיבי לעובדי הקבוצה, ללא תשלום פרמיה (העובד משלם רק את המס בגין שווי ההטבה); (2) אפשרות לצרף לביטוח הבריאות הקולקטיבי את בני משפחתו של העובד; (3) ביטוח שיניים קולקטיבי לעובדי הקבוצה (לעובד ובני משפחתו) במימון העובד; (4) דמי ניהול מופחתים בקרן הפנסיה בהראל (לעובד ובני משפחתו).

עובדים בכירים זכאים לשכר בסיס בתוספת תנאים נלווים כגון רכב צמוד, החזר הוצאות, אש"ל וכד', ובנוסף זכאים לבונוס שנתי, בהתאם למדיניות שאושרה על ידי דירקטוריון החברה בנוגע לתגמול נושאי משרה בכירה ולנושאי משרה שעוסקים בתחום ניהול ההשקעות כמפורט בסעיף 4.4 להלן.

הדרכות לעובדים

הראל ביטוח מפעילה עבור החברות בקבוצה מערך הדרכה המקיים תכניות הדרכה חוצות ארגון לצד פתרונות למידה מותאמים לצרכי היחידות העסקיות. מדי שנה נקבעת על-ידי הראל ביטוח תכנית הדרכה שנתית, הנגזרת מתכניות העבודה ומן היעדים העסקיים שהתוותה הנהלת החברה. תכנית זו כוללת פעילויות למידה לפיתוח העובדים בתחומים, כגון: היכרות עם מוצרים חדשים, הוראות רגולטוריות בתחומים השונים, התמצאות בתהליכי עבודה חדשים/משותפים, הדרכות לשימוש במערכות ליבה, סדנאות לשיפור מיומנויות הנדרשות לביצוע התפקיד, סדנאות לפיתוח מנהלים וכד'. בנוסף מבוצע פיתוח כלים להכשרה ולחניכת עובדים חדשים, הכוללים לומדות וקורסים להגברת אוריינטציה עם הארגון.

במקביל לפעילויות ההדרכה הנגזרות מצרכים עסקיים כאמור, מקיימת החברה פעילויות רוחב המוצעות לעובדים לטובת העשרה ולפיתוח אישי. כמו כן, הראל ביטוח מקיימת שיתופי פעולה עם מכללות ועם מוסדות אקדמיים לצורך הכשרת עובדים במסגרת קורסים והשתלמויות בתחום הביטוח וכן לימודי BA בביטוח.

בעקבות משבר הקורונה העולמי, הותאם מערך הלמידה הארגוני לשם מתן מענה מהיר לאתגרים החדשים. בתוך כך נערכו המרות של הכשרות פרונטליות למרחב הווירטואלי, התקיימו סדנאות להכשרת עובדים ומנהלים ללמידה ולהדרכה און ליין והוגברו פתרונות למידה דיגיטליים המאפשרים למידה מרחוק. כמו כן, נערכה התאמה בתכנים ובשיטות ההדרכה של תכניות ארגוניות לפיתוח אישי.

התאמות אלה, ושיטות הלמידה החדשות, נמצאות בשימוש עד היום ומאפשרות פיתוח וגיוון של תהליכי הלמידה. בעקבות מלחמת חרבות ברזל, התקיימו מפגשי מנהלים מסוגים שונים כגון: מפגשים פרונטאליים עם ההנהלה המורחבת, מפגשי איתור צרכים, פיתחה עזרים ניהוליים דיגיטליים כמעטפת פרקטית תומכת ורלוונטית לשגרות היומיום, קיימה מפגשי מנהלים קבוצתיים בנושא התמודדות ניהולית בתקופה זו.

קוד אתי לעובדי הקבוצה

הנהלת הקבוצה דוגלת בתרבות עסקית נאותה של עובדיה ומנהליה (כולל דירקטורים) במסגרת מילוי תפקידם בחברה. בהתאם לכך אימצה החברה קוד אתי. כל עובד המתקבל לחברה מאשר בחתימתו, כי קרא את הקוד האתי וכי הוא מתחייב לפעול לפיו.

3.7 שיווק והפצה

הפצת ושיווק מוצרי החברה נעשית בעיקר באמצעות סוכנים וסוכנויות, עובדי הקבוצה במכירה ישירה וכן באמצעות ערוץ ההפצה הבנקאי.

חוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני, מסדיר את נושא השיווק וההפצה של מוצרים פנסיוניים. בהתאם לחוק, הגופים שיעסקו בהפצה ושיווק של מוצרים פנסיוניים יהיו: (א) סוכני ביטוח פנסיוני - סוכני ביטוח בענף ביטוח פנסיוני; (ב) סוכני שיווק פנסיוני - עובדים של גופים מוסדיים לגבי מוצרים פנסיוניים של הגוף המוסדי; (ג) יועצים פנסיוניים - בעיקר התאגידים הבנקאיים.

הייעוץ והמשווק יהיו רשאים לבצע עסקה במוצר פנסיוני. ההבחנה בין יועץ למשווק הינה קיומה או היעדר קיומה של "זיקה" למוצר פנסיוני. לאור הבחנה זו נקבע, כי סוכנות ביטוח אשר התקשרה בהסכם עם גוף מוסדי אינה רשאית לעסוק בייעוץ. בהתאם לכך, על כלל סוכנויות הביטוח בקבוצה ועובדי הקבוצה, אשר יעסקו בשיווק מוצרים פנסיוניים, יחולו החובות המוטלות מכוח חוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני על משווק פנסיוני.

בתקופת הדוח פועלים מרבית הבנקים בישראל בתחום הייעוץ הפנסיוני. בתמורה להפצת המוצרים הפנסיוניים הבנקים זכאים לעמלות הפצה.

החברה משתמשת במספר ערוצי שיווק והפצה כדי להפיץ את מוצריה, שהעיקריים שבהם הם:

- שיווק והפצה באמצעות סוכני וסוכנויות ביטוח פנסיוניים - לקבוצה פריסה ארצית רחבה של מערך מקצועי ומיומן של סוכנים הפועלים באמצעות המחוזות והסניפים של הקבוצה ומעניקים שירות אישי ברמה הגבוהה ביותר לכל אחד מלקוחותיה. החברה רואה במערך סוכני הביטוח נכס אסטרטגי, אשר מהווה חלק בלתי נפרד מפעילותה. החברה קשורה עם מספר רב של סוכנים כאמור, ועל כן אין היא תלויה בסוכן בודד, אשר אובדנו ישפיע מהותית לרעה על פעילותה. החברה עורכת מעת לעת מבצעי שיווק במסגרתם מקבלים הסוכנים הטבות בכסף או בשווה כסף. חלק מעמלות אלו נרשם כהוצאות רכישה נדחות. החברה פועלת גם באמצעות סוכנויות הסדר לרבות סוכנות ההסדרים שבבעלות הקבוצה.
- מערך המשווקים הפנסיוני של החברה, לצד יחידת המעסיקים הישירה, נועדו להעצים את השיווק, המכירות ושימור הלקוחות בעיקר בקרב הלקוחות העסקיים הקיימים של החברה. החברה נוהגת לשלם לעובדי השיווק הפנסיוני בנוסף על השכר הקבוע גם שכר המותנה בהצלחה להשגת יעדים אלה.
- מערכי הפצה של הבנקים - לחברה הסכמי הפצה מול מרבית הבנקים הפועלים בייעוץ פנסיוני. בחטיבת מטה שיווק של הקבוצה פועל צוות שיווק בנקים. הצוות אחראי, בין היתר, על הקשר עם מערכי הייעוץ הבנקאיים, מתן מענה מקצועי ושירותי ליועצים בכל הנוגע למכירות, שימור וטיפול שוטף בתחום של קופות גמל, קרנות השתלמות וקרנות פנסיה אשר שווקו באמצעות מערכי הייעוץ של הבנקים. בחודש פברואר 2006 הותקנו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלות הפצה), התשס"ו-2006 (להלן: "תקנות עמלות הפצה") הקובעות את התנאים לפיהם רשאית חברה מנהלת לשלם עמלת הפצה, והוראות לעניין שכומה או שיעור המרבי של עמלה כאמור ואופן חישובה. בתקנות עמלות הפצה נקבע, בין היתר, כי בגין ייעוץ שיוענק על-ידי היועץ שבעקבותיו לקוח יפקיד כספים בקופת גמל או יעביר כספים מקופת גמל אחת לקופת גמל אחרת או ימשיך את חברותו בקופת גמל בה הוא עמית, יהיה היועץ רשאי לגבות עמלות הפצה, בשיעור חודשי שאינו עולה על החלק השנני עשר של 0.25% מסך כל הסכומים העומדים לזכות הלקוח בחשבונו בקופת הגמל ביום העסקים האחרון של כל חודש. ביום 1 במרץ 2017 פורסמה טיוטה שנייה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלות הפצה) (תיקון), התשע"ז-2017.
- פנייה ישירה ללקוחות, בין היתר, על דרך של השתתפות במכרזים המתפרסמים על ידי מעסיקים וגופים שונים המאגדים תחתם קבוצות של לקוחות.
- החברה מעניקה תמיכה מקצועית למערכי ההפצה שלה וכן מעדכנת אותם בנהלי החברה ובתהליכי העבודה הרלוונטיים לפעילותם. בין היתר מבצעת החברה גם כנסים מקצועיים ושיווקיים למערכי ההפצה השונים ומקיימת להם הדרכות בנושאים רלוונטיים שונים.

להלן מידע בדבר עלויות רכישה ועמלות שנתיות בתחום הפנסיה :

2021			2022			2023			
סה"כ עמלות	עמלות יעד	עמלות נפרעים (כולל הוצאות משרד)	סה"כ עמלות	עמלות יעד	עמלות נפרעים (כולל הוצאות משרד)	סה"כ עמלות	עמלות יעד	עמלות נפרעים (כולל הוצאות משרד)	
									סוכן/סוכנות:
2,648	2,447	201	1,183	1,183	-	1,725	1,154	571	צד קשור ו/או בשליטת הקבוצה
103,642	76,863	26,779	130,508	99,722	30,786	187,285	144,993	42,292	אחר
									יועץ פנסיוני:
5,305	-	5,305	5,686	-	5,686	6,034	-	6,034	בנקים
111,595	79,310	32,285	137,377	100,905	36,472	195,044	146,147	48,897	סה"כ

להלן מידע בדבר עלויות רכישה ועמלות שנתיות בתחום הגמל :

2021			2022			2023			
סה"כ עמלות	עמלות יעד	עמלות נפרעים (כולל הוצאות משרד)	סה"כ עמלות	עמלות יעד	עמלות נפרעים (כולל הוצאות משרד)	סה"כ עמלות	עמלות יעד	עמלות נפרעים (כולל הוצאות משרד)	
									סוכן/סוכנות:
7,544	1,823	5,721	11,263	4,280	6,983	9,577	2,209	7,368	צד קשור ו/או בשליטת הקבוצה
48,674	10,703	37,971	91,190	46,373	44,817	104,159	42,509	61,650	אחר
									יועץ פנסיוני:
21,192	-	21,192	21,841	-	21,841	22,833	-	22,833	בנקים
77,410	12,526	64,884	124,294	50,653	73,641	136,569	44,718	91,851	סה"כ

הסבר ושינויים מהותיים בערוצי הפצה שתוארו בטבלה

תחום הפנסיה :

כ-56% מדמי הגמולים אשר מתקבלים בקרנות שבניהול החברה הינם באמצעות סוכנויות ומנהלי הסדר (בשנת 2022 כ-53%), כ-1.2% באמצעות הערוץ הבנקאי (בשנת 2022 כ-1.3%), יתרת דמי הגמולים מקורם באמצעות ברירת מחדל והפצה ישירה. יתרת הנכסים הצבורים למועד הדוח שבגינם משלמת החברה לבנקים ייעוץ פנסיוני עומדים על כ-2.5 מיליארד ש"ח (בשנת 2022 כ-2.3 מיליארד ש"ח).

תחום הגמל :

כ-54% מדמי הגמולים אשר מתקבלים בקופות שבניהול החברה הינם באמצעות סוכנויות ומנהלי הסדר, (בשנת 2022 כ-50%), 4% באמצעות הערוץ הבנקאי לעומת 8% אשתקד ויתרת דמי הגמולים מקורם באמצעות ברירת מחדל והפצה ישירה. יתרת הנכסים הצבורים שבגינם משלמת החברה לבנקים ייעוץ פנסיוני עומדים על כ-10.3 מיליארד ש"ח, אשתקד כ-9.8 מיליארד ש"ח.

פירוט ערוצי הפצה שהחברה תלויה בהם לרבות שיעור ההכנסות מהם

החברה תלויה בערוצי ההפצה העיקריים שלה, הסוכנים, הבנקים ומערך השיווק הפנסיוני, באופן שאובדן אחד מהם ישפיע באופן מהותי על פעילות החברה. מערכי ההפצה של הסוכנים ומערך השיווק הפנסיוני אחראים כל אחד מהם על למעלה מ-10% מדמי הגמולים של החברה. יחד עם זאת, לחברה אין תלות באיזה מגורמי השיווק הפרטניים שלה, באופן שאובדנם עשוי להשפיע השפעה מהותית לרעה על אחד מתחומי הפעילות או שתיגרם לחברה תוספת עלות מהותית כתוצאה מהצורך להחליפם, ואף גורם שיווק בתוך ערוצי ההפצה אינו אחראי על יותר מ-10% מדמי הגמולים של החברה.

3.8 ספקים ונותני שירותים

החברות המנהלות בקבוצה קשורות ביניהן בהסכמים למתן שירותי תפעול שונים, תוך ניצול יתרון לגודל של חלק מן החברות המנהלות. בנוסף, הראל ביטוח מעניקה שירותים לחברות המנהלות, בעיקר בתחום ההשקעות, מערכות מידע, לוגיסטיקה, משאבי אנוש ועוד.

החברה קשורה, בהסכמים עם ספקים שונים לצורך טיפול בסילוק תביעות או תשלום גמולים. ספקי השירותים הינם, בעיקר, בתחומים הבאים: רופאים מומחים, עו"ד, יועצי מס, בתי דפוס ודיוור לצורך משלוח דברי דואר הנדרשים על-פי דין, שירותי מחשוב, באמצעות הראל המשמר מחשבים וחברות נוספות עמן התקשרה הראל מחשבים.

בנוסף, קיים לחברה הסכם בנוגע לשירותי ברוקראז' - החברה משתמשת בשירותי המסחר של מספר רב של חברי בורסה. הבחירה אצל איזה חבר בורסה לבצע את הפעילות נעשית על בסיס מספר פרמטרים ובהם: איכות הביצוע, עלות הפעולה, איכות המחקר, רעיונות ההשקעה שמציע הברוקר ואיכות ההצעה לפעולה (הסטנדרטית). כדי ליהנות מהיתרונות לגודל שיש לפעילות כלל הגופים בקבוצת הראל, הוחל בשנת 2007 בביצוע של הליך תחרותי משותף לשירותי ברוקראז' לכל גופי החסכון ארוך הטווח בקבוצת הראל. במסגרת זאת נעשתה פניה למרבית הבנקים והברוקרים הפעילים בישראל, התקבלו מהם הצעות מחיר ונחתמו הסכמי ברוקראז' בהתאם להצעות שהתקבלו.

להראל ביטוח קיים הסכם עם לאומי שירותי שוק ההון בע"מ, לפיו מעניקה לאומי שירותי שוק ההון בע"מ שירותי תפעול עבור קופות הגמל שנרכשו מלאומי גמל ומבנק לאומי בשלהי שנת 2006. כן קיים הסכם בין החברה לבין לאומי שירותי שוק ההון בע"מ, לפיו תעמיד לאומי שירותי שוק ההון בע"מ תפעול גם לקופות גמל נוספות שבניהולן. החל מינואר 2019, ההסכם עם לאומי שירותי שוק ההון בע"מ חל על מספר מצומצם של קופות גמל מרכזיות שבניהול החברה שטרם הוסבו למערכת התפעולית בהראל.

ביום 28 בדצמבר 2022 נחתם נספח להסכם מסגרת בין החברה לבין הראל פיננסיים ניהול השקעות בע"מ (להלן: "הראל פיננסיים"). בהתאם לנספח ההסכם, הראל פיננסיים תקבל לניהולה את תיק ההשקעות של מסלולי ההשקעה הסחירים החדשים שנפתחו בהתאם לחוזר מסלולי השקעה בקופות גמל בהתאם למדיניות ההשקעה המאושרת על ידי החברה (ראה פירוט בסעיף 3.13 להלן לעניין זה).

לחברה אין תלות במי מספקי השירותים. לגבי מרבית השירותים להם זקוקה החברה בתחום הפעילות, החברה קשורה בהסכמים עם מספר ספקים, באופן שמאפשר לה גמישות תפעולית. קיומם של ספקים תחליפיים זמינים עבור מרבית השירותים המנויים לעיל מונעת תלות של החברה בספק זה או אחר.

3.9 רכוש קבוע

משרדים ונכסי מקרקעין

אין לחברה רכוש קבוע מהותי. משרדיה הראשיים של הקבוצה ממוקמים ב"בית הראל" וב"בית מ.א.ה" הנמצאים במתחם הבורסה על גבול רמת גן תל אביב. כמו כן, לקבוצה משרדים (בנכסי מקרקעין אשר בבעלותה ובבעלות חברות בנות בבעלות מלאה שלה) ב"בית הראל" בירושלים, בתל אביב, בחיפה, בפתח תקווה (שם גם ממוקדם מרכז לוגיסטי של החברה), ובמקומות נוספים ברחבי הארץ.

מערכות המיכון וניהול המידע

הראל המשמר מחשבים בע"מ, חברת בת של הראל השקעות, אחראית על מתן שרותי המיכון השונים לרוב חברות הקבוצה, והיא אשר מפעילה במידת הצורך, ספקים וחברות תוכנה לצורך שרותי המחשוב אותם היא מספקת לחברות הקבוצה.

הקבוצה והחברה רואות חשיבות רבה ביכולת הטכנולוגית שלה, כך שתוכל לתמוך ביעדי הקבוצה, והיא שמה לעצמה מטרה להוביל את השימוש במערכות מתקדמות בתחומי פעילותה השונים.

למידע נוסף אודות רכוש קבוע, ראה ביאור 9 בדוחות הכספיים של החברה.

3.10 עונתיות

דמי הגמולים, תשלומי הקצבה והפדיונות אינם מתאפיינים בעונתיות. עם זאת, כיוון שהפקדות לקרן פנסיה ולקופות הגמל נהנות מהטבות מס, קיימת תופעה, בעיקר אצל עצמאיים בקופות הגמל ובקרנות ההשתלמות, של ריכוז הפקדות בסוף השנה. בקרנות הפנסיה התופעה קיימת בסכומים לא מהותיים.

להלן הצגה רבעונית של דמי הגמולים והפדיונות ותשלומי הקצבה בקרנות הפנסיה בשנת הדוח:

	ינואר-מרס		אפריל-יוני		יולי-ספטמבר		אוקטובר-דצמבר	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
מיליוני ש"ח								
דמי גמולים	3,091	2,603	3,235	2,788	3,539	3,037	3,612	3,133
תשלומי קצבה	198	152	208	163	214	184	231	183
פדיונות	434	392	425	380	431	384	421	390

להלן הצגה רבעונית של דמי הגמולים והפדיונות בתחום קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים בשנת הדוח:

	ינואר-מרס		אפריל-יוני		יולי-ספטמבר		אוקטובר-דצמבר	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
מיליוני ש"ח								
דמי גמולים	171	263	149	231	152	221	170	195
פדיונות	392	210	376	237	309	233	303	301

להלן הצגה רבעונית של דמי הגמולים והפדיונות בתחום קרנות ההשתלמות בשנת הדוח:

	ינואר-מרס		אפריל-יוני		יולי-ספטמבר		אוקטובר-דצמבר	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
מיליוני ש"ח								
דמי גמולים	565	413	599	441	658	513	827	668
פדיונות	502	271	406	227	357	242	343	299

3.11 נכסים בלתי מוחשיים

החברה משתמשת לצורך פעילותה בלוגו, שלא נרשם כסימן מסחרי. בנוסף משתמשת החברה במוניטין שנצבר במהלך השנים.

השימוש במותגי הקבוצה נעשה בעיקר באמצעי פרסום שונים כמו מדיה אלקטרונית, שלטי חוצות, דיוור ישיר ועוד.

החברה הינה בעלת רישיון שימוש (באופן ישיר או באמצעות הראל המשמר מחשבים בע"מ, שאמונה על פעילות המחשוב של החברות בקבוצת הראל) בתוכנות שונות, המשמשות לפעילותה ע"פ הפירוט הבא:

- מערכת מניפה - מערכת ניהול זכויות הפנסיה והגמל.
- מערכת "בנפייט" - מערכת CRM לטיפול בלקוחות החברה (שירות, שימור, שיווק).
- מערכת "סאפ" - מערכת ERP כוללת, המשמשת בעיקר לניהול הנהלת חשבונות.
- מערכת דנאל - מערכת ניהול נכסים.
- מערכת דימות - ארכיון ממוחשב וניהול תורי עבודה.
- מערכת ניוד - ניהול תהליך העברות (פנימה והחוצה).
- מערכת קופה - תהליך קליטה ופיזור כספים.
- מערכת נפטרים - מערכת שמטפלת בנושא איתור מוטבים ונפטרים.
- מערכת מיתב - מערכת לניהול תביעות.
- בנוסף החברה עושה שימוש במערכות לניהול זכויות עמיתים בשיטת "לשכת שירות" (ASP) של מתפעלים חיצוניים:
 - מערכת נגה (לאומי שרותי שוק ההון).
 - מערכת דנאל (לאומי שרותי שוק ההון).
 - מלמ.
 - נס.
 - חילן.

בשל ההיקף הגדול של פעילות החברה וכמות הלקוחות הגדולה, שמהם נגזרת כמות גדולה של פניות, ולנוכח החובות הרבות המוטלות על החברה מכוח הוראות רגולטוריות, ישנה חשיבות רבה לקיומן של מערכות ותוכנות מחשוב מתקדמות לטובת מענה ללקוחות. החברה עושה שימוש במספר מאגרי מידע בהם נשמר מידע אודות עמיתי קרנות הפנסיה, קופות הגמל השונות, שהינם בבעלותה ו/או בניהולה. מאגרים אלו מאפשרים לחברה, בין היתר, תמחור נכון יותר של המוצרים ומאפשרים טיפול טוב יותר בלקוחותיה. החברה עושה שימוש במספר מאגרי מידע בהם נשמר מידע אודות עמיתי קרנות הפנסיה וקופות הגמל השונות, שהינם בבעלותה ו/או בניהולה.

בתחום הגמל ובהשתלמות בינואר 2019 הוסבה מערכת ניהול העמיתים ממערכת נגה למערכת מניפה. חלק קטן מן המאגרים עדיין מוחזקים בנוסף על ידי צדדים שלישיים אשר נותנים לחברה שירותי תפעול וניהול זכויות עמיתים ביחס לקופות הנ"ל. מאגרים אלו מאפשרים לחברה, בין היתר, תמחור נכון יותר של המוצרים ומאפשרים טיפול טוב יותר בלקוחותיה. למידע נוסף אודות נכסים בלתי מוחשיים, ראו ביאור 6 בדוחות הכספיים של החברה.

3.12 גורמי סיכון

להלן גורמי סיכון המשפיעים על רווחיות החברה ויציבותה וכן גורמי סיכון במוצרים שבניהולה של החברה בעלי השלכה מהותית על תוצאות החברה:

סוג הסיכון	גורם הסיכון	מידת ההשפעה של גורם הסיכון על החברה המנהלת			דרכי התמודדות
		השפעה גדולה	השפעה בינונית	השפעה קטנה	
סיכונים מאקרו	סיכוני שוק		✓		ראה ביאור 25 ניהול סיכונים סעיף ב' - תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים בדוח הכספי של החברה.
	האטה כלכלית בישראל	✓			
	סיכוני אשראי			✓	
סיכונים ענפיים	שינויים רגולטוריים	✓			
	ניוד החיסכון הפנסיוני/ סיכון ביטולים	✓			
	סיכונים אסטרטגיים	✓			
	סיכון נזילות			✓	
	תקדימים משפטיים		✓		
	סיכונים תפעוליים		✓		
	סיכוני סייבר ואבטחת מידע	✓			
סיכונים מיוחדים לחברה המנהלת	סיכוני טכנולוגיות מידע	✓			
	תובענות ייצוגיות והליכים משפטיים מהותיים	✓			
	סיכון מיקור חוץ והתקשרויות עם ספקים		✓		
	סיכון ציות		✓		
	סיכון מוניטין		✓		
	סיכונים של הקופות בעלי השפעה מהותית על החברה	✓			
	סיכוני השקעות				

3.13 הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה

▪ הסכם לקבלת שירותי ניהול בין החברה לבין הראל השקעות

על פי ההסכם תקבל החברה מהראל השקעות שירותי ניהול וייעוץ בתחומי שיווק פיננסיים, תכנון עסקי, השתתפות בדירקטוריונים ותחומי ניהול נוספים. בתמורה תשלם החברה להראל השקעות סך השווה ל-0.5% מדמי הגמולים שיתקבל אצל קרן הפנסיה המקיפה שבניהולה עד לתקרה בסך 50 מיליון ש"ח לשנה וכן סך של 3% מדמי הניהול שגובה החברה מהעמיתים בקופות הגמל שבניהולה. תוקף ההסכם מיום 1 בינואר 2009 והוא ניתן לביטול בתום כל שנה קלנדרית.

▪ הסכמים בין החברה לבין לאומי שירותי שוק ההון לשירותי תפעול

להראל ביטוח הסכם עם לאומי שירותי שוק ההון בע"מ (להלן: "לאומי"), לפיו מעניקה לאומי שירותי תפעול עבור קופות הגמל שנרכשו מלאומי גמל ומבנק לאומי בשלהי שנת 2006. כמו כן, קיים הסכם בין החברה לבין לאומי משנת 2013, לפיו תעמיד לאומי שירותי תפעול לקופות גמל נוספות שבניהול החברה.

בינואר 2019 החברה הסבה את פעילותה (למעט מספר מצומצם של קופות מרכזיות) ממערכת לאומי למערכת מיכון פנימית. משכך, ההסכם עם לאומי חל, החל מינואר 2019, על מספר מצומצם של קופות שבניהול החברה שטרם הוסבו למערכת התפעולית בהראל.

▪ הסכם בין החברה לבין לעתיד

ביום 27 באפריל 1998 נחתם הסכם ניהול בין ידידים הולדינג וניהול (1984) בע"מ לבין לעתיד וביום 22 באוגוסט 2011 נחתמה תוספת להסכם הניהול, במסגרתו מעניקה ידידים הולדינג שירותי ניהול ותפעול עבור לעתיד. מכיוון שבפועל השירותים ניתנו על ידי החברה, נחתם ביום 26 בפברואר 2013 הסכם המחאת זכות בין ידידים הולדינג לחברה וללעתיד על פיו כל זכויותיה והתחייבויותיה של ידידים הולדינג הומחו לחברה.

תמורת שירותי והתפעול שילמה לעתיד לחברה סך של 2.85 מיליוני ש"ח שנתי צמוד מדד. ההסכם הוארך מספר פעמים, בחודש במרס 2022, הוארך ההסכם בין החברה לבין לעתיד פעם נוספת, באותם התנאים וההארכה תהיה בתוקף עד ליום 31 לדצמבר 2024.

▪ הסכם לקבלת שירותים בין החברה לבין הראל ביטוח

החברה מקבלת שירותי ניהול ותפעול מהראל ביטוח ובהם: שירותי תפעול, מחשוב ואינטרנט, ניהול סיכונים ואקטואריה, ניהול השקעות, שירותים בתחום משאבי אנוש ושכר, ביטוח דירקטורים ונושאי משרה ועוד. בהתאם להסכם משנת 2016, בגין השירותים כאמור, בין השנים 2016-2018, החברה נשאה בעלות בשיעור קבוע של 0.049% מנכסי קרנות הפנסיה שבניהולה. החל משנת 2019 ועד שנת 2021, החברה תישא בעלות בשיעור קבוע של 0.065% מנכסי קרנות הפנסיה שבניהולה, בין השנים 2022-2024 החברה תישא בעלות בשיעור קבוע של 0.069% מנכסי קרנות הפנסיה שבניהולה, ובין השנים 2025-2027 החברה תישא בעלות בשיעור קבוע של 0.071% מנכסי קרנות הפנסיה שבניהולה.

בהסכם משנת 2016 נקבע כי הוא יהיה בתוקף לתקופה בלתי מוגבלת וכי כל אחד מהצדדים יהא רשאי להביא את ההסכם לידי סיום בהודעה מראש של ששה חודשים.

ביום 1 לינואר 2023 נחתם הסכם מעודכן לפיו החברה תישא בעלות בשיעור קבוע של 0.04% (שנתי) מנכסי העמיתים בקרנות הפנסיה החדשות שבניהולה בהתאם לשערוך שווי הנכסים הנ"ל בתום כל חודש קלנדרי. בחישוב נכסי העמיתים כאמור לא ילקח שווי נכסי עמיתים שלגביהם חל ההסדר הפנסיוני עם צה"ל כל עוד הינם עמיתים פעילים במסגרת ההסדר כאמור וזכאים לדמי הניהול הקבועים בו.

עם מיזוג הראל גמל והשתלמות בע"מ (להלן: "הראל גמל") לתוך החברה, החברה קיבלה על עצמה את הזכויות וההתחייבויות של הראל גמל על פי הסכם עם הראל ביטוח. על פי הסכם זה, מיוחסות לחברה עלויות ניהול השקעות ועלויות נוספות בגין שירותים הניתנים לה ולקחצ"ק, חברה מנהלת של קופות גמל בשליטת הראל השקעות, בהתאם למודל ההקצאות של הקבוצה. הקצאת עלויות ניהול ההשקעות מבוצעת לפי שלושה פרמטרים: היקף הנכסים המנוהלים בידי כל חברה מנהלת; תמהיל ההשקעות, לפי אפיקי השקעה ושיעור גידול התיק.

■ הסכם שירותי תפעול וניהול בין קחצ"ק לבין החברה

לקחצ"ק הסכם עם החברה בדבר קבלת שירותי תפעול וניהול מאת החברה. שירותים אלו כוללים, בין היתר, שירותי מחשוב, ניהול סיכונים ואקטואריה, ניהול השקעות וביטוח דירקטורים. מטרתו של הסכם זה הינה ליצור שיטת חיוב עבור שירותים שונים שמעניקה החברה לקחצ"ק, תוך שקחצ"ק מנצלת את היתרון לגודל של החברה ובכך חוסכת בעלויות התפעול והניהול. בהתאם להוראות הסכם זה, קחצ"ק משלמת לחברה דמי תפעול וניהול בשיעור של 95% מדמי הניהול נטו שמקבלת קחצ"ק מקרן ההשתלמות שבניהולה. התמורה דלעיל כוללת תשלום עבור שירותים שונים שרוכשת החברה עבור הקופות שמנוהלות על ידה וקחצ"ק לא תחויב בתשלום נוסף בקשר עם השירותים כאמור. בחודש נובמבר 2013 נחתמה תוספת להסכם אשר במסגרתה נקבע כי ההסכם יוארך באופן אוטומטי לתקופה של 3 שנים בכל פעם אלא אם תינתן עד ליום 31 בדצמבר הודעה על ידי אחד מהצדדים בדבר אי חידושו לגבי השנה שלאחר מכן. בנוסף, כל צד יהיה רשאי להביא את ההסכם לידי סיום, בכל עת בהודעה מראש של שישה חודשים.

■ הסכם בין הראל פיננסים ניהול השקעות לבין החברה

ביום 25 בפברואר 2021 עודכן הסכם המסגרת בין החברה לבין הראל פיננסיים ניהול השקעות בע"מ (להלן: "הראל פיננסיים") וכן נחתם נספח להסכם במסגרתו הראל פיננסיים תקבל לניהולה את תיק ההשקעות של מסלולי ההשקעה של קופות גמל להשקעה בהתאם למדיניות ההשקעה המאושרת על ידי החברה.

בהתאם להסכם, העברת ניהול ההשקעות בגין הנכסים הסחירים יעשה בשלבים כפי שיקבע בין הצדדים, באופן שבסופו של דבר כלל הנכסים הסחירים ינוהלו בלעדית על ידי הראל פיננסיים. ביחס למרכיב הנכסים הלא סחירים בתיק ההשקעות של קופת הגמל, החברה (באמצעות חטיבת ההשקעות) תמשיך לנהל את הנכסים הלא סחירים הקיימים בתיק ההשקעות וכן תרכוש ותנהל נכסים לא סחירים נוספים, הכל בהתאם למדיניות ההשקעות שתוצע על ידי הראל פיננסיים ושתאושר על ידי החברה, מעת לעת.

כל אחד מהצדדים רשאי להודיע, בכל עת, בהודעה מוקדמת בכתב על סיום תקופת ההסכם. ביום 30 בספטמבר 2021 עודכן נספח להסכם המסגרת, אשר מסדיר את תשלום עבור שירותי ניהול ההשקעות עבור קופות הגמל להשקעה, הנספח קובע את שיעורי התמורה החודשית בעבור הניהול ומבטל את הנספח הקודם בעניין זה.

ביום 28 בדצמבר 2022 נחתם נספח נוסף להסכם לפיו הראל פיננסיים תקבל לניהולה את תיק ההשקעות של מסלולי ההשקעה הסחירים החדשים שנפתחו בהתאם לחוזר מסלולי השקעה בקופות גמל בהתאם למדיניות ההשקעה המאושרת על ידי החברה.

3.14 תחזיות אחרות והערכות לגבי עסקי החברה

כחלק מתפיסתה בדבר חשיבות השירות ללקוחות החברה לרבות מקבלי הקצבה, מעסיקים, סוכנים ויועצים פנסיוניים ולנוכח השינויים הרגולטוריים, כפי שפורטו לעיל, תמשיך החברה להשקיע במערכות המיכון ובמתן מענה דיגיטאלי כדי לשפר את השירות והמענה הניתן לגורמי ההפצה והלקוחות על מנת לבסס ניהול מתקדם ושקוף ללקוחות והן על מנת לעמוד בדרישות הרגולטוריות החלות עליה.

בכלל זה תוסיף החברה להשקיע בהרחבת מעגל המשתמשים בכלים הדיגיטליים שהיא מספקת בקרב המבוטחים והמעסיקים ולפעול להעניק להם שירות טוב יותר ורחב יותר באמצעות אתר החברה.

לעניין המשך ההתעצמות של התהליכים הדיגיטליים כחלק מתפיסת השירות והשיווק של החברה ראה סעיף 2.1 לעיל.

כפועל יוצא של התחרות העזה בשוק החיסכון הפנסיוני ובהמשך לשינויי הרגולציה שנועדו להפחית את דמי הניהול (ראה לעניין זה סעיף 2.1 לעיל), צופה החברה המשך שחיקה של שיעור דמי הניהול בחשבונות העמיתים בקופות וזאת לצד צמיחה בהיקף הנכסים המנוהלים ובפרמיה השנתית שהחברה צפויה לגבות באמצעות ערוצי ההפצה השונים.

בדומה לשנים האחרונות החברה צופה המשך צמיחה בפעילות הפנסיה ובפרט בכל הקשור לגידול בגביית דמי הגמולים ובנכסים המנוהלים. בנוסף, צופה החברה המשך צמיחה בקרנות ההשתלמות וכן הפקדות חד-פעמיות

בשיעור נמוך יותר מממוצע השנים האחרונות לקופות הגמל, בין היתר, על רקע הטבות המס מכוח תיקון 190 לפקודת מס הכנסה.

החברה ממשיכה ליישם את תכנית האכיפה שאושרה על ידי דירקטוריון החברה בהתאם להוראות חוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011.

4. חלק ד' - היבטי ממשל תאגידי

4.1 הדירקטורים של החברה המנהלת

שם:	ניר כהן
מספר ת.ז.:	27969484
תאריך לידה:	17.3.1971
מען להמצאת כתבי בי- דין:	רח' יהלום 94, מודיעין- מכבים
נתינות:	ישראלית
חברות בוועדת דירקטוריון:	לא
דירקטור בלתי תלוי:	לא
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית:	לא
האם עובד של התאגיד, חברה בת חברה	יו"ר דירקטוריון החברה, יו"ר דירקטוריון קחצ"ק ומנכ"ל
קשורה או של בעל ענין:	הראל ביטוח. החל מיום 1.2.2024 מכהן גם כמנכ"ל הראל השקעות.
מועד תחילת כהונה:	18.5.2022
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה וניהול מהמוסד האקדמאי המכללה למנהל, תואר שני בכלכלה מהאוניברסיטה העברית בירושלים.
עיסוקים בחמש שנים אחרונות:	מנכ"ל הראל ביטוח, משנה למנכ"ל ומנהל חטיבת מטה בהראל ביטוח (עד 7/2021), יו"ר דירקטוריון לעתיד (עד 7/2021) ודירקטור בחברות מקבוצת הראל.
האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד:	לא

שם:	מירי לנט שריר
מספר ת.ז.:	54075239
תאריך לידה:	28.8.1956
מען להמצאת כתבי בי-דין:	אפרים קציר 2, הוד השרון
נתינות:	ישראלית
חברות בוועדת דירקטוריון:	כן, מכהנת כיו"ר ועדת ביקורת, חברה בוועדה לניהול סיכונים של החברה, וועדת תגמול משותפת של הגופים המוסדיים בקבוצת הראל.
דירקטורית בלתי תלויה:	כן
בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית:	כן
האם עובדת של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל ענין:	לא
מועד תחילת כהונה:	7.4.2022
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה, ותואר שני במנהל עסקים עם התמחות במימון וחשבונאות מאוניברסיטת תל אביב
עיסוקים בחמש שנים אחרונות:	דירקטורית בלתי תלויה בחברה, דירקטורית חיצונית בהראל השקעות (עד 12/2020), דירקטורית בלתי תלויה בהראל ביטוח, קחצ'ק ולעתיד, חברה בוועדה מייעצת בפריזמה קפיטל בע"מ, דירקטורית בגולד בונד בע"מ, דירקטורית באינטרגאמא חברה להשקעות בע"מ (עד 10/2020), דירקטורית במגה אור החזקות בע"מ (עד 11/2021).
האם בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד:	לא

דירקטוריון החברה קבע, כי מירי לנט שריר הינה בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית, וזאת לאור השכלתה וניסיונה המקצועיים.

שם:	ליאורה קבורס הדור
מספר ת.ז.:	55600159
תאריך לידה:	18.12.1958
מען להמצאת כתבי בי- דין:	האשל 8 א', הרצליה
נתינות:	ישראלית
חברות בוועדת דירקטוריון:	לא
דירקטורית בלתי תלויה:	לא
בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית:	כן
האם עובדת של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל ענין:	לא
מועד תחילת כהונה:	19.11.2007
השכלה:	בוגרת הפקולטה למשפטים (LLB) באוניברסיטה העברית בירושלים.
עיסוקים בחמש שנים אחרונות:	דירקטורית בחברה, דירקטורית בהראל ביטוח, דירקטורית בקחצ"ק, דירקטורית בענטל חברה לניהול וסחר בע"מ.
האם בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד:	לא

שם:	מרים מילה
מספר ת.ז.:	3419488
תאריך לידה:	17.2.1942
מען להמצאת כתבי בי- דין:	רחוב כרמל 31, ראש העין
נתינות:	ישראלית
חברות בוועדת דירקטוריון:	כן, חברת ועדת ביקורת והעדה לניהול סיכונים.
דירקטורית בלתי תלויה:	לא
בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית:	לא
האם עובדת של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל עניין:	לא
מועד תחילת כהונה:	19.11.2007
השכלה:	ניהול בביטוח, אוניברסיטת תל-אביב.
עיסוקים בחמש שנים אחרונות:	דירקטורית בחברה, דירקטורית בהראל ביטוח (עד 3/2021), דירקטורית בקחצ"ק, דירקטורית בלעתיד, דירקטורית באי.אם.איי - עזר חברה לביטוח משכנתאות בע"מ.
האם בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד:	לא

שם:	אופיר רוטשילד
מספר ת.ז.:	031837990
תאריך לידה:	12.12.1974
מען להמצאת כתבי בי-דין:	רחל 1א, גבעתיים
נתינות:	ישראלית
חברות בוועדת דירקטוריון:	כן, ועדת איתור
דירקטור בלתי תלוי:	לא
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית:	כן
האם עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או בעל עניין:	כן, יועץ משפטי להראל פיננסים אחזקות בע"מ וחברותיה הבנות, דירקטור בקחצ"ק.
מועד תחילת כהונה:	2.8.2021 (מכהן בקבוצת הראל משנת 2007)
השכלה:	תואר ראשון במשפטים (L.L.B) וכלכלה, האוניברסיטה העברית ובעל תואר שני (M.A) בהיסטוריה ופילוסופיה של מדעים והרעיונות מאוניברסיטת תל אביב.
עיסוקים בחמש שנים אחרונות:	יועמ"ש של החברה, תחת חטיבת חיסכון ארוך טווח בהראל ביטוח; מנהל מטה חטיבת חיסכון ארוך טווח (עד שנת 2020); מנהל אגף ביטוח חיים בהראל ביטוח (עד 8/2022).
האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד:	לא
דירקטוריון החברה קבע, כי אופיר רוטשילד הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, וזאת לאור השכלתו וניסיונו המקצועיים.	

שם:	נורית אחיטוב
מספר ת.ז.:	008198656
תאריך לידה:	9.9.1944
מען להמצאת כתבי בי-דין:	דרזנר 33 תל-אביב
נתינות:	ישראלית
חברות בוועדת דירקטוריון:	כן, ועדת ביקורת, ועדה לניהול סיכונים וועדת איתור.
דירקטורית בלתי תלויה:	כן
האם עובדת של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל עניין:	לא
בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית:	לא
מועד תחילת כהונה:	1.4.2019
השכלה:	תואר ראשון במשפטים מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

עיסוקים בחמש שנים אחרונות:

דירקטורית בלתי תלויה בחברה, בקחצ"ק, בלעתיד, חברת ועד מנהל בעמותת "והדרת" - המועצה הלאומית לקידום מעמד הזקן (עד 12/2022), יו"ר ועדת השגה ויו"ר ועדת ערר במשרד הביטחון (עד 3/2023), יו"ר ועדות למ"ד לנכי צה"ל ולמשפחות שכולות במשרד הביטחון, אגף השיקום, יו"ר הועדה להעברת זכויות בהתאחדות הכדורגל (עד 4/2022), חברת ועד מנהל בעמותת "שקיפות בינלאומית".

האם בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא

שם:**רמי ארמון**

מספר ת.ז.:

027943976

תאריך לידה:

14.3.1971

מען להמצאת כתבי בי-דין:

יוני נתניהו 6, גבעת שמואל

נתינות:

ישראלית

חברות בוועדת דירקטוריון:

כן. חבר ועדת ביקורת, וועדת ניהול סיכונים, וועדת איתור וועדת תגמול משותפת של הגופים המוסדיים של קבוצת הראל

דירקטור בלתי תלוי:

כן

האם עובדת של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל עניין:

לא

בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית:

כן

מועד תחילת כהונה:

7.4.2022

השכלה:

תואר ראשון בכלכלה וניהול מהאוניברסיטה הפתוחה

עיסוקים בחמש שנים אחרונות:

דירקטור בלתי תלוי באינרום תעשיות בנייה בע"מ (עד 5/2023), דח"צ, יו"ר ועדת ביקורת ותגמול במניף שירותים פיננסיים בע"מ. דירקטור חיצוני בפסגות תעודות סל וקרנות סל בע"מ (עד 8/2019), דירקטור חיצוני בתומר תמלוגי אנרגיה (2012) בע"מ (עד 5/2021).

האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא

דירקטוריון החברה קבע, כי רמי ארמון הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, וזאת לאור השכלתו וניסיונו המקצועיים.

4.2 נושאי משרה

שם:	דודי לידנר
מספר תעודת זהות:	029423381
תאריך לידה:	19.8.1972
תאריך תחילת כהונה:	17.1.2010
התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	מנכ"ל בחברה, ובחברות קחצ"ק ולעתיד.
האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	לא
השכלה:	תואר ראשון ושני בכלכלה מהאוניברסיטה העברית בירושלים.
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	מנכ"ל בחברה, ובחברות קחצ"ק ולעתיד.

שם:	רם גבל
מספר תעודת זהות:	024960593
תאריך לידה:	12.3.1970
תאריך תחילת כהונה:	23.6.2008
התפקיד בתאגיד, בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	סמנכ"ל כספים בחברה ובחברות קחצ"ק ולעתיד, חבר ועדת השקעות נוסטרו.
האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	לא
השכלה:	תואר ראשון במנהל עסקים מהמכללה למנהל ובעל רישיון רואה חשבון.
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	סמנכ"ל כספים בחברה, ובחברות קחצ"ק ולעתיד.

שם:	רינת דוידזון
מספר תעודת זהות:	038069282
תאריך לידה:	24.11.1985
תאריך תחילת כהונה:	1.7.2023
התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	יועצת משפטית, סמנכ"ל, יועצת משפטית של חברות נוספות בחטיבת חסכון ארוך טווח בקבוצת הראל.
האם בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	לא
השכלה:	תואר ראשון במשפטים מהמכללה למנהל ותואר שני במשפטים מאוניברסיטת תל אביב
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	עורכת דין בחטיבה המשפטית בהראל ביטוח מנהלת תחום תובענות ייצוגיות בחטיבה המשפטית בהראל ביטוח.

שם:	יונית שוויד
מספר תעודת זהות:	025386392
תאריך לידה:	29.8.1973
תאריך תחילת כהונה:	1.9.2012
התפקיד בתאגיד, בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	סמנכ"ל בכיר ומנהלת מטה בחברה, ובחברות קחצ"ק ולעתיד.
האם בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	לא
השכלה:	תואר ראשון בניהול וביטוח במסלול האקדמי של המכללה לביטוח, MBA במנהל עסקים, התמחות בשיווק.
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	סמנכ"ל ומנהלת מטה בחברה, ובחברות קחצ"ק ולעתיד

שם:	מירב יצחקוב
מספר תעודת זהות:	301138251
תאריך לידה:	8.9.1987
תאריך תחילת כהונה:	1.11.2021
התפקיד בתאגיד, בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	סמנכ"ל תפעול בחברה, ובחברות קחצ"ק ולעתיד.
האם בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	לא
השכלה:	תואר ראשון ושני במנהל עסקים.
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	סגנית מנהלת התפעול ומנהלת צוות בתחום מימוש זכויות פנסיה וגמל

שם:	ענת קנטור
מספר תעודת זהות:	029729159
תאריך לידה:	27.12.1972
תאריך תחילת כהונה:	4.4.2017
התפקיד בתאגיד, בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	סמנכ"ל ואקטוארית ממונה בחברה ובלעתיד.
האם בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	לא
השכלה:	תואר ראשון בראיית חשבון ומימון, אוניברסיטת מידלסקס, לונדון, אנגליה; לימודי אקטואריה, החוג לסטטיסטיקה, אוניברסיטת חיפה; אקטוארית מוסמכת מטעם אגודת האקטוארים בישראל.
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	אקטוארית קרנות הפנסיה החדשות וקרן עתידית.

שם:	חנית בורה
מספר תעודת זהות:	039344437
תאריך לידה:	23.3.1984
תאריך תחילת כהונה:	5.2019
התפקיד בתאגיד, בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	סמנכ"ל, מנהלת אגף תביעות ומימוש זכויות בחברה ובחברות קחצ"ק ולעתיד.
האם בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	לא
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים מאוניברסיטת בר אילן ותואר שני בלימודי משפט מאוניברסיטת בר אילן.
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	מנהלת מח' מידע והתקשרות עסקית בחברה ובחברות קחצ"ק ולעתיד.

שם:	מוטי לוי
מספר תעודת זהות:	059750968
תאריך לידה:	1967
תאריך תחילת כהונה:	12.2008
התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	סמנכ"ל בחברה
האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	לא
השכלה:	תואר ראשון במנהל עסקים ומדעי המדינה מהאוניברסיטה העברית ותואר שני במנהל עסקים ממכללת רמת גן.
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	סמנכ"ל בחברה

שם:	אריה זהבי
מספר תעודת זהות:	55512644
תאריך לידה:	3.12.1958
תאריך תחילת כהונה:	4.2005
התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	סמנכ"ל שיווק בחברה
האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	לא
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	סמנכ"ל שיווק בחברה

שם:	סמי בבקוב
מספר תעודת זהות:	58378985
תאריך לידה:	10.9.1963
תאריך תחילת כהונה:	2007
התפקיד בתאגיד, בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	מנהל תחום השקעות בקבוצת הראל, משנה למנכ"ל ומנהל חטיבת השקעות בהראל ביטוח (החל מיום 1.12.2016).
האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	לא
השכלה:	מוסמך מנהל עסקים אוניברסיטת בר אילן. בוגר כלכלה אוניברסיטת תל אביב.
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	מנהל תחום השקעות בקבוצת הראל, משנה למנכ"ל ומנהל חטיבת ההשקעות - הראל חברה לביטוח בע"מ

שם:	אפרת אולברג - גרטל
מספר תעודת זהות:	28727600
תאריך לידה:	30.6.1971
תאריך תחילת כהונה:	1.12.2006
התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	ממונה על פניות הציבור בחברה ובחברות בקבוצת הראל.
האם בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	לא
השכלה:	תואר ראשון במשפטים מאוניברסיטת תל אביב
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	ממונה על פניות הציבור, ממונה על מניעת הטרדה מינית, ממונת אכיפת הקוד האתי בחברה ובחברות בקבוצת הראל.

שם:	אדוה ענבר
מספר תעודת זהות:	22167530
תאריך לידה:	23.2.1966
תאריך תחילת כהונה:	1.1.2008
התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	מנהלת הסיכונים בחברה ובחברות אחרות בקבוצת הראל.
האם בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	לא
השכלה:	תואר ראשון ושני בכלכלה מאוניברסיטת תל אביב.
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	מנהלת הסיכונים בחברות בקבוצת הראל.

שם:	שי גלילה
מספר תעודת זהות:	031689516
תאריך לידה:	10.11.1978
תאריך תחילת כהונה:	1.10.2021
התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	מנכ"ל הראל משמר המחשבים.
האם בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד לא או בבעל עניין בו:	
השכלה:	תואר ראשון בהנדסת תוכנה ובמנהל עסקים המרכז האקדמי רופין .
עיסוקים בחמש השנים האחרונות:	סמנכ"ל בכיר בחטיבה הטכנולוגית- קבוצת הראל .

נושאי משרה אשר סיימו את כהונתם נכון למועד פרסום הדוח:

שם:	אילנה בטאש רישרד
מספר תעודת זהות:	313969347
תאריך לידה:	6.4.1989
תאריך תחילת כהונה:	16.2.2020
התפקיד בתאגיד בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	יועצת משפטית, סמנכ"ל, יועצת משפטית של חברות נוספות בחטיבת חסכון ארוך טווח בקבוצת הראל.
האם בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד לא או בבעל עניין בו:	
השכלה:	תואר ראשון במשפטים באוניברסיטה העברית
מועד סיום הכהונה:	6.2023

שם:	מיטל בישיץ
מספר תעודת זהות:	28017226
תאריך לידה:	26.10.1970
תאריך תחילת כהונה:	1.1.2010
התפקיד בתאגיד, בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	מנהלת אגף פרט בחטיבה לחיסכון ארוך טווח .
האם בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר בתאגיד או בבעל עניין בו:	לא
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה וניהול, תואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת בר אילן, בעלת רישיון לשיווק פנסיוני.
מועד סיום הכהונה:	1.2023

4.3 אקטואר קרן הפנסיה

4.3.1 ביום 1 באפריל 2017 החלה גב' ענת קנטור (היושבת במשרדי החברה) לכהן כאקטוארית ממונה בקרנות הפנסיה הראל פנסיה והראל פנסיה כללית.

גב' ענת קנטור הינה בעלת תואר ראשון בראיית חשבון ומימון באוניברסיטת מידלסקס, לונדון, אנגליה, כמו כן, סיימה לימודי אקטואריה בחוג לסטטיסטיקה באוניברסיטת חיפה והינה חברה מלאה באגודת האקטוארים בישראל משנת 2003. גב' ענת קנטור עובדת כ-25 שנה בתחום האקטואריה והינה בעלת ניסיון עשיר בתחומי ביטוח חיים, בריאות ופנסיה. מאז שנת 2015, גב' ענת קנטור שימשה כאקטוארית בקרן.

בין השאר, האקטואר אמון על הערכת התחייבויות פנסיוניות לעמיתי הקרן לצורך הדוח הכספי, איזון הקרן מידי רבעון ועריכת מחקרים אקטואריים לצורך עדכון הנחות דמוגרפיות, והינו מעורב בניהול הסיכונים האקטואריים של הקרן.

השכר הכולל של האקטוארית הממונה בקרנות הפנסיה הראל פנסיה והראל פנסיה כללית בגין שנת הדיווח, הינו כ-872 אלפי ש"ח (אשתקד - 836).

4.3.2 ביום 26 לאוגוסט 2012 החל מר אלן דובין לכהן כאקטואר ממונה של קרן ה.ע.ל.

מר אלן דובין הינו בעל תואר ראשון במתמטיקה ומחשבים מ-MIT, כמו כן, סיים לימודי אקטואריה ב-1979 והינו חבר מלא באגודת האקטוארים בישראל משנת 1997. מר דובין עובד כ-45 שנה בתחום האקטואריה והינו בעל ניסיון עשיר בתחומי ביטוח חיים, בריאות ופנסיה. מאז שנת 2012, מר דובין שימש כאקטואר בקרן.

בין השאר, האקטואר אמון על הערכת התחייבויות פנסיוניות לעמיתי הקרן לצורך הדוח הכספי, ועריכת מחקרים אקטואריים לצורך עדכון הנחות דמוגרפיות, והינו מעורב בניהול הסיכונים האקטואריים של הקרן.

4.4 מדיניות תגמול של הראל השקעות ושל הגופים המוסדיים בקבוצת הראל

לאור ניסיון צבור עם יישום מדיניות התגמול של הראל השקעות, ביום 30 בנובמבר 2023 אישרה האסיפה הכללית של הראל השקעות, לאחר שאישרו זאת ועדת התגמול והדירקטוריון של הראל השקעות, את מדיניות התגמול המעודכנת של הראל השקעות ("מדיניות תגמול"). מדיניות התגמול עומדת במגבלות שנקבעו בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), תשע"ו-2016 ("חוק הגבלת השכר").

מדיניות התגמול נועדה לשמש לצורך הנעת המנהלים הבכירים והכוונתם בהתאם ליעדי החברה ותכניתה האסטרטגית, מתוך דגש על הגברת התחרותיות בגיוס ובשימור כוח אדם איכותי בתפקידי ניהול בכירים בקבוצה. כל זאת, במטרה ליצור ערך כלכלי ארוך טווח לחברה ולבעלי מניותיה. מדיניות התגמול נערכה בהתחשב, בין היתר, בגודל החברה ואופי פעילותה, בקידום מטרות החברה, האסטרטגיה, תכנית העבודה לטווח הארוך ומדיניות ניהול הסיכונים, וכן בתנאי ההעסקה והמענקים שהיו נהוגים בחברה לנושאי המשרה בשנים קודמות, רמות שכר ותגמול מקובלות בתאגידי ביטוח ופיננסים בישראל ובחברות גדולות אחרות במשק הישראלי, וכן על בסיס שיקולים ארגוניים נוספים.

מדיניות התגמול מתייחסת לסוגים שונים של נושאי משרה, ביניהם גם לאופן התגמול של הדירקטורים.

מדיניות התגמול עוסקת במכלול תנאי ההעסקה של נושאי המשרה שאינם דירקטורים ובכלל זה ברכיבים הבאים:

- (א) התגמול הקבוע שייקבע לגבי כל נושא משרה בהתאם לוותק, הידע, הניסיון, הכישורים שלו והתרומה שלו לתוצאות של הקבוצה, ובהתבסס על קבוצת ההשוואה שנקבעה; (ב) נקבע כי יישמר פער בין השכר של מנכ"ל הראל השקעות לשכר של יתר נושאי המשרה שכפופים למנכ"ל; (ג) נקבעו יחסים מינימאליים בין הרכיבים הקבועים בתנאי ההעסקה לבין סך תנאי ההעסקה; (ד) נקבע כי ניתן לשלם רכיב שכר קבוע שאינו מזכה בתנאים סוציאליים; (ה) נקבעו הוראות לעניין המענקים השנתיים מותני הביצועים, לרבות היקף מקסימאלי של מענקים לגבי המנכ"ל ולגבי נושאי המשרה הכפופים למנכ"ל; (ו) נקבעו הוראות לעניין אפשרות לתשלום של מענקים מיוחדים, שאינם קשורים למענקים השנתיים, וזאת עבור ביצועים יוצאים מן הכלל בפרויקטים ייחודיים; (ז) נקבעו הוראות לעניין מענק הוני, שנועד לעודד המשך עבודת נושאי המשרה וליצור זהות אינטרסים עם הראל השקעות; (ח) נקבעו הוראות לעניין ביטוח ושיפוי לנושאי משרה ודירקטורים; (ט) מדיניות התגמול כוללת מגבלת עלות העסקה מקסימלית של נושאי משרה בהראל השקעות. (י) נקבעו הוראות לעניין סיום תנאי העסקה, הכוללות התייחסות לרכיבים הבאים: (i) פיצויים, שיהיו בשיעור מקסימאלי של עד 200% מעבר למתחייב על פי דין, בכפוף להשלמת ותק ותנאים נוספים. (ii) תקופת הודעה מוקדמת שלא תעלה על 6 חודשים. (iii) מענק הסתגלות של עד 6 משכורות. (iv) תגמול עבור התחייבות לאי תחרות. נקבע, כי התקשרות בהסכם אי תחרות תיעשה במקרים חריגים בלבד ובכפוף לתנאים שנקבעו במדיניות התגמול.

פרטים לגבי המענקים השנתיים: תכנית המענקים השנתיים מותני הביצועים תתחשב במצב הפיננסי של הראל השקעות. בהתאם, תשלום המענק השנתי יותנה בהתקיימותם של תנאי הסף המפורטים במדיניות התגמול. כמו כן, על מנת למנוע נטילת סיכונים קצרי טווח, הוגבל היקף המענקים מותני התוצאות, לפי מכפלה של משכורות. בנוסף נקבע, כי המענק השנתי מותנה הביצועים יתבסס, בין היתר, על מדידת ארוכת טווח. לשם כך נקבע במדיניות התגמול, כי המדידה בחלק מהפרמטרים, כפי שייקבע מראש, תיערך הן בגין שנת המענק השוטפת (50%) והן בגין השנתיים שקדמו לה (30% שנה קודמת ו-20% השנה שלפניה).

במסגרת המענק השנתי תלוי הביצועים, קיים רכיב של שיקול דעת, המאפשר תוספת של עד 20% מהסכום הנורמטיבי של המענק. סכום של רכיב זה לא יעלה על 3 משכורות חודשיות וניתן יהיה לשלמו גם במקרה שבו לא יתקיימו תנאי הסף לתשלום המענק מותנה הביצועים.

במסגרת מדיניות התגמול נקבעה הוראה, לפיה ככלל, הראל השקעות תכבד הסכמים קיימים, אפילו במקום שבו הם סוטים ממדיניות התגמול, אלא אם כן נקבעה הוראה מפורשת שונה במדיניות התגמול.

במדיניות התגמול של הראל השקעות נקבע, כי היא תשמש כמדיניות מנחה (אך לא מחייבת) גם בחברות הבנות העיקריות בקבוצה. לפרטים בדבר מדיניות התגמול שאומצה בגופים המוסדיים בקבוצה, ראו סעיף 2 להלן.

מדיניות התגמול של הראל השקעות מפורסמת באתר האינטרנט של הראל:

<https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/investor-relations/Pages/remuneration-policy.aspx>

מדיניות תגמול של הגופים המוסדיים בקבוצת הראל

החברות הבנות של הראל השקעות, שהינן גופים מוסדיים (להלן: "הגופים המוסדיים"), אימצו מדיניות תגמול המבוססת על מדיניות התגמול של הראל השקעות. מדיניות התגמול של הגופים המוסדיים בקבוצה עודכנה מספר פעמים לאורך השנים בהתאם להוראות רגולטוריות מעודכנות אשר פורסמו ביום 11 ביולי 2019 לרבות פרסומו של חוזר הממונה שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד חלק 1 שער 5, פרק 5 שכותרתו "תגמול" (להלן: "החוזר"), המעדכן ומבטל את חוזר "מדיניות תגמול בגופים מוסדיים" וחוזר "מדיניות תגמול בגופים מוסדיים- תיקון" (להלן: "חוזר מדיניות תגמול"), ומשלבים בחוזר המאוחד, בהתאם לאסדרה רלוונטית שהתגבשה בתחום ובכלל זה בהתאם להוראות חוק הגבלת השכר ובתקנות לפיו, והוראות המפקח על הבנקים שעודכנו על רקע זה.

להלן עיקרי מדיניות התגמול של הגופים המוסדיים:

מדיניות התגמול עוסקת במכלול תנאי ההעסקה של נושאי המשרה ובעלי תפקיד מרכזי ובכלל זה ברכיבים הבאים:

(א) התגמול הקבוע שייקבע לגבי כל נושא משרה ובעל תפקיד מרכזי יהיה בהתאם לוותק, הידע, הניסיון, הכישורים שלו והתרומה שלו לתוצאות של החברה, ובהתבסס על קבוצת ההשוואה שנקבעה; (ב) התגמול יכול שיהיה מורכב ממספר רכיבים עיקריים: שכר קבוע, מענק שנתי מותנה ביצועים, מענק מובטח, מענק הוני, מענקים מיוחדים וכן עלויות שיפוי וביטוח; (ג) נקבעו יחסים מינימאליים בין הרכיבים הקבועים בתנאי ההעסקה לבין סך תנאי ההעסקה; (ד) נקבעו הוראות לעניין הרכב המענק השנתי אשר מורכב מרכיב מבוסס מדידה וכן מרכיב של שיקול דעת המאפשר תוספת של עד 20% מהסכום הנורמטיבי של המענק; (ה) נקבעו הוראות לעניין אפשרות לתשלום של מענקים מיוחדים, שאינם קשורים למענקים השנתיים, וזאת עבור ביצועים יוצאים מן הכלל בפרויקטים ייחודיים; (ו) נקבעו הוראות לעניין מענק הוני, שנועד לעודד המשך עבודת נושאי המשרה וליצור זהות אינטרסים עם החברה; (ז) נקבעו הוראות לעניין ביטוח ושיפוי לנושאי משרה ודירקטורים; (ח) המדיניות כוללת הוראות לעניין אופן הפריסה והדחיה של המענק השנתי וכן הוראות לעניין השבה לחברה של סכומים ששולמו כמענקים שנתיים; (ט) מדיניות התגמול כוללת מגבלת עלות העסקה מקסימלית של נושאי משרה ובעלי תפקיד מרכזי בחברה; (י) נקבעו הוראות לעניין סיום תנאי העסקה, הכוללות התייחסות לרכיבים הבאים: (1) פיצויים- שיהיו בשיעור מקסימאלי של עד 200% (100% מעבר למתחייב על פי דין), בכפוף להשלמת ותק ותנאים נוספים (2) תקופת הודעה מוקדמת שלא תעלה על 6 חודשים (3) מענק הסתגלות של עד 6 משכורות ו- (4) תגמול עבור התחייבות לאי תחרות.

פרטים לגבי המענקים השנתיים: תכנית המענקים השנתיים מותני הביצועים תתחשב במצב הפיננסי של החברה. בהתאם, תשלום המענק השנתי יותנה בהתקיימותם של תנאי הסף המפורטים במדיניות התגמול. כמו כן, על מנת למנוע נטילת סיכונים קצרי טווח, הוגבל היקף המענקים מותני התוצאות, לפי מכפלה של משכורות. בנוסף נקבע, כי המענק השנתי מותנה הביצועים יתבסס, בין היתר, על מדידת ארוכת טווח. לשם כך נקבע במדיניות התגמול, כי המדידה בחלק מהפרמטרים, כפי שייקבע מראש, תיערך הן בגין שנת המענק השוטפת (50%) והן בגין השנתיים שקדמו לה (30% שנה קודמת ו-20% השנה שלפניה).

בנוסף, המדיניות כוללת הוראות גם לעניין תגמול הדירקטורים בחברה וכן תגמול עובדים בחברה שאינם נושאי משרה או בעלי תפקיד מרכזי.

במסגרת מדיניות התגמול נקבעה הוראה, לפיה ככלל החברה תכבד הסכמים ותנאי העסקה קיימים, אפילו במקום שבו הם סוטים ממדיניות התגמול, אלא אם כן נקבעה הוראה מפורשת שונה במדיניות התגמול.

לאור ניסיון צבור עם יישום מדיניות התגמול של הגופים המוסדיים, במהלך שנת 2023 אישרו ועדת התגמול של הגופים המוסדיים והדירקטוריונים של הגופים המוסדיים עדכונים למדיניות התגמול של הגופים המוסדיים.

מדיניות התגמול המעודכנת של הגופים המוסדיים מפורסמת באתר האינטרנט של הראל:

<https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/investor-relations/Pages/remuneration-policy.aspx#מדיניות-תגמול---גופים-מוסדיים-בקבוצת-הראל>

להלן פירוט חמשת מקבלי התגמולים הגבוהים ביותר מבין נושאי המשרה בחברה:

שם	פרטי מקבל התגמולים	היקף משרה	תגמולים בעבור שירותים (1) (2)				סה"כ	החלק המיוחס לחברה מתוך קבוצת שליטה (באחוזים)
			שכר	מענק	תגמול מבוסס מניות (3)	אחר (4)		
סמי בבקוב	מנהל תחום ההשקעות בקבוצה	100%	981	239	241	259	1,720	53%
דודי לייזנר	מנכ"ל החברה ומנהל חטיבת חסכון ארוך טווח בקבוצה	100%	1,325	281	284	134	2,024	75%
מוטי לוי	סמנכ"ל	100%	1,083	83	102	89	1,357	100%
אריה זהבי	סמנכ"ל	100%	923	122	61	91	1,197	100%
רם גבל	סמנכ"ל	100%	890	105	61	77	1,133	100%

1. מענקים מובטחים ורכיבי תגמול קבועים אחרים נכללים במסגרת השכר.
2. הנתונים דלעיל אינם כוללים מס שכר שמשולם על-ידי המוסדות הכספיים.
3. בחודש אוגוסט 2021 דירקטוריון הראל השקעות אישר תכניות אופציות אשר מכוחה פורסם דוח הצעה פרטית לא מהותית במסגרתו הקצתה הראל השקעות אופציות לניצעים שהם עובדים בקבוצה. בהתאם לתנאי התכנית, האופציות תבשלנה בשלוש מנות שוות, בכפוף להמשך העסקתו של הניצע בקבוצה. התוכנית אושרה במסלול מיסוי הוני, לפי סעיף 102 לפקודת מס הכנסה. במועד המימוש תקצה הראל השקעות את מניות המימוש לפי מספר אופציות המימוש מוכפל בהפרש שבין מחיר המניה בבורסה במועד המימוש למחיר המימוש מחולק במחיר המניה בבורסה. האופציות כוללות מגבלות הטבה, על פיה ההטבה המקסימלית שתנבע לניצעים ממימוש כל אופציה לא יעלה על 180% ממחיר מניית הראל השקעות במועד כפי שהיה ביום המסחר שקדם למועד הענקה. השווי ההוגן למועד ההענקה חושב על פי הערכת שווי שהתקבלה ממערך שווי חיצוני אשר השתמש במודל הבינומי.
4. הסכום כולל הפרשות בגין דמי הסתגלות ופיצויי פיטורים.

4.5 מבקר פנים

פרטי המבקר הפנימי

החל מיום 1 במאי 2006, מכהן בתפקיד מבקר הפנים מר שי לוטרבך, רו"ח.

מבקר הפנים אינו מחזיק בניירות ערך של החברה או של גוף קשור אליה וכן אינו בעל קשרים עסקיים מהותיים אחרים מלבד היותו מבקר הפנים של חברות אחרות בקבוצה.

מבקר הפנים אינו עובד החברה ומעניק שירותי ביקורת פנים חיצוניים באמצעות עובדי משרדו. מבקר הפנים של החברה משמש גם כמבקר הפנים של החברות קח"ק ו-לעתיד, חברות בתחום הפנסיה והגמל בקבוצה.

היקף הביקורת הפנימית נקבע בתחילת השנה במסגרת אישור תכנית הביקורת. בשנת 2023 בוצעו במסגרת פעילות הפנסיה והגמל בקבוצה 4,310 שעות ביקורת (בשנת 2022 בוצעו 3,250 שעות ביקורת). במסגרת שעות הביקורת נכללות גם שעות ביקורת בגין נושאים רוחביים הרלוונטיים לפעילות הפנסיה והגמל והמבוצעות באופן שוטף על ידי עובדי מערך הביקורת הפנימית בהראל חברה לביטוח בע"מ. סך היקף שעות הביקורת הסתכמו בשנת 2023 ל-5,310 שעות (בשנת 2022 ל-5,040 שעות).

היקף שעות הביקורת נקבע על בסיס תכנית ארבע שנתית שבמסגרתה אמורים להיות מבוקרים כל הנושאים הנוגעים לפעילותה של החברה. בהתאם לתכנית הרב שנתית נקבעת תכנית הביקורת השנתית ובהתאם נקבע היקף השעות הנדרשות לצורך ביצועה.

הצעת תכנית העבודה הרב שנתית של המבקר הפנימי נערכת על ידו תוך התייעצות עם הנהלת החברה, וזאת על מנת שהביקורת תקיף את כל המערך התפעולי שבאחריותם. הצעת התוכנית מוצגת גם למנכ"ל ויו"ר הדירקטוריון של החברה. התכנית כוללת את הנושאים הנבדקים ותדירות בדיקתם ובנוסף בדיקת מעקב אחר תיקון ליקויים שעלו בדוחות ביקורת בתדירות שנתית. מהתכנית הרב שנתית נגזרת הצעה לתכנית העבודה השנתית שמובאת אף היא בפני הגורמים שצוינו לעיל.

הצעת תכנית הביקורת הרב שנתית מוגשת לוועדת הביקורת של החברה, אשר הינה הגורם הדן בתכנית הביקורת ומאשר אותה, כמתחייב מסעיף 149 לחוק החברות (או מהוראות המפקח, לפי העניין).

תכנית העבודה נקבעת באופן המאפשר למבקר הפנימי לסטות ממנה, בדרך של הרחבת או הוספת ביקורות, וזאת הן באמצעות קביעת נושאי ביקורת כלליים בתוכנית הביקורת, הן בבדיקות אד הוק שנערכות על ידי המבקר הפנימי, והן בהפעלת שיקול דעת תוך עדכון הגורמים הרלוונטיים, כאשר אגב עריכת ביקורת המבקר הפנימי סבור כי יש לבקר נושאים שהתגלו במהלך ביצוע הביקורת.

תגמול והתייחסות הדירקטוריון

תגמול המבקר הפנימי נעשה בדרך של תעריף המורכב מעלות לשעת עבודה, מוכפל במספר השעות שהושקעו בפועל. לדעת הדירקטוריון, שיטת התגמול של מבקר הפנים, המבוססת על היקף שעות עבודה בפועל, מונעת חשש לפגיעה בשיקול הדעת המקצועי של מבקר הפנים או לפגיעה באי התלות. מסגרת שעות העבודה שמוקדשות לביצוע הביקורות מבוססת על תכנית הביקורת השנתית שמאושרת מראש על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון וכך מובטח, כי עבודת הביקורת תיעשה במלואה ובהיקף שנקבע על ידי הדירקטוריון.

4.6 רואה חשבון מבקר

פרטי רואה חשבון מבקר

שם המשרד : משרד סומך חייקין KPMG.

מועד תחילת כהונה : ינואר 2011.

שם שותף המטפל בחברה : גב' טלי ביסקר אבישר, רו"ח.

גילוי בדבר שכר רואה חשבון מבקר :

להלן פירוט שכר רואי החשבון המבקר באלפי ש"ח (לא כולל מע"מ), עבור שירותים שניתנו על ידם בשנים 2022 - 2023 (השכר הנו בגין כלל חברות הפנסיה והגמל בקבוצה ומייצג את כל השנה) :

שנת 2023				
שירותי ביקורת	שירותים לקבוצה	שירותי מס מיוחדים	אחר	סה"כ
1,176	125	-	-	1,301
שנת 2022				
שירותי ביקורת	שירותים לקבוצה	שירותי מס מיוחדים	אחר	סה"כ
1,215	-	-	-	1,215

רואה החשבון ציין בחוות דעתו על הדוחות הכספיים של החברה כי "מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 26 לדוחות הכספיים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות".

4.7 אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2023 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

4.8 החלטות החברה

ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה

פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים חלה על נושאי משרה ודירקטורים בהראל השקעות וביתר חברות בקבוצת הראל המכהנים כיום וכן שיכחנו בחברות בקבוצת הראל מעת לעת (לרבות נושאי משרה בהראל השקעות הנחשבים לבעלי שליטה או קרוביהם).

ועדת התגמול ודירקטוריון החברה אישרו, בהתאם להוראות מדיניות התגמול, את חידוש פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים, החל מיום 31 באוקטובר 2023 למשך שנה, כך שסכום הביטוח יעמוד על 220 מיליוני דולר ארה"ב. עלות הפרמיה השנתית בגין הכיסוי כאמור וגובה ההשתתפות העצמית הינם בהתאם לתנאי השוק. עלות חלקה היחסי של החברה בפרמיה כאמור אינה מהותית לחברה.

הנימוקים העיקריים של ועדת התגמול והדירקטוריון היו: (א) הפרמיה נקבעה לפי עלות ביטוח המשנה של הראל ביטוח, אליה מועבר הסיכון הביטוחי, ולכן בהגדרה היא משקפת תנאי שוק; (ב) רכישת הפוליסה כאמור הינה לטובת חברות קבוצת הראל, שכן היא מצמצמת את החשיפה של החברה בשל כתבי השיפוי שניתנו לדירקטורים ולנושאי המשרה והיא מאפשרת לנושאי המשרה למלא את תפקידם כראוי ולטובת החברה, בהתחשב בסיכונים הכרוכים בכך ובאחריות המוטלת עליהם על פי דין; (ג) הפוליסה, מעניקה כיסוי סביר בנסיבות העניין, בהתחשב בגודלה של החברה, היקפי ותחומי פעילותה ותכניותיה העסקיות; (ד) כיסוי ביטוחי כאמור נעשה במהלך העסקים הרגיל של הראל השקעות והחברות הבנות שלה והינו מקובל בחברות ציבוריות בישראל בכלל ובחברות שעיסוקן בתחומי הביטוח והפיננסים בפרט; (ה) רכישת הפוליסה כאמור תואמת את מדיניות התגמול של החברה; (ו) הכיסוי יינתן לכל הדירקטורים ונושאי המשרה המכהנים בחברות הקבוצה בתנאים זהים, לרבות ביחס לבעלי השליטה וקרוביהם; (ז) ההתקשרות הינה בתנאי שוק ובהתאם לשינויים שחלו בשוק הביטוח ואינה עשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות החברה, רכושה או התחייבויותיה.

הראל פנסיה וגמל בע"מ

פרק 2

דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

1.	מצב עסקי החברה המנהלת, תוצאות פעילותה והונה העצמי	2
2.	היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה המנהלת	4
3.	התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה	5
4.	מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות החברה המנהלת ובסביבתה העסקית	8
5.	אירועים החורגים ממהלך העסקים הרגיל של החברה	10
6.	תיאור האסטרטגיה העסקית של החברה ויעדיה העיקריים	10

דוח דירקטוריון

הראל פנסיה וגמל בע"מ

דוח הדירקטוריון כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדו"ח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "החברה/הקבוצה מעריכה", "החברה/הקבוצה סבורה", "החברה/הקבוצה צפויה" וכדו', אך ייתכן שמידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים.

1. מצב עסקי החברה המנהלת, תוצאות פעילותה והונה העצמי

1.1 מצב כספי

שיעור השינוי	ליום 31 בדצמבר		
	2022	2023	
באחוזים	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(1.6)	546,749	537,805	נכסים בלתי מוחשיים
30.9	416,422	545,097	הוצאות רכישה נדחות
61.7	151,207	244,567	השקעות פיננסיות
(68.1)	76,297	24,366	מזומנים ושווי מזומנים
22.9	24,904	30,597	נכסים אחרים
13.7	1,215,579	1,382,432	סה"כ נכסים
6.6	722,557	770,289	הון
24.2	493,022	612,143	התחייבויות
13.7	1,215,579	1,382,432	סך כל ההון וההתחייבויות

הדוח על המצב הכספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכם לכ-1,382,432 אלפי ש"ח, לעומת כ-1,215,579 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022, גידול של כ-13.7%. הגידול נובע בעיקרו בסעיפי הוצאות רכישה נדחות והשקעות פיננסיות.

ההון ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכם ל-770,289 אלפי ש"ח בהשוואה ל-722,557 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022, גידול של כ-6.6%. הגידול בהון נובע מרווח לתקופה בסך של 45,469 אלפי ש"ח ומגידול בקרן הון בסך של 2,263 אלפי ש"ח.

נכון ליום 31 בדצמבר 2023, החברה עומדת בדרישות ההון המזערי הנדרש מחברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה, כפי שנקבע בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה) התשע"ב-2012 ובהנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "הממונה").

1.2 רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
689,044	750,445	דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו
17,837	13,526	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
5,615	6,874	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
712,496	770,845	סך כל ההכנסות
211,732	255,013	עמלות והוצאות שיווק
413,115	428,114	הנהלה וכלליות
4,427	6,016	הוצאות אחרות
4,561	13,546	הוצאות מימון
633,835	702,689	סך כל ההוצאות
78,661	68,156	רווח לפני מסים על הכנסה
(26,729)	(22,687)	מסים על הכנסה
51,932	45,469	רווח נקי
(10,755)	2,263	רווח (הפסד) כולל אחר
41,177	47,732	רווח כולל לשנה

בשנת 2023 הסתכמו ההכנסות מדמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה לסך של 750,445 אלפי ש"ח בהשוואה ל-689,044 אלפי ש"ח בשנת 2022, גידול של כ-9%. הגידול בהכנסות דמי הניהול, בתקופת הדוח לעומת תקופה מקבילה אשתקד, נבע מגידול בדמי הגמולים ובנכסים המנוהלים הממוצעים בקיזוז קיטון בשיעור דמי הניהול כתוצאה ממתן הנחות.

הכנסות דמי ניהול מקרנות הפנסיה בשנת 2023, הסתכמו לסך של 455,372 אלפי ש"ח.

הכנסות דמי ניהול מקופות גמל בשנת 2023, הסתכמו לסך של 295,073 אלפי ש"ח.

הכנסות דמי ניהול בתחום קופות גמל לחיסכון, לתגמולים ואישיות לפיצויים הסתכמו לסך של 166,517 אלפי ש"ח והיוו כ-56% מסך ההכנסות מקופות גמל. הכנסות מדמי ניהול בתחום קרנות ההשתלמות הסתכמו לסך של 118,284 אלפי ש"ח והיוו כ-41% מסך הכנסות מקופות גמל. הכנסות מקופות גמל אחרות (מרכזיות לפיצויים, דמי מחלה, פנסיה תקציבית וקופת גמל להשקעה) הסתכמו לסך של 10,272 אלפי ש"ח, כ-3% מסך הכנסות דמי ניהול קופות גמל בחברה.

הוצאות השיווק והוצאות הנהלה וכלליות עלו בשיעור של כ-9% לעומת תקופה מקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מגידול בפעילות.

הוצאות המימון של החברה עלו בכ-9 מליון ש"ח בעיקר כתוצאה מלקיחת הלוואה תאגיד בנקאי. ראה ביאור 15 בדוח הכספי של החברה.

2. היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה המנהלת

להלן פירוט היקף הנכסים נטו המנוהלים על ידי החברה עבור קרנות הפנסיה וקופת הגמל נכון ליום 31 בדצמבר 2023 וליום 31 בדצמבר 2022:

היקף נכסים, נטו (אלפי ש"ח)		
ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 31 בדצמבר 2023	
קרנות פנסיה:		
108,104,465	129,119,725	הראל פנסיה
2,668,764	3,875,242	הראל פנסיה כללית
16,149,112	16,285,025	קרן פנסיה ה.ע.ל.
126,922,341	149,279,992	סה"כ קרנות פנסיה
קופות גמל:		
25,113,046	27,292,821	הראל קופת גמל
2,463,561	3,216,184	הראל גמל להשקעה
3,385,896	4,168,739	הראל גמל השקעה לילד
17,535,687	22,189,185	הראל קרן השתלמות
1,314,363	1,327,270	הראל גמל לפיצויים
512,562	412,986	הראל פרופיל אישי למעסיק
24,731	28,485	הראל קופה לפנסיה תקציבית
54,346	58,384	הראל דקל קופת גמל לדמי מחלה
50,404,192	58,694,054	סה"כ קופות גמל
177,326,533	207,974,046	סה"כ נכסים

קרנות פנסיה

היקף הנכסים המנוהלים ליום 31 בדצמבר 2023 גדל בסך של כ-22.4 מילארד ש"ח, ביחס ליום 31 בדצמבר 2022, גידול של כ-18%. הגידול בהיקף הנכסים נבע מרווחי השקעות בתוספת צבירה כספית חיובית נטו.

קופות גמל

היקף הנכסים המנוהלים ליום 31 בדצמבר 2023 גדל בסך של כ-8.3 מילארד ש"ח, ביחס ליום 31 בדצמבר 2022, גידול של כ-16%. הגידול נבע מרווחי השקעות בתוספת צבירה כספית חיובית נטו.

3. התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה

תוצאות הפעילות של החברה מושפעות באופן מהותי מהתשואות המושגות בשוק ההון ומהמצב הכלכלי, הפוליטי והביטחוני בארץ ובעולם. להלן התייחסות לגורמים המרכזיים בסביבה המקרו-כלכלית, אשר משפיעים על פעילות החברה:

3.1 כללי

ברבעון הראשון של שנת 2023 נרשמה צמיחה חזקה במרבית השווקים המפותחים אולם קצב הפעילות הכלכלית בעולם התמתן ברבעונים העוקבים וזאת לאור הריבית הגבוהה, המלחמה המתמשכת באוקראינה, ההאטה בתעשייה ובסחר הגלובלי וההאטה בשוק הנדל"ן בסין. ארה"ב ויפן היו הכלכלות הגדולות היחידות שבהן הצמיחה האיצה בשנת 2023. מלחמת "חרבות ברזל" גרמה לעלייה נוספת במתיחות הגיאוגרפית-פוליטית במזרח התיכון, אך השפיעה באופן מתון על השווקים הפיננסיים הגלובליים.

סביבת האינפלציה בעולם התמתנה משמעותית בחלק ניכר מהמדינות, במיוחד במחצית הראשונה של השנה, אך היא עדיין נותרה מעל יעדי הבנקים המרכזיים. לאור זאת, העלאות הריבית בעולם נמשכו אך בקצב מתון יותר בהשוואה לשנת 2022. ברבעון האחרון של השנה מרבית הבנקים המרכזיים הותירו את הריבית על כנה.

3.2 התפתחויות במשק הישראלי

המשק הישראלי צמח ב-2% בלבד בשנת 2023 (על פי האומדנים הראשוניים), זאת לאחר שמלחמת חרבות ברזל הובילה להתכווצות חריגה בתוצר ברבעון האחרון של 2023. חברות הדירוג הבינלאומיות S&P, Fitch ו-Moody's הודיעו על הורדת אופק הדירוג של ישראל לשלילי.

3.3 שוק המניות

שנת 2023 הייתה אחת מהשנים הטובות ביותר בשווקי המניות הגלובליים, אך זאת לאחר ששנת 2022 הייתה אחת מהשנים הגרועות ביותר מאז 2008. תרמו לכך העלייה בביקושים לטכנולוגיית בינה מלאכותית, הירידה באינפלציה בעולם וסיום תהליך עליית הריבית של הבנקים המרכזיים הגדולים. בישראל הביצועים היחסיים היו חלשים יותר גם בהשפעת המלחמה.

בסיכום שנתי מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-24% בהובלת עלייה של כ-43% מדד הנאסד"ק בארה"ב (לאחר שבשנת 2022 המדד איבד כשליש מערכו). המדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-10%. בישראל מדד ת"א 125 עלה בשיעור מתון יותר של כ-4% בלבד, גם בהשפעת המלחמה.

3.4 שוק איגרות החוב

למרות המשך עליית הריבית במהלך שנת 2023 מדדי האג"ח המרכזיים בישראל רשמו תשואה חיובית, במיוחד אג"ח של חברות. בסיכום שנתי מדד אג"ח כללי עלה בכ-4%, כאשר מדד אג"ח ממשלתיות עלה ב-1% ומדד אג"ח הקונצרניות עלה ב-6%.

3.5 קרנות נאמנות

בסיכום שנת 2023 קרנות הנאמנות רשמו גיוסי נטו של כ-34 מיליארד ש"ח, בעיקר בשל גיוס שיא של כ-53 מיליארד ש"ח בקרנות הכספיות וגיוסים של כ-10 מיליארד ש"ח בקרנות המתמחות בחו"ל. הגיוסים פיצו על קרנות הנאמנות המתמחות באג"ח שפדו כ-25 מיליארד ש"ח.

3.6 קרנות סל

בסיכום שנת 2023 קרנות הסל רשמו גיוסים נטו של כ-16 מיליארד ש"ח. בהובלת גיוס של כ-11 מיליארד ש"ח בקרנות המתמחות במניות בחו"ל וכ-4 מיליארד ש"ח בקרנות המתמחות במניות בישראל.

3.7 שוק המט"ח

בסיכום שנת 2023 השקל נחלש ב-2 אחוזים מול סל המטבעות של בנק ישראל, עם פיחות של 3 אחוזים מול הדולר ו-7 אחוזים מול האירו. הפיחות המהיר בשקל שנרשם כתוצאה מפרוץ המלחמה באוקטובר נמחק כולו, גם לאור צעדי בנק ישראל שמכר דולרים מייתרות המט"ח. כך בסוף שנת 2023 ייתרות המט"ח של בנק ישראל גבוהות יותר מרמתן בתחילת המלחמה.

3.8 אינפלציה

במהלך שנת 2023 האינפלציה עמדה על 3.3 אחוזים (המדד הידוע האחרון בסוף שנת 2023), ירידה לעומת 5.3 אחוזים בסוף שנת 2022. עליות בולטות במחירים נרשמו בסעיפי הדיר, התחבורה והמזון. ירידה נרשמה בסעיפי ההלבשה-הנעלה והריהוט-ציוד לבית.

3.9 ריבית בנק ישראל

תהליך עליית ריבית בנק ישראל נמשך גם בשנת 2023 והסתיים במאי כאשר הריבית עלתה ל-4.75 אחוזים, הרמה הגבוהה ביותר מאז סוף שנת 2006. מאז בנק ישראל הותיר את הריבית ללא שינוי עד לסוף השנה. בתחילת אוקטובר, בעקבות מלחמת חרבות ברזל, בנק ישראל הודיע על מכירה של עד 30 מיליארד דולר מייתרות המט"ח שלו כדי למתן את הלחצים לפיחות השקל, לצד פעולות נוספות הכוללות גם סיוע ממוקד למשקי הבית ולעסקים שנפגעו וגיבוש מתווה הקלות ללווים ביחד עם הבנקים המסחריים.

3.10 אירועים מהותיים לאחר הדוח

בתחילת שנת 2024 בנק ישראל הפחית את הריבית ברבע נקודת אחוז ל-4.5 אחוזים. האינפלציה בשנת 2023, שהתפרסמה באמצע ינואר 2024, עמדה על 3.0 אחוזים. חברת הדירוג הבינלאומית Moody's הורידה את הדירוג האשראי של ישראל ל- A2, עם אופק שלילי.

לאור ההתפתחויות הכלכליות במשק ננקטו מצד החברה הפעולות הבאות :

נושא	תיאור פעולות החברה
השינוי במדד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד	במהלך 2023 האינפלציה עמדה על 3.3 אחוזים (המדד הידוע האחרון בסוף 2023), ירידה לעומת 5.3 אחוזים בסוף 2022. במסגרת הירידה בציפיות האינפלציה בשוק העלתה חטיבת ההשקעות את שיעור החשיפה לנכסים צמודי מדד בשיעור קל.
שער החליפין של השקל	בסיכום שנת 2023 השקל נחלש ב-2 אחוזים מול סל המטבעות של בנק ישראל, עם פחות של 3 אחוזים מול הדולר ו-7 אחוזים מול האירו. לאור ההרעה במצב הביטחוני והגדלת החשיפה לחו"ל החטיבה העלתה מעט את שיעור החשיפה למט"ח.
התפתחות שערי ריבית	תהליך עליית ריבית בנק ישראל נמשך גם ב-2023 והסתיים במאי כאשר הריבית עלתה ל-4.75 אחוזים, הרמה הגבוהה ביותר מאז סוף 2006. לאור מבנה העקום והעלאות הריבית החטיבה האריכה מעט את מח"מ אגרות החוב בהם היא משקיעה.
שוק המניות	בסיכום שנתי מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-24% בהובלת עלייה של כ-43% מדד הנאסד"ק בארה"ב (לאחר שבשנת 2022 המדד איבד כשליש מערכו). המדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-10%. בישראל מדד ת"א 125 עלה בשיעור מתון יותר של כ-4% בלבד, גם בהשפעת המלחמה. לאור השינויים בשווקים הבינלאומיים החטיבה שינתה בשלהי השנה את הרכב תיק המניות שלה בחו"ל עם דגש גבוה יותר על השקעות מחוץ לארה"ב ודגש נמוך יותר על השקעות בתחום הטכנולוגיה לאור רמות המחירים הגבוהות אשר שררו בשווקים.
אג"ח קונצרני ומוצרי חוב	למרות המשך עליית הריבית במהלך 2023 מדדי האג"ח המרכזיים בישראל רשמו תשואה חיובית. בסיכום שנתי מדד אג"ח כללי עלה בכ-4%, כאשר מדד אג"ח ממשלתיות עלה ב-1% בלבד ומדד אג"ח הקונצרניות עלה ב-6%. חטיבת ההשקעות העלתה מעט את שיעור החשיפה לאג"ח קונצרני סחיר בישראל לאור אטרקטיביות שגדלה במרווחי הסיכון במקביל לתשואות אבסלוטיות אטרקטיביות הן בישראל והן בחו"ל.
מוצרי מדדים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע במוצרי מדדים לצורך גיוון תיק ההשקעות ויעילות רבה ביכולת לשינוי הרכב ההשקעות באמצעות נכסים אלו.
נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע באפיקים אלו לצורך פישוט, הגנה, נזילות וסחירות באפיקי מדד מחירים לצרכן אפיקי מניות והגנות מט"ח לפי הנחיות וועדת השקעות וכפוף ליתרונות למול עבודה בנכס הבסיס.
השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות	חטיבת ההשקעות ממשיכה להגדיל את החשיפה לאפיק זה הן באופן אבסולוטי והן כאחוז חשיפה מתיקי העמיתים במטרה לגוון את הרכב הנכסים של התיק להשיג תשואה גבוהה יותר למול נכסים סחירים באותה רמת סיכון תוך שימת דגש על ייזום נדלן למגורים בישראל וקרנות out buy בחו"ל.

4. מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות החברה המנהלת ובסביבתה העסקית

4.1 שינויים בתקנונים

לעניין השינויים בתקנוני קרנות הפנסיה וקופות הגמל ראה סעיף 2.1 בדוח תיאור עסקי התאגיד.

4.2 שינויים בנושאי המשרה

4.2.1 בחודש ינואר 2023 סיימה גב' מיטל בשיץ את תפקידה כמנהלת אגף פרט בחטיבה לחיסכון ארוך טווח.

4.2.2 בחודש יוני 2023 סיימה הגב' אילנה רישארד בטאש את תפקידה כיועצת משפטית בחברה. החל מחודש יולי 2023, משמשת גב' רינת דוידזון כיועצת משפטית בחברה.

4.3 מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב, והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה, וכן הסלמה ביטחונית כתוצאה מפעילות החות"ים בתימן וניסיונותיהם החוזרים ונשנים לפגוע בבטיחות נתיבי השיט בים האדום.

בחודשים הראשונים השפעת המלחמה על המשק הישראלי ועל שוק ההון הייתה ניכרת והתבטאה, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ואירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. צעדים אלה כמו גם גיוס המילואים הנרחב, פינוי מאות אלפי תושבים מאזור עוטף עזה והדרום ומיישובי גבול הצפון, הביאו לצמצום הפעילות במשק ולירידה בפעילות הכלכלית, וכן לתנודתיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול מטבעות זרים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. חברת הדירוג מודיס' הודיעה בתחילת חודש פברואר 2024 על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל לרמה A2 (מרמה של A1), ואף הוסיפה להורדת הדירוג "תחזית שלילית". סוכנות הדירוג פיץ' העבירה את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית.

קיימת אי ודאות רבה לגבי השלכות המלחמה על פעילות המשק הישראלי בכלל ועל הפעילות העסקית ותוצאות הפעילות של הקבוצה בפרט. הקבוצה חשופה מתוקף פעילותה לירידות בשווקים הפיננסיים, להאטה בפעילות העסקית במשק, וכן לסיכונים אחרים הנובעים מהמלחמה, וממשיכה לבחון כל העת את השלכות האירועים על פעילות הקבוצה.

בשלב זה לא ניתן לצפות את משך המלחמה ואולם ההערכות הינן שהיא תימשך מספר שבועות נוספים ואולי אף מספר חודשים. לקראת מחצית הרבעון הרביעי של שנת 2023 החל המשק הישראלי להיכנס לשגרה בצל הלחימה. לאור זאת, מדובר באירוע מתגלגל ולא ניתן בשלב זה להעריך את היקף ההשפעה המלא של המלחמה על הקבוצה ועל תוצאותיה.

להלן יפורטו ההשפעות המרכזיות של המלחמה על החברה עד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים:

4.3.1 המשכיות עסקית

החברה נערכה במהירות לעבודה במתכונת היברידית ושומרת על המשכיות עסקית בעבודה אשר מאפשרת מענה מלא ללקוחות ולסוכנים וזאת במקביל לתמיכה בצרכי העובדים.

4.3.2 תחום הפנסיה

ככלל נראה כי היקף החשיפה כתוצאה מהמלחמה אינו צפוי להיות מהותי.

קיים גידול בתביעות שארים בקרנות הפנסיה בסכומים שאינם מהותיים לתוצאות הפעילות של הקרנות.

לגבי תביעות נכות, נכון ליום המאזן טרם הוגשו תביעות נכות בשל המלחמה, היות וקיימת תקופת המתנה של שלושה חודשים. קיימת אי ודאות לגבי אופי התביעות, חומרת הנכות וגובה הקיזוז ממקורות אחרים. החברה העמידה IBNR לתביעות נכות בגין המלחמה בסכומים שאינם מהותיים לתוצאות הפעילות של הקרנות.

4.3.3 נכסים פיננסיים מנוהלים

מיום פרוץ המלחמה ועד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חל שינוי מהותי בסך הנכסים המנוהלים על ידי החברה.

4.3.4 שינויים בריבית חסרת סיכון

המלחמה גרמה לעלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון, דבר שגרם לקיטון בהתחייבויות הפנסיוניות בקרנות הפנסיה. מנגד, לעלייה של עקום הריבית ולירידות בשוקי ההון היתה השפעה שלילית על שוויים של הנכסים הפיננסיים באופן שהפחית את ההשפעה האמורה לעיל. יש לציין כי המידע המתואר לעיל אינו מהווה הערכה לגבי תוצאותיה הכספיות של החברה. מידע זה הינו חלקי בלבד ואינו כולל מרכיבים אחרים של רווחים או הפסדים מהשקעות והשפעות נוספות.

4.3.5 נזילות, מצב פיננסי ומקורות מימון

נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, המלחמה לא השפיעה באופן מהותי על נזילות החברה ומקורות המימון העומדים לרשותה והחברה עומדת באמות המידה הפיננסיות. בנוסף, נכון ליום 31.12.2023 ולמועד אישור הדוחות הכספיים, החברה עומדת באמות המידה הפיננסיות בגין התחייבויותיה.

4.3.6 סיכוני סייבר

מאז פרוץ המלחמה חל גידול במתקפות הסייבר על ישראל. החברה עוקבת באופן שוטף אחר מפת האיומים המשתנה לאור המצב, ומתאימה את רמת האבטחה והבקורות הנדרשות, בהתאם לרמת הסיכון הנגזרת ממנה.

יודגש כי הערכות החברה בדבר ההשלכות האפשריות של המלחמה על פעילותה של החברה אינן ודאיות ואינן בשליטת החברה. הערכות אלה מבוססות על מיטב ידיעת החברה בשלב זה. הערכות החברה מהוות מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך התשכ"ח-1968, המבוסס על הערכות החברה למיטב שיפוט על בסיס המידע הזמין לה בקשר לנושאים אלו. ההערכות עשויות שלא להתממש, כולן או חלקן, או להתממש באופן שונה בשל גורמים שאינם בשליטת החברה ובפרט אירועים מקרו-כלכליים, בטחוניים ומדיניים, לרבות החרפה משמעותית ואו מתמשכת של מצב הלחימה המתקיים בימים אלו.

5. אירועים החורגים ממהלך העסקים הרגיל של החברה

בתקופת הדוח, לא היו אירועים החורגים ממהלך העסקים הרגיל של החברה.

6. תיאור האסטרטגיה העסקית של החברה ויעדיה העיקריים

לעניין זה, ראה סעיף 3.13 לדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה.

דירקטוריון החברה מודה לעובדי החברה והנהלתה על המסירות והתרומה לפעילותה של החברה.

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

דודי לייזנר
מנכ"ל

תאריך: 27 במרס, 2024

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר, מצהיר כי :

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס, 2024

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל, מצהיר כי :

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
- (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
- (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס, 2024

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של החברה המנהלת תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקורות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של

ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2023, הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הינה אפקטיבית. COSO) Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. בהתבסס על הערכה זו,

יו"ר הדירקטוריון : ניר כהן

מנכ"ל : דודי לייזנר

סמנכ"ל כספים : רם גבל

תאריך אישור הדוח : 27 במרס, 2024

הראל פנסיה וגמל בע"מ - חברה מנהלת

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

2	דוח רואי החשבון המבקרים
6	דוחות על המצב הכספי
7	דוחות רווח והפסד
8	דוחות על הרווח הכולל
9	דוחות על השינויים בהון
11	דוחות על תזרימי המזומנים
12	ביאור 1 - כללי
15	ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים
17	ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית
21	ביאור 4 - קביעת שווי הוגן
22	ביאור 5 - מגזרי פעילות
25	ביאור 6 - נכסים בלתי מוחשיים
26	ביאור 7 - הוצאות רכישה נדחות
26	ביאור 8 - רכוש קבוע
26	ביאור 9 - חייבים ויתרות חובה
27	ביאור 10 - השקעות פיננסיות
28	ביאור 11 - מזומנים ושווי מזומנים
29	ביאור 12 - הון עצמי ודרישות הון
29	ביאור 13 - מסים על הכנסה
31	ביאור 14 - זכאים ויתרות זכות
31	ביאור 15 - התחייבויות פיננסיות
32	ביאור 16 - הכנסות דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו
36	ביאור 17 - נתונים אודות קופות הגמל וקרנות הפנסיה שבניהול החברה
40	ביאור 18 - הכנסות מדמי ניהול ותפעול
40	ביאור 19 - רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
41	ביאור 20 - עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
42	ביאור 21 - הוצאות הנהלה וכלליות
42	ביאור 22 - הוצאות אחרות
42	ביאור 23 - הוצאות מימון
43	ביאור 24 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים
44	ביאור 25 - ניהול סיכונים
54	ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות
59	ביאור 27 - אירועים לאחר תאריך המאזן

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הראל פנסיה וגמל בע"מ

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן – "החברה") לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מיידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישמשו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת תוצאות פעולותיה, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלה לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א – 1981 ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, כמתואר בביאור 2 לדוחות הכספיים.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 26 לדוחות הכספיים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון החברה ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגבי היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים ואין אנו נותנים באמצעות חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

בחינת ירידת ערך מוניטין פעילות הגמל

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

כמתואר בביאור 6 לדוחות הכספיים, נכון ליום 31 בדצמבר 2023, יתרת המוניטין בדוחות הכספיים המתייחס לפעילות הגמל הסתכמה לסך של 364,447 אלפי ש"ח.

סומך חייקין

מגדל המילניום KPMG

רחוב הארבעה 17, תא דואר 609

תל אביב 6100601

03 684 8000

כמתואר בביאורים 2. ד. ו-6, אחת לשנה, בתאריך קבוע עבור יחידה מניבת מזומנים הכוללת מוניטין, מבצעת החברה הערכה של הסכום בר השבה, או באופן תכוף יותר אם קיימים סימנים לירידת ערך, ובמידת הצורך מוכרת הפרשה לירידת ערך עד גובה הסכום שהינו בר השבה.

לצורך בחינת ירידת ערך של מוניטין פעילות הגמל נבחן הסכום בר ההשבה של הפעילות באמצעות אומדן תזרים המזומנים העתידי החזוי של דמי הניהול בניכוי עלויות הניהול. תזרים זה מהווה בשיעור ההיוון הריאלי לאחר מס המותאם לסיכון הספציפי של החברה, ומותאם בשיעור צמיחה לטווח ארוך. שינויים באומדנים כאמור לעיל עשויים להשפיע באופן מהותי על הערך בספרים של המוניטין וכפועל יוצא - על תוצאות הפעילות.

קביעת האומדנים המשמשים להערכת הסכום בר השבה דרשה הפעלת שיקול דעת משמעותי ושימוש בהנחות ואומדנים סובייקטיביים שונים. בדיקת אומדנים אלו דרשה מאיתנו הפעלת שיקול דעת במסגרת הביקורת. לאור האמור לעיל, זיהינו את בחינת ירידת ערך מוניטין פעילות הגמל כעניין מפתח בביקורת.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

נהלי הביקורת העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה כללו את הנהלים הבאים:

- בחנו את התכנון, היישום והאפקטיביות התפעולית של בקורות פנימיות מסוימות של החברה הקשורות לקביעת אומדן סכום בר השבה של פעילות הגמל לצורך בחינת ירידת ערך מוניטין, לרבות בקורות לגבי נאותות קביעת הנתונים וההנחות ששימשו בהערכות השווי וסבירות הערכות השווי.
- בחנו האם המתודולוגיה לצורך בחינת ירידת ערך מוניטין מיושמת בהתאם להוראות IAS 36 בדבר ירידת ערך נכסים ובהתאם לשיטות מקובלות להערכת שווי.
- ערכנו בירורים עם מעריך השווי מטעם החברה ועם הגורמים בחברה האחראיים על תחום הכספים לגבי הנתונים והאומדנים העיקריים בבסיס הערכת סכום בר השבה של פעילות הגמל.
- בחנו, תוך הסתייעות במומחים מטעמנו, את סבירות שיעור ההיוון ושיעור הצמיחה לטווח ארוך ששימשו בבסיס הערכת סכום בר השבה של פעילות הגמל.
- ביצענו נהלים אנליטיים לזיהוי וניתוח שינויים מהותיים חריגים.

בחינת ירידת ערך ותקופת הפחתת הוצאות רכישה נדחות

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023 כוללים הוצאות רכישה נדחות בסך של 545,097 אלפי שח. כמתואר בביאור 3 ו, הוצאות רכישה תוספתיות (כגון: עמלות לסוכנים, מפקחי רכישה ומשערים) המיוחסות במישרין להשגת חוזים עם עמיתים, מוכרות כנכס הוצאות רכישה נדחות אם ניתן לזהותן בנפרד ולמדוד אותן באופן מהימן ואם השבתן צפויה. נכס זה מופחת בשיעורים שנתיים שווים על פני התקופה המשוערת לקבלת ההכנסות מדמי הניהול, בהתבסס על הנחות ביטולים ותשואה חזויה על חסכונות העמיתים. תקופת ההפחתה נבחנת אחת לשנה לפחות. כמו כן, החברה בוחנת מידי שנה באם קיימת ירידת ערך של הוצאות רכישה נדחות שהוכרו כאמור תוך התייחסות לדמי הניהול שהחברה מצפה לקבל בתמורה לשירותי הניהול בניכוי העלויות החזויות שטרם הוכרו כהוצאות והמתייחסות במישרין להספקת שירותי הניהול בעתיד. החל משנת 2018, הוצאות הרכישה התוספתיות נבחנות ביחס לכל שנת עסקים (תפוקה) בנפרד. בחינת ירידת הערך נבחנת ביחס לתזרים בערכים נומינליים לא מהוונים של ההכנסות הצפויות מדמי הניהול. שינויים בהנחות כאמור לעיל עשויים להשפיע באופן מהותי על יתרת הנכס בדוחות הכספיים ועל תוצאות הפעילות.

סומך חייקין

מגדל המילניום KPMG

רחוב הארבעה 17, תא דואר 609

תל אביב 6100601

03 684 8000

קביעת האומדנים המשמשים בבחינת ירידת ערך והערכת תקופת ההפחתה של הוצאות רכישה נדחות דרשה הפעלת שיקול דעת משמעותי של הנהלת החברה ושימוש בהנחות ואומדנים סובייקטיביים שונים. בדיקת אומדנים אלו דרשה מאיתנו הפעלת שיקול דעת במסגרת הביקורת.

לאור האמור לעיל, זיהינו את בחינת ירידת ערך ותקופת ההפחתה של הוצאות רכישה נדחות כעניין מפתח בביקורת.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

נהלי הביקורת העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה כללו את הנהלים הבאים:

- בחנו את התכנון, היישום והאפקטיביות התפעולית של בקורות מפתח פנימיות מסוימות הקשורות לבחינת ירידת ערך ותקופת ההפחתה של הוצאות רכישה נדחות, לרבות בקורות לגבי נאותות הנתונים וההנחות ששימשו בבחינה זו.
- בחנו כי המתודולוגיה של החברה לזיהוי והיוון העלויות התוספתיות לנכס הוצאות רכישה נדחות מיושמת בהתאם להוראות IFRS 15.
- ערכנו בירורים עם הגורמים האחראיים על תחום הכספים בחברה והמומחים מטעמה לגבי שינויים מהותיים בנתונים, בהנחות ובמודלים ששימשו בבחינת ירידת ערך ותקופת ההפחתה של הוצאות רכישה נדחות לעומת אלו ששימשו בשנה הקודמת.
- בחנו, תוך הסתייעות במומחים מטעמנו, את סבירות בחינת ירידת הערך ואת תקופת ההפחתה של הוצאות רכישה נדחות.
- בחנו את סבירות התנועה בהוצאות רכישה נדחות, לרבות סבירות התוספת להוצאות רכישה נדחות וההפחתה השוטפת של הוצאות הרכישה הנדחות.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission COSO)) והדוח שלנו מיום 27 במרס 2024 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

סומך חייקין

רואי חשבון

27 במרס 2024

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הראל פנסיה וגמל בע"מ בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה") ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- (Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לחוק על הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א – 1981 ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה – 2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לחוק על הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א – 1981 ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה – 2005 והתקנות שהותקנו מכוחו ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של החברה לימים 31 בדצמבר 2023 ו- 2022 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 והדוח שלנו, מיום 27 במרס 2024, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים וכן הפניית תשומת לב לאמור בביאור 26 לדוחות הכספיים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2024

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
546,749	537,805	6	נכסים
416,422	545,097	7	נכסים בלתי מוחשיים
227	170	8	הוצאות רכישה נדחות
6,486	11,443	13	רכוש קבוע
18,191	18,984	9	נכסי מסים שוטפים
988,075	1,113,499		חייבים ויתרות חובה
150,529	243,948	10	השקעות פיננסיות
30	20		נכסי חוב סחירים
648	599		נכסי חוב שאינם סחירים
151,207	244,567		אחרות
76,297	24,366	11	סך כל השקעות פיננסיות
1,215,579	1,382,432		מזומנים ושווי מזומנים
			סך כל הנכסים
13,291	13,291	12	הון
68,360	68,360		הון מניות
245,380	247,643		פרמיה על מניות
395,526	440,995		קרנות הון
722,557	770,289		עודפים
			סך כל ההון
132,514	131,503	13	התחייבויות
175,508	180,640	14	התחייבויות בגין מסים נדחים
185,000	300,000	15	זכאים ויתרות זכות
493,022	612,143		התחייבויות פיננסיות
1,215,579	1,382,432		סך כל ההתחייבויות
			סך כל ההון וההתחייבויות

27 במרס, 2024

תאריך אישור הדוחות הכספיים

ניר כהן

יו"ר הדירקטוריון

דודי לייזנר

מנכ"ל

רם גבל

סמנכ"ל כספים

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
606,954	689,044	750,445	16
18,438	17,837	13,526	18
3,485	5,615	6,874	19
628,877	712,496	770,845	
179,536	211,732	255,013	20
333,644	413,115	428,114	21
4,023	4,427	6,016	22
1,161	4,561	13,546	23
518,364	633,835	702,689	
110,513	78,661	68,156	
(37,277)	(26,729)	(22,687)	13
73,236	51,932	45,469	

הכנסות

דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו

הכנסות מדמי ניהול ותפעול

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

סך כל ההכנסות**הוצאות**

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות**רווח לפני מסים על הכנסה**

מסים על הכנסה

רווח לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
73,236	51,932	45,469	
2,124	(16,401)	234	
(530)	59	3,206	
(544)	5,587	(1,177)	13
1,050	(10,755)	2,263	
74,286	41,177	47,732	

רווח לשנה

רווח (הפסד) כולל אחר לשנה :

פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לנכסים פיננסיים זמינים למכירה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל האחר לשנה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס

סך כל הרווח הכולל לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
13,291	68,360	(6,741)	250,430	1,691	395,526	722,557	
-	-	-	-	-	45,469	45,469	
-	-	234	-	-	-	234	
-	-	3,206	-	-	-	3,206	
-	-	(1,177)	-	-	-	(1,177)	
-	-	2,263	-	-	-	2,263	
13,291	68,360	(4,478)	250,430	1,691	440,995	770,289	

יתרה ליום 1 בינואר 2023

רווח לשנה

רכיבים של רווח כולל אחר לשנה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד

מסים על הכנסה המתאיחים לרכיבים של רווח כולל אחר

סה"כ רווח כולל אחר לשנה, נטו ממס

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
13,291	68,360	2,964	250,430	1,691	310,358	647,094	73,236
-	-	-	-	-	-	73,236	73,236
-	-	2,124	-	-	-	-	2,124
-	-	(530)	-	-	-	-	(530)
-	-	(544)	-	-	-	-	(544)
-	-	1,050	-	-	-	-	1,050
-	-	-	-	-	-	(40,000)	(40,000)
13,291	68,360	4,014	250,430	1,691	343,594	681,380	51,932
-	-	-	-	-	-	51,932	51,932
-	-	(16,401)	-	-	-	-	(16,401)
-	-	59	-	-	-	-	59
-	-	5,587	-	-	-	-	5,587
-	-	(10,755)	-	-	-	-	(10,755)
13,291	68,360	(6,741)	250,430	1,691	395,526	722,557	722,557

יתרה ליום 1 בינואר 2021

רווח לשנה

רכיבים של רווח כולל אחר לשנה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שהועבר לדוח רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח כולל אחר לשנה, נטו ממס

עסקאות עם בעלים שנוקפו ישירות להון:

דיבידנד לבעלי המניות של החברה

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

רווח לשנה

רכיבים של הפסד כולל אחר לשנה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שהועבר לדוח רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הפסד כולל אחר לשנה, נטו ממס

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח

73,236	51,932	45,469

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח לשנה

פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים :

הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות :

(3,363)	(5,024)	(4,838)

נכסי חוב סחירים

(4)	(4)	(3)

נכסי חוב שאינם סחירים

(54)	63	(30)

השקעות אחרות

(51,721)	(102,262)	(128,675)

שינוי בהוצאות רכישה נדחות

פחת והפחתות :

160	59	57

רכוש קבוע

18,912	26,099	26,305

הפחתת נכסים בלתי מוחשיים

37,277	26,729	22,687

הוצאות מיסים על הכנסה

1,207	(54,340)	(84,497)

שינויים בסעיפים מאזניים אחרים :

שינוי בחייבים ויתרות חובה

(61)	3,223	(897)

שינוי בזכאים ויתרות זכות

18,214	87,713	21,098

18,153	90,936	20,201

מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה :

ריבית ששולמה

-	-	(15,966)

ריבית שהתקבלה

4,233	1,857	1,687

(20,249)	(42,167)	(29,839)

מסים ששולמו

935	-	8

מסים שהתקבלו

(15,081)	(40,310)	(44,110)

77,515	48,218	(62,937)

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת**תזרימי מזומנים מפעילות השקעה**

רכישת רכוש קבוע

(5)	-	-

השקעה בנכסים בלתי מוחשיים

(202,799)	(6,918)	(17,361)

מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות

(30,999)	8,185	(86,633)

(233,803)	1,267	(103,994)

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה**תזרימי מזומנים מפעילות מימון**

קבלת הלוואה מהחברה האם

185,000	-	-

פירעון הלוואה מהחברה האם

-	-	(185,000)

קבלת הלוואה מבנק

-	-	300,000

דיבידנד ששולם לבעלי מניות החברה

(40,000)	-	-

145,000	-	115,000

מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון**עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים****יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה**

(11,288)	49,485	(51,931)

38,100	26,812	76,297

26,812	76,297	24,366

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

א. הישות המדווחת

הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן: "החברה" או "החברה המנהלת") הינה חברה תושבת ישראל אשר התאגדה בישראל והינה בעלת רישיון מבטח בענף הפנסיה והגמל. רישיון זה ביחד עם אישורי קופות גמל וקופות גמל לקצבה מאפשר לה להפעיל את תכניות הפנסיה ותכניות הגמל וההשתלמות. כתובתה הרשמית של החברה היא רחוב אבא הלל סילבר 3, רמת גן.

החברה מוחזקת במלואה על-ידי הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן: "הראל השקעות" או "החברה האם"), אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

ביום 30 בספטמבר 2021 שילמה החברה סך של 185 מיליוני ש"ח בגין רכישת זכויות ניהול קרנות פנסיה וקופות גמל מפסגות קופות גמל ופנסיה בע"מ ובכך הושלמה עסקת פסגות (להלן: "עסקת פסגות"). עסקת פסגות מומנה על ידי הלוואה שניתנה לחברה מהחברה האם. במאי 2023 החברה פרעה את ההלוואה מחברת האם ולקחה הלוואה מתאגיד בנקאי. ראו גם ביאור 15.

ביום 1 בינואר 2022 הושלם הליך מיזוג קופות מרכזיות לפיצויים, אשר נרכשו במסגרת עסקת פסגות, במסגרתו בוצעו המיזוגים הבאים:

- קופת הראל עדי מסלולית לפיצויים מוזגה לתוך קופת הראל פרופיל אישי למעסיק.
- קופות הראל עדי פיצויים והראל עדי שיא פיצויים מוזגו לתוך הראל קמ"פ.

להלן קרנות הפנסיה וקופות הגמל שבניהול החברה ליום 31 בדצמבר 2023:

מספר אוצר	שם הקרן/קופה/מסלול	סוג הקרן/קופה
214	הראל פנסיה	קרן פנסיה חדשה מקיפה
2172	גילעד כללי	
2177	מנוף כללי	
2173	הלכה	
2174	אג"ח ללא מניות	
2175	מניות	
9097	שקלי טווח קצר	
13415	מחקה מדד S&P 500 (*)	
14198	עוקב מדדים גמיש (***)	
14199	משולב סחיר (***)	
14200	קיימות (***)	
9823	גילאי 50 ומטה	
9827	גילאי 50 עד 60	
9829	גילאי 60 ומעלה	
12027	בסיסי למקבלי קצבה	
12028	הלכה למקבלי קצבה	
2203	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	
8806	הלכה למקבלי קצבה קיימים	
8858	קצבה לזכאים קיימים	
662	הראל פנסיה כללית	קרן פנסיה חדשה כללית
2164	כללי	
13684	הלכה (**)	
13278	מניות	
13279	שקלי טווח קצר	
13424	מחקה מדד S&P 500 (*)	
9862	גילאי 50 ומטה	
9858	גילאי 50 עד 60	
9856	גילאי 60 ומעלה	
12140	בסיסי למקבלי קצבה	
13685	הלכה למקבלי קצבה (**)	
2204	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	
283	קרן פנסיה ה.ע.ל.	קרן פנסיה ותיקה

(*) החל ממרס 2021.

(**) החל מאוקטובר 2021.

(***) החל מינואר 2023.

ביאור 1 - כללי (המשך)

א. הישות המדווחת (המשך)

מספר אוצר	שם הקרן/קופה/מסלול	סוג הקרן/קופה
קופת גמל לחיסכון, לתגמולים ואישית לפיצויים		
הראל גמל		
101	הראל אג"ח עד 25% מניות	
761	הראל גמל מסלול מניות	
762	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	
1334	הראל גמל שקלי טווח קצר	
1335	הראל גמל אג"ח ללא מניות	
1368	הראל גמל מסלול שקלי	
1484	הראל גמל אג"ח קונצרני	
502	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	
9742	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	
9744	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	
9745	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	
1524	הראל גמל מסלול כהלכה	
13501	הראל גמל מחקה מדד S&P 500 (**)	
14201	הראל גמל עוקב מדדים גמיש (***)	
14202	הראל גמל משולב סחיר (***)	
הראל גמל להשקעה		
8211	הראל גמל להשקעה כללי	
8520	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	
8521	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	
8522	הראל גמל להשקעה מניות	
8523	הראל גמל להשקעה הלכה	
13254	הראל גמל להשקעה שקלי טווח קצר	
13414	הראל גמל להשקעה מחקה מדד S&P 500 (*)	
14206	הראל גמל להשקעה קיימות (***)	
הראל חיסכון לילד		
9555	הראל חיסכון לילד - הלכה	
11375	הראל חיסכון לילד - חוסכים המעדיפים סיכון מועט	
11376	הראל חיסכון לילד - חוסכים המעדיפים סיכון בינוני	
11377	הראל חיסכון לילד - חוסכים המעדיפים סיכון גבוה	
הראל השתלמות		
154	הראל השתלמות כללי	
763	הראל השתלמות מסלול מניות	
764	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	
1369	הראל השתלמות מסלול שקלי	
1485	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות (***)	
1034	הראל השתלמות מסלול חו"ל	
416	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות (*)	
566	הראל השתלמות לטווח ארוך	
1523	הראל השתלמות מסלול כהלכה	
8058	הראל השתלמות אג"ח קונצרני (***)	
13502	הראל השתלמות מחקה מדד S&P 500 (*)	
14716	הראל השתלמות מסלול כספי (****)	
הראל קמ"פ		
155	הראל קמ"פ מסלול כללי	
739	הראל קמ"פ מסלול מניות	
741	הראל קמ"פ מסלול אג"ח צמוד מדד	
742	הראל קמ"פ מסלול שקלי	
743	הראל קמ"פ אג"ח עד 15% מניות	
(*)	המסלול פעיל ממאי 2021.	
(**)	ביום 1 במאי 2021 שונה שמו ומדיניות השקעה של מסלול "הראל גמל מסלול חו"ל" למסלול "הראל גמל מחקה מדד S&P 500".	
(***)	החל מינואר 2023.	
(****)	ביום 1 ביולי 2023 מוזג מסלול אג"ח קונצרני לתוך מסלול אג"ח ללא מניות.	
(*****)	החל מיולי 2023.	

ביאור 1 - כללי (המשך)

א. הישות המדווחת (המשך)

מספר אוצר	שם הקרן/קופה/מסלול	סוג הקרן/קופה
820	הראל פרופיל אישי למעסיק	קופת גמל מרכזית לפיצויים רבת מסלולים
1296	הראל קופה לפנסיה תקציבית	קופת גמל להשתתפות בפנסיה תקציבית
857	הראל דקל קופת גמל לדמי מחלה	קופת גמל לדמי מחלה

לנכסי קרנות הפנסיה וקופת הגמל דלעיל (להלן: "הנכסים") ולהכנסות מאותם נכסים לא ניתן ביטוי בדוחות הכספיים של החברה מאחר שלחברה אין חלק בנכסים, בהכנסות ובהוצאות של קרנות הפנסיה וקופות הגמל אשר בניהולה.

ב. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה, וכן הסלמה ביטחונית כתוצאה מפעילות החות"ים בתימן וניסיונותיהם החוזרים ונשנים לפגוע בבטיחות נתיבי השיט בים האדום.

בחודשיים הראשונים השפעת המלחמה על המשק הישראלי ועל שוק ההון הייתה ניכרת והתבטאה, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ואירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. צעדים אלה כמו גם גיוס המילואים הנרחב, פינוי מאות אלפי תושבים מאזור עוטף עזה והדרום ומיישובי גבול הצפון, הביאו לצמצום הפעילות במשק ולירידה בפעילות הכלכלית, וכן לתנודתיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול מטבעות זרים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. חברת הדירוג מודייס הודיעה בתחילת חודש פברואר 2024 על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל לרמה A2 (מרמה של A1) ואף הוסיפה להורדת הדירוג "תחזית שלילית". פיץ' העבירה את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית.

קיימת אי ודאות רבה לגבי השלכות המלחמה על פעילות המשק הישראלי בכלל ועל הפעילות העסקית ותוצאות הפעילות של החברה בפרט. החברה חשופה מתוקף פעילותה לירידות בשווקים הפיננסיים, להאטה בפעילות העסקית במשק, וכן לסיכונים אחרים הנובעים מהמלחמה, וממשיכה לבחון כל העת את השלכות האירועים על פעילות החברה.

בשלב זה לא ניתן לצפות את משך המלחמה ואולם ההערכות הינן שהיא תימשך מספר שבועות נוספים ואולי אף מספר חודשים. לקראת מחצית הרבעון הרביעי של שנת 2023 החל המשק הישראלי להיכנס לשגרה בצל הלחימה. מדובר באירוע מתגלגל ולא ניתן בשלב זה להעריך את היקף ההשפעה המלא של המלחמה על החברה ועל תוצאותיה.

להלן יפורטו ההשפעות המרכזיות של המלחמה על החברה עד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים:

1. המשכיות עסקית:

החברה נערכה לעבודה במתכונת היברידית ושומרת על המשכיות עסקית בעבודה אשר מאפשרת מענה מלא ללקוחות ולסוכנים וזאת במקביל לתמיכה בצרכי העובדים.

2. קרנות הפנסיה:

יצוין, כי ככלל ומהערכה ראשונית נראה כי היקף החשיפה בעקבות המלחמה אינו צפוי להיות מהותי, קיים צפי לגידול בתביעות שארים בקרנות הפנסיה בסכומים שאינם מהותיים לתוצאות הפעילות של החברה.

3. נכסים פיננסיים מנוהלים:

נכון לסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים לא קיימת השפעה מהותית בעקבות המלחמה על המשך מגמת הגידול בסך הנכסים המנוהלים על ידי החברה.

4. נזילות, מצב פיננסי ומקורות מימון:

נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, לא קיימת השפעה מהותית בעקבות המלחמה על נזילות החברה ומקורות המימון העומדים לרשותה והחברה עומדת באמות המידה הפיננסיות.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ג. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

החברה או החברה המנהלת - הראל פנסיה וגמל בע"מ.	
החברה האם	- הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.
הראל ביטוח	- הראל חברה לביטוח בע"מ - חברה אחות של החברה.
קבוצת הראל/הקבוצה	- הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ והחברות המוחזקות על ידה.
צד קשור	- כהגדרתו בתקן חשבונאות בינלאומי (2009) 24 בדבר צדדים קשורים.
בעלי עניין	- כהגדרתם בפסקה (1) להגדרת "בעלי עניין" בתאגיד בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.
תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - IFRS)	- תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הועדה המתמדת לפרשנויות (SIC) בהתאמה.
רשות שוק ההון	- רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.
הממונה	- הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
מדד	- מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת אותו הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. מסגרת הדיווח הכספי

כמפורט בביאור 3.יב, החברה בחרה לדחות את יישום IFRS 9 - מכשירים פיננסיים (להלן: "התקן") וזאת בהתאם להוראות החוזר המאוחד לענייני מדידה שפורסם על ידי הממונה המאפשרות לחברות מנהלות לדחות את יישום התקן עד למועד תחילתו בישראל של יישום תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 לעניין חוזי ביטוח (להלן: "17 IFRS"). בהתאם ל"מפת דרכים לאימוץ 17 IFRS - חוזי ביטוח - עדכון שלישי" שפורסמה על ידי הממונה בחודש יוני 2023, מועד היישום לראשונה של 17 IFRS על ידי חברות הביטוח בישראל עודכן ויחול החל מתקופות רבעוניות ושנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2025. בהתאם, מועד המעבר יחול ביום 1 בינואר 2024.

בהתאם לכך, עד למועד בו ייושם לראשונה 17 IFRS על ידי חברות הביטוח בישראל כאמור לעיל, תמשיך החברה ליישם את הוראות תקן חשבונאות בינלאומי 39 - "מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה" אשר יושם על ידי החברה עד כה, ואשר אותו החליף 9 IFRS. יתר תקני ה-IFRS מיושמים על ידי החברה בהתאם למועדים הקבועים בהם.

לאור זאת, דוחותיה הכספיים של החברה אינם מציינים באופן מלא לתקני ה-IFRS אלא ערוכים בהתאם להוראות הממונה בהתאם לחוק הפיקוח כמפורט להלן.

הדוחות הכספיים של החברה לימים 31 בדצמבר 2023 ו- 2022 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 ערוכים בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981 ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה - 2005 (להלן: "הנחיות הממונה").

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 27 במרס 2024.

ב. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של החברה, ומעוגלים לאלף הקרוב, למעט אם צוין אחרת. השקל החדש הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת החברה.

ג. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים נערכו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות הבאים:

- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר
- נכסים והתחייבויות בגין מסים נדחים
- הפרשות

למידע נוסף בדבר אופן המדידה של נכסים והתחייבויות אלו ראו ביאור 3, בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית.

ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים (המשך)

ד. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם להנחיות הממונה נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת, בהערכות אומדנים והנחות, אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של החברה, נדרשת הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי ודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

להלן מידע בדבר האומדנים הקריטיים שחושבו על ידי החברה ואשר קיים סיכוי משמעותי ששינוי מהותי בהם, בפרט נוכח שינויים רגולטוריים שמתרחשים מעת לעת, עשוי לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים במהלך השנה הכספית הבאה:

1. התחייבויות תלויות - כנגד החברה תלויות ועומדות תביעות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות. בהערכות סיכויי התובענות שהוגשו כנגד החברה, הסתמכה החברה על חוות דעת יועציה המשפטית. הערכות אלה של היועצים המשפטיים מתבססות על מיטב שיפוטם המקצועי, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים, וכן על הניסיון המשפטי שנצבר בנושאים השונים. יודגש כי, תוצאות התביעות שתקבענה בבתי המשפט עלולות להיות שונות מההערכות האמורות (ראו ביאור 26).

2. בחירת ירידת ערך נכסים לא פיננסיים - החברה בוחנת בכל תאריך דיווח אם אירעו אירועים או חלו שינויים בנסיבות המצביעים על כך שחלה ירידת ערך באחד או יותר מהנכסים הלא פיננסיים (בפרט, נכסים לא מוחשיים כגון: מוניטין ודמי ניהול עתידיים לקבל). בהתקיים סממנים לירידת ערך, נערכת בחינה אם הסכום שבו מוצגת ההשקעה בנכס ניתן להשבה מתוך תזרימי המזומנים המהווים הצפויים מאותו נכס (להלן: "סכום בר השבה"), ובמידת הצורך נרשמת הפרשה לירידת ערך עד גובה הסכום שהינו בר השבה. בנוסף, אחת לשנה, בתאריך קבוע עבור כל יחידה מניבת מזומנים הכוללת מוניטין או נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר או שאינם זמינים לשימוש, מבצעת החברה הערכה של הסכום בר השבה, או באופן תכוף יותר, אם קיימים סימנים לירידת ערך. ובמידת הצורך נרשמת הפרשה לירידת ערך עד גובה הסכום שהינו בר השבה.

היוון תזרימי המזומנים מחושב לפי שיעור היוון המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס. קביעת האומדנים של תזרימי המזומנים מתבססת על ניסיון העבר של נכס זה או נכסים דומים, ועל הערכת החברה לגבי התנאים הכלכליים שישונו במהלך יתרת אורך החיים השימושיים של הנכס. שינויים בהערכת החברה כאמור, עשויים להוביל לשינויים מהותיים בערכים בספרים של הנכסים ובתוצאות הפעילות.

3. בחירת ירידת ערך ותקופת ההפחתה של הוצאות רכישה נדחות - הוצאות רכישת תכניות פנסיה וגמל מהוונות לנכס ומופחתות על פני התקופה המשוערת לקבלת ההכנסות מדמי ניהול. החברה בוחנת באם חלה ירידת ערך של הוצאות הרכישה הנדחות ומעדכנת את התקופה המשוערת לקבלת ההכנסות מדמי ניהול בגין מדי שנה (ראה ביאור 3.1).

ה. ניהול הון - מטרת, נהלים ותהליכים

מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה, עמידה בכל התחייבויותיה לגורמים אחרים, כגון: נותני אשראי ועובדי החברה, וכן על מנת לתמוך בהתפתחות עסקית עתידית. הדירקטוריון מפקח על קיום הון עצמי מזערי הנדרש על פי הנחיות הממונה (ראו ביאור 12 בדבר הון עצמי ודרישות הון), הנדרש לפעילותה השוטפת של החברה, לרבות רווחיות החברה. לצורך כך, קבע הדירקטוריון כללים לאופן השקעת הנכסים הנזילים של ההון העצמי של החברה ומפקח על פעילותה השוטפת של ההנהלה.

ו. תיקון ל-1 IAS, הצגת דוחות כספיים: "גילוי למדיניות החשבונאית" (להלן - התיקון)

בהתאם לתיקון, חברות נדרשות לתת גילוי למדיניות החשבונאית המהותית שלהן חלף הדרישה להצגת המדיניות החשבונאית המשמעותית שלהן. בהתאם לתיקון, מידע על המדיניות החשבונאית הינו מהותי אם, כאשר הוא נלקח בחשבון עם מידע אחר הניתן בדוחות הכספיים, ניתן לצפות באופן סביר כי הוא ישפיע על החלטות משמטמשי הדוחות הכספיים מקבלים בהתבסס על אותם דוחות. התיקון מבהיר שמידע על המדיניות החשבונאית עשוי להיות מהותי אם בלעדי, תימנע ממשמטמשי הדוחות הכספיים האפשרות להבין מידע מהותי אחר בדוחות הכספיים. בנוסף, התיקון מבהיר כי אין צורך בגילוי מידע על מדיניות חשבונאית שאינה מהותית.

התיקון יושם לראשונה בדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2023. בעקבות התיקון האמור נערכו שינויים מסוימים במסגרת ביאור עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית בדוחות כספיים אלה, תוך מתן דגש למדיניות חשבונאית שהינה מהותית בנושאים השונים.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית

עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית המפורטים להלן יישמו בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלה.

א. דוחות כספיים מאוחדים

הדוחות הכספיים של קרנות הפנסיה וקופות הגמל שבניהול החברה, המהווים זרוע (לא מאוגדת) של החברה לא אוחדו מכיוון שלחברה אין חלק בנכסיהן ובהתחייבויותיהן.

ב. עסקאות במטבע חוץ

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבעות הפעילות של החברה לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות.

ג. מכשירים פיננסיים

(1) נכסים פיננסיים שאינם נגזרים

הכרה לראשונה בנכסים פיננסיים

החברה מכירה לראשונה בחיבים במועד היווצרותם. יתר הנכסים הפיננסיים הנרכשים בדרך הרגילה (regular way purchase), מוכרים לראשונה במועד קשירת העסקה (trade date) בו החברה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר, משמע, המועד בו התחייבה החברה לקנות או למכור את הנכס. **נכסים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים השקעות במכשירי חוב, חייבים אחרים, מזומנים ושווי מזומנים.**

גריעת נכסים פיננסיים

נכסים פיננסיים נגרעים כאשר הזכויות החוזיות של החברה לתזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי פוקעות, או כאשר החברה מעבירה את הזכויות לקבל את תזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי בעסקה בה כל הסיכונים וההטבות מהבעלות על הנכס הפיננסי עוברים למעשה.

לעניין קיזוז נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות ראו סעיף 3 להלן.

החברה מסווגת נכסים פיננסיים בקבוצות כלהלן:

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד

נכס פיננסי מסווג כנמדד לפי שווי הוגן דרך רווח או הפסד, אם הוא מסווג כמחזיק למסחר או אם יועד ככזה בעת ההכרה לראשונה. נכסים פיננסיים מיועדים לשווי הוגן דרך רווח או הפסד, אם החברה מנהלת השקעות מסוג זה ומקבלת החלטות קניה ומכירה בגינם בהתבסס על שווים ההוגן, וזאת בהתאם לאופן שבו תיעדה החברה את ניהול הסיכונים או אסטרטגיית ההשקעה, אם הייעוד נועד למנוע חוסר עקביות חשבונאית, או אם מדובר במכשיר משולב הכולל נגזר משותף. עלויות העסקה הניתנות לייחוס נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. נכסים פיננסיים אלה נמדדים בשווי הוגן והשינויים בהם נזקפים לרווח והפסד.

הלוואות וחייבים

הלוואות וחייבים הינם נכסים פיננסיים שאינם נגזרים בעלי תשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאינם נסחרים בשוק פעיל. נכסים אלו מוכרים לראשונה בשווי הוגן בתוספת עלויות עסקה הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה לראשונה, נמדדים בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית, בניכוי הפסדים לירידת ערך.

הלוואות וחייבים כוללים מזומנים ושווי מזומנים, חייבים אחרים והשקעות באגרות חוב לא סחירות.

מזומנים ושווי מזומנים כוללים יתרות מזומנים הניתנים לשימוש מיידי ופיקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר אשר משך הזמן ממועד ההפקדה המקורי ועד למועד הפדיון הינו עד 3 חודשים, ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי.

נכסים פיננסיים זמינים למכירה

נכסים פיננסיים זמינים למכירה הינם נכסים פיננסיים שאינם נגזרים אשר יועדו כנכסים פיננסיים זמינים למכירה או אשר לא סווגו לאף אחת מהקטגוריות האחרות.

השקעות החברה במכשירי חוב סחירים, מסווגות כנכסים פיננסיים זמינים למכירה. במועד ההכרה לראשונה נכסים פיננסיים זמינים למכירה מוכרים בשווי הוגן בתוספת כל עלויות העסקה הניתנות לייחוס. בתקופות עוקבות נמדדות השקעות אלה בשווי הוגן, כאשר השינויים בהן, פרט להפסדים מירידת ערך, לרווחים או הפסדים משינויים בשער החליפין ולצבירת הריבית האפקטיבית של מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה, נזקפים ישירות לרווח כולל אחר ומוצגים בקרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה. דיבידנד המתקבל בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה נזקף לדוח רווח והפסד במועד הזכאות לתשלום. כאשר ההשקעה נגרעת, הרווחים או ההפסדים שנצברו בקרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה מועברים לרווח והפסד. בדבר אופן ההכרה בהפסדים מירידת ערך ברווח והפסד בגין קטגורית נכסים זו, ראו ביאור 3.3 להלן.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית (המשך)

ג. מכשירים פיננסיים (המשך)

(2) התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים

התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים כוללות הלוואות וזכאים אחרים.

התחייבויות פיננסיות מוכרות לראשונה במועד קשירת העסקה (Trade date) בו החברה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר. התחייבויות פיננסיות מוכרות לראשונה בשווי הוגן בתוספת כל עלויות העסקה הניתנות לייחוס. התחייבויות פיננסיות נגרעות כאשר מחויבות החברה, כמפורט בהסכם, פוקעת או כאשר היא סולקה או בוטלה.

(3) קיזוז מכשירים פיננסיים

נכס פיננסי והתחייבות פיננסית מקווזים והסכומים מוצגים בנטו בדוח על המצב הכספי כאשר לחברה קיימת באופן מידי (Currently) זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקזז את הסכומים שהוכרו וכן כוונה לסלק את הנכס וההתחייבות על בסיס נטו או לממש את הנכס ולסלק את ההתחייבות בו-זמנית.

ד. רכוש קבוע

(1) הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.

(2) פחת

שיעור ההפחתה, המתבסס על אומדן אורך החיים השימושי לתקופה השוטפת ולתקופות ההשוואתיות, הינו כדלקמן:

- רהוט וציוד משרדי 6%-20%
- מחשבים וציוד היקפי 14%-33%

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנה ומותאמים בעת הצורך.

ה. נכסים בלתי מוחשיים

1. סכומים ששולמו המתייחסים לדמי ניהול עתידיים הצפויים להתקבל מופחתים בהתאם לתקופה החזויה לקבלת דמי ניהול, המשקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס.

2. מותג (מופחת בקו ישר בין 5 ל-10 שנים).

3. עלויות פיתוח תוכנה לשימוש עצמי מהוונות לאחר ששלב התכנון המקדמי הושלם וצפוי שהפרויקט יושלם והתוכנה תשמש לביצוע המטרות שיועדו לה. ההיוון מופסק במועד בו התוכנה הושלמה מהותית והיא מוכנה לשימושה המיועד. עלויות כאמור מופחתות על פני תקופת ההנאה הצפויה על בסיס שיטת הקו הישר על פני תקופת צריכת ההטבות הכלכליות הצפויה.

4. מוניטין שנוצר כתוצאה מרכישת פעילות וכן מוניטין שנרכש מהחברה האם, נכלל במסגרת סעיף נכסים בלתי מוחשיים.

מוניטין אינו מופחת באופן שיטתי, אלא נבחן לפחות אחת לשנה לירידת ערך. באשר ליתר הנכסים הבלתי מוחשיים, האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח ומותאמים בעת הצורך.

ו. הוצאות רכישה נדחות בגין מכירת תכניות פנסיה, גמל והשתלמות

עד ליום 31 בדצמבר 2017:

הוצאות רכישה תוספתיות (כגון: עמלות לסוכנים, מפקחי רכישה ומשווקים) המיוחסות במישרין להשגת חוזים עם עמיתים, נרשמות כהוצאות רכישה נדחות (DAC) אם ניתן לזהותן בנפרד ולמדוד אותן באופן מהימן ואם השבתן צפויה. ה-DAC מייצג את זכותה החוזית של החברה המנהלת לקבל דמי ניהול מקרנות הפנסיה, קופות הגמל וקרנות ההשתלמות, והוא מופחת בשיעורים שנתיים שווים על פני התקופה המשווערת לקבלת ההכנסות מדמי הניהול, בהתבסס על הנחות ביטולים ותשואה חזויה על חסכונות העמיתים. תקופה זו באשר לקרנות הפנסיה מוערכת על-ידי אקטואר קרנות הפנסיה. כמו כן, החברה בוחנת מידי שנה באם חלה ירידת ערך של ה-DAC על בסיס התיק בכללותו, בחינת ירידת הערך לשנת הדוח העלתה כי סך התזרים המהווה הצפוי של ההכנסות העתידיות, עולה על יתרת ההוצאות הנדחות למועד הדיווח וזאת באופן עקבי לבחינה שהיתה מבוצעת טרם כניסתו של תקן IFRS 15 לתוקף.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית (המשך)

ו. הוצאות רכישה נדחות בגין מכירת תכניות פנסיה, גמל והשתלמות (המשך)

מיום 1 בינואר 2018:

הוצאות הרכישה התוספתיות כאמור לעיל, נרשמות ונבחנות, בהתאם להקלה המעשית בתקן IFRS 15, על בסיס תיקי חוזים עם מאפיינים דומים (PORTFOLIO APPROACH) בדרך של קיבוץ. החברה יישמה הקלה מעשית זו על-ידי קיבוץ עסקאות שבוצעו בתיווך סוכנים בנפרד מעסקאות שבוצעו בידי משווקים שכירים של החברה, ביחס לכל שנת עסקים (תפוקה) בנפרד פר סוכן ושנת תפוקה בפנסיה ופר סוכן בגמל לתפוקה החל משנת 2018. בהתאם לתקן, החברה בוחנת מדי שנה באם חלה ירידת ערך של כל אחד מתיקי החוזים כאמור ובחינה זו מבוצעת ביחס לתזרים בערכים נומינליים לא מהוונים של ההכנסות הצפויות מדמי הניהול. בחינה זו העלתה כי בשנת הדוח לא חלה ירידת ערך בנכסי הוצאות הרכישה המתייחסים לתיקים האמורים.

תקופת ההפחתה הצפויה ביחס לקרנות הפנסיה הנה כ - 15 שנים (ללא שינוי לאורך השנים המדווחות). תקופת ההפחתה הצפויה ביחס לקופות הגמל וההשתלמות הוערכה על ידי מומחה חיצוני והיא עומדת על כ - 7.4 שנים (2022 - 7.3 שנים, 2021 - 7.5 שנים). תקופת ההפחתה נבחנות אחת לשנה לפחות.

ז. ירידת ערך

ירידת ערך של נכס פיננסי שאינו נמדד בשווי הוגן דרך רווח והפסד נבחנת כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית לכך שאירוע הפסד התרחש לאחר מועד ההכרה לראשונה בנכס אשר השפיע באופן שלילי על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים של הנכס הניתן לאמידה מהימנה.

ראייה אובייקטיבית לכך שחלה ירידת ערך של נכסים פיננסיים עשויה לכלול הפרת חוזה על ידי חייב, ארגון מחדש של סכום המגיע לחברה בתנאים אשר החברה לא הייתה שוקלת במקרים אחרים, קיום סממנים לכך שחייב או מנפיק חוב יפשוט רגל, שינויים שליליים בסטאטוס התשלומים של לוויים, היעלמות שוק פעיל עבור נייר ערך או שינויים בסביבה הכלכלית שמעידים על חדלות פירעון של מנפיקי חוב ומידע נצפה שמצביע על כך שקיימת ירידה הניתנת למדידה בתזרים מזומנים צפוי מקבוצה של נכסים פיננסיים.

ראיות לירידת ערך של מכשירי חוב

החברה בוחנת ראיות לירידת ערך של נכסים פיננסיים הן ברמת הנכס הבודד והן ברמה קולקטיבית. עבור נכסים פיננסיים מהותיים, נבחן הצורך בירידת ערך על בסיס כל נכס בנפרד. בנוסף, עבור נכסים פיננסיים מהותיים אשר בגינם לא זוהתה ירידת ערך ספציפית, נבחן הצורך בירידת ערך באופן קולקטיבי, במטרה לאתר ירידת ערך שהתרחשה וטרם זוהתה. לגבי יתר הנכסים הפיננסיים, נבחן הצורך בירידת ערך באופן קולקטיבי, לפי קבוצות בעלות מאפייני סיכונים אשראי דומים.

טיפול בהפסדים מירידת ערך של נכסים פיננסיים

הפסד מירידת ערך של נכס פיננסי, הנמדד לפי עלות מופחתת, מחושב כהפרש בין ערך הנכס בספרים לבין הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, מהוון בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית.

הפסדים מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה מוכרים על ידי העברת ההפסד המצטבר שנוקף לקרן הון בגין נכסים זמינים למכירה, לרווח והפסד. ההפסד המצטבר אשר נגרע מהרווח הכולל האחר והוכר ברווח והפסד הינו ההפרש בין עלות הרכישה בניכוי החזרי קרן והפחתות, לבין השווי ההוגן הנוכחי בניכוי ירידות ערך אשר הוכרו בעבר דרך רווח והפסד. שינויים בהפרשה לירידת ערך כתוצאה מיישום שיטת הריבית האפקטיבית מוצגים כמרכיב של רווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון.

ביטול הפסד מירידת ערך

הפסד מירידת ערך מבוטל כאשר ניתן ליחסו באופן אובייקטיבי לאירוע שהתרחש לאחר ההכרה בהפסד מירידת הערך. ביטול הפסד מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים הנמדדים לפי עלות מופחתת ובגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי חוב, נזקף לרווח והפסד. בנוסף, בגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי חוב, במידה ולא קיימת עוד ראייה אובייקטיבית לירידת ערך, ההפסד מירידת ערך מבוטל במלואו ונזקף לרווח והפסד וההפרש המצטבר הנוכחי (ההפרש שבין השווי ההוגן והעלות) מוכר בהון ברווח כולל אחר.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית (המשך)

ח. תביעות משפטיות

הפרשה בגין תביעות מוכרות כאשר לחברה קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי החברה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן. כאשר השפעת ערך הזמן מהותית, נמדדת ההפרשה בהתאם לערכה הנוכחי.

ט. הכרה בהכנסות

הכנסות מוכרות בדוח רווח והפסד כאשר הן ניתנות למדידה באופן מהימן, צפוי שההטבות הכלכליות הקשורות לעסקה יזרמו לחברה וכן העלויות שהתהוו או שיתהוו בגין העסקה ניתנות למדידה באופן מהימן. להלן הקריטריונים הספציפיים בדבר הכרה בהכנסה, הנדרשים להתקיים על מנת להכיר בהכנסה:

הכנסות מדמי ניהול קרנות פנסיה וקופות גמל

הכנסות מדמי ניהול קרנות פנסיה וקופות גמל מחושבות בשיעור מערך נכסיהן לתום כל חודש ו/או מסך דמי הגמולים שנגבו על ידם מדי חודש ומוכרות כהכנסה על בסיס צבירה, וזאת מאחר שלחברה יש זכות לתמורה מהלקוח בסכום שמקביל במישרין לערך ללקוח של ביצועי החברה שהושלמו עד לאותו מועד.

הכנסות מדמי ניהול ותפעול מצדדים קשורים

הכנסות מדמי ניהול ותפעול מצדדים קשורים מוכרות על בסיס צבירה בהתאם לסכומים להם זכאית החברה בגין שירותי הניהול והתפעול המתייחסים בהתאם להסדרים הפרטניים עם כל צד קשור (ראו גם ביאור 26), וזאת מאחר שלחברה יש זכות לתמורה מאותו צד קשור בסכום שמקביל במישרין לערך לאותו צד קשור של ביצועי החברה שהושלמו עד לאותו מועד.

רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון

רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון כוללים הכנסות ריבית בגין סכומים שהושקעו (לרבות נכסים פיננסיים זמינים למכירה), הכנסות מדיבידנדים, רווחים (הפסדים) ממכירת נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה, שינויים בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן, באמצעות שיטת הריבית האפקטיבית. הכנסות מדיבידנדים מוכרות במועד בו מוקנית לחברה הזכות לקבלת תשלום. אם מתקבל הדיבידנד בגין מניות סחירות, מכירה החברה בהכנסות מדיבידנד ביום האקס.

י. הוצאות מימון

הוצאות מימון כוללות הוצאות ריבית על הלוואות שנתקבלו, רווחים והפסדים מהפרשי הצמדה וריבית מס הכנסה. **בדוחות על תזרימי מזומנים, ריבית שהתקבלה ושולמה ודיבידנדים שהתקבלו מוצגים במסגרת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת. דיבידנדים ששולמו מוצגים במסגרת תזרימי מזומנים מפעילות מימון.**

יא. הוצאות מסים על ההכנסה

הוצאות מסים על ההכנסה כוללת מסים שוטפים ונדחים. תוצאות המס בגין מסים שוטפים ונדחים נזקפות לדוח רווח והפסד, למעט אם הן מתייחסות לפריטים הנזקפים ישירות להון. במקרים אלה השפעת המס אף היא נזקפת לסעיף המתייחס בהון.

מסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדיווח, והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

מסים נדחים

ההכרה במסים נדחים הינה בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. המדידה של מסים נדחים משקפת את השלכות המס שינבעו מהאופן בו החברה צופה, בתום תקופת הדיווח, להשיב או לסלק את הערך בספרים של נכסים והתחייבויות.

המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על חוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה למועד הדיווח.

נכס מס נדחה מוכר בספרים בגין הפסדים מועברים, הטבות מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי כאשר צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל אותם. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתייחסות יתממשו, הם מופחתים.

עתודה למס המוכרת בספרי החברה בגין "מוניטין" - הינה בגין נכס מוניטין שהפחתתו מוכרת לצרכי מס ואשר הועבר לחברה (בהתאם לערכו בספרים בספרי החברה המעבירה) מהראל חברה לביטוח בע"מ (חברה תחת אותה שליטה) במסגרת שינוי מבני שבוצע בעבר.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית המהותית (המשך)

יב. תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו

תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 9 (2014), מכשירים פיננסיים (להלן - התקן)

התקן מחליף את ההוראות הקיימות ב- IAS 39 מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה אותו מיישמת החברה במסגרת דוחות כספיים אלה. התקן כולל הוראות מעודכנות לסיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים והוא חל על כל הנכסים הפיננסיים שבתחולת IAS 39. התקן קובע כי בעת ההכרה לראשונה כל הנכסים הפיננסיים ימדדו בשווי הוגן. לגבי השקעות במכשירי חוב קובע התקן כי אופן הסיווג שלהם ייעשה על בסיס הקריטריונים של המודל העסקי של החברה לניהול הנכסים הפיננסיים ושל מאפיינים תזרימי המזומנים החוזי של הנכס הפיננסי. קבוצות המדידה ואופן המדידה של השקעות במכשירי חוב בתקופות עוקבות הן:

- עלות מופחתת - רק אם מתקיימים שני התנאים המצטברים הבאים: (א) הנכס מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו להחזיק בנכסים על מנת לגבות את תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהם; וכן (ב) התנאים החוזיים של מכשיר החוב מספקים זכאות במועדים מוגדרים לתזרימי מזומנים שהם רק תשלומי קרן וריבית בגין סכום הקרן שטרם נפרעה.
- שווי הוגן דרך רווח כולל אחר - רק אם מתקיימים שני התנאים המצטברים הבאים: (א) הנכס מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו מושגת הן על ידי גביית תזרימי מזומנים חוזיים והן על ידי מכירת נכסים פיננסיים; וכן (ב) התנאים החוזיים של מכשיר החוב מספקים זכאות במועדים מוגדרים לתזרימי מזומנים שהם רק תשלומי קרן וריבית בגין סכום הקרן שטרם נפרעה.
- שווי הוגן דרך רווח או הפסד - קבוצת שייר (כאשר לא ניתן לסווג לשתי הקטגוריות האחרות) וכן ניתן לייעד לקטגוריה זו השקעות במכשירי חוב אם הייעוד מבטל או מקטין משמעותית חוסר הקבלה חשבונאית (accounting mismatch).

נכסים פיננסיים שהינם מכשירים הוניים יימדדו בתקופות עוקבות בשווי הוגן, וההפרשים ייזקפו לרווח והפסד או לרווח (הפסד) כולל אחר, על פי בחירת החברה לגבי כל מכשיר ומכשיר. אם מדובר במכשירים הוניים המוחזקים למטרות מסחר, חובה למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

כמו כן, התקן כולל מודל חדש להכרה בהפסדי אשראי צפויים (expected credit loss) עבור נכסי החוב הפיננסיים שאינם נמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

לתקן צפויה להיות השפעה מהותית והוא מחייב, בין היתר, היערכות בתחום מערכות מידע ואגף הכספים.

התקן חל לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2018.

יחד עם זאת, החברה בחרה לדחות את יישום התקן וזאת בהתאם להוראות החוזר המאוחד לענייני מדידה שפורסם על ידי הממונה המאפשרות לחברות מנהלות לדחות את יישום התקן עד למועד תחילתו בישראל של תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 לעניין חוזי ביטוח (להלן: IFRS 17).

בהתאם ל- IFRS 17, מועד היישום לראשונה שלו הינו 1 בינואר 2023. אולם בהתאם ל"מפת דרכים לאימוץ IFRS 17 - חוזי ביטוח - עדכון שלישי" שפרסם הממונה, מועד היישום לראשונה של IFRS 17 על ידי חברות הביטוח בישראל יידחה ויחול החל מהתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2025.

החברה ממשיכה לבחון את ההשלכות של אימוץ התקן על דוחותיה הכספיים ונערכת ליישומם בלוח הזמנים האמור.

ביאור 4 - קביעת שווי הוגן

לצורך עריכת הדוחות הכספיים, נדרשת החברה לקבוע את השווי ההוגן של נכסים מסוימים. מידע נוסף אודות ההנחות ששימשו בקביעת שווי הוגן נכלל בביאור 10, בדבר השקעות פיננסיות.

ביאור 5 - מגזרי פעילות

א. כללי

החברה מנהלת את קרנות הפנסיה וקופות הגמל של קבוצת הראל, ופועלת בשני מגזרי פעילות, כדלקמן:

1. מגזר הפנסיה - הפעילות הינה ניהול ותפעול קרנות פנסיה חדשות (קרן פנסיה חדשה מקיפה וקרן פנסיה חדשה כללית) וקרן פנסיה ותיקה (קרן פנסיה ה.ע.ל) ומתן שירותי ניהול ותפעול לחברת לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן: לעתיד), חברה בקבוצת הראל.
2. מגזר הגמל - הפעילות הינה ניהול קופות גמל. המוצרים הכלולים במגזר פעילות זה הינם: קופת גמל לחיסכון, להגמולים ופיצויים, קופת גמל להשקעה, חיסכון לילד, קרן השתלמות, קופה מרכזית לפיצויים, קופה לדמי מחלה וקופה מרכזית לפנסיה תקציבית. כמו כן, החברה נותנת שירותי תפעול לחברת קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן: קחצ"ק), חברה בקבוצת הראל.

עם השלמת העברת זכויות תיקי הלקוחות והמוניטין של פעילות הגמל מהראל ביטוח לחברה שבוצעה במסגרת שינוי מבנה שהתרחש בקבוצת הראל בשנת 2020, כל פעילות מגזר הגמל של קבוצת הראל (פרט לקרן ההשתלמות המנוהלת על ידי קחצ"ק), נכללת בדוחות הכספיים של החברה.

הקצאת העלויות בין המגזרים השונים מתבצעת בהתאם למהות ההוצאה ושייכוה למגזר הרלוונטי. הוצאות אשר אינן מיוחסות ישירות למגזר פעילות מסוים, מחולקות בין המגזרים, לפי מהותן, על פי מפתח הקצאה רלוונטי. חלק מעלויות הנהלה וכלליות בהן נושאת החברה, הינן חלקה בהוצאות המשותפות עם חברה בשליטה משותפת והינן מחולקות בין החברה לחברה בשליטה משותפת בהתאם למודל הקצאה אשר מתבסס על פרמטרים כלכליים הנבחנים מעת לעת. תוצאות המגזר כוללות הוצאות המיוחסות ישירות למגזר והוצאות המיוחסות לפי הקצאה.

ב. דיווח בדבר מגזרי פעילות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

פנסיה	גמל	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח

הכנסות

דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו

הכנסות מדמי ניהול ותפעול

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

455,372	295,073	750,445
3,264	10,262	13,526
4,938	1,936	6,874
463,574	307,271	770,845

סך כל ההכנסות

הוצאות

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות מימון

125,027	129,986	255,013
286,045	142,069	428,114
5,301	715	6,016
9,784	3,762	13,546
426,157	276,532	702,689

סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה

רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה

37,417	30,739	68,156
2,477	963	3,440
39,894	31,702	71,596

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

ביאור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח בדבר מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

פנסיה	גמל	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
423,028	266,016	689,044
3,135	14,702	17,837
3,913	1,702	5,615
430,076	282,420	712,496

הכנסות

דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו

הכנסות מדמי ניהול ותפעול

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

סך כל ההכנסות

הוצאות

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה

הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

פנסיה	גמל	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
364,614	242,340	606,954
2,997	15,441	18,438
2,468	1,017	3,485
370,079	258,798	628,877

הכנסות

דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו

הכנסות מדמי ניהול ותפעול

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

סך כל ההכנסות

הוצאות

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה

רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

91,580	87,956	179,536
223,484	110,160	333,644
3,833	190	4,023
856	305	1,161
319,753	198,611	518,364
50,326	60,187	110,513
1,132	462	1,594
51,458	60,649	112,107

ביאור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר הפנסיה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023		
קרנות פנסיה חדשות	סה"כ	קרן פנסיה ותיקה
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
424,226	455,372	31,146
3,264	3,264	-
4,337	4,938	601
431,827	463,574	31,747

הכנסות

דמי ניהול מקרנות פנסיה, נטו
הכנסות מדמי ניהול ותפעול
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

סך כל ההכנסות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		
קרנות פנסיה חדשות	סה"כ	קרן פנסיה ותיקה
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
125,027	125,027	-
263,210	286,045	22,835
5,301	5,301	-
5,539	9,784	4,245
399,077	426,157	27,080
32,750	37,417	4,667
2,175	2,477	302
34,925	39,894	4,969

הוצאות

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה

רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		
קרנות פנסיה חדשות	סה"כ	קרן פנסיה ותיקה
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
390,849	423,028	32,179
3,135	3,135	-
3,363	3,913	550
397,347	430,076	32,729

הכנסות

דמי ניהול מקרנות פנסיה, נטו
הכנסות מדמי ניהול ותפעול
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

סך כל ההכנסות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		
קרנות פנסיה חדשות	סה"כ	קרן פנסיה ותיקה
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
105,139	105,139	-
255,255	277,911	22,656
4,200	4,200	-
1,221	3,380	2,159
365,815	390,630	24,815
31,532	39,446	7,914
(10,111)	(11,766)	(1,655)
21,421	27,680	6,259

הוצאות

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה

הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

ביאור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר הפנסיה (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021		
קרנות פנסיה חדשות	סה"כ	קרן פנסיה ותיקה(*)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
355,571	364,614	9,043
2,997	2,997	-
2,380	2,468	88
360,948	370,079	9,131
91,580	91,580	-
218,467	223,484	5,017
3,833	3,833	-
309	856	547
314,189	319,753	5,564
46,759	50,326	3,567
1,091	1,132	41
47,850	51,458	3,608

הכנסות

דמי ניהול מקרנות פנסיה, נטו

הכנסות מדמי ניהול ותפעול

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

סך כל ההכנסות

הוצאות

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה

רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

(*) מתייחס לתקופה החל מיום 1 באוקטובר 2021 ועד 31 בדצמבר 2021 בלבד.

ביאור 6 - נכסים בלתי מוחשיים

א. הרכב ותנועה

תוכנות מחשב (*)	הסכום אי תחרות	מוניטין	דמי ניהול עתידיים	מותג	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
83,949	8,451	364,447	393,280	4,513	854,640
6,918	-	-	-	-	6,918
90,867	8,451	364,447	393,280	4,513	861,558
17,361	-	-	-	-	17,361
108,228	8,451	364,447	393,280	4,513	878,919
62,475	8,451	-	213,271	4,513	288,710
5,735	-	-	20,364	-	26,099
68,210	8,451	-	233,635	4,513	314,809
8,392	-	-	17,913	-	26,305
76,602	8,451	-	251,548	4,513	341,114
31,626	-	364,447	141,732	-	537,805
22,657	-	364,447	159,645	-	546,749

עלות

יתרה ליום 1 בינואר, 2022

תוספות

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022

תוספות

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023

הפחתה שנצברה

יתרה ליום 1 בינואר, 2022

הפחתה שהוכרה במהלך השנה

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022

הפחתה שהוכרה במהלך השנה

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023

הערך בספרים

ליום 31 בדצמבר, 2023

ליום 31 בדצמבר, 2022

* תוספות בגין תוכנות מחשב הן בעיקרן תוספות בגין פיתוח עצמי.

ב. בחינת ירידת ערך מוניטין - פעילות הגמל

לצורך בחינת ירידת ערך של המוניטין נבחן סכום בר ההשבה על בסיס אומדן תזרים המזומנים העתידי של דמי הניהול בניכוי עלויות הניהול. שיעור הניכיון הריאלי לאחר מס, המותאם לסיכון הספציפי של החברה, הינו 10% (10% נכון ליום 31 בדצמבר 2022). תחזיות תזרימי המזומנים נערכו לתקופה של 5 שנים ולאחריה נאמדו תוך שימוש בשיעור צמיחה ריאלי של 1.75% בשנים 2022 ו-2023 שמהווה את שיעור הצמיחה הממוצע לטווח ארוך כמקובל בענף.

בהתאם לבחינה זו, במהלך התקופות המדווחות לא חלה ירידת ערך במוניטין.

ביאור 7 - הוצאות רכישה נדחות

א. אומדן תקופת הפחתת הוצאות הרכישה הנדחות ובחינה באם חלה בהם ירידת ערך נבחנים לפחות אחת לשנה בהתאם למתואר בביאור 3.1 לעיל. בחינה זו העלתה כי לא חלה ירידת ערך בנכס האמור במהלך השנים המדווחות. בתקופת הדוח תקופת הפחתה הממוצעת של הוצאות הרכישה הנדחות בגין חוזי פנסיה נותרה ללא שינוי לאורך השנים המדווחות (15 שנים). תקופת הפחתה בגין חוזי הגמל וההשתלמות עומדת על 7.4 שנים (בשנת 2022 - 7.3 ובשנת 2021 - 7.5 שנים).

ב. תנועה

פנסיה	גמל	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
272,890	41,270	314,160
100,905	50,653	151,558
(36,082)	(13,214)	(49,296)
337,713	78,709	416,422
146,147	44,718	190,865
(42,934)	(19,256)	(62,190)
440,926	104,171	545,097

יתרה ליום 1 בינואר, 2022
תוספות
הפחתה שוטפת
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022
תוספות
הפחתה שוטפת
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023

ביאור 8 - רכוש קבוע

הרכב ותנועה

מחשבים	ציוד משרדי	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,448	1,142	2,590
-	-	-
1,448	1,142	2,590
-	-	-
1,448	1,142	2,590
1,436	868	2,304
4	55	59
1,440	923	2,363
2	55	57
1,442	978	2,420
6	164	170
8	219	227

עלות
יתרה ליום 1 בינואר, 2022
תוספות
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022
תוספות
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023

פחת שנצבר
יתרה ליום 1 בינואר, 2022
תוספות
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022
תוספות
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023

הערך בספרים
ליום 31 בדצמבר, 2023
ליום 31 בדצמבר, 2022

ביאור 9 - חייבים ויתרות חובה

הרכב

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 בדצמבר
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,444	1,451
1,289	642
170	66
14,919	16,603
331	196
38	26
18,191	18,984

הוצאות מראש
צדדים קשורים (*)
ריבית לקבל
קרנות פנסיה וקופות גמל
חייבים כספים במעבר
חייבים אחרים
סה"כ חייבים ויתרות חובה

(*) יתרות שוטפות שאינן צמודות למדד ואינן נושאות ריבית.
ראו פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה במסגרת ביאור 25 בדבר ניהול סיכונים.

ביאור 10 - השקעות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2023			
מוצגים בשווי הוגן	זמינים למכירה	הלוואות וחייבים	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	243,948	-	243,948
-	-	20	20
599	-	-	599
599	243,948	20	244,567

נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
אחרות
סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2022			
מוצגים בשווי הוגן	זמינים למכירה	הלוואות וחייבים	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	150,529	-	150,529
-	-	30	30
648	-	-	648
648	150,529	30	151,207

נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
אחרות
סה"כ

א. נכסי חוב סחירים

הרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
111,338	177,955
39,191	65,993
150,529	243,948

אגרות חוב ממשלתיות
זמינות למכירה

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

זמינים למכירה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ב. נכסי חוב שאינם סחירים

הרכב:

ערך בספרים		שווי הוגן	
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר	
2022	2023	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
20	30	21	32

שאינם ניתנים להמרה
מוצגים כהלוואות וחייבים

ג. פרטים בדבר ריבית והצמדה בגין נכסי חוב

ריבית אפקטיבית	
ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אחוזים	אחוזים
1.49	1.77
3.79	4.25
7.99	7.98

נכסי חוב סחירים
צמוד למדד המחירים לצרכן
שקלי

נכסי חוב שאינם סחירים
צמוד למדד המחירים לצרכן

ביאור 10 - השקעות פיננסיות (המשך)

ד. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
648	599

סחירות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד :
שיועדו בעת ההכרה לראשונה

ה. שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד נקבעים באמצעות היותן אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.

עקום התשואה המוצג להלן והריביות הממוצעות המשוקללות בגין כל אחת מקבוצות הדירוג המוצגים בטבלה הינם בהתאם לנכסים הכלולים בכל קבוצת דירוג.

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
באחוזים	באחוזים
1.99	2.44

עבור נכסי חוב שאינם סחירים לפי דירוג * :
AA ומעלה

* המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג "מעלות", "מדרוג" ודירוג פנימי. נתוני חברת מדרוג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

ו. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הרמות השונות לשווי הוגן הוגדרו באופן הבא :

- רמה 1 - מחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2 - נתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3 - נתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

היתרה בדוחות הכספיים של הפריטים המהווים מכשירים פיננסיים הנכללים במסגרת סעיפי: מזומנים ושווי מזומנים, חייבים ויתרות חובה וזכאים ויתרות זכות תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

מדידות השווי ההוגן של הנכסים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן בדוחות הכספיים של החברה הינן ברמה 1.

ביאור 11 - מזומנים ושווי מזומנים

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
45,986	22,608
30,311	1,758
76,297	24,366

מזומנים למשיכה מיידי

פקדונות לזמן קצר

סה"כ מזומנים ושווי מזומנים

המזומנים בתאגידים בנקאיים לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 נושאים ריבית שוטפת המבוססת על שיעורי ריבית בגין הפקדות בנקאיות יומיות בשיעור שנתי של 4.34% ו-2.98% בהתאמה.

באשר לתנאי ההצמדה של המזומנים, ראה ביאור 25 בדבר ניהול סיכונים.

ביאור 12 - הון עצמי ודרישות הון

א. הרכב הון המניות

31 בדצמבר 2023 ו-2022	
רשום	מונפק ונפרע
ש"ח	ש"ח
15,000,000	13,291,130

מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כ"א

למחזיקים במניות הרגילות הזכות לקבלת דיבידנד כפי שיוכרז מפעם לפעם וזכות הצבעה באסיפות כלליות של החברה לפי קול אחד למניה. לכל בעלי המניות מעמד שווה בערך השאירתי של החברה.

ב. תנועה בהון המניות

במהלך השנים 2023, 2022 ו-2021 לא חל שינוי בהון המניות של החברה.

ג. דיבידנדים

בחודש דצמבר 2021 חילקה החברה דיבידנד בסך של 40 מיליון ש"ח במזומן (3.01 ש"ח למניה).

ד. קרנות הון

קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה

קרן ההון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה כוללת את השינוי הנצבר נטו בשווי ההון של נכסים פיננסיים זמינים למכירה, עד למועד גריעת ההשקעה או ירידת ערך קבועה של ההשקעה.

קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה

הקרן נובעת מהפרשים שנבעו בין הסכומים בהם הוכרו בספרי החברה או נגרעו מספרי החברה נכסים והתחייבויות במסגרת עסקאות עם בעל שליטה לבין התמורה ששולמה או התקבלה בעסקאות כאמור.

ה. ניהול ודרישות הון

להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזער הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012 (להלן: תקנות ההון) והנחיות הממונה:

ליום 31 בדצמבר	
2023	2022
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
260,346	232,604
770,289	722,557
509,943	489,953
111,487	96,163
152,260	139,904
(3,401)	(3,463)
260,346	232,604

הסכום הנדרש על פי תקנות ההון (*)

הון עצמי קיים

עודף

(*) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:

היקף נכסים מנוהלים

הוצאות שנתיות

הקלות אחרות בהתאם לחוזר הממונה

סך כל הסכום הנדרש

נכון למועד הדוח, החברה עומדת בהוראות התקנות כאמור.

מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי ההון בחברה מנהלת כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.

ביאור 13 - מסים על הכנסה

א. שיעורי המס החלים על הכנסות החברה

החברה הינה "מוסד כספי" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. המס החל על הכנסות של מוסדות כספיים מורכב ממס חברות, כהגדרתו בפקודת מס הכנסה וממס רווח כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף.

שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה, בכל תקופות הדיווח הינם כדלקמן: מס חברות בשיעור 23%, מס רווח בשיעור 17% דהיינו מס בשיעור משוקלל של 34.19%.

המסים השוטפים לתקופה המדווחת מחושבים בהתאם לשיעורי המס כאמור.

ביאור 13 - מסים על הכנסה (המשך)

ב. שומות מס

בכפוף לאמור בהוראות פקודת מס הכנסה, שומות מס אשר הוגשו על ידי החברה עד וכולל שנת 2021 נחשבות כסופיות.

ג. מסים על הכנסה הכלולים בדוחות רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
31,453	21,390	20,539
(21)	483	4,336
31,432	21,873	24,875
5,845	4,856	1,801
-	-	(3,989)
5,845	4,856	(2,188)
37,277	26,729	22,687

הוצאות מסים שוטפים

בגין השנה השוטפת
התאמות בגין שנים קודמות, נטו

הוצאות מסים נדחים

יצירה והיפוך של הפרשים זמניים
התאמות בגין שנים קודמות
ראו גם סעיף ד' להלן

ד. מיסים נדחים

הרכב:

מכשירים פיננסיים	הוצאות רכישה נדחות	נכסים בלתי מוחשיים	מוניטין	הפסדי הון מועבר	דמי ניהול עתידיים	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
352	(6,250)	(2,750)	(124,597)	-	-	(133,245)
(2,570)	(2,271)	(15)	-	-	-	(4,856)
5,587	-	-	-	-	-	5,587
3,369	(8,521)	(2,765)	(124,597)	-	-	(132,514)
(639)	(3,288)	409	-	1,337	4,369	2,188
(1,177)	-	-	-	-	-	(1,177)
1,553	(11,809)	(2,356)	(124,597)	1,337	4,369	(131,503)

יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה
ליום 1 בינואר 2022

שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד
שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר

יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה
ליום 31 בדצמבר 2022

שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד
שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר

יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה
ליום 31 בדצמבר 2023

ה. מס תיאורטי

להלן מובאת התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים בדוח רווח והפסד היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין סכום מסים על ההכנסה שנוקף בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
110,513	78,661	68,156
34.19%	34.19%	34.19%
37,784	26,894	23,303
10	79	289
(21)	11	347
(492)	(255)	(1,250)
(4)	-	(2)
37,277	26,729	22,687
33.73%	33.98%	33.29%

רווח לפני מסים על ההכנסה

שיעור המס הסטטוטורי הכולל החל על מוסדות כספיים (ראה
סעיף א לעיל)

מס מחושב לפי שיעור המס הסטטוטורי

עלייה (ירידה) במסים על ההכנסה הנובעת מהגורמים הבאים:

הוצאות שאינן מותרות בניכוי לצורכי מס

מסים בגין שנים קודמות

הפרשים קבועים שאינם מוכרים למס

אחרים

מסים על ההכנסה

שיעור מס אפקטיבי ממוצע

ביאור 14 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
5,854	6,157	החברה האם (1)
18,189	25,174	הוצאות לשלם
-	2,781	ריבית לשלם
28	1	קופות גמל וקרנות פנסיה
151,423	146,496	צדדים קשורים (2)
14	31	אחרים
175,508	180,640	סך הכל זכאים ויתרות זכות

- (1) יתרות שוטפות אינן צמודות למדד ואינן נושאות ריבית.
 (2) כולל יתרות מול צד קשור שאינן שוטפות ונושאות ריבית בשיעור 3%.
 ראו פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה במסגרת ביאור 25.

ביאור 15 - התחייבויות פיננסיות

ביום 3 במאי 2023 לקחה החברה הלוואה בסך 300 מיליון ש"ח מתאגיד בנקאי בריבית משתנה המשולמת אחת לחצי שנה. מועד פירעון ההלוואה יחול ביום 1 בינואר 2026.
 ביום 4 במאי 2023 פרעה החברה הלוואה שנלקחה מחברת האם בסך של 192.6 מיליון ש"ח, כולל ריבית והצמדה.
 ההלוואה מהחברה האם נלקחה ביום 30 בספטמבר 2021, בסכום של 185 מיליון ש"ח, לצורך רכישת חלק מפעילות קופות הגמל ופעילות קרנות הפנסיה מפסגות קופות גמל ופנסיה בע"מ (ראה בנוסף ביאור 1.א). ההלוואה נשאה ריבית שנתית בהתאם לשיעור הקבוע מכוח סעיף 3(י) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), אשר לא תפחת משיעור של 2.45% (שיעור הריבית נכון למועד החתימה על הסכם ההלוואה).

עמידה באמות מידה פיננסיות

להבטחת פירעון ההלוואה מתאגיד בנקאי האמורה לעיל שקיבלה החברה, שמועד פירעונה יחול ב-1 בינואר 2026 ויתרתה כולל ריבית לשלם ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכמה לסך של כ-302.8 מיליון ש"ח, התחייבה החברה לשמור על יחסים פיננסיים מסויימים. בין היתר, התחייבה החברה כי יחס החוב הפיננסי של החברה ל-EBITDA במהלך ארבעת הרבעונים העוקבים הקודמים לסוף הרבעון לא יעלה על 3 ושווי הנכסים המנוהלים של הקרנות והקופות המנוהלות על ידי החברה לא יפחת מ-150 מיליארד ש"ח.

ליום 31 בדצמבר 2023 החברה עומדת באמות המידה הפיננסיות הנדרשות.

ביאור 16 - הכנסות דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו

א. שיעור דמי ניהול

החברה רשאית על פי דין לגבות דמי ניהול בשיעורים הבאים:

קרן פנסיה ותיקה	קרן פנסיה חדשה מקיפה	קרן פנסיה חדשה כללית	קופות גמל אישיות לתגמולים ולפיצויים וקופת גמל להשקעה	קרן השתלמות, קופת גמל מרכזית לפיצויים, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד
7% מהפקדה 0.1% מנכסים	6% מהפקדה 0.5% מנכסים	4% מהפקדה 1.05% מנכסים	4% מהפקדה 1.05% מנכסים (***)	2% מנכסים	0.23% מנכסים (****)
לא פעילים:					
מנותקי קשר	0.1% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.23% מנכסים
אחר	0.1% מנכסים	0.5% מנכסים	1.05% מנכסים	2% מנכסים	0.23% מנכסים
מקבלי קצבה (****)	0.1% מנכסים (*)	0.5% מנכסים	0.6% מנכסים (**)	-	-

(*) מזכאים קיימים לפנסיה לא נגבים דמי ניהול.

(**) דמי ניהול למקבלי קצבה אשר החלו לקבל קצבה החל מ-1 בינואר 2013 ואילך, לא יעלו על 0.6% מיתרת התחייבויות הקופה כלפיהם, מקבלי קצבה שהחלו לקבל קצבה לפני 1 בינואר 2013, לא יעלו על 2.0% מיתרת התחייבויות הקופה כלפיהם.

על אף האמור, בהתאם לתקנון הקרן דמי הניהול ממי שהפכו לפנסיונרים החל מחודש ינואר 2010 ואילך ייגבו דמי ניהול שלא יעלו על שיעור של 0.5% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים. עבור פנסיונרים שפרשו לפני שנת 2010 נגבים דמי ניהול בשיעור של 2% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים.

(***) בהתאם לתקנה 2(א)(א2) לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב-2012, במקרים מסוימים, חברה מנהלת רשאית לגבות דמי ניהול מינימליים בסכום שלא יעלה על 6 ש"ח לחודש.

(****) דמי ניהול משולמים מהמוסד לביטוח לאומי.

(*****) בהתאם לפרסום תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים, (קופות גמל) (דמי ניהול) (תיקון) התשפ"ב-2022, עודכנה תקרת דמי הניהול למקבלי קצבת זקנה ונקבעה בגובה 0.3%, התיקון חל על עמיתים שהחלו לקבל קצבה מחודש פברואר 2022 בקרן פנסיה חדשה מקיפה ובקרן פנסיה חדשה כללית.

ב. הכנסות דמי ניהול

1. דמי ניהול מקרנות פנסיה

דמי ניהול			שיעור ממוצע של דמי ניהול		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2023	2022	2021	2023	2022	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אחוזים	אחוזים	אחוזים

דמי ניהול מקרן פנסיה חדשה מקיפה:

מדמי גמולים	201,822	183,202	166,329	1.59	1.67	1.74
מצבירה	207,162	194,479	178,968	0.15	0.16	0.17
סך הכל דמי ניהול מקרן פנסיה חדשה מקיפה	408,984	377,681	345,297			

דמי ניהול מקרן פנסיה חדשה כללית:

מדמי גמולים	8,422	7,035	4,518	1.12	1.13	1.13
מצבירה	6,820	6,133	5,756	0.19	0.24	0.27
סך הכל דמי ניהול מקרן פנסיה חדשה כללית	15,242	13,168	10,274			

דמי ניהול מקרן פנסיה ותיקה *:

מדמי גמולים	14,925	15,370	4,555	7.00	7.00	7.00
מצבירה	16,221	16,809	4,488	0.10	0.10	0.10
סך הכל דמי ניהול מקרן פנסיה ותיקה	31,146	32,179	9,043			
סך הכל דמי ניהול מקרנות פנסיה	455,372	423,028	364,614			

* הקרן נרכשה בעסקת פסגות ביום 1 באוקטובר 2021. ראו ביאור 1.א.

ביאור 16 - הכנסות דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו (המשך)

ב. הכנסות מדמי ניהול (המשך)

2. דמי ניהול מקופות גמל

דמי ניהול		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2023	2022	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,266	1,274	1,480
293,807	264,742	240,860
295,073	266,016	242,340
750,445	689,044	606,954

סך הכל דמי ניהול מדמי גמולים (ראה א להלן)

סך הכל דמי ניהול מצבירה (ראה ב להלן)

סך הכל דמי ניהול מקופות גמל

סך דמי ניהול

א. דמי ניהול מקופות גמל מדמי גמולים

דמי ניהול			שיעור ממוצע של דמי ניהול		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2023	2022	2021	2023	2022	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אחוזים	אחוזים	אחוזים
189	207	271	0.11	0.09	0.14
6	7	8	0.19	0.14	0.08
11	15	17	0.03	0.04	0.11
40	29	59	0.18	0.04	0.09
1	1	2	0.02	0.26	0.08
261	265	277	0.23	0.26	0.33
23	25	29	0.33	0.42	0.34
-	-	1	-	-	0.08
7	5	2	0.02	0.04	0.02
410	431	559	0.44	0.25	0.32
7	8	9	0.07	0.14	0.56
5	6	8	0.18	0.11	0.12
48	39	65	0.11	0.04	0.06
258	236	173	0.20	0.13	0.14
1,266	1,274	1,480			

הראל גמל לגילאי 50 עד 60

הראל גמל מסלול שקלי

הראל גמל מסלול מניות

הראל גמל אג"ח עד 10% מניות

הראל גמל אג"ח קונצרני

הראל גמל לגילאי 50 ומטה

הראל גמל מסלול כהלכה

הראל גמל מסלול חו"ל

הראל גמל מסלול מחקה מדד S&P 500 *

הראל אג"ח עד 25% מניות

הראל גמל שקלי טווח קצר

הראל גמל אג"ח ללא מניות

הראל גמל אג"ח עד 20% מניות

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

סך הכל דמי ניהול מדמי גמולים

* החל ממאי 2021.

ביאור 16 - הכנסות דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו (המשך)

ב. הכנסות מדמי ניהול (המשך)

2. דמי ניהול מקופות גמל (המשך)

ב. דמי ניהול מקופות גמל צבירה

שיעור ממוצע של דמי ניהול			דמי ניהול			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
הראל גמל *						
0.43	0.44	0.40	18,442	21,381	27,027	הראל גמל לגילאי 50 עד 60
0.55	0.56	0.53	1,121	927	791	הראל גמל מסלול שקלי
0.54	0.51	0.51	2,291	2,978	3,741	הראל גמל מסלול מניות
0.51	0.49	0.48	11,003	10,297	9,468	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
0.57	0.56	0.52	245	218	257	הראל גמל אג"ח קונצרני
0.60	0.57	0.56	6,983	8,398	10,828	הראל גמל לגילאי 50 ומטה
0.63	0.60	0.58	650	766	958	הראל גמל מסלול כהלכה
0.46	-	-	60	-	-	הראל גמל מסלול חו"ל
0.30	0.48	0.47	312	1,105	3,664	הראל גמל מסלול מחקה מדד S&P 500 ***
0.65	0.63	0.61	63,361	57,839	52,419	הראל אג"ח עד 25% מניות
0.53	0.49	0.47	1,015	958	1,267	הראל גמל שקלי טווח קצר
0.57	0.56	0.54	1,458	1,304	1,229	הראל גמל אג"ח ללא מניות
0.53	0.51	0.50	14,455	13,555	13,105	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות
0.58	0.56	0.54	11,367	13,154	16,012	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה
-	-	0.39	-	-	55	הראל גמל מסלול עוקב מדדים גמיש *****
-	-	0.48	-	-	30	הראל גמל מסלול משולב סחיר *****
הראל גמל להשקעה						
0.60	0.56	0.58	2,758	7,567	9,061	הראל גמל להשקעה כללי
0.59	0.56	0.56	369	754	727	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות
0.65	0.60	0.60	449	722	856	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות
0.59	0.53	0.55	692	2,203	2,863	הראל גמל להשקעה מניות
0.56	0.59	0.61	38	109	141	הראל גמל להשקעה הלכה
0.50	0.54	0.56	9	105	182	הראל גמל להשקעה שקלי טווח קצר
0.30	0.53	0.52	57	491	1,950	הראל גמל להשקעה מסלול מחקה מדד S&P 500 ***
-	-	0.51	-	-	5	הראל גמל להשקעה מסלול קיימות *****
הראל גמל להשקעה לילד **						
0.23	0.23	0.23	1,360	3,697	4,273	הראל גמל השקעה לילד - הלכה
0.23	0.23	0.23	1,148	1,925	2,194	הראל גמל השקעה לילד - סיכון מועט
0.23	0.23	0.23	507	736	828	הראל גמל השקעה לילד - סיכון בינוני
0.23	0.23	0.23	613	1,116	1,320	הראל גמל השקעה לילד - סיכון גבוה
הראל קרן השתלמות						
0.69	0.65	0.62	61,311	66,048	76,076	הראל השתלמות כללי
0.68	0.66	0.64	1,982	1,660	1,422	הראל השתלמות מסלול שקלי
0.62	0.57	0.55	4,567	5,723	7,379	הראל השתלמות מסלול מניות
0.66	0.63	0.61	9,353	8,659	8,032	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות
0.65	0.62	0.60	950	880	919	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות
0.64	0.62	0.52	417	312	1,765	הראל השתלמות מסלול חו"ל
0.66	0.55	0.54	886	1,128	1,077	הראל השתלמות לטווח ארוך
0.89	0.82	0.75	2,129	2,280	2,683	הראל השתלמות מסלול כהלכה
0.63	0.59	-	95	89	54	הראל השתלמות אג"ח קונצרני
0.60	0.57	0.55	12,626	12,242	12,800	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות
0.31	0.49	0.48	277	1,485	6,039	הראל השתלמות מסלול מחקה מדד S&P 500 ***
-	-	0.19	-	-	38	הראל השתלמות מסלול כספי *****

ביאור 16 - הכנסות דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו (המשך)

ב. הכנסות מדמי ניהול (המשך)

2. דמי ניהול מקופות גמל (המשך)

ב. דמי ניהול מקופות גמל צבירה (המשך)

דמי ניהול			דמי ניהול		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023	2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
הראל קמ"פ					
0.57	0.67	0.62	1,442	7,583	6,603
0.78	0.50	0.52	58	136	147
0.66	0.67	0.65	117	375	330
0.61	0.56	0.55	305	290	267
0.76	0.57	0.58	551	772	688
0.27	0.27	0.40	116	2,209	1,662
1.27	1.28	1.27	324	326	338
0.43	0.43	0.42	245	240	237
הראל עדי שיא פיצויים ****					
0.52	-	-	107	-	-
0.89	-	-	4	-	-
0.32	-	-	5	-	-
0.57	-	-	28	-	-
0.48	-	-	10	-	-
0.38	-	-	69	-	-
הראל עדי פיצויים ****					
0.74	-	-	1,393	-	-
0.30	-	-	61	-	-
0.77	-	-	48	-	-
0.35	-	-	621	-	-
			240,860	264,742	293,807
סך הכל דמי ניהול מצבירה					

* סכום דמי ניהול מצבירה כולל דמי ניהול המשולמים על ידי בנק דיסקונט עבור עמיתים שמוזגו לקופה מקופת דיסקונט בשיעור של 0.225% שנתי.

** דמי ניהול בשיעור של 0.23% שנתי משולמים מהמוסד לביטוח לאומי.

*** המסלול פעיל ממאי 2021.

**** ביום 1 בינואר 2022 הקופה מוזגה להראל קמ"פ.

***** ביום 1 בינואר 2022 הקופה מוזגה להראל פרופיל אישי למעסיק.

***** החל מינואר 2023.

***** ביום 1 ביולי 2023 מוזג מסלול אג"ח קונצרני לתוך מסלול אג"ח ללא מניות.

ביאור 17 - נתונים אודות קופות הגמל וקרנות הפנסיה שבניהול החברה

א. היקף נכסים מנוהלים, תקבולים ותשלומים

1. קופות בניהול החברה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023		ליום 31 בדצמבר 2023
תשלומים	תקבולים	סך נכסים מנוהלים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,525,856	12,729,091	129,119,725
42	717,942	3,875,242
553,303	213,098	16,285,025
3,079,201	13,660,131	149,279,992
202,958	167,330	6,251,528
18,289	3,052	140,168
29,994	31,513	805,686
139,611	22,087	1,859,360
4,785	3,117	73,510
62,440	113,307	2,104,853
6,272	6,972	181,049
14,170	39,041	1,300,735
531,969	70,117	8,430,346
28,627	9,981	286,836
24,809	2,677	220,381
131,271	43,634	2,537,469
184,955	126,653	3,051,640
159	1,278	30,403
180	1,222	18,857
166,825	296,729	1,657,656
18,568	15,363	128,298
18,643	21,380	148,485
45,460	110,673	563,205
4,360	6,502	24,652
7,664	9,765	39,067
42,882	184,625	653,030
57	846	1,791
52,981	278,869	2,062,910
41,588	160,386	1,046,947
11,081	48,899	392,367
8,832	86,094	666,515
1,089,386	1,859,633	13,188,786
34,125	18,755	208,265
71,462	225,740	1,465,906
118,577	52,594	1,265,467
18,976	14,176	164,572
16,029	23,308	662,427
13,670	16,764	197,095
28,946	79,912	405,330
1,035	521	-
172,035	92,393	2,376,051
43,722	265,559	2,221,603
358	567	33,683
43,338	-	1,080,233
1,302	-	29,056
2,160	-	50,574
1,593	-	48,318
9,076	-	119,089
36,689	-	412,986
157	1,946	28,485
518	-	58,384
3,502,584	4,513,980	58,694,054
6,581,785	18,174,111	207,974,046

הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה
הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית
קרן פנסיה ה.ע.ל

קופות גמל בניהול החברה:

הראל גמל-הראל גמל לגילאי 50 עד 60
הראל גמל-הראל גמל מסלול שקלי
הראל גמל-הראל גמל מסלול מניות
הראל גמל-הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
הראל גמל-הראל גמל אג"ח קונצרני
הראל גמל-הראל גמל לגילאי 50 ומטה
הראל גמל-הראל גמל מסלול כהלכה
הראל גמל-הראל גמל מסלול מחקה מדד S&P 500
הראל גמל -הראל אג"ח עד 25% מניות
הראל גמל-הראל גמל שקלי טווח קצר
הראל גמל-הראל גמל אג"ח ללא מניות
הראל גמל-הראל גמל אג"ח עד 20% מניות
הראל גמל-הראל גמל לגילאי 60 ומעלה
הראל גמל-הראל גמל מסלול עוקב מדדים גמיש
הראל גמל-הראל גמל מסלול משולב סחיר
הראל גמל להשקעה כללי
הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות
הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות
הראל גמל להשקעה מניות
הראל גמל להשקעה הלכה
הראל גמל להשקעה שקלי טווח קצר
הראל גמל להשקעה מסלול מחקה מדד S&P 500
הראל גמל להשקעה מסלול קיימות
הראל גמל השקעה לילד - הלכה
הראל גמל השקעה לילד - סיכון מועט
הראל גמל השקעה לילד - סיכון בינוני
הראל גמל השקעה לילד - סיכון גבוה
הראל השתלמות כללי
הראל השתלמות מסלול שקלי
הראל השתלמות מסלול מניות
הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות
הראל השתלמות אג"ח ללא מניות
הראל השתלמות מסלול חו"ל
הראל השתלמות לטווח ארוך
הראל השתלמות מסלול כהלכה
הראל השתלמות אג"ח קונצרני
הראל השתלמות -הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות
הראל השתלמות מסלול מחקה מדד S&P 500
הראל השתלמות מסלול כספי
הראל קמ"פ - מסלול כללי
הראל קמ"פ - מסלול מניות
הראל קמ"פ - מסלול אג"ח צמוד מדד
הראל קמ"פ - מסלול שקלי
הראל קמ"פ - אג"ח עד 15% מניות
הראל פרופיל אישי למעסיק
הראל קופה לפנסיה תקציבית
הראל דקל קופת גמל לדמי מחלה

סך הכל קרנות פנסיה וקופות גמל בניהול החברה

ביאור 17 - נתונים אודות קופות הגמל וקרנות הפנסיה שבניהול החברה (המשך)

א. היקף נכסים מנוהלים, תקבולים ותשלומים (המשך)

1. קופות בניהול החברה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022	תשלומים
סך נכסים מנוהלים	תקבולים	אלפי ש"ח
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
108,104,465	10,940,857	2,201,554
2,668,764	600,314	5,742
16,149,112	219,284	492,965
126,922,341	11,760,455	2,700,261

הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה
הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית
קרן פנסיה ה.ע.ל

קופות גמל בניהול החברה:

106,036	217,264	5,501,785
16,619	4,041	149,910
17,498	33,336	660,847
104,698	66,390	2,039,581
976	464	37,315
48,428	99,163	1,703,422
3,787	5,877	138,679
3,280	12,810	292,637
411,711	185,728	8,830,420
19,199	5,689	224,389
21,920	5,661	227,433
100,745	96,654	2,614,732
125,956	176,947	2,691,896
128,455	415,133	1,538,262
22,812	25,671	133,275
12,650	45,616	138,006
31,066	153,799	469,952
2,273	10,460	21,546
7,156	5,919	25,250
8,823	54,748	137,270
37,853	257,857	1,673,037
27,389	156,057	884,582
8,272	46,330	332,269
5,995	68,917	496,008
712,439	1,511,723	11,322,174
33,907	21,400	249,267
41,775	166,197	1,177,018
82,352	58,159	1,371,515
14,527	11,610	143,150
3,640	4,785	48,338
8,646	17,804	206,891
20,177	60,267	304,599
742	1,637	16,407
112,858	94,997	2,241,740
7,715	86,433	454,588
35,164	-	1,063,466
357	-	27,306
4,259	-	52,718
2,873	-	49,204
9,705	-	121,669
55,081	-	512,562
1,360	1,790	24,731
142	-	54,346
2,421,316	4,187,333	50,404,192
5,121,577	15,947,788	177,326,533

הראל גמל-הראל גמל לגילאי 50 עד 60
הראל גמל-הראל גמל מסלול שקלי
הראל גמל-הראל גמל מסלול מניות
הראל גמל-הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
הראל גמל-הראל גמל אג"ח קונצרני
הראל גמל-הראל גמל לגילאי 50 ומטה
הראל גמל-הראל גמל מסלול כהלכה
הראל גמל-הראל גמל מסלול מחקה מדד S&P 500
הראל גמל -הראל אג"ח עד 25% מניות
הראל גמל-הראל גמל שקלי טווח קצר
הראל גמל-הראל גמל אג"ח ללא מניות
הראל גמל-הראל גמל אג"ח עד 20% מניות
הראל גמל-הראל גמל לגילאי 60 ומעלה
הראל גמל להשקעה כללי
הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות
הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות
הראל גמל להשקעה מניות
הראל גמל להשקעה הלכה
הראל גמל להשקעה שקלי טווח קצר
הראל גמל להשקעה מסלול מחקה מדד S&P 500
הראל גמל השקעה לילד - הלכה
הראל גמל השקעה לילד - סיכון מועט
הראל גמל השקעה לילד - סיכון בינוני
הראל גמל השקעה לילד - סיכון גבוה
הראל השתלמות כללי
הראל השתלמות מסלול שקלי
הראל השתלמות מסלול מניות
הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות
הראל השתלמות אג"ח ללא מניות
הראל השתלמות מסלול חו"ל
הראל השתלמות לטווח ארוך
הראל השתלמות מסלול כהלכה
הראל השתלמות אג"ח קונצרני
הראל השתלמות -הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות
הראל השתלמות מסלול מחקה מדד S&P 500
הראל קמ"פ - מסלול כללי
הראל קמ"פ - מסלול מניות
הראל קמ"פ - מסלול אג"ח צמוד מדד
הראל קמ"פ - מסלול שקלי
הראל קמ"פ - אג"ח עד 15% מניות
הראל פרופיל אישי למעסיק
הראל קופה לפנסיה תקציבית
הראל דקל קופת גמל לדמי מחלה

סך הכל קרנות פנסיה וקופות גמל בניהול החברה

ביאור 17 - נתונים אודות קופות הגמל וקרנות הפנסיה שבניהול החברה (המשך)

א. היקף נכסים מנוהלים, תקבולים ותשלומים (המשך)

1. קופות בניהול החברה (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2021	
תשלומים	תקבולים	סך נכסים מנוהלים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,837,663	9,546,576	104,551,444
13,012	388,374	2,253,640
434,415	238,861	18,133,025
2,285,090	10,173,811	124,938,109
102,934	196,558	4,504,651
10,260	9,631	181,654
11,542	15,834	513,677
88,484	69,383	2,194,175
1,340	2,002	41,507
77,854	84,850	1,313,929
3,063	8,487	118,726
375	958	-
1,379	9,348	171,325
537,306	182,729	9,776,469
12,578	1,700	158,106
14,359	6,164	255,140
94,010	105,130	2,756,490
97,520	121,631	2,117,674
35,226	303,301	1,132,668
5,140	19,763	143,649
4,668	32,677	89,749
8,705	71,125	320,702
668	7,141	11,557
878	586	3,410
1,369	24,543	50,059
10,917	100,264	1,614,736
11,717	103,037	828,253
3,607	35,620	323,669
2,628	39,258	498,954
-	5	-
550,883	1,289,187	9,667,021
32,862	25,823	262,108
32,658	88,211	872,740
81,069	64,806	1,424,281
11,490	12,070	140,349
4,436	6,095	56,572
5,370	10,221	179,936
18,828	48,397	266,477
1,195	1,405	15,607
111,689	103,340	2,142,219
1,074	15,713	172,034
6,617	-	272,022
198	-	8,498
2,419	-	17,480
4,049	-	48,535
6,242	-	73,284
3,109	-	43,348
691	1,838	27,295
104	-	60,442
271	-	1,599
35	-	6,694
1,000	-	19,351
11,403	-	71,374
11,612	-	77,562
1,890	-	8,947
32,582	-	792,170
667	-	79,296
2,516	-	24,416
119,686	-	664,597
2,195,172	3,218,831	46,617,183
4,480,262	13,392,642	171,555,292

הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה
הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית
קרן פנסיה ה.ע.ל.

קופות גמל בניהול החברה:

הראל גמל-הראל גמל לגילאי 50 עד 60
הראל גמל-הראל גמל מסלול שקלי
הראל גמל-הראל גמל מסלול מניות
הראל גמל-הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
הראל גמל-הראל גמל אג"ח קונצרני
הראל גמל-הראל גמל לגילאי 50 ומטה
הראל גמל-הראל גמל מסלול כהלכה
הראל גמל מסלול חו"ל
הראל גמל-הראל גמל מסלול מחקה מדד S&P 500
הראל גמל -הראל אג"ח עד 25% מניות
הראל גמל-הראל גמל שקלי טווח קצר
הראל גמל-הראל גמל אג"ח ללא מניות
הראל גמל-הראל גמל אג"ח עד 20% מניות
הראל גמל-הראל גמל לגילאי 60 ומעלה
הראל גמל להשקעה כללי
הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות
הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות
הראל גמל להשקעה מניות
הראל גמל להשקעה הלכה
הראל גמל להשקעה שקלי טווח קצר
הראל גמל להשקעה מסלול מחקה מדד S&P 500
הראל גמל השקעה לילד - הלכה
הראל גמל השקעה לילד - סיכון מועט
הראל גמל השקעה לילד - סיכון בינוני
הראל גמל השקעה לילד - סיכון גבוה
קופת גמל למשרתי הקבע בצה"ל
הראל השתלמות כללי
הראל השתלמות מסלול שקלי
הראל השתלמות מסלול מניות
הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות
הראל השתלמות אג"ח ללא מניות
הראל השתלמות מסלול חו"ל
הראל השתלמות לטווח ארוך
הראל השתלמות מסלול כהלכה
הראל השתלמות אג"ח קונצרני
הראל השתלמות -הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות
הראל השתלמות מסלול מחקה מדד S&P 500
הראל קמ"פ - מסלול כללי
הראל קמ"פ - מסלול מניות
הראל קמ"פ - מסלול אג"ח צמוד מדד
הראל קמ"פ - מסלול שקלי
הראל קמ"פ - אג"ח עד 15% מניות
הראל פרופיל אישי למעסיק
הראל קופה לפנסיה תקציבית
הראל דקל קופת גמל לדמי מחלה
הראל עדי שיא מסלול כללי
הראל עדי שיא מסלול כספית
הראל עדי שיא מסלול שקלית ללא מניות
הראל עדי שיא מסלול מדדית ללא מניות
הראל עדי שיא מסלול מניות
הראל עדי שיא אג"ח עד 10% מניות
הראל עדי פיצויים כללי
הראל עדי פיצויים בטא
הראל עדי פיצויים אג"ח
קופת פיצויים רבת מסלולים

סך הכל קרנות פנסיה וקופות גמל בניהול החברה

ביאור 17 - נתונים אודות קופות הגמל וקרנות הפנסיה שבניהול החברה (המשך)

ב. העברת כספים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023		
קרנות פנסיה	קופות גמל	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,740,498	800,907	2,541,405
5,951,024	177,253	6,128,277
242,712	5,520,946	5,763,658
7,934,234	6,499,106	14,433,340

העברות לחברה מגופים אחרים
העברות מחברות ביטוח
העברות מקרנות פנסיה
העברות מקופות גמל
סך כל העברות לחברה

91,980	149,150	241,130
6,588,953	143,935	6,732,888
419,553	2,784,212	3,203,765
7,100,486	3,077,297	10,177,783
833,748	3,421,809	4,255,557

העברות מהחברה לגופים אחרים
העברות לחברות ביטוח
העברות לקרנות פנסיה
העברות לקופות גמל
סך כל העברות מהחברה
העברות, נטו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		
קרנות פנסיה	קופות גמל	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
923,195	595,246	1,518,441
4,221,132	148,187	4,369,319
216,212	7,166,405	7,382,617
5,360,539	7,909,838	13,270,377

העברות לחברה מגופים אחרים
העברות מחברות ביטוח
העברות מקרנות פנסיה
העברות מקופות גמל
סך כל העברות לחברה

146,695	127,597	274,292
6,111,602	103,842	6,215,444
330,948	1,876,706	2,207,654
6,589,245	2,108,145	8,697,390
(1,228,706)	5,801,693	4,572,987

העברות מהחברה לגופים אחרים
העברות לחברות ביטוח
העברות לקרנות פנסיה
העברות לקופות גמל
סך כל העברות מהחברה
העברות, נטו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021		
קרנות פנסיה	קופות גמל	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
488,473	232,467	720,940
2,474,338	137,228	2,611,566
237,132	1,417,322	1,654,454
3,199,943	1,787,017	4,986,960

העברות לחברה מגופים אחרים
העברות מחברות ביטוח
העברות מקרנות פנסיה
העברות מקופות גמל
סך כל העברות לחברה

175,059	164,288	339,347
5,647,862	96,216	5,744,078
359,536	3,648,789	4,008,325
6,182,457	3,909,293	10,091,750
(2,982,514)	(2,122,276)	(5,104,790)

העברות מהחברה לגופים אחרים
העברות לחברות ביטוח
העברות לקרנות פנסיה
העברות לקופות גמל
סך כל העברות מהחברה
העברות, נטו

ביאור 17 - נתונים אודות קופות הגמל וקרנות הפנסיה שבניהול החברה (המשך)

ג. עודף (גירעון) אקטוארי בקרנות הפנסיה

הראל פנסיה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022		2023	
אלפי ש"ח	אחוזים	אלפי ש"ח	אחוזים
(132,863)	(0.13)	(286,393)	(0.22)

גירעון דמוגרפי עבור כל עמיתי הקרן

עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה:

0.22	53	0.73	172	זכאים קיימים לפנסיה
0.48	9,794	0.76	14,746	בסיסי למקבלי קצבה קיימים
-	-	-	-	הלכה למקבלי קצבה קיימים
(3.97)	(229,334)	-	-	בסיסי למקבלי קצבה
(3.47)	(9,762)	-	-	הלכה למקבלי קצבה

הראל כללית			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022		2023	
אלפי ש"ח	אחוזים	אלפי ש"ח	אחוזים
(2,937)	(0.13)	(453)	(0.02)

גירעון דמוגרפי עבור כל עמיתי הקרן

עודף דמוגרפי למבוטחים במסלולי ביטוח הכוללים כיסויים ביטוחיים למקרי מוות ונכות - מסלולים מקיפים

עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה:

1.01	742	0.93	625	בסיסי למקבלי קצבה קיימים
(15.15)	(22,319)	(0.78)	(1,502)	בסיסי למקבלי קצבה
(6.79)	(132)	(3.71)	(147)	הלכה למקבלי קצבה

ביאור 18 - הכנסות מדמי ניהול ותפעול

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
18,438	17,837	13,526

צדדים קשורים (*)

(*) ראה ביאור 24.ב.

ביאור 19 - רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
530	2,639	(3,211)
53	(64)	29
583	2,575	(3,182)
2,902	3,039	10,056
-	1	-
2,902	3,040	10,056
3,485	5,615	6,874

רווחים (הפסדים) מהשקעות פיננסיות, למעט ריבית, הפרשי הצמדה, הפרשי שער בגין:

נכסים זמינים למכירה (א)

נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד (ב)

הכנסות ריבית והפרשי הצמדה מנכסים פיננסיים שאינם בשווי הוגן דרך רווח והפסד

רווח מהפרשי שער בגין השקעות שאינן נמדדות בשווי הוגן דרך רווח והפסד ומנכסים אחרים

סך הכל רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

ביאור 19 - רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון (המשך)

א. רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו בגין נכסים זמינים למכירה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
530	2,639	(3,211)

רווחים (הפסדים) נטו מניירות ערך שמומשו

ב. רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו בגין נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
53	(64)	29

סך הכל רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו בגין נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד ואשר יועדו בעת ההכרה לראשונה

ביאור 20 - עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
91,836	151,558	190,865
(51,721)	(102,262)	(128,675)
40,115	49,296	62,190
26,497	27,527	28,867
75,379	87,766	118,920
42,252	52,323	52,075
(4,707)	(5,180)	(7,039)
179,536	211,732	255,013

הוצאות רכישה:

עמלות רכישה

שינוי בהוצאות רכישה נדחות

סה"כ הוצאות רכישה

עמלות הפצה

עמלות שוטפות אחרות

הוצאות שיווק ורכישה אחרות

בניכוי דמי סליקה

סה"כ עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

ביאור 21 - הוצאות הנהלה וכלליות

הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
62,332	82,800	86,646	השתתפות החברה בשכר עבודה ונלוות של חברה תחת אותה שליטה (1)
115,816	128,720	106,066	דמי ניהול לחברת האם ולחברה תחת אותה שליטה (2)
11,272	27,073	27,135	פחת והפחותות
964	1,358	1,655	ביטוחים
11,885	16,735	22,564	אחזקת משרדים ותקשורת
2,797	3,699	2,467	שיווק ופרסום
148,255	178,732	193,017	השתתפות בהוצאות חברה תחת אותה שליטה (3)
1,384	1,747	1,087	תשלום לגורם מתפעל (4)
12,686	13,069	14,681	ייעוץ משפטי ומקצועי
6,414	9,647	22,988	אחרות
373,805	463,580	478,306	סה"כ (*)

בניכוי -

(40,161)	(50,465)	(50,192)	בניכוי סכומים שסווגו בסעיף עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
333,644	413,115	428,114	סה"כ הוצאות הנהלה וכלליות
22,205	26,825	36,973	(*) הוצאות הנהלה וכלליות כוללות הוצאות בגין מיכון בסך

(1) בגין עובדי חברה בשליטה משותפת שמשרתם כולה או רובה כרוכה בפעילות החברה.

(2) ראה ביאור 1.ב.26 וביאור 2.ב.26.

(3) השתתפות בהוצאות חברה תחת אותה שליטה כוללת הוצאות תפעול המוקצות מחברה תחת אותה שליטה. ראה בנוסף ביאור 24, בדבר יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

(4) השירותים המסופקים על ידי הגורם המתפעל כוללים בעיקר, ניהול חשבונות עמיתי קופות הגמל, עריכת המידע הנמסר לעמיתי הקופות וניהול מערכת החשבונות של הקופות.

ביאור 22 - הוצאות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
4,023	4,427	6,016	דמי סליקה

ביאור 23 - הוצאות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	-	8	הוצאות ריבית והפרשי הצמדה בגין:
1,155	4,561	1,865	ריבית והצמדה מס הכנסה
-	-	11,167	הלוואה מהחברה האם (ראו ביאור 15)
6	-	506	התחייבויות לבנקים
1,161	4,561	13,546	הוצאות מימון אחרות (ראו ביאור 1.ב.26)
			סך הכל הוצאות מימון

ביאור 24 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

חברות תחת אותה שליטה	חברות בעלות שליטה	בדבר תנאים ראה באור	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
			ליום 31 בדצמבר, 2023
642	-	4.ב.26	חייבים ויתרות חובה
146,496	6,157	2.ב.26, 1.ב.26 5.ב.26, 3.ב.26	זכאים ויתרות זכות
			ליום 31 בדצמבר, 2022
1,289	-	4.ב.26, 3.ב.26	חייבים ויתרות חובה
151,423	5,854	2.ב.26, 1.ב.26 5.ב.26	זכאים ויתרות זכות
-	185,000	15	התחייבויות פיננסיות - הלוואה מהחברה האם

יתרת נכסי חוב וחובות שוטפים הגבוהה ביותר במשך השנה של בעלי עניין עמדה על 200,573 אלפי ש"ח.

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

בעל עניין וצדדים קשורים אחרים	חברות תחת אותה שליטה	חברות בעלות שליטה	בדבר תנאים ראה באור	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
				לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2023
-	13,526	-	4.ב.26, 3.ב.26	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
(1,032)	(194,842)	(60,231)	5.ב.26, 2.ב.26, 1.ב.26	הוצאות הנהלה וכלליות
(11,302)	(49,608)	-		הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות (*)
-	-	(1,865)	15	הוצאות מימון
				לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022
-	17,837	-	4.ב.26, 3.ב.26	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
(823)	(204,759)	(59,223)	5.ב.26, 2.ב.26, 1.ב.26	הוצאות הנהלה וכלליות
(12,446)	(48,624)	-		הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות (*)
-	156	-		השתתפות בהוצאות עמלות
-	-	(4,561)	15	הוצאות מימון
				לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2021
-	18,438	-	4.ב.26, 3.ב.26	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
(883)	(171,860)	(57,710)	5.ב.26, 2.ב.26, 1.ב.26	הוצאות הנהלה וכלליות
(10,192)	(39,455)	-		הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות (*)
-	156	-		השתתפות בהוצאות עמלות
-	-	(1,155)	15	הוצאות מימון

(*) חלק מפעילותה של החברה בתחום השיווק הפנסיוני כולל תשלום עמלות שוטפות ועמלות רכישה ומבוצע עם סוכנויות ומנהלי הסדר שעונים על הגדרת צדדים קשורים. פעילות זו מבוצעת במהלך העסקים הרגיל ובמחירי שוק. כמו כן, רכישת הטבות ביטוחיות לעמיתי הקרנות מבוצעת מול חברה בשליטה משותפת במהלך העסקים הרגיל ובמחירי שוק.

ג. הטבות לאנשי מפתח ניהוליים

במהלך שנות הדוח שימשו אנשי מפתח ניהוליים בחברה בתפקידים נוספים בחברות מנהלות אחרות בקבוצת הראל, ואנשי מפתח ניהוליים אחרים בקבוצת הראל שימשו בתפקידי ניהול גם בחברה. על רקע זה, לא ניתן לקבוע את החלק מהטבותיהם אותם יש לייחס לחברה.

ביאור 25 - ניהול סיכונים

א. כללי

החברה, קרנות הפנסיה וקופות הגמל אשר בניהולה פועלות בתחומים שונים של שוקי ההון בארץ ובעולם. פעילויות אלה חושפות, בין היתר את החברה לסיכונים פיננסיים שונים, כגון סיכונים שוק (סיכון מניות, סיכון מטבע חוץ, סיכון מדד מחירים לצרכן, סיכון ריבית, סיכון מרווח אשראי), סיכון אשראי וסיכון נזילות. לסיכונים אלה נלווים סיכונים תפעוליים, סיכונים משפטיים, סיכונים מוניטין וסיכונים עסקיים.

שינויים בגורמי סיכון שוק עלולים לגרום להפסדים, באופן ישיר עקב ירידת שווי ההשקעות העצמיות של החברה, ובאופן עקיף לאור מנגנון גביית דמי הניהול. ירידות בשוק ההון גורמות לתשואות נמוכות עבור עמית הקרנות והקופות ועשויות להביא לעליה במספר הפדיונות והעזיבות.

ביאור זה כולל בין היתר תיאור תמציתי של מדיניות ניהול הסיכונים, תהליכי העבודה לזיהוי הסיכונים, למדידתם ולניהולם והבקורות הקיימות בקשר לסיכונים אליהם חשופה החברה.

המתואר בביאור זה מתייחס למכלול פעולותיה של החברה ובעיקר לניהול כספי העמיתים בקרנות ובקופות המנוהלות על ידה. ההשפעות והחשיפות הפיננסיות המתוארות להלן הינן אלו הישירות הנגזרות מתמהיל הנכסים וההתחייבויות של החברה בלבד.

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים

מדיניות החברה בתחום ניהול הסיכונים מבטיחה קיומם של תהליכים לזיהוי, הערכה, מדידה, ניהול וניטור של הסיכונים באופן יזום ומתוכנן מבעוד מועד על מנת להבטיח חשיפה מבוקרת לסיכונים אלה, תוך עמידה בדרישות הרגולטוריות ושמירה על יעדיה העסקיים של החברה, על המוניטין שלה ועל איתנותה הפיננסית.

מדיניות ניהול הסיכונים בחברה מושתתת על:

- ממשל תאגידי הבנוי על שלושה קווי הגנה המנהלים תקשורת טובה: הנהלות התחומים העסקיים, גורמי ניהול סיכונים וביקורת פנימית.
- הגדרה ברורה של חלוקת אחריות והאצלת סמכויות בנוגע לפעולות הכרוכות בנטילת סיכונים על הגורמים העסקיים בחברה.
- קביעת מגבלות ותקרות חשיפה לסיכונים.
- יישום מסגרת ניהול סיכונים הכוללת פעולות לזיהוי, מדידה, הערכה וניטור סיכונים ומוקדי סיכון חדשים.
- קיום סביבת בקרה פנימית נאותה שתעגן בנהלים ברורים והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה על הסיכונים, המאפשרים פיזור, קיזוז ו/או העברת הסיכונים לגורם אחר והגבלתם לרמה שנקבעה מראש.
- פעולות גילוי ודיווח בנוגע לפרופיל הסיכונים לגורמים הרלוונטיים.

ניהול הסיכונים נעשה הן בראייה קבוצתית והן ברמת החברה הבודדת ומנוהל על ידי מנהלת הסיכונים הראשית של הקבוצה. מנהלת הסיכונים פועלת באופן עצמאי מהיחידות העסקיות, תוך ראייה אובייקטיבית של הסיכונים, ועובדת בשיתוף עם יחידות תומכות אחרות.

אגף ניהול סיכונים כפוף למנהלת הסיכונים הראשית ומסייע בידה ביישום תפקידה, הכוללים בין היתר, תהליכי עבודה לזיהוי, הערכה, מדידה ודיווח של סיכונים ומתן סיוע מקצועי בפיתוח מתודולוגיות, כלים ושיטות עבודה לניהול הסיכונים השונים להם חשופה החברה.

דירקטוריון החברה מפקח על פעולות עסקיות המערבות נטילת סיכונים וכן על תהליכי ניהול הסיכונים באמצעות הגדרת מדיניות ואסטרטגיות בתחום ניהול הסיכונים, כולל, בין היתר, נהלים בעניין ניהול סיכונים ומגבלות חשיפה לסיכונים, וכן אופן הציות לנהלים ולגבולות החשיפה שנקבעו.

בהתאם לדרישת חוזר גופים מוסדיים 31-9-2018 בנושא דירקטוריון גוף מוסדי - סימן י"א, מונתה ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים, המהווה כלי של הדירקטוריון, המאפשר לייעל את עבודתו באמצעות דיונים מקדימים ומעמיקים בנושאים הקשורים לניהול סיכונים במסגרת מצומצמת יותר של דירקטורים בעלי מומחיות לנושא. במסגרת תפקידה דנה הוועדה בנושאים הקשורים לניהול סיכונים וגיבשה המלצות לדירקטוריון.

מנכ"ל החברה אחראי על פעולות עסקיות הכרוכות בנטילת סיכונים ועל יישום מדיניות ניהול הסיכונים, ומדווח עליהם ישירות לדירקטוריון. פעילות המנכ"ל נתמכת על ידי מנהלת הסיכונים וחברי הנהלה בכירים נוספים.

גורמים ומנהלים נוספים בחברה אחראים על ניהול סיכונים ספציפיים, כגון: מנהל הכספים האחראי על ניהול סיכונים הקשורים לדיווח הכספי, כולל יישום הוראות SOX, אשר הוחלו על גופים מוסדיים (ראה לעיל), היועצת המשפטית הממונה על האכיפה והציות, מנהל אבטחת מידע, מנהל אגף לוגיסטיקה האחראי על ניהול סיכונים המשכיות עסקית ומבקר הפנים האחראי על ביצוע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים ושל יעילות מערך ניהול הסיכונים בחברה.

בחברה בוצעו סקרים לזיהוי והערכת הסיכונים המהותיים והערכת הבקורות והכלים לניהולם. בחברה קיים תהליך דיווח רבעוני מבעלי תפקידים בתחומי הפעילות השונים בדבר שינויים מהותיים בפרופיל הסיכונים של החברה אל מנהלת הסיכונים וממנה להנהלה ולדירקטוריונים.

השיטות ונהלי העבודה בתחום ניהול הסיכונים נבחנים ומתעדכנים באופן שוטף, תוך התחשבות במדיניות ניהול הסיכונים בחברה, בשינויים החלים בסביבה העסקית בארץ ובעולם ובהנחיות ודרישות הממונה והרגולציה.

ביאור 25 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

החברה משקיעה באמצעים לשיפור כלי הבקרה בתחומי הסיכון השונים ותהליכי עבודה רבים בחברה הוסדרו באמצעות נהלים מפורטים. כמו כן, החברה משקיעה משאבים נכבדים בהקצאת והכשרת כוח אדם, במחשוב ובתהליכי עבודה בתחום ניהול הסיכונים, תוך ציות לרגולציה שפורסמה והינה מחייבת ויישום מטרות ומדיניות החברה בתחום ניהול הסיכונים.

להלן יתוארו מדיניות ותהליכי עבודה המתייחסים לזיהוי, מדידה והערכה, בקרה והפחתה, ניטור ודיווח של הסיכונים השונים להם חשופה החברה.

סיכוני שוק

הסיכונים הפיננסיים מנוהלים באמצעות פיזור בין אפיקי השקעה, ענפים ומנפיקים, בחינה וניתוח של הנכסים טרם קבלת החלטת ההשקעה ובמהלך חיי ההשקעה ועמידה במגבלות חשיפה.

מגבלות שונות לחשיפות לסיכוני שוק, אשר נועדו לצמצם את הנזק שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בשווקים, מתייחסות, בין היתר, לתקרות השקעה במניות, חשיפה מרבית לאגרות חוב קונצרניות בהתאם לדירוג, לחשיפה מרבית להשקעה בודדת, לחשיפה למגזרי הצמדה ולחשיפה לריבית. מדיניות ניהול סיכוני השוק כפופה גם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 (להלן: תקנות ההשקעה).

הבקרה על ניהול סיכוני שוק מבוצעת באמצעות דיווחים ניהוליים תקופתיים המוצגים בוועדות ההשקעות השונות ובפני ההנהלה והדירקטוריון ומדי שנה נכללים גם בדוח מנהלת הסיכונים לדירקטוריון.

יחידת הבקרה בחטיבת ההשקעות אחראית לביצוע בקרה שוטפת של עמידה במגבלות השקעה ובמגבלות הדירקטוריון ונעזרת, בין היתר, במערכת ממוחשבת ובדוחות המתריעים על חריגות.

לפירוט בדבר החשיפה לסיכוני שוק ראו סעיף ד' להלן.

סיכוני אשראי

מדיניות ניהול סיכוני האשראי של החברה מתבססת על פיזור וגיוון תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר, באופן שיתרום להשגת תשואה הולמת עבור הסיכון הניטל, בהתאם למגבלות שהוגדרו, תוך הבנת פרופיל סיכון האשראי של החברה ופירוט תחומי אחריותם של הגורמים המעורבים בתהליכי זיהוי, מדידה, ניטור ובקרה של סיכון האשראי. המסגרת למתן וניהול אשראי כוללת גם נהלים ומתודולוגיות, על פיהם יש לפעול.

תיק ההשקעות של החברה המנהלת מנוהל ברמת סיכון אשראי נמוכה, ותוך התבססות גבוהה על אג"ח ממשלתי ואג"ח קונצרני סחיר בדירוג השקעה.

לפירוט בדבר החשיפה לסיכוני אשראי ראו סעיף ו' להלן.

האטה כלכלית בישראל

למצב המשק הישראלי השפעה מהותית על החברה. האטה כלכלית עשויה להקטין את חיסכון העמיתים בקרנות שבניהול החברה, הן כתוצאה מהקטנת ההפקדות והן מגידול בפדיונות שינבעו מעליה בשיעור האבטלה וירידה בשכר. כמו כן, כתוצאה מהאטה עלול לגדול הסיכון שבחשיפה להשקעות. בקבוצה קיים אגף כלכלה ומחקר המפרסם סקירות כלכליות שבועיות וחדשיות על מצב המשק המקומי והבינלאומי וכן מבצע מעקב אחר אינדיקטורים כלכליים מרכזיים מתוך מטרה להתריע על התפתחויות כלכליות שליליות בארץ ובעולם. לפירוט בדבר השפעת מלחמת חרבות ברזל על תנאי המקרו בישראל, ראו ביאור 1.ב.

סיכונים ענפיים**שינויים רגולטוריים**

החברה חשופה לשינויים ברגולציה הנוגעים לתחומי פעילותה. בחברה מתבצע מעקב שוטף אחר כלל החוזרים, טיטות, ניירות עמדה והכרעות עקרוניות של הממונה וכן מבוצע ניתוח של השלכות השינויים על פעילות החברה והשוק והסיכונים אליהם חשופה החברה.

ניוד החיסכון הפנסיוני, כניסת הבנקים ליעוץ בתחום החיסכון ארוך הטווח וביטולים

התקנות בעניין ניוד החיסכון הפנסיוני, אשר נועדו לאפשר לצרכן לנייד את החיסכון הפנסיוני בכל עת בין הגופים המנהלים ולהגביר את התחרות בין הגופים הני"ל מגדילות את חשיפת הקבוצה לגידול בשיעור ביטולים. להתממשות סיכון זה עלולה להיות השלכה על פעילות החברה ותוצאותיה וכן על הערך הגלום שלה.

למודל דירוג קופות הגמל של הבנקים עשויה להיות השפעה מהותית על עסקי החברה. על כן בחברה מתבצע מעקב שוטף אחר דירוג הקופות בבנקים השונים.

החברה חשופה לרמת תחרות גבוהה הן מצד קופות גמל וקרנות פנסיה מתחרות והן ממוצרי חסכון ארוך טווח אחרים דוגמת פוליסות חסכון ביטוח חיים. העלייה בתחרות מושפעת גם מהשינויים ברגולציה. בחברה מתבצע מעקב שוטף אחר רמות המחירים בשוק וכן מתבצעות פעולות לשימור לקוחות קיימים וגיוס לקוחות חדשים.

ביאור 25 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

סיכונים מיוחדים לחברה המנהלת

סיכונים תפעוליים

הסיכון התפעולי שלוב בכלל הפעילויות, המוצרים, המערכות ותהליכי העבודה המבוצעים בחברה. לפיכך, קיימת חשיבות למודעות ולניהול הסיכון התפעולי בכל הרמות.

האחריות על ניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלים בדרגות הניהול השונות בחברה, בתמיכה מקצועית של אגף ניהול סיכונים המופקד על הכוונה מתודולוגית ויישום המדיניות בראיית על. חלק מהסיכונים התפעוליים מנוהלים על ידי גורמי בקרה נוספים, כגון מנהל אגף SOX, אכיפה וציות, אחראי אבטחת מידע ואחראי היערכות לשעת משבר.

בנוסף, מבקר הפנים משלב בתוכנית הביקורת נושאים שהוערכו בסקרי סיכונים בנושאים המחייבים בקרה מקיפה.

לאור רצונה של החברה להפחית סיכונים תפעוליים, פועלת החברה ליישום בקורות למזעור החשיפה לסיכונים אלה, תוך התחשבות בשיקולי מהותיות וכדאיות.

אגף ניהול סיכונים מבצע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים, תוך שימת דגש מיוחד על סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיות מידע וסייבר וסיכונים המשכיות עסקית.

מסגרת ניהול הסיכון התפעולי מבוססת, בין היתר, על סטנדרטים גבוהים של יושרה ואתיקה, מחויבות לממשל ארגוני יעיל, כולל בין היתר הפרדת תפקידים, מניעת ניגודי עניינים, הגדרת סמכויות ואחריות והגדרת נהלי עבודה לתהליכים השונים.

על מנת להעמיק את המודעות לציות ולתהליכי בקרה נוספים, גיבשה ואימצה החברה קוד אתי, המהווה מצפן לעבודה השוטפת, ונועד להנחות ולכוון את התנהגות העובד במצבים של דילמות ושאלות לגבי ההתנהגות הראויה והכונה מבחינה ערכית ומקצועית.

מעבר לפעילויות בקרה שוטפות בתהליכי העבודה, פועלת בחברה יחידת בקרה ייעודית, אשר בודקת עמידת הגורמים השונים בנהלים, במגבלות שהוגדרו ובהוראות הדין ומסייעות למנהלי הפעילויות למלא אחריותם בהקשר לסיכונים תפעוליים.

קיימות גם בקורות ממוכנות במערכות תפעוליות שמטרתן להגביל חשיפה לסיכון תפעולי.

סיכונים מעילות והונאות

אופי הפעילות, המבנה הארגוני ומדרג הסמכויות המייחדים את החברה וכן היקף הכספים המנוהלים על ידה, חושפים אותה גם לאפשרות של הונאות ומעילות מצד גורמים בתוך החברה ומחוץ לחברה. בנושא ניהול סיכונים מעילות והונאות פועלת החברה בהתאם להוראות שער 5 חלק 3 פרק 1 בחוזר המאוחד בעניין הונאות ומעילות ובהתאם למדיניות פנימית, הכוללת מסגרת עבודה שיטתית למניעה, איתור, דיווח ותגובה מצמצמת נזקים לאירועי מעילות והונאות. עיקרי המדיניות באים לידי ביטוי בנהלי העבודה של החברה, בתהליכי העבודה בפועל ובקוד האתי, שמטרתו להנחות את עובדי החברה בנושאי התנהגות, משמעת ואתיקה בעבודה.

סיכונים טכנולוגיות מידע

מערך טכנולוגיות המידע הוא מרכיב מרכזי בתפעול ובניהול התקין של החברה. דירקטוריון החברה אישר מסמך מדיניות קבוצתי בנושא ניהול טכנולוגיות המידע.

בחינת סיכונים ה-IT מתבצעת באופן שוטף, הן ברמת תהליכי ה-IT המהותיים המנוהלים בחברה והן ברמת מערכות המידע והתשתיות. הטיפול בסיכונים הנובעים מתהליכי IT מהותיים מבוצע כחלק מתפישת הבקרה המיושמת בהראל המשמר מחשבים, בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2010-9-4 בנושא ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים.

סיכונים סייבר ואבטחת מידע

החברה חשופה בפעילותה לסיכון סייבר אשר עלול לנבוע משימוש לא מורשה בזכות, הפרעה לפעילות על ידי פגיעה בפעילות הרשת או השבתת שירותים, פגיעה במערכות, גניבה של נכסים דיגיטליים, החדרה של קודים או תוכנות זדוניות, חדירה למערכת או חשיפת מידע. תפיסת ההגנה של הראל בניהול סיכונים סייבר ואבטחת מידע בנויה על 3 שכבות: שכבת הגנה טכנולוגית, שכבת טיפול באירועים ושכבת רגולציה, ארגון ושיטות. בנוסף להיערכות תפעולית, החברה רכשה כיסוי ביטוחי כנגד פשעי מחשב, בכללם אירועי סייבר.

ביאור 25 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

סיכוני סייבר ואבטחת מידע (המשך)

ב-31 באוגוסט 2016 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2016-9-14 בנושא "ניהול סיכוני סייבר בגופים מוסדיים". החוזר מגדיר עקרונות לניהול סיכוני סייבר בגוף מוסדי ומחייב לנהל סיכונים אלו. ההוראה מתייחסת, בין היתר, לנושאים הבאים: ממשל תאגידי - תפקידים ותחומי אחריות, הערכת סיכונים, הגנת סייבר, ניטור ובקרה, אבטחת מערכות, תקשורת ותפעול, ניהול משתמשים והרשאות, מיקור חוץ, שירותי מחשוב בענן, אבטחה פיסית וסביבתית, אבטחת ערוצי קשר עם לקוחות וגורמים חיצוניים.

בהתייחס לסיכוני אבטחת מידע וסייבר, ובהתאמה לחוזר 2016-9-14 בנושא "ניהול סיכוני סייבר בגופים מוסדיים", הדירקטוריונים של הגופים המוסדיים בקבוצה אימצו ואישרו מדיניות בנושא ניהול סיכוני סייבר. אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר סיכונים תקופתי על חשיפות החברה לסיכוני סייבר.

בנוסף, מתקיימות פגישות תקופתיות של ועדת היגוי לניהול סיכוני סייבר.

סיכוני המשכיות עסקית

היערכות החברה להמשך פעילות בעת משבר (DRP) והמשכיות עסקית מתבצעת בשני מישורים: הערכות לנפילת מערכות המחשוב והערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים ברמת גן.

מערכות המחשוב נמצאות באתר חיצוני ומערכות חלופיות נמצאות באתר נפרד. במקרה של נפילה של מערכות המחשוב תוכל הקבוצה תוך זמן קצר יחסית לחדש את כל שירותי המחשוב הקריטיים דרך המערכות החלופיות באמצעות קווי תקשורת מאובטחים חלופיים.

בהתייחס להערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים ברמת גן, הגופים המוסדיים בקבוצה נערכים להתארגנות של עובדים באתרים אחרים של הקבוצה, לגיבוי וביצוע עבודה במשמרות. כל תת-יחידה תיערך להתרחשות אירוע כאמור באמצעות תהליכי גיבוי לוגיסטי וכתובת נהלי יחידה להסדרת ההתנהלות עם קרות אירוע כאמור.

בחברה קיים ספר נהלים המסדיר את אופן ההתנהלות עם קרות כל אחד מן האירועים הנ"ל. בנוסף, מתבצעים תרגולים במסגרת הקבוצה לאירוע משבית (קטסטרופלי), בו מתורגלים תהליכים לוגיסטיים נבחרים ומופעלות תוכנות ומערכות מרכזיות מהאתר החלופי.

במשבר הקורונה החברה נערכה מבחינה מיכונית ותפעולית לאפשר המשכיות עסקית ועבודה מהבית בהיקף נרחב במצב של מגפה.

תקדימים משפטיים מהותיים ותובענות ייצוגיות

הקבוצה חשופה להחלטות שיפוטיות המהוות תקדים משפטי מחייב ביחס לפעילות החברה.

לתובענות ייצוגיות ולתביעות משפטיות מהותיות אחרות כנגד החברה, עלולה להיות השפעה מהותית על עסקיה. הליכים כאמור יכול שינבעו גם מפעולות של צדדים שלישיים (כגון סוכנים), מבלי שלחברה תהיה יכולת חזרה מעשית לאותם צדדים שלישיים.

הייעוצת המשפטית של החברה אחראית לניהול הסיכון המשפטי, מסתייעת במידת הצורך ביעוץ משפטי חיצוני ומעניק תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות החברה. במסגרת זו, ניהול השוטף של הסיכון המשפטי מתבטא בעיקר במתן ייעוץ משפטי שוטף לאורגנים המוסמכים בחברה בנושאים השונים הכרוכים בפעילות החברה, בהכנת מסמכי התקשרות, בניהול הידע המשפטי בחברה, ובכלל זה עדכון הגורמים הרלוונטיים בשינוי הוראות דין ורגולציה לסוגיהם, אשר יש להם השלכה על עבודת החברה, בהתאמת מערך ההסכמים והנהלים לשינויים אלה ובעדכונים שוטפים של מערכות ההסכמים והמסמכים שבשימוש החברה, וברכז התביעות הייצוגיות נגד החברה והפיקוח על הגורמים המקצועיים המטפלים בהן מטעם החברה.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא את דרישות החוק פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה, המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציות להוראות הרלוונטיות להם. בינואר 2012 החברה אימצה תכנית אכיפה, במסגרת יישום הוראות חוק הגברת האכיפה בשוק ההון, המתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ופיקוחו על ביצועה.

ביאור 25 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

סיכון ציות והלבנת הון

פעילויות מהותיות בחברה כפופות להוראות רגולטוריות שונות. אי עמידה בדרישות רגולטוריות עלולה לגרום סנקציות ועיצומים כספיים כלפי החברה ועשויה להוות בסיס לתביעות נגדה.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא את דרישות החוק, פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציית להוראות הרלוונטיות להם. החברה אימצה תכנית אכיפה ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ויפקחו על ביצועה.

בהתאם להוראות צו איסור הלבנת הון שנכנס לתוקפו במרס 2018 וחוזר גופים מוסדיים 2018-9-2 בנושא ניהול סיכונים הלבנת הון שפורסם בפברואר 2018, החברה קבעה מדיניות ניהול סיכונים בנושא ומינתה אחראי למילוי חובות, בהתאם לדרישות הרגולציה, באופן שיבטיח את קיומה של תשתית ארגונית מתאימה ואמצעים להפחתת הסיכון. כמו כן, החברה גיבשה נהלים ליישום מדיניות ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, ועדכנה נהלים רלוונטיים, כך שיתייחסו, בין היתר, להליך של זיהוי והכרת הלקוח, לסיווג של חשבון בסיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור, לקיום בקרה שוטפת, לניהול רישומים ולדיווח. בנוסף, החברה אימצה גישה מבוססת סיכון, על מנת לזהות, להעריך ולהתמודד באפקטיביות עם סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, במסגרתה בוצע סקר לזיהוי והערכה של סיכונים הלבנת הון ומימון הטרור בפעילויות השונות.

סיכון מוניטין

המוניטין של החברה הינו אחד הנכסים היקרים ביותר שלה והגנתו הינה חיונית לפעילות החברה. בשל כך, החברה עושה כל מאמץ לשמר את המוניטין החיובי הקיים. ניהול סיכון המוניטין מסתמך על תרבות אתית חזקה שבה מופעל שיקול דעת בסביבה מובנית ומודעת סיכונים. הערכת סיכון המוניטין מהווה שיקול עיקרי בהערכת כל פעילות עסקית, התקשרות ושיתוף פעולה. כל יחידה עסקית אחראית לביצוע הפעולות הנדרשות על מנת להבטיח מזעור החשיפה לסיכון המוניטין בממשקי עבודה אל מול שותפים עסקיים וצדדים שלישיים.

ג. דרישות חוקיות

המסגרות הרגולטוריות קובעות הסדרים שונים ומציבות דרישות רבות ביחס לסיכונים הייחודיים להם חשופים גופים מוסדיים וגופים שעיסוקם בשוק ההון והפיננסים. ניהול הסיכונים בחברה מונחה על ידי הסדרי חקיקה רבים אשר פורסמו במהלך השנים האחרונות, הכוללים דרישות שונות, שהעיקריות בהן:

- דרישות, מתוקף החוזר המאוחד, שער 5, חלק 1, פרק 10-ניהול סיכונים, המתייחסות למינוי מנהל סיכונים, תפקידי מנהל הסיכונים ומארג היחסים שלו עם בעלי תפקידים אחרים.
- דרישה לקביעת מדיניות חשיפה לסיכונים, תקרות חשיפה, נהלים וכלים למדידה ולבקרת הסיכונים.
- דרישות, מתוקף החוזר המאוחד, שער 5, חלק 2, פרק 4-ניהול נכסי השקעה, המתייחס לניהול סיכונים אשראי.
- הוראות לעניין טיפול בקטגוריות ספציפיות של סיכונים תפעוליים: מעילות והונאות, סייבר, ניהול המשכיות עסקית, סיכונים טכנולוגיות מידע, סיכונים ציות ובקרה על דיווח כספי (SOX).

החברה מיישמת את דרישות החוקים והחוזרים.

ד. סיכונים שוק

1. סיכון שוק הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסיים ושל התחייבויות פיננסיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכונים שוק כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית, בשערי מניות, במדד מחירים לצרכן ובמטבע חוץ.

2. מבחני רגישות הנוגעים לסיכונים שוק

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי במשתנים אלה על הרווח (הפסד) לשנה ועל הרווח הכולל (הון עצמי). ניתוח הרגישות הינו ביחס לנכסים הפיננסיים ולהתחייבויות הפיננסיות בגין משתנה הסיכון הרלוונטי נכון לכל מועד דיווח, ובהנחה שכל שאר המשתנים האחרים קבועים. כך, למשל, השינוי בריבית הינו בהנחה, שכל הפרמטרים האחרים לא השתנו. כמו כן, הונח שהשינויים האמורים אינם משקפים ירידת ערך פרמננטית של נכסים המוצגים בעלות מופחתת או של נכסים זמינים למכירה ולפיכך, בניתוח הרגישות לעיל, לא נכללו בגין נכסים אלו הפסדים מירידת ערך.

ניתוח הרגישות, מביא לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד ללא השפעות משניות.

יצוין גם כי הרגישויות אינן ליניאריות, כך ששינויים גדולים או קטנים יותר ביחס לשינויים שמתוארים להלן אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של השפעת אותם שינויים.

ביאור 25 - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני שוק (המשך)

2. מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2023						
שיעור השינוי בש"ח של מטבע חוץ		שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעורי הריבית (א)		
-10%	+10%	-1%	+1%	-1%	+1%	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(1)	1	(979)	979	1,972	(1,972)	רווח (הפסד)
(1)	1	(979)	979	7,024	(6,689)	רווח כולל (הון עצמי) (ב)

ליום 31 בדצמבר, 2022						
שיעור השינוי בש"ח של מטבע חוץ		שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעורי הריבית (א)		
-10%	+10%	-1%	+1%	-1%	+1%	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(1)	1	(548)	548	1,256	(1,255)	רווח (הפסד)
(1)	1	(548)	548	5,193	(4,958)	רווח כולל (הון עצמי) (ב)

ליום 31 בדצמבר, 2021						
שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעור השינוי בש"ח של מטבע חוץ		שיעורי הריבית (א)		
+1%	-1%	+10%	-10%	+1%	-1%	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
650	(650)	1	(1)	1,182	(1,180)	רווח (הפסד)
650	(650)	1	(1)	3,942	(3,787)	רווח כולל (הון עצמי) (ב)

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסי של המכשיר וביחס למכשירים עם ריבית משתנה החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוחי הרגישות ביחס לרווח הכולל מביאים לידי ביטוי גם את ההשפעה על הרווח (הפסד) לשנה.

ניתוחי הרגישות מבוססים על הערך בספרים ולא על שווי כלכלי.

ביאור 25 - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני שוק (המשך)

3. פירוט הנכסים וההתחייבויות של החברה בחלוקה לבסיסי הצמדה:

ליום 31 בדצמבר 2023					
ללא הצמדה	לממד בהצמדה	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	פריטים לא פיננסיים ואחרים	סך הכל	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	-	-	537,805	537,805	נכסים בלתי מוחשיים
-	-	-	545,097	545,097	הוצאות רכישה נדחות
-	-	-	170	170	רכוש קבוע
-	11,443	-	11,443	-	נכסי מיסים שוטפים
17,533	-	-	18,984	1,451	חייבים ויתרות חובה
17,533	11,443	-	1,113,499	1,084,523	
106,213	137,735	-	243,948	-	השקעות פיננסיות:
-	20	-	20	-	נכסי חוב סחירים
-	599	-	599	-	נכסי חוב שאינם סחירים
106,213	138,354	-	244,567	-	אחרות
24,349	-	17	24,366	-	סה"כ השקעות פיננסיות
148,095	149,797	17	1,382,432	1,084,523	מזומנים ושווי מזומנים
-	-	-	770,289	770,289	סך הכל נכסים
-	-	-	131,503	131,503	סך כל הון
180,640	-	-	180,640	-	התחייבויות:
300,000	-	-	300,000	-	התחייבויות מסים נדחים
480,640	-	-	612,143	131,503	זכאים ויתרות זכות
480,640	-	-	1,382,432	901,792	התחייבויות פיננסיות
(332,545)	149,797	17	-	182,731	סך הכל התחייבויות
					סך הכל הון והתחייבויות
					סך הכל חשיפה

ביאור 25 - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני שוק (המשך)

3. פירוט הנכסים וההתחייבויות של החברה בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2022					
ללא הצמדה	לממד בהצמדה	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	פריטים לא פיננסיים ואחרים	סך הכל	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	-	-	546,749	546,749	נכסים בלתי מוחשיים
-	-	-	416,422	416,422	הוצאות רכישה נדחות
-	-	-	227	227	רכוש קבוע
-	6,486	-	-	6,486	נכסי מיסים שוטפים
16,747	-	-	1,444	18,191	חייבים ויתרות חובה
16,747	6,486	-	964,842	988,075	
74,434	76,095	-	-	150,529	השקעות פיננסיות:
-	30	-	-	30	נכסי חוב סחירים
-	648	-	-	648	נכסי חוב שאינם סחירים
74,434	76,773	-	-	151,207	אחרות
76,280	-	17	-	76,297	סה"כ השקעות פיננסיות
167,461	83,259	17	964,842	1,215,579	מזומנים ושווי מזומנים
-	-	-	722,557	722,557	סך הכל נכסים
-	-	-	132,514	132,514	סך כל הון
175,508	-	-	-	175,508	התחייבויות:
185,000	-	-	-	185,000	התחייבויות מסים נדחים
360,508	-	-	132,514	493,022	זכאים ויתרות זכות
360,508	-	-	855,071	1,215,579	התחייבויות פיננסיות
(193,047)	83,259	17	109,771	-	סך הכל התחייבויות
					סך הכל הון והתחייבויות
					סך הכל חשיפה

ה. סיכוני נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון שהחברה תידרש לממש את נכסיה במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבויותיה. צורך אפשרי לגיוס מקורות באופן בלתי צפוי ובזמן קצר עשוי לחייב מימוש נכסים משמעותי באופן מהיר ומכירתם במחירים שלא בהכרח ישקפו את שווי השוק שלהם.

מתוך יתרת הנכסים של החברה ליום 31 בדצמבר 2022, סך של כ-268,314 אלפי ש"ח הינם מזומנים ושווי מזומנים ונכסים סחירים הניתנים למימוש מיידי. על פי תקנות ההשקעה על החברה להחזיק בנכסים נזילים בסכום שלא יפחת מ-50% מההון הנדרש.

מועד הפירעון המשוער של ההתחייבות הפיננסית של החברה יחול ב-1 בינואר 2026. ראו ביאור 15.

ביאור 25 - ניהול סיכונים (המשך)

1. סיכונים אשראי

סיכון אשראי הוא סיכון להפסד כספי שיגרם לחברה אם לקוח או צד שכנגד למכשיר פיננסי לא יעמוד בהתחייבויותיו החוזיות, והוא נובע בעיקר מחובות של חייבים אחרים וכן מהשקעות בניירות ערך.

מזומנים ושווי מזומנים

החברה מחזיקה במזומנים בבנקים המדורגים AA- עד AA+ בהתבסס על הדירוג של חברות מעלות ומדרוג.

חייבים - הכנסות לקבל מדמי ניהול

הכנסות החברה נובעות מזכאות לקבל דמי ניהול מקרנות הפנסיה ומקופות הגמל שבניהולה ועל כן, לחברה חשיפה שולית בגין סיכון אשראי הנובעת מחייבים - הכנסות לקבל מדמי ניהול.

השקעות פיננסיות

החברה מגבילה את החשיפה לסיכון אשראי על ידי השקעה בעיקר באגרות חוב ממשלתיות סחירות ובאגרות חוב קונצרניות סחירות בדרוג גבוה. נכון ליום 31 בדצמבר 2023, ההנהלה אינה צופה שהצדדים שכנגד לא יעמדו בהתחייבויותיהם.

1. חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם:

ליום 31 בדצמבר					
2022			2023		
סך הכל	שאינם סחירים	סחירים	סך הכל	שאינם סחירים	סחירים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
150,559	30	150,529	243,968	20	243,948
סך הכל נכסי חוב בארץ					

נכסי חוב סחירים מסווגים לקטגוריית זמינים למכירה ומוצגים בשווי הוגן. ראה להלן סעיף 2 פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים.

2. פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים:

א. נכסי חוב

דירוג מקומי (*)					
ליום 31 בדצמבר 2023					
סך הכל	BBB עד A	AA ומעלה	סך הכל	שאינם סחירים	סחירים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
177,955	-	177,955	נכסי חוב בארץ		
65,993	3,973	62,020	נכסי חוב סחירים:		
243,948	3,973	239,975	אגרות חוב ממשלתיות		
			אגרות חוב קונצרניות		
			סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ		
20	-	20	נכסי חוב שאינם סחירים:		
20	-	20	אגרות חוב קונצרניות		
243,968	3,973	239,995	סך הכל נכסי חוב בארץ		

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

ביאור 25 - ניהול סיכונים (המשך)

1. סיכוני אשראי (המשך)

2. חלוקת נכסים בחלוקה לדירוגים: (המשך)

א. נכסי חוב (המשך)

דירוג מקומי (*)		
ליום 31 בדצמבר 2022		
סך הכל	AAA ומעלה	BBB עד A
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
111,338	-	111,338
39,191	3,958	35,233
150,529	3,958	146,571
30	-	30
30	-	30
150,559	3,958	146,601

נכסי חוב בארץ

נכסי חוב סחירים:

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות

סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ

נכסי חוב שאינם סחירים:

אגרות חוב קונצרניות

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ

סך הכל נכסי חוב בארץ

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

ב. סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים

דירוג מקומי (*)					
ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023		
סך הכל	לא מדורג	AA ומעלה	סך הכל	לא מדורג	AA ומעלה
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
18,191	18,191	-	18,984	18,984	-
648	-	648	599	-	599
76,297	-	76,297	24,366	-	24,366

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

ביאור 25 - ניהול סיכונים (המשך)

1. סיכונים אשראי (המשך)

3. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב פיננסיים:

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 31 בדצמבר 2023		ענף משק
סיכון אשראי מאזני		סיכון אשראי מאזני		
%	סכום	%	סכום	
מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	
12.50	18,816	10.10	24,639	בינוי ונדל"ן
0.18	267	0.11	270	מסחר
1.11	1,672	0.76	1,845	תקשורת ושרותי מחשב
9.61	14,474	14.67	35,802	בנקים
2.63	3,962	1.41	3,437	שירותים פיננסיים
0.02	30	0.01	20	שירותים עסקיים אחרים
26.05	39,221	27.06	66,013	אג"ח מדינה
73.95	111,338	72.94	177,955	
100.00	150,559	100.00	243,968	סך הכל

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. התחייבויות תלויות

- קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה לעמיתי הקרנות והקופות שבניהולה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשניות ואחרות, עקב פערי מידע בין החברה לבין עמיתי קרנות הפנסיה וקופות הגמל, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם מוצרים פנסיוניים ארוכי טווח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006. פרשנות חדשה לאמור במוצרים פנסיוניים ארוכי טווח עלולה לעיתים להשפיע על הרווחיות העתידית של החברה בגין המוצרים הקיימים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. כמו כן, קיימת חשיפה בשל שינויים רגולטוריים והנחיות של הממונה, בחוזרים שהינם בתוקף ובטיוטות חוזרים שעדיין מתקיימים דיונים לגביהן, וכן ב"עמדות ממונה" ו"הכרעות עקרוניות" בנושאים שונים שחלקם בעלי השלכות תפעוליות ומשפטיות נרחבות. חשיפה זו מוגברת בתחום החיסכון הפנסיוני בו פועלת החברה. בתחום זה התקשרויות עם העמיתים הינן לאורך שנים רבות במהלכן עשויים להתרחש שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדיון, לרבות בפסיקת בתי המשפט. זכויות העמיתים מנוהלות באמצעות מערכות מיכוניות מורכבות, אשר לאור השינויים כאמור, יש צורך להתאימן באופן שוטף. כל אלו יוצרים חשיפה תפעולית ומיכונית מוגברת בתחום זה.
- חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 והתקנות שהותקנו על פיו, מטילים חובות על הקופות, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעסיקים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקופות. קיימת אי ודאות בכל הקשור לגובה הסכומים שבפיגור, כמו גם לעצם מחויבות המעסיקים בנושא, וזאת בין היתר, בשל סיבות שונות לאי העברת כספים לקופות האופייניות לסקטור קופות הגמל (כגון: הפסקת יחסי עובד-מעסיק, העברת כספים לקופה אחרת וכיוצ"ב). על מנת לגבות את החובות, כאמור, שולחת החברה מכתבי התראה למעסיקים ולעמיתים ובמידת הצורך מגישה תביעות נגד המעסיקים החייבים.
- העברות כספים - החברה המנהלת נדרשת לבצע העברות כספים תוך פרקי זמן כפי שנקבע בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008. אי עמידה במועדים כאמור, אשר עלולה לנבוע בתקופות מסוימות מאירועים שלחברה אין שליטה עליהם, חושפת את החברה להתחייבות פיננסית בגין ריבית פיגורים ופערי תשואה עד למועד העברת הכספים בפועל לחשבון העמית.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

4. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות להלן, אשר בהן, להערכת ההנהלה, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות שקיבלה, אין זה יותר סביר מאשר לא ("more likely than not"), כי טענות ההגנה של החברה תידחינה ואישור התובענה כייצוגית יתקבל, או שקיימים סיכויים של 50% ומעלה כי בסופו של ההליך תתקבלנה טענותיה של החברה שסביר כי הסדר פשרה מוצע, אשר אינו כולל התחייבות מהותית לתשלום כספי יתקבל, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות בהן, ביחס לתביעה, כולה או חלקה, יותר סביר מאשר לא כי טענות ההגנה של החברה עלולות להדחות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי הנהלת החברה. להערכת הנהלת החברה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה.

בבקשה לאישור תובענה כייצוגית בסעיף י' להלן, לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי הבקשה לאישור התובענה כייצוגית, ולפיכך לא נכללה בדוחות הכספיים הפרשה בגין תובענה זו.

א. ביולי 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד ארבע חברות נוספות המנהלות קרנות הפנסיה. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות מעלות את דמי הניהול המשולמים על ידי עמיתים בקרנות פנסיה מתוך החיסכון שהצטבר (יתרה צבורה), לשיעור המקסימלי המותר על פי הדין, במועד בו העמיתים הופכים לפנסיונרים, מקבלים גמלת זקנה ואינם יכולים עוד לנייד את החיסכון הפנסיוני שלהם. הקבוצה אותה מבקשות התובעות לייצג הינה כל מי שהינו עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה, המנוהלת על ידי אחת מן הנתבעות, וזכאי לקבל פנסיית זקנה ו/או יהיה זכאי בעתיד לקבל פנסיית זקנה. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשות התובעות לייצג, מסתכם להערכת התובעות, לסכום של כ-48 מיליוני ש"ח כנגד כלל הנתבעות. בספטמבר 2017 הוגשה עמדת הממונה התומכת בעמדת הנתבעות, לפיה אין להשוות בין שיעור דמי הניהול הנגבים מעמית בתקופת החיסכון לבין שיעור דמי הניהול הנגבים ממקבל קצבה לאחר פרישתו, היות שמדובר בשתי תקופות שונות ובעלות מאפיינים שונים. דמי הניהול לאחר הפרישה נקבעים מחדש בעת הפרישה וללא קשר לשיעור דמי הניהול בטרם הפרישה ולכן אין מדובר בהעלאה של דמי ניהול, אלא בקביעת שיעור של דמי ניהול לתקופת הפרישה. לפיכך, "חוזר דמי ניהול" המתייחס לחובת מתן הודעה לעמיתים על ידי החברות המנהלות כלל אינו חל ביחס לקביעת דמי ניהול לפנסיונרים וחובת מתן הודעה על שינוי בדמי הניהול מכוח החוזר לא חלה על החברות המנהלות שעה שמדובר במקבלי קצבה. הליך גישור שניהלו הצדדים לא צלח וההליך חזר להתנהל בבית המשפט. ביום 18 במרס 2022 אושרה התובענה כייצוגית על ידי בית המשפט. בחודש דצמבר 2023 הודיעו הצדדים לבית המשפט על הסכמתם לפנות להליך גישור.

ב. בספטמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד ארבע חברות נוספות המנהלות קרנות פנסיה. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות הפרו, כביכול, את חובות הנאמנות שהן חבות כלפי העמיתים בקופות הגמל שבניהולן בכך שתיגמלו את סוכני הביטוח בעמלות בשיעור הנגזר מדמי הניהול הנגבים על ידיהן מן העמיתים ובכך תיגמלו את הסוכנים בסכום הגדל ככל שגדלים דמי הניהול ובטענה כי הנתבעות עשו, כביכול, עושר ולא במשפט בכך שיצרו, כביכול, מנגנון שמטרתו להעלות את דמי הניהול לטובת הסוכנים והחברות המנהלות. התובעים מעריכים את הנזק לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בסך של כ-300 מיליוני ש"ח לשנה מאז שנת 2008. בדיון שהתקיים בחודש אפריל 2021 הציע בית המשפט לצדדים לפנות להליך גישור. בחודש יוני 2021 הודיעה החברה כי היא אינה נכונה לקיים הליך גישור. ביום 22 בנובמבר 2022 דחה בית המשפט את הבקשה לאישור וחייב את המבקשים בהוצאות בסך כולל של 75,000 ש"ח שיחולקו באופן שווה בין המשיבות. בינואר 2023 הוגש ערעור לבית המשפט העליון.

ג. באוגוסט 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. עניינה של התובענה בטענה כי החברה גובה, כביכול, מעמיתה, בנוסף לדמי הניהול, תשלום בגין רכיב הוצאות ניהול השקעות (רכיב הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), אשר גבייתו מותרת על פי דין, ללא הוראה חוזית המאפשרת לה לגבותו. בכך, מפרה החברה, לטענת התובע, את הוראות תקנון קרן הפנסיה ואת חובות האמון והגילוי המוטלות עליה. במסגרת הבקשה מבוקש להשיב לעמיתים בקרנות הפנסיה את הסכומים אשר נגבו מהם כהוצאות ניהול השקעות בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה בתוספת הפרשי התשואה שהיה הכסף מניב לו הושקע בקרן הפנסיה. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, מסתכם, להערכת התובע, לסכום של כ-132 מיליוני ש"ח. באפריל 2017 התקבלה החלטת בית המשפט לפיה, בהעדר סמכות עניינית לדון בבקשת האישור, התביעה מועברת לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב. ביוני 2018 הוגשה עמדת רשות שוק ההון התומכת בעמדת החברה. בחודש ספטמבר 2020 הורה בית הדין על עיכוב ההליכים בהליך שבפניו עד למתן הכרעה בבקשת רשות ערעור בהליך שעניינו הוצאות ישירות בפוליסות חיסכון "מגוון השקעות אישי", במסגרתו אישר בית המשפט המחוזי את ניהול התובענה כייצוגית נגד הראל ביטוח. בפסק דינו מיום 22 ביוני 2023 קיבל בית המשפט העליון את בקשת רשות הערעור, ביטל את ההחלטה, והורה על דחיית בקשת האישור נגד הראל ביטוח. בחודש פברואר 2024 הודיעו הצדדים כי בכוונת המבקשים להגיש בקשת הסתלקות מוסכמת.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

4. (המשך)

ד. במרס 2017 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה כי החברה גובה רכיב המכונה הוצאות ניהול השקעות מעמיתים קופות הגמל אשר בניהולה. בבקשת האישור נטען כי גביה זו נעשית על ידי החברה בהיעדר הוראה חוזית המאפשרת לה לעשות כן ובכלל כך בהיעדר הסכמה מתאימה בתקנון קופת הגמל. התובעת מעריכה את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג בכ-127.1 מיליון ש"ח. בינואר 2018 הוחלט לאחד את הדיון יחד עם בקשות נוספות לאישור תובענה ייצוגית תלויות ועומדות באותו נושא. במאי 2018 הוגשה לבית הדין עמדת הממונה התומכת בעמדת הנתבעות ולפיה גופים מוסדיים רשאים לגבות הוצאות ישירות מאת העמיתים או המבוטחים, גם אם הדבר אינו מצוין באופן מפורש בתקנון הגוף המוסדי, ובלבד שהדבר נעשה בהתאם להוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008. בחודש ספטמבר 2019 הוגשה בקשת רשות ערעור בהליך שעניינו הוצאות ישירות בפוליסות חיסכון "מגוון השקעות אישי", במסגרתו אישר בית המשפט המחוזי את ניהול התובענה כייצוגית נגד הראל ביטוח. בפסק דינו מיום 22 ביוני 2023 קיבל בית המשפט העליון את בקשת רשות הערעור, ביטל את ההחלטה, והורה על דחיית בקשת האישור נגד הראל ביטוח. ביום 17 במרס 2024 הוגשה לבית הדין בקשה מוסכמת להסתלקות המבקשים מבקשת האישור ומיתר הבקשות שהדיון בהן אוחד, במסגרתה מתבקש בית הדין לאשר את הסתלקות המבקשים מבקשת האישור ולהורות על דחיית תביעתם האישית. בקשת האישור כפופה לאישור בית הדין.

ה. במאי 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד שלוש עשרה חברות מנהלות נוספות. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות מסווגות, לכאורה, חלק מההפרשות עבור לקוחותיהן לקרנות ההשתלמות שהן מנהלות, כהפרשות חייבות במס, על אף שהן אינן כאלה. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כלל לקוחותיהם של הנתבעות בעבר ובהווה, אשר הנתבעות ניהלו ו/או מנהלות בעבורם קרן השתלמות ואשר הנתבעות סיווגו את ההפרשות שהועברו בעבורם כחייבות במס בניגוד לדיון ו/או שהרישום בעניינם שגוי (בין נוכח בגין מס בפועל ובין טרם נוכח). התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנתען ביחס לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג, אך הם מעריכים אותו, על הצד הנמוך, בסך של מאות מיליוני שקלים. בחודש פברואר 2022 צורפה רשות המיסים כמשיבה להליך. בחודש פברואר 2023 הודיעו הצדדים לבית המשפט על הסכמתם לפנות להליך גישור.

ו. ביוני 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד הראל ביטוח. עניינה של התובענה בטענה כי במסגרת הסכמי הלוואה של הנתבעות עם לקוחותיהן, בהלוואות הצמודות למדד המחירים לצרכן (להלן - "המדד"), נקבע, על פי הנתען, כי במקרה של ירידה במדד, תשלומי הקרן והריבית לא יירדו מערכם הקבוצה של הלוואות. זאת, כביכול, בניגוד לדיון ותוך שהדבר מהווה, לטענת התובע נטען מקפח בחוזה אחיד. התובע אינו מכמת את הנזק הכולל הנתען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש לייצג אך הוא מעריך כי הוא עולה על סך 3 מיליוני ש"ח. ביולי 2020 נקבע שבמסגרת הדיון, יידונו גם שתי בקשות לאישור תובענות ייצוגיות נוספות, שכן עניינן של הבקשות לאישור הנוספות דומה לזה הנדון בבקשה לאישור. לאחר דיון שהתקיים בחודש מאי 2021 הודיעו כלל הנתבעות בתובענות הייצוגיות בעניין זה (למעט חברה אחת), כי ייפנו להליך גישור, בחודש מרס 2022 הודיעו הצדדים לבית המשפט על סיום הליך הגישור. בחודש אוקטובר 2022 הורה בית המשפט לממונה לתת עמדתו ביחס לסוגיות שבמחלוקת. ביום 13 במרס 2023 הוגשה עמדת הממונה לפיה ככל וייקבע כי מנגנון ההצמדה לא עמד בהוראות הדין, ותידרש השבה של הכספים שגבנו ביתר, יכול שכספים אלה יושבו מכספי קופת הגמל או מכספי המבוטחים. בהתאם להחלטת בית המשפט, ביום 23 באפריל 2023, הועבר הדיון בתובענה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב. ביום 6 בדצמבר 2023 הציע בית הדין לצדדים מתווה צופה פני עתיד לסיום כלל ההליכים.

ז. בדצמבר 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה אינה מקיימת, כביכול, את הוראות הדין לעניין איתור עמיתים שהקשר עמם נותק ולעניין איתור ויידוע מוטבים ויורשים של עמיתים אשר הלכו לעולמם. עוד נטען, כי החברה גבתה, כביכול, דמי ניהול ביתר באופן המנוגד להוראות הדין. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג היא כלל המוטבים ו/או היורשים על פי דין של עמיתים שנפטרו, וכן כלל העמיתים שהקשר עמם נותק אשר לא יודעו כדיון בנוגע לחשבון ו/או נכס המצוי בידי החברה, מצבו ושינויים שנערכו בו. התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנתען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג אולם הם מעריכים אותו בעשרות ואף מאות מיליוני שקלים. בחודש ספטמבר 2022 אושרה התובענה כייצוגית בעילה של גביית דמי ניהול לכאורה שלא בהתאם להוראות בלבד, בית המשפט דחה את הבקשה ביחס לעילות התביעה הנוספות, בהן הפרת חובות האיתור, הפרת חובות העברת מידע וכן הערמת קשיים על העמיתים. הצדדים מנהלים הליך גישור.

ח. בספטמבר 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד הראל ביטוח. עניינה של התובענה בטענה, כי החברות שיגרו דברי פרסומת ללא קבלת הסכמה מעמיתיהן. הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג הינה כל זכאי שקיבל דבר פרסומת ללא מתן הסכמה או לאחר שציין כי הוא מסרב לקבל דבר פרסומת - הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כל אדם אשר קיבל הודעת פרסום בדרך זו ונפגע מכך בתקופה שקדמה להגשת התובענה. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנתען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בכ-10 מיליוני ש"ח, הצדדים מנהלים הליך גישור.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

4. (המשך)

ט. ביוני 2023 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאשרה כייצוגית כנגד החברה וכנגד שלוש חברות נוספות. עניינה של התובענה בטענה, כי התובעות ניכו מס, כביכול, ממרכיב "הקצבה המוכרת" שהיה פטור ממס, מה שהקטין כביכול את גובה הקצבה שקיבלו חברי הקבוצה, בניגוד לדין. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקש לייצג בכ-297 מיליוני ש"ח.

תביעות שהגיעו לסיומן בתקופת הדוח

י. ביולי 2019 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה גובה, כביכול, מעמיתים בקרן ההשתלמות "הראל השתלמות" תשלום בגין רכיב "הוצאות ניהול השקעות", אשר גבייתו מותרת על פי דין, ללא עיגון הסכמי בתקנון קרן ההשתלמות. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג היא כלל העמיתים בקרנות ההשתלמות "הראל השתלמות" שמנהלת המשיבה אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ-56.8 מיליון ש"ח. בחודש ספטמבר 2019 הוגשה בקשת רשות ערעור בהליך שעניינו הוצאות ישירות בפוליסות חיסכון "מגוון השקעות אישי", במסגרתו אישר בית המשפט המחוזי את ניהול התובענה כייצוגית נגד הראל ביטוח. בפסק דינו מיום 22 ביוני 2023 קיבל בית המשפט העליון את בקשת רשות הערעור, ביטל את ההחלטה, והורה על דחיית בקשת האישור. בחודש ספטמבר 2023 הודיעו המבקשים על כוונתם להגיש בקשת הסתלקות. בחודש דצמבר 2023 ניתן פסק דין בהליך במסגרתו אושרה בקשת ההסתלקות ונמחקה הבקשה לאישור התביעה כייצוגית.

להלן סיכום נתוני תביעות משפטיות:

סוג	כמות תביעות	הסכום הנתבע באלפי ש"ח
תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית:		
צוין סכום המתייחס לחברה	-	-
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה	1	48,000
לא צוין סכום התביעה	1	-
בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:		
צוין סכום המתייחס לחברה	2	259,100
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה	3	607,000
לא צוין סכום התביעה	2	-
תביעות מהותיות אחרות	-	-

סכום הפרשה בגין תביעות שהוגשו כנגד החברה כמפורט לעיל מסתכם בכ-1,450 אלפי ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2022 - 267 אלפי ש"ח).

ב. התקשרויות

1. הסכמי ניהול ותפעול מול הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: הראל ביטוח)

לחברה הסכמים עם הראל ביטוח שמטרתם ליצור שיטת חיוב עבור שירותים שונים שמעניקה הראל ביטוח לחברה תוך שהחברה מנצלת את היתרון לגודל של הראל ביטוח ובכך חוסכת את רכישתם של שירותים שונים. החברה מקבלת שירותי ניהול ותפעול ובהם: שירותי תפעול, מחשוב ואינטרנט, ניהול סיכונים ואקטואריה, ניהול השקעות, שירותים בתחום משאבי אנוש ושכר, ביטוח דירקטורים ונושאי משרה ועוד.

הסכם לעניין מגזר הפנסיה

ההסכם אושר בחודש מרס 2016 על ידי ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה. בהסכם נקבע כי הוא בתוקף לתקופה בלתי מוגבלת וכי כל אחד מהצדדים יהא רשאי להביא את ההסכם לידי סיום בהודעה מראש של ששה חודשים.

בהתאם להסכם משנת 2016, בגין השירותים כאמור, החברה תישא בעלויות הבאות:

- בין השנים 2016-2018, החברה נשאה בעלות בשיעור קבוע של 0.049% מנכסי קרנות הפנסיה שבניהולה.
- בין השנים 2019-2021, החברה נשאה בעלות בשיעור קבוע של 0.65% מנכסי קרנות הפנסיה שבניהולה.
- החל משנת 2022, החברה נושאת בעלות בשיעור קבוע של 0.069% מנכסי קרנות הפנסיה שבניהולה.

כמו כן החברה נושאת בהוצאות בפועל בהן עמדה הראל ביטוח.

ביום 1 בינואר 2023 נחתם הסכם מעודכן לפיו החברה תישא בעלות בשיעור קבוע של 0.04% (שנתי) מנכסי העמיתים בקרנות הפנסיה החדשות שבניהולה בהתאם לשערוך שווי הנכסים הנ"ל בתום כל חודש קלנדרי. בחישוב נכסי העמיתים כאמור לא ילקח שווי נכסי עמיתים שלגביהם חל ההסדר הפנסיוני עם צה"ל, כל עוד הינם עמיתים פעילים במסגרת ההסדר כאמור וזכאים לדמי הניהול הקבועים בו.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ב. התקשרויות (המשך)

1. הסכמי ניהול ותפעול מול הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: הראל ביטוח) (המשך)

הסכם לעניין מגזר הפנסיה (המשך)

בנוסף, במסגרת ההסכם נקבע כי דמי הניהול ישולמו להראל ביטוח בארבעה תשלומים שנתיים שווים מתום כל שנה קלנדרי וישאו ריבית בהתאם לסעיף 3' לפקודת מס הכנסה.

הסכמים לעניין מגזר הגמל

- על פי הסכם בין החברה לבין הראל ביטוח, החברה, יחד עם קחצ"ק, משלמת להראל ביטוח עבור שירותי ניהול ההשקעות הניתנים לחברה ולקחצ"ק על ידי חטיבת ההשקעות של הראל ביטוח. הקצאת העלויות בין החברות המנהלות מבוצעת לפי שלושה פרמטרים: היקף הנכסים המנוהלים בידי כל חברה מנהלת; תמהיל ההשקעות, לפי אפיקי השקעה; ושיעור גידול התיק. תוקף ההסכם מיום 1 בינואר 2009, והוא ניתן לביטול בתום כל שנה קלנדרי.
- להראל ביטוח הסכם עם לאומי שירותי שוק ההון בע"מ (להלן: לאומי גמל), לפיו מעניקה לאומי גמל שירותי תפעול עבור קופות הגמל שהראל ביטוח רכשה מלאומי גמל ומבנק לאומי לישראל בע"מ בשלהי שנת 2006. כמו כן קיים הסכם בין החברה לבין לאומי גמל לפיו תעמיד לאומי גמל שירותי תפעול לקופות גמל נוספות שבניהול החברה. החל מינואר 2019, ההסכם עם לאומי גמל חל על מספר מצומצם של קופות שבניהול החברה שטרם הוסבו למערכת התפעולית בהראל.

2. הסכמי ניהול ויעוץ עם הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן: הראל השקעות)

מטרת ההסכמים לעגן את הפעולות שמבצעת הראל השקעות עבור החברה, במסגרת תפקידה של הראל השקעות כחברה השולטת, בעקיפין, בחברה ובגופים מוסדיים נוספים בקבוצת הראל ביטוח ופיננסים וכחברה המכוונית את פעילותם של הגופים המוסדיים שבשליטתה, מקדמת את עסקיהם, מסייעת בהרחבת חוג לקוחותיהם, פועלת להרחבת עסקיהם ומתקשרת בשמם בעסקאות שונות.

הסכם לעניין מגזר הפנסיה

בהתאם להסכם בתוקף מיום 1 בינואר 2009, משלמת החברה להראל השקעות עלות בשיעור של 0.5% בתוספת מע"מ מדמי הגמולים שגובות קרנות הפנסיה שבניהולה, למעט דמי הגמולים הנגבים מעמיתים שלגביהם חל ההסדר הפנסיוני עם צה"ל. הסכם זה הינו לתקופה בלתי מוגבלת עם אפשרות להביא לביטולו על ידי כל צד בתום כל שנה קלנדרי בהודעה שתימסר 60 יום מראש. בינואר 2016 עודכן ההסכם והוגבלה תקרת דמי הניהול שתשלם החברה להראל השקעות לסך של 50 מיליון ש"ח לשנה.

הסכם לעניין מגזר הגמל

בהתאם להסכם זה, בתמורה למתן שירותי הניהול, תהיה הראל השקעות זכאית לדמי ניהול בשיעור של 3% מדמי הניהול השנתיים שיתקבלו אצל החברה מקופות הגמל שבניהולה. תקופת ההסכם היא מיום 1 בינואר 2009 והוא יהיה לתקופה בלתי מוגבלת בכפוף לאפשרות ביטולו, בתום כל שנה קלנדרי, על ידי כל אחד מהצדדים, בהודעה שתימסר 60 יום לפני תום השנה הקלנדרי.

3. ביום 26 בפברואר 2013, נחתם הסכם בין החברה ובין חברה אחות "ידידים הולדינג וניהול (1984) בע"מ" (להלן - ידידים), ולפיו הומחו לחברה כל זכויותיה והתחייבויותיה של ידידים כלפי החברה הבת שלה, לעתיד, החל משנת 2013. בהמשך לכך תספק החברה את השירותים שאותם התחייבה לספק ידידים ללעתידי. תמורת שירותי הניהול והתפעול משלמת לעתיד לחברה סך של 2,850 אלפי ש"ח שנתי צמוד מדד.
- ביום 20 בנובמבר 2017 הוארך הסכם הניהול לתקופה של שלוש שנים נוספות באותם תנאים. במסגרת ההסכם לא תהיה החברה אחראית לפעולה כלשהי שעילתה לפני שנת 2013.
- ההסכם הוארך מספר פעמים, בחודש במרס 2022, הוארך ההסכם בין החברה לבין לעתיד פעם נוספת, באותם התנאים וההארכה תהיה בתוקף עד ליום 31 לדצמבר 2024.

4. הסכם עם קחצ"ק, חברה קשורה

בהתאם להסכם, החברה תספק מתן שירותי תפעול וניהול. שירותים אלו כוללים, בין היתר, שירותי מחשוב, ניהול סיכונים ואקטואריה, ניהול השקעות וביטוח דירקטורים. מטרתו של הסכם זה הינה ליצור שיטת חיוב עבור שירותים שונים שמעניקה החברה לקחצ"ק, תוך שקחצ"ק מנצלת את היתרון לגודל של החברה ובכך חוסכת בעלויות התפעול והניהול.

בהתאם להוראות הסכם זה, משלמת קחצ"ק לחברה דמי תפעול וניהול בשיעור של 95% מדמי הניהול נטו שמקבלת קחצ"ק מקרן ההשתלמות שבניהולה. ביום 20 בנובמבר 2013, נחתמה מול הראל גמל תוספת להסכם אשר במסגרתה נקבע כי ההסכם יוארך באופן אוטומטי לתקופה של 3 שנים בכל פעם, אלא אם תינתן על ידי אחד מהצדדים הודעה בדבר אי חידושו, בנוסף, כל צד יהיה רשאי להביא את ההסכם לידי סיום, בכל עת בהודעה מראש של שישה חודשים.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ב. התקשרויות (המשך)

5. הסכם עם הראל פיננסים ניהול השקעות בע"מ (להלן: הראל פיננסים)

קיים הסכם מסגרת בין החברה לבין הראל פיננסים במסגרתו הראל פיננסים תנהל חלק מתיק ההשקעות של קופות גמל שבניהול החברה ובהתאם למדיניות ההשקעה המאושרת על ידי החברה.

ביאור 27 - אירועים לאחר תאריך המאזן

העלאת שיעור מס רווח ומס שכר

בחודש מרץ 2024 אישרה הכנסת את צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשפ"ד-2024 (להלן: "הצו") אשר קובע כי החל מיום 1 בינואר 2025, השיעור של מס השכר ומס הרווח שישולם על פעילות בישראל של מוסד כספי יהיה 18% מהשכר ששילם והרווח שהפיק וזאת במקום השיעור של 17% שקיים כיום.

יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2023 מחושבות בהתאם לשיעורי המס שבתוקף תאריך הדיווח ואינן מביאות בחשבון את ההשפעות שינבעו מהעלאת שיעור המס כאמור לעיל. ההשפעות האמורות תיכללנה בדוחות הכספיים המתייחסים לתקופות החל מהמועד שבו חקיקת הצו הושלמה למעשה - דהיינו, החל מהדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2024.

להערכת הנהלת החברה, העלאת שיעור המס האמורה תביא לגידול ביתרת ההתחייבות מסים נדחים ליום 1 בינואר 2024 בסך של כ-2 מיליון ש"ח, שייזקפו לרווח או הפסד בדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2024.

הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה

בניהול

הראל פנסיה וגמל בע"מ

**סקירת הנהלה
לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר 2023**

תוכן עניינים

1.	מאפיינים כלליים של קרן הפנסיה.....	3
א.	תיאור כללי של קרן הפנסיה ושל החברה המנהלת.....	3
ב.	מועד הקמת קרן הפנסיה.....	3
ג.	רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם.....	3
ד.	שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות.....	4
ה.	שיעורי ההפרשות המרביים שרשאת קרן הפנסיה לקבל ומטרתן.....	4
ו.	שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו.....	5
2.	ניתוח זכויות עמיתי קרן הפנסיה.....	5
א.	שינוי במספר המבוטחים.....	5
ב.	ניתוח זכויות עמיתים בקרן הפנסיה.....	5
3.	מידע אודות דמי ניהול.....	6
א.	שיעור דמי הניהול.....	6
ב.	מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקרן ^(*)	6
4.	ניתוח מדיניות השקעה.....	7
א.	מדיניות ההשקעה.....	7
ב.	ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת.....	7
5.	ניהול סיכונים.....	8
א.	מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת.....	8
ב.	סיכוני נזילות.....	8
ג.	סיכוני שוק.....	11
ד.	סיכוני אשראי.....	21
ה.	סיכונים גאוגרפיים.....	31
ו.	גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקרן.....	39
ז.	גורמי סיכון על פי טיבם.....	40
6.	ביטוח משנה.....	41
7.	נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו.....	41
8.	בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי.....	41

1. מאפיינים כלליים של קרן הפנסיה

א. תיאור כללי של קרן הפנסיה ושל החברה המנהלת

קרן הפנסיה:

- שם קרן הפנסיה: הראל פנסיה (להלן - "קרן הפנסיה" או "הקרן").
- סוג קרן הפנסיה: הקרן הינה קרן פנסיה חדשה מקיפה המשלמת לקצבה כמשמעותה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 (להלן - חוק הפיקוח), אשר אינה קופת ביטוח. קרן זו מעניקה פנסיית זקנה, פנסיית נכות לאובדן כושר עבודה ופנסיית שאירים למקרה פטירה. הקרן משקיעה חלק מהכספים באג"ח מיועדות המונפקות על ידי המדינה לקרנות פנסיה.
- קוד הקרן: 512267592-00000000000214-0000-000
- סוג העמיתים: שכירים ועצמאיים

החברה המנהלת:

- שם החברה המנהלת: הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת" או "החברה").
- החברה המנהלת הינה חברה בבעלות מלאה, במישרין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.

ב. מועד הקמת קרן הפנסיה

הקרן הוקמה בשנת 1996.

ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם

מסלולי ההשקעה:

שם המסלול	קוד המסלול	מועד תחילת פעילות
גילעד כללי	512267592-00000000000214-2172-000	1996
מנוף כללי	512267592-00000000000214-2177-000	ינואר 2016
הלכה	512267592-00000000000214-2173-000	2010
אג"ח ללא מניות	512267592-00000000000214-2174-000	2010
מניות	512267592-00000000000214-2175-000	2010
שקלי טווח קצר	512267592-00000000000214-9097-000	2015
מחקה מדד S&P 500	512267592-00000000000214-13415-000	מרס 2021
עוקב מדדים גמיש	512267592-00000000000214-14198-000	ינואר 2023
משולב סחיר	512267592-00000000000214-14199-000	ינואר 2023
קיימות	512267592-00000000000214-14200-000	ינואר 2023
גילאי 50 ומטה	512267592-00000000000214-9823-000	ינואר 2016
גילאי 50 עד 60	512267592-00000000000214-9827-000	ינואר 2016
גילאי 60 ומעלה	512267592-00000000000214-9829-000	ינואר 2016

בהתאם לסעיף 20 לתקנון הקרן, הקרן עורכת בנפרד רישומים בגין נכסיה העומדים כנגד התחייבויותיה לפנסיונרים, למקבלי קצבה קיימים ולזכאים קיימים ובגין התחייבויותיה למבוטחים. פנסיונרים - מקבלי קצבה החל מיום 1 בינואר, 2018. מקבלי קצבה קיימים - מקבלי קצבאות החל מיום 1 בינואר, 2004 ועד 31 בדצמבר, 2017. זכאים קיימים - מקבלי קצבאות עד ליום 31 בדצמבר, 2003.

מסלולי ביטוח:

שם המסלול	קוד המסלול
מסלול ביטוח 75% נכות ו- 100% שאירים (למעט גבר המצטרף מגיל 41)	117
מסלול ביטוח 75% נכות (למעט גבר המצטרף מגיל 41) ו-100% שאירים (למעט גבר המצטרף מגיל 47)	118
מסלול ביטוח 75% נכות (למעט גבר המצטרף מגיל 41) ו-100% שאירים (למעט גבר המצטרף מגיל 41)	119
מסלול ביטוח 75% נכות ו-40% שאירים	120
מסלול ביטוח 37.5% נכות ו-100% שאירים (למעט גבר המצטרף מגיל 45)	121
מסלול ביטוח 37.5% נכות ו-40% שאירים	122
מסלול ביטוח לפורשים עד גיל 60, 75% נכות (למעט גבר המצטרף מגיל 41) ו-100% שאירים (למעט גבר המצטרף מגיל 49)	123
מסלול פנסיה מקיפה *	101
מסלול עתיר חיסכון פרישה מוקדמת *	102
מסלול עתיר ביטוח *	103
מסלול עתיר נכות מופחת שאירים *	104
מסלול עתיר שאירים *	105
מסלול פנסיה מקיפה נכות מוגדלת (75%) *	106
מסלול עתיר שאירים מופחת נכות *	107
מסלול פנסיה מקיפה נכות מוגדלת (75%) פרישה מוקדמת *	108
מסלול פנסיה מקיפה פרישה מוקדמת *	109
מסלול עתיר חיסכון	110
מסלול עתיר שאירים מופחת נכות פרישה מוקדמת *	111
פנסיה מקיפה תום ביטוח 64 *	114
פנסיה מקיפה נכות מוגדלת (75%) תום ביטוח 64 *	116
מסלול פנסיה מקיפה *	124
מסלול עתיר חיסכון *	125
מסלול עתיר ביטוח *	126
מסלול פנסיית נכות 75% *	127
מסלול עתיר פנסיית שאירים *	128
מסלול עתיר נכות ושאירים כללי *	129

* בפברואר 2018 המסלולים נסגרו בפני מצטרפים חדשים.

ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות
לא היו שינויים.

ה. שיעורי ההפרשות המרביים שרשאת קרן הפנסיה לקבל ומטרתן
שיעורי ההפרשות המרביים שרשאת הקרן לקבל קבועים בהתאם לתקנה 19 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964:
הפרשות מעביד: עד 7.5% על חשבון תגמולים.
הפרשות עובד: עד 7% על חשבון תגמולים.
הפרשות מעביד: עד 8.33% על חשבון פיצויים.
הפרשות עצמאי: שיעור ההפקדות המקסימלי לא יעלה על 22.83% מהגבוה מבין שני אלה: הכנסתו של המבוטח לפי סעיף (1)2 או (2)2 לפקודת מס הכנסה בשלה הוא משלם לקרן, או הכנסתו המזכה כהגדרתה בסעיף 47 לפקודת מס הכנסה (נוסח חודש).
בכל מקרה של מבוטח שכיר או עצמאי, קיימת תקרת הפקדה בקרן הפנסיה המקיפה שהינה: לא יותר מ- 20.5% × פעמיים שכר ממוצע במשק. מעל תקרה זו, הכספים יועברו לקרן כללית.
מטרת ההפקדות בקרן היא לחסכון לצורך קבלת פנסיית זקנה בגיל פרישה, לקבלת פנסיית נכות במקרה של אירוע נכות טרם הגעת המבוטח לגיל פרישה וכן לתשלום פנסיה לשאירי המבוטח או הפנסיונר במקרה של פטירה.

1. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו

- ביום 1 בינואר 2023, תוקן תקנון קרן הפנסיה. להלן עיקרי השינויים:
 - עודכנו דמי ניהול משיעור של 0.5% לשיעור של 0.3% למקבלי קצבת זקנה שהחלו לקבל קצבת זקנה החל מיום 1 בפברואר 2022. עדכון זה יחול גם קצבה המשולמת לשאיר בשל אותו מקבל קצבה.
 - שונתה מדיניות השקעה בכל מסלולי ההשקעה בקרן כך שנכסי המסלול החשופים לנכסים בהתאם למסלול ההשקעה יהיו כל נכסי המסלולים למעט עד 30% מהנכסים המושקעים באגרות חוב מסוג "ערד" או באפיק השקעה מובטח תשואה.
 - נוספו מסלולי השקעה:
 - "עוקב מדדים – גמיש"
 - "משולב סחיר"
 - "קיימות"
 - שונתה מדיניות ההשקעה בכל מסלולי ההשקעה של מקבלי קצבה בקרן כך שנכסי המסלול החשופים לנכסים בהתאם למסלול ההשקעה יהיו כל נכסי המסלולים למעט 60% מהנכסים המושקעים באגרות חוב מסוג "ערד" או באפיק השקעה מובטח תשואה.
 - עודכנו הנחות דמוגרפיות בהתאם חוזר 2022-9-18 וריבית תעריפית בהתאם לחוזר 2022-9-20.
 - נוסף סעיף לגבי זמני הטיפול למענה בכתב לפניית הציבור של אזור ותק בהתאם לחוזר 2022-9-2.
- בינואר 2024 נפתח מסלול השקעה חדש - "פאסיבי מדדי מניות".

2. ניתוח זכויות עמיתי קרן הפנסיה

א. שינוי במספר המבוטחים

להלן השינוי במספר חשבונות מבוטחי הקרן בשנת הדוח, בגין כל מסלולי הקרן:

מספר חשבונות העמיתים				
סוג העמיתים	לתחילת השנה	נפתחו השנה	נסגרו השנה	לסוף השנה
שכירים	871,566	122,032	99,333	894,265
עצמאיים	30,765	9,507	5,150	35,122
סה"כ	902,331	131,539	104,483	929,387

ב. ניתוח זכויות עמיתים בקרן הפנסיה

ליום 31 בדצמבר			
2022	2023		
		עמיתים פעילים:	
		מספר עמיתים	
523,346	554,904	סך הנכסים נטו (באלפי ש"ח)	
87,468,500	104,649,498	עמיתים לא פעילים:	
		מספר עמיתים	
		סך הנכסים נטו (באלפי ש"ח)	
378,985	374,483	מקבלי קצבה:	
11,658,867	13,459,079	מספר מקבלי קצבה - פנסיונרים	
7,875	9,888	זקנה	
1,477	2,117	שאירים	
2,303	3,104	נכות	
6,790,513	8,924,188	סך נכסים נטו בגין מקבלי קצבה פנסיונרים (באלפי ש"ח)	
2,746	2,693	מספר מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים	
2,248	2,208	זקנה	
936	835	שאירים	
2,162,016	2,062,147	נכות	
27	25	סך נכסים נטו בגין מקבלי קצבה קיימים (באלפי ש"ח)	
56	55	מספר מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה	
5	5	זקנה	
24,569	24,813	שאירים	
41	41	נכות	
9,475	10,264	סך נכסים נטו בגין מקבלי קצבה זכאים קיימים לפנסיה (באלפי ש"ח)	
		גיל ממוצע לעמיתים פעילים (בשנים)	
		שכר מבוטח ממוצע לעמיתים פעילים (בש"ח)	

3. מידע אודות דמי ניהול

א. שיעור דמי הניהול

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023					
דמי ניהול מהפקדות					
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				דמי ניהול מנכסים
	6%-4.5%	4.5%-3%	3%-1.5%	1.5%-0%	
44,707	2,306	706	130,128	100,560	0.15%-0%
27,006	77	2,398	116,268	105,780	0.25%-0.15%
34,935	768	38,965	17,754	1,023	0.4%-0.25%
267,835	25,673	10,764	1,281	453	0.5%-0.4%

סך הנכסים באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023					
דמי ניהול מהפקדות					
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				דמי ניהול מנכסים
	6%-4.5%	4.5%-3%	3%-1.5%	1.5%-0%	
2,669,673	377,389	309,843	35,781,283	20,866,056	0.15%-0%
2,274,885	9,000	422,483	13,878,231	22,448,331	0.25%-0.15%
957,523	87,665	3,498,940	2,621,914	256,182	0.4%-0.25%
7,556,998	3,239,663	811,883	148,553	157,114	0.5%-0.4%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים בקרן (ללא מקבלי קצבה), נוסף לדמי הניהול, הינו 221,067 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 14 "הוצאות ישירות" בדוח הכספי של הקרן.

ליום 31 בדצמבר 2023		
סך הנכסים באלפי ש"ח	מספר מקבלי קצבה	דמי ניהול מנכסים
1,526,723	1,578	0.25%-0.15%
1,754,452	4,085	0.40%-0.25%
1,997,961	6,925	0.50%-0.40%

ב. מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקרן^(*)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	
1.21	שיעור דמי ניהול מהפקדות ממוצע עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באחוזים)
0.08	שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באחוזים)
25,072,402	סך היקף נכסים מנוהל עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באלפי ש"ח)
21.23	שיעור הנכסים המנוהלים עבור חמשת המעסיקים הגדולים מתוך סך הנכסים נטו (באחוזים)
180,779	מספר חשבונות עמיתים כולל של חמשת המעסיקים הגדולים
19.45	שיעור חשבונות עמיתים כולל של חמשת המעסיקים הגדולים מתוך סך העמיתים (באחוזים)

(*) מתייחס למבוטחים בלבד.

4. ניתוח מדיניות השקעה

א. מדיניות ההשקעה

מדיניות ההשקעה של אפיקי ההשקעה בקרן הפנסיה מפורטת באתר האינטרנט של הקרן.
<https://www.harel-group.co.il/long-term-savings/pension/funds/pension/Pages/investment-policy.aspx?menuType=Routes&parentID=4c961926-290d-4c80-9252-88ec675b93e9>

ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת

להלן תמצית השינויים בשוק ההון והתייחסות חטיבת ההשקעות של החברה אליהם:

נושא	תיאור פעולות החברה
השינוי בממד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד	במהלך שנת 2023 האינפלציה עמדה על 3.3 אחוזים (המדד הידוע האחרון בסוף שנת 2023), ירידה לעומת 5.3 אחוזים בסוף שנת 2022. במסגרת הירידה בציפיות האינפלציה בשוק העלתה חטיבת ההשקעות את שיעור החשיפה לנכסים צמודי מדד בשיעור קל.
שער החליפין של השקל	בסיכום שנת 2023 השקל נחלש ב-2 אחוזים מול סל המטבעות של בנק ישראל, עם פחות של 3 אחוזים מול הדולר ו-7 אחוזים מול האירו. לאור ההרעה במצב הביטחוני והגדלת החשיפה לחו"ל החטיבה העלתה מעט את שיעור החשיפה למט"ח.
התפתחות שעורי ריבית	תהליך עליית ריבית בנק ישראל נמשך גם בשנת 2023 והסתיים במאי 2023 כאשר הריבית עלתה ל-4.75 אחוזים, הרמה הגבוהה ביותר מאז סוף 2006. לאור מבנה העקום והעלאות הריבית החטיבה האריכה מעט את מח"מ אגרות החוב בהם היא משקיעה.
שוק המניות	בסיכום שנתי מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-24% בהובלת עלייה של כ-43% מדד הנאסד"ק בארה"ב (לאחר שבשנת 2022 המדד איבד כשליש מערכו). המדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-10%. בישראל מדד ת"א 125 עלה בשיעור מתון יותר של כ-4% בלבד, גם בהשפעת המלחמה. לאור השינויים בשווקים הבינלאומיים החטיבה שינתה בשלהי השנה את הרכב תיק המניות שלה בחו"ל עם דגש גבוה יותר על השקעות מחוץ לארה"ב ודגש נמוך יותר על השקעות בתחום הטכנולוגיה לאור רמות המחירים הגבוהות אשר שררו בשווקים.
אג"ח קונצרני ומוצרי חוב	למרות המשך עליית הריבית במהלך שנת 2023 מדדי האג"ח המרכזיים בישראל רשמו תשואה חיובית. בסיכום שנתי מדד אג"ח כללי עלה בכ-4%, כאשר מדד אג"ח ממשלתיות עלה ב-1% בלבד ומדד אג"ח הקונצרניות עלה ב-6%. חטיבת ההשקעות העלתה מעט את שיעור החשיפה לאג"ח קונצרני סחיר בישראל לאור אטרקטיביות שגדלה במרווחי הסיכון במקביל לתשואות אבסולוטיות אטרקטיביות הן בישראל והן בחו"ל.
מוצרי מדדים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע במוצרי מדדים לצורך גיוון תיק ההשקעות ויעילות רבה ביכולת לשינוי הרכב ההשקעות באמצעות נכסים אלו.
נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע באפיקים אלו לצורך פישוט, הגנה, נזילות וסחירות באפיקי מדד מחירים לצרכן אפיקי מניות והגנות מט"ח לפי הנחיות וועדת השקעות וכפוף ליתרונות למול עבודה בנכס הבסיס.
השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות	חטיבת ההשקעות ממשיכה להגדיל את החשיפה לאפיק זה הן באופן אבסולוטי והן כאחוז חשיפה מתיקי העמיתים במטרה לגוון את הרכב הנכסים של התיק להשיג תשואה גבוהה יותר למול נכסים סחירים באותה רמת סיכון תוך שימת דגש על ייזום נדלן למגורים בישראל וקרנות buy out בחו"ל.

5. ניהול סיכונים

ניהול הסיכונים בקבוצת הראל נעשה בראייה קבוצתית ומנהלת הסיכונים אחראית על ניהול הסיכונים של הראל ביטוח והגופים המוסדיים שבשליטתה, ביניהם החברה המנהלת הראל פנסיה וגמל. מנהלת הסיכונים פועלת באופן עצמאי מהיחידות העסקיות, תוך ראייה אובייקטיבית של הסיכונים, ועובדת בשיתוף עם יחידות תומכות אחרות.

תפקידי מנהלת הסיכונים כוללים, בין היתר, אחריות לוודא קיומם של תהליכי עבודה לזיהוי, הערכה, מדידה ודיווח של סיכונים, והתייחסות לסיכונים הגלומים בתחומי פעילות ומוצרים חדשים ובעסקאות משמעותיות.

ניהול הסיכונים בקבוצה מונחה על-ידי דרישות רגולטוריות אשר פורסמו במהלך השנים האחרונות, הכוללות, בין היתר:

- הוראות החוזר המאוחד, פרק 10 - ניהול סיכונים.
- הוראות חוזר גופים מוסדיים בנושא דירקטוריון גוף מוסדי הכוללות דרישה לקביעת מדיניות חשיפה לסיכונים, תקרות חשיפה, נהלים וכלים למדידת ולבקרת הסיכונים.
- הוראות החוזר המאוחד בנושא ניהול סיכונים אשראי ונושא ניהול החשיפה למבטחי משנה.
- הוראות לעניין טיפול בקטגוריות פרטניות של סיכונים תפעוליים: מעילות והונאות, ניהול סיכונים סייבר וסיכונים טכנולוגיות מידע, ניהול המשכיות עסקית, סיכונים ציוד, הלבנת הון, מיקור חוץ ובקרה על דיווח כספי (SOX).
- תקנות וכללי השקעת נכסים.
- הוראות שונות בתקנון הבורסה.

ניהול תיק ההשקעות של הקרן נעשה תוך חתירה לאיזון בין המטרה של השגת תשואה מקסימאלית על הנכסים לבין הסיכון הכרוך בהשקעות ורמת הנזילות הנדרשת כדי לממן פעילות זו ופעילות משיכות והעברות של כספים על ידי העמיתים.

דירקטוריון החברה קבע מדיניות השקעות אשר מגבילה את רמות החשיפה אליהן ניתן להגיע בכל אחד מאפיקי ההשקעה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות את ועדת ההשקעות ומגבילות את רמת הסיכון של קרנות פנסיה המנוהלות על ידי החברה. ועדת ההשקעות דנה בשיבוציה בתמהיל ההשקעות של מסלולי ההשקעה בקרנות הפנסיה המנוהלים על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים והתאמת מדיניות ההשקעות. זאת, בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון, כמו גם לנוכח ההתפתחויות בנכסי הקרן ובמאפייני עמיתיה. דיווחי ניהול סיכונים המוצגים לוועדת ההשקעות מציגים אומדנים להפסד פוטנציאלי הצפוי לתיק נכסים בשל התממשות סיכונים השוק. בכל התכנסות של ועדת ההשקעות ובהתבסס על מערכת BI, מציגה חטיבת ההשקעות חתכי חשיפה שונים של תיק ההשקעות.

בקבוצת הראל פועלת ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים נפרדת לפנסיה וגמל, אשר דנה בנושאים הקשורים לניהול סיכונים וניהול ההון ומגבשת המלצות לדירקטוריון. הועדה פועלת בהתאמה לדרישות סעיפי סימן י"א בחוזר גופים מוסדיים-2018-31-9 בנושא "דירקטוריון גוף מוסדי". כמו כן, קיים תהליך דיווח רבעוני על ידי בעלי תפקידים בתחומי הפעילות השונים בדבר שינויים מהותיים בפרופיל הסיכונים של החברה למנהלת הסיכונים, להנהלה ולדירקטוריון.

השיטות ונהלי העבודה בתחום ניהול הסיכונים נבחנים ומתעדכנים באופן שוטף, תוך התחשבות במדיניות ניהול הסיכונים בקבוצת הראל, בשינויים החלים בסביבה העסקית בארץ ובעולם ובהנחיות ודרישות הרגולציה.

להלן פירוט הסיכונים המרכזיים להם חשופה הקרן ואופן הטיפול בהם:

א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת

לעניין פירוט מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת של קרן הפנסיה ראה ביאור 25 בדוחות הכספיים של החברה המנהלת.

ב. סיכונים נזילות

סיכון נזילות נובע מאי ודאות לגבי שינויים אפשריים בהיקף משיכת כספים מהקרן ו/או קריאות לכסף בגין התחייבויות עבר ו/או דרישה להשלמת בטחונות בגין נגזרי מניות ומט"ח, העשויים להביא למצב בו הקרן תידרש לממש במהירות נכסים בהיקף ניכר על מנת לשלם לעמיתים המושכים או המגייסים לקרנות אחרות. סיכון זה קשור בהיקף חסכון העמיתים הזכאים למשיכה אל מול אורך החיים הממוצע של נכסי הקרן ונזילותם וכן מגורמים חיצוניים של הגברת תחרות ומעבר בין קרנות פנסיה. במקביל, גם שינוי טעמי הציבור באשר למסלול החיסכון המועדף מהווה מקור לתנועת כספים בין מסלולים ומכאן עשוי לייצר השפעות על מצב הנזילות.

לצורך ניהול סיכון הנזילות קרנות הפנסיה מחזיקות בנכסים נזילים, כגון מזומנים, שווי מזומנים ופיקדונות לתקופה של עד חודש ימים וכן בנכסים בעלי סחירות גבוהה שניתנים למימוש בקלות יחסית.

ניהול המסלולים בשיטת סלי השקעה, מקטין חשיפה לסיכון נזילות בכלל ובמסלולים קטנים בפרט.

סיכון הנזילות מנוהל ברמת מסלול באמצעות מגבלות מותאמות לסוג וגודל התיק ומדדי נזילות הכוללים ספי התראה. כמו כן, קיימות מגבלות השקעה על שיעור הנכסים הלא נזילים ואחת לתקופה נבחנת השפעה של תרחישי משבר על מצב הנזילות.

בנוסף, נערכות בקורות שוטפות ביחידת הבקרה בחטיבת ההשקעות, בהתייחס לעמידה בתקנות ההשקעה ובמדיניות ההשקעות של תיקי ההשקעות השונים.

מדדי הנזילות שאושרו על ידי ועדת השקעות, מביאים בחשבון מצבי קיצון של משיכות בקרן ואת נזילות הנכסים בתיקים במצבי משבר שונים. ועדת ההשקעות בוחנת על בסיס תקופתי את העמידה ברמת הנזילות ביחס למדדי הנזילות שנקבעו ובוחנת באופן שוטף את צרכי הנזילות והתאמתם לנכסי הקרן על מנת להיערך מראש לשינויים ברמת הנזילות הנדרשת.

ניתוח נזילות הקרן

ליום 31 בדצמבר 2023										
נכסים נטו (באלפי ש"ח)										
נזילות (בשנים)	גילעד כללי	מנוף כללי	הלכה	אג"ח ללא מניות	מניות	שקלי טווח קצר	מחקה מדד S&P 500	עוקב מדדים גמיש	משולב סחיר	קיימות
נכסים נזילים וסחירים	23,408,118	4,116,391	2,686,825	111,156	3,788,306	214,380	6,384,759	32,674	6,409	5,868
מח"מ של עד שנה	553,488	87,077	-	10,778	-	60	-	-	-	-
מח"מ מעל שנה	14,979,854	2,542,969	872,997	115,503	1,385,187	77,446	2,059,426	10,440	2,034	1,914
אחרים	8,180,743	1,390,915	(1,456)	27,162	395,409	(1)	13	-	7	14
אפיק השקעה מובטח תשואה	1,337,597	229,396	100,704	7,569	157,807	8,696	237,563	1,205	235	221
סה"כ	48,459,800	8,366,748	3,659,070	272,168	5,726,709	300,581	8,681,761	44,319	8,685	8,017
ליום 31 בדצמבר 2023										
נכסים נטו (באלפי ש"ח)										
נזילות (בשנים)	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	הלכה למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	הלכה למקבלי קצבה קיימים	זכאים קיימים לקצבה	מובטח תשואה	סה"כ
נכסים נזילים וסחירים	17,323,774	4,017,785	1,602,761	2,163,971	174,543	560,406	27,452	4,092	3,271,628	69,901,298
מח"מ של עד שנה	155,783	94,378	79,073	101,173	-	6,803	-	5	57,722	1,146,340
מח"מ מעל שנה	8,490,928	2,317,802	1,215,786	4,898,271	224,501	1,266,029	37,419	19,043	324,987	40,842,536
אחרים	4,974,124	996,256	404,238	558,746	29	38,551	6	1	264,794	17,229,551
אפיק השקעה מובטח תשואה	875,940	210,090	94,428	502,950	25,897	124,517	4,316	-	(3,919,131)	-
סה"כ	31,820,549	7,636,311	3,396,286	8,225,111	424,970	1,996,306	69,193	23,141	-	129,119,725

ג. סיכוני שוק

החברה המנהלת פועלת בהשקעותיה בכפוף להוראות הדין ולמדיניות ההשקעות הנקבעת על ידי הדירקטוריון. הסיכונים הפיננסיים מנוהלים באמצעות פיזור בין אפיקי השקעה, ענפים, מנפיקים ובין נכסים בארץ לנכסים בחו"ל, בחינה וניתוח של הנכסים טרום קבלת החלטת ההשקעה ובמהלך חיי ההשקעה ועמידה במגבלות חשיפה.

מגבלות שונות לחשיפות לסיכונים שוק נקבעו הן על ידי הדירקטוריון והן על ידי ועדת השקעות, מתוך מטרה לצמצם את ההפסד שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בשווקים. מגבלות אלו מתייחסות, בין היתר, לתקורות השקעה במניות, קרנות ונדל"ן, לחשיפה מרבית לאגרות חוב קונצרניות בהתאם לדירוג, לחשיפה מרבית להשקעה בודדת, לחשיפה למגזרי הצמדה ולחשיפה לריבית. מדיניות ניהול סיכונים השוק כפופה גם לתקנות ההשקעה. שימוש בנגזרים נעשה למטרות הגנה ולמטרות יצירת חשיפה ונכלל בדוחות הבקרה.

כימות ובחינת סיכונים שוק נעשים באמצעות מערכת ממוכנת באגף ניהול סיכונים. הכלי המרכזי למדידת סיכונים השוק נעשה בעיקר באמצעות תרחישי קיצון שונים, המהווים אינדיקציה להפסד אפשרי בתיקי ההשקעות של הנוסטרובתיים עמיתים. תרחישים אלה מבוססים על אירועים היסטוריים או היפותטיים וההנחות בבסיסם מתעדכנות תקופתית בהתאמה לשינויים בסביבה הכלכלית, בגורמי הסיכון ובמאפייני התיקים.

ככלל, סיכונים שוק בניהול פעילות קרן הפנסיה נובעים מאפשרות לשחיקת שווי נכסי קרנות הפנסיה כתוצאה משינויים במחירי ניירות ערך, מחירי נדל"ן, שערי ריבית, שערי חליפין ואינפלציה ומפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.

סיכונים שוק הקשורים בירידה הפוטנציאלית בערכם הכלכלי של נכסי הקרן הינם כדלקמן:

1. סיכונים הצמדה: בשיקולי השקעה נלקחות בחשבון תחזיות אינפלציה ואלטרנטיבות השקעה, גם בהיבט של בסיס הצמדה. הקרן מבצעת את ההשקעות ברכיבים צמודים ולא צמודים בהתאם לסביבת האינפלציה והתחזיות העתידיות שלפניה.
2. סיכון שער חליפין: לקרן חשיפה לנכסים צמודי מט"ח בעיקר כתוצאה מהשקעות בנכסים זרים ולכן בשיקולי ההשקעה נלקחות בחשבון תחזיות לשינויים בשערי חליפין, בעיקר ביחס לדולר.
3. סיכונים ריבית: לשינויים בשערי הריבית השפעה על אגרות החוב המוחזקות על ידי הקרן ועל פקדונות והלוואות ובאמצעותן על שווי נכסי הקרן. בעת קבלת החלטות השקעה וקביעת משך החיים הממוצע של הנכסים נלקחים בחשבון הנחות ותחזיות לגבי שינויי ריבית והשפעתם על תיק ההשקעות של הקרן. הקרן מטפלת בסיכונים ריבית על ידי שינוי במשך החיים הממוצע הכולל של מכשירים נושאי ריבית בכל אפיק, פיזור וחשיפה לסוגי ריביות שונות.
4. סיכון מניות: ההפסד שעלול להגרם לקרן כתוצאה מירידה במחירי המניות הנסחרות בארץ ובחו"ל.
5. סיכון מרווח אשראי: הפסד הנובע מפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.
6. סיכון נדל"ן: ההפסד שעלול להיגרם מירידת ערכן של ההשקעות בנדל"ן.

ועדת ההשקעות דנה בישיבותיה בתמהיל ההשקעות של קרנות הפנסיה המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון.

מדדי סיכונים המוצגים לוועדת השקעות כוללים תרחישי קיצון והשוואת מדדי ביצועים וסיכונים ביחס לתיקי סמן. ועדת השקעות מקבלת מדי ועדה דיווח בדבר חשיפה ענפית, חשיפה גיאוגרפית וחשיפה מטבעית.

בתיקי מקבלי הקצבה קיימת התייחסות להתאמה בין מאפייני הנכסים להתחייבויות.

(1) סיכון מדד וסיכון מטבע

גילעד כללי

ליום 31 בדצמבר 2023

לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
13,825,379	15,903,635	18,730,786	48,459,800
6,569,451	755	(6,570,206)	-
20,394,830	15,904,390	12,160,580	48,459,800

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

מנוף כללי

ליום 31 בדצמבר 2023

לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,300,537	2,822,482	3,243,729	8,366,748
1,162,635	1,092	(1,163,727)	-
3,463,172	2,823,574	2,080,002	8,366,748

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הלכה

ליום 31 בדצמבר 2023

לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,086,812	1,306,765	265,493	3,659,070
(387,485)	9,721	377,764	-
1,699,327	1,316,486	643,257	3,659,070

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

אג"ח ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2023

לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
88,461	127,267	56,440	272,168
39,338	58	(39,396)	-
127,799	127,325	17,044	272,168

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

מניות

ליום 31 בדצמבר 2023

לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,875,034	1,544,216	2,307,459	5,726,709
614,369	1	(614,370)	-
2,489,403	1,544,217	1,693,089	5,726,709

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

שקלי טווח קצר

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
216,504	84,077	-	300,581
-	-	-	-
216,504	84,077	-	300,581

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

S&P 500 מדד

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
211,459	2,296,989	6,173,313	8,681,761
(96,351)	-	96,351	-
115,108	2,296,989	6,269,664	8,681,761

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

עוקב מדדים גמיש

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
17,005	21,494	5,820	44,319
-	-	-	-
17,005	21,494	5,820	44,319

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

משולב סחיר

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,897	2,268	4,520	8,685
(3,141)	-	3,141	-
(1,244)	2,268	7,661	8,685

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

קיימות

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
512	2,134	5,371	8,017
3,457	-	(3,457)	-
3,969	2,134	1,914	8,017

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

גילאי 50 ומטה

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
10,306,407	9,152,317	12,361,825	31,820,549
4,815,394	4,697	(4,820,091)	-
15,121,801	9,157,014	7,541,734	31,820,549

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

גילאי 50 עד 60

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,376,551	2,545,881	2,713,879	7,636,311
852,682	3,231	(855,913)	-
3,229,233	2,549,112	1,857,966	7,636,311

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

גילאי 60 ומעלה

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
933,936	1,520,171	942,179	3,396,286
384,274	6,499	(390,773)	-
1,318,210	1,526,670	551,406	3,396,286

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

בסיסי למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,200,772	5,640,375	1,383,964	8,225,111
392,570	3,837	(396,407)	-
1,593,342	5,644,212	987,557	8,225,111

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הלכה למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
69,517	341,338	14,115	424,970
(37,603)	2,609	34,994	-
31,914	343,947	49,109	424,970

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023

לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
55,118	1,898,694	42,494	1,996,306
31,258	706	(31,964)	-
86,376	1,899,400	10,530	1,996,306

בסיסי למקבלי קצבה קיימים

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023

לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
8,206	60,987	-	69,193
(103)	103	-	-
8,103	61,090	-	69,193

הלכה למקבלי קצבה קיימים

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023

לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
593	22,540	8	23,141
(11)	13	(2)	-
582	22,553	6	23,141

זכאים קיימים לקצבה

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

(2) סיכון ריבית

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי בשיעור הריבית על התשואה של קרן הפנסיה:

ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)		
-1%	+1%	
אחוזים		ליום 31 בדצמבר 2023
0.83	(0.73)	גילעד כללי
0.76	(0.67)	מנוף כללי
1.77	(1.56)	הלכה
2.20	(1.96)	אג"ח ללא מניות
0.05	(0.05)	מניות
0.15	(0.15)	שקלי טווח קצר
-	-	מחקה מדד S&P 500
0.00	(0.00)	עוקב מדדים גמיש
0.71	(0.66)	משולב סחיר
0.00	(0.00)	קיימות
0.57	(0.50)	גילאי 50 ומטה
0.89	(0.79)	גילאי 50 עד 60
1.77	(1.56)	גילאי 60 ומעלה
0.80	(0.71)	בסיסי למקבלי קצבה
1.25	(1.13)	הלכה למקבלי קצבה
4.47	(3.70)	בסיסי למקבלי קצבה קיימים
4.76	(3.84)	הלכה למקבלי קצבה קיימים
2.58	(2.11)	זכאים קיימים לקצבה

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה, החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים בריבית משתנה, החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוח הרגישות כולל אך ורק סעיפים אשר ערכם מושפע באופן ישיר כתוצאה משינוי בשיעור הריבית. בהתאם לכך, לא מובאות בחשבון השפעות עקיפות כגון השפעה של קרנות נאמנות שמשקיעות בנכסי חוב.

(3) השפעה של שינויים בעקום הריבית על סכום הקצבה

ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית			ליום 31 בדצמבר 2023
-0.5%	+0.5%	אחוזים	
0.36	(0.34)		בסיסי למקבלי קצבה *
0.58	(0.55)		הלכה למקבלי קצבה *
(0.06)	0.17		בסיסי למקבלי קצבה קיימים
0.06	0.09		הלכה למקבלי קצבה קיימים
(0.46)	0.52		זכאים קיימים לקצבה

בחשוב ניתוח הרגישות לעקום הריבית נלקחה בחשבון הן ההשפעה על הנכסים והן ההשפעה על ההתחייבויות לפנסיונרים ולזכאים קיימים לפנסיה, ללא התחשבות בגובה העתודה ביום המאזן. ביכולתה של קרן פנסיה להתמודד עם שינויים בעקום הריבית על ידי התאמה נאותה של מח"מ הנכסים למח"מ ההתחייבויות, כך שכלל שהתאמה זו טובה יותר, שינויים בעקום הריבית יובילו לשינויים נמוכים יותר בסכום הקצבה. לצורך ניתוח הרגישות, הונח שינוי אחיד בשיעורי הריבית לאורך עקום הריבית.

* במסלולי מקבלי הקצבה שפרשו לאחר שנת 2018, ההתחייבויות אינן רגישות לריבית ולכן הרגישות המוצגת נובעת ברובה מהנכסים.

מניות

ליום 31 בדצמבר 2023					
מס"ב	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	נסחרות במדד	נסחרות במדד
				מניות היתר	ת"א 125
%				אלפי ש"ח	
18.23	275,281	-	-	-	275,281
3.10	46,788	-	-	-	46,788
1.26	19,047	5,175	342	427	13,103
17.72	267,662	179,457	10,063	1,431	76,711
21.58	325,850	92,039	-	22,139	211,672
15.73	237,619	7,246	-	12,229	218,144
14.20	214,369	83,808	3,108	11,237	116,216
4.90	73,982	-	-	10,114	63,868
3.28	49,560	12,254	-	1,084	36,222
100.00	1,510,158	379,979	13,513	58,661	1,058,005

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז
סך הכל

משולב סחיר

ליום 31 בדצמבר 2023					
מס"ב	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	נסחרות במדד	נסחרות במדד
				מניות היתר	ת"א 100
%				אלפי ש"ח	
52.86	120	120	-	-	-
25.55	58	58	-	-	-
21.59	49	49	-	-	-
100.00	227	227	-	-	-

ענף משק

טכנולוגיה
מסחר ושרותים
תעשייה
סך הכל

קיימות

ליום 31 בדצמבר 2023					
מס"ב	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	נסחרות במדד	נסחרות במדד
				מניות היתר	ת"א 100
%				אלפי ש"ח	
40.77	844	844	-	-	-
29.76	616	616	-	-	-
10.29	213	213	-	-	-
19.18	397	397	-	-	-
100.00	2,070	2,070	-	-	-

ענף משק

ביומד
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
סך הכל

גילאי 50 ומטה

ליום 31 בדצמבר 2023					
%	סך הכל	בחול'ל	לא סחיר	נסחרות במדד	נסחרות במדד
				מניות היתר	ת"א 125
מסה"כ			אלפי ש"ח		
16.25	989,176	-	-	-	989,176
2.76	168,125	-	-	-	168,125
1.12	68,219	18,595	1,003	1,536	47,085
16.15	983,016	677,808	24,418	5,141	275,649
19.66	1,196,740	351,027	5,118	79,552	761,043
23.32	1,419,668	378,767	213,100	43,944	783,857
12.92	786,740	315,135	13,468	40,535	417,602
4.78	291,107	-	25,264	36,344	229,499
3.04	184,855	50,803	-	3,895	130,157
100.00	6,087,646	1,792,135	282,371	210,947	3,802,193

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

גילאי 50 עד 60

ליום 31 בדצמבר 2023					
%	סך הכל	בחול'ל	לא סחיר	נסחרות במדד	נסחרות במדד
				מניות היתר	ת"א 125
מסה"כ			אלפי ש"ח		
15.90	195,977	-	-	-	195,977
2.70	33,309	-	-	-	33,309
1.10	13,618	3,684	301	304	9,329
16.22	199,897	134,525	9,741	1,019	54,612
19.11	235,530	68,894	-	15,761	150,875
24.51	302,168	91,952	46,211	8,706	155,299
12.65	155,964	61,919	3,288	8,021	82,736
4.92	60,661	-	7,991	7,201	45,469
2.89	35,602	9,043	-	772	25,787
100.00	1,232,726	370,017	67,532	41,784	753,393

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

גילאי 60 ומעלה

ליום 31 בדצמבר 2023					
%	סך הכל	בחול'ל	לא סחיר	נסחרות במדד	נסחרות במדד
				מניות היתר	ת"א 125
מסה"כ			אלפי ש"ח		
14.45	46,854	-	-	-	46,854
2.46	7,964	-	-	-	7,964
1.03	3,333	881	149	73	2,230
15.79	51,191	32,508	5,382	244	13,057
17.40	56,393	16,415	-	3,768	36,210
29.82	96,703	40,005	17,486	2,082	37,130
11.73	38,018	14,647	1,679	1,911	19,781
4.74	15,356	-	2,763	1,722	10,871
2.58	8,367	2,017	-	185	6,165
100.00	324,179	106,473	27,459	9,985	180,262

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023						בסיסי למקבלי קצבה
%	סך הכל	בחול"ל	לא סחיר	נסחרות במדד		
				מניות היתר	ת"א 125	
מסה"כ			אלפי ש"ח			
13.28	78,573	-	-	-	78,573	ענף משק
2.26	13,355	-	-	-	13,355	בנקים
0.96	5,677	1,477	338	122	3,740	ביטוח
14.99	88,652	55,398	10,951	408	21,895	ביומד
15.92	94,183	27,448	-	6,319	60,416	טכנולוגיה
30.17	178,519	67,740	45,025	3,491	62,263	מסחר ושרותים
14.74	87,206	24,604	26,226	3,205	33,171	נדל"ן ובינוי
5.31	31,397	-	10,280	2,887	18,230	תעשיה
2.37	14,031	3,383	-	309	10,339	השקעה ואחזקות
100.00	591,593	180,050	92,820	16,741	301,982	נפט וגז
						סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023						בסיסי למקבלי קצבה קיימים
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	נסחרות במדד		
				מניות היתר	ת"א 125	
מסה"כ			אלפי ש"ח			
2.53	637	637	-	-	-	ענף משק
97.47	24,587	18,302	6,285	-	-	מסחר ושרותים
100.00	25,224	18,939	6,285	-	-	נדל"ן ובינוי
						סך הכל

ד. סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון לאי עמידת צד שלישי בהתחייבויותיו. סיכוני אשראי יכולים לנבוע, בין היתר, מאי עמידה במועדי החזר, היעדר יכולת פירעון, מימוש ביטחונות בערך פחות מהמוערך או מירידת ערך כתוצאה משינוי בדירוג אשראי.

מדיניות ניהול סיכוני האשראי של החברה מתבססת על פיזור וגיוון תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר, באופן שיתרום להשגת תשואה הולמת עבור הסיכון הניטל, בהתאם למגבלות שהוגדרו, תוך הבנת פרופיל סיכון האשראי של החברה ופירוט תחומי אחריותם של הגורמים המעורבים בתהליכי זיהוי, מדידה, ניטור ובקרה של סיכון האשראי. המסגרת למתן וניהול אשראי כוללת גם נהלים ומתודולוגיות, על פיהם יש לפעול.

פעילות האשראי של חטיבת ההשקעות נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה ולחוזרי הממונה בנושא ניהול סיכוני אשראי ובהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריונים של הגופים המוסדיים בקבוצה. תקנות ההשקעה קובעות מגבלות חשיפה ללווה בודד ולקבוצת לוויים וכן מגבלות על מתן אשראי בהתאם לסוגי בטחונות וכיוצ"ב. חוזרי הממונה בנושא ניהול סיכוני אשראי מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית ומטרתם להבטיח קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכוני אשראי להם חשוף הגוף המוסדי.

בחטיבת ההשקעות, קיימת הפרדה בין יחידת ניהול האשראי הלא סחיר אשר נוטלת את הסיכון ובין יחידה עצמאית המנהלת בקרה על הפעילות. תהליכי מעקב אחר יכולת הפירעון של לוויים ואיכות הבטוחות מבוצעים במסגרת נהלי עבודה למתן אשראי שאושרו בדירקטוריון. לגבי אשראי סחיר, מתנהל מעקב אחר יכולת הפירעון, איכות הבטוחות וחובות בעייתיים. בעקבות חוזר המפקח בנושא טיפול בחובות בעייתיים ופעולות לגביית חוב, הוקם פורום חוב ומונה מנהל לפורום אשר תפקידו להעריך מצב חובות בעייתיים (בחוב סחיר ולא סחיר) ולהבטיח כי מתקיימים תהליכי מעקב ובקרה שוטפים.

הערכה ספציפית של סיכון האשראי לגבי חוב לא סחיר מבוצעת במערך האשראי בחטיבת ההשקעות באמצעות מודלי דירוג המבוססים על מתודולוגיה דומה לזאת הנמצאת בשימוש חברות הדירוג. המודלים השונים, נבדקו כעומדים בדרישות החוזר המאוחד פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" ואושרו ע"י ועדת אשראי אשר הוסמכה לכך על ידי הדירקטוריון.

ברמת עסקה פרטנית – מתקבלת חוות דעת ניהול סיכונים לתחומי פעילות חדשים ולעסקאות משמעותיות, גדולות או מורכבות, בהתאם לפרמטרים שהוגדרו. ובמקביל, אגף ניהול סיכונים בוחן ומאתגר את הדירוג של הלוואות חדשות המבוצעות בחטיבת ההשקעות. בנוסף, לאורך חיי האשראי וברמת התיק הכולל מתבצע באגף ניהול סיכונים כימות של סיכוני האשראי הגלומים בנכסי ההשקעה, באמצעות בחינת הדירוג הממוצע של החוב הלא ממשלתי בתיקים האמורים והערכת ההפסד הצפוי (Expected Loss) וההפסד הלא-צפוי (Unexpected Loss) בגין סיכוני האשראי הלא סחיר.

(1) חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר 2023														
גילעד כללי			מנוף כללי			הלכה			אג"ח ללא מניות			מניות		
שאינם			שאינם			שאינם			שאינם			שאינם		
סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים
אלפי ש"ח														
5,228,389	16,273,403	21,501,792	821,052	2,763,442	3,584,494	2,127,875	973,701	3,101,576	64,990	125,180	190,170	609,012	1,542,994	2,152,006
836,289	597,537	1,433,826	130,694	96,000	226,694	-	-	-	10,825	8,669	19,494	161	-	161
6,064,678	16,870,940	22,935,618	951,746	2,859,442	3,811,188	2,127,875	973,701	3,101,576	75,815	133,849	209,664	609,173	1,542,994	2,152,167

בארץ

בחו"ל

סך הכל נכסי חוב

ליום 31 בדצמבר 2023														
שקלי טווח קצר			מחקה מדד S&P 500			עוקב מדדים גמיש			משולב סחיר			קיימות		
שאינם			שאינם			שאינם			שאינם			שאינם		
סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים
אלפי ש"ח														
212,683	86,202	298,885	76,710	2,296,989	2,373,699	-	11,644	11,644	540	2,269	2,809	-	2,135	2,135
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,270	-	1,270	-	-	-
212,683	86,202	298,885	76,710	2,296,989	2,373,699	-	11,644	11,644	1,810	2,269	4,079	-	2,135	2,135

בארץ

בחו"ל

סך הכל נכסי חוב

ליום 31 בדצמבר 2023								
גילאי 50 ומטה			גילאי 50 עד 60			גילאי 60 ומעלה		
שאינם			שאינם			שאינם		
סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים
אלפי ש"ח								
3,620,142	9,392,951	13,013,093	1,074,137	2,560,174	3,634,311	757,168	1,351,862	2,109,030
90,700	129,701	220,401	148,009	62,095	210,104	107,275	37,424	144,699
3,710,842	9,522,652	13,233,494	1,222,146	2,622,269	3,844,415	864,443	1,389,286	2,253,729

בארץ

בחו"ל

סך הכל נכסי חוב

ליום 31 בדצמבר 2023														
בסיסי למקבלי קצבה			הלכה למקבלי קצבה			בסיסי למקבלי קצבה קיימים			הלכה למקבלי קצבה			בסיסי למקבלי קצבה		
שאינם			שאינם			שאינם			שאינם			שאינם		
סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ
אלפי ש"ח														
716,407	5,433,430	6,149,837	100,459	250,398	350,857	518,473	1,393,692	1,912,165	19,311	41,735	61,046	3,613	19,049	22,662
136,407	68,965	205,372	-	-	-	986	3,656	4,642	-	-	-	4	-	4
852,814	5,502,395	6,355,209	100,459	250,398	350,857	519,459	1,397,348	1,916,807	19,311	41,735	61,046	3,617	19,049	22,666
סך הכל נכסי חוב														

(2) פירוט נכסי חוב בחלוקה לדירוגים
נכסי חוב בארץ

ליום 31 בדצמבר 2023												
דירוג מקומי (*)												
גילעד כללי	מנוף כללי	הלכה	אג"ח ללא מניות	מניות	שקלי טווח קצר	מחקה מדד S&P 500	עוקב מדדים גמיש	משולב סחיר	קיימות	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה
אלפי ש"ח												
4,376,980	567,154	2,127,875	15,678	580,838	212,683	76,710	-	541	-	3,290,873	801,399	487,185
469,918	179,590	-	33,534	4,854	-	-	-	(1)	-	224,535	198,560	174,317
359,864	72,391	-	15,568	21,229	-	-	-	-	-	98,240	71,371	91,773
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21,627	1,917	-	210	2,091	-	-	-	-	-	6,494	2,807	3,893
5,228,389	821,052	2,127,875	64,990	609,012	212,683	76,710	-	540	-	3,620,142	1,074,137	757,168
סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ												
נכסי חוב שאינם סחירים בארץ												
12,933,153	2,218,017	973,701	73,183	1,525,832	84,077	2,296,989	11,644	2,269	2,134	8,469,418	2,031,352	913,020
137,075	28,410	-	2,576	-	-	-	-	-	-	32,090	30,582	27,599
1,931	392	-	219	-	-	-	-	-	-	2,377	1,759	1,719
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
210,835	19,018	-	1,767	17,162	2,102	-	-	-	-	78,924	18,882	3,787
31,405	6,372	-	3,565	-	-	-	-	-	-	38,654	28,600	27,955
2,959,004	491,233	-	43,870	-	23	-	-	-	1	771,488	448,999	377,782
16,273,403	2,763,442	973,701	125,180	1,542,994	86,202	2,296,989	11,644	2,269	2,135	9,392,951	2,560,174	1,351,862
21,501,792	3,584,494	3,101,576	190,170	2,152,006	298,885	2,373,699	11,644	2,809	2,135	13,013,093	3,634,311	2,109,030
סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ												
1,242,621	256,161	-	26,625	-	19	-	-	-	-	481,545	302,142	250,287

מזה - נכסי חוב בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - הממונה). נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו-16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

ליום 31 בדצמבר 2023				
דירוג מקומי (*)				
זכאים קיימים לקצבה	הלכה למקבלי קצבה קיימים	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	הלכה למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה אלפי ש"ח
2,541	19,311	365,541	100,459	271,113
1,049	-	139,312	-	395,655
23	-	13,599	-	48,312
-	-	-	-	-
-	-	21	-	1,327
3,613	19,311	518,473	100,459	716,407
18,284	41,735	1,203,948	250,398	4,862,997
103	-	28,751	-	33,241
-	-	-	-	2,036
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	33,112
662	-	160,993	-	502,044
19,049	41,735	1,393,692	250,398	5,433,430
22,662	61,046	1,912,165	350,857	6,149,837
41	-	42,900	-	353,394

נכסי חוב סחירים בארץ

אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג :
AA ומעלה
BBB עד A
נמוך מ-BBB
לא מדורג

סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ

נכסי חוב שאינם סחירים בארץ

אגרות חוב מיועדות/פיקדונות באוצר/אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו
אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג :
AA ומעלה
BBB עד A
נמוך מ-BBB
לא מדורג
הלוואות לעמיתים
הלוואות בשיעבוד מניות המקנות שליטה
הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ

סך הכל נכסי חוב בארץ

מזה - נכסי חוב בדירוג פנימי (**))

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - הממונה). נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטוחים, לדוגמא : דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו- 16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב וביחנה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

נכסי חוב בחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2023										
דירוג בינלאומי (*)										
גילעד כללי	מנוף כללי	אג"ח ללא מניות	מניות	משולב סחיר	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	זכאים קיימים לקצבה
אלפי ש"ח										
25,792	3,936	307	-	41	2,534	4,526	3,249	4,253	-	-
נכסי חוב סחירים בחו"ל										
אגרות חוב ממשלתיות										
אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:										
A ומעלה										
108,991	16,632	1,296	-	174	10,708	19,066	13,730	17,973	-	-
551,699	84,154	6,751	44	836	57,121	94,576	68,287	87,830	267	1
149,580	25,950	2,471	117	219	20,332	29,839	22,007	26,351	719	3
227	22	-	-	-	5	2	2	-	-	-
לא מדורג										
836,289	130,694	10,825	161	1,270	90,700	148,009	107,275	136,407	986	4
סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"ל										
נכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל										
לא מדורג										
14,879	5,128	626	-	-	8,912	5,581	3,416	6,563	-	-
582,658	90,872	8,043	-	-	120,789	56,514	34,008	62,402	3,656	-
הלוואות										
597,537	96,000	8,669	-	-	129,701	62,095	37,424	68,965	3,656	-
סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל										
1,433,826	226,694	19,494	161	1,270	220,401	210,104	144,699	205,372	4,642	4
סך הכל נכסי חוב בחו"ל										
537,008	82,655	7,038	-	-	106,509	47,571	28,534	51,885	3,657	-
מזה - נכסים מדורגים בדירוג פנימי (**)										

(*) המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על-ידי הממונה *S&P, Mood's* ו-*Fitch*. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו-16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

(3) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אגרות חוב מיועדות, נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון אינם מתבססים על דירוג האשראי של הנכס אלא על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת מיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. מודל זה מביא לידי ביטוי באופן עדכני יותר שינויים בפרמיית הסיכון של נכסי החוב, כפי שאלו משתקפים בשוק הסחיר בהתאם לשינויים באותו עשירון.

הריביות הממוצעות המשוקללות בגין כל אחת מקבוצות הדירוג המוצגות להלן הינן בהתאם לנכסים הכלולים בכל קבוצת דירוג:

ליום 31 בדצמבר 2023											
נכסי חוב שאינם סחירים לפי דירוג (*):	גילעד כללי	מנוף כללי	אג"ח ללא מניות	מניות	שקלי טווח קצר	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	זכאים קיימים לקצבה
	באחוזים										
AA ומעלה	3.24	3.50	4.60	-	6.59	4.54	4.30	4.37	4.34	2.82	3.27
A	4.31	4.39	6.32	-	12.25	6.11	6.07	6.11	6.26	3.34	3.37
BBB	8.49	9.34	8.91	-	-	9.38	9.97	9.87	10.01	4.09	4.12
נמוך מ-BBB	10.59	10.64	10.86	-	-	8.03	8.13	8.10	8.23	14.39	-
לא מדורג	5.20	5.57	6.23	5.16	5.53	6.37	6.05	6.06	6.13	5.79	6.39

(*) המקורות לרמת דירוג מקומי הינן חברות הדירוג "מעלות" ו"מדורג". נתוני חברת מדורג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על ידי הממונה S & P, Mood's ו-Fitch.

(4) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים ושאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023														
מחקה מדד S&P 500		שקלי טווח קצר		מניות		אג"ח ללא מניות		הלכה		מנוף כללי		גילעד כללי		
%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	
מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	
-	-	-	-	0.08	1,730	8.27	17,331	-	-	3.00	114,278	1.91	437,208	ענף משק
-	-	-	-	0.05	1,159	2.16	4,522	-	-	0.37	14,104	0.25	57,330	בנקים
-	-	-	-	-	-	0.19	403	-	-	0.12	4,462	0.11	24,637	ביטוח
-	-	-	-	-	-	0.48	1,008	-	-	0.32	12,105	0.32	74,012	ביומד
-	-	0.71	2,110	1.17	25,227	15.62	32,755	-	-	6.45	245,699	6.63	1,520,183	טכנולוגיה
-	-	0.01	15	0.58	12,456	26.02	54,564	-	-	14.69	559,830	13.59	3,115,889	מסחר ושרותים
-	-	-	-	0.01	240	1.80	3,768	-	-	0.57	21,819	0.50	114,967	נדל"ן ובינוי
-	-	-	-	0.09	1,911	2.17	4,552	-	-	0.95	36,203	0.78	178,685	תעשיה
-	-	-	-	0.13	2,774	0.76	1,594	-	-	0.36	13,582	0.33	76,783	השקעה ואחזקות
100.00	2,373,699	99.28	296,760	97.89	2,106,670	42.53	89,167	100.00	3,101,576	73.17	2,789,106	75.58	17,335,924	נפט וגז
100.00	2,373,699	100.00	298,885	100.00	2,152,167	100.00	209,664	100.00	3,101,576	100.00	3,811,188	100.00	22,935,618	אג"ח ממשלתי
														סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023											
גילאי 60 ומעלה		גילאי 50 עד 60		גילאי 50 ומטה		קיימות		משולב סחיר		עוקב מדדים גמיש	
%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום
מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח
5.00	112,700	3.66	140,754	1.07	142,170	-	-	8.83	360	-	-
0.78	17,472	0.22	8,627	0.03	4,344	-	-	-	-	-	-
0.15	3,483	0.13	5,042	0.03	4,252	-	-	0.81	33	-	-
0.43	9,761	0.36	13,793	0.07	9,386	-	-	2.72	111	-	-
11.45	258,017	7.84	301,483	3.20	423,047	-	-	14.83	605	-	-
16.54	372,765	11.96	459,791	6.03	798,638	-	-	1.01	41	-	-
1.11	25,058	0.70	27,098	0.25	32,484	-	-	1.08	44	-	-
1.67	37,651	0.94	36,135	0.28	37,499	-	-	-	-	-	-
0.59	13,367	0.37	14,415	0.14	18,848	-	-	0.83	34	-	-
62.28	1,403,455	73.82	2,837,277	88.90	11,762,826	100.00	2,135	69.89	2,851	100.00	11,644
100.00	2,253,729	100.00	3,844,415	100.00	13,233,494	100.00	2,135	100.00	4,079	100.00	11,644

ענף משק

בנקים

ביטוח

ביומד

טכנולוגיה

מסחר ושרותים

נדל"ן ובינוי

תעשיה

השקעה ואחזקות

נפט וגז

אג"ח ממשלתי

סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023									
בסיסי למקבלי קצבה		הלכה למקבלי קצבה		בסיסי למקבלי קצבה קיימים		הלכה למקבלי קצבה		בסיסי למקבלי קצבה	
סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%
אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ
139,525	2.20	-	-	25,621	1.34	-	-	65	0.29
23,634	0.37	-	-	6,409	0.33	-	-	74	0.33
5,073	0.08	-	-	-	-	-	-	-	-
13,371	0.21	-	-	-	-	-	-	-	-
350,803	5.52	-	-	71,266	3.72	-	-	293	1.29
574,241	9.04	-	-	206,861	10.79	-	-	1,258	5.55
37,007	0.58	-	-	10,658	0.56	-	-	6	0.03
63,431	1.00	-	-	25,386	1.32	-	-	141	0.62
9,760	0.15	-	-	1,117	0.06	-	-	4	0.02
5,138,364	80.85	350,857	100.00	1,569,489	81.88	61,046	100.00	20,825	91.87
6,355,209	100.00	350,857	100.00	1,916,807	100.00	61,046	100.00	22,666	100.00

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשיה
השקעה ואחזקות
נפט וגז
אג"ח ממשלתי
סך הכל

ה. סיכונים גאוגרפיים

סיכון להפסד הנובע מחשיפה של תיק ההשקעות בצורה ישירה או עקיפה, דרך השקעה בחברות שיש להן פעילות עסקית במדינה, לאירוע שלילי באותה מדינה או אזור גאוגרפי. אירוע כזה עשוי להתעורר למשל על רקע עימות בטחוני באזור, משבר כלכלי במדינה עצמה או אצל שותפת סחר מהותית.

סיכון גיאוגרפי עשוי לבוא לידי ביטוי בעלייה באירועי חדלות פירעון של ממשלות ועסקים ו/או ירידה בשווי נכסים הוניים (נדל"ן, מניות וכד').

להלן החשיפה הגאוגרפית עבור הנכסים השונים בהתאם למקום הסיכון הסופי, או בהתאם למקום בו הונפק או נסחר הנכס, במקרים בהם לא ניתן היה לזהות את מקום החשיפה הסופית:

גילעד כללי

ליום 31 בדצמבר 2023									
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	נדל"ן להשקעה	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח									
-	147,554	171,987	419,963	5,455	-	469,906	1,214,865	54,693	1,269,558
-	23,796	132,937	178,194	111,818	-	7,128	453,873	-	453,873
-	135,162	37,439	288,031	8,083	-	7,078	475,793	57,688	533,481
-	26,235	295,467	208,805	2,630	-	21,135	554,272	36,288	590,560
-	-	94	532,582	58,524	-	31,155	622,355	233,654	856,009
-	67,836	46	95,901	122,608	-	11,892	298,283	73,796	372,079
25,792	262,917	1,990,227	2,120,474	496,961	-	3,829,058	8,725,429	5,005,507	13,730,936
-	-	443,622	68,782	7,755	-	1,714,678	2,234,837	8,499	2,243,336
17,310,133	972,173	4,303,467	521,125	4,616	332,729	6,693,433	30,137,676	22,187	30,159,863
-	-	190,508	202,834	69,279	-	71,932	534,553	-	534,553
-	-	2,242	-	-	-	545,606	547,848	-	547,848
-	-	21,699	200,232	1,329	-	15,517	238,777	226,146	464,923
-	88,787	3,033	192,201	22,973	-	50,230	357,224	42,294	399,518
-	-	1,648	169,701	181,829	-	1,296	354,474	-	354,474
-	79,494	403,600	666,575	142,736	-	417,136	1,709,541	46,422	1,755,963
17,335,925	1,803,954	7,998,016	5,865,400	1,236,596	332,729	13,887,180	48,459,800	5,807,174	54,266,974

מנוף כללי

ליום 31 בדצמבר 2023									
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	נדל"ן להשקעה	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח									
-	23,408	36,922	70,193	912	-	67,056	198,491	9,142	207,633
-	3,592	22,948	29,784	18,690	-	1,891	76,905	-	76,905
-	21,935	5,895	48,142	1,351	-	2,440	79,763	9,642	89,405
-	3,412	35,895	34,900	440	-	2,079	76,726	6,065	82,791
-	-	17	89,017	9,782	-	5,207	104,023	39,053	143,076
-	10,352	8	16,029	20,493	-	1,987	48,869	12,334	61,203
3,936	42,390	353,741	354,420	76,240	-	707,837	1,538,564	836,630	2,375,194
-	-	86,128	11,496	1,296	-	336,650	435,570	1,421	436,991
2,785,170	279,877	763,062	106,688	821	25,808	1,202,932	5,164,358	3,925	5,168,283
-	-	33,872	33,902	11,578	-	9,457	88,809	-	88,809
-	-	1,253	-	-	-	99,065	100,318	-	100,318
-	-	5,427	33,467	222	-	2,645	41,761	37,799	79,560
-	13,549	440	32,125	3,840	-	2,407	52,361	7,069	59,430
-	-	80	28,364	30,391	-	-	58,835	-	58,835
-	13,639	70,584	111,413	23,857	-	81,902	301,395	7,759	309,154
2,789,106	412,154	1,416,272	999,940	199,913	25,808	2,523,555	8,366,748	970,839	9,337,587

הלכה

ליום 31 בדצמבר 2023				
אגרות חוב ממשלתיות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח				
-	6,339	6,339	24,578	30,917
-	-	-	54,171	54,171
-	-	-	33,481	33,481
-	7,056	7,056	64,079	71,135
-	926	926	13,861	14,787
-	193,523	193,523	917,215	1,110,738
-	28,613	28,613	4,724	33,337
3,101,576	321,005	3,422,581	476,950	3,899,531
-	19	19	-	19
-	13	13	-	13
-	-	-	37,749	37,749
3,101,576	557,494	3,659,070	1,626,808	5,285,878

אג"ח ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2023									
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	נדל"ן להשקעה	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח									
-	1,978	886	-	-	-	4,104	6,968	-	6,968
-	282	-	-	-	-	-	282	-	282
-	1,813	178	-	-	-	298	2,289	-	2,289
-	289	615	-	-	-	1,451	2,355	-	2,355
-	807	-	-	-	-	-	807	-	807
307	5,020	2,065	-	5,578	-	16,177	29,147	-	29,147
-	-	246	-	-	-	10,968	11,214	-	11,214
88,860	49,629	1,809	8,985	-	1,130	64,786	215,199	-	215,199
-	1,056	-	-	-	-	1	1,057	-	1,057
-	1,187	-	-	-	-	1,663	2,850	-	2,850
89,167	62,061	5,799	8,985	5,578	1,130	99,448	272,168	-	272,168

סך הכל

מניות

ליום 31 בדצמבר 2023									
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל	
אלפי ש"ח									
-	246	11,760	82,242	1,068	20,753	116,069	10,711	126,780	בריטניה
-	59	28,821	34,896	21,897	49	85,722	-	85,722	סין
-	-	12	56,406	1,583	-	58,001	11,297	69,298	צרפת
-	875	10,343	40,891	515	1	52,625	7,106	59,731	גרמניה
-	-	22	104,296	11,461	6,103	121,882	45,757	167,639	יפן
-	-	11	18,780	24,011	2,327	45,129	14,451	59,580	שוויץ
-	747	339,934	415,255	6,239	347,959	1,110,134	980,230	2,090,364	ארצות הברית
-	-	56,978	13,470	1,519	119,007	190,974	1,664	192,638	אירופה
2,106,670	26,349	927,495	90,461	1,086	228,765	3,380,826	5,165	3,385,991	ישראל
-	-	44,813	39,721	13,567	34	98,135	-	98,135	שווקים מתעוררים
-	-	1,054	-	-	31,629	32,683	-	32,683	צפון אמריקה
-	-	12	39,212	260	2,932	42,416	44,286	86,702	קנדה
-	-	7	37,639	4,499	2,812	44,957	8,282	53,239	אוסטרליה
-	-	7	33,233	35,608	-	68,848	-	68,848	הודו
-	59	88,889	130,535	27,952	30,873	278,308	9,091	287,399	אחר
2,106,670	28,335	1,510,158	1,137,037	151,265	793,244	5,726,709	1,138,040	6,864,749	סך הכל

שקלי טווח קצר

ליום 31 בדצמבר 2023					
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח					
296,760	-	3,821	300,581	-	300,581

ישראל

מחקה מדד S&P 500

ליום 31 בדצמבר 2023

אגרות חוב ממשלתיות	קרנות ותעודות סל	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח					
-	6,168,169	1,455	6,169,624	64,518	6,234,142
2,373,699	-	138,438	2,512,137	(1,071)	2,511,066
2,373,699	6,168,169	139,893	8,681,761	63,447	8,745,208

ארצות הברית

ישראל

סך הכל

עוקב מדדים גמיש

ליום 31 בדצמבר 2023

אגרות חוב ממשלתיות	קרנות ותעודות סל	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח					
-	249	-	249	-	249
-	184	-	184	-	184
-	203	-	203	-	203
-	147	-	147	-	147
-	389	-	389	-	389
-	192	-	192	-	192
-	7,008	-	7,008	-	7,008
-	130	-	130	-	130
11,644	21,384	1,507	34,535	-	34,535
-	153	-	153	-	153
-	211	-	211	-	211
-	125	-	125	-	125
-	120	-	120	-	120
-	673	-	673	-	673
11,644	31,168	1,507	44,319	-	44,319

בריטניה

סין

צרפת

גרמניה

יפן

שוויץ

ארצות הברית

אירופה

ישראל

שווקים מתעוררים

קנדה

אוסטרליה

הודו

אחר

סך הכל

משולב סחיר

ליום 31 בדצמבר 2023

אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח								
-	225	4	122	2	13	366	16	382
-	37	19	52	32	-	140	-	140
-	205	-	84	2	-	291	17	308
-	27	6	61	1	-	95	11	106
-	-	-	155	17	9	181	68	249
-	108	-	28	36	3	175	21	196
41	371	152	616	757	423	2,360	1,455	3,815
-	-	-	20	2	17	39	2	41
2,810	-	-	-	-	1,382	4,192	1	4,193
-	-	-	59	20	-	79	-	79
-	-	-	58	-	4	62	66	128
-	142	-	56	7	4	209	12	221
-	-	-	49	53	-	102	-	102
-	113	46	193	41	1	394	13	407
2,851	1,228	227	1,553	970	1,856	8,685	1,682	10,367

בריטניה

סין

צרפת

גרמניה

יפן

שוויץ

ארצות הברית

אירופה

ישראל

שווקים מתעוררים

קנדה

אוסטרליה

הודו

אחר

סך הכל

קיימות

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב ממשלתיות
אלפי ש"ח						
52	-	52	-	52	-	-
38	-	38	-	38	-	-
42	-	42	-	42	-	-
31	-	31	-	31	-	-
81	-	81	-	81	-	-
40	-	40	-	40	-	-
4,797	-	4,797	254	2,473	2,070	-
27	-	27	-	27	-	-
2,642	-	2,642	507	-	-	2,135
32	-	32	-	32	-	-
44	-	44	-	44	-	-
26	-	26	-	26	-	-
25	-	25	-	25	-	-
140	-	140	-	140	-	-
8,017	-	8,017	761	3,051	2,070	2,135

בריטניה
סין
צרפת
גרמניה
יפן
שווייץ
ארצות הברית
אירופה
ישראל
שווקים מתעוררים
קנדה
אוסטרליה
הודו
אחר
סך הכל

גילאי 50 ומטה

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
אלפי ש"ח									
753,624	43,083	710,541	216,227	-	4,297	330,817	140,395	18,805	-
347,736	-	347,736	8,174	-	88,082	140,369	108,649	2,462	-
330,196	45,443	284,753	4,240	-	6,367	226,891	30,561	16,694	-
322,721	28,585	294,136	52,974	-	2,072	164,482	70,219	4,389	-
674,356	184,056	490,300	24,590	-	46,101	419,530	79	-	-
246,321	58,131	188,190	9,360	-	96,582	75,544	39	6,665	-
9,717,980	3,942,956	5,775,024	2,636,281	-	68,028	1,670,358	1,373,015	24,808	2,534
1,715,238	6,695	1,708,543	1,360,134	-	6,109	54,182	288,118	-	-
19,374,487	19,011	19,355,476	3,281,122	41,196	3,902	352,587	3,563,014	353,363	11,760,292
382,129	-	382,129	6,750	-	54,573	159,778	161,028	-	-
317,487	-	317,487	311,719	-	-	-	5,768	-	-
359,376	178,126	181,250	12,115	-	1,047	157,728	10,360	-	-
239,077	33,316	205,761	25,478	-	18,096	151,402	2,061	8,724	-
276,935	-	276,935	-	-	143,232	133,679	24	-	-
1,338,856	36,568	1,302,288	318,485	-	112,437	525,080	334,316	11,970	-
36,396,519	4,575,970	31,820,549	8,267,649	41,196	650,925	4,562,427	6,087,646	447,880	11,762,826

סך הכל

גילאי 50 עד 60

ליום 31 בדצמבר 2023									
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	נדל"ן להשקעה	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח									
-	27,347	27,738	64,256	835	-	47,881	168,057	8,368	176,425
-	4,135	21,813	27,264	17,109	-	1,233	71,554	-	71,554
-	25,010	4,586	44,070	1,237	-	2,655	77,558	8,827	86,385
-	4,143	10,360	31,948	402	-	7,870	54,723	5,552	60,275
-	-	16	81,487	8,954	-	4,775	95,232	35,750	130,982
-	11,867	8	14,673	18,760	-	1,818	47,126	11,291	58,417
4,526	44,738	292,799	324,443	86,326	-	565,592	1,318,424	765,860	2,084,284
-	-	64,712	10,524	1,186	-	271,376	347,798	1,300	349,098
2,832,751	296,189	708,903	105,960	773	5,732	966,862	4,917,170	3,729	4,920,899
-	-	31,903	31,034	10,600	-	1,220	74,757	-	74,757
-	-	828	-	-	-	48,047	48,875	-	48,875
-	-	3,089	30,636	203	-	2,393	36,321	34,601	70,922
-	15,532	471	29,408	3,515	-	5,648	54,574	6,471	61,045
-	-	5	25,965	27,821	-	-	53,791	-	53,791
-	15,492	65,495	101,989	21,839	-	65,536	270,351	7,103	277,454
2,837,277	444,453	1,232,726	923,657	199,560	5,732	1,992,906	7,636,311	888,852	8,525,163

גילאי 60 ומעלה

ליום 31 בדצמבר 2023									
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	נדל"ן להשקעה	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח									
-	20,004	9,830	14,972	194	-	24,415	69,415	1,950	71,365
-	3,031	5,039	6,353	3,986	-	585	18,994	-	18,994
-	17,733	2,224	10,269	288	-	1,625	32,139	2,057	34,196
-	3,767	3,598	7,444	94	-	2,225	17,128	1,294	18,422
-	-	4	18,987	2,086	-	1,111	22,188	8,330	30,518
-	8,546	2	3,419	4,371	-	424	16,762	2,631	19,393
3,249	38,112	84,023	75,598	60,089	-	218,761	479,832	178,451	658,283
-	-	18,513	2,452	276	-	99,652	120,893	303	121,196
1,400,206	284,038	176,303	65,481	185	1,318	530,589	2,458,120	880	2,459,000
-	-	7,628	7,231	2,470	-	739	18,068	-	18,068
-	-	266	-	-	-	18,525	18,791	-	18,791
-	-	1,073	7,138	47	-	564	8,822	8,062	16,884
-	11,185	108	6,852	819	-	3,955	22,919	1,508	24,427
-	-	1	6,050	6,483	-	-	12,534	-	12,534
-	10,882	15,567	23,764	5,089	-	24,379	79,681	1,655	81,336
1,403,455	397,298	324,179	256,010	86,477	1,318	927,549	3,396,286	207,121	3,603,407

בסיסי למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר 2023								
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח								
-	24,665	24,256	25,211	327	35,642	110,101	3,283	113,384
-	3,860	8,466	10,697	6,713	15	29,751	-	29,751
-	24,172	3	17,291	485	3,122	45,073	3,463	48,536
-	3,352	3,031	12,535	158	1,252	20,328	2,178	22,506
-	-	6	31,971	3,513	1,870	37,360	14,026	51,386
-	11,186	3	5,757	7,360	713	25,019	4,430	29,449
4,253	41,420	168,690	127,294	79,029	313,804	734,490	300,483	1,034,973
-	-	34,974	4,129	466	84,343	123,912	510	124,422
5,134,110	469,526	311,327	53,384	310	898,476	6,867,133	1,477	6,868,610
-	-	12,791	12,176	4,159	10	29,136	-	29,136
-	-	-	-	-	11,277	11,277	-	11,277
-	-	1,898	12,020	80	944	14,942	13,576	28,518
-	14,641	365	11,538	1,379	12,514	40,437	2,539	42,976
-	-	2	10,187	10,915	-	21,104	-	21,104
-	15,271	25,781	40,015	8,569	25,412	115,048	2,787	117,835
5,138,363	608,093	591,593	374,205	123,463	1,389,394	8,225,111	348,752	8,573,863

סך הכל

הלכה למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר 2023				
אגרות חוב ממשלתיות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח				
-	276	276	1,053	1,329
-	-	-	2,048	2,048
-	-	-	1,266	1,266
-	534	534	3,017	3,551
-	219	219	478	697
-	9,198	9,198	39,036	48,234
-	1,766	1,766	179	1,945
350,857	62,072	412,929	26,761	439,690
-	48	48	675	723
-	-	-	1,427	1,427
350,857	74,113	424,970	75,940	500,910

סך הכל

בסיסי למקבלי קצבה קיימים

ליום 31 בדצמבר 2023

אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	נדל"ן להשקעה	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל	
אלפי ש"ח									
-	239	1,128	-	-	2,682	4,049	-	4,049	בריטניה
-	1	-	-	-	-	1	-	1	סין
-	-	828	-	-	-	828	-	828	צרפת
-	9	1,791	-	-	271	2,071	-	2,071	גרמניה
-	5	13,252	-	-	16,155	29,412	-	29,412	ארצות הברית
-	-	1,902	-	-	2,283	4,185	-	4,185	אירופה
1,569,489	182,413	6,285	4,340	225	192,174	1,954,926	-	1,954,926	ישראל
-	-	38	-	-	8	46	-	46	קנדה
-	1	-	-	-	787	788	-	788	אחר
1,569,489	182,668	25,224	4,340	225	214,360	1,996,306	-	1,996,306	סך הכל

הלכה למקבלי קצבה קיימים

ליום 31 בדצמבר 2023

אגרות חוב ממשלתיות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל	
אלפי ש"ח					
61,046	8,147	69,193	-	69,193	ישראל

זכאים קיימים לקצבה

ליום 31 בדצמבר 2023

אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	קרנות ותעודות סל	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל	
אלפי ש"ח							
-	1	-	-	1	-	1	בריטניה
-	1	-	-	1	-	1	ארצות הברית
20,825	1,177	19	1,118	23,139	-	23,139	ישראל
20,825	1,179	19	1,118	23,141	-	23,141	סך הכל

1. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקרן

הפעלת קרן פנסיה דורשת עמידה בכללי פעילות ודווח שנבקעו בחוקים ובתקנות. חוק הפיקוח מעניק סמכויות שונות ואמצעי אכיפה מגוונים לממונה לרבות סעיפי עונשין במקרה של אי עמידה בכללים והנחיות.

הקרן פועלת בתחום שוק ההון והחיסכון ארוך הטווח, בהם מתבצעת פעילות השקעה לצד פעילות מול העמיתים החוסכים בקליטת הפקדות, תשלומים וזיכויים ברווחים. פעילות זו חושפת את הקרן לסיכונים תפעוליים ולסיכונים הנובעים משינויי פסיקה וחקיקה כלליים ובתחום הפעילות הספציפי של הקרן.

אי לכך פועלת הקרן בהתאם לנהלים מסודרים שגיבשה להסדרת התהליכים השונים בקרן, לרבות ביצוע בקורות ומעקב שוטף אחר הפעילות. כמו כן, מלווה את פעילות הקרן יועץ משפטי ומנהל סיכונים.

הסיכון התפעולי שלוב בכלל הפעילויות, המוצרים, המערכות ותהליכי העבודה המבוצעים בחברה. לפיכך, קיימת חשיבות למודעות ולניהול הסיכון התפעולי בכל הרמות.

האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלים בדרגות הניהול השונות בחברה, בתמיכה מקצועית של אגף ניהול סיכונים המופקד על הכוונה מתודולוגית ויישום המדיניות בראיית על. חלק מהסיכונים התפעוליים מנוהלים על-ידי גורמי בקרה נוספים, כגון מנהל אגף SOX, אכיפה וציות, אחראי אבטחת מידע ואחראי היערכות לשעת משבר.

החברה בוחנת באופן שוטף את החשיפה לסיכונים תפעוליים ונוקטת באמצעים להפחתת רמתם. אגף ניהול סיכונים מבצע הערכה עצמאית ובתתי תלויה של סיכונים תפעוליים, תוך שימת דגש מיוחד על סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיים מידע וסייבר וסיכונים המשכיות עסקית.

אופי הפעילות, המבנה הארגוני ומדרג הסמכויות המייחדים את החברה וכן היקף הכספים המנוהלים על ידה, חושפים אותה גם לאפשרות של הונאות ומעילות מצד גורמים בתוך החברה וגורמים מחוץ לחברה. החברה הגדירה מדיניות הכוללת מסגרת עבודה שיטתית למניעה, איתור, דיווח ותגובה מצמצמת נזקים לאירועי מעילות והונאות. עיקרי המדיניות באים לידי ביטוי בנהלי העבודה של החברה, בתהליכי העבודה בפועל ובקוד האתי, שמטרתו להנחות את עובדי החברה בנושאי התנהגות, משמעת ואתיקה בעבודה.

בהתייחס לסיכונים משפטיים, כולל סיכונים ציות, היועץ המשפטי של החברה אחראי לניהול הסיכון המשפטי, מסתייע במידת הצורך ביועץ משפטי חיצוני ומעניק תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות החברה. במסגרת זו, ניהול השוטף של הסיכון המשפטי מתבטא בעיקר במתן ייעוץ משפטי שוטף לאורגנים המוסמכים בחברה בנושאים השונים הכרוכים בפעילות החברה, בהכנת מסמכי התקשרות ופוליסות ביטוח, בניהול הידע המשפטי בחברה, ובכלל זה עדכון הגורמים הרלוונטיים בשינוי הוראות דין ורגולציה לסוגיהם, אשר יש להם השלכה על עבודת החברה, בהתאמת מערך ההסכמים והנהלים לשינויים אלה ובעדכונים שוטפים של מערכות ההסכמים והמסמכים שבשימוש החברה, ובריכוז התביעות הייצוגיות נגד החברה והפיקוח על הגורמים המקצועיים המטפלים בהן מטעם החברה.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא את דרישות החוק פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה, המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציית להוראות הרלוונטיות להם. בינואר 2012 החברה אימצה תכנית אכיפה, במסגרת יישום הוראות חוק הגברת האכיפה בשוק ההון, המתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005, ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ויפקחו על ביצועה.

בהתאם להוראות צו איסור הלבנת הון שנכנס לתוקפו במרס 2018 וחוזר גופים מוסדיים 2018-9-2 בנושא ניהול סיכונים הלבנת הון מפרברואר 2018 החברה קבעה מדיניות ניהול סיכונים בנושא ומינתה אחראי למילוי חובות, בהתאם לדרישות הרגולציה, באופן שיבטיח קיומה של תשתית ארגונית מתאימה ואמצעים להפחתת הסיכון. כמו כן, החברה גיבשה נהלים ליישום מדיניות ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, ועדכנה נהלים רלוונטיים, כך שיתייחסו, בין היתר, להליך של זיהוי והכרת הלקוח, לסיווג של חשבון בסיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור, לקיום בקרה שוטפת, לניהול רישומים ולדיווח. בנוסף, החברה אימצה גישה מבוססת סיכון, על מנת לזהות, להעריך ולהתמודד באפקטיביות עם סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, במסגרתה בוצע סקר לזיהוי והערכה של סיכונים הלבנת הון ומימון הטרור בפעילויות השונות.

מערך טכנולוגיית המידע הוא מרכיב מרכזי בתפעול וניהול התקין של החברה. דירקטוריון החברה אישר מסמך מדיניות בנושא ניהול טכנולוגיות המידע.

בחינת סיכונים ה-IT מתבצעת באופן שוטף, הן ברמת תהליכי ה-IT המהותיים המנוהלים בחברה והן ברמת מערכות המידע והתשתיות. הטיפול בסיכונים הנובעים מתהליכי IT מהותיים מבוצע כחלק מתפישת הבקרה המיושמת בהראל המשמר מחשבים, בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2010-9-4 בנושא "ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים". אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי להערכת ההשפעה הפוטנציאלית של סיכונים טכנולוגיים המידע על תהליכי הליבה בחברה.

החברה חשופה בפעילותה לסיכון סייבר אשר עלול לנבוע משימוש לא מורשה בזהות, הפרעה לפעילות על ידי פגיעה בפעילות הרשת או השבתת שירותים, פגיעה במערכות, גניבה של נכסים דיגיטליים, החדרה של קודים או תוכנות זדוניות, חדירה למערכת או חשיפת מידע. תפיסת ההגנה של החברה בניהול סיכונים סייבר ואבטחת מידע בנויה על שלוש שכבות: שכבת הגנה טכנולוגית, שכבת טיפול באירועים ושכבת רגולציה, ארגון ושיטות. בנוסף להיערכות תפעולית, החברה רכשה כיסוי ביטוחי כנגד פשעי מחשב, בכללם אירועי סייבר. ביום 31 באוגוסט 2016 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2016-9-14 בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים". החוזר מגדיר עקרונות לניהול סיכונים סייבר בגוף מוסדי ומחייב לנהל סיכונים אלו.

ההוראה מתייחסת, בין היתר, לנושאים הבאים: ממשל תאגידי- תפקידים ותחומי אחריות, הערכת סיכונים, הגנת סייבר, ניטור ובקרה, אבטחת מערכות, תקשורת ותפעול, ניהול משתמשים והרשאות, מיקור חוץ, שירותי מחשב בענן, אבטחה פיזית וסביבתית, אבטחת ערוצי קשר עם לקוחות וגורמים חיצוניים.

בהתייחס לסיכוני אבטחת מידע וסייבר, ובהתאמה לחוזר בנושא "ניהול סיכוני סייבר בגופים מוסדיים", הדירקטוריונים של הגופים המוסדיים בחברה אימצו ואישרו מדיניות בנושא ניהול סיכוני סייבר. אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי על חשיפות החברה לסיכוני סייבר.

בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2018-9-19 בנושא מיקור חוץ מיוני 2018, החברה קבעה מדיניות וגיבשה נוהלי עבודה, הכוללים בין היתר קווים מנחים וקריטריונים לקביעתה של פעילות כמהותית, עקרונות להתקשרות בהסכם למיקור חוץ ומנגנוני פיקוח, מעקב ובקרה אפקטיביים על פעילויות מהותיות שהוצאו למיקור חוץ.

היערכות הנהלת החברה להמשך פעילות בעת משבר (DRP) והמשכיות עסקית מתבצעת בשני מישורים: הערכות לנפילת מערכות המחשוב והערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים. בנוסף, מתבצעים תרגולים במסגרת הנהלת החברה לאירוע משבית (קטסטרופלי), בו מתורגלים תהליכים לוגיסטיים נבחרים ומופעלות תוכנות ומערכות מרכזיות מהאתר החלופי.

כמו כן חשופה הקופה לסיכונים דמוגרפיים, סיכוני חיתום וסיכוני קטסטרופה. לחברה מדיניות לניהול סיכונים ביטוחיים שנועדה לתמוך בשמירה על היציבות והאיזון האקטוארי של קרנות הפנסיה. הקרנות שבניהול החברה פועלות על פי תקנון שאושר על ידי הממונה ועל ידי דירקטוריון החברה, המבוסס על ביטוח הדדי וכולל מנגנון איזון דמוגרפי המתבצע אחת לרבעון ומנגנון איזון אקטוארי המתבצע אחת לשנה. ניהול הסיכונים הביטוחיים מושפע, בין היתר, מרכישת ביטוח משנה למקרה קטסטרופה, מתהליך החיתום (קבלת מבטחים וקביעת התנאים להם) ומההקפדה של קרן הפנסיה לשלם רק בהתאם לתקנונה ובאופן שוויוני וזהה לכולם.

למידע נוסף, ראה דיון בגורמי סיכון בדוח תאור עסקי החברה בחלק ג' סעיף 3.12 של החברה המנהלת וביאור 20, התחייבויות והתקשרויות תלויות בדוח הכספי של קרן הפנסיה.

2. גורמי סיכון על פי טיבם

בטבלה להלן מוצגים גורמי הסיכון על פי טיבם - סיכוני מקרו, סיכונים ענפיים, סיכונים גיאוגרפיים ככל שישנם וסיכונים מיוחדים לקרן, אשר דורגו, בהתאם להערכות סובייקטיביות איכותיות של הנהלת החברה המנהלת של הקרן בהתחשב בהיקף ובמאפייני פעילותה נכון לתאריך הדוח, בקטגוריות על פי השפעתם, ככל שניתן לגבי כל גורם סיכון, על קרן הפנסיה - השפעה גדולה, בינונית וקטנה.

השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	גורמי סיכון	
	✓	✓ ✓ ✓	סיכוני שוק סיכוני אשראי האטה כלכלית בישראל סיכון מחירי נכסים אחרים	סיכוני מקרו
✓	✓ ✓ ✓ ✓ ✓	✓	שינויים רגולטורים תקדימים משפטיים קטסטרופה: טרור ו/או מלחמה רעידת אדמה או אסון טבע גדול אחר בישראל קריסת מבטח משנה של החברה סיכון נזילות סיכונים דמוגרפיים	סיכונים ענפיים

6. ביטוח משנה

לגבי מידע אודות מבטח המשנה, ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים.

7. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו

רואה החשבון לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בחוות דעתו.

8. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי

א. בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2023 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

דודי לייזנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 27 במרס 2024

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל פנסיה (להלן: "קרן הפנסיה") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכן שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל מזהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל פנסיה (להלן: "קרן הפנסיה") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של הראל פנסיה (להלן: "קרן הפנסיה") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקורות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2023, הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

_____	ניר כהן	יו"ר הדירקטוריון :
_____	דודי לידנר	מנכ"ל :
_____	רם גבל	סמנכ"ל כספים :

תאריך אישור הדוח : 27 במרס 2024

הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה

בניהול

הראל פנסיה וגמל בע"מ

דוחות כספיים

ליום

31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

2	דוח רואי החשבון המבקרים
6	דוח על המצב הכספי
7	דוח הכנסות והוצאות
8	דוח תנועה בקרן הפנסיה
9	ביאור 1 - כללי
10	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית
15	ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה
16	ביאור 4 - נכסי חוב סחירים
18	ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים
23	ביאור 6 - מניות
24	ביאור 7 - השקעות אחרות
27	ביאור 8 - נדל"ן להשקעה
29	ביאור 9 - אפיק השקעה מובטח תשואה
31	ביאור 10 - זכאים ויתרות זכות
32	ביאור 11 - התחייבויות למקבלי קצבה
35	ביאור 12 - עודף (גירעון) אקטוארי
35	ביאור 13 - דמי ניהול
36	ביאור 14 - הוצאות ישירות
42	ביאור 15 - ביטוח משנה
43	ביאור 16 - תשואות הקרן
44	ביאור 17 - העברות כספים בין מסלולי השקעה
44	ביאור 18 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים
45	ביאור 19 - מסים
45	ביאור 20 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה המנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה (להלן- "הקרן") המנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן- "החברה המנהלת") לימים 31 בדצמבר 2022 ו-2023 ואת דוחות ההכנסות וההוצאות ואת הדוחות על התנועה בקרן לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן- "החברה המנהלת"). אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של החברה המנהלת וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הקרן לימים 31 בדצמבר 2022 ו-2023 ואת תוצאות פעולותיה ואת התנועה בקרן לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון החברה המנהלת ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגביו היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעות חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים ש אליהם הם מתייחסים.

התחייבויות פנסיוניות למקבלי קצבה

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023 כוללים התחייבויות למקבלי קצבה בסך 11,032,231 אלפי ש"ח.

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

כמתואר בביאור 2.ג. לדוחות הכספיים, יתרת התחייבויות הקרן כלפי מקבלי קצבה קיימים ופנסיונרים מחושבות כערך הנוכחי של סך תשלומי הפנסיה העתידיים הצפויים להיות משולמים לכל אחת מהקבוצות האמורות אשר מהווים לפי שיעורי תשואות הנכסים המושקעים כנגד ההתחייבויות לכל קבוצה. ההיוון למקבלי קצבה קיימים ולפנסיונרים מחושב לפי תשואה בניכוי דמי ניהול. בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון, שיעור התשואה שנלקח לצורך חישוב ההתחייבויות נקבע לפי וקטור ריביות שמפרסמת חברה המספקת ציטוט ריביות בגין ההשקעות החופשיות. בביאור 11 בדבר התחייבויות למקבלי קצבה, כלולות התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR- incurred but not reported) ותביעות תלויות. התחייבויות אלו הן בגין התחייבויות הקרן לתשלומי פנסיה למקרי נכות ומוות אשר אירעו עד למועד הדוח ולא דווחו לקרן עד לאותו מועד או טרם התקבלה החלטה בגינם. ההתחייבות הנ"ל נקבעה על ידי האקטואר הממונה של הקרן. ההתחייבויות הפנסיוניות חושבו בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון על בסיס הנחות שפורסמו בחוזר פנסיה 6-3-2017 דרך חישוב המאזן האקטוארי ומקדמי התקנון של קרן פנסיה וכן מודל שיפור התמותה כמפורט בחוזר 18-9-2022 אשר מפרט הנחות ברירת מחדל לפיהן יחשבו קרנות הפנסיה את ההתחייבויות הפנסיוניות. שינוי בהנחות ברירת מחדל, כגון שיעורי ריבית להיוון, שיעורי תמותה ושיעורי החלמה לנכים ואופן יישומם בחישובים האקטואריים, עשויים להשפיע מהותית על מדידת ההתחייבויות למקבלי קצבה. לפיכך, קבענו כי המדידה של התחייבויות הפנסיוניות למקבלי קצבה הינה עניין מפתח בביקורת.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

נהלי הביקורת העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה כללו את הנהלים הבאים:

- בחנו את העיצוב, היישום והאפקטיביות התפעולית של בקורות מפתח פנימיות בקשר עם תהליך הערכת ההתחייבויות הפנסיוניות למקבלי קצבה לרבות בקורות על שלמות ומהימנות זרימת הנתונים לאקטואר.
- בחנו, תוך הסתייעות באקטוארים מומחים מטעמנו, את מתודולוגיית חישוב ההתחייבויות הפנסיוניות למקבלי קצבה ואת העקביות בישומה.
- בחנו, תוך הסתייעות באקטוארים מומחים מטעמנו, את התאמת הנחות בסיס מסוימות בתחשיבי הקרן, כגון שיעור ההיוון, הנחות תמותה ושיעורי החלמה לנכים - להנחות ברירת המחדל כפי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון וכן לנתוני שוק.
- קיבלנו את דוח האקטואר ובחנו התאמה בין נתונים מסוימים בדוח זה לבין נתוני הדוחות הכספיים.
- יישמנו נהלים אנליטיים לבחינת סבירות ההתחייבויות הפנסיוניות למקבלי קצבה.
- יישמנו נהלים אנליטיים לבחינת סבירות התנועה בגירעון האקטוארי.

מדידת שווי הוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

כמתואר בביאורים 5, 6 ו-7 לדוחות הכספיים, יתרת נכסי חוב אחרים שאינם סחירים, מניות לא סחירות והשקעות אחרות שאינן סחירות ליום 31 בדצמבר 2023 מסתכמות ל- 7,613,145 אלפי ש"ח, 2,828,178 אלפי ש"ח ו-13,862,101 אלפי ש"ח, בהתאמה.

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעו על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ.

סומך חייקין

מגדל המילניום KPMG

רחוב הארבעה 17, תא דואר 609

תל אביב 6100601

03 684 8000

השווי ההוגן של השקעות במניות שאינן סחירות מבוסס בעיקרו על הערכות שווי חיצוניות, ובקרת השקעה וגידור מבוסס בעיקרו על השווי ההוגן של נכסי הבסיס או הערכות שווי ונקבע בהתאם לדיווחים של הקרן. טכניקות הערכות שווי הינן סובייקטיביות באופיין ומשלבות הנחות שונות ושימוש באומדנים המשפיעים באופן משמעותי על השווי ההוגן.

בחלק מההשקעות הלא סחירות כגון מניות שאינן סחירות וקרנות השקעה, אי הוודאות המובנית במדידת השווי ההוגן גבוהה, מאחר ומדידה זו כוללת נתונים אשר אינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

לשינויים באומדנים, בהנחות או בהערכות בהם נעשה שימוש במסגרת הערכות השווי עשויה להיות השפעה משמעותית על קביעת השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים.

בשל אי הוודאות המובנית ביחס לאומדנים, ההנחות וההערכות כאמור לעיל, זיהינו את הביקורת ביחס למדידת השווי ההוגן של ההשקעות הפיננסיות הלא סחירות כעניין מפתח בביקורת.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

נהלי הביקורת העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה כללו את הנהלים הבאים:

- בחנו את העיצוב, היישום והאפקטיביות התפעולית של בקורות מפתח פנימיות בקשר עם תהליך קביעת השווי ההוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות.
- בחנו את המתודולוגיה למדידת השווי ההוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות המיושמת בדוחות הקרן.
- ערכנו בירורים מול אנשי הכספים וגורמים באגף ההשקעות לצורך השגת הבנה ביחס לעסקאות, התפתחויות, ושערוכים מהותיים לתקופה וכן לגבי שינויים מהותיים, ככל שחלו, בנתונים, בהנחות ובמודלים בהשוואה לאלו ששימשו בשנה הקודמת.
- ביצענו בחינה מדגמית של השווי בדוחות הכספיים של ההשקעות פיננסיות שאינן סחירות אל מול הערכות השווי שהתקבלו ממומחים חיצוניים, אל מול ציטוטי חברת מרווח הוגן בע"מ ואל מול הדוחות הכספיים ודיווחי קרנות ההשקעה לפי העניין.
- ביצענו בחינה מדגמית של מסד הנתונים ששימש לצורך קבלת ציטוט ממרווח הוגן אל מול הסכמי הלוואות.

ביקורנו גם, בהתאם לתקני PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקרן ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) והדוח שלנו מיום 27 במרס 2024 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקרן.

סומך חייקין

רואי חשבון

27 במרס 2024

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

**דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה
בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי**

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הראל פנסיה – קרן פנסיה חדשה מקיפה (להלן – “הקרן”) ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן “COSO”). הדירקטוריון וההנהלה של הראל פנסיה וגמל בע”מ (להלן “החברה המנהלת”) אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקרן ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקרן בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה”ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקרן. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קרן פנסיה הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס”ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. בקרה פנימית על דיווח כספי של קרן פנסיה כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקרן (לרבות הוצאתם מרשות); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס”ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקרן נעשים רק בהתאם להוראות הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת ובכפוף לכללים ולהוראות החלים על פי דין; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקרן, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקרן ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקרן לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 והדוח שלנו, מיום 27 במרס 2024, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2024

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
9,237,621	9,080,233		רכוש שוטף
2,346,008	858,129	3	מזומנים ושווי מזומנים
11,583,629	9,938,362		חייבים ויתרות חובה
12,777,265	17,413,581	4	השקעות פיננסיות
40,917,110	41,606,166	5	נכסי חוב סחירים
18,234,362	19,193,910	6	נכסי חוב שאינם סחירים
25,808,266	37,327,222	7	מניות
97,737,003	115,540,879		השקעות אחרות
			סך כל השקעות פיננסיות
575,035	408,138	8	נדל"ן להשקעה
-	3,939,090	9	אפיק השקעה מובטח תשואה
109,895,667	129,826,469		סך כל הנכסים
1,791,202	686,785	10	זכאים ויתרות זכות
-	19,959	9	התחייבות בגין הבטחת המדינה להשלמה לתשואת היעד
		11	התחייבויות פנסיוניות:
87,481,157	104,914,530		התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
11,658,867	13,459,079		התחייבויות לעמיתים פעילים
99,140,024	118,373,609		התחייבויות לעמיתים שאינם פעילים
			סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
24,524	24,818		התחייבויות למקבלי קצבה:
2,161,181	2,063,130		התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה
6,791,388	8,944,283		התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
8,977,093	11,032,231		התחייבויות לפנסיונרים
			סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
(13,810)	(289,769)	12	עודף (גירעון) אקטוארי:
1,158	3,654		גירעון אקטוארי הנובע מגורמים אחרים דמוגרפיים
(12,652)	(286,115)		עודף אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
108,104,465	129,119,725		סך כל גירעון אקטוארי
109,895,667	129,826,469		סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
			סך כל ההתחייבויות
רם גבל	דודי לייזנר	ניר כהן	
סמנכ"ל כספים	מנכ"ל	יו"ר הדירקטוריון	

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 27 במרס 2024

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(119,142)	261,497	489,684	הכנסות (הפסדים)
			מזומנים ושווי מזומנים
			מהשקעות:
159,837	(1,575,467)	606,022	מנכסי חוב סחירים
2,420,066	3,005,917	2,958,693	מנכסי חוב שאינם סחירים
5,213,375	(2,075,755)	507,410	ממניות
5,025,596	(2,979,084)	6,072,267	מהשקעות אחרות
50,560	50,001	28,465	מנדליין להשקעה
-	-	144,614	מאפיק השקעה מובטח תשואה, נטו
12,869,434	(3,574,388)	10,317,471	סך כל ההכנסות (ההפסדים) מהשקעות
4,277	10,473	9,407	הכנסות אחרות
12,754,569	(3,302,418)	10,816,562	סך כל ההכנסות (ההפסדים)
			הוצאות
345,297	377,681	408,984	דמי ניהול
160,324	195,494	228,443	הוצאות ישירות
60,460	78,882	66,099	מסים
566,081	652,057	703,526	סך כל ההוצאות
12,188,488	(3,954,475)	10,113,036	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

דוח תנועה בקרן הפנסיה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
83,651,400	104,551,444	108,104,465	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות ליום 1 בינואר של השנה
			תקבולים:
9,544,305	10,938,217	12,725,521	תקבולים מדמי גמולים
3,808	4,169	5,244	תקבולים מדמי סליקה
(1,537)	(1,529)	(1,674)	חלקם של מבטחי משנה בתקבולים מדמי גמולים
9,546,576	10,940,857	12,729,091	סך כל התקבולים, נטו
			תשלומים:
			תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה
475	470	472	תשלומי פנסיית זקנה
175	174	1,348	תשלומי פנסיית נכות
1,086	1,108	1,108	תשלומי פנסיית שאירים
			תשלומים למקבלי קצבה קיימים
45,876	47,712	49,893	תשלומי פנסיית זקנה
62,693	54,721	52,450	תשלומי פנסיית נכות
51,860	57,583	58,108	תשלומי פנסיית שאירים
			תשלומים לפנסיונרים
167,036	223,583	285,167	תשלומי פנסיית זקנה
165,628	236,814	317,323	תשלומי פנסיית נכות
29,164	44,419	65,810	תשלומי פנסיית שאירים
			תשלומים אחרים
1,277,149	1,531,163	1,688,402	פדיונות
(36,521)	(3,807)	(5,775)	חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות
1,837,663	2,201,554	2,525,856	סך כל התשלומים, נטו
			העברות צבירה לקרן
454,379	802,281	1,489,857	העברות מחברות ביטוח
2,444,412	4,163,432	5,822,359	העברות מקרנות פנסיה חדשות
312,332	285,182	337,954	העברות מקופות גמל
			העברות צבירה מהקרן
160,308	130,767	83,088	העברות לחברות ביטוח
5,545,364	6,005,451	6,425,474	העברות לקרנות פנסיה חדשות
434,595	346,484	442,619	העברות לקופות גמל
(2,929,144)	(1,231,807)	698,989	העברות צבירה, נטו
3,931,787	-	-	קבלת נכסים נטו מקרן פנסיה *
12,188,488	(3,954,475)	10,113,036	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
104,551,444	108,104,465	129,119,725	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות ליום 31 בדצמבר של השנה

* ראה ביאור 1.א.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

א. הראל פנסיה - הקרן

הראל פנסיה (להלן - הקרן) הינה קרן פנסיה חדשה מקיפה המשלמת לקצבה כמשמעותה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות הגמל), התשס"ה-2005 (להלן - חוק הפיקוח).

ביום 1 באוקטובר 2021 מוזגה קרן הפנסיה פסגות פנסיה מקיפה (להלן: קרן הפנסיה פסגות) לקרן וקרן הפנסיה פסגות חדלה מלהתקיים.

בהתאם, התקנון המסדיר את הזכויות והחובות של עמיתים אשר היו ערב המיזוג עמיתים בקרן הפנסיה פסגות הוא התקנון של הקרן הראל פנסיה.

העברת הזכויות כאמור התבצעה בדרך של העברת נכסים וכתוצאה מהמיזוג לא היתה פגיעה בעמיתי הקרן המתמזגות, למעט שינוי במח"מ הנכסים, ולא נוצרו נכסים או רווחים לחברה המנהלת של הקרן.

להלן אפיקי ההשקעה הקיימים בקרן ליום 31 בדצמבר 2023:

מספר אוצר	שם אפיק השקעה
2172	גילעד כללי
2177	מנוף כללי
2173	הלכה
2174	אג"ח ללא מניות
2175	מניות
9097	שקלי טווח קצר
13415	מחקה מדד S&P 500 (החל ממרס 2021)
14198	עוקב מדדים גמיש (החל מינואר 2023)
14199	משולב סחיר (החל מינואר 2023)
14200	קיימות (החל מינואר 2023)
9823	גילאי 50 ומטה
9827	גילאי 50 עד 60
9829	גילאי 60 ומעלה
12027	בסיסי למקבלי קצבה
12028	הלכה למקבלי קצבה
2203	בסיסי למקבלי קצבה קיימים
8806	הלכה למקבלי קצבה קיימים
8858	זכאים קיימים לקצבה

הקרן הוקמה בשנת 1996 בעקבות החלטת הממשלה שאסרה על קרנות הפנסיה הוותיקות לצרף עמיתים חדשים. הקרן מעניקה למבוטחיה פנסיית זקנה, פנסיית נכות לאובדן כושר עבודה ופנסיית שאירים למקרה פטירה. הקרן משקיעה חלק מהכספים באג"ח מיועדות המונפקות על ידי המדינה לקרנות פנסיה חדשות.

בהתאם להוראות הממונה לניהול קרן פנסיה חדשה, בתום כל רבעון נערך לקרן מאזן אקטוארי ועודף או גרעון אקטוארי מחולקים למבוטחים ולפנסיונרים. כמו כן, החל משנת 2014 לא נזקפת תשואה דמוגרפית הנזקפת למבוטחים מדי חודש.

תקרת דמי הגמולים בקרן מוגבלת ל- 20.5% מפעמיים השכר הממוצע במשק - הפקדות מעבר לתקרה והפקדות חד פעמיות מועברות להראל פנסיה כללית.

ב. החברה המנהלת

הקופה מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - החברה המנהלת), חברה בבעלות מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - הראל השקעות).

קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין קרן הפנסיה ונכסיה. נתוני החברה המנהלת מוצגים בדוחות כספיים נפרדים בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ג. מדיניות ההשקעה

השקעות הקרן מבוצעות על-פי מדיניות ההשקעות הכוללת שנקבעת על-ידי הדירקטוריון וועדת ההשקעות בחברה המנהלת ובכפוף לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), תשע"ב-2012 ולהנחיות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ד. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה, וכן הסלמה ביטחונית כתוצאה מפעילות החות"ים בתימן וניסיונותיהם החוזרים ונשנים לפגוע בבטיחות נתיבי השיט בים האדום.

בחודשים הראשונים השפעת המלחמה על המשק הישראלי ועל שוק ההון הייתה ניכרת והתבטאה, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ואירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. צעדים אלה כמו גם גיוס המילואים הנרחב, פינוי מאות אלפי תושבים מאזור עוטף עזה והדרום ומיישובי גבול הצפון, הביאו לצמצום הפעילות במשק ולירידה בפעילות הכלכלית, וכן לתנודתיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול מטבעות זרים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. חברת הדירוג מודי'ס הודיעה בתחילת חודש פברואר 2024 על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל לרמה A2 (מרמה של A1) ואף הוסיפה להורדת הדירוג "תחזית שלילית". פיץ' העבירה את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית.

המלחמה גרמה לעלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון, דבר העשוי לגרום לקיטון בהתחייבויות הפנסיוניות. מנגד, לעלייה של עקום הריבית ולירידות בשוקי ההון עשויה להיות השפעה שלילית על שוויים של הנכסים הפיננסיים ונכסים אחרים באופן שעשוי להפחית את ההשפעה האמורה לעיל. יש לציין כי המידע המתואר לעיל אינו מהווה הערכה לגבי תוצאותיה הכספיות של הקרן.

בנוסף, אירועי המלחמה הגדילו את כמות התביעות בקרן. אך, נוכח גודל הקרן והאוכלוסייה המגוונת המבוטחת בה, השפעת תביעות אלו על האיזון האקטוארי בקרן אינה משמעותית.

ה. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) הקרן או הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה הזכאית לאגרות חוב מיועדות או להבטחה להשלמת תשואה, המנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ.
- (2) החברה המנהלת - הראל פנסיה וגמל בע"מ.
- (3) הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית שאינה זכאית לאגרות חוב מיועדות או להבטחה להשלמת תשואה המנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ.
- (4) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.
- (5) רשות שוק ההון - רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.
- (6) צדדים קשורים ובעלי עניין - כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012, ובקודקס הרגולציה פרק 4 - ניהול נכסי השקעה.
- (7) חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.
- (8) מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

הדוחות הכספיים של הקרן ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), בהתאם לחוק הפיקוח, בהתאם להוראות הגילוי והדיווח שנקבעו על ידי הממונה בפרק דין וחשבון לציבור שבקודקס הרגולציה.

המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלה על ידי הקרן.

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 27 במרס, 2024.

א. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים של הקרן מוצגים בש"ח שהינו מטבע הפעילות של הקרן, ומעוגלים לאלף הקרוב, למעט אם צוין אחרת. הש"ח הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הקרן.

ביאור 2: - מדיניות חשבונאית (המשך)

ב. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של הקרן נערכו על בסיס העלות ההיסטורית למעט נכסים והתחייבויות הנמדדים בשווי הוגן (ראה ג' להלן)

ג. בסיס הערכת נכסים והתחייבויות

הנכסים בדוח על המצב הכספי מוצגים ונמדדים כלהלן:

- (1) מזומנים ושווי מזומנים - סעיף זה כולל יתרות ופקדונות בבנקים ובמוסדות כספיים שהופקדו לתקופה מקורית שאינה עולה על שלושה חודשים, ואשר אינם מוגבלים מבחינת משיכה או שימוש. מזומנים ושווי מזומנים כוללים ריבית שנצברה למועד הדיווח.
- (2) ניירות ערך סחירים בארץ - השער הידוע האחרון שפורסם בבורסה נכון למועד הדיווח.
- (3) ניירות ערך סחירים בחו"ל - לפי השער הידוע הקובע שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בשנת הדיווח שנתקיים בבורסה בחו"ל או בשוק מוסדר בו הוא נסחר ולפי שערי החליפין היציגים למועד הדיווח.
- (4) השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים וכן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בעלות מתואמת, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי ביאור בלבד (אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות) חלקם משוערכים לפי שווי הוגן המחושב לפי מודל המבוסס על תזרימי מזומנים, כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ-החברה המספקת ציטוטי מחירים ושיעורי ריביות ביחס לדירוגי הסיכון השונים לגופים מוסדיים לשם שיערוך נכסי חוב לא סחירים (להלן: "החברה המצטטת") וחלקם משוערכים על פי ציטוטי שערים על ידי החברה המצטטת. המודל של החברה המצטטת מתבסס על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר.
- (5) השקעות בלתי סחירות בקרנות הון סיכון ובקרנות השקעה - לפי שווי הוגן של ההשקעות על בסיס הדיווח שהתקבל לאחרונה לפני מועד הדיווח, בהתאם לדיווחים של הקרן או של מוסד פיננסי מוכר, שמתקבלים אחת לשנה לפחות.
- (6) חוזים עתידיים ועסקאות החלפה לא סחירים - ההשקעה מוצגת ע"פ שווייה ההוגן כהפרש בין השווי המהווה של הנכס העתידי בקיזוז ההתחייבות העתידית בגין העסקה. יתרת זכות הנובעת מעודף ההתחייבויות העתידיות על הנכסים העתידיים מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות. בטחונות בגין חוזים עתידיים לא סחירים מסווגים לסעיף חייבים/זכאים.
- (7) יחידות בקרן להשקעה משותפת בנאמנות - לפי השער הקובע שפורסם שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בבורסה או בשוק מוסדר בו הוא נסחר.
- (8) אופציות וכתבי אופציות בלתי סחירים - לפי תחשיב כלכלי המבוסס על מודל Black&Scholes. יתרת זכות הנובעת מהתחייבויות בגין אופציות מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות.
- (9) אגרות חוב להמרה ופקדונות מובנים אשר משובצים בהם נגזרים פיננסיים נוספים, ואשר התשואה בגינם תלויה בתשואת תיקי נכסים, במדדי מניות, שערי ריבית וכד' והינן בלתי סחירות מוצגות בהתאם לציטוט המתקבל מהחברה המצטטת, או מגורם אחר, לפי העניין.
- (10) מניה לא סחירה - בהתאם להערכת מומחה שתתקבל אחת לשנה לפחות.
- (11) נדל"ן להשקעה - לפי שווי הוגן על בסיס הערכת שמאי נדל"ן המבוצעת לכל הפחות אחת לשנה, למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה.
- (12) דיבידנד לקבל - דיבידנד שהוכרז וטרם התקבל עד למועד הדיווח-מוצג בהתאם לחלקה של הקרן בסכום שהוכרז כאמור.
- (13) ריבית לקבל - ריבית והפרשי הצמדה של אגרות חוב סחירות לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח-מוצג בהתאם לחלקה של הקרן בסכום האמור.
- (14) פדיון לקבל - קרן החוב המיועדת לפדיון לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח מוצג יחד עם הנכס המתייחס בהתאם לחלקה של הקרן בסכום האמור.
- (15) אגרות חוב מיועדות - לפי העלות המופחתת בשיטת הריבית האפקטיבית.
- (16) שערי חליפין וההצמדה:

- א. נכסים והתחייבויות במטבע חוץ, או הצמודים לו, נכללו לפי שערי החליפין היציגים שפורסמו על ידי בנק ישראל והיו תקפים למועד הדיווח.
- ב. נכסים והתחייבויות הצמודים למדד המחירים לצרכן נכללו לפי המדד המתאים לגבי כל נכס או התחייבות צמודים.

ביאור 2: - מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. בסיס הערכת נכסים והתחייבויות (המשך)

(16) שערי חליפין והצמדה (המשך)

ג. להלן פרטים על שיעורי השינוי במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין היציגים של הדולר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%
2.40	5.28	3.34
(3.27)	13.15	3.07

שיעור עליית (ירידת) מדדים נבחרים:

שיעור שינוי מדד המחירים לצרכן (לפי המדד הידוע ביום המאזן)

שיעור שינוי שער החליפין של הדולר של ארה"ב

(17) התחייבויות פנסיוניות

א. התחייבויות הקרן מחולקות לארבע קבוצות:

התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה - עמית הינו מי שקיימת בגינו יתרה צבורה במועד הדוח ואינו מקבל פנסיה מהקרן.

התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה - זכאי קיים לפנסיה הינו מי שהיה זכאי לקבל פנסיה מהקרן עד 31 בדצמבר, 2003.

התחייבויות למקבל קצבה קיים - מקבל קצבה קיים הינו מי שזכאי לקבל פנסיה החל מיום 1 בינואר, 2004 ועד 31 בדצמבר, 2017.

התחייבויות לפנסיונרים - פנסיונר הינו מי שהיה זכאי לקבל פנסיה מהקרן החל מיום 1 בינואר, 2018.

ב. קרן הפנסיה הינה מסוג "תשואה". התחייבויות הקרן כלפי עמיתים שאינם מקבלי קצבה שווים לסך היתרות הצבורות שלהם.

התחייבויות הקרן כלפי זכאים קיימים, מקבלי קצבה קיימים ופנסיונרים, מחושבות כערך הנוכחי של סך תשלומי הפנסיה העתידיים הצפויים להיות משולמים לכל אחת מהקבוצות האמורות אשר מהווים לפי שיעורי תשואות הנכסים המושקעים כנגד ההתחייבויות לכל קבוצה.

ההיוון לזכאים הקיימים לפנסיה מחושב לפי תשואה ברוטו, ההיוון למקבלי קצבה קיימים ולפנסיונרים, מחושב לפי תשואה בניכוי דמי ניהול.

בהתאם להוראות, שיעור התשואה שנלקח לצורך חישוב ההתחייבויות נקבע לפי וקטור ריביות שמפרסמת חברה המספקת ציטוט ריביות בגין ההשקעות החופשיות. בהתאם להבהרה שהתקבלה מחברת מרווח הוגן בינואר 2023, הומרו ערכי הריבית הרציפה לריבית בדידה טרם השימוש בהיוון. שיעור התשואה על אגרות החוב המיועדות, נקבע בגובה של 4.86% בגין זכאים קיימים, מקבלי קצבה קיימים ופנסיונרים.

עד ליום 31 בדצמבר, 2003 הקרן השקיעה 70% מנכסיה באגרות חוב ממשלתיות לא סחירות מיועדות מסוג "ערד", צמודות למדד, לתקופה של 15 שנה אשר התשואה האפקטיבית שלהן הייתה 5.05%. יתרת כספי הקרן הושקעה בהשקעות "חופשיות" אחרות בהתאם לכללי ההשקעה שנקבעו בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012. החל מיום 1 בינואר 2004, לאור שינוי בתקנות מס הכנסה, הופחת שיעור ההשקעה באג"ח מיועדות האמורות לעיל ל-30% מהיקף נכסי הקרן והתשואה האפקטיבית עליהן הופחתה ל-4.86%. יחד עם זאת, בהתאם להוראות, ההשקעה באג"ח מיועדות במסגרת הנכסים המיועדים לכיסוי התחייבויות הקרן לזכאים קיימים לפנסיה נותרה בשיעור של כ-70%.

על פי "תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה), תשע"ז-2017", (להלן - התקנות), החל מה-1 ביולי 2017, זקיפת התשואה לכלל אוכלוסיית מקבלי קצבה בקרן (למעט זכאים קיימים לפנסיה) תעשה על פי היחס שבין 60% מסך נכסיהם ובין נכסי כלל הקרן באגרות חוב מיועדות מסוג ערד, אשר מונפקות לעמית קרנות הפנסיה המקיפות החדשות (להלן - אגרות חוב מיועדות), וזאת במקום 30% כפי שנהוג עד ליום 30 ביוני 2017.

ביום 15 לנובמבר 2021 פורסם חוק ההתייעלות הכלכלית שעניינו הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה שקובע כי מנגנון אגרות החוב המיועדות לקרנות הפנסיה החדשות והותיקות (30% מנכסי קרנות הפנסיה) יוחלף במנגנון חדש של הבטחה להשלמת תשואה שנתית ריאלי של 5.15% במקום 4.86% דרך האגרות המיועדות. החוק נכנס לתוקף ב-1 לאוקטובר 2022, תאריך בו הופסקה הנפקה חדשה של אג"ח מיועדות. בעקבות חוק זה רשות ההון פרסמה חוזרים בדבר עדכון הוראות.

ביאור 2: - מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. בסיס הערכת נכסים והתחייבויות (המשך)

(17) התחייבויות פנסיוניות (המשך)

ב. (המשך)

ביום 27 ביולי 2022 פורסם חוזר 2022-9-20 בדבר עדכון הוראות החוזר המאוחד לענין מדידה ודין וחשבון לציבור - הבטחת השלמת תשואה לקרנות הפנסיה. בהתאם לחוזר זה השווי המהווה של ההתחייבויות שמבוסס עד כה על 60% מיועדות לפי תשואה 4.86% יחושב לפי היחס המשתנה הצפוי שבין המיועדות לפי 4.86% והבטחה לפי 5.15% (שיעור הסיוע המשווקלל). ההוראות חלו החל מהדוח התקופתי לרבעון השני של שנת 2022

סך ההקצאה של אגרות החוב המיועדות והנכסים עם הבטחה להשלמת תשואה לכלל אוכלוסיית הקרן נותרה ללא שינוי.

ג. בתום כל רבעון עורכת הקרן מאזן אקטוארי אשר קובע עודף או גירעון דמוגרפי לעמיתים ולמקבלי הקצבה בקרן. הקרן מעדכנת את יתרות העמיתים, תשלומי הפנסיות והעתודות למקבלי הקצבה בהתאם לעודף או לגירעון הדמוגרפי. בנוסף, מחושב אחת לרבעון, עודף או גירעון תשואתי לכל אחת מקבוצות מקבלי הקצבה לסוגיהם אשר מעודכן בתשלום הפנסיה רק אחת לשנה.

ד. הקרן מנהלת התחשבויות נפרדת לנכסים המושקעים כנגד התחייבויותיה כלפי זכאים קיימים לפנסיה, מקבלי קצבה קיימים וכן כלפי פנסיונרים.

ה. הקרן מחשבת וכוללת בביאור 11 בדבר התחייבויות פנסיוניות, התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR- Incurred but not reported) ותביעות תלויות. התחייבויות אלו הן בגין התחייבויות הקרן לתשלומי פנסיה למקרי נכות ומוות אשר אירעו עד למועד הדוח ולא דווחו לקרן עד לאותו מועד או טרם התקבלה החלטה בגינם. ההתחייבות הנ"ל נקבעה על ידי האקטואר הממונה של הקרן.

ו. הדוח נערך על פי בסיס אקטוארי לפי חוזר פנסיה 2017-3-6, דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה, אשר פורסם ביום 1 באוקטובר 2017 ומבטל את חוזר פנסיה 2013-3-1 באותו נושא מיום 30 בינואר 2013 וכן על בסיס חוזר 2022-9-18 אשר פורסם ביום 30 ביוני 2022 שמעדכן את מודל שיפורי התמורות וטבלאות תמותת פנסיונרים ואלמנים בחברות הביטוח וקרנות הפנסיה.

החוזר מפרט הנחות ברירות מחדל מעודכנות שעל בסיסן יחשבו קרנות הפנסיה את המאזן האקטוארי שלהן ובהתאם יקבעו את המקדמים הכלולים בתקנון.

כמו כן, החוזר קובע כי לפחות אחת לשלוש שנים קרן פנסיה תבדוק כל הנחה העומדת בבסיס המאזן האקטוארי ובבסיס המקדמים, ותגיש לממונה את תוצאות הבדיקות בצירוף חוות דעת של האקטואר הממונה של קרן הפנסיה על התאמת ההנחות לתוצאות הבדיקות. במהלך דצמבר 2016 החברה הגישה בהתאם להנחיית המפקח נתונים מעודכנים לצורך בחינה מחודשת של ההנחות שעל בסיסן יחושבו מאזן אקטוארי ומקדמים ובהתאם לכך חוזר 2017-3-6 עודכן. בנובמבר 2019, הקרן הגישה לממונה מחקר דמוגרפי נוסף בצירוף חוות דעת של אקטואר ממונה. היות ולא גובשו בשוק ההון המלצות להנחות דמוגרפיות מעודכנות מאז הגשת הנתונים, בדצמבר 2020, התבקשו בשנית כל קרנות הפנסיה להגיש תוצאות מחקר מעודכן לגבי ניסיון תביעות הנכות. בדצמבר 2023 במסגרת הבדיקה התלת שנתית, הגישה החברה שוב תוצאות מחקר לגבי ניסיון התמורות של הקרן ובסוף מאי 2023 הגישה תוצאות לגבי ניסיון הנכות. עדיין לא גובשו המלצות בשוק ההון נכון לעריכת דוח.

ז. בינואר 2023 נכנס לתוקפו תקנון מעודכן בהתאם להנחות דמוגרפיות מעודכנות בחוזר 2022-9-18 ומקדמים על בסיס ריבית תעריפית 4.38% במקום 4.26% בהתאם לחוזר 2022-9-20

ביולי 2020 נכנס לתוקפו תקנון מעודכן בהתאם לחוזר 2019-1-10 "עדכון מערך ההנחות בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח וקרנות פנסיה". תקנון זה הוגש עם מקדמים מעודכנים בהתאם למודל שיפורי תמותה מעודכן שנכנסו לתוקף החל מ-1 בספטמבר 2020.

בפברואר 2018 נכנס לתוקפו תקנון מעודכן בהתאם לחוזר 2016-3-4 "הוראות לעניין זכויות וחובות עמיתים בתקנון קרן פנסיה חדשה מקיפה" שמנחה לגבי תקנון תקני עבור כל קרנות הפנסיה החדשות. תקנון זה הוגש עם מקדמים מעודכנים בהתאם להנחות דמוגרפיות החדשות שפורסמו ע"י רשות שוק ההון במסגרת חוזר 2017-3-6.

ביום 29 בינואר, 2014 פורסם חוזר פנסיה 2014-3-1, הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות, והקובע בין היתר כי:

1. החל מחודש ינואר 2014 תופסק זקיפת התשואה הדמוגרפית החודשית לעמיתים שאינם מקבלי קצבה.
2. התשואה המדווחת לעמיתים שאינם מקבלי קצבה תהיה תשואת השקעות בלבד, ללא תשואה דמוגרפית.

ביאור 2: - מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. בסיס הערכת נכסים והתחייבויות (המשך)

(17) התחייבויות פנסיוניות (המשך)

ז. (המשך)

3. חלוקת עודף או גירעון דמוגרפי לעמיתים שאינם מקבלי קצבה ולמקבלי קצבה תתבצע פעם ברבעון, בהתאם לאיזון האקטוארי המתבצע כחלק מהכנת הדוח הכספי התקופתי. היתרות הצבורות של העמיתים שאינם מקבלי קצבה והפנסיות של הפנסיונרים יעודכנו בהתאם מדי רבעון.

4. הפנסיות של מקבלי הקצבה יעודכנו פעם בשנה בעקבות עודף או גירעון תשואתי.

ביום 3 במאי 2017 התפרסמו חוזר פנסיה 3-2017 "הוראות דוח כספי לקנות פנסיה חדשות" שמחליף את חוזר 1-2014-3 החל מ-1 בינואר 2018 וחוזר פנסיה 1-2017-3 "הוראות לניהול קרן חדשה" שמחליף את חוזר 9-2004 החל מ-1 בינואר 2018. חוזרים אלו קובעים בין היתר:

(א) "פנסיונרים" - הגדרה נפרדת למקבלי קצבה שמועד הזכאות לקצבה הינו משנת 2018 ואילך. לקבוצה זו החוזר קובע חישוב התחייבות פנסיונית שונה מהאופן שהיה נהוג עד כה כך שלא ייוצר גרעון עקב פער ריביות ביציאה לפנסיה.

(ב) "מקבלי קצבה קיימים" - הגדרה נפרדת לקבוצת מקבלי הקצבה שמקבלים קצבה החל מינואר 2004 ועד דצמבר 2017, חישוב ההתחייבויות בגינם ימשיך לפי הכללים הקיימים.

(ג) הצמדת הקצבה למדד המחירים לצרכן עבור קצבאות שהזכאות בגינן היא משנת 2018 ואילך, תעשה אחת לשנה.

העודף או הגרעון התשואתי יחושב מדי רבעון לכל קבוצת מקבלי קצבה בנפרד (פנסיונרים, מקבלי קצבה קיימים וזכאים קיימים ובהתאם למסלול ההשקעה הנבחר), אך יעודכן פעם בשנה וישתנה בהתאם למועד הפרישה ברבעון הרלוונטי במהלך השנה. החברה המנהלת תהא רשאית לפרוס את חלוקת העודף התשואתי על פני 3 שנים בהתאם לשיקול דעתה.

ח. הדוח האקטוארי נערך על ידי האקטוארית ענת קנטור.

נתוני ההתחייבות הפנסיונית תואמים את הדוח האקטוארי. יש לראות בדוח האקטוארי השלמה הכרחית לנתוני הדוחות הכספיים.

ד. מסים

הקרן פועלת מכוח סעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן - הפקודה), ולפיכך, הכנסות הקרן אשר אינן מעסק שקופת הגמל עוסקת בו או אינן מכל הכנסה ששולמה על ידי חבר בני אדם העוסק בעסק שהוא בשליטת קופת הגמל או שלקופת הגמל יש בו החזקה מהותית, פטורה ממס.

הוצאות המסים נובעות ממסים שנוכו במקור על נכסים פיננסיים בחו"ל בתקופת הדוח, וכן מהוצאות מס בהתאם להכנסה חייבת מכוח סעיף 9(2) לפקודה, כאמור לעיל.

ה. שיטת רישום דמי גמולים, תשלומים לפנסיונרים ודמי ניהול

תוספות לקרן מדמי גמולים כוללות דמי גמולים שנגבו עד למועד המאזן.

דמי ניהול מדמי הגמולים נרשמים במועד גביית דמי הגמולים. דמי הניהול מנכסי הקרן נרשמים בתום החודש בגינו הם שולמו.

תשלומים לפנסיונרים, הכנסות ריבית פיגורים, הכנסות והוצאות נרשמים על בסיס מצטבר.

ו. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים של הקרן בהתאם לתקינה הישראלית, נדרשת הנהלת החברה המנהלת להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקרן, נדרשה הנהלת החברה המנהלת להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה המנהלת על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ביאור 2: - מדיניות חשבונאית (המשך)

1. שימוש באמצעים (המשך)

להלן מידע בדבר האומדנים הקריטיים של הקרן ואשר קיים סיכון משמעותי ששינוי מהותי בהם עשוי לשנות באופן מהותי את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים של הקרן במהלך שנת הכספים הבאה:

1. אומדני שווי הוגן של נכסי חוב פיננסיים בלתי סחירים - השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופיקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היותן תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי החברה המצטטת ציטוט (ראה ג' לעיל).
2. קביעת השווי ההוגן של נדל"ן להשקעה - נדל"ן להשקעה מוצג לפי השווי ההוגן לתאריך הדיווח כאשר שינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה, השווי ההוגן נקבע על ידי מערכי שווי חיצוניים בלתי תלויים בהתאם להערכות שווי כלכליות הכוללות הנחות לגבי אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים מהנכס ואומדן שיעור היוון מתאים לתזרימי מזומנים אלה. השווי ההוגן נקבע בהתייחס לעסקאות שנעשו לאחרונה בנדל"ן בעל אופי ומיקום דומים לזה המוערך כאשר מידע זה זמין (ראה גם ביאור 8).
3. התחייבויות פנסיוניות - התחייבויות אלה מבוססות על שיטות הערכה אקטואריות ועל הערכות בדבר משתנים דמוגרפיים וכלכליים. ההערכות האקטואריות וההנחות השונות נגזרות בעיקר מניסיון העבר ומבוססות על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את מה שיקרה בעתיד. שינוי בגורמי הסיכון, בשכיחות האירועים או בחומרתם, וכן שינוי המצב המשפטי עשויים להשפיע באופן מהותי על גובה ההתחייבויות הפנסיוניות (ראה ג' לעיל).

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
15,673	14,520	ריבית ודיבידנד לקבל
191	206	צדדים קשורים
35,156	36,745	מוסדות
78,412	53,838	חובות מעסיקים
1,792,086	394,361	בטחונות בגין פעילות בנגזרים
420,452	353,960	חייבים בגין השקעות
4,038	4,499	אחרים
2,346,008	858,129	סך הכל חייבים ויתרות חובה

ביאור 4 - נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023

גילעד כללי	מנוף כללי	הלכה	אג"ח ללא מניות	מניות	שקלי טווח קצר	מחקה מדד S&P 500	משולב סחיר
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
4,402,772	571,089	2,127,875	15,985	580,838	212,683	76,710	582
1,652,442	379,369	-	59,830	26,011	-	-	1,228
9,464	1,288	-	-	2,324	-	-	-
1,661,906	380,657	-	59,830	28,335	-	-	1,228
6,064,678	951,746	2,127,875	75,815	609,173	212,683	76,710	1,810

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות:

שאינן ניתנות להמרה

שניתנות להמרה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023

גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	הלכה למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	הלכה למקבלי קצבה קיימים	זכאים קיימים לקצבה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
3,293,407	805,925	490,435	275,366	100,459	365,541	19,311	2,541	13,341,519
414,632	415,782	373,784	576,858	-	153,918	-	1,076	4,054,930
2,803	439	224	590	-	-	-	-	17,132
417,435	416,221	374,008	577,448	-	153,918	-	1,076	4,072,062
3,710,842	1,222,146	864,443	852,814	100,459	519,459	19,311	3,617	17,413,581

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות:

שאינן ניתנות להמרה

שניתנות להמרה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ביאור 4 - נכסי חוב סחירים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022														
גילעד כללי	מנוף כללי	הלכה	אג"ח ללא מניות	שקלי טווח קצר	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	הלכה למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה	הלכה למקבלי קצבה	זכאים קיימים לקצבה	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
3,074,278	459,303	1,659,783	22,321	387,080	211,459	1,993,678	342,537	335,149	209,568	94,890	365,596	19,607	4,177	9,179,426
אגרות חוב ממשלתיות														
1,891,824	383,032	-	53,968	24,027	-	150,956	300,841	258,835	354,826	-	160,511	-	1,108	3,579,928
10,436	1,376	-	-	2,172	-	2,725	432	225	545	-	-	-	-	17,911
1,902,260	384,408	-	53,968	26,199	-	153,681	301,273	259,060	355,371	-	160,511	-	1,108	3,597,839
4,976,538	843,711	1,659,783	76,289	413,279	211,459	2,147,359	643,810	594,209	564,939	94,890	526,107	19,607	5,285	12,777,265
סך הכל נכסי חוב סחירים														

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים

א. ביום 1 ביולי, 2017 נכנסו לתוקף תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה) התשע"ז-2017 (להלן - התקנות). על פי התקנות, זקיפת התשואה של אגרות החוב המיועדות בין מקבלי קצבה לשאר העמיתים בקרן תעשה באופן שמגדיל את שיעור הקצאת אגרות החוב המיועדות למקבלי קצבה ל-60% מסך נכסיהם.

ביום 1 ביוני 2017 פורסם חוזר 2017-3-4 "כללים להגדלת שיעור זקיפת התשואה למקבלי קצבה בקרנות פנסיה חדשות", אשר מפרט את הנסיבות בהן יוגדל שיעור הקצאת אגרות החוב המיועדות למקבלי קצבה. על פי החוזר, אם עלה שיעור הקצאת אגרות החוב המיועדות לעמיתים אשר אינם מקבלים קצבה ביותר מ-1.5% בהשוואה לשיעור המינימלי האחרון שפורסם על ידי הממונה, תזקוף החברה המנהלת של הקרן את התשואה של אגרות החוב המיועדות בשיעור העולה על השיעור המינימלי האמור (60%) לנכסי מקבלי הקצבה ואשר לא יעלה על 85% מסך כל נכסי מקבלי הקצבה.

שיעור אגרות החוב שרשאית חברה מנהלת של קרן פנסיה חדשה מקיפה לרכוש, נותר ללא שינוי והוא ימשיך לעמוד על 30% מסך נכסי הקרן (למעט זכאים קיימים לפנסיה). עד חודש דצמבר 2003 השקיעה הקרן באגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" הנושאות ריבית ריאלית בשיעור שנתי של 5.05%. לאחר מועד זה, הקרן משקיעה באגרות חוב מיועדות חדשות הנושאות ריבית ריאלית בשיעור שנתי של 4.86%.

ביום 15 בנובמבר 2021 התקבל בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"ב - 2021 (להלן: "חוק ההתייעלות הכלכלית"). פרק ג' לחוק קובע כי מנגנון אגרות החוב המיועדות לקרנות הפנסיה החדשות ולקרנות הפנסיה הוותיקות יוחלף במנגנון חדש של הבטחה להשלמת תשואה (להלן: "מנגנון השלמת תשואה"). במסגרת הפרק האמור נקבע כי 30% מנכסי קרנות הפנסיה אשר עד לחקיקת חוק ההתייעלות הכלכלית הושקעו באגרות חוב מיועדות, יושקעו בהתאם למדיניות ההשקעה במסלול השקעה בקרן, בהתאם למנגנון שנקבע בחוק, וייהנו מזכאות להבטחת תשואה שנתית של 5.15% (צמודה למדד). כתוצאה מכך, שיעור אגרות החוב המיועדות בקרן ילך ויפחת ויוחלף במנגנון השלמת תשואה.

נכסי חוב שאינם סחירים (למעט אגרות חוב מיועדות) נמדדים לפי שווי הוגן בהתאם לציטוט שער המתקבל מהחברה הזוכה במכרז.

אגרות חוב מיועדות נמדדות לפי עלות מותאמת או לפי העלות המופחתת המותאמת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית.

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים (המשך)

ב. הרכב:

ליום 31 בדצמבר 2023									
גילעד כללי	מנוף כללי	הלכה	אג"ח ללא מניות	מניות	שקלי טווח קצר	מחקה מדד S&P 500	עוקב מדדים גמיש	משולב סחיר	קיימות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
11,595,555	1,988,621	872,997	65,614	1,368,025	75,381	2,059,426	10,440	2,034	1,914
אגרות חוב ממשלתיות מיועדות מסוג ערד (1) (2)									
142,048	31,497	-	2,231	-	-	-	-	-	-
11,836	2,433	-	1,191	-	-	-	-	-	-
210,835	19,018	-	1,767	17,162	2,102	-	-	-	-
3,573,069	588,477	-	55,478	-	23	-	-	-	-
3,937,788	641,425	-	60,667	17,162	2,125	-	-	-	-
15,533,343	2,630,046	872,997	126,281	1,385,187	77,506	2,059,426	10,440	2,034	1,914
סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים									

ליום 31 בדצמבר 2023									
גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	הלכה למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה	הלכה למקבלי קצבה	זכאים קיימים לקצבה	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
7,593,478	1,821,262	818,592	4,360,047	224,501	1,079,431	37,419	18,284	33,993,021	אגרות חוב ממשלתיות מיועדות מסוג ערד (1) (2)
30,445	28,232	23,290	30,645	-	28,750	-	103	317,241	נכסי חוב אחרים (3)
12,934	9,691	9,444	11,195	-	-	-	-	58,724	אגרות חוב קונצרניות שאינן ניתנות להמרה
78,924	18,882	3,787	-	-	-	-	-	352,477	פקדונות בבנקים
930,930	534,112	439,745	597,557	-	164,650	-	662	6,884,703	הלוואות לעמיתים
1,053,233	590,917	476,266	639,397	-	193,400	-	765	7,613,145	הלוואות לאחרים
8,646,711	2,412,179	1,294,858	4,999,444	224,501	1,272,831	37,419	19,049	41,606,166	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים (המשך)

ב. הרכב (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022

גילעד כללי	מנוף כללי	הלכה	אג"ח ללא מניות	מניות	שקלי טווח קצר	מחקה מדד S&P 500 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	הלכה למקבלי קצבה קיימים	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	הלכה למקבלי קצבה קיימים	זכאים לקצבה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
13,313,148	2,131,314	841,792	79,758	1,192,253	86,655	590,143	7,268,939	1,513,194	700,081	3,825,420	184,995	1,272,767	43,098	33,060,741
144,663	27,147	-	3,115	-	-	-	40,171	21,439	17,420	24,304	-	31,811	-	310,182
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7,523	1,335	-	1,213	-	-	-	16,438	6,447	5,935	8,207	-	7	-	47,105
244,011	18,867	-	2,689	17,289	2,361	-	79,852	17,054	3,310	-	-	-	-	385,433
3,800,034	588,059	-	67,289	-	68	-	1,138,622	453,132	342,651	550,196	-	172,919	-	7,113,649
4,196,231	635,408	-	74,306	17,289	2,429	-	1,275,083	498,072	369,316	582,707	-	204,737	-	7,856,369
17,509,379	2,766,722	841,792	154,064	1,209,542	89,084	590,143	8,544,022	2,011,266	1,069,397	4,408,127	184,995	1,477,504	43,098	40,917,110

אגרות חוב ממשלתיות מיועדות מסוג ערד (1) (2)

נכסי חוב אחרים (3)

אגרות חוב קונצרניות שאינן ניתנות להמרה
אגרות חוב קונצרניות ניתנות להמרה
פקדונות בבנקים
הלוואות לעמיתים
הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

(1) לפירוט נוסף אודות הרכב אגרות חוב מיועדות לפי קבוצות עמיתים ראה ביאור 9 לעניין אפיק השקעה מובטח תשואה.

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים (המשך)

ב. הרכב (המשך)

(2) השווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות:

ליום 31 בדצמבר 2023										אגרות חוב מיועדות מסוג ערד			
גילעד כללי	מנוף כללי	הלכה	אג"ח ללא מניות	מניות	שקלי טווח קצר	מחקה מדד S&P 500	עוקב מדדים גמיש	משולב סחיר	קיימות				
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח				
14,588,264	2,501,866	1,098,309	82,548	1,721,100	94,836	2,590,946	13,135	2,558	2,408				
ליום 31 בדצמבר 2023										אגרות חוב מיועדות מסוג ערד			
גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	הלכה למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	הלכה למקבלי קצבה קיימים	זכאים קיימים לקצבה	סה"כ					
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח				
9,553,286	2,291,313	1,029,864	5,485,335	282,443	1,358,023	47,077	23,002	42,766,313					
ליום 31 בדצמבר 2022										אגרות חוב מיועדות מסוג ערד			
גילעד כללי	מנוף כללי	הלכה	אג"ח ללא מניות	מניות	שקלי טווח קצר	מחקה מדד S&P 500	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים		הלכה למקבלי קצבה קיימים	זכאים קיימים לקצבה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
17,889,760	2,863,988	1,131,171	107,176	1,602,110	116,445	793,014	9,767,755	2,033,378	940,746		5,140,471	248,590	1,710,301
23,092	57,914	1,710,301	248,590	5,140,471	940,746	2,033,378	9,767,755	2,033,378	940,746		5,140,471	248,590	1,710,301
44,425,911													

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים (המשך)

ב. הרכב (המשך)

(3) השווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים שהוצגו בעלות מתואמת:

ליום 31 בדצמבר 2023							
גילעד כללי				מנוף כללי			
שווי	ערך	שווי	ערך	שווי	ערך	שווי	ערך
הוגן	בספרים	הוגן	בספרים	הוגן	בספרים	הוגן	בספרים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
40,062	40,306	685	631	612	563	41,359	41,500

הלוואות

ליום 31 בדצמבר 2022							
גילעד כללי				מנוף כללי			
שווי	ערך	שווי	ערך	שווי	ערך	שווי	ערך
הוגן	בספרים	הוגן	בספרים	הוגן	בספרים	הוגן	בספרים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
45,814	43,486	773	693	690	619	47,277	44,798

הלוואות

ביאור 6 - מניות

הרכב:

ליום 31 בדצמבר 2023											
גילעד כללי	מנוף כללי	אג"ח ללא מניות	מניות	משולב סחיר	קיימות	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	בסיסי למקבלי קצבה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
6,526,256	1,145,886	-	1,493,016	227	2,070	5,438,516	1,074,490	256,056	429,215	-	16,365,732
1,471,760	270,386	5,799	17,142	-	-	649,130	158,236	68,123	162,378	25,224	2,828,178
7,998,016	1,416,272	5,799	1,510,158	227	2,070	6,087,646	1,232,726	324,179	591,593	25,224	19,193,910
סך הכל מניות											
מניות סחירות											
מניות לא סחירות (*)											

ליום 31 בדצמבר 2022									
גילעד כללי	מנוף כללי	אג"ח ללא מניות	מניות	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
6,920,053	1,156,004	-	1,090,114	4,766,942	795,064	201,317	350,736	-	15,280,230
1,630,515	285,173	6,202	17,911	628,201	150,358	66,871	143,249	25,652	2,954,132
8,550,568	1,441,177	6,202	1,108,025	5,395,143	945,422	268,188	493,985	25,652	18,234,362
סך הכל מניות									
מניות סחירות									
מניות לא סחירות (*)									

(*) השקעות החברה בנדל"ן מחוץ לישראל מתבצעות באמצעות חברות ושותפויות מחוץ לישראל ולפיכך השקעות אלה מסווגות בסעיף מניות לא סחירות.

ביאור 7 - השקעות אחרות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר 2023

גילעד כללי	מנוף כללי	הלכה	אג"ח ללא מניות	מניות	מחקה מדד S&P 500	עוקב מדדים גמיש	משולב סחיר	קיימות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
5,865,400	999,940	-	8,985	1,137,037	6,168,169	31,168	1,553	3,051
1,236,596	199,913	-	5,578	151,265	-	-	970	-
166,214	27,762	24,733	16	32,286	296	-	50	-
7,030	2,845	-	476	67	-	-	-	-
6,267	1,058	11,660	-	1,266	-	-	2	-
7,281,507	1,231,518	36,393	15,055	1,321,921	6,168,465	31,168	2,575	3,051
6,297,869	1,079,708	-	22,225	372,489	-	-	-	-
139,848	21,792	693	750	10,056	1,018	-	33	19
1,799	863	-	-	1,424	-	-	-	-
6	-	-	-	1	-	-	-	-
6,439,522	1,102,363	693	22,975	383,970	1,018	-	33	19
13,721,029	2,333,881	37,086	38,030	1,705,891	6,169,483	31,168	2,608	3,070

השקעות אחרות סחירות

קרנות ותעודות סל
קרנות נאמנות
מכשירים נגזרים
מוצרים מובנים
אופציות

השקעות אחרות שאינן סחירות

קרנות השקעה וקרנות הון סיכון
מכשירים נגזרים
מוצרים מובנים
אופציות

סך הכל השקעות אחרות

ביאור 7 - השקעות אחרות (המשך)

א. ההרכב (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2023								
גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	הלכה למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	הלכה למקבלי קצבה קיימים	זכאים קיימים לקצבה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
השקעות אחרות סחירות								
4,562,427	923,657	256,010	374,205	-	4,340	-	19	20,335,961
קרנות ותעודות סל								
650,925	199,560	86,477	123,463	-	-	-	-	2,654,747
קרנות נאמנות								
130,003	25,461	6,047	10,119	1,079	-	-	-	424,066
מכשירים נגזרים								
3,888	3,313	2,680	2,115	-	408	-	2	22,824
מוצרים מובנים								
5,029	975	228	383	655	-	-	-	27,523
אופציות								
5,352,272	1,152,966	351,442	510,285	1,734	4,748	-	21	23,465,121
השקעות אחרות שאינן סחירות								
4,225,571	816,897	326,938	387,549	-	14,494	-	-	13,543,740
קרנות השקעה וקרנות הון סיכון								
92,889	20,081	9,402	9,682	165	337	6	1	306,772
מכשירים נגזרים								
4,181	1,254	621	1,409	-	-	-	-	11,551
מוצרים מובנים								
28	3	-	-	-	-	-	-	38
אופציות								
4,322,669	838,235	336,961	398,640	165	14,831	6	1	13,862,101
סך הכל השקעות אחרות								
9,674,941	1,991,201	688,403	908,925	1,899	19,579	6	22	37,327,222

ביאור 7 - השקעות אחרות (המשך)

א. ההרכב (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2022

גילעד כללי	מנוף כללי	הלכה	אג"ח ללא מניות	מחקה מדד S&P 500	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	הלכה למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה	הלכה למקבלי קצבה	זכאים קיימים לקצבה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
השקעות אחרות													
סחירות													
4,815,611	753,987	-	5,193	1,532,303	3,160,989	553,240	155,113	246,540	-	161	-	2	11,942,774
1,206,867	187,654	-	4,145	-	566,208	147,861	54,627	89,000	-	-	-	-	2,385,247
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10,553	2,603	-	315	-	1,114	1,970	1,717	228	-	25	-	-	18,563
9,411	1,503	16,454	-	-	6,436	1,085	271	482	584	-	-	-	37,683
6,042,442	945,747	16,454	9,653	1,532,303	3,734,747	704,156	211,728	336,250	584	186	-	2	14,384,267
השקעות אחרות שאינן סחירות													
5,506,960	902,592	-	22,859	-	3,502,620	603,043	253,610	286,807	-	13,675	-	-	11,388,991
9,425	1,546	3,066	15	-	1,796	480	368	135	216	98	6	2	17,488
3,854	1,227	-	128	-	5,567	1,914	1,239	2,226	-	8	-	-	17,505
6	-	-	-	-	8	1	-	-	-	-	-	-	15
5,520,245	905,365	3,066	23,002	-	3,509,991	605,438	255,217	289,168	216	13,781	6	2	11,423,999
11,562,687	1,851,112	19,520	32,655	1,532,303	7,244,738	1,309,594	466,945	625,418	800	13,967	6	4	25,808,266
סך הכל השקעות אחרות													

ב. מכשירים נגזרים:

להלן סכום החשיפה, נטו לנכס הבסיס, המוצג במונחי דלתא של העסקאות הפיננסיות שנעשו לתאריך הדוח הכספי:

ליום 31 בדצמבר		
2023	2022	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
16,023,350	16,086,830	מניות
35,397	26,608	מדד
(14,486,983)	(15,110,150)	מטבע זר
(4,728)	(10,704)	ריבית

ביאור 8 - נדל"ן להשקעה

א. הרכב ותנועה:

ליום 31 בדצמבר 2023							
גילעד כללי	מנוף כללי	אג"ח ללא מניות	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
479,098	42,283	1,136	41,399	5,760	1,324	4,035	575,035
16	2	2	58	8	2	-	88
150,490	16,554	-	-	-	-	3,864	170,908
4,105	77	(8)	(261)	(36)	(8)	54	3,923
332,729	25,808	1,130	41,196	5,732	1,318	225	408,138

יתרה ליום 1 בינואר

רכישות ותוספות

מימושים

התאמת שווי הוגן

יתרה ליום 31 בדצמבר

ליום 31 בדצמבר 2022							
גילעד כללי	מנוף כללי	אג"ח ללא מניות	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
460,088	40,879	1,058	38,561	5,365	1,233	4,259	551,443
2,172	240	2	64	9	2	56	2,545
16,838	1,164	76	2,774	386	89	(280)	21,047
479,098	42,283	1,136	41,399	5,760	1,324	4,035	575,035

יתרה ליום 1 בינואר

רכישות ותוספות

התאמת שווי הוגן

יתרה ליום 31 בדצמבר

ביאור 8 - נדל"ן להשקעה (המשך)

ב. קביעת השווי ההוגן

נדל"ן להשקעה מוצג על בסיס השווי ההוגן כפי שנקבע בהערכת שווי שבוצעה על ידי מערכי שווי חיצוניים בלתי תלויים שהינם בעלי כישורים מקצועיים מוכרים וניסיון רב בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן שהוערך. הערכות שווי חיצוניות מבוצעות לפחות אחת לשנה, במועדים שונים עבור נכסים שונים בתיק הנדל"ן להשקעה. בשאר תקופות הדיווח מתבצעת בחינה פנימית, במטרה לוודא שלא חל שינוי מהותי בשווי הנכס בהתאם לפרמטרים שעל בסיסם נערכה הערכת השווי.

הערכות כאמור מסווגות לרמת שיערוך 3 בהתאם לתקינה הבינלאומית.

הערכת שווי הנדל"ן מתבססת על תזרימי המזומנים השנתיים נטו, המהווים בשיעור היוון המשקף את הסיכונים הספציפיים הגלומים בהם. כאשר קיימים בפועל הסכמי שכירות, אשר התשלומים בגינם שונים מדמי שכירות ראויים, מבוצעות התאמות בכדי לשקף את תשלומי השכירות בפועל בתקופת החוזה.

הערכות השווי מתחשבות בסוג הדיירים הנמצאים בפועל בנכס המושכר או האחראיים למילוי התחייבויות השכירות או אלה העשויים להיות במושכר לאחר השכרת מושכר פנוי, לרבות הערכה כללית לגבי מהימנות האשראי שלהם; חלוקת האחריות בין החברה והשוכר לגבי אחזקת וביטוח הנכס, ויתרת אורך החיים הכלכלי של הנכס, באותם מקומות שבהם פרמטרים אלו רלוונטיים.

השווי ההוגן נקבע בהתאם למספר מתודולוגיות שיערוך, לרבות, גישת ההשוואה, נכסים דומים והיוון תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מהנכס. שווים של מרבית הנכסים נקבע בהתאם לאמידת תזרימי המזומנים ולגביהם מובאים בחשבון הסיכון המובנה שלהם. מרבית נכסי הנדל"ן המסחרי ונדל"ן המשרדים מהווים בשיעורי הנעים בין 5.25% ל-7.75% וזאת בהתאם לרמת הסיכון המתאימה בנכס.

הערכת השווי לנדל"ן להשקעה בהקמה מבוססת על אמידת השווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה לאחר הקמתו, בניכוי הערך הנוכחי של אומדן עלויות ההקמה הצפויות לנבוע לצורך השלמתו ובניכוי רווח יזמי סביר כאשר רלוונטי, תוך התחשבות בשיעור ההיוון אשר מותאם בגין הסיכונים הרלוונטיים והמאפיינים של הנכס.

אומדן השווי ההוגן יגדל באם שיעור ההיוון של תזרים המזומנים יקטן, ויקטן באם שיעור התפוסה יקטן. הנדל"ן להשקעה מורכב בעיקר מבנייני משרד ונדל"ן מסחרי.

לא קיימים יחסי גומלין פנימיים בין הנתונים המשמעותיים שאינם ניתנים לצפייה.

ג. להלן פרטים בדבר זכויות במקרקעין המשמשות את הקרן כנדל"ן להשקעה :

מועדי סיום תקופת החכירה בשנים	ליום 31 בדצמבר	
	2022	2023
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
בבעלות	296,595	122,077
בחכירה מהוונת (*)	278,440	286,061
2037 ואילך		

(*) מקרקעין ברחוב יגאל אלון תל אביב, שערכם בספרים, לרבות המבנה, ליום 31 דצמבר 2023 וליום 31 דצמבר 2022 הנו בסך של 140,459 אלפי ש"ח ובסך של 130,712 אלפי ש"ח בהתאמה, חכורה בחכירה מהוונת ממנהל מקרקעי ישראל ומעיריית תל-אביב עד שנת 2060 ועד שנת 2059 בהתאמה.

מקרקעין ברחוב קרית נורדאו נתניה, שערכם בספרים, לרבות המבנה, לימים 31 דצמבר 2023 ו-31 דצמבר 2027 הנו בסך של 145,602 אלפי ש"ח ובסך של 147,728 אלפי ש"ח בהתאמה, חכורה בחכירה מהוונת ממנהל מקרקעי ישראל עד שנת 2037.

ד. חלק מהמקרקעין בבעלות או בחכירה בישראל טרם נרשם על שם החברה בלשכת רישום המקרקעין לרוב בשל הסדרי רישום או בעיות טכניות.

ביאור 9 - אפיק השקעה מובטח תשואה

א. הרכב הנכסים:

ליום 31 בדצמבר		
2023	2022 (*)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
289,102	-	מזומנים ושווי מזומנים
25,404	-	חייבים ויתרות חובה
		השקעות פיננסיות
1,043,196	-	נכסי חוב סחירים
382,709	-	נכסי חוב שאינם סחירים
983,973	-	מניות
1,228,899	-	השקעות אחרות
3,638,777	-	סך כל ההשקעות הפיננסיות
(14,193)	-	זכאים ויתרות זכות
-	-	נכס בגין הבטחת המדינה להשלמה לתשואת היעד
3,939,090	-	סך כל נכסי אפיק השקעה מובטח תשואה
19,959	-	התחייבות בגין הבטחת המדינה להשלמת לתשואת היעד
3,919,131	-	אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו

(*) נכון ליום 31 בדצמבר 2022 הקרן טרם החלה להפעיל את מנגנון הבטחת התשואה מאחר ושיעור אגרות החוב מיועדות בקרן לא פחת מ-30%.

ביאור 9 - אפיק השקעה מובטח תשואה (המשך)

ב. פירוט לפי מסלולי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2023

עמיתים שאינם מקבלי קצבה									
גילעד כללי	מנוף כללי	הלכה	אג"ח ללא מניות	מניות	שקלי טווח קצר	מחקה מדד S&P 500	עוקב מדדים גמיש	משולב סחיר	קיימות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,344,410	230,564	101,217	7,607	158,611	8,740	238,773	1,210	236	222
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6,813	1,168	513	39	804	44	1,210	6	1	1
1,337,597	229,396	100,704	7,568	157,807	8,696	237,563	1,204	235	221

סך נכסי אפיק השקעה מובטח תשואה
נכס בגין הבטחת המדינה להשלמה לתשואת היעד
התחייבות בגין הבטחת המדינה להשלמה לתשואת היעד
אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו

ליום 31 בדצמבר 2023

עמיתים שאינם מקבלי קצבה								
גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	הלכה למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה	הלכה למקבלי קצבה	זכאים קיימים לקצבה	סה"כ קרן
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
880,402	211,160	94,909	505,511	26,029	125,151	4,338	-	3,939,090
-	-	-	-	-	-	-	-	-
4,461	1,070	481	2,560	132	634	22	-	19,959
875,941	210,090	94,428	502,951	25,897	124,517	4,316	-	3,919,131

סך נכסי אפיק השקעה מובטח תשואה
נכס בגין הבטחת המדינה להשלמה לתשואת היעד
התחייבות בגין הבטחת המדינה להשלמה לתשואת היעד
אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו

ביאור 9 - אפיק השקעה מובטח תשואה (המשך)

ג. הרכב אגרות חוב מיועדות ואפיק השקעה מובטח תשואה, נטו

ליום 31 בדצמבר					
2022		2023			
אחוזים	אלפי ש"ח	אחוזים	אלפי ש"ח		
27.88	27,717,277	23.83	28,273,339	עמיתים שאינם מקבלי קצבה	
-	-	2.75	3,261,450	אגרות חוב מיועדות	
27.88	27,717,277	26.58	31,534,789	אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו	
				סך הכל	
60.24	5,326,280	53.77	5,701,398	מקבלי קצבה	
-	-	6.20	657,681	אגרות חוב מיועדות	
60.24	5,326,280	59.97	6,359,079	אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו	
				סך הכל	
71.61	17,184	78.50	18,284	זכאים קיימים	
-	-	-	-	אגרות חוב מיועדות	
71.61	17,184	78.50	18,284	אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו	
				סך הכל	
30.53	33,060,741	26.30	33,993,021	סך הכל קרן	
-	-	3.03	3,919,131	אגרות חוב מיועדות	
30.53	33,060,741	29.33	37,912,152	אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו	
				סך הכל	

ביאור 10 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר			
2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
11,801	10,168	החברה המנהלת	
30,069	28,724	צדדים קשורים	
22,063	19,945	מוסדות	
1,435,860	264,637	התחייבויות בגין נגזרים	
1,144	153,180	בטוחות בגין חוזים עתידיים לא סחירים	
130,601	78,367	מעסיקים	
51,745	66,929	זכאים בגין פנסיות	
2,038	119	שטרות לפרעון	
30,788	-	מבטח משנה	
73,755	63,166	זכאים בגין השקעות	
1,338	1,550	אחרים	
1,791,202	686,785	סך הכל זכאים ויתרות זכות	

ביאור 11 - התחייבויות למקבלי קצבה

א. התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
5,209	5,024	התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
3,354	3,887	התחייבויות לנכים
15,674	15,595	התחייבויות לשאיירי מבוטח
44	67	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
243	245	עתודה לזכאים קיימים
24,524	24,818	סך ההתחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה

ב. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים

התחייבויות למקבלי קצבה קיימים - כל המסלולים

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
688,850	665,964	התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
455,672	421,376	התחייבויות לנכים
910,840	892,978	התחייבויות לשאיירי מבוטח
3,439	3,195	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
18,314	13,798	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
59,337	41,616	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
3,879	4,120	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
20,850	20,083	עתודה למקבלי קצבה קיימים
2,161,181	2,063,130	סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים

התחייבויות למקבלי קצבה קיימים - בסיסי למקבלי קצבה קיימים

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
652,668	630,868	התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
447,003	413,757	התחייבויות לנכים
886,329	869,337	התחייבויות לשאיירי מבוטח
3,356	3,119	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
17,869	13,470	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
57,896	40,626	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
3,785	4,022	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
20,686	19,708	עתודה למקבלי קצבה קיימים
2,089,592	1,994,907	סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים

ביאור 11 - התחייבויות למקבלי קצבה (המשך)

ב. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים (המשך)

התחייבויות למקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה קיימים

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
36,182	35,096	התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
8,669	7,619	התחייבויות לנכים
24,511	23,641	התחייבויות לשאיירי מבוטח
83	76	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
445	328	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
1,441	990	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
94	98	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
164	375	עתודה למקבלי קצבה קיימים
71,589	68,223	סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים

ג. התחייבויות לפנסיונרים

התחייבויות לפנסיונרים - כל המסלולים

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
3,664,453	4,664,313	התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
1,246,446	1,822,115	התחייבויות לנכים
634,299	1,009,651	התחייבויות לשאיירי מבוטח
650,424	652,241	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
169,449	245,786	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
449,780	502,686	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
35,862	77,952	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
(59,325)	(30,461)	עתודה לפנסיונרים
6,791,388	8,944,283	סך ההתחייבויות לפנסיונרים

התחייבויות לפנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
3,485,908	4,422,370	התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
1,192,719	1,729,492	התחייבויות לנכים
602,808	961,453	התחייבויות לשאיירי מבוטח
620,953	619,806	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
161,771	233,563	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
429,400	477,688	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
34,237	74,076	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
(56,201)	(32,060)	עתודה לפנסיונרים
6,471,595	8,486,388	סך ההתחייבויות לפנסיונרים

ביאור 11 - התחייבויות למקבלי קצבה (המשך)

ג. התחייבויות לפנסיונרים (המשך)

התחייבויות לפנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
178,545	241,943	התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
53,727	92,623	התחייבויות לנכים
31,491	48,198	התחייבויות לשאיירי מבוטח
29,471	32,435	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
7,678	12,223	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
20,380	24,998	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
1,625	3,876	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
(3,124)	1,599	עבודה לפנסיונרים
319,793	457,895	סך ההתחייבויות לפנסיונרים

ההתחייבויות הפנסיוניות כוללות דמי ניהול עתידיים לחברה המנהלת למעט התחייבויות פנסיוניות לזכאים קיימים.

ד. ביום 15 בנובמבר 2021 התקבל בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית. פרק ג' לחוק, שעניינו הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה, קובע כי מנגנון האגרות החוב המיועדות לקרנות הפנסיה החדשות ולקרנות הפנסיה הוותיקות יוחלף במנגנון חדש של הבטחה להשלמת תשואה (להלן: "מנגנון השלמת תשואה"). במסגרת הפרק האמור נקבע כי 30% מנכסי קרנות הפנסיה אשר עד לחקיקת חוק ההתייעלות הכלכלית הושקעו באגרות חוב מיועדות, יושקעו בהתאם למדיניות ההשקעה במסלול השקעה בקרן, בהתאם למנגנון שנקבע בחוק, וייהנו מזכאות להבטחת תשואה שנתית של 5.15% (צמודה למדד).

ביום 23 בפברואר 2022 פורסם צו הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דחיית המועד הקובע), התשפ"ב-2022, במסגרתו נדחה מועד כניסתו לתוקף של הוראות פרק ג' בחוק ההתייעלות הכלכלית ליום 1 באוקטובר 2022.

ביום 27 ביולי 2022 פורסם חוזר 2022-9-20 בדבר עדכון הוראות החוזר המאוחד לענין מדידה ודין וחשבון לציבור – הבטחת השלמת תשואה לקרנות הפנסיה. בהתאם לחוזר זה ההוראות יחולו החל מהדוח התקופתי לרבעון השני של שנת 2022. בהתאם לחוזר זה השווי המהווך של ההתחייבויות שמבוסס עד כה על 60% מיועדות לפי תשואה 4.86% יחושב לפי היחס המשתנה הצפוי שבין המיועדות לפי 4.86% והבטחה לפי 5.15% (שיעור הסיוע המשוקלל). שינוי ריבית ההיוון מיושם החל מרבעון שני של שנת 2022.

ביום 30 בספטמבר 2022 פורסם חוזר 2022-9-18 בדבר תיקון הוראות החוזר המאוחד לענין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות פנסיה. בהתאם להוראות החוזר, ההתחייבויות החל מרבעון שני של שנת 2022 מחושבות לפי הנחות דמוגרפיות מעודכנות.

ביום 1 בינואר 2023, נכנס לתוקף חוזר 2022-9-20 במסגרת חוק ההתייעלות (ראה סעיף 5.4) וחוזר 2022-3-3 "הוראות לניהול קרן חדשה -תיקון" שמחייב עדכון קצבאות בנפרד עבור פנסיונרים 2018 (פנסיונרים בגין אירוע מזכה החל מ-2018 עד סוף 2022) ופנסיונרים 2023 (פנסיונרים בגין אירוע מזכה החל מינואר 2023) בשל עדכון ריבית היוון שגלומה בתעריפים מ-4.26% ל-4.38%. יש להדגיש שבהתאם להוראות החוזר שני סוגי הפנסיונרים עדיין ממשיכים להתנהל באותו מסלול השקעה וחשוב התשואה נעשה באופן משוקלל לתמהיל ההתחייבויות שלהם ומיוחס בנפרד לכל אחד מהסוגים.

ביאור 12 - עודף (גירעון) אקטוארי

לשנה שהסתיימה ביום		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום				
31 בדצמבר	31 במרס	30 ביוני	30 בספטמבר	31 בדצמבר		
2022	2023	2023	2023	2023		
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	
(0.13)	(0.22)	(0.02)	* -	0.02	(0.22)	(289,769)

א. עודף (גירעון) דמוגרפי עבור כל עמיתי הקרן

ב. עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה:

0.22	0.73	-	0.21	0.31	0.21	50	זכאים קיימים לפנסיה
0.48	0.76	-	0.25	0.32	0.19	3,604	בסיסי למקבלי קצבה קיימים
-	-	-	-	-	-	-	הלכה למקבלי קצבה קיימים
(3.97)	-	-	-	-	-	-	בסיסי למקבלי קצבה
(3.47)	-	-	-	-	-	-	הלכה למקבלי קצבה

ג. החל מינואר 2018, בהתאם לסעיף ד.1.ג. בנספח 2 לחוזר 3-3-2017, העודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי הקצבה, מחושב ונוקף מדי רבעון באמצעות התאמת ההתחייבויות. על אף האמור, עדכון הפנסיות בגין עודף תשואתי של שנת 2023 ייעשה רק החל מתשלום הפנסיה בגין אפריל 2024, כלומר בפנסיה המשולמת ב-1 למאי 2024. אחוז העודף (גירעון) שיחולק בפועל (מורכב מהכפלה של ארבעה רבעונים) ישתנה בהתאם למועד הפרישה ברבעון הרלוונטי במהלך השנה.

ביאור 13 - דמי ניהול

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
166,329	183,202	201,822
148,381	157,828	164,104
314,710	341,030	365,926
30,587	36,651	43,058
345,297	377,681	408,984

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך דמי הגמולים
דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים

דמי ניהול ממקבלי קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים
סך הכל הוצאות דמי ניהול

ביאור 13 - דמי ניהול (המשך)

ב. שיעורי דמי ניהול:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי קצבה (*):

דמי ניהול מדמי גמולים:

6.00	6.00	6.00
1.74	1.67	1.59

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין
שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל

דמי ניהול מסך נכסים:

0.50	0.50	0.50
0.17	0.16	0.15

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין
שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל

דמי ניהול ממקבלי קצבה (**):

0.50	0.50	0.50
0.45	0.44	0.43

שיעור דמי ניהול מנכסים שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין
שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל

(*) שיעורי דמי הניהול הנגבים ממבוטחים אינם תלויים באפיק ההשקעה של המבוטח.

(**) מקבלי קצבה שהחלו לקבל קצבה החל מ-1 בינואר 2004.
בהתאם לפרסום תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים, (קופות גמל) (דמי ניהול) (תיקון) התשפ"ב-2022, עודכנה תקרת דמי הניהול למקבלי קצבת זקנה ונקבעה בגובה 0.3%, התיקון חל על עמיתים שהחלו לקבל קצבה מחודש פברואר 2022.

ביאור 14 - הוצאות ישירות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						כל המסלולים
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.012	0.011	0.008	11,297	11,570	9,276	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	0.001	-	957	911	473	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.007	0.010	0.012	6,667	10,413	14,563	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני:
0.093	0.125	0.138	88,867	133,508	163,719	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.053	0.035	0.033	50,687	37,521	38,945	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
						בגין השקעה בנכסים בישראל
-	0.001	0.001	474	549	674	באמצעות קרנות ותעודות סל
0.001	0.001	0.001	1,375	1,022	793	עמלות אחרות**
0.167	0.184	0.192	160,324	195,494	228,443	סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ- 1 אלפי ש"ח ומ- 0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 14 - הוצאות ישירות (המשך)

גילעד כללי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.012	0.011	0.007	5,982	5,410	3,569
0.001	0.001	* -	534	488	235
0.007	0.010	0.014	3,364	4,810	6,860
0.096	0.116	0.153	48,416	58,412	73,617
0.057	0.039	0.036	28,417	19,437	17,453
* -	* -	* -	236	145	105
0.001	0.001	0.001	637	419	415
0.175	0.177	0.213	87,586	89,121	102,254

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

מנוף כללי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.012	0.011	0.007	834	807	580
0.001	0.001	* -	75	70	34
0.008	0.012	0.018	604	955	1,478
0.104	0.144	0.155	7,405	11,010	12,363
0.056	0.036	0.036	3,974	2,793	2,871
* -	* -	* -	33	22	18
0.002	0.001	0.001	110	71	48
0.182	0.205	0.217	13,035	15,728	17,392

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

הלכה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.014	0.016	0.015	359	476	489
* -	* -	* -	5	6	3
0.014	0.016	0.015	364	482	492

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
סך הכל הוצאות ישירות

אג"ח ללא מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.004	0.002	0.002	11	6	7
-	* -	* -	1	1	-
0.008	0.013	0.014	21	36	39
0.040	0.064	0.086	111	173	242
0.016	0.010	0.010	43	28	29
* -	-	-	* -	-	-
0.006	0.005	0.005	16	13	13
0.074	0.095	0.118	203	257	330

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ- 1 אלפי ש"ח ומ- 0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 14 - הוצאות ישירות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						מניות
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.016	0.016	0.011	381	593	554	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	0.001	0.001	33	38	31	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.001	0.001	* -	14	26	6	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני:
0.087	0.135	0.116	2,083	4,971	5,836	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.075	0.054	0.054	1,796	1,972	2,720	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
0.001	-	* -	17	17	19	בגין השקעה בנכסים בישראל
* -	* -	-	3	* -	-	באמצעות קרנות ותעודות סל
						עמלות אחרות**
0.180	0.207	0.183	4,327	7,617	9,166	סך הכל הוצאות ישירות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						שקלי טווח קצר
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.002	0.002	* -	5	6	* -	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
* -	* -	* -	* -	* -	* -	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
* -	* -	* -	* -	* -	* -	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
0.002	0.003	* -	5	6	-	סך הכל הוצאות ישירות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						מחקה מדד S&P 500
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.053	0.018	0.012	220	267	630	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
						עמלות ניהול חיצוני:
0.012	0.018	0.008	52	256	429	בגין השקעה בנכסים בישראל
0.002	-	-	9	-	-	באמצעות קרנות ותעודות סל
						עמלות אחרות**
0.067	0.036	0.020	281	523	1,059	סך הכל הוצאות ישירות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						עוקב מדדים גמיש
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
-	-	0.034	-	-	11	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
-	-	0.007	-	-	2	בגין השקעה בנכסים בישראל
-	-	0.041	-	-	13	באמצעות קרנות ותעודות סל
						סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ- 1 אלפי ש"ח ומ- 0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 14 - הוצאות ישירות (המשך)

משולב סחיר						
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
-	-	0.043	-	-	3	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
-	-	*-	-	-	*-	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
עמלות ניהול חיצוני :						
-	-	0.043	-	-	3	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
-	-	0.001	-	-	*-	בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות קרנות ותעודות סל						
-	-	0.088	-	-	6	סך הכל הוצאות ישירות

קיימות						לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
			2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך			-	-	8	
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך			-	-	*-	
עמלות ניהול חיצוני :						
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל			-	-	3	
בגין השקעה בנכסים בישראל						
באמצעות קרנות ותעודות סל			-	-	*-	
סך הכל הוצאות ישירות			-	-	11	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					גילאי 50 ומטה	
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.013	0.012	0.009	2,716	3,034	2,513	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	0.001	*-	238	232	133	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.009	0.013	0.014	1,918	3,128	4,020	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני :
0.117	0.177	0.185	24,166	43,290	53,653	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.062	0.040	0.040	12,697	9,743	11,486	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
						בגין השקעה בנכסים בישראל
0.001	*-	*-	109	86	78	באמצעות קרנות ותעודות סל
0.002	0.001	*-	368	283	136	עמלות אחרות**
0.205	0.245	0.249	42,212	59,796	72,019	סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ- 1 אלפי ש"ח ומ- 0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 14 - הוצאות ישירות (המשך)

גילאי 50 עד 60

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						גילאי 50 עד 60
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.011	0.011	0.008	392	517	498	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	0.001	* -	37	40	28	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.010	0.013	0.016	347	635	1,049	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני :
0.108	0.163	0.129	3,874	7,855	8,435	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.055	0.039	0.037	1,975	1,885	2,436	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
						בגין השקעה בנכסים בישראל
* -	* -	* -	16	13	14	באמצעות קרנות ותעודות סל
0.002	0.002	0.001	90	92	92	עמלות אחרות**
0.187	0.229	0.192	6,731	11,037	12,552	סך הכל הוצאות ישירות

גילאי 60 ומעלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						גילאי 60 ומעלה
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.008	0.007	0.005	145	165	160	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	0.001	* -	13	14	9	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.009	0.013	0.016	159	293	474	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני :
0.097	0.155	0.144	1,686	3,467	4,302	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.040	0.027	0.025	685	610	737	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
						בגין השקעה בנכסים בישראל
* -	* -	* -	5	4	3	באמצעות קרנות ותעודות סל
0.003	0.003	0.003	54	58	88	עמלות אחרות**
0.159	0.206	0.194	2,747	4,611	5,773	סך הכל הוצאות ישירות

בסיסי למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						בסיסי למקבלי קצבה
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.005	0.004	0.003	205	245	215	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
*-	*-	-	21	22	-	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.004	0.008	0.008	180	455	548	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני:
0.023	0.074	0.071	974	4,205	5,138	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.026	0.018	0.017	1,100	1,053	1,207	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
						בגין השקעה בנכסים בישראל
*-	*-	*-	6	6	6	באמצעות קרנות ותעודות סל
0.002	0.002	-	80	86	-	עמלות אחרות**
0.060	0.106	0.098	2,566	6,072	7,114	סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ- 1 אלפי ש"ח ומ- 0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 14 - הוצאות ישירות (המשך)

הלכה למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.006	0.008	0.006	12	20	23
*-	*-	*-	*-	*-	*-
0.006	0.008	0.006	12	20	23

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
סך הכל הוצאות ישירות

בסיסי למקבלי קצבה קיימים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.001	0.001	0.001	33	23	15
*-	*-	*-	*-	*-	*-
0.003	0.003	0.004	60	75	89
0.007	0.006	0.006	152	125	133
*-	*-	-	*-	*-	-
*-	*-	*-	8	*-	1
0.011	0.010	0.012	253	223	238

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

הלכה למקבלי קצבה קיימים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.002	0.001	0.001	2	1	1
*-	*-	*-	*-	*-	*-
-	*-	-	-	*-	-
0.002	0.001	0.001	2	1	1

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
סך הכל הוצאות ישירות

זכאים קיימים לקצבה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.002	0.002	0.001	*-	*-	*-
*-	*-	*-	*-	*-	*-
*-	*-	-	*-	*-	-
*-	*-	-	*-	*-	-
0.002	0.002	0.001	-	*-	*-

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ- 1 אלפי ש"ח ומ- 0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 14 - הוצאות ישירות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						מובטח תשואה
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
-	-	0.009	-	-	260	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
-	-	0.002	-	-	48	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני:
-	-	0.176	-	-	4,985	בגין השקעה בקרנות השקעה
-	-	0.041	-	-	1,174	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	7	בגין השקעה בנכסים בישראל
-	-	-	-	-	-	באמצעות קרנות ותעודות סל
-	-	0.228	-	-	6,474	סך הכל הוצאות ישירות

נתוני אפיק מובטח תשואה ניתנו למידע ואינם כלולים בסכום ההוצאות הישירות הכולל של כל הקרן אלא כלולים בהכנסות מאפיק השקעה מובטח תשואה, נטו.

* פחות מ- 1 אלפי ש"ח ומ- 0.001%.

ביאור 15 - ביטוח משנה

א. לקרן הפנסיה קיים, גם בשנת 2023, חוזה ביטוח משנה לכיסוי מקרי מוות באירועי קטסטרופה. סך הכיסוי הינו 100 מיליון דולר, מעל שייר של 100 מיליון דולר, במקרה של אירוע רב נפגעים לרבות רעידת אדמה (למעט טרור). תוקף ההסכם הינו החל מ- 1 בינואר, 2023 ועד 31 בדצמבר, 2023. אירועי מלחמת "חרבות ברזל" היו מתחת לשייר של ביטוח המשנה וכלן הוא לא הופעל.

ב. פרטים אודות מבטחי המשנה כולל דירוג ומקור הדירוג:

מבטח משנה	דרוג s&p	דרוג A.M BEST	פרמיה באלפי \$ (פרמיה מינימלית פיקדונית)
Arch Re	A+		108
Mapfre Re	A+		40
Chaucer Underwriting on behalf of Lloyds CSL 1084	A		49
Zurich	AA		18
Partner Re	A+		67
CCR Re	A-		32
Helvetia	A+		27
Gic Of India (M.B Boda)		B++	23
Korean Re	A		18
Swiss Re	AA-		45
Covea Re	AA-		23

ג. במסגרת מיזוג קרן הפנסיה פסגות (ראה ביאור 1.א) עד ליום 30 בספטמבר 2021 היה בתוקף ביטוח משנה פרופורציונלי בשיעור של 90%, בגין עמיתי פסגות על תביעות שארעו עד ליום 30 בספטמבר 2021. במסגרת הסדר שנקבע עם מבטחי המשנה של תיק פסגות, התחשבות בגין ביטוח המשנה של עמיתי פסגות לסוף 2022 היא סופית (CUTOFF) ולא תהיה יותר התחייבות מצד מבטחי משנה לאחר שנת 2022. במהלך שנת 2023 הסתיימה ההתחשבות עם מבטח המשנה בגין עמיתי פסגות.

ביאור 16 - תשואות הקרן

תשואה ממוצעת נומינלית ברוטו ל- 5 שנים	תשואה שנתית נומינלית ברוטו					
	2019	2020	2021	2022	2023	
	באחוזים					
7.37	11.91	5.65	14.97	(3.43)	8.67	גילעד כללי
7.21	11.74	5.38	14.46	(3.26)	8.62	מנוף כללי
6.78	11.35	4.49	12.72	(4.85)	11.22	הלכה
3.40	6.27	3.02	4.91	(0.67)	3.64	אג"ח ללא מניות
9.31	16.56	8.07	18.40	(6.91)	12.39	מניות
2.52	1.66	0.90	1.91	2.97	5.23	שקלי טווח קצר
-	-	-	13.47	(3.58)	23.89	מחקה מדד S&P 500 *
-	-	-	-	-	9.28	עוקב מדדים גמיש **
-	-	-	-	-	2.44	משולב סחיר **
-	-	-	-	-	(1.20)	קיימות **
7.54	12.83	6.00	15.57	(4.37)	8.81	גילאי 50 ומטה
6.95	11.40	5.31	13.74	(3.46)	8.61	גילאי 50 עד 60
5.44	9.31	4.19	10.60	(2.97)	6.64	גילאי 60 ומעלה
6.15	7.12	4.17	8.51	3.14	7.90	בסיסי למקבלי קצבה
6.63	7.79	4.06	8.94	3.51	8.99	הלכה למקבלי קצבה
5.63	10.18	4.18	8.14	1.22	4.69	בסיסי למקבלי קצבה קיימים
5.26	9.01	3.99	7.34	1.85	4.26	הלכה למקבלי קצבה קיימים
5.94	9.05	4.18	7.54	3.32	5.74	זכאים קיימים לקצבה

* החל מחודש מרס 2021.

** החל מחודש ינואר 2023.

ביאור 17 - העברות כספים בין מסלולי השקעה

ליום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(686,590)	(722,278)	(698,801)	גילעד כללי
(56,099)	(74,400)	(81,201)	מנוף כללי
(39,720)	(55,263)	(54,525)	הלכה
(8,038)	(9,127)	(4,870)	אג"ח ללא מניות
(17,309)	(36,811)	(49,283)	מניות
(155,084)	(70,790)	(177,898)	שקלי טווח קצר
(3,785)	(17,021)	(42,850)	מחקה מדד S&P 500 *
-	-	(178)	עוקב מדדים גמיש **
-	-	(42)	משולב סחיר **
-	-	(40)	קיימות **
(211,403)	(302,498)	(330,354)	גילאי 50 ומטה
(76,732)	(113,526)	(145,805)	גילאי 50 עד 60
(351,502)	(347,327)	(501,404)	גילאי 60 ומעלה
1,537,175	1,644,194	1,967,055	בסיסי למקבלי קצבה
102,635	82,303	127,591	הלכה למקבלי קצבה
(41,308)	24,196	(9,004)	בסיסי למקבלי קצבה קיימים
5,836	(337)	752	הלכה למקבלי קצבה קיימים
1,924	(1,315)	857	זכאים קיימים לקצבה
-	-	-	סה"כ קרן

* החל מחודש מרס 2021.

** החל מחודש ינואר 2023.

ביאור 18 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(11,801)	(10,168)	החברה המנהלת
191	206	צדדים קשורים אחרים:
3,746	199,256	חייבים ויתרות חובה
2,382,324	2,143,534	חייבים בגין השקעות
44,554	61,859	מניות
432,251	190,643	אגרות חוב סחירות
857,401	730,915	הלוואות
(30,069)	(28,724)	השקעות אחרות
3,678,597	3,287,521	זכאים ויתרות זכות

יתרת נכסי חוב וחובות שוטפים הגבוהה ביותר במשך השנה של בעל עניין או צד קשור עמדה על 537,207 אלפי ש"ח.

ביאור 18 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
345,297	377,681	408,984

דמי ניהול לחברה המנהלת

ביאור 19 - מסים

הקרן אושרה לצרכי מס כקופת גמל לקצבה. תוקף האישור עד ליום 31 בדצמבר 2023 והוא מתחדש מדי שנה. בהתאם לכך הכנסתה פטורה ממסים על הכנסותיה מכח הוראות סעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה. מהכנסות הקרן הנובעות מהשקעותיה במדינות חוץ מנוכים מסים בהתאם להוראות האמנה למניעת כפל מס הרלוונטית לאותה מדינה עם מדינת ישראל. בתקופת הדוח, מהשקעות בחו"ל נוכה מס במקור בסך 66,099 אלפי ש"ח.

ביאור 20 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. חובות מעבידים

חוק הגנת השכר, התש"ח-1958 מטיל התחייבות על קרנות הפנסיה, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקרן. על פי הערכת החברה המנהלת סכום החוב הכולל של מעבידים לתאריך המאזן הינו כ-62,844 אלפי ש"ח והוא כולל ריבית שנצברה בסך של כ-9,263 אלפי ש"ח. סכום זה אינו רשום כתוספת לקרן מדמי גמולים בהתאם לאמור בביאור 2. החברה המנהלת נוקטת באמצעים שונים על מנת לאתר, לזהות ולגבות את חובות מעבידים. האמצעים כוללים מעקב שיטתי ומתמשך של איתור החובות, דיוור המעביד אודות החוב, הגעה להסדרי תשלומים ובמידת הצורך הגשת תביעה משפטית. במקרה של פירוק מוגשת תביעת חוב למוסד לביטוח לאומי באמצעות מפרק החברה.

ב. התקשרויות

לתאריך המאזן התקשרה קרן הפנסיה בהסכמים להשקעה בקרנות השקעה ובקרנות הון סיכון (להלן - הקרנות) כשותפה מוגבלת. הקרן התחייבה להשקעה כוללת בסך 23,101,391 אלפי ש"ח. סכומי ההשקעה מועברים בחלקים, בהתאם לדרישותיהן של הקרנות ולהסכמי ההתקשרויות. סכומי ההשקעה שטרם נדרשו בגין ההשקעה בקרנות מסתכמים לתאריך המאזן לסך של 8,622,684 אלפי ש"ח.

ג. התחייבויות תלויות

הקרן אינה ישות משפטית ועל כן ככל שמוגשות תביעות הרי שהן מוגשות נגד החברה המנהלת. לגילוי בדבר תביעות משפטיות שהוגשו נגד החברה המנהלת ראה ביאור 26. א. בדוח הכספי של החברה המנהלת.

ד. שעבודים

ליום המאזן, קיימים שעבודים על חלק מנכסיה הסחירים של הקרן, לצורך פעילותה השוטפת בנגזרים בסך של כ-1,526 מיליון ש"ח.

הראל פנסיה וגמל בע"מ **הראל פנסיה**

קרן פנסיה חדשה מקיפה

דין וחשבון ומאזן אקטוארי

ליום 31 לדצמבר 2023

ענת קנטור
אקטוארית ממונה
מרס 2024

תוכן עניינים

1.	הצהרת אקטואר	3
2.	מאזן אקטוארי	4
3.	מידע כללי	6
4.	פירוט התחייבות למקבלי קצבה	11
5.	התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) ותביעות תלויות	14
6.	עודף (גירעון) אקטוארי	20
7.	ניתוחי רגישות להנחות	25
8.	ביטוח משנה	26
9.	הערות והבהרות	27
10.	נספחים סטטיסטיים	30

1. הצהרת אקטואר

נתבקשתי על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") לערוך דין וחשבון אקטוארי של קרן הפנסיה "הראל פנסיה" ליום 31 לדצמבר 2023.

החל מאפריל 2017 אני האקטוארית הממונה של הקרן ואני עובדת כאקטוארית בחברה המנהלת של הקרן החל ממרס 2015. אין לי או לקרובי משפחה שלי קשר אחר עם הקרן או החברה המנהלת.

אני מצהירה ומאשרת כי :

1. הדין וחשבון האקטוארי המצורף בזאת נערך ונחתם על ידי.
2. הדין וחשבון האקטוארי נערך בהתאם לאלה :
 - א. הוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד 1964.
 - ב. הוראות הממונה על שוק ההון, ובכלל זה, מערכת ההנחות שבבסיס הדין וחשבון תואמת להוראות הממונה על שוק ההון לעריכת מאזנים אקטואריים.
 - ג. תקנון הקרן.

והכל כתוקפם למועד הדוח.

3. חוות דעתי :

א. הנכסים שנצברו, המצוינים בדין וחשבון, רשומים בהתאם לדוח על המצב הכספי בדוחות הכספיים של הקרן למועד הנזכר.

ב. יתר הנתונים שבדין וחשבון, מעבר לאלה המפורטים בסעיף קטן א, וכן אלה המשמשים כבסיס לחישובים ולהערכות שבדין וחשבון, הומצאו לי על-ידי הנהלת החברה המנהלת של הקרן במתכונת שנדרשה על ידי. כל בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לעריכת הדין וחשבון, ולנתונים שנתקבלו נערכו בדיקות שהניחו את דעתי בדבר סבירות הנתונים וכי ניתן להסתמך עליהם בצורה המספקת לצורך עריכת הדין וחשבון.

ג. הבדיקות שנעשו באשר לשלמות הנתונים מבוססים על בדיקת סבירותם של הנתונים, לרבות בדיקות הנערכות על-ידי השוואתם לנתוני התקופה אליה מתייחס הדוח ולנתוני תקופות קודמות. אשר על כן, בדיקות אלו לעיתים אינן יכולות לגלות אי-דיוקים או השמטות עקביות או שיטתיות בנתונים. האחריות לאי - דיוקים או השמטות אפשריות מסוג זה אשר אין אפשרות סבירה לגלותם היא של הנהלת החברה המנהלת של הקרן בלבד.

לפי מיטב ידיעתי והערכתי, החישובים וההערכה האקטוארית כפי שהם משתקפים בדין וחשבון המצורף בזאת, מייצגים, בהתאם להנחות שפורטו בדין וחשבון, את היקף ההתחייבויות של הקרן ואת נכסיה ליום 31 לדצמבר 2023, ותואמים את הוראות הדין הרלוונטיות ואת הוראות הממונה על שוק ההון.

27/03/2024	<u>אקטואר ממונה</u>	<u>ענת קנטור</u>	
תאריך	תפקיד	שם האקטואר	חתימה

2. מאזן אקטוארי

הראל פנסיה - קרן פנסיה - זכויות צבורות				
מאזן אקטוארי				
31/12/2023				
באלפי ש"ח (דוח נומינלי/לא מתואם)				
ליום 31/12/2022	ליום 30/09/2023	ליום 31/12/2023	ביאור	
109,895,667	124,953,059	129,826,469		סך נכסים לפי הדוח על המצב הכספי
1,791,202	1,601,539	686,785		זכאים ויתרות זכות
-	-	19,959		התחייבות בגין הבטחת המדינה להשלמה לתשואת היעד
				התחייבויות פנסיוניות:
				התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה:
87,481,157	100,940,035	104,914,530		התחייבויות לעמיתים פעילים
11,658,867	12,056,758	13,459,079		התחייבויות לעמיתים שאינם פעילים
99,140,024	112,996,793	118,373,609		סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
				התחייבויות למקבלי קצבה:
24,524	24,424	24,818	א4	התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה
2,161,181	2,086,122	2,063,130	ב4	התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
6,791,388	8,216,718	8,944,283	ג4	התחייבות לפנסיונרים
8,977,093	10,327,264	11,032,231		סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
				עודף (גרעון) אקטוארי
(13,810)	21,158	(289,769)	א6	עודף (גרעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
1,158	6,305	3,654	ב6	עודף (גרעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
(12,652)	27,463	(286,115)		סך כל עודף (גרעון) אקטוארי
108,104,465	123,351,520	129,119,725		סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
109,895,667	124,953,059	129,826,469		סך כל ההתחייבויות

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות:

זכאים קיימים לפנסיה - פנסיונרים של זקנה, שארים ונכים שזכאים לקצבה מלפני 31 לדצמבר 2003.

מקבלי קצבה קיימים - פנסיונרים של זקנה, שארים ונכים שזכאים לקצבה החל מ-1 בינואר 2004 עד 31 בדצמבר 2017.

פנסיונרים - פנסיונרים של זקנה, שארים ונכים שזכאים לקצבה החל מ-1 בינואר 2018.

התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה (לפני חלוקת עודף רבעון אחרון) - סכום הצבירה למועד המאזן שהצטבר בגין העמיתים הפעילים והבלתי פעילים.

עודף (גירעון) אקטוארי - עודף או גירעון לרבעון האחרון בלבד שנכון לתאריך הדוח טרם חולק או נזקף לעמיתי הקרן. עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים מחולק לכלל עמיתי הקרן מדי רבעון ועודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית נזקף למקבלי הקצבה בקרן בכל רבעון ומחולק בפועל פעם בשנה.

3. מידע כלליא. עיקרי התקנון-

- (1) להלן יובאו פרטים על עיקרי התוכנית על פי תקנון הקרן. יצויין כי על מנת לעמוד על מלוא זכויותיהם וחובותיהם של עמיתים בקרן יש לעיין בתקנון המלא של הקרן (הפניה) לאתר האינטרנט של החברה המנהלת). בשנת 2005 הוסבה הקרן מקרן זכויות לקרן תשואה. המשמעות היא שמדי חודש בחודשו תחושב היתרה הצבורה של העמיתים על פי היתרה הצבורה שהיתה בחודש הקודם בתוספת דמי גמולים והעברות מקרנות אחרות ששולמו לחשבון במהלך החודש שחלף, בתוספת רווחים או הפסדים שהיו לקרן על השקעותיה באותו חודש ובניכוי דמי סיכון לנכות ושארים ודמי ניהול, אותם גובה הקרן על פי הוראות הדין. עם הגיע המבוטח לגיל פרישה תחושב פנסיית הזקנה על פי גילו, שנת לידה, מין, גיל השארים ומינם, שיעור פנסיית השארים ותקופת הבטחת תשלום לפנסיית הזקנה שנבחרו.
- (2) בפברואר 2018 נכנס לתוקפו תקנון מעודכן בהתאם לחוזר 2016-3-4 "הוראות לעניין זכויות וחובות עמיתים בתקנון קרן פנסיה חדשה מקיפה" שמנחה לגבי תקנון תקני עבור כל קרנות הפנסיה החדשות.
- (3) תקנון זה הוגש עם מקדמים מעודכנים בהתאם להנחות הדמוגרפיות החדשות שפורסמו ע"י רשות שוק ההון במסגרת חוזר 2017-3-6 שיפורטו בסעיף ב'. עיקר השינוי היה גידול משמעותי בשיעורי היציאה לנכות וקיטון בשיעורי התמותה לפעילים. סה"כ עדכון זה יוצר גידול של כ-100% בפרמיית הסיכון של נכות וקיטון של כ-10% בפרמיית הסיכון לשארים. עדכון זה אמור לתקן את הגירעון מהיציאה לנכות שקיים בקרן מאז עדכון הטבלאות ביולי 2013 על פי חוזר 2013-3-1.
- (4) בספטמבר 2020 נכנס לתוקפו תקנון מעודכן בהתאם לחוזר 2019-1-10 "עדכון מערך ההנחות הדמוגרפיים בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות הפנסיה". תקנון זה הוגש עם מקדמי קצבה ודמי סיכון מעודכנים בהתאם למודל שיפורי תמותה מעודכן.
- (5) בינואר 2023 נכנס לתוקפו תקנון מעודכן עם השינויים העיקריים הבאים:
 - א. עדכון הנחות דמוגרפיות בהתאם לחוזר 2022-9-18
 - ב. ריבית תעריפית 4.38% במקום 4.26% בהתאם לחוזר 2022-9-20
 - ג. עדכון דמי ניהול משיעור של 0.5% לשיעור של 0.3% למקבלי קצבת זקנה ושאריהם. הוספת מסלולי השקעה.
- (6) הקרן מעניקה פנסיה מקיפה במגוון מסלולי ביטוח לבחירה על פי התאמה אישית:
 - א. מסלול ביטוח 75% לנכות ו-100% לשארים (למעט גברים המצטרפים מגיל 41 ומעלה) מסלול ברירת המחדל עתיר נכות המקנה למבוטח כיסוי ביטוחי מקסימלי לפנסיית נכות.
 - ב. מסלול ביטוח 75% לנכות (למעט גברים המצטרפים מגיל 41 ומעלה) ו-100% לשארים (למעט גברים המצטרפים מגיל 47 ומעלה) – מסלול עתיר ביטוח המקנה למבוטח כיסוי ביטוח מקסימלי לפנסיית שארים כנגד הקטנת פנסיית הנכות במידת הצורך.
 - ג. מסלול ביטוח 75% לנכות (למעט גברים המצטרפים מגיל 41 ומעלה) ו-100% לשארים (למעט גברים המצטרפים מגיל 41 ומעלה) – מסלול עתיר ביטוח המקנה למבוטח כיסוי ביטוח מקסימלי לפנסיית שארים כנגד הקטנת פנסיית הנכות במידת הצורך.
 - ד. מסלול ביטוח 75% לנכות ו-40% לשארים – מסלול עתיר נכות מופחת שארים המקנה למבוטח זכות לקבלת כיסוי ביטוחי מוגדל לפנסיית נכות וכיסוי מופחת לשארים.
 - ה. מסלול ביטוח 37.5% לנכות ו-100% לשארים (למעט גברים המצטרפים מגיל 45 ומעלה) – מסלול עתיר שארים מופחת נכות המקנה למבוטח זכות לקבלת כיסוי ביטוחי מוגדל לפנסיית שארים וכיסוי מופחת לנכות.
 - ו. מסלול ביטוח 37.5% לנכות ו-40% לשארים – מסלול עתיר חסכון המקנה למבוטח זכות לקבלת פנסיה זקנה מוגדלת כנגד הפחתת הכיסוי הביטוחי.

ז. מסלול לפרשים עד גיל 60, 75% לנכות (למעט גברים מצטרפים מגיל 41 ומעלה) ו-100% לשארים (למעט גברים המצטרפים מגיל 49 ומעלה) - בדומה למסלול עתיר ביטוח כאשר גיל תום הביטוח הוא 60.

7) בנוסף עמית רשאי לבחור בהסדר לגבי אופן תשלום פנסיית הנכות שלו:
א. נכות מתפתחת- הפנסיה ופרמיית שחרור שתשולם בעקבות מקרה נכות תגדל ב-2% לשנה מעת התחלת התשלום ולמשך תקופת הנכות. הגידול לא מופעל על פנסיית שארים.
ב. רכישת קצבת נכות כפולה- במקרה של נכות תשלום פנסיית נכות בשיעור כפול עבור 60 ימי הנכות הראשונים. הכיסוי חל כברירת מחדל עם אפשרות לויתור עליו.

8) עמית פעיל למעט עמית נכה, רשאי לעבור ממסלול ביטוח אחד למשנהו בהגשת בקשה בכתב במשרדי הקרן. הבקשה תיכנס לתוקף החל מה-1 לחודש העוקב לחודש הגשת הבקשה.

9) במסגרת מסלולי הביטוח רשאי עמית ללא שארים, לוותר על כיסוי ביטוחי לסיכוני מוות לתקופה של עד 24 חודשים, זאת באמצעות הודעה בכתב לקרן. בתקופה זו יהיה מבוטח בכיסוי ביטוחי למקרה נכות וזקנה. חובת מבוטח כזה לעדכן את הקרן אחת ל-24 חודש לפחות, גם אם לא חל שינוי במצב המשפחתי.

10) במקרה של הפסקת תשלומים לקרן לתקופה עד חמישה חודשים, תגבה הקרן את עלות הכיסוי הביטוחי למקרי נכות ומוות אוטומטית מתוך היתרה הצבורה של העמית, אלא אם כן המבוטח שילם אותה בעצמו במישרין. המבוטח או שאיריו יהיו זכאים לקבלת פנסיה כאילו לא הופסקו התשלומים. כמו כן, במקרה של הפסקת תשלומים רשאי המבוטח להאריך את תקופת הביטוח למקרי נכות ומוות לתקופה כוללת של 24 חודש. עלות הסיכון יכולה להיות משולמת על ידי המבוטח במישרין או מתוך היתרה הצבורה שלו.

11) אפיקי השקעה
להלן אפיקי ההשקעה לעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

- א. מסלולי השקעות תלוי גיל – ברירת מחדל
- ב. אג"ח ללא מניות
- ג. מניות
- ד. הלכה
- ה. שקלי טווח קצר
- ו. מחקה מדד S&P 500
- ז. עוקב מדדים- גמיש
- ח. משולב סחיר
- ט. קיימות
- י. מסלול גילעד כללי (הצטרפות נסגרה ב-1 לינואר 2016)
- יא. מסלול מנוף כללי (הצטרפות נסגרה ב-1 לינואר 2016)

להלן אפיקי ההשקעה לעמיתים שהינם מקבלי קצבה:

- יב. מסלול בסיסי למקבלי קצבה – לפרשים החל מ-1 לינואר 2018.
- יג. מסלול הלכה למקבלי קצבה – לפרשים החל מ-1 לינואר 2018.
- יד. מסלול בסיס למקבלי קצבה קיימים - לפרשים החל מ-1 לינואר 2004 עד 31 בדצמבר 2017.
- טו. מסלול הלכה למקבלי קצבה קיימים - לפרשים החל מ-1 לינואר 2004 עד 31 בדצמבר 2017.
- טז. מסלול זכאים קיימים לקצבה – לפרשים עד 31 בדצמבר 2003.

12) שכר קובע לפנסיית שארים ולפנסיית נכות:
תקנונה של הקרן מותאם למצבים של עליה או ירידה בשכר ע"י מנגנון חישוב שיחושב לפי הגבוה מבין ממוצע 3/12/24 הכנסות מבוטחות ממודדות לפני האירוע. בחודשים בהם לא היתה הפקדה, ההכנסה המבוטחת לאותו החודש תקבע כשכר הקובע האחרון שחושב בקרן.

(13) מנגנון איזון אקטוארי :

בתום כל רבעון עורכת הקרן מאזן אקטוארי אשר קובע עודף או גירעון דמוגרפי לעמיתים ולמקבלי הקצבה בקרן. הקרן מעדכנת את יתרות העמיתים, תשלומי הפנסיות והעתודות למקבלי הקצבה בהתאם לעודף או לגירעון הדמוגרפי. בנוסף, מחושב אחת לרבעון, עודף או גירעון תשואתי לכל אחת מקבוצות מקבלי הקצבה לסוגיהם אשר מעודכן בתשלום הפנסיה רק אחת לשנה.

(14) סוגי מקבלי קצבאות

- א.** זכאים קיימים לפנסיה – פנסיונרים של זקנה, שאירים ונכים שזכאים לקצבה מלפני 1 בינואר 2004.
- ב.** מקבלי קצבה קיימים – פנסיונרים של זקנה, שאירים ונכים שזכאים לקצבה החל מ-1 בינואר 2004 עד 31 בדצמבר 2017.
- קיימת תת-קבוצה קטנה של נכים שהם מקבלי קצבה קיימים שזכויותיהם מוגדרות לפי זכויות של זכאים קיימים, אך הזכאות לתשואה על הנכסים היא לפי מקבלי קצבה קיימים. קבוצה זאת נוצרה בעקבות פער בין עדכון ההנחיות של זכאות לתשואה לבין עדכון התקנון בתקופה של 2004.
- ג.** פנסיונרים – פנסיונרים של זקנה, שאירים ונכים שזכאים לקצבה החל מ-1 בינואר 2018.

ב. הנחות

החשובים האקטואריים בדוח זה מבוססים על הנחות דמוגרפיות בהתאם לחוזר מעודכן 2022-9-18 מיום 30 בספטמבר 2022 " תיקון הוראות החוזר המאוחד לענין מדידת התחייבויות – עדכון מערך ההנחות הדמוגרפיות בביטוח חיים ולקרנות פנסיה". בהתאם להוראות החוזר, ההתחייבויות החל מרבעון שני 2022 חושבו לפי הנחות דמוגרפיות מעודכנות לתמותת פנסיונרים, אלמנים של פנסיונרים ומודל שיפורי תמותה. שאר ההנחות הדמוגרפיות נשארו ללא שינוי בהתאם לחוזר 2017-3-6 "חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון לקרן הפנסיה". ([קישור לאתר שוק ההון](#)).

(1) ריבית ההיוון/תשואה

א. זכאים קיימים – 70% מההון הצבור מושקע באג"ח ייעודיות ואילו 30% מושקע בהשקעות חופשיות. התשואה באג"ח ייעודיות נושאת תשואה בשיעור של 4.86%. התשואה בהשקעות החופשיות נקבעת על בסיס וקטור ריבית חסרת סיכון שמפורסם על ידי חברה מצטטת.

ב. מקבלי קצבה קיימים (פורשים עד 31 בדצמבר 2017) – החל מיולי 2017 על פי "תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה), תשע"ז – 2017", (להלן: התקנות) 60% מההון הצבור מושקע באג"ח ייעודיות הנושאות תשואה בשיעור של 4.86% ואילו 40% של נכסים חופשיים על בסיס וקטור ריבית חסרת סיכון שמפורסם על ידי החברה המצטטת נכון ליום המאזן, זאת לעומת 30% שהיה מושקע באג"ח מיועד עד סוף יוני 2017. ביום 27 ביולי 2022 פורסם חוזר 2022-9-20 בדבר עדכון הוראות החוזר המאוחד לענין מדידה ודין וחשבון לציבור – הבטחת השלמת תשואה לקרנות הפנסיה. בהתאם לחוזר זה השווי המהווה של ההתחייבויות שמבוסס עד כה על 60% מיועדות לפי תשואה 4.86% יחושב לפי היחס המשתנה הצפוי שבין המיועדות לפי 4.86% והבטחה לפי 5.15% (שיעור הסיוע המשוקלל). ההוראות חלות החל מהדוח התקופתי לרבעון השני של שנת 2022.

ג. פנסיונרים חדשים (פורשים החל מ-1 בינואר 2018) – בדומה למקבלי קצבה קיימים, אך בהתאם להוראות בחוזר 2017-3-3 נספח 1 סעיף 3, תשלומי הפנסיות הצפויות יחושבו כך שכל אחד מהתשלומים העתידיים יעודכן בהתאם להשפעת ההפרש הצפוי בין הריבית הגלומה במקדם לבין שיעורי הריבית להיוון.

ד. בחישוב של יתרה צבורה של שאיר נכה משתמשים בהנחת תשואה של ריבית חסרת סיכון של 80%-20% ערדים. זה קירוב לעובדה ששיעור הערדים בירידה עבור עמיתים מתחת לגיל 50 והחל מגיל 50 יקבלו 30% ערדים. דמי ניהול הם 0.25% על הצבירה.

(2) דמי ניהול

- א.** זכאים קיימים – לא נגבים דמי ניהול.
- ב.** מקבלי קצבה קיימים – תקרה של 0.5% מנכסים במונחים שנתיים ובהתאם לדמי הניהול שנקבעו בפועל.
- ג.** פנסיונרים חדשים – תקרת דמי הניהול הינה של 0.3% מנכסים במונחים שנתיים ובהתאם לדמי הניהול שנקבעו בפועל. עד לפברואר 2022, תקרת דמי הניהול לפורשים של פנסית זקנה ושאריתם היתה 0.5%.

(3) הנחות דמוגרפיות – בהתאם לטבלאות המפורסמות בחוזר 2017-3-6 וחוזר 2022-9-18.

א. תמותת מקבלי קצבת זקנה – לפי לוח פ' עם התאמה של לוח פ'.

ב. תמותת בני זוג של פנסיונרים – לפי לוח פ' ב'.

- ג. תמותת בני זוג של עמיתים בחיים -
בני זוג עד גיל 55 לנשים ו-60 לגברים לפי לוח פ' ב'
בני זוג עד מעל גיל 55 לנשים ו-60 לגברים לפי לוח פ' ב'
- ד. תמותת בני זוג של עמיתים שנפטרו -
אלמנים עד גיל 55 לנשים ו-60 לגברים לפי לוח פ' ב'
אלמנים מעל גיל 55 לנשים ו-60 לגברים לפי לוח פ' ד'
- ה. תמותת בני זוג של נכים -
בני זוג עד גיל 55 לנשים ו-60 לגברים לפי לוח פ' ב'
בני זוג עד מעל גיל 55 לנשים ו-60 לגברים לפי לוח פ' ב'
- ו. שיפורי תמותה -
בהתאם לחוזר 2022-9-18
שיפורי תמותה הופעלו על כל לוחות התמותה שבשימוש (לא כולל תמותת נכים)
שיפורי התמותה מחושבים באופן שנתי על בסיס אמצע שנה קלנדרית על שיעורי התמותה השנתיים
- ז. שיעורי תמותה לנכים
עד גיל פרישה - לפי לוח פ' 7
מעל גיל פרישה - לפי לוח פ' 3 ב' עם התאמה של לוח פ' 4 (רלוונטי רק עבור זכאי קיים לצמיתות)
- ח. שיעורי החלמה לנכים - לפי לוח פ' 9
- ט. שיעורי נישואים
לפני גיל פרישה - לפי לוח פ' 10
מעל גיל פרישה - לפי מצב בפועל
- י. הפרשי גילאים בין בני זוג
הפרש בפועל, אם אין תאריך לידה של בן זוג:
מתחת לגיל פרישה: 3- לבת זוג, 3+ לבן זוג
מעל גיל פרישה: 5- לבת זוג, 3+ לבן זוג
עבור חישוב התחייבות שאיר נכה משתמשים בהפרש גיל סטטיסטי גם אם קיים תאריך לידה של בן/בת זוג
- יא. נתוני ילדים
גיל הילד הצעיר - לפי לוח פ' 11 ב'
הסתברות לילד מתחת לגיל 21 - לפי לוח פ' 11 ב'

4) הבהרות נוספות

- א. עבור נכה חלקי לצורך חישוב ביתרה הצבורה נלקחת בחשבון רק החלק של היתרה בהתאם לחלקיות הנכות שלו.
- ב. נכים של זכאים קיימים מוזכים את השאירים לפי 60% לבן/בת זוג ו-40% ליתומים.
- ג. פנסיית נכות צמודה למדד לפי תאריך אירוע של הנכות.

4. פירוט התחייבויות למקבלי קצבה

א. התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2022	30/09/2023	31/12/2023	
5,209	5,118	5,024	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
3,354	3,366	3,887	התחייבויות לנכים
15,674	15,652	15,595	התחייבויות לשארי מבוטח
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
44	46	67	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
243	242	245	עתודה לזכאים קיימים לפנסיה
24,524	24,424	24,818	סך כל ההתחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה
(3)	4	(55)	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
48	73	50	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית

ב. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים

מקבלי קצבה קיימים - בסיסי למקבלי קצבה קיימים

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2022	30/09/2023	31/12/2023	
652,668	638,117	630,868	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
447,003	417,514	413,757	התחייבויות לנכים
886,329	873,567	869,337	התחייבויות לשארי מבוטח
3,356	3,236	3,119	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
17,869	12,795	13,470	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
57,896	47,317	40,626	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
3,785	3,554	4,022	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
20,686	19,964	19,708	עתודה למקבלי קצבה קיימים
2,089,592	2,016,064	1,994,907	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים - כללי
(266)	349	(4,435)	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
1,110	6,232	3,604	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
112,299	105,926	103,610	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.50%	0.50%	0.50%	ד"נ

מקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה

ליום 31/12/2022	ליום 30/09/2023	ליום 31/12/2023	באלפי ש"ח
36,182	35,452	35,096	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
8,669	8,769	7,619	התחייבויות לנכים
24,511	23,879	23,641	התחייבויות לשארי מבוטח
83	81	76	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
445	324	328	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
1,441	1,196	990	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
94	90	98	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
164	267	375	עתודה למקבלי קצבה קיימים
71,589	70,058	68,223	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים - הלכה
(9)	12	(152)	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
0	0	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
3,891	3,725	3,577	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.50%	0.50%	0.50%	ד"נ

ג. התחייבויות עבור פנסיונרים - כללי**פנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה**

ליום 31/12/2022	ליום 30/09/2023	ליום 31/12/2023	באלפי ש"ח
3,485,908	4,230,382	4,422,370	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
1,192,719	1,575,251	1,729,492	התחייבויות לנכים
602,808	795,523	961,453	התחייבויות לשארי מבוטח
620,953	486,337	619,806	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
161,771	154,141	233,563	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
429,400	562,047	477,688	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
34,237	63,805	74,076	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
(56,201)	(54,038)	(32,060)	עתודה לפנסיונרים
6,471,595	7,813,448	8,486,388	סך כל ההתחייבויות לפנסיונרים - כללי
(834)	1,350	(19,073)	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
0	0	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
268,612	318,685	349,571	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.42%	0.41%	0.41%	ד"נ

פנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2022	30/09/2023	31/12/2023	
178,545	225,757	241,943	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
53,727	75,117	92,623	התחייבויות לנכים
31,491	41,557	48,198	התחייבויות לשארי מבוטח
29,471	23,934	32,435	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות וטרם דווחו (IBNR)
7,678	7,586	12,223	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח וטרם דווחו (IBNR)
20,380	27,660	24,998	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
1,625	3,140	3,876	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
(3,124)	(1,481)	1,599	עתודה לפנסיונרים
319,793	403,270	457,895	סך כל ההתחייבויות לפנסיונרים - הלכה
(41)	69	(1,022)	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
0	0	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
15,024	18,075	20,398	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.46%	0.44%	0.44%	ד"נ

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות:

התחייבויות לזקנה ושאר זקנה - התחייבויות בגין קצבאות זקנה ולשארים פוטנציאליים של פנסיונרים של זקנה וכן התחייבויות בגין קצבאות עבור שארי פנסיונרים של זקנה שנפטרו.

התחייבויות לנכים - התחייבויות בגין קצבאות נכים עד לגיל פרישה, כולל הפקדות פנסיוניות בגין תקופת הנכות (שחרור מפרמיה) והתחייבות לשארים פוטנציאליים של נכים.

התחייבויות לשארי מבוטח - התחייבויות בגין קצבאות לשארים (בני זוג ויתומים) של עמיתים פעילים, עמיתים לא פעילים ונכים שנפטרו עם שאירים.

התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) - התחייבויות בגין תביעות שאירים ונכות שאירעו אך טרם דווחו לחברה עד תאריך הדוח.

התחייבויות עבור תביעות תלויות - התחייבויות בגין תביעות שאירים ונכות שדווחו לחברה עד תאריך הדוח וטרם אושרו ובנוסף תביעות נכות בהפסקת תשלום עם הסתברות לחזרה לתשלום. התחייבות לשארי נכים נרשמה תחת תביעות תלויות לשארי מבוטח.

עתודה לפנסיונרים/מקבלי קצבה קיימים/זכאים קיימים - עתודה בגין שינויים בתשואה על נכסי הקרן המשמשים לכיסוי התחייבויות הקרן כלפי מקבלי הקצבה ובגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון. גובה העתודה יהיה עד 1% בערך מוחלט מסך ההתחייבויות. כל חריגה מעבר ל-1% בערך מוחלט, תיזקף באמצעות עודף או גירעון תשואתי למקבלי הקצבה.

5. התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) ותביעות תלויות

סעיף זה כולל הערכה לגבי התחייבויות הקרן לתשלומי פנסיה בגין מקרי מוות ונכות אשר ארעו וטרם דווחו עד למועד המאזן או טרם התקבלה החלטה בגינם.

א. שיטת חישוב

(1) התחייבויות לשארי פעיל- בעקבות חוזר 2012-9-1 "נוהל איתור עמיתים מוטבים" נשלפת אוכלוסיה עבור כל העמיתים שנתקבלו בגינם תאריך פטירה ממשרד הפנים. לצורך הגדרת מקרה מוות כמקרה פוטנציאלי לתביעת שארי פעיל, נבדקים תנאים כגון קיום הפקדות/שחרור מפרמיה לפני המוות, מסלול ביטוח (ללא הצהרת רווק), אי משיכת כספים לאחר הפטירה, גיל פטירה לפני תום ביטוח, אי קיום תביעת שארים. חישוב ההתחייבות העתידית נעשה על בסיס גובה תביעה פוטנציאלית ליום הדוח בהתאם למסלול הביטוח וסוג הפנסיונר (מקבל קצבה קיים או פנסיונר חדש). ההתחייבות מחושבת לאחר הפחתת היתרה הצבורה ובתוספת תשלומים מיום הפטירה ועד יום הדוח. החישוב הפרטני זהה לתביעות תלויות ותביעות IBNR למעט הכפלה בהסתברות נישואים ופקטור הפחתת הסתברות נישואים במקרי IBNR ומקדמי התיישנות בתביעות התלויות.

(2) התחייבות לנכים-

- א. הערכת מספר התביעות הצפויות מחושב על בסיס שיטת משולשים בשילוב B-F כפי שנהוג בענף ביטוח שיש בו פיגור בדיווח תביעות.
- המשולשים נבנים על בסיס קובץ שחרורי פרמיה של תביעות הנכות הקיימות בקרן עם מידע לגבי תאריך אירוע ראשון ותאריך תשלום ראשון. המשולשים הם רבעוניים.
 - עבור תביעות נכות החל מפברואר 2018 נלקחת בחשבון תקופת ההתיישנות של שלוש שנים בהתאם לתקנון האחד.
 - לאחר חישוב התביעות הצפויות משיטת המשולש, מופחתות מהסכום תביעות שנרשמו במערכת כתביעות תלויות.
 - מספר התביעות מוכפל באומדן תביעה ממוצעת שמורכבת משקלול של גובה עתודה ממוצעת של תביעות מתמשכות ותשלום ממוצע חד פעמי של תביעות רטרואקטיביות. גם אומדן זה משתנה בתדירות רבעונית. חישוב עלות התביעה זהה לתביעות תלויות ותביעות IBNR.

(3) התחייבויות לתביעות נכות בהפסקה - עתודה זו באה תחת סעיף תביעות תלויות של נכות ומטרתה להעמיד התחייבות עבור תביעות נכות שנכון לתאריך המאזן הן לא בתשלום אבל צפויות לחזור לתשלום.

עקב סיבות טכניות יש מספר לא מבוטל של תביעות נכות שעוברות תקופה של אי-תשלום עד הסדרת כל המסמכים הנדרשים להמשך תשלום התביעות. בבדיקה על פי ניסיון הקרן נבחן שיעור החזרות כפונקציה של חודשים שעברו מאז תשלום האחרון. מבוצעת הערכה על בסיס השיעורים האמורים ומספר התביעות שנמצאות ביום המאזן בהפסקה. לכל תביעה מחושבת באופן פרטני עתודה בהתאם לנתוני התביעה מוכפלת בהסתברות הצפויה לחזרה תוך שקלול של ההסתברות של תביעה מתמשכת ותביעה רטרואקטיבית בהתאם להתפלגות התביעות בפועל.

(4) התחייבויות לשארי פנסיונר - התחייבויות הקרן לפנסיונרים של זקנה שנפטרו או לפנסיונרים שיש בגינם תשלומים מובטחים וטרם הוגשה תביעה בגינם. סה"כ ההתחייבות בגינה הינה 26.2 מליון ש"ח וכלולה במאזן תחת סעיף IBNR שארים.

ב. פירוט הנחות

- (1) התחייבות לשארי פעיל – הנחות עיקריות שעומדות בבסיס החישוב:
- א. הנחת נישואים – בהתאם לטבלה פ10 - עבור תביעות IBNR.
 - ב. מספר ילדים וגיל יתום סטטיסטי - טבלה פ11.
 - ג. היוון מזערי – אם החישוב עבור פנסיות מינימום הוא מבוצע עם ריבית תעריפית ולא ריבית שבשימוש לצורך הערכת ההתחייבויות.
 - ד. הנחת דחיה עקב תקופת אכשרה – 6%
 - ה. פקטור הפחתת הסתברות נישואים – הנחת העבודה היא שמקרי המוות משולמים בגין מקרים של נישואים ולכן המסקנה שאלו שטרם הגישו תביעה, הסתברותם להיות נשואים נמוכה מהאומדן ולצורך כך מחושב פקטור הפחתת הסתברות לנישואין אשר משתנה בהתאם לשנת המוות.
 - ו. פקטור התיישנות תלויות – מבוסס על בסיס נסיון יישוב התביעות התלויות בקרן.
 - ז. "חרבות ברזל" – התייחסות נפרדת לאירועי המלחמה, ראה פירוט בסעיף 9.9.
- (2) התחייבות לנכים – הנחות עיקריות שעומדות בבסיס החישוב:
- א. אומדן תביעה ממוצעת - מחושב על בסיס התחייבויות ותשלומים חד פעמיים ששולמו במהלך השנה.
 - ב. שקלול תביעה ממוצעת- בעקבות מחקר שבוצע על התפלגות התביעות, נמצא כי קיים אחוז התפלגות שונה בין תביעות שוטפות לתביעות רטרואקטיביות בהתאם לזמן שעבר מתאריך האירוע, אחוז גבוה יותר של תביעות רטרואקטיביות ככל שחלף זמן ארוך יותר). במהלך שנת 2023 עודכן המחקר ושופר המודל כך שהתמהיל נקבע ברמה רבעונית ולא שנתית כפי שהיה בעבר.
 - ג. הפעלת התיישנות מלאה לתביעות שאירעו החל מפברואר 2018 שעל פי התקנון האחיד חלה עליהם תקופת התיישנות של 3 שנים למעט תביעות תלויות שדווחו במהלך השלוש שנים ולכן מוחזקת התחייבות בגינן.
 - ד. "חרבות ברזל" – התייחסות נפרדת לאירועי המלחמה, ראה פירוט בסעיף 9.9.
- (3) התחייבות לתביעות נכות בהפסקה – הנחות עיקריות שעומדות בבסיס החישוב:
- א. וקטור הסתברות חזרה לפי מס חודשי הפסקת תשלום – מחושב על פי נסיון הקרן.
 - ב. גובה עתודה ממוצעת – החל ממאזן זה מבוסס על חישוב עתודה פרטנית ולא ממוצעת תוך שקלול של ההסתברות לתביעה שוטפת ותביעה רטרואקטיבית בהתאם למחקר שבוצע.
- (4) התחייבויות לשארי פנסיונר – הנחות בהתאם לנתונים בפועל של הפנסיונרים שנפטרו.

ג. התפתחות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR)

מקבלי קצבה קיימים		
אלפי ש"ח	שארי מבוטח	נכים
התחייבויות בגין אירועים שקרו לפני שנת הדיווח וטרם דווחו:		
יתרת התחייבויות לתחילת השנה	11,525	3,439
ערך נוכחי של תביעות שדווחו ואושרו בשנת הדיווח	1,587	4,700
ערך נוכחי של תביעות שדווחו בשנת הדיווח וטרם אושרו	492	799
יתרת התחייבויות לסוף השנה	3,271	3,195
הערכת עודף (חסר)	6,175	(5,255)
התחייבויות בגין אירועים שקרו בשנת הדיווח וטרם דווחו	-	-
סך כל ההתחייבויות לסוף השנה	3,271	3,195

פנסיונרים

אלפי ש"ח		
שארי מבוטח	נכים	
התחייבויות בגין אירועים שקרו לפני שנת הדיווח וטרם דווחו:		
יתרת התחייבויות לתחילת השנה	158,169	650,424
ערך נוכחי של תביעות שדווחו ואושרו בשנת הדיווח	75,714	453,209
ערך נוכחי של תביעות שדווחו בשנת הדיווח וטרם אושרו	8,926	68,096
יתרת התחייבויות לסוף השנה	45,297	62,474
הערכת עודף (חסר)	28,232	66,645
התחייבויות בגין אירועים שקרו בשנת הדיווח וטרם דווחו	184,937	589,767
סך כל ההתחייבויות לסוף השנה	230,234	652,241

- שארי מבוטח – עודף נובע בעיקר מהפחתת עתודות עקב התיישנות.

- נכים - עודף נובע ממחיקה מלאה של תביעות שאירעו החל מפברואר 2018 (תקנון אחיד) מעל שלוש שנים בהתאם לכללי ההתיישנות ובנוסף עדכון מודל עלות עתודה לפי תמהיל רבעוני שמשקלל תביעות שוטפות וחד פעמיות.

ד. התפתחות עבור תביעות תלויות**מקבלי קצבה קיימים**

אלפי ש"ח	שארי מבוטח	נכים	נכים- הפסקת תשלום
התחייבויות בגין אירועים שקרו לפני שנת הדיווח:			
יתרת התחייבויות לתחילת השנה	3,879	255	59,082
ערך נוכחי של תביעות שאושרו בשנת הדיווח	2,166	-	42,285
יתרת התחייבויות לסוף השנה	3,628	200	11,371
הערכת עודף (חסר)	(1,915)	55	5,426
ערך נוכחי של תביעות שדווחו בשנת הדיווח וטרם אושרו	492	799	
התחייבויות בגין אירועים שקרו בשנת הדיווח דיווח	-	341	28,905
סך כל ההתחייבויות לסוף השנה	4,120	1,340	40,276

פנסיונרים

אלפי ש"ח	שארי מבוטח	נכים	נכים- הפסקת תשלום
התחייבויות בגין אירועים שקרו לפני שנת הדיווח:			
יתרת התחייבויות לתחילת השנה	35,862	193,150	256,629
ערך נוכחי של תביעות שאושרו בשנת הדיווח	34,042	84,976	202,900
יתרת התחייבויות לסוף השנה	5,805	63,452	40,197
הערכת עודף (חסר)	(3,985)	44,722	13,532
ערך נוכחי של תביעות שדווחו בשנת הדיווח וטרם אושרו	8,926	68,096	
התחייבויות בגין אירועים שקרו בשנת הדיווח דיווח	63,221	136,011	194,930
סך כל ההתחייבויות לסוף השנה	77,952	267,559	235,127

- נכים (פנסיונרים) - עודף נובע מתביעות תלויות שנדחו ונטרול תביעות תלויות פתוחות עקב חוסר פעילות בתביעות לאחר 4 שנים מיום הפתיחה.

ה. פירוט התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו ותביעות תלויות לפי שנת אירוע**שארי מבוטח - מקבלי קצבה קיימים**

שארי מבוטח				שנת האירוע
תביעות תלויות		IBNR		
יתרת התחייבות (באלפי ש"ח)	כמות אירועים	יתרת התחייבות (באלפי ש"ח)	כמות אירועים	
				2023
				2022
				2021
				2020
				2019
				2018
1,430	9	3,271	40	2017
2,690	70	-	-	2016 ומטה
4,120	79	3,271	40	סך הכל ¹

שארי מבוטח - פנסיונרים

שארי מבוטח				שנת האירוע
תביעות תלויות		IBNR		
יתרת התחייבות (באלפי ש"ח)	כמות אירועים	יתרת התחייבות (באלפי ש"ח)	כמות אירועים	
62,904	51	184,694	271	2023
9,906	20	23,994	96	2022
987	10	14,185	93	2021
2,295	15	6,024	57	2020
440	14	451	47	2019
1,420	13	886	48	2018
				2017
				2016 ומטה
77,952	123	230,234	612	סך הכל ²

¹ לא כולל התחייבות לשארי פנסיונר תחת עמודה של IBNR

² כ"ל

נכות - מקבלי קצבה קיימים

נכים - הפסקת תשלום		נכות				שנת האירוע
תביעות תלויות		תביעות תלויות		IBNR		
יתרת התחייבות (באלפי ש"ח)	כמות אירועים	יתרת התחייבות (באלפי ש"ח)	כמות אירועים	יתרת התחייבות (באלפי ש"ח)	כמות אירועים	
						2023
						2022
						2021
						2020
						2019
						2018
15,188	24	799	4	2,777	14	2017
25,088	59	541	2	418	2	2016 ומטה
40,276	83	1,340	6	3,195	16	סך הכל

נכות - פנסיונרים

נכים - הפסקת תשלום		נכות				שנת האירוע
תביעות תלויות		תביעות תלויות		IBNR		
יתרת התחייבות (באלפי ש"ח)	כמות אירועים	יתרת התחייבות (באלפי ש"ח)	כמות אירועים	יתרת התחייבות (באלפי ש"ח)	כמות אירועים	
33,752	68	132,221	461	589,768	2,038	2023
94,378	192	61,602	235	62,473	239	2022
50,429	102	46,699	218	-	-	2021
25,066	49	20,647	106	-	-	2020
19,355	46	6,196	32	-	-	2019
12,147	30	194	1	-	-	2018
						2017
						2016 ומטה
235,127	487	267,559	1,053	652,241	2,277	סך הכל

6. עודף (גירעון) אקטוארי

א.1. פירוט הגורמים לעודף (גירעון) דמוגרפי

לשנה שהסתיימה ביום	לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום					העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
		31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	31/12/2023	אלפי ש"ח	
31/12/2022	31/12/2023	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים		
0.07	(0.05)	0.02	0.02	0.02	(0.11)	(146,857)	א. מקרי מוות – מבוטחים
(0.00)	(0.00)	0.00	(0.00)	(0.00)	0.00	646	ב. מקרי מוות – פנסיית זקנה ושאירים
0.02	(0.00)	(0.00)	0.00	(0.00)	(0.00)	(1,563)	ג. מקרי מוות – נכים
(0.11)	(0.15)	(0.01)	(0.04)	(0.01)	(0.09)	(120,908)	ד. יציאה לנכות
(0.10)	(0.01)	(0.02)	0.02	0.01	(0.02)	(19,258)	ה. חזרה מנכות
(0.01)	(0.01)	(0.00)	(0.00)	0.00	(0.00)	(430)	ו. ביטוח משנה
(0.00)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0	ז. שינויים בשיטות והנחות
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0	ט. שינויים בתקנון הקרן
0.01	(0.01)	(0.01)	0.00	0.01	(0.00)	(1,399)	י. סך הגורמים האחרים
(0.13)	(0.22)	(0.02)	0.00	0.02	(0.22)	(289,769)	סה"כ עודף (גירעון) הנובע מהגורמים המפורטים לעיל

א.2. סך הגירעון לרבעון המסתיים ב-31 לדצמבר 2023 הוא בגובה 289.8 מליון ש"ח ומהווה גירעון של 0.224% מההתחייבויות הצבורות לאותו תאריך.

א.3. לפי חוזר 2017-3-3 הקרן מעדכנת את היתרות הצבורות של העמיתים והפנסיות מדי רבעון בהתאם לעודף (גירעון) שנבע באותו רבעון.

איזון דמוגרפי נדרש בגין הרבעון הנוכחי :

**עמיתי הקרן - הפחתה של 0.224% ליתרות הצבורות.
מקבלי קצבאות - הפחתה של 0.224% מהפנסיה.**

א.4. **פירוט שינויים מהותיים בדוח** – חישוב העודף (גירעון) דמוגרפי מתבצע מדי רבעון, דוח התנועה מוצג לפי צפי על בסיס הנחות שהיו בתוקף במאזן הרבעוני הקודם, כאשר כל שינוי שנבע משינויי הנחות שהיו במהלך הרבעון, יבוא לידי ביטוי בסעיף ח' להלן.

א.4.א. **מקרי מוות מבוטחים** – גירעון בגובה של כ-147 מליוני ש"ח הנובע ברובו מגידול במקרי המוות ששולמו וגידול במקרי ה-IBNR ותביעות תלויות בשל מלחמת "חרבות ברזל". סה"כ הגידול בהתחייבויות לשארי מבוטחים בשל המלחמה עומדת על כ-166 מליון ש"ח. ראה פירוט נוסף בסעיף 9.9 "חרבות ברזל".

א.4.ב. **יציאה לנכות** - גירעון של כ-121 מליוני ש"ח משקף נסיון גרוע יותר מההנחות שנלקחות ראה פירוט בסעיף 9.8 "בחינת הנחות דמוגרפיות" ומשקף גידול ב-IBNR למקרי נכות שיגיעו בגין מלחמת "חרבות ברזל" בגובה של כ-65 מליון. נכון ליום הדוח עדיין לא הגיעו תביעות נכות בגין המלחמה. ראה פירוט נוסף בסעיף 9.9 "חרבות ברזל".

א.4.ג. **ביטוח משנה** - ראה פירוט בסעיף 08 "ביטוח משנה".

ב. פירוט בדבר עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה והתנועה בעתודה

זכאים קיימים

לשנה שהסתיימה ביום		לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום					העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
31/12/2022	31/12/2023	31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	31/12/2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
242	1.00	1.00	0.95	1.00	1.00	0.90	עתודה לזכאים קיימים לתחילת התקופה
2	0.01	0.02	0.02	0.02	0.02	0.08	גורמים אחרים
(9)	(0.04)	(0.31)	0.09	(1.17)	(0.04)	(4.50)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
60	0.24	0.24	0.14	1.44	0.24	4.86	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
(50)	(0.20)	0.00	(0.20)	(0.30)	(0.20)	(0.21)	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
245	1.00	0.95	1.00	1.00	1.00	1.00	עתודה לזכאים קיימים לסוף התקופה
	0.21	0.00	0.21	0.31	0.21	0.22	עודף (גרעון) למועד החלוקה

למקבלי קצבה קיימים - בסיסי למקבלי קצבה קיימים

לשנה שהסתיימה ביום		לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום					העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
31/12/2022	31/12/2023	31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	31/12/2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
19,964	1.00	1.00	0.73	1.00	1.00	1.00	עתודה למקבלי קצבה קיימים לתחילת התקופה
180	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.07	גורמים אחרים
(2,295)	(0.12)	(0.62)	0.28	(1.59)	(0.12)	(5.87)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
5,463	0.28	0.33	0.21	1.86	0.28	6.45	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
(3,604)	(0.18)	0.00	(0.24)	(0.31)	(0.18)	(0.46)	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
19,708	1.00	0.73	1.00	1.00	1.00	1.00	עתודה למקבלי קצבה קיימים לסוף התקופה
	0.19	0.00	0.25	0.32	0.19	0.48	עודף (גרעון) למועד החלוקה

למקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה קיימים

לשנה שהסתיימה ביום		לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום					העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
31/12/2022	31/12/2023	31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	31/12/2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
267	0.38	0.23	0.42	0.30	0.38	(0.82)	עתודה למקבלי קצבה קיימים לתחילת התקופה
3	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	(0.03)	גורמים אחרים
(90)	(0.13)	(0.16)	(0.33)	(1.80)	(0.13)	(5.18)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
195	0.29	0.33	0.20	1.88	0.29	6.54	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
0	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
375	0.55	0.42	0.30	0.38	0.55	0.23	עתודה למקבלי קצבה קיימים לסוף התקופה
	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	עודף (גרעון) למועד החלוקה

לפנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום		לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום					העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
31/12/2022	31/12/2023	31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	31/12/2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(54,038)	(0.69)	(0.12)	(0.79)	(0.86)	(0.86)	1.00	עתודה לפנסיונרים לתחילת התקופה
(564)	(0.01)	0.00	(0.02)	(0.02)	(0.05)	(0.03)	גורמים אחרים
22,155	0.26	(0.63)	0.55	(0.06)	0.12	(5.98)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת הריבית במקדם במהלך התקופה
387	0.00	0.07	0.09	0.10	0.26	0.41	עודף (גרעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
0	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.75	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
(32,060)	(0.38)	(0.69)	(0.12)	(0.79)	(0.38)	(0.86)	עתודה לפנסיונרים לסוף התקופה
	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	עודף (גרעון) למעד החלוקה – פנסיונרים 2023
	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	עודף (גרעון) למעד החלוקה – פנסיונרים 2018

לפנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום		לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום					העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
31/12/2022	31/12/2023	31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	31/12/2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(1,481)	(0.37)	0.27	(0.39)	(0.97)	(0.97)	1.00	עתודה לפנסיונרים לתחילת התקופה
(15)	0.00	0.00	(0.01)	(0.02)	(0.03)	(0.03)	גורמים אחרים
3,073	0.67	(0.69)	0.55	0.43	0.96	(5.57)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת הריבית במקדם במהלך התקופה
22	0.00	0.06	0.08	0.09	0.23	0.38	עודף (גרעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
0	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.31	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
1,599	0.35	(0.37)	0.27	(0.39)	0.35	(0.97)	עתודה לפנסיונרים לסוף התקופה
	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	עודף (גרעון) למעד החלוקה – פנסיונרים 2023
	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	עודף (גרעון) למעד החלוקה – פנסיונרים 2018

ב.1. החל מינואר 2018, בהתאם לחוזר 3-3-2017, נספח 2, סעיף ד.1.ג, העודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי הקצבה, מחושב ונזקף מדי רבעון באמצעות התאמת ההתחייבויות. על אף האמור, עדכון הפנסיות בגין עודף תשואתי של שנת 2023 ייעשה רק החל מתשלום הפנסיה בגין אפריל 2024, כלומר בפנסיה המשולמת ב-1 למאי 2024.

אחוז העודף (גירעון) שיחולק בפועל (מורכב מהכפלה של ארבעה רבעונים) ישתנה בהתאם למועד הפרישה ברבעון הרלוונטי במהלך השנה.

ב.2. להלן העדכונים של עודף (גירעון) תשואתי בגין הרבעון הנוכחי שייעשו בתשלום פנסיה בגין אפריל 2024 :

ב.2.א. זכאים קיימים – עודף תשואתי בגובה 0.207%

ב.2.ב. מקבלי קצבה קיימים – "בסיסי למקבלי קצבה קיימים" – עודף תשואתי בגובה 0.186%.

ב.2.ג. מקבלי קצבה קיימים – "הלכה למקבלי קצבה קיימים" – אין.

ב.2.ד. פנסיונרים 2018 – "בסיסי למקבלי קצבה" – אין.

ב.2.ה. פנסיונרים 2018 – "הלכה למקבלי קצבה" – אין.

ב.2.ו. פנסיונרים 2023 – "בסיסי למקבלי קצבה" – אין.

ב.2.ז. פנסיונרים 2023 – "הלכה למקבלי קצבה" – אין.

ב.3. להלן העדכונים של עודף (גירעון) תשואתי מצטבר בגין כל השנה הנוכחית שייעשו בתשלום פנסיה בגין אפריל 2024 :

ב.3.א. זכאים קיימים – עודף תשואתי בגובה 0.73%.

ב.3.ב. מקבלי קצבה קיימים – "בסיסי למקבלי קצבה קיימים" – עודף תשואתי בגובה 0.76%.

ב.3.ג. מקבלי קצבה קיימים – "הלכה למקבלי קצבה קיימים" – אין.

ב.3.ד. פנסיונרים 2018 – "בסיסי למקבלי קצבה" – אין.

ב.3.ה. פנסיונרים 2018 – "הלכה למקבלי קצבה" – אין.

ב.3.ו. פנסיונרים 2023 – "בסיסי למקבלי קצבה" – אין.

ב.3.ז. פנסיונרים 2023 – "הלכה למקבלי קצבה" – אין.

ב.4. פירוט התנועה בעודף ברבעון הנוכחי

ב.4.א. זכאים קיימים

התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה נמוכה ב-0.04% מהתשואה הצפויה ברבעון ומנגד היה קיטון בהתחייבויות הפנסיוניות של 0.24% כתוצאה מעליה משוקללת בווקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.20%. היות ועתודת מקבלי הקצבה חורגת מ-1% מההתחייבויות, נזקף עודף תשואתי בגובה 0.20% שההגדלה של הפנסיות בגינו בגובה 0.207% תהיה רק החל מפנסיות בגין אפריל 2024 וזאת בהתאם לחוזר 3-2017 (ראה סעיף 6 ב.1).

ב.4.ב. מקבלי קצבה קיימים "בסיסי למקבלי קצבה קיימים"

התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה נמוכה ב-0.12% מהתשואה הצפויה ברבעון ומנגד היה קיטון בהתחייבויות הפנסיוניות של 0.28% כתוצאה מעליה משוקללת בווקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.16%. היות ועתודת מקבלי הקצבה חורגת מ-1% מההתחייבויות, נזקף עודף תשואתי בגובה 0.18% שההגדלה של הפנסיות בגינו בגובה 0.186% תהיה רק החל מפנסיות בגין אפריל 2024 וזאת בהתאם לחוזר 3-2017 (ראה סעיף 6 ב.1).

ב.ג.4. מקבלי קצבה קיימים "הלכה למקבלי קצבה קיימים"
 התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה נמוכה ב-0.13% מהתשואה הצפויה ברבעון
 ומנגד היה קיטון בהתחייבויות הפנסיוניות של 0.29% כתוצאה מעלייה משוקללת בווקטור ריבית
 ההיוון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.16%. העודף התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה
 היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

ב.ד.4. פנסיונרים – "בסיסי למקבלי קצבה"
 התשואה בפועל שהושגה בנכסי הפנסיונרים היתה גבוהה ב-0.26% מהתשואה הצפויה במהלך
 הרבעון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.26%. העודף התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה
 היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

ב.ה.4. פנסיונרים – "הלכה למקבלי קצבה"
 התשואה בפועל שהושגה בנכסי הפנסיונרים היתה גבוהה ב-0.67% מהתשואה הצפויה במהלך
 הרבעון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.67%. העודף התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה
 היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

ב.5. מדד לצרכן – זקיפת המדד בגין רבעון זה הינה 0.10%. בהתאם לחוזר 1-3-2017, העדכון בגין מדד
 לצרכן לקבוצת מקבלי הקצבה מסוג "פנסיונרים" יהיה אחת לשנה ויעודכן עבור כל שנת 2023 החל
 מתשלום הפנסיה בגין אפריל 2024 בגובה של 3.34%. העדכון של המדד למקבלי קצבה קיימים וזכאים
 קיימים נעשה מדי חודש בחודשו.

7. ניתוחי רגישות להנחות**א. הנחות דמוגרפיות למבוטחים**

שינוי בשיעורי יציאה לנכות ביחס לצפי		שינוי בשיעורי תמותת מבוטחים ביחס לצפי		
+25%	-25%	+25%	-25%	
(0.062)	0.062	(0.041)	0.041	עודף (גירעון) דמוגרפי לרבעון האחרון של שנת הדיווח (באחוזים)

הערות:

הצפי שווה לסכום הריסקים שנגבו מעמיתים במהלך הרבעון האחרון. ניתוח הרגישות לא כולל השפעה של שינוי בשיעורי תמותת הנכים. האחוז המוצג מחושב לפי השפעת ערך השינוי מחולק ביתרת ההתחייבויות ליום הדוח. ההשפעה על העודף (גירעון) גבוהה יותר משנים קודמות בשל ההשפעה של מלחמת "חרבות ברזל".

ב. הנחות דמוגרפיות למקבלי קצבאות

שינוי בהנחת שיעורי תמותה של מקבלי קצבאות		שינוי בהנחת שיעורי החלמה לנכים		
+10%	-10%	+10%	-10%	
0.086	(0.113)	0.066	(0.070)	עודף (גירעון) דמוגרפי ליום הדוח (באחוזים)

הערות:

שינוי הנחת שיעורי התמותה כולל שינוי בהנחת שיעורי תמותה של מקבלי קצבאות ובני זוגם, שאירים, נכים ובני זוגם.

האחוז המוצג מחושב לפי השפעת ערך השינוי מחולק ביתרת ההתחייבויות ליום הדוח.

8. ביטוח משנה

לקרן הפנסיה קיים חוזה ביטוח משנה לכיסוי מקרי מוות ונכות באירועי קטסטרופה. סך הפיצוי הינו 100 מיליון דולר, מעל שייר של 100 מיליון דולר, במקרה של אירוע רב נפגעים לרבות רעידת אדמה (למעט טרור ומלחמה אקטיבית). פרמיית ביטוח משנה בשנת 2023 היתה בגובה 1,674 אלפי ש"ח ובגובה 430 אלף ש"ח לרבעון המסתיים ב-31 לדצמבר 2023. פרמיית ביטוח המשנה מנוכה מנכסי הקרן ובאה לידי ביטוי במסגרת האיזון האקטוארי בסעיף ו' בטבלה של ניתוח העודף (גירעון) דמוגרפי בסעיף 6 א'. סך האירועים שנבעו ממלחמת "חרבות ברזל" היו מתחת לשייר ולכן ביטוח המשנה לא נכנס לתוקף.

9. הערות והבהרות

9.1. בסיסי החישוב –

החישובים האקטואריים בדוח זה מבוססים על הנחות דמוגרפיות בהתאם לחוזר מעודכן-2017-3-6 "דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה" החל מ 31 לדצמבר 2017 וחוזר מעודכן 2022-9-18 מיום 30 בספטמבר 2022 "תיקון הוראות החוזר המאוחד לענין מדידת התחייבויות – עדכון מערך ההנחות הדמוגרפיות בביטוח חיים ולקרנות פנסיה".

9.2. הוראות דוח כספי לקרנות פנסיה חדשות –

ב-1 לינואר 2018 נכנסו לתוקף חוזר 2017-3-1 "הוראות לניהול קרן פנסיה חדשה" שמחליף את חוזר 2004-9 וחוזר 2017-3-3 "הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות" שמחליף את חוזר 2014-3-1. חוזרים אלו, בשילוב הגדלת שיעור האג"ח המיועד ל-60% לכלל אוכלוסיית מקבלי קצבה בקרן (למעט זכאים קיימים לפנסיה) בהתאם ל"תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה), תשע"ז –2017", (להלן: התקנות) החל מה-1 ביולי 2017, מיועדים לפתור את בעיית הגרעון האקטוארי שנוצר בעת פרישת עמיתים לפנסיה זקנה והגרעונות בגין גביית ריבית בשל פער בין הריבית הגלומה במקדמים לריבית חסרת סיכון בה מחושבת ההתחייבויות.

כל הפורשים החל מינואר 2018 ("פנסיונרים") מנוהלים במסלולי השקעה נפרדים וייעודיים להם, היות וההתחייבות האקטוארית בגין פנסיונרים אלו מחושבת באופן שלא ייווצר גרעון ולכן תשואת היעד צריכה להיות בהתאם לריבית הגלומה במקדמים כדי לשמור על יציבות תשלומי הפנסיות. בנוסף, תשלומי הפנסיה לקבוצת הפנסיונרים מוצמדים למדד המחירים לצרכן פעם בשנה בחדש אפריל בגין השנה הקלנדרית שעברה בניגוד לשאר מקבלי הקצבאות שפרשו לפני 2018 שתשלומי הפנסיה שלהם מוצמדים באופן חודשי למדד המחירים לצרכן.

מאחר ועדכון הפנסיות בשל השינוי במדד נערך אחת לשנה בעוד זקיפת המדד להתחייבות לפנסיונרים נעשית מדי רבעון³, הפער האקטוארי שנוצר נזקף בשלב חישוב העודף (גירעון) תשואתו של הפנסיונרים ולא בשלב הדמוגרפי לכלל הקרן⁴.

9.3. חוק ההתייעלות הכלכלית :

ביום 15 לנובמבר 2021 פורסם חוק ההתייעלות הכלכלית שעניינו הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה שקובע כי מנגנון אגרות החוב המיועדות לקרנות הפנסיה החדשות והותיקות (30% מנכסי קרנות הפנסיה) יוחלף במנגנון חדש של הבטחה להשלמת תשואה שנתית ריאלי של 5.15% במקום 4.86% דרך האגרות המיועדות. החוק נכנס לתוקף ב-1 לאוקטובר 2022 תאריך בו הופסקה הנפקה חדשה של אג"ח מיועדות.

ביום 27 ביולי 2022 פורסם חוזר 2022-9-20 בדבר עדכון הוראות החוזר המאוחד לענין מדידה ודין וחשבון לציבור – הבטחת השלמת תשואה לקרנות הפנסיה. בהתאם לחוזר זה השווי המהווך של ההתחייבויות שמבוסס עד כה על 60% מיועדות לפי תשואה 4.86% יחושב לפי היחס המשתנה הצפוי שבין המיועדות לפי 4.86% והבטחה לפי 5.15% (שיעור הסיוע המשוקלל). ההוראות חלו החל מהדוח התקופתי לרבעון השני של שנת 2022. הריבית השנתית להיוון עבור פנסיונרים שמקבלים קצבה בגין אירוע מזכה מיום 1 בינואר 2023 יהיה לפי ריבית שנתית אפקטיבית בשיעור 4.38% בשונה מהריבית עבור אירועים עד 1 בינואר 2023 שהינה 4.26%. בנוסף, ביום 27 ביולי פורסם חוזר 2022-3-3 "הוראות לניהול קרן חדשה – תיקון". חוזר זה בא להתאים את חוזר 2017-3-1 "הוראות לניהול קרן חדשה" להוראות החוק.

³ סעיף 9.3(א) חוזר 2017-3-1

⁴ תואם את ההנחיה שיצאה מרשות שוק ההון "עדכון מדד בקצבאות הפנסיונרים" מיום 12 לפברואר 2019

חוזר 2022-9-20 וחוזר 2022-3-3 "הוראות לניהול קרן חדשה -תיקון" מחייב עדכון קצבאות בנפרד עבור פנסיונרים 2018 ופנסיונרים 2023 בשל ריבית היוון שונה שגלומה בתעריפים. יש להדגיש שבהתאם להוראות החוזר שני סוגי הפנסיונרים עדיין ממשיכים להתנהל באותו מסלול השקעה וחישוב התשואה נעשה באופן משוקלל לתמהיל ההתחייבויות שלהם ומיוחס בנפרד לכל אחד מהסוגים. בשנת 2023 לא היה עדכון תשואתי לאוכלוסיית הפנסיונרים ולכן לא היה ייחוס נפרד לכל אחת מהאוכלוסיות.

9.4. **עקומת הריבית** – בהתאם להוראות הנחת התשואה על השקעות חופשיות תיגזר מהתשואות לפדיון על סדרות ספציפיות של אג"ח סחירות אשר ישמשו כ-"Benchmark". הנחת התשואה מבוססת על עקומי ריבית של חברת מרווח הוגן. בהתאם להבהרה שהתקבלה מחברת מרווח הוגן בינואר 2023, הומרו ערכי הריבית הרציפה לריבית בדידה טרם השימוש בהיוון.

9.5. **מסד הנתונים**

- 9.5.1. מקבלי קצבה – על בסיס נתוני פנסיונרים ממחלקת תביעות נכון ל-31 לדצמבר 2023.
9.5.2. עמיתים – על בסיס מערכת זכויות עמיתים והתאמה לנתונים הכספיים.

9.6. **עודף/גירעון שנתי**

סך הגירעון המצטבר לכל שנת 2023 עומד על 0.22% מההתחייבויות הצבורות. שלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2023 היו מאוזנים דמוגרפית ואילו הרבעון האחרון תרם גירעון של 0.22%. גם לאחר נטרול אירועי המלחמה עדיין קיים גירעון הנובע מסעיפי הנכות. לאור זאת, יש לבחון עדכון של דמי הסיכון לאחר ניתוח מחקרי הקרנות, ראה סעיף 9.8.

9.7. **גורמים נוספים שלא נלקחו בחשבון**

- 9.7.1. עמיתים שהגיעו לגיל 60 לפני 31 לדצמבר 2007 – חוזר 2013-3-2 נותן התייחסות מיוחדת לעמיתים שהגיעו לגיל 60 לפני 31 לדצמבר 2007 ומזכה אותם בעת יציאה לפנסיה בשימוש של מקדמי פנסיה שהיו נהוגים מיום 16.3.2005 ועד יום 31.12.2007 וזאת ביחס ליתרה הצבורה ליום 31 לדצמבר 2007. משמעות הדבר שבגין מבוטחים אלו וכספים אלו קיים גרעון פוטנציאלי של כ-11% שימומש ויירשם בעת פרישתם לפנסיה⁵. ביום המאזן מדובר על 52.1 מליון ש"ח עבור כ-762 עמיתים זכאים. (כ-0.044% של היתרה הצבורה שבכל זאת אמורה לגרום לגרעון של כ-5.7 מליון ש"ח) מספר זה עלול להשתנות בעקבות אי וודאות לגבי מימוש הגרעון. הגרעון יכול לקטון אם עמיתים פרשו למסלולים עם תקופת הבטחה או ימותו. בנוסף אם עמיתים יעזבו את הקרן לפני יציאה לפנסיה או ימשכו חלק מהיתרה כפיצויים.
9.7.2. פנסיות לשאירים עבור הורים נתמכים.
9.7.3. קיזוז קצבאות ותשלומים ממקורות אחרים.

9.8. **בחינת הנחות דמוגרפיות** – סעיף 1.2.1.g בסימן ג' לפרק 1 בחלק 2 של שער 5 ('מדידת התחייבויות') קובע כי אחת לשלוש שנים תבצע קרן פנסיה בדיקה מקיפה של כל אחת מההנחות העומדות בבסיס המאזן האקטוארי ובבסיס המקדמים. הקרן הגישה את תוצאות הבדיקה בצירוף חוות דעת בסוף נובמבר 2019. המלצת הקרן היתה להגדיל את דמי הסיכון של נכים ולהקטין את דמי הסיכון לשאירים בדומה למגמה המשתקפת בתוצאות המאזן האקטוארי. היות ולא גובשו המלצות להנחות דמוגרפיות מעודכנות על ידי הפיקוח, בדצמבר 2020 התבקשו קרנות הפנסיה להגיש בשנית תוצאות בדיקה מעודכנות לגבי נסיון תביעות הנכות שלהן. תוצאות אלו הוגשו לרשות שוק ההון בסוף פברואר 2022 ועדיין משקפות נסיון בפועל גרוע יותר מההנחות שנלקחות בבסיס המאזן הדמוגרפי. בהתאם להנחיות הממונה, בדצמבר 2022 הקרן הגישה תוצאות בדיקה מעודכנות בצירוף חוות דעת עבור סיכוני התמותה ובמאי 2023 הקרן הגישה תוצאות בדיקה לגבי נסיון תביעות הנכות. טרם התקבלו הנחיות מעודכנות מצד האוצר עד למועד הכנת דו"ח זה.

⁵ חוזר 2007-3-6 מאפשר לקרן אם להכיר בגרעון גלום זה ביום מעבר לבסיס החדש או רק ביום פרישת העמית לפנסיה. הקרן בחרה לדחות את ההכרה בגרעון זה עקב אי וודאות המצוינת בהמשך לגבי מימוש גרעון פוטנציאלי זה.

9.9. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023 פרצה מלחמת "חרבות ברזל". אירועי המלחמה הגדילו את כמות התביעות בקרן. אך נוכח גודל הקרן והאוכלוסיה המגוונת המבוטחת בה, השפעת תביעות אלו אמנם הגדילו את הגירעון לרבעון הרביעי אבל הגידול אינו משמעותי ומתחת לשייר של ביטוח המשנה לקטסטרופות.

לגבי תביעות שארים, נכון ליום המאזן זוהו כ-65 עמיתים שנהרגו במהלך המלחמה עם פוטנציאל לשארים כאשר מתוכם נכון ליום המאזן שולמו תביעות שארים בגין 27 עמיתים. סה"כ ההתחייבות כולל IBNR ותלויות בגין השפעת המלחמה עומדת על 166 מליון ש"ח. לצורך הערכה של תביעות תלויות-IBNR בוטלו הנחות של פקטור אכשרה ופקטור נישואים עקב קבלת אינדיקציה מהימנה על סטטוס העמיתים.

לגבי תביעות נכות, נכון ליום המאזן טרם הוגשו תביעות נכות בשל המלחמה, היות וקיימת תקופת המתנה של שלושה חודשים. קיימת אי ודאות לגבי אופי התביעות, חומרת הנכות וגובה הקיזוז ממקורות אחרים ולכן נערכה הערכה ראשונית לצורך העמדת IBNR לתביעות נכות בגין המלחמה בגובה 65 מליון ש"ח. הערכה זו תתעדכן ברבעונים הבאים עם קבלת נסיון תביעות נכות בפועל.

9.10. תקרת דמי ניהול :

בהתאם לפרסום תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים, (קופות גמל) (דמי ניהול) (תיקון) התשפ"ב-2022, עודכנה תקרת דמי הניהול למקבלי קצבת זקנה ונקבעה בגובה 0.3%, התיקון חל על עמיתים שהחלו לקבל קצבה מחודש פברואר 2022 ואילך.

10. נספחים סטטיסטיים

בהתאם להנחיית האוצר, הגדרת עמיתים פעילים ומוקפאים בנתונים הסטטיסטיים היא בהתאם לחוזר 3-9-2016 ולא לפי הגדרת התקנון הקיים. במאזן מוצגות שתי קבוצות אלו ביחד ומשתתפות באופן שווה בעודף האקטוארי.

מספר עמיתים פעילים אינו כולל מקבלי קצבת נכות הנכללים במסגרת מקבלי הקצבה.

מקבלי קצבת זקנה כוללים גם שארי זקנה.

מידע אודות עמיתי הקרן :

מספר עמיתים ליום					
31/12/2022	31/12/2023				
סה"כ	סה"כ	נקבה	זכר		
523,346 378,985	554,904 374,483	305,540 206,208	249,364 168,275	<u>עמיתים שאינם מקבלי קצבה</u>	
				בקרן מקיפה :	
				פעילים	
902,331	929,387	511,748	417,639	שאינם פעילים	
35 48 5	32 48 5	16 36 2	16 12 3	סה"כ עמיתים שאינם מקבלי קצבה	
				<u>מקבלי קצבה</u>	
				זקנה שארית נכות	זכאים קיימים לפנסיה
88	85	54	31	סה"כ עמיתים שאינם מקבלי קצבה	
2,862 2,132 936	2,825 2,076 835	1,569 1,223 455	1,256 853 380	זקנה שארית נכות	מקבלי קצבה קיימים
5,930	5,736	3,247	2,489	סה"כ מקבלי קצבה קיימים	
7,935 1,417 2,303	9,993 2,012 3,104	5,873 1,141 1,742	4,120 871 1,362	זקנה שארית נכות	פנסיונרים
11,655	15,109	8,756	6,353	סה"כ פנסיונרים	
920,004	950,317	523,805	426,512	סה"כ עמיתי הקרן	

א. התפלגות עמיתים פעילים לפי גילאים

סה"כ			נקבה			זכר			גיל
שכר ממוצע (ש"ח)	צבירה ממוצעת (ש"ח)	מספר עמיתים	שכר ממוצע (ש"ח)	צבירה ממוצעת (ש"ח)	מספר עמיתים	שכר ממוצע (ש"ח)	צבירה ממוצעת (ש"ח)	מספר עמיתים	
7,908	23,532	52,327	7,123	22,586	28,619	8,856	24,674	23,708	עד 24
9,911	75,092	75,637	8,815	71,625	38,726	11,062	78,730	36,911	25-29
11,788	146,716	77,362	10,507	135,715	40,973	13,230	159,102	36,388	30-34
12,474	223,924	76,698	11,040	200,517	41,105	14,131	250,955	35,593	35-39
12,217	266,203	68,494	11,056	248,635	37,949	13,660	288,029	30,546	40-44
11,231	281,472	62,183	9,873	250,770	35,223	13,006	321,585	26,960	45-49
9,724	269,309	52,980	8,072	217,958	31,264	12,102	343,239	21,715	50-54
8,664	236,810	39,198	7,183	191,816	23,469	10,873	303,943	15,729	55-59
7,887	224,856	27,218	6,524	188,599	15,855	9,789	275,444	11,363	60-64
4,095	197,199	14,378	2,728	161,358	7,722	5,680	238,780	6,656	65-69
1	117,791	8,429	3	99,412	4,635	-	140,245	3,794	70 ומעלה
10,264	188,629	554,904	8,975	168,568	305,540	11,844	213,208	249,364	סה"כ

ב. התפלגות עמיתים שאינם פעילים לפי גילאים

סך הכל		נקבה		זכר		גיל
צבירה ממוצעת (ש"ח)	מספר עמיתים	צבירה ממוצעת (ש"ח)	מספר עמיתים	צבירה ממוצעת (ש"ח)	מספר עמיתים	
11,356	22,618	11,382	12,519	11,324	10,100	עד 24
21,288	45,499	19,905	23,653	22,787	21,846	25-29
27,796	47,788	27,286	26,052	28,408	21,737	30-34
36,806	46,579	35,771	24,975	38,002	21,604	35-39
44,500	38,993	43,679	20,029	45,366	18,964	40-44
51,232	33,818	46,760	17,807	56,206	16,011	45-49
51,206	30,838	43,486	16,634	60,247	14,204	50-54
47,339	26,253	38,320	15,143	59,631	11,110	55-59
45,651	26,441	39,336	16,381	55,932	10,060	60-64
37,756	23,834	26,297	14,759	56,393	9,074	65-69
18,757	31,822	14,767	18,256	24,127	13,566	70 ומעלה
35,413	374,483	31,671	206,208	39,999	168,275	סה"כ

ג. התפלגות מקבלי קצבה לפי גילאים

ג.1. זכאים קיימים (גברים)

זכר		נכים		שאיירים		זקנה ושאיירי זקנה		סה"כ
גיל	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת
0-9	0	0	0	0	0	0	0	0
10-19	0	0	0	0	0	0	0	0
20-24	0	0	0	0	0	0	0	0
25-29	0	0	0	0	0	0	0	0
30-34	0	0	0	0	0	0	0	0
35-39	0	0	0	0	0	0	0	0
40-44	0	0	0	0	0	0	0	0
45-49	0	0	0	0	0	0	0	0
50-54	2	4,314	1	4,660	3	0	4,429	3
55-59	0	0	2	3,134	2	0	3,134	2
60-64	1	1,953	2	1,874	3	0	1,900	3
65-69	0	0	5	1,680	6	2,082	1,747	6
70-74	0	0	1	1,899	5	2,404	2,303	5
75-79	0	0	0	0	2	1,226	1,226	2
80-84	0	0	0	0	1	496	496	1
85-89	0	0	1	371	8	990	912	8
90-94	0	0	0	0	1	1,599	1,599	1
95-99	0	0	0	0	0	0	0	0
100 ומעלה	0	0	0	0	0	0	0	0
סה"כ	3	3,527	12	2,112	31	1,448	1,906	31

ג.2. זכאים קיימים (נשים)

סה"כ		זקנה ושאר זקנה		שאינים		נכות		נקבה
קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	גיל
0	0	0	0	0	0	0	0	0-9
0	0	0	0	0	0	0	0	10-19
2,255	1	0	0	2,255	1	0	0	20-24
0	0	0	0	0	0	0	0	25-29
0	0	0	0	0	0	0	0	30-34
0	0	0	0	0	0	0	0	35-39
0	0	0	0	0	0	0	0	40-44
1,799	2	0	0	1,799	2	0	0	45-49
2,807	5	0	0	2,814	4	2,780	1	50-54
2,438	5	0	0	2,083	4	3,859	1	55-59
1,607	7	0	0	1,607	7	0	0	60-64
1,805	10	2,376	2	1,663	8	0	0	65-69
1,557	8	1,875	2	1,451	6	0	0	70-74
1,061	3	1,031	1	1,076	2	0	0	75-79
637	3	391	2	1,128	1	0	0	80-84
508	3	521	2	483	1	0	0	85-89
1,212	7	1,212	7	0	0	0	0	90-94
0	0	0	0	0	0	0	0	95-99
0	0	0	0	0	0	0	0	100 ומעלה
1,647	54	1,240	16	1,735	36	3,319	2	סה"כ

ג.3. מקבלי קצבה קיימים – בסיסי למקבלי קצבה קיימים (גברים)

סה"כ		זקנה ושאר זקנה		שאינים		נכים		זכר
קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	גיל
1,071	87	0	0	1,071	87	0	0	0-9
1,191	334	0	0	1,191	334	0	0	10-19
1,419	39	0	0	1,419	39	0	0	20-24
5,489	3	0	0	273	1	8,097	2	25-29
5,239	11	0	0	1,412	1	5,622	10	30-34
5,110	39	0	0	4,685	12	5,299	27	35-39
5,019	61	0	0	3,991	28	5,891	33	40-44
3,887	100	0	0	3,541	46	4,182	54	45-49
4,081	102	0	0	2,996	56	5,401	46	50-54
3,544	103	0	0	2,181	36	4,276	67	55-59
3,067	144	0	0	1,703	58	3,987	86	60-64
3,035	132	1,640	29	2,793	53	4,101	50	65-69
1,855	380	1,825	339	2,099	41	0	0	70-74
1,757	653	1,723	636	3,023	17	0	0	75-79
1,335	157	1,323	150	1,598	7	0	0	80-84
1,504	41	1,504	41	0	0	0	0	85-89
495	1	495	1	0	0	0	0	90-94
1,612	1	1,612	1	0	0	0	0	95-99
0	0	0	0	0	0	0	0	100 ומעלה
2,204	2,388	1,691	1,197	1,864	816	4,583	375	סה"כ

ג.4. מקבלי קצבה קיימים – בסיסי למקבלי קצבה קיימים (נשים)

סה"כ		זקנה ושארי זקנה		שאירים		נכות		נקבה
קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	גיל
1,056	112	0	0	1,056	112	0	0	0-9
926	287	0	0	926	287	0	0	10-19
1,962	29	0	0	1,962	29	0	0	20-24
4,246	3	0	0	8,989	1	1,874	2	25-29
5,211	17	0	0	5,956	10	4,148	7	30-34
4,538	53	0	0	4,814	32	4,118	21	35-39
5,367	106	0	0	5,248	49	5,469	57	40-44
4,306	151	0	0	4,280	83	4,339	68	45-49
4,035	195	0	0	4,131	100	3,935	95	50-54
3,310	215	0	0	3,320	121	3,297	94	55-59
2,204	225	2,494	1	1,759	128	2,793	96	60-64
1,717	284	1,151	167	2,527	114	2,430	3	65-69
1,447	846	1,331	763	2,510	83	0	0	70-74
1,520	506	1,457	473	2,425	33	0	0	75-79
1,218	80	1,232	78	661	2	0	0	80-84
1,212	17	1,212	17	0	0	0	0	85-89
1,291	1	1,291	1	0	0	0	0	90-94
0	0	0	0	0	0	0	0	95-99
0	0	0	0	0	0	0	0	100 ומעלה
2,110	3,127	1,345	1,500	2,444	1,184	3,804	443	סה"כ

ג.5. מקבלי קצבה קיימים – הלכה למקבלי קצבה קיימים (גברים)

סה"כ		זקנה ושאר זקנה		שאינים		נכים		זכר
קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	גיל
834	13	0	0	834	13	0	0	0-9
980	11	0	0	980	11	0	0	10-19
0	0	0	0	0	0	0	0	20-24
0	0	0	0	0	0	0	0	25-29
3,289	1	0	0	3,289	1	0	0	30-34
3,892	1	0	0	3,892	1	0	0	35-39
5,760	4	0	0	5,760	4	0	0	40-44
2,306	2	0	0	2,306	2	0	0	45-49
6,479	3	0	0	215	1	9,611	2	50-54
5,655	1	0	0	0	0	5,655	1	55-59
2,287	4	0	0	530	3	7,560	1	60-64
2,521	3	4,496	1	1,314	1	1,752	1	65-69
1,594	40	1,594	40	0	0	0	0	70-74
1,521	17	1,521	17	0	0	0	0	75-79
431	1	431	1	0	0	0	0	80-84
0	0	0	0	0	0	0	0	85-89
0	0	0	0	0	0	0	0	90-94
0	0	0	0	0	0	0	0	95-99
0	0	0	0	0	0	0	0	100 ומעלה
1,865	101	1,603	59	1,610	37	6,838	5	סה"כ

ג.6. מקבלי קצבה קיימים – הלכה למקבלי קצבה קיימים (נשים)

סה"כ		זקנה ושאר זקנה		שאינים		נכות		נקבה
קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	גיל
319	12	0	0	319	12	0	0	0-9
688	11	0	0	688	11	0	0	10-19
0	0	0	0	0	0	0	0	20-24
0	0	0	0	0	0	0	0	25-29
1,024	1	0	0	1,024	1	0	0	30-34
4,559	2	0	0	726	1	8,393	1	35-39
9,839	2	0	0	9,839	2	0	0	40-44
0	0	0	0	0	0	0	0	45-49
1,278	3	0	0	1,477	2	878	1	50-54
2,869	2	0	0	722	1	5,015	1	55-59
2,820	13	1,123	1	2,165	3	3,227	9	60-64
1,477	21	1,550	19	781	2	0	0	65-69
1,740	44	1,714	41	2,097	3	0	0	70-74
1,466	8	1,569	7	743	1	0	0	75-79
1,575	1	1,575	1	0	0	0	0	80-84
0	0	0	0	0	0	0	0	85-89
0	0	0	0	0	0	0	0	90-94
0	0	0	0	0	0	0	0	95-99
0	0	0	0	0	0	0	0	100 ומעלה
1,736	120	1,644	69	1,323	39	3,611	12	סה"כ

7.ג. פנסיונרים – בסיסי למקבלי קצבה (גברים)

סה"כ		זקנה ושאר זקנה		שאינים		נכים		זכר
קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	גיל
1,516	239	0	0	1,516	239	0	0	0-9
1,434	230	0	0	1,434	230	0	0	10-19
3,050	36	0	0	1,912	25	5,637	11	20-24
5,331	53	0	0	4,203	1	5,353	52	25-29
6,131	99	0	0	5,397	8	6,195	91	30-34
5,953	116	0	0	5,369	16	6,046	100	35-39
5,485	143	0	0	4,726	18	5,594	125	40-44
6,773	196	0	0	4,447	30	7,193	166	45-49
5,635	225	0	0	4,482	34	5,840	191	50-54
5,044	258	1,165	1	2,854	45	5,527	212	55-59
4,670	389	3,791	100	2,131	46	5,512	243	60-64
3,398	1577	3,263	1409	2,395	44	5,291	124	65-69
2,613	1902	2,625	1868	1,928	34	0	0	70-74
1,816	415	1,812	411	2,167	4	0	0	75-79
1,886	56	1,994	50	988	6	0	0	80-84
1,701	10	1,719	9	1,537	1	0	0	85-89
965	1	965	1	0	0	0	0	90-94
0	0	0	0	0	0	0	0	95-99
0	0	0	0	0	0	0	0	100 ומעלה
3,378	5,945	2,791	3,849	2,122	781	5,844	1315	סה"כ

ג.8. פנסיונרים – בסיסי למקבלי קצבה (נשים)

סה"כ		זקנה ושאר זקנה		שאינים		נכות		נקבה
קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	גיל
1,652	223	0	0	1,652	223	0	0	0-9
1,723	234	0	0	1,723	234	0	0	10-19
2,397	18	0	0	3,319	13	3,383	5	20-24
2,493	51	0	0	9,781	13	4,577	38	25-29
1,486	140	0	0	8,002	26	5,330	114	30-34
1,082	199	0	0	6,730	32	5,512	167	35-39
1,219	266	0	0	5,590	58	5,558	208	40-44
1,094	317	0	0	4,955	70	5,029	247	45-49
1,008	351	0	0	4,370	81	4,341	270	50-54
873	365	1,410	4	3,865	81	3,726	280	55-59
2,181	1335	2,816	954	2,236	101	3,997	280	60-64
2,369	2676	2,388	2584	2,625	64	3,718	28	65-69
2,454	1541	2,469	1505	1,827	36	0	0	70-74
1,386	347	1,386	334	1,391	13	0	0	75-79
1,825	19	1,880	18	831	1	0	0	80-84
1,330	8	1,435	5	1,154	3	0	0	85-89
0	0	0	0	0	0	0	0	90-94
0	0	0	0	0	0	0	0	95-99
0	0	0	0	0	0	0	0	100 ומעלה
2,011	8,090	2,421	5,404	3,037	1,049	4,616	1637	סה"כ

ג.9. פנסיונרים – הלכה למקבלי קצבה (גברים)

זכר		נכים		שאיירים		זקנה ושאר זקנה		סה"כ
גיל	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת
0-9	0	0	0	518	35	0	0	518
10-19	0	0	0	544	26	0	0	544
20-24	0	0	0	1,607	1	0	0	1,607
25-29	2	2,764	0	0	0	0	0	2,764
30-34	3	3,733	0	0	0	0	0	3,733
35-39	2	8,322	2	2,629	2	0	0	5,476
40-44	6	5,784	6	4,537	6	0	0	5,160
45-49	11	6,264	3	5,530	3	0	0	6,107
50-54	6	5,473	3	937	3	0	0	3,961
55-59	6	4,887	6	2,226	6	245	1	3,302
60-64	7	4,229	4	2,513	4	1,741	6	2,947
65-69	4	3,997	1	1,416	1	1,775	99	1,857
70-74	0	0	2	902	2	1,863	134	1,848
75-79	0	0	0	0	0	1,700	24	1,700
80-84	0	0	1	1,417	1	2,748	6	2,558
85-89	0	0	0	0	0	0	0	0
90-94	0	0	0	0	0	2,165	1	2,165
95-99	0	0	0	0	0	0	0	0
100 ומעלה	0	0	0	0	0	0	0	0
סה"כ	47	5,207	90	1,265	271	1,828	408	1,493

ג.10. פנסיונרים – הלכה למקבלי קצבה (נשים)

סה"כ		זקנה ושאר זקנה		שאירים		נכות		נקבה
קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	גיל
559	31	0	0	559	31	0	0	0-9
476	22	0	0	476	22	0	0	10-19
3,225	4	0	0	1,607	1	3,764	3	20-24
2,199	6	0	0	0	0	2,199	6	25-29
3,470	14	0	0	2,921	1	3,513	13	30-34
4,953	18	0	0	6,868	3	4,570	15	35-39
6,452	26	0	0	860	1	6,675	25	40-44
4,082	15	0	0	3,348	6	4,571	9	45-49
5,127	22	0	0	1,554	5	6,178	17	50-54
2,904	10	0	0	1,789	5	4,019	5	55-59
1,924	98	1,739	80	2,190	9	3,303	9	60-64
1,806	229	1,765	222	1,570	4	5,165	3	65-69
1,650	140	1,646	138	1,962	2	0	0	70-74
1,362	28	1,377	27	965	1	0	0	75-79
1,257	3	1,385	2	1,000	1	0	0	80-84
0	0	0	0	0	0	0	0	85-89
0	0	0	0	0	0	0	0	90-94
0	0	0	0	0	0	0	0	95-99
0	0	0	0	0	0	0	0	100 ומעלה
2,159	666	1,702	469	1,331	92	4,924	105	סה"כ

הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית

בניהול

הראל פנסיה וגמל בע"מ

**סקירת הנהלה
לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר 2023**

תוכן עניינים

1.	מאפיינים כלליים של קרן הפנסיה	3
א.	תיאור כללי של קרן הפנסיה ושל החברה המנהלת	3
ב.	מועד הקמת קרן הפנסיה	3
ג.	רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם	3
ד.	שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות	4
ה.	שיעורי ההפרשות המרביים שרשאת קרן הפנסיה לקבל ומטרתן	4
ו.	שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו	5
2.	ניתוח זכויות עמיתי קרן הפנסיה	6
א.	שינוי במספר העמיתים	6
ב.	ניתוח זכויות מבוטחים בקרן הפנסיה	6
3.	מידע אודות דמי ניהול	7
א.	שיעור דמי הניהול	7
ב.	מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקופה ^(*)	7
4.	ניתוח מדיניות השקעה	8
א.	מדיניות ההשקעה	8
ב.	ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת	8
5.	ניהול סיכונים	9
א.	מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת	9
ב.	סיכוני נזילות	9
ג.	סיכוני שוק	12
ד.	סיכוני אשראי	19
ה.	סיכונים גאוגרפיים	25
ו.	גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקרן	31
ז.	גורמי סיכון על פי טיבם	33
6.	ביטוח משנה	33
7.	נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו	33
8.	בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי	34

1. מאפיינים כלליים של קרן הפנסיה

א. תיאור כללי של קרן הפנסיה ושל החברה המנהלת

קרן הפנסיה:

- שם קרן הפנסיה: הראל פנסיה כללית (להלן: "הקרן" או "קרן הפנסיה")
- סוג קרן הפנסיה: הקרן הינה קרן פנסיה חדשה כללית שהינה קופת גמל לקיצבה כמשמעות המונח בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן - חוק קופות הגמל), אשר אינה קופת ביטוח. הקרן מעניקה למבוטחיה פנסיית זיקנה והחל מחודש יולי 2013, מאפשרת למבוטחיה לרכוש כיסויים ביטוחיים למקרי נכות ופטירה. הקרן איננה זכאית לרכוש אגרות חוב מיועדות.
- קוד הקרן: 512267592-000000000000662-0000-000.
- סוג העמיתים: שכירים ועצמאיים.

החברה המנהלת:

- שם החברה המנהלת: הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת" או "החברה").
- החברה המנהלת הינה חברה בבעלות מלאה, במישרין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.

ב. מועד הקמת קרן הפנסיה

הקרן הוקמה בשנת 2002.

ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם

שם המסלול	קוד המסלול	מועד תחילת פעילות
כללי	512267592-000000000000662-2164-000	2002
הלכה	512267592-000000000000662-13684-000	אוקטובר 2021
מניות	512267592-000000000000662-13278-000	אוקטובר 2020
שקלי טווח קצר	512267592-000000000000662-13279-000	אוקטובר 2020
מחקה מדד S&P 500	512267592-000000000000662-13424-000	מרס 2021
עוקב מדדים גמיש	512267592-000000000000662-14192-000	ינואר 2023
משולב סחיר	512267592-000000000000662-14193-000	ינואר 2023
קיימות	512267592-000000000000662-14194-000	ינואר 2023
גילאי 50 ומטה	512267592-000000000000662-9862-000	ינואר 2016
גילאי 50 עד 60	512267592-000000000000662-9858-000	ינואר 2016
גילאי 60 ומעלה	512267592-000000000000662-9856-000	ינואר 2016

בהתאם לסעיף 19 לתקנון הקרן, הקרן עורכת בנפרד רישומים בגין נכסיה העומדים כנגד התחייבויותיה למקבלי קצבה.

מסלול בסיסי למקבלי קצבה - מיועד למי שהיה זכאי לקבל קצבה מהקרן החל מיום 1 בינואר, 2018.
מסלול בסיסי למקבלי קצבה קיימים - מיועד למי שהיה זכאי לקבל קצבה מהקרן עד ליום 31 בדצמבר 2017.

מסלולי ביטוח:

שם המסלול	קוד המסלול
מסלול ביטוח 75% נכות ו - 100% שאירים (למעט גבר המצטרף מגיל 41)	117
מסלול ביטוח 75% נכות (למעט גבר המצטרף מגיל 41) ו-100% שאירים (למעט גבר המצטרף מגיל 47)	118
מסלול ביטוח 75% נכות (למעט גבר המצטרף מגיל 41) ו-100% שאירים (למעט גבר המצטרף מגיל 41)	119
מסלול ביטוח 75% נכות ו-40% שאירים	120
מסלול ביטוח 37.5% נכות ו-100% שאירים (למעט גבר המצטרף מגיל 45)	121
מסלול ביטוח 37.5% נכות ו-40% שאירים	122
מסלול ביטוח לפורשים עד גיל 60, 75% נכות (למעט גבר המצטרף מגיל 41) ו-100% שאירים (למעט גבר המצטרף מגיל 49)	123
מסלול פנסיה מקיפה *	101
מסלול עתיר חיסכון פרישה מוקדמת *	102
מסלול עתיר ביטוח *	103
מסלול עתיר נכות מופחת שאירים *	104
מסלול עתיר שאירים *	105
מסלול פנסיה מקיפה נכות מוגדלת (75%) *	106
מסלול עתיר שאירים מופחת נכות *	107
מסלול פנסיה מקיפה נכות מוגדלת (75%) פרישה מוקדמת *	108
מסלול פנסיה מקיפה פרישה מוקדמת *	109
מסלול עתיר חיסכון	110
מסלול עתיר שאירים מופחת נכות פרישה מוקדמת *	111
פנסיה מקיפה תום ביטוח 64 *	114
פנסיה מקיפה נכות מוגדלת (75%) תום ביטוח 64 *	116
מסלול פנסיה מקיפה *	124
מסלול עתיר חיסכון *	125
מסלול עתיר ביטוח *	126
מסלול פנסיית נכות 75% *	127
מסלול עתיר פנסיית שאירים *	128
מסלול עתיר נכות ושארים כללי *	129

* בפברואר 2018 המסלולים נסגרו בפני מצטרפים חדשים

ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות
לא היו שינויים.

ה. שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קרן הפנסיה לקבל ומטרתן
שיעורי ההפרשות המירביים שבגינם ניתן לנצל הטבות מס קבועים בהתאם לתקנה 19 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 :
הפרשות מעביד : עד 7.5% על חשבון תגמולים. (מינימום 6.5%)
הפרשות עובד : עד 7% על חשבון תגמולים. (מינימום 6%)
הפרשות מעביד : עד 8.33% על חשבון פיצויים. (מינימום 6%)
בנוסף יכולה הקרן לקבל סכומים ללא הגבלה.
הפרשות עצמאי : שיעור ההפקדות המקסימלי לא יעלה על 22.83% מהגבוה מבין שני אלה : הכנסתו של המבוטח לפי סעיף 112(א) או 112(ב) לפקודת מס הכנסה בשלה הוא משלם לקרן, או הכנסתו המזכה כהגדרתה בסעיף 47 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש).
כל ההפרשות אל הקרן יכולות להיות שוטפות חודשיות ו/או מעת לעת, לפי שיקול דעתו של העמית החוסך.

מטרת ההפקדות בקרן היא לחסכון לצורך קבלת פנסיית זקנה בגיל פרישה, ובמסלולי הביטוח הכוללים כיסויים ביטוחיים גם לקבלת פנסיית נכות במקרה של אירוע נכות טרם הגעת המבוטח לגיל פרישה וכן לתשלום פנסיה לשאירי המבוטח או הפנסיונר במקרה של פטירה.

ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו

- ביום 1 בינואר 2023 תוקן תקנון הקרן, להלן השינויים העיקריים:
 - עודכנו דמי ניהול משיעור של 0.5% לשיעור של 0.3% למקבלי קצבת זקנה שהחלו לקבל קצבת זקנה החל מיום 1 בפברואר 2022. עדכון זה חל גם על קצבה המשולמת לשאיר בשל אותו מקבל קצבה.
 - שונתה מדיניות השקעה בכל מסלולי ההשקעה בקרן כך שנכסי המסלול החשופים לנכסים בהתאם למסלול ההשקעה יהיו כל נכסי המסלולים למעט עד 30% מהנכסים המושקעים באיגרות חוב מסוג "ערד" או באפיק השקעה מובטח תשואה בהתאם להוראות ההסדר התחיקתי.
 - נוספו מסלולי השקעה חדשים:
 - "עוקב מדדים – גמיש"
 - "משולב סחיר"
 - "קיימות"
 - עודכנו הנחות דמוגרפיות בהתאם חוזר 2022-9-18.
 - נוסף במערכת הכללים לבירור ויישוב פניות ציבור סעיף לגבי זמני הטיפול למענה בכתב לפניות הציבור של אזרח ותיק, (אדם מעל גיל 67 עד 21 ימים).
- ביום 20 באוגוסט 2023 תוקן תקנון הקרן, להלן השינוי:
 - הוגדלה תקרת השכר הקובע לתקרה של 4 פעמים שמ"ב.
- בינואר 2024 נפתח מסלול השקעה חדש - "פאסיבי מדדי מניות".

2. ניתוח זכויות עמיתי קרן הפנסיה

א. שינוי במספר העמיתים

להלן השינוי במספר חשבונות מבוטחי הקרן בשנת הדוח, בגין כל מסלולי הקרן:

סוג העמיתים	מספר חשבונות העמיתים			
	לתחילת השנה	נפתחו השנה	נסגרו השנה	לסוף השנה
שכירים	62,968	13,526	6,098	70,396
עצמאיים	1,686	615	251	2,050
סה"כ	64,654	14,141	6,349	72,446

ב. ניתוח זכויות מבוטחים בקרן הפנסיה

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
עמיתים פעילים:		
30,528	31,980	מספר עמיתים
1,949,777	2,866,180	סך הנכסים נטו (באלפי ש"ח)
עמיתים לא פעילים:		
34,126	40,466	מספר עמיתים
482,443	700,659	סך הנכסים נטו (באלפי ש"ח)
מקבלי קצבה:		
675	882	זקנה מספר מקבלי קצבה - פנסיונרים
265	295	שאיירים
23	48	נכות
161,646	243,584	סך נכסים נטו בגין מקבלי קצבה פנסיונרים (באלפי ש"ח)
263	258	זקנה מספר מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים
72	75	שאיירים
5	3	נכות
74,898	64,819	סך נכסים נטו בגין מקבלי קצבה קיימים (באלפי ש"ח)
41	41	גיל ממוצע לעמיתים פעילים (בשנים)

3. מידע אודות דמי ניהול

א. שיעור דמי הניהול

מספר חשבונות המבוטחים ליום 31 בדצמבר 2023						
עמיתים לא פעילים	דמי ניהול מהפקדות					דמי ניהול מנכסים
	עמיתים פעילים	עמיתים פעילים	עמיתים פעילים	עמיתים פעילים	עמיתים פעילים	
	4%-3%	3%-2%	2%-1%	1%-0%	0%	
25,866	83	2,666	13,999	7,175	4,757	0.25%-0%
3,659	535	305	45	43	1,010	0.5%-0.25%
3,788	275	17	7	-	398	0.75%-0.5%
7,153	317	9	6	17	316	1.05%-0.75%

סך הנכסים באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023						
עמיתים לא פעילים	דמי ניהול מהפקדות					דמי ניהול מנכסים
	עמיתים פעילים	עמיתים פעילים	עמיתים פעילים	עמיתים פעילים	עמיתים פעילים	
	4%-3%	3%-2%	2%-1%	1%-0%	0%	
447,758	8,752	239,072	1,316,666	536,367	322,103	0.25%-0%
76,130	29,878	31,222	5,894	3,700	237,086	0.5%-0.25%
60,368	12,077	1,172	125	-	42,269	0.75%-0.5%
115,310	25,304	759	1,038	1,112	47,111	1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהמבוטחים בקרן (לא כולל מקבלי קצבה), נוסף לדמי הניהול, הינו 5,653 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 13 "הוצאות ישירות" בדוח הכספי.

ליום 31 בדצמבר 2023			דמי ניהול מנכסים
סך הנכסים באלפי ש"ח	מספר מקבלי קצבה		
20,988	60		0.30%-0.15%
62,982	358		0.45%-0.30%
100,557	722		0.6%-0.45%

ב. מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקופה (*)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	שיעור דמי ניהול מהפקדות ממוצע עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באחוזים)
0.82	שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באחוזים)
0.12	סך היקף נכסים מנוהל עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באלפי ש"ח)
462,401	שיעור הנכסים המנוהלים עבור חמשת המעסיקים הגדולים מתוך סך הנכסים נטו (באחוזים)
12.98	מספר חשבונות עמיתים כולל של חמשת המעסיקים הגדולים
9,068	שיעור חשבונות עמיתים כולל של חמשת המעסיקים הגדולים מתוך סך העמיתים (באחוזים)
12.52	

(*) מתייחס למבוטחים בלבד (לא כולל מקבלי קצבה).

4. ניתוח מדיניות השקעה

א. מדיניות ההשקעה

מדיניות ההשקעה של אפיקי ההשקעה בקרן הפנסיה מפורטת באתר האינטרנט של הקרן.
<https://www.harel-group.co.il/long-term-savings/pension/funds/reut/Pages/investment-policy.aspx?menuType=Routes&parentID=adfadc45-4bd4-4767-9ebc-c69d6a2326b5>

ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת

להלן תמצית השינויים בשוק ההון והתייחסות חטיבת ההשקעות של החברה אליהם:

נושא	תיאור פעולות החברה
השינוי בממד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד	במהלך שנת 2023 האינפלציה עמדה על 3.3 אחוזים (המדד הידוע האחרון בסוף שנת 2023), ירידה לעומת 5.3 אחוזים בסוף שנת 2022. במסגרת הירידה בציפיות האינפלציה בשוק העלתה חטיבת ההשקעות את שיעור החשיפה לנכסים צמודי מדד בשיעור קל.
שער החליפין של השקל	בסיכום שנת 2023 השקל נחלש ב-2 אחוזים מול סל המטבעות של בנק ישראל, עם פחות של 3 אחוזים מול הדולר ו-7 אחוזים מול האירו. לאור ההרעה במצב הביטחוני והגדלת החשיפה לחו"ל החטיבה העלתה מעט את שיעור החשיפה למט"ח.
התפתחות שעורי ריבית	תהליך עליית ריבית בנק ישראל נמשך גם בשנת 2023 והסתיים במאי 2023 כאשר הריבית עלתה ל-4.75 אחוזים, הרמה הגבוהה ביותר מאז סוף 2006. לאור מבנה העקום והעלאות הריבית החטיבה האריכה מעט את מח"מ אגרות החוב בהם היא משקיעה.
שוק המניות	בסיכום שנתי מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-24% בהובלת עלייה של כ-43% מדד הנאסד"ק בארה"ב (לאחר שבשנת 2022 המדד איבד כשליש מערכו). המדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-10%. בישראל מדד ת"א 125 עלה בשיעור מתון יותר של כ-4% בלבד, גם בהשפעת המלחמה. לאור השינויים בשווקים הבינלאומיים החטיבה שינתה בשלהי השנה את הרכב תיק המניות שלה בחו"ל עם דגש גבוה יותר על השקעות מחוץ לארה"ב ודגש נמוך יותר על השקעות בתחום הטכנולוגיה לאור רמות המחירים הגבוהות אשר שררו בשווקים.
אג"ח קונצרני ומוצרי חוב	למרות המשך עליית הריבית במהלך שנת 2023 מדדי האג"ח המרכזיים בישראל רשמו תשואה חיובית. בסיכום שנתי מדד אג"ח כללי עלה בכ-4%, כאשר מדד אג"ח ממשלתיות עלה ב-1% בלבד ומדד אג"ח הקונצרניות עלה ב-6%. חטיבת ההשקעות העלתה מעט את שיעור החשיפה לאג"ח קונצרני סחיר בישראל לאור אטרקטיביות שגדלה במרווחי הסיכון במקביל לתשואות אבסלוטיות אטרקטיביות הן בישראל והן בחו"ל.
מוצרי מדדים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע במוצרי מדדים לצורך גיוון תיק ההשקעות ויעילות רבה ביכולת לשינוי הרכב ההשקעות באמצעות נכסים אלו.
נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע באפיקים אלו לצורך פישוט, הגנה, נזילות וסחירות באפיקי מדד מחירים לצרכן אפיקי מניות והגנות מט"ח לפי הנחיות וועדת השקעות וכפוף ליתרונות למול עבודה בנכס הבסיס.
השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות	חטיבת ההשקעות ממשיכה להגדיל את החשיפה לאפיק זה הן באופן אבסולוטי והן כאחוז חשיפה מתיקי העמיתים במטרה לגוון את הרכב הנכסים של התיק להשיג תשואה גבוהה יותר למול נכסים סחירים באותה רמת סיכון תוך שימת דגש על ייזום נדל"ן למגורים בישראל וקרנות buy out בחו"ל.

5. ניהול סיכונים

ניהול הסיכונים בקבוצת הראל נעשה בראייה קבוצתית ומנהלת הסיכונים אחראית על ניהול הסיכונים של הראל ביטוח והגופים המוסדיים שבשליטתה, ביניהם החברה המנהלת הראל פנסיה וגמל. מנהלת הסיכונים פועלת באופן עצמאי מהיחידות העסקיות, תוך ראייה אובייקטיבית של הסיכונים, ועובדת בשיתוף עם יחידות תומכות אחרות. תפקידי מנהלת הסיכונים כוללים, בין היתר, אחריות לוודא קיומם של תהליכי עבודה לזיהוי, הערכה, מדידה ודיווח של סיכונים, והתייחסות לסיכונים הגלומים בתחומי פעילות ומוצרים חדשים ובעסקאות משמעותיות.

ניהול הסיכונים בקבוצה מונחה על-ידי דרישות רגולטוריות אשר פורסמו במהלך השנים האחרונות, הכוללות, בין היתר:

- הוראות החוזר המאוחד, פרק 10 - ניהול סיכונים.
- הוראות חוזר גופים מוסדיים בנושא דירקטוריון גוף מוסדי הכוללות דרישה לקביעת מדיניות חשיפה לסיכונים, תקרות חשיפה, נהלים וכלים למדידת ולבקרת הסיכונים.
- הוראות החוזר המאוחד בנושא ניהול סיכונים אשראי ונושא ניהול החשיפה למבטחי משנה.
- הוראות לעניין טיפול בקטגוריות פרטניות של סיכונים תפעוליים: מעילות והונאות, ניהול סיכונים סייבר וסיכונים טכנולוגיות מידע, ניהול המשכיות עסקית, סיכונים ציית, הלבנת הון, מיקור חוץ ובקרה על דיווח כספי (SOX).
- תקנות וכללי השקעת נכסים.
- הוראות שונות בתקנון הבורסה.

ניהול תיק ההשקעות של הקרן נעשה תוך חתירה לאיזון בין המטרה של השגת תשואה מקסימאלית על הנכסים לבין הסיכון הכרוך בהשקעות ורמת הנזילות הנדרשת כדי לממן פעילות זו ופעילות משיכות והעברות של כספים על ידי העמיתים. דירקטוריון החברה קבע מדיניות השקעות אשר מגבילה את רמות החשיפה אליהן ניתן להגיע בכל אחד מאפיקי ההשקעה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות את ועדת ההשקעות ומגבילות את רמת הסיכון של קרנות פנסיה המנוהלות על ידי החברה. ועדת ההשקעות דנה בישיבותיה בתמהיל ההשקעות של קרנות הפנסיה המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. דיווחי ניהול סיכונים המוצגים לוועדת ההשקעות מציגים אומדנים להפסד פוטנציאלי הצפוי לתיק נכסים בשל התממשות סיכונים השוק. בכל התכנסות של ועדת ההשקעות ובהתבסס על מערכת BI, מציגה חטיבת ההשקעות חתכי חשיפה שונים של תיק ההשקעות.

בקבוצת הראל פועלת ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים נפרדת לפנסיה וגמל, אשר דנה בנושאים הקשורים לניהול סיכונים וניהול ההון ומגבשת המלצות לדירקטוריון. הוועדה פועלת בהתאמה לדרישות סעיפי סימן י"א בחוזר גופים מוסדיים 2018-31 בנושא "דירקטוריון גוף מוסדי". כמו כן, קיים תהליך דיווח רבעוני על ידי בעלי תפקידים בתחומי הפעילות השונים בדבר שינויים מהותיים בפרופיל הסיכונים של החברה למנהלת הסיכונים, להנהלה ולדירקטוריון.

השיטות ונהלי העבודה בתחום ניהול הסיכונים נבחנים ומתעדכנים באופן שוטף, תוך התחשבות במדיניות ניהול הסיכונים בקבוצת הראל, בשינויים החלים בסביבה העסקית בארץ ובעולם ובהנחיות ודרישות הרגולציה.

להלן פירוט הסיכונים המרכזיים להם חשופה הקרן ואופן הטיפול בהם:

א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת

לעניין פירוט מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת של קרן הפנסיה ראה ביאור 25 בדוחות הכספיים של החברה המנהלת.

ב. סיכונים נזילות

סיכון נזילות נובע מאי ודאות לגבי שינויים אפשריים בהיקף משיכת כספים מהקרן ו/או קריאות לכסף בגין התחייבויות עבר ו/או דרישה להשלמת בטחונות בגין נגזרי מניות ומט"ח, העשויים להביא למצב בו הקרן תידרש לממש במהירות נכסים בהיקף ניכר על מנת לשלם לעמיתים המושכים או המניידים לקרנות אחרות. סיכון זה קשור בהיקף חסכון העמיתים הזכאים למשיכה אל מול אורך החיים הממוצע של נכסי הקרן ונזילותם וכן מגורמים חיצוניים של הגברת תחרות ומעבר בין קרנות פנסיה. במקביל, גם שינוי טעמי הציבור באשר למסלול החיסכון המועדף מהווה מקור לתנועת כספים בין מסלולים ומכאן עשוי לייצר השפעות על מצב הנזילות.

לצורך ניהול סיכון הנזילות קרנות הפנסיה מחזיקות בנכסים נזילים, כגון מזומנים, שווי מזומנים ופיקדונות לתקופה של עד חודש ימים וכן בנכסים בעלי סחירות גבוהה שניתנים למימוש בקלות יחסית.

ניהול המסלולים בשיטת סלי השקעה, מקטין חשיפה לסיכון נזילות בכלל ובמסלולים קטנים בפרט.

סיכון הנזילות מנוהל ברמת מסלול באמצעות מגבלות מותאמות לסוג וגודל התיק ומדדי נזילות הכוללים ספי התראה. כמו כן, קיימות מגבלות השקעה על שיעור הנכסים הלא נזילים ואחת לתקופה נבחנת השפעה של תרחישי משבר על מצב הנזילות.

בנוסף, נערכות בקרות שוטפות ביחידת הבקרה בחטיבת ההשקעות, בהתייחס לעמידה בתקנות ההשקעה ובמדיניות ההשקעות של תיקי ההשקעות השונים.

מדדי הנזילות שאושרו על ידי וועדת השקעות, מביאים בחשבון מצבי קיצון של משיכות בקרן ואת נזילות הנכסים בתיקים במצבי משבר שונים. ועדת ההשקעות בוחנת על בסיס תקופתי את העמידה ברמת הנזילות ביחס למדדי הנזילות שנקבעו ובוחנת באופן שוטף את צרכי הנזילות והתאמתם לנכסי הקרן על מנת להיערך מראש לשינויים ברמת הנזילות הנדרשת.

ניתוח נזילות הקרן

ליום 31 בדצמבר 2023															
נכסים נטו (באלפי ש"ח)															
נזילות (בשנים)	כללי	הלכה	מניות	שקלי טווח קצר	מחקה מדד S&P 500	עוקב מדדים גמיש	משולב סחיר	קיימות	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	הלכה למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	סה"כ
נכסים נזילים וסחירים	587,742	10,773	260,992	9,517	634,770	2,296	1,022	442	958,170	242,831	105,424	136,306	4,533	58,667	3,013,485
מח"מ של עד שנה	24,522	-	-	-	-	-	-	-	26,244	7,612	4,539	5,064	-	562	68,543
מח"מ מעל שנה	138,583	-	-	-	-	-	-	-	130,760	37,201	22,188	26,980	-	10,287	365,999
אחרים	176,251	(4)	729	-	1	-	5	1	147,367	23,654	6,777	71,022	2	1,410	427,215
סה"כ	927,098	10,769	261,721	9,517	634,771	2,296	1,027	443	1,262,541	311,298	138,928	239,372	4,535	70,926	3,875,242

ג. סיכוני שוק

החברה המנהלת פועלת בהשקעותיה בכפוף להוראות הדין ולמדיניות ההשקעות הנקבעת על ידי הדירקטוריון. הסיכונים הפיננסיים מנוהלים באמצעות פיזור בין אפיקי השקעה, ענפים, מנפיקים ובין נכסים בארץ לנכסים בחו"ל, בחינה וניתוח של הנכסים טרום קבלת החלטת ההשקעה ובמהלך חיי ההשקעה ועמידה במגבלות חשיפה.

מגבלות שונות לחשיפות לסיכוני שוק נקבעו הן על ידי הדירקטוריון והן על ידי ועדת השקעות, מתוך מטרה לצמצם את ההפסד שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בשווקים. מגבלות אלו מתייחסות, בין היתר, לתקורות השקעה במניות, קרנות ונדל"ן, לחשיפה מרבית לאגרות חוב קונצרניות בהתאם לדירוג, לחשיפה מרבית להשקעה בודדת, לחשיפה למגזרי הצמדה ולחשיפה לריבית. מדיניות ניהול סיכוני השוק כפופה גם לתקנות ההשקעה. שימוש בנגזרים נעשה למטרות הגנה ולמטרות יצירת חשיפה ונכלל בדוחות הבקרה.

כימות ובחינת סיכוני שוק נעשים באמצעות מערכת ממוכנת באגף ניהול סיכונים. הכלי המרכזי למדידת סיכוני השוק נעשה בעיקר באמצעות תרחישי קיצון שונים, המהווים אינדיקציה להפסד אפשרי בתיקי ההשקעות של הנוסטרו ובתיקי עמיתים. תרחישים אלה מבוססים על אירועים היסטוריים או היפותטיים וההנחות בבסיסם מתעדכנות תקופתית בהתאמה לשינויים בסביבה הכלכלית, בגורמי הסיכון ובמאפייני התיקים.

ככלל, סיכוני שוק בניהול פעילות קרן הפנסיה נובעים מאפשרות לשחיקת שווי נכסי קרנות הפנסיה כתוצאה משינויים במחירי ניירות ערך, מחירי נדל"ן, שערי ריבית, שערי חליפין ואינפלציה ומפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.

סיכוני שוק הקשורים בירידה הפוטנציאלית בערכם הכלכלי של נכסי הקרן הינם כדלקמן:

1. סיכוני הצמדה: בשיקולי השקעה נלקחות בחשבון תחזיות אינפלציה ואלטרנטיבות השקעה, גם בהיבט של בסיס הצמדה. הקרן מבצעת את ההשקעותיה ברכיבים צמודים ולא צמודים בהתאם לסביבת האינפלציה ותחזיות העתידיות שלפניה.
2. סיכון שער חליפין: לקרן חשיפה לנכסים צמודי מט"ח בעיקר כתוצאה מהשקעות בנכסים זרים ולכן בשיקולי ההשקעה נלקחות בחשבון תחזיות לשינויים בשערי חליפין, בעיקר ביחס לדולר.
3. סיכון ריבית: לשינויים בשערי הריבית השפעה על אגרות החוב המוחזקות על ידי הקרן ועל פקדונות והלוואות ובאמצעות על שווי נכסי הקרן. בעת קבלת החלטות השקעה וקביעת משך החיים הממוצע של הנכסים נלקחים בחשבון הנחות ותחזיות לגבי שינויי ריבית והשפעתם על תיק ההשקעות של הקרן. הקרן מטפלת בסיכוני ריבית על ידי שינוי במשך החיים הממוצע הכולל של מכשירים נושאי ריבית בכל אפיק, פיזור וחשיפה לסוגי ריביות שונות.
4. סיכון מניות: ההפסד שעלול להגרם לקרן כתוצאה מירידה במחירי המניות הנסחרות בארץ ובחו"ל.
5. סיכון מרווח אשראי: הפסד הנובע מפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.
6. סיכון נדל"ן: ההפסד שעלול להיגרם מירידת ערכן של ההשקעות בנדל"ן.

ועדת ההשקעות דנה בישיבותיה בתמהיל ההשקעות של קרנות הפנסיה המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון.

מדדי סיכונים המוצגים לוועדת השקעות כוללים תרחישי קיצון והשוואת מדדי ביצועים וסיכונים ביחס לתיקי סמן. ועדת השקעות מקבלת מדי ועדה דיווח בדבר חשיפה ענפית, חשיפה גיאוגרפית וחשיפה מטבעית.

בתיקי פנסיונרים קיימת התייחסות להתאמה בין מאפייני הנכסים להתחייבויות.

(1) סיכון מדד וסיכון מטבע

ליום 31 בדצמבר 2023				כללי
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
277,998	235,679	413,421	927,098	סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
177,273	3,028	(180,301)	-	חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
455,271	238,707	233,120	927,098	סך הכל

הכלה

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
6,900	2,978	891	10,769
(1,444)	87	1,357	-
5,456	3,065	2,248	10,769

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

מניות

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
137,231	466	124,024	261,721
36,913	-	(36,913)	-
174,144	466	87,111	261,721

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

שקלי טווח קצר

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
9,517	-	-	9,517
-	-	-	-
9,517	-	-	9,517

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

מחקה מדד S&P 500

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
24,209	-	610,562	634,771
(9,529)	-	9,529	-
14,680	-	620,091	634,771

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

עוקב מדדים גמיש

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
1,196	697	403	2,296
-	-	-	-
1,196	697	403	2,296

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

משולב סחיר

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	ההצמדה אליו	אלפי ש"ח
173	-	854	1,027
(61)	-	61	-
112	-	915	1,027

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

קיימות

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	ההצמדה אליו	אלפי ש"ח
37	-	406	443
261	-	(261)	-
298	-	145	443

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

גילאי 50 ומטה

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	ההצמדה אליו	אלפי ש"ח
451,773	294,139	516,629	1,262,541
215,305	4,792	(220,097)	-
667,078	298,931	296,532	1,262,541

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

גילאי 50 עד 60

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	ההצמדה אליו	אלפי ש"ח
116,541	81,071	113,686	311,298
36,435	1,199	(37,634)	-
152,976	82,270	76,052	311,298

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

גילאי 60 ומעלה

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	ההצמדה אליו	אלפי ש"ח
60,676	46,309	31,943	138,928
8,452	649	(9,101)	-
69,128	46,958	22,842	138,928

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

בסיסי למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
135,407	46,927	57,038	239,372
12,699	315	(13,014)	-
148,106	47,242	44,024	239,372

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הלכה למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
3,033	1,502	-	4,535
(40)	40	-	-
2,993	1,542	-	4,535

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

בסיסי למקבלי קצבה קיימים

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
6,646	63,875	405	70,926
(581)	594	(13)	-
6,065	64,469	392	70,926

סך נכסי קרן הפנסיה, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

(2) סיכון ריבית

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי בשיעור הריבית על התשואה של קרן הפנסיה:

ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)	
-1%	+1%
אחוזים	
1.73	(1.55)
3.22	(2.86)
0.11	(0.10)
0.17	(0.17)
0.01	(0.01)
0.00	(0.00)
1.51	(1.41)
0.00	(0.00)
1.60	(1.45)
2.05	(1.85)
3.28	(2.90)
2.57	(2.24)
4.02	(3.51)
10.00	(8.32)

ליום 31 בדצמבר 2023

כללי
הלכה
מניות
שקלי טווח קצר
מחקה מדד S&P 500
עוקב מדדים גמיש
משולב סחיר
קיימות
גילאי 50 ומטה
גילאי 50 עד 60
גילאי 60 ומעלה
בסיסי למקבלי קצבה
הלכה למקבלי קצבה
בסיסי למקבלי קצבה קיימים

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה, החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים בריבית משתנה, החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוח הרגישות כולל אך ורק סעיפים אשר ערכם מושפע באופן ישיר כתוצאה משינוי בשיעור הריבית. בהתאם לכך, לא מובאות בחשבון השפעות עקיפות כגון השפעה של קרנות נאמנות שמשקיעות בנכסי חוב.

(3) השפעה של שינויים בעקום הריבית על סכום הקצבה

ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית			ליום 31 בדצמבר 2023
-0.5%	+0.5%	אחוזים	
1.22	(1.13)		בסיסי למקבלי קצבה *
1.94	(1.81)		הלכה למקבלי קצבה *
0.07	(0.02)		בסיסי למקבלי קצבה קיימים

בחישוב ניתוח הרגישות לעקום הריבית נלקחה בחשבון הן ההשפעה על הנכסים והן ההשפעה על ההתחייבויות למקבלי הקצבה, ללא התחשבות בגובה העתודה ביום המאזן.

ביכולתה של קרן פנסיה להתמודד עם שינויים בעקום הריבית על ידי התאמה נאותה של מח"מ הנכסים למח"מ ההתחייבויות, כך שככל שהתאמה זו טובה יותר, שינויים בעקום הריבית יובילו לשינויים נמוכים יותר בסכום הקצבה. לצורך ניתוח הרגישות, הונח שינוי אחיד בשיעורי הריבית לאורך עקום הריבית.

* במסלולי מקבלי הקצבה שפרשו לאחר שנת 2018, ההתחייבויות אינן רגישות לריבית ולכן הרגישות המוצגת נובעת ברובה מהנכסים.

(4) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים

להלן פירוט החשיפה לענפי משק בגין השקעה במניות:

ליום 31 בדצמבר 2023						כללי
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	נסחרות במדד	נסחרות במדד	
				מניות היתר	ת"א 125	
מסה"כ			אלפי ש"ח			ענף משק
14.44	22,468	-	-	-	22,468	בנקים
2.46	3,819	-	-	-	3,819	ביטוח
0.98	1,527	422	1	35	1,069	ביומד
14.38	22,372	15,701	293	117	6,261	טכנולוגיה
19.72	30,677	8,650	2,162	1,807	18,058	מסחר ושרותים
29.98	46,627	23,344	4,480	998	17,805	נדל"ן ובינוי
11.50	17,888	7,342	145	916	9,485	תעשייה
3.96	6,159	-	120	826	5,213	השקעה ואחזקות
2.58	4,011	967	-	88	2,956	נפט וגז
100.00	155,548	56,426	7,201	4,787	87,134	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023						מניות
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	מניות היתר	נסחרות במדד	ענף משק
					ת"א 125	
מסה"כ			אלפי ש"ח			
18.68	19,506	-	-	-	19,506	בנקים
3.17	3,315	-	-	-	3,315	ביטוח
1.27	1,326	367	-	30	929	ביומד
16.55	17,286	11,749	-	101	5,436	טכנולוגיה
21.79	22,755	6,187	-	1,569	14,999	מסחר ושרותים
16.12	16,838	513	-	867	15,458	נדל"ן ובינוי
14.06	14,682	5,651	-	796	8,235	תעשיה
5.02	5,243	-	-	717	4,526	השקעה ואחזקות
3.34	3,484	840	-	77	2,567	נפט וגז
100.00	104,435	25,307	-	4,157	74,971	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023						משולב סחיר
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	מניות היתר	נסחרות במדד	ענף משק
					ת"א 125	
מסה"כ			אלפי ש"ח			
53.57	15	15	-	-	-	טכנולוגיה
25.00	7	7	-	-	-	מסחר ושרותים
21.43	6	6	-	-	-	תעשיה
100.00	28	28	-	-	-	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023						קיימות
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	מניות היתר	נסחרות במדד	ענף משק
					ת"א 125	
מסה"כ			אלפי ש"ח			
40.38	63	63	-	-	-	ביומד
30.13	47	47	-	-	-	מסחר ושרותים
10.26	16	16	-	-	-	נדל"ן ובינוי
19.23	30	30	-	-	-	תעשיה
100.00	156	156	-	-	-	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023						גילאי 50 ומטה
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	מניות היתר	נסחרות במדד	ענף משק
					ת"א 125	
מסה"כ			אלפי ש"ח			
16.52	39,059	-	-	-	39,059	בנקים
2.81	6,639	-	-	-	6,639	ביטוח
1.14	2,687	734	33	61	1,859	ביומד
16.32	38,578	26,657	834	203	10,884	טכנולוגיה
19.88	46,985	13,811	-	3,141	30,033	מסחר ושרותים
22.62	53,478	14,098	6,694	1,735	30,951	נדל"ן ובינוי
13.06	30,878	12,437	359	1,593	16,489	תעשיה
4.70	11,110	-	613	1,435	9,062	השקעה ואחזקות
2.95	6,974	1,681	-	154	5,139	נפט וגז
100.00	236,388	69,418	8,533	8,322	150,115	סך הכל

גילאי 50 עד 60

ליום 31 בדצמבר 2023					
	נסחרות במדד	נסחרות במדד	לא סחיר	בחו"ל	סך הכל
ת"א 125	מניות היתר	מניות היתר	אלפי ש"ח		
%					מסה"ב
16.40	7,997	-	-	-	7,997
2.79	1,359	-	-	-	1,359
1.13	381	12	10	150	553
16.04	2,228	42	139	5,411	7,820
19.66	6,150	643	-	2,795	9,588
23.09	6,338	355	1,310	3,260	11,263
13.22	3,376	326	229	2,516	6,447
4.74	1,855	294	163	-	2,312
2.93	1,052	31	-	344	1,427
100.00	30,736	1,703	1,851	14,476	48,766

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז
סך הכל

גילאי 60 ומעלה

ליום 31 בדצמבר 2023					
	נסחרות במדד	נסחרות במדד	לא סחיר	בחו"ל	סך הכל
ת"א 125	מניות היתר	מניות היתר	אלפי ש"ח		
%					מסה"ב
17.12	1,780	-	-	-	1,780
2.90	302	-	-	-	302
1.16	85	3	-	33	121
16.36	496	9	-	1,196	1,701
20.52	1,368	143	-	624	2,135
20.91	1,410	79	408	277	2,174
13.37	751	73	-	566	1,390
4.60	413	65	-	-	478
3.06	234	7	-	77	318
100.00	6,839	379	408	2,773	10,399

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז
סך הכל

בסיסי למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר 2023					
	נסחרות במדד	נסחרות במדד	לא סחיר	בחו"ל	סך הכל
ת"א 125	מניות היתר	מניות היתר	אלפי ש"ח		
%					מסה"ב
18.18	5,046	-	-	-	5,046
3.09	858	-	-	-	858
1.24	240	8	-	95	343
17.25	1,406	26	-	3,355	4,787
21.74	3,880	406	-	1,750	6,036
16.22	3,998	224	-	281	4,503
14.14	2,130	206	-	1,589	3,925
4.89	1,171	185	-	-	1,356
3.25	664	20	-	217	901
100.00	19,393	1,075	-	7,287	27,755

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז
סך הכל

ד. סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון לאי עמידת צד שלישי בהתחייבויותיו. סיכוני אשראי יכולים לנבוע, בין היתר, מאי עמידה במועדי החזר, היעדר יכולת פירעון, מימוש ביטחונות בערך פחות מהמוערך או מירידת ערך כתוצאה משינוי בדירוג אשראי.

מדיניות ניהול סיכוני האשראי של החברה מתבססת על פיזור וגיוון תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר, באופן שיתרום להשגת תשואה הולמת עבור הסיכון הניטל, בהתאם למגבלות שהוגדרו, תוך הבנת פרופיל סיכון האשראי של החברה ופירוט תחומי אחריותם של הגורמים המעורבים בתהליכי זיהוי, מדידה, ניטור ובקרה של סיכון האשראי. המסגרת למתן וניהול אשראי כוללת גם נהלים ומתודולוגיות, על פיהם יש לפעול.

פעילות האשראי של חטיבת ההשקעות נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה ולחוזרי הממונה בנושא ניהול סיכוני אשראי ובהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריונים של הגופים המוסדיים בקבוצה. תקנות ההשקעה קובעות מגבלות חשיפה ללווה בודד ולקבוצת לוויים וכן מגבלות על מתן אשראי בהתאם לסוגי בטחונות וכיוצ"ב. חוזרי הממונה בנושא ניהול סיכוני אשראי מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית ומטרתם להבטיח קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכוני אשראי להם חשוף הגוף המוסדי.

בחטיבת ההשקעות, קיימת הפרדה בין יחידת ניהול האשראי הלא סחיר אשר נוטלת את הסיכון ובין יחידה עצמאית המנהלת בקרה על הפעילות. תהליכי מעקב אחר יכולת הפירעון של לוויים ואיכות הבטוחות מבוצעים במסגרת נהלי עבודה למתן אשראי שאושרו בדירקטוריון. לגבי אשראי סחיר, מתנהל מעקב אחר יכולת הפירעון, איכות הבטוחות וחובות בעייתיים. בעקבות חוזר המפקח בנושא טיפול בחובות בעייתיים ופעולות לגביית חוב, הוקם פורום חוב ומונה מנהל לפורום אשר תפקידו להעריך מצב חובות בעייתיים (בחוב סחיר ולא סחיר) ולהבטיח כי מתקיימים תהליכי מעקב ובקרה שוטפים.

הערכה ספציפית של סיכון האשראי לגבי חוב לא סחיר מבוצעת במערך האשראי בחטיבת ההשקעות באמצעות מודלי דירוג המבוססים על מתודולוגיה דומה לזאת הנמצאת בשימוש חברות הדירוג. המודלים השונים, נבדקו כעומדים בדרישות החוזר המאוחד פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" ואושרו ע"י ועדת אשראי אשר הוסמכה לכך על ידי הדירקטוריון.

ברמת עסקה פרטנית – מתקבלת חוות דעת ניהול סיכונים לתחומי פעילות חדשים ולעסקאות משמעותיות, גדולות או מורכבות, בהתאם לפרמטרים שהוגדרו. ובמקביל, אגף ניהול סיכונים בוחן ומאגיר את הדירוג של הלוואות חדשות המבוצעות בחטיבת ההשקעות. בנוסף, לאורך חיי האשראי וברמת התיק הכולל מתבצע באגף ניהול סיכונים כימות של סיכוני האשראי הגלומים בנכסי ההשקעה, באמצעות בחינת הדירוג הממוצע של החוב הלא ממשלתי בתיקים האמורים והערכת ההפסד הצפוי (Expected Loss) וההפסד הלא-צפוי (Unexpected Loss) בגין סיכוני האשראי הלא סחיר.

(1) חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר 2023														
כללי			הלכה			מניות			שקלי טווח קצר			מחקה מדד S&P 500		
שאינם			שאינם			שאינם			שאינם			שאינם		
סה"כ	סחירים	אלפי ש"ח	סה"כ	סחירים	אלפי ש"ח	סה"כ	סחירים	אלפי ש"ח	סה"כ	סחירים	אלפי ש"ח	סה"כ	סחירים	אלפי ש"ח
209,736	141,068	350,804	8,612	-	8,612	41,940	-	41,940	8,052	-	8,052	7,587	-	7,587
24,877	22,037	46,914	-	-	-	15	-	15	-	-	-	-	-	-
234,613	163,105	397,718	8,612	-	8,612	41,955	-	41,955	8,052	-	8,052	7,587	-	7,587

בארץ

בחו"ל

סך הכל נכסי חוב

ליום 31 בדצמבר 2023												
משולב סחיר			גילאי 50 ומטה			גילאי 50 עד 60			גילאי 60 ומעלה			
שאינם			שאינם			שאינם			שאינם			
סה"כ	סחירים	אלפי ש"ח	סה"כ	סחירים	אלפי ש"ח	סה"כ	סחירים	אלפי ש"ח	סה"כ	סחירים	אלפי ש"ח	
70	-	70	325,213	141,522	466,735	91,835	41,077	132,912	60,983	24,217	85,200	
320	-	320	40,082	15,481	55,563	16,539	3,736	20,275	5,543	2,511	8,054	
390	-	390	365,295	157,003	522,298	108,374	44,813	153,187	66,526	26,728	93,254	

בארץ

בחו"ל

סך הכל נכסי חוב

ליום 31 בדצמבר 2023								
בסיסי למקבלי קצבה			הלכה למקבלי קצבה			בסיסי למקבלי קצבה קיימים		
שאינם			שאינם			שאינם		
סה"כ	סחירים	אלפי ש"ח	סה"כ	סחירים	אלפי ש"ח	סה"כ	סחירים	אלפי ש"ח
62,135	30,513	92,648	3,773	-	3,773	53,557	10,849	64,406
7,327	1,531	8,858	-	-	-	31	-	31
69,462	32,044	101,506	3,773	-	3,773	53,588	10,849	64,437

בארץ

בחו"ל

סך הכל נכסי חוב

(2) פירוט נכסי חוב בחלוקה לדירוגים

נכסי חוב בארץ

ליום 31 בדצמבר 2023
דירוג מקומי (*)

כללי	הלכה	מניות	שקלי טווח קצר	מחקה מדד S&P 500	משולב סחיר	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	הלכה למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים
אלפי ש"ח											

143,230	8,612	37,533	8,052	7,587	70	221,860	58,532	43,847	42,116	3,773	48,473
45,368	-	1,911	-	-	-	66,817	21,535	10,768	15,271	-	4,602
20,718	-	2,495	-	-	-	35,288	11,413	6,166	4,564	-	477
420	-	1	-	-	-	1,248	355	202	184	-	5
209,736	8,612	41,940	8,052	7,587	70	325,213	91,835	60,983	62,135	3,773	53,557

נכסי חוב סחירים בארץ

אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג :
AA ומעלה
BBB עד A
לא מדורג

סך הכל נכסי חוב סחירים בארץנכסי חוב שאינם סחירים בארץ

אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות
פיננסיים בדירוג :

9,424	-	-	-	-	-	9,729	2,826	1,687	2,073	-	1,527
328	-	-	-	-	-	532	156	99	128	-	-
2,415	-	-	-	-	-	991	315	-	-	-	-
5,327	-	-	-	-	-	8,649	2,537	1,611	2,076	-	-
123,574	-	-	-	-	-	121,621	35,243	20,820	26,236	-	9,322
141,068	-	-	-	-	-	141,522	41,077	24,217	30,513	-	10,849
350,804	8,612	41,940	8,052	7,587	70	466,735	132,912	85,200	92,648	3,773	64,406

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץסך הכל נכסי חוב בארץ

65,895	-	-	-	-	-	79,875	23,434	13,538	17,222	-	4,536

מזה - נכסי חוב בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - הממונה). נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא : דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו-16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

נכסי חוב בחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2023							
דירוג בינלאומי (*)							
כללי	מניות	משולב סחיר	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	בסיסי למקבלי קצבה
אלפי ש"ח							
737	-	10	1,217	511	167	224	-
3,114	-	44	5,144	2,158	706	945	-
15,906	4	211	25,477	10,595	3,508	4,661	8
5,117	11	55	8,244	3,275	1,162	1,497	23
3	-	-	-	-	-	-	-
24,877	15	320	40,082	16,539	5,543	7,327	31
מזה - נכסים מדורגים בדירוג פנימי (**)							
17,559	-	-	11,655	2,801	1,872	1,119	-

נכסי חוב סחירים בחו"ל

אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:
A ומעלה
BBB
נמוך מ-BBB
לא מדורג

סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"לנכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל

אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג:
A ומעלה
BBB
נמוך מ-BBB
לא מדורג
הלוואות

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בחו"לסך הכל נכסי חוב בחו"ל

(*) המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על-ידי הממונה *S&P, Mood's* ו-*Fitch*. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו-16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

(3) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון אינם מתבססים על דירוג האשראי של הנכס אלא על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת מיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. מודל זה מביא לידי ביטוי באופן עדכני יותר שינויים בפרמיית הסיכון של נכסי החוב, כפי שאלו משתקפים בשוק הסחיר בהתאם לשינויים באותו עשירון.

הריביות הממוצעות המשוקללות בגין כל אחת מקבוצות הדירוג המוצגות להלן הינן בהתאם לנכסים הכלולים בכל קבוצת דירוג:

ליום 31 בדצמבר 2023						נכסי חוב שאינם סחירים לפי דירוג (*):
כללי	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	בסיסי למקבלי קצבה	
באחוזים						
4.00	4.20	4.30	4.30	2.80	4.30	AA ומעלה
5.20	6.00	6.10	6.10	3.30	6.10	A
8.80	9.70	9.50	9.10	4.40	9.40	BBB
10.50	8.20	8.20	8.20	9.10	8.20	נמוך מ-BBB
5.90	6.00	5.90	6.00	2.00	5.90	לא מדורג

(*) המקורות לרמת דירוג מקומי הינן חברות הדירוג "מעלות" ו"מדורג". נתוני חברת מדורג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על ידי הממונה *S & P, Mood's* ו- *Fitch*.

(4) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים ושאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023											
כללי		הלכה		מניות		שקלי טווח קצר		מחקה מדד S&P 500		משולב סחיר	
סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%
אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ
27,394	6.89	-	-	162	0.39	-	-	-	-	91	23.33
5,220	1.31	-	-	1,164	2.77	-	-	-	-	-	-
1,022	0.26	-	-	-	-	-	-	-	-	8	2.05
2,482	0.62	-	-	-	-	-	-	-	-	28	7.18
71,957	18.09	-	-	696	1.66	-	-	-	-	153	39.24
125,432	31.54	-	-	1,825	4.34	-	-	-	-	10	2.56
6,358	1.60	-	-	204	0.49	-	-	-	-	11	2.82
10,995	2.76	-	-	356	0.85	-	-	-	-	-	-
2,891	0.73	-	-	15	0.04	-	-	-	-	9	2.31
143,967	36.20	8,612	100.00	37,533	89.46	8,052	100.00	7,587	100.00	80	20.51
397,718	100.00	8,612	100.00	41,955	100.00	8,052	100.00	7,587	100.00	390	100.00

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשיה
השקעה ואחזקות
נפט וגז
אג"ח ממשלתי
סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023											
גילאי 50 ומטה		גילאי 50 עד 60		גילאי 60 ומעלה		בסיסי למקבלי קצבה		הלכה למקבלי קצבה		בסיסי למקבלי קצבה קיימים	
סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%
אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ
41,393	7.93	14,075	9.19	6,356	6.82	8,234	8.11	-	-	1,055	1.64
7,669	1.47	2,720	1.78	1,506	1.61	1,045	1.03	-	-	353	0.55
1,352	0.26	504	0.33	196	0.21	221	0.22	-	-	-	-
3,711	0.71	1,484	0.97	522	0.56	650	0.64	-	-	-	-
87,174	16.69	27,791	18.14	14,739	15.81	18,712	18.43	-	-	2,840	4.41
130,962	25.07	38,962	25.42	21,211	22.75	24,759	24.40	-	-	9,862	15.30
8,808	1.69	2,863	1.87	1,509	1.62	1,668	1.64	-	-	472	0.73
13,410	2.57	4,190	2.74	2,474	2.65	3,085	3.04	-	-	1,313	2.04
4,742	0.91	1,555	1.02	727	0.78	792	0.78	-	-	69	0.11
223,077	42.70	59,043	38.54	44,014	47.19	42,340	41.71	3,773	100.00	48,473	75.22
522,298	100.00	153,187	100.00	93,254	100.00	101,506	100.00	3,773	100.00	64,437	100.00

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשיה
השקעה ואחזקות
נפט וגז
אג"ח ממשלתי
סך הכל

ה. סיכונים גאוגרפיים

סיכון גאוגרפי הינו סיכון להפסד הנובע מחשיפה של תיק ההשקעות בצורה ישירה או עקיפה, דרך השקעה בחברות שיש להן פעילות עסקית במדינה, לאירוע שלילי באותה מדינה או אזור גאוגרפי. אירוע כזה עשוי להתעורר למשל על רקע עימות בטחוני באזור, משבר כלכלי במדינה עצמה או אצל שותפת סחר מהותית.

סיכון גאוגרפי עשוי לבוא לידי ביטוי בעלייה באירועי חדלות פירעון של ממשלות ועסקים ו/או ירידה בשווי נכסים הוניים (נדל"ן, מניות וכד').

להלן החשיפה הגאוגרפית עבור הנכסים השונים בהתאם למקום הסיכון הסופי, או בהתאם למקום בו הונפק או נסחר הנכס, במקרים בהם לא ניתן היה לזהות את מקום החשיפה הסופית:

כללי

ליום 31 בדצמבר 2023									
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	נדל"ן להשקעה	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח									
-	4,474	2,967	7,971	104	-	10,837	26,353	1,039	27,392
-	674	2,538	3,382	2,122	-	135	8,851	-	8,851
-	4,456	956	5,467	153	-	818	11,850	1,095	12,945
-	664	6,139	3,963	50	-	1,569	12,385	689	13,074
-	-	2	10,109	1,111	-	592	11,814	4,435	16,249
-	1,938	1	1,820	2,327	-	226	6,312	1,401	7,713
737	9,242	40,902	40,247	13,932	-	87,912	192,972	95,005	287,977
-	-	7,297	1,306	147	-	46,775	55,525	162	55,687
143,230	73,322	83,042	18,803	89	5,019	200,296	523,801	423	524,224
-	-	3,658	3,850	1,315	-	997	9,820	-	9,820
-	-	7	3,221	3,451	-	-	6,679	-	6,679
-	2,537	1	3,648	436	-	1,645	8,267	803	9,070
-	-	154	3,800	25	-	292	4,271	4,292	8,563
-	980	467	2,051	87	-	864	4,449	414	4,863
-	671	1,037	507	74	-	1,896	4,185	48	4,233
-	-	124	-	-	-	9,740	9,864	-	9,864
-	1,316	6,256	10,094	2,548	-	9,486	29,700	420	30,120
143,967	100,274	155,548	120,239	27,971	5,019	374,080	927,098	110,226	1,037,324

סך הכל

הלכה

ליום 31 בדצמבר 2023

אגרות חוב ממשלתיות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח				
-	54	54	351	405
-	-	-	455	455
-	-	-	281	281
-	646	646	1,704	2,350
-	201	201	40	241
8,612	1,256	9,868	1,668	11,536
-	-	-	170	170
-	-	-	147	147
8,612	2,157	10,769	4,816	15,585

סך הכל

מניות

ליום 31 בדצמבר 2023

אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח								
-	4	812	5,118	66	497	6,497	667	7,164
-	-	1,926	2,171	1,363	3	5,463	-	5,463
-	-	1	3,510	98	-	3,609	703	4,312
-	-	701	2,544	32	-	3,277	442	3,719
-	-	2	6,490	713	380	7,585	2,847	10,432
-	-	1	1,169	1,494	145	2,809	900	3,709
-	600	22,315	25,839	339	12,939	62,032	60,996	123,028
-	-	3,999	838	94	665	5,596	104	5,700
37,533	3,818	65,530	6,746	78	18,622	132,327	360	132,687
-	-	3,175	2,472	844	2	6,493	-	6,493
-	-	-	2,068	2,216	-	4,284	-	4,284
-	-	1	2,342	280	175	2,798	515	3,313
-	-	1	2,440	16	182	2,639	2,756	5,395
-	-	300	1,317	56	-	1,673	266	1,939
-	-	666	326	48	1	1,041	31	1,072
-	-	5,005	6,480	1,636	477	13,598	269	13,867
37,533	4,422	104,435	71,870	9,373	34,088	261,721	70,856	332,577

סך הכל

שקלי טווח קצר

ליום 31 בדצמבר 2023

אגרות חוב ממשלתיות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח				
8,052	1,465	9,517	-	9,517

ישראל

מחקה מדד S&P 500

ליום 31 בדצמבר 2023

אגרות חוב ממשלתיות	קרנות ותעודות סל	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח					
-	610,054	144	610,198	6,381	616,579
7,587	-	16,986	24,573	(106)	24,467
7,587	610,054	17,130	634,771	6,275	641,046

ארצות הברית
ישראל

סך הכל

עוקב מדדים גמיש

ליום 31 בדצמבר 2023					
קרנות ותעודות סל	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במזרחי דלתא	סך הכל	
אלפי ש"ח					
17	-	17	-	17	בריטניה
13	-	13	-	13	סין
14	-	14	-	14	צרפת
10	-	10	-	10	גרמניה
27	-	27	-	27	יפן
13	-	13	-	13	שוויץ
485	-	485	-	485	ארצות הברית
9	-	9	-	9	אירופה
1,505	114	1,619	-	1,619	ישראל
11	-	11	-	11	שווקים מתעוררים
8	-	8	-	8	הודו
9	-	9	-	9	אוסטרליה
15	-	15	-	15	קנדה
6	-	6	-	6	הולנד
4	-	4	-	4	דנמרק
36	-	36	-	36	אחר
2,182	114	2,296	-	2,296	סך הכל

משולב סחיר

ליום 31 בדצמבר 2023									
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במזרחי דלתא	סך הכל	
אלפי ש"ח									
-	57	-	15	-	2	74	2	76	בריטניה
-	9	2	6	4	-	21	-	21	סין
-	52	-	10	-	-	62	-	64	צרפת
-	7	1	7	-	-	15	-	16	גרמניה
-	-	-	19	2	1	22	8	30	יפן
-	27	-	3	4	-	34	3	37	שוויץ
10	94	19	76	191	93	483	178	661	ארצות הברית
-	-	-	2	-	2	4	-	4	אירופה
70	-	-	-	-	103	173	-	173	ישראל
-	-	-	7	2	-	9	-	9	שווקים מתעוררים
-	-	-	6	7	-	13	-	13	הודו
-	36	-	7	1	1	45	2	47	אוסטרליה
-	-	-	7	-	1	8	8	16	קנדה
-	11	1	4	-	-	16	1	17	הולנד
-	9	2	1	-	-	12	-	12	דנמרק
-	8	3	20	5	-	36	1	37	אחר
80	310	28	190	216	203	1,027	206	1,233	סך הכל

קיימות

ליום 31 בדצמבר 2023

מניות	קרנות ותעודות סל	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח					
בריטניה	-	4	-	4	4
סין	-	3	-	3	3
צרפת	-	3	-	3	3
גרמניה	-	2	-	2	2
יפן	-	7	-	7	7
שווייץ	-	3	-	3	3
ארצות הברית	156	188	19	363	363
אירופה	-	2	-	2	2
ישראל	-	-	37	37	37
שווקים מתעוררים	-	2	-	2	2
הודו	-	2	-	2	2
אוסטרליה	-	2	-	2	2
קנדה	-	3	-	3	3
הולנד	-	1	-	1	1
דנמרק	-	1	-	1	1
אחר	-	8	-	8	8
סך הכל	156	231	56	443	443

גילאי 50 ומטה

ליום 31 בדצמבר 2023

אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	נדל"ן להשקעה	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח									
בריטניה	-	7,414	4,080	13,048	169	7,520	32,231	1,700	33,931
סין	-	1,130	4,288	5,536	3,474	8	14,436	-	14,436
צרפת	-	6,732	2	8,949	251	699	16,633	1,793	18,426
גרמניה	-	1,323	1,530	6,487	82	1,501	10,923	1,128	12,051
יפן	-	-	3	16,547	1,818	974	19,342	7,260	26,602
שווייץ	-	3,202	2	2,980	3,809	369	10,362	2,293	12,655
ארצות הברית	1,217	14,843	57,155	65,882	23,008	94,756	256,861	155,519	412,380
אירופה	-	-	10,936	2,137	241	44,165	57,479	264	57,743
ישראל	221,860	108,001	138,218	31,188	154	1,035	740,799	732	741,531
שווקים מתעוררים	-	-	6,358	6,302	2,152	5	14,817	-	14,817
הודו	-	-	1	5,273	5,649	-	10,923	-	10,923
אוסטרליה	-	4,191	105	5,980	714	2,550	13,540	1,314	14,854
קנדה	-	-	487	6,221	41	483	7,232	7,026	14,258
הולנד	-	1,466	764	3,357	143	738	6,468	678	7,146
דנמרק	-	1,108	1,697	830	121	1,621	5,377	78	5,455
צפון אמריקה	-	-	118	-	-	4,745	4,863	-	4,863
אחר	-	1,601	10,644	16,523	4,172	7,315	40,255	687	40,942
סך הכל	223,077	151,011	236,388	197,240	45,998	1,035	1,262,541	180,472	1,443,013

גילאי 50 עד 60

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח									
8,653	338	8,315	2,236	34	2,594	434	3,017	-	בריטניה
3,129	-	3,129	2	691	1,101	866	469	-	סין
5,063	357	4,706	171	50	1,779	-	2,706	-	צרפת
2,392	224	2,168	68	16	1,290	310	484	-	גרמניה
5,288	1,443	3,845	192	362	3,290	1	-	-	יפן
3,221	456	2,765	73	757	592	-	1,343	-	שוויץ
91,068	30,922	60,146	18,521	9,460	13,100	12,575	5,979	511	ארצות הברית
7,275	53	7,222	4,431	48	425	2,318	-	-	אירופה
197,441	150	197,291	67,382	32	8,705	28,192	34,448	58,532	ישראל
2,984	-	2,984	1	428	1,253	1,302	-	-	שווקים מתעוררים
2,171	-	2,171	-	1,123	1,048	-	-	-	הודו
4,104	261	3,843	731	142	1,187	25	1,758	-	אוסטרליה
2,848	1,397	1,451	97	8	1,237	109	-	-	קנדה
1,749	135	1,614	180	28	668	152	586	-	הולנד
1,403	16	1,387	396	24	165	337	465	-	דנמרק
376	-	376	376	-	-	-	-	-	צפון אמריקה
8,022	137	7,885	1,070	829	3,285	2,145	556	-	אחר
<u>347,187</u>	<u>35,889</u>	<u>311,298</u>	<u>95,927</u>	<u>14,032</u>	<u>41,719</u>	<u>48,766</u>	<u>51,811</u>	<u>59,043</u>	סך הכל

גילאי 60 ומעלה

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח									
2,344	77	2,267	562	8	593	78	1,026	-	בריטניה
760	-	760	-	158	251	195	156	-	סין
1,559	81	1,478	117	11	406	-	944	-	צרפת
661	51	610	47	4	295	70	194	-	גרמניה
1,209	330	879	44	83	752	-	-	-	יפן
868	104	764	17	173	135	-	439	-	שוויץ
23,974	7,063	16,911	5,980	3,077	2,993	2,424	2,270	167	ארצות הברית
2,958	12	2,946	2,473	11	97	365	-	-	אירופה
106,769	33	106,736	34,855	7	3,846	6,385	17,797	43,846	ישראל
674	-	674	-	98	286	290	-	-	שווקים מתעוררים
496	-	496	-	257	239	-	-	-	הודו
959	60	899	21	32	271	-	575	-	אוסטרליה
625	319	306	21	2	283	-	-	-	קנדה
553	31	522	123	6	152	35	206	-	הולנד
547	4	543	270	6	38	77	152	-	דנמרק
28	-	28	28	-	-	-	-	-	צפון אמריקה
2,140	31	2,109	451	189	750	480	239	-	אחר
<u>147,124</u>	<u>8,196</u>	<u>138,928</u>	<u>45,009</u>	<u>4,122</u>	<u>11,387</u>	<u>10,399</u>	<u>23,998</u>	<u>44,013</u>	סך הכל

בסיסי למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר 2023								
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח								
-	1,345	220	1,642	21	1,775	5,003	214	5,217
-	206	547	697	437	1	1,888	-	1,888
-	1,186	-	1,126	32	75	2,419	226	2,645
-	224	196	817	10	30	1,277	142	1,419
-	-	-	2,083	229	122	2,434	914	3,348
-	588	-	375	480	46	1,489	289	1,778
224	2,369	6,322	8,293	4,178	6,203	27,589	19,576	47,165
-	-	1,034	269	30	2,665	3,998	33	4,031
42,116	21,385	16,951	4,324	20	96,762	181,558	94	181,652
-	-	821	793	271	1	1,886	-	1,886
-	-	-	664	711	-	1,375	-	1,375
-	770	-	752	90	57	1,669	165	1,834
-	-	-	783	5	59	847	884	1,731
-	257	96	423	18	79	873	85	958
-	204	214	105	15	175	713	10	723
-	-	-	-	-	44	44	-	44
-	245	1,354	2,080	525	106	4,310	86	4,396
42,340	28,779	27,755	25,226	7,072	108,200	239,372	22,718	262,090
סך הכל								

הלכה למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר 2023				
אגרות חוב ממשלתיות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח				
3,773	762	4,535	921	5,456
ישראל				

בסיסי למקבלי קצבה קיימים

ליום 31 בדצמבר 2023						
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	קרנות ותעודות סל	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח						
-	8	-	-	8	-	8
-	2	-	-	2	-	2
-	1	-	343	344	-	344
48,473	6,623	150	15,326	70,572	-	70,572
48,473	6,634	150	15,669	70,926	-	70,926
סך הכל						

1. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקרן

הפעלת קרן פנסיה דורשת עמידה בכללי פעילות ודיווח שנקבעו בחוקים ובתקנות. חוק הפיקוח מעניק סמכויות שונות ואמצעי אכיפה מגוונים לממונה לרבות סעיפי עונשין במקרה של אי עמידה בכללים והנחיות.

הקרן פועלת בתחום שוק ההון והחיסכון ארוך הטווח, בהם מתבצעת פעילות השקעה לצד פעילות מול העמיתים החוסכים בקליטת הפקדות, תשלומים וזיכויים ברווחים. פעילות זו חושפת את הקרן לסיכונים תפעוליים ולסיכונים הנובעים משינויי פסיקה וחקיקה כלליים ובתחום הפעילות הספציפי של הקרן.

אי לכך פועלת הקרן בהתאם לנהלים מסודרים שגיבשה להסדרת התהליכים השונים בקרן, לרבות ביצוע בקורות ומעקב שוטף אחר הפעילות. כמו כן, מלווה את פעילות הקרן יועץ משפטי ומנהל סיכונים.

הסיכון התפעולי שלוב בכלל הפעילויות, המוצרים, המערכות ותהליכי העבודה המבוצעים בחברה. לפיכך, קיימת חשיבות למודעות ולניהול הסיכון התפעולי בכל הרמות.

האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלים בדרגות הניהול השונות בחברה, בתמיכה מקצועית של אגף ניהול סיכונים המופקד על הכוונה מתודולוגית ויישום המדיניות בראיית על. חלק מהסיכונים התפעוליים מנוהלים על-ידי גורמי בקרה נוספים, כגון מנהל אגף SOX, אכיפה וציות, אחראי אבטחת מידע ואחראי היערכות לשעת משבר.

החברה בוחנת באופן שוטף את החשיפה לסיכונים תפעוליים ונוקטת באמצעים להפחתת רמתם. אגף ניהול סיכונים מבצע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים, תוך שימת דגש מיוחד על סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיים מידע וסייבר וסיכונים המשכיות עסקית.

אופי הפעילות, המבנה הארגוני ומדרג הסמכויות המייחדים את החברה וכן היקף הכספים המנוהלים על ידה, חושפים אותה גם לאפשרות של הונאות ומעילות מצד גורמים בתוך החברה וגורמים מחוץ לחברה. החברה הגדירה מדיניות הכוללת מסגרת עבודה שיטתית למניעה, איתור, דיווח ותגובה מצמצמת נזקים לאירועי מעילות והונאות. עיקרי המדיניות באים לידי ביטוי בנהלי העבודה של החברה, בתהליכי העבודה בפועל ובקוד האתי, שמטרתו להנחות את עובדי החברה בנושאי התנהגות, משמעת ואתיקה בעבודה.

בהתייחס לסיכונים משפטיים, כולל סיכונים ציות, היועצת המשפטית של החברה אחראית לניהול הסיכון המשפטי, מסתייעת במידת הצורך ביועץ משפטי חיצוני ומעניקה תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות החברה. במסגרת זו, ניהול השוטף של הסיכון המשפטי מתבטא בעיקר במתן ייעוץ משפטי שוטף לאורגנים המוסמכים בחברה בנושאים השונים הכרוכים בפעילות החברה, בהכנת מסמכי התקשרות ופוליסות ביטוח, בניהול הידע המשפטי בחברה, ובכלל זה עדכון הגורמים הרלבנטיים בשינוי הוראות דין ורגולציה לסוגיהם, אשר יש להם השלכה על עבודת החברה, בהתאמת מערך ההסכמים והנהלים לשינויים אלה ובעדכונים שוטפים של מערכות ההסכמים והמסמכים שבשימוש החברה, ובריכוז התביעות הייצוגיות נגד החברה והפיקוח על הגורמים המקצועיים המטפלים בהן מטעם החברה.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא אחר דרישות החוק פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה, המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציית להוראות הרלוונטיות להם. בינואר 2012 החברה אימצה תכנית אכיפה, במסגרת יישום הוראות חוק הגברת האכיפה בשוק ההון, המתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005, ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ופיקוחו על ביצועה.

בהתאם להוראות צו איסור הלבנת הון שנכנס לתוקפו במרץ 2018 וחוזר גופים מוסדיים 2018-9-2 בנושא ניהול סיכונים הלבנת הון מפברואר 2018. החברה קבעה מדיניות ניהול סיכונים בנושא ומינתה אחראי למילוי חובות, בהתאם לדרישות הרגולציה, באופן ושיטתי קיומה של תשתית ארגונית מתאימה ואמצעים להפחתת הסיכון. כמו כן, החברה גיבשה נהלים ליישום מדיניות ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, ועדכנה נהלים רלוונטיים, כך שיתייחסו, בין היתר, להליך של זיהוי והכרת הלקוח, לסיווג של חשבון בסיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור, לקיום בקרה שוטפת, לניהול רישומים ולדיווח. בנוסף, החברה אימצה גישה מבוססת סיכון, על מנת לזהות, להעריך ולהתמודד באפקטיביות עם סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, במסגרתה בוצע סקר לזיהוי והערכה של סיכונים הלבנת הון ומימון הטרור בפעילויות השונות.

מערך טכנולוגיית המידע הוא מרכיב מרכזי בתפעול ובניהול התקין של החברה. דירקטוריון החברה אישר מסמך מדיניות בנושא ניהול טכנולוגיות המידע.

בחינת סיכוני ה-IT מתבצעת באופן שוטף, הן ברמת תהליכי ה-IT המהותיים המנוהלים בחברה והן ברמת מערכות המידע והתשתיות. הטיפול בסיכונים הנובעים מתהליכי IT מהותיים מבוצע כחלק מתפישת הבקרה המיושמת בהראל המשמר מחשבים, בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 9-4-2010 בנושא "ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים". אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי להערכת ההשפעה הפוטנציאלית של סיכוני טכנולוגיות המידע על תהליכי הליבה בחברה.

החברה חשופה בפעילותה לסיכון סייבר אשר עלול לנבוע משימוש לא מורשה בזהות, הפרעה לפעילות על ידי פגיעה בפעילות הרשת או השבתת שירותים, פגיעה במערכות, גניבה של נכסים דיגיטליים, החדרה של קודים או תוכנות זדוניות, חדירה למערכת או חשיפת מידע. תפישת ההגנה של החברה בניהול סיכוני סייבר ואבטחת מידע בנויה על שלוש שכבות: שכבת הגנה טכנולוגית, שכבת טיפול באירועים ושכבת רגולציה, ארגון ושיטות. בנוסף להיערכות תפעולית, החברה רכשה כיסוי ביטוחי כנגד פשעי מחשב, בכללם אירועי סייבר. ביום 31 באוגוסט 2016 פורסם חוזר גופים מוסדיים 14-9-2016 בנושא "ניהול סיכוני סייבר בגופים מוסדיים". החוזר מגדיר עקרונות לניהול סיכוני סייבר בגוף מוסדי ומחייב לנהל סיכונים אלו. ההוראה מתייחסת, בין היתר, לנושאים הבאים: ממשל תאגידי- תפקידים ותחומי אחריות, הערכת סיכונים, הגנת סייבר, ניטור ובקרה, אבטחת מערכות, תקשורת ותפעול, ניהול משתמשים והרשאות, מיקור חוץ, שירותי מחשב בענן, אבטחה פיסית וסיבית, אבטחת ערוצי קשר עם לקוחות וגורמים חיצוניים.

בהתייחס לסיכוני אבטחת מידע וסייבר, ובהתאמה לחוזר בנושא "ניהול סיכוני סייבר בגופים מוסדיים", הדירקטוריונים של הגופים המוסדיים בחברה אימצו ואישרו מדיניות בנושא ניהול סיכוני סייבר. אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי על חשיפות החברה לסיכוני סייבר.

בהתאמה לחוזר גופים מוסדיים 19-9-2018 בנושא מיקור חוץ מיוני 2018, החברה קבעה מדיניות וגיבשה נוהלי עבודה, הכוללים בין היתר קווים מנחים וקריטריונים לקביעתה של פעילות כמהותית, עקרונות להתקשרות בהסכם למיקור חוץ ומנגנוני פיקוח, מעקב ובקרה אפקטיביים על פעילויות מהותיות שהוצאו למיקור חוץ.

היערכות הנהלת החברה להמשך פעילות בעת משבר (DRP) והמשכיות עסקית מתבצעת בשני מישורים: הערכות לנפילת מערכות המחשב והערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים. בנוסף, מתבצעים תרגולים במסגרת הנהלת החברה לאירוע משבית (קטסטרופלי), בו מתורגלים תהליכים לוגיסטיים נבחרים ומופעלות תוכנות ומערכות מרכזיות מהאתר החלופי.

בהתאם לתקנות קופות גמל, החברה המנהלת של הקרן כלולה במסגרת ביטוח אחריות מקצועית בקשר עם פעילות ההשקעה שלה, לכיסוי חבותה בשל מעשה או מחדל רשלני כלפי עמיתה וכן ביטוח לכיסוי הונאות ומעילה באמון של עובדיה כלפי העמיתים בסכום כולל שלא יפחת מהסכומים המפורטים בתקנה 4 לתקנות השקעות משותפות בנאמנות (הון עצמי וביטוח של מנהל קרן ונאמן ותנאי כשירות של דירקטורים וחברי ועדת השקעות), התשנ"ו-1995, ובתנאים הקבועים בתקנה האמורה לרבות השתתפות עצמית.

כמו כן חשופה הקופה לסיכונים דמוגרפיים, סיכוני חיתום וסיכוני קטסטרופה. לחברה מדיניות לניהול סיכונים ביטוחיים שנועדה לתמוך בשמירה על היציבות והאיזון האקטוארי של קרנות הפנסיה. הקרנות שבניהול החברה פועלות על פי תקנון שאושר על ידי המפקח ועל ידי דירקטוריון החברה, המבוסס על ביטוח הדדי וכולל מנגנון איזון דמוגרפי המתבצע אחת לרבעון ומנגנון איזון אקטוארי המתבצע אחת לשנה. ניהול הסיכונים הביטוחיים מושפע, בין היתר, מרכישת ביטוח משנה למקרה קטסטרופה, מתהליך החיתום (קבלת מבטחים וקביעת התנאים להם) ומההקפדה של קרן הפנסיה לשלם רק בהתאם לתקנונה ובאופן שוויוני וזהה לכולם.

למידע נוסף, ראה דיון בגורמי סיכון בדוח תאור עסקי החברה בחלק ג' סעיף 3.12 של החברה המנהלת וביאור 19, התחייבויות והתקשרויות תלויות בדוח הכספי של קרן הפנסיה.

ז. גורמי סיכון על פי טיבם

בטבלה להלן מוצגים גורמי הסיכון על פי טיבם - סיכוני מקרו, סיכונים ענפיים, סיכונים גיאוגרפיים ככל שישנם וסיכונים מיוחדים לקרן, אשר דורגו, בהתאם להערכות סובייקטיביות איכותיות של הנהלת החברה המנהלת של הקרן בהתחשב בהיקף ובמאפייני פעילותה נכון לתאריך הדוח, בקטגוריות על פי השפעתם, ככל שניתן לגבי כל גורם סיכון, על קרן הפנסיה - השפעה גדולה, בינונית וקטנה.

השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	גורמי סיכון	
		✓ ✓ ✓	סיכוני שוק סיכוני אשראי האטה כלכלית בישראל סיכון מחירי נכסים אחרים	סיכוני מקרו
✓	✓ ✓ ✓ ✓ ✓	✓	שינויים רגולטורים תקדימים משפטיים קטסטרופה: טרור ו/או מלחמה רעידת אדמה או אסון טבע גדול אחר בישראל קריסת מבטח משנה של החברה סיכון נזילות סיכונים דמוגרפיים	סיכונים ענפיים

6. ביטוח משנה

לחברה קיים הסכם ביטוח משנה חדש לפיו ישתתף מבטח המשנה ב-90% מעלות התביעות.
למידע נוסף, ראה ביאור 14 - ביטוח משנה בדוחות כספיים של הקרן.

7. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו

רואה החשבון לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בחוות דעתו.

8. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי

א. בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2023 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

דודי ליידנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 27 במרס 2024

הצהרה (certification)

אני, דודי ליידנר מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל פנסיה כללית (להלן: "קרן הפנסיה") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

דודי ליידנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל פנסיה כללית (להלן: "קרן הפנסיה") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של הראל פנסיה כללית (להלן: "קרן הפנסיה") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2023, הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון :	ניר כהן	_____
מנכ"ל :	דודי לידנר	_____
סמנכ"ל כספים :	רם גבל	_____

תאריך אישור הדוח : 27 במרס 2024

הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית

בניהול

הראל פנסיה וגמל בע"מ

דוחות כספיים

ליום

31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

2	דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים
6	דוח על המצב הכספי
7	דוח הכנסות והוצאות
8	דוח תנועה בקרן פנסיה
9	ביאור 1 - כללי
10	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית
14	ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה
15	ביאור 4 - נכסי חוב סחירים
16	ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים
17	ביאור 6 - מניות
18	ביאור 7 - השקעות אחרות
19	ביאור 8 - נדל"ן להשקעה
21	ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות
21	ביאור 10 - התחייבויות למקבלי קצבאות
22	ביאור 11 - עודף (גירעון) אקטוארי
23	ביאור 12 - דמי ניהול
24	ביאור 13 - הוצאות ישירות
28	ביאור 14 - ביטוח משנה
28	ביאור 15 - תשואות הקרן
29	ביאור 16 - העברות כספים בין מסלולי השקעה
29	ביאור 17 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים
30	ביאור 18 - מסים
30	ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית המנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של הראל פנסיה כללית- קרן פנסיה חדשה כללית (להלן- "הקרן") המנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן- "החברה המנהלת") לימים 31 בדצמבר 2023 ו- 2022 ואת דוחות ההכנסות וההוצאות ואת הדוחות על התנועה בקרן לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן- "החברה המנהלת"). אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הקרן לימים 31 בדצמבר 2023 ו- 2022 ואת תוצאות פעולותיה ואת התנועה בקרן לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון החברה המנהלת ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגביהם היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעותנו חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

התחייבויות פנסיוניות למקבלי קצבה

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023 כוללים התחייבויות למקבלי קצבה בסך 307,960 אלפי ש"ח. כמתואר בביאור 2.ג. לדוחות הכספיים, יתרת התחייבויות הקרן כלפי מקבלי קצבה קיימים ופנסיונרים מחושבות כערך הנוכחי של סך תשלומי הפנסיה העתידיים הצפויים להיות משולמים לכל אחת מהקבוצות האמורות אשר מהווים לפי שיעורי תשואות הנכסים המושקעים כנגד ההתחייבויות לכל קבוצה. ההיוון למקבלי קצבה קיימים ולפנסיונרים מחושב לפי תשואה בניכוי דמי ניהול. בהתאם להוראות הממונה על שוק

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

ההון, ביטוח וחיסכון, שיעור התשואה שנלקח לצורך חישוב ההתחייבויות נקבע לפי וקטור ריביות שמפרסמת חברה המספקת ציטוט ריביות בגין ההשקעות החופשיות.

בביאור 10 בדבר התחייבויות למקבלי קצבה, כלולות התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR- incurred but not reported) ותביעות תלויות. התחייבויות אלו הן בגין התחייבויות הקרן לתשלומי פנסיה למקרי נכות ומוות אשר אירעו עד למועד הדוח ולא דווחו לקרן עד לאותו מועד או טרם התקבלה החלטה בגינם. ההתחייבות הנ"ל נקבעה על ידי האקטואר הממונה של הקרן.

ההתחייבויות הפנסיוניות חושבו בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון על בסיס הנחות שפורסמו בחוזר פנסיה 6-3-2017 דרך חישוב המאזן האקטוארי ומקדמי התקנון של קרן פנסיה וכן מודל שיפור התמורות כמפורט בחוזר 18-9-2022 אשר מפרט הנחות ברירת מחדל לפיהן יחשבו קרנות הפנסיה את ההתחייבויות הפנסיוניות.

שינוי בהנחות ברירת מחדל, כגון שיעורי ריבית להיוון, שיעורי תמורתה ושיעורי החלמה לנכים ואופן יישומם בחישובים האקטואריים, עשויים להשפיע מהותית על מדידת ההתחייבויות למקבלי קצבה. לפיכך, קבענו כי המדידה של התחייבויות הפנסיוניות למקבלי קצבה הינה עניין מפתח בביקורת.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

נהלי הביקורת העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה כללו את הנהלים הבאים:

- בחנו את העיצוב, היישום והאפקטיביות התפעולית של בקורות מפתח פנימיות בקשר עם תהליך הערכת ההתחייבויות הפנסיוניות למקבלי קצבה לרבות בקורות על שלמות ומהימנות זרימת הנתונים לאקטואר.
- בחנו, תוך הסתייעות באקטוארים מומחים מטעמנו, את מתודולוגיית חישוב ההתחייבויות הפנסיוניות למקבלי קצבה ואת העקביות בישומה.
- בחנו, תוך הסתייעות באקטוארים מומחים מטעמנו, את התאמת הנחות בסיס מסוימות בתחשיבי הקרן, כגון שיעור ההיוון, הנחות תמורתה ושיעורי החלמה לנכים - להנחות ברירת המחדל כפי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון וכן לנתוני שוק.
- קיבלנו את דוח האקטואר ובחנו התאמה בין נתונים מסוימים בדוח זה לבין נתוני הדוחות הכספיים.
- יישמנו נהלים אנליטיים לבחינת סבירות ההתחייבויות הפנסיוניות למקבלי קצבה.
- יישמנו נהלים אנליטיים לבחינת סבירות התנועה בעודף האקטוארי.

מדידת שווי הוון של השקעות פיננסיות לא סחירות

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

כמתואר בביאורים 5, 6 ו-7 לדוחות הכספיים, יתרת נכסי חוב שאינם סחירים, מניות לא סחירות והשקעות אחרות שאינן סחירות ליום 31 בדצמבר 2023 מסתכמות ל-434,542 אלפי ש"ח, 58,486 אלפי ש"ח ו-295,904 אלפי ש"ח, בהתאמה.

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוון נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעו על ידי חברת מרווח הוון בע"מ.

השווי ההוגן של השקעות במניות שאינן סחירות מבוסס בעיקרו על הערכות שווי חיצוניות, ובקרנות השקעה וגידור מבוסס בעיקרו על השווי ההוגן של נכסי הבסיס או הערכות שווי ונקבע בהתאם לדיווחים של הקרן. טכניקות הערכות שווי הינן סובייקטיביות באופיין ומשלבות הנחות שונות ושימוש באומדנים המשפיעים באופן משמעותי על השווי ההוגן.

בחלק מההשקעות הלא סחירות כגון מניות שאינן סחירות וקרנות השקעה, אי הוודאות המובנית במדידת השווי ההוגן גבוהה, מאחר ומדידה זו כוללת נתונים אשר אינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

לשינויים באומדנים, בהנחות או בהערכות בהם נעשה שימוש במסגרת הערכות השווי עשויה להיות השפעה משמעותית על קביעת השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים.

בשל אי הוודאות המובנית ביחס לאומדנים, ההנחות וההערכות כאמור לעיל, זיהינו את הביקורת ביחס למדידת השווי ההוגן של ההשקעות הפיננסיות הלא סחירות כעניין מפתח בביקורת.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

נהלי הביקורת העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה כללו את הנהלים הבאים:

- בחנו את העיצוב, היישום והאפקטיביות התפעולית של בקורות מפתח פנימיות בקשר עם תהליך קביעת השווי ההוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות.
- בחנו את המתודולוגיה למדידת השווי ההוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות המיושמת בדוחות הקרן.
- ערכנו בירורים מול אנשי הכספים וגורמים באגף ההשקעות לצורך השגת הבנה ביחס לעסקאות, התפתחויות, ושערוכים מהותיים לתקופה וכן לגבי שינויים מהותיים, ככל שחלו, בנתונים, בהנחות ובמודלים בהשוואה לאלו ששימשו בשנה הקודמת.
- ביצענו בחינה מדגמית של השווי בדוחות הכספיים של ההשקעות פיננסיות שאינן סחירות אל מול הערכות השווי שהתקבלו ממומחים חיצוניים, אל מול ציטוטי חברת מרווח הוגן בע"מ ואל מול הדוחות הכספיים ודיווחי קרנות ההשקעה לפי העניין.
- ביצענו בחינה מדגמית של מסד הנתונים ששימש לצורך קבלת ציטוט ממרווח הוגן אל מול הסכמי הלוואות.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקרן ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) והדוח שלנו מיום 27 במרס 2024 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקרן.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2024

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

**דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית
בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי**

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הראל פנסיה כללית – קרן פנסיה חדשה כללית (להלן – "הקרן") ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקרן ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקרן בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקרן. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קרן פנסיה הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. בקרה פנימית על דיווח כספי של קרן פנסיה כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקרן (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקרן נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה המנהלת ובכפוף לכללים ולהוראות החלים על פי דין; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקרן, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקרן ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקרן לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 והדוח שלנו, מיום 27 במרס 2024, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2024

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
רכוש שוטף			
208,663	303,653		מזומנים ושווי מזומנים
84,394	50,473	3	חייבים ויתרות חובה
293,057	354,126		
השקעות פיננסיות			
769,938	968,227	4	נכסי חוב סחירים
419,473	434,542	5	נכסי חוב שאינם סחירים
462,195	583,475	6	מניות
735,531	1,500,448	7	השקעות אחרות
2,387,137	3,486,692		סך כל השקעות פיננסיות
7,996	6,054	8	נדל"ן להשקעה
39,470	69,580		נכסי ביטוח משנה
2,727,660	3,916,452		סך כל הנכסים
58,896	41,210	9	זכאים ויתרות זכות
		10	התחייבויות פנסיוניות:
1,439,344	2,398,568		התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
991,257	1,162,705		התחייבויות לעמיתים מבוטחים
2,430,601	3,561,273		התחייבויות לעמיתים שאינם מבוטחים
			סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
74,643	64,639		התחייבויות למקבלי קצבה:
162,374	243,321		התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
237,017	307,960		התחייבויות לפנסיונרים
			סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
		11	עודף (גירעון) אקטוארי:
1,681	5,858		עודף אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
(535)	151		עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
1,146	6,009		סך כל עודף אקטוארי
2,668,764	3,875,242		סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
2,727,660	3,916,452		סך כל ההתחייבויות
רם גבל סמנכ"ל כספים		דודי לייזנר מנכ"ל	
		ניר כהן יו"ר הדירקטוריון	

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 27 במרס 2024
הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	ביאור
הכנסות (הפסדים)			
(2,075)	5,981	14,090	ממזומנים ושווי מזומנים
מהשקעות:			
36,351	(82,464)	37,995	מנכסי חוב סחירים
14,418	(6,338)	27,341	מנכסי חוב שאינם סחירים
109,194	(53,345)	22,291	ממניות
87,372	(76,897)	213,886	מהשקעות אחרות
666	750	424	מנדל"ן להשקעה
248,001	(218,294)	301,937	סך כל ההכנסות (הפסדים) מהשקעות
2,910	(454)	234	הכנסות (הפסדים) אחרים
248,836	(212,767)	316,261	סך כל ההכנסות (הפסדים)
הוצאות			
10,190	13,168	15,242	12 דמי ניהול
3,161	4,207	5,780	13 הוצאות ישירות
1,301	1,861	1,843	18 מסים
14,652	19,236	22,865	סך כל ההוצאות
234,184	(232,003)	293,396	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,665,241	2,253,640	2,668,764	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות ליום 1 בינואר של השנה
			תקבולים:
402,201	623,462	750,837	תקבולים מדמי גמולים
25	31	57	תקבולים מדמי סליקה
(13,852)	(23,179)	(32,952)	חלקם של מבטחי משנה בתקבולים מדמי גמולים
388,374	600,314	717,942	סך כל התקבולים, נטו
			תשלומים:
			תשלומים למקבלי קצבה קיימים
4,069	4,244	4,352	תשלומי פנסיית זקנה
235	287	653	תשלומי פנסיית נכות
599	624	690	תשלומי פנסיית שאירים
			תשלומים לפנסיונרים
4,216	6,345	7,838	תשלומי פנסיית זקנה
1,419	1,986	3,456	תשלומי פנסיית נכות
864	1,211	1,608	תשלומי פנסיית שאירים
			תשלומים אחרים
12,955	15,005	22,685	פדיונות
11,345	23,960	41,240	חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות
13,012	5,742	42	סך כל התשלומים, נטו
			העברות צבירה לקרן
34,094	120,914	250,641	העברות מחברות ביטוח
33,526	63,610	139,190	העברות מקרנות פנסיה חדשות
9,934	16,039	15,406	העברות מקופות גמל
			העברות צבירה מהקרן
14,751	15,928	8,892	העברות לחברות ביטוח
106,098	112,061	174,004	העברות לקרנות פנסיה חדשות
33,428	20,019	27,159	העברות לקופות גמל
(76,723)	52,555	195,182	העברות צבירה, נטו
55,576	-	-	קבלת נכסים נטו מקרן פנסיה *
234,184	(232,003)	293,396	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
2,253,640	2,668,764	3,875,242	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות ליום 31 בדצמבר של השנה

* ראה ביאור 1.א.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

א. הראל פנסיה כללית - הקרן

הראל פנסיה כללית (להלן - הקרן), הינה קרן חדשה כללית כמשמעותה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות הגמל), התשס"ה-2005 (להלן - חוק הפיקוח).

ביום 1 באוקטובר 2021 מוזגה קרן הפנסיה פסגות פנסיה כללית (להלן: קרן הפנסיה פסגות כללית) לקרן וקרן הפנסיה פסגות כללית חדלה מלהתקיים.

בהתאם, התקנון המסדיר את הזכויות והחובות של עמיתים אשר היו ערב המיזוג עמיתים בקרן הפנסיה פסגות כללית הוא התקנון של הקרן הראל פנסיה.

העברת הזכויות כאמור התבצעה בדרך של העברת נכסים וכתוצאה מהמיזוג לא היתה פגיעה בעמיתי הקרן המתמזגת, למעט שינוי במח"מ הנכסים, ולא נוצרו נכסים או רווחים לחברה המנהלת של הקרן.

רשות שוק ההון פרסמה הוראות והנחיות לניהול קרן חדשה כללית בה יופקדו דמי גמולים משכר העולה על פעמיים השכר הממוצע במשק והפקדות חד פעמיות, ושאינה זכאית לאגרות חוב מיועדות.

להלן שמות אפיקי ההשקעה הקיימים בקרן ליום 31 בדצמבר 2023:

מספר אוצר	שם אפיק השקעה
2164	כללי
13684	הלכה (החל מאוקטובר 2021)
13278	מניות (החל מאוקטובר 2020)
13279	שקלי טווח קצר (החל מאוקטובר 2020)
13424	מחקה מדד S&P 500 (החל ממרס 2021)
14192	עוקב מדדים גמיש (החל מינואר 2023)
14193	משולב סחיר (החל מינואר 2023)
14194	קיימות (החל מינואר 2023)
9862	גילאי 50 ומטה
9858	גילאי 50 עד 60
9856	גילאי 60 ומעלה
12140	בסיסי למקבלי קצבה
13685	הלכה למקבלי קצבה (החל מאוקטובר 2021)
2204	בסיסי למקבלי קצבה קיימים (לשעבר - בסיסי למקבלי קצבה)

ב. החברה המנהלת

הקופה מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - החברה המנהלת), חברה בבעלות מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - הראל השקעות).

קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין קרן הפנסיה ונכסיה. נתוני החברה המנהלת מוצגים בדוחות כספיים נפרדים בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ג. מדיניות ההשקעה

השקעות הקרן מבוצעות על-פי מדיניות ההשקעות הכוללת שנקבעת על-ידי הדירקטוריון וועדת ההשקעות בחברה המנהלת ובכפוף לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), תשע"ב-2012 ולהנחיות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ד. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה, וכן הסלמה ביטחונית כתוצאה מפעילות החות"ים בתימן וניסיונותיהם החוזרים ונשנים לפגוע בבטיחות נתבי השיט בים האדום.

בחודשים הראשונים השפעת המלחמה על המשק הישראלי ועל שוק ההון הייתה ניכרת והתבטאה, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ואירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ד. מלחמת "חרבות ברזל" (המשך)

צעדים אלה כמו גם גיוס המילואים הנרחב, פינוי מאות אלפי תושבים מאזור עוטף עזה והדרום ומיישובי גבול הצפון, הביאו לצמצום הפעילות במשק ולירידה בפעילות הכלכלית, וכן לתנודתיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול מטבעות זרים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. חברת הדירוג מודייס הודיעה בתחילת חודש פברואר 2024 על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל לרמה A2 (מרמה של A1) ואף הוסיפה להורדת הדירוג "תחזית שלילית". פיץ' העבירה את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית.

המלחמה גרמה לעלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון, דבר העשוי לגרום לקיטון בהתחייבויות הפנסיוניות. מנגד, לעלייה של עקום הריבית ולירידות בשוקי ההון עשויה להיות השפעה שלילית על שוויים של הנכסים הפיננסיים ונכסים אחרים באופן שעשוי להפחית את ההשפעה האמורה לעיל. יש לציין כי המידע המתואר לעיל אינו מהווה הערכה לגבי תוצאותיה הכספיות של הקרן.

בנוסף, אירועי המלחמה הגדילו את כמות התביעות בקרן. אך, מאחר ולקרן קיים הסכם ביטוח משנה, השפעת תביעות אלו על האיזון האקטוארי בקרן אינה משמעותית.

ה. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) הקרן - הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית שאינה זכאית לאגרות חוב מיועדות או הבטחה להשלמת תשואה המנוהלת על ידי החברה המנהלת.
- (2) החברה המנהלת - הראל פנסיה וגמל בע"מ.
- (3) הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה הזכאית לאגרות חוב מיועדות או הבטחה להשלמת תשואה, לעמיתים חדשים המצטרפים מחודש ינואר 1995, המנוהלת על ידי החברה המנהלת.
- (4) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (5) רשות שוק ההון - רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (6) צדדים קשורים ובעלי עניין - כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012, ובקודקס הרגולציה פרק 4 – ניהול נכסי השקעה.
- (7) חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.
- (8) מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

הדוחות הכספיים של הקרן ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), בהתאם לחוק הפיקוח ובהתאם להוראות הגילוי והדיווח שנקבעו על ידי הממונה בפרק דין וחשבון לציבור שבקודקס הרגולציה. המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלה על ידי הקרן. הדוחות הכספיים של הקרן אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 27 במרץ 2024.

א. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים של הקרן מוצגים בש"ח שהינו מטבע הפעילות של הקרן, ומעוגלים לאלף הקרוב, למעט אם צוין אחרת. הש"ח הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הקרן.

ב. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של הקרן נערכו על בסיס העלות ההיסטורית למעט נכסים והתחייבויות הנמדדים בשווי הוגן (ראה ג' להלן)

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. בסיס הערכת נכסים והתחייבויות

הנכסים בדוח על המצב הכספי מוצגים ונמדדים כלהלן:

- (1) מזומנים ושווי מזומנים - סעיף זה כולל יתרות ופקדונות בבנקים ובמוסדות כספיים שהופקדו לתקופה מקורית שאינה עולה על שלושה חודשים, ואשר אינם מוגבלים מבחינת משיכה או שימוש. מזומנים ושווי מזומנים כוללים ריבית שנצברה למועד הדיווח.
 - (2) ניירות ערך סחירים בארץ - השער הידוע האחרון שפורסם בבורסה נכון למועד הדיווח.
 - (3) ניירות ערך סחירים בחו"ל - לפי השער הידוע הקובע שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בשנת הדיווח שנתקיים בבורסה בחו"ל או בשוק מוסדר בו הוא נסחר ולפי שערי החליפין היציגים למועד הדיווח.
 - (4) השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים וכן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בעלות מתואמת, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי ביאור בלבד (אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות) חלקם משוערכים לפי שווי הוגן המחושב לפי מודל המבוסס על תזרימי מזומנים, כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ-החברה המספקת ציטוטי מחירים ושיעורי ריביות ביחס לדירוגי הסיכון השונים לגופים מוסדיים לשם שיערוך נכסי חוב לא סחירים (להלן: "החברה המצטטת") וחלקם משוערכים על פי ציטוטי שערים על ידי החברה המצטטת. המודל של החברה המצטטת מתבסס על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר.
 - (5) השקעות בלתי סחירות בקרנות הון סיכון ובקרנות השקעה - לפי שווי ההוגן של ההשקעות על בסיס הדיווח שהתקבל לאחרונה לפני מועד הדיווח, בהתאם לדיווחים של הקרן או של מוסד פיננסי מוכר, שמתקבלים אחת לשנה לפחות.
 - (6) חוזים עתידיים ועסקאות החלפה לא סחירים-ההשקעה מוצגת ע"פ שוויה ההוגן כהפרש בין השווי המהווה של הנכס העתידי בקיזוז ההתחייבות העתידית בגין העסקה. יתרת זכות הנובעת מעודף ההתחייבויות העתידיות על הנכסים העתידיים מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות. בטחונות בגין חוזים עתידיים לא סחירים מסווגים לסעיף חייבים/זכאים.
 - (7) יחידות בקרן להשקעה משותפת בנאמנות - לפי השער הקובע שפורסם שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בבורסה או בשוק מוסדר בו הוא נסחר.
 - (8) אופציות וכתבי אופציות בלתי סחירים-לפי תחשיב כלכלי המבוסס על מודל Black&Scholes. יתרת זכות הנובעת מהתחייבויות בגין אופציות מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות.
 - (9) אגרות חוב להמרה ופקדונות מובנים אשר משובצים בהם נגזרים פיננסיים נוספים, ואשר התשואה בגינם תלויה בתשואת תיקי נכסים, במדדי מניות, שערי ריבית וכד' והינן בלתי סחירות מוצגות בהתאם לציטוט המתקבל מהחברה המצטטת, או מגורם אחר, לפי העניין.
 - (10) מניה לא סחירה - בהתאם להערכת מומחה שתתקבל אחת לשנה לפחות.
 - (11) נדל"ן להשקעה - לפי שווי הוגן על בסיס הערכת שמאי נדל"ן המבוצעת לכל הפחות אחת לשנה, למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה.
 - (12) דיבידנד לקבל - דיבידנד שהוכרז וטרם התקבל עד למועד הדיווח - מוצג בהתאם לחלקה של הקרן בסכום שהוכרז כאמור.
 - (13) ריבית לקבל - ריבית והפרשי הצמדה של אגרות חוב סחירות לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח - מוצגת בהתאם לחלקה של הקרן בסכום האמור.
 - (14) פדיון לקבל - קרן החוב המיועדת לפדיון לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח מוצג יחד עם הנכס המתייחס בהתאם לחלקה של הקרן בסכום האמור.
 - (15) אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות - משוערכים על פי ציטוטי שערים על ידי החברה המצטטת ראה סעיף (4) לעיל.
 - (16) שערי החליפין וההצמדה:
- א. נכסים והתחייבויות במטבע חוץ, או הצמודים לו, נכללו לפי שערי החליפין היציגים שפורסמו על ידי בנק ישראל והיו תקפים למועד הדיווח.
- ב. נכסים והתחייבויות הצמודים למדד המחירים לצרכן נכללו לפי המדד המתאים לגבי כל נכס או התחייבות צמודים.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. בסיס הערכת נכסים והתחייבויות (המשך)

(16) שערי החליפין וההצמדה: (המשך)

ג. להלן פרטים על שיעורי השינוי במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין היציגים של הדולר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%
2.40	5.28	3.34
(3.27)	13.15	3.07

שיעור עליית (ירידת) מדדים נבחרים:

שיעור שינוי מדד המחירים לצרכן (לפי המדד הידוע ביום המאזן)

שיעור שינוי שער החליפין של הדולר של ארה"ב

(17) התחייבויות פנסיוניות.

א. התחייבויות הקרן מחולקות לארבע קבוצות:

התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה במסלולים מקיפים - עמית במסלול מקיף הינו מי שקיימת בגינו יתרה צבורה במועד הדוח ונמצא באחד ממסלולי הביטוח המקיפים, המספקים כיסוי ביטוחי (נכות ושארים) למבוטח הפעיל, והעמית אינו מקבל קצבת זקנה מהקרן.

התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה במסלול יסוד - עמית במסלול יסוד הינו מי שקיימת בגינו יתרה צבורה במועד הדוח, והעמית אינו נמצא במסלול מקיף ואינו עמית מקבל קצבת זקנה מהקרן.

התחייבויות למקבלי קצבה קיים - מקבל קצבה שהיה זכאי לקבל קצבה מהקרן לפני 1 בינואר, 2018.

התחייבויות למקבלי קצבה - מקבל קצבה שהיה זכאי לקבל קצבה מהקרן לאחר 1 בינואר, 2018.

ב. קרן הפנסיה הינה מסוג "תשואה". התחייבויות הקרן כלפי כל אחת משתי קבוצות העמיתים שאינם מקבלי קצבה, שווים לסך היתרות הצבורות שלהם.

התחייבויות הקרן כלפי כל אחת משתי קבוצות מקבלי קצבה, מחושבת כערך הנוכחי של סך תשלומי הפנסיה העתידיים הצפויים להיות משולמים, אשר מהווים לפי שיעור תשואות הנכסים המושקעים כנגד ההתחייבות. ההיוון מחושב לפי תשואה בניכוי דמי ניהול.

בהתאם להוראות, שיעור התשואה נקבע לפי וקטור ריביות שמפרסמת חברה המספקת ציטוט ריביות בגין ההשקעות החופשיות. בהתאם להבהרה שהתקבלה מחברת מרווח הוגן בינואר 2023, הומרו ערכי הריבית הרציפה לריבית בדידה טרם השימוש בהיוון.

ג. בתום כל רבעון עורכת הקרן מאזן אקטוארי אשר קובע עודף או גירעון דמוגרפי לעמיתים במסלול יסוד ובמסלולים המקיפים ולמקבלי הקצבה בקרן. הקרן מעדכנת את יתרות העמיתים, תשלומי הפנסיות והעתודות למקבלי הקצבה בהתאם לעודף או לגירעון הדמוגרפי. בנוסף, מחושב אחת לרבעון, עודף או גירעון תשואתי לכל אחת מקבוצות מקבלי הקצבה לסוגיהם אשר מעודכן בתשלום הפנסיה רק אחת לשנה.

ד. הקרן מנהלת התחשבויות נפרדת לנכסים המושקעים כנגד התחייבויותיה כלפי מקבלי קצבה.

ה. הקרן מחשבת וכוללת בשורה נפרדת בדוח על המצב הכספי שלה עתודה לתביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR- Incurred but not reported) בגין התחייבויות הקרן לתשלומי פנסיה למקרי נכות ומוות אשר אירעו עד למועד הדוח על המצב הכספי ולא דווחו לקרן עד לאותו מועד או טרם התקבלה החלטה בגינם. ההתחייבות הנ"ל נקבעת על ידי האקטואר הממונה של הקרן.

ו. הדוח נערך על פי בסיס אקטוארי לפי חוזר פנסיה 6-3-2017, דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה, אשר פורסם ביום 1 באוקטובר 2017 ומבטל את חוזר פנסיה 1-3-2013 באותו נושא מיום 30 בינואר 2013 וכן על בסיס חוזר 18-9-2022 אשר פורסם ביום 30 ביוני 2022 שמעדכן את מודל שיפורי התמותה וטבלאות תמותות פנסיונרים ואלמנים בחברות הביטוח וקרנות הפנסיה.

החוזר מפרט הנחות ברירות מחדל מעודכנות שעל בסיסן יחשבו קרנות הפנסיה את המאזן האקטוארי שלהן ובהתאם יקבעו את המקדמים הכלולים בתקנון.

כמו כן, החוזר קובע כי לפחות אחת לשלוש שנים קרן פנסיה תבדוק כל הנחה העומדת בבסיס המאזן האקטוארי ובבסיס המקדמים, ותגיש לממונה את תוצאות הבדיקות בצירוף חוות דעת של האקטואר הממונה של קרן הפנסיה על התאמת ההנחות לתוצאות הבדיקות. במהלך דצמבר 2016 החברה הגישה בהתאם להנחיית המפקח נתונים מעודכנים לצורך בחינה מחודשת של ההנחות שעל בסיסן יחשבו מאזן אקטוארי ומקדמים ובהתאם לכך חוזר 6-3-2017 עודכן.

ביאור 2- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. בסיס הערכת נכסים והתחייבויות (המשך)

(17) התחייבויות פנסיוניות (המשך)

ו. (המשך)

בנובמבר 2019, הקרן הגישה לממונה מחקר דמוגרפי נוסף בצירוף חוות דעת של אקטואר ממונה. בדצמבר 2023 במסגרת הבדיקה התלת שנתית, הגישה החברה שוב תוצאות מחקר לגבי נסיון התמונה של הקרן ובסוף מאי 2023 הגישה תוצאות לגבי נסיון הנכות. עדיין לא גובשו המלצות בשוק ההון נכון למועד עריכת הדוח.

ז. בינואר 2023 נכנס לתוקפו תקנון מעודכן בהתאם להנחות דמוגרפיות מעודכנות בחוזר 2022-9-18. באוקטובר 2020 נכנס לתוקפו תקנון מעודכן בהתאם לחוזר 2019-1-10 "עדכון מערך ההנחות בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח וקרנות פנסיה". תקנון זה הוגש עם מקדמים מעודכנים בהתאם למודל שיפורי תמותה מעודכן שנכנסו לתוקף החל מ-1 לספטמבר 2020.

בפברואר 2018 נכנס לתוקפו תקנון מעודכן בהתאם לחוזר 2016-3-4 "הוראות לעניין זכויות וחובות עמיתים בתקנון קרן פנסיה חדשה מקיפה" שמנחה לגבי תקנון תקני עבור כל קרנות הפנסיה החדשות. תקנון זה הוגש עם מקדמים מעודכנים בהתאם להנחות דמוגרפיות החדשות שפורסמו ע"י רשות שוק ההון במסגרת חוזר 2017-3-6.

ביום 29 בינואר, 2014 פורסם חוזר פנסיה 2014-3-1, הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות, והקובע בין היתר כי:

1. החל מחודש ינואר 2014 תופסק זקיפת התשואה הדמוגרפית החודשית לעמיתים שאינם מקבלי קצבה.

2. התשואה המדווחת לעמיתים שאינם מקבלי קצבה תהיה תשואת השקעות בלבד, ללא תשואה דמוגרפית.

3. חלוקת עודף או גירעון דמוגרפי לעמיתים שאינם מקבלי קצבה ולמקבלי קצבה תתבצע פעם ברבעון, בהתאם לאיזון האקטוארי המתבצע כחלק מהכנת הדוח הכספי התקופתי. היתרות הצבורות של העמיתים שאינם מקבלי קצבה והקצבאות של מקבלי הקצבה יעודכנו בהתאם מדי רבעון.

4. הקצבאות של מקבלי הקצבה יעודכנו פעם בשנה בעקבות עודף או גירעון תשואתי.

ביום 3 במאי 2017 התפרסמו חוזר פנסיה 2017-3-3 "הוראות דוח כספי לקרנות פנסיה חדשות" שמחליף את חוזר 2014-3-1 החל מ-1 בינואר 2018 וחוזר פנסיה 2017-3-1 "הוראות לניהול קרן חדשה" שמחליף את חוזר 2004-9 החל מ-1 בינואר 2018. חוזרים אלו קובעים בין היתר:

א. "מקבלי קצבה" - הגדרה נפרדת למקבלי קצבה שמועד הזכאות לקצבה הינו מחודש ינואר 2018 ואילך.

לקבוצה זו החוזר קובע חישוב התחייבות פנסיונית שונה מהאופן שהיה נהוג עד כה כך שלא ייווצר גרעון עקב פער ריביות ביציאה לקבלת קצבה.

ב. "מקבלי קצבה קיימים" - הגדרה נפרדת לקבוצת מקבלי הקצבה שמועד הזכאות לקצבה הינו לפני ינואר 2018, חישוב ההתחייבויות בגינם ימשיך לפי הכללים הקיימים.

ג. הצמדת הקצבה למדד המחירים לצרכן עבור קצבאות שהזכאות בגינן היא מינואר 2018 ואילך, תעשה אחת לשנה.

ח. הדוח האקטוארי נערך על ידי האקטוארית ענת קנטור.

נתוני ההתחייבות הפנסיונית תואמים את הדוח האקטוארי. יש לראות בדוח האקטוארי השלמה הכרחית לנתוני הדוחות הכספיים.

ד. מסים

הקרן פועלת מכוח סעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן - הפקודה), ולפיכך, הכנסות הקרן אשר אינן מעסק שקופת הגמל עוסקת בו או אינן מכל הכנסה ששולמה על ידי חבר בני אדם העוסק בעסק שהוא בשליטת קופת הגמל או שלקופת הגמל יש בו החזקה מהותית, פטורה ממס. הוצאות המסים נובעות ממסים שנוכו במקור על נכסים פיננסיים בחו"ל בתקופת הדוח, וכן מהוצאות מס בהתאם להכנסה חייבת מכוח סעיף 9(2) לפקודה, כאמור לעיל.

ה. שיטת רישום דמי גמולים, תשלומים לפנסיונרים ודמי ניהול

תוספות לקרן מדמי גמולים כוללות דמי גמולים שנגבו עד למועד המאזן.

דמי ניהול מדמי הגמולים נרשמים במועד גביית דמי הגמולים. דמי הניהול מנכסי הקרן נרשמים בתום החודש בגינו הם שולמו.

תשלומים לפנסיונרים, הכנסות והוצאות נרשמים על בסיס מצטבר.

ביאור 2- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

1. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים של הקרן, נדרשת הנהלת החברה המנהלת להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקרן, נדרשה הנהלת החברה המנהלת להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה המנהלת על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

להלן מידע בדבר האומדנים הקריטיים של הקרן ואשר קיים סיכון משמעותי ששינוי מהותי בהם עשוי לשנות באופן מהותי את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים של הקרן במהלך שנת הכספים הבאה:

1. אומדני שווי הוגן של נכסי חוב פיננסיים - השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופיקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי החברה המצטטת (ראה ג' לעיל).

2. קביעת השווי ההוגן של נדל"ן להשקעה - נדל"ן להשקעה מוצג לפי השווי ההוגן לתאריך הדיווח כאשר שינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה, השווי ההוגן נקבע על ידי מערכי שווי חיצוניים בלתי תלויים בהתאם להערכות שווי כלכליות הכוללות הנחות לגבי אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים מהנכס ואומדן שיעור היוון מתאים לתזרימי מזומנים אלה. השווי ההוגן נקבע בהתייחס לעסקאות שנעשו לאחרונה בנדל"ן בעל אופי ומיקום דומים לזה המוערך כאשר מידע זה זמין (ראה גם ביאור 8).

3. התחייבויות פנסיוניות - התחייבויות אלה מבוססות על שיטות הערכה אקטואריות ועל הערכות בדבר משתנים דמוגרפיים וכלכליים. ההערכות האקטואריות וההנחות השונות נגזרות בעיקר מניסיון העבר ומבוססות על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את מה שיקרה בעתיד. שינוי בגורמי הסיכון, בשכיחות האירועים או בחומרתם, וכן שינוי המצב המשפטי עשויים להשפיע באופן מהותי על גובה ההתחייבויות הפנסיוניות (ראה ג' לעיל).

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
896	669
29,911	28,561
1,173	1,221
404	355
44,898	11,067
7,091	8,527
21	73
84,394	50,473

ריבית ודיבידנד לקבל
צדדים קשורים
מוסדות
חובות מעסיקים
בטחונות בגין פעילות בנגזרים
חייבים בגין השקעות
אחרים
סך הכל חייבים ויתרות חובה

ביאור 4 - נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023

כללי	הלכה	מניות	שקלי	מחקה מדד	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	הלכה למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
143,967	8,612	37,533	8,052	7,587	223,077	59,043	44,014	42,340	3,773	48,473	626,551
90,480	-	4,422	-	-	141,968	49,316	22,502	27,109	-	5,115	341,222
166	-	-	-	-	250	15	10	13	-	-	454
90,646	-	4,422	-	-	142,218	49,331	22,512	27,122	-	5,115	341,676
234,613	8,612	41,955	8,052	7,587	365,295	108,374	66,526	69,462	3,773	53,588	968,227

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות:
שאינן ניתנות להמרה
שניתנות להמרה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2022

כללי	הלכה	מניות	שקלי טווח קצר	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	הלכה למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
136,357	3,867	22,964	5,736	155,968	51,770	34,951	29,876	2,692	51,462	495,643
93,889	-	2,664	-	108,351	23,450	19,532	20,017	-	5,941	273,844
180	-	-	-	234	15	10	12	-	-	451
94,069	-	2,664	-	108,585	23,465	19,542	20,029	-	5,941	274,295
230,426	3,867	25,628	5,736	264,553	75,235	54,493	49,905	2,692	57,403	769,938

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות:
שאינן ניתנות להמרה
שניתנות להמרה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023						
כללי	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
9,628	8,793	2,480	1,486	1,657	1,519	25,563
1,845	2,938	861	546	702	8	6,900
2,415	991	315	-	-	-	3,721
149,217	144,281	41,157	24,696	29,685	9,322	398,358
163,105	157,003	44,813	26,728	32,044	10,849	434,542

נכסי חוב אחרים (1)
אגרות חוב קונצרניות :
שאינן ניתנות להמרה
פקדונות בבנקים
הלוואות לעמיתים
הלוואות לאחרים
סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2022						
כללי	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
9,986	7,386	1,791	1,156	1,253	1,785	23,357
1,821	2,321	558	389	507	11	5,607
3,096	1,066	424	-	-	-	4,586
164,232	131,806	32,551	20,667	25,911	10,756	385,923
179,135	142,579	35,324	22,212	27,671	12,552	419,473

נכסי חוב אחרים (1)
אגרות חוב קונצרניות :
שאינן ניתנות להמרה
פקדונות בבנקים
הלוואות לעמיתים
הלוואות לאחרים
סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

(1) השווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים שהוצגו בעלות מתואמת :

ליום 31 בדצמבר 2023		ליום 31 בדצמבר 2022	
שוי	ערך	שוי	ערך
הוגן	בספרים	הוגן	בספרים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
637	692	780	700

הלוואות

ביאור 6 - מניות

הרכב:

ליום 31 בדצמבר 2023

כללי	מניות	משולב	קיימות	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
124,943	104,435	28	156	214,322	43,738	9,761	27,606	524,989
30,605	-	-	-	22,066	5,028	638	149	58,486
155,548	104,435	28	156	236,388	48,766	10,399	27,755	583,475

מניות סחירות

מניות לא סחירות (*)

סך הכל מניות

ליום 31 בדצמבר 2022

כללי	מניות	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
132,549	49,080	164,119	29,323	8,514	21,715	405,300
35,984	-	16,635	3,923	221	132	56,895
168,533	49,080	180,754	33,246	8,735	21,847	462,195

מניות סחירות

מניות לא סחירות (*)

סך הכל מניות

(*) השקעות הקרן בנדל"ן מחוץ לישראל מתבצעות באמצעות חברות ושותפויות מחוץ לישראל ולפיכך השקעות אלה מסווגות בסעיף מניות לא סחירות.

ביאור 7 - השקעות אחרות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר 2023

כללי	הלכה	מניות	מחקה מדד S&P 500	עוקב מדדים גמיש	משולב סחיר	קיימות	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	הלכה למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
השקעות אחרות סחירות													
120,239	-	71,870	610,054	2,182	190	231	197,240	41,719	11,387	25,226	-	150	1,080,488
קרנות סל													
27,971	-	9,373	-	-	216	-	45,998	14,032	4,122	7,072	-	-	108,784
קרנות נאמנות													
3,168	52	2,009	29	-	6	-	5,186	1,045	241	656	-	-	12,392
מכשירים נגזרים													
679	-	6	-	-	-	-	1,003	317	155	174	-	13	2,347
מוצרים מובנים													
119	41	81	-	-	-	-	197	39	9	25	22	-	533
אופציות													
152,176	93	83,339	610,083	2,182	412	231	249,624	57,152	15,914	33,153	22	163	1,204,544
השקעות אחרות שאינן סחירות													
138,402	-	701	-	-	-	-	120,754	18,031	5,935	2,437	-	5	286,265
קרנות השקעה וקרנות הון סיכון													
3,600	5	397	101	-	8	1	4,049	692	271	289	3	37	9,453
מכשירים נגזרים													
6	-	-	-	-	-	-	138	42	-	-	-	-	186
מוצרים מובנים													
142,008	5	1,098	101	-	8	1	124,941	18,765	6,206	2,726	3	42	295,904
סך הכל השקעות אחרות	98	84,437	610,184	2,182	420	232	374,565	75,917	22,120	35,879	25	205	1,500,448

ביאור 7 - השקעות אחרות (המשך)

א. ההרכב (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2022

כללי	הלכה	מניות	מחקה מדד S&P 500	גילאי 50 ומטה	גילאי 50 עד 60	גילאי 60 ומעלה	בסיסי למקבלי קצבה	הלכה למקבלי קצבה	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
השקעות אחרות										
94,039	-	32,195	157,579	117,270	20,703	7,218	15,080	-	44	444,128
30,619	-	5,691	-	33,467	7,451	3,685	5,022	-	-	85,935
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
569	-	4	-	673	108	106	89	-	5	1,554
177	23	65	-	220	39	11	28	-	-	563
125,404	23	37,955	157,579	151,630	28,301	11,020	20,219	-	49	532,180
השקעות אחרות שאינן סחירות										
121,304	-	-	-	72,648	7,597	-	48	-	7	201,604
336	4	3	-	334	89	43	54	2	21	886
255	-	-	-	392	103	44	55	-	12	861
121,895	4	3	-	73,374	7,789	87	157	2	40	203,351
247,299	27	37,958	157,579	225,004	36,090	11,107	20,376	2	89	735,531
סך הכל השקעות אחרות										

ב. מכשירים נגזרים:

להלן סכום החשיפה, נטו לנכס הבסיס, המוצג במונחי דלתא של העסקאות הפיננסיות שנעשו לתאריך הדוח הכספי:

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
383,710	449,591	מניות
9,842	11,372	מדד
(443,639)	(488,749)	מטבע זר
(116)	83	ריבית

ביאור 8 - נדל"ן להשקעה

א. הרכב ותנועה:

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023			
כללי	גילאי 50 ומטה	סה"כ	כללי	גילאי 50 ומטה	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
6,955	1,041	7,996	6,669	969	7,638	יתרה ליום 1 בינואר
2	1	3	30	2	32	רכישות ותוספות
1,993	-	1,993	-	-	-	מימושים
55	(7)	48	256	70	326	התאמת שווי הוגן
5,019	1,035	6,054	6,955	1,041	7,996	יתרה ליום 31 בדצמבר

ביאור 8 - נדל"ן להשקעה (המשך)

ב. קביעת שווי הוגן

נדל"ן להשקעה מוצג על בסיס השווי ההוגן כפי שנקבע בהערכת שווי שבוצעה על ידי מעריכי שווי חיצונים בלתי תלויים שהינם בעלי כישורים מקצועיים מוכרים וניסיון רב בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן שהוערך. הערכות שווי חיצוניות מבוצעות לפחות אחת לשנה, במועדים שונים עבור נכסים שונים בתיק הנדל"ן להשקעה. בשאר תקופות הדיווח מתבצעת בחינה פנימית, במטרה לוודא שלא חל שינוי מהותי בשווי הנכס בהתאם לפרמטרים שעל בסיסם נערכה הערכת השווי.

הערכות כאמור מסווגות לרמת שיערוך 3 בהתאם לתקינה הבינלאומית.

הערכת שווי הנדל"ן מתבססת על תזרימי המזומנים השנתיים נטו, המהווים בשיעור היוון המשקף את הסיכונים הספציפיים הגלומים בהם. כאשר קיימים בפועל הסכמי שכירות, אשר התשלומים בגינם שונים מדמי שכירות ראויים, מבוצעות התאמות בכדי לשקף את תשלומי השכירות בפועל בתקופת החוזה.

הערכות השווי מתחשבות בסוג הדיירים הנמצאים בפועל בנכס המושכר או האחראיים למילוי התחייבויות השכירות או אלה העשויים להיות במושכר לאחר השכרת מושכר פנוי, לרבות הערכה כללית לגבי מהימנות האשראי שלהם; חלוקת האחזקות בין החברה והשוכר לגבי אחזקות וביטוח הנכס; ויתרת אורך החיים הכלכלי של הנכס, באותם מקומות שבהם פרמטרים אלו רלוונטיים.

השווי ההוגן נקבע בהתאם למספר מתודולוגיות שיערוך, לרבות, גישת ההשוואה, נכסים דומים והיוון תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מהנכס. שווים של מרבית הנכסים נקבע בהתאם לאמידת תזרימי המזומנים ולגביהם מובאים בחשבון הסיכון המובנה שלהם. מרבית נכסי הנדל"ן המסחרי ונדל"ן המשרדים מהווים בשיעורי היוון שבין 5.25% ל-7.75% לנדל"ן בישראל וזאת בהתאם לרמת הסיכון המתאימה בנכס.

הערכת השווי לנדל"ן להשקעה בהקמה מבוססת על אמידת השווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה לאחר הקמתו, בניכוי הערך הנוכחי של אומדן עלויות ההקמה הצפויות לנבוע לצורך השלמתו ובניכוי רווח יזמי סביר כאשר רלוונטי, תוך התחשבות בשיעור ההיוון אשר מותאם בגין הסיכונים הרלוונטיים והמאפיינים של הנכס.

אומדן השווי ההוגן יגדל באם שיעור ההיוון של תזרימי המזומנים יקטן, ויקטן באם שיעור התפוסה יקטן. הנדל"ן להשקעה מורכב בעיקר מבנייני משרד ונדל"ן מסחרי.

לא קיימים יחסי גומלין פנימיים בין הנתונים המשמעותיים שאינם ניתנים לצפייה.

ג. להלן פרטים בדבר זכויות במקרקעין המשמשות את הקופה כנדל"ן להשקעה:

מועדי סיום תקופת החכירה בשנים	ליום 31 בדצמבר	
	2023	2022
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
בבעלות	2,608	4,650
בחכירה מהוונת (*)	3,446	3,346
2037 ואילך		

(*) מקרקעין ברחוב יגאל אלון תל אביב, שערכם בספרים, לרבות המבנה, ליום 31 דצמבר 2023 וליום 31 דצמבר 2022 הנו בסך של 1,787 אלפי ש"ח ובסך של 1,663 אלפי ש"ח בהתאמה, חכורה בחכירה מהוונת ממנהל מקרקעי ישראל ומעיריית תל-אביב עד שנת 2060 ועד שנת 2059 בהתאמה.

מקרקעין ברחוב קרית נורדאו נתניה, שערכם בספרים, לרבות המבנה, ליום 31 דצמבר 2023 וליום 31 דצמבר 2022 הנו בסך של 1,658 אלפי ש"ח ובסך של 1,683 אלפי ש"ח, חכורה בחכירה מהוונת ממנהל מקרקעי ישראל עד לשנת 2037.

ד. חלק מהמקרקעין בבעלות או בחכירה בישראל טרם נרשם על שם החברה בלשכת רישום המקרקעין לרוב בשל הסדרי רישום או בעיות טכניות.

ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
29	147	חברה מנהלת
412	262	מוסדות
35,671	6,651	התחייבויות בגין נגזרים
3,113	1,857	מעסיקים
1,146	1,569	זכאים בגין פנסיות
27	-	שטרות לפרעון
16,649	21,592	מבטח משנה
1,411	3,551	זכאים בגין השקעות
423	5,545	בטוחות בגין חוזים עתידיים לא סחירים
15	36	אחרים
58,896	41,210	סך הכל זכאים ויתרות זכות

ביאור 10 - התחייבויות למקבלי קצבאות

א. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
60,451	55,252	התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
3,877	435	התחייבויות לנכים
8,410	7,751	התחייבויות לשאיירי מבוטח
335	142	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
580	359	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
251	60	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
-	-	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
739	640	עתודה לפנסיונרים
74,643	64,639	סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים

ב. התחייבויות לפנסיונרים

התחייבויות לפנסיונרים - כל המסלולים

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
98,623	133,430	התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
11,332	26,504	התחייבויות לנכים
17,219	26,419	התחייבויות לשאיירי מבוטח
22,351	21,324	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
1,753	8,754	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
10,053	16,063	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
2,683	9,617	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
(1,640)	1,210	עתודה לפנסיונרים
162,374	243,321	סך ההתחייבויות לפנסיונרים

ביאור 10 - התחייבויות למקבלי קצבאות (המשך)

ב. התחייבויות לפנסיונרים (המשך)

התחייבויות לפנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
94,891	129,120	התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
11,332	26,504	התחייבויות לנכים
17,219	26,419	התחייבויות לשאיירי מבוטח
22,351	21,324	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
1,753	8,754	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
10,053	16,063	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
2,683	9,617	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
(1,603)	1,185	עתודה לפנסיונרים
158,679	238,986	סך ההתחייבויות לפנסיונרים

התחייבויות לפנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
3,732	4,310	התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
(37)	25	עתודה לפנסיונרים
3,695	4,335	סך ההתחייבויות לפנסיונרים

ביאור 11 - עודף (גירעון) אקטוארי

לשנה שהסתיימה ביום		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום				
31 בדצמבר	31 במרס	30 ביוני	30 בספטמבר	31 בדצמבר		
2022	2023	2023	2023	2023	2023	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח
(0.13)	(0.02)	* -	(0.03)	(0.01)	0.02	893
0.49	0.75	0.20	0.14	0.21	0.20	4,965

א. עודף (גירעון) דמוגרפי עבור כל עמיתי הקרן
עודף דמוגרפי למבוטחים במסלולי ביטוח
הכוללים כיסויים ביטוחיים למקרי מוות
ונכות - מסלולים מקיפים

ב. עודף הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה:

1.01	0.93	-	0.39	0.30	0.24	151	בסיסי למקבלי קצבה קיימים
(15.15)	(0.78)	(0.23)	-	(0.56)	-	-	בסיסי למקבלי קצבה
(6.79)	(3.71)	(1.36)	(1.07)	(1.32)	-	-	הלכה למקבלי קצבה

* פחות מ 0.01%

ג. החל מינואר 2018, בהתאם לסעיף ד.1.ג בנספח 2 לחוזר 3-3-2017, העודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי הקצבה, מחושב ונוקף מדי רבעון באמצעות התאמת ההתחייבויות. על אף האמור, עדכון הקצבאות בגין עודף תשואתי של שנת 2023 ייעשה רק החל מתשלום ההקצבה בגין אפריל 2024, כלומר בקצבה המשולמת ב-1 למאי 2024.
אחוז העודף (גירעון) שיחולק בפועל (מורכב מהכפלה של ארבעה רבעונים) ישתנה בהתאם למועד הפרישה ברבעון הרלוונטי במהלך השנה.

ביאור 12 - דמי ניהול

א. פירוט דמי הניהול לפי מסלולי השקעה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
4,518	7,035	8,422
4,777	5,148	5,706
9,295	12,183	14,128
895	985	1,114
10,190	13,168	15,242

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך דמי הגמולים
דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים

דמי ניהול ממקבלי קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים

סך הכל הוצאות דמי ניהול

ב. שיעור דמי ניהול מעמיתים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

דמי ניהול מדמי גמולים:

4.00	4.00	4.00	שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין
1.13	1.13	1.12	שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל

דמי ניהול מסך נכסים:

1.05	1.05	1.05	שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין
0.27	0.24	0.19	שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל

דמי ניהול ממקבלי קצבה (*):

2.00	2.00	2.00	שיעור דמי ניהול מנכסים שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין עבור פנסיונרים שפרשו לפני 1 בינואר 2013
0.60	0.60	0.60	שיעור דמי ניהול מנכסים שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין עבור פנסיונרים שפרשו החל מיום 1 בינואר 2013 ואילך
2.00	2.00	2.00	שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל עבור פנסיונרים שפרשו לפני 1 בינואר 2010
0.48	0.46	0.45	שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל עבור פנסיונרים שפרשו החל מחודש ינואר 2010 ואילך

(*) דמי הניהול למקבלי קצבה

דמי ניהול למקבלי קצבה אשר החלו לקבל קצבה החל מ-1 בינואר 2013 ואילך, לא יעלו על 0.6% מיתרת התחייבויות הקופה כלפיהם, מקבלי קצבה שהחלו לקבל קצבה לפני 1 בינואר 2013, לא יעלו על 2.0% מיתרת התחייבויות הקופה כלפיהם.

על אף האמור, בהתאם לתקנון הקרן דמי הניהול ממי שהפכו לפנסיונרים החל מחודש ינואר 2010 ואילך ייגבו דמי ניהול שלא יעלו על שיעור של 0.5% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים.

עבור פנסיונרים שפרשו לפני שנת 2010 נגבים דמי ניהול בשיעור של 2% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים.

בהתאם לפרסום תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים, (קופות גמל) (דמי ניהול) (תיקון) התשפ"ב-2022, עודכנה תקרת דמי הניהול למקבלי קצבת זקנה ונקבעה בגובה 0.3%, התיקון חל על עמיתים שהחלו לקבל קצבה מחודש פברואר 2022.

ביאור 13 - הוצאות ישירות

כל המסלולים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						כל המסלולים
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת (%)			אלפי ש"ח			
0.014	0.014	0.010	280	331	336	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	0.001	*-	24	24	15	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.012	0.014	0.015	231	329	493	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני :
0.066	0.098	0.111	1,300	2,371	3,559	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.063	0.044	0.039	1,244	1,054	1,259	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
						בגין השקעה בנכסים בישראל
0.001	0.001	0.001	11	30	39	באמצעות תעודות וקרנות סל
0.004	0.003	0.002	71	68	79	עמלות אחרות**
0.161	0.174	0.180	3,161	4,207	5,780	סך הכל הוצאות ישירות

כללי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						כללי
2023	2022	2021	2023	2022	2021	
אלפי ש"ח			שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת (%)			
78	119	127	0.009	0.013	0.013	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
7	11	11	0.001	0.001	0.001	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
180	120	86	0.020	0.013	0.009	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני :						
1,586	1,345	949	0.175	0.141	0.101	בגין השקעה בקרנות השקעה
371	422	600	0.041	0.044	0.064	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל						
2	3	4	-	-	-	באמצעות תעודות וקרנות סל
47	27	34	0.005	0.003	0.004	עמלות אחרות**
2,271	2,047	1,811	0.250	0.215	0.194	סך הכל הוצאות ישירות

הלכה

הלכה					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
			2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת (%)			אלפי ש"ח		
0.010	0.023	0.024	*-	1	2
*-	*-	*-	*-	*-	*-
0.011	0.023	0.025	*-	1	2
עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך					
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך					
סך הכל הוצאות ישירות					

מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						מניות
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת (%)			אלפי ש"ח			
0.019	0.022	0.015	5	20	30	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.002	0.001	0.001	*-	1	2	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.001	0.001	-	*-	1	-	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני :
-	-	0.008	-	-	16	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.057	0.075	0.071	16	68	139	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
						בגין השקעה בנכסים בישראל
0.001	0.001	0.001	*-	1	1	באמצעות תעודות וקרנות סל
*-	-	-	*-	-	-	עמלות אחרות**
0.079	0.099	0.096	21	91	188	סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ- 1 אלפי ש"ח ו/או מ- 0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 13 - הוצאות ישירות (המשך)

שקלי טווח קצר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת (%)			אלפי ש"ח		
0.002	0.004	-	*-	*-	*-
*-	*-	*-	*-	*-	*-
0.003	0.005	*-	*-	*-	*-

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
סך הכל הוצאות ישירות

S&P 500 מדד מחקה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת (%)			אלפי ש"ח		
0.065	0.023	0.016	12	22	62
0.015	0.023	0.008	3	23	32
0.003	-	-	1	-	-
0.084	0.046	0.024	16	45	94

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות תעודות וקרנות סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

עוקב מדדים גמיש

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת (%)			אלפי ש"ח		
-	-	0.039	-	-	1
-	-	0.010	-	-	*-
-	-	0.048	-	-	1

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות תעודות וקרנות סל
סך הכל הוצאות ישירות

משולב סחיר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת (%)			אלפי ש"ח		
-	-	0.057	-	-	1
-	-	*-	-	-	*-
-	-	0.049	-	-	*-
-	-	0.001	-	-	*-
-	-	0.108	-	-	1

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות תעודות וקרנות סל
סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ- 1 אלפי ש"ח ו/או מ- 0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 13 - הוצאות ישירות (המשך)

קיימות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת (%)			אלפי ש"ח		
-	-	0.159	-	-	*-
-	-	*-	-	-	*-
-	-	0.077	-	-	*-
-	-	0.009	-	-	*-
-	-	0.246	-	-	*-

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות תעודות וקרנות סל
סך הכל הוצאות ישירות

גילאי 50 ומטה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת (%)			אלפי ש"ח		
0.016	0.015	0.010	93	118	111
0.001	0.001	0.001	9	8	6
0.005	0.009	0.015	29	68	163
0.056	0.114	0.137	333	912	1,482
0.075	0.050	0.049	449	398	527
0.001	*-	*-	3	3	3
0.004	0.003	0.003	24	26	31
0.158	0.191	0.215	940	1,533	2,323

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות תעודות וקרנות סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

גילאי 50 עד 60

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת (%)			אלפי ש"ח		
0.014	0.013	0.009	18	23	24
0.001	0.001	-	2	2	-
0.091	0.075	0.058	113	130	149
0.014	0.065	0.125	17	113	319
0.067	0.045	0.044	83	78	112
*-	*-	*-	1	*-	1
0.004	0.003	-	5	6	-
0.191	0.204	0.237	239	352	605

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות תעודות וקרנות סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ- 1 אלפי ש"ח ו/או מ- 0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 13 - הוצאות ישירות (המשך)

גילאי 60 ומעלה

גילאי 60 ומעלה					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת (%)			אלפי ש"ח		
0.012	0.010	0.007	9	10	10
0.001	0.001	-	1	1	-
0.003	0.004	0.001	2	4	1
עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך					
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך					
הוצאות בגין השקעות לא סחירות					
עמלות ניהול חיצוני :					
-	-	0.098	-	-	121
בגין השקעה בקרנות השקעה					
0.051	0.034	0.029	37	32	36
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל					
בגין השקעה בנכסים בישראל					
*-	*-	*-	*-	*-	*-
באמצעות תעודות וקרנות סל					
0.004	0.004	-	3	4	-
עמלות אחרות**					
0.071	0.053	0.136	52	51	168
סך הכל הוצאות ישירות					

בסיסי למקבלי קצבה

בסיסי למקבלי קצבה						לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
			2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת (%)			אלפי ש"ח			
0.014	0.013	0.010	13	16	15	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	0.001	-	1	1	-	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.001	0.005	-	1	6	-	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני :
-	0.001	0.023	-	1	35	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.061	0.046	0.048	59	56	74	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
						בגין השקעה בנכסים בישראל
*-	*-	*-	*-	*-	*-	באמצעות תעודות סל
0.002	0.003	-	2	4	-	עמלות אחרות**
0.080	0.069	0.080	76	84	124	סך הכל הוצאות ישירות

הלכה למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						הלכה למקבלי קצבה
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת (%)			אלפי ש"ח			עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.012	0.005	0.004	*-	*-	*-	
*-	*-	*-	*-	*-	*-	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.012	0.005	0.004	*-	*-	*-	סך הכל הוצאות ישירות

בסיסי למקבלי קצבה קיימים

בסיסי למקבלי קצבה קיימים					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021		2022		2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת (%)			אלפי ש"ח		
0.004	0.003	0.002	3	2	2
*-	*-	*-	*-	*-	*-
*-	*-	*-	*-	*-	*-
0.001	*-	-	1	*-	-
0.002	0.001	0.001	2	1	1
0.007	0.005	0.004	6	3	3
סך הכל הוצאות ישירות					

* פחות מ- 1 אלפי ש"ח ו/או מ- 0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 14 - ביטוח משנה

הקרן מאפשרת רכישת כיסוי ביטוחי לנכות ושאיירים בהתאם לתוכנית המאושרת בתקנון הקרן. בהתאם להוראות הממונה נדרשת החברה המנהלת להתקשר בהסכם לביטוח משנה כל עוד מספר עמיתים בתוכנית המקיפה (הכוללת כיסויים ביטוחיים בגין נכות ושאיירים) אינו עולה על 1,500 עמיתים. על אף העובדה כי מספר העמיתים עולה נכון לתקופת הדוח על 1,500 עמיתים החליטה החברה המנהלת להמשיך את הסכם ביטוח המשנה. בהתאם להסכם ביטוח המשנה, מבטח המשנה מעביר סכומים שוטפים בגין תביעות נכות משתלמות וסכומים מהוונים בגין תביעות שאירים. כמו כן יעביר את חלקו בעתיד בגין כל תביעת נכות או שאירים שתדווח בגין השנים שביטוח המשנה היה בתוקף. החל מ-1 בינואר 2020 נכנס לתוקפו הסדר ביטוח משנה עם מבטח משנה סוויס רי המעניק לקרן כיסוי ביטוח משנה על בסיס פרופורציונלי בשיעור של 90% מהתחייבויות הראל פנסיה כללית במסלולים הכוללים כיסויים ביטוחיים, בגין מקרי מוות או נכות בהתאם לתקנון הקרן.

ביאור 15 - תשואות הקרן

תשואה ממוצעת נומינלית ברוטו ל- 5 שנים	תשואה שנתית נומינלית ברוטו					
	2019	2020	2021	2022	2023	
	באחוזים					
5.76	12.22	4.63	14.40	(8.08)	7.17	כללי
-	-	-	2.18	(8.50)	7.85	הלכה *
-	-	12.03	21.57	(15.12)	14.18	מניות **
-	-	(0.01)	0.07	0.10	4.17	שקלי טווח קצר **
-	-	-	16.23	(8.40)	29.84	מחקה מדד S&P 500 ***
-	-	-	-	-	9.44	עוקב מדדים גמיש ****
-	-	-	-	-	1.05	משולב סחיר ****
-	-	-	-	-	(4.05)	קיימות ****
5.99	13.28	4.90	14.05	(9.42)	8.96	גילאי 50 ומטה
5.01	11.77	3.78	11.18	(8.91)	8.68	גילאי 50 עד 60
3.52	9.44	2.71	8.05	(8.37)	6.83	גילאי 60 ומעלה
4.65	10.55	3.58	11.74	(10.11)	9.13	בסיסי למקבלי קצבה
-	-	-	3.70	(2.53)	4.77	הלכה למקבלי קצבה *
2.54	14.58	2.66	7.60	(10.05)	(0.42)	בסיסי למקבלי קצבה קיימים

* החל מחודש אוקטובר 2021.
** החל מחודש אוקטובר 2020.
*** החל מחודש מרס 2021.
**** החל מינואר 2023.

ביאור 16 - העברות כספים בין מסלולי השקעה

ליום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(14,333)	(15,432)	(15,240)	כללי
(3)	(50)	(130)	הלכה *
(206)	(2,029)	(3,485)	מניות **
(1,084)	(629)	(110)	שקלי טווח קצר **
(209)	(2,167)	(5,068)	מחקה מדד S&P 500 ***
-	-	(18)	עוקב מדדים גמיש ****
-	-	(3)	משולב סחיר ****
-	-	(7)	קיימות ****
(8,006)	(19,286)	(18,701)	גילאי 50 ומטה
(3,190)	(6,262)	(11,457)	גילאי 50 עד 60
(15,494)	(16,646)	(20,719)	גילאי 60 ומעלה
42,460	56,626	71,543	בסיסי למקבלי קצבה
159.00	3,580.00	999	הלכה למקבלי קצבה
(94)	2,295	2,396	בסיסי למקבלי קצבה קיימים
-	-	-	סה"כ קרן
			* החל מחודש אוקטובר 2021
			** החל מחודש אוקטובר 2020
			*** החל מחודש מרס 2021
			**** החל מינואר 2023.

ביאור 17 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(29)	(147)	החברה המנהלת
		צדדים קשורים אחרים:
29,911	28,561	חייבים ויתרות חובה
59	3,418	חייבים בגין השקעות
53,819	52,552	מניות
2,763	5,947	אגרות חוב סחירות
10,039	8,254	הלוואות
17,167	15,774	השקעות אחרות
113,729	114,359	

יתרת נכסי חוב וחובות שוטפים הגבוהה ביותר במשך השנה של בעל עניין או צד קשור עמדה על 36,472 אלפי ש"ח.

ביאור 17 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
10,190	13,168	15,242

דמי ניהול לחברה המנהלת

ביאור 18 - מסים

הקרן אושרה לצרכי מס כקופת גמל לקצבה. תוקף האישור עד ליום 31 בדצמבר 2023 והוא מתחדש מדי שנה. בהתאם לכך הכנסתה פטורה ממסים על הכנסותיה מכח הוראות סעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה.

מהכנסות הקרן הנובעות מהשקעותיה במדינות חוץ מנוכחים מסים בהתאם להוראת האמנה למניעת כפל מס הרלוונטית לאותה מדינה עם מדינת ישראל.

בתקופת הדוח, מהשקעות בחו"ל נוכה מס במקור בסך 1,843 אלפי ש"ח.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. חובות מעבידים

חוק הגנת השכר, התש"ח - 1958 מטיל התחייבות על קרנות הפנסיה, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקרן.

החברה המנהלת נוקטת באמצעים שונים על מנת לאתר, לזהות ולגבות את חובות מעבידים. האמצעים כוללים מעקב שיטתי ומתמשך של איתור החובות, דיוור למעביד אודות החוב, הגעה להסדרי תשלומים ובמידת הצורך הגשת תביעה משפטית. במקרה של פירוק מוגשת תביעת חוב למוסד לביטוח לאומי באמצעות מפרק החברה.

ב. התקשרויות

לתאריך המאזן התקשרה קרן הפנסיה בהסכמים להשקעה בקרנות השקעה ובקרנות הון סיכון (להלן - הקרנות) כשותפה מוגבלת.

הקרן התחייבה להשקעה כוללת בסך 618,672 אלפי ש"ח.

סכומי ההשקעה מועברים בחלקים, בהתאם לדרישותיהן של הקרנות ולהסכמי ההתקשרויות.

סכומי ההשקעה שטרם נדרשו בגין ההשקעה בקרנות מסתכמים לתאריך המאזן לסך של 312,915 אלפי ש"ח.

ג. התחייבויות תלויות

לגילוי בדבר תביעות משפטיות שהוגשו נגד החברה המנהלת ראה ביאור 26. א. בדוח הכספי של החברה המנהלת.

ד. שעבודים

קיימים שעבודים על נכסי הקרן לצורך פעילות בנגזרים. לתאריך המאזן מסתכמים השעבודים לסך של 40,721 אלפי ש"ח.

הראל פנסיה וגמל בע"מ הראל כללית

קרן פנסיה חדשה משלימה

דין וחשבון ומאזן אקטוארי

ליום 31 בדצמבר 2023

ענת קנטור
אקטוארית ממונה
מרס 2024

תוכן עניינים

1.	הצהרת אקטואר	3
2.	מאזן אקטוארי	4
3.	מידע כללי	6
4.	פירוט התחייבות למקבלי קצבה	10
5.	התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) ותביעות תלויות	12
6.	עודף (גירעון) אקטוארי	18
7.	ניתוחי רגישות להנחות	23
8.	ביטוח משנה	23
9.	הערות והבהרות	24
10.	נספחים סטטיסטיים	26

1. הצהרת אקטואר

נתבקשתי על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") לערוך דין וחשבון אקטוארי של קרן הפנסיה "הראל כללית" ליום 31 לדצמבר 2023.

החל מאפריל 2017 אני האקטוארית הממונה של הקרן ואני עובדת כאקטוארית בחברה המנהלת של הקרן החל ממרץ 2015. אין לי או לקרובי משפחה שלי קשר אחר עם הקרן או החברה המנהלת.

אני מצהירה ומאשרת כי:

1. הדין וחשבון האקטוארי המצורף בזאת נערך ונחתם על ידי.
2. הדין וחשבון האקטוארי נערך בהתאם לאלה:
 - א. הוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד – 1964.
 - ב. הוראות הממונה על שוק ההון, ובכלל זה, מערכת ההנחות שבבסיס הדין וחשבון תואמת להוראות הממונה על שוק ההון לעריכת מאזנים אקטואריים.
 - ג. תקנון הקרן.

והכל כתוקפם למועד הדוח.

3. חוות דעתי:

א. הנכסים שנצברו, המצוינים בדין וחשבון, רשומים בהתאם לדוח על המצב הכספי בדוחות הכספיים של הקרן למועד הנזכר.

ב. יתר הנתונים שבדין וחשבון, מעבר לאלה המפורטים בסעיף קטן א', וכן אלה המשמשים כבסיס לחישובים ולהערכות שבדין וחשבון, הומצאו לי על-ידי הנהלת החברה המנהלת של הקרן במתכונת שנדרשה על ידי. כל בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לעריכת הדין וחשבון, ולנתונים שנתקבלו נערכו בדיקות שהניחו את דעתי בדבר סבירות הנתונים וכי ניתן להסתמך עליהם בצורה המספקת לצורך עריכת הדין וחשבון.

ג. הבדיקות שנעשו באשר לשלמות הנתונים מבוססים על בדיקת סבירותם של הנתונים, לרבות בדיקות הנערכות על-ידי השוואתם לנתוני התקופה אליה מתייחס הדוח ולנתוני תקופות קודמות. אשר על כן, בדיקות אלו לעיתים אינן יכולות לגלות אי-דיוקים או השמטות עקביות או שיטתיות בנתונים. האחריות לאי - דיוקים או השמטות אפשריות מסוג זה אשר אין אפשרות סבירה לגלותם היא של הנהלת החברה המנהלת של הקרן בלבד.

לפי מיטב ידיעתי והערכתי, החישובים וההערכה האקטוארית כפי שהם משתקפים בדין וחשבון המצורף בזאת, מייצגים, בהתאם להנחות שפורטו בדין וחשבון, את היקף ההתחייבויות של הקרן ואת נכסיה ליום 31 לדצמבר 2023, ותואמים את הוראות הדין הרלוונטיות ואת הוראות הממונה על שוק ההון.

27/03/2024	אקטואר ממונה	ענת קנטור	
תאריך	תפקיד	שם האקטואר	חתימה

2. מאזן אקטוארי

הראל כללית- קרן פנסיה משלימה - זכויות צבורות				
מאזן אקטוארי				
31/12/2023				
באלפי ש"ח (דוח נומינלי/לא מתואם)				
ליום	ליום	ליום	ביאור	
31/12/2022	30/09/2023	31/12/2023		
-				סך נכסים לפי הדוח על המצב הכספי
2,727,660	3,554,823	3,916,452		זכאים ויתרות זכות
58,896	62,854	41,210		התחייבויות פנסיוניות:
				התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה:
				התחייבויות לעמיתים מבוטחים
1,439,344	2,094,347	2,398,568		התחייבויות לעמיתים שאינם מבוטחים
991,257	1,108,227	1,162,705		סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
2,430,601	3,202,574	3,561,273		-
				התחייבויות למקבלי קצבה:
74,643	70,922	64,639	א4	התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
162,374	215,088	243,321	ב4	התחייבויות לפנסיונרים
237,017	286,010	307,960		סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
				עודף (גרעון) אקטוארי
1,681	4,375	5,858	א6	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
(535)	(990)	151	ב6	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
1,146	3,385	6,009		סך כל עודף (גירעון) אקטוארי
2,668,764	3,491,969	3,875,242		סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
2,727,660	3,554,823	3,916,452		סך כל ההתחייבויות

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות:

מקבלי קצבה קיימים - פנסיונרים של זקנה, שארים ונכים שזכאים לקצבה עד 31 בדצמבר 2017.

פנסיונרים – פנסיונרים של זקנה, שארים ונכים שזכאים לקצבה החל מ-1 בינואר 2018.

התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה (לפני חלוקת עודף רבעון אחרון) – סכום הצבירה למועד המאזן שהצטבר בגין העמיתים המבוטחים (רכשו מסלולי ביטוח) ושאנם מבוטחים ("מסלול יסודי").

עודף (גירעון) אקטוארי – עודף או גירעון לרבעון האחרון בלבד שנכון לתאריך הדוח טרם חולק או נזקף לעמיתי הקרן. עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים מחולק לכלל עמיתי הקרן מדי רבעון ועודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית נזקף למקבלי הקצבה בקרן בכל רבעון ומחולק בפועל פעם בשנה.

3. מידע כללי

א. עיקרי התקנון-

- (1) להלן יובאו פרטים על עיקרי התוכנית על פי תקנון הקרן. יצויין כי על מנת לעמוד על מלוא זכויותיהם וחובותיהם של עמיתים בקרן יש לעיין בתקנון המלא של הקרן (הפניה) לאתר האינטרנט של החברה המנהלת).
הקרן היא קרן תשואה, המשמעות היא שמדי חודש בחודשו תחושב היתרה הצבורה של העמיתים על פי היתרה הצבורה שהיתה בחודש הקודם בתוספת דמי גמולים והעברות מקרנות אחרות ששולמו לחשבון במהלך החודש שחלף, בתוספת רווחים או הפסדים שהיו לקרן על השקעותיה באותו החודש ובניכוי דמי סיכון ודמי ניהול אותם גובה הקרן על פי הוראות הדין. עם הגיע המבוטח לגיל פרישה תחושב פנסיית הזקנה על פי גילו, שנת לידה, מין, גיל השאירים ומינים, שיעור פנסיית השאירים ותקופת הבטחת תשלום לפנסיית הזקנה שנבחרו.
- (2) בפברואר 2018 נכנס לתוקפו תקנון מעודכן של הקרן המקיפה "הראל פנסיה" בהתאם לחוזר 2016-3-4 "הוראות לעניין זכויות וחובות עמיתים בתקנון קרן פנסיה חדשה מקיפה" שמנחה לגבי תקנון תקני עבור כל קרנות הפנסיה החדשות. במקביל הוגש תקנון מעודכן גם לקרן הכללית אשר נכנס לתוקף באותו תאריך.
- (3) תקנון זה הוגש עם מקדמים מעודכנים בהתאם להנחות הדמוגרפיות החדשות שפורסמו ע"י רשות שוק ההון במסגרת חוזר 2017-3-6 שיפורטו בסעיף ב'. עיקר השינוי הוא גידול משמעותי בשיעורי היציאה לנכות וקיטון בשיעורי התמותה לפעילים. סה"כ עדכון זה יוצר גידול של כ-100% בפרמיית הסיכון של נכות וקיטון של כ-10% בפרמיית הסיכון לשאירים. עדכון זה אמור לתקן את הגרעון מהיציאה לנכות שקיים בקרן מאז עדכון הטבלאות ביולי 2013 על פי חוזר 2013-3-1.
- (4) באוקטובר 2020 אושר תקנון מעודכן בהתאם לחוזר 2019-1-10 "עדכון מערך ההנחות הדמוגרפיות בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות הפנסיה". תקנון זה הוגש עם מקדמי קצבה ודמי סיכון מעודכנים בהתאם למודל שיפורי תמותה מעודכן. מקדמים אלו נכנסו לתוקף החל מספטמבר 2020 בהתאם להוראות החוזר.
- (5) בינואר 2023 נכנס לתוקפו תקנון מעודכן עם השינויים העיקריים הבאים:
א. עדכון הנחות דמוגרפיות בהתאם לחוזר 2022-9-18.
ב. עדכון דמי ניהול משיעור של 0.5% לשיעור של 0.3% למקבלי קצבת זקנה ושאריהם. הוספת מסלולי השקעה.
- (6) עד שנת 2013, הקרן היתה ללא אפשרות לרכוש מסלולי ביטוח. החל משנת 2013 ניתן גם לרכוש כיסוי לנכות ושאירים בקרן. החל משנת 2015, ברירת המחדל היא שעמיתים בקרן המשלימה יבוטחו באותו מסלול ביטוח כמו בקרן המקיפה.
הקרן מעניקה פנסיה מקיפה במגוון מסלולי ביטוח לבחירה על פי התאמה אישית:
א. מסלול ביטוח 75% לנכות ו-100% לשאירים (למעט גברים המצטרפים מגיל 41 ומעלה)
— מסלול ברירת המחדל עתיר נכות המקנה למבוטח כיסוי ביטוחי מקסימלי לפנסיית נכות.
ב. מסלול ביטוח 75% לנכות (למעט גברים המצטרפים מגיל 41 ומעלה) ו-100% לשאירים (למעט גברים המצטרפים מגיל 47 ומעלה) — מסלול עתיר ביטוח המקנה למבוטח כיסוי ביטוח מקסימלי לפנסיית שאירים כנגד הקטנת פנסיית הנכות במידת הצורך.
ג. מסלול ביטוח 75% לנכות (למעט גברים המצטרפים מגיל 41 ומעלה) ו-100% לשאירים (למעט גברים המצטרפים מגיל 41 ומעלה) — מסלול עתיר ביטוח המקנה למבוטח כיסוי ביטוח מקסימלי לפנסיית שאירים כנגד הקטנת פנסיית הנכות במידת הצורך.
ד. מסלול ביטוח 75% לנכות ו-40% לשאירים-מסלול עתיר נכות מופחת שאירים המקנה למבוטח זכות לקבלת כיסוי ביטוחי מוגדל לפנסיית נכות וכיסוי מופחת לשאירים.
ה. מסלול ביטוח 37.5% לנכות ו-100% לשאירים (למעט גברים המצטרפים מגיל 45 ומעלה) — מסלול עתיר שאירים מופחת נכות המקנה למבוטח זכות לקבלת כיסוי ביטוחי מוגדל לפנסיית שאירים וכיסוי מופחת לנכות.
ו. מסלול ביטוח 37.5% לנכות ו-40% לשאירים-מסלול עתיר חסכון המקנה למבוטח זכות לקבלת פנסיה זקנה מוגדלת כנגד הפחתת הכיסוי הביטוחי.

ז. מסלול לפורשים עד גיל 60, 75% לנכות (למעט גברים מצטרפים מגיל 41 ומעלה) ו-100% לשארים (למעט גברים המצטרפים מגיל 49 ומעלה)-בדומה למסלול עתיר ביטוח כאשר גיל תום הביטוח הוא 60.

ח. מסלול ללא נכות-מסלול המקנה למבוטח זכות לקבלת פנסית זקנה בגיל פרישה וכן מספק כיסוי ביטוחי לשארי המבוטח בלבד

(7) בנוסף עמית רשאי לבחור בהסדר לגבי אופן תשלום פנסיית הנכות שלו:
א. נכות מתפתחת- הפנסיה שתשולם בעקבות מקרה נכות תגדל ב-2% לשנה מעת התחלת התשלום ולמשך תקופת הנכות.
ב. רכישת קצבת נכות כפולה- במקרה של נכות תשולם פנסיית נכות בשיעור כפול עבור 60 ימי הנכות הראשונים. הכיסוי חל כברירת מחדל עם אפשרות לויתור עליו.

(8) עמית פעיל למעט עמית נכה, רשאי לעבור ממסלול ביטוח אחד למשנהו בהגשת בקשה בכתב במשרדי הקרן. הבקשה תיכנס לתוקף החל מה-1 לחודש העוקב לחודש הגשת הבקשה.

(9) במסגרת מסלולי הביטוח רשאי עמית ללא שארים, לוותר על כיסוי ביטוחי לסיכוני מוות לתקופה של עד 24 חודשים, זאת באמצעות הודעה בכתב לקרן. בתקופה זו יהיה מבוטח בכיסוי ביטוחי למקרה נכות וזקנה. חובת מבוטח כזה לעדכן את הקרן אחת ל-24 חודש לפחות, גם אם לא חל שינוי במצב המשפחתי.

(10) במקרה של הפסקת תשלומים לקרן לתקופה של עד חמישה חודשים, תגבה הקרן את עלות הכיסוי הביטוחי למקרי נכות ומוות אוטומטית מתוך היתרה הצבורה של העמית, אלא אם כן המבוטח שילם אותה בעצמו במישרין. המבוטח או שאיריו יהיו זכאים לקבלת פנסיה כאילו לא הופסקו התשלומים. כמו כן, במקרה של הפסקת תשלומים רשאי המבוטח להאריך את תקופת הביטוח למקרי נכות ומוות לתקופה כוללת של 24 חודש. עלות הסיכון יכולה להיות משולמת על ידי המבוטח במישרין או מתוך היתרה הצבורה שלו.

(11) אפיקי השקעה

להלן אפיקי ההשקעה לעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

- א. כללי
- ב. מסלולי השקעות תלוי גיל – ברירת מחדל
- ג. מניות
- ד. שקלי טווח קצר
- ה. הלכה
- ו. מחקה מדד S&P 500
- ז. עוקב מדדים גמיש
- ח. משולב סחיר
- ט. קיימות

להלן אפיקי ההשקעה לעמיתים שהינם מקבלי קצבה:

- י. מסלול בסיסי למקבלי קצבה - לפורשים החל מ-1 בינואר 2018.
- יא. מסלול הלכה למקבלי קצבה - החל מאוקטובר 2022.
- יב. מסלול בסיסי למקבלי קצבה קיימים - לפורשים עד 31 בדצמבר 2017.

(12) שכר קובע לפנסיית שארים ולפנסיית נכות:
תקנונה של הקרן מותאם למצבים של עליה או ירידה בשכר ע"י מנגנון חישוב שמתואר בתקנון הקרן.

(13) מנגנון איזון אקטוארי:
בתום כל רבעון עורכת הקרן מאזן אקטוארי אשר קובע עודף או גירעון דמוגרפי בנפרד לעמיתים במסלולי ביטוח, לעמיתים שאינם במסלולי ביטוח ולמקבלי הקצבה בקרן. הקרן מעדכנת את יתרות העמיתים, תשלומי הפנסיות והעתודות למקבלי הקצבה בהתאם לעודף או לגירעון הדמוגרפי. בנוסף, מחושב אחת לרבעון, עודף או גירעון תשואתי לכל אחת מקבוצות מקבלי הקצבה לסוגיהם אשר מעודכן בתשלום הפנסיה רק אחת לשנה.

(14) סוגי מקבלי קצבאות:

- א. מקבלי קצבה קיימים - פנסיונרים של זקנה, שארים ונכים שזכאים לקצבה עד 31 בדצמבר 2017.
- ב. פנסיונרים - פנסיונרים של זקנה, שארים ונכים שזכאים לקצבה החל מ-1 בינואר 2018.

ב. הנחות

החשובים האקטואריים בדוח זה מבוססים על הנחות דמוגרפיות בהתאם לחוזר מעודכן 2022-9-18 מיום 30 בספטמבר 2022 "תיקון הוראות החוזר המאוחד לענין מדידת התחייבויות – עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות פנסיה".

בהתאם להוראות החוזר, ההתחייבויות החל מרבעון שני 2022 חושבו לפי הנחות דמוגרפיות מעודכנות לתמותת פנסיונרים, אלמנים של פנסיונרים ומודל שיפורי תמותה. שאר ההנחות הדמוגרפיות נשארו ללא שינוי בהתאם לחוזר 2017-3-6 "חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון לקרן הפנסיה". ([קישור לאתר שוק ההון](#)).

(1) ריבית ההיוון/תשואה

א. מקבלי קצבה קיימים (פורשים עד 31 בדצמבר 2017) – 100% מההון הצבור מושקע בהשקעות חופשיות. התשואה בהשקעות החופשיות נקבעת על בסיס וקטור ריבית חסרת סיכון שמפורסם ע"י חברה מצטטת.

ב. פנסיונרים חדשים (פורשים החל מ-1 בינואר 2018) – בדומה למקבלי קצבה קיימים, אך בהתאם להוראות בחוזר 2017-3-3 נספח 1 סעיף 3, תשלומי הפנסיות הצפויות יחושבו כך שכל אחד מהתשלומים העתידיים יעודכן בהתאם להשפעת ההפרש הצפוי בין הריבית הגלומה במקדם לבין שיעורי הריבית להיוון.

(2) דמי ניהול

- א. מקבלי קצבה קיימים שפרשו לפני ינואר 2010 – 2% מנכסים במונחים שנתיים.
- ב. מקבלי קצבה קיימים שפרשו החל מינואר 2010 – תקרה של 0.5% מנכסים במונחים שנתיים בהתאם לדמי הניהול שנקבעו בפועל.
- ג. פנסיונרים חדשים – תקרה של 0.5% מנכסים במונחים שנתיים בהתאם לדמי הניהול שנקבעו בפועל. החל מפברואר 2022, תקרת דמי הניהול לפורשים של פנסית זקנה ושאריהם הינה 0.3%.

(3) הנחות דמוגרפיות – בהתאם לטבלאות המפורסמות בחוזר 2017-3-6 וחוזר 2022-9-18.

א. תמותת מקבלי קצבת זקנה – לפי לוח פ' ב' עם התאמה של לוח פ'4.

ב. תמותת בני זוג של פנסיונרים – לפי לוח פ' ב'.

ג. תמותת בני זוג של עמיתים בחיים -
בני זוג עד גיל 55 לנשים ו-60 לגברים לפי לוח פ' ב'.
בני זוג עד מעל גיל 55 לנשים ו-60 לגברים לפי לוח פ' ב'.

ד. תמותת בני זוג של עמיתים שנפטרו –
אלמנים עד גיל 55 לנשים ו-60 לגברים לפי לוח פ'2.
אלמנים מעל גיל 55 לנשים ו-60 לגברים לפי לוח פ' ד'.

ה. תמותת בני זוג של נכים -
בני זוג עד גיל 55 לנשים ו-60 לגברים לפי לוח פ'2.

בני זוג עד מעל גיל 55 לנשים ו-60 לגברים לפי לוח פ3 ב'.

ו. שיפורי תמותה
בהתאם לנספח ה' של חוזר 2022-9-18.
שיפורי התמותה הופעלו על כל לוחות התמותה שבשמוש (לא כולל תמותת נכים).
שיפורי התמותה מחושבים באופן שנתי על בסיס אמצע שנה קלנדרית על שיעורי התמותה השנתיים ואז מומרים לשיעורים חודשיים.

ז. שיעורי תמותה לנכים

עד גיל פרישה – לפי לוח פ7.
מעל גיל פרישה- לפי לוח פ3 ב' עם התאמה של לוח פ4 (רלוונטי רק עבור זכאי קיים לצמיתות).

ח. שיעורי החלמה לנכים – לפי לוח פ9.

ט. שיעורי נישואים
לפני גיל פרישה – לפי לוח פ10.
מעל גיל פרישה - לפי מצב בפועל.

י. הפרשי גילאים בין בני זוג

הפרש בפועל, אם אין תאריך לידה של בן זוג :
מתחת לגיל פרישה : 3- לבת זוג, 3+ לבן זוג.
מעל גיל פרישה : 5- לבת זוג, 3+ לבן זוג.
עבור חישוב התחייבות שאיר נכה משתמשים בהפרש גיל סטטיסטי גם אם קיים תאריך לידה של בן/בת.

יא. נתוני ילדים
גיל הילד הצעיר – לפי לוח פ11 ב'.
הסתברות לילד מתחת לגיל 2 – לפי לוח פ11 ב'.

4. פירוט התחייבויות למקבלי קצבה

א. התחייבויות עבור מקבלי קצבה קיימים:

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2022	30/09/2023	31/12/2023	
60,451	57,067	55,252	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
3,877	4,119	435	התחייבויות לנכים
8,410	7,791	7,751	התחייבויות לשארי מבוטח
335	224	142	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
580	842	359	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
251	177	60	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
739	702	640	עתודה למקבלי קצבה קיימים
74,643	70,922	64,639	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים - כללי
3	20	29	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
252	204	151	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
3,732	3,393	3,033	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.55%	0.55%	0.55%	דמי ניהול

ב. התחייבויות עבור פנסיונרים :
בסיסי למקבלי קצבה

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2022	30/09/2023	31/12/2023	
94,891	117,783	129,120	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
11,332	24,672	26,504	התחייבויות לנכים
17,219	21,773	26,419	התחייבויות לשארי מבוטח
22,351	29,651	21,324	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
1,753	5,196	8,754	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
10,053	11,270	16,063	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
2683	2377	9,617	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
(1,603)	(2,129)	1,185	עתודה לפנסיונרים
158,679	210,593	238,986	סך כל ההתחייבויות לפנסיונרים - כללי
60	176	262	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
(736)	(1,136)	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
7,263	9,451	11,370	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.44%	0.43%	0.43%	דמי ניהול

הלכה למקבלי קצבה

לימים	לימים	לימים	באלפי ש"ח
31/12/2022	30/09/2023	31/12/2023	
3,732	4,540	4,310	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
0	0	0	התחייבויות לנכים
0	0	0	התחייבויות לשארי מבוטח
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
(37)	(45)	25	עתודה לפנסיונרים
3,695	4,495	4,335	סך כל ההתחייבויות לפנסיונרים - כללי
(1)	0	1	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
(51)	(58)	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
158	189	188	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.32%	0.31%	0.31%	דמי ניהול

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות:

התחייבויות לזקנה ושאר זקנה - התחייבויות בגין קצבאות זקנה ולשארים פוטנציאלים של פנסיונרים של זקנה וכן התחייבויות בגין קצבאות עבור שארי פנסיונרים של זקנה שנפטרו.

התחייבויות לנכים - התחייבויות בגין קצבאות נכים עד לגיל פרישה, כולל הפקדות פנסיוניות בגין תקופת הנכות (שחרור מפרמיה) והתחייבות לשארים פוטנציאלים של נכים.

התחייבויות לשארי מבוטח - התחייבויות בגין קצבאות לשארים (בני זוג ויתומים) של עמיתים פעילים, עמיתים לא פעילים ונכים שנפטרו עם שארים.

התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) - התחייבויות בגין תביעות שארים ונכות שאירעו אך טרם דווחו לחברה עד תאריך הדוח. התחייבות לשארי נכים נרשמה תחת IBNR לשארי מבוטח.

התחייבויות עבור תביעות תלויות - התחייבויות בגין תביעות שארים ונכות שדווחו לחברה עד תאריך הדוח וטרם אושרו ובנוסף תביעות נכות בהפסקת תשלום עם הסתברות לחזרה לתשלום. התחייבות לשארי נכים נרשמה תחת תביעות תלויות לשארי מבוטח.

עתודה לפנסיונרים/מקבלי קצבה קיימים - עתודה בגין שינויים בתשואה על נכסי הקרן המשמשים לכיסוי התחייבויות הקרן כלפי מקבלי הקצבה ובגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון. גובה העתודה יהיה עד 1% בערך מוחלט מסך ההתחייבויות. כל חריגה מעבר ל-1% בערך מוחלט, תיזקף באמצעות עודף או גירעון תשואתי למקבלי הקצבה.

5. התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) ותביעות תלויות

סעיף זה כולל הערכה לגבי התחייבויות הקרן לתשלומי פנסיה בגין מקרי מוות ונכות אשר ארעו וטרם דווחו עד למועד המאזן או טרם התקבלה החלטה בגינם.

א. שיטת חישוב

(1) התחייבויות לנכים - היות וקיים מספר מועט של פנסיונרים של נכות, הנתונים לא מספיקים לבצע אומדן סטטיסטי ולכן גובה ההתחייבות המחושבת לצורך אומדן IBNR הנעשה על בסיס אחוז מדמי הסיכון שנגבו במהלך השנה בניכוי תביעות תלויות שחושבו בהתאם לנתונים הפרטניים.

(2) התחייבות לשארי פעיל - בעקבות חוזר 2012-9-1 "נוהל איתור עמיתים מוטבים" נשלפת אוכלוסיה עבור כל העמיתים שנתקבלו בגינם תאריך פטירה ממשרד הפנים. לצורך הגדרת מקרה מוות כמקרה פוטנציאלי לתביעת שארי פעיל, נבדקים תנאים כגון קיום הפקדות/שחרור מפרמיה לפני המוות, מסלול ביטוח (מסלול מקיף, ללא הצהרת רווק), אי משיכת כספים לאחר הפטירה, גיל פטירה לפני תום ביטוח, אי קיום תביעת שארים. חישוב ההתחייבות העתידית נעשה על בסיס גובה תביעה פוטנציאלית ליום הדוח בהתאם למסלול הביטוח וסוג הפנסיונר (מקבל קצבה קיים או פנסיונר חדש). ההתחייבות מחושבת לאחר הפחתת היתרה הצבורה ובתוספת תשלומים מיום הפטירה ועד יום הדוח. החישוב הפרטני זהה לתביעות תלויות ותביעות IBNR למעט הכפלה בהסתברות נישואים ופקטור הפחתת הסתברות נישואים במקרי IBNR ומקדמי התיישנות בתביעות תלויות.

(3) התחייבויות לתביעות נכות בהפסקה - עתודה זו באה תחת סעיף תביעות תלויות של נכות ומטרתה להעמיד התחייבות עבור תביעות נכות שנכון לתאריך המאזן הן לא בתשלום אבל צפויות לחזור לתשלום.

עקב סיבות טכניות יש מספר לא מבוטל של תביעות נכות שעוברות תקופה של אי-תשלום עד הסדרת כל המסמכים הנדרשים להמשך תשלום התביעות. לשם ביצוע אומדן של שיעור החזרות הצפוי, הקרן משתמשת בנסיון הקרן המקיפה לקבלת אמינות גבוהה יותר. בבדיקה על פי נסיון הקרן המקיפה נבחן שיעור החזרות כפונקציה של חודשים שעברו מאז תשלום האחרון. מבוצעת הערכה על בסיס השיעורים האמורים ומספר התביעות שנמצאות ביום המאזן בהפסקה. לכל תביעה מחושבת באופן פרטני עתודה בהתאם לנתוני התביעה מוכפלת בהסתברות הצפויה לחזרה תוך שקלול של ההסתברות של תביעה מתמשכת ותביעה רטרואקטיבית בהתאם להתפלגות התביעות בפועל בקרן המקיפה.

(4) התחייבויות לשארי פנסיונר - התחייבויות הקרן לפנסיונרים של זקנה שנפטרו או לפנסיונרים שיש בגינם תשלומים מובטחים וטרם הוגשה תביעה בגינם. סה"כ ההתחייבות בגינה הינה 490 אלף ש"ח וכלולה במאזן תחת סעיף IBNR שארים.

ב. פירוט הנחות**(1) התחייבות לנכים -**

א. IBNR - 90% מדמי הסיכון שנגבו בניכוי עתודה שחושבה לתביעות תלויות בדומה לשיטה הנהוגה בקרן המקיפה. זאת בשונה ממאזן קודם של הקרן בו סכום התביעות התלויות היה בנוסף ל-IBNR. הוחלט לקזז את התביעות התלויות כדי לתת ביטוי לגובה ב-IBNR לגובה התביעות התלויות שדווחו.

התייחסות נפרדת לאירועי מלחמת "חרבות ברזל", ראה פירוט בסעיף 9.9.

ב. תביעות תלויות - חישוב עתודות לתביעות שנפתחו במערכת בהתאם לנתונים הפרטניים שלהם.

(2) התחייבות לשארי פעיל - הנחות עיקריות שעומדות בבסיס החישוב:

- הנחת נישואים - בהתאם לטבלה 10a - עבור תביעות IBNR.
- מספר ילדים וגיל יתום סטטיסטי - טבלה 11a.
- היוון מזערי - אם החישוב עבור פנסיות מינימום הוא מבוצע עם ריבית תעריפית ולא ריבית שבשימוש לצורך הערכת ההתחייבויות.

- ד. הנחת דחיה עקב תקופת אכשרה – 6%
- ה. פקטור הפחתת הסתברות נישואים - הנחת העבודה היא שמקרי המוות משולמים בגין מקרים של נישואים ולכן המסקנה שאלו שטרם הגישו תביעה, הסתברותם להיות נשואים נמוכה מהאומדן ולצורך כך מחושב פקטור הפחתת הסתברות לנישואין אשר משתנה בהתאם לשנת המוות (שימוש בפקטור הנהוג בקרן המקיפה להשגת אמינות גבוהה יותר).
- ו. פקטור התיישנות תלויות – מבוסס על בסיס נסיון יישוב התביעות התלויות בקרן המקיפה
- ז. "חרבות ברזל" – התייחסות נפרדת לאירועי המלחמה, ראה פירוט בסעיף 9.9

(3) התחייבות לתביעות נכות בהפסקה- הנחות עיקריות שעומדות בבסיס החישוב:

- א. וקטור הסתברות חזרה לפי מס חודשי הפסקת תשלום – מחושב על פי נסיון הקרן המקיפה עקב מיעוט נסיון.
- ב. גובה עתודה ממוצעת – החל ממאזן זה מבוסס על חישוב עתודה פרטנית תוך שקלול של הסתברות של תביעה שוטפת ותביעה רטרואקטיבית בהתאם למחקר שבוצע בקרן המקיפה.

(4) התחייבויות לשארי פנסיונר – הנחות בהתאם לנתונים בפועל של הפנסיונרים שנפטרו.

ג. התפתחות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR)

מקבלי קצבה קיימים

אלפי ש"ח	שארי מבוטח ¹	נכים
התחייבויות בגין אירועים שקרו לפני שנת הדיווח וטרם דווחו:		
יתרת התחייבויות לתחילת השנה	-	334
ערך נוכחי של תביעות שדווחו ואושרו בשנת הדיווח	-	-
ערך נוכחי של תביעות שדווחו בשנת הדיווח וטרם אושרו	-	-
יתרת התחייבויות לסוף השנה	-	142
הערכת עודף (חסר)	-	192
התחייבויות בגין אירועים שקרו בשנת הדיווח וטרם דווחו	-	-
סך כל ההתחייבויות לסוף השנה	-	142

פנסיונרים

אלפי ש"ח	שארי מבוטח ²	נכים
התחייבויות בגין אירועים שקרו לפני שנת הדיווח וטרם דווחו:		
יתרת התחייבויות לתחילת השנה	1,685	22,351
ערך נוכחי של תביעות שדווחו ואושרו בשנת הדיווח	564	7,333
ערך נוכחי של תביעות שדווחו בשנת הדיווח וטרם אושרו	1,395	351
יתרת התחייבויות לסוף השנה	211	6,210
הערכת עודף (חסר)	(485)	8,457
התחייבויות בגין אירועים שקרו בשנת הדיווח וטרם דווחו	8,412	15,114
סך כל ההתחייבויות לסוף השנה	8,623	21,324

- נכים (פנסיונרים) – עודף נובע בעיקר מהפחתת התביעות התלויות מגובה ה-IBNR (ראה התייחסות בסעיף 1.ב.5)

¹ לא כולל IBNR של שארי פנסיונר שכלול במאזן תחת סעיף זה
² לא כולל IBNR של שארי פנסיונר שכלול במאזן תחת סעיף זה

ד. התפתחות עבור תביעות תלויות**מקבלי קצבה קיימים**

אלפי ש"ח	שארי מבוטח	נכים	נכים- הפסקת תשלום
התחייבויות בגין אירועים שקרו לפני שנת הדיווח:			
יתרת התחייבויות לתחילת השנה	-	251	-
ערך נוכחי של תביעות שאושרו בשנת הדיווח	-	-	-
יתרת התחייבויות לסוף השנה	-	60	-
הערכת עודף (חסר)	-	191	-
ערך נוכחי של תביעות שדווחו בשנת הדיווח וטרם אושרו ³	-	-	-
התחייבויות בגין אירועים שקרו בשנת הדיווח דיווח	-	-	-
סך כל ההתחייבויות לסוף השנה	-	60	-

פנסיונרים

אלפי ש"ח	שארי מבוטח	נכים	נכים- הפסקת תשלום
התחייבויות בגין אירועים שקרו לפני שנת הדיווח:			
יתרת התחייבויות לתחילת השנה	2,683	4,790	5,263
ערך נוכחי של תביעות שאושרו בשנת הדיווח	2,278	142	3,764
יתרת התחייבויות לסוף השנה	-	1,727	107
הערכת עודף (חסר)	405	2,921	1,392
ערך נוכחי של תביעות שדווחו בשנת הדיווח וטרם אושרו	1,395	351	
התחייבויות בגין אירועים שקרו בשנת הדיווח דיווח	8,222	10,830	3,048
סך כל ההתחייבויות לסוף השנה	9,617	12,908	3,155

³ נוספה שורה לפורמט המקורי כדי להביא לסגירת מעגל שלמה לתביעות שהיו ב- IBNR בשנה קודמת והפכו לתלויות במהלך השנה

ה. פירוט התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו ותביעות תלויות לפי שנת אירוע

שארי מבוטח - מקבלי קצבה קיימים – אין תביעות IBNR ותלויות

שארי מבוטח – פנסיונרים

שארי מבוטח				שנת האירוע
תביעות תלויות		IBNR		
יתרת התחייבות (באלפי ש"ח)	כמות אירועים	יתרת התחייבות (באלפי ש"ח)	כמות אירועים	
8,222	5	8,412	10	2023
1,395	1	211	1	2022
-	-	-	-	2021
-	-	-	-	2020
-	-	-	-	2019
-	-	-	-	2018
-	-	-	-	2017
-	-	-	-	2016 ומטה
9,617	6	8,623	11	סך הכל

נכים - מקבלי קצבה קיימים

נכים - הפסקת תשלום		נכות				שנת האירוע
תביעות תלויות		תביעות תלויות		4IBNR		
יתרת התחייבות (באלפי ש"ח)	כמות אירועים	יתרת התחייבות (באלפי ש"ח)	כמות אירועים	יתרת התחייבות (באלפי ש"ח)	כמות אירועים	
-	-	-	-	-	-	2023
-	-	-	-	-	-	2022
-	-	-	-	-	-	2021
-	-	-	-	-	-	2020
-	-	-	-	-	-	2019
-	-	-	-	-	-	2018
-	-	-	-	-	-	2017
-	-	60	1	-	0	2016 ומטה
-	-	60	1	142	0	סך הכל

⁴ כפי שצוין בסעיף 1.א.5) תביעות שקרו וטרם דווחו של נכות (IBNR) לא מחושבות באופן סטטיסטי אלא על בסיס דמי הסיכון שנגבו ולכן לא קיים פירוט ברמת שנת אירוע

נכים – פנסיונרים

נכים- הפסקת תשלום		נכות				שנת האירוע
תביעות תלויות		תביעות תלויות		IBNR ⁵		
יתרת התחייבות (באלפי ש"ח)	כמות אירועים	יתרת התחייבות (באלפי ש"ח)	כמות אירועים	יתרת התחייבות (באלפי ש"ח)	כמות אירועים	
819	2	10,830	16	-	-	2023
1,077	4	440	1	-	-	2022
82	0	743	2	-	-	2021
1,177	1	385	1	-	-	2020
-	-	374	1	-	-	2019
-	-	136	1			2018
-	-	-	-			2017
-	-	-	-			2016 ומטה
3,155	7	12,908	22	21,324	-	סך הכל

⁵ כפי שצויין בסעיף 5.א.5 (1) תביעות שקרו וטרם דווחו של נכות (IBNR) לא מחושבות באופן סטטיסטי אלא על בסיס דמי הסיכון שנגבו ולכן לא קיים פירוט ברמת שנת אירוע

6. עודף (גירעון) אקטוארי

1.A. פירוט הגורמים לעודף (גירעון) דמוגרפי לכלל עמיתי הקרן

לשנה שהסתיימה ביום	לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום					העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
		31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	31/12/2023	אלפי ש"ח	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים		
(0.06)	(0.01)	0.00	(0.02)	(0.02)	0.03	1,480	ב. מקרי מוות – פנסיית זקנה ושאימים
(0.06)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0	ח. שינויים בשיטות והנחות
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0	ט. שינויים בתקנון הקרן
(0.01)	(0.01)	(0.00)	(0.01)	0.01	(0.01)	(587)	י. סך הגורמים האחרים
(0.13)	(0.02)	0.00	(0.03)	(0.01)	0.02	893	סה"כ עודף (גירעון) הנובע מהגורמים המפורטים לעיל

2.A. פירוט הגורמים לעודף (גירעון) דמוגרפי לעמיתים במסלולי ביטוח

לשנה שהסתיימה ביום	לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום					העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
		31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	31/12/2023	אלפי ש"ח	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים		
0.23	(0.21)	0.01	0.11	0.02	(0.35)	(8,794)	א. מקרי מוות – מבוטחים
0.02	0.06	0.02	0.01	0.00	0.03	632	ג. מקרי מוות – נכים
0.52	0.76	0.30	(0.04)	0.15	0.35	8,680	ד. יציאה לנכות
(0.29)	(0.18)	(0.09)	0.00	(0.16)	0.07	1,823	ה. חזרה מנכות
(0.03)	0.37	(0.02)	0.09	0.17	0.13	3,203	ו. ביטוח משנה
0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0	ח. שינויים בשיטות והנחות
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0	ט. שינויים בתקנון הקרן
0.04	(0.05)	(0.02)	(0.03)	0.03	(0.03)	(579)	י. סך הגורמים האחרים
0.49	0.75	0.20	0.14	0.21	0.20	4,965	סה"כ עודף (גירעון) הנובע מהגורמים המפורטים לעיל

- א.3. עודף (גירעון) דמוגרפי לכלל עמיתי הקרן (מסלול "יסוד" + מסלול מקיף) – סך העודף המצטבר לרבעון המסתיים ב-31 לדצמבר 2023 הוא בגובה 893 אלף ש"ח ומהווה עודף של 0.023% מההתחייבויות הצבורות לאותו תאריך.
- א.4. עודף (גירעון) דמוגרפי לעמיתי הקרן המבוטחים במסלול ביטוח ("מסלול מקיף") – סך העודף המצטבר לרבעון המסתיים ב-31 לדצמבר 2023 הוא בגובה 4,965 אלף ש"ח ומהווה עודף של 0.198% מההתחייבויות הצבורות לאותו תאריך במסלול המקיף.
- א.5. לפי חוזר 2017-3-3 הקרן מעדכנת את היתרות הצבורות של העמיתים והפנסיות מדי רבעון בהתאם לעודף (גירעון) שנבע באותו רבעון.

איזון דמוגרפי נדרש בגין הרבעון הנוכחי :

עמיתי הקרן מסלול יסוד - תוספת של 0.023% ליתרות הצבורות.
עמיתי הקרן מסלול מקיף - תוספת של 0.221% ליתרות הצבורות.
מקבלי קצבאות מסלול יסוד - תוספת של 0.023% ליתרות הצבורות.
מקבלי קצבאות מסלול מקיף⁶ - תוספת של 0.221% ליתרות הצבורות.

א.6. פירוט שינויים מהותיים בדוח –

- א.6.א. ביטוח משנה – קיים עודף של 0.13% כנגד העברת דמי סיכון למבטח משנה בקיזוז גידול בעתודת ביטוח משנה והשתתפות במקרי תביעה חדשים. ראה פירוט בסעיף 8 "ביטוח משנה".
- א.6.ב. מקרי מוות מבוטחים – גירעון בגובה 8.8 מליון הנובע ברובו מגידול מקרי המוות ששולמו וגידול במקרי ה- IBNR ותלויות בשל מלחמת "חרבות ברזל" (ראה ביאור 9.9). סה"כ הגידול בהתחייבויות לשארי מבוטחים בשל המלחמה עומדת על 11.6 מליון ש"ח אך קיימת השתתפות של מבטח משנה בגובה 90% מהסכום שבאה לידי ביטוי בסעיף של ביטוח משנה.

⁶ מקבלי קצבה של נכות ושארי פעיל

1. ב. פירוט בדבר עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה והתנועה בעתודה**למקבלי קצבה קיימים –בסיסי למקבלי קצבה**

לשנה שהסתיימה ביום	לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום					העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
		31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	31/12/2023	אלפי ש"ח	
31/12/2022	31/12/2023	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים		
0.05	1.00	1.00	0.85	1.00	1.00	702	עתודה למקבלי קצבה קיימים לתחילת התקופה
0.01	0.04	0.01	0.01	0.01	0.01	4	גורמים אחרים
(13.03)	(4.88)	(1.02)	0.18	(3.80)	(0.28)	(182)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
16.37	5.71	0.84	0.34	4.04	0.42	267	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
(0.98)	(0.89)	0.00	(0.37)	(0.29)	(0.23)	(151)	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
1.00	1.00	0.85	1.00	1.00	1.00	640	עתודה למקבלי קצבה קיימים לסוף התקופה
1.01	0.93	0.00	0.39	0.30	0.24		עודף (גרעון) למעד החלוקה

לפנסיונרים –בסיסי למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום	לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום					העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
		31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	31/12/2023	אלפי ש"ח	
31/12/2022	31/12/2023	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים		
1.00	(1.00)	(1.00)	(1.00)	0.15	(1.00)	(2,129)	עתודה לפנסיונרים לתחילת התקופה
(0.05)	(0.05)	(0.02)	(0.02)	0.00	(0.01)	(20)	גורמים אחרים
(16.48)	0.28	(0.36)	1.01	(1.74)	1.40	3,320	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת הריבית במקדם במהלך התקופה
0.34	0.24	0.08	0.08	0.07	0.01	14	עודף (גרעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
15.81	0.75	0.21	0.00	0.54	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
(1.00)	0.50	(1.00)	0.15	(1.00)	0.50	1,185	עתודה לפנסיונרים לסוף התקופה
(15.15)	(0.78)	(0.23)	0.00	(0.56)	0.00		עודף (גרעון) למעד החלוקה

לפנסיונרים –הלכה למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום	לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום					העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
		31/03/2023	30/06/2023	30/09/2023	31/12/2023	אלפי ש"ח	
31/12/2022	31/12/2023						
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים		
(0.35)	(1.00)	(1.00)	(1.00)	(1.00)	(1.00)	(45)	עתודה לפנסיונרים לתחילת התקופה
0.09	(0.05)	(0.01)	(0.02)	(0.01)	(0.01)	(1)	גורמים אחרים
(8.64)	(2.20)	(1.31)	(1.17)	(1.35)	1.64	71	עודף (גירעון) בגין סטייה מהנחת הריבית במקדם במהלך התקופה
0.17	0.15	0.07	0.06	0.02	0.00	0	עודף (גירעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
6.83	3.61	1.27	1.02	1.28	0.00	0	גירעון (עודף) מיועד לחלוקה
(1.00)	0.58	(1.00)	(1.00)	(1.00)	0.58	25	עתודה לפנסיונרים לסוף התקופה
(6.79)	(3.71)	(1.36)	(1.07)	(1.32)	0.00		עודף (גירעון) למעד החלוקה

ב.2. החל מינואר 2018, בהתאם לחוזר 2017-3-3, נספח 2, סעיף ד.1.ג, העודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי הקצבה, מחושב ונוקף מדי רבעון באמצעות התאמת ההתחייבויות. על אף האמור, עדכון הפנסיות בגין עודף תשואתי 2023 ייעשה רק החל מתשלום הפנסיה בגין אפריל 2024, כלומר בפנסיה המשולמת ב-1 למאי 2024.

אחוז העודף (גירעון) שיחולק בפועל (מורכב מהכפלה של ארבעה רבעונים) ישתנה בהתאם למועד הפרישה ברבעון הרלוונטי במהלך השנה.

ב.3. להלן העדכונים של עודף (גירעון) תשואתי בגין הרבעון הנוכחי שייעשו בתשלום הפנסיה אפריל 2023:

ב.3.א. מקבלי קצבה קיימים –"בסיסי למקבלי קצבה קיימים" – עודף תשואתי בגובה 0.237%.

ב.3.ב. פנסיונרים –"בסיסי למקבלי קצבה" – אין עדכון.

ב.3.ג. פנסיונרים "הלכה למקבלי קצבה" – אין עדכון.

ב.4. להלן העדכונים של עודף (גירעון) תשואתי בגין השנה הנוכחית שייעשו בתשלום הפנסיה אפריל 2024:

ב.4.א. מקבלי קצבה קיימים –"בסיסי למקבלי קצבה קיימים" – עודף תשואתי בגובה 0.93%.

ב.4.ב. פנסיונרים –"בסיסי למקבלי קצבה" – גירעון תשואתי בגובה 0.78%.

ב.4.ג. פנסיונרים "הלכה למקבלי קצבה" – גירעון תשואתי בגובה 3.71%.

ב.5. פירוט התנועה בעודף

ב.5.א. מקבלי קצבה קיימים "בסיסי למקבלי קצבה קיימים" התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה נמוכה ב-0.28% מהתשואה הצפויה ברבעון ובנוסף היה קיטון בהתחייבויות הפנסיוניות של 0.42% כתוצאה מעליה משוקללת בווקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.14%. היות ועתודת מקבלי הקצבה חורגת מ 1% מההתחייבויות, נוקף עודף תשואתי בגובה 0.23% שהתוספת של הפנסיות בגינו

בגובה 0.237% תהיה רק החל מפנסיות בגין אפריל 2024 וזאת בהתאם לחוזר 2017-3-3 (ראה סעיף 6 ב).

ב.5. ב. פנסיונרים – "בסיסי למקבלי קצבה"
התשואה בפועל שהושגה בנכסי הפנסיונרים היתה גבוהה ב-1.40% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ובנוסף היה קיטון בהתחייבויות הפנסיוניות של 0.01% כתוצאה מעליה משוקללת בווקטור ריבית ההיוון ודחיית עדכון הפנסיות במדד לצרכן לאפריל 2024 ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 1.41%. העודף התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

ב.5. ג. פנסיונרים – "הלכה למקבלי קצבה"
התשואה בפועל שהושגה בנכסי הפנסיונרים היתה גבוהה ב-1.64% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 1.64%. העודף התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות

ב.6. מדד לצרכן – זקיפת המדד בגין רבעון זה הינה 0.10%. בהתאם לחוזר 2017-3-1, העדכון בגין מדד לצרכן לקבוצת מקבלי הקצבה מסוג "פנסיונרים" יהיה אחת לשנה ויעודכן עבור שנת 2023 החל מתשלום הפנסיה בגין אפריל 2024 בגובה של 3.34%. העדכון של המדד למקבלי קצבה קיימים נעשה מדי חודש בחודשו.

7. ניתוחי רגישות להנחות**א. הנחות דמוגרפיות למבוטחים**

שינוי בשיעורי יציאה לנכות ביחס לצפי		שינוי בשיעורי תמותת מבוטחים ביחס לצפי		
+25%	-25%	+25%	-25%	
(0.001)	0.001	(0.013)	0.013	עודף (גירעון) דמוגרפי לרבעון האחרון של שנת הדיווח (באחוזים)

הערות:

הצפי שווה לסכום הריסקים שנגבו מעמיתים במהלך הרבעון האחרון. ניתוח הרגישות לא כולל השפעה של שינוי בשיעורי תמותת הנכים. האחוז המוצג מחושב לפי השפעת ערך השינוי מחולק ביתרת ההתחייבויות ליום הדוח. ההשפעה על העודף (גירעון) גבוהה יותר משנים קודמות בשל ההשפעה של מלחמת "חברות ברזל". (ראה ביאור 9.9).

ב. הנחות דמוגרפיות למקבלי קצבאות –

שינוי בהנחת שיעורי תמותה של מקבלי קצבאות		שינוי בהנחת שיעורי החלמה לנכים		
+10%	-10%	+10%	-10%	
0.112	(0.160)	0.040	(0.042)	עודף (גירעון) דמוגרפי ליום הדוח (באחוזים)

הערות:

שינוי הנחת שיעורי התמותה כולל שינוי בהנחת שיעורי תמותה של מקבלי קצבאות ובני זוגם, שאירים, נכים ובני זוגם.

האחוז המוצג מחושב לפי השפעת ערך השינוי מחולק ביתרת ההתחייבויות ליום הדוח.

8. ביטוח משנה

כאמור בסעיף 3. א.5) הקרן מאפשרת רכישת כיסוי ביטוחי לנכות ושארים. עד סוף שנת 2018, ההסדר הביטוחי היה באמצעות ביטוח משנה שנערך מול הראל חברה לביטוח בע"מ על בסיס פרופורציונלי בשיעור של 95% להתחייבות הראל פנסיה כללית במסלולים הכוללים כיסויים ביטוחיים. החל מ-1 לינואר 2020 חל הסדר ביטוח משנה חדש עם מבטח משנה סוויס רי על בסיס פרופורציונלי בשיעור 90% להתחייבות הראל פנסיה כללית במסלולים הכוללים כיסויים ביטוחיים. דמי הביטוח שמשולמים על פי הסכם זה הינם בהתאם לתעריף עלות הכיסוי הביטוחי שקבע הממונה לקרנות הפנסיה החדשות.

בפירוט בדבר העודף אקטוארי בסעיף 6 א.1.2, תחת סעיף "ביטוח משנה" העודף המופיע בגובה 3,203 אלף ש"ח מייצג את עלות ביטוח המשנה הכוללת 67.5% מדמי הסיכון בניכוי 90% מתשלומי הנכות ותביעות השארים (כל הסכום המהווה) ששולמו במהלך הרבעון בניכוי גידול בגין IBNR ועתודה של נכים שנרשמת בספרי החברה כנכס ביטוח משנה. חלק מה- IBNR שנרשם הוא גם בגין מבטח משנה קודם.

9. הערות והבהרות**9.1. בסיסי החישוב**

החישובים האקטואריים בדוח זה מבוססים על הנחות דמוגרפיות בהתאם לחוזר מעודכן 6-3-2017 "דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה" החל מ 31 לדצמבר 2017 וחוזר מעודכן 18-9-2022 מיום 30 בספטמבר 2022 "תיקון הוראות החוזר המאוחד לענין מדידת התחייבויות – עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות פנסיה".

9.2. הוראות דוח כספי לקרנות פנסיה חדשות

ב-1 לינואר 2018 נכנסו לתוקף חוזר 1-3-2017 "הוראות לניהול קרן פנסיה חדשה" שמחליף את חוזר 9-2004 וחוזר 3-3-2017 "הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות" שמחליף את חוזר 2014-3-1. חוזרים אלו מיועדים לפתור את בעיית הגרעון האקטוארי שנוצר בעת פרישת עמיתים לפנסיית זקנה והגרעונות בגין גביית ריסקים בשל פער בין הריבית הגלומה במקדמים לריבית חסרת סיכון בה מחושבות ההתחייבויות.

כל הפורשים החל מינואר 2018 ("פנסיונרים") מנוהלים במסלול השקעה נפרד וייעודי להם, היות וההתחייבות האקטוארית בגין פנסיונרים אלו מחושבת באופן שלא יוצר גרעון ולכן תשואת היעד צריכה להיות בהתאם לריבית הגלומה במקדמים כדי לשמור על יציבות תשלומי הפנסיות. בנוסף, תשלומי הפנסיה לקבוצת הפנסיונרים מוצמדים למדד המחירים לצרכן פעם בשנה בחודש אפריל בגין השנה הקלנדרית שעברה בניגוד לשאר מקבלי הקצבאות שפרשו לפני 2018 שתשלומי הפנסיה שלהם מוצמדים באופן חודשי למדד המחירים לצרכן.

מאחר ועדכון הפנסיות בשל השינוי במדד נערך אחת לשנה בעוד זקיפת המדד להתחייבות לפנסיונרים נעשית מדי רבעון⁷, הפער האקטוארי שנוצר נזקף בשלב חישוב העודף (גירעון) תשואתי של הפנסיונרים ולא בשלב הדמוגרפי לכלל הקרן⁸.

9.3. מסד הנתונים

- 9.3.1. מקבלי קצבה – על בסיס נתוני פנסיונרים ממחלקת תביעות נכון ל-31 לדצמבר 2023.
- 9.3.2. עמיתים – על בסיס מערכת זכויות עמיתים והתאמה לנתונים הכספיים.

9.4. עודף / גירעון שנתי

סך הגירעון המצטבר לכל שנת 2023 במסלול "ייסוד" עומד על 0.02% מההתחייבויות הצבורות. סך העודף המצטבר לכל שנת 2023 במסלול "מקיף" עומד על 0.73% מההתחייבויות הצבורות.

9.5. **עקומת הריבית** – בהתאם להוראות הנחת התשואה על השקעות חופשיות תיגזר מהתשואות לפדיון על סדרות ספציפיות של אג"ח סחירות אשר ישמשו כ-"Benchmark". הנחת התשואה מבוססת על עקומי ריבית של חברת מרווח הוגן. בהתאם להבהרה שהתקבלה מחברת מרווח הוגן בינואר 2023, הומרו ערכי הריבית הרציפה לריבית בדידה טרם השימוש בהיוון.

9.6. גורמים נוספים שלא נלקחו בחשבון

9.6.1. עמיתים שהגיעו לגיל 60 לפני 31 לדצמבר 2007-
חוזר 2-3-2013 נותן התייחסות מיוחדת לעמיתים שהגיעו לגיל 60 לפני 31 לדצמבר 2007 ומזכה אותם בעת יציאה לפנסיה בשימוש של מקדמי פנסיה שהיו נהוגים מיום 16 במרס 2005 ועד יום 31 בדצמבר 2007 וזאת ביחס ליתרה הצבורה ליום 31 לדצמבר 2007. בהבהרה שיצאה לחוזר, מנחה האוצר לספק לעמיתים אלו את המקדם הטוב מבין המקדם שהיה קיים נכון ל-31 לדצמבר 2007 לבין המקדם לו הם זכאים לפי התקנון הנוכחי. מכיון שדמי הניהול שבבסיס התקנון קטנו מ-2% ל-0.5% בינואר 2010, המשמעות היא שכמעט

⁷ סעיף 9.3(א) חוזר 1-3-2017

⁸ תואם את ההנחיה שיצאה מרשות שוק ההון "עדכון מדד בקצבאות הפנסיונרים" מיום 12 לפברואר 2019

תמיד המקדם הנוכחי בתקנון יהיה טוב יותר ולכן אין צורך לרשום בגירעון פוטנציאלי בגין הבטחת המקדם לאוכלוסיה זו.

9.6.2. פנסיות לשאירים עבור הורים נתמכים.

9.6.3. קיזוז קצבאות ותשלומים ממקורות אחרים.

9.7. **בחינת הנחות דמוגרפיות** – סעיף 1.2.1 ג' בסימן ג' לפרק 1 בחלק 2 של שער 5 ('מדידת התחייבויות') קובע כי אחת לשלוש שנים תבצע קרן פנסיה בדיקה מקיפה של כל אחת מההנחות העומדות בבסיס המאזן האקטוארי ובבסיס המקדמים. הקרן הגישה את תוצאות הבדיקה בצירוף חוות דעת בסוף נובמבר 2019. היות והקרן הכללית הינה עדיין קרן קטנה, אין אמינות סטטיסטית למחקר שצורף ולכן לא היה ניתן להמליץ על שינויים בהנחות הקיימות. בהתאם להנחות הממונה, בדצמבר 2023 הקרן הגישה תוצאות בדיקה מעודכנות בצירוף חוות דעת עבור סיכוני התמותה ובמאי 2023 הקרן הגישה תוצאות בדיקה לגבי נסיון תביעות הנכות. טרם התקבלו הנחות מעודכנות מצד האוצר עד למועד הכנת דו"ח זה.

9.8. **תקרת דמי ניהול** – בהתאם לפרסום תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים, (קופות גמל) (דמי ניהול) (תיקון) התשפ"ב-2022, עודכנה תקרת דמי הניהול למקבלי קצבת זקנה ונקבעה בגובה 0.3%, התיקון חל על עמיתים שהחלו לקבל קצבה מחודש פברואר 2022 ואילך.

9.9. **מלחמת "חרבות ברזל"**
ביום 7 באוקטובר 2023 פרצה מלחמת "חרבות ברזל". אירועי המלחמה הגדילו את כמות התביעות בקרן אבל הגידול אינו משמעותי ובהתאם להסכם מבטח המשנה, 90% מעלות התביעות מכוסה על ידי מבטח המשנה.
לגבי תביעות שארים, נכון ליום המאזן זוהו כ-11 עמיתים שנהרגו במהלך המלחמה עם פוטנציאל לשארים. סה"כ ההתחייבות ברוטו בגין השארים עומדת על כ-11.6 מליון ש"ח והשייר של החברה הינו 1.16 מליון ש"ח. לגבי הערכה של תביעות תלויות-IBNR בוטלו הנחות של פקטור אכשרה ופקטור נישואים עקב קבלת אינדיקציה מהימנה על סטטוס העמיתים.
לגבי תביעות נכות, נכון ליום המאזן עדיין לא הוגשו תביעות נכות בשל המלחמה, היות וקיימת תקופת המתנה של שלושה חודשים. קיימת אי ודאות לגבי אופי התביעות, חומרת הנכות וגובה הקיזוז ממקורות אחרים ולכן נערכה הערכה ראשונית לצורך העמדת IBNR לתביעות נכות בגין המלחמה בגובה 2.4 מליון ש"ח. הערכה זו תתעדכן ברבעונים הבאים עם תחילת קבלת תביעות נכות בפועל.

10. נספחים סטטיסטיים

מספר עמיתים מבוטחים אינו כולל מקבלי קצבת נכות הנכללים במסגרת מקבלי הקצבה.

מקבלי קצבת זקנה כוללים גם שארי זקנה.

מידע אודות עמיתי הקרן :

מספר עמיתים ליום					
31/12/2022	31/12/2023				
סה"כ	סה"כ	נקבה	זכר		
36,522 28,132 64,654	41,635 30,811 72,446	12,601 13,302 25,903	29,034 17,509 46,543	<u>עמיתים שאינם מקבלי קצבה</u>	
				בקרן כללית:	
				מבוטחים	
				שאינם מבוטחים	
				סה"כ עמיתים שאינם מקבלי קצבה	
292 43 5 340	290 43 3 336	141 27 1 169	149 16 2 167	<u>מקבלי קצבה</u>	
				זקנה שארים נכות	מקבלי קצבה קיימים
				סה"כ מקבלי קצבה קיימים	
698 257 23 978	898 279 48 1225	393 165 15 573	505 114 33 652	זקנה שארים נכות	פנסיונרים
				סה"כ פנסיונרים	
65,972	74,007	26,645	47,362	סה"כ עמיתי הקרן	

א. התפלגות עמיתים מבוטחים לפי גילאים

גיל	זכר			נקבה			סה"כ		
	מספר עמיתים	צבירה ממוצעת (ש"ח)	שכר ממוצע (ש"ח)	מספר עמיתים	צבירה ממוצעת (ש"ח)	שכר ממוצע (ש"ח)	מספר עמיתים	צבירה ממוצעת (ש"ח)	שכר ממוצע (ש"ח)
עד 24	247	17,825	7,480	157	9,463	3,921	404	14,568	6,094
25-29	2,659	33,833	8,187	1,193	22,273	5,586	3,852	30,254	7,382
30-34	5,618	49,082	7,794	2,204	34,280	5,945	7,822	44,911	7,273
35-39	6,752	70,283	7,984	2,531	43,385	5,920	9,283	62,950	7,421
40-44	4,721	81,945	8,075	2,067	50,299	5,909	6,788	72,308	7,415
45-49	3,617	92,258	7,598	1,726	61,352	5,932	5,343	82,277	7,060
50-54	2,306	108,231	6,536	1,187	84,572	4,877	3,493	100,188	5,972
55-59	1,445	116,618	5,749	737	80,483	4,138	2,182	104,406	5,204
60-64	935	129,846	4,974	477	79,058	2,720	1,412	112,685	4,212
65-69	506	135,587	2,816	221	103,858	1,017	727	125,940	2,269
70 ומעלה	229	83,802	-	100	58,804	-	329	76,179	-
סה"כ	29,034	75,512	7,452	12,601	51,551	5,411	41,635	68,260	6,834

ב. התפלגות עמיתים שאינם מבוטחים לפי גילאים

גיל	זכר		נקבה		סך הכל	
	מספר עמיתים	צבירה ממוצעת (ש"ח)	מספר עמיתים	צבירה ממוצעת (ש"ח)	מספר עמיתים	צבירה ממוצעת (ש"ח)
עד 24	82	7,491	104	5,217	187	6,220
25-29	1,029	10,690	622	6,990	1,651	9,297
30-34	2,124	15,262	1,538	10,097	3,662	13,093
35-39	2,837	21,021	2,169	12,511	5,005	17,334
40-44	2,839	25,817	2,211	14,923	5,050	21,047
45-49	2,627	33,278	1,934	19,759	4,561	27,545
50-54	2,162	34,153	1,555	20,673	3,717	28,513
55-59	1,468	32,947	1,191	19,856	2,658	27,084
60-64	1,055	35,535	1,022	18,649	2,076	27,226
65-69	745	37,259	554	21,862	1,299	30,696
70 ומעלה	543	49,651	403	22,138	945	37,936
סה"כ	17,509	27,341	13,302	16,135	30,811	22,504

ג. התפלגות מקבלי קצבה לפי גילאים

מקבלי קצבה קיימים – בסיסי למקבלי קצבה קיימים (גברים)

סה"כ		זקנה ושארי זקנה		שאירים		נכים		זכר
קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	גיל
0	0	0	0	0	0	0	0	0-9
490	9	0	0	0	9	0	0	10-19
123	3	0	0	0	3	0	0	20-24
0	0	0	0	0	0	0	0	25-29
0	0	0	0	0	0	0	0	30-34
0	0	0	0	0	0	0	0	35-39
0	0	0	0	0	0	0	0	40-44
20,341	1	0	0	0	0	20,341	1	45-49
2,777	1	0	0	0	1	0	0	50-54
904	1	0	0	0	1	0	0	55-59
3,449	1	0	0	0	1	0	0	60-64
1,453	6	397	5	0	0	6,735	1	65-69
530	45	530	45	0	0	0	0	70-74
985	58	993	57	0	1	0	0	75-79
1,967	25	1,967	25	0	0	0	0	80-84
2,334	12	2,334	12	0	0	0	0	85-89
1,513	3	1,513	3	0	0	0	0	90-94
545	2	545	2	0	0	0	0	95-99
0	0	0	0	0	0	0	0	100 ומעלה
1,226	167	1,109	149	778	16	13,538	2	סה"כ

מקבלי קצבה קיימים – בסיסי למקבלי קצבה קיימים (נשים)

סה"כ		זקנה ושארי זקנה		שאירים		נכות		נקבה
קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	גיל
0	0	0	0	0	0	0	0	0-9
471	9	0	0	471	9	0	0	10-19
0	0	0	0	0	0	0	0	20-24
0	0	0	0	0	0	0	0	25-29
0	0	0	0	0	0	0	0	30-34
0	0	0	0	0	0	0	0	35-39
2,239	2	0	0	2,239	2	0	0	40-44
0	0	0	0	0	0	0	0	45-49
765	3	0	0	765	3	0	0	50-54
1,144	6	0	0	900	5	2,361	1	55-59
825	1	0	0	825	1	0	0	60-64
488	16	514	14	309	2	0	0	65-69
987	51	1,013	48	573	3	0	0	70-74
1,511	33	1,572	31	566	2	0	0	75-79
2,612	23	2,612	23	0	0	0	0	80-84
2,385	17	2,385	17	0	0	0	0	85-89
1,328	5	1,328	5	0	0	0	0	90-94
472	3	472	3	0	0	0	0	95-99
0	0	0	0	0	0	0	0	100 ומעלה
1,393	169	1,512	141	734	27	2,361	1	סה"כ

פנסיונרים – בסיסי למקבלי קצבה (גברים)

סה"כ		זקנה ושארי זקנה		שאירים		נכים		זכר
קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	גיל
276	20	0	0	276	20	0	0	0-9
326	52	0	0	326	52	0	0	10-19
673	6	0	0	130	5	3,388	1	20-24
2,395	2	0	0	18	1	4,771	1	25-29
11,537	2	0	0	0	0	11,537	2	30-34
1,775	5	0	0	20	2	2,945	3	35-39
2,491	10	0	0	5	5	4,978	5	40-44
2,091	14	0	0	1,758	4	2,224	10	45-49
1,708	8	0	0	955	6	3,968	2	50-54
1,907	7	0	0	42	3	3,305	4	55-59
1,818	18	1,674	10	114	7	15,184	1	60-64
928	190	934	180	120	6	1,834	4	65-69
741	261	747	258	255	3	0	0	70-74
690	40	690	40	0	0	0	0	75-79
884	4	884	4	0	0	0	0	80-84
658	1	658	1	0	0	0	0	85-89
0	0	0	0	0	0	0	0	90-94
0	0	0	0	0	0	0	0	95-99
0	0	0	0	0	0	0	0	100 ומעלה
904	640	830	493	336	114	3,966	33	סה"כ

פנסיונרים – בסיסי למקבלי קצבה (נשים)

סה"כ		זקנה ושארי זקנה		שאירים		נכות		נקבה
קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	גיל
209	19	0	0	209	19	0	0	0-9
470	47	0	0	470	47	0	0	10-19
21	9	0	0	21	9	0	0	20-24
3,972	3	0	0	5,958	2	8,148	1	25-29
2,252	5	0	0	2,252	5	0	0	30-34
274	9	0	0	492	5	5,765	4	35-39
230	12	0	0	306	9	5,422	3	40-44
1,153	12	0	0	1,384	10	5,647	2	45-49
543	13	0	0	588	12	3,770	1	50-54
255	14	0	0	297	12	9,441	2	55-59
631	71	754	55	240	14	2,575	2	60-64
749	198	756	185	655	13	0	0	65-69
619	130	639	123	273	7	0	0	70-74
862	21	905	20	9	1	0	0	75-79
835	3	835	3	0	0	0	0	80-84
0	0	0	0	0	0	0	0	85-89
0	0	0	0	0	0	0	0	90-94
0	0	0	0	0	0	0	0	95-99
0	0	0	0	0	0	0	0	100 ומעלה
660	566	726	386	563	165	5,772	15	סה"כ

פנסיונרים – הלכה למקבלי קצבה (גברים)

סה"כ		זקנה ושארי זקנה		שאיירים		נכות		זכר
קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	גיל
0	0	0	0	0	0	0	0	0-9
0	0	0	0	0	0	0	0	10-19
0	0	0	0	0	0	0	0	20-24
0	0	0	0	0	0	0	0	25-29
0	0	0	0	0	0	0	0	30-34
0	0	0	0	0	0	0	0	35-39
0	0	0	0	0	0	0	0	40-44
0	0	0	0	0	0	0	0	45-49
0	0	0	0	0	0	0	0	50-54
0	0	0	0	0	0	0	0	55-59
0	0	0	0	0	0	0	0	60-64
1,352	11	1,352	11	0	0	0	0	65-69
0	0	0	0	0	0	0	0	70-74
752	1	752	1	0	0	0	0	75-79
0	0	0	0	0	0	0	0	80-84
0	0	0	0	0	0	0	0	85-89
0	0	0	0	0	0	0	0	90-94
0	0	0	0	0	0	0	0	95-99
0	0	0	0	0	0	0	0	100 ומעלה
1,302	12	1,302	12	0	0	0	0	סה"כ

פנסיונרים – הלכה למקבלי קצבה (נשים)

סה"כ		זקנה ושארי זקנה		שאיירים		נכות		נקבה
קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	קצבה ממוצעת	מספר	גיל
0	0	0	0	0	0	0	0	0-9
0	0	0	0	0	0	0	0	10-19
0	0	0	0	0	0	0	0	20-24
0	0	0	0	0	0	0	0	25-29
0	0	0	0	0	0	0	0	30-34
0	0	0	0	0	0	0	0	35-39
0	0	0	0	0	0	0	0	40-44
0	0	0	0	0	0	0	0	45-49
0	0	0	0	0	0	0	0	50-54
0	0	0	0	0	0	0	0	55-59
1,988	3	1,988	3	0	0	0	0	60-64
19	2	19	2	0	0	0	0	65-69
446	2	446	2	0	0	0	0	70-74
0	0	0	0	0	0	0	0	75-79
0	0	0	0	0	0	0	0	80-84
0	0	0	0	0	0	0	0	85-89
0	0	0	0	0	0	0	0	90-94
0	0	0	0	0	0	0	0	95-99
0	0	0	0	0	0	0	0	100 ומעלה
985	7	985	7	0	0	0	0	סה"כ

הצהרה (certification)

אני, דודי לייזנר מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של קרן פנסיה ה.ע.ל (להלן: "קרן הפנסיה") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של קרן הפנסיה; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

הצהרה (certification)

אני, רם גבל מזהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של קרן פנסיה ה.ע.ל (להלן: "קרן הפנסיה") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של קרן הפנסיה; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

רם גבל, סמנכ"ל כספים

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפקוח הדירקטוריון, של קרן פנסיה ה.ע.ל (להלן: "קרן הפנסיה") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקורות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של (COSO) Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2023, הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון :	ניר כהן	_____
מנכ"ל :	דודי לייזנר	_____
סמנכ"ל כספים :	רם גבל	_____

קרן פנסיה ה.ע.ל - קרן פנסיה ותיקה

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

6	דוח רואי החשבון המבקרים
10	דוחות על המצב הכספי
11	דוחות הכנסות והוצאות
12	דוחות תנועה בקרן הפנסיה
13	ביאור 1 - כללי
15	ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית
18	ביאור 3 - חלוקת נכסים והתחייבויות
23	ביאור 4 - מזומנים ושווי מזומנים
23	ביאור 5 - חייבים ויתרות חובה
24	ביאור 6 - סיוע ממשלתי ישיר
25	ביאור 7 - ניירות ערך שאינם סחירים
27	ביאור 8 - ניירות ערך סחירים
29	ביאור 9 - פקדונות והלוואות
31	ביאור 10 - נדל"ן להשקעה
32	ביאור 11 - זכאים ויתרות זכות
32	ביאור 12 - התחייבות בשל סיום יחסי עובד מעביד
32	ביאור 13 - סיוע ממשלתי עתידי
33	ביאור 14 - התחייבויות פנסיוניות
36	ביאור 15 - הכנסות (הפסדים)
37	ביאור 16 - הוצאות דמי ניהול
37	ביאור 17 - יתרות ועסקאות עם צדדים קשורים
38	ביאור 18 - תשואה על נכסי הקרן
38	ביאור 19 - מסים על ההכנסה
38	ביאור 20 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים ולבעלי המניות של קרן פנסיה ה.ע.ל - קרן פנסיה ותיקה המנוהלת על ידי הראל גמל ופנסיה בע"מ

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של קרן פנסיה ה.ע.ל-קרן פנסיה ותיקה (להלן - "הקרן") המנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - החברה המנוהלת) לימים 31 בדצמבר 2023 ו- 2022 ואת דוחות ההכנסות וההוצאות ואת הדוחות על התנועה בקרן לכל אחת משתי השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה המנוהלת. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של החברה המנוהלת וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הקרן לימים 31 בדצמבר 2023 ו- 2022 ואת תוצאות פעולותיה ואת התנועה בקרן לכל אחת משתי השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון החברה המנוהלת ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגבי היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעותו חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

התחייבויות פנסיוניות

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023 כוללים התחייבויות פנסיוניות בסך 16,285,025 אלפי ש"ח. ההתחייבויות הפנסיוניות כוללות זכויות שיצברו בעתיד בסך 1,710,206 אלפי ש"ח, וסיוע ממשלתי עתידי בגין כרית ביטחון בסך 989,792 אלפי ש"ח. כמתואר בביאור 14 לדוחות הכספיים, ההתחייבויות הפנסיוניות חושבו על ידי אקטואר הקרן ומבוססות על שיטות הערכה אקטוארית. רוב ההנחות המשמשות בסיס להערכה האקטוארית נקבעות על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון וחלקן על בסיס מחקרים שמבצעת הקרן.

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

כאמור בביאור 14 סכום ההתחייבות האקטוארית המוצג במאזן מייצג את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים בגין ההתחייבות הפנסיונית ותשלומי הקרן לפנסיונרים, למבוטחים פעילים ולמבוטחים לא פעילים, נכון ליום 31 בדצמבר 2023. החישוב האמור בוצע לפי הנחת שיעורי התשואה חסרת הסיכון והנחות דמוגרפיות.

שינוי בהנחות שיעורי תשואה, הנחות דמוגרפיות, ואופן יישומם בחישובים האקטואריים לרבות חישוב סיוע מממשלתי בגין כרית ביטחון עשויים להשפיע מהותית על מדידת ההתחייבויות הפנסיוניות. לפיכך, קבענו כי המדידה של התחייבויות הפנסיוניות הינה עניין מפתח בביקורת.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

נהלי הביקורת העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה כללו את הנהלים הבאים:

- בחנו את העיצוב, היישום והאפקטיביות התפעולית של בקורות מפתח פנימיות בקשר עם תהליך הערכת ההתחייבויות הפנסיוניות לעמיתי הקרן לרבות בקורות על שלמות ומחויבות זרימת הנתונים לאקטואר.
- בחנו, תוך הסתייעות באקטוארים מומחים מטעמנו, את מתודולוגיית חישוב ההתחייבויות הפנסיוניות לעמיתי הקרן ועקביות בישומה.
- בחנו, תוך הסתייעות באקטוארים מומחים מטעמנו, את התאמתן של הנחות בסיס מסוימות בתחשיבי הקרן, כגון שיעור ההיוון, הנחות תמותה ושיעורי החלמה לנכים - להנחות ברירת המחדל כפי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון וכן לנתוני שוק.
- קיבלנו את דוח האקטואר ובחנו התאמה בין נתונים מסוימים בדוח זה לבין נתוני הדוחות הכספיים.
- יישמנו נהלים אנליטיים לבחינת סבירות ההתחייבויות הפנסיוניות לעמיתי הקרן
- יישמנו נהלים אנליטיים לבחינת סבירות התנועה בגירעון האקטוארי.

מדידת שווי הוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

כמתואר בביאור 7.ג. ו-9 לדוחות הכספיים, יתרת ניירות ערך אחרים שאינם סחירים, ויתרת הלוואות מסתכמות לסך 1,595,576 ו-1,280,225 אלפי ש"ח, בהתאמה.

השווי ההוגן של הלוואות לא סחירות הנמדדות בשווי הוגן נקבעות באמצעות היוון אוּמְדָן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעות על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ.

השווי ההוגן של השקעות בקרנות השקעה וגידור מבוסס בעיקרו על השווי ההוגן של נכסי הבסיס או הערכות שווי ונקבע בהתאם לדיווחים של הקרן. טכניקות הערכות שווי הינן סובייקטיביות באופיין ומשלבות הנחות שונות ושימוש באומדנים המשפיעים באופן משמעותי על השווי ההוגן.

בחלק מההשקעות הלא סחירות כגון קרנות השקעה, אי הוודאות המובנית במדידת השווי ההוגן גבוהה, מאחר ומדידה זו כוללת נתונים אשר אינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

לשינויים באומדנים, בהנחות או בהערכות בהם נעשה שימוש במסגרת הערכות השווי עשויה להיות השפעה משמעותית על קביעת השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים.

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

בשל אי הוודאות המובנית ביחס לאומדנים, ההנחות וההערכות כאמור לעיל, זיהינו את הביקורת ביחס למדידת השווי ההוגן של ההשקעות הפיננסיות הלא סחירות כעניין מפתח בביקורת.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

נהלי הביקורת העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה כללו את הנהלים הבאים:

- בחנו את העיצוב, היישום והאפקטיביות התפעולית של בקורות מפתח פנימיות בקשר עם תהליך קביעת השווי ההוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות.
- בחנו את המתודולוגיה למדידת השווי ההוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות המיושמת בדוחות הקרן.
- ערכנו בירורים מול אנשי הכספים וגורמים באגף ההשקעות לצורך השגת הבנה ביחס לעסקאות, התפתחויות, ושערוכים מהותיים לתקופה וכן לגבי שינויים מהותיים, ככל שחלו, בנתונים, בהנחות ובמודלים בהשוואה לאלו ששימשו בשנה הקודמת.
- ביצענו בחינה מדגמית של השווי בדוחות הכספיים של ההשקעות פיננסיות שאינן סחירות אל מול ציטוטי חברת מרווח הוגן בע"מ ואל מול הדוחות הכספיים ודיווחי קרנות ההשקעה לפי העניין.
- ביצענו בחינה מדגמית של מסד הנתונים ששימש לצורך קבלת ציטוט מחברת מרווח הוגן בע"מ אל מול הסכמי הלוואות.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקרן ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) והדוח שלנו מיום 27 במרס 2024 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקרן.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2024

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

**דוח רואי החשבון המבקרים
לעמיתים של קרן פנסיה ה.ע.ל - קרן פנסיה ותיקה בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון
בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי**

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של קרן פנסיה ה.ע.ל – קרן פנסיה ותיקה (להלן – "הקרן") ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקרן ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקרן בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקרן. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קרן פנסיה הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964. בקרה פנימית על דיווח כספי של קרן פנסיה ותיקה כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקרן (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקרן נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה המנהלת ובכפוף לכללים ולהוראות החלים על פי דין; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקרן, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקרן ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקרן לימים 31 בדצמבר 2022 ו-2023 ולכל אחת משתי השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 והדוח שלנו, מיום 27 במרס 2024, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2024

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
רכוש שוטף			
351,887	451,509	4	מזומנים ושווי מזומנים
153,056	56,250	5	חייבים ויתרות חובה
179,659	185,492	6	סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית
684,602	693,251		סה"כ רכוש שוטף
השקעות			
7,896,022	7,760,761	7	ניירות ערך שאינם סחירים
6,369,202	6,517,961	8	ניירות ערך סחירים
1,229,439	1,280,225	9	פיקדונות והלוואות
72,970	73,821	10	נדל"ן להשקעה
-	-	11	אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו
15,567,633	15,632,768		סה"כ השקעות
16,252,235	16,326,019		סה"כ נכסים
התחייבויות שוטפות			
102,576	40,482	11	זכאים ויתרות זכות
547	512	12	התחייבות בשל סיום יחסי עובד מעביד
103,123	40,994		
		14	התחייבויות פנסיוניות
זכויות שנצברו:			
8,183,204	8,423,762		לפנסיונרים
11,966,721	10,790,898		לעמיתים פעילים
2,215,936	1,975,425		לעמיתים לא פעילים
22,365,861	21,190,085		
זכויות שייצברו בעתיד:			
2,142,613	1,710,206		התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
24,508,474	22,900,291		התחייבויות פנסיוניות צבורות ועתידיות בניכוי:
(1,140,429)	(1,153,295)		ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
(959,006)	(916,235)	13	ערך נוכחי של הסבסוד בגין נכסי הקרן שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, שהקרן צפויה לרכוש לאחר מועד המאזן
(2,862,549)	(989,792)		סיוע ממשלתי עתידי בגין כרית הבטחון
(4,961,984)	(3,059,322)		
(3,397,378)	(3,555,944)	13	ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן
-	-	14	עודף (גרעון) אקטוארי
16,149,112	16,285,025		סה"כ התחייבויות פנסיוניות
16,252,235	16,326,019		סה"כ התחייבויות

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

27 במרס 2024			
רם גבל	דודי לייזנר	ניר כהן	תאריך אישור הדוחות הכספיים
סמנכ"ל כספים	מנכ"ל	יו"ר הדירקטוריון	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		ביאור	
2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
הכנסות (הפסדים)			
25,931	33,399	15א	ממזומנים ושווי מזומנים
		15ב	מהשקעות:
(624,379)	60,711		בניירות ערך שאינם סחירים
(1,204,103)	181,386		בניירות ערך סחירים
(42,918)	60,891		בפיקדונות והלוואות
8,241	5,106		נדל"ן להשקעה
-	-		אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו
(1,863,159)	308,094		
(1,837,228)	341,493		סה"כ הכנסות (הפסדים) מהשקעות
179,659	185,501		סיוע ממשלתי ישיר
(1,657,569)	526,994		סה"כ הכנסות (הפסדים)
הוצאות			
32,179	31,122	16	דמי ניהול
16,368	16,497		הוצאות ישירות
4,172	3,237	19	מיסים
(56)	20		הוצאות הנהלה וכלליות
52,663	50,876		סה"כ הוצאות
(1,710,232)	476,118		סך הכל עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות מועבר לדוח התנועה בקרן הפנסיה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
18,133,025	16,149,112

יתרת הקרן לתחילת השנה

תוספות לקרן

דמי גמולים ממעסיקים, מעובדים ומעצמאיים
עודף הכנסות (הפסדים) נטו מועבר מדוח הכנסות והוצאות
סה"כ התוספת לקרן

219,284	213,098
(1,710,232)	476,118
(1,490,948)	689,216

תקבולים אחרים

בגין פנסיות משותפות

23	25

תשלומים

לפנסיונרים, נכים ושארים
פדיונות והחזרים לעמיתים
בגין פנסיות משותפות
סה"כ התשלומים לעמיתים
יתרת הקרן לסוף התקופה

(445,664)	(503,993)
(47,249)	(49,240)
(75)	(95)
(492,988)	(553,328)
16,149,112	16,285,025

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

א. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

הקרן	- קרן פנסיה ה.ע.ל
החברה המנהלת או החברה	- הראל פנסיה וגמל בע"מ
עמיתים ותיקים	- עמיתים שהצטרפו לקרן עד ליום 31 דצמבר, 1994.
עמיתי תקופת הביניים	- עמיתים שהצטרפו לקרן בתקופה ינואר-מרס 1995.
צדדים קשורים ובעלי עניין	- כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב -2012 ובקודקס הרגולציה פרק 4 - ניהול נכסי השקעה.
רשות שוק ההון	- רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.
הממונה	- הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.
תקנות מס הכנסה	- תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964.
מדד	- מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
חוק הפיקוח	- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

ב. זכויות הניהול בקרן

עד ליום 30 בספטמבר, 2021 הקרן נוהלה על ידי החברה המנהלת פסגות קופות גמל ופנסיה בע"מ. ביום 1 באוקטובר, 2021 הושלם הליך העברת ניהול הקרן לחברת הראל פנסיה וגמל בע"מ. העסקה אושרה על ידי דירקטוריון החברה ביום 14 ביוני 2021. ביום 14 ביולי 2021 אושרה העסקה על ידי הממונה על התחרות וביום 9 באוגוסט 2021 אושרה העסקה על ידי הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון. החברה המנהלת הינה בבעלות מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ. נתוני החברה המנהלת מוצגים בדוחות נפרדים. בהתאם להוראות רשות שוק ההון קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין הקרן.

קרן ה.ע.ל (הסתדרות העובדים הלאומית) הינה קרן פנסיה ותיקה מאוזנת. בחודש מרס 1995 החליטה ממשלת ישראל על שינויים בהסדרי הפנסיה במשק ובהם איסור על הצטרפות עמיתים חדשים לקרנות הפנסיה שהיו קיימות באותו מועד. בחודש ספטמבר 1995 פורסמו הנחיות האוצר המסדירות הקמת קרנות פנסיה חדשות להפעלת ההסדרים החדשים, ונקבע כי הן תחולנה החל מיום 1 בינואר 1995. דהיינו, הקרן הינה קרן סגורה ומנועה מלקבל עמיתים חדשים החל ממועד זה.

ב. זכויות הניהול בקרן (המשך)

פסק דין בענין עמיתי תקופת הביניים:

ביום 22 בדצמבר 1999 ניתן בבית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק (בג"ץ) פסק דין בעתירות שהוגשו כנגד ממשלת ישראל, שר האוצר והממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון במשרד האוצר. פסק הדין קובע כי עמיתים שהצטרפו לקרנות הפנסיה בשלושת החודשים הראשונים של 1995 (להלן-תקופת הביניים) ואשר הוראות רשות שוק ההון קבעו כי ישתייכו לקרנות פנסיה חדשות, יורשו להשאר כעמיתים בקרנות הפנסיה אליהן הצטרפו (דהיינו הקרנות הוותיקות) בתנאים שחלו עליהם שעה שהצטרפו לקרן. דמי הגמולים של עמיתים אלה יכללו בקרן הותיקה, אולם הקרן הותיקה לא תורשה לרכוש עבור עמיתים שהצטרפו בתקופת הביניים אגרות חוב ישנות (מסוג "מירון" הנושאות ריבית של 5.57% לשנה) אלא רק אגרות חוב חדשות (מסוג "ערד" הנושאות ריבית של 4.86% לשנה).

כאמור, בעקבות החלטת ממשלת ישראל מיום 29 במרס 1995 הקרן אינה רשאית לצרף עמיתים חדשים. פעילות החברה מתרכזת במתן שירות, ניהול נכסי הקרן וטיפול בלקוחות הקיימים.

ג. גובה הקצבה החודשית לפנסיונר הקרן נקבעת על יסוד תקופת החברות בקרן וההפקדות בגינן, הכול כמפורט בתקנון הקרן. הפנסיה משולמת לעמית בהגיעו לגיל הזכאות ולשאיריו הזכאים על-פי תקנון הקרן.

ד. מדיניות ההשקעה של נכסי תכניות הפנסיה לסוגיהן הינה בכפוף להנחיות שנקבעו בתקנות מס הכנסה והוראות הדין הרלוונטיות.

ה. שינוי מנגנון הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה

ביום 4 בנובמבר 2021 התקבל בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו- 2022), התשפ"ב - 2021 (להלן: "חוק ההתייעלות הכלכלית"). פרק ג' לחוק ההתייעלות הכלכלית, שעניינו הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה, קובע כי מנגנון אגרות החוב המיועדות לקרנות הפנסיה החדשות ולקרנות הפנסיה הוותיקות יוחלף במנגנון חדש של הבטחה להשלמת תשואה (להלן: "מנגנון השלמת תשואה"). במסגרת הפרק האמור נקבע כי 30% מנכסי קרנות הפנסיה אשר עד לחקיקת חוק ההתייעלות הכלכלית הושקעו באגרות חוב מיועדות, יושקעו בהתאם למדיניות ההשקעה במסלול השקעה בקרן, בהתאם למנגנון שנקבע בחוק, וייהנו מהבטחת תשואה שנתית של 5.15% (צמודה למדד).

כתוצאה מכך שיעור האג"ח המיועדות בקרן ילך ויפחת ויוחלף במנגנון השלמת תשואה.

ו. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה.

השפעת המלחמה על המשק הישראלי מקבלת ביטוי במספר מישורים, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ובאירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. הגבלות אלו כמו גם גיוס המילואים הנרחב, הביאו עד בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים לצמצום הפעילות במשק הישראלי ולירידה בפעילות הכלכלית. השפעת המלחמה ניכרת גם בשוק ההון בתנודתיות רבה בשווקים הפיננסים ובשער החליפין של השקל אל מול המטבעות השונים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. מודיס' ופיץ' העבירו את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית. כתוצאה מכך, תשואות אג"ח מדינת ישראל החלו להיסחר ברמת תשואות של מדינות בקבוצת דירוג נמוכה יותר.

קיימת אי ודאות רבה לגבי השלכות המלחמה על פעילות המשק הישראלי בכלל ועל הפעילות העסקית ותוצאות הפעילות של הקרן בפרט. הקרן חשופה מתוקף פעילותה לירידות בשווקים הפיננסים, להאטה בפעילות העסקית במשק, וכן לסיכונים אחרים הנובעים מהמלחמה, וממשיכה לבחון כל העת את השלכות האירועים על פעילותה.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ו. מלחמת "חרבות ברזל" (המשך)

המלחמה גרמה לעלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון, דבר העשוי לגרום לקיטון בהתחייבויות הפנסיוניות. מנגד, לעלייה של עקום הריבית ולירידות בשוקי ההון עשויה להיות השפעה שלילית על שווים של הנכסים הפיננסיים ונכסים אחרים באופן שעשוי להפחית את ההשפעה האמורה לעיל. יש לציין כי המידע המתואר לעיל אינו מהווה הערכה לגבי תוצאותיה הכספיות של הקרן.

נכון ליום הדוח התקבל מידע בקרן על עמיתים ופנסיונרים שנרצחו במלחמה או בהתקפה של ה-7 באוקטובר 2023, יש לציין כי לא התקבלו מלוא התביעות בגינם. כתוצאה מכך קטנה ההתחייבות הפנסיונית של הקרן, אך מדובר בהשפעה זניחה על עמית הקרן.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית

הדוחות הכספיים של הקרן ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), בהתאם לחוק הפיקוח, בהתאם להוראות הגילוי והדיווח שנקבעו על ידי הממונה בפרק דין וחשבון לציבור שבקודקס הרגולציה. המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלה על ידי הקרן.

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 27 במרס 2024.

עיקרי המדיניות החשבונאית אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים באופן עקבי הינם כדלהלן:

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים

הדוחות הכספיים של הקרן ערוכים על בסיס שווי הוגן, למעט התחייבות בשל יחסי עובד - מעביד והתחייבויות פנסיוניות.

ב. שערי החליפין וההצמדה

1. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ, או הצמודים לו, נכללו לפי שערי החליפין היציגים שפורסמו על ידי בנק ישראל והיו תקפים לתאריך המאזן.
נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ, או הצמודים לו, נכללו לפי שערי החליפין היציגים שפורסמו על ידי בנק ישראל והיו תקפים למועד העסקה.

2. נכסים והתחייבויות הצמודים למדד נכללו לפי המדד שפורסם לאחרונה לפני תאריך המאזן.

3. להלן פרטים על מדד המחירים לצרכן ושער חליפין של הדולר של ארה"ב:

שיעור השינוי בשנת			
2021	2022	2023	
באחוזים			
2.40	5.28	3.34	שיעור שינוי מדד המחירים לצרכן (לפי המדד הידוע במועד הדיווח)
(3.27)	13.15	3.07	שער חליפין של הדולר של ארה"ב (בש"ח)

ג. בסיס הערכת נכסים והתחייבויות

1. מזומנים ושווי מזומנים - כשווי מזומנים נחשבות השקעות שנוילותן גבוהה הכוללות, בין היתר, פיקדונות לזמן קצר שהופקדו בבנקים והתקופה עד למועד מימושם בעת ההשקעה בהם לא עלתה על שלושה חודשים ואשר אינם מוגבלים מבחינת משיכה או שימוש.
2. ניירות ערך סחירים - לפי שווי השוק בתאריך המאזן.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ג. הערכת נכסים והתחייבויות (המשך)

3. קביעת השווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים - השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אגרות חוב מיועדות, הנמדדים בשווי הוגן דרך דוח הכנסות והוצאות וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לני"ע בתל אביב. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.
4. אופציות בלתי סחירות - לפי תחשיב כלכלי על בסיס מודל Black & Scholes. יתרת זכות הנובעת מהתחייבויות בגין אופציות מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות.
5. השקעות בלתי סחירות בקרנות השקעה - לפי שוויין ההוגן של ההשקעות על בסיס הדיווח שתקבל לאחרונה לפני תאריך המאזן ממנהלי קרנות השקעה.
6. מוצרים מובנים - לפי שער יום המאזן מאת החברה המצטטת.
7. חוזים עתידיים ועסקאות החלפה בלתי סחירים - בהתאם לשיטות הערכה מקובלות ככל הניתן בתדירות הזוהר לתדירות שיערוך נכס הבסיס. יתרות זכות הנובעות מעודף ההתחייבויות העתידיות על הנכסים העתידיים מוצגות בסעיף זכאים ויתרות זכות.
8. יחידות בקרן להשקעה משותפת בנאמנות - לפי השער הקובע שפורסם ושנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בבורסה או בשוק מוסדר בו הוא נסחר.
9. מניות לא סחירות - לפי הערכת שווי הוגן ליום המאזן.
10. דיבידנד לקבל - דיבידנד שהוכרז וטרם התקבל לאחר יום ה- EX וטרם עבר יום התשלום עד לתאריך הדיווח. מוצג בהתאם לחלקה של הקרן בסכום האמור.
11. ריבית לקבל - ריבית והפרשי הצמדה של אגרות חוב סחירות לאחר יום ה- EX וטרם התקבלו עד לתאריך המאזן. מוצג בהתאם לחלקה של הקרן בסכום האמור.
12. פיקדונות והלוואות - לפי שווי הוגן דרך דוח הכנסות והוצאות. השווי ההוגן מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.
13. נדל"ן להשקעה - נדל"ן להשקעה מוצג לפי שווי הוגן לתאריך הדיווח כאשר שינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח הכנסות והוצאות. השווי ההוגן נקבע בדרך כלל על ידי מעריכי שווי חיצוניים בלתי תלויים, בהתאם להערכות שווי כלכליות הכוללות שימוש בטכניקות הערכה והנחות לגבי אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים מהנכס ואומדן שיעור היוון מתאים לתזרימי מזומנים אלה. אם ניתן, השווי ההוגן נקבע בהתייחס לעסקאות שנעשו לאחרונה בנדל"ן בעל אופי ומיקום דומים לזה המוערך.
- במידת השווי ההוגן של נדל"ן להשקעה נדרשים מעריכי השווי והנהלת הקרן להשתמש בהנחות מסוימות לגבי שיעורי התשואה הנדרשים לגבי נכסי הקבוצה, מחירי ההשכרה העתידיים, שיעורי התפוסה, חידושי חוזים, הסתברות להשכרת שטחים פנויים, הוצאות תפעול הנכסים, איתנות הפיננסית של השוכרים והשלכות הנובעות מהשקעות שיידרשו לפיתוח עתידי, על מנת להעריך את תזרימי המזומנים העתידיים מהנכסים. שינוי בהנחות המשמשות במדידת הנדל"ן להשקעה עשוי לגרום לשינוי בשווי ההוגן.
14. התחייבויות פנסיוניות
- א. ההתחייבות הפנסיונית חושבה על ידי האקטואר מר אלן דובין, בהתאם למנגנון איזון אקטוארי הקיים בתקנון הקרן- ראה באור 14 להלן.
- הדוח לשנת 2022 נערך על ידי מר ישעיהו אורזיצר, אשר מונה כאקטואר חיצוני על ידי הנהלת הקרן בהתאם לתקנה 51(א) ולתקנות מס הכנסה.
- ב. הדוחות האקטואריים נערכו על-פי בסיס אקטוארי מעודכן. בהתאם להוראות הדיווח האקטוארי שמפרסמת רשות שוק ההון יש לראות בדוח האקטוארי השלמה הכרחית לנתוני הדוחות הכספיים.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ד. ירידת ערך נכסים פיננסיים

החברה המנהלת בוחנת בכל תאריך מאזן אם קיימת ירידת ערך בגין נכס פיננסי או קבוצה של נכסים פיננסיים. אם קיימת ראייה אובייקטיבית לקיום הפסד מירידת ערך, סכום ההפסד נמדד כהפרש בין העלות (בניכוי תשלום קרן והפחתה) ובין השווי ההוגן, בניכוי הפסד לירידת ערך שנוקף בעבר לדוח הכנסות והוצאות. ביטול הפסד מירידת ערך אינו נזקף לדוח הכנסות והוצאות. ביטול הפסד ירידת ערך בגין מכשירי חוב נזקף לדוח הכנסות והוצאות אם ניתן ליחס באופן אובייקטיבי את העלייה בשווי ההוגן של המכשיר לאירוע שהתרחש לאחר שההפסד לירידת ערך נזקף לדוח הכנסות והוצאות.

ה. מסים

הקרן פועלת מכוח סעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן - הפקודה), ולפיכך, הכנסות הקרן אשר אינן מעסק שקופת הגמל עוסקת בו או אינן מכל הכנסה ששולמה על ידי חבר בני אדם העוסק בעסק שהוא בשליטת קופת הגמל או שלקופת הגמל יש בו החזקה מהותית, פטורה ממס. הוצאות המסים נובעות ממסים שנוכו במקור על נכסים פיננסיים בחו"ל בתקופת הדוח, וכן מהוצאות מס בהתאם להכנסה חייבת מכוח סעיף 9(2) לפקודה, כאמור לעיל.

ו. שיטת רישום דמי גמולים, תשלומי קצבאות ודמי ניהול

דמי הגמולים והתשלומים לפנסיונרים, שאירים ואחרים, נרשמים לפי חודש הגביה והתשלום בפועל, דמי ניהול מנכסי הקרן נרשמים בתום החודש בגינו הם שולמו. התשלומים לפנסיונרים נרשמים במועד הזכאות.

ז. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לתקינה הישראלית, נדרשת הנהלת הקרן להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקרן, נדרשה הנהלת הקרן להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הקרן על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

להלן מידע בדבר האומדנים הקריטיים של הנהלת הקרן ואשר קיים סיכון משמעותי ששינוי מהותי בהם עשוי לשנות באופן מהותי את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים במהלך שנת הכספים הבאה:

1. אומדני שווי הוגן של נכסי חוב פיננסיים - השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופיקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היותן תזרימי מזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט (ראה ג' לעיל).

2. קביעת השווי ההוגן של נדל"ן להשקעה - נדל"ן להשקעה מוצג לפי השווי ההוגן לתאריך הדיווח כאשר שינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה, השווי ההוגן נקבע על ידי מערכי שווי חיצוניים בלתי תלויים בהתאם להערכות שווי כלכליות הכוללות הנחות לגבי אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים מהנכס ואומדן שיעור היוון מתאים לתזרימי מזומנים אלה. השווי ההוגן נקבע בהתייחס לעסקאות שנעשו לאחרונה בנדל"ן בעל אופי ומיקום דומים לזה המוערך כאשר מידע זה זמין (ראה גם ביאור 10).

3. התחייבויות פנסיוניות - התחייבויות אלה מבוססות על שיטות הערכה אקטואריות ועל הערכות בדבר משתנים דמוגרפיים וכלכליים. ההערכות האקטואריות וההנחות השונות נגזרות בעיקר מניסיון העבר ומבוססות על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את מה שיקרה בעתיד. שינוי בגורמי הסיכון, בשכיחות האירועים או בחומרתם, וכן שינוי המצב המשפטי עשויים להשפיע באופן מהותי על גובה ההתחייבויות הפנסיוניות (ראה ג' לעיל).

ביאור 3 - חלוקת נכסים והתחייבויות

א. נכסים לפי קבוצות עמיתים

עמיתי תקופת הביניים	עמיתים ותיקים	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
38,573	412,936	451,509
6,206	50,044	56,250
3,753	181,739	185,492
424,014	7,336,747	7,760,761
354,887	6,163,074	6,517,961
69,149	1,211,076	1,280,225
3,643	70,178	73,821
-	-	-
900,225	15,425,794	16,326,019

ליום 31 בדצמבר 2023

מזומנים ושווי מזומנים
חייבים ויתרות חובה
סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית
ניירות ערך שאינם סחירים
ניירות ערך סחירים
פקדונות והלוואות
נדל"ן להשקעה
אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו
סך-הכל נכסים

ליום 31 בדצמבר 2022

36,099	315,788	351,887
11,003	142,053	153,056
3,609	176,050	179,659
430,416	7,465,606	7,896,022
341,436	6,027,766	6,369,202
66,045	1,163,394	1,229,439
3,601	69,369	72,970
-	-	-
892,209	15,360,026	16,252,235

מזומנים ושווי מזומנים
חייבים ויתרות חובה
סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית
ניירות ערך שאינם סחירים
ניירות ערך סחירים
פקדונות והלוואות
נדל"ן להשקעה
אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו
סך-הכל נכסים

ביאור 3 - חלוקת נכסים והתחייבויות (המשך)

ב. התחייבויות לפי קבוצות עמיתים

ליום 31 בדצמבר 2023:

עמיתי תקופת הביניים	עמיתים ותיקים	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
3,891	37,103	40,994
התחייבויות שוטפות		
התחייבויות פנסיוניות		
זכויות שנצברו:		
312,408	8,111,354	8,423,762
686,316	10,104,582	10,790,898
151,046	1,824,379	1,975,425
1,149,770	20,040,315	21,190,085
זכויות שייצברו בעתיד:		
124,595	1,585,611	1,710,206
1,274,365	21,625,926	22,900,291
התחייבויות פנסיוניות צבורות ועתידיות		
בניכוי:		
(87,855)	(1,065,440)	(1,153,295)
(71,480)	(844,755)	(916,235)
(143,963)	(845,829)	(989,792)
(303,298)	(2,756,024)	(3,059,322)
(74,733)	(3,481,211)	(3,555,944)
-	-	-
896,334	15,388,691	16,285,025
900,225	15,425,794	16,326,019

* ראה ביאור 14.

ביאור 3 - חלוקת נכסים והתחייבויות (המשך)

ב. התחייבויות לפי קבוצות עמיתים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022:

עמית תקופת הביניים	עמיתים ותיקים	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
7,520	95,603	103,123
התחייבויות שוטפות		
התחייבויות פנסיוניות		
זכויות שנצברו:		
לפנסיונרים		
290,731	7,892,473	8,183,204
763,669	11,203,052	11,966,721
168,548	2,047,388	2,215,936
למבוטחים פעילים		
למבוטחים לא פעילים		
1,222,948	21,142,913	22,365,861
זכויות שייצברו בעתיד:		
התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד		
165,604	1,977,009	2,142,613
1,388,552	23,119,922	24,508,474
סך-הכל התחייבויות פנסיוניות בניכוי:		
ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד		
ערך נוכחי של הסבסוד בגין נכסי הקרן שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, שהקרן צפויה לרכוש לאחר מועד המאזן		
(87,303)	(1,053,126)	(1,140,429)
(80,786)	(878,220)	(959,006)
(235,257)	(2,627,292)	(2,862,549)
סיוע ממשלתי עתידי בגין כרית הבטחון		
(403,346)	(4,558,638)	(4,961,984)
ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן		
(100,517)	(3,296,861)	(3,397,378)
-	-	-
עודף (גירעון) אקטוארי		
884,689	15,264,423	16,149,112
892,209	15,360,026	16,252,235
סך-הכל התחייבויות פנסיוניות		

ג. נכסים לפי בסיס הצמדה

ליום 31 בדצמבר 2023:

רכוש שוטף
מזומנים ושווי מזומנים
חייבים ויתרות חובה
סיוע מממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית

השקעות
ניירות ערך שאינם סחירים
אגרות חוב ממשלתיות מיועדות
אגרות חוב אחרות
מניות וניירות ערך אחרים

ניירות ערך סחירים
אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב אחרות
מניות וניירות ערך אחרים

פיקדונות והלוואות
פיקדונות
הלוואות לעמיתים ולאחרים

נכסים אחרים
נדל"ן להשקעה

אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו

סך-הכל הנכסים

21

ביאור 3 - חלוקת נכסים והתחייבויות (המשך)

ג. נכסים לפי בסיס הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022:

ללא תנאי הצמדה	ללא תנאי הצמדה	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	הצמדה למטבע חוץ	סך הכל אלפי ש"ח
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
179,490	-	172,397	351,887	
759	10,000	142,297	153,056	
179,659	-	-	179,659	
359,908	10,000	314,694	684,602	
רכוש שוטף				
מזומנים ושווי מזומנים				
חייבים ויתרות חובה				
סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית				
השקעות				
ניירות ערך שאינם סחירים				
אגרות חוב ממשלתיות מיועדות				
אגרות חוב אחרות				
מניות וניירות ערך אחרים				
-	6,290,777	-	6,290,777	
* -	63,648	-	63,648	
89,401	1,742	1,450,454	1,541,597	
89,401	6,356,167	1,450,454	7,896,022	
ניירות ערך סחירים				
אגרות חוב ממשלתיות				
אגרות חוב אחרות				
מניות וניירות ערך אחרים				
565,045	2,536,217	-	3,101,262	
64,561	1,638,819	63,540	1,766,920	
553,743	58,763	888,514	1,501,020	
1,183,349	4,233,799	952,054	6,369,202	
פיקדונות והלוואות				
פיקדונות				
הלוואות לעמיתים ולאחרים				
* -	29,043	-	29,043	
4,563	1,187,544	8,289	1,200,396	
4,563	1,216,587	8,289	1,229,439	
נכסים אחרים				
נדל"ן להשקעה				
72,970	-	-	72,970	
-	-	-	-	
1,710,191	11,816,553	2,725,491	16,252,235	

אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו

סך-הכל הנכסים

* פחות מ 1 אלפי ש"ח.

ביאור 4 - מזומנים ושווי מזומנים

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023		
עמיתים	תקופת	עמיתים	תקופת	עמיתים	תקופת
הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים
סה"כ	ותיקים	סה"כ	ותיקים	סה"כ	ותיקים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
141,165	128,568	12,597	132,143	123,300	8,843
38,325	32,226	6,099	52,266	44,495	7,771
179,490	160,794	18,696	184,409	167,795	16,614
172,397	154,994	17,403	267,100	245,141	21,959
351,887	315,788	36,099	451,509	412,936	38,573

בשקלים

עו"ש בבנקים
פיקדונות במוסד כספי

במט"ח

עו"ש בבנקים
סך הכל מזומנים ושווי
מזומנים

ביאור 5 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023		
עמיתים	תקופת	עמיתים	תקופת	עמיתים	תקופת
הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים
סה"כ	ותיקים	סה"כ	ותיקים	סה"כ	ותיקים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
5,809	5,484	325	3,175	2,955	220
-	-	-	23	23	-
147,190	136,512	10,678	52,995	47,009	5,986
57	57	-	57	57	-
153,056	142,053	11,003	56,250	50,044	6,206

ריבית ודיבידנד לקבל
מוסדות
חייבים ויתרות חובה בגין
השקעות
אחרים
סה"כ חייבים ויתרות חובה

א. כללי

מכתב הממונה לקרנות הפנסיה הוותיקות שאינן בהסדר מיום 17 ביולי 2022 תיקן את הנוהל מיום 2 בפברואר 2005 להעברת סיוע כספי לקרנות הפנסיה הוותיקות לנוכח חקיקת הבטחת השלמת תשואה לקרנות הפנסיה, (ראה באור 1ה), יינתן סיוע כספי, בגין כל שנת כספים, שיהיה שווה לצירופם של כל אלה:

1. בגין נכסי הקרן העומדים כנגד התחייבויות הקרן לעמיתים שאינם עמיתי תקופת הביניים:

א. סכום השווה למכפלת שווים המשוערך של נכסי הקרן הזכאית שאינם איגרות חוב מסוג "מירון" או "ערד" ושאין נכסי הקרן הזכאית שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, כאמור באותם דו"חות כספיים, בשיעור שנתי השווה להפרש שבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על איגרות חוב מיועדות מסוג "מירון" לבין תשואה ריאלית שנתית אפקטיבית על אגרות חוב כאמור אילו היו נושאים ריבית קבועה בשיעור של 4% לשנה.

ב. סכום השווה למכפלת שווים המתואם של נכסי הקרן הזכאית שהם איגרות חוב מסוג "ערד", בשיעור שנתי השווה להפרש שבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על איגרות חוב מיועדות מסוג "מירון" לבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על איגרות חוב מיועדות מסוג "ערד".

ג. סכום השווה למכפלת שווים המתואם של נכסי הקרן הזכאית שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, בשיעור שנתי השווה להפרש שבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על איגרות חוב מיועדות מסוג "מירון" לבין תשואה ריאלית שנתית אפקטיבית על אגרות חוב כאמור אילו היו נושאים ריבית קבועה בשיעור של 5% לשנה.

2. בגין נכסי הקרן העומדים כנגד התחייבויות הקרן לעמיתי תקופת הביניים:

א. סכום השווה למכפלת שווים המתואם של נכסי הקרן הזכאית שהם איגרות חוב מסוג "ערד" שהונפקו ביום 1 בינואר 2004 או לאחריו, בשיעור שנתי השווה להפרש שבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על איגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" שהונפקו לפני היום האמור לבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על איגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" שהונפקו ביום האמור או לאחריו.

ב. סכום השווה למכפלת שווים המתואם של נכסי הקרן הזכאית שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, בשיעור שנתי השווה להפרש שבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על איגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" שהונפקו לפני יום 1 בינואר 2004 לבין תשואה ריאלית שנתית אפקטיבית על אגרות חוב כאמור אילו היו נושאים ריבית קבועה בשיעור של 5% לשנה.

ג. סכום השווה למכפלת שווים המשוערך של נכסי הקרן הזכאית, כאמור באותם דו"חות כספיים, בשיעור שנתי השווה להפרש שבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על איגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" שהונפקו לפני יום 1 בינואר 2004 לבין תשואה ריאלית שנתית אפקטיבית על אגרות חוב כאמור אילו היו נושאים ריבית קבועה בשיעור של 4% לשנה, ובשיעור השווה להפרש שבין 70% לבין השיעור שמהוות אגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" יחד עם נכסי הקרן הזכאית שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה.

ביאור 6 - סיוע ממשלתי ישיר (המשך)

ב. תחשיב הסיוע

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023			
עמיתי	תקופת הביניים	עמיתים ותיקים	עמיתי	תקופת הביניים	עמיתים ותיקים	
סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
9,678,620	9,142,664	535,956	9,992,765	9,435,771	556,993	נכסים חופשיים
264,092	-	264,092	272,922	-	272,922	נכסי אג"ח מיועדות
4,843,023	4,578,931	264,092	5,004,945	4,732,024	272,922	נכסי אג"ח ערד שהונפקו החל מ-1 בינואר 2004
-	-	-	-	-	-	נכסי הקרן שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה
-	0.71%	0.19%	-	0.71%	0.19%	אחוז פיצוי בגין אג"ח ערד
-	1.57%	1.05%	-	1.57%	1.05%	אחוז פיצוי בגין נכסים הזכאים לסיוע
-	0.57%	0.05%	-	0.57%	0.05%	אחוז פיצוי נכס מובטח תשואה
179,659	176,050	3,609	185,492	181,739	3,753	סך הסיוע השנתי

ביאור 7 - ניירות ערך שאינם סחירים

א. הרכב

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023			אגרות חוב ממשלתיות (ראה ב' להלן)
עמיתי		תקופת הביניים	עמיתי		תקופת הביניים	
סה"כ	עמיתים ותיקים		סה"כ	עמיתים ותיקים		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
6,290,777	5,945,654	345,123	6,107,200	5,771,613	335,587	
63,648	60,240	3,408	57,985	54,864	3,121	
6,354,425	6,005,894	348,531	6,165,185	5,826,477	338,708	מניות וניירות ערך אחרים (ראה ג' להלן)
1,541,597	1,459,712	81,885	1,595,576	1,510,270	85,306	
7,896,022	7,465,606	430,416	7,760,761	7,336,747	424,014	

ביאור 7 - ניירות ערך שאינם סחירים (המשך)

ב. אגרות חוב שאינן סחירות

1. התפלגות לפי מועדי הפדיון שלאחר תאריך המאזן

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתי	עמיתים	תקופת	עמיתי	עמיתים	תקופת	
הביניים	והתיקים	הביניים	הביניים	והתיקים	הביניים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
92,962	88,851	4,111	76,795	72,559	4,236	בשנה הראשונה
2,968	2,834	134	2,839	2,712	127	בשנה השנייה
2,968	2,834	134	438,246	421,176	17,070	בשנה השלישית
442,042	424,834	17,208	646,565	619,294	27,271	בשנה הרביעית
652,311	624,796	27,515	922,151	876,218	45,933	בשנה החמישית
1,615,094	1,538,286	76,808	1,112,731	1,062,617	50,114	מעל 5 שנים ועד 7 שנים
1,516,247	1,406,569	109,678	1,400,790	1,294,066	106,724	מעל 7 שנים ועד 10 שנים
2,010,238	1,898,657	111,581	1,548,110	1,462,055	86,055	מעל 10 שנים ועד 15 שנים
19,595	18,233	1,362	16,958	15,780	1,178	מעל 15 שנים (עד שנת 2048)
6,354,425	6,005,894	348,531	6,165,185	5,826,477	338,708	סך הכל

2. תקופה ממוצעת לפדיון ותשואה ממוצעת

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתי	עמיתים	תקופת	עמיתי	עמיתים	תקופת	
הביניים	והתיקים	הביניים	הביניים	והתיקים	הביניים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
6.92	6.90	7.17	6.11	6.09	6.35	אגרות חוב צמודות למדד
						התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
0.88	0.88	0.88	1.34	1.34	1.36	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)
						אגרות חוב בלתי צמודות
2.28	2.28	2.30	1.58	1.58	1.58	התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
5.65	5.64	5.70	6.27	6.27	6.27	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)

ביאור 7 - ניירות ערך שאינם סחירים (המשך)

ג. מניות וניירות ערך אחרים

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתי			עמיתי			
תקופת			תקופת			
הביניים			הביניים			
סה"כ	ותיקים	עמיתים	סה"כ	ותיקים	עמיתים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
94,391	89,040	5,351	114,589	107,972	6,617	מניות
23	21	2	1,431	1,321	110	חוזים עתידיים
1,742	1,649	93	-	-	-	מוצרים מובנים
18	17	1	67	63	4	כתבי אופציה
1,445,423	1,368,985	76,438	1,479,489	1,400,914	78,575	קרנות השקעה (ראה באור 20 ג')
1,541,597	1,459,712	81,885	1,595,576	1,510,270	85,306	סך הכל

ביאור 8 - ניירות ערך סחירים

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתי			עמיתי			
תקופת			תקופת			
הביניים			הביניים			
סה"כ	עמיתים	ותיקים	סה"כ	עמיתים	ותיקים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
3,101,262	2,945,615	155,647	3,017,405	2,859,758	157,647	אגרות חוב ממשלתיות (ראה ב' להלן)
1,766,920	1,683,859	83,061	1,849,783	1,762,738	87,045	אגרות חוב אחרות (ראה ב' להלן)
4,868,182	4,629,474	238,708	4,867,188	4,622,496	244,692	סה"כ אגרות חוב
1,501,020	1,398,292	102,728	1,650,773	1,540,578	110,195	מניות וניירות ערך אחרים (ראה ג' להלן)
6,369,202	6,027,766	341,436	6,517,961	6,163,074	354,887	סך הכל

ביאור 8 - ניירות ערך סחירים (המשך)

ב. אגרות חוב ממשלתיות ואחרות

1. התפלגות לפי מועדי הפדיון שלאחר תאריך המאזן

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתי	עמיתים	עמית	עמיתים	עמית	עמית	
תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	
הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	
אלפי	אלפי	אלפי	אלפי	אלפי	אלפי	
ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	
2,304	79,270	81,574	2,835	84,909	87,744	בשנה הראשונה
3,432	126,326	129,758	2,314	69,922	72,236	בשנה השניה
4,153	164,290	168,443	3,681	120,943	124,624	בשנה השלישית
5,031	127,231	132,262	4,131	141,493	145,624	בשנה הרביעית
9,799	245,850	255,649	6,715	157,764	164,479	בשנה החמישית
28,183	654,153	682,336	21,113	468,054	489,167	מעל 5 שנים ועד 7 שנים
20,716	365,151	385,867	28,421	453,335	481,756	מעל 7 שנים ועד 10 שנים
21,649	333,904	355,553	17,366	315,878	333,244	מעל 10 שנים ועד 15 שנים
149,425	2,526,321	2,675,746	152,132	2,817,176	2,969,308	מעל 15 שנים (עד שנת 2053)
244,692	4,622,496	4,867,188	238,708	4,629,474	4,868,182	סך הכל

2. תקופה ממוצעת לפדיון ותשואה ממוצעת

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתי	עמיתים	עמית	עמיתים	עמית	עמית	
תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	
הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	
אלפי	אלפי	אלפי	אלפי	אלפי	אלפי	
ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	
16.77	13.28	13.47	18.31	14.62	14.82	אגרות חוב צמודות למדד
						התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
2.16	2.16	2.16	1.61	1.71	1.71	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)
4.26	3.93	3.95	4.34	4.41	4.40	אגרות חוב צמודות למט"ח
						התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
6.66	7.46	7.43	7.67	7.77	7.76	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)
14.00	13.08	13.11	12.15	13.78	13.75	אגרות חוב בלתי צמודות
						התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
4.79	4.64	4.65	4.27	3.89	3.90	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)

ביאור 8 - ניירות ערך סחירים (המשך)

ג. מניות וניירות ערך אחרים

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתי			עמיתי			
תקופת	עמיתים	הביניים	תקופת	עמיתים	הביניים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
780,949	724,572	56,377	786,990	730,124	56,866	מניות
102,049	94,947	7,102	88,105	81,754	6,351	קרנות נאמנות
608,282	569,270	39,012	748,722	703,144	45,578	קרנות סל
-	-	-	18,673	17,417	1,256	חוזים עתידיים סחירים
8,622	8,463	159	7,525	7,432	93	מוצרים מובנים
279	259	20	90	84	6	כתבי אופציה
839	781	58	668	623	45	אופציות
1,501,020	1,398,292	102,728	1,650,773	1,540,578	110,195	סך הכל

ביאור 9 - פקדונות והלוואות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתי			עמיתי			
תקופת	עמיתים	הביניים	תקופת	עמיתים	הביניים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
29,043	27,495	1,548	- *	- *	- *	פיקדונות בבנקים
1,196,025	1,131,528	64,497	1,276,321	1,207,172	69,149	הלוואות לאחרים
4,371	4,371	-	3,904	3,904	-	הלוואות לעמיתים
1,229,439	1,163,394	66,045	1,280,225	1,211,076	69,149	סך הכל

* פחות מ 1 אלפי ש"ח.

ב. התפלגות לפי מועדי הפדיון שלאחר תאריך המאזן

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתי			עמיתי			
תקופת			תקופת			
הביניים			הביניים			
ותיקים	עמיתים	סה"כ	ותיקים	עמיתים	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
114,059	108,200	5,859	99,427	94,148	5,279	בשנה הראשונה
84,887	80,553	4,334	75,672	71,788	3,884	בשנה השניה
83,800	79,508	4,292	90,228	85,553	4,675	בשנה השלישית
82,792	78,539	4,253	70,368	66,636	3,732	בשנה הרביעית
77,488	73,403	4,085	97,465	92,227	5,238	בשנה החמישית
205,409	194,034	11,375	202,839	191,560	11,279	מעל 5 שנים ועד 7 שנים
299,176	282,700	16,476	302,419	285,854	16,565	מעל 7 שנים ועד 10 שנים
164,457	155,511	8,946	203,359	192,350	11,009	מעל 10 שנים ועד 15 שנים
117,371	110,946	6,425	138,448	130,960	7,488	מעל 15 שנים (עד שנת 2049)
1,229,439	1,163,394	66,045	1,280,225	1,211,076	69,149	

ביאור 9 - פקדונות והלוואות (המשך)

ג. תקופה ממוצעת לפדיון ותשואה ממוצעת

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023		
סה"כ	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים	סה"כ	עמיתים ותיקים	עמיתי תקופת הביניים
<u>פיקדונות בבנקים</u>					
<u>פיקדונות צמודים למדד</u>					
0.67	0.67	0.67	5.26	5.26	5.26
התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)					
1.61	1.61	1.61	1.72	1.72	1.72
התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)					
<u>פיקדונות לא צמודים</u>					
1.16	1.16	1.16	0.16	0.16	0.16
התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)					
4.29	4.29	4.29	4.86	4.86	4.86
התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)					
<u>הלוואות לעמיתים</u>					
<u>הלוואות צמודות מדד</u>					
1.94	1.94	-	2.02	2.02	-
התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)					
1.49	1.49	-	1.95	1.95	-
התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)					
<u>הלוואות לא צמודות</u>					
1.93	1.93	-	1.47	1.47	-
התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)					
2.89	2.89	-	5.60	5.60	-
התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)					
<u>הלוואות לאחרים</u>					
<u>הלוואות צמודות מדד</u>					
7.17	7.16	7.22	6.80	6.80	6.84
התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)					
2.57	2.57	2.59	2.89	2.89	2.91
התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)					
<u>הלוואות לא צמודות</u>					
-	-	0.01	0.88	0.88	0.88
התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)					
-	-	0.02	6.63	6.63	6.64
התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)					
<u>הלוואות צמודות למט"ח</u>					
2.03	2.03	2.03	1.55	1.55	1.55
התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)					
6.25	6.25	6.25	7.44	7.44	7.44
התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)					

ביאור 10 - נדל"ן להשקעה

א. הרכב ותנועה:

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתים	עמיתים	עמיתים	עמיתים	עמיתים	עמיתים	
תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	
הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
66,382	63,112	3,270	72,970	69,369	3,601	יתרה ליום 1 בינואר
						עלויות והוצאות
3,118	2,957	161	415	396	19	שהוונו
3,470	3,300	170	436	413	23	התאמת שווי הוגן
72,970	69,369	3,601	73,821	70,178	3,643	יתרה ליום 31 בדצמבר

נדל"ן להשקעה מוצג על בסיס השווי ההוגן כפי שנקבע בהערכת שווי שבוצעה על ידי מעריכי שווי חיצוניים בלתי תלויים שהינם בעלי כישורים מקצועיים מוכרים וניסיון רב בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן שהוערך. השווי ההוגן נקבע בהתבסס על עסקאות שנערכו לאחרונה בשוק ביחס לנדל"ן דומה ובמיקום דומה לזה של הנדל"ן שבבעלות החברה, וכן בהתבסס על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים מהנכס. באמידת תזרימי המזומנים הובא בחשבון הסיכון המובנה שלהם. בחישוב השווי ההוגן השתמש מעריך השווי בשיעורי הווון שבין 5.75% ל-7.25% לנדל"ן בישראל. הנדל"ן להשקעה מורכב בעיקר מבנייני משרד ונדל"ן מסחרי.

ב. פרטים בדבר זכויות במקרקעין המשמשות את הקרן כנדל"ן להשקעה:

ערך בספרים ליום 31 בדצמבר			2022	2023	
מועד סיום תקופת	אופציה לתקופת	גורם מחכיר	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
החכירה	חכירה נוספת				
2054	49 שנה החל	מנהל	17,220	17,741	רחוב ראול ולנברג 8 ת"א
2041	מתום תקופת	מקרקעי	25,000	25,300	רחוב הארבעה 17 ת"א
2058	החכירה	ישראל	30,750	30,780	רחוב קרן היסוד 4 מרכז אזרחי ב"ש
			72,970	73,821	

ביאור 11 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2023			
עמית	עמית	עמית	עמית	עמית	עמית	
תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	תקופת	
הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	הביניים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
3,779	31,076	34,855	7,465	91,102	98,567	חוזים עתידיים ואופציות בזכות
-	268	268	-	400	400	החברה המנהלת
-	2,994	2,994	-	2,291	2,291	מוסדות
112	2,253	2,365	55	1,263	1,318	אחרים
3,891	36,591	40,482	7,520	95,056	102,576	סך הכל

ביאור 12 - התחייבות בשל סיום יחסי עובד מעביד

חלקה של הקרן בהבטחת הפנסיה ו/או הפיצויים לעובדיה (לשעבר) הופקד באופן שוטף לקרנות ולקופות גמל. התחייבות הקרן לפנסיה תקציבית, שאינה מכוסה על-ידי הפקדה בקרן, מכוסה על ידי הפרשה נוספת בספרים המבוססת על חישוב אקטוארי.

להלן ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
547	512	התחייבות לפנסיה תקציבית עבור עובדי הקרן שפרשו

ביאור 13 - סיוע ממשלתי עתידי

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
3,397,378	3,555,944	הערך הנוכחי של הכנסות עתידיות צפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן
1,429,467	1,102,255	ההפרש בין שווי הוגן של אגרות חוב מיועדות המוחזקות על ידי הקרן לבין עלותן המופחתת (2)
959,006	916,235	סבסוד ממשלתי עתידי בגין נכסים קיימים (3)
5,785,851	5,574,434	סך הכל

ביאור 13 - סיוע ממשלתי עתידי (המשך)

חישוב הסיוע הממשלתי הישיר נערך בהתאם להנחיות חוזר פנסיה מספר 1-3-2022 מיום 26 ליולי 2022, כמפורט להלן:

1. הסיוע הממשלתי הישיר אשר צפוי להיות משולם לקרן מחושב בהתאם לכללים שנקבעו בנוהל מעודכן להעברת סיוע כספי לקרנות הפנסיה הוותיקות המאזנות מיום 17 ביולי 2022. הערך הנוכחי של סיוע זה מחושב באמצעות תחזית תזרים מזומנים בהתאם להנחות על תשואות הקרן הצפויה בכל שנה והכל לפי ההנחיות שנקבעו בחוזר.

2. להלן מוצג ההפרש בין שווי הוגן של אגרות החוב המיועדות המוחזקות על ידי הקרן לבין עלותן המתואמת:

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
6,290,777	6,107,200	שווי הוגן אגרות חוב מיועדות
4,861,310	5,004,945	עלות מתואמת אגרות חוב מיועדות
1,429,467	1,102,255	הפרש

3. סבסוד ממשלתי עתידי בגין הנכסים הקיימים

ליום 31 בדצמבר 2023			
סך קרן	עמיתים ותיקים	עמיתית תקופת ביניים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
16,326,019	15,425,794	900,225	סך נכסים
-	-	-	נכס (התחייבות) בגין הבטחת המדינה להשלמה לתשואת היעד (*)
(916,235)	(844,755)	(71,480)	סבסוד ממשלתי עתידי בגין הנכסים הקיימים

* נכון ליום 31 בדצמבר 2023, עדין לא הושקעו סכומים באפיק זה.

ביאור 14 - התחייבויות פנסיוניות

א. סכום ההתחייבות האקטוארית המוצגת במאזן מייצג את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים בגין ההתחייבות הפנסיונית ותשלומי הקרן לעמיתים פעילים, עמיתים בעלי זכויות מוקפאות ולגמלאים, נכון ליום 31 בדצמבר, 2023, כפי שחושב על ידי אקטואר הקרן, מר אלן דובין. החישוב האמור בוצע לפי הנחת שיעורי התשואה חסרת הסיכון, המבוססים על עקומי ריבית של חברת מרווח הוגן. בהתאם להבהרה שהתקבלה מחברת מרווח הוגן בינואר 2023, הומרו ערכי הריבית הרציפה לריבית בדידה טרם השימוש בהיוון. ההתחייבות הפנסיונית מהווה את הערך הנוכחי של ההתחייבויות לפנסיונרים וההתחייבויות לעמיתים בתוכניות השונות.

ביאור 14 - התחייבויות פנסיוניות (המשך)

ב. להלן התנועה בעודף (גרעון) אקטוארי :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(985,090)	-	גרעון אקטוארי לתחילת השנה
		השפעת השינויים שחלו בהנחות ששימשו לחישוב
		ההתחייבויות לתאריך המאזן לעומת ההנחות ששימשו
		לחישוב אשתקד (ראה 1 להלן)
4,183,641	2,280,161	השפעות שוטפות, נטו (ראה 2 להלן)
(2,562,653)	(407,404)	סיוע ממשלתי בגין כרית ביטחון
(635,898)	(1,872,757)	עודף (גרעון) אקטוארי לסוף השנה
-	-	

1. פירוט השינויים שחלו בהנחות ששימשו לחישוב ההתחייבויות הפנסיוניות לתאריך המאזן לעומת ההנחות ששימשו לחישוב שנה קודמת :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
4,425,986	2,134,297	שינוי בשיעור הריבית
-	4,719	טיוב נתונים
-	(38,113)	שינוי מתודולוגיית היוון (ראה ה' להלן)
-	84,699	שינוי בהנחות דמוגרפיות
(281,034)	-	עדכון הנחות תמותה
24,056	-	מעבר מאג"ח מיועדות לאפיק השקעה מובטח
25,270	-	עדכון שמ"ב לחישוב פנסיית מינימום
(10,637)	94,559	שינויים דמוגרפיים
4,183,641	2,280,161	סך הכל

2. פירוט השפעות שוטפות :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(2,435,834)	(321,010)	תשואה בפועל נמוכה מהתשואה החזויה
(122,864)	(115,869)	מידוד יתרת פתיחה גרעון
(46,177)	-	טיוב נתונים
-	43,535	הבדל בין אקטוארים
42,222	(14,060)	אחרות
(2,562,653)	(407,404)	סך הכל

ביאור 14 - התחייבויות פנסיוניות (המשך)

ג. זכויות עמיתים, כרית ביטחון וגירעון אקטוארי לקרנות פנסיה מאוזנות

ביום 16 בינואר 2017 אישרה מליאת הכנסת בקריאה שנייה ושלישית את הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תיקון מס' 33), התשע"ז-2017 לעניין העמדת כרית ביטחון לשם הגנה מפני סיכונים ירידת הריבית (להלן: תיקון 33).

תיקון 33 קובע, בעקבות המלצות ועדת ברנע, כי תינתן "כרית ביטחון" (התחייבות של המדינה לכיסוי גירעונות) לקרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר, עד לתקרה של 11.32 מיליארד שקלים, או 11.8%, הנמוך מבניהם, זאת לצורך הגנה על עמיתי הקרנות מפני פגיעה בזכויותיהם, אם תחול ירידה בשיעורי הריבית לפיה מחושבת התחייבות הקרנות לעמיתים. הקרנות שבהסדר יהיו זכאיות לכרית הביטחון בנוסף לסיוע הממשלתי בסך של כ-78 מיליארד שקלים שניתן להן בשנת 2003. בנוסף, קרנות שלא נכללו בהסדר הסיוע מ-2003 יוכלו לבחור ולקבל כרית ביטחון בגובה של עד כ-2.5 מיליארד שקלים סך הכל (תלוי בקרן), בתנאי שיעלו את גיל הזכאות לקבלת כספי הקרן ויפחיתו את התשלומים לעמיתים בגובה 1.75%, כפי שעשו הקרנות הנכללות בהסדר.

ביום 2 ביולי, 2013 ולאחר התקיימות מספר דיונים בין משרד האוצר לנציגי החברה והעותרות, התקבל מסמך עקרונות ממשרד האוצר, אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "מסמך העקרונות") בו צוין מתווה לתיקון טיוטת חוק הפיקוח על שירותים (ביטוח), התשמ"א-1981, (להלן: "טיטוטת הצעת החוק"), במסגרתו יוצע מתן כרית בטחון לקרן פנסיה ותיקה שאינה בהסדר, בכפוף לנקיטת צעדים מסוימים להקטנת ההתחייבויות האקטואריות של הקרן ולתיקון תקנוני קרן הפנסיה (תכניות א' ו-ב') עד ליום 30 בנובמבר 2013. כמו כן, ביום 7 בנובמבר 2013 הודיע משרד האוצר (להלן: "ההודעה") כי קרן פנסיה ותיקה שאינה בהסדר, אשר תבצע תיקון בתקנונה בהתאם לאמור במסמך העקרונות, תימנע מהפעלת מנגנון איזון אקטוארי, והכל כמפורט בהודעה.

בהתאם לאמור לעיל, אישר דירקטוריון פסגות קופות גמל ופנסיה בע"מ, שניהלה באותו מועד את הקרן, לבצע את הצעדים הנדרשים לצורך קבלת כרית הביטחון ואימץ מתווה פעולה כפי שיפורט להלן, הכולל מספר תיקונים בתקנוני תכניות א' ו-ב' של הקרן, אשר בהתאם לאישור הממונה, נכנסו לתוקף החל מינואר 2013:

1. דחייה מדורגת של גיל הפרישה התקנוני לגיל הפרישה הקבוע בחוק גיל הפרישה, התשס"ד-2004 ובכפוף למסמך העקרונות.

2. הפחתה מדורגת של סכומי הקצבאות אשר ישולמו בגין קצבאות חודש ינואר 2013 ואילך באופן ששיעור ההפחתה הכולל יסתכם ל-1.75%, בהתאם לשיעורים המפורטים להלן:

שנת 2013 – 0.25% ;
שנת 2014 – 0.75% ;
שנת 2015 – 1% ;
שנת 2016 – 1.5% ;
שנת 2017 ואילך – 1.75%.

3. הפחתה של 1.75% על המשיכות ההוניות אשר בוצעו החל מיום 1 בינואר, 2013.

4. תיקון המקדמים בתקנוני הקרן באופן שהותאמו לשינויים בגיל הזכאות לקבלת קצבה.

בחודש ינואר 2017 עבר בכנסת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תיקון מס' 33), התשע"ז-2017, ס"ח 342, במסגרתו עוגנה כרית הביטחון בחקיקה ראשית (ראה גם סעיף ה' להלן). בעקבות עיגון הכרית בחקיקה, נמחקה בהסכמת הצדדים העתירה.

הדוחות האקטואריים לימים 31 בדצמבר, 2023 ו-31 בדצמבר, 2022 חושבו בהתאם לשינוי התקנון המפורט לעיל.

ד. בתקופת הדוח קטן הגירעון האקטוארי של הקרן מסך של כ-2,863 מיליון ש"ח מתום שנה קודמת לסך של כ-990 מיליון ש"ח בשנת 2023, המהווה גירעון של כ-3.4% (בשנת 2022 גירעון של כ-11.68%), לפני הפעלת מנגנון "כרית הביטחון".

השינוי בשיעור הגירעון האקטוארי מתום שנה קודמת עד למועד המאזן נובע בעיקרו מעליה משוקללת בווקטור הריביות בניכוי השפעה המקזזת של התשואה בפועל הנמוכה מהתשואה הצפויה. לאחר השימוש בכספי "כרית הביטחון" הקרן מאוזנת.

בהתאם להבהרת הממונה מיום 3 למרס 2015, במסגרתה ניתנה למנהלי קרנות הפנסיה הוותיקות הבהרה כי קרן שתוצאת המאזן האקטוארי השנתי שלה היא גירעון העולה על השיעור שנקבע בתקנון, נדרש להפעיל את מנגנון האיזון האקטוארי רק במידה ושיעור השינוי הנדרש בהתחייבויות הקרן לשם איזון הקרן, עולה על השיעור הקבוע בתקנון הקרן להפעלת מנגנון איזון אקטוארי.

בהתאם לחישוב האקטוארי ליום המאזן אין צורך בהפחתת זכויות על פי התקנון.

ביאור 14 - התחייבויות פנסיוניות (המשך)

ה. חוזר פנסיה 1-3-2022 "הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה וותיקות להן לא מונה מנהל מיוחד" לא מתייחס לאופן ההיוון כאשר הקרן גובה דמי ניהול לפי אחוז מנכסי הקרן.
אקטואר הקרן נקט לצורך חישוב הגירעון, בהיוון בריבית הגלומה בווקטור הריביות חסר הסיכון.
על מנת להקביל את שיטת חישוב הגירעון להיוון ההתחייבויות הפנסיוניות, אקטואר הקרן חישב לראשונה את גירעון הקרן בריבית הגלומה בווקטור הריביות חסר הסיכון בניכוי שיעור דמי הניהול מצבירה בסך 0.1%.

ביאור 15 - הכנסות (הפסדים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
682	4,113
25,249	29,286
25,931	33,399
(782,660)	68,203
(8,655)	(882)
166,936	(6,610)
(624,379)	60,711
(716,709)	(219,128)
(175,670)	90,644
(311,724)	309,870
(1,204,103)	181,386
296	1,122
(43,214)	59,769
(42,918)	60,891
8,241	5,106
-	-
179,659	185,501
(1,657,569)	526,994

א. ממזומנים ושווי מזומנים

הכנסות ריבית

הכנסות מהפרשי שער

ב. מהשקעות:

מניירות ערך שאינם סחירים

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב אחרות

מניות וניירות ערך אחרים

מניירות ערך סחירים

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב אחרות

מניות וניירות ערך אחרים

מפיקדונות והלוואות

פיקדונות

הלוואות לעמיתים ולאחרים

מנדל"ן להשקעה

אפיק השקעה מובטח תשואה, נטו

סיוע כספי ממשרד האוצר (ראה באור 6)

סך כל ההכנסות (הפסדים)

ביאור 16 - הוצאות דמי ניהול

בהתאם לתקנון הקרן שאושר על ידי הממונה, הקרן מעבירה לחברה המנהלת דמי ניהול בשיעור של 7% מההפקדות עמיתי הקרן ו- 0.1% מסך נכסי הקרן לשנה.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
15,370	14,901	מדמי גמולים
16,809	16,221	מסך נכסי הקרן
32,179	31,122	סך הכל דמי ניהול

ביאור 17 - יתרות ועסקאות עם צדדים קשורים

א. יתרות עם צדדים קשורים

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
400	268	זכאים ויתרות זכות: החברה המנהלת

ב. עסקאות עם צדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
32,179	31,122	הוצאות דמי ניהול

ג. מידע על השקעות הקרן בצדדים קשורים ובעלי עניין

היתרה הגבוהה במשך השנה		ליום 31 בדצמבר	
2023	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
72,186	63,598	ניירות ערך סחירים	
24,372	22,948	מניות וניירות ערך אחרים	
		אג"ח והלוואות	
111,291	93,587	ניירות ערך לא סחירים	
117,090	112,838	מניות וניירות ערך אחרים	
		אג"ח והלוואות	

ביאור 18 - תשואה על נכסי הקרן

תשואה ריאלית ברוטו %	תשואה נומינלית ברוטו %	
(0.20)	3.13	לשנת 2023
(13.72)	(9.16)	לשנת 2022

ביאור 19 - מסים על ההכנסה

קרן הפנסיה אושרה לצרכי מס כקופת גמל. תוקף האישור הינו עד ליום 31 בדצמבר 2023 והוא מתחדש מדי שנה. בהתאם לכך הכנסתה פטורה ממסים על הכנסותיה מכח הוראות סעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה. מהכנסות הקרן הנובעות מהשקעותיה במדינות חוץ מנוכחים מסים בהתאם להוראות האמנה למניעת כפל מס הרלוונטית לאותה מדינה עם מדינת ישראל.

ביאור 20 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. התחייבויות תלויות

לפרטים ועדכונים נוספים אודות התחייבויות תלויות ראה ביאור 26 לדוחות הכספיים של החברה המנהלת ליום 31 בדצמבר 2023.

ב. חובות מעבידים

חוק הגנת השכר, התש"ח-1958 מטיל התחייבות על קרנות הפנסיה, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקרן. על פי הערכת החברה המנהלת סכום החוב הכולל של מעבידים לתאריך המאזן הינו כ- 4,781 אלפי ש"ח והוא כולל ריבית שנצברה בסך של כ- 1,271 אלפי ש"ח. החברה המנהלת נוקטת באמצעים שונים על מנת לאתר, לזהות ולגבות את חובות מעבידים. האמצעים כוללים מעקב שיטתי ומתמשך של איתור החובות, דיוור המעביד אודות החוב, הגעה להסדרי תשלומים ובמידת הצורך הגשת תביעה משפטית. במקרה של פירוק מוגשת תביעת חוב למוסד לביטוח לאומי באמצעות מפרק החברה.

ג. התקשרויות

1. השקעה בקרנות השקעה ובקרנות הון סיכון:
לתאריך המאזן התקשרה הקרן בהסכמים להשקעה בקרנות השקעה ובקרנות הון סיכון כשותפה מוגבלת.
הקרן התחייבה להשקעה כוללת בסך 1,634,555 אלפי ש"ח.
סכומי ההשקעה מועברים בחלקים, בהתאם לדרישותיהן של הקרנות.
סכומי ההשקעה שטרם נדרשו מסתכמים לתאריך המאזן לסך של 445,888 אלפי ש"ח.
2. השקעה בהלוואות: יתרת התחייבות להעמדת הלוואות הסתכמה לסך של 475,875 אלפי ש"ח.

ד. בטחונות

קיימים ביטחונות על נכסי הקרן לצורך פעילות בנגזרים. לתאריך המאזן מסתכמים הביטחונות לסך של 65,000 אלפי ש"ח.

קרן פנסיה ה.ע.ל.

דין וחשבון אקטוארי

ליום 31 דצמבר 2023

מרץ 2024

הצהרת האקטואר

אני אלן דובין נתבקשתי על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ, שהינה החברה המנהלת את קרן פנסיה ה.ע.ל. לערוך דין וחשבון אקטוארי של קרן פנסיה ה.ע.ל. (להלן הקרן) ליום 31/12/2023.

אני מצהיר שאין לי כל יחסי גומלין עם הקרן, עם צדדים קשורים לקרן כהגדרתם בתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד – 1964, ועם מי שיש להם זיקה לקרן. איני עובד באחד מאלה ואיני מחזיק באמצעי שליטה באחד מאלה. לאף אחד מקרובי, כהגדרת "קרוב" בחוק ניירות ערך, אין יחסי גומלין כנ"ל.

אני מצהיר ומאשר כי :

1. הדו"ח האקטוארי המצורף בזאת נערך ונחתם על ידי.
 2. הדין וחשבון האקטוארי נערך בהתאם לאלה:
 - א. הוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד 1964.
 - ב. הוראות הממונה על שוק ההון, ובכלל זה, מערכת ההנחות שבבסיס הדין וחשבון תואמת להוראות הממונה על שוק ההון לעריכת מאזנים אקטואריים.
 - ג. תקנוני הקרן.
 - והכל כתוקפם ביום המאזן.
 3.
 - א. בהערכה אקטוארית יש ביטוי הולם להטבות שמעניקה הקרן ע"י התקנון שלה.
 - ב. הנכסים שנצברו, המצוינים בדוח, רשומים בהתאם למאזן החשבונאי של הקרן ל – 31/12/2023.
 - ג. יתר הנתונים שבדין וחשבון, מעבר לאלה המפורטים בסעיפים קטנים (א) ו- (ב), וכן אלה המשמשים כבסיס לחישובים ולהערכות שבדו"ח, הומצאו לי ע"י הנהלת הקרן במתכונת שנדרשה על ידי. כל בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לעריכת הדו"ח, ולנתונים שנתקבלו נערכו בדיקות שהניחו את דעתי בדבר סבירות הנתונים וכי ניתן להסתמך עליהם בצורה המספקת לצורך עריכת הדו"ח.
 - ד. הבדיקות שנעשו באשר לשלמות הנתונים מבוססים על בדיקת סבירותם של הנתונים, לרבות בדיקות הנערכות ע"י השוואתם לנתוני השנה אליה מתייחס הדו"ח ולנתוני השנים קודמות. אשר על כן, בדיקות אלו לעיתים אינן יכולות לגלות אי דיוקים או השמטות עקביות או שיטתיות בנתונים. האחריות לאי - דיוקים או השמטות אפשריות מסוג זה אשר אין אפשרות סבירה לגלותם היא של הנהלת הקרן בלבד.
- לפי מיטב שיקול דעתי, החישובים וההערכה האקטוארית כפי שהם משתקפים בדין וחשבון המצורף בזאת מייצגים, בהתאם להנחות שפורטו בדין וחשבון, את היקף ההתחייבויות של הקרן, את נכסיה ואת הערך הנוכחי של דמי הגמולים העתידיים ליום 31/12/2023, ותואמים את הוראות הדין הרלוונטיות ואת הוראות הממונה על שוק ההון.

אלן דובין, אקטואר

מרץ 2024

עקרי תקנוני הקרן

1. הזכויות הפנסיוניות של העמיתים נקבעות על פי שתי התכניות בתקנון הקרן. פירוט מלא של הזכויות הפנסיוניות נמצא בתקנונים. להלן מפורטים עיקרי הזכויות הפנסיוניות אשר קיבלו ביטוי בחישובים האקטואריים.
2. בתוך הקרן קיימות שתי תכניות
 - 2.1. תכנית א'
 - 2.2. תכנית ב', שנפתחה מתחילת ינואר 1990. עמיתים שהצטרפו לקרן בחודשים ינואר-מרץ 1995 נקראים "עמיתי ביניים" ויש להם זכויות שונות משאר העמיתים.
3. ברבעון האחרון של 2018, נכנס לתוקף תקנון חדש עם חישוב מנות ומקדמי דחייה שונים מהתקנון הקודם. ההשפעה של התקנון החדש נלקחה בחשבון בחישוב ההתחייבות.

תכנית א'

בתכנית א' קיימות שתי תכניות לפנסיה

- תכנית פנסיה מקיפה, שלפיה הקרן תשלם פנסיה זקנה, פנסיה שאירים ופנסיה נכות.
- תכנית פנסיה יסוד, שלפיה הקרן תשלם רק פנסיה זקנה, במקרה של מוות לפני גיל הפרישה הקרן תשלם את ערך הפדיון.

פנסיות זקנה (בין אם בפנסיה מקיפה ובין אם בפנסיה יסוד)

4. **אחוז הפנסיה** – הפנסיה של עמית שפורש עם 35 שנות וותק תהיה 70% מהשכר הקובע. לעמית עם פחות מ-35 שנות וותק בקרן, אחוז הפנסיה תלוי בתאריך הצטרפותו לקרן לפי טבלת לוח הפנסיה.
5. **דחיית פרישה** – עמית שדחה את פרישתו מעבר לגיל הפרישה לזקנה זכאי להגדלת הפנסיה המשולמת בשיעורים המפורטים בלוח בנספח ה' לתקנון "מקדמים להתאמת הפנסיה בפרישה מוקדמת או מאוחרת".
6. **גיל פרישה לזקנה (גיל פרישה תקנוני)** – עד לתאריך 31/12/2012 גיל הפרישה לזקנה היה 65 לגברים ו-60 לנשים. מ-01/01/2013 גיל הפרישה הינו לפי טבלת גיל פרישה בנספח א' לדו"ח.
7. **פרישה מוקדמת** – עמית יכול להקדים את פרישתו לפנסיות זקנה לפני גיל הפרישה לזקנה אבל לא לפני גיל 60. הפנסיה המופחתת תהיה על פי לוח בנספח ה' לתקנון "מקדמים להתאמת הפנסיה בפרישה מוקדמת או מאוחרת".
8. **תקופת תשלום הפנסיה** – הפנסיה משולמת לפנסיונר למשך כל ימי חייו.

פנסיות שאירי פנסיונר (בין אם בפנסיה מקיפה ובין אם בפנסיה יסוד)

9. **שיעור הפנסיה** - שאירי פנסיונר זכאים לפנסיות שאירים עם פטירתו(ה) של הפנסיונר. אלמנה או אלמן זכאי(ת) ל-60% מהפנסיה שהיה מקבל בן/בת זוג, אילולא נפטר.
10. **הגדרת אלמן/ת פנסיונר/ית** – מי שהייתה אשת הפנסיונר בשעת פטירתו או מי שהייתה ידועה בציבור, לפי החלטת ערכאה שיפוטית מוסמכת או לפי החלטת החברה המנהלת בכפוף לכך שהמוסד לביטוח לאומי הכיר בו כידוע בציבור, להוציא מי שהייתה אשתו של הפנסיונר או הידועה בציבור שלו פחות משנתיים ולא ילדה לו ילד ונהייתה לו לאישה או לידועה בציבור לאחר שהחל לקבל פנסיה. דין אלמן כדין אלמנה, אלא אם נקבע אחרת בתקנות אלה.

11. **תקופת תשלום הפנסיה** - הפנסיה משולמת לאלמנה (לא למן) למשך כל ימי חייו(ה). נישא(ה) האלמנה(ה), לא תפקע זכותו(ה) לקבלת פנסיה.

12. **יתומים** - יתום של פנסיונר זכאי ל- 20% מהפנסיה שהיה מקבל הפנסיונר, אילולא נפטר. אם אין אלמנה (אלמן), יקבל כל יתום 40% מהפנסיה שהיה מקבל הפנסיונר. הפנסיה משולמת עד הגיעו של היתום לגיל 21 למעט יתום שאינו מסוגל לכלכל את עצמו מסיבת נכות ואין לו הכנסה ממקור אחר כדי מחייתו אשר לו תשולם הפנסיה ככל וקיימת עמידה בתנאים המפורטים בתקנון

13. **פנסיה מירבית** - סך כל תשלומי הפנסיה שתשולם לשאירים לא תעלה בכל מקרה על 100% מהפנסיה שהיה מקבל הפנסיונר, אילולא נפטר.

פנסיית נכות (בפנסיה מקיפה בלבד)

14. **זכאות** – לעמיתים פעילים שהינם בתכנית מקיפה בלבד. אין זכאות לעמיתים מוקפאים ולעמיתים שבתכנית יסוד.

15. **הכרה בזכאות לפנסיית נכות** - מבוטח שהוכר כנכה ע"י הוועדה הרפואית של הקרן או ע"י ועדת הערעורים לנכות זכאי לפנסיית נכות (שאר פרטים נמצאים בפרק י' של התקנון לתכנית א').

16. **אחוז הפנסיה** – אחוז הפנסיה שהיה מקבל לו היה מבוטח עד הגיעו לגיל הפרישה התקנוני.

17. **מיצוי ימי מחלה** – מבוטח זכאי לפנסיית נכות החל ממועד הנכות ולא לפני מיצוי דמי המחלה להם זכאי המבוטח על-פי חוק או הסכם קיבוצי כללי.

18. **תקופת התשלום** – פנסיית הנכות משולמת לכל היותר עד לגיל הפרישה לזקנה. לאחר גיל הפרישה לזקנה, הנכה יקבל פנסיית זקנה.

19. **המשך ביטוח לנכה** – נכה המקבל פנסיית נכות מלאה מהקרן ממשיך להיות מבוטח כפי שהיה לפני-כן. הוא או מעבידו אינם מעבירים דמי גמולים לקרן בתקופת נכותו בגין שיעור נכותו.

פנסיית שאירי עמית פעיל (בפנסיה מקיפה בלבד)

20. **זכאות** – לעמיתים פעילים שהינם בתכנית מקיפה בלבד. אין זכאות לעמיתים מוקפאים ולעמיתים שבתכנית יסוד.

21. **שיעור קצבת שאירים** - שאירי עמית פעיל שבתכנית מקיפה זכאים לפנסיית שאירים עם פטירתו של המבוטח. אלמנה זכאית ל-40% מהשכר הקובע. יתום זכאי ל-20% מהשכר הקובע. אם אין אלמנה יקבלו היתומים מחולק שווה בשווה סך הכל של 40% מהשכר הקובע ליתום הראשון ו-20% מהשכר הקובע לכל יתום נוסף. הורה של עמית שנפטר שזכאי לפנסיית שאירי פעיל מקבל 15% מהשכר הקובע. סכומם הכולל של התשלומים המשולמים לאלמנה ו/או ליתומים ו/או להורים על ידי הקרן, לא יעלו בשום מקרה על 80% מהשכר הקובע.

הגדרת אלמן/ת עמית/ה – מי שהייתה אשת העמית בשעת פטירתו או מי שהייתה ידועה בציבור, לפי החלטת ערכאה שיפוטית מוסמכת או לפי החלטת החברה המנהלת בכפוף לכך שהמוסד לביטוח לאומי הכיר בו כידוע בציבור, להוציא מי שהייתה אשתו של הפנסיונר או הידועה בציבור שלו פחות משנתיים ולא ילדה לו ילד ונהייתה לו לאישה או לידועה בציבור לאחר שהחל לקבל פנסיה. דין אלמן כדין אלמנה, אלא אם נקבע אחרת בתקנות אלה.

22. **תקופת תשלום הפנסיה** – הפנסיה משולמת לאלמנה למשך כל ימי חייה. נישאה האלמנה, לא תפקע זכותה לקבלת פנסיה.

23. **יתומים** – הפנסיה משולמת עד הגיעם לגיל 21, למעט יתומים שאינם מסוגלים לכלכל את עצמם מסיבת נכות ואין להם הכנסה ממקור אחר כדי מחייתם אשר להם תשלום הפנסיה ככל וקיימת עמידה בתנאים המפורטים בתקנון.

שונות

24. **משיכת כספים** – יש זכות לכל עמית, שטרם שולמו תשלומי פנסיה בגינו מהקרן, למשוך את כספו מהקרן. עמית שמשך כספים בעבר אינו זכאי לפנסיה ויקבל רק את ערך הפדיון שנשאר.

25. **מענק לעמית לאחר שצבר וותק מוגדל** – עמית בתוכנית מקיפה בקרן ששולמו עבורו 420 תשלומים חודשיים מלאים, אשר פרש לפנסיה וזכאי לפנסיית זקנה בשיעור של 70% יהיה זכאי בנוסף לפנסיה, גם למענק בגובה של 6.25% מהשכר הקובע, בעד כל חודש חברות העולה על 420 חודשים. מובהר כי חודשים שבהם שולמה פנסיית נכות עבור נכות מלאה לא תובא בחשבון מניין החודשים. המענק ישולם לאחר הפרישה.

26. **עדכון פנסיות** – הפנסיות המשולמות מעודכנות לפי עליה במדד המחירים לצרכן בכל פעם שתשלום תוספת יוקר במשק. העלייה הינה ההפרש בין המדד בעת התוספת יוקר והמדד בעת העדכון האחרון או בעת הפרישה המאוחר מבין השניים. תוספת יוקר האחרונה הייתה בשנת 2005.

27. **דמי הגמולים** הינם בשיעור של 17.50% מהמשכורת המבוטחת לתוכנית מקיפה ושיעור של 11.50% לתוכנית יסוד.

28. **הגדרת הכנסה מבוטחת** – אותו חלק משכרו של העמית, המחושב על פי דמי הגמולים המשולמים לקרן והמחולקים באחוז ההפרשה בהתאם לתוכנית החלה על העמית (תכנית יסוד או מקיפה).

29. **הגדרת הכנסה מבוטחת מעודכנת** – ההכנסה המבוטחת ממנה הועברו דמי הגמולים לקרן כשהוא מעודכן על פי עליית תוספת היוקר מיום התשלום ועד למועד תשלום הפנסיה/הקפאת זכויות.

30. **חישוב שכר קובע** – ממוצע ההכנסה המבוטחת המעודכנת בשלוש שנים שקדמו למועד תשלום הפנסיה או הקפאת זכויות כפול חלקיות המשרה הממוצעת בתקופת החברות בקרן. במקרה של הקפאה, השכר הקובע גם צמוד למדד ממועד ההקפאה עד למועד תשלום הפנסיה. בנוסף, בחישובים שמשמשים בשכר הקובע, יש לקחת בחשבון תקרה לעליית שכר קובע של 2% + מדד מתחילת שנת 2002. הפרטים נמצאים בנספח ב' של התקנון.

31. **הקטנת זכויות בעקבות כרית הבטחון** – החל מינואר 2013 הזכויות הוקטנו לפי השיעורים האלו לצורך קבלת כרית בטחון:

- בשנת 2013 – 0.25% ;
- בשנת 2014 – 0.75% ;
- בשנת 2015 – 1% ;
- בשנת 2016 – 1.5% ;
- בשנת 2017 ואילך – 1.75% .
- משיכות ב-1.75% מ-1/1/2013

הזכויות הצבורות וסכומי הצבירה של עמיתים, אשר זכויותיהם בקרן מוקפאות, יופחתו, מדי שנה, בשיעור של 0.25%. הוראה זו תחול החל מיום 1.10.2008 על עמיתים שזכויותיהם מוקפאות ביום 30.9.2008 וכן על זכויותיהם הצבורות של עמיתים אשר זכויותיהם יוקפאו בעתיד, החל מיום 1.10.2008, ממועד ההקפאה ואילך.

32. הקטנות זכויות בתכנית א'

32.1. הקטנת זכויות שאינן קשורות לכרית הביטחון הסתכמו ב-21.716%. הקטנת זכויות שאינן קשורות לכרית הביטחון בערכי פדיון הסתכמו ב-5.4535% הפחתות אלו הינן התוצאה של:

- הפחתה של 10% בפנסיות של תכנית אלף לבטא את השפעת העלייה בתוחלת חיים (שאינה חלה על ערכי פדיון), שכבר הופיעה בתקנון של 1/1/2003.
- ההפחתה של 8% בפנסיות של תכנית אלף לאיזון שחל ב-1/10/2008 (שאינה חלה על ערכי פדיון),
- ההפחתה של 2% באיזון הקרן שחל ב-1/10/2008,
- ההפחתה של 11% באיזון הקרן שחל ב-1/7/2009.
- התוספת של 8.4% באיזון הקרן שחל ב-1/10/2009.

33. הקטנות זכויות שנמצאות בתוך קובץ הנתונים לאקטואר בתכנית א'

33.1. ערכי פדיון שבקובץ הנתונים הוקטנו ב-7.108% (5.4535% לפי 31.1 ועוד 1.75% לפי כרית הביטחון).

33.2. זכויות לפנסיה שבקובץ הנתונים הוקטנו ב-23.085% (21.716% לפי 31.1 ועוד 1.75% לפי כרית הביטחון)

תכנית ב'

בתכנית ב' קיימים 3 מסלולים לפנסיה:

- מסלול פנסיה מקיפה, שלפיו הקרן תשלם פנסיית זקנה, פנסיית שאירים ופנסיית נכות
- מסלול פנסיה זקנה שלפיו הקרן תשלם רק פנסיית זקנה, במקרה של מוות לפני גיל הפרישה הקרן תשלם את ערך הפדיון.
- מסלול פנסיה זקנה מיוחד, שלפיו הקרן תשלם רק פנסיית זקנה, במקרה של מוות לפני גיל פרישה תקנוני לגברים וגיל 65 לנשים, הקרן לא תשלם את ערך הפדיון.

פנסיית זקנה

34. סכום הפנסיה – סכום מנות הפנסיה שרכש העמית בימי חברותו בקרן.

35. **זחיית פרישה** – עמית שדחה פרישתו מעבר לגיל הפרישה לזיקנה זכאי להגדלת הפנסיה המשולמת בשיעורים המפורטים בלוח בנספח ד' "מקדמים להתאמת פנסיה בפרישה מוקדמת או מאוחרת".

גיל פרישה לזקנה (גיל פרישה תקנוני) – עד 31/12/2012 גיל הפרישה במסלול פנסיה מקיפה היה 65 לגבר ו-60 לאישה, גיל הפרישה במסלול פנסיה זיקנה היה 65 לגבר ו-60 או 65 לאישה. לזיקנה מיוחד היה 65 לנשים החל מ-1/1/2013, גיל הפרישה הינו בהתאם לטבלה בנספח א' בדו"ח, למעט אישה במסלול זקנה שגיל פרישתה הינו 65 או אישה במסלול זקנה מיוחד שהינו לגיל 65.

36. **פרישה מוקדמת** – עמית יכול להקדים את פרישתו לפנסיית זיקנה לפני גיל הפרישה לזיקנה אבל לא לפני גיל 60. הפנסיה המשולמת תקטן בשיעורים המפורטים בנספח ד' "מקדמים להתאמת פנסיה מוקדמת או מאוחרת".

37. **תקופת תשלום הפנסיה** – הפנסיה משולמת לפנסיונר למשך כל ימי חייו.

פנסיית שאירי פנסיונר (לכל מסלולי הפנסיה)

38. **שיעור הפנסיה** – שאירי פנסיונר זכאים לפנסיית שאירים עם פטירתו של הפנסיונר. אלמנה או אלמן זכאי ל-60% מהפנסיה שהיה מקבל בן/בת זוג, אילולא נפטר.

39. **הגדרת אלמן/ת פנסיונרי** – מי שהייתה אשת הפנסיונר בשעת פטירתו או מי שהייתה ידועה בציבור, לפי החלטת ערכאה שיפוטית מוסמכת או לפי החלטת החברה המנהלת בכפוף לכך שהמוסד לביטוח לאומי הכיר בו כידוע בציבור, להוציא מי שהייתה אשתו של הפנסיונר או הידועה בציבור שלו פחות משנתיים ולא ילדה לו ילד ונהייתה לו לאישה או לידועה בציבור לאחר שהחל לקבל פנסיה. דין אלמן כדין אלמנה, אלא אם נקבע אחרת בתקנות אלה.

40. **תקופת תשלום הפנסיה** – הפנסיה משולמת לאלמנה (לאלמן) למשך כל ימי חייו(ה). נישא(ה) האלמן(ה), לא תפקע זכותו(ה) לקבלת פנסיה.

41. **יתומים** – יתום של פנסיונר זכאי ל-30% מהפנסיה שהיה מקבל הפנסיונר, אילולא נפטר. אם אין אלמנה (אלמן), יקבל כל יתום 60% מהפנסיה שהיה מקבל הפנסיונר. הפנסיה משולמת עד הגיעו של היתום לגיל 21, למעט יתום שאינו מסוגל לכלכל את עצמו מסיבת נכות ואין לו הכנסה ממקור אחר כדי מחייתו אשר לו תשולם הפנסיה ככל וקיימת עמידה בתנאים המפורטים בתקנון.

42. **פנסיה מירבית** – סך כל תשלומי הפנסיה שתשולם לשאירים לא תעלה בכל מקרה על 100% מהפנסיה שהיה מקבל הפנסיונר, אילולא נפטר. במקרה וסך כל תשלומי הפנסיה עלתה על 100% תקבל האלמנה את חלקה, ושאר הפנסיה תחולק בין יתומים.

פנסיית נכות (בפנסיה מקיפה בלבד)

43. **זכאות** – לכל עמית פעיל ומוקפא במסלול פנסיה מקיפה.

44. **הכרה בזכאות לפנסיית נכות** – מבוטח שהוכר כנכה ע"י הוועדה הרפואית של הקרן או ע"י ועדת הערעורים לנכות זכאי לפנסיית נכות (שאר הפרטים נמצאים בפרק ח' לתקנון תכנית ב')

45. **הפנסיה** – לעמיתים מוקפאים לפי מנות פנסיה שרכש העמית עד מועד הקפאתו. לעמית פעיל לפי מנות שרכש העמית עד לתאריך יציאה לנכות בנוסף למנות עתידיות שהיה יכול העמית לרכוש לו היה ממשיך להפקיד עד לגיל פרישה, בכפוף לתקרות בסעיף 22 ג בתקנון.

46. **מועד זכאות** – תשולם פנסיית הנכות מיום שחלפו 90 ימים מתחילת נכותו.

47. **תקופת התשלום** – פנסיית הנכות משולמת עד לגיל הפרישה לזקנה. לאחר גיל הפרישה לזקנה, הנכה יקבל פנסיית זקנה בגובה פנסיית הזקנה שצבר עד למועד הזכאות לפנסיית נכות כמוגדר בסעיף 22 (א) לתקנון ובתוספת פנסיה זקנה עתידית.

48. **המשך ביטוח לנכה** – נכה המקבל פנסיית נכות מלאה מהקרן ממשיך להיות מבוטח כפי שהיה לפני-כן. הוא או מעבידו אינם מעבירים דמי גמולים לקרן בתקופת נכותו.

49. **פנסיה מינימלית** – אם לא הגיעה הפנסיה החודשית ל-5% מהשכר הממוצע במשק יהיה הנכה זכאי להחזרת הכספים שנצברו בחשבון.

50. **עמית מוקפא** – עמית שהקפיא זכויותיו בקרן יהיה זכאי לפנסיית נכות רק במקרה של דרגת נכות מלאה ולצמיתות.

פנסיות שאירי פעיל (לפנסיה מקיפה בלבד)

51. **זכאות** – לכל עמית פעיל ומוקפא במסלול פנסיה מקיפה.

52. **קצבת שאירים** – הפנסיה הבסיסית לשאירי עמית הינה: לעמיתים מוקפאים לפי מנות פנסיה שרכש העמית עד מועד הקפאתו, ולעמית פעיל לפי מנות שרכש העמית עד פטירתו בנוסף למנות הפנסיה העתידיות שהיה יכול לרכוש לו היה ממשיך להפקיד עד לגיל פרישה, בכפוף לתקרות בסעיף 22 ג בתקנון.. אלמנה או אלמן מקבל 60% מהפנסיה הבסיסית, כל יתום מקבל 30% מהפנסיה הבסיסית, כל הורה מקבל 15% מהפנסיה הבסיסית. הפנסיה המירבית הינה 100% מהפנסיה הבסיסית.

53. **הגדרת אלמנות עמיתה** – מי שהייתה אשת העמית בשעת פטירתו או מי שהייתה ידועה בציבור, לפי החלטת ערכאה שיפוטית מוסמכת או לפי החלטת החברה המנהלת בכפוף לכך שהמוסד לביטוח לאומי הכיר בו כידוע בציבור, להוציא מי שהייתה אשתו של הפנסיונר או הידועה בציבור שלו פחות משנתיים ולא ילדה לו ילד ונהייתה לו לאישה או לידועה בציבור לאחר שהחל לקבל פנסיה. דין אלמן כדין אלמנה, אלא אם נקבע אחרת בתקנות אלה.

54. **תקופת תשלום הפנסיה** – הפנסיה משולמת לאלמנה(ה) למשך כל ימי חייה. נישאה האלמנה, לא תפקע זכותה לקבלת פנסיה.

55. **יתומים** – הפנסיה משולמת עד הגיעם לגיל 21, למעט יתומים שאינם מסוגלים לכלכל את עצמם מסיבת נכות ואין להם הכנסה ממקור אחר כדי מחייתם אשר להם תשלום הפנסיה ככל וקיימת עמידה בתנאים המפורטים בתקנון.

56. **פנסיה מינימלית** – אם לא הגיעה הפנסיה החודשית ל-5% מהשכר הממוצע במשק יהיו המוטבים/יורשים זכאים להחזרת הכספים שנצברו בחשבון העמית שנפטר.

שונות (תכנית ב)

57. **משיכת כספים** – עמית, שטרם שולמו לו תשלומי פנסיה מהקרן, זכאי למשוך את כספו מהקרן. ערכי הפדיון מחושבים כשהם צמודים למדד המחירים בתוספת ריבית חודשית בשיעור 0.3273%, ו-75% מכל הפקדה במסלול מקיפה ו-90% במסלול זקנה.

58. **דמי הגמולים** – הינם בשיעור של 17.50% מהמשכורת המבוטחת לכל המסלולים.

59. **עדכון פנסיות** – הפנסיות המשולמות מעודכנות לפי שיעור העלייה במדד המחירים לצרכן במועד בו שיעור העלייה במדד המצטבר ממועד העדכון האחרון הגיע ל 4.25% או בתום שנתיים ממועד העדכון האחרון לפי המוקדם. במאי 2023, בוצע עדכון של הפנסיות.

60. **הזכויות הצבורות וסכומי הצבירה של עמיתים**, אשר זכויותיהם בקרן מוקפאות, יופחתו, מדי שנה, בשיעור של 0.25%. הוראה זו תחול החל מיום 1.10.2008 על עמיתים שזכויותיהם מוקפאות ביום 30.9.2008 וכן על זכויותיהם הצבורות של עמיתים אשר זכויותיהם יוקפאו בעתיד, החל מיום 1.10.2008, ממועד ההקפאה ואילך.

61. **הגדרת הכנסה מבוטחת** – אותו חלק משכרו של העמית, המחושב על פי דמי הגמולים המשולמים לקרן ומחולקים באחוז ההפרשה.

62. **הקטנת זכויות בעקבות כרית הביטחון** – החל מינואר 2013 הזכויות הוקטנו בלפי השיעורים האלו לצורך קבלת כרית בטחון:

- בשנת 2013 – 0.25% ;
- בשנת 2014 – 0.75% ;
- בשנת 2015 – 1% ;
- בשנת 2016 – 1.5% ;
- בשנת 2017 ואילך – 1.75%.
- משיכות ב-1.75% מ-1/1/2013

63. הקטנות זכויות בתכנית ב'

63.1. **ותיקים** - הקטנת זכויות שאינן קשורות לכרית הביטחון הסתכמו ב-5.4535%. הקטנת זכויות שאינן קשורות לכרית הביטחון בערכי פדיון הסתכמו ב-5.4535%. הפחתות אלו הינן התוצאה של:

- ההפחתה של 2% באיזון הקרן שחל ב-1/10/2008,
- ההפחתה של 11% באיזון הקרן שחל ב-1/7/2009
- התוספת של 8.4% באיזון הקרן שחל ב-1/10/2009.

63.2. **ב' ביניים** - הקטנת זכויות שאינן קשורות לכרית הביטחון הסתכמו ב-2%. הקטנת זכויות שאינן קשורות לכרית הביטחון בערכי פדיון הסתכמו ב-2%. ההפחתה הזאת הינה התוצאה של ההפחתה של 2% באיזון הקרן שחל ב-1/10/2008. האיזונים של 2009 לא חלו על עמיתי ביניים.

64. הקטנות זכויות שנמצאות בתוך קובץ הנתונים לאקטואר בתכנית ב'

- 64.1. **ותיקים** - הקטנת זכויות לפנסיות של 7.108% מופיעות בקובץ נתונים (5.454% לפי 64.1 ועוד 1.75% לפי כרית הביטחון) הקטנת זכויות בערכי פדיון הוקטנו ב-7.108% (5.454% לפי 63.1 ועוד 1.75% לפי כרית הביטחון).
- 64.2. **ביניים** - הקטנת זכויות לפנסיות של 3.715% מופיעות בקובץ נתונים (2.0% לפי 64.2 ועוד 1.75% לפי כרית הביטחון) הקטנת זכויות בערכי פדיון הוקטנו ב-3.715% (2.0% לפי 63.2 ועוד 1.75% לפי כרית הביטחון).

בסיסים טכניים ואקטואריים

כל הטבלאות לפי חוזר פנסיה מבוססות ומתוארות בחוזר פנסיה 2022-9-18 (להלן "החוזר")

פירוט הנחות לדו"ח לתאריך 31/12/2023 להלן

65. גידול שנתי ריאלי בשכר האישי :

גיל	גברים	נשים
40	1.61%	2.69%
41	1.55%	2.67%
42	1.49%	2.63%
43	1.44%	2.58%
44	1.38%	2.51%
45	1.33%	2.43%
46	1.27%	2.33%
47	1.21%	2.22%
48	1.16%	2.10%
49	1.10%	1.96%
50	1.04%	1.80%
51	0.99%	1.63%
52	0.93%	1.45%
53	0.88%	1.25%
54	0.82%	1.04%
55	0.76%	0.82%
56	0.71%	0.57%
57	0.65%	0.32%
58	0.59%	0.25%
59	0.54%	0.25%
60	0.48%	0.25%
61	0.43%	0.25%
62	0.37%	0.25%
63	0.31%	0.25%
64	0.26%	0.25%
65	0.20%	0.20%
66	0.15%	0.15%

66. קצב ההקטנה בשיעור התמותה העתידי (שייך לכל שיעורי תמותה חוץ מתמותת נכים) – בהתאם לוח פ-2 בהוראות האוצר שתחולתן החל מהדוחות האקטואריים ל 30/06/2022

67. הפרש גיל בין בני זוג עבור תחזית לתקופה עד גיל הפרישה- לפי הפרש קבוע לפיו העמית מבוגר ב-3 שנים מבת זוגו, או הפרש קבוע לפיו העמיתה צעירה. ב-3 שנים מבן זוגה. עבור תחזית לתקופה מגיל הפרישה ואילך- לפי הפרש קבוע לפיו העמית מבוגר ב-5 שנים מבת זוגו, או הפרש קבוע לפיו העמיתה צעירה ב-3 שנים מבן זוגה.

68. מס' ילדים ממוצע וגיל ילדים ממוצע – בהתאם לפי לוח פ11א בהוראות האוצר.

69. שיעורי תמותה לפנסיונרים, בני זוג של פנסיונרים לפני מוות הפנסיונר ולנכים לאחר גיל פרישה בהתאם לפי לוח פ-3 ג בהוראות האוצר. (לפני גיל 60 לגברים ו-55 לנשים בהתאם בהתאם לפי לוח פ-1ב בהוראות האוצר.

70. שיעורי תמותה לפעילים בהתאם לפי לוח פ-1ב בהוראות האוצר

71. שיעורי תמותה ללא פעילים בהתאם לפי לוח פ-2 בהוראות האוצר

72. שיעורי תמותה בני זוג של פנסיונרים שנפטרו (החל ממועד פטירתם של אותם פנסיונרים) בהתאם לפי לוח פ-2 בהוראות האוצר לבת זוג שגילה מתחת 55 ולבן זוג שגילו מתחת לגיל 60. לפי לוח פ-5ד בהוראות האוצר לבת זוג שגילה 55 ומעלה ולבן זוג שגילו 60 ומעלה

73. **שיעורי תמותה של נכים לפני גיל פרישה** – בהתאם לפי לוח פ7 בהוראות האוצר. גיל הפרישה לצורך שיעורי תמותה לנכים הוא 67 לגברים ו-64 לנשים.

74. **שיעורי נישואין** בהתאם ללוח פ-10 בחוזר 2017-3-6

75. **הוצאות ניהול**; 7% מהפקדות לקרן ו-0.1% מנכסי הקרן, לפי שווי הוגן של הנכסים (שנתי)

76. **גריעות ואופן החישוב** – חישוב ההתחייבות בוצע באופן חודשי. הגריעות דלעיל, המצוטטים במונחים שנתי, הומרו משנתי לחודשי (לפי חזקת 1/12) ואח"כ נהפכו לגריעות מרכזיות (Central Rates).

78. **שיעורי עזיבה של מבוטחים פעילים (משיכת כספים מהקרן)** – לפי אישור שהקרן קיבלה מרשות שוק ההון, מתאריך 15/06/2023.

גיל	גברים	נשים
40	0.1080%	0.1154%
41	0.1080%	0.1154%
42	0.1152%	0.1154%
43	0.1152%	0.1154%
44	0.1152%	0.1154%
45	0.1224%	0.1154%
46	0.1224%	0.1154%
47	0.1296%	0.1154%
48	0.1296%	0.1154%
49	0.1296%	0.1154%
50	0.1368%	0.1154%
51	0.1368%	0.1154%
52	0.1440%	0.1154%
53	0.1440%	0.1154%
54	0.1440%	0.1154%
55	0.1512%	0.1154%
56	0.1512%	0.1154%
57	0.1584%	0.1154%
58	0.1584%	0.1154%
59	0.1584%	0.1154%
60	0.1656%	0.2880%
61	0.1656%	0.2880%
62	0.1656%	0.2880%
63	0.1728%	0.2880%
64	0.3029%	
65	0.6131%	
66	1.5436%	

79. **שיעורי עזיבה של מבוטחים מוקפאים (משיכת כספים מהקרן) – לפי אישור שהקרן קיבלה מרשות שוק ההון, מתאריך 15/06/2023.**

גיל	גברים	נשים
40	0.4183%	0.5192%
41	0.4183%	0.5192%
42	0.4183%	0.5192%
43	0.4183%	0.5192%
44	0.4183%	0.5192%
45	0.4183%	0.5192%
46	0.4183%	0.5192%
47	0.4183%	0.5192%
48	0.4183%	0.5192%
49	0.4183%	0.5192%
50	0.4183%	0.7322%
51	0.4183%	0.7322%
52	0.4183%	0.7322%
53	0.4183%	0.7322%
54	0.4183%	0.7322%
55	0.4183%	0.7322%
56	0.4183%	0.7322%
57	0.4183%	0.7322%
58	0.4183%	0.7322%
59	0.4183%	0.7322%
60	0.4183%	1.7349%
61	0.4183%	1.7349%
62	0.9999%	1.7349%
63	1.6121%	1.7349%
64-66	1.6121%	

80. **שיעורי הקפאת זכויות – לפי אישור שהקרן קיבלה מרשות שוק ההון מתאריך 15/06/2023.**

גיל	גברים	נשים
40	0.8000%	0.8960%
41	0.8000%	0.8960%
42	0.8000%	0.8960%
43	0.8000%	0.8960%
44	0.8000%	0.8960%
45	0.8000%	0.8960%
46	0.8000%	0.8960%
47	0.8000%	0.8960%
48	0.8000%	0.8960%
49	0.8000%	0.8960%
50	0.8000%	0.8960%
51	0.8000%	0.8960%
52	0.8000%	0.8960%
53	0.8000%	0.8960%
54	0.8000%	0.8960%
55	0.8000%	0.8960%
56	0.8000%	0.8960%
57	0.8000%	0.8960%
58	0.8000%	0.8960%
59	0.8000%	0.8960%
60	1.5714%	0.8960%
61	1.5714%	0.8960%
62	1.5714%	0.8960%
63	1.5714%	0.8960%
64	1.5714%	2.0000%
65	1.5714%	2.0000%
66	1.5714%	2.0000%
67+	4.7000%	2.0000%

81. **שיעור פרישה מוקדמת** – 0%
82. **עדכון פנסיות לתכנית א'** – ההתחייבות לתכנית א' הוקטנה ב-10% לתת ביטוי להצמדת הפנסיות רק בעת הענקת תוספת יוקר במשק. לא היה תוספת יוקר מאז 2004.
83. **עדכון פנסיות לתכנית ב'** – הפנסיות הוקטנו ב-1.65% בגין מגנון הצמדה (לפי שיעור אינפלציה של 2.0% שנתית).
84. **הקטנת זכויות מוקפאות (תכנית ב')** - הזכויות המוקפאות (פנסיה וערך פדיון) הוקטנו ב-0.25% לשנה מתאריך ההערכה עד תחילת תשלום פנסיות או תאריך תשלום ערך פדיון. עיין סעיף 60. ההקטנה בזכויות לעמיתים מוקפאות, מתאריך הקפאה עד תאריך ההערכה, נכללה בנתונים בקובץ נתונים לאקטואר אם כבר עברו 24 חודשים מתאריך תשלום האחרון של דמי גמולים. אם לא עברו 24 חודשים, ההקטנה לא נכללה בקובץ ואנו מוסיפים את ההקטנה המתאימה.
85. **הקטנת זכויות מוקפאות (תכנית א')** - הזכויות המוקפאות לתשלום פנסיה הוקטנו ב-0.25% לשנה מתאריך הקפאת דמי גמולים לקרן או מ-1/10/2008, המאוחר ביניהם, עד תחילת תשלום פנסיות. עיין סעיף 30. ההקטנה בערכי פדיון לעמיתים מוקפאות, מתאריך הקפאה עד תאריך ההערכה, נכללה בנתונים בקובץ נתונים לאקטואר אם כבר עברו 24 חודשים מתאריך תשלום האחרון של דמי גמולים. אם לא עברו 24 חודשים, ההקטנה לא נכללה בקובץ ואנו מוסיפים את ההקטנה המתאימה לערכי פדיון.
86. **בסיס לשכר ממוצע במשק (שמ"ב)** – הפנסיה המינימלית שתשולם ע"י הקרן הינה 5% מהשמ"ב. בחישוב הזכאות לפנסיה היה שימוש בסכום שהינו 90% מהשמ"ב האחרון שפורסם, כדי לתת ביטוי ליכולת העמיתים לדחות את תחילת קבלת הפנסיה ולקבל פנסיה יותר גדולה שתהיה יותר מ-5% של השמ"ב. (השמ"ב לתאריך הדו"ח נקבע ל-11,000 ש"ח, שהוא נמוך מהשמ"ב לתאריך זה. הקטנת השמ"ב לצורך החישוב נעשתה כדי לתת ביטוי שעמית שקרוב לסף המינימום יכול לדחות תאריך התחלת הפנסיה ולקבל פנסיה במקום ערך פדיון).
87. **נשים עם שני סוגי פנסיה (תכנית ב')** - בגין נשים בעלי מסלול פנסיה מקיף עד גיל פרישת נשים לפי החוק ובעלי מסלול פנסיה יסוד לגיל 65, הונח שהן יפרשו בגיל 65 מהקרן, ויקבלו פנסיה מוגדלת למסלול המקיפה בגיל 65 לפי מקדמי הדחיה.

88. **שיעורי יציאה לנכות** – לפי אישור שהקרן שהתקבל מרשות שוק ההון מתאריך 15/06/2023 (שיעורים לוקחים בחשבון החלמת הנכים).

גיל	גברים	נשים
45	0.0582%	0.0650%
46	0.0654%	0.0708%
47	0.0735%	0.0770%
48	0.0825%	0.0838%
49	0.0941%	0.0929%
50	0.1070%	0.1029%
51	0.1204%	0.1131%
52	0.1339%	0.1231%
53	0.1484%	0.1341%
54	0.1641%	0.1462%
55	0.1809%	0.1594%
56	0.1990%	0.1739%
57	0.2182%	0.1900%
58	0.2388%	0.2079%
59	0.2607%	0.2281%
60	0.2842%	0.2374%
61	0.3097%	0.2491%
62	0.3378%	0.2649%
63	0.3699%	0.2874%
64	0.4087%	0.2912%
65	0.4419%	
66	0.4420%	

החלמה מנכות – לא נלקחה בחשבון החלמה בצורה מפורשת לנכים פוטנציאליים ראה לעיל. לנכים קיימים הוכפל תשלום הפנסיה לנכים בפקטור לתת ביטוי להחלמה, לפי אישור מהאוצר מתאריך 18/02/2018 הפקטור תלוי בגיל יציאת לנכות וותק הנכות.

89. **דחית פרישה** – לפי השיעורים והכללים דלקמן, שאושרו על-ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ב-15/6/2023:

גיל	שיעורי פרישה לפעילים	שיעורי פרישה למוקפאים	שיעורי פרישה לפעילות	שיעורי פרישה למוקפאות
60			8%	14%
61			8%	14%
62			8%	14%
63			8%	14%
64			24%	30%
65	5%	10%	24%	30%
66	55%	40%	48%	30%
67	26%	25%	48%	50%
68	26%	25%	25%	20%
69	26%	25%	25%	20%
70	26%	25%	25%	9%
71	36%	12%	32%	9%
72	36%	12%	32%	9%
73	36%	12%	32%	9%
74	44%	7%	18%	6%
75	44%	7%	18%	6%
76	44%	7%	18%	6%

- עמית שעדיין פעיל או מוקפא בגיל 77 לא ייצא לפנסיה, וההתחייבות בגינו שווה לערך הפדיון. מניחים שהעמית יפדה את ערך הפדיון בשנתיים.
- לפורשים שיפרשו מהתוכנית לפני גיל 77, עם זכאות לקבל פנסיה, 0.8% מהפעילים ו-5.9% מהמוקפאים יבחרו לקבל ערך פדיון במקום פנסיה.
- אישה בעלת תכנית עם גיל פרישה 60 (לפני שינוי גיל הפרישה בעקבות כרית הביטחון) ותכנית לגיל 65 לא תצא לפנסיה עד גיל 65.
- גיל הפרישה בהתאם לעדכון בעקבות כניסת כרית הביטחון. שיעור הפרישה בגיל פרישה מסוים שווה לאחוז המצטבר (גיאומטרי) של פרישה של כל החודשים מגיל הפרישה המקורי (עין סעיף 35) עד לגיל הפרישה שלו לפי התקנון לאחר כרית הביטחון. למשל, אישה פעילה שגיל פרישתה המקורי הייתה 60, וגיל פרישתה לפי תקנון החדש הוא 62, בגיל 62 ההסתברות לפרישה שווה ל $-(1 - 8\%) * (1 - 8\%) * (1 - 8\%)$ או 22.131%.
- עמיתים פעילים בתכנית ב' ימשיכו להפקיד עד גיל פרישתם. בתוכנית א' הפעילים לא ימשיכו להפקיד לאחר גיל פרישה (לפי התקנון הנוכחי (גיל פרישה לפי כרית הביטחון)).
- כל הפורשים בגיל הפרישה הרגילה לפי התקנון יפרשו בהגיעם לגיל הזה בדיוק ולא במשך שנת גיל הפרישה.
- אין עליות שכר אחרי גיל הפרישה הרגילה לפי התקנון.

90. **פנסיות לתכנית א'** הפנסיות לעמית תכנית א' מחושבות לפי הנמוך מבין שיטת שלוש שנים האחרונות (לפי פרק ה ו - ו' לתקנון) (להלן – "הנוסחה המקורית") לבין הנוסחה לפי נספח ב' בתקנון. החישוב האקטוארי לאורך השנים בוצע בהתאם לנוסחה בנספח ב' מתוך ההנחה שהפנסיה לפי נוסחה זו נמוכה מהנוסחה המקורית. מבדיקות שערכה הקרן נמצא כי במקרים רבים הפנסיה לפי הנוסחה המקורית נמוכה יותר.

91. **שינויים בנתונים ואומדנים לצורך הערכה אקטוארית לתכנית א' על ידי האקטואר –**

א. קיימים מספר עמיתים שהמשכורת המותאמת למשרה מליאה לשנת ההערכה קטנה מהמשכורת הממוצעת לשלוש שנים אחרונות שגם כן המותאמת למשרה מלאה. לכן הגדלנו את המשכורת למשרה מליאה למשכורת הממוצעת לשלוש שנים אחרונות. וזה מפני שאינו סביר שהמשכורת של עמית ירדה כאשר היא מותאמת משרה מליאה.

ב. במקרים שהמשכורת הממוצעת לשלוש שנים אחרונות קטנה מ-80% מהמשכורת למשרה מליאה לשנת ההערכה הוגדלה המשכורת הממוצעת לשלוש שנים אחרונות ל-95% מהמשכורת המליאה לשנה נוכחית, מכיוון שגידול בשכר ברמה של יותר מ-40% בשלוש שנים אינו סביר לעובדים ותיקים שבתוכנית א'. משיחות עם הקרן ההבדלים ביו המשכורת הממוצעת והמשכורת לשנה הנוכחית נובעים בעיקר מכך שהעמיתים עברו את גיל הפרישה התקנוני, והגדרות בחישוב המשכורת לשלוש שנים אחרונות ושכר ריאלי במקרים כאלו.

92. בחישוב הפנסיה לפי שיטת שלוש שנים אחרונות, הונח שמשכורת הממוצעת לשלוש שנים אחרונות צמוד למדד, למרות שהוא צמוד למדד רק במקרה של תוספת יוקר. ההתחייבות של תכנית א' הופחתה ב-10% בגין עיתוי ההצמדה.

93. סכומי הפנסיות לשאירים לפני פרישה וסכום הפנסיות במקרה נכות בתוכנית א' חושבו לפי התקנון המקורי (ולא לפי נספח ב' – עיין סעיף 89). לדעתי הפערים בהתחייבויות הקטנות האלו בין שתי השיטות אילו אינם מהותיים.

94. **תקופה בין גיל פרישה לפי התקנון (לאחר שינויים בגין כרית הביטחון) ובין הגיל האחרון לקבלת פנסיה (לפי הנחות של סעיף 88)** – בתקופה זו שאירי עמית שמת זכאים לקבל את ערך הפדיון או לחלופין בן-זוגו זכאי לפנסיה שאירים של 60% מהפנסיה שהוא זכאי לקבל. בחישוב ההתחייבות הונח ששאיריו יחליטו לקבל את ערך הפדיון, לאור שכמעט ההתחייבות של שני החלופות שוות. עמית נכה אינו זכאי לפנסיה נכות בתקופה זו.

95. בהערכה הונח שערכי פדיון בתכנית א' עולים ב-0.47% לחודש בתוספת של 90% מההפקדות. העלייה ב-0.47% היא לפי נוסח tep_2 . בנוסח ערכי הפדיון ישנו חלק שני של ערכי הפדיון שיוורדים לפי ריבית ומדד. ברוב רובם של ערכי הפדיון, החלק של ערך הפדיון שיוורד כבר אינו מהותי.

96. החישובים מבוססים על נתוני העמיתים הפעילים, המוקפאים והפנסיונרים כמפורט להלן:

נתוני העמיתים בתוכנית א'

1. תעודת זהות.
2. תאריך לידה.
3. ממוצע שכר מבוטח נכון לשנת ההערכה.
4. תאריך תחילת החברות בקרן.
5. מין.
6. מס' חודשי חברות בקרן עד 12/01 ומ-1/02.
7. ערך פדיון שנצבר לזכות העמית.

8. צבירת העמית לפי השכר בפועל (לצורך חישוב השכר הקובע לפנסיה).
9. צבירת העמית לפי תקרת השכר (לצורך חישוב השכר הקובע לפנסיה).
10. שכר בסיס "ממוצע ריאלי של השכר המבוטח בשנת 2001 בתוספת גידול ריאלי של 2% לשנה.
11. שיעור משרה.
12. מבוטח פעיל/לא פעיל.
13. חודש ביטוח אחרון.
14. אם המבוטח נפטר
15. אם המבוטח נכה ואחוז נכות
16. המשכורת הממוצעת לפי שלוש שנים אחרונות
17. האם העמית משך חלק מהכספים?
18. האם המסלול מקיפה או יסוד?
19. דמי גמולים ממוצעים ב- 12 חודשים אחרונים בכל מסלול.

נתוני העמיתים בתוכנית ב' וביניים

1. תעודת זהות
2. תאריך לידה
3. תאריך תחילת החברות בקרן
4. מין
5. דמי גמולים ממוצעים ב- 12 חודשים אחרונים בכל מסלול.
6. סה"כ מנות הפנסיה שנצברו לזכות המבוטח בכל מסלול.
7. ערך פדיון שנצבר בכל מסלול.
8. מבוטח פעיל/לא פעיל.
9. חודש ביטוח אחרון.
10. אם המבוטח נפטר
11. אם המבוטח נכה ואחוז נכות

נתוני הפנסיונרים

1. תעודת זהות.
2. תאריך לידה.
3. סכום הפנסיה נכון לתאריך ההערכה.
4. סוג פנסיה (זקנה, נכות, שאירים).
5. מין.
6. שיטת ההצמדה של הפנסיה (מדד אחת לשנתיים או מדד במועד תשלום תוספת יוקר).
7. תוכנית הפנסיה.
8. תאריך פרישה.

97. **שינויים לנתונים שקבלתי מהקרן – לא קיבלתי לדו"ח זה.**

98. **שיעורי הריבית להיוון – לפי ווקטור הריביות האחרון שפורסם ע"י חברה מרווח הוגן לאג"ח מדינת ישראל לאחר המרה לריבית בדידה**

99. **גורמים שלא נלקחו בחשבון לצורך עריכת הדו"ח פנסיות הורי הפנסיונר**

100. **נכסים עם תשואה מובטחת של 5.15% (להלן "נכסים עם תשואה מובטחת")**
מתאריך 30/09/2022, כל חודש, הקרן זכאית ליעד סכום מנכסי הקרן כ"נכסים עם תשואה מובטחת של 5.15%". מתאריך זה, הקרן אינה זכאית לרכוש אג"ח ערד. הסכום ליעוד שווה ל-30% מנכסי הקרן פחות הנכסים שהם באג"ח ערד, ופחות הנכסים שכבר מוגדרים כ-"נכסים עם תשואה מובטחת של 5.15%".

נכסים אלו שווים לסכום המקורי שהועד כל חודש בתוספת ריבית ריאלית של 5.15% ריבית דריבית.

101. **סיוע ממשלתי (למעט עמיתי ביניים)** – הקרן צפויה לקבל סיוע ממשלתי השווה ל-1.57% על נכסי הקרן שאינם מושקעים באג"ח "ערד" או בנכסים עם תשואה מובטחת, 0.71% על אג"ח "ערד", ו-0.57% בנכסים עם תשואה מובטחת. הקרן זכאית לרכוש נכסים עם תשואה מובטחת כאשר אג"ח "ערד" פלוס הנכסים עם תשואה מובטחת פחות 30% מנכסי הקרן.

102. **סיוע ממשלתי לעמיתי ביניים** – הקרן צפויה לקבל סיוע ממשלתי השווה ל-1.05% על נכסי הקרן שאינם על נכסי הקרן שאינם מושקעים באג"ח "ערד" או בנכסים עם תשואה מובטחת, 0.19% על אג"ח "ערד", ו-0.05% בנכסים עם תשואה מובטחת. הפרטים המדויקים בחישוב סיוע הממשלתי מופיעים במכתב ממושרד האוצר שה. 13449-2004 מ-15/12/2004. הקרן זכאית לרכוש נכסים עם תשואה מובטחת כאשר אג"ח "ערד" פלוס הנכסים עם תשואה מובטחת פחות 30% מנכסי הקרן.

103. **שווי הוגן של אג"ח "ערד"** – אג"ח "ערד" מדווחים לפי חוזר האוצר שה. 6200-2012 מיום 02/02/2012.

104. **דמי ניהול על נכסים ודרך החישוב ההתחייבויות, הסובסידיות וגרעון או עודף בקרן.** חוזר פנסיה 3-3-2006 אינו מתייחס במפורש לקרנות שגובות דמי ניהול מנכסים. קרן הע"ל גובה 0.1% שנתי מהנכסים כחלק מדמי ניהול של הקרן.

ההתחייבות (לפני סובסידיות כלשהן) מחושבת כערך הנוכחי של תזרים נטו (תשלומי הקרן בניכוי הפקדות לקרן) בריבית חסרת סיכון פחות דמי ניהול מנכסים. לדעתי, זאת השיטה התיאורטית הנכונה לחישוב ההתחייבויות. ההתחייבות הקרן היא הסכום הנדרש לעמוד במחויבויותיה, כולל תשלום דמי ניהול לחברה המנהלת.

בכל החישובים נלקחו בחשבון דמי הניהול מנכסים כחלק מן התשלומים בתזרים הקרן.

למערכת הנחות 1 – ללא סובסידיות – דמי הניהול מנכסים יהיו שליליים כך שהגרעון בלי שום סובסידיות (כמס' חיובי) בצירוף לנכסים יהיו שווים להתחייבויות.

למערכת הנחות 2 – סובסידיות 'ערד' קיימים – החישוב נערך כמו במערכת הנחות 1 לעיל למעט חישוב ה'מירון' עם שיעור תשואה 5.57% ו'ערד' קיימים עם שיעור תשואה 4.86%.

למערכת הנחות 3 – סובסידיות 'ערד' קיימים ועתידיים – החישוב נערך בשונה כדלהלן:

- א. שיעור תשואה 4.86% לאג"ח "ערד"
- ב. שיעור תשואה לנכסי 5.15%
- ג. ההיוון הוא לפי ריבית חסרת סיכון עם הפחתה של דמי ניהול

למערכת הנחות 4 – מלא הסובסידיות – החישוב נערך כמו במערכת הנחות 3 לעיל, בתוספת של הסובסידיות המתוארות לעיל.

נלקח בחשבון שהקרן תרכוש אג"ח מסוג ערד כאשר סה"כ של אג"ח המיועדות פחות מ-30% מנכסי הקרן, אבל לאחר הרכישה, הקרן לא תפדה את אג"ח מסוג ערד, למרות שהם יותר מ-30% מהקרן.

105. הפקדות לתוכנית א' לאחר גיל פרישה ושחרור פרמיה לנכים

לא נכללו בחישוב נתונים לגבי פעילים בתוכנית א' עם הפקדות לאחר גיל פרישתם (ענין סעיף 90). בנוסף, שחרור הפרמיה של נכים אינו נכלל בנתונים ולכן, בגין נכים שהחלימו, חלק מהפנסיה שתשולם אינו נכנס להתחייבות.

106. תיקים לא ממוחשבים

עד הדו"ח הנוכחי, נשמרה עתודה כנגד תביעות מעמיתים מהעבר, שנתונים שלהם אינם במערכת. היות ולא היו תביעות מסוג אלו במהלך 13 שנה, מאז שאני מכהן כאקטואר של הקרן, הוחלט לבטל את ההתחייבות הנוספת בגובה 5 מיליון ₪ כנגד התביעות האלו.

107. עמיתים שמתו ללא תביעה

התקבל מידע על עמיתים שמתו אבל עדיין מופיעים ברשימה של העמיתים מפני שלא היתה תביעה מבין הזוג או מהיתומים לפנסיה שאירים. לעמיתים מוקפאים החבות בגינם נקבעה לפי ערך פדיון (כמעט כולם מתו כבר לפני הרבה שנים). הנחנו שתשלום ערך פדיון זה יתחלק באופן שווה במשך 7 שנים הבאות. לעמיתים פעילים, החבות נקבעה כ-70% מהחבות הרגילה כדי לתת ביטוי להסתברות שהתביעות בגינם הינן רק את ערך הפדיון בהעדר שאירים.

108. השפעה של מלחמה בעזה שהתחיל ב-7/10/2023

התקבלה רשימה של 50 פנסיונרים ו-25 עמיתים הי"ד שנרצחו במלחמה או בהתקפה של 07/10/2023.

ההתחייבות בדו"ח זה לעמיתים פעילים ומוקפאים היא ערכי הפדיון שלהם. הקיבוץ שלהם יקבל ערכי פדיון ברוב המוחלט של מקרי מוות (רובם היו במסלול יסוד, שהקרן משלמת רק ערך פדיון במקרה מוות לפני פרישה).

מתוך הפנסיונרים, ישנם 23 פנסיונרים מוגדרים כנשואים עם התחייבות של 10.9 מיליון נכון לדוח של ספטמבר 2023. לפי המידע שהתקבל ממחלקת התביעות, אף אחד מבני זוגם תבעו פנסיה לפני סגירת הדו"ח. בהתאם לזאת נוספו כ-5 מיליון ₪ להתחייבות בגינם. ההתחייבות של הקרן ירדה בכ-23 מיליון ₪ (לאחר התוספת להתחייבות בסעיף).

109. פעילים נכים

התקבל מידע על עמיתים שהם נכים ומופיעים ברשימה של העמיתים. חלק ההתחייבות אופס בגינם לפי אחוז נכות של העמית. למשל, ההתחייבות לעמית נכה חלקי של 75% הינו 25% מההתחייבות כפעיל רגיל (75% מההתחייבות מוכרת בגינו כפנסיונר נכות).

הגדרת סעיפי המאזן

110. פנסיונרים –

110.1. **זקנה ושאיירי זקנה** – כולל קצבאות לפנסיונרים, קצבאות לשאירים פוטנציאליים של פנסיונרים, קצבאות לנכים לאחר גיל הזכאות

110.2. **נכות** – כולל קצבאות לנכים עד גיל הזכאות לפנסיית זקנה

110.3. **שאיירי פעילים ונכים** – כולל קצבאות לשאירים קיימים של פעילים ושל נכים

111. **למבוטחים פעילים** – זכויות שהצטברו וזכויות עתידיות עד למועד הפרישה

111.1. **לזקנה ושאיירי זקנה** – כולל קצבאות לפנסיונרים, לשאירים פוטנציאליים של פנסיונרים, לנכים לאחר גיל הזכאות לזקנה ולשאיריהם הפוטנציאליים.

111.2. **לקצבת נכות** – כולל קצבאות עד גיל הזכאות לזקנה לנכים פוטנציאליים ולשאיריהם הפוטנציאליים.

111.3. **לקצבת שאירי פעילים** – כולל קצבאות לשאירים פוטנציאליים של פעילים ושל נכים בפטירה לפני גיל פרישה לזקנה. ההתחייבות לעמיתים שיפטרו ואין להם שאירים, הובאה בחשבון בסעיף זה.

111.4. **למבוטחים בלתי פעילים** – זכויות מוקפאות: תשלומים צפויים למבוטחים בלתי פעילים.

112. **עודף / גרעון הקרן** – בהתאם להבנת החברה את תיקון 33 חילקה החברה את הסיוע הצפוי להתקבל בגין כרית הביטחון באופן שתחילת ניצול כרית הביטחון תהיה רק לאחר שכל נכסי הקרן אזלו. שיטה זו עשויה להשתנות בעתיד בהתאם להבהרות או הנחיות אשר יפורסמו על ידי רשות שוק ההון ו/או הממונה.

בתקופת הדוח קטן הגירעון האקטוארי של הקרן מסך של כ- 2,863 מיליון ש"ח מתום שנה קודמת לסך של כ- 990 מיליון ש"ח בשנת 2023, המהווה גירעון של כ-4.3% (בשנת 2022 גירעון של כ-11.68%), לפני הפעלת מנגנון "כרית הביטחון". השינוי בשיעור הגירעון האקטוארי מתום שנה קודמת עד למועד המאזן נובע בעיקרו מעליה משוקללת בווקטור הריביות בניכוי השפעה המקזזת של התשואה בפועל הנמוכה מהתשואה הצפויה.

לאחר השימוש בכספי "כרית הביטחון" הקרן מאוזנת. בהתאם להבהרת הממונה מיום 3 למרס 2015, במסגרתה ניתנה למנהלי קרנות הפנסיה הוותיקות הבהרה כי קרן שתוצאת המאזן האקטוארי השנתי שלה היא גירעון העולה על השיעור שנקבע בתקנון, נדרש להפעיל את מנגנון האיזון האקטוארי רק במידה ושיעור השינוי הנדרש בהתחייבויות הקרן לשם איזון הקרן, עולה על השיעור הקבוע בתקנון הקרן להפעלת מנגנון איזון אקטוארי. בהתאם לחישוב האקטוארי ליום המאזן אין צורך בהפחתת זכויות על פי התקנון.

113. שינויים בהנחות מדו"חות קודמים

ב-15/6/2023 התקבל אישור ממשרד האוצר לעדכון ההנחות הבאות בעקבות המלצות מחקר דמוגרפי של הקרן שהוגשו לאוצר: שיעורי יציאה לנכות, שיעורי הקפאה ושיעורי פרישה. העדכון יושם בדוחות האקטואר מ-30/09/2023 והלאה. ההנחות החדשות פורטו בדו"ח זה.

דרך חישוב גירעון הקרן שונתה מדו"חות קודמות. בדו"חות קודמים ההיוון של תזרים מזומנים כמתואר בסעיף 104, נעשה בריבית חסרת סיכון ללא ניכוי דמי ניהול על נכסים. בדו"ח זה ההיוון של תזרים מזומנים נעשה בריבית חסרת סיכון בניכוי דמי ניהול על נכסים העדכון יושם בדוחות האקטואר מ-30/09/2023 והלאה.

114. **כרית בטחון** - בחודש ינואר 2017 עבר בכנסת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(תיקון מס' 33), התשע"ז-2017, ס"ח 342, במסגרתו עוגנה כרית הביטחון בחקיקה ראשית. ליום 31/12/2023 הזכאות ל"כרית הביטחון", בתוספת ריבית בגובה 3.48% לשנה והצמדה למדד, עומדת על 2.583 מיליון ש"ח. שווי הכרית שמדווח בדו"ח זה הינו 989.8 מיליון ש"ח שמבוסס על היוון של כל התשלומים הנותרים שיישארו לקרן לאחר אזילת הנכסים. כרית הביטחון איפסה את כל הגירעון באופן מלא ועדיין לא הגיעה לניצול מלא.

115. הערות האקטואר

115.1. אגרות החוב המיועדות מסוג "ערד"

בהתאם להוראות האוצר שיטת ההצגה בדוח הכספי של אג"ח מיועדות מסוג ערד החל מיום 22 בדצמבר 2015 הוצגו אג"ח מיועדות בשווי הוגן ללא התחשבות בפרמיית הסבסוד ממשלתית.

115.2. שיעור אינפלציה שנתי ושחיקת קצבאות

חוזר הפנסיה 6-3-2017 קובע הנחת האינפלציה השנתית בשיעור של 2.0%, והמאזן האקטוארי נערך בהתאם להנחה זו (הנחה זו משפיעה על הנחת שיעור שחיקת הפנסיות). ככל שיוחלט במשרד האוצר לעדכן את הנחת שיעור האינפלציה, עדכון זה יקבל ביטוי במאזנים הבאים.

115.3. סעיפים מיוחדים בדו"ח תנועה

1. **שינוי מתודולוגיית ההיוון ביחס לדמי ניהול** - הקיטון בגירעון הקרן בגין שינוי המתודולוגיה של היוון הגירעון כמתואר בסעיף 113.

2. **שינוי בהנחות דמוגרפיות** – הקיטון בגירעון הקרן בגין השינוי בהנחות הדמוגרפיות כמו שמתואר בסעיף 113.

3. **הבדל בין אקטוארים** – דו"ח אקטוארי ל-12/2022 נערך על יד אקטואר אחר לפי הרגולציה שמחייבת אקטואר חילופי כל חמש שנים. צפוי הבדלים בין שני אקטוארים. הסכום הזה הינו הקיטון בגירעון בגין הפער בין הגירעון האקטוארי לפי אקטואר שערך הדו"ח ל-12/2022 ולבין הגירעון שחישבתי לאותו התאריך.

4. **התפתחות שכר** – משכורות העמיתים הפעילים לא עלו ב-2023 לפי הצפי. נראה שהעלייה הגבוהה במדד המחירים ב-2023 עוד לא נכנס לתוך שכר של העמיתים.

5. **משיכות חלקיות** – לאחר משיכה חלקית, עמית אינו זכאי לפנסיה.

6. **מקרי מוות - פנסיית זקנה** – ירידה בגירעון בין מקרי מוות מעבר לצפי. סיבה העיקרית מתואר בסעיף 108. השפעה של מלחמה בעזה שהתחיל ב-7/10/2023.

הנספחים הרצ"ב כוללים:

- מאזן אקטוארי לכל העמיתים.
- מאזן אקטוארי לעמיתים ותיקים.
- מאזן אקטוארי לעמיתי ביניים.
- דו"ח תנועה
- סטטיסטיקה
- לוחות

נספח א': טבלת גיל פרישה

נשים		גברים	
גיל זכאות	חודש לידה	גיל זכאות	חודש לידה
60	עד דצמבר 1952	65	עד דצמבר 1947
4-60 חודשים	ינואר 1953 עד מאי 1953	4-65 חודשים	ינואר 1948 עד מאי 1948
8-60 חודשים	יוני 1953 עד ינואר 1954	8-65 חודשים	יוני 1948 עד ינואר 1949
61	פברואר 1954 עד ספטמבר 1954	66	פברואר 1949 עד ספטמבר 1949
4-61 חודשים	אוקטובר 1954 עד מאי 1955	4-66 חודשים	אוקטובר 1949 עד מאי 1950
8-61 חודשים	יוני 1955 עד ינואר 1956	8-66 חודשים	יוני 1950 עד ינואר 1951
62	פברואר 1956 עד ספטמבר 1956	67	פברואר 1951 ואילך
4-62 חודשים	אוקטובר 1956 עד מאי 1957		
8-62 חודשים	יוני 1957 עד ינואר 1958		
63	פברואר 1958 עד ספטמבר 1958		
4-63 חודשים	אוקטובר 1958 עד מאי 1959		
8-63 חודשים	יוני 1959 עד ינואר 1960		
64	פברואר 1960 ואילך		

נספח ב'

פנסיות זקנה

תאריך הצטרפות לראשונה לקרן	10 שנים אחרונות	10 שנים סמוכות	5 שנים סמוכות	10 שנים סמוכות	סה"כ אחוזי פנסיה
	10-1	20-11	25-21	35-26	
עד	1	2	3	4	5
30.9.79	4.0%	1.40%	1.20%	1.0%	70%
31.3.80	3.8%	1.46%	1.28%	1.1%	70%
30.9.80	3.6%	1.52%	1.36%	1.2%	70%
31.3.81	3.4%	1.58%	1.44%	1.3%	70%
30.9.81	3.2%	1.64%	1.52%	1.4%	70%
31.3.82	3.0%	1.70%	1.60%	1.5%	70%
30.9.82	2.8%	1.76%	1.68%	1.6%	70%
31.3.83	2.6%	1.82%	1.76%	1.7%	70%
30.9.83	2.4%	1.88%	1.84%	1.8%	70%
31.3.84	2.2%	1.94%	1.92%	1.9%	70%
1.4.84	2.0%	2.00%	2.00%	2.0%	70%
ואילך					

קרן פנסיה ה.ע.ל
מאזן אקטוארי לכל העמיתים
31/12/2023

		באלפי ש"ח
31/12/2022	31/12/2023	<u>נכסים</u>
		נכסים שנצברו לפי המאזן החשבונאי של הקופה, לרבות אג"ח מיועדות המשוערכות לפי שווי מותאם
14,719,645	15,182,769	שווי הוגן לפי חישוב חשבונאי (שונה מהחישוב האקטוארי)
<u>1,429,467</u>	<u>1,102,255</u>	
		נכסים שנצברו לפי המאזן החשבונאי של הקופה, לרבות אג"ח מיועדות המשוערכות לפי שווי הוגן*
16,149,112	16,285,025	
		הערך הנוכחי של הכנסות עתידיות צפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן
3,397,378	3,555,944	
		הערך הנוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג 'ערד' שהקרן צפויה לרכוש לאחר מועד המאזן
-	-	
		הערך הנוכחי של הסבסוד באמצעות נכסי הקרן שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, שהקרן צפויה לרכוש לאחר מועד המאזן
959,006	916,235	
1,140,429	1,153,296	ערך נוכחי של הכנסות עתידיות מדמי גמולים
2,862,549	989,792	כרית ביטחון "ועדת ברנע"
-	-	נכסים אחרים
-	-	
		גרעון אקטוארי
24,508,475	22,900,292	סה"כ נכסים
		*נכסים שנצברו לפי המאזן החשבונאי של הקופה, אג"ח מיועדות המשוערכות לפי שווי מותאם
14,720,571	15,182,769	הבדל בין שווי הוגן ושווי מתואם לאג"ח מיועדות לפי שיטת האקטוארית
1,428,541	1,099,941	הבדל בין שווי הוגן ושווי מתואם לאג"ח מיועדות לפי שיטת החשבונאית
1,429,467	1,102,255	הבדל בשווי הוגן בין שיטות האקטוארית והחשבונאית
-926	-2,314	

קרן פנסיה ה.ע.ל
מאזן אקטוארי לכל העמיתים
31/12/2023

31/12/2022	31/12/2023	באלפי ש"ח
		<u>התחייבויות</u>
		לפנסיונרים
7,742,189	7,975,048	זיקנה ושאיירי זיקנה
59,387	47,640	נכות
381,628	401,075	שאיירי פעילים ונכים
8,183,204	8,423,762	סה"כ
		לעמיתים פעילים זכויות שכבר נצברו
11,648,278	10,419,932	זיקנה ושאיירי זיקנה
51,369	94,195	נכות
77,874	141,886	שאיירי פעילים ונכים
189,200	134,885	זכויות אחרות (כולל עזיבה)
11,966,721	10,790,898	סה"כ
		לעמיתים פעילים - זכויות עתידיות עד לפרישה
2,084,885	1,650,867	לקצבת זקנה ושאיירי זקנה
9,591	17,545	לקצבת נכות
14,627	24,270	לקצבת שאיירי פעילים ונכים
33,511	17,525	זכויות אחרות (כולל עזיבה)
2,142,613	1,710,206	סה"כ
2,215,936	1,975,425	לעמיתים לא פעילים - זכויות מוקפאות
-	-	התחייבויות אחרות
24,508,475	22,900,292	סה"כ התחייבויות

קרן פנסיה ה.ע.ל
מאזן אקטוארי לעמיתים ותיקים
31/12/2023

באלפי ש"ח

31/12/2022	31/12/2023	נכסים
		נכסים שנצברו לפי המאזן החשבונאי של הקופה, לרבות אג"ח מיועדות המשוערכות לפי שווי מותאם
13,915,988	14,349,101	שווי הוגן לפי חישוב חשבונאי (שונה מהחישוב האקטוארי)
<u>1,348,436</u>	<u>1,039,590</u>	
		נכסים שנצברו לפי המאזן החשבונאי של הקופה, לרבות אג"ח מיועדות המשוערכות לפי שווי הוגן*
15,264,424	15,388,691	
		הערך הנוכחי של הכנסות עתידיות צפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן
3,296,861	3,481,211	
		הערך הנוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג 'ערד' שהקרן צפויה לרכוש לאחר מועד המאזן
0	0	
		הערך הנוכחי של הסבסוד באמצעות נכסי הקרן שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, שהקרן צפויה לרכוש לאחר מועד המאזן
878,220	844,755	
1,053,125	1,065,440	ערך נוכחי של הכנסות עתידיות מדמי גמולים
2,627,292	845,830	כרית ביטחון "ועדת ברנע"
-	-	נכסים אחרים
-	0	גרעון אקטוארי
23,119,922	21,625,927	סה"כ נכסים
		*נכסים שנצברו לפי המאזן החשבונאי של הקופה, אג"ח מיועדות המשוערכות לפי שווי מותאם
13,916,820	14,349,101	הבדל בין שווי הוגן ושווי מתואם לאג"ח מיועדות לפי שיטת האקטוארית
1,347,604	1,037,462	הבדל בין שווי הוגן ושווי מתואם לאג"ח מיועדות לפי שיטת החשבונאית
1,348,436	1,039,590	הבדל בשווי הוגן בין שיטות האקטוארית והחשבונאית
-832	-2,128	

קרן פנסיה ה.ע.ל
מאזן אקטוארי לעמיתים ותיקים
31/12/2023

31/12/2022	31/12/2023	באלפי ש"ח <u>התחייבויות</u>
		לפנסיונרים
7,466,916	7,678,684	זיקנה ושאיירי זיקנה
51,340	41,031	נכות
374,217	391,638	שאיירי פעילים ונכים
7,892,473	8,111,354	סה"כ
		לעמיתים פעילים זכויות שכבר נצברו
10,913,989	9,762,474	זיקנה ושאיירי זיקנה
43,523	86,656	נכות
66,968	130,937	שאיירי פעילים ונכים
178,572	124,515	זכויות אחרות (כולל עזיבה)
11,203,052	10,104,582	סה"כ
		לעמיתים פעילים - זכויות עתידיות עד לפרישה
1,925,998	1,531,350	לקצבת זקנה ושאיירי זקנה
7,680	16,007	לקצבת נכות
11,818	22,199	לקצבת שאיירי פעילים ונכים
31,513	16,056	זכויות אחרות (כולל עזיבה)
1,977,009	1,585,611	סה"כ
2,047,388	1,824,380	לעמיתים לא פעילים - זכויות מוקפאות
-	-	התחייבויות אחרות (דמי גמולים שבגינם איו התחייבות)
23,119,922	21,625,927	סה"כ התחייבויות

קרן פנסיה ה.ע.ל
מאזן אקטוארי לעמיתים ביניים
31/12/2023

		באלפי ש"ח
31/12/2022	31/12/2023	נכסים
		נכסים שנצברו לפי המאזן החשבונאי של הקופה, לרבות אג"ח מיועדות המשוערכות לפי שווי מותאם
803,657	833,668	שווי הוגן לפי חישוב חשבונאי (שונה מהחישוב האקטוארי)
<u>81,031</u>	<u>62,666</u>	
		נכסים שנצברו לפי המאזן החשבונאי של הקופה, לרבות אג"ח מיועדות המשוערכות לפי שווי הוגן*
884,688	896,334	
		הערך הנוכחי של הכנסות עתידיות צפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן
100,517	74,733	
		הערך הנוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג 'ערד' שהקרן צפויה לרכוש לאחר מועד המאזן
0	0	
		הערך הנוכחי של הסבסוד באמצעות נכסי הקרן שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, שהקרן צפויה לרכוש לאחר מועד המאזן
80,786	71,480	
87,304	87,856	ערך נוכחי של הכנסות עתידיות מדמי גמולים
235,257	143,963	כרית ביטחון "ועדת ברנע"
-	-	נכסים אחרים
-	0	גרעון אקטוארי
1,388,553	1,274,364	סה"כ נכסים
		*נכסים שנצברו לפי המאזן החשבונאי של הקופה, אג"ח מיועדות המשוערכות לפי שווי מותאם
803,750	833,668	הבדל בין שווי הוגן ושווי מתואם לאג"ח מיועדות לפי שיטת האקטוארית
80,938	62,480	הבדל בין שווי הוגן ושווי מתואם לאג"ח מיועדות לפי שיטת החשבונאית
81,031	62,666	הבדל בשווי הוגן בין שיטות האקטוארית והחשבונאית
-93	-186	

קרן פנסיה ה.ע.ל
מאזן אקטוארי לעמיתים ביניים
31/12/2023

31/12/2022	31/12/2023	באלפי ש"ח <u>התחייבויות</u>
		לפנסיונרים
275,273	296,363	זיקנה ושאיירי זיקנה
8,047	6,608	נכות
7,411	9,437	שאיירי פעילים ונכים
290,731	312,408	סה"כ
		לעמיתים פעילים זכויות שכבר נצברו
734,289	657,458	זיקנה ושאיירי זיקנה
7,846	7,539	נכות
10,906	10,949	שאיירי פעילים ונכים
10,628	10,370	זכויות אחרות (כולל עזיבה)
763,669	686,316	סה"כ
		לעמיתים פעילים - זכויות עתידיות עד לפרישה
158,887	119,517	לקצבת זקנה ושאיירי זקנה
1,911	1,538	לקצבת נכות
2,809	2,071	לקצבת שאיירי פעילים ונכים
1,998	1,469	זכויות אחרות (כולל עזיבה)
165,604	124,595	סה"כ
168,548	151,046	לעמיתים לא פעילים - זכויות מוקפאות
-	-	התחייבויות אחרות (דמי גמולים שבגינם איו התחייבות)
1,388,553	1,274,364	סה"כ התחייבויות

קרן ה.ע.ל
דו"ח תנועה לכל העמיתים בגרעון האקטוארי
31/12/2022 - 31/12/2023

באלפי ש"ח	עודף (גרעון) ל-31/12/2022
-2,862,549	
-	עודף אקטוארי שחולק
-115,869	ריבית על היתרה לפי הנחה של אשתקד
-2,978,419	סיכום ביניים
	שינויים דמוגרפים
31,154	התפתחות שכר
22,272	עזיבות
18,463	משיכות חלקיות
-	הקפאות
1,034	מקרי מוות - פנסיית שאירים
21,635	מקרי מוות - פנסיית זקנה
-	נכים קיימים סוף שנה שעברה
-	יציאה לנכות
94,559	סיכום ביניים, שינויים דמוגרפים
84,699	שינוי בהנחות דמוגרפיות
-321,010	תשואה עודפת
2,134,297	שינוי בריבית של ההערכה
43,535	הבדל בין אקטוארים
4,719	טיוב נתוני אחוזי נכות
-38,113	שינוי מתודולוגיית ההיוון ביחס לדמי ניהול
1,908,127	סיכום ביניים, שינויים אחרים
-14,060	גורמים אחרים
-989,792	עודף (גרעון) ל-31/12/2023 לפני כרית בטחון
989,792	כרית ביטחון "ועדת ברנע"
-	עודף (גרעון) ל-31/12/2023 אחרי כרית בטחון
84,699	שינוי בהנחות דמוגרפיות:
83,344	הקפאה לאחר גיל פרישה
8,294	עזיבה לאחר גיל פרישה
-18,088	שינוי בשיעורי פרישה מאוחרת
-7,032	שיעורי הקפאה חדשים
18,182	שיעורי נכות חדשים

קרן פנסיה העל - וותיקים

נתונים סטטיסטיים

מספר העמיתים

פנסיונרים	מוקפאים	פעילים	מין
4966	5258	3274	זכר
6897	4798	3341	נקבה
11863	10056	6615	סה"כ

קרן פנסיה העל - וותיקים
נתונים סטטיסטיים
גיל וותק ממוצעים של עמיתים פעילים

מין	גיל ממוצע	וותק ממוצע
זכר	61.41	29.68
נקבה	59.91	29.41
סה"כ	60.65	29.54

קרן פנסיה העל - וותיקים
נתונים סטטיסטיים
שכר מבוטח ממוצע

שכר מבוטח ממוצע	מין
₪ 14,386.00	זכר
₪ 12,489.11	נקבה
₪ 13,427.95	סה"כ

קרן פנסיה העל - וותיקים
נתונים סטטיסטיים
התפלגות העמיתים הפעילים לפי גיל וותק
גברים+נשים

סה"כ	35+	30-34	25-29	וותק		15-19	10-14	5-9	3-4	0-2	שכר מספר יחס	
				20-24	20-24							
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	שכר	עד 19
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	מספר	
											יחס	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	שכר	20-24
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	מספר	
											יחס	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	שכר	25-29
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	מספר	
											יחס	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	שכר	30-34
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	מספר	
											יחס	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	שכר	35-39
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	מספר	
											יחס	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	שכר	40-44
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	מספר	
											יחס	
572,131	0	22,542	298,166	0	222,669	0	28,754	0	0	0	שכר	45-49
49	0	3	28	0	17	0	1	0	0	0	מספר	
11,676		7,514	10,649		13,098		28,754				יחס	
7,950,883	8,482	1,445,282	5,237,967	296,823	779,389	163,186	19,755	0	0	0	שכר	50-54
572	1	124	370	16	56	4	1	0	0	0	מספר	
13,900	8,482	11,655	14,157	18,551	13,918	40,797	19,755				יחס	
25,624,894	209,127	7,624,800	15,802,057	729,103	1,042,417	148,909	42,394	0	26,088	0	שכר	55-59
1,796	21	572	1,084	41	67	7	2	0	2	0	מספר	
14,268	9,958	13,330	14,578	17,783	15,558	21,273	21,197		13,044		יחס	
33,255,188	528,684	12,774,238	17,504,761	760,954	1,609,200	0	37,263	0	40,087	0	שכר	60-64
2,515	45	1,031	1,301	32	101	0	1	0	4	0	מספר	
13,223	11,749	12,390	13,455	23,780	15,933		37,263		10,022		יחס	
21,422,779	362,562	8,799,804	11,701,645	180,731	370,766	0	4,349	0	2,922	0	שכר	65+
1,683	28	772	815	11	54	0	1	0	2	0	מספר	
12,729	12,949	11,399	14,358	16,430	6,866		4,349		1,461		יחס	
88,825,875	1,108,855	30,666,664	50,544,596	1,967,611	4,024,440	312,095	132,515	0	69,098	0	שכר	סה"כ
6,615	95	2,502	3,598	100	295	11	6	0	8	0	מספר	
13,428	11,672	12,257	14,048	19,676	13,642	28,372	22,086		8,637		יחס	

קרן פנסיה העל - וותיקים
נתונים סטטיסטיים
התפלגות העמיתים הפעילים לפי גיל וותק
גברים

סה"כ	35+	30-34	25-29	וּותֵק 20-24	15-19	10-14	5-9	3-4	0-2	שכר מספר יחס	עד 19
0										שכר	
0										מספר	
										יחס	
0										שכר	
0										מספר	20-24
										יחס	
0										שכר	
0										מספר	25-29
										יחס	
0										שכר	
0										מספר	30-34
										יחס	
0										שכר	
0										מספר	35-39
										יחס	
0										שכר	
0										מספר	40-44
										יחס	
421,337		14,434	202,211		175,937		28,754			שכר	
29		2	16		10		1			מספר	45-49
14,529		7,217	12,638		17,594		28,754			יחס	
3,593,052		848,441	2,065,189	170,777	425,389	83,257				שכר	
202		55	108	9	28	2				מספר	50-54
17,787		15,426	19,122	18,975	15,192	41,629				יחס	
12,173,216	20,709	4,492,808	6,664,499	411,697	528,389	39,674			15,440	שכר	
781	2	310	414	21	31	2			1	מספר	55-59
15,587	10,355	14,493	16,098	19,605	17,045	19,837			15,440	יחס	
17,248,933	130,114	8,393,643	7,530,541	327,011	804,777		37,263		25,585	שכר	
1,230	8	615	544	13	46		1		3	מספר	60-64
14,024	16,264	13,648	13,843	25,155	17,495		37,263		8,528	יחס	
13,663,213	167,970	6,528,039	6,607,872	78,411	278,000				2,922	שכר	
1,032	11	547	437	5	30				2	מספר	65+
13,240	15,270	11,934	15,121	15,682	9,267				1,461	יחס	
47,099,752	318,792	20,277,365	23,070,311	987,897	2,212,491	122,931	66,017	0	43,946	שכר	
3,274	21	1,529	1,519	48	145	4	2	0	6	מספר	סה"כ
14,386	15,181	13,262	15,188	20,581	15,259	30,733	33,009		7,324	יחס	

קרן פנסיה העל - וותיקים
נתונים סטטיסטיים
התפלגות העמיתים הפעילים לפי גיל וותק
נשים

סה"כ	35+	30-34	25-29	וותק		15-19	10-14	5-9	3-4	0-2	שכר מספר יחס	עד 19
0				20-24							שכר מספר יחס	20-24
0											שכר מספר יחס	25-29
0											שכר מספר יחס	30-34
0											שכר מספר יחס	35-39
0											שכר מספר יחס	40-44
150,793		8,108	95,954		46,731						שכר מספר יחס	45-49
20		1	12		7						שכר מספר יחס	50-54
7,540		8,108	7,996		6,676						שכר מספר יחס	55-59
4,357,831	8,482	596,841	3,172,779	126,046	354,000	79,929	19,755				שכר מספר יחס	60-64
370	1	69	262	7	28	2	1				שכר מספר יחס	65+
11,778	8,482	8,650	12,110	18,007	12,643	39,964	19,755				שכר מספר יחס	סה"כ
13,451,678	188,418	3,131,991	9,137,558	317,406	514,029	109,234	42,394		10,648		שכר מספר יחס	
1,015	19	262	670	20	36	5	2		1		שכר מספר יחס	
13,253	9,917	11,954	13,638	15,870	14,279	21,847	21,197		10,648		שכר מספר יחס	
16,006,255	398,571	4,380,595	9,974,221	433,943	804,423				14,503		שכר מספר יחס	
1,285	37	416	757	19	55				1		שכר מספר יחס	
12,456	10,772	10,530	13,176	22,839	14,626				14,503		שכר מספר יחס	
7,759,565	194,593	2,271,765	5,093,773	102,320	92,766		4,349				שכר מספר יחס	
651	17	225	378	6	24		1				שכר מספר יחס	
11,919	11,447	10,097	13,476	17,053	3,865		4,349				שכר מספר יחס	
41,726,123	790,063	10,389,300	27,474,285	979,714	1,811,949	189,163	66,498	0	25,151		שכר מספר יחס	
3,341	74	973	2,079	52	150	7	4	0	2		שכר מספר יחס	
12,489	10,677	10,678	13,215	18,841	12,080	27,023	16,624		12,576		שכר מספר יחס	

קרן פנסיה העל - וותיקים נתונים סטטיסטיים מוקפאים גברים+נשים

מספר עמיתים	ערך פדיון (אלפי ש"ח)	
-	-	עד 19
-	-	20-24
-	-	25-29
-	-	30-34
1	2.07	35-39
-	-	40-44
98	1,641.23	45-49
915	50,665.59	50-54
1,910	188,493.86	55-59
2,579	355,319.62	60-64
2,091	310,909.69	65-69
2,462	260,732.09	70+
10,056	1,167,764.16	סה"כ

קרן פנסיה העל - וותיקים

נתונים סטטיסטיים

מוקפאים

גברים

ערך פדיון (אלפי ש"ח) מספר עמיתים

		עד 19
		20-24
		25-29
		30-34
		35-39
		40-44
67	710.87	45-49
451	26,327.21	50-54
929	101,876.30	55-59
1,361	211,207.89	60-64
1,195	213,074.47	65-69
1,255	162,440.04	70+
5,258	715,636.78	סה"כ

קרן פנסיה העל - וותיקים

נתונים סטטיסטיים

מוקפאים

נשים

ערך פדיון (אלפי ש"ח) מספר עמיתים

		עד 19
		20-24
		25-29
		30-34
1	2.07	35-39
		40-44
31	930.36	45-49
464	24,338.38	50-54
981	86,617.56	55-59
1,218	144,111.74	60-64
896	97,835.22	65-69
1,207	98,292.05	70+
4,798	452,127.39	סה"כ

קרן פנסיה העל - וותיקים
נתונים סטטיסטיים
התפלגות מקבלי הקצבאות לפי גיל וסוג פנסיה
גברים+נשים

סה"כ	יתומים		נכות		שאיירים		זיקנה		סה"כ	
	מספר	סה"כ סכום	מספר	סה"כ סכום	מספר	סה"כ סכום	מספר	סה"כ סכום		
	מקבלי קצבאות	פנסיה	מקבלי קצבאות	פנסיה	מקבלי קצבאות	פנסיה	מקבלי קצבאות	פנסיה		
13,511	11	13,511	11	0	0	0	0	0	0	עד 19
30,860	14	30,860	14	0	0	0	0	0	0	20-24
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25-29
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30-34
2,227	2	0	0	0	0	2,227	2	0	0	35-39
598	1	0	0	0	0	598	1	0	0	40-44
1,978	1	0	0	0	0	1,978	1	0	0	45-49
127,096	25	0	0	48,297	7	78,799	18	0	0	50-54
310,462	69	0	0	214,887	40	95,575	29	0	0	55-59
984,608	220	0	0	421,096	75	200,013	61	363,498	84	60-64
8,583,350	1,870	0	0	145,573	28	241,966	93	8,195,810	1,749	65-69
14,805,678	3,608	0	0	0	0	400,488	180	14,405,191	3,428	70-74
11,100,436	3,206	0	0	0	0	513,245	267	10,587,192	2,939	75-79
4,470,243	1,653	0	0	0	0	330,713	208	4,139,529	1,445	80-84
1,914,104	885	0	0	0	0	275,907	199	1,638,198	686	85-89
482,111	239	0	0	0	0	101,677	78	380,434	161	90-94
117,926	59	0	0	0	0	51,499	32	66,427	27	95+
42,945,189	11,863	44,371	25	829,853	150	2,294,686	1,169	39,776,279	10,519	סה"כ

קרן פנסיה העל - וותיקים
נתונים סטטיסטיים
התפלגות מקבלי הקצבאות לפי גיל וסוג פנסיה
גברים

סה"כ	מספר	יתומים	מספר	נכות	מספר	שאירים	מספר	זיקנה	מספר	
סה"כ סכום	מקבלי קצבאות	סה"כ סכום פנסיה	מקבלי קצבאות	סה"כ סכום פנסיה	מקבלי קצבאות	סה"כ סכום פנסיה	מקבלי קצבאות	סה"כ סכום פנסיה	מקבלי קצבאות	
7,142	3	7,142	3							עד 19
7,737	4	7,737	4							20-24
0	0									25-29
0	0									30-34
2,227	2					2,227	2			35-39
0	0									40-44
0	0									45-49
16,734	3			16,734	3					50-54
101,219	20			68,884	8	32,335	12			55-59
308,816	50			231,408	32	43,101	15	34,307	3	60-64
3,155,347	578			145,573	28	53,425	23	2,956,350	527	65-69
7,545,411	1,632					79,491	38	7,465,920	1,594	70-74
5,840,074	1,416					131,217	74	5,708,857	1,342	75-79
2,440,891	772					76,195	51	2,364,697	721	80-84
926,149	379					72,054	55	854,095	324	85-89
218,259	89					22,120	16	196,139	73	90-94
45,253	18					4,746	4	40,507	14	95+
20,615,259	4,966	14,879	7	462,598	71	516,911	290	19,620,870	4,598	סה"כ

קרן פנסיה העל - וותיקים
נתונים סטטיסטיים
התפלגות מקבלי הקצבאות לפי גיל וסוג פנסיה
נשים

סה"כ	מספר	יתומים	מספר	נכות	מספר	שאירים	מספר	זיקנה	מספר	
סה"כ סכום	מקבלי	סה"כ סכום	מקבלי	סה"כ סכום	מקבלי	סה"כ סכום	מקבלי	סה"כ סכום	מקבלי	
פנסיה	קצבאות	פנסיה	קצבאות	פנסיה	קצבאות	פנסיה	קצבאות	פנסיה	קצבאות	
6,369	8	6,369	8							עד 19
23,123	10	23,123	10							20-24
0	0									25-29
0	0									30-34
0	0									35-39
598	1					598	1			40-44
1,978	1					1,978	1			45-49
110,362	22			31,563	4	78,799	18			50-54
209,244	49			146,003	32	63,240	17			55-59
675,792	170			189,688	43	156,912	46	329,191	81	60-64
5,428,002	1,292					188,542	70	5,239,461	1,222	65-69
7,260,268	1,976					320,997	142	6,939,271	1,834	70-74
5,260,363	1,790					382,028	193	4,878,335	1,597	75-79
2,029,351	881					254,519	157	1,774,833	724	80-84
987,956	506					203,853	144	784,103	362	85-89
263,853	150					79,557	62	184,295	88	90-94
72,673	41					46,753	28	25,920	13	95+
22,329,930	6,897	29,492	18	367,255	79	1,777,775	879	20,155,409	5,921	סה"כ

קרן פנסיה העל - ביניים

נתונים סטטיסטיים

מספר העמיתים

פנסיונרים	מוקפאים	פעילים	מין
254	555	271	זכר
211	389	241	נקבה
465	944	512	סה"כ

קרן פנסיה העל - ביניים
נתונים סטטיסטיים
גיל וותק ממוצעים של עמיתים פעילים

מין	גיל ממוצע	וותק ממוצע
זכר	60.34	28.52
נקבה	58.33	28.73
סה"כ	59.39	28.62

קרן פנסיה העל - ביניים
נתונים סטטיסטיים
שכר מבוטח ממוצע

שכר מבוטח ממוצע	מין
₪ 13,540.07	זכר
₪ 10,992.32	נקבה
₪ 12,340.84	סה"כ

קרן פנסיה העל - ביניים
נתונים סטטיסטיים
התפלגות העמיתים הפעילים לפי גיל וותק
גברים+נשים

סה"כ	35+	30-34	25-29	וּוּתָק 20-24	15-19	10-14	5-9	3-4	0-2	שכר	עד
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	מספר	19
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	יחס	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	שכר	20-24
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	מספר	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	יחס	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	שכר	25-29
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	מספר	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	יחס	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	שכר	30-34
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	מספר	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	יחס	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	שכר	35-39
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	מספר	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	יחס	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	שכר	40-44
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	מספר	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	יחס	
65,063	0	0	65,063	0	0	0	0	0	0	שכר	45-49
6	0	0	6	0	0	0	0	0	0	מספר	
10,844			10,844							יחס	
950,846	0	0	949,897	0	0	0	0	0	949	שכר	50-54
73	0	0	72	0	0	0	0	0	1	מספר	
13,025			13,193						949	יחס	
2,270,217	0	0	2,269,063	0	1,154	0	0	0	0	שכר	55-59
179	0	0	178	0	1	0	0	0	0	מספר	
12,683			12,748		1,154					יחס	
1,770,629	0	0	1,743,651	0	22,834	0	0	0	4,143	שכר	60-64
152	0	0	150	0	1	0	0	0	1	מספר	
11,649			11,624		22,834				4,143	יחס	
1,261,754	0	0	1,261,754	0	0	0	0	0	0	שכר	65+
102	0	0	102	0	0	0	0	0	0	מספר	
12,370			12,370							יחס	
6,318,509	0	0	6,289,429	0	23,989	0	0	0	5,091	שכר	סה"כ
512	0	0	508	0	2	0	0	0	2	מספר	
12,341			12,381		11,994				2,546	יחס	

קרן פנסיה העל - ביניים
נתונים סטטיסטיים
התפלגות העמיתים הפעילים לפי גיל וותק
גברים

סה"כ	35+	30-34	25-29	וותק 20-24	15-19	10-14	5-9	3-4	0-2	שכר מספר יחס	
0 0											עד 19
0 0											20-24
0 0											25-29
0 0											30-34
0 0											35-39
0 0											40-44
38,663 2 19,331			38,663 2 19,331								45-49
410,326 29 14,149			409,377 28 14,621						949 1 949		50-54
1,185,063 83 14,278			1,185,063 83 14,278								55-59
1,108,720 85 13,044			1,081,743 83 13,033		22,834 1 22,834				4,143 1 4,143		60-64
926,589 72 12,869			926,589 72 12,869								65+
3,669,360 271 13,540	0 0	0 0	3,641,434 268 13,587	0 0	22,834 1 22,834	0 0	0 0	0 0	5,091 2 2,546	שכר מספר יחס	סה"כ

קרן פנסיה העל - ביניים
נתונים סטטיסטיים
התפלגות העמיתים הפעילים לפי גיל וותק

[illegible]

קרן פנסיה העל - ביניים נתונים סטטיסטיים מוקפאים גברים+נשים

מספר עמיתים	ערך פדיון (אלפי ש"ח)	
-	-	עד 19
-	-	20-24
-	-	25-29
-	-	30-34
-	-	35-39
-	-	40-44
32	1,241.90	45-49
150	8,869.84	50-54
215	27,711.58	55-59
196	23,829.22	60-64
164	20,601.84	65-69
187	17,017.12	70+
944	99,271.50	סה"כ

קרן פנסיה העל - ביניים
נתונים סטטיסטיים
מוקפאים
גברים

ערך פדיון (אלפי ש"ח) מספר עמיתים

		עד 19
		20-24
		25-29
		30-34
		35-39
		40-44
16	42.73	45-49
66	4,317.83	50-54
105	12,875.31	55-59
123	14,353.24	60-64
120	16,481.52	65-69
125	12,764.68	70+
555	60,835.29	סה"כ

קרן פנסיה העל - ביניים

נתונים סטטיסטיים

מוקפאים

נשים

ערך פדיון (אלפי ש"ח) מספר עמיתים

		עד 19
		20-24
		25-29
		30-34
		35-39
		40-44
16	1,199.17	45-49
84	4,552.01	50-54
110	14,836.27	55-59
73	9,475.98	60-64
44	4,120.32	65-69
62	4,252.45	70+
389	38,436.21	סה"כ

קרן פנסיה העל - ביניים
נתונים סטטיסטיים
התפלגות מקבלי הקצבאות לפי גיל וסוג פנסיה
גברים+נשים

סה"כ	מספר	יתומים	מספר	נכות	מספר	שאירים	מספר	זיקנה	מספר	
סה"כ סכום	מקבלי קצבאות	סה"כ סכום פנסיה	מקבלי קצבאות	סה"כ סכום פנסיה	מקבלי קצבאות	סה"כ סכום פנסיה	מקבלי קצבאות	סה"כ סכום פנסיה	מקבלי קצבאות	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	עד 19
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20-24
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25-29
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30-34
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35-39
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40-44
4,967	1	0	0	4,967	1	0	0	0	0	45-49
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50-54
72,905	11	0	0	65,672	9	7,233	2	0	0	55-59
39,978	13	0	0	12,567	6	4,366	2	23,045	5	60-64
369,147	87	0	0	10,387	2	9,978	3	348,782	82	65-69
592,961	159	0	0	0	0	4,102	3	588,859	156	70-74
297,675	104	0	0	0	0	5,536	5	292,139	99	75-79
104,076	62	0	0	0	0	2,638	3	101,438	59	80-84
38,095	22	0	0	0	0	3,172	3	34,923	19	85-89
4,755	5	0	0	0	0	0	0	4,755	5	90-94
2,260	1	0	0	0	0	0	0	2,260	1	95+
1,526,819	465	0	0	93,593	18	37,025	21	1,396,201	426	סה"כ

קרן פנסיה העל - ביניים

נתונים סטטיסטיים

התפלגות מקבלי הקצבאות לפי גיל וסוג פנסיה

גברים

סה"כ	מספר	יתומים	נכות	שאיירים	זיקנה	סה"כ
סה"כ סכום	מקבלי	סה"כ סכום	מקבלי	סה"כ סכום	מקבלי	סה"כ סכום
פנסיה	קצבאות	פנסיה	קצבאות	פנסיה	קצבאות	פנסיה
0	0					עד 19
0	0					20-24
0	0					25-29
0	0					30-34
0	0					35-39
0	0					40-44
0	0					45-49
0	0					50-54
31,558	4		25,987	3	5,571	1
0	0					55-59
208,703	38		10,387	2	2,402	1
413,784	94					195,914
225,984	70					413,784
58,572	31				804	1
24,386	11				1,190	1
4,755	5				909	1
2,260	1					23,476
						4,755
						2,260
970,002	254	0	0	36,374	5	10,877
					5	922,751
						244

עד 19
20-24
25-29
30-34
35-39
40-44
45-49
50-54
55-59
60-64
65-69
70-74
75-79
80-84
85-89
90-94
95+

סה"כ

קרן פנסיה העל - ביניים
נתונים סטטיסטיים
התפלגות מקבלי הקצבאות לפי גיל וסוג פנסיה
נשים

סה"כ	מספר	יתומים	נכות	שאיירים	זיקנה	מספר	סה"כ	מספר	עד 19
סה"כ סכום	מקבלי	סה"כ סכום	מקבלי	סה"כ סכום	מקבלי	סה"כ סכום	מקבלי	מקבלי	
פנסיה	קצבאות	פנסיה	קצבאות	פנסיה	קצבאות	פנסיה	קצבאות	קצבאות	
0	0								20-24
0	0								25-29
0	0								30-34
0	0								35-39
0	0								40-44
0	0								45-49
4,967	1			4,967	1				50-54
0	0								55-59
41,347	7			39,685	6	1,662	1		60-64
39,978	13			12,567	6	4,366	2	23,045	65-69
160,444	49					7,576	2	152,868	70-74
179,177	65					4,102	3	175,076	75-79
71,691	34					4,732	4	66,959	80-84
45,504	31					1,448	2	44,057	85-89
13,709	11					2,262	2	11,446	90-94
0	0								95+
0	0								
556,817	211	0	0	57,219	13	26,148	16	473,450	סה"כ

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים										
לוח 1 - נתונים עיקריים רק סובסידיה ממשלתית מאג"ח מיועדות ומנכסים מובטחים קיימים										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'מירון'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2023						-	4,662,848	-	9,686,253	14,349,101
2024	164,001	604,417	1.26%	2.31%	326,933	-	4,662,848	-	9,572,771	14,235,619
2025	149,015	721,363	1.23%	2.31%	322,839	-	4,662,848	-	9,323,262	13,986,109
2026	134,317	678,403	0.92%	2.08%	285,075	-	4,311,629	-	9,415,469	13,727,099
2027	120,204	716,965	1.24%	2.20%	296,024	-	3,762,765	265,144	9,398,453	13,426,362
2028	106,318	759,775	1.56%	2.27%	297,673	-	3,017,935	903,238	9,149,404	13,070,578
2029	92,457	799,670	1.73%	2.30%	291,872	-	2,458,533	1,338,038	8,858,666	12,655,237
2030	79,001	838,934	1.76%	2.21%	271,224	-	2,115,053	1,641,289	8,410,186	12,166,528
2031	66,801	861,968	1.79%	2.19%	257,192	-	1,792,803	1,750,906	8,084,844	11,628,553
2032	54,644	899,257	1.81%	2.14%	240,093	-	1,392,334	1,914,876	7,716,823	11,024,033
2033	43,557	929,711	1.84%	2.09%	220,706	-	1,076,662	2,030,914	7,251,009	10,358,585
2034	33,837	956,563	1.86%	2.04%	201,475	-	692,631	2,204,262	6,740,441	9,637,333
2035	25,274	971,792	1.88%	1.97%	180,081	-	436,960	2,295,515	6,138,422	8,870,897
2036	18,863	981,773	1.89%	1.89%	158,913	-	12,825	2,407,245	5,646,830	8,066,900
2037	13,828	983,870	1.91%	1.82%	137,903	-	-	2,170,428	5,064,333	7,234,761
2038	10,064	983,569	1.93%	1.84%	123,874	-	-	2,005,466	4,379,664	6,385,131
2039	6,960	977,513	1.94%	1.85%	109,219	-	-	1,685,673	3,838,123	5,523,797
2040	4,878	960,029	1.95%	1.86%	94,094	-	-	1,595,565	3,067,174	4,662,740
2041	3,324	944,177	1.96%	1.88%	78,779	-	-	1,644,621	2,156,044	3,800,665
2042	2,073	923,206	1.98%	1.89%	63,284	-	-	1,508,003	1,434,813	2,942,816
2043	1,268	895,983	1.99%	1.91%	47,731	-	-	799,930	1,295,902	2,095,832
2044	783	863,323	1.99%	1.93%	32,145	-	-	446,666	818,771	1,265,437
2045	494	828,738	1.99%	1.96%	16,719	-	-	292,305	161,608	453,913
2046	300	792,181	1.99%	2.92%	1,693	-	-	-	-336,276	-336,276
2047	173	757,381	1.99%	1.81%	-12,943	-	-	-	-1,106,427	-1,106,427
2048	93	718,916	1.99%	1.85%	-27,151	-	-	-	-1,852,401	-1,852,401
2049	49	677,356	1.99%	1.87%	-40,888	-	-	-	-2,570,597	-2,570,597
2050	25	637,569	1.99%	1.87%	-54,111	-	-	-	-3,262,252	-3,262,252
2051	10	599,444	1.99%	1.88%	-66,842	-	-	-	-3,928,527	-3,928,527
2052	3	558,423	1.99%	1.88%	-79,070	-	-	-	-4,566,016	-4,566,016
2053	1	517,704	1.99%	1.88%	-90,759	-	-	-	-5,174,479	-5,174,479
2054	-	477,732	1.99%	1.88%	-101,904	-	-	-	-5,754,114	-5,754,114
2055	-	438,312	1.99%	1.88%	-112,509	-	-	-	-6,304,935	-6,304,935
2056	-	399,544	1.99%	1.88%	-122,576	-	-	-	-6,827,055	-6,827,055
2057	-	361,565	1.99%	1.89%	-132,107	-	-	-	-7,320,726	-7,320,726
2058	-	324,648	1.99%	1.89%	-141,109	-	-	-	-7,786,484	-7,786,484

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים										
לוח 1 - נתונים עיקריים רק סובסידיה ממשלתית מאג"ח מיועדות ומנכסים מובטחים קיימים										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'מירון'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2059	-	289,062	1.99%	1.89%	-149,596	-	-	-	-8,225,142	-8,225,142
2060	-	255,075	1.99%	1.89%	-157,584	-	-	-	-8,637,801	-8,637,801
2061	-	222,932	1.99%	1.89%	-165,097	-	-	-	-9,025,830	-9,025,830
2062	-	192,841	1.99%	1.89%	-172,162	-	-	-	-9,390,833	-9,390,833
2063	-	164,984	1.99%	1.89%	-178,811	-	-	-	-9,734,629	-9,734,629
2064	-	139,495	1.99%	1.89%	-185,080	-	-	-	-10,059,204	-10,059,204
2065	-	116,466	1.99%	1.89%	-191,007	-	-	-	-10,366,677	-10,366,677
2066	-	95,941	1.99%	1.89%	-196,633	-	-	-	-10,659,251	-10,659,251
2067	-	77,916	1.99%	1.89%	-201,999	-	-	-	-10,939,165	-10,939,165
2068	-	62,328	1.99%	1.89%	-207,147	-	-	-	-11,208,640	-11,208,640
2069	-	49,071	1.99%	1.89%	-212,118	-	-	-	-11,469,829	-11,469,829
2070	-	37,999	1.99%	1.89%	-216,952	-	-	-	-11,724,780	-11,724,780
2071	-	28,922	1.99%	1.89%	-221,685	-	-	-	-11,975,387	-11,975,387
2072	-	21,624	1.99%	1.89%	-226,352	-	-	-	-12,223,364	-12,223,364
2073	-	15,878	1.99%	1.89%	-230,984	-	-	-	-12,470,225	-12,470,225
2074	-	11,445	1.99%	1.89%	-235,605	-	-	-	-12,717,276	-12,717,276
2075	-	8,094	1.99%	1.89%	-240,241	-	-	-	-12,965,611	-12,965,611
2076	-	5,614	1.99%	1.89%	-244,908	-	-	-	-13,216,132	-13,216,132
2077	-	3,817	1.99%	1.89%	-249,622	-	-	-	-13,469,572	-13,469,572
2078	-	2,542	1.99%	1.89%	-254,397	-	-	-	-13,726,511	-13,726,511
2079	-	1,657	1.99%	1.89%	-259,241	-	-	-	-13,987,409	-13,987,409
2080	-	1,053	1.99%	1.89%	-264,163	-	-	-	-14,252,625	-14,252,625
2081	-	651	1.99%	1.89%	-269,167	-	-	-	-14,522,444	-14,522,444
2082	-	392	1.99%	1.89%	-274,261	-	-	-	-14,797,097	-14,797,097
2083	-	230	1.99%	1.89%	-279,446	-	-	-	-15,076,773	-15,076,773
2084	-	130	1.99%	1.89%	-284,727	-	-	-	-15,361,629	-15,361,629
2085	-	71	1.99%	1.89%	-290,106	-	-	-	-15,651,806	-15,651,806
2086	-	37	1.99%	1.89%	-295,585	-	-	-	-15,947,427	-15,947,427
2087	-	18	1.99%	1.89%	-301,168	-	-	-	-16,248,614	-16,248,614
2088	-	9	1.99%	1.89%	-306,856	-	-	-	-16,555,478	-16,555,478
2089	-	4	1.99%	1.89%	-312,651	-	-	-	-16,868,133	-16,868,133
2090	-	1	1.99%	1.89%	-318,555	-	-	-	-17,186,690	-17,186,690
2091	-	0	1.99%	1.89%	-324,571	-	-	-	-17,511,261	-17,511,261
2092	-	0	1.99%	1.89%	-330,701	-	-	-	-17,841,962	-17,841,962
2093	-	0	1.99%	1.89%	-336,946	-	-	-	-18,178,908	-18,178,908
2094	-	0	1.99%	1.89%	-343,309	-	-	-	-18,522,218	-18,522,218
2095	-	0	1.99%	1.89%	-349,793	-	-	-	-18,872,011	-18,872,011

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים										
לוח 1 - נתונים עיקריים רק סובסידיה ממשלתית מאג"ח מיועדות ומנכסים מובטחים קיימים										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'מירון'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2096	-	-	1.99%	1.89%	-356,399	-	-	-	-19,228,409	-19,228,409
2097	-	-	1.99%	1.89%	-363,129	-	-	-	-19,591,538	-19,591,538
2098	-	-	1.99%	1.89%	-369,987	-	-	-	-19,961,525	-19,961,525
2099	-	-	1.99%	1.89%	-376,974	-	-	-	-20,338,499	-20,338,499
2100	-	-	1.99%	1.89%	-384,093	-	-	-	-20,722,593	-20,722,593
2101	-	-	1.99%	1.89%	-391,347	-	-	-	-21,113,939	-21,113,939
2102	-	-	1.99%	1.89%	-398,737	-	-	-	-21,512,677	-21,512,677

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים										
לוח 1 - נתונים עיקריים כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר ורכישה עתידית של אג"ח מיועדות										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'מירון'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2023						-	4,662,848	-	9,686,253	14,349,101
2024	164,001	604,417	1.26%	2.31%	326,933	-	4,662,848	-	9,572,771	14,235,619
2025	149,015	721,363	1.23%	2.31%	322,839	-	4,662,848	-	9,323,262	13,986,109
2026	134,317	678,403	0.92%	2.08%	285,075	-	4,311,629	-	9,415,469	13,727,099
2027	120,204	716,965	1.24%	2.22%	298,543	-	3,762,765	265,900	9,400,216	13,428,880
2028	106,318	759,775	1.56%	2.45%	321,522	-	3,017,935	911,149	9,167,862	13,096,945
2029	92,457	799,670	1.73%	2.59%	329,588	-	2,458,533	1,357,263	8,903,524	12,719,320
2030	79,001	838,934	1.76%	2.62%	323,815	-	2,115,053	1,667,371	8,500,779	12,283,203
2031	66,801	861,968	1.79%	2.66%	315,579	-	1,792,803	1,798,160	8,212,651	11,803,615
2032	54,644	899,257	1.81%	2.67%	304,124	-	1,392,334	1,986,603	7,884,187	11,263,125
2033	43,557	929,711	1.84%	2.70%	292,067	-	1,076,662	2,124,050	7,468,326	10,669,038
2034	33,837	956,563	1.86%	2.72%	277,616	-	692,631	2,317,359	7,013,937	10,023,927
2035	25,274	971,792	1.88%	2.75%	262,615	-	436,960	2,425,462	6,477,603	9,340,025
2036	18,863	981,773	1.89%	2.77%	245,681	-	12,825	2,574,013	6,035,957	8,622,795
2037	13,828	983,870	1.91%	2.80%	227,604	-	-	2,364,107	5,516,250	7,880,357
2038	10,064	983,569	1.93%	2.80%	207,285	-	-	2,194,525	4,919,612	7,114,137
2039	6,960	977,513	1.94%	2.81%	186,521	-	-	1,926,722	4,403,383	6,330,106
2040	4,878	960,029	1.95%	2.84%	166,358	-	-	1,854,005	3,687,308	5,541,313
2041	3,324	944,177	1.96%	3.03%	153,797	-	-	1,844,878	2,909,380	4,754,257
2042	2,073	923,206	1.98%	3.21%	137,862	-	-	1,656,999	2,313,987	3,970,986
2043	1,268	895,983	1.99%	2.96%	104,243	-	-	1,125,322	2,055,192	3,180,515
2044	783	863,323	1.99%	2.99%	82,227	-	-	742,614	1,657,588	2,400,202
2045	494	828,738	1.99%	2.94%	58,411	-	-	642,513	987,857	1,630,370
2046	300	792,181	1.99%	3.58%	44,159	-	-	675,602	207,046	882,648
2047	173	757,381	1.99%	5.12%	25,826	-	-	151,266	-	151,266
2048	93	718,916	1.99%	1.30%	-2,697	-	-	-	-570,254	-570,254
2049	49	677,356	1.99%	1.83%	-16,675	-	-	-	-1,264,236	-1,264,236
2050	25	637,569	1.99%	1.86%	-29,440	-	-	-	-1,931,221	-1,931,221
2051	10	599,444	1.99%	1.87%	-41,706	-	-	-	-2,572,360	-2,572,360
2052	3	558,423	1.99%	1.87%	-53,458	-	-	-	-3,184,237	-3,184,237
2053	1	517,704	1.99%	1.88%	-64,664	-	-	-	-3,766,605	-3,766,605
2054	-	477,732	1.99%	1.88%	-75,317	-	-	-	-4,319,653	-4,319,653
2055	-	438,312	1.99%	1.88%	-85,419	-	-	-	-4,843,384	-4,843,384
2056	-	399,544	1.99%	1.88%	-94,974	-	-	-	-5,337,902	-5,337,902
2057	-	361,565	1.99%	1.88%	-103,984	-	-	-	-5,803,451	-5,803,451
2058	-	324,648	1.99%	1.89%	-112,456	-	-	-	-6,240,554	-6,240,554

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים										
לוח 1 - נתונים עיקריים כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר ורכישה עתידית של אג"ח מיועדות										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'מירון'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2059	-	289,062	1.99%	1.89%	-120,401	-	-	-	-6,650,018	-6,650,018
2060	-	255,075	1.99%	1.89%	-127,838	-	-	-	-7,032,931	-7,032,931
2061	-	222,932	1.99%	1.89%	-134,789	-	-	-	-7,390,652	-7,390,652
2062	-	192,841	1.99%	1.89%	-141,282	-	-	-	-7,724,774	-7,724,774
2063	-	164,984	1.99%	1.89%	-147,348	-	-	-	-8,037,106	-8,037,106
2064	-	139,495	1.99%	1.89%	-153,022	-	-	-	-8,329,624	-8,329,624
2065	-	116,466	1.99%	1.89%	-158,344	-	-	-	-8,604,433	-8,604,433
2066	-	95,941	1.99%	1.89%	-163,353	-	-	-	-8,863,727	-8,863,727
2067	-	77,916	1.99%	1.89%	-168,090	-	-	-	-9,109,733	-9,109,733
2068	-	62,328	1.99%	1.89%	-172,598	-	-	-	-9,344,659	-9,344,659
2069	-	49,071	1.99%	1.89%	-176,916	-	-	-	-9,570,647	-9,570,647
2070	-	37,999	1.99%	1.89%	-181,085	-	-	-	-9,789,732	-9,789,732
2071	-	28,922	1.99%	1.89%	-185,142	-	-	-	-10,003,795	-10,003,795
2072	-	21,624	1.99%	1.89%	-189,119	-	-	-	-10,214,538	-10,214,538
2073	-	15,878	1.99%	1.89%	-193,047	-	-	-	-10,423,463	-10,423,463
2074	-	11,445	1.99%	1.89%	-196,952	-	-	-	-10,631,861	-10,631,861
2075	-	8,094	1.99%	1.89%	-200,857	-	-	-	-10,840,812	-10,840,812
2076	-	5,614	1.99%	1.89%	-204,781	-	-	-	-11,051,207	-11,051,207
2077	-	3,817	1.99%	1.89%	-208,738	-	-	-	-11,263,762	-11,263,762
2078	-	2,542	1.99%	1.89%	-212,740	-	-	-	-11,479,044	-11,479,044
2079	-	1,657	1.99%	1.89%	-216,798	-	-	-	-11,697,498	-11,697,498
2080	-	1,053	1.99%	1.89%	-220,918	-	-	-	-11,919,469	-11,919,469
2081	-	651	1.99%	1.89%	-225,106	-	-	-	-12,145,226	-12,145,226
2082	-	392	1.99%	1.89%	-229,367	-	-	-	-12,374,986	-12,374,986
2083	-	230	1.99%	1.89%	-233,704	-	-	-	-12,608,920	-12,608,920
2084	-	130	1.99%	1.89%	-238,121	-	-	-	-12,847,171	-12,847,171
2085	-	71	1.99%	1.89%	-242,620	-	-	-	-13,089,862	-13,089,862
2086	-	37	1.99%	1.89%	-247,203	-	-	-	-13,337,101	-13,337,101
2087	-	18	1.99%	1.89%	-251,872	-	-	-	-13,588,991	-13,588,991
2088	-	9	1.99%	1.89%	-256,629	-	-	-	-13,845,629	-13,845,629
2089	-	4	1.99%	1.89%	-261,475	-	-	-	-14,107,108	-14,107,108
2090	-	1	1.99%	1.89%	-266,413	-	-	-	-14,373,523	-14,373,523
2091	-	0	1.99%	1.89%	-271,444	-	-	-	-14,644,968	-14,644,968
2092	-	0	1.99%	1.89%	-276,571	-	-	-	-14,921,538	-14,921,538
2093	-	0	1.99%	1.89%	-281,794	-	-	-	-15,203,332	-15,203,332
2094	-	0	1.99%	1.89%	-287,115	-	-	-	-15,490,448	-15,490,448
2095	-	0	1.99%	1.89%	-292,538	-	-	-	-15,782,985	-15,782,985

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים										
לוח 1 - נתונים עיקריים כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר ורכישה עתידית של אג"ח מיועדות										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'מירון'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2096	-	-	1.99%	1.89%	-298,062	-	-	-	-16,081,048	-16,081,048
2097	-	-	1.99%	1.89%	-303,691	-	-	-	-16,384,739	-16,384,739
2098	-	-	1.99%	1.89%	-309,426	-	-	-	-16,694,165	-16,694,165
2099	-	-	1.99%	1.89%	-315,270	-	-	-	-17,009,435	-17,009,435
2100	-	-	1.99%	1.89%	-321,224	-	-	-	-17,330,659	-17,330,659
2101	-	-	1.99%	1.89%	-327,290	-	-	-	-17,657,949	-17,657,949
2102	-	-	1.99%	1.89%	-333,471	-	-	-	-17,991,420	-17,991,420

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים										
לוח 1 - נתונים עיקריים כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'מירון'	אג"ח מסוג 'עמד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2023						-	4,662,848	-	9,686,253	14,349,101
2024	164,001	604,417	1.26%	2.31%	326,933	-	4,662,848	-	9,572,771	14,235,619
2025	149,015	721,363	1.23%	2.31%	322,839	-	4,662,848	-	9,323,262	13,986,109
2026	134,317	678,403	0.92%	2.08%	285,075	-	4,311,629	-	9,415,469	13,727,099
2027	120,204	716,965	1.24%	2.22%	298,543	-	3,762,765	265,900	9,400,216	13,428,880
2028	106,318	759,775	1.56%	2.45%	321,522	-	3,017,935	911,149	9,167,862	13,096,945
2029	92,457	799,670	1.73%	2.59%	329,588	-	2,458,533	1,357,263	8,903,524	12,719,320
2030	79,001	838,934	1.76%	2.62%	323,815	-	2,115,053	1,667,371	8,500,779	12,283,203
2031	66,801	861,968	1.79%	2.66%	315,579	-	1,792,803	1,798,160	8,212,651	11,803,615
2032	54,644	899,257	1.81%	2.67%	304,124	-	1,392,334	1,986,603	7,884,187	11,263,125
2033	43,557	929,711	1.84%	2.70%	292,067	-	1,076,662	2,124,050	7,468,326	10,669,038
2034	33,837	956,563	1.86%	2.72%	277,616	-	692,631	2,317,359	7,013,937	10,023,927
2035	25,274	971,792	1.88%	2.75%	262,615	-	436,960	2,425,462	6,477,603	9,340,025
2036	18,863	981,773	1.89%	2.77%	245,681	-	12,825	2,574,013	6,035,957	8,622,795
2037	13,828	983,870	1.91%	2.80%	227,604	-	-	2,364,107	5,516,250	7,880,357
2038	10,064	983,569	1.93%	2.80%	207,285	-	-	2,194,525	4,919,612	7,114,137
2039	6,960	977,513	1.94%	2.81%	186,521	-	-	1,926,722	4,403,383	6,330,106
2040	4,878	960,029	1.95%	2.84%	166,358	-	-	1,854,005	3,687,308	5,541,313
2041	3,324	944,177	1.96%	3.03%	153,797	-	-	1,844,878	2,909,380	4,754,257
2042	2,073	923,206	1.98%	3.21%	137,862	-	-	1,656,999	2,313,987	3,970,986
2043	1,268	895,983	1.99%	2.96%	104,243	-	-	1,125,322	2,055,192	3,180,515
2044	783	863,323	1.99%	2.99%	82,227	-	-	742,614	1,657,588	2,400,202
2045	494	828,738	1.99%	2.94%	58,411	-	-	642,513	987,857	1,630,370
2046	300	792,181	1.99%	3.58%	44,159	-	-	675,602	207,046	882,648
2047	173	757,381	1.99%	5.12%	25,826	-	-	151,266	-	151,266
2048	93	718,916	1.99%	1.30%	-2,697	-	-	-	-570,254	-570,254
2049	49	677,356	1.99%	1.83%	-16,675	-	-	-	-1,264,236	-1,264,236
2050	25	637,569	1.99%	1.86%	-29,440	-	-	-	-1,931,221	-1,931,221
2051	10	599,444	1.99%	1.87%	-41,706	-	-	-	-2,572,360	-2,572,360
2052	3	558,423	1.99%	1.87%	-53,458	-	-	-	-3,184,237	-3,184,237
2053	1	517,704	1.99%	1.88%	-64,664	-	-	-	-3,766,605	-3,766,605
2054	-	477,732	1.99%	1.88%	-75,317	-	-	-	-4,319,653	-4,319,653
2055	-	438,312	1.99%	1.88%	-85,419	-	-	-	-4,843,384	-4,843,384
2056	-	399,544	1.99%	1.88%	-94,974	-	-	-	-5,337,902	-5,337,902
2057	-	361,565	1.99%	1.88%	-103,984	-	-	-	-5,803,451	-5,803,451
2058	-	324,648	1.99%	1.89%	-112,456	-	-	-	-6,240,554	-6,240,554

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים										
לוח 1 - נתונים עיקריים כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'מירון'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2059	-	289,062	1.99%	1.89%	-120,401	-	-	-	-6,650,018	-6,650,018
2060	-	255,075	1.99%	1.89%	-127,838	-	-	-	-7,032,931	-7,032,931
2061	-	222,932	1.99%	1.89%	-134,789	-	-	-	-7,390,652	-7,390,652
2062	-	192,841	1.99%	1.89%	-141,282	-	-	-	-7,724,774	-7,724,774
2063	-	164,984	1.99%	1.89%	-147,348	-	-	-	-8,037,106	-8,037,106
2064	-	139,495	1.99%	1.89%	-153,022	-	-	-	-8,329,624	-8,329,624
2065	-	116,466	1.99%	1.89%	-158,344	-	-	-	-8,604,433	-8,604,433
2066	-	95,941	1.99%	1.89%	-163,353	-	-	-	-8,863,727	-8,863,727
2067	-	77,916	1.99%	1.89%	-168,090	-	-	-	-9,109,733	-9,109,733
2068	-	62,328	1.99%	1.89%	-172,598	-	-	-	-9,344,659	-9,344,659
2069	-	49,071	1.99%	1.89%	-176,916	-	-	-	-9,570,647	-9,570,647
2070	-	37,999	1.99%	1.89%	-181,085	-	-	-	-9,789,732	-9,789,732
2071	-	28,922	1.99%	1.89%	-185,142	-	-	-	-10,003,795	-10,003,795
2072	-	21,624	1.99%	1.89%	-189,119	-	-	-	-10,214,538	-10,214,538
2073	-	15,878	1.99%	1.89%	-193,047	-	-	-	-10,423,463	-10,423,463
2074	-	11,445	1.99%	1.89%	-196,952	-	-	-	-10,631,861	-10,631,861
2075	-	8,094	1.99%	1.89%	-200,857	-	-	-	-10,840,812	-10,840,812
2076	-	5,614	1.99%	1.89%	-204,781	-	-	-	-11,051,207	-11,051,207
2077	-	3,817	1.99%	1.89%	-208,738	-	-	-	-11,263,762	-11,263,762
2078	-	2,542	1.99%	1.89%	-212,740	-	-	-	-11,479,044	-11,479,044
2079	-	1,657	1.99%	1.89%	-216,798	-	-	-	-11,697,498	-11,697,498
2080	-	1,053	1.99%	1.89%	-220,918	-	-	-	-11,919,469	-11,919,469
2081	-	651	1.99%	1.89%	-225,106	-	-	-	-12,145,226	-12,145,226
2082	-	392	1.99%	1.89%	-229,367	-	-	-	-12,374,986	-12,374,986
2083	-	230	1.99%	1.89%	-233,704	-	-	-	-12,608,920	-12,608,920
2084	-	130	1.99%	1.89%	-238,121	-	-	-	-12,847,171	-12,847,171
2085	-	71	1.99%	1.89%	-242,620	-	-	-	-13,089,862	-13,089,862
2086	-	37	1.99%	1.89%	-247,203	-	-	-	-13,337,101	-13,337,101
2087	-	18	1.99%	1.89%	-251,872	-	-	-	-13,588,991	-13,588,991
2088	-	9	1.99%	1.89%	-256,629	-	-	-	-13,845,629	-13,845,629
2089	-	4	1.99%	1.89%	-261,475	-	-	-	-14,107,108	-14,107,108
2090	-	1	1.99%	1.89%	-266,413	-	-	-	-14,373,523	-14,373,523
2091	-	0	1.99%	1.89%	-271,444	-	-	-	-14,644,968	-14,644,968
2092	-	0	1.99%	1.89%	-276,571	-	-	-	-14,921,538	-14,921,538
2093	-	0	1.99%	1.89%	-281,794	-	-	-	-15,203,332	-15,203,332
2094	-	0	1.99%	1.89%	-287,115	-	-	-	-15,490,448	-15,490,448
2095	-	0	1.99%	1.89%	-292,538	-	-	-	-15,782,985	-15,782,985

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים										
לוח 1 - נתונים עיקריים כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'מירון'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2096	-	-	1.99%	1.89%	-298,062	-	-	-	-16,081,048	-16,081,048
2097	-	-	1.99%	1.89%	-303,691	-	-	-	-16,384,739	-16,384,739
2098	-	-	1.99%	1.89%	-309,426	-	-	-	-16,694,165	-16,694,165
2099	-	-	1.99%	1.89%	-315,270	-	-	-	-17,009,435	-17,009,435
2100	-	-	1.99%	1.89%	-321,224	-	-	-	-17,330,659	-17,330,659
2101	-	-	1.99%	1.89%	-327,290	-	-	-	-17,657,949	-17,657,949
2102	-	-	1.99%	1.89%	-333,471	-	-	-	-17,991,420	-17,991,420

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים										
לוח 1 - נתונים עיקריים כל סיוע וסובסידיה ממשלתי										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'מירון'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2023						-	4,662,848	-	9,686,253	14,349,101
2024	164,001	604,417	1.26%	2.31%	326,933	-	4,662,848	-	9,572,771	14,235,619
2025	149,015	721,363	1.23%	3.63%	507,053	-	4,662,848	-	9,507,476	14,170,324
2026	134,317	678,403	0.92%	3.38%	469,769	-	4,311,629	-	9,784,377	14,096,006
2027	120,204	716,965	1.24%	3.57%	492,110	-	3,762,765	434,642	9,793,948	13,991,355
2028	106,318	759,775	1.56%	3.81%	520,820	-	3,017,935	1,139,680	9,701,103	13,858,718
2029	92,457	799,670	1.73%	3.94%	532,296	-	2,458,533	1,646,608	9,578,661	13,683,801
2030	79,001	838,934	1.76%	3.97%	528,776	-	2,115,053	2,004,373	9,333,218	13,452,644
2031	66,801	861,968	1.79%	4.00%	521,844	-	1,792,803	2,214,143	9,172,375	13,179,322
2032	54,644	899,257	1.81%	4.02%	512,769	-	1,392,334	2,461,909	8,993,234	12,847,477
2033	43,557	929,711	1.84%	4.05%	502,337	-	1,076,662	2,662,436	8,724,562	12,463,660
2034	33,837	956,563	1.86%	4.07%	488,626	-	692,631	2,920,961	8,415,967	12,029,559
2035	25,274	971,792	1.88%	4.09%	473,080	-	436,960	3,070,645	8,048,516	11,556,122
2036	18,863	981,773	1.89%	4.11%	455,304	-	12,825	3,301,729	7,733,961	11,048,515
2037	13,828	983,870	1.91%	4.13%	436,012	-	-	3,154,346	7,360,140	10,514,486
2038	10,064	983,569	1.93%	4.14%	415,560	-	-	3,030,351	6,926,190	9,956,541
2039	6,960	977,513	1.94%	4.15%	393,421	-	-	2,843,244	6,536,165	9,379,409
2040	4,878	960,029	1.95%	4.18%	371,789	-	-	2,813,584	5,982,463	8,796,047
2041	3,324	944,177	1.96%	4.25%	353,737	-	-	2,688,672	5,520,259	8,208,930
2042	2,073	923,206	1.98%	4.22%	326,886	-	-	2,284,405	5,330,278	7,614,683
2043	1,268	895,983	1.99%	4.21%	301,899	-	-	2,214,187	4,807,681	7,021,868
2044	783	863,323	1.99%	4.22%	278,259	-	-	1,956,089	4,481,499	6,437,588
2045	494	828,738	1.99%	4.23%	254,885	-	-	1,904,019	3,960,210	5,864,229
2046	300	792,181	1.99%	4.35%	237,622	-	-	2,002,076	3,307,894	5,309,970
2047	173	757,381	1.99%	4.43%	218,613	-	-	1,856,624	2,914,751	4,771,375
2048	93	718,916	1.99%	4.21%	185,595	-	-	1,393,927	2,844,220	4,238,147
2049	49	677,356	1.99%	4.28%	166,992	-	-	1,136,921	2,590,911	3,727,832
2050	25	637,569	1.99%	4.27%	145,695	-	-	1,077,170	2,158,813	3,235,983
2051	10	599,444	1.99%	4.44%	130,227	-	-	1,132,644	1,634,133	2,766,777
2052	3	558,423	1.99%	4.64%	115,512	-	-	1,190,975	1,132,894	2,323,869
2053	1	517,704	1.99%	4.22%	87,150	-	-	651,687	1,241,629	1,893,316
2054	-	477,732	1.99%	4.50%	74,439	-	-	547,135	942,888	1,490,023
2055	-	438,312	1.99%	4.46%	56,643	-	-	401,500	706,854	1,108,354
2056	-	399,544	1.99%	4.80%	43,591	-	-	422,177	330,224	752,401
2057	-	361,565	1.99%	5.60%	32,014	-	-	422,850	-	422,850
2058	-	324,648	1.99%	5.50%	14,327	-	-	82,196	30,333	112,530

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים										
לוח 1 - נתונים עיקריים כל סיוע וסובסידיה ממשלתית										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'מירון'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2059	-	289,062	1.99%	-3.90%	1,249	-	-	-	-175,284	-175,284
2060	-	255,075	1.99%	1.84%	-5,562	-	-	-	-435,921	-435,921
2061	-	222,932	1.99%	1.86%	-10,204	-	-	-	-669,057	-669,057
2062	-	192,841	1.99%	1.87%	-14,344	-	-	-	-876,242	-876,242
2063	-	164,984	1.99%	1.88%	-18,013	-	-	-	-1,059,239	-1,059,239
2064	-	139,495	1.99%	1.88%	-21,245	-	-	-	-1,219,980	-1,219,980
2065	-	116,466	1.99%	1.88%	-24,078	-	-	-	-1,360,524	-1,360,524
2066	-	95,941	1.99%	1.89%	-26,551	-	-	-	-1,483,016	-1,483,016
2067	-	77,916	1.99%	1.89%	-28,705	-	-	-	-1,589,637	-1,589,637
2068	-	62,328	1.99%	1.89%	-30,580	-	-	-	-1,682,545	-1,682,545
2069	-	49,071	1.99%	1.89%	-32,217	-	-	-	-1,763,834	-1,763,834
2070	-	37,999	1.99%	1.89%	-33,654	-	-	-	-1,835,487	-1,835,487
2071	-	28,922	1.99%	1.89%	-34,925	-	-	-	-1,899,334	-1,899,334
2072	-	21,624	1.99%	1.89%	-36,066	-	-	-	-1,957,024	-1,957,024
2073	-	15,878	1.99%	1.89%	-37,103	-	-	-	-2,010,006	-2,010,006
2074	-	11,445	1.99%	1.89%	-38,064	-	-	-	-2,059,515	-2,059,515
2075	-	8,094	1.99%	1.89%	-38,968	-	-	-	-2,106,577	-2,106,577
2076	-	5,614	1.99%	1.89%	-39,834	-	-	-	-2,152,025	-2,152,025
2077	-	3,817	1.99%	1.89%	-40,676	-	-	-	-2,196,519	-2,196,519
2078	-	2,542	1.99%	1.89%	-41,505	-	-	-	-2,240,566	-2,240,566
2079	-	1,657	1.99%	1.89%	-42,329	-	-	-	-2,284,551	-2,284,551
2080	-	1,053	1.99%	1.89%	-43,154	-	-	-	-2,328,759	-2,328,759
2081	-	651	1.99%	1.89%	-43,985	-	-	-	-2,373,395	-2,373,395
2082	-	392	1.99%	1.89%	-44,825	-	-	-	-2,418,613	-2,418,613
2083	-	230	1.99%	1.89%	-45,678	-	-	-	-2,464,520	-2,464,520
2084	-	130	1.99%	1.89%	-46,544	-	-	-	-2,511,194	-2,511,194
2085	-	71	1.99%	1.89%	-47,425	-	-	-	-2,558,690	-2,558,690
2086	-	37	1.99%	1.89%	-48,321	-	-	-	-2,607,048	-2,607,048
2087	-	18	1.99%	1.89%	-49,234	-	-	-	-2,656,300	-2,656,300
2088	-	9	1.99%	1.89%	-50,164	-	-	-	-2,706,474	-2,706,474
2089	-	4	1.99%	1.89%	-51,112	-	-	-	-2,757,589	-2,757,589
2090	-	1	1.99%	1.89%	-52,077	-	-	-	-2,809,668	-2,809,668
2091	-	0	1.99%	1.89%	-53,061	-	-	-	-2,862,729	-2,862,729
2092	-	0	1.99%	1.89%	-54,063	-	-	-	-2,916,792	-2,916,792
2093	-	0	1.99%	1.89%	-55,084	-	-	-	-2,971,876	-2,971,876
2094	-	0	1.99%	1.89%	-56,124	-	-	-	-3,028,000	-3,028,000
2095	-	0	1.99%	1.89%	-57,184	-	-	-	-3,085,184	-3,085,184

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים										
לוח 1 - נתונים עיקריים כל סיוע וסובסידיה ממשלתי										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'מירון'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2096	-	-	1.99%	1.89%	-58,264	-	-	-	-3,143,447	-3,143,447
2097	-	-	1.99%	1.89%	-59,364	-	-	-	-3,202,811	-3,202,811
2098	-	-	1.99%	1.89%	-60,485	-	-	-	-3,263,297	-3,263,297
2099	-	-	1.99%	1.89%	-61,627	-	-	-	-3,324,924	-3,324,924
2100	-	-	1.99%	1.89%	-62,791	-	-	-	-3,387,715	-3,387,715
2101	-	-	1.99%	1.89%	-63,977	-	-	-	-3,451,693	-3,451,693
2102	-	-	1.99%	1.89%	-65,185	-	-	-	-3,516,878	-3,516,878

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים						
לוח 2 - פירוט התשואות השוטפות						
רק סובסידיה ממשלתית מאג"ח מיועדות ומנכסים מובטחים קיימים						
שנה קלנדרית	על הכנסות הקרן בניכוי תשלומי הקרן	על אג"ח מסוג 'מירון'	על אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	על השקעות אחרות	דמי ניהול מהשקעות
2024	-5,545	-	221,718	-	126,010	-15,250
2025	-7,023	-	221,718	-	123,123	-14,980
2026	-4,991	-	213,959	-	90,624	-14,517
2027	-7,379	-	192,746	897	123,847	-14,087
2028	-10,173	-	157,293	10,709	153,483	-13,640
2029	-12,241	-	131,082	19,057	167,143	-13,170
2030	-13,360	-	105,780	26,819	164,633	-12,648
2031	-14,196	-	92,542	29,894	161,032	-12,079
2032	-15,309	-	76,190	32,676	157,995	-11,460
2033	-16,303	-	58,173	36,569	153,054	-10,786
2034	-17,176	-	43,099	38,846	146,772	-10,064
2035	-17,773	-	27,032	41,903	138,221	-9,301
2036	-18,236	-	12,760	43,911	128,984	-8,505
2037	-18,529	-	51	44,492	119,573	-7,684
2038	-18,753	-	-	39,723	109,747	-6,843
2039	-18,831	-	-	35,052	98,986	-5,988
2040	-18,644	-	-	30,791	87,073	-5,127
2041	-18,474	-	-	31,779	69,740	-4,266
2042	-18,194	-	-	32,154	52,729	-3,406
2043	-17,777	-	-	17,989	50,072	-2,553
2044	-17,186	-	-	13,394	37,651	-1,714
2045	-16,498	-	-	6,354	27,755	-892
2046	-15,770	-	-	2,472	15,081	-90
2047	-15,076	-	-	-	1,441	691
2048	-14,308	-	-	-	-14,293	1,449
2049	-13,480	-	-	-	-29,591	2,183
2050	-12,689	-	-	-	-44,311	2,889
2051	-11,930	-	-	-	-58,480	3,568
2052	-11,114	-	-	-	-72,177	4,221
2053	-10,304	-	-	-	-85,300	4,845
2054	-9,508	-	-	-	-97,836	5,440
2055	-8,723	-	-	-	-109,791	6,006
2056	-7,952	-	-	-	-121,167	6,544
2057	-7,196	-	-	-	-131,963	7,052
2058	-6,461	-	-	-	-142,181	7,533
2059	-5,753	-	-	-	-151,829	7,986
2060	-5,077	-	-	-	-160,920	8,413
2061	-4,437	-	-	-	-169,474	8,814
2062	-3,838	-	-	-	-177,515	9,191
2063	-3,284	-	-	-	-185,073	9,546
2064	-2,776	-	-	-	-192,184	9,880
2065	-2,318	-	-	-	-198,886	10,197
2066	-1,909	-	-	-	-205,220	10,497
2067	-1,551	-	-	-	-211,232	10,784
2068	-1,240	-	-	-	-216,965	11,058
2069	-977	-	-	-	-222,465	11,324
2070	-756	-	-	-	-227,777	11,582
2071	-576	-	-	-	-232,944	11,835
2072	-430	-	-	-	-238,006	12,084
2073	-316	-	-	-	-242,998	12,331

התשואות כוללות את הסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים						
לוח 2 - פירוט התשואות השוטפות						
רק סובסידיה ממשלתית מאג"ח מיועדות ומנכסים מובטחים קיימים						
12,578	-247,955	-	-	-	-228	2074
12,825	-252,905	-	-	-	-161	2075
13,074	-257,870	-	-	-	-112	2076
13,326	-262,872	-	-	-	-76	2077
13,581	-267,927	-	-	-	-51	2078
13,839	-273,047	-	-	-	-33	2079
14,102	-278,244	-	-	-	-21	2080
14,369	-283,524	-	-	-	-13	2081
14,641	-288,894	-	-	-	-8	2082
14,918	-294,359	-	-	-	-5	2083
15,200	-299,924	-	-	-	-3	2084
15,487	-305,591	-	-	-	-1	2085
15,780	-311,364	-	-	-	-1	2086
16,078	-317,245	-	-	-	-0	2087
16,381	-323,237	-	-	-	-0	2088
16,691	-329,341	-	-	-	-0	2089
17,006	-335,561	-	-	-	-0	2090
17,327	-341,898	-	-	-	-0	2091
17,654	-348,355	-	-	-	-0	2092
17,988	-354,934	-	-	-	-0	2093
18,327	-361,637	-	-	-	-0	2094
18,673	-368,466	-	-	-	-0	2095
19,026	-375,425	-	-	-	-	2096
19,385	-382,515	-	-	-	-	2097
19,751	-389,738	-	-	-	-	2098
20,124	-397,099	-	-	-	-	2099
20,505	-404,598	-	-	-	-	2100
20,892	-412,239	-	-	-	-	2101

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים						
לוח 2 - פירוט התשואות השוטפות						
כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר ורכישה עתידית של אג"ח מיועדות						
שנה קלנדרית	על הכנסות הקרן בניכוי תשלומי הקרן	על אג"ח מסוג 'מירון'	על אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	על השקעות אחרות	דמי ניהול מהשקעות
2024	-5,545	-	221,718	-	126,010	-15,250
2025	-7,023	-	221,718	-	123,123	-14,980
2026	-4,991	-	213,959	-	90,624	-14,517
2027	-7,379	-	192,746	3,425	123,851	-14,099
2028	-10,173	-	157,293	34,532	153,630	-13,760
2029	-12,241	-	131,082	56,455	167,653	-13,362
2030	-13,360	-	105,780	78,567	165,738	-12,910
2031	-14,196	-	92,542	86,615	162,977	-12,359
2032	-15,309	-	76,190	94,405	160,608	-11,770
2033	-16,303	-	58,173	104,919	156,532	-11,254
2034	-17,176	-	43,099	111,093	151,230	-10,629
2035	-17,773	-	27,032	119,520	143,803	-9,967
2036	-18,236	-	12,760	124,279	136,073	-9,195
2037	-18,529	-	51	126,825	127,662	-8,406
2038	-18,753	-	-	114,751	118,995	-7,708
2039	-18,831	-	-	102,810	109,465	-6,923
2040	-18,644	-	-	92,662	98,483	-6,143
2041	-18,474	-	-	95,062	82,518	-5,308
2042	-18,194	-	-	92,137	68,386	-4,468
2043	-17,777	-	-	60,556	65,147	-3,683
2044	-17,186	-	-	48,321	53,976	-2,884
2045	-16,498	-	-	33,118	43,899	-2,109
2046	-15,770	-	-	33,089	28,175	-1,335
2047	-15,076	-	-	25,672	15,802	-573
2048	-14,308	-	-	1,135	10,296	179
2049	-13,480	-	-	-	-4,085	890
2050	-12,689	-	-	-	-18,324	1,572
2051	-11,930	-	-	-	-32,002	2,226
2052	-11,114	-	-	-	-45,198	2,854
2053	-10,304	-	-	-	-57,812	3,452
2054	-9,508	-	-	-	-69,829	4,021
2055	-8,723	-	-	-	-81,255	4,560
2056	-7,952	-	-	-	-92,092	5,070
2057	-7,196	-	-	-	-102,339	5,551
2058	-6,461	-	-	-	-111,998	6,003
2059	-5,753	-	-	-	-121,076	6,428
2060	-5,077	-	-	-	-129,586	6,825
2061	-4,437	-	-	-	-137,548	7,196
2062	-3,838	-	-	-	-144,986	7,542
2063	-3,284	-	-	-	-151,930	7,866
2064	-2,776	-	-	-	-158,415	8,169
2065	-2,318	-	-	-	-164,479	8,453
2066	-1,909	-	-	-	-170,164	8,720
2067	-1,551	-	-	-	-175,513	8,973
2068	-1,240	-	-	-	-180,571	9,214
2069	-977	-	-	-	-185,384	9,445
2070	-756	-	-	-	-189,996	9,667
2071	-576	-	-	-	-194,450	9,884
2072	-430	-	-	-	-198,784	10,096
2073	-316	-	-	-	-203,036	10,306

התשואות כוללות את הסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים						
לוח 2 - פירוט התשואות השוטפות						
כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר ורכישה עתידית של אג"ח מיועדות						
10,514	-207,239	-	-	-	-228	2074
10,723	-211,419	-	-	-	-161	2075
10,932	-215,601	-	-	-	-112	2076
11,143	-219,805	-	-	-	-76	2077
11,357	-224,047	-	-	-	-51	2078
11,574	-228,338	-	-	-	-33	2079
11,794	-232,690	-	-	-	-21	2080
12,017	-237,110	-	-	-	-13	2081
12,245	-241,604	-	-	-	-8	2082
12,476	-246,176	-	-	-	-5	2083
12,712	-250,830	-	-	-	-3	2084
12,952	-255,571	-	-	-	-1	2085
13,197	-260,399	-	-	-	-1	2086
13,446	-265,317	-	-	-	-0	2087
13,700	-270,328	-	-	-	-0	2088
13,959	-275,434	-	-	-	-0	2089
14,222	-280,636	-	-	-	-0	2090
14,491	-285,935	-	-	-	-0	2091
14,765	-291,335	-	-	-	-0	2092
15,043	-296,837	-	-	-	-0	2093
15,327	-302,443	-	-	-	-0	2094
15,617	-308,155	-	-	-	-0	2095
15,912	-313,974	-	-	-	-	2096
16,212	-319,903	-	-	-	-	2097
16,519	-325,945	-	-	-	-	2098
16,830	-332,100	-	-	-	-	2099
17,148	-338,372	-	-	-	-	2100
17,472	-344,762	-	-	-	-	2101

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים						
לוח 2 - פירוט התשואות השוטפות						
כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר						
שנה קלנדרית	על הכנסות הקרן בניכוי תשלומי הקרן	על אג"ח מסוג 'מירון'	על אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	על השקעות אחרות	דמי ניהול מהשקעות
2024	-5,545	-	221,718	-	126,010	-15,250
2025	-7,023	-	221,718	-	123,123	-14,980
2026	-4,991	-	213,959	-	90,624	-14,517
2027	-7,379	-	192,746	3,425	123,851	-14,099
2028	-10,173	-	157,293	34,532	153,630	-13,760
2029	-12,241	-	131,082	56,455	167,653	-13,362
2030	-13,360	-	105,780	78,567	165,738	-12,910
2031	-14,196	-	92,542	86,615	162,977	-12,359
2032	-15,309	-	76,190	94,405	160,608	-11,770
2033	-16,303	-	58,173	104,919	156,532	-11,254
2034	-17,176	-	43,099	111,093	151,230	-10,629
2035	-17,773	-	27,032	119,520	143,803	-9,967
2036	-18,236	-	12,760	124,279	136,073	-9,195
2037	-18,529	-	51	126,825	127,662	-8,406
2038	-18,753	-	-	114,751	118,995	-7,708
2039	-18,831	-	-	102,810	109,465	-6,923
2040	-18,644	-	-	92,662	98,483	-6,143
2041	-18,474	-	-	95,062	82,518	-5,308
2042	-18,194	-	-	92,137	68,386	-4,468
2043	-17,777	-	-	60,556	65,147	-3,683
2044	-17,186	-	-	48,321	53,976	-2,884
2045	-16,498	-	-	33,118	43,899	-2,109
2046	-15,770	-	-	33,089	28,175	-1,335
2047	-15,076	-	-	25,672	15,802	-573
2048	-14,308	-	-	1,135	10,296	179
2049	-13,480	-	-	-	-4,085	890
2050	-12,689	-	-	-	-18,324	1,572
2051	-11,930	-	-	-	-32,002	2,226
2052	-11,114	-	-	-	-45,198	2,854
2053	-10,304	-	-	-	-57,812	3,452
2054	-9,508	-	-	-	-69,829	4,021
2055	-8,723	-	-	-	-81,255	4,560
2056	-7,952	-	-	-	-92,092	5,070
2057	-7,196	-	-	-	-102,339	5,551
2058	-6,461	-	-	-	-111,998	6,003
2059	-5,753	-	-	-	-121,076	6,428
2060	-5,077	-	-	-	-129,586	6,825
2061	-4,437	-	-	-	-137,548	7,196
2062	-3,838	-	-	-	-144,986	7,542
2063	-3,284	-	-	-	-151,930	7,866
2064	-2,776	-	-	-	-158,415	8,169
2065	-2,318	-	-	-	-164,479	8,453
2066	-1,909	-	-	-	-170,164	8,720
2067	-1,551	-	-	-	-175,513	8,973
2068	-1,240	-	-	-	-180,571	9,214
2069	-977	-	-	-	-185,384	9,445
2070	-756	-	-	-	-189,996	9,667
2071	-576	-	-	-	-194,450	9,884
2072	-430	-	-	-	-198,784	10,096
2073	-316	-	-	-	-203,036	10,306

התשואות כוללות את הסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים						
לוח 2 - פירוט התשואות השוטפות						
כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר						
10,514	-207,239	-	-	-	-228	2074
10,723	-211,419	-	-	-	-161	2075
10,932	-215,601	-	-	-	-112	2076
11,143	-219,805	-	-	-	-76	2077
11,357	-224,047	-	-	-	-51	2078
11,574	-228,338	-	-	-	-33	2079
11,794	-232,690	-	-	-	-21	2080
12,017	-237,110	-	-	-	-13	2081
12,245	-241,604	-	-	-	-8	2082
12,476	-246,176	-	-	-	-5	2083
12,712	-250,830	-	-	-	-3	2084
12,952	-255,571	-	-	-	-1	2085
13,197	-260,399	-	-	-	-1	2086
13,446	-265,317	-	-	-	-0	2087
13,700	-270,328	-	-	-	-0	2088
13,959	-275,434	-	-	-	-0	2089
14,222	-280,636	-	-	-	-0	2090
14,491	-285,935	-	-	-	-0	2091
14,765	-291,335	-	-	-	-0	2092
15,043	-296,837	-	-	-	-0	2093
15,327	-302,443	-	-	-	-0	2094
15,617	-308,155	-	-	-	-0	2095
15,912	-313,974	-	-	-	-	2096
16,212	-319,903	-	-	-	-	2097
16,519	-325,945	-	-	-	-	2098
16,830	-332,100	-	-	-	-	2099
17,148	-338,372	-	-	-	-	2100
17,472	-344,762	-	-	-	-	2101

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים						
לוח 2 - פירוט התשואות השוטפות						
כל סיוע וסובסידיה ממשלתי						
שנה קלנדרית	על הכנסות הקרן בניכוי תשלומי הקרן	על אג"ח מסוג 'מירון'	על אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	על השקעות אחרות	דמי ניהול מהשקעות
2024	-5,545	-	221,718	-	126,010	-15,250
2025	-7,023	-	254,824	-	274,323	-15,072
2026	-4,991	-	247,065	-	242,487	-14,793
2027	-7,379	-	223,358	8,843	281,870	-14,581
2028	-10,173	-	184,009	46,763	314,670	-14,448
2029	-12,241	-	152,510	75,958	330,322	-14,253
2030	-13,360	-	123,236	103,630	329,273	-14,002
2031	-14,196	-	107,558	116,685	325,450	-13,653
2032	-15,309	-	88,919	129,181	323,268	-13,291
2033	-16,303	-	68,058	144,235	319,341	-12,994
2034	-17,176	-	50,743	154,921	312,719	-12,582
2035	-17,773	-	31,949	167,400	303,626	-12,124
2036	-18,236	-	15,862	176,077	293,157	-11,555
2037	-18,529	-	142	182,237	283,158	-10,996
2038	-18,753	-	-	173,557	271,277	-10,521
2039	-18,831	-	-	164,319	257,878	-9,946
2040	-18,644	-	-	155,855	243,939	-9,362
2041	-18,474	-	-	157,014	223,905	-8,709
2042	-18,194	-	-	142,140	210,988	-8,048
2043	-17,777	-	-	124,851	202,351	-7,526
2044	-17,186	-	-	117,394	184,987	-6,936
2045	-16,498	-	-	106,263	171,473	-6,353
2046	-15,770	-	-	108,910	150,226	-5,745
2047	-15,076	-	-	110,917	127,910	-5,139
2048	-14,308	-	-	83,877	120,662	-4,635
2049	-13,480	-	-	72,933	111,650	-4,112
2050	-12,689	-	-	60,869	101,116	-3,601
2051	-11,930	-	-	61,614	83,641	-3,097
2052	-11,114	-	-	64,787	64,445	-2,607
2053	-10,304	-	-	44,306	55,319	-2,171
2054	-9,508	-	-	35,494	50,214	-1,760
2055	-8,723	-	-	26,408	40,309	-1,351
2056	-7,952	-	-	22,966	29,546	-969
2057	-7,196	-	-	24,149	15,674	-612
2058	-6,461	-	-	13,420	7,656	-287
2059	-5,753	-	-	1,638	5,346	18
2060	-5,077	-	-	-	-783	297
2061	-4,437	-	-	-	-6,312	545
2062	-3,838	-	-	-	-11,272	766
2063	-3,284	-	-	-	-15,691	962
2064	-2,776	-	-	-	-19,603	1,134
2065	-2,318	-	-	-	-23,045	1,285
2066	-1,909	-	-	-	-26,059	1,417
2067	-1,551	-	-	-	-28,687	1,532
2068	-1,240	-	-	-	-30,973	1,633
2069	-977	-	-	-	-32,960	1,720
2070	-756	-	-	-	-34,694	1,797
2071	-576	-	-	-	-36,214	1,864
2072	-430	-	-	-	-37,561	1,925
2073	-316	-	-	-	-38,768	1,981

התשואות כוללות את הסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים						
לוח 2 - פירוט התשואות השוטפות						
כל סיוע וסובסידיה ממשלתי						
2,032	-39,868	-	-	-	-228	2074
2,080	-40,888	-	-	-	-161	2075
2,127	-41,849	-	-	-	-112	2076
2,171	-42,772	-	-	-	-76	2077
2,216	-43,670	-	-	-	-51	2078
2,260	-44,555	-	-	-	-33	2079
2,304	-45,436	-	-	-	-21	2080
2,348	-46,320	-	-	-	-13	2081
2,393	-47,211	-	-	-	-8	2082
2,438	-48,112	-	-	-	-5	2083
2,485	-49,026	-	-	-	-3	2084
2,532	-49,955	-	-	-	-1	2085
2,580	-50,900	-	-	-	-1	2086
2,628	-51,862	-	-	-	-0	2087
2,678	-52,842	-	-	-	-0	2088
2,729	-53,840	-	-	-	-0	2089
2,780	-54,857	-	-	-	-0	2090
2,833	-55,893	-	-	-	-0	2091
2,886	-56,949	-	-	-	-0	2092
2,941	-58,024	-	-	-	-0	2093
2,996	-59,120	-	-	-	-0	2094
3,053	-60,237	-	-	-	-0	2095
3,110	-61,374	-	-	-	-	2096
3,169	-62,533	-	-	-	-	2097
3,229	-63,714	-	-	-	-	2098
3,290	-64,917	-	-	-	-	2099
3,352	-66,143	-	-	-	-	2100
3,415	-67,392	-	-	-	-	2101

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים														
לוח 3 - פירוט סיוע ממשלתי ישיר עתידי צפוי, דמי גמולים, תגמולים וההון הצבור המושקע באג"ח מיועדות														
שנה קלנדרית	תשלומי הסיוע הממשלתי הישיר העתידי הצפוי	גביית דמי גמולים									תשלומי הקרן			
		דמי גמולים ברוטו	בניכוי הוצאות ניהול	סך דמי גמולים נטו	פנסיית זקנה	פנסיית נכות	פנסיית שאירים	אחרות	בתוספת הוצאות ניהול	בניכוי דמי ניהול	סך תשלומי הקרן נטו	הון צבור באג"ח מסוג 'ערד' בסוף השנה	הון צבור בגין נכסים הקרן המובטחים	
2024	-	176,345	12,344	164,001	524,613	12,776	47,429	19,599	-	15,250	619,667	-	-	
2025	183,399	160,231	11,216	149,015	640,170	12,180	49,240	19,773	-	15,072	736,435	-	-	
2026	182,374	144,427	10,110	134,317	596,041	11,637	51,316	19,409	-	14,793	693,196	-	-	
2027	184,227	129,252	9,048	120,204	632,625	11,228	53,628	19,485	-	14,581	731,547	-	434,642	
2028	182,958	114,321	8,002	106,318	674,024	10,387	56,239	19,124	-	14,448	774,223	-	1,139,680	
2029	180,231	99,416	6,959	92,457	712,595	9,736	58,943	18,396	-	14,253	813,923	-	1,646,608	
2030	177,226	84,947	5,946	79,001	750,797	9,307	61,647	17,182	-	14,002	852,936	-	2,004,373	
2031	172,973	71,829	5,028	66,801	778,780	9,002	57,908	16,278	-	13,653	875,620	-	2,214,143	
2032	169,356	58,757	4,113	54,644	816,050	8,255	60,917	14,035	-	13,291	912,548	-	2,461,909	
2033	165,112	46,835	3,278	43,557	846,486	7,707	63,994	11,524	-	12,994	942,704	-	2,662,436	
2034	159,796	36,383	2,547	33,837	873,317	7,356	67,136	8,754	-	12,582	969,145	-	2,920,961	
2035	153,698	27,177	1,902	25,274	888,330	6,953	70,234	6,276	-	12,124	983,915	-	3,070,645	
2036	146,967	20,282	1,420	18,863	896,878	6,571	73,409	4,916	-	11,555	993,329	-	3,301,729	
2037	140,334	14,869	1,041	13,828	897,334	6,153	76,655	3,728	-	10,996	994,866	-	3,154,346	
2038	133,534	10,821	757	10,064	895,290	5,721	79,899	2,658	-	10,521	994,090	-	3,030,351	
2039	126,014	7,484	524	6,960	887,635	5,203	83,085	1,590	-	9,946	987,459	-	2,843,244	
2040	118,824	5,245	367	4,878	867,887	4,705	86,253	1,184	-	9,362	969,390	-	2,813,584	
2041	109,962	3,574	250	3,324	849,860	4,074	89,340	903	-	8,709	952,886	-	2,688,672	
2042	101,993	2,229	156	2,073	827,169	3,376	92,253	407	-	8,048	931,254	-	2,284,405	
2043	96,706	1,364	95	1,268	798,138	2,705	95,003	136	-	7,526	903,509	-	2,214,187	
2044	88,101	842	59	783	763,663	2,091	97,533	36	-	6,936	870,259	-	1,956,089	
2045	81,509	531	37	494	727,398	1,518	99,799	22	-	6,353	835,091	-	1,904,019	
2046	73,028	323	23	300	689,339	1,096	101,733	13	-	5,745	797,926	-	2,002,076	
2047	63,346	186	13	173	653,370	714	103,287	10	-	5,139	762,520	-	1,856,624	
2048	56,344	100	7	93	614,055	423	104,430	8	-	4,635	723,551	-	1,393,927	
2049	52,600	53	4	49	571,980	237	105,133	7	-	4,112	681,468	-	1,136,921	
2050	47,158	27	2	25	532,075	130	105,362	2	-	3,601	641,170	-	1,077,170	
2051	40,033	11	1	10	494,304	63	105,075	1	-	3,097	602,541	-	1,132,644	
2052	32,112	4	0	3	454,155	24	104,244	0	-	2,607	561,030	-	1,190,975	
2053	24,575	1	0	1	414,861	5	102,838	-	-	2,171	519,875	-	651,687	
2054	23,208	-	-	-	376,892	-	100,839	-	-	1,760	479,492	-	547,135	
2055	17,922	-	-	-	340,076	-	98,236	-	-	1,351	439,663	-	401,500	
2056	13,386	-	-	-	304,519	-	95,024	-	-	969	400,512	-	422,177	

דמי ניהול לפי נספח א' סעיף 1.א.4 כל סיוע וסובסידיה ממשלתית

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים														
לוח 3 - פירוט סיוע ממשלתי ישיר עתידי צפוי, דמי גמולים, תגמולים וההון הצבור המושקע באג"ח מיועדות														
			תשלומי הקרן							גביית דמי גמולים				
422,850	-	-	362,178	612	-	-	91,212	-	270,353	-	-	-	7,591	2057
82,196	-	-	324,935	287	-	-	86,824	-	237,824	-	-	-	2,410	2058

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים														
לוח 3 - פירוט סיוע ממשלתי ישיר עתידי צפוי, דמי גמולים, תגמולים וההון הצבור המושקע באג"ח מיועדות														
				תשלומי הקרן						גביית דמי גמולים				
-	-	-	289,044	-18	-	-	81,898	-	207,165	-	-	-	945	2059
-	-	-	254,778	-297	-	-	76,502	-	178,574	-	-	-	-	2060
-	-	-	222,387	-545	-	-	70,717	-	152,215	-	-	-	-	2061
-	-	-	192,075	-766	-	-	64,634	-	128,207	-	-	-	-	2062
-	-	-	164,023	-962	-	-	58,367	-	106,617	-	-	-	-	2063
-	-	-	138,361	-1,134	-	-	52,038	-	87,457	-	-	-	-	2064
-	-	-	115,180	-1,285	-	-	45,776	-	70,690	-	-	-	-	2065
-	-	-	94,524	-1,417	-	-	39,703	-	56,238	-	-	-	-	2066
-	-	-	76,384	-1,532	-	-	33,931	-	43,985	-	-	-	-	2067
-	-	-	60,695	-1,633	-	-	28,551	-	33,777	-	-	-	-	2068
-	-	-	47,351	-1,720	-	-	23,639	-	25,433	-	-	-	-	2069
-	-	-	36,203	-1,797	-	-	19,246	-	18,753	-	-	-	-	2070
-	-	-	27,057	-1,864	-	-	15,399	-	13,523	-	-	-	-	2071
-	-	-	19,699	-1,925	-	-	12,101	-	9,524	-	-	-	-	2072
-	-	-	13,898	-1,981	-	-	9,335	-	6,543	-	-	-	-	2073
-	-	-	9,413	-2,032	-	-	7,066	-	4,379	-	-	-	-	2074
-	-	-	6,014	-2,080	-	-	5,245	-	2,849	-	-	-	-	2075
-	-	-	3,487	-2,127	-	-	3,814	-	1,799	-	-	-	-	2076
-	-	-	1,646	-2,171	-	-	2,715	-	1,102	-	-	-	-	2077
-	-	-	326	-2,216	-	-	1,890	-	651	-	-	-	-	2078
-	-	-	-602	-2,260	-	-	1,286	-	371	-	-	-	-	2079
-	-	-	-1,250	-2,304	-	-	851	-	202	-	-	-	-	2080
-	-	-	-1,697	-2,348	-	-	547	-	104	-	-	-	-	2081
-	-	-	-2,001	-2,393	-	-	341	-	51	-	-	-	-	2082
-	-	-	-2,208	-2,438	-	-	206	-	24	-	-	-	-	2083
-	-	-	-2,354	-2,485	-	-	121	-	10	-	-	-	-	2084
-	-	-	-2,461	-2,532	-	-	68	-	3	-	-	-	-	2085
-	-	-	-2,543	-2,580	-	-	36	-	1	-	-	-	-	2086
-	-	-	-2,610	-2,628	-	-	18	-	0	-	-	-	-	2087
-	-	-	-2,669	-2,678	-	-	9	-	-	-	-	-	-	2088
-	-	-	-2,725	-2,729	-	-	4	-	-	-	-	-	-	2089
-	-	-	-2,779	-2,780	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2090
-	-	-	-2,832	-2,833	-	-	0	-	-	-	-	-	-	2091
-	-	-	-2,886	-2,886	-	-	0	-	-	-	-	-	-	2092
-	-	-	-2,941	-2,941	-	-	0	-	-	-	-	-	-	2093
-	-	-	-2,996	-2,996	-	-	0	-	-	-	-	-	-	2094
-	-	-	-3,053	-3,053	-	-	0	-	-	-	-	-	-	2095
-	-	-	-3,110	-3,110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2096

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ותיקים													
לוח 3 - פירוט סיוע ממשלתי ישיר עתידי צפוי, דמי גמולים, תגמולים וההון הצבור המושקע באג"ח מיועדות													
			תשלומי הקרן							גביית דמי גמולים			
-	-	-	-3,169	-3,169	-	-	-	-	-	-	-	-	2097
-	-	-	-3,229	-3,229	-	-	-	-	-	-	-	-	2098
-	-	-	-3,290	-3,290	-	-	-	-	-	-	-	-	2099
-	-	-	-3,352	-3,352	-	-	-	-	-	-	-	-	2100

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים										
לוח 1 - נתונים עיקריים רק סובסידיה ממשלתית מאג"ח מיועדות ומנכסים מובטחים קיימים										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'ערד ישן'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2023	11,579	24,349	1.26%	2.30%	19,001	-	268,863	-	564,805	833,668
2024	10,772	32,685	1.23%	2.28%	18,882	-	268,863	-	571,036	839,899
2025	9,958	28,935	0.92%	2.05%	16,960	-	253,417	-	581,434	836,868
2026	9,179	30,794	1.24%	2.18%	17,991	-	232,162	17,380	581,684	831,227
2027	8,443	33,865	1.56%	2.26%	18,501	-	190,757	56,939	576,611	824,307
2028	7,790	37,766	1.73%	2.30%	18,651	-	164,733	79,755	568,494	812,982
2029	7,069	38,309	1.76%	2.24%	17,848	-	147,809	97,451	554,330	799,590
2030	6,127	40,553	1.79%	2.19%	17,153	-	100,633	135,097	546,588	782,318
2031	5,279	43,995	1.81%	2.06%	15,727	-	80,395	148,630	530,303	759,328
2032	4,391	48,752	1.84%	2.03%	14,999	-	63,456	158,307	508,202	729,966
2033	3,456	50,341	1.86%	1.97%	13,906	-	36,823	173,927	486,237	696,987
2034	2,688	52,640	1.88%	1.92%	12,915	-	26,459	177,671	455,820	659,951
2035	2,094	54,412	1.89%	1.89%	11,952	-	-	187,693	431,893	619,585
2036	1,597	56,113	1.91%	1.82%	10,758	-	-	174,603	401,224	575,826
2037	1,276	56,617	1.93%	1.83%	10,049	-	-	165,543	364,992	530,536
2038	878	57,580	1.94%	1.85%	9,282	-	-	146,769	336,346	483,115
2039	584	58,222	1.95%	1.86%	8,450	-	-	142,919	291,008	433,927
2040	404	58,558	1.96%	1.87%	7,582	-	-	116,730	266,625	383,355
2041	265	58,069	1.98%	1.89%	6,687	-	-	104,214	228,024	332,238
2042	155	57,881	1.99%	1.90%	5,765	-	-	96,025	184,251	280,276
2043	98	56,518	1.99%	1.91%	4,809	-	-	81,493	147,172	228,665
2044	62	54,781	1.99%	1.91%	3,848	-	-	80,108	97,686	177,793
2045	39	53,245	1.99%	1.92%	2,900	-	-	56,621	70,866	127,487
2046	22	51,605	1.99%	1.93%	1,959	-	-	59,537	18,326	77,863
2047	12	49,207	1.99%	1.96%	1,044	-	-	17,843	11,870	29,713
2048	7	47,998	1.99%	2.52%	144	-	-	-	-18,134	-18,134
2049	4	45,165	1.99%	1.81%	-735	-	-	-	-64,031	-64,031
2050	2	43,152	1.99%	1.85%	-1,584	-	-	-	-108,764	-108,764
2051	1	40,664	1.99%	1.87%	-2,408	-	-	-	-151,836	-151,836
2052	0	38,665	1.99%	1.87%	-3,206	-	-	-	-193,707	-193,707
2053	0	36,120	1.99%	1.88%	-3,973	-	-	-	-233,801	-233,801
2054	-	33,782	1.99%	1.88%	-4,710	-	-	-	-272,293	-272,293
2055	-	31,411	1.99%	1.88%	-5,417	-	-	-	-309,121	-309,121
2056	-	29,009	1.99%	1.88%	-6,092	-	-	-	-344,221	-344,221
2057	-	26,594	1.99%	1.88%	-6,734	-	-	-	-377,549	-377,549
2058										

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים										
לוח 1 - נתונים עיקריים רק סובסידיה ממשלתית מאג"ח מיועדות ומנכסים מובטחים קיימים										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'ערד ישן'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2059	-	24,190	1.99%	1.88%	-7,342	-	-	-	-409,081	-409,081
2060	-	21,816	1.99%	1.89%	-7,917	-	-	-	-438,814	-438,814
2061	-	19,496	1.99%	1.89%	-8,459	-	-	-	-466,769	-466,769
2062	-	17,254	1.99%	1.89%	-8,967	-	-	-	-492,990	-492,990
2063	-	15,108	1.99%	1.89%	-9,444	-	-	-	-517,541	-517,541
2064	-	13,078	1.99%	1.89%	-9,890	-	-	-	-540,508	-540,508
2065	-	11,183	1.99%	1.89%	-10,307	-	-	-	-561,998	-561,998
2066	-	9,437	1.99%	1.89%	-10,697	-	-	-	-582,132	-582,132
2067	-	7,854	1.99%	1.89%	-11,064	-	-	-	-601,050	-601,050
2068	-	6,442	1.99%	1.89%	-11,408	-	-	-	-618,901	-618,901
2069	-	5,203	1.99%	1.89%	-11,735	-	-	-	-635,838	-635,838
2070	-	4,134	1.99%	1.89%	-12,045	-	-	-	-652,017	-652,017
2071	-	3,230	1.99%	1.89%	-12,343	-	-	-	-667,590	-667,590
2072	-	2,481	1.99%	1.89%	-12,630	-	-	-	-682,700	-682,700
2073	-	1,870	1.99%	1.89%	-12,910	-	-	-	-697,480	-697,480
2074	-	1,382	1.99%	1.89%	-13,185	-	-	-	-712,047	-712,047
2075	-	1,001	1.99%	1.89%	-13,456	-	-	-	-726,505	-726,505
2076	-	709	1.99%	1.89%	-13,727	-	-	-	-740,941	-740,941
2077	-	491	1.99%	1.89%	-13,997	-	-	-	-755,429	-755,429
2078	-	331	1.99%	1.89%	-14,269	-	-	-	-770,029	-770,029
2079	-	218	1.99%	1.89%	-14,544	-	-	-	-784,791	-784,791
2080	-	139	1.99%	1.89%	-14,822	-	-	-	-799,751	-799,751
2081	-	86	1.99%	1.89%	-15,104	-	-	-	-814,941	-814,941
2082	-	51	1.99%	1.89%	-15,391	-	-	-	-830,383	-830,383
2083	-	29	1.99%	1.89%	-15,682	-	-	-	-846,094	-846,094
2084	-	16	1.99%	1.89%	-15,979	-	-	-	-862,089	-862,089
2085	-	8	1.99%	1.89%	-16,281	-	-	-	-878,378	-878,378
2086	-	4	1.99%	1.89%	-16,588	-	-	-	-894,970	-894,970
2087	-	2	1.99%	1.89%	-16,902	-	-	-	-911,874	-911,874
2088	-	1	1.99%	1.89%	-17,221	-	-	-	-929,095	-929,095
2089	-	0	1.99%	1.89%	-17,546	-	-	-	-946,641	-946,641
2090	-	0	1.99%	1.89%	-17,877	-	-	-	-964,519	-964,519
2091	-	0	1.99%	1.89%	-18,215	-	-	-	-982,734	-982,734
2092	-	-	1.99%	1.89%	-18,559	-	-	-	-1,001,293	-1,001,293
2093	-	-	1.99%	1.89%	-18,909	-	-	-	-1,020,202	-1,020,202
2094	-	-	1.99%	1.89%	-19,267	-	-	-	-1,039,469	-1,039,469
2095	-	-	1.99%	1.89%	-19,630	-	-	-	-1,059,099	-1,059,099

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים										
לוח 1 - נתונים עיקריים רק סובסידיה ממשלתית מאג"ח מיועדות ומנכסים מובטחים קיימים										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'ערד ישן'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2096	-	-	1.99%	1.89%	-20,001	-	-	-	-1,079,100	-1,079,100
2097	-	-	1.99%	1.89%	-20,379	-	-	-	-1,099,479	-1,099,479
2098	-	-	1.99%	1.89%	-20,764	-	-	-	-1,120,243	-1,120,243
2099	-	-	1.99%	1.89%	-21,156	-	-	-	-1,141,399	-1,141,399
2100	-	-	1.99%	1.89%	-21,555	-	-	-	-1,162,954	-1,162,954
2101	-	-	1.99%	1.89%	-21,962	-	-	-	-1,184,917	-1,184,917
2102	-	-	1.99%	1.89%	-22,377	-	-	-	-1,207,294	-1,207,294

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים										
לוח 1 - נתונים עיקריים כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר ורכישה עתידית של אג"ח מיועדות										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'ערד ישן'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2023						-	268,863	-	564,805	833,668
2024	11,579	24,349	1.26%	2.30%	19,001	-	268,863	-	571,036	839,899
2025	10,772	32,685	1.23%	2.28%	18,882	-	268,863	-	568,005	836,868
2026	9,958	28,935	0.92%	2.05%	16,960	-	253,417	-	581,434	834,851
2027	9,179	30,794	1.24%	2.21%	18,232	-	232,162	17,437	581,869	831,468
2028	8,443	33,865	1.56%	2.45%	20,082	-	190,757	57,439	577,932	826,128
2029	7,790	37,766	1.73%	2.58%	20,949	-	164,733	80,928	571,440	817,100
2030	7,069	38,309	1.76%	2.62%	20,976	-	147,809	99,097	559,931	806,836
2031	6,127	40,553	1.79%	2.65%	20,943	-	100,633	138,305	554,416	793,354
2032	5,279	43,995	1.81%	2.67%	20,692	-	80,395	153,320	541,614	775,330
2033	4,391	48,752	1.84%	2.70%	20,327	-	63,456	163,999	523,839	751,295
2034	3,456	50,341	1.86%	2.73%	19,839	-	36,823	181,984	505,442	724,249
2035	2,688	52,640	1.88%	2.75%	19,239	-	26,459	186,900	480,177	693,536
2036	2,094	54,412	1.89%	2.78%	18,550	-	-	199,624	460,145	659,769
2037	1,597	56,113	1.91%	2.78%	17,602	-	-	188,602	434,253	622,855
2038	1,276	56,617	1.93%	2.80%	16,660	-	-	180,500	403,675	584,175
2039	878	57,580	1.94%	2.81%	15,612	-	-	164,681	378,404	543,084
2040	584	58,222	1.95%	2.83%	14,561	-	-	162,233	337,774	500,007
2041	404	58,558	1.96%	2.90%	13,673	-	-	138,333	317,194	455,527
2042	265	58,069	1.98%	2.85%	12,150	-	-	124,635	285,238	409,873
2043	155	57,881	1.99%	2.87%	10,922	-	-	120,495	242,573	363,068
2044	98	56,518	1.99%	2.93%	9,808	-	-	99,617	216,838	316,455
2045	62	54,781	1.99%	2.93%	8,472	-	-	96,422	173,787	270,208
2046	39	53,245	1.99%	3.08%	7,505	-	-	68,828	155,679	224,507
2047	22	51,605	1.99%	3.00%	5,953	-	-	69,967	108,910	178,877
2048	12	49,207	1.99%	2.96%	4,573	-	-	49,522	84,734	134,256
2049	7	47,998	1.99%	3.33%	3,676	-	-	52,072	37,868	89,940
2050	4	45,165	1.99%	4.36%	2,937	-	-	47,716	-	47,716
2051	2	43,152	1.99%	5.40%	1,410	-	-	5,977	-	5,977
2052	1	40,664	1.99%	1.53%	-219	-	-	-	-34,906	-34,906
2053	0	38,665	1.99%	1.84%	-998	-	-	-	-74,569	-74,569
2054	0	36,120	1.99%	1.86%	-1,723	-	-	-	-112,412	-112,412
2055	-	33,782	1.99%	1.87%	-2,418	-	-	-	-148,612	-148,612
2056	-	31,411	1.99%	1.88%	-3,081	-	-	-	-183,104	-183,104
2057	-	29,009	1.99%	1.88%	-3,712	-	-	-	-215,824	-215,824
2058	-	26,594	1.99%	1.88%	-4,309	-	-	-	-246,728	-246,728

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים										
לוח 1 - נתונים עיקריים כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר ורכישה עתידית של אג"ח מיועדות										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'ערד ישן'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2059	-	24,190	1.99%	1.88%	-4,872	-	-	-	-275,789	-275,789
2060	-	21,816	1.99%	1.88%	-5,400	-	-	-	-303,005	-303,005
2061	-	19,496	1.99%	1.88%	-5,894	-	-	-	-328,395	-328,395
2062	-	17,254	1.99%	1.89%	-6,354	-	-	-	-352,003	-352,003
2063	-	15,108	1.99%	1.89%	-6,781	-	-	-	-373,891	-373,891
2064	-	13,078	1.99%	1.89%	-7,177	-	-	-	-394,146	-394,146
2065	-	11,183	1.99%	1.89%	-7,543	-	-	-	-412,871	-412,871
2066	-	9,437	1.99%	1.89%	-7,881	-	-	-	-430,190	-430,190
2067	-	7,854	1.99%	1.89%	-8,194	-	-	-	-446,238	-446,238
2068	-	6,442	1.99%	1.89%	-8,485	-	-	-	-461,165	-461,165
2069	-	5,203	1.99%	1.89%	-8,756	-	-	-	-475,124	-475,124
2070	-	4,134	1.99%	1.89%	-9,010	-	-	-	-488,267	-488,267
2071	-	3,230	1.99%	1.89%	-9,250	-	-	-	-500,748	-500,748
2072	-	2,481	1.99%	1.89%	-9,479	-	-	-	-512,708	-512,708
2073	-	1,870	1.99%	1.89%	-9,699	-	-	-	-524,277	-524,277
2074	-	1,382	1.99%	1.89%	-9,914	-	-	-	-535,573	-535,573
2075	-	1,001	1.99%	1.89%	-10,123	-	-	-	-546,698	-546,698
2076	-	709	1.99%	1.89%	-10,331	-	-	-	-557,738	-557,738
2077	-	491	1.99%	1.89%	-10,537	-	-	-	-568,766	-568,766
2078	-	331	1.99%	1.89%	-10,744	-	-	-	-579,841	-579,841
2079	-	218	1.99%	1.89%	-10,952	-	-	-	-591,011	-591,011
2080	-	139	1.99%	1.89%	-11,163	-	-	-	-602,312	-602,312
2081	-	86	1.99%	1.89%	-11,375	-	-	-	-613,774	-613,774
2082	-	51	1.99%	1.89%	-11,592	-	-	-	-625,416	-625,416
2083	-	29	1.99%	1.89%	-11,811	-	-	-	-637,257	-637,257
2084	-	16	1.99%	1.89%	-12,035	-	-	-	-649,307	-649,307
2085	-	8	1.99%	1.89%	-12,262	-	-	-	-661,578	-661,578
2086	-	4	1.99%	1.89%	-12,494	-	-	-	-674,076	-674,076
2087	-	2	1.99%	1.89%	-12,730	-	-	-	-686,808	-686,808
2088	-	1	1.99%	1.89%	-12,970	-	-	-	-699,779	-699,779
2089	-	0	1.99%	1.89%	-13,215	-	-	-	-712,995	-712,995
2090	-	0	1.99%	1.89%	-13,465	-	-	-	-726,460	-726,460
2091	-	0	1.99%	1.89%	-13,719	-	-	-	-740,179	-740,179
2092	-	-	1.99%	1.89%	-13,978	-	-	-	-754,158	-754,158
2093	-	-	1.99%	1.89%	-14,242	-	-	-	-768,400	-768,400
2094	-	-	1.99%	1.89%	-14,511	-	-	-	-782,911	-782,911
2095	-	-	1.99%	1.89%	-14,785	-	-	-	-797,697	-797,697

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים										
לוח 1 - נתונים עיקריים כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר ורכישה עתידית של אג"ח מיועדות										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'ערד ישן'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2096	-	-	1.99%	1.89%	-15,065	-	-	-	-812,761	-812,761
2097	-	-	1.99%	1.89%	-15,349	-	-	-	-828,110	-828,110
2098	-	-	1.99%	1.89%	-15,639	-	-	-	-843,749	-843,749
2099	-	-	1.99%	1.89%	-15,934	-	-	-	-859,683	-859,683
2100	-	-	1.99%	1.89%	-16,235	-	-	-	-875,918	-875,918
2101	-	-	1.99%	1.89%	-16,542	-	-	-	-892,460	-892,460
2102	-	-	1.99%	1.89%	-16,854	-	-	-	-909,314	-909,314

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים										
לוח 1 - נתונים עיקריים כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'ערד ישן'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2023						-	268,863	-	564,805	833,668
2024	11,579	24,349	1.26%	2.30%	19,001	-	268,863	-	571,036	839,899
2025	10,772	32,685	1.23%	2.28%	18,882	-	268,863	-	568,005	836,868
2026	9,958	28,935	0.92%	2.05%	16,960	-	253,417	-	581,434	834,851
2027	9,179	30,794	1.24%	2.21%	18,232	-	232,162	17,437	581,869	831,468
2028	8,443	33,865	1.56%	2.45%	20,082	-	190,757	57,439	577,932	826,128
2029	7,790	37,766	1.73%	2.58%	20,949	-	164,733	80,928	571,440	817,100
2030	7,069	38,309	1.76%	2.62%	20,976	-	147,809	99,097	559,931	806,836
2031	6,127	40,553	1.79%	2.65%	20,943	-	100,633	138,305	554,416	793,354
2032	5,279	43,995	1.81%	2.67%	20,692	-	80,395	153,320	541,614	775,330
2033	4,391	48,752	1.84%	2.70%	20,327	-	63,456	163,999	523,839	751,295
2034	3,456	50,341	1.86%	2.73%	19,839	-	36,823	181,984	505,442	724,249
2035	2,688	52,640	1.88%	2.75%	19,239	-	26,459	186,900	480,177	693,536
2036	2,094	54,412	1.89%	2.78%	18,550	-	-	199,624	460,145	659,769
2037	1,597	56,113	1.91%	2.78%	17,602	-	-	188,602	434,253	622,855
2038	1,276	56,617	1.93%	2.80%	16,660	-	-	180,500	403,675	584,175
2039	878	57,580	1.94%	2.81%	15,612	-	-	164,681	378,404	543,084
2040	584	58,222	1.95%	2.83%	14,561	-	-	162,233	337,774	500,007
2041	404	58,558	1.96%	2.90%	13,673	-	-	138,333	317,194	455,527
2042	265	58,069	1.98%	2.85%	12,150	-	-	124,635	285,238	409,873
2043	155	57,881	1.99%	2.87%	10,922	-	-	120,495	242,573	363,068
2044	98	56,518	1.99%	2.93%	9,808	-	-	99,617	216,838	316,455
2045	62	54,781	1.99%	2.93%	8,472	-	-	96,422	173,787	270,208
2046	39	53,245	1.99%	3.08%	7,505	-	-	68,828	155,679	224,507
2047	22	51,605	1.99%	3.00%	5,953	-	-	69,967	108,910	178,877
2048	12	49,207	1.99%	2.96%	4,573	-	-	49,522	84,734	134,256
2049	7	47,998	1.99%	3.33%	3,676	-	-	52,072	37,868	89,940
2050	4	45,165	1.99%	4.36%	2,937	-	-	47,716	-	47,716
2051	2	43,152	1.99%	5.40%	1,410	-	-	5,977	-	5,977
2052	1	40,664	1.99%	1.53%	-219	-	-	-	-34,906	-34,906
2053	0	38,665	1.99%	1.84%	-998	-	-	-	-74,569	-74,569
2054	0	36,120	1.99%	1.86%	-1,723	-	-	-	-112,412	-112,412
2055	-	33,782	1.99%	1.87%	-2,418	-	-	-	-148,612	-148,612
2056	-	31,411	1.99%	1.88%	-3,081	-	-	-	-183,104	-183,104
2057	-	29,009	1.99%	1.88%	-3,712	-	-	-	-215,824	-215,824
2058	-	26,594	1.99%	1.88%	-4,309	-	-	-	-246,728	-246,728

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים										
לוח 1 - נתונים עיקריים כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'ערד ישן'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2059	-	24,190	1.99%	1.88%	-4,872	-	-	-	-275,789	-275,789
2060	-	21,816	1.99%	1.88%	-5,400	-	-	-	-303,005	-303,005
2061	-	19,496	1.99%	1.88%	-5,894	-	-	-	-328,395	-328,395
2062	-	17,254	1.99%	1.89%	-6,354	-	-	-	-352,003	-352,003
2063	-	15,108	1.99%	1.89%	-6,781	-	-	-	-373,891	-373,891
2064	-	13,078	1.99%	1.89%	-7,177	-	-	-	-394,146	-394,146
2065	-	11,183	1.99%	1.89%	-7,543	-	-	-	-412,871	-412,871
2066	-	9,437	1.99%	1.89%	-7,881	-	-	-	-430,190	-430,190
2067	-	7,854	1.99%	1.89%	-8,194	-	-	-	-446,238	-446,238
2068	-	6,442	1.99%	1.89%	-8,485	-	-	-	-461,165	-461,165
2069	-	5,203	1.99%	1.89%	-8,756	-	-	-	-475,124	-475,124
2070	-	4,134	1.99%	1.89%	-9,010	-	-	-	-488,267	-488,267
2071	-	3,230	1.99%	1.89%	-9,250	-	-	-	-500,748	-500,748
2072	-	2,481	1.99%	1.89%	-9,479	-	-	-	-512,708	-512,708
2073	-	1,870	1.99%	1.89%	-9,699	-	-	-	-524,277	-524,277
2074	-	1,382	1.99%	1.89%	-9,914	-	-	-	-535,573	-535,573
2075	-	1,001	1.99%	1.89%	-10,123	-	-	-	-546,698	-546,698
2076	-	709	1.99%	1.89%	-10,331	-	-	-	-557,738	-557,738
2077	-	491	1.99%	1.89%	-10,537	-	-	-	-568,766	-568,766
2078	-	331	1.99%	1.89%	-10,744	-	-	-	-579,841	-579,841
2079	-	218	1.99%	1.89%	-10,952	-	-	-	-591,011	-591,011
2080	-	139	1.99%	1.89%	-11,163	-	-	-	-602,312	-602,312
2081	-	86	1.99%	1.89%	-11,375	-	-	-	-613,774	-613,774
2082	-	51	1.99%	1.89%	-11,592	-	-	-	-625,416	-625,416
2083	-	29	1.99%	1.89%	-11,811	-	-	-	-637,257	-637,257
2084	-	16	1.99%	1.89%	-12,035	-	-	-	-649,307	-649,307
2085	-	8	1.99%	1.89%	-12,262	-	-	-	-661,578	-661,578
2086	-	4	1.99%	1.89%	-12,494	-	-	-	-674,076	-674,076
2087	-	2	1.99%	1.89%	-12,730	-	-	-	-686,808	-686,808
2088	-	1	1.99%	1.89%	-12,970	-	-	-	-699,779	-699,779
2089	-	0	1.99%	1.89%	-13,215	-	-	-	-712,995	-712,995
2090	-	0	1.99%	1.89%	-13,465	-	-	-	-726,460	-726,460
2091	-	0	1.99%	1.89%	-13,719	-	-	-	-740,179	-740,179
2092	-	-	1.99%	1.89%	-13,978	-	-	-	-754,158	-754,158
2093	-	-	1.99%	1.89%	-14,242	-	-	-	-768,400	-768,400
2094	-	-	1.99%	1.89%	-14,511	-	-	-	-782,911	-782,911
2095	-	-	1.99%	1.89%	-14,785	-	-	-	-797,697	-797,697

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים										
לוח 1 - נתונים עיקריים כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'ערד ישן'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2096	-	-	1.99%	1.89%	-15,065	-	-	-	-812,761	-812,761
2097	-	-	1.99%	1.89%	-15,349	-	-	-	-828,110	-828,110
2098	-	-	1.99%	1.89%	-15,639	-	-	-	-843,749	-843,749
2099	-	-	1.99%	1.89%	-15,934	-	-	-	-859,683	-859,683
2100	-	-	1.99%	1.89%	-16,235	-	-	-	-875,918	-875,918
2101	-	-	1.99%	1.89%	-16,542	-	-	-	-892,460	-892,460
2102	-	-	1.99%	1.89%	-16,854	-	-	-	-909,314	-909,314

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים										
לוח 1 - נתונים עיקריים כל סיוע וסובסידיה ממשלתית										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'ערד ישן'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2023	11,579	24,349	1.26%	2.30%	19,001	-	268,863	-	564,805	833,668
2024	10,772	32,685	1.23%	2.75%	22,769	-	268,863	-	571,036	839,899
2025	9,958	28,935	0.92%	2.51%	20,874	-	253,417	-	571,892	840,754
2026	9,179	30,794	1.24%	2.70%	22,459	-	232,162	21,053	589,235	842,652
2027	8,443	33,865	1.56%	2.94%	24,425	-	190,757	62,361	590,280	843,495
2028	7,790	37,766	1.73%	3.07%	25,365	-	164,733	87,176	589,382	842,499
2029	7,069	38,309	1.76%	3.09%	25,445	-	147,809	106,065	585,978	837,888
2030	6,127	40,553	1.79%	3.12%	25,457	-	100,633	147,254	578,219	832,093
2031	5,279	43,995	1.81%	3.14%	25,264	-	80,395	163,643	575,238	823,124
2032	4,391	48,752	1.84%	3.17%	24,934	-	63,456	175,402	565,634	809,672
2033	3,456	50,341	1.86%	3.19%	24,477	-	36,823	195,086	551,386	790,245
2034	2,688	52,640	1.88%	3.21%	23,851	-	26,459	199,962	535,929	767,837
2035	2,094	54,412	1.89%	3.23%	23,101	-	-	215,480	515,315	741,736
2036	1,597	56,113	1.91%	3.24%	22,190	-	-	205,837	497,040	712,520
2037	1,276	56,617	1.93%	3.26%	21,240	-	-	199,182	474,357	680,194
2038	878	57,580	1.94%	3.27%	20,191	-	-	184,668	446,912	646,094
2039	584	58,222	1.95%	3.29%	19,100	-	-	182,940	424,915	609,583
2040	404	58,558	1.96%	3.31%	17,950	-	-	160,969	388,104	571,044
2041	265	58,069	1.98%	3.30%	16,568	-	-	148,600	369,871	530,840
2042	155	57,881	1.99%	3.32%	15,287	-	-	140,832	341,005	489,604
2043	98	56,518	1.99%	3.33%	13,947	-	-	123,027	306,332	447,164
2044	62	54,781	1.99%	3.35%	12,645	-	-	121,770	281,663	404,690
2045	39	53,245	1.99%	3.38%	11,357	-	-	97,760	240,847	362,617
2046	22	51,605	1.99%	3.34%	9,858	-	-	87,438	223,007	320,767
2047	12	49,207	1.99%	3.37%	8,566	-	-	80,806	191,605	279,043
2048	7	47,998	1.99%	3.47%	7,434	-	-	76,504	157,609	238,415
2049	4	45,165	1.99%	3.63%	6,356	-	-	80,444	121,352	197,857
2050	2	43,152	1.99%	3.91%	5,374	-	-	66,757	78,607	159,052
2051	1	40,664	1.99%	4.11%	4,149	-	-	70,195	54,518	121,276
2052	0	38,665	1.99%	4.10%	2,682	-	-	21,473	14,565	84,761
2053	0	36,120	1.99%	4.23%	1,300	-	-	13,958	27,305	48,778
2054	-	33,782	1.99%	-6.33%	186	-	-	-	-	13,958
2055	-	31,411	1.99%	1.83%	-646	-	-	-	-19,638	-19,638
2056	-	29,009	1.99%	1.86%	-1,230	-	-	-	-51,694	-51,694
2057	-	26,594	1.99%	1.87%	-1,780	-	-	-	-81,933	-81,933
2058	-					-	-	-	-110,308	-110,308

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים										
לוח 1 - נתונים עיקריים כל סיוע וסובסידיה ממשלתית										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'ערד ישן'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2059	-	24,190	1.99%	1.88%	-2,296	-	-	-	-136,793	-136,793
2060	-	21,816	1.99%	1.88%	-2,775	-	-	-	-161,384	-161,384
2061	-	19,496	1.99%	1.88%	-3,219	-	-	-	-184,099	-184,099
2062	-	17,254	1.99%	1.88%	-3,629	-	-	-	-204,982	-204,982
2063	-	15,108	1.99%	1.88%	-4,005	-	-	-	-224,094	-224,094
2064	-	13,078	1.99%	1.89%	-4,348	-	-	-	-241,520	-241,520
2065	-	11,183	1.99%	1.89%	-4,660	-	-	-	-257,363	-257,363
2066	-	9,437	1.99%	1.89%	-4,944	-	-	-	-271,744	-271,744
2067	-	7,854	1.99%	1.89%	-5,202	-	-	-	-284,801	-284,801
2068	-	6,442	1.99%	1.89%	-5,436	-	-	-	-296,679	-296,679
2069	-	5,203	1.99%	1.89%	-5,649	-	-	-	-307,531	-307,531
2070	-	4,134	1.99%	1.89%	-5,845	-	-	-	-317,510	-317,510
2071	-	3,230	1.99%	1.89%	-6,025	-	-	-	-326,766	-326,766
2072	-	2,481	1.99%	1.89%	-6,193	-	-	-	-335,440	-335,440
2073	-	1,870	1.99%	1.89%	-6,352	-	-	-	-343,661	-343,661
2074	-	1,382	1.99%	1.89%	-6,503	-	-	-	-351,546	-351,546
2075	-	1,001	1.99%	1.89%	-6,648	-	-	-	-359,196	-359,196
2076	-	709	1.99%	1.89%	-6,790	-	-	-	-366,695	-366,695
2077	-	491	1.99%	1.89%	-6,930	-	-	-	-374,115	-374,115
2078	-	331	1.99%	1.89%	-7,068	-	-	-	-381,515	-381,515
2079	-	218	1.99%	1.89%	-7,207	-	-	-	-388,939	-388,939
2080	-	139	1.99%	1.89%	-7,346	-	-	-	-396,424	-396,424
2081	-	86	1.99%	1.89%	-7,487	-	-	-	-403,997	-403,997
2082	-	51	1.99%	1.89%	-7,630	-	-	-	-411,678	-411,678
2083	-	29	1.99%	1.89%	-7,775	-	-	-	-419,482	-419,482
2084	-	16	1.99%	1.89%	-7,922	-	-	-	-427,420	-427,420
2085	-	8	1.99%	1.89%	-8,072	-	-	-	-435,500	-435,500
2086	-	4	1.99%	1.89%	-8,224	-	-	-	-443,729	-443,729
2087	-	2	1.99%	1.89%	-8,380	-	-	-	-452,111	-452,111
2088	-	1	1.99%	1.89%	-8,538	-	-	-	-460,650	-460,650
2089	-	0	1.99%	1.89%	-8,699	-	-	-	-469,350	-469,350
2090	-	0	1.99%	1.89%	-8,864	-	-	-	-478,213	-478,213
2091	-	0	1.99%	1.89%	-9,031	-	-	-	-487,244	-487,244
2092	-	-	1.99%	1.89%	-9,202	-	-	-	-496,446	-496,446
2093	-	-	1.99%	1.89%	-9,375	-	-	-	-505,822	-505,822
2094	-	-	1.99%	1.89%	-9,552	-	-	-	-515,374	-515,374
2095	-	-	1.99%	1.89%	-9,733	-	-	-	-525,107	-525,107

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים										
לוח 1 - נתונים עיקריים כל סיוע וסובסידיה ממשלתי										
שנה קלנדרית	גביית דמי גמולים נטו	תשלומי הקרן נטו	הנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון	שיעור תשואת הקרן הצפויה	סך תשואת הקרן	אג"ח מסוג 'ערד ישן'	אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	השקעות אחרות	סה"כ
2096	-	-	1.99%	1.89%	-9,917	-	-	-	-535,023	-535,023
2097	-	-	1.99%	1.89%	-10,104	-	-	-	-545,127	-545,127
2098	-	-	1.99%	1.89%	-10,295	-	-	-	-555,422	-555,422
2099	-	-	1.99%	1.89%	-10,489	-	-	-	-565,911	-565,911
2100	-	-	1.99%	1.89%	-10,687	-	-	-	-576,599	-576,599
2101	-	-	1.99%	1.89%	-10,889	-	-	-	-587,488	-587,488
2102	-	-	1.99%	1.89%	-11,095	-	-	-	-598,582	-598,582

סך תשואת הקרן ושיעור תשואת הקרן הצפויה כוללים את הדמי ניהול מהשקעות ואת התשואה הנובעת מסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים						
לוח 2 - פירוט התשואות השוטפות						
רק סובסידיה ממשלתית מאג"ח מיועדות ומנכסים מובטחים קיימים						
שנה קלנדרית	על הכנסות הקרן בניכוי תשלומי הקרן	על אג"ח מסוג 'ערד ישן'	על אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	על השקעות אחרות	דמי ניהול מהשקעות
2024	-161	-	12,784	-	7,271	-894
2025	-269	-	12,784	-	7,258	-891
2026	-174	-	12,619	-	5,390	-876
2027	-267	-	11,607	84	7,431	-864
2028	-396	-	9,688	711	9,350	-852
2029	-519	-	8,484	1,158	10,365	-837
2030	-549	-	7,249	1,591	10,378	-820
2031	-615	-	6,256	1,947	10,366	-801
2032	-702	-	4,224	2,570	10,412	-778
2033	-816	-	3,478	2,760	10,327	-749
2034	-873	-	2,320	3,073	10,103	-717
2035	-938	-	1,534	3,247	9,753	-681
2036	-991	-	899	3,358	9,327	-642
2037	-1,041	-	-	3,425	8,973	-600
2038	-1,066	-	-	3,217	8,453	-555
2039	-1,100	-	-	2,968	7,923	-509
2040	-1,125	-	-	2,745	7,290	-460
2041	-1,142	-	-	2,652	6,483	-411
2042	-1,142	-	-	2,200	5,989	-360
2043	-1,147	-	-	1,899	5,322	-308
2044	-1,124	-	-	1,794	4,396	-256
2045	-1,090	-	-	1,573	3,570	-205
2046	-1,060	-	-	1,544	2,570	-155
2047	-1,027	-	-	1,143	1,948	-105
2048	-979	-	-	549	1,530	-56
2049	-955	-	-	168	939	-8
2050	-899	-	-	-	124	39
2051	-859	-	-	-	-810	85
2052	-809	-	-	-	-1,727	129
2053	-770	-	-	-	-2,608	171
2054	-719	-	-	-	-3,467	212
2055	-672	-	-	-	-4,290	251
2056	-625	-	-	-	-5,081	289
2057	-577	-	-	-	-5,840	325
2058	-529	-	-	-	-6,564	359
2059	-481	-	-	-	-7,253	392
2060	-434	-	-	-	-7,906	423
2061	-388	-	-	-	-8,522	452
2062	-343	-	-	-	-9,103	479
2063	-301	-	-	-	-9,647	504
2064	-260	-	-	-	-10,157	528
2065	-223	-	-	-	-10,634	550
2066	-188	-	-	-	-11,081	571
2067	-156	-	-	-	-11,498	591
2068	-128	-	-	-	-11,889	609
2069	-104	-	-	-	-12,258	626
2070	-82	-	-	-	-12,606	643
2071	-64	-	-	-	-12,937	659
2072	-49	-	-	-	-13,255	674
2073	-37	-	-	-	-13,562	689

התשואות כוללות את הסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים						
לוח 2 - פירוט התשואות השוטפות						
רק סובסידיה ממשלתית מאג"ח מיועדות ומנכסים מובטחים קיימים						
704	-13,861	-	-	-	-28	2074
718	-14,155	-	-	-	-20	2075
733	-14,445	-	-	-	-14	2076
747	-14,735	-	-	-	-10	2077
762	-15,025	-	-	-	-7	2078
776	-15,316	-	-	-	-4	2079
791	-15,611	-	-	-	-3	2080
806	-15,909	-	-	-	-2	2081
822	-16,211	-	-	-	-1	2082
837	-16,519	-	-	-	-1	2083
853	-16,831	-	-	-	-0	2084
869	-17,150	-	-	-	-0	2085
886	-17,474	-	-	-	-0	2086
902	-17,804	-	-	-	-0	2087
919	-18,140	-	-	-	-0	2088
937	-18,483	-	-	-	-0	2089
954	-18,832	-	-	-	-0	2090
972	-19,187	-	-	-	-0	2091
991	-19,550	-	-	-	-	2092
1,009	-19,919	-	-	-	-	2093
1,029	-20,295	-	-	-	-	2094
1,048	-20,678	-	-	-	-	2095
1,068	-21,069	-	-	-	-	2096
1,088	-21,467	-	-	-	-	2097
1,108	-21,872	-	-	-	-	2098
1,129	-22,285	-	-	-	-	2099
1,151	-22,706	-	-	-	-	2100
1,172	-23,135	-	-	-	-	2101

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים						
לוח 2 - פירוט התשואות השוטפות						
כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר ורכישה עתידית של אג"ח מיועדות						
שנה קלנדרית	על הכנסות הקרן בניכוי תשלומי הקרן	על אג"ח מסוג 'ערד ישן'	על אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	על השקעות אחרות	דמי ניהול מהשקעות
2024	-161	-	12,784	-	7,271	-894
2025	-269	-	12,784	-	7,258	-891
2026	-174	-	12,619	-	5,390	-876
2027	-267	-	11,607	326	7,432	-865
2028	-396	-	9,688	2,289	9,361	-860
2029	-519	-	8,484	3,433	10,398	-849
2030	-549	-	7,249	4,665	10,448	-836
2031	-615	-	6,256	5,635	10,485	-819
2032	-702	-	4,224	7,393	10,580	-803
2033	-816	-	3,478	7,884	10,564	-783
2034	-873	-	2,320	8,734	10,416	-758
2035	-938	-	1,534	9,219	10,151	-727
2036	-991	-	899	9,508	9,824	-691
2037	-1,041	-	-	9,749	9,551	-657
2038	-1,066	-	-	9,218	9,129	-621
2039	-1,100	-	-	8,599	8,693	-580
2040	-1,125	-	-	8,077	8,144	-535
2041	-1,142	-	-	7,870	7,433	-488
2042	-1,142	-	-	6,683	7,051	-443
2043	-1,147	-	-	6,032	6,436	-399
2044	-1,124	-	-	5,617	5,667	-351
2045	-1,090	-	-	4,848	5,016	-302
2046	-1,060	-	-	4,668	4,150	-253
2047	-1,027	-	-	3,527	3,658	-206
2048	-979	-	-	2,651	3,066	-164
2049	-955	-	-	2,550	2,201	-120
2050	-899	-	-	2,668	1,243	-75
2051	-859	-	-	1,441	859	-30
2052	-809	-	-	36	542	13
2053	-770	-	-	-	-282	53
2054	-719	-	-	-	-1,097	92
2055	-672	-	-	-	-1,875	129
2056	-625	-	-	-	-2,621	164
2057	-577	-	-	-	-3,333	198
2058	-529	-	-	-	-4,010	230
2059	-481	-	-	-	-4,651	260
2060	-434	-	-	-	-5,254	288
2061	-388	-	-	-	-5,821	315
2062	-343	-	-	-	-6,350	339
2063	-301	-	-	-	-6,843	362
2064	-260	-	-	-	-7,300	383
2065	-223	-	-	-	-7,723	403
2066	-188	-	-	-	-8,114	421
2067	-156	-	-	-	-8,475	437
2068	-128	-	-	-	-8,810	453
2069	-104	-	-	-	-9,120	467
2070	-82	-	-	-	-9,409	481
2071	-64	-	-	-	-9,680	494
2072	-49	-	-	-	-9,936	506
2073	-37	-	-	-	-10,180	518

התשואות כוללות את הסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים						
לוח 2 - פירוט התשואות השוטפות						
כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר ורכישה עתידית של אג"ח מיועדות						
529	-10,415	-	-	-	-28	2074
540	-10,644	-	-	-	-20	2075
552	-10,868	-	-	-	-14	2076
563	-11,090	-	-	-	-10	2077
574	-11,311	-	-	-	-7	2078
585	-11,533	-	-	-	-4	2079
596	-11,756	-	-	-	-3	2080
607	-11,981	-	-	-	-2	2081
619	-12,209	-	-	-	-1	2082
631	-12,441	-	-	-	-1	2083
642	-12,677	-	-	-	-0	2084
655	-12,917	-	-	-	-0	2085
667	-13,161	-	-	-	-0	2086
680	-13,410	-	-	-	-0	2087
692	-13,663	-	-	-	-0	2088
705	-13,921	-	-	-	-0	2089
719	-14,184	-	-	-	-0	2090
732	-14,452	-	-	-	-0	2091
746	-14,725	-	-	-	-	2092
760	-15,003	-	-	-	-	2093
775	-15,286	-	-	-	-	2094
789	-15,575	-	-	-	-	2095
804	-15,869	-	-	-	-	2096
819	-16,168	-	-	-	-	2097
835	-16,474	-	-	-	-	2098
851	-16,785	-	-	-	-	2099
867	-17,102	-	-	-	-	2100
883	-17,425	-	-	-	-	2101

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים						
לוח 2 - פירוט התשואות השוטפות						
כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר						
שנה קלנדרית	על הכנסות הקרן בניכוי תשלומי הקרן	על אג"ח מסוג 'ערד ישן'	על אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	על השקעות אחרות	דמי ניהול מהשקעות
2024	-161	-	12,784	-	7,271	-894
2025	-269	-	12,784	-	7,258	-891
2026	-174	-	12,619	-	5,390	-876
2027	-267	-	11,607	326	7,432	-865
2028	-396	-	9,688	2,289	9,361	-860
2029	-519	-	8,484	3,433	10,398	-849
2030	-549	-	7,249	4,665	10,448	-836
2031	-615	-	6,256	5,635	10,485	-819
2032	-702	-	4,224	7,393	10,580	-803
2033	-816	-	3,478	7,884	10,564	-783
2034	-873	-	2,320	8,734	10,416	-758
2035	-938	-	1,534	9,219	10,151	-727
2036	-991	-	899	9,508	9,824	-691
2037	-1,041	-	-	9,749	9,551	-657
2038	-1,066	-	-	9,218	9,129	-621
2039	-1,100	-	-	8,599	8,693	-580
2040	-1,125	-	-	8,077	8,144	-535
2041	-1,142	-	-	7,870	7,433	-488
2042	-1,142	-	-	6,683	7,051	-443
2043	-1,147	-	-	6,032	6,436	-399
2044	-1,124	-	-	5,617	5,667	-351
2045	-1,090	-	-	4,848	5,016	-302
2046	-1,060	-	-	4,668	4,150	-253
2047	-1,027	-	-	3,527	3,658	-206
2048	-979	-	-	2,651	3,066	-164
2049	-955	-	-	2,550	2,201	-120
2050	-899	-	-	2,668	1,243	-75
2051	-859	-	-	1,441	859	-30
2052	-809	-	-	36	542	13
2053	-770	-	-	-	-282	53
2054	-719	-	-	-	-1,097	92
2055	-672	-	-	-	-1,875	129
2056	-625	-	-	-	-2,621	164
2057	-577	-	-	-	-3,333	198
2058	-529	-	-	-	-4,010	230
2059	-481	-	-	-	-4,651	260
2060	-434	-	-	-	-5,254	288
2061	-388	-	-	-	-5,821	315
2062	-343	-	-	-	-6,350	339
2063	-301	-	-	-	-6,843	362
2064	-260	-	-	-	-7,300	383
2065	-223	-	-	-	-7,723	403
2066	-188	-	-	-	-8,114	421
2067	-156	-	-	-	-8,475	437
2068	-128	-	-	-	-8,810	453
2069	-104	-	-	-	-9,120	467
2070	-82	-	-	-	-9,409	481
2071	-64	-	-	-	-9,680	494
2072	-49	-	-	-	-9,936	506
2073	-37	-	-	-	-10,180	518

התשואות כוללות את הסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים						
לוח 2 - פירוט התשואות השוטפות						
כל סיוע וסובסידיה ממשלתי חוץ מסיוע ישיר						
529	-10,415	-	-	-	-28	2074
540	-10,644	-	-	-	-20	2075
552	-10,868	-	-	-	-14	2076
563	-11,090	-	-	-	-10	2077
574	-11,311	-	-	-	-7	2078
585	-11,533	-	-	-	-4	2079
596	-11,756	-	-	-	-3	2080
607	-11,981	-	-	-	-2	2081
619	-12,209	-	-	-	-1	2082
631	-12,441	-	-	-	-1	2083
642	-12,677	-	-	-	-0	2084
655	-12,917	-	-	-	-0	2085
667	-13,161	-	-	-	-0	2086
680	-13,410	-	-	-	-0	2087
692	-13,663	-	-	-	-0	2088
705	-13,921	-	-	-	-0	2089
719	-14,184	-	-	-	-0	2090
732	-14,452	-	-	-	-0	2091
746	-14,725	-	-	-	-	2092
760	-15,003	-	-	-	-	2093
775	-15,286	-	-	-	-	2094
789	-15,575	-	-	-	-	2095
804	-15,869	-	-	-	-	2096
819	-16,168	-	-	-	-	2097
835	-16,474	-	-	-	-	2098
851	-16,785	-	-	-	-	2099
867	-17,102	-	-	-	-	2100
883	-17,425	-	-	-	-	2101

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים						
לוח 2 - פירוט התשואות השוטפות						
כל סיוע וסובסידיה ממשלתי						
שנה קלנדרית	על הכנסות הקרן בניכוי תשלומי הקרן	על אג"ח מסוג 'ערד ישן'	על אג"ח מסוג 'ערד'	נכסי הקרן המובטחים	על השקעות אחרות	דמי ניהול מהשקעות
2024	-161	-	12,784	-	7,271	-894
2025	-269	-	13,295	-	10,635	-893
2026	-174	-	13,130	-	8,800	-882
2027	-267	-	12,088	450	11,063	-875
2028	-396	-	10,129	2,507	13,060	-875
2029	-519	-	8,847	3,745	14,160	-868
2030	-549	-	7,562	5,039	14,253	-859
2031	-615	-	6,537	6,075	14,307	-847
2032	-702	-	4,415	7,945	14,441	-836
2033	-816	-	3,630	8,503	14,438	-821
2034	-873	-	2,440	9,442	14,268	-800
2035	-938	-	1,604	9,971	13,987	-774
2036	-991	-	950	10,317	13,568	-742
2037	-1,041	-	-	10,664	13,281	-713
2038	-1,066	-	-	10,198	12,790	-682
2039	-1,100	-	-	9,667	12,269	-646
2040	-1,125	-	-	9,189	11,641	-605
2041	-1,142	-	-	9,044	10,610	-562
2042	-1,142	-	-	7,863	10,369	-522
2043	-1,147	-	-	7,268	9,648	-483
2044	-1,124	-	-	6,693	8,817	-439
2045	-1,090	-	-	6,141	7,988	-394
2046	-1,060	-	-	5,939	6,827	-349
2047	-1,027	-	-	4,789	6,402	-306
2048	-979	-	-	4,125	5,689	-269
2049	-955	-	-	4,100	4,517	-228
2050	-899	-	-	3,978	3,463	-186
2051	-859	-	-	4,109	2,270	-146
2052	-809	-	-	3,471	1,593	-106
2053	-770	-	-	1,707	1,815	-70
2054	-719	-	-	1,081	973	-35
2055	-672	-	-	180	677	1
2056	-625	-	-	-	-55	34
2057	-577	-	-	-	-719	66
2058	-529	-	-	-	-1,346	95
2059	-481	-	-	-	-1,937	123
2060	-434	-	-	-	-2,489	148
2061	-388	-	-	-	-3,003	172
2062	-343	-	-	-	-3,479	194
2063	-301	-	-	-	-3,918	214
2064	-260	-	-	-	-4,320	232
2065	-223	-	-	-	-4,687	249
2066	-188	-	-	-	-5,020	264
2067	-156	-	-	-	-5,323	278
2068	-128	-	-	-	-5,598	290
2069	-104	-	-	-	-5,848	302
2070	-82	-	-	-	-6,075	312
2071	-64	-	-	-	-6,283	322
2072	-49	-	-	-	-6,475	331
2073	-37	-	-	-	-6,654	339

התשואות כוללות את הסיוע הממשלתי הישיר

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים						
לוח 2 - פירוט התשואות השוטפות						
כל סיוע וסובסידיה ממשלתי						
347	-6,822	-	-	-	-28	2074
355	-6,983	-	-	-	-20	2075
362	-7,138	-	-	-	-14	2076
370	-7,290	-	-	-	-10	2077
377	-7,439	-	-	-	-7	2078
385	-7,587	-	-	-	-4	2079
392	-7,736	-	-	-	-3	2080
400	-7,885	-	-	-	-2	2081
407	-8,036	-	-	-	-1	2082
415	-8,189	-	-	-	-1	2083
423	-8,345	-	-	-	-0	2084
431	-8,503	-	-	-	-0	2085
439	-8,663	-	-	-	-0	2086
447	-8,827	-	-	-	-0	2087
456	-8,994	-	-	-	-0	2088
464	-9,164	-	-	-	-0	2089
473	-9,337	-	-	-	-0	2090
482	-9,513	-	-	-	-0	2091
491	-9,693	-	-	-	-	2092
500	-9,876	-	-	-	-	2093
510	-10,062	-	-	-	-	2094
520	-10,252	-	-	-	-	2095
529	-10,446	-	-	-	-	2096
539	-10,643	-	-	-	-	2097
550	-10,844	-	-	-	-	2098
560	-11,049	-	-	-	-	2099
571	-11,258	-	-	-	-	2100
581	-11,470	-	-	-	-	2101

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים														
לוח 3 - פירוט סיוע ממשלתי ישיר עתידי צפוי, דמי גמולים, תגמולים וההון הצבור המושקע באג"ח מיועדות														
שנה קלנדרית	תשלומי הסיוע הממשלתי הישיר העתידי הצפוי	גביית דמי גמולים									תשלומי הקרן			
		דמי גמולים ברוטו	בניכוי הוצאות ניהול	סך דמי גמולים נטו	פנסיית זקנה	פנסיית נכות	פנסיית שאירים	אחרות	ניהול הוצאות	בניכוי דמי ניהול	סך תשלומי הקרן נטו	הון צבור באג"ח מסוג 'ערד' בסוף השנה	הון צבור בגין נכסים הקרן המובטחים	
2024	-	12,451	872	11,579	19,719	1,357	1,848	1,426	-	894	25,243	-	-	
2025	3,869	11,583	811	10,772	28,050	1,281	1,928	1,426	-	893	33,578	-	-	
2026	3,865	10,708	750	9,958	24,122	1,285	2,023	1,505	-	882	29,817	-	-	
2027	4,021	9,870	691	9,179	25,786	1,306	2,164	1,538	-	875	31,670	-	21,053	
2028	3,994	9,079	636	8,443	28,711	1,295	2,327	1,531	-	875	34,739	-	62,361	
2029	3,932	8,376	586	7,790	32,447	1,164	2,463	1,692	-	868	38,634	-	87,176	
2030	3,876	7,601	532	7,069	32,806	1,141	2,625	1,737	-	859	39,168	-	106,065	
2031	3,805	6,589	461	6,127	35,515	1,081	2,375	1,581	-	847	41,400	-	147,254	
2032	3,722	5,676	397	5,279	39,072	915	2,530	1,478	-	836	44,831	-	163,643	
2033	3,635	4,722	331	4,391	44,014	764	2,708	1,266	-	821	49,573	-	175,402	
2034	3,527	3,716	260	3,456	45,746	734	2,899	962	-	800	51,141	-	195,086	
2035	3,392	2,890	202	2,688	48,130	677	3,095	738	-	774	53,413	-	199,962	
2036	3,212	2,252	158	2,094	49,890	608	3,310	604	-	742	55,154	-	215,480	
2037	3,100	1,717	120	1,597	51,565	553	3,545	450	-	713	56,826	-	205,837	
2038	2,960	1,372	96	1,276	51,809	539	3,787	482	-	682	57,299	-	199,182	
2039	2,813	944	66	878	52,746	499	4,038	298	-	646	58,226	-	184,668	
2040	2,653	628	44	584	53,404	428	4,285	105	-	605	58,827	-	182,940	
2041	2,265	434	30	404	53,551	397	4,542	68	-	562	59,120	-	160,969	
2042	2,310	285	20	265	52,836	368	4,803	63	-	522	58,591	-	148,600	
2043	2,131	166	12	155	52,524	305	5,052	1	-	483	58,364	-	140,832	
2044	1,916	105	7	98	50,967	250	5,301	0	-	439	56,957	-	123,027	
2045	1,736	66	5	62	49,037	198	5,545	-	-	394	55,175	-	121,770	
2046	1,353	42	3	39	47,317	154	5,774	-	-	349	53,594	-	97,760	
2047	1,332	24	2	22	45,515	108	5,982	-	-	306	51,910	-	87,438	
2048	1,216	13	1	12	42,955	83	6,169	-	-	269	49,475	-	80,806	
2049	859	7	0	7	41,619	49	6,330	-	-	228	48,226	-	76,504	
2050	597	4	0	4	38,677	25	6,463	-	-	186	45,351	-	80,444	
2051	251	2	0	2	36,577	11	6,564	-	-	146	43,297	-	66,757	
2052	105	1	0	1	34,033	0	6,631	-	-	106	40,770	-	70,195	
2053	391	0	0	0	32,003	0	6,662	-	-	70	38,735	-	21,473	
2054	39	0	0	0	29,464	-	6,656	-	-	35	36,156	-	13,958	
2055	110	-	-	-	27,171	-	6,611	-	-	-1	33,780	-	-	
2056	-	-	-	-	24,885	-	6,526	-	-	-34	31,376	-	-	

דמי ניהול לפי נספח א' סעיף 1.א.4 כל סיוע וסובסידיה ממשלתית

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים													
לוח 3 - פירוט סיוע ממשלתי ישיר עתידי צפוי, דמי גמולים, תגמולים וההון הצבור המושקע באג"ח מיועדות													
תשלומי הקרן										גביית דמי גמולים			
-	-	-	28,943	-66	-	-	6,398	-	22,610	-	-	-	2057
-	-	-	26,499	-95	-	-	6,228	-	20,366	-	-	-	2058

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים														
לוח 3 - פירוט סיוע ממשלתי ישיר עתידי צפוי, דמי גמולים, תגמולים וההון הצבור המושקע באג"ח מיועדות														
			תשלומי הקרן							גביית דמי גמולים				
-	-	-	24,067	-123	-	-	6,016	-	18,173	-	-	-	-	2059
-	-	-	21,668	-148	-	-	5,762	-	16,054	-	-	-	-	2060
-	-	-	19,324	-172	-	-	5,468	-	14,028	-	-	-	-	2061
-	-	-	17,060	-194	-	-	5,138	-	12,116	-	-	-	-	2062
-	-	-	14,894	-214	-	-	4,775	-	10,333	-	-	-	-	2063
-	-	-	12,846	-232	-	-	4,384	-	8,693	-	-	-	-	2064
-	-	-	10,934	-249	-	-	3,976	-	7,207	-	-	-	-	2065
-	-	-	9,173	-264	-	-	3,556	-	5,881	-	-	-	-	2066
-	-	-	7,576	-278	-	-	3,135	-	4,719	-	-	-	-	2067
-	-	-	6,152	-290	-	-	2,722	-	3,720	-	-	-	-	2068
-	-	-	4,901	-302	-	-	2,324	-	2,878	-	-	-	-	2069
-	-	-	3,822	-312	-	-	1,951	-	2,183	-	-	-	-	2070
-	-	-	2,909	-322	-	-	1,607	-	1,623	-	-	-	-	2071
-	-	-	2,150	-331	-	-	1,300	-	1,181	-	-	-	-	2072
-	-	-	1,531	-339	-	-	1,030	-	840	-	-	-	-	2073
-	-	-	1,035	-347	-	-	799	-	584	-	-	-	-	2074
-	-	-	646	-355	-	-	606	-	395	-	-	-	-	2075
-	-	-	347	-362	-	-	450	-	260	-	-	-	-	2076
-	-	-	121	-370	-	-	325	-	166	-	-	-	-	2077
-	-	-	-46	-377	-	-	229	-	102	-	-	-	-	2078
-	-	-	-167	-385	-	-	157	-	61	-	-	-	-	2079
-	-	-	-254	-392	-	-	104	-	34	-	-	-	-	2080
-	-	-	-314	-400	-	-	67	-	19	-	-	-	-	2081
-	-	-	-356	-407	-	-	41	-	10	-	-	-	-	2082
-	-	-	-386	-415	-	-	24	-	5	-	-	-	-	2083
-	-	-	-407	-423	-	-	14	-	2	-	-	-	-	2084
-	-	-	-422	-431	-	-	8	-	1	-	-	-	-	2085
-	-	-	-435	-439	-	-	4	-	0	-	-	-	-	2086
-	-	-	-445	-447	-	-	2	-	0	-	-	-	-	2087
-	-	-	-455	-456	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2088
-	-	-	-464	-464	-	-	0	-	-	-	-	-	-	2089
-	-	-	-473	-473	-	-	0	-	-	-	-	-	-	2090
-	-	-	-482	-482	-	-	0	-	-	-	-	-	-	2091
-	-	-	-491	-491	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2092
-	-	-	-500	-500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2093
-	-	-	-510	-510	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2094
-	-	-	-520	-520	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2095
-	-	-	-529	-529	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2096

ה.ע.ל. קרן פנסיה - עמיתים ביניים														
לוח 3 - פירוט סיוע ממשלתי ישיר עתידי צפוי, דמי גמולים, תגמולים וההון הצבור המושקע באג"ח מיועדות														
			תשלומי הקרן							גביית דמי גמולים				
-	-	-	-539	-539	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2097
-	-	-	-550	-550	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2098
-	-	-	-560	-560	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2099
-	-	-	-571	-571	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2100

הראל גמל

קופת גמל לחיסכון, לתגמולים ואישית לפיצויים

בניהול

הראל פנסיה וגמל בע"מ

סקירת הנהלה
לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

1. מאפיינים כלליים של קופת הגמל	3
א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה	3
ב. מועד הקמת קופת הגמל	3
ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם	4
ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות	4
ה. שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרתן	4
ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו	4
2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל	5
א. יחס נזילות	5
ב. משך חיים ממוצע של החיסכון	5
ג. שינוי במספר העמיתים	6
ד. ניתוח זכויות העמיתים בקופה	6
3. מידע אודות דמי ניהול	7
א. שיעור דמי הניהול	7
ב. מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקופה	14
4. ניתוח מדיניות השקעה	15
א. מדיניות ההשקעה	15
ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת	15
5. ניהול סיכונים	16
א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת	16
ב. סיכוני נזילות	16
ג. סיכוני שוק	18
ד. סיכוני אשראי	27
ה. סיכונים גיאוגרפיים	34
ו. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה	44
ז. גורמי סיכון על פי טיבם	45
6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו	46
7. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי	46

1. מאפיינים כלליים של קופת הגמל

א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה

קופת הגמל:

- שם קופת הגמל: הראל גמל (להלן - "הקופה").
- סוג קופת הגמל: קופת גמל לחיסכון, לתגמולים ואישית לפיצויים.
- קוד הקופה: 512267592-00000000000101-0000-000
- סוג העמיתים: עצמאיים ושכירים המפקידים כספי תגמולים ופיצויים.

הקופה מנוהלת בנאמנות בידי חברה מנהלת שהינה משקיע מוסדי. פעילות הקופה כפופה לרישוי המתקבל מרשות שוק ההון בהתאם לדינים הרלוונטיים החלים על פעילותה המפוקחת על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה על שוק ההון" או "הממונה").

החברה המנהלת:

- שם החברה המנהלת: הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת", או "החברה").
- החברה המנהלת הינה חברה בבעלות מלאה, במישרין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.
- לפרוט מבנה האחזקות של החברה המנהלת, ראה סעיף 1.1.2 בדוח תאור עסקי התאגיד של החברה המנהלת.

ב. מועד הקמת קופת הגמל

הקופה הוקמה בשנת 1957.

ביום 27 בדצמבר 2006 הושלמה עסקה במסגרתה רכשה הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - הראל ביטוח) מבנק לאומי לישראל בע"מ ולאומי שרותי שוק ההון בע"מ את הקופה, והקופה נקראה בשם "הראל עצמה".

בחודש יולי 2008 הפכה הקופה לקופה מסלולית עקב הוספת מסלולי השקעה.

ביום 1 בפברואר 2021 הושלם הליך מיזוג קופת הגמל של צה"ל (להלן - קופת גמל צה"ל) לתוך הקופה וקופת גמל צה"ל חדלה מלהתקיים. ראה בנוסף באור 1א בדוח הכספי של הקופה.

ביום 22 בפברואר 2021, עודכן בתקנון הקופה שמו ומדיניות השקעה של מסלול "הראל גמל מסלול חו"ל" למסלול "הראל גמל מסלול מחקה מדד S&P 500". העדכון נכנס לתוקף ביום 1 במאי 2021.

ביום 1 בינואר 2023 נפתחו שני מסלולי השקעה חדשים. מסלול "עוקב מדדים גמיש" ומסלול "משולב סחיר".

נכון ליום 31 בדצמבר 2023 כוללת הקופה חמישה עשר מסלולי השקעה. ראה גם סעיף ג' להלן.

ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם

להלן רשימת מסלולי ההשקעה בקופה, הקודים שלהם ומועדי תחילת פעילותם:

שם המסלול	קוד המסלול	מועד תחילת פעילות
הראל אג"ח עד 25% מניות	512267592-00000000000101-0101-000	1957
הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	512267592-00000000000101-0502-000	1988
הראל גמל מסלול מניות	512267592-00000000000101-0761-000	2001
הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	512267592-00000000000101-0762-000	2001
הראל גמל שקלי טווח קצר	512267592-00000000000101-1334-000	2008
הראל גמל אג"ח ללא מניות	512267592-00000000000101-1335-000	2008
הראל גמל מסלול שקלי	512267592-00000000000101-1368-000	2008
הראל גמל אג"ח קונצרני	512267592-00000000000101-1484-000	2009
הראל גמל מסלול כהלכה	512267592-00000000000101-1524-000	2010
הראל גמל מחקה מדד S&P 500	512267592-00000000000101-13501-000	2021
הראל גמל עוקב מדדים גמיש	512267592-00000000000101-14201-000	2023
הראל גמל משולב סחיר	512267592-00000000000101-14202-000	2023
הראל גמל לגילאי 50 עד 60	512267592-00000000000101-9742-000	1998
הראל גמל לגילאי 50 ומטה	512267592-00000000000101-9744-000	1999
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	512267592-00000000000101-9745-000	2003

ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות

בשנת הדוח לא חל שינוי.

ה. שיעורי הפרשות המרביים שרשאת קופת הגמל לקבל ומטרתן

הפרשות מעביד: לפי השיעורים והתנאים הקבועים בתקנה 19 לתקנות מס הכנסה תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), תשכ"ד-1964 (להלן - תקנות מס הכנסה).
הפרשות עובד: לפי השיעורים והתנאים הקבועים בתקנה 19 לתקנות מס הכנסה.
הפרשות מעביד: עד 8 1/3% מהמשכורת- על חשבון פיצויים.
הפרשות עצמאי: לפי תקנות מס הכנסה- על חשבון תגמולים.

ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו

ביום 1 בינואר 2023 תוקן תקנון הקופה. במסגרת התיקון אושרו פתיחת מסלולי השקעה חדשים. מסלול "עוקב מדדים גמיש" ומסלול "משולב סחיר". המסלולים נפתחו בחודש ינואר 2023.

2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל

א. יחס נזילות

שיעור הסכומים שהעמיתים בקופת הגמל רשאים למשוך ממנה מתוך כלל נכסי קופת הגמל, לתאריך הדוח:

2023	
%	
90.62	הראל אג"ח עד 25% מניות
90.12	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות
63.77	הראל גמל מסלול מניות
96.09	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
94.18	הראל גמל שקלי טווח קצר
93.39	הראל גמל אג"ח ללא מניות
86.85	הראל גמל מסלול שקלי
94.86	הראל גמל אג"ח קונצרני
70.26	הראל גמל מסלול כהלכה
64.68	הראל גמל מחקה מדד S&P 500
88.96	הראל גמל עוקב מדדים גמיש
87.28	הראל גמל משולב סחיר
77.21	הראל גמל לגילאי 50 עד 60
53.73	הראל גמל לגילאי 50 ומטה
97.86	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

ב. משך חיים ממוצע של החיסכון

משך החיים הממוצע של זכויות העמיתים, עבור אותם עמיתים שחשכוונותיהם טרם הבשילו:

2023	
שנים	
6.65	הראל אג"ח עד 25% מניות
8.10	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות
11.85	הראל גמל מסלול מניות
7.13	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
8.08	הראל גמל שקלי טווח קצר
9.55	הראל גמל אג"ח ללא מניות
8.79	הראל גמל מסלול שקלי
8.51	הראל גמל אג"ח קונצרני
13.64	הראל גמל מסלול כהלכה
13.29	הראל גמל מחקה מדד S&P 500
11.58	הראל גמל עוקב מדדים גמיש
7.76	הראל גמל משולב סחיר
6.29	הראל גמל לגילאי 50 עד 60
15.24	הראל גמל לגילאי 50 ומטה
4.97	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

ג. שינוי במספר העמיתים

להלן השינוי במספר חשבונות עמיתי הקופה בשנת הדוח, בגין כל מסלולי הקופה:

מספר חשבונות העמיתים				סוג העמיתים
לסוף השנה	נסגרו השנה	נפתחו השנה	לתחילת השנה	
223,001	18,260	36,179	205,082	שכירים
149,978	15,270	11,906	153,342	עצמאיים
372,979	33,530	48,085	358,424	סה"כ

ד. ניתוח זכויות העמיתים בקופה

ליום 31 בדצמבר				
2022		2023		
סך נכסים, נטו		סך נכסים, נטו		
באלפי ש"ח	מספר חשבונות	באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
3,477,377	58,501	3,687,719	58,552	חשבונות פעילים
21,635,669	299,923	23,605,102	314,427	חשבונות לא פעילים (*)
25,113,046	358,424	27,292,821	372,979	סה"כ
61,276	31,381	81,308	38,032	(*) מתוכם חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח

3. מידע אודות דמי ניהול

א. שיעור דמי הניהול

הראל אג"ח עד 25% מניות

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023					
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	4%-3%	3%-2%	2%-1%	1%-0%	0%
372	-	-	-	-	43
30,449	9	-	-	-	2,152
18,519	55	7	2	3	2,610
71,556	2,946	69	3	-	2,507

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023

עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	4%-3%	3%-2%	2%-1%	1%-0%	0%
239,078	-	-	-	-	13,030
2,737,199	502	-	-	-	371,559
2,258,353	5,243	1,059	388	34	298,088
2,198,818	171,586	2,236	296	-	132,877

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 14,131 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל אג"ח עד 20% מניות

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים		
	דמי ניהול מהפקדות		
	4%-3%	3%-2%	0%
338	-	-	124
5,863	2	-	422
7,998	23	-	3,123
9,821	390	16	710

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023

עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים		
	דמי ניהול מהפקדות		
	4%-3%	3%-2%	0%
91,207	-	-	23,459
1,037,227	162	-	51,330
840,794	1,266	-	289,204
158,331	11,283	949	32,257

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 5,498 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל מסלול מניות

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023					
עמיתים פעילים					
עמיתים לא פעילים	דמי ניהול מהפקדות				
	4%-3%	3%-2%	2%-1%	1%-0%	0%
254	-	-	-	-	109
2,483	1	-	-	-	465
7,442	7	2	1	1	1,141
2,370	52	5	1	1	257

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%
0.5%-0.25%
0.75%-0.5%
1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023					
עמיתים פעילים					
עמיתים לא פעילים	דמי ניהול מהפקדות				
	4%-3%	3%-2%	2%-1%	1%-0%	0%
45,826	-	-	-	-	11,136
207,189	13	-	-	-	28,889
373,698	124	291	24	13	65,310
61,703	1,874	57	9	368	9,162

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%
0.5%-0.25%
0.75%-0.5%
1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 1,620 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל אג'ח עד 10% מניות

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023				
עמיתים פעילים				
עמיתים לא פעילים	דמי ניהול מהפקדות			
	4%-3%	3%-2%	2%-1%	0%
89	-	-	-	8
4,028	2	-	-	240
4,634	16	2	1	403
2,475	139	3	-	464

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%
0.5%-0.25%
0.75%-0.5%
1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023				
עמיתים פעילים				
עמיתים לא פעילים	דמי ניהול מהפקדות			
	4%-3%	3%-2%	2%-1%	0%
40,294	-	-	-	8,222
885,432	15	-	-	49,341
692,906	1,298	88	500	35,267
123,828	5,031	152	-	16,986

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%
0.5%-0.25%
0.75%-0.5%
1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 3,329 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל שקלי טווח קצר

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתים פעילים			
דמי ניהול מהפקדות			
עמיתים לא פעילים	4%-3%	3%-2%	0%
54	-	-	9
697	-	-	63
971	3	-	99
941	64	1	92

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתים פעילים			
דמי ניהול מהפקדות			
עמיתים לא פעילים	4%-3%	3%-2%	0%
27,064	-	-	2,836
103,339	-	-	7,342
111,439	580	-	9,902
20,170	1,954	134	2,076

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו פחות מ-1 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל אג"ח ללא מניות

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתים פעילים			
דמי ניהול מהפקדות			
עמיתים לא פעילים	4%-3%	3%-2%	0%
21	-	-	6
426	-	-	56
1,131	3	-	138
777	41	3	72

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתים פעילים			
דמי ניהול מהפקדות			
עמיתים לא פעילים	4%-3%	3%-2%	0%
2,775	-	-	1,235
67,092	-	-	3,699
111,607	135	-	8,608
22,817	876	324	1,213

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 208 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל מסלול שקלי

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023				
עמיתים פעילים				
עמיתים לא פעילים	דמי ניהול מהפקדות			
	4%-3%	3%-2%	2%-1%	0%
43	-	-	-	13
340	-	-	-	71
620	3	1	-	104
655	63	6	1	83

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023				
עמיתים פעילים				
עמיתים לא פעילים	דמי ניהול מהפקדות			
	4%-3%	3%-2%	2%-1%	0%
12,453	-	-	-	3,144
34,249	-	-	-	4,478
52,559	390	3	-	7,824
21,422	1,347	184	2	2,113

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 23 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל אג"ח קונצרני

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתים פעילים			
עמיתים לא פעילים	דמי ניהול מהפקדות		
	4%-3%	3%-2%	0%
7	-	-	1
103	-	-	16
442	-	1	55
171	4	-	21

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתים פעילים			
עמיתים לא פעילים	דמי ניהול מהפקדות		
	4%-3%	3%-2%	0%
497	-	-	1
17,718	-	-	667
42,323	-	1	4,467
6,729	95	-	1,012

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 25 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל מסלול כהלכה

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023					
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	4%-3%	3%-2%	2%-1%	1%-0%	0%
9	-	-	-	-	5
402	-	-	-	-	147
2,025	29	-	-	2	1,047
1,610	452	5	1	1	524

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023					
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	4%-3%	3%-2%	2%-1%	1%-0%	0%
3,009	-	-	-	-	124
35,925	-	-	-	-	7,071
84,328	700	-	-	12	19,102
20,836	4,671	125	6	6	5,134

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 30 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל מחקה מדד S&P 500

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023					
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	4%-3%	3%-2%	2%-1%	1%-0%	0%
251	-	1	-	-	133
3,770	3	-	1	-	694
11,861	8	2	-	2	1,480
1,524	31	7	1	-	194

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023					
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	4%-3%	3%-2%	2%-1%	1%-0%	0%
37,477	-	*-	-	-	12,647
377,183	126	-	1	-	51,128
713,076	155	30	-	40	64,581
38,419	446	111	25	-	5,290

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

*פחות מ-1 אלפי ש"ח.

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 184 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל עוקב מדדים גמיש

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023		
עמיתים פעילים		
דמי ניהול מהפקדות		
עמיתים לא פעילים	4%-3%	0%
6	-	3
73	-	9
247	-	27
49	1	3

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023		
עמיתים פעילים		
דמי ניהול מהפקדות		
עמיתים לא פעילים	4%-3%	0%
305	-	132
14,336	-	569
13,069	-	1,057
916	7	12

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 8 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל משולב סחיר

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023		
עמיתים פעילים		
דמי ניהול מהפקדות		
עמיתים לא פעילים	4%-3%	0%
5	-	2
27	-	4
152	1	16
23	-	4

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023		
עמיתים פעילים		
דמי ניהול מהפקדות		
עמיתים לא פעילים	4%-3%	0%
239	-	2
2,426	-	197
14,370	*-	1,005
610	-	8

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

*פחות מ-1 אלפי ש"ח.

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 7 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל לגילאי 50 עד 60

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023						הראל גמל לגילאי 50 עד 60
עמיתים פעילים						
עמיתים לא פעילים	דמי ניהול מהפקדות					
	4%-3%	3%-2%	2%-1%	1%-0%	0%	
						דמי ניהול מנכסים
2,433	2	1	3	2	947	0.25%-0%
10,741	15	-	-	1	3,152	0.5%-0.25%
24,860	56	11	6	7	4,523	0.75%-0.5%
12,361	1,363	58	5	-	3,075	1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023					
עמיתים פעילים					
דמי ניהול מהפקדות					
עמיתים לא פעילים	4%-3%	3%-2%	2%-1%	1%-0%	0%
1,126,392	40	25	4	222	360,892
1,510,344	399	-	-	87	204,485
2,341,765	3,242	990	665	118	281,770
313,713	29,579	2,216	108	-	74,472

דמי ניהול מנכסים
0.25%-0%
0.5%-0.25%
0.75%-0.5%
1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 14,053 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל לגילאי 50 ומטה

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023						הראל גמל לגילאי 50 ומטה
עמיתים פעילים						
עמיתים לא פעילים	דמי ניהול מהפקדות					
	4%-3%	3%-2%	2%-1%	1%-0%	0%	
488	-	-	13	7	659	דמי ניהול מנכסים
7,456	21	6	-	-	2,963	0.25%-0%
26,564	81	43	20	28	7,941	0.5%-0.25%
17,400	1,618	131	19	6	3,417	0.75%-0.5%
						1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023					
עמיתים פעילים					
דמי ניהול מהפקדות					
עמיתים לא פעילים	4%-3%	3%-2%	2%-1%	1%-0%	0%
39,319	-	-	42	25	39,771
402,638	557	20	-	-	76,288
1,116,195	1,884	1,887	524	390	176,591
167,004	18,883	2,883	270	91	59,591

דמי ניהול מנכסים
0.25%-0%
0.5%-0.25%
0.75%-0.5%
1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 4,919 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה						מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023	
דמי ניהול מהפקדות						עמיתים פעילים	
דמי ניהול מנכסים						עמיתים לא פעילים	
0%	1%-0%	2%-1%	3%-2%	4%-3%	עמיתים לא פעילים		
62	3	4	3	-	297		
1,370	-	1	2	5	6,265		
3,228	7	17	5	35	15,662		
4,119	3	3	44	701	12,879		

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023						עמיתים פעילים	
דמי ניהול מהפקדות						עמיתים לא פעילים	
0%	1%-0%	2%-1%	3%-2%	4%-3%	עמיתים לא פעילים		
6,471	51	35	50	-	93,248		
99,646	-	12	129	345	782,364		
197,518	422	523	335	1,860	1,453,976		
141,780	225	148	1,626	16,379	254,497		

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 6,040 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

ב. מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023			
0.02	שיעור דמי ניהול מהפקדות ממוצע עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באחוזים)		
0.22	שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באחוזים)		
3,301,244	סך היקף נכסים מנוהל עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באלפי ש"ח)		
12.10	שיעור הנכסים המנוהלים עבור חמשת המעסיקים הגדולים מתוך סך הנכסים נטו (באחוזים)		
20,472	מספר חשבונות עמיתים כולל של חמשת המעסיקים הגדולים		
5.49	שיעור חשבונות עמיתים כולל של חמשת המעסיקים הגדולים מתוך סך העמיתים (באחוזים)		

4. ניתוח מדיניות השקעה

א. מדיניות ההשקעה

מידע בדבר מדיניות ההשקעה של מסלולי ההשקעה לשנת הדוח, פורט באתר האינטרנט של החברה המנהלת בכתובת:

<https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/harel-pensia-and-gemel/Pages/investment-policy.aspx?isfromsearch=1>

ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת

להלן תמצית השינויים בשוק ההון והתייחסות חטיבת ההשקעות של החברה אליהם:

נושא	תיאור פעולות החברה
השינוי במדד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד	במהלך שנת 2023 האינפלציה עמדה על 3.3 אחוזים (המדד הידוע האחרון בסוף שנת 2023), ירידה לעומת 5.3 אחוזים בסוף שנת 2022. במסגרת הירידה בציפיות האינפלציה בשוק העלתה חטיבת ההשקעות את שיעור החשיפה לנכסים צמודי מדד בשיעור קל.
שער החליפין של השקל	בסיכום שנת 2023 השקל נחלש ב-2 אחוזים מול סל המטבעות של בנק ישראל, עם פחות של 3 אחוזים מול הדולר ו-7 אחוזים מול האירו. לאור ההרעה במצב הביטחוני והגדלת החשיפה לחו"ל החטיבה העלתה מעט את שיעור החשיפה למט"ח.
התפתחות שעורי ריבית	תהליך עליית ריבית בנק ישראל נמשך גם בשנת 2023 והסתיים במאי כאשר הריבית עלתה ל-4.75 אחוזים, הרמה הגבוהה ביותר מאז סוף שנת 2006. לאור מבנה העקום והעלאות הריבית החטיבה האריכה מעט את מח"מ אגרות החוב בהם היא משקיעה.
שוק המניות	בסיכום שנתי מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-24% בהובלת עלייה של כ-43% מדד הנאסד"ק בארה"ב (לאחר שבשנת 2022 המדד איבד כשליש מערכו). המדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-10%. בישראל מדד ת"א 125 עלה בשיעור מתון יותר של כ-4% בלבד, גם בהשפעת המלחמה. לאור השינויים בשווקים הבינלאומיים החטיבה שינתה בשלהי השנה את הרכב תיק המניות שלה בחו"ל עם דגש גבוה יותר על השקעות מחוץ לארה"ב ודגש נמוך יותר על השקעות בתחום הטכנולוגיה לאור רמות המחירים הגבוהות אשר שררו בשווקים.
אג"ח קונצרני ומוצרי חוב	למרות המשך עליית הריבית במהלך שנת 2023 מדדי האג"ח המרכזיים בישראל רשמו תשואה חיובית. בסיכום שנתי מדד אג"ח כללי עלה בכ-4%, כאשר מדד אג"ח ממשלתיות עלה ב-1% בלבד ומדד אג"ח הקונצרניות עלה ב-6%. חטיבת ההשקעות העלתה מעט את שיעור החשיפה לאג"ח קונצרני סחיר בישראל לאור אטרקטיביות שגדלה בפרווחי הסיכון במקביל לתשואות אבסלוטיות אטרקטיביות הן בישראל והן בחו"ל.
מוצרי מדדים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע במוצרי מדדים לצורך גיוון תיק ההשקעות ויעילות רבה ביכולת לשינוי הרכב ההשקעות באמצעות נכסים אלו.
נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע באפיקים אלו לצורך פישוט, הגנה, נזילות וסחירות באפיקי מדד מחירים לצרכן אפיקי מניות והגנות מט"ח לפי הנחיות וועדת השקעות וכפוף ליתרונות למול עבודה בנכס הבסיס.
השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות	חטיבת ההשקעות ממשיכה להגדיל את החשיפה לאפיק זה הן באופן אבסולוטי והן כאחוז חשיפה מתיקי העמיתים במטרה לגוון את הרכב הנכסים של התיק להשיג תשואה גבוהה יותר למול נכסים סחירים באותה רמת סיכון תוך שימת דגש על ייזום נדלן למגורים בישראל וקרנות buy out בחו"ל.

5. ניהול סיכונים

החוזר המאוחד, שער 5, חלק 1, פרק 10 - ניהול סיכונים, מסדיר תשתית לזיהוי, מדידה ודיווח של סיכונים שוק, אשראי ונזילות הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכוניות העמיתים בקופות גמל. החוזר מחייב מינוי מנהל סיכונים אובייקטיבי ובלתי תלוי במערך ההשקעות והאשראי של החברות המנהלות אשר יספק לדירקטוריון החברה המנהלת, הנהלתה, ועדת ההשקעה וועדת האשראי שלה תמונת מצב אובייקטיבית ומקיפה אודות הסיכונים הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכוניות העמיתים.

ניהול תיק ההשקעות של הקופה נעשה תוך חתירה לאיזון בין המטרה של השגת תשואה מקסימאלית על הנכסים לבין הסיכון הכרוך בהשקעות ורמת הנזילות הנדרשת כדי לממן פעילות זו ופעילות משיכות והעברות של כספים על ידי העמיתים.

דירקטוריון החברה קבע מדיניות השקעות אשר מגבילה את רמות החשיפה אליהן ניתן להגיע בכל אחד מאפיקי ההשקעה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות את ועדת ההשקעות ומגבילות את רמת הסיכון של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה. ועדת ההשקעות דנה בשיבותיה בתמהיל ההשקעות של מסלולי ההשקעה בקופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. דיווחי ניהול סיכונים המוצגים לוועדת השקעות מציגים אומדנים להפסד פוטנציאלי הצפוי לתיק נכסים בשל התממשות סיכונים השוק. בכל התכנסות של ועדת השקעות ובהתבסס על מערכת BI, מציגה חטיבת השקעות חתכי חשיפה שונים של תיק ההשקעות.

הוועדה בוחנת ומתאימה את מדיניות ההשקעות וביצועה בשוטף לנוכח ההתפתחויות בנכסיה, במאפייני עמיתיה ובשווקים.

בקבוצת הראל פועלת ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים נפרדת לפנסיה וגמל, אשר דנה בנושאים הקשורים לניהול סיכונים וניהול ההון ומגבשת המלצות לדירקטוריון. הוועדה פועלת בהתאמה לדרישות סעיפי סימן י"א בחוזר גופים מוסדיים-2018-31-9 בנושא "דירקטוריון גוף מוסדי". כמו כן, קיים תהליך דיווח רבעוני על ידי בעלי תפקידים בתחומי הפעילות השונים בדבר שינויים מהותיים בפרופיל הסיכונים של החברה למנהלת הסיכונים, להנהלה ולדירקטוריון.

השיטות ונהלי העבודה בתחום ניהול הסיכונים נבחנים ומתעדכנים באופן שוטף, תוך התחשבות במדיניות ניהול הסיכונים בקבוצת הראל, בשינויים החלים בסביבה העסקית בארץ ובעולם ובהנחיות ודרישות הרגולציה.

להלן פירוט הסיכונים המרכזיים להם חשופה הקופה ואופן הטיפול בהם :

א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת

לעניין פירוט מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת של קופת הגמל ראה ביאור 25 בדוחות הכספיים של החברה המנהלת.

ב. סיכונים נזילות

סיכון נזילות נובע מאי ודאות לגבי שינויים אפשריים בהיקף משיכת כספים מהקופה, ו/או קריאות לכסף בגין התחייבויות עבר ו/או דרישה להשלמת בטחונות בגין נגזרי מניות ומט"ח, העשויים להביא למצב בו הקופה תידרש לממש במהירות נכסים בהיקף ניכר על מנת לשלם לעמיתים המושכים או המניידים לקופות אחרות. סיכון זה קשור בהיקף חסכון העמיתים הזכאים למשיכה אל מול אורך החיים הממוצע של נכסי הקופה ונזילותם וכן מגורמים חיצוניים של הגברת תחרות ומעבר בין קופות גמל.

לצורך ניהול סיכון הנזילות קופות הגמל מחזיקות בנכסים נזילים, כגון מזומנים, שווי מזומנים ופיקדונות לתקופה של עד חודש ימים וכן בנכסים בעלי סחירות גבוהה שניתנים למימוש בקלות יחסית. כמו כן, קיימות מגבלות השקעה על שיעור הנכסים הלא נזילים ואחת לתקופה נבחנת השפעה של תרחישי משבר על מצב הנזילות.

ניהול הקופות בשיטת סלי השקעה, מקטין חשיפה לסיכון נזילות בכלל ובקופות הקטנות בפרט.

ועדת ההשקעות אישרה מודל למעקב אחר סיכון הנזילות בפעילות הקופה. מדדי הנזילות מביאים בחשבון מצבי קיצון של משיכות בקופות כולל העברות בין קופות ואת נזילות הנכסים בתיקים במצבי משבר שונים. ועדת ההשקעות בוחנת על בסיס תקופתי את העמידה ברמת הנזילות ביחס למדדי הנזילות שנקבעו ובוחנת באופן שוטף את צרכי הנזילות והתאמתם לנכסי הקופה על מנת להיערך מראש לשינויים ברמת הנזילות הנדרשת.

ניתוח נזילות הקופה

ליום 31 בדצמבר 2023														
נכסים נטו (באלפי ש"ח)														
נזילות (בשנים)	הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מחקה מדד s&p 500	הראל גמל עוקב מדדים גמיש	הראל גמל משולב סחיר	הראל גמל לגילאי 50 עד 60 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה
נכסים נזילים וסחירים מח"מ של עד שנה מח"מ מעל שנה אחרים סה"כ	5,376,088	1,502,469	740,988	285,272	150,754	120,648	58,127	181,094	1,300,733	30,403	18,773	4,240,475	1,532,233	2,007,683
	160,709	75,531	-	60,207	9,157	3,358	2,299	-	-	-	-	148,899	36,674	96,441
	1,161,540	418,846	-	312,548	43,167	16,217	12,736	-	-	-	-	845,862	204,918	523,646
	1,732,009	540,623	64,698	361,803	17,303	(55)	348	(45)	2	-	84	1,016,292	331,028	423,870
	8,430,346	2,537,469	805,686	1,859,360	220,381	140,168	73,510	181,049	1,300,735	30,403	18,857	6,251,528	2,104,853	3,051,640

הקופה אינה נתקלת בקשיי נזילות ובקשיים למימון תשלומים לעמיתים מושכים או המניידים החוצה, והיא שומרת על רמת נזילות מספקת כאמור. על פי ניסיון העבר, לאור היקף נכסיה של הקופה, הפיזור הרחב של עמיתיה והעובדה כי מרבית נכסיה הינם סחירים ובני מימוש מהיר ולמרות ששיעור הסכומים שעמיתים רשאים למשוך מהקופה הינו בין 53.73%-97.86% (ראה פרוט לפי מסלולים בסעיף 2 לעיל), הקופה אינה צופה בעיות נזילות בשנים הקרובות. נכון לסוף שנת 2023 כ- 68% מנכסי הקופה הושקעו בנכסים נזילים או סחירים (כ- 64% במסלול הראל אג"ח עד 25% מניות, כ- 59% במסלול הראל גמל אג"ח עד 20% מניות, כ- 92% במסלול הראל גמל מסלול מניות, כ- 60% במסלול הראל גמל אג"ח עד 10% מניות, כ- 99% במסלול הראל גמל שקלי טווח קצר, כ- 68% במסלול הראל גמל אג"ח ללא מניות, כ- 86% במסלול הראל גמל מסלול שקלי, כ- 79% במסלול הראל גמל אג"ח קונצרני, כ- 100% במסלולים הראל גמל מסלול כהלכה, הראל גמל מסלול מחקה מדד s&p 500, מסלול עוקב מדדים גמיש ומסלול משולב סחיר, כ- 68% במסלול הראל גמל לגילאי 50 עד 60, כ- 73% במסלול הראל גמל לגילאי 50 ומטה וכ- 66% במסלול הראל גמל לגילאי 60 ומעלה).

מבחינת הרכב נכסי הקופה והערכות ההנהלה, הנהלת החברה המנהלת סבורה כי סך הכספים הסחירים והנזילים וצפי ההפקדות מהווים כרית בטחון מספקת לצמצום התממשות סיכון הנזילות כאמור לעיל.

ג. סיכוני שוק

החברה המנהלת פועלת בהשקעותיה בכפוף להוראות הדין ולמדיניות ההשקעות הנקבעת על ידי הדירקטוריון. הסיכונים הפיננסיים מנוהלים באמצעות פיזור בין אפיקי השקעה, ענפים, מנפיקים ובין נכסים בארץ לנכסים בחו"ל, בחינה וניתוח של הנכסים טרום קבלת החלטת ההשקעה ובמהלך חיי ההשקעה ועמידה במגבלות חשיפה.

מגבלות שונות לחשיפות לסיכוני שוק נקבעו הן על ידי הדירקטוריון והן על ידי ועדת השקעות, מתוך מטרה לצמצם את ההפסד שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בשווקים. מגבלות אלו מתייחסות, בין היתר, לתקורות השקעה במניות, קרנות ונדל"ן, לחשיפה מרבית לאגרות חוב קונצרניות בהתאם לדירוג, לחשיפה מרבית להשקעה בודדת, לחשיפה למגזרי הצמדה ולחשיפה לריבית. מדיניות ניהול סיכוני השוק כפופה גם לתקנות ההשקעה. שימוש בנגזרים נעשה למטרות הגנה ולמטרות יצירת חשיפה ונכלל בדוחות הבקרה.

כימות ובחינת סיכוני שוק נעשים באמצעות מערכת ממוכנת באגף ניהול סיכונים. הכלי המרכזי למדידת סיכוני השוק נעשה בעיקר באמצעות תרחישי קיצון שונים, המהווים אינדיקציה להפסד אפשרי בתיקי ההשקעות של הנוסטרו ובתיקי עמיתים. תרחישים אלה מבוססים על אירועים היסטוריים או היפותטיים והנחות בבסיסם מתעדכנות תקופתית בהתאמה לשינויים בסביבה הכלכלית, בגורמי הסיכון ובמאפייני התיקים.

ככלל, סיכוני שוק בניהול פעילות קופת הגמל נובעים מאפשרות לשחיקת שווי נכסי קופת הגמל כתוצאה משינויים במחירי ניירות ערך, מחירי נדל"ן, שערי ריבית, שערי חליפין ואינפלציה ומפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.

סיכוני שוק הקשורים בירידה הפוטנציאלית בערכם הכלכלי של נכסי הקופה הינם כדלקמן:

1. סיכוני הצמדה: בשיקולי השקעה נלקחות בחשבון תחזיות אינפלציה ואלטרנטיבות השקעה, גם בהיבט של בסיס הצמדה. הקופה מבצעת את השקעותיה ברכיבים צמודים ולא צמודים בהתאם לסביבת האינפלציה והתחזיות העתידיות שלפניה.
2. סיכון שער חליפין: לקופה חשיפה לנכסים צמודי מט"ח בעיקר כתוצאה מהשקעות בנכסים זרים ולכן בשיקולי ההשקעה נלקחות בחשבון תחזיות לשינויים בשערי חליפין, בעיקר ביחס לדולר.
3. סיכוני ריבית: לשינויים בשערי הריבית השפעה על אגרות החוב המוחזקות על ידי הקופה ועל פקדונות והלוואות ובאמצעותן על שווי נכסי הקופה. בעת קבלת החלטות השקעה וקביעת משך החיים הממוצע של הנכסים נלקחים בחשבון הנחות ותחזיות לגבי שינויי ריבית והשפעתם על תיק ההשקעות של הקופה. הקופה מטפלת בסיכוני ריבית על ידי שינוי באורך החיים הממוצע הכולל של מכשירים נושאי ריבית בכל אפיק, פיזור וחשיפה לסוגי ריביות שונות.
4. סיכון מניות: ההפסד שעלול להגרם לקופה כתוצאה מירידה במחירי המניות הנסחרות בארץ ובחו"ל.
5. סיכון מרווח אשראי: הפסד הנובע מפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.
6. סיכון נדל"ן: ההפסד שעלול להיגרם מירידת ערכן של ההשקעות בנדל"ן.

ועדת ההשקעות דנה בשיבותיה בתמהיל ההשקעות של קופת הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. מדדי סיכונים המוצגים לוועדת ההשקעות כוללים תרחישי קיצון והשוואת מדדי ביצועים וסיכונים לתיקי סמן. ועדת ההשקעות מקבלת מדי ועדה דיווח בדבר חשיפה ענפית, חשיפה גיאוגרפית וחשיפה מטבעית.

(1) סיכון מדד וסיכון מטבע

הראל אג"ח עד 25% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
3,651,828	2,518,987	2,259,531	8,430,346
645,983	21,157	(667,140)	-
4,297,811	2,540,144	1,592,391	8,430,346

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל אג"ח עד 20% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
863,277	853,759	820,433	2,537,469
381,753	7,638	(389,391)	-
1,245,030	861,397	431,042	2,537,469

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל מסלול מניות

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
361,297	102	444,287	805,686
170,916	-	(170,916)	-
532,213	102	273,371	805,686

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל אג"ח עד 10% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
606,376	726,937	526,047	1,859,360
379,795	9,502	(389,297)	-
986,171	736,439	136,750	1,859,360

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל שקלי טווח קצר

ליום 31 בדצמבר 2023		
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
286,836	10	286,826
-	-	-
286,836	10	286,826

סך נכסי קופת הגמל, נטו

חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא

סך הכל

הראל גמל אג"ח ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2023			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	ההצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
220,381	41,371	88,874	90,136
-	(26,262)	1,217	25,045
220,381	15,109	90,091	115,181

סך נכסי קופת הגמל, נטו

חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא

סך הכל

הראל גמל מסלול שקלי

ליום 31 בדצמבר 2023			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	ההצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
140,168	644	351	139,173
-	(547)	-	547
140,168	97	351	139,720

סך נכסי קופת הגמל, נטו

חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא

סך הכל

הראל גמל אג"ח קונצרני

ליום 31 בדצמבר 2023			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	ההצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
73,510	20,701	29,933	22,876
-	(14,639)	1	14,638
73,510	6,062	29,934	37,514

סך נכסי קופת הגמל, נטו

חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא

סך הכל

הראל גמל מסלול כהלכה

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
119,872	47,093	14,084	181,049
(18,584)	1,375	17,209	-
101,288	48,468	31,293	181,049

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל מחקה מדד S&P 500

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
45,433	1,255,302	1,300,735	-
(19,794)	19,794	-	-
25,639	1,275,096	1,300,735	1,300,735

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל עוקב מדדים גמיש

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
15,855	9,172	5,376	30,403
-	-	-	-
15,855	9,172	5,376	30,403

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל משולב סחיר

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
3,814	15,043	18,857	-
(1,655)	1,655	-	-
2,159	16,698	18,857	18,857

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל לגילאי 50 עד 60

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
2,191,636	1,505,043	2,554,849	6,251,528
969,224	21,358	(990,582)	-
3,160,860	1,526,401	1,564,267	6,251,528

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל לגילאי 50 ומטה

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
700,442	486,823	917,588	2,104,853
409,198	8,681	(417,879)	-
1,109,640	495,504	499,709	2,104,853

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
1,146,378	973,939	931,323	3,051,640
366,107	12,121	(378,228)	-
1,512,485	986,060	553,095	3,051,640

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא
סך הכל

(2) סיכון ריבית

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי בשיעור הריבית על התשואה של מסלולי קופת הגמל:

ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)		ליום 31 בדצמבר 2023
-1%	+1%	
אחוזים		
2.79	(2.50)	הראל אג"ח עד 25% מניות
3.08	(2.75)	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות
0.09	(0.08)	הראל גמל מסלול מניות
3.07	(2.76)	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
0.20	(0.19)	הראל גמל שקלי טווח קצר
3.58	(3.19)	הראל גמל אג"ח ללא מניות
4.09	(3.57)	הראל גמל מסלול שקלי
2.87	(2.64)	הראל גמל אג"ח קונצרני
2.85	(2.54)	הראל גמל מסלול כהלכה
0.01	(0.01)	הראל גמל מחקה מדד S&P 500
0.00	(0.00)	הראל גמל עוקב מדדים גמיש
1.49	(1.39)	הראל גמל משולב סחיר
1.78	(1.60)	הראל גמל לגילאי 50 עד 60
1.52	(1.37)	הראל גמל לגילאי 50 ומטה
2.90	(2.58)	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה, החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים בריבית משתנה, החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוח הרגישות כולל אך ורק סעיפים אשר ערכם מושפע באופן ישיר כתוצאה משינוי בשיעור הריבית. בהתאם לכך, לא מובאות בחשבון השפעות עקיפות כגון השפעה של קרנות נאמנות שמשקיעות בנכסי חוב.

(3) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים

להלן פירוט החשיפה לענפי משק בגין השקעה במניות:

ליום 31 בדצמבר 2023						הראל אג"ח עד 25% מניות
%	סך הכל	בח"ל	לא סחיר	מניות היתר	נסחרות במדד ת"א 125	נסחרות במדד
מסה"כ			אלפי ש"ח			
7.59	43,468	-	-	-	43,468	ענף משק
1.29	7,388	-	-	-	7,388	בנקים
0.52	2,958	822	-	67	2,069	ביטוח
4.78	27,368	15,029	-	226	12,113	ביומד
10.59	60,663	19,608	4,135	3,496	33,424	טכנולוגיה
66.93	383,561	278,670	68,515	1,931	34,445	מסחר ושרותים
4.91	28,157	8,020	14	1,773	18,350	נדל"ן ובינוי
2.04	11,682	-	-	1,597	10,085	תעשייה
1.35	7,761	1,871	-	171	5,719	השקעה ואחזקות
100.00	573,006	324,020	72,664	9,261	167,061	נפט וגז
						סך הכל

הראל גמל אג"ח עד 20% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023					
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	נסחרות במדד	נסחרות במדד
				מניות היתר	ת"א 125
מסה"כ			אלפי ש"ח		
4.79	5,192	-	-	-	5,192
0.81	882	-	-	-	882
0.33	353	98	-	8	247
5.74	6,224	4,750	-	27	1,447
8.32	9,025	3,567	895	418	4,145
73.67	79,914	61,687	13,882	230	4,115
4.19	4,545	2,138	3	212	2,192
1.29	1,396	-	-	191	1,205
0.86	928	224	-	20	684
100.00	108,459	72,464	14,780	1,106	20,109

ענף משק

בנקים

ביטוח

ביומד

טכנולוגיה

מסחר ושרותים

נדל"ן ובינוי

תעשייה

השקעה ואחזקות

נפט וגז

סך הכל**הראל גמל מסלול מניות**

ליום 31 בדצמבר 2023					
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	נסחרות במדד	נסחרות במדד
				מניות היתר	ת"א 125
מסה"כ			אלפי ש"ח		
18.52	59,124	-	-	-	59,124
3.15	10,049	-	-	-	10,049
1.28	4,074	1,111	57	92	2,814
16.97	54,159	36,579	798	307	16,475
21.65	69,138	18,921	-	4,755	45,462
15.99	51,036	1,556	-	2,627	46,853
14.15	45,176	17,272	531	2,412	24,961
4.98	15,890	-	-	2,172	13,718
3.31	10,558	2,545	-	233	7,780
100.00	319,204	77,984	1,386	12,598	227,236

ענף משק

בנקים

ביטוח

ביומד

טכנולוגיה

מסחר ושרותים

נדל"ן ובינוי

תעשייה

השקעה ואחזקות

נפט וגז

סך הכל**הראל גמל אג"ח עד 10% מניות**

ליום 31 בדצמבר 2023					
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	נסחרות במדד	נסחרות במדד
				מניות היתר	ת"א 125
מסה"כ			אלפי ש"ח		
0.12	79	-	-	-	79
0.02	14	-	-	-	14
0.01	5	1	-	-	4
0.55	370	348	-	-	22
7.48	5,079	1,564	2,512	6	997
91.51	62,075	54,379	7,631	3	62
0.26	173	136	1	3	33
0.03	21	-	-	3	18
0.02	13	3	-	-	10
100.00	67,829	56,431	10,144	15	1,239

ענף משק

בנקים

ביטוח

ביומד

טכנולוגיה

מסחר ושרותים

נדל"ן ובינוי

תעשייה

השקעה ואחזקות

נפט וגז

סך הכל

הראל גמל אג"ח ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2023			
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר
מסה"כ		אלפי ש"ח	
1.93	129	129	-
98.07	6,539	6,000	539
100.00	6,668	6,129	539

ענף משק

מסחר ושרותים

נדל"ן ובינוי

סך הכלהראל גמל אג"ח קונצרני

ליום 31 בדצמבר 2023			
%	סך הכל	בחו"ל	נסחרות במדד ת"א 125
מסה"כ		אלפי ש"ח	
2.88	4	-	4
2.16	3	2	1
2.16	3	1	2
91.36	127	123	4
1.44	2	1	1
100.00	139	127	12

ענף משק

בנקים

טכנולוגיה

מסחר ושרותים

נדל"ן ובינוי

תעשיה

סך הכלהראל גמל משולב סחיר

ליום 31 בדצמבר 2023	
%	בחו"ל
מסה"כ	אלפי ש"ח
53.09	275
25.29	131
21.62	112
100.00	518

ענף משק

טכנולוגיה

מסחר ושרותים

תעשיה

סך הכלהראל גמל לגילאי 50 עד 60

ליום 31 בדצמבר 2023					
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	נסחרות במדד מניות היתר	נסחרות במדד ת"א 125
מסה"כ			אלפי ש"ח		
15.03	171,033	-	-	-	171,033
3.03	34,511	-	-	-	34,511
1.14	12,981	3,077	49	2,066	7,789
15.81	179,954	129,066	458	1,489	48,941
20.44	232,463	65,927	2,128	20,204	144,204
24.24	275,826	101,514	25,099	7,816	141,397
11.87	135,134	50,809	300	10,626	73,399
5.03	57,283	-	175	10,544	46,564
3.41	38,802	7,045	-	644	31,113
100.00	1,137,987	357,438	28,209	53,389	698,951

ענף משק

בנקים

ביטוח

ביומד

טכנולוגיה

מסחר ושרותים

נדל"ן ובינוי

תעשיה

השקעה ואחזקות

נפט וגז

סך הכל

הראל גמל לגילאי 50 ומטה

ליום 31 בדצמבר 2023					
מסה"ב	סך הכל	בחול	לא סחיר אלפי ש"ח	נסחרות במדד	נסחרות במדד
				מניות היתר	ת"א 125
%					
15.70	71,690	-	-	-	71,690
3.00	13,690	-	-	-	13,690
1.15	5,272	1,309	39	609	3,315
15.93	72,760	51,196	693	539	20,332
20.15	92,039	26,073	-	7,549	58,417
23.21	105,946	31,804	12,464	3,245	58,433
12.28	56,098	21,157	410	3,934	30,597
5.28	24,113	-	1,764	3,812	18,537
3.30	15,086	2,998	-	274	11,814
100.00	456,694	134,537	15,370	19,962	286,825

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשיה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל**הראל גמל לגילאי 60 ומעלה**

ליום 31 בדצמבר 2023					
מסה"ב	סך הכל	בחול	לא סחיר אלפי ש"ח	נסחרות במדד	נסחרות במדד
				מניות היתר	ת"א 125
%					
15.54	46,986	-	-	-	46,986
2.64	7,986	-	-	-	7,986
1.07	3,248	883	55	73	2,237
14.11	42,645	28,636	671	244	13,094
18.80	56,846	15,545	1,016	3,779	36,506
28.06	84,814	33,467	12,027	2,087	37,233
12.82	38,754	13,473	3,528	1,917	19,836
4.18	12,627	-	-	1,726	10,901
2.78	8,390	2,023	-	185	6,182
100.00	302,296	94,027	17,297	10,011	180,961

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשיה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

ד. סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון לאי עמידת צד שלישי בהתחייבויותיו. סיכוני אשראי יכולים לנבוע, בין היתר, מאי עמידה במועדי החזר, היעדר יכולת פירעון, מימוש ביטחונות בערך פחות מהמוערך או מירידת ערך כתוצאה משינוי בדירוג אשראי.

מדיניות ניהול סיכוני האשראי של החברה מתבססת על פיזור וגיוון תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר, באופן שיתרום להשגת תשואה הולמת עבור הסיכון הניטל, בהתאם למגבלות שהוגדרו, תוך הבנת פרופיל סיכון האשראי של החברה ופירוט תחומי אחריותם של הגורמים המעורבים בתהליכי זיהוי, מדידה, ניטור ובקרה של סיכון האשראי. המסגרת למתן וניהול אשראי כוללת גם נהלים ומתודולוגיות, על פיהם יש לפעול.

פעילות האשראי נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה ולחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי ובהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון ולהחלטות פרטניות של ועדות ההשקעה השונות. תקנות ההשקעה קובעות מגבלות חשיפה ללווה בודד ולקבוצת לוויים וכן מגבלות על מתן אשראי בהתאם לסוגי בטחונות וכיוצ"ב. חוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית ומטרתם להבטיח קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכוני אשראי להם חשופה הקופה. בחטיבת ההשקעות, קיימת הפרדה בין יחידת ניהול האשראי הלא סחיר אשר נוטלת את הסיכון ובין יחידה עצמאית המנהלת בקרה על הפעילות. תהליכי מעקב אחר יכולת הפירעון של לוויים ואיכות הבטוחות מבוצעים במסגרת נהלי עבודה למתן אשראי שאושרו בדירקטוריון. לגבי אשראי סחיר, מתנהל מעקב אחר יכולת הפירעון, איכות הבטוחות וחובות בעייתיים. בעקבות חוזר המפקח בנושא טיפול בחובות בעייתיים ופעולות לגביית חוב, הוקם פורום חוב ומונה מנהל לפורום אשר תפקידו להעריך מצב חובות בעייתיים (בחוב סחיר ולא סחיר) ולהבטיח כי מתקיימים תהליכי מעקב ובקרה שוטפים.

הערכה ספציפית של סיכון האשראי לגבי חוב לא סחיר מבוצעת במערך האשראי בחטיבת ההשקעות באמצעות מודלי דירוג המבוססים על מתודולוגיה דומה לזאת הנמצאת בשימוש חברות הדירוג. המודלים השונים, נבדקו כעומדים בדרישות החוזר המאוחד פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" ואושרו ע"י ועדת אשראי אשר הוסמכה לכך ע"י הדירקטוריון.

ברמת עסקה פרטנית - מתקבלת חוות דעת ניהול סיכונים לתחומי פעילות חדשים ולעסקאות משמעותיות, גדולות או מורכבות, בהתאם לפרמטרים שהוגדרו. ובמקביל, אגף ניהול סיכונים בוחן ומאגרת את הדירוג של הלוואות חדשות המבוצעות בחטיבת ההשקעות. בנוסף, לאורך חיי האשראי וברמת התיק הכולל מתבצע באגף ניהול סיכונים כימות של סיכוני האשראי הגלומים בנכסי ההשקעה, באמצעות בחינת הדירוג הממוצע של החוב הלא ממשלתי בתיקים האמורים והערכת ההפסד הצפוי (Expected Loss) וההפסד הלא-צפוי (Unexpected Loss) בגין סיכוני האשראי הלא סחיר.

(1) חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר 2023													
הראל אג"ח עד 25% מניות			הראל גמל אג"ח עד 20% מניות			הראל גמל אג"ח עד 10% מניות			הראל גמל שקלי טווח קצר				
שאינם			שאינם			שאינם			שאינם				
סחירים			סחירים			סחירים			סחירים				
אלפי ש"ח													
3,780,762	1,064,207	4,844,969	1,024,601	413,811	1,438,412	82,619	819,521	326,785	1,146,306	264,897	1,564	266,461	בארץ
230,044	258,042	488,086	101,694	80,566	182,260	3	75,411	45,970	121,381	-	-	-	בחו"ל
4,010,806	1,322,249	5,333,055	1,126,295	494,377	1,620,672	82,622	894,932	372,755	1,267,687	264,897	1,564	266,461	סך הכל נכסי חוב

(1) חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023									
הראל גמל מסלול בהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני			הראל גמל מסלול שקלי			הראל גמל אג"ח ללא מניות		
	שאינם			שאינם			שאינם		
סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים
אלפי ש"ח									
149,378	41,932	13,408	28,524	123,457	19,575	103,882	158,833	44,283	114,550
-	11,986	1,627	10,359	391	-	391	15,999	8,041	7,958
149,378	53,918	15,035	38,883	123,848	19,575	104,273	174,832	52,324	122,508

בארץ
בחו"ל
סך הכל נכסי חוב

הראל גמל									הראל גמל מחקה מדד s&p 500	
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה			הראל גמל לגילאי 50 ומטה			הראל גמל לגילאי 50 עד 60			הראל גמל משולב סחיר	
שאינם			שאינם			שאינם			סחירים	סחירים
סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סחירים	
1,712,609	564,404	1,148,205	711,207	214,255	496,952	2,487,226	883,981	1,603,245	1,116	15,595
168,226	55,683	112,543	81,018	27,337	53,681	269,104	110,780	158,324	5,826	3
1,880,835	620,087	1,260,748	792,225	241,592	550,633	2,756,330	994,761	1,761,569	6,942	15,598

בארץ
בחו"ל
סך הכל נכסי חוב

(2) פירוט נכסי חוב בחלוקה לדירוגים

נכסי חוב בארץ

ליום 31 בדצמבר 2023													
דירוג מקומי (*)													
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל משולב סחיר	הראל גמל מחקה מדד s&p 500	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות
אלפי ש"ח													
797,093	358,325	1,180,686	1,116	15,595	149,378	2,754	86,654	72,597	264,897	525,014	81,503	661,453	2,611,869
אגרות חוב ממשלתיות													
אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:													
256,669	97,140	308,461	-	-	-	17,361	6,200	25,473	-	201,502	236	250,952	769,696
AA ומעלה													
91,577	40,454	111,020	-	-	-	8,185	11,028	15,932	-	90,758	871	109,226	389,906
BBB עד A													
2,866	1,033	3,078	-	-	-	224	-	548	-	2,247	9	2,970	9,291
לא מדורג													
1,148,205	496,952	1,603,245	1,116	15,595	149,378	28,524	103,882	114,550	264,897	819,521	82,619	1,024,601	3,780,762
סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ													
נכסי חוב שאינם סחירים בארץ													
אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג:													
35,069	11,202	76,826	-	-	-	1,185	1,029	2,026	-	13,939	-	26,991	80,561
AA ומעלה													
1,862	643	2,565	-	-	-	18	102	172	-	847	-	692	-
BBB עד A													
48,205	32,154	96,992	-	-	-	469	717	-	1,200	19,447	-	26,494	43,112
הלוואות לעמיתים													
16,430	5,670	22,634	-	-	-	158	904	1,516	-	7,475	-	6,106	2
הלוואות בשיעבוד מניות המקנות שליטה													
462,838	164,586	684,964	-	-	-	11,578	16,823	40,569	364	285,077	-	353,528	940,532
הלוואות לאחרים													
564,404	214,255	883,981	-	-	-	13,408	19,575	44,283	1,564	326,785	-	413,811	1,064,207
סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ													
1,712,609	711,207	2,487,226	1,116	15,595	149,378	41,932	123,457	158,833	266,461	1,146,306	82,619	1,438,412	4,844,969
סך הכל נכסי חוב בארץ													
297,392	126,509	467,819	-	-	-	6,196	11,303	21,806	1,261	154,480	-	195,308	454,091
מזה - נכסי חוב בדירוג פנימי (**)													

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטוחים, לדוגמא: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו-16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

נכסי חוב בחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2023

דירוג בינלאומי (*)

הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מחקה מדד s&p 500	הראל גמל משולב סחיר	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה
אלפי ש"ח											

נכסי חוב סחירים בחו"ל

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:

A ומעלה

BBB

נמוך מ-BBB

לא מדורג

6,258	2,930	-	2,150	219	13	311	-	189	4,702	1,615	3,293
26,444	12,383	-	9,084	925	54	1,316	-	797	19,868	6,824	13,914
144,158	63,932	-	47,474	5,038	257	6,613	3	3,836	99,894	33,979	70,394
53,109	22,438	2	16,693	1,776	67	2,119	-	1,004	33,851	11,262	24,938
75	11	1	10	-	-	-	-	-	9	1	4
230,044	101,694	3	75,411	7,958	391	10,359	3	5,826	158,324	53,681	112,543

סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"ל

נכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל

אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג:

לא מדורג

נכסי חוב אחרים

19,254	6,122	-	2,861	550	-	130	-	-	9,234	2,365	4,540
238,788	74,444	-	43,109	7,491	-	1,497	-	-	101,546	24,972	51,143
258,042	80,566	-	45,970	8,041	-	1,627	-	-	110,780	27,337	55,683
488,086	182,260	3	121,381	15,999	391	11,986	3	5,826	269,104	81,018	168,226
196,915	64,634	-	38,526	6,610	-	1,290	-	-	86,065	21,182	43,868

מזה - נכסים מדורגים בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על-ידי הממונה S&P, Moody's ו-Fitch. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטוחחים, לדוגמה: דירוג A כולל A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו-16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

(3) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון אינם מתבססים על דירוג האשראי של הנכס אלא על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת מיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. מודל זה מביא לידי ביטוי באופן עדכני יותר שינויים בפרמיית הסיכון של נכסי החוב, כפי שאלו משתקפים בשוק הסחיר בהתאם לשינויים באותו עשירון.

הריביות הממוצעות המשוקללות בגין כל אחת מקבוצות הדירוג המוצגות להלן הינן בהתאם לנכסים הכלולים בכל קבוצת דירוג:

ליום 31 בדצמבר 2023

הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל לגילאי 50 עד 60 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה
נכסי חוב שאינם סחירים לפי דירוג (*):									
2.58	3.04	3.51	1.59	4.27	4.68	3.10	3.18	3.00	3.47
4.34	5.00	5.45	11.69	6.13	6.81	4.53	5.79	6.03	5.77
8.80	8.87	8.57	-	8.86	9.28	9.91	9.27	9.69	8.99
11.43	9.45	9.63	-	12.14	-	8.12	9.83	8.08	8.09
4.96	6.05	6.38	-	6.47	6.33	5.06	6.17	6.35	6.07
AA ומעלה									
A									
BBB									
נמוך מ-BBB									
לא מדורג									

(*) המקורות לרמת דירוג מקומי הינן חברות הדירוג "מעלות" ו"מדורג". נתוני חברת מדורג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על ידי הממונה S & P, Mood's ו-Fitch.

(4) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים ושאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023															
הראל גמל אג"ח קונצרני		הראל גמל מסלול שקלי		הראל גמל אג"ח ללא מניות		הראל גמל שקלי טווח קצר		הראל גמל אג"ח עד 10% מניות		הראל גמל מסלול מניות		הראל גמל אג"ח עד 20% מניות		הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	
%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום
מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח
18.16	9,789	0.72	895	7.31	12,779	-	-	8.47	107,356	0.02	16	8.28	134,233	6.68	356,252
3.54	1,908	3.74	4,631	2.32	4,057	-	-	1.69	21,474	0.18	151	1.45	23,506	1.89	100,719
0.53	285	0.01	10	0.18	313	-	-	0.19	2,452	-	-	0.24	3,889	0.18	9,823
1.63	879	0.03	34	0.43	748	-	-	0.52	6,629	-	-	0.60	9,667	0.42	22,397
22.05	11,890	9.63	11,921	14.63	25,583	0.46	1,229	15.11	191,570	0.72	595	14.61	236,782	9.77	521,031
40.04	21,591	11.68	14,471	28.44	49,717	0.13	335	27.75	351,726	0.32	266	29.05	470,671	27.23	1,452,360
2.53	1,364	1.54	1,904	1.73	3,016	-	-	1.64	20,728	0.03	26	1.45	23,535	0.96	51,224
3.71	1,998	1.73	2,147	2.36	4,134	-	-	2.08	26,342	0.06	53	2.37	38,400	3.00	160,029
2.13	1,149	0.94	1,168	0.95	1,669	-	-	0.97	12,246	0.01	12	0.96	15,606	0.77	41,093
5.68	3,065	69.98	86,667	41.65	72,816	99.41	264,897	41.58	527,164	98.66	81,503	40.99	664,383	49.10	2,618,127
100.00	53,918	100.00	123,848	100.00	174,832	100.00	266,461	100.00	1,267,687	100.00	82,622	100.00	1,620,672	100.00	5,333,055

ענף משק

בנקים

ביטוח

ביומד

טכנולוגיה

מסחר

ושרותים

נדל"ן ובינוי

תעשייה

השקעה

ואחזקות

נפט וגז

אג"ח ממשלתי

סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023											
הראל גמל מסלול כהלכה		הראל גמל מחקה מדד s&p 500		הראל גמל משולב סחיר		הראל גמל לגילאי 50 עד 60		הראל גמל לגילאי 50 ומטה		הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	
סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%
אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ
ענף משק											
בנקים	-	-	-	1,651	23.78	194,809	7.07	59,006	7.45	154,531	8.22
ביטוח	-	-	-	-	-	18,679	0.68	8,604	1.09	14,021	0.75
ביומד	-	-	-	153	2.20	6,094	0.22	1,895	0.24	3,794	0.20
טכנולוגיה	-	-	-	511	7.36	15,343	0.56	5,041	0.64	10,198	0.54
מסחר ושרותים	-	3	0.02	2,773	39.96	515,574	18.71	140,000	17.67	335,535	17.84
נדל"ן ובינוי	-	-	-	189	2.72	678,125	24.60	185,653	23.43	476,069	25.31
תעשיה	-	-	-	203	2.92	40,550	1.47	11,515	1.45	29,848	1.59
השקעה ואחזקות	-	-	-	-	-	82,807	3.00	14,666	1.85	40,707	2.16
נפט וגז	-	-	-	157	2.26	18,961	0.69	5,905	0.75	15,746	0.84
אג"ח ממשלתי	149,378	100.00	15,595	99.98	1,305	18.80	1,185,388	45.43	359,940	800,386	42.55
סך הכל	149,378	100.00	15,598	100.00	6,942	100.00	2,756,330	100.00	792,225	1,880,835	100.00

ה. סיכונים גיאוגרפיים

סיכון גאוגרפי הינו סיכון להפסד הנובע מחשיפה של תיק ההשקעות בצורה ישירה או עקיפה, דרך השקעה בחברות שיש להן פעילות עסקית במדינה, לאירוע שלילי באותה מדינה או אזור גיאוגרפי. אירוע כזה עשוי להתעורר למשל על רקע עימות בטחוני באזור, משבר כלכלי במדינה עצמה או אצל שותפת סחר מהותית. סיכון גיאוגרפי עשוי לבוא לידי ביטוי בעלייה באירועי חדלות פירעון של ממשלות ועסקים ו/או ירידה בשווי נכסים הוניים (נדל"ן, מניות וכד').

להלן החשיפה הגיאוגרפית עבור הנכסים השונים בהתאם למקום הסיכון הסופי, או בהתאם למקום בו הונפק או נסחר הנכס, במקרים בהם לא ניתן היה לזהות את מקום החשיפה הסופית:

הראל אג"ח עד 25% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023									
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	נדל"ן להשקעה	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח									
-	41,737	35,740	1	-	-	134,557	212,035	-	212,035
-	39,963	8,295	1	-	-	58,475	106,734	-	106,734
-	8,077	80,717	-	-	-	34,229	123,023	-	123,023
6,258	106,849	177,424	4	113,818	-	652,248	1,056,601	589,518	1,646,119
-	-	31,027	-	-	-	265,737	296,764	119,550	416,314
2,611,869	1,223,068	216,801	232,040	171	173,390	1,789,585	6,246,924	251,288	6,498,212
-	-	-	-	-	-	114,886	114,886	-	114,886
-	71,764	23,002	5	1	-	178,607	273,379	66,745	340,124
2,618,127	1,491,458	573,006	232,051	113,990	173,390	3,228,324	8,430,346	1,027,101	9,457,447

סך הכל

הראל גמל אג"ח עד 20% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023									
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
אלפי ש"ח									
66,602	384	66,218	42,534	-	38	2,944	2,095	18,607	-
26,253	65	26,188	3,252	-	57	2,019	3,472	17,388	-
414,953	35,084	379,869	227,233	-	53,493	14,863	43,339	38,011	2,930
145,405	853	144,552	136,247	-	54	482	7,769	-	-
1,777,267	35,275	1,741,992	573,028	24,835	20	67,692	32,376	382,588	661,453
48,316	-	48,316	48,316	-	-	-	-	-	-
134,509	4,175	130,334	53,632	-	5,003	17,151	19,408	35,140	-
<u>2,613,305</u>	<u>75,836</u>	<u>2,537,469</u>	<u>1,084,242</u>	<u>24,835</u>	<u>58,665</u>	<u>105,151</u>	<u>108,459</u>	<u>491,734</u>	<u>664,383</u>

בריטניה

צרפת

ארצות הברית

אירופה

ישראל

צפון אמריקה

אחר

סך הכל

הראל גמל מסלול מניות

ליום 31 בדצמבר 2023								
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
אלפי ש"ח								
10,275	1,598	8,677	543	868	7,264	2	-	-
25,383	2,068	23,315	4,765	206	15,871	2,472	1	-
16,738	8,547	8,191	570	50	7,568	3	-	-
16,865	-	16,865	10	4,226	6,735	5,894	-	-
13,374	352	13,022	1,829	305	10,886	2	-	-
11,509	241	11,268	1,132	99	7,892	2,140	5	-
13,287	-	13,287	-	6,872	6,414	1	-	-
32,354	8,831	23,523	1,177	2,213	20,128	5	-	-
11,499	291	11,208	2,947	4,634	3,625	2	-	-
401,646	189,179	212,467	61,194	1,621	80,141	69,432	79	-
37,132	4,598	32,534	17,449	293	2,600	12,192	-	-
353,444	1,028	352,416	52,945	233	17,749	198,952	1,034	81,503
19,916	-	19,916	7	2,618	7,666	9,625	-	-
62,000	3,003	58,997	9,927	5,395	25,193	18,482	-	-
<u>1,025,422</u>	<u>219,736</u>	<u>805,686</u>	<u>154,495</u>	<u>29,633</u>	<u>219,732</u>	<u>319,204</u>	<u>1,119</u>	<u>81,503</u>

אוסטרליה

בריטניה

קנדה

סין

צרפת

גרמניה

הודו

יפן

שוויץ

ארצות הברית

אירופה

ישראל

שווקים מתעוררים

אחר

סך הכל

הראל גמל אג"ח עד 10% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023									
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	נדל"ן להשקעה	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח									
-	13,733	2,335	303	4	-	24,089	40,464	40	40,504
-	2,364	13,986	151	2	-	2,116	18,619	5	18,624
2,150	30,045	32,173	1,531	39,118	-	139,992	245,009	3,613	248,622
-	-	5,521	50	6	-	86,433	92,010	88	92,098
525,014	300,079	11,343	53,427	-	23,270	451,976	1,365,109	1	1,365,110
-	-	-	-	-	-	29,696	29,696	-	29,696
-	34,573	2,471	1,824	519	-	29,066	68,453	432	68,885
<u>527,164</u>	<u>380,794</u>	<u>67,829</u>	<u>57,286</u>	<u>39,649</u>	<u>23,270</u>	<u>763,368</u>	<u>1,859,360</u>	<u>4,179</u>	<u>1,863,539</u>

בריטניה

גרמניה

ארצות הברית

אירופה

ישראל

צפון אמריקה

אחר

סך הכל

הראל גמל שקלי טווח קצר

ליום 31 בדצמבר 2023				
אגרות חוב ממשלתיות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח				
264,897	21,929	286,826	-	286,826
-	10	10	-	10
<u>264,897</u>	<u>21,939</u>	<u>286,836</u>	<u>-</u>	<u>286,836</u>

ישראל

אחר

סך הכל

הראל גמל אג"ח ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2023								
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח								
-	1,455	205	-	-	3,852	5,512	-	5,512
219	4,041	4,058	-	3,982	8,187	20,487	-	20,487
-	-	415	-	-	7,004	7,419	-	7,419
72,597	41,842	539	8,230	-	55,664	178,872	-	178,872
-	4,170	1,451	-	-	2,470	8,091	-	8,091
72,816	51,508	6,668	8,230	3,982	77,177	220,381	-	220,381

בריטניה

ארצות הברית

אירופה

ישראל

אחר

סך הכל

הראל גמל מסלול שקלי

ליום 31 בדצמבר 2023							
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח							
13	2,723	-	230	24	2,990	-	2,990
86,654	15,198	3,666	-	31,395	136,913	-	136,913
-	264	-	-	1	265	-	265
86,667	18,185	3,666	230	31,420	140,168	-	140,168

ארצות הברית

ישראל

אחר

סך הכל

הראל גמל אג"ח קונצרני

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
אלפי ש"ח								
1,074	-	1,074	1	-	1	-	1,072	-
2,360	-	2,360	479	-	1	-	1,880	-
1,672	-	1,672	62	-	1	-	1,609	-
819	-	819	-	-	-	-	819	-
12,592	14	12,578	2,079	5,664	637	126	3,761	311
52,980	-	52,980	19,047	-	4,786	10	26,383	2,754
2,029	2	2,027	499	2	6	3	1,517	-
73,526	16	73,510	22,167	5,666	5,432	139	37,041	3,065

אוסטרליה

בריטניה

צרפת

שוויץ

ארצות הברית

ישראל

אחר

סך הכל

הראל גמל מסלול כהלכה

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	אגרות חוב ממשלתיות
אלפי ש"ח				
3,262	-	3,262	3,262	-
2,016	-	2,016	2,016	-
4,706	4,230	476	476	-
41,727	32,722	9,005	9,005	-
200,873	32,238	168,635	19,257	149,378
7,582	9,927	(2,345)	(2,345)	-
260,166	79,117	181,049	31,671	149,378

צרפת

גרמניה

יפן

ארצות הברית

ישראל

אחר

סך הכל

הראל גמל מחקה מדד S&P 500

ליום 31 בדצמבר 2023						
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות ותעודות סל	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
אלפי ש"ח						
1,267,871	13,117	1,254,754	741	1,254,013	-	-
45,763	(218)	45,981	30,383	-	3	15,595
<u>1,313,634</u>	<u>12,899</u>	<u>1,300,735</u>	<u>31,124</u>	<u>1,254,013</u>	<u>3</u>	<u>15,595</u>

ארצות הברית

ישראל

סך הכל

הראל גמל עוקב מדדים גמיש

ליום 31 בדצמבר 2023				
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות ותעודות סל
אלפי ש"ח				
359	-	359	-	359
6,474	-	6,474	-	6,474
21,365	-	21,365	1,496	19,869
2,205	-	2,205	-	2,205
<u>30,403</u>	<u>-</u>	<u>30,403</u>	<u>1,496</u>	<u>28,907</u>

יפן

ארצות הברית

ישראל

אחר

סך הכל

הראל גמל משולב סחיר

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות אלפי ש"ח	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
830	28	802	10	15	127	-	650	-
1,393	36	1,357	33	4	278	8	1,034	-
294	150	144	10	1	133	-	-	-
405	-	405	-	74	118	43	170	-
231	2	229	-	3	18	36	172	-
1,173	6	1,167	32	5	191	-	939	-
301	4	297	20	2	138	13	124	-
232	-	232	-	120	112	-	-	-
568	155	413	21	39	353	-	-	-
261	-	261	(32)	3	72	16	202	-
698	5	693	52	81	64	-	496	-
11,494	3,315	8,179	1,082	3,450	1,403	350	1,705	189
3,828	-	3,828	2,712	-	-	-	-	1,116
850	-	850	(19)	140	532	52	145	-
22,558	3,701	18,857	3,921	3,937	3,539	518	5,637	1,305

אוסטרליה

בריטניה

קנדה

סין

דנמרק

צרפת

גרמניה

הודו

יפן

נורווגיה

שוויץ

ארצות הברית

ישראל

אחר

סך הכל

הראל גמל לגילאי 50 עד 60

ליום 31 בדצמבר 2023									
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
אלפי ש"ח									
136,055	5,574	130,481	48,373	-	556	42,780	9,793	28,979	-
76,123	947	75,176	9,322	-	823	29,340	8,063	27,628	-
87,202	23,801	63,401	3,174	-	5,962	54,252	13	-	-
1,836,885	509,885	1,327,000	524,081	-	88,350	365,457	293,118	51,292	4,702
377,992	12,392	365,600	307,741	-	790	7,007	50,062	-	-
3,699,677	3,177	3,696,500	1,231,503	18,288	646	122,402	655,568	487,407	1,180,686
630,243	36,873	593,370	154,991	-	66,742	195,016	121,370	55,251	-
<u>6,844,177</u>	<u>592,649</u>	<u>6,251,528</u>	<u>2,279,185</u>	<u>18,288</u>	<u>163,869</u>	<u>816,254</u>	<u>1,137,987</u>	<u>650,557</u>	<u>1,185,388</u>

בריטניה

צרפת

יפן

ארצות הברית

אירופה

ישראל

אחר

סך הכל

הראל גמל לגילאי 50 ומטה

ליום 31 בדצמבר 2023									
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
אלפי ש"ח									
58,847	2,353	56,494	19,852	-	235	18,057	8,519	9,831	-
21,760	-	21,760	709	-	4,808	7,662	7,100	1,481	-
27,954	400	27,554	3,206	-	348	12,384	2,496	9,120	-
36,806	10,046	26,760	1,339	-	2,516	22,899	6	-	-
686,377	215,216	471,161	172,914	-	30,568	137,189	110,084	18,791	1,615
129,674	5,231	124,443	100,247	-	333	2,957	20,906	-	-
1,174,550	1,303	1,173,247	355,105	653	275	45,572	268,220	145,097	358,325
24,034	-	24,034	792	-	2,979	8,721	11,542	-	-
194,964	15,564	179,400	48,217	-	20,385	65,931	27,821	17,046	-
<u>2,354,966</u>	<u>250,113</u>	<u>2,104,853</u>	<u>702,381</u>	<u>653</u>	<u>62,447</u>	<u>321,372</u>	<u>456,694</u>	<u>201,366</u>	<u>359,940</u>

בריטניה

סין

צרפת

יפן

ארצות הברית

אירופה

ישראל

שווקים מתעוררים

אחר

סך הכל

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

ליום 31 בדצמבר 2023										
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח										
65,859	1,561	64,298	28,545	-	156	11,983	2,844	20,770	-	בריטניה
33,223	265	32,958	3,541	-	231	8,218	2,503	18,465	-	צרפת
581,233	142,822	438,411	203,820	-	60,682	60,544	73,763	36,309	3,293	ארצות הברית
156,319	3,471	152,848	137,079	-	221	1,963	13,585	-	-	אירופה
2,135,965	817	2,135,148	702,316	9,983	185	75,531	172,020	378,020	797,093	ישראל
244,972	16,995	227,977	62,224	-	20,365	69,822	37,581	37,985	-	אחר
3,217,571	165,931	3,051,640	1,137,525	9,983	81,840	228,061	302,296	491,549	800,386	סך הכל

1. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה

הפעלת קופת גמל דורשת עמידה בכללי פעילות ודווח שנבקעו בחוקים ובתקנות. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה-2005, מעניק סמכויות שונות ואמצעי אכיפה מגוונים לממונה לרבות סעיפי עונשין במקרה של אי עמידה בכללים והנחיות.

הקופה פועלת בתחום שוק ההון והחיסכון ארוך הטווח, בהם מתבצעת פעילות השקעה לצד פעילות מול העמיתים החוסכים בקליטת הפקדות, תשלומים וזיכויים ברווחים. פעילות זו חושפת את הקופה לסיכונים תפעוליים ולסיכונים הנובעים משינויי פסיקה וחקיקה כלליים ובתחום הפעילות הספציפי של הקופה.

אי לכך פועלת הקופה בהתאם לנהלים מסודרים שגיבשה להסדרת התהליכים השונים בקופה, לרבות ביצוע בקורות ומעקב שוטף אחר הפעילות. כמו כן מלווה את פעילות הקופה יועץ משפטי ומנהל סיכונים.

הסיכון התפעולי שלוב בכלל הפעילויות, המוצרים, המערכות ותהליכי העבודה המבוצעים בחברה. לפיכך, קיימת חשיבות למודעות ולניהול הסיכון התפעולי בכל הרמות.

האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלים בדרגות הניהול השונות בחברה, בתמיכה מקצועית של אגף ניהול סיכונים המופקד על הכוונה מתודולוגית ויישום המדיניות בראיית על. חלק מהסיכונים התפעוליים מנוהלים על-ידי גורמי בקרה נוספים, כגון מנהל אגף SOX, אכיפה וציות, אחראי אבטחת מידע ואחראי היערכות לשעת משבר.

החברה בוחנת באופן שוטף את החשיפה לסיכונים תפעוליים ונוקטת באמצעים להפחתת רמתם. אגף ניהול סיכונים מבצע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים, תוך שימת דגש מיוחד על סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיות מידע וסייבר וסיכונים המשכיות עסקית.

אופי הפעילות, המבנה הארגוני ומדרג הסמכויות המייחדים את החברה וכן היקף הכספים המנוהלים על ידה, חושפים אותה גם לאפשרות של הונאות ומעילות מצד גורמים בתוך החברה וגורמים מחוץ לחברה. החברה הגדירה מדיניות הכוללת מסגרת עבודה שיטתית למניעה, איתור, דיווח ותגובה מצמצמת נזקים לאירועי מעילות והונאות. עיקרי המדיניות באים לידי ביטוי בנהלי העבודה של החברה, בתהליכי העבודה בפועל ובקוד האתי, שמטרתו להנחות את עובדי החברה בנושאי התנהגות, משמעת ואתיקה בעבודה.

בהתייחס לסיכונים משפטיים, כולל סיכונים ציות, היועץ המשפטי של החברה אחראי לניהול הסיכון המשפטי, מסתייע במידת הצורך ביועץ משפטי חיצוני ומעניק תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות החברה. במסגרת זו, ניהולו השוטף של הסיכון המשפטי מתבטא בעיקר במתן ייעוץ משפטי שוטף לאורגנים המוסמכים בחברה בנושאים השונים הכרוכים בפעילות החברה, בהכנת מסמכי התקשרות ופוליסות ביטוח, בניהול הידע המשפטי בחברה, ובכלל זה עדכון הגורמים הרלוונטים בשינוי הוראות דין ורגולציה לסוגיהם, אשר יש להם השלכה על עבודת החברה, בהתאמת מערך ההסכמים והנהלים לשינויים אלה ובעדכונים שוטפים של מערכות ההסכמים והמסמכים שבשימוש החברה, ובריכוז התביעות הייצוגיות נגד החברה והפיקוח על הגורמים המקצועיים המטפלים בהן מטעם החברה.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא אחר דרישות החוק פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה, המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציית להוראות הרלוונטיות להם. בינואר 2012 החברה אימצה תכנית אכיפה, במסגרת יישום הוראות חוק הגברת האכיפה בשוק ההון, המתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005, ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ויפקחו על ביצועה.

בהתאם להוראות צו איסור הלבנת הון שנכנס לתוקפו במרס 2018 וחוזר גופים מוסדיים 2018-9-2 בנושא ניהול סיכונים הלבנת הון מפברואר 2018, החברה קבעה מדיניות ניהול סיכונים בנושא ומינתה אחראי למילוי חובות, בהתאם לדרישות הרגולציה, באופן שיבטיח קיומה של תשתית ארגונית מתאימה ואמצעים להפחתת הסיכון. כמו כן, החברה גיבשה נהלים ליישום מדיניות ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, ועדכנה נהלים רלוונטים, כך שיתייחסו, בין היתר, להליך של זיהוי והכרת הלקוח, לסיווג של חשבון בסיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור, לקיום בקרה שוטפת, לניהול רישומים ולדיווח. בנוסף, החברה אימצה גישה מבוססת סיכון, על מנת לזהות, להעריך ולהתמודד באפקטיביות עם סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, במסגרתה בוצע סקר לזיהוי והערכה של סיכונים הלבנת הון ומימון הטרור בפעילויות השונות.

מערך טכנולוגיית המידע הוא מרכיב מרכזי בתפעול וניהול התקין של החברה. דירקטוריון החברה אישר מסמך מדיניות בנושא ניהול טכנולוגיות המידע.

בחינת סיכונים ה-IT מתבצעת באופן שוטף, הן ברמת תהליכי ה-IT המהותיים המנוהלים בחברה והן ברמת מערכות המידע והתשתיות. הטיפול בסיכונים הנובעים מתהליכי IT מהותיים מבוצע כחלק מתפישת הבקרה המיושמת בהראל המשמר מחשבים, בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2010-9-4 בנושא "ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים". אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי להערכת ההשפעה הפוטנציאלית של סיכונים טכנולוגיות המידע על תהליכי הליבה בחברה.

החברה חשופה בפעילותה לסיכון סייבר אשר עלול לנבוע משימוש לא מורשה בזהות, הפרעה לפעילות על ידי פגיעה בפעילות הרשת או השבתת שירותים, פגיעה במערכות, גניבה של נכסים דיגיטליים, החדרה של קודים או תוכנות זדוניות, חדירה למערכת או חשיפת מידע. תפיסת ההגנה של החברה בניהול סיכונים סייבר ואבטחת מידע בנויה על שלוש שכבות: שכבת הגנה טכנולוגית, שכבת טיפול באירועים ושכבת רגולציה, ארגון ושיטות. בנוסף להיערכות תפעולית, החברה רכשה כיסוי ביטוחי כנגד פשעי מחשב, בכללם אירועי סייבר. ביום 31 באוגוסט 2016 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2016-9-14 בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים". החוזר מגדיר עקרונות לניהול סיכונים סייבר בגוף מוסדי ומחייב לנהל סיכונים אלו. ההוראה מתייחסת, בין היתר, לנושאים הבאים: ממשל תאגידי- תפקידים ותחומי אחריות, הערכת סיכונים, הגנת סייבר, ניטור ובקרה, אבטחת מערכות, תקשורת ותפעול, ניהול משתמשים והרשאות, מיקור חוץ, שירותי מחשב בענן, אבטחה פיסית וסביבתית, אבטחת ערוצי קשר עם לקוחות וגורמים חיצוניים.

בהתייחס לסיכונים אבטחת מידע וסייבר, ובהתאמה לחוזר בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים", הדיקטוריונים של הגופים המוסדיים בחברה אימצו ואישרו מדיניות בנושא ניהול סיכונים סייבר. אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי על חשיפות החברה לסיכונים סייבר.

בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2018-9-19 בנושא מיקור חוץ מיוני 2018, החברה קבעה מדיניות וגיבשה נוהלי עבודה, הכוללים בין היתר קווים מנחים וקריטריונים לקביעתה של פעילות כמהותית, עקרונות להתקשרות בהסכם למיקור חוץ ומנגנוני פיקוח, מעקב ובקרה אפקטיביים על פעילויות מהותיות שהוצאו למיקור חוץ.

היערכות הנהלת החברה להמשך פעילות בעת משבר (DRP) והמשכיות עסקית מתבצעת בשני מישורים: הערכות הנפילת מערכות המחשב והערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים. בנוסף, מתבצעים תרגולים במסגרת הנהלת החברה לאירוע משבית (קטסטרופלי), בו מתורגלים תהליכים לוגיסטיים נבחרים ומופעלות תוכנות ומערכות מרכזיות מהאתר החלופי.

למידע נוסף, ראה דיון בגורמי סיכון בסעיף 3.12 בדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה המנהלת וביאור 16, בדבר התחייבויות והתקשרויות תלויות בדוחות הכספיים של הקופה.

ז. גורמי סיכון על פי טיבם

בטבלה להלן מוצגים גורמי הסיכון על פי טיבם - סיכונים מקרו, סיכונים ענפיים, סיכונים גיאוגרפיים ככל שישנם וסיכונים מיוחדים לקופה, אשר דורגו, בהתאם להערכות סובייקטיביות איכותיות של הנהלת החברה המנהלת של הקופה בהתחשב בהיקף ובמאפייני פעילותה נכון לתאריך הדוח, בקטגוריות על פי השפעתם, ככל שניתן לגבי כל גורם סיכון, על קופת הגמל - השפעה גדולה, בינונית וקטנה.

גורמי סיכון	השפעה גדולה	השפעה בינונית	השפעה קטנה
סיכונים מקרו	סיכונים שוק	√	
	האטה כלכלית בישראל	√	
	סיכונים אשראי	√	
	סיכון מחירי נכסים אחרים	√	
סיכונים ענפיים	שינויים רגולטוריים	√	
	סיכון נזילות	√	

6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו

רואה החשבון לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בחוות דעתו.

7. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי

א. בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2023 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

דודי לייזנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 27 במרס 2024

הצהרה (Certification)**אני, דודי לייזנר מזהיר כי:**

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל גמל (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של קופת הגמל; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)**אני, רם גבל מצהיר כי:**

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל גמל (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קופת הגמל; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של הראל גמל (להלן: "קופת הגמל") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קופת הגמל תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2023, הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון:	ניר כהן	_____
מנכ"ל:	דודי לידנר	_____
סמנכ"ל כספים:	רם גבל	_____

תאריך אישור הדוח: 27 במרס 2024

הראל גמל

קופת גמל לחיסכון, לתגמולים ואישית לפיצויים

דוחות כספיים

ליום

31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

3	דוח רואי החשבון המבקרים.....
6	דוח על המצב הכספי.....
9	דוח הכנסות והוצאות.....
13	דוח על השינויים בזכויות העמיתים.....
17	ביאור 1 - כללי.....
18	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית.....
21	ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה.....
23	ביאור 4 - נכסי חוב סחירים.....
24	ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים.....
26	ביאור 6 - מניות.....
27	ביאור 7 - השקעות אחרות.....
30	ביאור 8 - נדל"ן להשקעה.....
32	ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות.....
34	ביאור 10 - דמי ניהול.....
36	ביאור 11 - הוצאות ישירות.....
41	ביאור 12 - ביטוח חיים.....
42	ביאור 13 - תשואות מסלולי השקעה.....
42	ביאור 14 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.....
43	ביאור 15 - מסים.....
43	ביאור 16 - התחייבויות תלויות והתקשרויות.....

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל גמל

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של הראל גמל (להלן - "הקופה") לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת דוחות ההכנסות וההוצאות ואת הדוחות על השינויים בזכויות העמיתים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת"). אחריותנו היא לחוות דיעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הקופה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת תוצאות פעולותיה והשינויים בזכויות העמיתים שלה לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון החברה המנהלת ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגביהם היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעותנו חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

מדידת שווי הוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

כמתואר בביאורים 5, 6 ו-7 לדוחות הכספיים, יתרת נכסי חוב שאינם סחירים, מניות לא סחירות והשקעות אחרות שאינן סחירות ליום 31 בדצמבר 2023 מסתכמות ל-4,134,319 אלפי ש"ח, 738,779 אלפי ש"ח ו-3,536,604 אלפי ש"ח, בהתאמה.

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעות על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ.

השווי ההוגן של השקעות במניות שאינן סחירות מבוסס בעיקרו על הערכות שווי חיצוניות, ובקרת השקעה וגידור מבוסס בעיקרו על השווי ההוגן של נכסי הבסיס או הערכות שווי ונקבע בהתאם לדיווחים של הקרן. טכניקות הערכות שווי הינן סובייקטיביות באופיין ומשלבות הנחות שונות ושימוש באומדנים המשפיעים באופן משמעותי על השווי ההוגן.

בחלק מההשקעות הלא סחירות כגון מניות שאינן סחירות וקרנות השקעה, אי הוודאות המובנית במדידת השווי ההוגן גבוהה, מאחר ומדידה זו כוללת נתונים אשר אינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

לשינויים באומדנים, בהנחות או בהערכות בהם נעשה שימוש במסגרת הערכות השווי עשויה להיות השפעה משמעותית על קביעת השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים.

בשל אי הוודאות המובנית ביחס לאומדנים, ההנחות וההערכות כאמור לעיל, זיהינו את הביקורת ביחס למדידת השווי ההוגן של ההשקעות הפיננסיות הלא סחירות כעניין מפתח בביקורת.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

נהלי הביקורת העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה כללו את הנהלים הבאים:

- בחנו את העיצוב, היישום והאפקטיביות התפעולית של בקורות מפתח פנימיות בקשר עם תהליך קביעת השווי ההוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות.
- בחנו את המתודולוגיה למדידת השווי ההוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות.
- ערכנו בירורים מול אנשי הכספים וגורמים באגף ההשקעות לצורך השגת הבנה ביחס לעסקאות, התפתחויות, ושערוכים מהותיים לתקופה וכן לגבי שינויים מהותיים, ככל שחלו, בנתונים, בהנחות ובמודלים בהשוואה לאלו ששימשו בשנה הקודמת.
- ביצענו בחינה מדגמית של השווי בדוחות הכספיים של ההשקעות פיננסיות שאינן סחירות אל מול הערכות השווי שהתקבלו ממומחים חיצוניים, אל מול ציטוטי חברת מרווח הוגן בע"מ ואל מול הדוחות הכספיים ודיווחי קרנות ההשקעה לפי העניין.
- ביצענו בחינה מדגמית של מסד הנתונים ששימש לצורך קבלת ציטוט מחברת מרווח הוגן בע"מ אל מול הסכמי הלוואות.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) והדוח שלנו מיום 27 במרס 2024 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2024

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הרצל גמל בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הרצל גמל (להלן - "הקופה") ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון וההנהלה של הרצל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקופה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקופה (לרבות הוצאות מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקופה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת ובכפוף לכללים ולהוראות החלים על פי דין; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקופה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מותאמות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקופה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 והדוח שלנו, מיום 27 במרץ 2024, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרץ 2024

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
2,231,866	2,059,734		רכוש שוטף
370,026	127,611	3	מזומנים ושווי מזומנים
2,601,892	2,187,345		חייבים ויתרות חובה
9,408,433	10,390,084	4	השקעות פיננסיות
4,860,812	4,134,319	5	נכסי חוב סחירים
2,996,606	2,972,800	6	נכסי חוב שאינם סחירים
5,286,027	7,476,613	7	מניות
22,551,878	24,973,816		השקעות אחרות
			סך כל השקעות פיננסיות
281,106	250,419	8	נדל"ן להשקעה
25,434,876	27,411,580		סך כל הנכסים
321,830	118,759	9	זכאים ויתרות זכות
25,113,046	27,292,821		זכויות העמיתים
25,434,876	27,411,580		סך כל ההתחייבויות והזכויות העמיתים

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי לידנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים : 27 במרס 2024

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2023															
הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מחקה מדד S&P 500	הראל גמל עוקב מדדים גמיש	הראל גמל משולב סחיר	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ	אלפי ש"ח
774,202	171,217	81,365	120,351	20,969	14,441	12,370	7,430	28,081	24,725	1,442	2,655	171,138	171,882	2,059,734	אלפי ש"ח
34,754	6,355	8,831	9,247	11	1,472	209	536	2,545	6,445	56	1,139	17,475	10,775	127,611	אלפי ש"ח
808,956	177,572	90,196	129,598	20,980	15,913	12,579	7,966	30,626	31,170	1,498	3,794	188,613	182,657	2,187,345	אלפי ש"ח
4,010,806	1,126,295	82,622	894,932	264,897	122,508	104,273	38,883	149,378	15,598	-	6,942	1,761,569	550,633	1,260,748	אלפי ש"ח
1,322,249	494,377	-	372,755	1,564	52,324	19,575	15,035	-	-	-	-	994,761	241,592	620,087	אלפי ש"ח
573,006	108,459	319,204	67,829	-	6,668	-	139	-	-	-	518	1,137,987	456,694	302,296	אלפי ש"ח
1,581,043	616,035	321,157	383,728	-	25,061	3,907	11,667	1,769	1,254,280	28,907	7,751	1,876,202	678,525	686,581	אלפי ש"ח
7,487,104	2,345,166	722,983	1,719,244	266,461	206,561	127,755	65,724	151,147	1,269,878	28,907	15,211	5,770,519	1,927,444	2,869,712	אלפי ש"ח
173,390	24,835	-	23,270	-	-	-	-	-	-	-	-	18,288	653	9,983	אלפי ש"ח
8,469,450	2,547,573	813,179	1,872,112	287,441	222,474	140,334	73,690	181,773	1,301,048	30,405	19,005	6,274,034	2,116,710	3,062,352	אלפי ש"ח
39,104	10,104	7,493	12,752	605	2,093	166	180	724	313	2	148	22,506	11,857	10,712	אלפי ש"ח
8,430,346	2,537,469	805,686	1,859,360	286,836	220,381	140,168	73,510	181,049	1,300,735	30,403	18,857	6,251,528	2,104,853	3,051,640	אלפי ש"ח
8,469,450	2,547,573	813,179	1,872,112	287,441	222,474	140,334	73,690	181,773	1,301,048	30,405	19,005	6,274,034	2,116,710	3,062,352	אלפי ש"ח

רכוש שוטף
מזומנים ושווי
מזומנים
חייבים ויתרות
חובה

השקעות פיננסיות
נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם
סחירים
מניות
השקעות אחרות
סך כל השקעות
פיננסיות

נדל"ן להשקעה

סך כל הנכסים

זכאים ויתרות
זכות

זכויות העמיתים
סך כל
ההתחייבויות
וזכויות העמיתים

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2022													
הראל גמל עד 25% מניות	הראל גמל עד 20% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מחקה s&p 500	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
702,739	149,626	68,016	125,874	40,129	16,463	14,187	20,369	2,126	759,795	154,272	174,189	2,231,866	רכוש שוטף
88,717	31,091	27,684	20,222	221	2,578	124	5,486	752	105,301	46,048	41,541	370,026	מזומנים ושווי מזומנים
791,456	180,717	95,700	146,096	40,350	19,041	14,311	25,855	2,878	865,096	200,320	215,730	2,601,892	חייבים ויתרות חובה
3,967,906	1,089,408	80,940	929,231	182,642	124,922	96,190	18,724	2	1,271,743	437,073	1,095,811	9,408,433	השקעות פיננסיות
1,704,583	590,981	6,944	506,197	1,642	59,605	38,511	9,161	98	1,058,827	251,875	632,388	4,860,812	נכסי חוב סחירים
720,718	178,869	264,622	111,358	-	8,663	-	558	-	1,033,289	390,001	288,528	2,996,606	נכסי חוב שאינם סחירים
1,588,519	568,354	227,511	334,760	-	18,161	1,196	4,864	289,723	1,323,013	451,295	477,647	5,286,027	מניות
7,981,726	2,427,612	580,017	1,881,546	184,284	211,351	135,897	33,307	114,825	4,686,872	1,530,244	2,494,374	22,551,878	השקעות אחרות
175,626	36,755	-	33,506	-	-	-	-	-	21,921	656	12,642	281,106	סך כל השקעות פיננסיות
8,948,808	2,645,084	675,717	2,061,148	224,634	230,392	150,208	37,649	292,701	5,573,889	1,731,220	2,722,746	25,434,876	נדל"ן להשקעה
118,388	30,352	14,870	21,567	245	2,959	298	334	64	72,104	27,798	30,850	321,830	סך כל הנכסים
8,830,420	2,614,732	660,847	2,039,581	224,389	227,433	149,910	37,315	292,637	5,501,785	1,703,422	2,691,896	25,113,046	זכאים ויתרות זכות
8,948,808	2,645,084	675,717	2,061,148	224,634	230,392	150,208	37,649	292,701	5,573,889	1,731,220	2,722,746	25,434,876	זכויות העמיתים
													סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור	
2021	2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
(22,151)	50,200	94,655		הכנסות (הפסדים)
				ממזומנים ושווי מזומנים
				מהשקעות:
244,246	(890,862)	405,879		מנכסי חוב סחירים
245,707	(89,227)	285,685		מנכסי חוב שאינם סחירים
930,018	(241,107)	(25,632)		ממניות
1,213,306	(374,543)	1,017,949		מהשקעות אחרות
36,677	25,814	26,186		מנדליין להשקעה
2,669,954	(1,569,925)	1,710,067		סך כל ההכנסות (ההפסדים) מהשקעות
2,647,803	(1,519,725)	1,804,722		סך כל ההכנסות (ההפסדים)
				הוצאות
130,378	130,479	138,604	10	דמי ניהול
40,648	43,674	50,075	11	הוצאות ישירות
2,473	2,060	356	12	ביטוח חיים
10,186	9,043	7,399	15	מסים
183,685	185,256	196,434		סך כל ההוצאות
2,464,118	(1,704,981)	1,608,288		עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023														
הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מחקה מדד s&p 500	הראל גמל עוקב מדדים גמיש	הראל גמל משולב סחיר	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
27,729	6,323	5,017	5,432	1,255	590	459	201	1,347	979	32	(43)	27,487	9,076	94,655
155,701	52,044	3,330	41,408	9,404	5,300	1,975	2,111	3,511	31	-	13	65,855	23,437	405,879
100,183	32,224	32	23,904	91	4,055	1,926	539	-	(1)	-	-	67,844	14,657	285,685
(44,038)	(19,049)	14,908	(14,047)	-	(1,685)	-	(20)	-	-	-	2	20,816	15,701	(25,632)
229,006	52,552	70,882	13,938	-	(355)	138	483	8,313	153,560	1,332	6	307,124	108,275	1,017,949
21,333	1,341	-	1,326	-	-	-	-	-	-	-	-	1,503	41	26,186
462,185	119,112	89,152	66,529	9,495	7,315	4,039	3,113	11,824	153,590	1,332	21	463,142	162,111	1,710,067
489,914	125,435	94,169	71,961	10,750	7,905	4,498	3,314	13,171	154,569	1,364	(22)	490,629	171,187	1,804,722
52,751	12,971	3,758	9,461	1,243	1,227	768	258	974	3,642	55	30	24,311	11,055	138,604
14,131	5,498	1,620	3,329	-	208	23	25	30	184	8	7	14,053	4,919	50,075
5	8	9	1	3	-	2	-	-	1	-	-	313	8	356
1,273	331	967	80	-	-	-	6	-	-	-	4	2,814	1,123	7,399
68,160	18,808	6,354	12,871	1,246	1,435	793	289	1,004	3,827	63	41	41,491	17,105	196,434
421,754	106,627	87,815	59,090	9,504	6,470	3,705	3,025	12,167	150,742	1,301	(63)	449,138	154,082	1,608,288

הכנסות (הפסדים)

ממזומנים ושווי
מזומנים

מהשקעות:

מנכסי חוב סחירים
מנכסי חוב שאינם
סחירים
ממניות
מהשקעות אחרות
מנדל"ן להשקעה
סך כל ההכנסות
מהשקעות

סך כל ההכנסות
(ההפסדים)

הוצאות

דמי ניהול
הוצאות ישירות
ביטוח חיים
מסים

סך כל ההוצאות

עודף הכנסות
(הפסדים) על
הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022													
הראל גמל מחקה מדד s&p 500	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 60 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
הכנסות (הפסדים)													
מזומנים ושווי מזומנים	23,917	6,044	3,000	(265)	362	235	163	(211)	684	104	15,450	(4,063)	4,780
מהשקעות:													
מנכסי חוב סחירים	(239,259)	(59,628)	(1,202)	(162,360)	19	(16,700)	(11,381)	(9,210)	(6,059)	(1)	(62,191)	(245,264)	(77,626)
מנכסי חוב שאינם סחירים	(43,531)	(11,107)	236	(13,211)	56	(1,060)	(622)	(207)	-	8	(10,434)	(1,264)	(8,091)
ממניות	(1,134)	(6,812)	(34,814)	2,250	-	785	-	(81)	-	-	(127,742)	(43,616)	(29,943)
מהשקעות אחרות	(264,493)	(55,218)	(54,209)	68,654	-	2,311	(162)	7,029	(6,235)	(15,430)	(180,063)	167,511	(44,238)
מנדל"ן להשקעה	16,464	3,033	-	2,844	-	(1)	-	-	-	-	2,141	86	1,247
סך כל ההכנסות (ההפסדים)	(531,953)	(129,732)	(89,989)	(101,823)	75	(14,665)	(12,165)	(2,469)	(12,294)	(15,423)	(378,289)	(122,547)	(158,651)
סך כל ההכנסות (ההפסדים)	(508,036)	(123,688)	(86,989)	(102,088)	437	(14,430)	(12,002)	(2,680)	(11,610)	(15,319)	(362,839)	(126,610)	(153,871)
הוצאות													
דמי ניהול	58,187	13,411	2,946	10,273	936	1,304	899	219	783	1,100	18,576	8,620	13,225
הוצאות ישירות	14,689	5,622	1,341	3,317	8	183	28	26	27	113	10,831	3,508	3,981
ביטוח חיים	27	47	45	10	18	3	12	-	1	6	1,819	39	33
מסים	2,311	572	983	161	-	-	-	5	-	-	2,967	1,155	889
סך כל ההוצאות	75,214	19,652	5,315	13,761	962	1,490	939	250	811	1,219	34,193	13,322	18,128
עודף הפסדים על הוצאות לשנה	(583,250)	(143,340)	(92,304)	(115,849)	(525)	(15,920)	(12,941)	(2,930)	(12,421)	(16,538)	(397,032)	(139,932)	(171,999)
	(1,704,981)												

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021														
הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי מסלול	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מסלול חוו"ל	הראל גמל מחקה מדד s&p 500	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
הכנסות (הפסדים)														
(9,804)	(1,993)	(1,020)	(1,325)	15	(151)	2	(139)	(187)	73	38	(4,811)	(1,618)	(1,231)	(22,151)
ממזומנים ושווי מזומנים														
מהשקעות:														
95,171	37,255	518	31,944	133	4,943	638	347	1,307	89	1	34,630	10,347	26,923	244,246
118,345	30,390	54	26,123	59	2,598	1,007	383	-	11	(2)	38,730	7,788	20,221	245,707
327,049	56,459	57,066	27,345	-	919	-	1	-	329	(14)	304,866	84,509	71,489	930,018
569,123	122,494	34,799	78,619	-	3,142	738	1,103	10,308	902	9,306	230,310	70,923	81,539	1,213,306
26,359	3,339	-	3,147	-	-	-	-	-	-	-	2,581	40	1,211	36,677
1,136,047	249,937	92,437	167,178	192	11,602	2,383	1,834	11,615	1,331	9,291	611,117	173,607	201,383	2,669,954
1,126,243	247,944	91,417	165,853	207	11,451	2,385	1,695	11,428	1,404	9,329	606,306	171,989	200,152	2,647,803
סך כל ההכנסות מהשקעות														
סך כל ההכנסות														
הוצאות														
63,859	14,339	2,280	11,023	994	1,457	1,085	246	671	59	309	15,453	7,223	11,380	130,378
15,569	5,259	950	3,283	7	194	41	39	21	28	87	9,175	2,720	3,275	40,648
32	51	36	9	20	5	16	-	2	1	3	2,221	36	41	2,473
4,649	783	616	409	-	4	-	-	-	7	(1)	2,328	718	673	10,186
84,109	20,432	3,882	14,724	1,021	1,660	1,142	285	694	95	398	29,177	10,697	15,369	183,685
סך כל ההוצאות														
1,042,134	227,512	87,535	151,129	(814)	9,791	1,243	1,410	10,734	1,309	8,931	577,129	161,292	184,783	2,464,118
עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה														

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
23,058,098	24,103,523	25,113,046	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
814,383	909,998	641,925	תקבולים מדמי גמולים
22	26	56	תקבולים מדמי סליקה
1,053,004	980,853	1,380,489	תשלומים לעמיתים
232,136	595,246	800,907	העברות צבירה לקופה
236,536	183,742	227,478	העברות מחברות ביטוח
548,596	3,126,274	1,960,746	העברות מקרנות פנסיה חדשות
1,295,977	1,430,999	1,700,308	העברות מקופות גמל
			העברות בין מסלולים
163,618	127,102	148,864	העברות צבירה מהקופה
180,269	182,093	249,135	העברות לחברות ביטוח
1,853,862	810,734	1,281,137	העברות לקרנות פנסיה חדשות
1,295,977	1,430,999	1,700,308	העברות לקופות גמל
			העברות בין מסלולים
(1,180,481)	2,785,333	1,309,995	העברות צבירה, נטו
387	-	-	קבלת נכסים נטו מקופת גמל (*)
2,464,118	(1,704,981)	1,608,288	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
24,103,523	25,113,046	27,292,821	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

(*) ראה באור 1א.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023															
הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
25,113,046	2,691,896	1,703,422	5,501,785	-	-	292,637	138,679	37,315	149,910	227,433	224,389	2,039,581	660,847	2,614,732	8,830,420
641,925	126,644	113,291	167,321	1,222	1,278	39,030	6,972	3,117	3,052	2,676	9,981	22,086	31,509	43,631	70,115
56	9	16	9	-	-	11	-	-	-	1	-	1	4	3	2
1,380,489	184,955	62,440	202,958	180	159	14,170	6,272	4,785	18,289	24,809	28,627	139,611	29,994	131,271	531,969
800,907	115,870	190,348	217,759	2,222	1,781	155,808	6,945	4,121	1,044	4,269	5,916	6,845	43,220	17,063	27,696
227,478	25,297	74,350	38,471	19	1,398	54,830	4,762	20	261	1,329	981	321	17,276	5,795	2,368
1,960,746	322,696	224,620	597,326	5,317	4,574	327,686	22,099	19,865	6,474	16,090	40,192	58,321	59,248	120,051	136,187
1,700,308	219,368	109,459	253,545	13,465	26,607	438,877	7,849	21,518	49,301	49,039	149,821	43,625	136,626	73,819	107,389
148,864	23,538	17,958	39,430	-	-	6,034	609	2,200	933	3,743	6,874	6,709	3,087	13,289	24,460
249,135	42,733	27,215	69,029	-	8	4,942	1,213	115	3,521	894	4,621	8,540	6,139	17,068	63,097
1,281,137	184,568	115,522	313,434	108	817	36,452	6,617	2,053	10,847	12,370	13,868	64,596	46,413	149,758	323,714
1,700,308	157,277	241,600	348,975	3,037	5,552	97,288	3,713	6,318	39,989	45,110	99,958	151,054	145,226	132,866	222,345
1,309,995	275,115	196,482	336,233	17,878	27,983	832,485	29,503	34,838	1,790	8,610	71,589	(121,787)	55,505	(96,253)	(359,976)
1,608,288	142,931	154,082	449,138	(63)	1,301	150,742	12,167	3,025	3,705	6,470	9,504	59,090	87,815	106,627	421,754
27,292,821	3,051,640	2,104,853	6,251,528	18,857	30,403	1,300,735	181,049	73,510	140,168	220,381	286,836	1,859,360	805,686	2,537,469	8,430,346

זכויות עמיתים ליום 1
בינואר של השנה

תקבולים מדמי גמולים

תקבולים מדמי סליקה

תשלומים לעמיתים

העברות צבירה לקופה

העברות מחברות ביטוח

העברות מקרנות פנסיה

חדשות

העברות מקופות גמל

העברות בין מסלולים

העברות צבירה מהקופה

העברות לחברות ביטוח

העברות לקרנות פנסיה

חדשות

העברות לקופות גמל

העברות בין מסלולים

העברות צבירה, נטו

עודף הכנסות (הפסדים)

על הוצאות לשנה מועבר

מדוח הכנסות והוצאות

זכויות העמיתים ליום 31

בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022													
הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל אג"ח עד 20% מניות	הראל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול בהלכה	הראל גמל מחקת מדד s&p 500	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
9,776,469	2,756,490	513,677	2,194,175	158,106	181,654	41,507	118,726	171,325	4,504,651	1,313,929	2,117,674	24,103,523	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
185,726	96,652	33,334	66,389	5,689	4,041	464	5,877	12,808	217,259	99,156	176,942	909,998	תקבולים מדמי גמולים
2	2	2	1	-	-	-	-	2	5	7	5	26	תקבולים מדמי סליקה
411,711	100,745	17,498	104,698	19,199	21,920	976	3,787	3,280	106,036	48,428	125,956	980,853	תשלומים לעמיתים
31,695	14,000	53,592	7,218	1,962	2,423	917	4,270	31,682	189,512	169,250	87,094	595,246	העברות צבירה לקופה העברות מחברות ביטוח העברות מקרנות פנסיה חדשות העברות מקופות גמל העברות בין מסלולים
5,192	4,188	15,357	1,989	991	1,644	29	2,029	10,841	37,506	78,179	25,633	183,742	
327,432	148,149	139,722	83,786	15,105	15,077	491	23,591	76,511	1,257,896	372,086	659,819	3,126,274	
80,517	69,276	196,119	82,155	165,001	30,003	4,806	14,091	53,757	292,536	153,975	208,143	1,430,999	
34,800	9,613	2,052	8,198	823	153	1	325	1,565	23,630	15,511	30,067	127,102	העברות צבירה מהקופה העברות לחברות ביטוח העברות לקרנות פנסיה חדשות העברות לקופות גמל העברות בין מסלולים
55,409	8,470	4,493	5,974	4,140	675	88	973	763	54,632	17,487	26,848	182,093	
314,306	87,561	28,598	47,473	4,595	5,906	995	5,518	9,518	144,549	71,027	82,372	810,734	
177,137	124,296	146,011	113,940	93,183	37,941	5,909	6,881	32,625	271,701	190,775	146,172	1,430,999	
(136,816)	5,673	223,636	(437)	80,318	4,472	(750)	30,284	128,320	1,282,938	478,690	695,230	2,785,333	העברות צבירה, נטו
(583,250)	(143,340)	(92,304)	(115,849)	(525)	(12,941)	(2,930)	(12,421)	(16,538)	(397,032)	(139,932)	(171,999)	(1,704,981)	עודף הפסדים על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
8,830,420	2,614,732	660,847	2,039,581	224,389	227,433	37,315	138,679	292,637	5,501,785	1,703,422	2,691,896	25,113,046	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021														
הראל אג"ח עד 25% מניות אלפי ש"ח	הראל אג"ח עד 20% מניות אלפי ש"ח	הראל אג"ח עד 10% מניות אלפי ש"ח	הראל אג"ח עד 5% מניות אלפי ש"ח	הראל אג"ח עד 2.5% מניות אלפי ש"ח	הראל אג"ח עד 1.25% מניות אלפי ש"ח	הראל אג"ח עד 0.625% מניות אלפי ש"ח	הראל אג"ח עד 0.3125% מניות אלפי ש"ח	הראל אג"ח עד 0.15625% מניות אלפי ש"ח	הראל אג"ח עד 0.078125% מניות אלפי ש"ח	הראל אג"ח עד 0.0390625% מניות אלפי ש"ח	הראל אג"ח עד 0.01953125% מניות אלפי ש"ח	הראל אג"ח עד 0.009765625% מניות אלפי ש"ח	הראל אג"ח עד 0.0048828125% מניות אלפי ש"ח	הראל אג"ח עד 0.00244140625% מניות אלפי ש"ח
זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה	תקבולים מדמי גמולים	תקבולים מדמי סליקה	תשלומים לעמיתים	העברות צבירה לקופה	העברות מחברות ביטוח	העברות מקרנות פנסיה	העברות מקופות גמל	העברות בין מסלולים	העברות צבירה מהקופה	העברות לחברות ביטוח	העברות לקרנות פנסיה	העברות לקופות גמל	העברות בין מסלולים	העברות צבירה, נטו
23,058,098	1,911,634	1,063,552	4,112,081	-	31,574	91,597	43,644	262,154	271,446	253,405	2,233,625	335,876	2,777,713	9,669,797
814,383	121,626	84,845	196,555	9,348	958	8,487	2,002	9,630	6,164	1,700	69,382	15,833	105,128	182,725
22	5	5	3	-	-	-	-	1	-	-	1	1	2	4
1,053,004	97,520	77,854	102,934	1,379	375	3,063	1,340	10,260	14,359	12,578	88,484	11,542	94,010	537,306
232,136	32,484	65,111	57,882	26,402	1,092	978	10	577	978	225	6,199	10,208	12,674	17,316
236,536	11,786	103,627	31,634	7,505	18	2,469	17	520	365	449	842	5,541	2,900	68,863
548,596	126,631	75,494	120,214	43,353	2,719	11,251	188	3,009	7,876	1,300	31,324	19,077	52,480	53,680
1,295,977	195,078	111,422	236,112	59,407	14,663	10,880	6,888	33,351	30,940	41,074	94,779	200,471	124,481	136,431
163,618	24,301	9,363	65,978	461	-	279	74	267	698	1,776	6,686	2,287	13,902	37,546
180,269	25,917	14,895	78,316	70	20	1,463	26	1,994	755	876	7,299	1,958	9,850	36,830
1,853,862	216,282	119,481	386,088	3,104	2,160	3,854	3,229	17,633	13,755	28,920	143,168	42,191	270,353	603,644
1,295,977	102,333	130,213	193,643	18,198	10,187	9,011	7,983	98,677	42,853	95,083	147,469	102,887	158,285	179,155
(1,180,481)	(2,854)	81,702	(278,183)	114,834	6,125	10,971	(4,209)	(81,114)	(17,902)	(83,607)	(171,478)	85,974	(259,855)	(580,885)
387	-	387	-	39,591	(39,591)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2,464,118	184,783	161,292	577,129	8,931	1,309	10,734	1,410	1,243	9,791	(814)	151,129	87,535	227,512	1,042,134
24,103,523	2,117,674	1,313,929	4,504,651	171,325	-	118,726	41,507	181,654	255,140	158,106	2,194,175	513,677	2,756,490	9,776,469

(*) לפרטים בדבר שינוי שמו ומדיניות השקעה של מסלול "הראל גמל מסלול חו"ל" למסלול "הראל גמל מסלול מחקה מדד S&P 500", ולמיזוג קופה ביום 1 בפברואר 2021, ראה באור 1א.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

א. הקופה

הראל גמל (להלן - הקופה) הינה קופת גמל לחיסכון, לתגמולים ואישיות לפיצויים, לעצמאיים ושכירים, המאושרת על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005. הקופה הוקמה בשנת 1957.

ביום 1 בפברואר 2021 הושלם הליך מיזוג קופת הגמל למשרתי קבע בצה"ל (להלן - קופת גמל צה"ל) לקופה, וקופת גמל צה"ל חדלה מלהתקיים. בהתאם, התקנון המסדיר את הזכויות והחובות של עמיתים אשר היו ערב המיזוג עמיתים בקופת גמל צה"ל הוא התקנון של הקופה.

העברת הזכויות התבצעה בדרך של העברת נכסים וכתוצאה מהמיזוג לא הייתה פגיעה בעמיתי הקופות המתמזגות ולא נוצרו נכסים או רווחים לחברה המנהלת.

ביום 22 בפברואר 2021, עודכן בתקנון הקופה שמו ומדיניות השקעה של מסלול "הראל גמל מסלול חו"ל" למסלול "הראל גמל מסלול מחקה מדד S&P 500". העדכון נכנס לתוקף ביום 1 במאי 2021.

ביום 1 בינואר 2023 נפתחו שני מסלולי השקעה חדשים. מסלול "עוקב מדדים גמיש" ומסלול "משולב סחיר".

נכון ליום 31 בדצמבר 2023, הקופה כוללת חמישה עשר מסלולים פעילים:

- (1) הראל גמל מסלול אג"ח עד 25% מניות.
- (2) הראל גמל מסלול אג"ח עד 20% מניות.
- (3) הראל גמל מסלול מניות.
- (4) הראל גמל מסלול אג"ח עד 10% מניות.
- (5) הראל גמל מסלול שקלי טווח קצר.
- (6) הראל גמל מסלול אג"ח ללא מניות.
- (7) הראל גמל מסלול שקלי.
- (8) הראל גמל מסלול אג"ח קונצרני.
- (9) הראל גמל מסלול כהלכה.
- (10) הראל גמל מחקה מדד S&P 500.
- (11) הראל גמל עוקב מדדים.
- (12) הראל גמל משולב סחיר.
- (13) הראל גמל מסלול לגילאי 50 עד 60.
- (14) הראל גמל מסלול לגילאי 50 ומטה.
- (15) הראל גמל מסלול לגילאי 60 ומעלה.

ב. החברה המנהלת

הקופה מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - החברה המנהלת), חברה בבעלות מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - הראל השקעות), אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין הקופה ונכסיה. נתוני החברה המנהלת מוצגים בדוחות כספיים נפרדים בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ג. מדיניות ההשקעה

השקעות הקופה מבוצעות על-פי מדיניות ההשקעות הכוללת שנקבעת על-ידי הדירקטוריון, וועדת ההשקעות בחברה המנהלת ובהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ד. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחזירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה, וכן הסלמה ביטחונית כתוצאה מפעילות החותיים בתימן וניסיונותיהם החוזרים ונשנים לפגוע בבטיחות נתיבי השיט בים האדום.

בחודשיים הראשונים השפעת המלחמה על המשק הישראלי ועל שוק ההון הייתה ניכרת והתבטאה, בין היתר, בסגירה זמנית ואו בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ואירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. צעדים אלה כמו גם גיוס המילואים הנרחב, פינוי מאות אלפי תושבים מאזור עוטף עזה והדרום ומיישובי גבול הצפון, הביאו לצמצום הפעילות במשק ולירידה בפעילות הכלכלית, וכן לתנודתיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול מטבעות זרים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. חברת הדירוג מודי'ס הודיעה בתחילת חודש פברואר 2024 על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל לרמה A2 (מרמה של A1) ואף הוסיפה להורדת הדירוג "תחזית שלילית". פיץ' העבירה את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית.

ה. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) הקופה - הראל גמל.
- (2) החברה המנהלת - הראל פנסיה וגמל בע"מ.
- (3) רשות שוק ההון - רשות שוק ההון ביטוח וחסכון.
- (4) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.
- (5) חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, והתקנות שהותקנו מכוחו.
- (6) צדדים קשורים ובעלי עניין - כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.
- (7) מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

הדוחות הכספיים של הקופה ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), בהתאם לחוק הפיקוח ובתאם להוראות הגילוי והדיווח שנקבעו על ידי הממונה בפרק דין וחשבון לציבור שבקודקס הרגולציה. המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלה על ידי הקופה. הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 27 במרס, 2024.

א. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים של הקופה מוצגים בש"ח שהינו מטבע הפעילות של הקופה, ומעוגלים לאלף הקרוב, למעט אם צוין אחרת. הש"ח הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הקופה.

ב. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של הקופה נערכו על בסיס העלות ההיסטורית למעט נכסים והתחייבויות הנמדדים בשווי הוגן (ראה ג' להלן).

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. בסיס הערכת נכסים

הנכסים בדוח על המצב הכספי מוצגים ונמדדים כלהלן:

- (1) מזומנים ושווי מזומנים - סעיף זה כולל יתרות ופקדונות בבנקים ובמוסדות כספיים שהופקדו לתקופה מקורית שאינה עולה על שלושה חודשים, ואשר לא חל עליהם כל שעבוד או מגבלה אחרת. מזומנים ושווי מזומנים כוללים ריבית שנצברה למועד הדיווח.
- (2) ניירות ערך סחירים בארץ - השער הידוע שפורסם בבורסה למועד הדיווח.
- (3) ניירות ערך סחירים בחו"ל - לפי השער הידוע הקובע שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בשנת הדיווח שנתקיים בבורסה בחו"ל או בשוק מוסדר בו הוא נסחר ולפי שערי החליפין היציגים למועד הדיווח.
- (4) השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים וכן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בעלות מתואמת, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי ביאור בלבד (אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות), חלקם משוערכים לפי שווי הוגן המחושב לפי מודל המבוסס על תזרימי מזומנים, כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ - החברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריביות ביחס לדירוגי הסיכון השונים לגופים מוסדיים לשם שיערוך נכסי חוב לא סחירים (להלן - החברה המצטטת) וחלקם משוערכים על פי ציטוטי שערים על ידי החברה המצטטת. המודל של החברה המצטטת מתבסס על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר.
- (5) השקעות בלתי סחירות בקרנות הון סיכון ובקרנות השקעה - לפי שווי ההוגן של ההשקעות על בסיס הדיווח שהתקבל לאחרונה לפני מועד הדיווח, בהתאם לדיווחים של הקרן או של מוסד פיננסי מוכר, שמתקבלים אחת לשנה לפחות.
- (6) חוזים עתידיים ועסקאות החלפה לא סחירים - ההשקעה מוצגת על פי שווי ההוגן כהפרש בין השווי המהוון של הנכס העתידי בקיזוז ההתחייבות העתידית בגין העסקה. יתרת זכות הנובעת מעודף ההתחייבויות העתידיות על הנכסים העתידיים מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות. בטחונות בגין חוזים עתידיים לא סחירים מסווגים לסעיף חייבים/זכאים.
- (7) יחידות בקרן להשקעה משותפת בנאמנות - לפי השער הקובע שפורסם שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בבורסה או בשוק מוסדר בו הוא נסחר.
- (8) אופציות וכתבי אופציות בלתי סחירים - לפי תחשיב כלכלי המבוסס על מודל Black&Scholes. יתרת זכות הנובעת מהתחייבויות בגין אופציות מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות.
- (9) אגרות חוב להמרה ופקדונות מובנים אשר משוברים בהם נגזרים פיננסיים נוספים, ואשר התשואה בגינם תלויה בתשואת תיקי נכסים, במדדי מניות, שערי ריבית וכד' והינן בלתי סחירות מוצגות בהתאם לציטוט המתקבל מהחברה המצטטת, או מגורם אחר, לפי העניין.
- (10) מניה לא סחירה - בהתאם להערכת מומחה שתתקבל אחת לשנה לפחות.
- (11) נדל"ן להשקעה - לפי שווי הוגן על בסיס הערכת שמאי נדל"ן המבוצעת לכל הפחות אחת לשנה, למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה.
- (12) דיבידנד לקבל - דיבידנד שהוכרז וטרם התקבל עד למועד הדיווח, מוצג בהתאם לחלקה של הקופה בסכום שהוכרז כאמור.
- (13) ריבית לקבל - ריבית והפרשי הצמדה של אגרות חוב סחירות לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח, מוצגת בהתאם לחלקה של הקופה בסכום האמור.
- (14) פדיון לקבל - קרן החוב המיועדת לפדיון לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח מוצג יחד עם הנכס, המתייחס בהתאם לחלקה של הקופה בסכום האמור.
- (15) יתרות הנקובות במטבע חוץ או הצמודות לשער מטבע חוץ - לפי השער היציג למועד הדיווח. להלן נתונים לגבי מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%
2.40	5.28	3.34
(3.27)	13.15	3.07

שיעור עליית (ירידת) מדדים נבחרים:

שיעור שינוי מדד המחירים לצרכן (לפי המדד הידוע ביום המאזן)

שיעור שינוי שער החליפין של הדולר של ארה"ב

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ד. הכרה בהכנסות והוצאות

ההכנסות וההוצאות נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מצטבר.

ה. זכויות העמיתים

הפקדות לקופה ומשיכות מהקופה נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מזומן, על פי מועד התקבול/התשלום בפועל.

ו. מסים

הקופה פועלת מכוח סעיף 29(2) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן - הפקודה), ולפיכך, הכנסות הקופה אשר אינן מעסק שקופת הגמל עוסקת בו או אינן מכל הכנסה ששולמה על ידי חבר בני אדם העוסק בעסק שהוא בשליטת קופת הגמל או שלקופת הגמל יש בו החזקה מהותית, פטורה ממס.

הוצאות המסים נובעות ממסים שנוכו במקור על נכסים פיננסיים בחו"ל בתקופת הדוח, וכן מהוצאות מס בהתאם להכנסה חייבת מכוח סעיף 29(2) לפקודה, כאמור לעיל.

ז. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים של הקופה, נדרשת הנהלת החברה המנהלת להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקופה, נדרשה הנהלת החברה המנהלת להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה המנהלת על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

להלן מידע בדבר האומדנים הקריטיים אשר קיים סיכון משמעותי ששינוי מהותי בהם עשוי לשנות באופן מהותי את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים של הקופה במהלך שנת הכספים הבאה:

- אומדני שווי הוגן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים - השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופיקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי החברה המצטטת (ראה ביאור 2.ג).
- קביעת השווי ההוגן של נדל"ן להשקעה - נדל"ן להשקעה מוצג לפי השווי ההוגן לתאריך הדיווח כאשר שינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה, השווי ההוגן נקבע על ידי מערכי שווי חיצוניים בלתי תלויים בהתאם להערכות שווי כלכליות הכוללות הנחות לגבי אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים מהנכס ואומדן שיעור היוון מתאים לתזרימי מזומנים אלה. השווי ההוגן נקבע בהתייחס לעסקאות שנעשו לאחרונה בנדל"ן בעל אופי ומיקום דומים לזה המוערך כאשר מידע זה זמין (ראה בנוסף באור 8).

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר 2023

2023-2024															
הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול אג"ח	הראל גמל מסלול קונצרני	הראל גמל מסלול אג"ח	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול אג"ח	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול אג"ח	הראל גמל מסלול אג"ח	הראל גמל מסלול אג"ח	הראל גמל מסלול אג"ח
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,565	449	210	351	52	32	31	-	1	7	108	417	215	4,906	4	842
25,668	4,147	6,451	8,036	1,349	80	2	1,738	543	-	46	-	86	139	1,630	-
-	883	1,751	412	-	20	91	487	806	5,902	56	4,032	3,733	4,409	23,612	74
-	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34,754	6,355	8,831	9,247	11	209	536	2,545	6,445	56	1,139	27,761	17,475	10,775	127,611	

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022													
הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מחקה מדד s&p 500	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
4,536	1,260	122	945	-	170	29	63	-	-	475	1,029	10,132	ריבית ודיבידנד לקבל (*)
-	-	51	-	-	-	7	-	-	-	-	-	58	החברה המנהלת
5,152	205	391	104	-	2	-	1	-	-	583	439	8,772	מוסדות
289	246	-	212	-	-	-	-	-	-	-	56	888	סכומים לקבל בגין נדל"ן
842	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	842	סכומים לקבל מחברות ביטוח
72,584	26,933	25,960	16,674	-	1,943	68	142	3,807	-	89,085	33,266	307,025	בטחונות בגין פעילות בנגזרים
136	48	-	39	-	5	5	1	-	-	105	23	427	חייבים בגין משכנתאות
5,178	1,677	5	951	-	177	6	36	-	-	2,217	1,072	11,869	חייבים בגין השקעות (*)
-	683	1,155	1,297	221	281	9	18	1,679	752	10,411	5,572	29,931	חייבים מסלולי השקעה
-	39	-	-	-	-	-	-	-	-	-	42	82	אחרים
88,717	31,091	27,684	20,222	221	2,578	124	261	5,486	752	105,301	46,048	370,026	סך הכל חייבים ויתרות חובה

(*) ליתרה בגין צדדים קשורים ראה באור 14 בדבר יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

ביאור 4 - נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023

הראל גמל עד 25% מניות	הראל גמל עד 20% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל טווח קצר	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מחקה מדד s&p 500	הראל גמל משולב סחיר	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,618,127	664,383	81,503	527,164	264,897	72,816	86,667	3,065	149,378	15,595	1,305	1,185,388	359,940	800,386
1,390,583	461,348	633	367,312	-	49,692	17,606	35,818	-	3	5,637	575,374	190,493	459,989
2,096	564	486	456	-	-	-	-	-	-	-	807	200	373
1,392,679	461,912	1,119	367,768	-	49,692	17,606	35,818	-	3	5,637	576,181	190,693	460,362
4,010,806	1,126,295	82,622	894,932	264,897	122,508	104,273	38,883	149,378	15,598	6,942	1,761,569	550,633	1,260,748
10,390,084	3,559,470	3,554,488	4,982	3,559,470	4,982	3,554,488	4,982	3,554,488	4,982	3,554,488	4,982	3,554,488	4,982

אגרות חוב
ממשלתיות

אגרות חוב
קונצרניות:

שאינן ניתנות
להמרה
שניתנות להמרה

סך הכל נכסי
חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2022

הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל טווח קצר	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מחקה מדד s&p 500	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,613,886	620,986	79,807	591,613	182,642	74,880	89,752	293	113,841	-	772,761	280,213	721,405
1,351,583	467,808	676	337,112	-	50,042	6,438	18,429	-	2	498,156	156,658	374,016
2,437	614	457	506	-	-	-	2	-	-	826	202	390
1,354,020	468,422	1,133	337,618	-	50,042	6,438	18,431	-	2	498,982	156,860	374,406
3,967,906	1,089,408	80,940	929,231	182,642	124,922	96,190	18,724	113,841	2	1,271,743	437,073	1,095,811
9,408,433	3,266,354	5,434	3,266,354	5,434	3,266,354	5,434	3,266,354	5,434	3,266,354	5,434	3,266,354	5,434

אגרות חוב
ממשלתיות

אגרות חוב
קונצרניות:

שאינן ניתנות
להמרה
שניתנות להמרה

סך הכל נכסי
חוב סחירים

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023										
הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
98,779	29,822	13,026	-	1,816	579	1,223	74,376	10,673	31,187	261,481
1,036	3,983	4,621	-	932	552	110	14,249	3,537	10,284	39,304
43,112	26,494	19,447	1,200	-	717	469	96,992	32,154	48,205	268,790
1,179,322	434,078	335,661	364	49,576	17,727	13,233	809,144	195,228	530,411	3,564,744
1,322,249	494,377	372,755	1,564	52,324	19,575	15,035	994,761	241,592	620,087	4,134,319

אגרות חוב קונצרניות :
שאינן ניתנות להמרה
פקדונות בבנקים
הלוואות לעמיתים
הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים (*)

(*) השווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים שהוצגו בעלות מתואמת :

ליום 31 בדצמבר 2023					
הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	סה"כ	הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	סה"כ
שווי	שווי	שווי	שווי	שווי	שווי
הוגן	הוגן	הוגן	הוגן	הוגן	הוגן
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
11,021	11,021	11,021	686	686	11,707

הלוואות

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022												
הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מחקה מדד s&p 500	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
123,447	54,998	20,585	2,201	1,040	733	-	75,279	10,377	30,709	296,042	31,671	-
2,908	118,114	5,682	860	947	15	-	12,963	2,989	9,121	40,078	4,593	-
118,114	54,998	31,140	1,188	2,597	400	98	140,252	40,383	49,973	447,296	54,998	6,944
1,460,114	499,719	448,790	55,356	33,927	8,013	-	830,333	198,126	542,585	4,077,396	499,719	-
1,704,583	590,981	506,197	59,605	38,511	9,161	98	1,058,827	251,875	632,388	4,860,812	590,981	6,944

אגרות חוב
קונצרניות:

שאינן ניתנות
להמרה

פקדונות בבנקים

הלוואות לעמיתים

הלוואות לאחרים

**סך הכל נכסי חוב
שאינם סחירים (*)**

(*) השווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים שהוצגו בעלות מתואמת :

ליום 31 בדצמבר 2022					
הראל אג"ח עד 25% מניות		הראל גמל לגילאי 50 עד 60		סה"כ	
שווי	ערך	שווי	ערך	שווי	ערך
הוגן	בספרים	הוגן	בספרים	הוגן	בספרים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
11,704	11,704	728	728	12,432	12,432

הלוואות

ביאור 6 - מניות

ליום 31 בדצמבר 2023										
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל משולב סחיר	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,234,021	251,315	410,429	1,010,054	518	17	-	1,903	317,210	30,953	211,622
738,779	50,981	46,265	127,933	-	122	6,668	65,926	1,994	77,506	361,384
2,972,800	302,296	456,694	1,137,987	518	139	6,668	67,829	319,204	108,459	573,006
										מניות סחירות
										מניות לא סחירות (*)
										סך הכל מניות
ליום 31 בדצמבר 2022										
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,074,316	232,573	342,579	877,667	444	-	27,841	262,598	80,521	250,093	250,093
922,290	55,955	47,422	155,622	114	8,663	83,517	2,024	98,348	470,625	470,625
2,996,606	288,528	390,001	1,033,289	558	8,663	111,358	264,622	178,869	720,718	720,718
										מניות סחירות
										מניות לא סחירות (*)
										סך הכל מניות

(*) השקעות החברה בנדל"ן מחוץ לישראל מתבצעות באמצעות חברות ושותפויות מחוץ לישראל ולפיכך השקעות אלה מסווגות בסעיף מניות לא סחירות.

ביאור 7 - השקעות אחרות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר 2023														
הראל גמל עד 25% אג"ח מניות	הראל גמל עד 20% אג"ח מניות	הראל גמל עד 10% אג"ח מניות	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מחקה מדד s&p 500	הראל גמל עוקב מדדים גמיש	הראל גמל משולב סחיר	הראל גמל לגילאי 50 עד 60 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 60 עד 60 ומעלה	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
השקעות אחרות														
סחירות														
232,051	105,151	219,732	57,286	8,230	3,666	5,432	-	1,254,013	28,907	3,539	816,254	321,372	228,061	3,283,694
113,990	58,665	29,633	39,649	3,982	230	5,666	-	-	-	3,937	163,869	62,447	81,840	563,908
15,698	1,309	6,231	231	11	1	17	893	60	119	-	17,040	7,173	4,876	53,659
11,246	3,887	1	2,983	347	-	262	-	-	-	-	5,017	1,516	4,212	29,471
6,162	902	229	4	-	-	790	-	-	4	-	619	262	174	9,146
15	2	20	-	-	-	-	-	-	-	-	55	23	16	131
379,162	169,916	255,846	100,153	12,570	3,897	11,377	1,683	1,254,073	28,907	7,599	1,002,854	392,793	319,179	3,940,009
השקעות אחרות שאינן סחירות														
1,183,852	440,164	62,892	279,053	11,987	-	17	-	-	-	-	850,097	276,383	358,634	3,463,079
18,005	5,954	2,180	4,522	504	10	273	86	207	152	-	22,836	9,129	8,541	72,399
-	-	239	-	-	-	-	-	-	-	-	204	162	227	832
24	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	211	58	-	294
1,201,881	446,119	65,311	283,575	12,491	10	290	86	207	152	-	873,348	285,732	367,402	3,536,604
1,581,043	616,035	321,157	383,728	25,061	3,907	11,667	1,769	1,254,280	28,907	7,751	1,876,202	678,525	686,581	7,476,613
סך הכל השקעות אחרות														

ביאור 7 - השקעות אחרות (המשך)

א. ההרכב (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2022												
הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מחקה מדד s&p 500	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
השקעות אחרות												
סחירות												
352,220	102,226	150,614	45,052	5,140	909	2,763	-	289,723	583,841	209,312	158,609	1,900,409
120,320	59,677	27,254	24,398	2,998	185	1,968	-	-	149,361	58,472	60,893	505,526
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
10,469	3,613	1	2,473	303	-	96	-	-	3,995	1,033	3,080	25,063
16,216	1,324	238	26	-	-	-	884	-	711	280	207	19,886
74	24	83	8	-	-	-	-	-	262	105	74	630
499,299	166,864	178,190	71,957	8,441	1,094	4,828	884	289,723	738,170	269,202	222,863	2,451,515
השקעות אחרות שאינן סחירות												
1,084,305	399,917	49,035	261,236	9,527	-	22	-	-	581,005	180,900	252,499	2,818,446
3,111	871	60	916	105	20	4	100	-	1,795	690	1,007	8,679
1,781	701	226	651	88	82	10	-	-	2,021	497	1,278	7,335
23	1	-	-	-	-	-	-	-	22	6	-	52
1,089,220	401,490	49,321	262,803	9,720	102	36	100	-	584,843	182,093	254,784	2,834,512
1,588,519	568,354	227,511	334,760	18,161	1,196	4,864	984	289,723	1,323,013	451,295	477,647	5,286,027
סך הכל השקעות אחרות												

ביאור 7 - השקעות אחרות (המשך)

ב. מכשירים נגזרים:

להלן סכום החשיפה, נטו לנכס הבסיס, המוצג במונחי דלתא של העסקאות הפיננסיות שנעשו לתאריך הדוח הכספי:

ליום 31 בדצמבר 2023													
הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מחקה מדד s&p 500	הראל גמל מסלול שחיר	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
מניות	1,044,260	77,117	224,253	4,265	-	17	80,324	13,151	3,911	605,034	255,309	169,343	2,476,984
מדד	22,475	8,114	-	10,093	-	1	1,461	-	-	22,689	9,222	12,876	88,224
מטבע זר	(667,978)	(389,490)	(170,838)	(389,347)	(547)	(14,642)	17,141	19,604	1,621	(990,542)	(417,833)	(378,253)	(3,407,358)
ריבית	(997)	(4,830)	(11)	(6,734)	(62)	15	(63)	-	10	102	72	(3,056)	(17,102)

ליום 31 בדצמבר 2022													
הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מחקה מדד s&p 500	הראל גמל מסלול שחיר	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
מניות	1,030,917	129,590	213,485	24,239	-	-	379	61,906	679	640,656	249,929	185,497	2,537,277
מדד	18,817	7,557	-	10,974	-	1	1,341	1,282	-	22,007	8,497	12,980	83,456
מטבע זר	(974,629)	(450,057)	(138,182)	(379,921)	(632)	(7,888)	14,022	14,022	-	(994,309)	(378,424)	(385,496)	(3,725,885)
ריבית	(3,301)	(5,352)	(25)	(7,254)	(146)	-	(111)	(111)	-	196	36	(3,351)	(20,928)

ביאור 8 - נדל"ן להשקעה

א. הרכב ותנועה:

	ליום 31 בדצמבר 2022							ליום 31 בדצמבר 2023						
	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	סה"כ	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	סה"כ
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
יתרה ליום 1 בינואר	270,035	12,021	611	20,876	32,152	35,328	169,047	281,106	12,642	656	21,921	33,506	36,755	175,626
רכישות ותוספות	633	44	1	61	152	176	199	27	3	1	1	1	1	20
מימושים	-	-	-	-	-	-	-	43,540	2,790	-	4,196	10,553	12,219	13,782
התאמת שווי הוגן	10,438	577	44	984	1,202	1,251	6,380	12,826	128	(4)	562	316	298	11,526
יתרה ליום 31 בדצמבר	281,106	12,642	656	21,921	33,506	36,755	175,626	250,419	9,983	653	18,288	23,270	24,835	173,390

ב. נדל"ן להשקעה מוצג על בסיס השווי ההוגן כפי שנקבע בהערכת שווי שבוצעה על ידי מערכי שווי חיצוניים בלתי תלויים שהינם בעלי כישורים מקצועיים מוכרים וניסיון רב בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן שהוערך. הערכות שווי חיצוניות מבוצעות בתקופות שונות עבור נכסים שונים בתיק הנדל"ן להשקעה. בשאר תקופות הדיווח מתבצעות בחינה פנימית, במטרה לוודא שלא חל שינוי מהותי בשווי הנכס בהתאם לפרמטרים שעל בסיסם נערכה הערכת השווי.

הערכת שווי הנדל"ן מתבססת על תזרימי המזומנים השנתיים נטו, המהוונים בשיעור היתרון המשקף את הסיכונים הספציפיים הגלומים בהם. כאשר קיימים בפועל הסכמי שכירות, אשר התשלומים בגינם שונים מדמי שכירות ראויים, מבוצעות התאמות בכדי לשקף את תשלומי השכירות בפועל בתקופת החוזה.

הערכות השווי מתחשבות בסוג הדיירים הנמצאים בפועל בנכס המושכר או האחראיים למילוי התחייבויות השכירות או אלה העשויים להיות במושכר לאחר השכרת מושכר פנוי, לרבות הערכה כללית לגבי מהימנות האשראי שלהם; חלוקת האחריות בין הקבוצה והשוכר לגבי אחזקת וביטוח הנכס; ויתרת אורך החיים הכלכלי של הנכס, באותם מקומות שבהם פרמטרים אלו רלוונטיים.

השווי ההוגן נקבע בהתאם למספר מתודולוגיות שיערוך, לרבות, גישת ההשוואה, נכסים דומים והיוון תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מהנכס. שווים של מרבית הנכסים נקבע בהתאם לאמידת תזרימי המזומנים ולגביהם מובאים בחשבון הסיכון המובנה שלהם. מרבית נכסי הנדל"ן המסחרי ונדל"ן המשרדים מהוונים בשיעור היוון שבין 5.25% ל-7.75% לנדל"ן בישראל וזאת בהתאם לרמת הסיכון המתאימה בנכס.

הערכת השווי לנדל"ן להשקעה בהקמה מבוססת על אמידת השווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה לאחר הקמתו, בניכוי הערך הנוכחי של אומדן עלויות ההקמה הצפויות לנבוע לצורך השלמתו ובניכוי רווח יזמי סביר כאשר רלוונטי, תוך התחשבות בשיעור ההיוון אשר מותאם בגין הסיכונים הרלוונטיים והמאפיינים של הנכס. אומדן השווי ההוגן יגדל באם שיעור ההיוון של תזרימי המזומנים יקטן, ויקטן באם שיעור התפוסה יקטן. הנדל"ן להשקעה מורכב בעיקר מבנייני משרד ונדל"ן מסחרי.

לא קיימים יחסי גומלין פנימיים בין הנתונים המשמעותיים שאינם ניתנים לצפייה.

ביאור 8 - נדל"ן להשקעה (המשך)

ג. להלן פרטים בדבר זכויות במקרקעין המשמשות את הקופה כנדל"ן להשקעה:

מועדי סיום תקופת החכירה בשנים	ליום 31 בדצמבר	
	2022	2023
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
בבעלות	66,529	22,479
בחכירה מהוונת(*)	214,577	227,940
2037 ואילך		

(*) מקרקעין ברחוב יגאל אלון תל אביב, שערכם בספרים, לרבות המבנה, ליום 31 דצמבר 2023 וליום 31 דצמבר 2022 הנו בסך של 198,715 אלפי ש"ח ובסך של 184,926 אלפי ש"ח בהתאמה, חכורה בחכירה מהוונת ממנהל מקרקעי ישראל ומעיריית תל-אביב עד שנת 2060 ועד שנת 2059 בהתאמה.

מקרקעין ברחוב קרית נורדאו נתניה, שערכם בספרים, לרבות המבנה, ליום 31 דצמבר 2023 וליום 31 דצמבר 2022 הנו בסך של 29,225 אלפי ש"ח ובסך של 29,651 אלפי ש"ח בהתאמה, חכורה בחכירה מהוונת ממנהל מקרקעי ישראל עד שנת 2064.

ד. חלק מהקרקעות בבעלות או בחכירה בישראל טרם נרשם בלשכת רישום המקרקעין לרוב בשל הסדרי רישום או בעיות טכניות.

ליום 31 בדצמבר 2023

32

ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022													
הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול בהלכה	הראל גמל מחקה מדד s&p 500	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
616	106	-	35	3	6	-	1	7	10	68	84	1,035	חברה מנהלת
751	268	39	204	14	5	1	-	-	23	600	711	2,849	מוסדות
84,043	29,112	14,830	20,251	-	2,781	189	325	1,991	29	26,383	28,335	277,102	התחייבויות בגין נגזרים
72	-	-	12	-	-	-	-	-	1	4	22	112	שטרות לפרעון
-	88	-	266	-	33	-	-	3	-	941	484	2,165	בטוחות בגין חוזים עתידיים לא סחירים
1,249	689	-	720	-	103	104	7	-	-	1,700	1,169	6,121	זכאים בגין משכנתאות
750	8	-	11	-	2	2	-	-	1	190	6	988	זכאים בגין השקעות
1,202	81	-	66	-	1	-	-	-	-	103	10	1,490	הכנסות מראש בגין נדל"ן
-	-	1	2	228	28	2	1	-	-	1	-	263	סכומים לשלם לחברות ביטוח
29,705	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29,705	זכאים מסלולי השקעה
118,388	30,352	14,870	21,567	245	2,959	298	334	2,001	64	72,104	27,798	321,830	סך הכל זכאים ויתרות זכות

ביאור 10 - דמי ניהול

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
558	431	410
65	39	48
17	15	11
59	29	40
9	8	7
8	6	5
8	7	6
2	1	1
29	25	23
1	-	-
2	5	7
271	207	189
276	265	261
173	236	258
1,478	1,274	1,266

דמי ניהול שנגבו מתוך דמי הגמולים:

הראל אג"ח עד 25% מניות
הראל גמל אג"ח עד 20% מניות
הראל גמל מסלול מניות
הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
הראל גמל שקלי טווח קצר
הראל גמל אג"ח ללא מניות
הראל גמל מסלול שקלי
הראל גמל אג"ח קונצרני
הראל גמל מסלול כהלכה
הראל גמל מסלול חו"ל (*)
הראל גמל מחקה מדד S&P 500
הראל גמל לגילאי 50 עד 60
הראל גמל לגילאי 50 ומטה
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים:

הראל אג"ח עד 25% מניות
הראל גמל אג"ח עד 20% מניות
הראל גמל מסלול מניות
הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
הראל גמל שקלי טווח קצר
הראל גמל אג"ח ללא מניות
הראל גמל מסלול שקלי
הראל גמל אג"ח קונצרני
הראל גמל מסלול כהלכה
הראל גמל מסלול חו"ל (*)
הראל גמל מחקה מדד S&P 500
הראל גמל עוקב מדדים גמיש (**) (*)
הראל גמל משולב סחיר (**) (*)
הראל גמל לגילאי 50 עד 60
הראל גמל לגילאי 50 ומטה
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

63,301	57,756	52,341
14,274	13,372	12,923
2,263	2,931	3,747
10,964	10,244	9,421
985	928	1,236
1,449	1,298	1,222
1,077	892	762
244	218	257
642	758	951
58	-	-
307	1,095	3,635
-	-	55
-	-	30
15,182	18,369	24,122
6,947	8,355	10,794
11,207	12,989	15,842
128,900	129,205	137,338
130,378	130,479	138,604

סך הכל הוצאות דמי ניהול

(*) מסלול לגביו שונתה מדיניות ההשקעה ביום 1 במאי 2021 למסלול מחקה מדד S&P 500.
(**) מסלול פעיל החל מחודש ינואר 2023.

ביאור 10 - דמי ניהול (המשך)

ב. שיעור דמי ניהול מעמיתים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%

4.00	4.00	4.00

דמי ניהול מדמי גמולים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין

שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל:

0.32	0.25	0.44
0.06	0.04	0.11
0.11	0.04	0.03
0.09	0.04	0.18
0.56	0.14	0.07
0.12	0.11	0.18
0.08	0.14	0.19
0.08	0.26	0.02
0.34	0.42	0.33
0.08	-	-
0.02	0.04	0.02
0.14	0.09	0.11
0.33	0.26	0.23
0.14	0.13	0.20

הראל אג"ח עד 25% מניות

הראל גמל אג"ח עד 20% מניות

הראל גמל מסלול מניות

הראל גמל אג"ח עד 10% מניות

הראל גמל שקלי טווח קצר

הראל גמל אג"ח ללא מניות

הראל גמל מסלול שקלי

הראל גמל אג"ח קונצרני

הראל גמל מסלול כהלכה

הראל גמל מסלול חו"ל (*)

הראל גמל מחקה מדד S&P 500

הראל גמל לגילאי 50 עד 60

הראל גמל לגילאי 50 ומטה

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

דמי ניהול מסך נכסים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין

שיעור דמי ניהול הממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל:

0.65	0.63	0.61
0.53	0.51	0.50
0.54	0.51	0.51
0.51	0.49	0.48
0.53	0.49	0.47
0.57	0.56	0.54
0.55	0.56	0.53
0.57	0.56	0.52
0.63	0.60	0.58
0.46	-	-
0.30	0.48	0.47
-	-	0.39
-	-	0.48
0.43	0.44	0.40
0.60	0.57	0.56
0.58	0.56	0.54

הראל אג"ח עד 25% מניות

הראל גמל אג"ח עד 20% מניות

הראל גמל מסלול מניות

הראל גמל אג"ח עד 10% מניות

הראל גמל שקלי טווח קצר

הראל גמל אג"ח ללא מניות

הראל גמל מסלול שקלי

הראל גמל אג"ח קונצרני

הראל גמל מסלול כהלכה

הראל גמל מסלול חו"ל (*)

הראל גמל מחקה מדד S&P 500

הראל גמל עוקב מדדים גמיש (**) (*)

הראל גמל משולב סחיר (**) (*)

הראל גמל לגילאי 50 עד 60

הראל גמל לגילאי 50 ומטה

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

(*) מסלול לגביו שונתה מדיניות ההשקעה ביום 1 במאי 2021 למסלול מחקה מדד S&P 500.

(**) מסלול פעיל החל מחודש ינואר 2023.

ביאור 11 - הוצאות ישירות

כל המסלולים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.013	0.010	0.008	3,056	2,344	2,137	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	0.001	* -	197	172	84	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.010	0.013	0.014	2,273	3,167	3,768	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני:
0.105	0.126	0.142	24,790	30,978	37,231	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.040	0.026	0.023	9,513	6,324	6,128	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
* -	* -	* -	68	90	89	בגין השקעה בנכסים בישראל
0.003	0.002	0.002	751	599	638	באמצעות קרנות ותעודות סל
						עמלות אחרות**
0.172	0.177	0.191	40,648	43,674	50,075	סך הכל הוצאות ישירות

הראל אג"ח עד 25% מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.013	0.009	0.008	1,228	834	686	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	0.001	* -	69	58	19	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.009	0.012	0.013	857	1,125	1,155	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני:
0.103	0.116	0.129	9,979	10,828	11,121	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.033	0.018	0.011	3,196	1,670	992	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
* -	* -	* -	13	7	3	בגין השקעה בנכסים בישראל
0.002	0.002	0.002	227	167	155	באמצעות קרנות ותעודות סל
						עמלות אחרות**
0.160	0.158	0.164	15,569	14,689	14,131	סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל אג"ח עד 20% מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.010	0.007	0.005	272	183	139	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	0.001	* -	20	16	7	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.010	0.013	0.014	265	343	353	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני:
0.133	0.165	0.173	3,669	4,429	4,454	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.034	0.021	0.018	933	573	472	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
* -	* -	* -	4	2	1	בגין השקעה בנכסים בישראל
0.003	0.003	0.003	96	76	72	באמצעות קרנות ותעודות סל
						עמלות אחרות**
0.190	0.209	0.213	5,259	5,622	5,498	סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

הראל גמל מסלול מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.024	0.022	0.016	101	129	115
0.002	0.001	0.001	8	9	6
0.001	0.001	*-	4	5	1
0.089	0.131	0.132	377	769	969
0.107	0.072	0.072	454	425	525
0.001	0.001	0.001	5	4	4
*-	*-	*-	1	*-	*-
0.224	0.228	0.221	950	1,341	1,620

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל אג"ח עד 10% מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.008	0.005	0.004	170	102	87
*-	*-	*-	11	8	4
0.008	0.012	0.012	171	244	240
0.111	0.127	0.138	2,456	2,692	2,695
0.018	0.010	0.012	405	214	240
*-	*-	*-	1	1	*-
0.003	0.003	0.003	69	56	63
0.148	0.157	0.171	3,283	3,317	3,329

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל שקלי טווח קצר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.003	0.004	*-	6	7	*-
*-	*-	*-	1	1	*-
*-	*-	*-	*-	*-	*-
0.004	0.004	*-	7	8	*-

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח/או מ-0.001%.
** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						הראל גמל אג"ח ללא מניות
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.007	0.005	0.005	18	11	11	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
*-	*-	*-	1	1	*-	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.010	0.015	0.017	25	37	37	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
0.039	0.043	0.057	104	103	127	עמלות ניהול חיצוני:
0.012	0.008	0.010	32	19	23	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.005	0.005	0.004	14	12	10	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
0.074	0.076	0.093	194	183	208	עמלות אחרות**
						סך הכל הוצאות ישירות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						הראל גמל מסלול שקלי
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.010	0.005	0.007	22	8	10	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
*-	*-	*-	*-	*-	*-	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.001	0.004	0.003	2	7	5	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
0.001	0.001	0.001	2	1	1	עמלות ניהול חיצוני:
0.007	0.007	0.005	15	12	7	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
0.019	0.017	0.016	41	28	23	עמלות אחרות**
						סך הכל הוצאות ישירות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						הראל גמל אג"ח קונצרני
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.007	0.006	0.004	3	2	2	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	0.001	*-	1	1	*-	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.004	0.004	0.005	2	2	3	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
0.006	0.004	*-	3	1	*-	עמלות ניהול חיצוני:
0.069	0.047	0.034	29	19	19	בגין השקעה בקרנות השקעה
*-	*-	*-	*-	*-	*-	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
0.003	0.002	0.003	1	1	1	בגין השקעה בנכסים בישראל
0.091	0.065	0.046	39	26	25	באמצעות קרנות ותעודות סל
						עמלות אחרות**
						סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

הראל גמל מסלול כהלכה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.020	0.021	0.019	21	27	30
*-	*-	*-	*-	*-	*-
0.020	0.021	0.019	21	27	30

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל מסלול חו"ל (*)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2021	2021	2021
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת	אלפי ש"ח	שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת	אלפי ש"ח
0.017	3	0.003	1
0.155	24	*-	*-
*-	*-	*-	*-
0.177	28		

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

(*) מסלול לגביו שונתה מדיניות ההשקעה ביום 1 במאי 2021 למסלול מחקה מדד S&P 500.

הראל גמל מחקה מדד S&P 500

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.060	0.025	0.016	69	58	125
*-	-	-	*-	-	-
0.013	0.024	0.007	15	55	59
0.002	-	-	3	-	-
0.075	0.049	0.023	87	113	184

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

הראל גמל עוקב מדדים גמיש

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2023	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת	אלפי ש"ח
0.029	6
0.008	2
0.037	8

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך

עמלות ניהול חיצוני :

בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל

סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל משולב סחיר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2023	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת	אלפי ש"ח
0.024	3
* -	* -
0.039	4
0.001	* -
0.064	7

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך

עמלות דמי שמירה של ניירות ערך

עמלות ניהול חיצוני :

בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל

בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל

סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל לגילאי 50 עד 60

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.017	0.011	0.009	721	572	534
0.001	0.001	* -	52	47	28
0.014	0.018	0.021	620	891	1,214
0.113	0.142	0.167	4,865	7,107	9,833
0.063	0.041	0.038	2,715	2,049	2,260
* -	* -	* -	19	12	12
0.004	0.003	0.003	183	153	172
0.213	0.216	0.239	9,175	10,831	14,053

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך

עמלות דמי שמירה של ניירות ערך

הוצאות בגין השקעות לא סחירות

עמלות ניהול חיצוני :

בגין השקעה בקרנות השקעה

בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל

בגין השקעה בנכסים בישראל

באמצעות קרנות ותעודות סל

עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח/או מ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

הראל גמל לגילאי 50 ומטה					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.018	0.014	0.010	217	206	196
0.001	0.001	0.001	16	16	11
0.013	0.017	0.022	153	256	414
0.118	0.150	0.178	1,405	2,268	3,386
0.074	0.048	0.046	877	720	868
0.001	-	-	6	5	5
0.004	0.002	0.002	46	37	39
0.229	0.233	0.258	2,720	3,508	4,919
			סך הכל הוצאות ישירות		

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.010	0.009	0.007	205	205	193
0.001	0.001	-	17	15	9
0.009	0.011	0.012	174	257	346
0.096	0.116	0.162	1,932	2,781	4,646
0.042	0.026	0.025	846	634	724
-	-	-	5	4	3
0.005	0.004	0.004	96	85	119
0.163	0.166	0.210	3,275	3,981	6,040
			סך הכל הוצאות ישירות		

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 12 - ביטוח חיים

עמיתי הקופה אשר הצטרפו לקופה החל מיום 1 בינואר 2020, בעקבות מיזוג קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט לתוך הקופה, מבוטחים בביטוח חיים "ריזיקו" ללא תוספות מיוחדות. ההצטרפות לביטוח הינה לעמיתים שכירים בלבד בגילאים 18 עד 66 שנים. תקופת הביטוח הינה מיום 1 בינואר 2017 ועד 31 בינואר 2023.

בהתאם להסכם עם הגוף המבטח, הפניקס חברה לביטוח בע"מ, אם יוותר רווח בהפרש בין ההכנסות (85% מהפרמיות ששולמו בתקופת הביטוח) לבין ההוצאות (סכומי תביעות ששולמו, לרבות תביעות תלויות) יוחזרו 60% ממנו לטובת מי ששילם את דמי הביטוח באמצעות בעל הפוליסה, תוך 6 חודשים לאחר תום תקופת הביטוח.

סכום הביטוח המקסימלי לכל מבוטח, מעודכן ליום 31 בינואר 2023 (מועד סיום הביטוח), הינו 564,157.34 ש"ח, כפוף להוראות דין הפוליסה. פרמיית הביטוח הינה בשיעור 2.75 פרומיל מסכום הביטוח והיא עודכנה בהתאם לתנאי הפוליסה אחת לשנתיים. הביטוח הסתיים ביום 31 בינואר 2023.

ביאור 13 - תשואות מסלולי השקעה

תשואה ממוצעת נומינלית ברוטו		תשואה שנתית נומינלית ברוטו				
ל- 5 שנים	2019	2020	2021	2022	2023	
באחוזים						
4.73	9.31	2.95	12.07	(5.39)	5.57	הראל אג"ח עד 25% מניות
4.00	8.79	2.72	9.20	(4.68)	4.61	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות
9.59	21.17	8.51	24.35	(14.53)	13.12	הראל גמל מסלול מניות
3.11	7.42	2.17	7.73	(4.81)	3.53	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
0.99	0.36	0.27	0.09	0.14	4.15	הראל גמל שקלי טווח קצר
1.95	5.98	2.19	4.51	(5.91)	3.42	הראל גמל אג"ח ללא מניות
1.26	6.68	2.30	1.32	(6.63)	3.10	הראל גמל מסלול שקלי
2.64	8.38	1.44	3.90	(6.50)	6.65	הראל גמל אג"ח קונצרני
4.47	10.38	2.19	11.78	(8.90)	8.33	הראל גמל מסלול כהלכה
3.26	9.04	3.85	3.66	-	-	הראל גמל מסלול חו"ל (*)
-	-	-	9.86	(8.43)	29.82	הראל גמל מחקת מדד S&p 500 (**)
-	-	-	-	-	8.75	הראל גמל עוקב מדדים גמיש (***)
-	-	-	-	-	1.86	הראל גמל משולב סחיר (***)
5.87	11.54	3.48	15.12	(7.50)	8.21	הראל גמל לגילאי 50 עד 60
6.21	12.66	4.44	15.61	(8.75)	8.86	הראל גמל לגילאי 50 ומטה
4.02	8.76	2.82	10.56	(6.66)	5.55	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

(*) מסלול לגביו שונתה מדיניות ההשקעה ביום 1 במאי 2021, ממסלול חו"ל למסלול מחקת מדד S&P 500, ולפיכך תשואה לשנת 2021 הינה בגין ינואר עד אפריל 2021.

(**) בשנת 2021, תשואה מצטברת ברוטו מיום 1 במאי 2021 ועד ליום 31 בדצמבר 2021.

(***) מסלול פעיל החל מחודש ינואר 2023.

ביאור 14 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(977)	(1,223)	החברה המנהלת
		צדדים קשורים אחרים :
859	-	סכומים לקבל בגין נדל"ן
1	7,243	חייבים בגין השקעות
175	-	ריבית ודיבידנד לקבל
657,668	589,492	מניות
29,877	69,645	אגרות חוב סחירות
26,072	31,918	הלוואות
263,695	293,711	קרנות השקעה
977,370	990,786	

יתרת נכסי חוב וחובות שוטפים הגבוהה ביותר במשך השנה של בעל עניין או צד קשור עמדה על 112,629 אלפי ש"ח.

ביאור 14 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
130,378	130,479	138,604

דמי ניהול לחברה המנהלת

ביאור 15 - מסים

להלן פרוט תשלומי המסים שנגבו מהקופה בשנת הדוח :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023									
הראל אג"ח עד 25%	הראל גמל אג"ח עד 20%	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10%	הראל גמל קונצרני	הראל גמל משולב סחיר	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,273	331	967	80	6	4	2,814	1,123	801	7,399

בגין השקעות
בניירות ערך זרים

ביאור 16 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. חובות מעבידים

חוק הגנת השכר, התש"ח-1958 מטיל התחייבות על הקופה, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקופה. על פי הערכת החברה המנהלת, סכום החוב הכולל של מעבידים לתאריך המאזן הינו כ- 1,752 אלפי ש"ח והוא כולל ריבית שנצברה בסך של כ- 13 אלפי ש"ח. סכום זה אינו רשום כהפקדות בקופה בהתאם לאמור בביאור 2.

החברה המנהלת נוקטת באמצעים שונים על מנת לאתר, לזהות ולגבות את חובות מעבידים. האמצעים כוללים מעקב שיטתי ומתמשך של איתור החובות, דיוור המעביד אודות החוב, הגעה להסדרי תשלומים ובמידת הצורך הגשת תביעה משפטית. במקרה של פירוק מוגשת תביעת חוב למוסד לביטוח לאומי באמצעות מפרק החברה.

ב. התקשרויות

לתאריך המאזן התקשרה הקופה בהסכמים להשקעה בקרנות השקעה ובקרנות הון סיכון (להלן - הקרנות) כשותפה מוגבלת. סכומי ההשקעה מועברים בחלקים, בהתאם לדרישותיהן של הקרנות ולהסכמי ההתקשרויות.

להלן סכום ההתחייבות להשקעה כוללת וסכום ההשקעה שטרם נדרש לתאריך המאזן :

31 בדצמבר 2023	
סה"כ יתרת התחייבות	סה"כ יתרת התחייבות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
5,878,509	1,890,455

התחייבות קרנות השקעה

ג. התחייבויות תלויות

הקופה אינה ישות משפטית ועל כן ככל שמוגשות תביעות הרי שהן מוגשות נגד החברה המנהלת. לגילוי בדבר תביעות משפטיות שהוגשו נגד החברה המנהלת ראה ביאור 26. א. בדוח הכספי של החברה המנהלת.

ד. שעבודים

קיימים שעבודים על חלק מנכסיה הסחירים של הקופה, לצורך פעילותה השוטפת בנגזרים בסך של 434.5 מיליון ש"ח.

הראל השתלמות

קרן השתלמות

בניהול

הראל פנסיה וגמל בע"מ

סקירת הנהלה
לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

1.	מאפיינים כלליים של קופת הגמל	3
	א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה	3
	ב. מועד הקמת קופת הגמל	3
	ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם	3
	ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות	4
	ה. שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרתן	4
	ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו	4
2.	ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל	4
	א. יחס נזילות	4
	ב. משך חיים ממוצע של החיסכון	5
	ג. שינוי במספר העמיתים	5
	ד. ניתוח זכויות העמיתים בקופה	5
3.	מידע אודות דמי ניהול	6
	א. שיעור דמי הניהול	6
	ב. מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקופה	9
4.	ניתוח מדיניות השקעה	10
	א. מדיניות ההשקעה	10
	ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת	10
5.	ניהול סיכונים	11
	א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת	11
	ב. סיכוני נזילות	11
	ג. סיכוני שוק	13
	ד. סיכוני אשראי	20
	ה. סיכונים גיאוגרפיים	26
	ו. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה	34
	ז. גורמי סיכון על פי טיבם	35
6.	נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו	36
7.	בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי	36

1. מאפיינים כלליים של קופת הגמל

א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה

קופת הגמל:

- שם קופת הגמל: הראל קרן השתלמות (להלן "הקופה" או "הקרן").
- סוג קופת הגמל: קרן השתלמות.
- קוד הקופה: 512267592-00000000000154-0000-000
- סוג העמיתים: עצמאיים ושכירים המפקידים כספי השתלמות.

הקופה מנוהלת בנאמנות בידי חברה מנהלת שהינה משקיע מוסדי. הקופה נועדה לחיסכון לטווח בינוני וקצר. פעילות הקופה כפופה לרישוי המתקבל מרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לדינים הרלוונטיים החלים על פעילותה המפוקחת על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה על שוק ההון, או "הממונה").

החברה המנהלת:

- שם החברה המנהלת: הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת", או "החברה").
- החברה המנהלת הינה חברה בבעלות מלאה, במישרין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.
- לפרוט מבנה האחזקות של החברה המנהלת, ראה סעיף 1.1.2 בדוח תאור עסקי תאגיד של החברה המנהלת.

ב. מועד הקמת קופת הגמל

הקופה הוקמה בשנת 1997 כקרן השתלמות. בחודש ספטמבר 2008 הפכה הקופה לקופה מסלולית. בחודש יולי 2023 מוזג מסלול "הראל השתלמות אג"ח קונצרני", לתוך מסלול "הראל השתלמות אג"ח ללא מניות". נכון ליום 31 בדצמבר 2023 כוללת הקופה אחד עשר מסלולי השקעה פעילים. ראה בנוסף סעיף ג' להלן.

ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם

להלן מספרי המסלולים הכלולים באישור:

שם המסלול	קוד המסלול	מועד תחילת פעילות
הראל השתלמות כללי	512267592-00000000000154-0154-000	1998
הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	512267592-00000000000154-0416-000	1978
הראל השתלמות לטווח ארוך	512267592-00000000000154-0566-000	1999
הראל השתלמות מסלול מניות	512267592-00000000000154-0763-000	2001
הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	512267592-00000000000154-0764-000	2001
הראל השתלמות מסלול חו"ל	512267592-00000000000154-1034-000	2004
הראל השתלמות מסלול שקלי	512267592-00000000000154-1369-000	2008
הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	512267592-00000000000154-1485-000	2009
הראל השתלמות מסלול כהלכה	512267592-00000000000154-1523-000	2010
הראל השתלמות אג"ח קונצרני*	512267592-00000000000154-8058-000	2013
הראל השתלמות מחקה מדד S&P500	512267592-00000000000154-13502-000	2021
הראל השתלמות מסלול כספי	512267592-00000000000154-14716-000	2023

* מסלול מוזג ב-1 ביולי 2023 (ראה סעיף ד)..

ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות

ביום 1 ביולי 2023 מוזג מסלול הראל השתלמות אג"ח קונצרני לתוך מסלול הראל השתלמות אג"ח ללא מניות.

ה. שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרות

בקרן השתלמות לעובדים - בשיעורים מהמשכורת, כהגדרתה בסעיף 3ה לפקודת מס הכנסה (להלן - הפקודה):
הפרשות מעביד : עד 7.5%.

הפרשות עובד : עד 2.5%.

ובלבד שהשיעורים לא יעלו על השיעורים הנקובים בהסכם הקיבוצי כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים תשי"ז-1957, והפרשות העובד לא יפחתו משליש מהפרשות המעביד.

בקרן השתלמות לעצמאים - הפקדות עצמאי עד לתקרה שנתית של 7% מהכנסתו הקובעת, מזה יותר ניכוי בגין הפקדות בשיעור של עד 4.5% מהכנסתו הקובעת.

בקרן השתלמות לחברי קיבוץ - לגבי סכומים שהופקדו עבור חברי קיבוץ בהתאם לסעיף 58א לפקודה.

בקרן השתלמות לחברי מושב שיתופי - לגבי סכומים שהופקדו עבור עמית מושב שיתופי בהתאם לסעיף 58א לפקודה, אם אישר הנציב לפי סעיף 61 לפקודה, כי הוראות סעיף 58א יחולו על המושב השיתופי.

ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו

ביום 29 ביולי 2023 תוקן תקנון הקרן, להלן השינויים העיקריים:

- מוזג מסלול הראל השתלמות אג"ח קונצרני לתוך מסלול הראל השתלמות אג"ח קונצרני ללא מניות.
- נפתח מסלול חדש, מסלול השקעה "כספיי".
- נוסף בתקנון סעיף הבהרה לעניין סכומים שניתן לגבות מנכסי הקרן וחשבונות עמיתים.

2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל**א. יחס נזילות**

שיעור הסכומים שהעמיתים בקופת הגמל רשאים למשוך ממנה מתוך כלל נכסי קופת הגמל, לתאריך הדוח:

2023	
%	
66.64	הראל השתלמות כללי
94.92	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות
82.74	הראל השתלמות לטווח ארוך
62.68	הראל השתלמות מסלול מניות
94.98	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות
88.18	הראל השתלמות מסלול חו"ל
84.39	הראל השתלמות מסלול שקלי
81.78	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות
53.21	הראל השתלמות מסלול כהלכה
58.00	הראל השתלמות מחקה מדד S&P 500
87.39	הראל השתלמות מסלול כספי **

ב. משך חיים ממוצע של החיסכון

משך החיים הממוצע של זכויות העמיתים, עבור אותם עמיתים שחשכוונותיהם טרם הבשילו:

2023	שנים
2.12	הראל השתלמות כללי
1.21	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות
1.71	הראל השתלמות לטווח ארוך
2.43	הראל השתלמות מסלול מניות
1.26	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות
1.89	הראל השתלמות מסלול חו"ל
1.37	הראל השתלמות מסלול שקלי
1.92	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות
2.37	הראל השתלמות מסלול כהלכה
2.12	הראל השתלמות אג"ח קונצרני *
2.66	הראל השתלמות מחקה מדד S&P 500
1.71	הראל השתלמות מסלול כספי **

* המסלול מוזג ביום 1 ביולי 2023 לתוך מסלול הראל השתלמות אג"ח ללא מניות.

** מסלול פעיל החל מיולי 2023.

ג. שינוי במספר העמיתים

להלן השינוי במספר חשבונות עמיתי הקופה בשנת הדוח, בגין כל מסלולי הקופה:

מספר חשבונות העמיתים				סוג העמיתים
לסוף השנה	נסגרו השנה	נפתחו השנה	לתחילת השנה	
371,655	46,316	106,621	311,350	שכירים
53,299	5,124	12,918	45,505	עצמאיים
424,954	51,440	119,539	356,855	סה"כ

ד. ניתוח זכויות העמיתים בקופה

ליום 31 בדצמבר				
2022		2023		
סך נכסים, נטו		סך נכסים, נטו		
באלפי ש"ח	מספר חשבונות	באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
8,505,018	160,818	10,897,325	192,463	חשבונות פעילים
9,030,669	196,037	11,291,860	232,491	חשבונות לא פעילים
17,535,687	356,855	22,189,185	424,954	סה"כ

3. מידע אודות דמי ניהול

א. שיעור דמי הניהול

הראל השתלמות כללי

ליום 31 בדצמבר 2023				דמי ניהול מנכסים :
עמיתים לא פעילים		עמיתים פעילים		
סך נכסים, נטו		סך נכסים, נטו		
באלפי ש"ח	מספר חשבונות	באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
1,768,765	30,002	2,063,665	34,051	0.5%-0%
3,880,622	95,203	4,395,005	92,731	1%-0.5%
203,856	11,763	334,259	5,760	1.5%-1%
225,101	26,304	317,513	9,556	2%-1.5%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 28,271 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023				דמי ניהול מנכסים :
עמיתים לא פעילים		עמיתים פעילים		
סך נכסים, נטו באלפי ש"ח	מספר חשבונות	סך נכסים, נטו באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
762,154	4,848	235,388	1,726	0.5%-0%
826,130	8,417	435,853	4,031	1%-0.5%
30,820	885	27,306	303	1.5%-1%
38,207	2,899	20,193	280	2%-1.5%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 4,042 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל השתלמות לטווח ארוך

ליום 31 בדצמבר 2023				הראל השתלמות לטווח ארוך
עמיתים לא פעילים		עמיתים פעילים		דמי ניהול מנכסים :
סך נכסים, נטו	מספר חשבונות	סך נכסים, נטו	מספר חשבונות	
באלפי ש"ח		באלפי ש"ח		
43,306	585	42,531	448	0.5%-0%
53,738	1,062	49,296	774	1%-0.5%
1,269	86	2,030	46	1.5%-1%
3,053	262	1,872	31	2%-1.5%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 563 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל השתלמות מסלול מניות

הראל השתלמות מסלול מניות			
ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתים פעילים		עמיתים לא פעילים	
סך נכסים, נטו		סך נכסים, נטו	
מספר חשבונות	באלפי ש"ח	מספר חשבונות	באלפי ש"ח
222,143	4,010	281,369	4,278
436,015	11,533	476,977	10,233
12,645	453	15,557	246
11,069	721	10,131	191
דמי ניהול מנכסים :			
0.5%-0%			
1%-0.5%			
1.5%-1%			
2%-1.5%			

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 2,674 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023				דמי ניהול מנכסים :
עמיתים לא פעילים		עמיתים פעילים		
סך נכסים, נטו		סך נכסים, נטו		
באלפי ש"ח	מספר חשבונות	באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
320,329	2,302	81,197	576	0.5%-0%
508,016	5,055	243,479	2,355	1%-0.5%
36,416	1,778	34,429	380	1.5%-1%
20,837	1,470	20,764	254	2%-1.5%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 2,140 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל השתלמות מסלול חו"ל

ליום 31 בדצמבר 2023				דמי ניהול מנכסים :
עמיתים לא פעילים		עמיתים פעילים		
סך נכסים, נטו		סך נכסים, נטו		
באלפי ש"ח	מספר חשבונות	באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
79,608	856	59,706	649	0.5%-0%
357,989	3,626	155,609	2,180	1%-0.5%
3,711	109	2,463	65	1.5%-1%
2,098	143	1,243	43	2%-1.5%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 161 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל השתלמות מסלול שקלי

ליום 31 בדצמבר 2023				דמי ניהול מנכסים:
עמיתים לא פעילים		עמיתים פעילים		
סך נכסים, נטו		סך נכסים, נטו		
באלפי ש"ח	מספר חשבונות	באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
30,502	410	35,950	344	0.5%-0%
61,298	1,109	55,665	755	1%-0.5%
6,204	279	7,843	107	1.5%-1%
4.991	377	5.812	89	2%-1.5%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 22 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל השתלמות אג"ח ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2023				דמי ניהול מנכסים:
עמיתים לא פעילים		עמיתים פעילים		
סך נכסים, נטו		סך נכסים, נטו		
באלפי ש"ח	מספר חשבונות	באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
21,189	415	23,126	383	0.5%-0%
68,274	1,313	40,427	850	1%-0.5%
3,859	122	3,930	82	1.5%-1%
1,766	209	2,001	51	2%-1.5%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 180 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל השתלמות מסלול כהלכה

ליום 31 בדצמבר 2023				דמי ניהול מנכסים:
עמיתים לא פעילים		עמיתים פעילים		
סך נכסים, נטו		סך נכסים, נטו		
באלפי ש"ח	מספר חשבונות	באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
27,595	661	51,794	1,193	0.5%-0%
89,676	3,577	173,168	5,030	1%-0.5%
9,123	541	19,655	381	1.5%-1%
13,089	1,091	21,230	523	2%-1.5%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 64 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל השתלמות מחקה מדד S&P 500

הראל השתלמויות מחקה מדד s&p 500			
ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתים פעילים		עמיתים לא פעילים	
סך נכסים, נטו		סך נכסים, נטו	
מספר חשבונות	באלפי ש"ח	מספר חשבונות	באלפי ש"ח
7,582	492,833	6,217	408,034
17,327	640,106	15,885	659,476
120	6,816	178	5,110
196	4,673	310	4,555
דמי ניהול מנכסים:			
0.5%-0%			
1%-0.5%			
1.5%-1%			
2%-1.5%			

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 296 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל השתלמות מסלול כספי

ליום 31 בדצמבר 2023				דמי ניהול מנכסים:
עמיתים פעילים		עמיתים לא פעילים		
מספר חשבונות	סך נכסים, נטו באלפי ש"ח	מספר חשבונות	סך נכסים, נטו באלפי ש"ח	
52	4,739	63	9,678	0.5%-0%
93	6,924	123	11,061	1%-0.5%
2	241	6	583	1.5%-1%
3	325	7	132	2%-1.5%

בשנת 2023, לא היו הוצאות ישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול.

ב. מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	
0.41	שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באחוזים)
1,603,440	סך היקף נכסים מנוהל עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באלפי ש"ח)
7.23	שיעור הנכסים המנוהלים עבור חמשת המעסיקים הגדולים מתוך סך הנכסים נטו (באחוזים)
19,252	מספר חשבונות עמיתים כולל של חמשת המעסיקים הגדולים
4.53	שיעור חשבונות עמיתים כולל של חמשת המעסיקים הגדולים מתוך סך העמיתים (באחוזים)

4. ניתוח מדיניות השקעה

א. מדיניות ההשקעה

מידע בדבר מדיניות ההשקעה של מסלולי ההשקעה לשנת הדוח, פורט באתר האינטרנט של החברה המנהלת בכתובת:

<https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/harel-pensia-and-gemel/Pages/investment-policy.aspx?isfromsearch=1>

ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת

להלן תמצית השינויים בשוק ההון והתייחסות חטיבת ההשקעות של החברה אליהם:

נושא	תיאור פעולות החברה
השינוי במדד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד	במהלך שנת 2023 האינפלציה עמדה על 3.3 אחוזים (המדד הידוע האחרון בסוף שנת 2023), ירידה לעומת 5.3 אחוזים בסוף שנת 2022. במסגרת הירידה בציפיות האינפלציה בשוק העלתה חטיבת ההשקעות את שיעור החשיפה לנכסים צמודי מדד בשיעור קל.
שער החליפין של השקל	בסיכום שנת 2023 השקל נחלש ב-2 אחוזים מול סל המטבעות של בנק ישראל, עם פחות של 3 אחוזים מול הדולר ו-7 אחוזים מול האירו. לאור ההרעה במצב הביטחוני והגדלת החשיפה לחו"ל החטיבה העלתה מעט את שיעור החשיפה למט"ח.
התפתחות שעורי ריבית	תהליך עליית ריבית בנק ישראל נמשך גם בשנת 2023 והסתיים במאי כאשר הריבית עלתה ל-4.75 אחוזים, הרמה הגבוהה ביותר מאז סוף שנת 2006. לאור מבנה העקום והעלאות הריבית החטיבה האריכה מעט את מח"מ אגרות החוב בהם היא משקיעה.
שוק המניות	בסיכום שנתי מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-24% בהובלת עלייה של כ-43% מדד הנאסד"ק בארה"ב (לאחר שבשנת 2022 המדד איבד כשליש מערכו). המדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-10%. בישראל מדד ת"א 125 עלה בשיעור מתון יותר של כ-4% בלבד, גם בהשפעת המלחמה. לאור השינויים בשווקים הבינלאומיים החטיבה שינתה בשלהי השנה את הרכב תיק המניות שלה בחו"ל עם דגש גבוה יותר על השקעות מחוץ לארה"ב ודגש נמוך יותר על השקעות בתחום הטכנולוגיה לאור רמות המחירים הגבוהות אשר שררו בשווקים.
אג"ח קונצרני ומוצרי חוב	למרות המשך עליית הריבית במהלך שנת 2023 מדדי האג"ח המרכזיים בישראל רשמו תשואה חיובית. בסיכום שנתי מדד אג"ח כללי עלה בכ-4%, כאשר מדד אג"ח ממשלתיות עלה ב-1% בלבד ומדד אג"ח הקונצרניות עלה ב-6%. חטיבת ההשקעות העלתה מעט את שיעור החשיפה לאג"ח קונצרני סחיר בישראל לאור אטרקטיביות שגדלה במרווחי הסיכון במקביל לתשואות אבסולוטיות אטרקטיביות הן בישראל והן בחו"ל.
מוצרי מדדים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע במוצרי מדדים לצורך גיוון תיק ההשקעות ויעילות רבה ביכולת לשינוי הרכב ההשקעות באמצעות נכסים אלו.
נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע באפיקים אלו לצורך פישוט, הגנה, נזילות וסחירות באפיקי מדד מחירים לצרכן אפיקי מניות והגנות מט"ח לפי הנחיות וועדת השקעות וכפוף ליתרונות למול עבודה בנכס הבסיס.
השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות	חטיבת ההשקעות ממשיכה להגדיל את החשיפה לאפיק זה הן באופן אבסולוטי והן כאחוז חשיפה מתיקי העמיתים במטרה לגוון את הרכב הנכסים של התיק להשיג תשואה גבוהה יותר למול נכסים סחירים באותה רמת סיכון תוך שימת דגש על ייזום נדלן למגורים בישראל וקרנות buy out בחו"ל.

5. ניהול סיכונים

החוזר המאוחד, שער 5, חלק 1, פרק 10 - ניהול סיכונים, מסדיר תשתית לזיהוי, מדידה ודיווח של סיכונים שוק, אשראי ונזילות הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכוניות העמיתים בקופות גמל. החוזר מחייב מינוי מנהל סיכונים אובייקטיבי ובלתי תלוי במערך ההשקעות והאשראי של החברות המנהלות אשר יספק לדירקטוריון החברה המנהלת, הנהלתה, ועדת ההשקעה וועדת האשראי שלה תמונת מצב אובייקטיבית ומקיפה אודות הסיכונים הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכוניות העמיתים. ניהול תיק ההשקעות של הקופה נעשה תוך חתירה לאיזון בין המטרה של השגת תשואה מקסימאלית על הנכסים לבין הסיכון הכרוך בהשקעות ורמת הנזילות הנדרשת כדי לממן פעילות זו ופעילות משיכות והעברות של כספים על ידי העמיתים.

דירקטוריון החברה קבע מדיניות השקעות אשר מגבילה את רמות החשיפה אליהן ניתן להגיע בכל אחד מאפיקי ההשקעה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות את ועדת ההשקעות ומגבילות את רמת הסיכון של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה. ועדת ההשקעות דנה בישיבותיה בתמהיל ההשקעות של מסלולי ההשקעה בקופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. דיווחי ניהול סיכונים המוצגים לוועדת השקעות מציגים אומדנים להפסד פוטנציאלי הצפוי לתיק נכסים בשל התממשות סיכונים השוק. בכל התכנסות של ועדת השקעות ובהתבסס על מערכת BI, מציגה חטיבת השקעות חתכי חשיפה שונים של תיק ההשקעות.

הוועדה בוחנת ומתאימה את מדיניות ההשקעות וביצועה בשוטף לנוכח ההתפתחויות בנכסיה, במאפייני עמיתיה ובשוקים.

בקבוצת הראל פועלת ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים נפרדת לפנסיה וגמל, אשר דנה בנושאים הקשורים לניהול סיכונים וניהול ההון ומגבשת המלצות לדירקטוריון. הוועדה פועלת בהתאמה לדרישות סעיפי סימן י"א בחוזר גופים מוסדיים - 2018-31-9 בנושא "דירקטוריון גוף מוסדי". כמו כן, קיים תהליך דיווח רבעוני על ידי בעלי תפקידים בתחומי הפעילות השונים בדבר שינויים מהותיים בפרופיל הסיכונים של החברה למנהלת הסיכונים, להנהלה ולדירקטוריון.

השיטות ונהלי העבודה בתחום ניהול הסיכונים נבחנים ומתעדכנים באופן שוטף, תוך התחשבות במדיניות ניהול הסיכונים בקבוצת הראל, בשינויים החלים בסביבה העסקית בארץ ובעולם ובהנחיות ודרישות הרגולציה.

להלן פירוט הסיכונים המרכזיים להם חשופה הקופה ואופן הטיפול בהם:

א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת

לעניין פירוט מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת של קופת הגמל ראה ביאור 25 בדוחות הכספיים של החברה המנהלת.

ב. סיכונים נזילות

סיכון נזילות נובע מאי ודאות לגבי שינויים אפשריים בהיקף משיכת כספים מהקופה, ו/או קריאות לכסף בגין התחייבויות עבר ו/או דרישה להשלמת בטחונות בגין נגזרי מניות ומט"ח, העשויים להביא למצב בו הקופה תידרש לממש במהירות נכסים בהיקף ניכר על מנת לשלם לעמיתים המושכים או המניידים לקופות אחרות. סיכון זה קשור בהיקף חסכון העמיתים הזכאים למשיכה אל מול אורך החיים הממוצע של נכסי הקופה ונזילותם וכן מגורמים חיצוניים של הגברת תחרות ומעבר בין קופות גמל.

לצורך ניהול סיכון הנזילות קופות הגמל מחזיקות בנכסים נזילים, כגון מזומנים, שווי מזומנים ופיקדונות לתקופה של עד חודש ימים וכן בנכסים בעלי סחירות גבוהה שניתנים למימוש בקלות יחסית. כמו כן, קיימות מגבלות השקעה על שיעור הנכסים הלא נזילים ואחת לתקופה נבחנת השפעה של תרחישי משבר על מצב הנזילות.

ניהול הקופות בשיטת סלי השקעה, מקטין חשיפה לסיכון נזילות בכלל ובקופות הקטנות בפרט.

ועדת ההשקעות אישרה מודל למעקב אחר סיכון הנזילות בפעילות הקופה. מדדי הנזילות מביאים בחשבון מצבי קיצון של משיכות בקופות כולל העברות בין קופות ואת נזילות הנכסים בתיקים במצבי משבר שונים. ועדת ההשקעות בוחנת על בסיס תקופתי את העמידה ברמת הנזילות ביחס למדדי הנזילות שנקבעו ובוחנת באופן שוטף את צרכי הנזילות והתאמתם לנכסי הקופה על מנת להיערך מראש לשינויים ברמת הנזילות הנדרשת.

ניתוח נזילות הקופה

ליום 31 בדצמבר 2023											
נכסים נטו (באלפי ש"ח)											
נזילות (בשנים)	הראל השתלמות כללי	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול חו"ל	הראל השתלמות מסלול שקלי	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול כהלכה	הראל השתלמות מחקה מדד s&p 500	הראל השתלמות מסלול כספי
נכסים נזילים וסחירים	8,614,537	1,488,928	140,467	1,329,638	763,520	653,871	194,757	114,688	405,405	2,221,599	33,683
מח"מ של עד שנה	297,658	72,302	2,284	-	36,219	1,613	1,770	4,243	-	-	-
מח"מ מעל שנה	1,997,196	429,031	19,152	28,784	229,074	3,855	11,873	30,480	-	-	-
אחרים	2,279,395	385,790	35,192	107,484	236,654	3,088	(135)	15,161	(75)	4	-
סה"כ	13,188,786	2,376,051	197,095	1,465,906	1,265,467	662,427	208,265	164,572	405,330	2,221,603	33,683

הקופה אינה נתקלת בקשיי נזילות ובקשיים למימון תשלומים לעמיתים מושכים או המנידים החוצה, והיא שומרת על רמת נזילות מספקת כאמור. על פי ניסיון העבר, לאור היקף נכסיה של הקופה, הפיזור הרחב של עמיתיה והעובדה כי מרבית נכסיה הינם סחירים ובני מימוש מהיר ולמרות ששיעור הסכומים שעמיתים רשאים למשוך מהקופה הינו בין 53.21%-94.98% (ראה פרוט לפי מסלולים בסעיף 2א לעיל), הקופה אינה צופה בעיות נזילות בשנים הקרובות. נכון לסוף שנת 2023, כ-72% מנכסי הקופה הושקעו בנכסים נזילים או סחירים (כ-65% במסלול הכללי, כ-63% במסלול אג"ח עד 20% מניות, כ-71% במסלול לטווח ארוך, כ-91% במסלול מניות, כ-60% במסלול אג"ח עד 10% מניות, כ-99% במסלול חו"ל, כ-94% במסלול שקלי, כ-70% במסלול אג"ח ללא מניות, כ-100% במסלול כהלכה, כ-100% במסלול אג"ח קונצרני, כ-100% במסלול מחקה מדד s&p 500 וכ-100% במסלול כספי).

מבחינת הרכב נכסי הקופה והערכות ההנהלה, הנהלת החברה המנהלת סבורה כי סך הכספים הסחירים והנזילים וצפי ההפקדות מהווים כרית בטחון מספקת לצמצום התממשות סיכון הנזילות כאמור לעיל.

ג. סיכוני שוק

החברה המנהלת פועלת בהשקעותיה בקופה בכפוף להוראות הדין ולמדיניות ההשקעות הנקבעת על ידי הדירקטוריון. הסיכונים הפיננסיים מנוהלים באמצעות פיזור בין אפיקי השקעה, ענפים, מנפיקים ובין נכסים בארץ לנכסים בחו"ל, בחינה וניתוח של הנכסים טרום קבלת החלטת ההשקעה ובמהלך חיי ההשקעה ועמידה במגבלות חשיפה.

מגבלות שונות לחשיפות לסיכוני שוק נקבעו הן על ידי הדירקטוריון והן על ידי ועדת השקעות, מתוך מטרה לצמצם את ההפסד שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בשווקים. מגבלות אלו מתייחסות, בין היתר, לתקרות השקעה במניות, קרנות ונדל"ן, לחשיפה מרבית לאגרות חוב קונצרניות בהתאם לדירוג, לחשיפה מרבית להשקעה בודדת, לחשיפה למגזרי הצמדה ולחשיפה לריבית. מדיניות ניהול סיכוני השוק כפופה גם לתקנות ההשקעה. שימוש בנגזרים נעשה למטרות הגנה ולמטרות יצירת חשיפה ונכלל בדוחות הבקרה.

כימות ובחינת סיכוני שוק נעשים באמצעות מערכת ממוכנת באגף ניהול סיכונים. הכלי המרכזי למדידת סיכוני השוק נעשה בעיקר באמצעות תרחישי קיצון שונים, המהווים אינדיקציה להפסד אפשרי בתיקי ההשקעות של הנוסטרו ובתיקי עמיתים. תרחישים אלה מבוססים על אירועים היסטוריים או היפותטיים וההנחות בבסיסם מתעדכנות תקופתית בהתאמה לשינויים בסביבה הכלכלית, בגורמי הסיכון ובמאפייני התיקים.

ככלל, סיכוני שוק בניהול פעילות קופת הגמל נובעים מאפשרות לשחיקת שווי נכסי קופות הגמל כתוצאה משינויים במחירי ניירות ערך, מחירי נדל"ן, שערי ריבית, שערי חליפין ואינפלציה ומפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.

סיכוני שוק הקשורים בירידה הפוטנציאלית בערכם הכלכלי של נכסי הקופה הינם כדלקמן:

1. סיכוני הצמדה: בשיקולי השקעה נלקחות בחשבון תחזיות אינפלציה ואלטרנטיבות השקעה, גם בהיבט של בסיס הצמדה. הקופה מבצעת את ההשקעות ברכיבים צמודים ולא צמודים בהתאם לסביבת האינפלציה והתחזיות העתידיות שלפניה.
2. סיכון שער חליפין: לקופה חשיפה לנכסים צמודי מט"ח בעיקר כתוצאה מהשקעות בנכסים זרים ולכן בשיקולי ההשקעה נלקחות בחשבון תחזיות לשינויים בשערי חליפין, בעיקר ביחס לדולר.
3. סיכוני ריבית: לשינויים בשערי הריבית השפעה על אגרות החוב המוחזקות על ידי הקופה ועל פקדונות והלוואות ובאמצעותן על שווי נכסי הקופה. בעת קבלת החלטות השקעה וקביעת משך החיים הממוצע של הנכסים נלקחים בחשבון הנחות ותחזיות לגבי שינויי ריבית והשפעתם על תיק ההשקעות של הקופה. הקופה מטפלת בסיכוני ריבית על ידי שינוי באורך החיים הממוצע הכולל של מכשירים נושאי ריבית בכל אפיק, פיזור וחשיפה לסוגי ריביות שונות.
4. סיכון מניות: ההפסד שעלול להגרם לקופה כתוצאה מירידה במחירי המניות הנסחרות בארץ ובחו"ל.
5. סיכון מרווח אשראי: הפסד הנובע מפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.
6. סיכון נדל"ן: ההפסד שעלול להיגרם מירידת ערכן של ההשקעות בנדל"ן.

ועדת ההשקעות דנה בישיבותיה בתמהיל ההשקעות של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. מדדי סיכונים המוצגים לוועדת השקעות כוללים תרחישי קיצון והשוואת מדדי ביצועים וסיכונים לתיקי סמן. ועדת השקעות מקבלת מדי ועדה דיווח בדבר חשיפה ענפית, חשיפה גיאוגרפית וחשיפה מטבעית.

(1) סיכון מדד וסיכון מטבע

הראל השתלמות כללי

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	ההצמדה אליו	אלפי ש"ח
4,628,337	3,195,708	5,364,741	13,188,786
2,156,120	44,512	(2,200,632)	-
6,784,457	3,240,220	3,164,109	13,188,786

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא
סך הכל

הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	ההצמדה אליו	אלפי ש"ח
853,867	781,209	740,975	2,376,051
305,157	7,019	(312,176)	-
1,159,024	788,228	428,799	2,376,051

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא
סך הכל

הראל השתלמות לטווח ארוך

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	ההצמדה אליו	אלפי ש"ח
65,016	42,587	89,492	197,095
37,361	886	(38,247)	-
102,377	43,473	51,245	197,095

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל השתלמות מסלול מניות

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	ההצמדה אליו	אלפי ש"ח
678,749	121	787,036	1,465,906
300,594	-	(300,594)	-
979,343	121	486,442	1,465,906

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא
סך הכל

הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
401,909	492,579	370,979	1,265,467
266,467	6,727	(273,194)	-
668,376	499,306	97,785	1,265,467

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי
דלתא
סך הכל

הראל השתלמות מסלול חו"ל

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
150,056	320	512,051	662,427
(98,923)	-	98,923	-
51,133	320	610,974	662,427

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי
דלתא
סך הכל

הראל השתלמות מסלול שקלי

ליום 31 בדצמבר 2023		
לא צמוד	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
208,188	77	208,265
-	-	-
208,188	77	208,265

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל השתלמות אג"ח ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
64,890	65,739	33,943	164,572
21,895	883	(22,778)	-
86,785	66,622	11,165	164,572

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי
דלתא
סך הכל

הראל השתלמות מסלול כהלכה

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
268,622	109,794	26,914	405,330
(45,148)	3,211	41,937	-
223,474	113,005	68,851	405,330

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי
דלתא
סך הכל

הראל השתלמות מחקה מדד S&P 500

ליום 31 בדצמבר 2023		
לא צמוד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
75,691	2,145,912	2,221,603
(33,849)	33,849	-
41,842	2,179,761	2,221,603

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל השתלמות מסלול כספי

ליום 31 בדצמבר 2023
לא צמוד
אלפי ש"ח
33,683
-
33,683

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

(2) סיכון ריבית

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי בשיעור הריבית על התשואה של קופת הגמל:

ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)		ליום 31 בדצמבר 2023
-1%	+1%	
אחוזים		
1.80	(1.62)	הראל השתלמות כללי
3.11	(2.77)	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות
1.41	(1.28)	הראל השתלמות לטווח ארוך
0.10	(0.10)	הראל השתלמות מסלול מניות
3.23	(2.91)	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות
1.45	(1.36)	הראל השתלמות מסלול חו"ל
4.19	(3.66)	הראל השתלמות מסלול שקלי
3.45	(3.11)	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות
2.77	(2.47)	הראל השתלמות מסלול כהלכה
0.01	(0.01)	הראל השתלמות מחקה מדד s&p 500
0.18	(0.17)	הראל השתלמות מסלול כספי

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה, החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים בריבית משתנה, החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוח הרגישות כולל אך ורק סעיפים אשר ערכם מושפע באופן ישיר כתוצאה משינוי בשיעור הריבית. בהתאם לכך, לא מובאות בחשבון השפעות עקיפות כגון השפעה של קרנות נאמנות שמסקיעות בנכסי חוב.

(3) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים

להלן פירוט החשיפה לענפי משק בגין השקעה במניות:

ליום 31 בדצמבר 2023						הראל השתלמות כללי
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	נסחרות במדד מניות היתר	נסחרות במדד ת"א 125	
מסה"כ			אלפי ש"ח			
14.76	358,209	-	-	-	358,209	ענף משק
2.97	72,194	-	-	-	72,194	בנקים
1.13	27,342	6,445	280	4,298	16,319	ביטוח
15.38	373,272	262,712	4,970	3,109	102,481	ביומד
20.32	493,180	136,704	10,269	42,211	303,996	טכנולוגיה
25.41	617,042	233,462	71,167	16,368	296,045	מסחר ושרותים
11.67	283,402	105,616	1,880	22,198	153,708	נדל"ן ובינוי
5.02	121,818	-	2,392	22,014	97,412	תעשייה
3.34	81,136	14,760	-	1,350	65,026	השקעה ואחזקות
						נפט וגז
100.00	2,427,595	759,699	90,958	111,548	1,465,390	סך הכל

הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023	נסחרות במדד				ת"א 125
	נסחרות במדד	מניות היתר	לא סחיר	בחו"ל	סך הכל
%	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	מסה"כ	מסה"כ
10.07	15,093	-	-	-	15,093
1.71	2,566	-	-	-	2,566
0.68	1,025	284	-	23	718
10.04	15,054	10,770	-	78	4,206
15.35	23,020	6,734	2,525	1,214	12,547
49.62	74,380	52,096	9,652	671	11,961
8.02	12,030	5,041	2	615	6,372
2.71	4,056	-	-	554	3,502
1.80	2,695	650	-	59	1,986
100.00	149,919	75,575	12,179	3,214	58,951

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל**הראל השתלמות לטווח ארוך**

ליום 31 בדצמבר 2023	נסחרות במדד				ת"א 125
	נסחרות במדד	מניות היתר	לא סחיר	בחו"ל	סך הכל
%	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	מסה"כ	מסה"כ
16.04	7,679	-	-	-	7,679
2.73	1,306	-	-	-	1,306
1.13	540	144	18	12	366
16.39	7,847	4,834	833	40	2,140
18.75	8,977	2,441	-	618	5,918
20.45	9,782	2,169	1,185	341	6,087
16.77	8,029	2,229	2,244	313	3,243
4.88	2,337	-	274	282	1,781
2.86	1,371	331	-	30	1,010
100.00	47,868	12,148	4,554	1,636	29,530

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל**הראל השתלמות מסלול מניות**

ליום 31 בדצמבר 2023	נסחרות במדד				ת"א 125
	נסחרות במדד	מניות היתר	לא סחיר	בחו"ל	סך הכל
%	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	מסה"כ	מסה"כ
18.57	108,284	-	-	-	108,284
3.16	18,404	-	-	-	18,404
1.27	7,432	2,036	74	168	5,154
16.86	98,307	66,302	1,268	563	30,174
21.67	126,442	34,472	-	8,708	83,262
16.03	93,468	2,850	-	4,810	85,808
14.13	82,422	31,478	813	4,417	45,714
4.99	29,102	-	-	3,979	25,123
3.32	19,336	4,662	-	426	14,248
100.00	583,197	141,800	2,155	23,071	416,171

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023					
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	נסחרות במדד	נסחרות במדד
				מניות היתר	ת"א 125
מסה"כ			אלפי ש"ח		
0.86	425	-	-	-	425
0.15	73	-	-	-	73
0.06	29	8	-	1	20
1.13	560	439	-	2	119
10.52	5,221	1,319	2,580	34	1,288
86.11	42,750	38,492	3,903	19	336
0.79	393	196	1	17	179
0.23	114	-	-	16	98
0.15	76	18	-	2	56
100.00	49,641	40,472	6,484	91	2,594

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכלהראל השתלמות מסלול חו"ל

ליום 31 בדצמבר 2023	
בחו"ל	
אלפי ש"ח	% מסה"כ
8,142	52.18
3,879	24.86
283	1.81
3,301	21.15
15,605	100.00

ענף משק

טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה

סך הכלהראל השתלמות אג"ח ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2023			
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר
			אלפי ש"ח
מסה"כ			
100.00	2,261	502	1,759

ענף משק

נדל"ן ובינוי

ד. סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון לאי עמידת צד שלישי בהתחייבויותיו. סיכוני אשראי יכולים לנבוע, בין היתר, מאי עמידה במועדי החזר, היעדר יכולת פירעון, מימוש ביטחונות בערך פחות מהמוערך או מירידת ערך כתוצאה משינוי בדירוג אשראי.

מדיניות ניהול סיכוני האשראי של החברה מתבססת על פיזור וגיוון תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר, באופן שיתרום להשגת תשואה הולמת עבור הסיכון הניטל, בהתאם למגבלות שהוגדרו, תוך הבנת פרופיל סיכון האשראי של החברה ופירוט תחומי אחריותם של הגורמים המעורבים בתהליכי זיהוי, מדידה, ניטור ובקרה של סיכון האשראי. המסגרת למתן וניהול אשראי כוללת גם נהלים ומתודולוגיות, על פיהם יש לפעול.

פעילות האשראי נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה ולחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי ובהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון ולהחלטות פרטניות של ועדות ההשקעה השונות. תקנות ההשקעה קובעות מגבלות חשיפה ללווה בודד ולקבוצת לוויים וכן מגבלות על מתן אשראי בהתאם לסוגי בטחונות וכיוצ"ב. חוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית ומטרתם להבטיח קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכוני אשראי להם חשופה הקופה.

בחטיבת ההשקעות, קיימת הפרדה בין יחידת ניהול האשראי הלא סחיר אשר נוטלת את הסיכון ובין יחידה עצמאית המנהלת בקרה על הפעילות. תהליכי מעקב אחר יכולת הפירעון של לוויים ואיכות הבטוחות מבוצעים במסגרת נהלי עבודה למתן אשראי שאושרו בדירקטוריון. לגבי אשראי סחיר, מתנהל מעקב אחר יכולת הפירעון, איכות הבטוחות וחובות בעייתיים. בעקבות חוזר המפקח בנושא טיפול בחובות בעייתיים ופעולות לגביית חוב, הוקם פורום חוב ומונה מנהל לפורום אשר תפקידו להעריך מצב חובות בעייתיים (בחוב סחיר ולא סחיר) ולהבטיח כי מתקיימים תהליכי מעקב ובקרה שוטפים.

הערכה ספציפית של סיכון האשראי לגבי חוב לא סחיר מבוצעת במערך האשראי בחטיבת ההשקעות באמצעות מודלי דירוג המבוססים על מתודולוגיה דומה לזאת הנמצאת בשימוש חברות הדירוג. המודלים השונים, נבדקו כעומדים בדרישות החוזר המאוחד פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" ואושרו ע"י ועדת אשראי אשר הוסמכה לכך ע"י הדירקטוריון.

ברמת עסקה פרטנית - מתקבלת חוות דעת ניהול סיכונים לתחומי פעילות חדשים ולעסקאות משמעותיות, גדולות או מורכבות, בהתאם לפרמטרים שהוגדרו. ובמקביל, אגף ניהול סיכונים בוחן ומאתגר את הדירוג של הלוואות חדשות המבוצעות בחטיבת ההשקעות. בנוסף, לאורך חיי האשראי וברמת התיק הכולל מתבצע באגף ניהול סיכונים כימות של סיכוני האשראי הגלומים בנכסי ההשקעה, באמצעות בחינת הדירוג הממוצע של החוב הלא ממשלתי בתיקים האמורים והערכת ההפסד הצפוי (Expected Loss) וההפסד הלא-צפוי (Unexpected Loss) בגין סיכוני האשראי הלא סחיר.

(1) חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר 2023

הראל השתלמות כללי			הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות			הראל השתלמות לטווח ארוך			הראל השתלמות מסלול מניות			הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות		
שאינם			שאינם			שאינם			שאינם			שאינם		
סה"כ	סחירים	סה"כ	סה"כ	סחירים	סה"כ	סה"כ	סחירים	סה"כ	סה"כ	סחירים	סה"כ	סה"כ	סחירים	סה"כ
אלפי ש"ח														
2,939,950	2,085,010	5,024,960	900,286	434,619	1,334,905	47,549	18,354	65,903	147,183	28,784	175,967	534,346	234,588	768,934
316,883	209,844	526,727	101,332	66,714	168,046	2,646	3,082	5,728	4	-	4	54,238	30,705	84,943
3,256,833	2,294,854	5,551,687	1,001,618	501,333	1,502,951	50,195	21,436	71,631	147,187	28,784	175,971	588,584	265,293	853,877

בארץ
בחו"ל
סך הכל
נכסי חוב

ליום 31 בדצמבר 2023

הראל השתלמות מסלול חו"ל			הראל השתלמות מסלול שקלי			הראל השתלמות אג"ח ללא מניות			הראל השתלמות מסלול מחקת מדד s&p 500			הראל השתלמות מסלול כספי		
שאינם			שאינם			שאינם			שאינם			שאינם		
סה"כ	סחירים	סה"כ	סה"כ	סחירים	סה"כ	סה"כ	סחירים	סה"כ	סה"כ	סחירים	סה"כ	סה"כ	סחירים	סה"כ
אלפי ש"ח														
90,484	2,259	92,743	173,032	13,643	186,675	76,993	34,127	111,120	336,379	26,669	29,043	-	-	-
196,617	3,209	199,826	-	-	-	9,742	596	10,338	-	-	-	-	-	-
287,101	5,468	292,569	173,032	13,643	186,675	86,735	34,723	121,458	336,379	26,669	29,043	-	-	-

בארץ
בחו"ל
סך הכל נכסי חוב

(2) פירוט נכסי חוב בחלוקה לדירוגים

נכסי חוב בארץ

ליום 31 בדצמבר 2023

דירוג מקומי (*)

הראל השתלמות כללי	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול חו"ל	הראל השתלמות מסלול שקלי	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול כהלכה	הראל השתלמות מחקה מדד s&p 500	הראל השתלמות מסלול כספי
אלפי ש"ח										
2,154,825	576,795	38,474	145,364	345,942	90,312	163,798	45,885	336,379	26,669	29,043
526,793	225,440	5,839	336	120,372	129	3,176	21,242	-	-	-
247,294	95,467	3,148	1,471	66,538	42	6,058	9,598	-	-	-
11,038	2,584	88	12	1,494	1	-	268	-	-	-
2,939,950	900,286	47,549	147,183	534,346	90,484	173,032	76,993	336,379	26,669	29,043
נכסי חוב שאינם סחירים בארץ										
118,498	24,900	422	-	9,715	156	404	1,533	-	-	-
3,646	683	22	-	316	-	39	113	-	-	-
524,462	80,181	8,046	28,784	51,692	1,909	5,597	6,587	-	-	-
32,177	6,025	196	-	2,791	-	347	999	-	-	-
1,406,227	322,830	9,668	-	170,074	194	7,256	24,895	-	-	-
2,085,010	434,619	18,354	28,784	234,588	2,259	13,643	34,127	-	-	-
5,024,960	1,334,905	65,903	175,967	768,934	92,743	186,675	111,120	336,379	26,669	29,043
1,254,880	234,473	13,612	28,784	127,130	1,914	10,112	20,415	-	-	-

מזה - נכסי חוב בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על-ידי הממונה S&P, Mood's ו-Fitch. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטוחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו-16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

נכסי חוב בחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2023

דירוג בינלאומי (*)

הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול חו"ל	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול מניות אלפי ש"ח	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות כללי
287	6,363	1,584	-	77	2,956	9,500
1,211	26,888	6,695	-	326	12,490	40,144
6,156	129,517	34,640	-	1,682	63,958	201,839
2,088	33,849	11,311	1	560	21,919	65,375
-	-	8	3	1	9	25
9,742	196,617	54,238	4	2,646	101,332	316,883
29	302	2,420	-	306	6,055	18,407
567	2,907	28,285	-	2,776	60,659	191,437
596	3,209	30,705	-	3,082	66,714	209,844
10,338	199,826	84,943	4	5,728	168,046	526,727
519	2,424	24,407	-	2,285	50,957	160,742

נכסי חוב סחירים בחו"ל

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:

A ומעלה

BBB

נמוך מ-BBB

לא מדורג

סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"לנכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל

אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג:

לא מדורג

נכסי חוב אחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בחו"לסך הכל נכסי חוב בחו"ל

מזה - נכסים מדורגים בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על-ידי הממונה *S&P, Moody's* ו- *Fitch*. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטוחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו- 16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

(3) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון אינם מתבססים על דירוג האשראי של הנכס אלא על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת מיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. מודל זה מביא לידי ביטוי באופן עדכני יותר שינויים בפרמיית הסיכון של נכסי החוב, כפי שאלו משתקפים בשוק הסחיר בהתאם לשינויים באותו עשירון.

הריביות הממוצעות המשוקללות בגין כל אחת מקבוצות הדירוג המוצגות להלן הינן בהתאם לנכסים הכלולים בכל קבוצת דירוג:

ליום 31 בדצמבר 2023								נכסי חוב שאינם סחירים לפי דירוג (*):
הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול שקלי	הראל השתלמות מסלול חו"ל	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות כללי	
באחוזים								
2.87	2.06	0.75	2.44	0.51	1.46	2.57	2.31	AA ומעלה
6.06	6.73	8.03	4.99	-	6.07	5.09	5.23	A
7.83	9.10	12.28	8.94	-	10.40	9.26	9.22	BBB
8.35	-	7.93	9.64	-	8.22	9.28	9.83	נמוך מ-BBB
6.27	6.33	7.25	6.12	-	6.63	6.01	5.86	לא מדורג

(*) המקורות לרמת דירוג מקומי הינן חברות הדירוג "מעלות" ו"מדרוג". נתוני חברת מדרוג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על ידי הממונה *S & P, Mood's* ו *Fitch*.

(4) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים ושאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023															
הראל השתלמות כללי		הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות		הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות		הראל השתלמות מסלול חו"ל		הראל השתלמות מסלול מניות		הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות		הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות		הראל השתלמות מסלול חו"ל	
סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%
אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ
340,247	6.13	124,360	8.27	3,060	4.27	15	0.01	62,148	7.28	18,847	2.21	55,710	19.04	301	0.16
39,107	0.70	20,076	1.34	793	1.11	228	0.13	18,847	2.21	5	-	2,372	1.27	2,161	1.78
12,252	0.22	3,893	0.26	138	0.19	-	-	1,884	0.22	4,974	0.58	17,303	5.91	-	-
30,930	0.56	9,716	0.65	296	0.41	-	-	4,974	0.58	17,303	5.91	17,303	5.91	-	-
1,314,610	23.68	280,807	18.68	13,504	18.85	29,845	16.96	156,514	18.33	156,514	18.33	156,514	18.33	10,305	5.52
1,383,635	24.92	411,631	27.39	13,057	18.23	384	0.22	223,113	26.13	8,794	3.01	6,761	3.62	29,606	24.37
70,649	1.27	21,966	1.46	602	0.84	39	0.02	12,688	1.49	6,925	2.37	1,174	0.63	2,121	1.75
154,352	2.78	36,372	2.42	1,273	1.78	80	0.05	18,558	2.17	18,558	2.17	24	0.01	1,001	0.54
41,580	0.75	14,379	0.96	357	0.50	16	0.01	7,625	0.89	5,300	1.81	963	0.52	1,306	1.08
2,164,325	38.99	579,751	38.57	38,551	53.82	145,364	82.60	347,526	40.70	96,675	33.04	163,798	87.74	46,172	38.01
5,551,687	100.00	1,502,951	100.00	71,631	100.00	175,971	100.00	853,877	100.00	292,569	100.00	186,675	100.00	121,458	100.00

ענף משק

בנקים

ביטוח

ביומד

טכנולוגיה

מסחר ושרותים

נדל"ן ובינוי

תעשייה

השקעה

ואחזקות

נפט וגז

אג"ח ממשלתי

סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023					
הראל השתלמות מסלול כספי		הראל השתלמות מחקה מדד S&P 500		הראל השתלמות מסלול כהלכה	
סכום	%	סכום	%	סכום	%
אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ
29,043	100.00	26,669	100.00	336,379	100.00

ענף משק

אג"ח ממשלתי

ה. סיכונים גיאוגרפיים

סיכון גאוגרפי הינו סיכון להפסד הנובע מחשיפה של תיק ההשקעות בצורה ישירה או עקיפה, דרך השקעה בחברות שיש להן פעילות עסקית במדינה, לאירוע שלילי באותה מדינה או אזור גיאוגרפי. אירוע כזה עשוי להתעורר למשל על רקע עימות בטחוני באזור, משבר כלכלי במדינה עצמה או אצל שותפת סחר מהותית. סיכון גיאוגרפי עשוי לבוא לידי ביטוי בעלייה באירועי חדלות פירעון של ממשלות ועסקים ו/או ירידה בשווי נכסים הוניים (נדל"ן, מניות וכד').

להלן החשיפה הגיאוגרפית עבור הנכסים השונים בהתאם למקום הסיכון הסופי, או בהתאם למקום בו הונפק או נסחר הנכס, במקרים בהם לא ניתן היה לזהות את מקום החשיפה הסופית:

הראל השתלמות כללי

ליום 31 בדצמבר 2023

אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	נדל"ן להשקעה	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח									
-	58,037	33,243	89,980	1,169	-	93,091	275,520	11,725	287,245
-	55,709	10,756	61,713	1,732	-	19,125	149,035	1,993	151,028
-	10,890	51,171	44,738	563	-	25,146	132,508	1,368	133,876
-	-	27	114,110	12,539	-	6,676	133,352	50,062	183,414
9,500	105,095	607,440	725,355	178,755	-	1,041,814	2,667,959	1,072,463	3,740,422
-	-	113,744	14,737	1,661	-	692,090	822,232	26,065	848,297
2,154,825	879,629	1,399,275	247,723	1,352	39,084	3,131,265	7,853,153	6,650	7,859,803
-	-	670	-	-	-	135,172	135,842	-	135,842
-	102,910	211,269	365,447	139,819	-	199,740	1,019,185	76,190	1,095,375
2,164,325	1,212,270	2,427,595	1,663,803	337,590	39,084	5,344,119	13,188,786	1,246,516	14,435,302
סך הכל									

בריטניה

צרפת

גרמניה

יפן

ארצות הברית

אירופה

ישראל

צפון אמריקה

אחר

הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023									
אגרות חוב	אגרות חוב	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	נדל"ן להשקעה	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
ממשלתיות	קונצרניות				אלפי ש"ח				
-	18,492	2,597	5,628	73	-	25,589	52,379	733	53,112
-	17,483	2,641	3,860	108	-	3,529	27,621	125	27,746
-	3,034	16,376	2,798	35	-	3,757	26,000	86	26,086
2,956	36,519	45,666	30,629	54,131	-	178,293	348,194	67,077	415,271
-	-	9,349	922	104	-	91,182	101,557	1,630	103,187
576,795	341,923	63,826	63,082	60	12,638	607,577	1,665,901	26,605	1,692,506
-	-	-	-	-	-	34,097	34,097	-	34,097
-	32,147	9,464	29,994	9,529	-	39,168	120,302	7,896	128,198
<u>579,751</u>	<u>449,598</u>	<u>149,919</u>	<u>136,913</u>	<u>64,040</u>	<u>12,638</u>	<u>983,192</u>	<u>2,376,051</u>	<u>104,152</u>	<u>2,480,203</u>
									סך הכל

בריטניה

צרפת

גרמניה

ארצות הברית

אירופה

ישראל

צפון אמריקה

אחר

הראל השתלמות לטווח ארוך

ליום 31 בדצמבר 2023									
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	נדל"ן להשקעה	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח									
-	481	557	2,024	26	-	2,145	5,233	264	5,497
-	-	105	965	6	-	87	1,163	1,090	2,253
-	72	760	859	539	-	1	2,231	-	2,231
-	525	-	1,388	39	-	379	2,331	45	2,376
-	-	1	2,567	282	-	150	3,000	1,126	4,126
77	1,096	13,056	10,219	1,540	-	20,114	46,102	24,125	70,227
-	-	2,370	332	37	-	8,092	10,831	586	11,417
38,474	9,160	27,115	4,045	30	218	28,484	107,526	134	107,660
-	-	1,250	978	334	-	1	2,563	-	2,563
-	938	2,654	6,426	2,279	-	3,818	16,115	655	16,770
38,551	12,272	47,868	29,803	5,112	218	63,271	197,095	28,025	225,120

בריטניה

קנדה

סין

צרפת

יפן

ארצות הברית

אירופה

ישראל

שווקים מתעוררים

אחר

סך הכל

הראל השתלמות מסלול מניות

ליום 31 בדצמבר 2023								
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח								
-	-	3	13,128	1,569	981	15,681	2,889	18,570
-	2	4,517	28,684	373	7,027	40,603	3,738	44,341
-	-	5	13,676	91	1,059	14,831	15,446	30,277
-	-	10,735	12,171	7,637	17	30,560	-	30,560
-	-	5	19,673	552	3,305	23,535	635	24,170
-	8	3,901	14,262	180	2,046	20,397	436	20,833
-	-	3	11,591	12,419	-	24,013	-	24,013
-	-	9	36,376	3,997	2,128	42,510	15,959	58,469
-	-	4	6,550	8,374	5,326	20,254	525	20,779
-	118	125,994	144,831	3,134	100,518	374,595	341,881	716,476
-	-	22,338	4,698	530	29,394	56,960	8,309	65,269
145,364	1,695	364,321	32,182	427	115,478	659,467	1,883	661,350
-	-	17,627	13,854	4,732	13	36,226	-	36,226
-	-	33,735	45,528	9,749	17,262	106,274	5,428	111,702
145,364	1,823	583,197	397,204	53,764	284,554	1,465,906	397,129	1,863,035

סך הכל

הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023									
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	נדל"ן להשקעה	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח									
-	9,779	1,880	293	4	-	12,996	24,952	38	24,990
-	1,674	12,280	145	2	-	490	14,591	4	14,595
1,584	23,815	20,035	1,477	28,836	-	101,425	177,172	3,487	180,659
-	-	4,848	48	5	-	53,680	58,581	85	58,666
345,942	190,682	8,873	35,719	2	14,682	320,966	916,866	7	916,873
-	-	-	-	-	-	21,713	21,713	-	21,713
-	25,785	1,725	1,760	501	-	21,821	51,592	417	52,009
347,526	251,735	49,641	39,442	29,350	14,682	533,091	1,265,467	4,038	1,269,505

בריטניה

גרמניה

ארצות הברית

אירופה

ישראל

צפון אמריקה

אחר

סך הכל

הראל השתלמות מסלול חו"ל

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות אלפי ש"ח	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
27,313	829	26,484	293	450	3,837	-	21,904	-	אוסטרליה
46,698	1,073	45,625	2,035	107	8,370	245	34,868	-	בריטניה
8,794	4,433	4,361	294	26	4,041	-	-	-	קנדה
12,777	-	12,777	5	2,192	3,594	1,267	5,719	-	סין
7,880	49	7,831	334	77	556	1,071	5,793	-	דנמרק
38,991	182	38,809	1,092	158	5,758	-	31,801	-	צרפת
9,554	125	9,429	644	52	4,174	375	4,184	-	גרמניה
6,958	-	6,958	-	3,565	3,393	-	-	-	הודו
16,993	4,581	12,412	611	1,147	10,654	-	-	-	יפן
10,153	1,381	8,772	(802)	90	2,168	482	6,834	-	נורווגיה
22,804	151	22,653	1,529	2,404	1,985	-	16,735	-	שוויץ
385,329	98,130	287,199	43,070	124,309	45,316	10,616	57,525	6,363	ארצות הברית
152,293	-	152,293	61,438	-	30	-	513	90,312	ישראל
29,336	2,512	26,824	(68)	4,142	16,193	1,549	5,008	-	אחר
<u>775,873</u>	<u>113,446</u>	<u>662,427</u>	<u>110,475</u>	<u>138,719</u>	<u>110,069</u>	<u>15,605</u>	<u>190,884</u>	<u>96,675</u>	סך הכל

הראל השתלמות מסלול שקלי

ליום 31 בדצמבר 2023						
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות אלפי ש"ח	קרנות ותעודות סל	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
206,814	-	206,814	31,560	3,365	8,091	163,798
1,451	-	1,451	77	-	1,374	-
208,265	-	208,265	31,637	3,365	9,465	163,798

ישראל

אחר

סך הכל

הראל השתלמות אג"ח ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2023									
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות	קרנות	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
					נאמנות	ותעודות סל			
					אלפי ש"ח				
3,191	-	3,191	935	-	-	-	474	1,782	-
19,532	-	19,532	9,230	-	5,212	1,118	28	3,657	287
5,692	-	5,692	5,692	-	-	-	-	-	-
130,617	-	130,617	44,501	1,161	-	5,685	1,759	31,626	45,885
5,540	-	5,540	984	-	-	-	-	4,556	-
164,572	-	164,572	61,342	1,161	5,212	6,803	2,261	41,621	46,172

בריטניה

ארצות הברית

אירופה

ישראל

אחר

סך הכל

הראל השתלמות מסלול כהלכה

ליום 31 בדצמבר 2023				
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	אגרות חוב ממשלתיות
אלפי ש"ח				
6,070	-	6,070	6,070	-
6,744	6,045	699	699	-
96,666	78,924	17,742	17,742	-
456,137	73,870	382,267	45,888	336,379
17,171	18,619	(1,448)	(1,448)	-
582,788	177,458	405,330	68,951	336,379

צרפת

יפן

ארצות הברית

ישראל

אחר

סך הכל

הראל השתלמות מחקה מדד S&P 500

ליום 31 בדצמבר 2023					
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות ותעודות סל	אגרות חוב ממשלתיות
אלפי ש"ח					
2,167,411	22,431	2,144,980	506	2,144,474	-
76,250	(373)	76,623	49,954	-	26,669
2,243,661	22,058	2,221,603	50,460	2,144,474	26,669

ארצות הברית

ישראל

סך הכל

הראל השתלמות מסלול כספי

ליום 31 בדצמבר 2023				
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	אגרות חוב ממשלתיות
אלפי ש"ח				
33,683	-	33,683	4,640	29,043

ישראל

ו. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה

הפעלת קופת גמל דורשת עמידה בכללי פעילות ודווח שנקבעו בחוקים ובתקנות. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה-2005, מעניק סמכויות שונות ואמצעי אכיפה מגוונים לממונה לרבות סעיפי עונשין במקרה של אי עמידה בכללים והנחיות.

הקופה פועלת בתחום שוק ההון והחיסכון ארוך הטווח, בהם מתבצעת פעילות השקעה לצד פעילות מול העמיתים החוסכים בקליטת הפקדות, תשלומים וזיכויים ברווחים. פעילות זו חושפת את הקופה לסיכונים תפעוליים ולסיכונים הנובעים משינויי פסיקה וחקיקה כלליים ובתחום הפעילות הספציפי של הקופה.

אי לכך פועלת הקופה בהתאם לנהלים מסודרים שגיבשה להסדרת התהליכים השונים בקופה, לרבות ביצוע בקורות ומעקב שוטף אחר הפעילות. כמו כן מלווה את פעילות הקופה יועץ משפטי ומנהל סיכונים.

הסיכון התפעולי שלוב בכלל הפעילויות, המוצרים, המערכות ותהליכי העבודה המבוצעים בחברה. לפיכך, קיימת חשיבות למודעות ולניהול הסיכון התפעולי בכל הרמות.

האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלים בדרגות הניהול השונות בחברה, בתמיכה מקצועית של אגף ניהול סיכונים המופקד על הכוונה מתודולוגית ויישום המדיניות בראיית על. חלק מהסיכונים התפעוליים מנוהלים על-ידי גורמי בקרה נוספים, כגון מנהל אגף SOX, אכיפה וציות, אחראי אבטחת מידע ואחראי היערכות לשעת משבר.

החברה בוחנת באופן שוטף את החשיפה לסיכונים תפעוליים ונוקטת באמצעים להפחתת רמתם. אגף ניהול סיכונים מבצע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים, תוך שימת דגש מיוחד על סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיים מידע וסייבר וסיכונים המשכיות עסקית.

אופי הפעילות, המבנה הארגוני ומדרג הסמכויות המייחדים את החברה וכן היקף הכספים המנוהלים על ידה, חושפים אותה גם לאפשרות של הונאות ומעילות מצד גורמים בתוך החברה וגורמים מחוץ לחברה. החברה הגדירה מדיניות הכוללת מסגרת עבודה שיטתית למניעה, איתור, דיווח ותגובה מצמצמת נזקים לאירועי מעילות והונאות. עיקרי המדיניות באים לידי ביטוי בנהלי העבודה של החברה, בתהליכי העבודה בפועל ובקוד האתי, שמטרתו להנחות את עובדי החברה בנושאי התנהגות, משמעת ואתיקה בעבודה.

בהתייחס לסיכונים משפטיים, כולל סיכונים ציות, היועץ המשפטי של החברה אחראי לניהול הסיכון המשפטי, מסתייע במידת הצורך ביועץ משפטי חיצוני ומעניק תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות החברה. במסגרת זו, ניהולו השוטף של הסיכון המשפטי מתבטא בעיקר במתן ייעוץ משפטי שוטף לאורגנים המוסמכים בחברה בנושאים השונים הכרוכים בפעילות החברה, בהכנת מסמכי התקשרות ופוליסות ביטוח, בניהול הידע המשפטי בחברה, ובכלל זה עדכון הגורמים הרלוונטיים בשינוי הוראות דין ורגולציה לסוגיה, אשר יש להם השלכה על עבודת החברה, בהתאמת מערך ההסכמים והנהלים לשינויים אלה ובעדכונים שוטפים של מערכות ההסכמים והמסמכים שבשימוש החברה, ובריכוז התביעות הייצוגיות נגד החברה והפיקוח על הגורמים המקצועיים המטפלים בהן מטעם החברה.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא אחר דרישות החוק פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה, המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציית להוראות הרלוונטיות להם. בינואר 2012 החברה אימצה תכנית אכיפה, במסגרת יישום הוראות חוק הגברת האכיפה בשוק ההון, המתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005, ומינתה את הגורמים שהיו אחראים על יישומה ופיקוחו על ביצועה.

בהתאם להוראות צו איסור הלבנת הון שנכנס לתוקפו במרס 2018 וחוזר גופים מוסדיים 2018-9-2 בנושא ניהול סיכונים הלבנת הון מפברואר 2018, החברה קבעה מדיניות ניהול סיכונים בנושא ומינתה אחראי למילוי חובות, בהתאם לדרישות הרגולציה, באופן שיבטיח קיומה של תשתית ארגונית מתאימה ואמצעים להפחתת הסיכון. כמו כן, החברה גיבשה נהלים ליישום מדיניות ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, ועדכנה נהלים רלוונטיים, כך שיתייחסו, בין היתר, להליך של זיהוי והכרת הלקוח, לסיווג של חשבון בסיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור, לקיום בקרה שוטפת, לניהול רישומים ולדיווח. בנוסף, החברה אימצה גישה מבוססת סיכון, על מנת לזהות, להעריך ולהתמודד באפקטיביות עם סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, במסגרתה בוצע סקר לזיהוי והערכה של סיכונים הלבנת הון ומימון הטרור בפעילויות השונות.

מערך טכנולוגיית המידע הוא מרכיב מרכזי בתפעול וניהול התקין של החברה. דירקטוריון החברה אישר מסמך מדיניות בנושא ניהול טכנולוגיות המידע.

בחינת סיכונים ה-IT מתבצעת באופן שוטף, הן ברמת תהליכי ה-IT המהותיים המנוהלים בחברה והן ברמת מערכות המידע והתשתיות. הטיפול בסיכונים הנובעים מתהליכי IT מהותיים מבוצע כחלק מתפישת הבקרה המיושמת בהראל המשמר מחשבים, בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2010-9-4 בנושא "ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים". אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי להערכת ההשפעה הפוטנציאלית של סיכונים טכנולוגיות המידע על תהליכי הליבה בחברה.

החברה חשופה בפעילותה לסיכון סייבר אשר עלול לנבוע משימוש לא מורשה בזהות, הפרעה לפעילות על ידי פגיעה בפעילות הרשת או השבתת שירותים, פגיעה במערכות, גניבה של נכסים דיגיטליים, החדרה של קודים או תוכנות זדוניות, חדירה למערכת או חשיפת מידע. תפיסת ההגנה של החברה בניהול סיכונים סייבר ואבטחת מידע בנויה על שלוש שכבות: שכבת הגנה טכנולוגית, שכבת טיפול באירועים ושכבת רגולציה, ארגון ושיטות. בנוסף להיערכות תפעולית, החברה רכשה כיסוי ביטוחי כנגד פשעי מחשב, בכללם אירועי סייבר. ביום 31 באוגוסט 2016 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2016-9-14 בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים". החוזר מגדיר עקרונות לניהול סיכונים סייבר בגוף מוסדי ומחייב לנהל סיכונים אלו. ההוראה מתייחסת, בין היתר, לנושאים הבאים: ממשל תאגידי-תפקידים ותחומי אחריות, הערכת סיכונים, הגנת סייבר, ניטור ובקרה, אבטחת מערכות, תקשורת ותפעול, ניהול משתמשים והרשאות, מיקור חוץ, שירותי מחשב בענן, אבטחה פיזית וסביבתית, אבטחת ערוצי קשר עם לקוחות וגורמים חיצוניים.

בהתייחס לסיכונים אבטחת מידע וסייבר, ובהתאמה לחוזר בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים", הדירקטוריונים של הגופים המוסדיים בחברה אימצו ואישרו מדיניות בנושא ניהול סיכונים סייבר. אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי על חשיפות החברה לסיכונים סייבר. בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2018-9-19 בנושא מיקור חוץ מיוני 2018, החברה קבעה מדיניות וגיבשה נוהלי עבודה, הכוללים בין היתר קווים מנחים וקריטריונים לקביעתה של פעילות כמהותית, עקרונות להתקשרות בהסכם למיקור חוץ ומנגנוני פיקוח, מעקב ובקרה אפקטיביים על פעילויות מהותיות שהוצאו למיקור חוץ. היערכות הנהלת החברה להמשך פעילות בעת משבר (DRP) והמשכיות עסקית מתבצעת בשני מישורים: הערכות הנפילת מערכות המחשוב והערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים. בנוסף, מתבצעים תרגולים במסגרת הנהלת החברה לאירוע משבית (קטסטרופלי), בו מתורגלים תהליכים לוגיסטיים נבחרים ומופעלות תוכנות ומערכות מרכזיות מהאתר החלופי.

למידע נוסף, ראה דיון בגורמי סיכון בסעיף 3.12 בדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה המנהלת וביאור 16, בדבר התחייבויות והתקשרויות תלויות בדוחות הכספיים של הקופה.

2. גורמי סיכון על פי טיבם

בטבלה להלן מוצגים גורמי הסיכון על פי טיבם - סיכונים מקרו, סיכונים ענפיים, סיכונים גיאוגרפיים ככל שישנם וסיכונים מיוחדים לקופה, אשר דורגו, בהתאם להערכות סובייקטיביות איכותיות של הנהלת החברה המנהלת של הקופה בהתחשב בהיקף ובמאפייני פעילותה נכון לתאריך הדוח, בקטגוריות על פי השפעתם, ככל שניתן לגבי כל גורם סיכון, על קופת הגמל - השפעה גדולה, בינונית וקטנה.

גורמי סיכון	השפעה גדולה	השפעה בינונית	השפעה קטנה
סיכונים מקרו	סיכונים שוק	✓	
	האטה כלכלית בישראל	✓	
	סיכונים אשראי	✓	
	סיכון מחירי נכסים אחרים	✓	
סיכונים ענפיים	שינויים רגולטוריים	✓	
	סיכון נזילות	✓	

6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו

רואה החשבון לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בחוות דעתו.

7. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי

א. בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2023 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

דודי לייזנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 27 במרס 2024

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל השתלמות (להלן: "קרן ההשתלמות") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן ההשתלמות וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקרן ההשתלמות למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן ההשתלמות; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן ההשתלמות, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של קרן ההשתלמות והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן ההשתלמות; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן ההשתלמות:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן ההשתלמות; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן ההשתלמות.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל השתלמות (להלן: "קרן השתלמות") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן ההשתלמות וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקרן ההשתלמות למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של קרן ההשתלמות; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן ההשתלמות, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרן ההשתלמות והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן ההשתלמות; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן ההשתלמות:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן ההשתלמות; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן ההשתלמות.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של הראל השתלמות (להלן: "קרן ההשתלמות") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קרן ההשתלמות תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קרן ההשתלמות על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2023, הבקרה הפנימית של קרן ההשתלמות על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון: ניר כהן

מנכ"ל: דודי לידנר

סמנכ"ל כספים: רם גבל

תאריך אישור הדוח: 27 במרס 2024

הראל השתלמות

קרן השתלמות

דוחות כספיים

ליום

31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

3	דוח רואי החשבון המבקרים.....
6	דוח על המצב הכספי.....
9	דוח הכנסות והוצאות.....
13	דוח על השינויים בזכויות העמיתים.....
17	ביאור 1 - כללי.....
18	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית.....
20	ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה.....
21	ביאור 4 - נכסי חוב סחירים.....
22	ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים.....
24	ביאור 6 - מניות.....
25	ביאור 7 - השקעות אחרות.....
28	ביאור 8 - נדל"ן להשקעה.....
30	ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות.....
32	ביאור 10 - דמי ניהול.....
33	ביאור 11 - הוצאות ישירות.....
37	ביאור 12 - ביטוח חיים.....
37	ביאור 13 - תשואות מסלולי השקעה.....
38	ביאור 14 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.....
38	ביאור 15 - מסים.....
39	ביאור 16 - התחייבויות תלויות והתקשרויות.....

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל השתלמות

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של הראל השתלמות (להלן - "הקופה") לימים 31 בדצמבר 2022 ו-2023 ואת דוחות ההכנסות וההוצאות ואת הדוחות על השינויים בזכויות העמיתים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת"). אחריותנו היא לחוות דיעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הקופה לימים 31 בדצמבר 2022 ו-2023 ואת תוצאות פעולותיה והשינויים בזכויות העמיתים שלה לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון החברה המנהלת ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגביו היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעות חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים ש אליהם הם מתייחסים.

מדידת שווי הוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

כמתואר בביאורים 5, 6 ו-7 לדוחות הכספיים, יתרת נכסי חוב שאינם סחירים, מניות לא סחירות והשקעות אחרות שאינן סחירות ליום 31 בדצמבר 2023 מסתכמות ל-3,165,534 אלפי ש"ח, 443,168 אלפי ש"ח ו-2,584,939 אלפי ש"ח, בהתאמה.

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעו על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ. השווי ההוגן של השקעות במניות שאינן סחירות מבוסס בעיקרו על הערכות שווי חיצוניות, ובקרנות השקעה וגידור מבוסס בעיקרו על השווי ההוגן של נכסי הבסיס או הערכות שווי ונקבע בהתאם לדיווחים של הקרן. טכניקות הערכות שווי הינן סובייקטיביות באופיין ומשלבות הנחות שונות ושימוש באומדנים המשפיעים באופן משמעותי על השווי ההוגן.

בחלק מההשקעות הלא סחירות כגון מניות שאינן סחירות וקרנות השקעה, אי הוודאות המובנית במדידת השווי ההוגן גבוהה, מאחר ומדידה זו כוללת נתונים אשר אינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

לשינויים באומדנים, בהנחות או בהערכות בהם נעשה שימוש במסגרת הערכות השווי עשויה להיות השפעה משמעותית על קביעת השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים.
בשל אי הוודאות המובנית ביחס לאומדנים, ההנחות וההערכות כאמור לעיל, זיהינו את הביקורת ביחס למדידת השווי ההוגן של ההשקעות הפיננסיות הלא סחירות כעניין מפתח בביקורת.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

נהלי הביקורת העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה כללו את הנהלים הבאים:

- בחנו את העיצוב, היישום והאפקטיביות התפעולית של בקורות מפתח פנימיות בקשר עם תהליך קביעת השווי ההוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות.
- בחנו את המתודולוגיה למדידת השווי ההוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות.
- ערכנו בירורים מול אנשי הכספים וגורמים באגף ההשקעות לצורך השגת הבנה ביחס לעסקאות, התפתחויות, ושערוכים מהותיים לתקופה וכן לגבי שינויים מהותיים, ככל שחלו, בנתונים, בהנחות ובמודלים בהשוואה לאלו ששימשו בשנה הקודמת.
- ביצענו בחינה מדגמית של השווי בדוחות הכספיים של ההשקעות פיננסיות שאינן סחירות אל מול הערכות השווי שהתקבלו ממומחים חיצוניים, אל מול ציטוטי חברת מרווח הוגן בע"מ ואל מול הדוחות הכספיים ודיווחי קרנות ההשקעה לפי העניין.
- ביצענו בחינה מדגמית של מסד הנתונים ששימש לצורך קבלת ציטוט מחברת מרווח הוגן בע"מ אל מול הסכמי הלוואות.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) והדוח שלנו מיום 27 במרץ 2024 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרץ 2024

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל השתלמות בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הראל השתלמות (להלן - "הקופה") ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון וההנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקופה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקופה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקופה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת ובכפוף לכללים ולהוראות החלים על פי דין; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקופה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקופה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 והדוח שלנו, מיום 27 במרס 2024, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2024

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
1,874,513	1,856,812		רכוש שוטף
299,060	113,055	3	מזומנים ושווי מזומנים
2,173,573	1,969,867		חייבים ויתרות חובה
4,947,523	5,983,376	4	השקעות פיננסיות
3,202,186	3,165,534	5	נכסי חוב סחירים
2,896,930	3,276,086	6	נכסי חוב שאינם סחירים
4,461,973	7,825,393	7	מניות
15,508,612	20,250,389		השקעות אחרות
			סך כל השקעות פיננסיות
97,057	67,783	8	נדל"ן להשקעה
17,779,242	22,288,039		סך כל הנכסים
243,555	98,854	9	זכאים ויתרות זכות
17,535,687	22,189,185		זכויות העמיתים
17,779,242	22,288,039		סך כל ההתחייבויות

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי לייזנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים : 27 במרס 2024

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2023											
הראל השתלמות כללי	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול חז"ל	הראל השתלמות שקלי	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול כהלכה	הראל השתלמות מחקר מדד s&p 500	הראל השתלמות מסלול כספי	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,196,968	190,451	12,885	129,640	93,066	93,617	18,045	14,050	61,483	42,089	4,518	1,856,812
59,218	6,662	1,807	14,405	8,387	7,100	337	1,683	4,728	8,604	124	113,055
1,256,186	197,113	14,692	144,045	101,453	100,717	18,382	15,733	66,211	50,693	4,642	1,969,867
3,256,833	1,001,618	50,195	147,187	588,584	287,101	173,032	86,735	336,379	26,669	29,043	5,983,376
2,294,854	501,333	21,436	28,784	265,293	5,468	13,643	34,723	-	-	-	3,165,534
2,427,595	149,919	47,868	583,197	49,641	15,605	-	2,261	-	-	-	3,276,086
3,976,465	521,228	64,220	571,171	256,317	257,693	3,365	25,845	4,158	2,144,931	-	7,825,393
11,955,747	2,174,098	183,719	1,330,339	1,159,835	565,867	190,040	149,564	340,537	2,171,600	29,043	20,250,389
39,084	12,638	218	-	14,682	-	-	1,161	-	-	-	67,783
13,251,017	2,383,849	198,629	1,474,384	1,275,970	666,584	208,422	166,458	406,748	2,222,293	33,685	22,288,039
62,231	7,798	1,534	8,478	10,503	4,157	157	1,886	1,418	690	2	98,854
13,188,786	2,376,051	197,095	1,465,906	1,265,467	662,427	208,265	164,572	405,330	2,221,603	33,683	22,189,185
13,251,017	2,383,849	198,629	1,474,384	1,275,970	666,584	208,422	166,458	406,748	2,222,293	33,685	22,288,039

רכוש שוטף

מזומנים ושווי מזומנים

חייבים ויתרות חובה

השקעות פיננסיות

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

השקעות אחרות

סך כל השקעות פיננסיות

נדל"ן להשקעה

סך כל הנכסים

זכאים ויתרות זכות

זכויות העמיתים

סך כל ההתחייבויות

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2022

הראל השתלמות מחקר מדד s&p 500	הראל השתלמות אג"ח קונצרני	הראל השתלמות מסלול כהלכה	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול שקלי	הראל השתלמות מסלול חז"ל	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות כללי	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,874,513	3,271	1,894	52,489	10,753	23,716	5,921	90,265	115,887	16,564	127,826	1,425,927
299,060	1,850	136	9,651	1,987	650	1,368	16,162	50,236	4,262	27,886	184,872
2,173,573	5,121	2,030	62,140	12,740	24,366	7,289	106,427	166,123	20,826	155,712	1,610,799
4,947,523	-	11,721	244,500	77,940	191,374	18,454	630,142	131,314	60,431	925,549	2,656,098
3,202,186	-	285	-	30,912	31,814	5,367	327,479	35,270	23,186	554,260	2,193,613
2,896,930	-	176	-	1,473	-	1,436	73,056	474,306	48,565	167,081	2,130,837
4,461,973	449,481	2,346	2,375	21,494	2,221	17,171	228,945	397,368	56,777	440,288	2,843,507
15,508,612	449,481	14,528	246,875	131,819	225,409	42,428	1,259,622	1,038,258	188,959	2,087,178	9,824,055
97,057	-	-	-	1,167	-	-	22,236	-	219	22,838	50,597
17,779,242	454,602	16,558	309,015	145,726	249,775	49,717	1,388,285	1,204,381	210,004	2,265,728	11,485,451
243,555	14	151	4,416	2,576	508	1,379	16,770	27,363	3,113	23,988	163,277
17,535,687	454,588	16,407	304,599	143,150	249,267	48,338	1,371,515	1,177,018	206,891	2,241,740	11,322,174
17,779,242	454,602	16,558	309,015	145,726	249,775	49,717	1,388,285	1,204,381	210,004	2,265,728	11,485,451

רכוש שוטף

מזומנים ושווי מזומנים
חייבים ויתרות חובה

השקעות פיננסיות

נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
מניות
השקעות אחרות
סך כל השקעות פיננסיות

נדל"ן להשקעה

סך כל הנכסים

זכאים ויתרות זכות

זכויות העמיתים

סך כל ההתחייבויות

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	ביאור
(14,364)	36,500	94,584	הכנסות (הפסדים)
			ממזומנים ושווי מזומנים
			מהשקעות:
174,625	(484,159)	220,064	מנכסי חוב סחירים
116,692	(19,749)	186,693	מנכסי חוב שאינם סחירים
722,911	(320,577)	109,982	ממניות
717,398	(339,889)	1,088,277	מהשקעות אחרות
8,872	8,024	4,118	מנדל"ן להשקעה
1,740,498	(1,156,350)	1,609,134	סך כל ההכנסות (ההפסדים) מהשקעות
1,726,134	(1,119,850)	1,703,718	סך כל ההכנסות (ההפסדים)
			הוצאות
94,593	100,506	118,319	10 דמי ניהול
27,065	31,699	38,414	11 הוצאות ישירות
158	253	(139)	12 ביטוח חיים
7,527	8,973	8,503	15 מסים
129,343	141,431	165,097	סך כל ההוצאות
1,596,791	(1,261,281)	1,538,621	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול חו"ל	הראל השתלמות מסלול שקלי	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול כהלכה	הראל השתלמות אג"ח קונצרני	הראל השתלמות מחקה מדד s&p 500	הראל השתלמות מסלול כספי	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
66,393	7,687	926	8,361	4,261	1,305	759	615	2,878	52	1,290	57	94,584
126,329	40,721	2,291	5,946	26,344	2,889	2,822	3,970	7,854	551	52	295	220,064
134,217	31,028	1,306	1,672	14,979	520	1,163	1,795	-	13	-	-	186,693
90,054	(5,457)	1,965	28,649	(6,668)	1,453	-	(7)	-	(7)	-	-	109,982
592,952	49,447	9,305	129,265	11,638	30,727	106	(3,402)	19,092	(64)	249,211	-	1,088,277
2,843	398	13	-	792	-	-	72	-	-	-	-	4,118
946,395	116,137	14,880	165,532	47,085	35,589	4,091	2,428	26,946	493	249,263	295	1,609,134
1,012,788	123,824	15,806	173,893	51,346	36,894	4,850	3,043	29,824	545	250,553	352	1,703,718
76,076	12,800	1,077	7,414	8,032	1,765	1,422	919	2,683	54	6,039	38	118,319
28,271	4,042	563	2,674	2,140	161	22	180	64	1	296	-	38,414
(107)	(8)	(1)	(7)	(5)	-	(3)	(2)	(2)	(1)	(3)	-	(139)
5,799	436	137	1,779	52	291	-	9	-	-	-	-	8,503
110,039	17,270	1,776	11,860	10,219	2,217	1,441	1,106	2,745	54	6,332	38	165,097
902,749	106,554	14,030	162,033	41,127	34,677	3,409	1,937	27,079	491	244,221	314	1,538,621

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

הראל השתלמות מחקר מדד s&p 500	הראל השתלמות אג"ח קונצרני	הראל השתלמות מסלול כהלכה	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול שקלי	הראל השתלמות מסלול חו"ל	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות כללי
סה"כ	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
36,500	61	(121)	1,244	354	242	(484)	(2,276)	5,023	934	27,402
(484,159)	-	(4,899)	(12,547)	(4,426)	(16,324)	(20,025)	(161,242)	(927)	(1,411)	(191,213)
(19,749)	-	6	-	(721)	137	489	(4,744)	944	21	(8,789)
(320,577)	-	(30)	-	262	-	(318)	2,086	(60,656)	(5,649)	(249,126)
(339,889)	(16,639)	3,894	(14,299)	(2,743)	108	18,843	98,330	(91,431)	(12,087)	(303,369)
8,024	-	-	-	155	-	-	1,758	-	29	4,586
(1,156,350)	(16,639)	(1,029)	(26,846)	(7,473)	(16,079)	(1,011)	(63,812)	(152,070)	(19,097)	(747,911)
(1,119,850)	(16,578)	(1,150)	(25,602)	(7,119)	(15,837)	(1,495)	(66,088)	(147,047)	(18,163)	(720,509)
100,506	1,485	89	2,280	880	1,660	312	8,659	5,723	1,128	66,048
31,699	146	9	57	158	19	87	2,074	2,246	461	22,437
253	2	1	6	4	6	1	11	19	17	185
8,973	-	1	-	4	-	57	88	1,738	194	6,370
141,431	1,633	100	2,343	1,046	1,685	457	10,832	9,726	1,784	95,040
(1,261,281)	(18,211)	(1,250)	(27,945)	(8,165)	(17,522)	(1,952)	(76,920)	(156,773)	(19,947)	(815,549)

הכנסות (הפסדים)**ממזומנים ושווי מזומנים****מהשקעות:**

מנכסי חוב סחירים

מנכסי חוב שאינם סחירים

ממניות

מהשקעות אחרות

מנדליין להשקעה

סך כל ההפסדים מהשקעות

סך כל ההפסדים**הוצאות**

דמי ניהול

הוצאות ישירות

ביטוח חיים

מסים

סך כל ההוצאות**עודף הפסדים על הוצאות לשנה**

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

הראל השתלמות מחקה מדד s&p 500 סה"כ	הראל השתלמות אג"ח קונצרני	הראל השתלמות מסלול בהלכה	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול שקלי	הראל השתלמות מסלול חו"ל	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות כללי
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(14,364)	38	(15)	(283)	49	34	143	(978)	(1,560)	(186)	(9,524)
הכנסות (הפסדים)										
ממזומנים ושווי מזומנים										
מהשקעות:										
174,625	-	699	2,987	3,789	(563)	1,259	22,803	1,294	2,435	115,351
116,692	-	5	-	1,488	600	(58)	15,319	199	501	75,683
722,911	-	-	-	20	-	454	16,647	100,078	10,004	551,669
717,398	8,267	(22)	23,846	(147)	1,072	229	55,296	62,522	5,877	460,030
8,872	-	-	-	72	-	-	1,976	-	13	5,182
1,740,498	8,267	682	26,833	5,222	1,109	1,884	112,041	164,093	18,830	1,207,915
סך כל ההכנסות										
1,726,134	8,305	667	26,550	5,271	1,143	2,027	111,063	162,533	18,644	1,198,391
הוצאות										
94,593	277	95	2,129	950	1,982	417	9,353	4,567	886	61,311
27,065	69	12	48	122	41	142	2,183	1,671	220	18,664
158	1	1	4	2	3	1	6	10	11	118
7,527	-	-	-	-	-	49	307	1,097	109	5,274
129,343	347	108	2,181	1,074	2,026	609	11,849	7,345	1,216	85,367
סך כל ההוצאות										
1,596,791	7,958	559	24,369	4,197	(883)	1,418	99,214	155,188	17,428	1,113,024
עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה										

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
13,514,369	15,199,344	17,535,687	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
1,665,101	2,034,812	2,649,264	תקבולים מדמי גמולים
167	200	658	תקבולים מדמי סליקה
851,554	1,038,778	1,608,321	תשלומים לעמיתים
331	-	-	העברות צבירה לקופה
841	-	-	העברות מחברות ביטוח
716,284	3,423,823	3,255,274	העברות מקרנות פנסיה חדשות
1,085,604	1,011,501	1,702,048	העברות מקופות גמל
			העברות בין מסלולים
586	495	121	העברות צבירה מהקופה
672	2,515	1,708	העברות לחברות ביטוח
1,441,728	819,423	1,180,169	העברות לקרנות פנסיה חדשות
1,085,604	1,011,501	1,702,048	העברות לקופות גמל
			העברות בין מסלולים
(725,530)	2,601,390	2,073,276	העברות צבירה, נטו
1,596,791	(1,261,281)	1,538,621	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
15,199,344	17,535,687	22,189,185	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023													
הראל השתלמות כללי	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות חוי"ל	הראל השתלמות שקלי	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול כהלכה	הראל השתלמות אג"ח קונצרני	הראל השתלמות מחקה מדד s&p 500	הראל השתלמות מסלול כספי	סה"כ		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
11,322,174	2,241,740	206,891	1,177,018	1,371,515	48,338	249,267	143,150	304,599	16,407	454,588	-	17,535,687	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
1,859,313	92,377	16,764	225,594	52,587	23,303	18,753	14,173	79,891	521	265,421	567	2,649,264	תקבולים מדמי גמולים
320	16	-	146	7	5	2	3	21	-	138	-	658	תקבולים מדמי סליקה
1,089,386	172,035	13,670	71,462	118,577	16,029	34,125	18,976	28,946	1,035	43,722	358	1,608,321	תשלומים לעמיתים
1,501,800	275,875	4,071	164,260	67,983	373,050	16,661	24,163	47,465	1,811	772,318	5,817	3,255,274	העברות צבירה לקופה
188,897	90,547	12,957	189,723	41,385	255,966	93,464	49,748	12,721	6,897	720,734	39,009	1,702,048	העברות מקופות גמל העברות בין מסלולים
-	-	-	-	-	-	-	121	-	-	-	-	121	העברות צבירה מהקופה
1,175	156	-	1	345	1	-	30	-	-	-	-	1,708	העברות לחברות ביטוח
743,176	130,602	15,707	98,854	73,209	11,136	15,094	19,232	11,338	520	61,180	121	1,180,169	העברות לקרנות פנסיה חדשות
752,730	128,265	28,241	282,551	117,006	45,746	124,072	57,713	18,238	5,026	130,915	11,545	1,702,048	העברות לקופות גמל העברות בין מסלולים
193,616	107,399	(26,920)	(27,423)	(81,192)	572,133	(29,041)	4,739	22,686	3,162	1,300,957	33,160	2,073,276	העברות צבירה, נטו
-	-	-	-	-	-	-	19,546	-	(19,546)	-	-	-	קבלת (העברת) נכסים נטו מקופת גמל (*)
902,749	106,554	14,030	162,033	41,127	34,677	3,409	1,937	27,079	491	244,221	314	1,538,621	עודף הכנסות על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
13,188,786	2,376,051	197,095	1,465,906	1,265,467	662,427	208,265	164,572	405,330	-	2,221,603	33,683	22,189,185	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

(*) ראה באור 1א.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022												
הראל השתלמות מחקר מדד s&p 500	הראל השתלמות אג"ח קונצרני	הראל השתלמות מסלול כהלכה	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול שקלי	הראל השתלמות מסלול חו"ל	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות כללי		
סה"כ	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
15,199,344	172,034	15,607	266,477	140,349	262,108	56,572	1,424,281	872,740	179,936	2,142,219	9,667,021	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
2,034,812	86,406	1,637	60,260	11,609	21,399	4,785	58,153	166,165	17,804	94,989	1,511,605	תקבולים מדמי גמולים
200	27	-	7	1	1	-	6	32	-	8	118	תקבולים מדמי סליקה
1,038,778	7,715	742	20,177	14,527	33,907	3,640	82,352	41,775	8,646	112,858	712,439	תשלומים לעמיתים
3,423,823	177,712	1,091	40,483	14,476	10,596	457	121,839	343,784	62,634	349,980	2,300,771	העברות צבירה לקופה
1,011,501	124,446	9,377	13,963	58,004	158,894	10,012	56,211	232,618	23,420	62,640	261,916	העברות מקופות גמל העברות בין מסלולים
495	-	-	-	-	220	-	-	172	-	-	103	העברות צבירה מהקופה
2,515	-	-	34	-	-	-	68	-	101	1,260	1,052	העברות לחברות ביטוח
819,423	12,933	1,286	15,830	8,882	14,031	4,217	58,645	48,269	12,819	100,334	542,177	העברות לקרנות פנסיה חדשות
1,011,501	67,178	8,027	12,605	49,715	138,051	13,679	70,990	191,332	35,390	76,597	347,937	העברות לקופות גמל
2,601,390	222,047	1,155	25,977	13,883	17,188	(7,427)	48,347	336,629	37,744	234,429	1,671,418	העברות בין מסלולים
												העברות צבירה, נטו
(1,261,281)	(18,211)	(1,250)	(27,945)	(8,165)	(17,522)	(1,952)	(76,920)	(156,773)	(19,947)	(117,047)	(815,549)	עודף הפסדים על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
17,535,687	454,588	16,407	304,599	143,150	249,267	48,338	1,371,515	1,177,018	206,891	2,241,740	11,322,174	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021											
הראל השתלמות כללי	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
8,347,090	2,134,440	110,534	619,994	1,468,186	64,344	363,718	176,282	214,151	15,630	-	13,514,369
1,289,057	103,329	10,221	88,202	64,798	6,095	25,822	12,069	48,391	1,405	15,712	1,665,101
130	11	-	9	8	-	1	1	6	-	1	167
550,883	111,689	5,370	32,658	81,069	4,436	32,862	11,490	18,828	1,195	1,074	851,554
47	-	59	-	-	-	225	-	-	-	-	331
141	-	-	-	-	700	-	-	-	-	-	841
368,426	96,800	59,346	38,368	36,992	7,438	3,765	11,620	12,614	144	80,771	716,284
324,971	85,486	22,315	307,297	68,749	13,799	105,612	38,253	9,281	9,081	100,760	1,085,604
191	88	59	-	-	-	248	-	-	-	-	586
159	216	-	23	-	-	50	-	224	-	-	672
906,109	225,001	13,497	87,600	127,526	9,438	26,542	23,634	16,238	1,384	4,759	1,441,728
318,523	115,172	21,041	216,037	105,071	23,348	176,450	66,949	7,045	8,633	27,335	1,085,604
(531,397)	(158,191)	47,123	42,005	(126,856)	(10,849)	(93,688)	(40,710)	(1,612)	(792)	149,437	(725,530)
1,113,024	174,319	17,428	155,188	99,214	1,418	(883)	4,197	24,369	559	7,958	1,596,791
9,667,021	2,142,219	179,936	872,740	1,424,281	56,572	262,108	140,349	266,477	15,607	172,034	15,199,344

עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

א. הראל השתלמות (להלן - "הקופה") הינה קרן השתלמות המאושרת על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005.

ביום 1 ביולי 2023 מוזג מסלול "הראל השתלמות אג"ח קונצרני", לתוך מסלול "הראל השתלמות אג"ח ללא מניות". העברת הזכויות התבצעה בדרך של העברת נכסים וכתוצאה מהמיזוג לא הייתה פגיעה בעמית הקופות המתמזגות ולא נוצרו נכסים או רווחים לחברה המנהלת.

נכון ליום 31 בדצמבר 2023, כוללת הקופה אחד עשר מסלולי השקעה:

- (1) הראל השתלמות כללי.
- (2) הראל השתלמות מסלול מניות.
- (3) הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות.
- (4) הראל השתלמות מסלול שקלי.
- (5) הראל השתלמות אג"ח ללא מניות.
- (6) הראל השתלמות מסלול חו"ל.
- (7) הראל השתלמות אג"ח עד 20%.
- (8) הראל השתלמות לטווח ארוך.
- (9) הראל השתלמות מסלול כהלכה.
- (10) הראל השתלמות מחקה מדד S&P.
- (11) הראל השתלמות כספי (החל מיולי 2023).

ב. החברה המנהלת

הקופה מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - החברה המנהלת), חברה בבעלות מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - הראל השקעות).

קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין הקופה ונכסיה. נתוני החברה המנהלת מוצגים בדוחות כספיים נפרדים בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ג. מדיניות ההשקעה

השקעות הקופה מבוצעות על-פי מדיניות ההשקעות הכוללת שנקבעת על-ידי הדירקטוריון, ועדת ההשקעות בחברה המנהלת ובהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ד. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה, וכן הסלמה ביטחונית כתוצאה מפעילות החותמים בתימן וניסיונותיהם החוזרים ונשנים לפגוע בבטיחות נתיבי השיט בים האדום.

בחודשים הראשונים השפעת המלחמה על המשק הישראלי ועל שוק ההון הייתה ניכרת והתבטאה, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ואירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. צעדים אלה כמו גם גיוס המילואים הנרחב, פינוי מאות אלפי תושבים מאזור עוטף עזה והדרום ומיישובי גבול הצפון, הביאו לצמצום הפעילות במשק ולירידה בפעילות הכלכלית, וכן לתנודתיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול מטבעות זרים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. חברת הדירוג מודי'ס הודיעה בתחילת חודש פברואר 2024 על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל לרמה A2 (מרמה של A1) ואף הוסיפה להורדת הדירוג "תחזית שלילית". פיק' העבירה את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית.

ה. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) הקופה - הראל השתלמות.
- (2) החברה המנהלת - הראל פנסיה וגמל בע"מ.
- (3) רשות שוק ההון - רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (4) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (5) חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, והתקנות שהותקנו מכוחו.
- (6) צדדים קשורים ובעלי עניין - כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.
- (7) מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

הדוחות הכספיים של הקופה ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), בהתאם לחוק הפיקוח ובתאם להוראות הגילוי והדיווח שנקבעו על ידי הממונה בפרק דין וחשבון לציבור שבקודקס הרגולציה.

המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלה על ידי הקופה.

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 27 במרס, 2024.

א. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים של הקופה מוצגים בש"ח שהינו מטבע הפעילות של הקופה, ומעוגלים לאלף הקרוב, למעט אם צוין אחרת. הש"ח הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הקופה.

ב. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של הקופה נערכו על בסיס העלות ההיסטורית למעט נכסים והתחייבויות הנמדדים בשווי הוגן (ראה ג' להלן).

ג. בסיס הערכת נכסים

הנכסים בדוח על המצב הכספי מוצגים ונמדדים כלהלן:

- (1) מזומנים ושווי מזומנים - סעיף זה כולל יתרות ופקדונות בבנקים ובמוסדות כספיים שהופקדו לתקופה מקורית שאינה עולה על שלושה חודשים, ואשר לא חל עליהם כל שעבוד או מגבלה אחרת. מזומנים ושווי מזומנים כוללים ריבית שנצברה למועד הדיווח.
- (2) ניירות ערך סחירים בארץ - השער הידוע שפורסם בבורסה למועד הדיווח.
- (3) ניירות ערך סחירים בחו"ל - לפי השער הידוע הקובע שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בשנת הדיווח שנתקיים בבורסה בחו"ל או בשוק מוסדר בו הוא נסחר ולפי שערי החליפין היציגים למועד הדיווח.
- (4) השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים וכן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בעלות מתואמת, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי ביאור בלבד (אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות), חלקם משוערכים לפי שווי הוגן המחושב לפי מודל המבוסס על תזרימי מזומנים, כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ - החברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריביות ביחס לדירוגי הסיכון השונים לגופים מוסדיים לשם שיערוך נכסי חוב לא סחירים (להלן - החברה המצטטת) וחלקם משוערכים על פי ציטוטי שערים על ידי החברה המצטטת. המודל של החברה המצטטת מתבסס על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר.
- (5) השקעות בלתי סחירות בקרנות הון סיכון ובקרנות השקעה - לפי שווי ההוגן של ההשקעות על בסיס הדיווח שהתקבל לאחרונה לפני מועד הדיווח, בהתאם לדיווחים של הקרן או של מוסד פיננסי מוכר, שמתקבלים אחת לשנה לפחות.
- (6) חוזים עתידיים ועסקאות החלפה לא סחירים - ההשקעה מוצגת ע"פ שווי ההוגן כהפרש בין השווי המהווה של הנכס העתידי בקיזוז ההתחייבות העתידית בגין העסקה. יתרת זכות הנובעת מעודף ההתחייבויות העתידיות על הנכסים העתידיים מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות. בטחונות בגין חוזים עתידיים לא סחירים מסווגים לסעיף חייבים/זכאים.
- (7) יחידות בקרן להשקעה משותפת בנאמנות - לפי השער הקובע שפורסם שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בבורסה או בשוק מוסדר בו הוא נסחר.
- (8) אופציות וכתבי אופציות בלתי סחירים - לפי תחשיב כלכלי המבוסס על מודל Black&Scholes. יתרת זכות הנובעת מהתחייבויות בגין אופציות מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות.
- (9) אגרות חוב להמרה ופקדונות מובנים אשר משוברים בהם נגזרים פיננסיים נוספים, ואשר התשואה בגינם תלויה בתשואות תיקי נכסים, במדדי מניות, שערי ריבית וכד' והינן בלתי סחירות מוצגות בהתאם לציטוט המתקבל מהחברה המצטטת, או מגורם אחר, לפי העניין.
- (10) מניה לא סחירה - בהתאם להערכת מומחה שתקבל אחת לשנה לפחות.
- (11) נדל"ן להשקעה - לפי שווי הוגן על בסיס הערכת שמאי נדל"ן המבוצעת לכל הפחות אחת לשנה, למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה.
- (12) דיבידנד לקבל - דיבידנד שהוכרז וטרם התקבל עד למועד הדיווח מוצג בהתאם לחלקה של הקופה בסכום שהוכרז כאמור.
- (13) ריבית לקבל - ריבית והפרשי הצמדה של אגרות חוב סחירות לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח מוצגת בהתאם לחלקה של הקופה בסכום האמור.
- (14) פדיון לקבל - קרן החוב המיועדת לפדיון לאחר יום ה-EX מוצג יחד עם הנכס, למעט אם הגיע מועד התשלום וטרם שולם.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. בסיס הערכת נכסים (המשך)

(15) יתרות הנקובות במטבע חוץ או הצמודות לשער מטבע חוץ - לפי השער היציג למועד הדיווח. להלן נתונים לגבי מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%

שיעור עליית (ירידת) מדדים נבחרים:

2.40	5.28	3.34
(3.27)	13.15	3.07

שיעור שינוי מדד המחירים לצרכן (לפי המדד הידוע ביום המאזן)

שיעור שינוי שער החליפין של הדולר של ארה"ב

ד. הכרה בהכנסות והוצאות

ההכנסות וההוצאות נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מצטבר.

ה. זכויות העמיתים

הפקדות לקופה ומשיכות מהקופה נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מזומן, על פי מועד התקבול/התשלום בפועל.

ו. מסים

הקופה פועלת מכוח סעיף 29(2) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן - הפקודה), ולפיכך, הכנסות הקופה אשר אינן מעסק שקופת הגמל עוסקת בו או אינן מכל הכנסה ששולמה על ידי חבר בני אדם העוסק בעסק שהוא בשליטת קופת הגמל או שלקופת הגמל יש בו החזקה מהותית, פטורה ממס.

הוצאות המסים נובעות ממסים שנוכו במקור על נכסים פיננסיים בחו"ל בתקופת הדוח, וכן מהוצאות מס בהתאם להכנסה חייבת מכוח סעיף 29(2) לפקודה, כאמור לעיל.

ז. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים של הקופה, נדרשת הנהלת החברה המנהלת להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקופה, נדרשה הנהלת החברה המנהלת להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה המנהלת על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

להלן מידע בדבר האומדנים הקריטיים אשר קיים סיכון משמעותי ששינוי מהותי בהם עשוי לשנות באופן מהותי את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים של הקופה במהלך שנת הכספים הבאה:

- אומדני שווי הוגן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים - השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופיקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי החברה המצטטת (ראה ביאור 2.ג).
- קביעת השווי ההוגן של נדל"ן להשקעה - נדל"ן להשקעה מוצג לפי השווי ההוגן לתאריך הדיווח כאשר שינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה, השווי ההוגן נקבע על ידי מעריכי שווי חיצוניים בלתי תלויים בהתאם להערכות שווי כלכליות הכוללות הנחות לגבי אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים מהנכס ואומדן שיעור היוון מתאים לתזרימי מזומנים אלה. השווי ההוגן נקבע בהתייחס לעסקאות שנעשו לאחרונה בנדל"ן בעל אופי ומיקום דומים לזה המוערך כאשר מידע זה זמין (ראה בנוסף באור 8).

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר 2023

הראל השתלמות כללי	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות חו"ל	הראל השתלמות שקלי	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול כהלכה	הראל השתלמות מחקה מדד s&p 500	הראל השתלמות מסלול כספי	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,127	435	383	244	33	17	37	-	-	3,314	ריבית ודיבידנד לקבל
6,620	199	655	91	2	-	-	-	-	7,639	מוסדות
100	-	3	-	-	-	-	-	-	103	סכומים לקבל בגין נדל"ן
36,165	3,996	11,644	6,773	3,906	171	1,307	929	-	69,701	בטחונות בגין פעילות בנגזרים
291	56	1	18	-	1	4	-	-	371	חייבים בגין משכנתאות
10,718	440	787	11	18	1	9	-	-	12,179	חייבים בגין השקעות
-	1,536	88	1,712	3,141	144	326	7,675	124	16,548	חייבים מסלולי השקעה
3,197	-	-	-	-	3	-	-	-	3,200	אחרים
59,218	6,662	14,405	8,387	7,100	337	1,683	8,604	124	113,055	סך הכל חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר 2022

הראל השתלמות כללי	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות חו"ל	הראל השתלמות שקלי	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול כהלכה	הראל השתלמות קונצרני	הראל השתלמות מחקה מדד s&p 500	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
3,445	930	216	772	2	24	99	36	-	5,582	ריבית ודיבידנד לקבל (*)
6,418	183	608	89	2	-	-	-	-	7,398	מוסדות
251	205	-	156	-	-	-	-	-	612	סכומים לקבל בגין נדל"ן (*)
169,936	21,840	47,122	13,717	1,218	161	1,624	8,385	45	267,977	בטחונות בגין פעילות בנגזרים
150	40	-	15	-	2	2	-	-	209	חייבים בגין משכנתאות
4,451	1,537	89	744	83	64	11	-	2	7,041	חייבים בגין השקעות (*)
-	3,151	88	2,230	669	396	251	1,266	53	10,017	חייבים מסלולי השקעה
221	-	-	-	-	3	-	-	-	224	אחרים
184,872	27,886	50,236	16,162	1,368	650	1,987	9,651	136	299,060	סך הכל חייבים ויתרות חובה

(*) ליתרה בגין צדדים קשורים ראה ביאור 14, בדבר יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

ביאור 4 - נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023

הראל השתלמות כללי	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות מסלול חוו"ל	הראל השתלמות מסלול שקלי	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול אג"ח עד 10% מניות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,164,325	579,751	38,551	145,364	347,526	96,675	163,798	46,172	336,379	26,669	29,043	3,974,253	סה"כ
1,090,871	421,439	11,622	921	240,758	190,426	9,234	40,555	-	-	-	2,005,826	
1,637	428	22	902	300	-	-	8	-	-	-	3,297	
1,092,508	421,867	11,644	1,823	241,058	190,426	9,234	40,563	-	-	-	2,009,123	
3,256,833	1,001,618	50,195	147,187	588,584	287,101	173,032	86,735	336,379	26,669	29,043	5,983,376	סה"כ

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות:

שאינן ניתנות להמרה

שניתנות להמרה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2022

הראל השתלמות כללי	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות מסלול חוו"ל	הראל השתלמות מסלול שקלי	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול אג"ח עד 10% מניות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,610,101	541,077	42,870	129,474	383,618	4,803	186,542	41,323	244,500	384	3,184,692	סה"כ	
1,044,259	384,000	17,540	990	246,184	13,650	4,832	36,617	-	11,329	1,759,401		
1,738	472	21	850	340	1	-	-	-	8	3,430		
1,045,997	384,472	17,561	1,840	246,524	13,651	4,832	36,617	-	11,337	1,762,831		
2,656,098	925,549	60,431	131,314	630,142	18,454	191,374	77,940	244,500	11,721	4,947,523	סה"כ	

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות:

שאינן ניתנות להמרה

שניתנות להמרה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023								
הראל השתלמות כללי	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול חו"ל	הראל השתלמות מסלול שקלי	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
119,762	27,731	628	-	10,677	458	231	1,058	160,545
20,789	3,907	122	-	1,774	-	212	617	27,421
524,462	80,181	8,046	28,784	51,692	1,909	5,597	6,587	707,258
1,629,841	389,514	12,640	-	201,150	3,101	7,603	26,461	2,270,310
2,294,854	501,333	21,436	28,784	265,293	5,468	13,643	34,723	3,165,534

אגרות חוב קונצרניות :

שאינן ניתנות להמרה

פקדונות בבנקים

הלוואות לעמיתים

הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים (*)

(*) השווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים שהוצגו בעלות מתואמת :

ליום 31 בדצמבר 2023	
הראל השתלמות כללי	
שווי	ערך
הוגן	בספרים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,202	1,202

הלוואות

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022									
הראל השתלמות כללי	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות מסלול מניות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
99,417	27,604	790	-	11,826	449	415	674	-	141,175
12,825	3,753	166	-	1,752	-	368	360	-	19,224
712,909	108,082	5,550	35,270	86,335	898	16,953	11,161	285	977,443
1,368,462	414,821	16,680	-	227,566	4,020	14,078	18,717	-	2,064,344
2,193,613	554,260	23,186	35,270	327,479	5,367	31,814	30,912	285	3,202,186

אגרות חוב קונצרניות :
שאינן ניתנות להמרה
פקדונות בבנקים
הלוואות לעמיתים
הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים (*)

(*) השווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים שהוצגו בעלות מתואמת :

ליום 31 בדצמבר 2022	
הראל השתלמות כללי	
שווי	ערך
הוגן	בספרים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,276	1,276

הלוואות

ביאור 6 - מניות

ליום 31 בדצמבר 2023							
הראל השתלמות כללי	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול חו"ל	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,107,746	84,881	41,151	580,241	3,577	15,322	-	2,832,918
319,849	65,038	6,717	2,956	46,064	283	2,261	443,168
2,427,595	149,919	47,868	583,197	49,641	15,605	2,261	3,276,086

מניות סחירות

מניות לא סחירות (*)

סך הכל מניות

ליום 31 בדצמבר 2022								
הראל השתלמות כללי	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול חו"ל	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות אג"ח קונצרני	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,809,832	88,573	42,214	471,270	16,361	1,059	-	176	2,429,485
321,005	78,508	6,351	3,036	56,695	377	1,473	-	467,445
2,130,837	167,081	48,565	474,306	73,056	1,436	1,473	176	2,896,930

מניות סחירות

מניות לא סחירות (*)

סך הכל מניות

(*) השקעות החברה בנדל"ן מחוץ לישראל מתבצעות באמצעות חברות ושותפויות מחוץ לישראל ולפיכך השקעות אלה מסווגות בסעיף מניות לא סחירות.

ביאור 7 - השקעות אחרות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר 2023

הראל השתלמות מחקה מדד s&p 500	הראל השתלמות מסלול כהלכה	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול שקלי	הראל השתלמות מסלול חו"ל	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות כללי
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
4,531,876	2,144,474	-	6,803	3,365	110,069	39,442	397,204	29,803	1,663,803
633,787	-	-	5,212	-	138,719	29,350	53,764	5,112	337,590
56,262	103	2,136	15	-	3,565	198	11,261	799	35,821
13,981	-	-	320	-	2	1,636	1	85	8,421
4,389	-	1,811	-	-	104	4	415	29	1,302
159	-	-	-	-	-	-	36	3	115
<u>5,240,454</u>	<u>2,144,577</u>	<u>3,947</u>	<u>12,350</u>	<u>3,365</u>	<u>252,459</u>	<u>70,630</u>	<u>462,681</u>	<u>35,831</u>	<u>2,047,052</u>
2,510,935	-	-	12,923	-	-	182,064	103,656	27,328	1,876,502
72,015	354	211	572	-	5,234	3,623	4,525	985	51,307
1,552	-	-	-	-	-	-	309	76	1,167
437	-	-	-	-	-	-	-	-	437
<u>2,584,939</u>	<u>354</u>	<u>211</u>	<u>13,495</u>	<u>-</u>	<u>5,234</u>	<u>185,687</u>	<u>108,490</u>	<u>28,389</u>	<u>1,929,413</u>
<u>7,825,393</u>	<u>2,144,931</u>	<u>4,158</u>	<u>25,845</u>	<u>3,365</u>	<u>257,693</u>	<u>256,317</u>	<u>571,171</u>	<u>64,220</u>	<u>3,976,465</u>

השקעות אחרות סחירות

קרנות ותעודות סל
קרנות נאמנות
מכשירים נגזרים
מוצרים מובנים
אופציות
אחרות

השקעות אחרות שאינן סחירות

קרנות השקעה וקרנות הון סיכון
מכשירים נגזרים
מוצרים מובנים
אחרות

סך הכל השקעות אחרות

ביאור 7 - השקעות אחרות (המשך)

א. ההרכב (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2022

הראל השתלמות כללי	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול חז"ל	הראל השתלמות מסלול שקלי	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול כהלכה	הראל השתלמות אג"ח קונצרני	הראל השתלמות מחקה מדד s&p 500	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
השקעות אחרות סחירות											
1,198,361	95,138	26,527	265,823	34,302	10,096	2,139	4,067	-	1,204	449,481	2,087,138
309,229	55,481	7,474	48,289	19,285	6,738	-	2,497	-	1,068	-	450,061
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
7,422	3,107	98	-	1,509	2	-	287	-	72	-	12,497
1,445	935	40	421	17	8	-	-	1,885	-	-	4,751
540	26	13	151	4	-	-	-	-	-	-	734
<u>1,516,997</u>	<u>154,687</u>	<u>34,152</u>	<u>314,685</u>	<u>55,117</u>	<u>16,844</u>	<u>2,139</u>	<u>6,851</u>	<u>1,885</u>	<u>2,344</u>	<u>449,481</u>	<u>2,555,182</u>
השקעות אחרות שאינן סחירות											
1,319,436	284,352	22,438	82,279	172,963	-	-	14,551	-	-	-	1,896,019
3,771	666	95	113	618	50	327	57	490	2	-	6,189
3,259	583	92	291	247	32	-	35	-	-	-	4,539
44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44
<u>1,326,510</u>	<u>285,601</u>	<u>22,625</u>	<u>82,683</u>	<u>173,828</u>	<u>82</u>	<u>327</u>	<u>14,643</u>	<u>490</u>	<u>2</u>	<u>-</u>	<u>1,906,791</u>
<u>2,843,507</u>	<u>440,288</u>	<u>56,777</u>	<u>397,368</u>	<u>228,945</u>	<u>17,171</u>	<u>2,221</u>	<u>21,494</u>	<u>2,375</u>	<u>2,346</u>	<u>449,481</u>	<u>4,461,973</u>
סך הכל השקעות אחרות											

ביאור 7 - השקעות אחרות (המשך)

ב. מכשירים נגזרים:

להלן סכום החשיפה, נטו לנכס הבסיס, המוצג במונחי דלתא של העסקאות הפיננסיות שנעשו לתאריך הדוח הכספי:

ליום 31 בדצמבר 2023

הראל השתלמות כללי	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול שקלי	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול כהלכה	הראל השתלמות מחקה מדד s&p 500	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,272,557	106,086	28,601	405,291	4,122	115,791	-	180,359	22,489	2,135,296
47,286	7,456	941	-	7,146	-	938	3,411	-	67,178
(2,200,527)	(312,260)	(38,243)	(300,453)	(273,236)	97,697	(22,778)	41,796	33,524	(2,974,480)
414	(2,762)	(2)	(7)	(6,988)	332	(135)	(133)	-	(10,885)

מניות

מדד

מטבע זר

ריבית

ליום 31 בדצמבר 2022

הראל השתלמות כללי	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול שקלי	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול כהלכה	הראל השתלמות מחקה מדד קונצרני	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,299,552	122,141	36,039	376,711	16,026	8,618	-	134,572	140	1,993,799
44,017	5,897	1,130	-	7,393	-	741	2,738	1	61,917
(2,082,660)	(361,132)	(38,576)	(237,842)	(268,278)	6,502	(20,419)	33,875	(3,245)	(2,971,775)
261	(3,182)	(11)	(16)	(7,369)	-	(375)	(232)	-	(12,590)

מניות

מדד

מטבע זר

ריבית

ביאור 8 - נדל"ן להשקעה

א. הרכב ותנועה:

ליום 31 בדצמבר 2022						ליום 31 בדצמבר 2023						
הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	
סה"כ	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	סה"כ	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
93,402	1,087	21,436	204	22,229	48,446	97,057	1,167	22,236	219	22,838	50,597	יתרה ליום 1 בינואר
447	2	112	1	147	185	10	2	1	-	-	7	רכישות ותוספות
-	-	-	-	-	-	30,415	-	7,749	-	10,213	12,453	מימושים
3,208	78	688	14	462	1,966	1,131	(8)	194	(1)	13	933	התאמת שווי הוגן
97,057	1,167	22,236	219	22,838	50,597	67,783	1,161	14,682	218	12,638	39,084	יתרה ליום 31 בדצמבר

ביאור 8 - נדל"ן להשקעה (המשך)

ב. נדל"ן להשקעה מוצג על בסיס השווי ההוגן כפי שנקבע בהערכת שווי שבוצעה על ידי מעריכי שווי חיצוניים בלתי תלויים שהינם בעלי כישורים מקצועיים מוכרים וניסיון רב בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן שהוערך. הערכות שווי חיצוניות מבוצעות לפחות אחת לשנה, במועדים שונים עבור נכסים שונים בתיק הנדל"ן להשקעה. בשאר תקופות הדיווח מתבצעת בחינה פנימית, במטרה לוודא שלא חל שינוי מהותי בשווי הנכס בהתאם לפרמטרים שעל בסיסם נערכה הערכת השווי.

הערכת שווי הנדל"ן מתבססת על תזרימי המזומנים השנתיים נטו, המהווים בשיעור היוון המשקף את הסיכונים הספציפיים הגלומים בהם. כאשר קיימים בפועל הסכמי שכירות, אשר התשלומים בגינם שונים מדמי שכירות ראויים, מבוצעות התאמות בכדי לשקף את תשלומי השכירות בפועל בתקופת החוזה.

הערכות השווי מתחשבות בסוג הדיירים הנמצאים בפועל בנכס המושכר או האחראיים למילוי התחייבויות השכירות או אלה העשויים להיות במושכר לאחר השכרת מושכר פנוי, לרבות הערכה כללית לגבי מהימנות האשראי שלהם; חלוקת האחריות בין הקבוצה והשוכר לגבי אחזקת וביטוח הנכס; ויתרת אורך החיים הכלכלי של הנכס, באותם מקומות שבהם פרמטרים אלו רלוונטיים.

השווי ההוגן נקבע בהתאם למספר מתודולוגיות שיערוך, לרבות, גישת ההשוואה, נכסים דומים והיוון תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מהנכס. שווים של מרבית הנכסים נקבע בהתאם לאמידת תזרימי המזומנים ולגביהם מובאים בחשבון הסיכון המובנה שלהם. מרבית נכסי הנדל"ן המסחרי ונדל"ן המשרדים מהווים בשיעור היוון שבין 5.25% ל-7.75% לנדל"ן בישראל וזאת בהתאם לרמת הסיכון המתאימה בנכס.

הערכת השווי לנדל"ן להשקעה בהקמה מבוססת על אמידת השווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה לאחר הקמתו, בניכוי הערך הנוכחי של אומדן עלויות ההקמה הצפויות לנבוע לצורך השלמתו ובניכוי רווח יזמי סביר כאשר רלוונטי, תוך התחשבות בשיעור ההיוון אשר מותאם בגין הסיכונים הרלוונטיים והמאפיינים של הנכס.

אומדן השווי ההוגן יגדל באם שיעור ההיוון של תזרים המזומנים יקטן, ויקטן באם שיעור התפוסה יקטן. הנדל"ן להשקעה מורכב בעיקר מבנייני משרד ונדל"ן מסחרי.

לא קיימים יחסי גומלין פנימיים בין הנתונים המשמעותיים שאינם ניתנים לצפייה.

ג. להלן פרטים בדבר זכויות במקרקעין המשמשות את הקופה כנדל"ן להשקעה:

מועדי סיום		ליום 31 בדצמבר
תקופת החכירה		2023
בשנים		אלפי ש"ח
בבעלות בחכירה מהוונת(*)	2037 ואילך	54,505
		13,278
		אלפי ש"ח
		2022
		אלפי ש"ח
		44,262
		52,795

(*) מקרקעין ברחוב יגאל אלון תל אביב, שערכם בספרים, לרבות המבנה, ליום 31 דצמבר 2023 וליום 31 דצמבר 2022 הנו בסך של 29,843 אלפי ש"ח ובסך של 27,773 אלפי ש"ח בהתאמה, חכורה בחכירה מהוונת ממנהל מקרקעי ישראל ומעיריית תל-אביב עד שנת 2060 ועד שנת 2059 בהתאמה.

מקרקעין ברחוב קריית נורדאו נתניה, שערכם בספרים, לרבות המבנה, ליום 31 דצמבר 2023 וליום 31 דצמבר 2022 הנו בסך של 24,662 אלפי ש"ח ובסך של 25,022 אלפי ש"ח בהתאמה, חכורה בחכירה מהוונת ממנהל מקרקעי ישראל עד שנת 2064.

ד. חלק מהקרקעות בבעלות או בחכירה בישראל טרם נרשם בלשכת רישום המקרקעין לרוב בשל הסדרי רישום או בעיות טכניות.

ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר 2023

הראל השתלמות כספי	הראל השתלמות מסלול	הראל השתלמות מחקק מדד s&p 500	הראל השתלמות מסלול כהלכה	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול שקלי	הראל השתלמות מסלול חו"ל	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות כספי
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
753	2	105	17	5	4	42	29	51	4	55	439
1,762	-	235	42	2	2	12	23	63	9	69	1,305
51,275	-	350	1,331	1,756	135	3,417	9,814	7,496	381	6,555	20,040
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
26,152	-	-	24	85	-	685	500	859	1,131	605	22,263
1,492	-	-	-	28	8	-	90	-	6	218	1,142
370	-	-	-	8	3	-	24	-	2	52	281
91	-	-	-	-	-	-	17	-	-	11	63
279	-	-	4	2	5	1	6	9	1	233	18
16,673	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16,673
98,854	2	690	1,418	1,886	157	4,157	10,503	8,478	1,534	7,798	62,231

סך הכל זכאים ויתרות זכות

ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022

הראל השתלמות כללי	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות	הראל השתלמות לטווח ארוך	הראל השתלמות מסלול מניות	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	הראל השתלמות מסלול חוי"ל	הראל השתלמות מסלול שקלי	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	הראל השתלמות מסלול כהלכה	הראל השתלמות אג"ח קונצרני	הראל השתלמות מחקה מדד s&p 500	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
334	53	2	21	31	1	6	1	9	1	7	466
1,140	26	37	40	32	9	6	12	9	-	7	1,318
147,345	22,935	3,014	27,226	16,204	1,368	425	2,473	4,385	150	-	225,525
163	2	-	66	3	-	23	25	-	-	-	282
1,844	94	40	-	198	-	-	20	9	-	-	2,205
2,047	569	20	-	250	-	41	42	-	-	-	2,969
24	48	-	-	3	-	1	1	-	-	-	77
147	26	-	-	42	-	-	-	-	-	-	215
34	235	-	10	7	1	6	2	4	-	-	299
10,199	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10,199
163,277	23,988	3,113	27,363	16,770	1,379	508	2,576	4,416	151	14	243,555

סך הכל זכאים ויתרות זכות

ביאור 10 - דמי ניהול

א. פירוט דמי הניהול לפי מסלולי השקעה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
61,311	66,048	76,076
12,626	12,242	12,800
886	1,128	1,077
4,567	5,723	7,414
9,353	8,659	8,032
417	312	1,765
1,982	1,660	1,422
950	880	919
2,129	2,280	2,683
95	89	54
277	1,485	6,039
-	-	38
94,593	100,506	118,319

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים:

הראל השתלמות כללי
הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות
הראל השתלמות לטווח ארוך
הראל השתלמות מסלול מניות
הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות
הראל השתלמות מסלול חו"ל
הראל השתלמות מסלול שקלי
הראל השתלמות אג"ח ללא מניות
הראל השתלמות מסלול כהלכה
הראל השתלמות אג"ח קונצרני (*)
הראל השתלמות מחקה מדד S&P 500
הראל השתלמות מסלול כספי (**)
סך הכל הוצאות דמי ניהול

ב. שיעור דמי ניהול מעמיתים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%

דמי ניהול מסך נכסים:

2.00	2.00	2.00
0.69	0.65	0.62
0.60	0.57	0.55
0.66	0.55	0.54
0.62	0.57	0.55
0.66	0.63	0.61
0.64	0.62	0.52
0.68	0.66	0.64
0.65	0.62	0.60
0.89	0.82	0.75
0.63	0.59	0.58
0.31	0.49	0.48
-	-	0.19

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין

שיעור דמי ניהול הממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל:

הראל השתלמות כללי
הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות
הראל השתלמות לטווח ארוך
הראל השתלמות מסלול מניות
הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות
הראל השתלמות מסלול חו"ל
הראל השתלמות מסלול שקלי
הראל השתלמות אג"ח ללא מניות
הראל השתלמות מסלול כהלכה
הראל השתלמות אג"ח קונצרני (*)
הראל השתלמות מחקה מדד S&P 500
הראל השתלמות מסלול כספי (**)

(*) המסלול מוזג ביום 1 ביולי 2023 לתוך מסלול הראל השתלמות אג"ח ללא מניות. שיעור דמי הניהול לשנת 2023 מוצג במונחים שנתיים.

(**) מסלול פעיל החל מיולי 2023.

ביאור 11 - הוצאות ישירות

כל המסלולים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.015	0.011	0.009	2,152	1,824	1,808
0.001	0.001	* -	152	141	81
0.008	0.009	0.012	1,160	1,549	2,475
0.107	0.134	0.137	15,432	21,879	27,114
0.054	0.036	0.032	7,720	5,869	6,428
0.000	0.001	0.001	65	107	125
0.003	0.002	0.002	384	330	383
0.188	0.194	0.193	27,065	31,699	38,414

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות
קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

הראל השתלמות כללי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.017	0.011	0.009	1,486	1,200	1,063
0.001	0.001	* -	108	101	57
0.009	0.011	0.016	824	1,157	1,962
0.114	0.147	0.166	10,245	15,387	20,329
0.063	0.041	0.037	5,670	4,317	4,556
* -	* -	* -	39	25	24
0.003	0.002	0.002	292	250	280
0.207	0.214	0.231	18,664	22,437	28,271

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות
קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.009	0.007	0.006	203	146	130
0.001	0.001	* -	16	13	7
0.009	0.010	0.013	201	230	307
0.125	0.140	0.131	2,673	3,073	3,030
0.034	0.022	0.022	737	481	503
* -	* -	* -	3	2	1
0.003	0.003	0.003	60	60	64
0.182	0.183	0.175	3,893	4,005	4,042

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות
קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

הראל השתלמות לטווח ארוך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.014	0.016	0.010	20	30	21
0.001	0.001	0.001	2	2	1
0.002	0.005	0.011	3	10	22
0.069	0.163	0.212	101	316	428
0.063	0.052	0.044	92	100	88
0.001	*-	*-	1	1	1
0.001	0.001	0.001	1	2	2
0.152	0.238	0.279	220	461	563

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות**הראל השתלמות מסלול מניות**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.024	0.021	0.016	176	220	210
0.002	0.001	0.001	14	15	11
0.001	0.001	*-	7	8	1
0.090	0.124	0.112	675	1,268	1,487
0.106	0.071	0.072	791	728	958
0.001	0.001	0.001	8	7	7
*-	*-	*-	*-	*-	*-
0.224	0.219	0.202	1,671	2,246	2,674

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות**הראל השתלמות אג'ח עד 10% מניות**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.007	0.005	0.004	108	69	58
*-	*-	*-	7	5	3
0.008	0.009	0.013	118	133	167
0.115	0.123	0.130	1,664	1,714	1,710
0.019	0.010	0.013	268	142	173
*-	*-	*-	1	*-	*-
0.001	0.001	0.002	17	11	29
0.151	0.148	0.162	2,183	2,074	2,140

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.
** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						הראל השתלמות מסלול חו"ל
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.020	0.016	0.009	12	8	32	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.004	0.003	0.001	2	2	2	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.003	0.005	0.002	2	3	6	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני :
0.001	0.001	-	1	*-	-	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.206	0.141	0.034	125	74	120	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
*-	*-	*-	*-	*-	1	בגין השקעה בנכסים בישראל
						באמצעות קרנות ותעודות סל
*-	-	-	*-	-	-	עמלות אחרות**
0.235	0.166	0.045	142	87	161	סך הכל הוצאות ישירות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						הראל השתלמות מסלול שקלי
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.011	0.005	0.007	35	13	17	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
*-	*-	*-	1	1	*-	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
*-	0.001	0.001	1	2	2	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
0.001	0.002	0.001	4	3	3	עמלות אחרות**
0.013	0.008	0.010	41	19	22	סך הכל הוצאות ישירות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			הראל השתלמות אג"ח ללא מניות			
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.007	0.005	0.004	11	7	7	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
*-	*-	*-	1	1	*-	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.002	0.004	0.005	4	6	8	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני :
0.047	0.086	0.080	73	121	130	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.017	0.013	0.019	26	19	30	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
0.004	0.004	0.003	7	4	5	עמלות אחרות**
0.077	0.112	0.111	122	158	180	סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח או מ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

הראל השתלמות מסלול כהלכה

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
סך הכל הוצאות ישירות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.020	0.020	0.018	47	56	64
*-	*-	*-	1	1	*-
0.020	0.020	0.018	48	57	64

הראל השתלמות אג"ח קונצרני

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
עמלות ניהול חיצוני :
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.010	0.008	0.004	1	1	1
0.001	0.001	-	*-	*-	-
0.068	0.047	-	11	8	-
*-	*-	-	*-	*-	-
0.080	0.056	0.004	12	9	1

הראל השתלמות מחקה מדד S&P 500

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות ניהול חיצוני :
בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.050	0.024	0.015	53	74	205
0.012	0.023	0.007	13	72	91
0.002	-	-	3	-	-
0.065	0.047	0.022	69	146	296

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ואו מ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 12 - ביטוח חיים

החל מחודש אוגוסט 2013, עמיתי הקרן שגילם היה נמוך מ-70 שנה, בעלי חשבון של 10 אלפי ש"ח לפחות או הפקדה חודשית אחרונה של 500 ש"ח לפחות, היו רשאים להצטרף לביטוח קבוצתי למקרה מוות בגובה של 120 אלפי ש"ח, וזאת בכפוף למילוי הצהרת בריאות (ללא החרגות) ואישורה על ידי החברה המנהלת.

פרמיית הביטוח החודשית הייתה בעלות של 7 ש"ח לגילאים 18-49, 17 ש"ח לגילאים 50-59 ו-50 ש"ח לגילאים 60-69. כל הסכומים צמודים למדד יולי 2013. הפרמיה החודשית נגבתה מצבירת העמית בקרן.

הביטוח הינו ביטוח קבוצתי וצמוד לקרן ההשתלמות, בעת פדיון או נידוד מלוא הכספים מהקרן, הביטוח בתעריף זה התבטל, למעט במקרה בו הועברה הפקדה בחודש העוקב לחודש שבו נמשכו הכספים.

פוליסת הביטוח הקבוצתי הסתיימה ביום 31 באוגוסט 2023.

ביאור 13 - תשואות מסלולי השקעה

תשואה ממוצעת נומינלית ברוטו ל- 5 שנים	תשואה שנתית נומינלית ברוטו					
	2019	2020	2021	2022	2023	
באחוזים						
5.83	11.18	4.08	14.22	(7.17)	8.19	הראל השתלמות כללי
4.13	8.70	2.88	9.27	(4.73)	5.17	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות
6.15	13.74	5.24	14.94	(8.99)	7.63	הראל השתלמות לטווח ארוך
9.46	21.29	7.07	24.75	(14.39)	13.30	הראל השתלמות מסלול מניות
3.19	7.21	2.37	7.89	(4.78)	3.75	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות
5.75	8.91	3.70	2.52	(2.48)	17.10	הראל השתלמות מסלול חו"ל
0.62	4.98	1.90	0.56	(6.13)	2.16	הראל השתלמות מסלול שקלי
1.65	5.74	2.49	3.64	(5.14)	1.86	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות
4.62	10.70	2.46	11.78	(8.89)	8.52	הראל השתלמות מסלול כהלכה
1.27	8.23	2.15	4.44	(7.77)	-	הראל השתלמות אג"ח קונצרני (*)
-	-	-	9.99	(8.40)	29.82	הראל השתלמות מחקה מדד S&P 500
-	-	-	-	-	2.24	הראל השתלמות מסלול כספי (**)

(*) המסלול מוזג ביום 1 ביולי 2023 לתוך מסלול הראל השתלמות אג"ח ללא מניות.

(**) מסלול פעיל החל מיולי 2023.

ביאור 14 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(466)	(753)	
		החברה המנהלת
		צדדים קשורים אחרים:
602	9,994	חייבים בגין השקעות
134	-	ריבית ודיבידנד לקבל
498,927	452,695	מניות
20,187	32,508	אגרות חוב סחירות
46,503	43,456	הלוואות
164,006	155,421	קרנות השקעה
729,893	693,321	

יתרת נכסי חוב וחובות שוטפים הגבוהה ביותר במשך השנה של בעל עניין או צד קשור עמדה על 91,366 אלפי ש"ח.

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
94,593	100,506	118,319

דמי ניהול לחברה המנהלת

ביאור 15 - מסים

להלן פרוט תשלומי המסים שנגבו מהקופה בשנת הדוח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023							
הראל השתלמות כללי	הראל השתלמות מניות	הראל השתלמות מניות	הראל השתלמות מניות	הראל השתלמות מניות	הראל השתלמות מניות	הראל השתלמות מניות	הראל השתלמות מניות
אג"ח עד 20%	אג"ח עד 10%	אג"ח עד 10%	אג"ח עד 10%	אג"ח עד 10%	אג"ח עד 10%	אג"ח עד 10%	אג"ח עד 10%
מניות	מניות	מניות	מניות	מניות	מניות	מניות	מניות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
5,799	436	137	1,779	52	291	9	8,503

בגין השקעות בניירות ערך זרים

ביאור 16 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. חובות מעבידים

חוק הגנת השכר, התש"ח - 1958 מטיל התחייבות על הקופה, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקופה. על פי הערכת החברה המנהלת סכום החוב הכולל של מעבידים לתאריך המאזן הינו כ-18,604 אלפי ש"ח והוא כולל ריבית שנצברה בסך של כ-409 אלפי ש"ח. סכום זה אינו רשום כהפקדות בקופה בהתאם לאמור בביאור 2ה.

החברה המנהלת נוקטת באמצעים שונים על מנת לאתר, לזהות ולגבות את חובות מעבידים. האמצעים כוללים מעקב שיטתי ומתמשך של איתור החובות, דיוור המעביד אודות החוב, הגעה להסדרי תשלומים ובמידת הצורך הגשת תביעה משפטית. במקרה של פירוק מוגשת תביעת חוב למוסד לביטוח לאומי באמצעות מפרק החברה.

ב. התקשרויות

לתאריך המאזן התקשרה הקופה בהסכמים להשקעה בקרנות השקעה ובקרנות הון סיכון (להלן: הקרנות) כשותפה מוגבלת. סכומי ההשקעה מועברים בחלקים, בהתאם לדרישותיהן של הקרנות ולהסכמי ההתקשרויות.

להלן סכום ההתחייבות להשקעה כוללת וסכום ההשקעה שטרם נדרש לתאריך המאזן:

31 בדצמבר 2023	
סה"כ התחייבות	סה"כ יתרת התחייבות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
4,316,651	1,784,047

התחייבות קרנות השקעה

ג. התחייבויות תלויות

הקופה אינה ישות משפטית ועל כן ככל שמוגשות תביעות הרי שהן מוגשות נגד החברה המנהלת. לגילוי בדבר תביעות משפטיות שהוגשו נגד החברה המנהלת ראה ביאור 26. א. בדוח הכספי של החברה המנהלת.

ד. שעבדים

קיימים שעבדים על חלק מנכסיה הסחירים של הקופה, לצורך פעילותה השוטפת בנגזרים, בסך של כ-289.6 מיליון ש"ח.

הראל גמל להשקעה

קופת גמל לחיסכון

בניהול

הראל פנסיה וגמל בע"מ

**סקירת הנהלה
לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר 2023**

תוכן עניינים

1. מאפיינים כלליים של קופת הגמל	3
א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה	3
ב. מועד הקמת קופת הגמל	3
ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם	3
ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות	3
ה. שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרתן	3
ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו	3
2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל	4
א. יחס נזילות	4
ב. משך חיים ממוצע של החיסכון	4
ג. שינוי במספר העמיתים	4
ד. ניתוח זכויות העמיתים בקופה	4
3. מידע אודות דמי ניהול	5
4. ניתוח מדיניות השקעה	9
א. מדיניות ההשקעה	9
ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת	9
5. ניהול סיכונים	10
א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת	10
ב. סיכוני נזילות	10
ג. סיכוני שוק	11
ד. סיכוני אשראי	17
ה. סיכונים גיאוגרפיים	22
ו. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה	26
ז. גורמי סיכון על פי טיבם	27
6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו	28
7. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי	28

1. מאפיינים כלליים של קופת הגמל

א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה

קופת הגמל:

- שם קופת הגמל: הראל גמל להשקעה (להלן "הקופה").
- סוג קופת הגמל: קופת גמל לחיסכון.
- קוד הקופה: 512267592-000000000008207-0000-000.
- סוג העמיתים: עצמאיים ושכירים המפקידים כספים באופן עצמאי, ללא תלות במעסיק.

הקופה מנוהלת בנאמנות בידי חברה מנהלת שהינה משקיע מוסדי. הקופה נועדה לחיסכון בכל גיל ולכל מטרה לטווח בינוני וקצר. פעילות הקופה כפופה לרישוי המתקבל מרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לדינים הרלוונטיים החלים על פעילותה המפוקחת על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה על שוק ההון, או "הממונה").

החברה המנהלת:

- שם החברה המנהלת: הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת", או "החברה").
- החברה המנהלת הינה חברה בבעלות מלאה, במישרין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.
- לפרוט מבנה האחזקות של החברה המנהלת, ראה סעיף 1.1.2 בדוח תאור עסקי תאגיד של החברה המנהלת.

ב. מועד הקמת קופת הגמל

הקופה החלה לפעול בנובמבר 2016.

ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם

להלן מספרי המסלולים הכלולים באישור:

שם המסלול	קוד המסלול	מועד תחילת פעילות
הראל גמל להשקעה כללי	512267592-000000000008207-8211-000	2016
הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	512267592-000000000008207-8520-000	2016
הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	512267592-000000000008207-8521-000	2016
הראל גמל להשקעה מניות	512267592-000000000008207-8522-000	2016
הראל גמל להשקעה הלכה	512267592-000000000008207-8523-000	2016
הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר	512267592-000000000008207-13254-000	2020
הראל גמל להשקעה מחקה מדד S&P 500	512267592-000000000008207-13414-000	2021
הראל גמל להשקעה קיימות	512267592-000000000008207-14206-000	2023

ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות אין שינוי.

ה. שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרתן

סך כל התשלומים שעמית יהיה רשאי להפקיד בכלל חשבונותיו בקופת גמל להשקעה, בכל שנת כספים, לא יעלה על 70 אש"ח, צמוד למדד.

ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו

- ביום 1 בינואר 2023 תוקן תקנון הקופה. במסגרת התיקון אושר פתיחת מסלול השקעה חדש, מסלול "הראל גמל להשקעה קיימות". המסלול נפתח בחודש ינואר 2023.
- ביום 1 בינואר 2024 תוקן תקנון הקופה. במסגרת התיקון אושר פתיחת מסלול השקעה חדש, מסלול "הראל גמל להשקעה פאסיבי מדי מניות". המסלול נפתח בחודש ינואר 2024.

2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל**א. יחס נזילות**

הקופה נזילה במלואה ולפיכך שיעור הסכומים שהעמיתים בקופת הגמל רשאים למשוך ממנה מתוך כלל נכסי קופת הגמל, הינו 100%.

ב. משך חיים ממוצע של החיסכון

כספי החיסכון בקופת גמל להשקעה הינם נזילים וניתנים למשיכה בכל עת.

ג. שינוי במספר העמיתים

להלן השינוי במספר חשבונות עמיתי הקופה בשנת הדוח, בגין כל מסלולי הקופה:

מספר חשבונות העמיתים				סוג העמיתים
לתחילת השנה	נפתחו השנה	נסגרו השנה	לסוף השנה	
43,565	13,775	6,840	50,500	עצמאיים

ד. ניתוח זכויות העמיתים בקרן

ליום 31 בדצמבר				חשבונות פעילים חשבונות לא פעילים סה"כ
2023		2022		
מספר חשבונות	סך נכסים, נטו	מספר חשבונות	סך נכסים, נטו	
באלפי ש"ח	באלפי ש"ח	באלפי ש"ח	באלפי ש"ח	
25,486	1,203,947	20,568	765,916	
25,014	2,012,237	22,997	1,697,645	
50,500	3,216,184	43,565	2,463,561	

3. מידע אודות דמי ניהול

שיעור דמי הניהול

הראל גמל להשקעה כללי

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתים פעילים		דמי ניהול מהפקדות	
עמיתים לא פעילים		0%	
49	19		דמי ניהול מנכסים
3,005	2,133		0.25%-0%
9,998	8,141		0.5%-0.25%
1,146	1,369		0.75%-0.5%
			1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתים פעילים		דמי ניהול מהפקדות	
עמיתים לא פעילים		0%	
8,997	2,110		דמי ניהול מנכסים
260,860	122,953		0.25%-0%
759,359	384,431		0.5%-0.25%
67,618	51,328		0.75%-0.5%
			1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 3,594 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתים פעילים		דמי ניהול מהפקדות	
עמיתים לא פעילים		0%	
10	2		דמי ניהול מנכסים
463	278		0.25%-0%
1,006	455		0.5%-0.25%
102	51		0.75%-0.5%
			1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023			
עמיתים פעילים		דמי ניהול מהפקדות	
עמיתים לא פעילים		0%	
790	272		דמי ניהול מנכסים
27,974	10,544		0.25%-0%
60,321	18,121		0.5%-0.25%
6,827	3,449		0.75%-0.5%
			1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 79 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023	
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות
עמיתים לא פעילים	0%
248	118
1,155	583
166	73

דמי ניהול מנכסים

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023	
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות
עמיתים לא פעילים	0%
18,764	6,018
80,115	30,180
9,435	3,973

דמי ניהול מנכסים

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 152 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל להשקעה מניות

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023	
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות
עמיתים לא פעילים	0%
18	16
1,713	2,006
3,768	4,919
319	564

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023	
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות
עמיתים לא פעילים	0%
3,328	1,027
96,137	78,216
201,705	152,904
13,932	15,956

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 941 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל להשקעה הלכה

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023	
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות
עמיתים לא פעילים	0%
63	51
308	275
21	37

דמי ניהול מנכסים

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023	
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות
עמיתים לא פעילים	0%
3,199	647
11,967	6,305
1,090	1,444

דמי ניהול מנכסים

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 18 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023	
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות
עמיתים לא פעילים	0%
1	-
65	54
305	229
14	16

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023	
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות
עמיתים לא פעילים	0%
196	-
6,324	3,135
17,937	9,964
584	927

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%

0.5%-0.25%

0.75%-0.5%

1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 5 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל להשקעה מחקה מדד S&P 500

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023

עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות
עמיתים לא פעילים	0%
10	9
1,202	1,626
3,938	6,434
177	403

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%
0.5%-0.25%
0.75%-0.5%
1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023

עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות
עמיתים לא פעילים	0%
968	470
101,237	77,384
245,747	209,338
8,096	9,790

דמי ניהול מנכסים

0.25%-0%
0.5%-0.25%
0.75%-0.5%
1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 88 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל להשקעה קיימות

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023

עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות
עמיתים לא פעילים	0%
5	5
32	59
3	5

דמי ניהול מנכסים

0.5%-0.25%
0.75%-0.5%
1.05%-0.75%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023

עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות
עמיתים לא פעילים	0%
62	53
403	1,144
34	95

דמי ניהול מנכסים

0.5%-0.25%
0.75%-0.5%
1.05%-0.75%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 3 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

4. ניתוח מדיניות ההשקעה

א. מדיניות ההשקעה

מידע בדבר מדיניות ההשקעה של מסלולי ההשקעה לשנת הדוח, פורט באתר האינטרנט של החברה המנהלת בכתובת:

<https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/harel-pensia-and-gemel/Pages/investment-policy.aspx?isfromsearch=1>

ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת

להלן תמצית השינויים בשוק ההון והתייחסות חטיבת ההשקעות של החברה אליהם:

נושא	תיאור פעולות החברה
השינוי בממד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד	במהלך שנת 2023 האינפלציה עמדה על 3.3 אחוזים (המדד הידוע האחרון בסוף שנת 2023), ירידה לעומת 5.3 אחוזים בסוף 2022. במסגרת הירידה בציפיות האינפלציה בשוק העלתה חטיבת ההשקעות את שיעור החשיפה לנכסים צמודי מדד בשיעור קל.
שער החליפין של השקל	בסיכום שנת 2023 השקל נחלש ב-2 אחוזים מול סל המטבעות של בנק ישראל, עם פחות של 3 אחוזים מול הדולר ו-7 אחוזים מול האירו. לאור ההרעה במצב הביטחוני והגדלת החשיפה לחו"ל החטיבה העלתה מעט את שיעור החשיפה למט"ח.
התפתחות שעורי ריבית	תהליך עליית ריבית בנק ישראל נמשך גם בשנת 2023 והסתיים במאי כאשר הריבית עלתה ל-4.75 אחוזים, הרמה הגבוהה ביותר מאז סוף שנת 2006. לאור מבנה העקום והעלאות הריבית החטיבה האריכה מעט את מח"מ אגרות החוב בהם היא משקיעה.
שוק המניות	בסיכום שנתי מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-24% בהובלת עלייה של כ-43% מדד הנאסד"ק בארה"ב (לאחר שבשנת 2022 המדד איבד כשליש מערכו). המדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-10%. בישראל מדד ת"א 125 עלה בשיעור מתון יותר של כ-4% בלבד, גם בהשפעת המלחמה. לאור השינויים בשווקים הבינלאומיים החטיבה שינתה בשלהי השנה את הרכב תיק המניות שלה בחו"ל עם דגש גבוה יותר על השקעות מחוץ לארה"ב ודגש נמוך יותר על השקעות בתחום הטכנולוגיה לאור רמות המחירים הגבוהות אשר שררו בשווקים.
אג"ח קונצרני ומוצרי חוב	למרות המשך עליית הריבית במהלך 2023 מדדי האג"ח המרכזיים בישראל רשמו תשואה חיובית. בסיכום שנתי מדד אג"ח כללי עלה בכ-4%, כאשר מדד אג"ח ממשלתיות עלה ב-1% בלבד ומדד אג"ח הקונצרניות עלה ב-6%. חטיבת ההשקעות העלתה מעט את שיעור החשיפה לאג"ח קונצרני סחיר בישראל לאור אטרקטיביות שגדלה במרווחי הסיכון במקביל לתשואות אבסולוטיות אטרקטיביות הן בישראל והן בחו"ל.
מוצרי מדדים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע במוצרי מדדים לצורך גיוון תיק ההשקעות ויעילות רבה ביכולת לשינוי הרכב ההשקעות באמצעות נכסים אלו.
נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע באפיקים אלו לצורך פישוט, הגנה, נזילות וסחירות באפיקי מדד מחירים לצרכן אפיקי מניות והגנות מט"ח לפי הנחיות וועדת השקעות וכפוף ליתרונות למול עבודה בנכס הבסיס.
השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות	חטיבת ההשקעות ממשיכה להגדיל את החשיפה לאפיק זה הן באופן אבסולוטי והן כאחוז חשיפה מתיקי העמיתים במטרה לגוון את הרכב הנכסים של התיק להשיג תשואה גבוהה יותר למול נכסים סחירים באותה רמת סיכון תוך שימת דגש על ייזום נדלן למגורים בישראל וקרנות buy out בחו"ל.

5. ניהול סיכונים

החוזר המאוחד, שער 5, חלק 1, פרק 10 - ניהול סיכונים, מסדיר תשתית לזיהוי, מדידה ודיווח של סיכונים שוק, אשראי ונזילות הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכוניות העמיתים בקופות גמל. החוזר מחייב מינוי מנהל סיכונים אובייקטיבי ובלתי תלוי במערך ההשקעות והאשראי של החברות המנהלות אשר יספק לדירקטוריון החברה המנהלת, הנהלתה, ועדת ההשקעה ועדת האשראי שלה תמונת מצב אובייקטיבית ומקיפה אודות הסיכונים הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכוניות העמיתים.

ניהול תיק ההשקעות של הקופה נעשה תוך חתירה לאיזון בין המטרה של השגת תשואה מקסימאלית על הנכסים לבין הסיכון הכרוך בהשקעות ורמת הנזילות הנדרשת כדי לממן פעילות זו ופעילות משיכות והעברות של כספים על ידי העמיתים.

דירקטוריון החברה קבע מדיניות השקעות אשר מגבילה את רמות החשיפה אליהן ניתן להגיע בכל אחד מאפיקי ההשקעה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות את ועדת ההשקעות ומגבילות את רמת הסיכון של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה. ועדת ההשקעות דנה בשיבותיה בתמהיל ההשקעות של מסלולי ההשקעה בקופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. דיווחי ניהול סיכונים המוצגים לוועדת השקעות מציגים אומדנים להפסד פוטנציאלי הצפוי לתיק נכסים בשל התממשות סיכונים שוק. בכל התכנסות של ועדת השקעות ובהתבסס על מערכת BI, מציגה חטיבת השקעות חתכי חשיפה שונים של תיק ההשקעות.

הוועדה בוחנת ומתאימה את מדיניות ההשקעות וביצועה בשוטף לנוכח ההתפתחויות בנכסיה, במאפייני עמיתיה ובשוקים.

בקבוצת הראל פועלת ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים נפרדת לפנסיה וגמל, אשר דנה בנושאים הקשורים לניהול סיכונים וניהול ההון ומגבשת המלצות לדירקטוריון. הוועדה פועלת בהתאמה לדרישות סעיפי סימן י"א בחוזר גופים מוסדיים 2018-9-31 בנושא "דירקטוריון גוף מוסדי". כמו כן, קיים תהליך דיווח רבעוני על ידי בעלי תפקידים בתחומי הפעילות השונים בדבר שינויים מהותיים בפרופיל הסיכונים של החברה למנהלת הסיכונים, להנהלה ולדירקטוריון.

השיטות ונהלי העבודה בתחום ניהול הסיכונים נבחנים ומתעדכנים באופן שוטף, תוך התחשבות במדיניות ניהול הסיכונים בקבוצת הראל, בשינויים החלים בסביבה העסקית בארץ ובעולם ובהנחיות ודרישות הרגולציה.

להלן פירוט הסיכונים המרכזיים להם חשופה הקופה ואופן הטיפול בהם :

א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת

לעניין פירוט מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת של קופת הגמל ראה ביאור 25 בדוחות הכספיים של החברה המנהלת.

ב. סיכונים נזילות

סיכון נזילות נובע מאי ודאות לגבי שינויים אפשריים בהיקף משיכת כספים מהקופה, ו/או קריאות לכסף בגין התחייבויות עבר ו/או דרישה להשלמת בטחונות בגין נגזרי מניות ומט"ח, העשויים להביא למצב בו הקופה תידרש לממש במהירות נכסים בהיקף ניכר על מנת לשלם לעמיתים המושכים או המניידים לקופות אחרות. סיכון זה קשור בהיקף חסכון העמיתים הזכאים למשיכה אל מול אורך החיים הממוצע של נכסי הקופה ונזילותם וכן מגורמים חיצוניים של הגברת תחרות ומעבר בין קופות גמל.

לצורך ניהול סיכון הנזילות קופות הגמל מחזיקות בנכסים נזילים, כגון מזומנים, שווי מזומנים ופיקדונות לתקופה של עד חודש ימים וכן בנכסים בעלי סחירות גבוהה שניתנים למימוש בקלות יחסית. כמו כן, קיימות מגבלות השקעה על שיעור הנכסים הלא נזילים ואחת לתקופה נבחנת השפעה של תרחישי משבר על מצב הנזילות.

ניהול הקופות בשיטת סלי השקעה, מקטין חשיפה לסיכון נזילות בכלל ובקופות הקטנות בפרט.

ועדת ההשקעות אישרה מודל למעקב אחר סיכון הנזילות בפעילות הקופה. מדדי הנזילות מביאים בחשבון מצבי קיצון של משיכות בקופות כולל העברות בין קופות ואת נזילות הנכסים בתיקים במצבי משבר שונים. ועדת ההשקעות בוחנת על בסיס תקופתי את העמידה ברמת הנזילות ביחס למדדי הנזילות שנקבעו ובוחנת באופן שוטף את צרכי הנזילות והתאמתם לנכסי הקופה על מנת להיערך מראש לשינויים ברמת הנזילות הנדרשת.

ניתוח נזילות הקופה

ליום 31 בדצמבר 2023								נזילות (בשנים)
נכסים נטו (באלפי ש"ח)								
הראל גמל להשקעה קיימות	הראל גמל להשקעה מחקה מדד s&p 500	הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר	הראל גמל להשקעה הלכה	הראל גמל להשקעה מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל להשקעה כללי	
1,786	653,029	39,067	24,652	537,499	139,680	121,770	1,311,889	נכסים נזילים וסחירים
-	-	-	-	-	751	514	12,289	מח"מ של עד שנה
-	-	-	-	4,124	3,933	3,443	106,961	מח"מ מעל שנה
5	1	-	-	21,582	4,121	2,571	226,517	אחרים
1,791	653,030	39,067	24,652	563,205	148,485	128,298	1,657,656	סה"כ

הקופה אינה נתקלת בקשיי נזילות ובקשיים למימון תשלומים לעמיתים מושכים או המניידים החוצה, והיא שומרת על רמת נזילות מספקת כאמור. לאור היקף נכסיה של הקופה, הפיזור הרחב של עמיתיה והעובדה כי מרבית נכסיה הינם סחירים ובני מימוש מהיר ולמרות ששיעור הסכומים שעמיתים רשאים למשוך מהקופה הינו 100%, הקופה אינה צופה בעיות נזילות בשנים הקרובות. נכון לסוף שנת 2023, כ- 88% מנכסי הקופה הושקעו בנכסים נזילים או סחירים (כ- 79% במסלול כללי, כ- 95% במסלול אג"ח עד 10% מניות, כ- 94% במסלול אג"ח עד 20% מניות, כ- 95% במסלול מניות, וכ- 100% במסלולים הלכה, שיקלי טווח קצר, מחקה מדד S&P 500 ומסלול קיימות).

מבחינת הרכב נכסי הקופה והערכות ההנהלה, הנהלת החברה המנהלת סבורה כי סך הכספים הסחירים והנזילים וצפי ההפקדות מהווים כרית בטחון מספקת לצמצום התממשות סיכון הנזילות כאמור לעיל.

ג. סיכוני שוק

החברה המנהלת פועלת בהשקעותיה בכפוף להוראות הדין ולמדיניות ההשקעות הנקבעת על ידי הדירקטוריון. הסיכונים הפיננסיים מנוהלים באמצעות פיזור בין אפיקי השקעה, ענפים, מנפיקים ובין נכסים בארץ לנכסים בחו"ל, בחינה וניתוח של הנכסים טרום קבלת החלטת ההשקעה ובמהלך חיי ההשקעה ועמידה במגבלות חשיפה.

מגבלות שונות לחשיפות לסיכוני שוק נקבעו הן על ידי הדירקטוריון והן על ידי ועדת השקעות, מתוך מטרה לצמצם את ההפסד שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בשווקים. מגבלות אלו מתייחסות, בין היתר, לתקורות השקעה במניות, קרנות ונדל"ן, לחשיפה מרבית לאגרות חוב קונצרניות בהתאם לדירוג, לחשיפה מרבית להשקעה בודדת, לחשיפה למגזרי הצמדה ולחשיפה לריבית. מדיניות ניהול סיכוני השוק כפופה גם לתקנות ההשקעה. שימוש בנגזרים נעשה למטרות הגנה ולמטרות יצירת חשיפה ונכלל בדוחות הבקרה.

כימות ובחינת סיכוני שוק נעשים באמצעות מערכת ממוכנת באגף ניהול סיכונים. הכלי המרכזי למדידת סיכוני השוק נעשה בעיקר באמצעות תרחישי קיצון שונים, המהווים אינדיקציה להפסד אפשרי בתיקי ההשקעות של הנוסטרו ובתיקי עמיתים. תרחישים אלה מבוססים על אירועים היסטוריים או היפותטיים וההנחות בבסיסם מתעדכנות תקופתית בהתאמה לשינויים בסביבה הכלכלית, בגורמי הסיכון ובמאפייני התיקים.

ככלל, סיכוני שוק בניהול פעילות קופת הגמל נובעים מאפשרות לשחיקת שווי נכסי קופות הגמל כתוצאה משינויים במחירי ניירות ערך, מחירי נדל"ן, שערי ריבית, שערי חליפין ואינפלציה ומפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.

סיכוני שוק הקשורים בירידה הפוטנציאלית בערכם הכלכלי של נכסי הקופה הינם כדלקמן:

1. סיכוני הצמדה: בשיקולי השקעה נלקחות בחשבון תחזיות אינפלציה ואלטרנטיבות השקעה, גם בהיבט של בסיס הצמדה. הקופה מבצעת את השקעותיה ברכיבים צמודים ולא צמודים בהתאם לסביבת האינפלציה והתחזיות העתידיות שלפניה.
2. סיכון שער חליפין: לקופה חשיפה לנכסים צמודי מט"ח בעיקר כתוצאה מהשקעות בנכסים זרים ולכן בשיקולי ההשקעה נלקחות בחשבון תחזיות לשינויים בשערי חליפין, בעיקר ביחס לדולר.

3. סיכוני ריבית: לשינויים בשערי הריבית השפעה על אגרות החוב המוחזקות על ידי הקופה ועל פקדונות והלוואות ובאמצעותן על שווי נכסי הקופה. בעת קבלת החלטות השקעה וקביעת משך החיים הממוצע של הנכסים נלקחים בחשבון הנחות ותחזיות לגבי שינויי ריבית והשפעתם על תיק ההשקעות של הקופה. הקופה מטפלת בסיכוני ריבית על ידי שינוי באורך החיים הממוצע הכולל של מכשירים נושאי ריבית בכל אפיק, פיזור וחיפה לסוגי ריביות שונות.

4. סיכון מניות: ההפסד שעלול להגרם לקופה כתוצאה מירידה במחירי המניות הנסחרות בארץ ובח"ל.

5. סיכון מרווח אשראי: הפסד הנובע מפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.

6. סיכון נדל"ן: ההפסד שעלול להיגרם מירידת ערך של ההשקעות בנדל"ן.

ועדת ההשקעות דנה בשיבותיה בתמהיל ההשקעות של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון.

מדדי סיכונים המוצגים לוועדת השקעות כוללים תרחישי קיצון והשוואת מדדי ביצועים וסיכונים לתיקי סמן. ועדת השקעות מקבלת מדי ועדה דיווח בדבר חשיפה ענפית, חשיפה גיאוגרפית וחשיפה מטבעית.

(1) סיכון מדד וסיכון מטבע

גמל להשקעה כללי

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
725,740	270,125	661,791	1,657,656
254,414	-	(254,414)	-
980,154	270,125	407,377	1,657,656

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
61,854	49,274	17,170	128,298
83	-	(83)	-
61,937	49,274	17,087	128,298

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
74,863	50,013	23,609	148,485
196	-	(196)	-
75,059	50,013	23,413	148,485

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

גמל להשקעה מניות

ליום 31 בדצמבר 2023

לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
288,076	1,069	274,060	563,205
86,333	-	(86,333)	-
374,409	1,069	187,727	563,205

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

גמל להשקעה הלכה

ליום 31 בדצמבר 2023

לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
14,688	7,727	2,237	24,652
-	-	-	-
14,688	7,727	2,237	24,652

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

גמל להשקעה שיקלי טווח קצרליום 31
בדצמבר 2023

לא צמוד
אלפי ש"ח
39,067
-
39,067

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל להשקעה מחקה מדד S&P 500

ליום 31 בדצמבר 2023

לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
29,713	29,713	623,317	653,030
(9,833)	(9,833)	9,833	-
19,880	19,880	633,150	653,030

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל להשקעה קיימות

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	במטבע חוץ או	
	בהצמדה אליו	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,791	1,648	143
-	(1,062)	1,062
1,791	586	1,205

סך נכסי קופת הגמל, נטו

חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים במונחי דלתא

סך הכל

(2) סיכון ריבית

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי בשיעור הריבית על התשואה של קופת הגמל:

ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)

-1%	+1%
אחוזים	
0.97	(0.92)
2.55	(2.41)
2.09	(1.97)
0.05	(0.05)
2.39	(2.26)
0.20	(0.20)
0.01	(0.01)
*-	*-

ליום 31 בדצמבר 2023

הראל גמל להשקעה כללי

הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות

הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות

הראל גמל להשקעה מניות

הראל גמל להשקעה הלכה

הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר

הראל גמל להשקעה מחקה מדד S&P 500

הראל גמל להשקעה קיימות

* פחות מ-0.01%

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה, החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים בריבית משתנה, החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוח הרגישות כולל אך ורק סעיפים אשר ערכם מושפע באופן ישיר כתוצאה משינוי בשיעור הריבית. בהתאם לכך, לא מובאות בחשבון השפעות עקיפות כגון השפעה של קרנות נאמנות שמשקיעות בנכסי חוב.

(3) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים

להלן פירוט החשיפה לענפי משק בגין השקעה במניות:

גמל להשקעה כללי

%	סך הכל	בחול	לא סחיר	ליום 31 בדצמבר 2023	
				נשחרות במדד	נשחרות במדד
מסה"כ			אלפי ש"ח	מניות היתר	ת"א 125
14.83	73,241	12,897	-	-	60,344
2.86	14,116	-	-	-	14,116
4.83	23,824	9,595	18	-	14,211
19.76	97,533	52,674	782	-	44,077
21.17	104,552	51,130	1,188	13,948	38,286
15.59	76,958	23,715	9,924	2,982	40,337
9.00	44,427	15,078	9,711	2,841	16,797
2.57	12,686	-	2,409	4,175	6,102
9.39	46,372	13,110	-	-	33,262
100.00	493,709	178,199	24,032	23,946	267,532

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכלגמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות

%	סך הכל	בחול	לא סחיר	ליום 31 בדצמבר 2023	
				נשחרות במדד	נשחרות במדד
מסה"כ			אלפי ש"ח	מניות היתר	ת"א 125
13.72	1,221	224	-	-	997
2.65	236	-	-	-	236
4.54	404	166	-	-	238
18.30	1,629	928	-	-	701
19.38	1,725	860	-	229	636
24.06	2,141	1,034	374	62	671
6.82	607	286	-	45	276
2.02	180	-	-	76	104
8.51	757	193	-	-	564
100.00	8,900	3,691	374	412	4,423

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023					
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	נסחרות במדד	נסחרות במדד
				מניות היתר	ת"א 125
מסה"כ			אלפי ש"ח		
14.40	2,755	380	-	-	2,375
2.89	553	-	-	-	553
4.93	943	378	-	-	565
19.36	3,703	2,007	-	-	1,696
21.32	4,075	1,991	-	542	1,542
17.66	3,378	1,183	410	122	1,663
7.58	1,450	682	-	106	662
2.56	490	-	-	255	235
9.30	1,779	442	-	-	1,337
100.00	19,126	7,063	410	1,025	10,628

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכלגמל להשקעה מניות

ליום 31 בדצמבר 2023					
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	נסחרות במדד	נסחרות במדד
				מניות היתר	ת"א 125
מסה"כ			אלפי ש"ח		
16.30	52,449	7,846	-	-	44,603
3.29	10,596	-	-	-	10,596
5.34	17,201	6,690	-	-	10,511
20.82	67,021	34,710	-	-	32,311
21.57	69,419	31,903	-	9,338	28,178
11.73	37,757	4,424	1,271	2,038	30,024
8.26	26,599	12,269	-	1,935	12,395
2.26	7,273	-	-	2,771	4,502
10.43	33,555	8,252	-	-	25,303
100.00	321,870	106,094	1,271	16,082	198,423

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכלהראל גמל להשקעה קיימות

ליום 31 בדצמבר 2023	
%	בחו"ל
מסה"כ	אלפי ש"ח
40.79	259
29.76	189
10.24	65
19.21	122
100.00	635

ענף משק

ביומד
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה

סך הכל

ד. סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון לאי עמידת צד שלישי בהתחייבויותיו. סיכוני אשראי יכולים לנבוע, בין היתר, מאי עמידה במועדי החזר, היעדר יכולת פירעון, מימוש ביטחונות בערך פחות מהמוערך או מירידת ערך כתוצאה משינוי בדירוג אשראי.

מדיניות ניהול סיכוני האשראי של החברה מתבססת על פיזור וגיוון תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר, באופן שיתרום להשגת תשואה הולמת עבור הסיכון הניטל, בהתאם למגבלות שהוגדרו, תוך הבנת פרופיל סיכון האשראי של החברה ופירוט תחומי אחריותם של הגורמים המעורבים בתהליכי זיהוי, מדידה, ניטור ובקרה של סיכון האשראי. המסגרת למתן וניהול אשראי כוללת גם נהלים ומתודולוגיות, על פיהם יש לפעול.

פעילות האשראי נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה ולחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי ובהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון ולהחלטות פרטניות של ועדות ההשקעה השונות. תקנות ההשקעה קובעות מגבלות חשיפה ללווה בודד ולקבוצת לוויים וכן מגבלות על מתן אשראי בהתאם לסוגי בטחונות וכיוצא"ב. חוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית ומטרתם להבטיח קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכוני אשראי להם חשופה הקופה. בחטיבת ההשקעות, קיימת הפרדה בין יחידת ניהול האשראי הלא סחיר אשר נוטלת את הסיכון ובין יחידה עצמאית המנהלת בקרה על הפעילות. תהליכי מעקב אחר יכולת הפירעון של לוויים ואיכות הבטוחות מבוצעים במסגרת נהלי עבודה למתן אשראי שאושרו בדירקטוריון. לגבי אשראי סחיר, מתנהל מעקב אחר יכולת הפירעון, איכות הבטוחות וחובות בעייתיים. בעקבות חוזר המפקח בנושא טיפול בחובות בעייתיים ופעולות לגביית חוב, הוקם פורום חוב ומונה מנהל לפורום אשר תפקידו להעריך מצב חובות בעייתיים (בחוב סחיר ולא סחיר) ולהבטיח כי מתקיימים תהליכי מעקב ובקרה שוטפים.

הערכה ספציפית של סיכון האשראי לגבי חוב לא סחיר מבוצעת במערך האשראי בחטיבת ההשקעות באמצעות מודלי דירוג המבוססים על מתודולוגיה דומה לזאת הנמצאת בשימוש חברות הדירוג. המודלים השונים, נבדקו כעומדים בדרישות החוזר המאוחד פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" ואושרו ע"י ועדת אשראי אשר הוסמכה לכך על ידי הדירקטוריון. ברמת עסקה פרטנית - מתקבלת חוות דעת ניהול סיכונים לתחומי פעילות חדשים ולעסקאות משמעותיות, גדולות או מורכבות, בהתאם לפרמטרים שהוגדרו. ובמקביל, אגף ניהול סיכונים בוחן ומאגד את הדירוג של הלוואות חדשות המבוצעות בחטיבת ההשקעות. בנוסף, לאורך חיי האשראי וברמת התיק הכולל מתבצע באגף ניהול סיכונים כימות של סיכוני האשראי הגלומים בנכסי ההשקעה, באמצעות בחינת הדירוג הממוצע של החוב הלא ממשלתי בתיקים האמורים והערכת ההפסד הצפוי (Expected Loss) וההפסד הלא-צפוי (Unexpected Loss) בגין סיכוני האשראי הלא סחיר.

(1) חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר 2023

הראל גמל להשקעה מחקה מדד s&p 500	הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר	הראל גמל להשקעה הלכה	הראל גמל להשקעה מניות			הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10%			הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20%			הראל גמל להשקעה כללי		
			שאינם			שאינם			שאינם			שאינם		
			סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים
			אלפי ש"ח											
7,747	37,251	20,317	14,736	4,124	10,612	98,145	4,182	93,963	101,471	3,530	97,941	582,109	117,466	464,643
-	-	-	-	-	-	2,819	502	2,317	2,785	427	2,358	24,386	1,784	22,602
7,747	37,251	20,317	14,736	4,124	10,612	100,964	4,684	96,280	104,256	3,957	100,299	606,495	119,250	487,245

בארץ
בחו"ל
סך הכל
נכסי חוב

(2) פירוט נכסי חוב בחלוקה לדירוגים

נכסי חוב בארץ

ליום 31 בדצמבר 2023						
דירוג מקומי (*)						
הראל גמל להשקעה מוחקה מדד s&p 500	הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר	הראל גמל להשקעה הלכה	הראל גמל להשקעה מניות אלפי ש"ח	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל להשקעה כללי
7,747	37,251	20,317	-	39,007	39,456	126,720
-	-	-	1,386	30,337	32,520	164,939
-	-	-	7,113	24,332	25,685	168,336
-	-	-	2,113	287	280	4,648
7,747	37,251	20,317	10,612	93,963	97,941	464,643

נכסי חוב סחירים בארץ

אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:
AA ומעלה
BBB עד A
לא מדורג

סך הכל נכסי חוב סחירים בארץנכסי חוב שאינם סחירים בארץ

אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג:
AA ומעלה
BBB עד A
הלוואות לעמיתים
הלוואות בשיעבוד מניות המקנות שליטה

-	-	-	-	344	318	5,204
-	-	-	-	10	155	641
-	-	-	4,124	-	-	33,957
-	-	-	-	92	124	2,725
-	-	-	-	3,736	2,933	74,939
-	-	-	4,124	4,182	3,530	117,466
7,747	37,251	20,317	14,736	98,145	101,471	582,109

הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץסך הכל נכסי חוב בארץ

מזה - נכסי חוב בדירוג פנימי (**) 76,755 1,755 1,942 4,124 - - -

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטוחים, לדוגמא: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו-16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

נכסי חוב בחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2023		
דירוג בינלאומי (*)		
הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל להשקעה כללי
אלפי ש"ח		
-	-	560
2,317	2,358	22,042
2,317	2,358	22,602
20	8	67
482	419	1,717
502	427	1,784
2,819	2,785	24,386
451	405	1,610

נכסי חוב סחירים בחו"ל

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:

BBB

סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"לנכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל

אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג:

לא מדורג

נכסי חוב אחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בחו"לסך הכל נכסי חוב בחו"ל

מזה - נכסים מדורגים בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על-ידי הממונה *S&P, Mood's* ו- *Fitch*. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו- 16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

(3) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון אינם מתבססים על דירוג האשראי של הנכס אלא על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת מיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. מודל זה מביא לידי ביטוי באופן עדכני יותר שינויים בפרמיית הסיכון של נכסי החוב, כפי שאלו משתקפים בשוק הסחיר בהתאם לשינויים באותו עשירון.

הריביות הממוצעות המשוקללות בגין כל אחת מקבוצות הדירוג המוצגות להלן הינן בהתאם לנכסים הכלולים בכל קבוצת דירוג:

ליום 31 בדצמבר 2023				נכסי חוב שאינם סחירים לפי דירוג (*):
הראל גמל להשקעה מניית	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניית	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניית	הראל גמל להשקעה כללי	
באחוזים				
1.24	3.82	4.44	2.90	AA ומעלה
-	5.51	6.22	5.88	A
-	6.95	7.74	8.36	BBB
-	8.23	8.23	7.91	נמוך מ-BBB
-	5.57	6.06	6.14	לא מדורג

(*) המקורות לרמת דירוג מקומי הינן חברות הדירוג "מעלות" ו"מדורג". נתוני חברת מדורג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על ידי הממונה S & P, Mood's ו-Fitch.

(4) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים ושאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023													
הראל גמל להשקעה מחקה מדד s&p 500		הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר		הראל גמל להשקעה הלכה		הראל גמל להשקעה מניות		הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות		הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות		הראל גמל להשקעה כללי	
%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום
מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח
-	-	-	-	-	-	-	-	8.66	8,739	8.75	9,124	9.84	59,707
-	-	-	-	-	-	4.68	690	3.77	3,802	3.99	4,155	2.56	15,533
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	2	-	16
-	-	-	-	-	-	-	-	0.01	6	-	2	-	19
-	-	-	-	-	-	47.42	6,988	11.98	12,093	12.33	12,853	22.78	138,179
-	-	-	-	-	-	38.73	5,707	29.24	29,523	29.58	30,833	35.68	216,322
-	-	-	-	-	-	2.37	349	1.82	1,842	1.86	1,942	2.06	12,516
-	-	-	-	-	-	-	-	4.09	4,126	4.01	4,185	4.36	26,447
-	-	-	-	-	-	6.80	1,002	1.80	1,821	1.63	1,704	1.73	10,476
100.00	7,747	100.00	37,251	100.00	20,317	-	-	38.63	39,007	37.85	39,456	20.99	127,280
100.00	7,747	100.00	37,251	100.00	20,317	100.00	14,736	100.00	100,964	100.00	104,256	100.00	606,495

ענפי משק

בנקים

ביטוח

ביומד

טכנולוגיה

מסחר

ושרותים

נדל"ן ובינוי

תעשייה

השקעה

ואחזקות

נפט וגז

אג"ח ממשלתי

סך הכל

ה. סיכונים גיאוגרפיים

סיכון גאוגרפי הינו סיכון להפסד הנובע מחשיפה של תיק ההשקעות בצורה ישירה או עקיפה, דרך השקעה בחברות שיש להן פעילות עסקית במדינה, לאירוע שלילי באותה מדינה או אזור גיאוגרפי. אירוע כזה עשוי להתעורר למשל על רקע עימות בטחוני באזור, משבר כלכלי במדינה עצמה או אצל שותפת סחר מהותית. סיכון גיאוגרפי עשוי לבוא לידי ביטוי בעלייה באירועי חדלות פירעון של ממשלות ועסקים ו/או ירידה בשווי נכסים הוניים (נדל"ן, מניות וכד').

להלן החשיפה הגיאוגרפית עבור הנכסים השונים בהתאם למקום הסיכון הסופי, או בהתאם למקום בו הונפק או נסחר הנכס, במקרים בהם לא ניתן היה לזהות את מקום החשיפה הסופית:

גמל להשקעה כללי

ליום 31 בדצמבר 2023									
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	נדל"ן להשקעה	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח									
-	-	9,962	11,555	-	-	191	21,708	-	21,708
-	-	47	19,153	-	-	1,193	20,393	-	20,393
560	17,813	173,225	178,225	19,735	-	125,122	514,680	30,517	545,197
-	-	17,792	819	-	-	45,811	64,422	-	64,422
126,720	345,165	229,512	9,367	-	1,143	204,021	915,928	91	916,019
-	-	14,002	6,635	-	-	66	20,703	-	20,703
-	1,204	49,169	22,674	23	-	26,752	99,822	-	99,822
127,280	364,182	493,709	248,428	19,758	1,143	403,156	1,657,656	30,608	1,688,264

סין
יפן
ארצות הברית
אירופה
ישראל
שווקים מתעוררים
אחר
סך הכל

גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023							
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
אלפי ש"ח							
13,977	-	13,977	5,781	2,146	3,011	3,039	-
109,613	-	109,613	7,777	154	4,068	58,158	39,456
4,708	-	4,708	1,640	1,197	1,821	50	-
128,298	-	128,298	15,198	3,497	8,900	61,247	39,456

ארצות הברית

ישראל

אחר

סך הכל

גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023							
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
אלפי ש"ח							
19,534	-	19,534	5,191	5,418	6,490	2,435	-
121,001	-	121,001	14,708	2,971	9,182	55,133	39,007
7,950	-	7,950	1,627	2,849	3,454	20	-
148,485	-	148,485	21,526	11,238	19,126	57,588	39,007

ארצות הברית

ישראל

אחר

סך הכל

גמל להשקעה מניות

ליום 31 בדצמבר 2023						
אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח						
-	7,055	7,482	33	14,570	-	14,570
-	1,235	4,834	-	6,069	-	6,069
-	33	12,267	738	13,038	-	13,038
4,071	101,778	113,343	43,227	262,419	33,973	296,392
-	7,402	515	3,827	11,744	-	11,744
6,541	161,370	6,800	21,272	195,983	47	196,030
-	10,344	4,646	10	15,000	-	15,000
-	32,653	9,684	2,045	44,382	(1)	44,381
10,612	321,870	159,571	71,152	563,205	34,019	597,224

סין

צרפת

יפן

ארצות הברית

אירופה

ישראל

שווקים מתעוררים

אחר

סך הכל

גמל להשקעה הלכה

ליום 31 בדצמבר 2023				
אגרות חוב ממשלתיות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח				
-	303	303	-	303
-	804	804	5,111	5,915
-	(312)	(312)	736	424
20,317	3,141	23,458	8,445	31,903
-	399	399	-	399
20,317	4,335	24,652	14,292	38,944

צרפת

ארצות הברית

אירופה

ישראל

אחר

סך הכל

גמל להשקעה שיקלי טווח קצר

ליום 31 בדצמבר 2023				
אגרות חוב ממשלתיות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח				
37,251	1,816	39,067	-	39,067

ישראל

הראל גמל להשקעה מחקה מדד S&P 500

ליום 31 בדצמבר 2023					
אגרות חוב ממשלתיות	קרנות ותעודות סל	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח					
-	622,900	147	623,047	6,515	629,562
7,747	-	22,236	29,983	(108)	29,875
7,747	622,900	22,383	653,030	6,407	659,437

ארצות הברית

ישראל

סך הכל

הראל גמל להשקעה קיימות

ליום 31 בדצמבר 2023					
מניות	קרנות ותעודות סל	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח					
-	25	-	25	-	25
635	757	78	1,470	-	1,470
-	-	143	143	-	143
-	153	-	153	-	153
635	935	221	1,791	-	1,791

יפן

ארצות הברית

ישראל

אחר

סך הכל

1. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה

הפעלת קופת גמל דורשת עמידה בכללי פעילות ודווח שנבקעו בחוקים ובתקנות. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה-2005, מעניק סמכויות שונות ואמצעי אכיפה מגוונים לממונה לרבות סעיפי עונשין במקרה של אי עמידה בכללים והנחיות.

הקופה פועלת בתחום שוק ההון והחיסכון ארוך הטווח, בהם מתבצעת פעילות השקעה לצד פעילות מול העמיתים החוסכים בקליטת הפקדות, תשלומים וזיכויים ברווחים. פעילות זו חושפת את הקופה לסיכונים תפעוליים ולסיכונים הנובעים משינויי פסיקה וחקיקה כלליים ובתחום הפעילות הספציפי של הקופה.

אי לכך פועלת הקופה בהתאם לנהלים מסודרים שגיבשה להסדרת התהליכים השונים בקופה, לרבות ביצוע בקורות ומעקב שוטף אחר הפעילות. כמו כן מלווה את פעילות הקופה יועץ משפטי ומנהלת סיכונים.

הסיכון התפעולי שלוב בכלל הפעילויות, המוצרים, המערכות ותהליכי העבודה המבוצעים בחברה. לפיכך, קיימת חשיבות למודעות ולניהול הסיכון התפעולי בכל הרמות.

האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלים בדרגות הניהול השונות בחברה, בתמיכה מקצועית של אגף ניהול סיכונים המופקד על הכוונה מתודולוגית ויישום המדיניות בראיית על. חלק מהסיכונים התפעוליים מנוהלים על-ידי גורמי בקרה נוספים, כגון מנהל אגף SOX, אכיפה וציות, אחראי אבטחת מידע ואחראי היערכות לשעת משבר.

החברה בוחנת באופן שוטף את החשיפה לסיכונים תפעוליים ונוקטת באמצעים להפחתת רמתם. אגף ניהול סיכונים מבצע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים, תוך שימת דגש מיוחד על סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיות מידע וסייבר וסיכונים המשכיות עסקית.

אופי הפעילות, המבנה הארגוני ומדרג הסמכויות המייחדים את החברה וכן היקף הכספים המנוהלים על ידה, חושפים אותה גם לאפשרות של הונאות ומעילות מצד גורמים בתוך החברה וגורמים מחוץ לחברה. החברה הגדירה מדיניות הכוללת מסגרת עבודה שיטתית למניעה, איתור, דיווח ותגובה מצמצמת נזקים לאירועי מעילות והונאות. עיקרי המדיניות באים לידי ביטוי בנהלי העבודה של החברה, בתהליכי העבודה בפועל ובקוד האתי, שמטרתו להנחות את עובדי החברה בנושאי התנהגות, משמעת ואתיקה בעבודה.

בהתייחס לסיכונים משפטיים, כולל סיכונים ציות, היועץ המשפטי של החברה אחראי לניהול הסיכון המשפטי, מסתייע במידת הצורך ביועץ משפטי חיצוני ומעניק תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות החברה. במסגרת זו, ניהול השוטף של הסיכון המשפטי מתבטא בעיקר במתן ייעוץ משפטי שוטף לאורגנים המוסמכים בחברה בנושאים השונים הכרוכים בפעילות החברה, בהכנת מסמכי התקשרות ופוליסות ביטוח, בניהול הידע המשפטי בחברה, ובכלל זה עדכון הגורמים הרלוונטים בשינוי הוראות דין ורגולציה לסוגיהם, אשר יש להם השלכה על עבודת החברה, בהתאמת מערך ההסכמים והנהלים לשינויים אלה ובעדכונים שוטפים של מערכות ההסכמים והמסמכים שבשימוש החברה, ובריכוז התביעות הייצוגיות נגד החברה והפיקוח על הגורמים המקצועיים המטפלים בהן מטעם החברה.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא אחר דרישות החוק פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה, המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציית להוראות הרלוונטיות להם. בינואר 2012 החברה אימצה תכנית אכיפה, במסגרת יישום הוראות חוק הגברת האכיפה בשוק ההון, המתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005, ומינתה את הגורמים שהיו אחראים על יישומה ויפיקו על ביצועה.

בהתאם להוראות צו איסור הלבנת הון שנכנס לתוקפו במרס 2018 וחוזר גופים מוסדיים 2018-9-2 בנושא ניהול סיכונים הלבנת הון מפברואר 2018, החברה קבעה מדיניות ניהול סיכונים בנושא ומינתה אחראי למילוי חובות, בהתאם לדרישות הרגולציה, באופן שיבטיח קיומה של תשתית ארגונית מתאימה ואמצעים להפחתת הסיכון. כמו כן, החברה גיבשה נהלים ליישום מדיניות ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, ועדכנה נהלים רלוונטים, כך שיתייחסו, בין היתר, להליך של זיהוי והכרת הלקוח, לסיווג של חשבון בסיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור, לקיום בקרה שוטפת, לניהול רישומים ולדיווח. בנוסף, החברה אימצה גישה מבוססת סיכון, על מנת לזהות, להעריך ולהתמודד באפקטיביות עם סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, במסגרתה בוצע סקר לזיהוי והערכה של סיכונים הלבנת הון ומימון הטרור בפעילויות השונות.

מערך טכנולוגיית המידע הוא מרכיב מרכזי בתפעול וניהול התקין של החברה. דירקטוריון החברה אישר מסמך מדיניות בנושא ניהול טכנולוגיות המידע.

בחינת סיכונים ה-IT מתבצעת באופן שוטף, הן ברמת תהליכי ה-IT המהותיים המנוהלים בחברה והן ברמת מערכות המידע והתשתיות. הטיפול בסיכונים הנובעים מתהליכי IT מהותיים מבוצע כחלק מתפישת הבקרה המיושמת בהראל המשמר מחשבים, בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2010-9-4 בנושא "ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים". אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי להערכת ההשפעה הפוטנציאלית של סיכונים טכנולוגיות המידע על תהליכי הליבה בחברה.

החברה חשופה בפעילותה לסיכון סייבר אשר עלול לנבוע משימוש לא מורשה בזהות, הפרעה לפעילות על ידי פגיעה בפעילות הרשת או השבתת שירותים, פגיעה במערכות, גניבה של נכסים דיגיטליים, החדרה של קודים או תוכנות זדוניות, חדירה למערכת או חשיפת מידע. תפיסת ההגנה של החברה בניהול סיכונים סייבר ואבטחת מידע בנויה על שלוש שכבות: שכבת הגנה טכנולוגית, שכבת טיפול באירועים ושכבת רגולציה, ארגון ושיטות. בנוסף להיערכות תפעולית, החברה רכשה כיסוי ביטוחי כנגד פשעי מחשב, בכללם אירועי סייבר. ביום 31 באוגוסט 2016 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2016-9-14 בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים". החוזר מגדיר עקרונות לניהול סיכונים סייבר בגוף מוסדי ומחייב לנהל סיכונים אלו. ההוראה מתייחסת, בין היתר, לנושאים הבאים: ממשל תאגידי- תפקידים ותחומי אחריות, הערכת סיכונים, הגנת סייבר, ניטור ובקרה, אבטחת מערכות, תקשורת ותפעול, ניהול משתמשים והרשאות, מיקור חוץ, שירותי מחשב בענן, אבטחה פיסית וסביבתית, אבטחת ערוצי קשר עם לקוחות וגורמים חיצוניים.

בהתייחס לסיכונים אבטחת מידע וסייבר, ובהתאמה לחוזר בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים", הדירקטוריונים של הגופים המוסדיים בחברה אימצו ואישרו מדיניות בנושא ניהול סיכונים סייבר. אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי על חשיפות החברה לסיכונים סייבר.

בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2018-9-19 בנושא מיקור חוץ מיוני 2018, החברה קבעה מדיניות וגיבשה נוהלי עבודה, הכוללים בין היתר קווים מנחים וקריטריונים לקביעתה של פעילות כמהותית, עקרונות להתקשרות בהסכם למיקור חוץ ומנגנוני פיקוח, מעקב ובקרה אפקטיביים על פעילויות מהותיות שהוצאו למיקור חוץ.

היערכות הנהלת החברה להמשך פעילות בעת משבר (DRP) והמשכיות עסקית מתבצעת בשני מישורים: הערכות לנפילת מערכות המחשב והערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים. בנוסף, מתבצעים תרגולים במסגרת הנהלת החברה לאירוע משבית (קטסטרופל), בו מתורגלים תהליכים לוגיסטיים נבחרים ומופעלות תוכנות ומערכות מרכזיות מהאתר החלופי.

למידע נוסף, ראה דיון בגורמי סיכון בסעיף 3.12 בדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה המנהלת וביאור 15, בדבר התחייבויות והתקשרויות תלויות בדוחות הכספיים של הקופה.

ז. גורמי סיכון על פי טיבם

בטבלה להלן מוצגים גורמי הסיכון על פי טיבם - סיכונים מקרו, סיכונים ענפיים, סיכונים גיאוגרפיים ככל שישנם וסיכונים מיוחדים לקופה, אשר דורגו, בהתאם להערכות סובייקטיביות איכותיות של הנהלת החברה המנהלת של הקופה בהתחשב בהיקף ובמאפייני פעילותה נכון לתאריך הדוח, בקטגוריות על פי השפעתם, ככל שניתן לגבי כל גורם סיכון, על קופת הגמל - השפעה גדולה, בינונית וקטנה.

השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	גורמי סיכון	
		√	סיכונים שוק	סיכונים מקרו
		√	האטה כלכלית בישראל	
		√	סיכונים אשראי	
	√		סיכון מחירי נכסים אחרים	
		√	שינויים רגולטוריים	סיכונים ענפיים
		√	סיכון נזילות	

6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו

רואה החשבון לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בחוות דעתו.

7. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי**א. בקורות ונהלים לגבי הגילוי:**

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2023 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

דודי לייזנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 27 במרס 2024

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל גמל להשקעה (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קופת הגמל; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל גמל להשקעה (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קופת הגמל; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של הראל גמל להשקעה (להלן: "קופת הגמל") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קופת הגמל תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2023, הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון : ניר כהן _____

מנכ"ל : דודי לידנר _____

סמנכ"ל כספים : רם גבל _____

תאריך אישור הדוח : 27 במרס 2024

הראל גמל להשקעה

קופת גמל לחיסכון

דוחות כספיים ליום

31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

3	דוח רואי החשבון המבקרים.....
6	דוח על המצב הכספי.....
9	דוח הכנסות והוצאות.....
13	דוח על השינויים בזכויות העמיתים.....
17	ביאור 1 - כללי.....
18	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית.....
20	ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה.....
21	ביאור 4 - נכסי חוב סחירים.....
21	ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים.....
22	ביאור 6 - מניות.....
23	ביאור 7 - השקעות אחרות.....
24	ביאור 8 - נדל"ן להשקעה.....
25	ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות.....
26	ביאור 10 - דמי ניהול.....
27	ביאור 11 - הוצאות ישירות.....
30	ביאור 12 - תשואות מסלולי השקעה.....
30	ביאור 13 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.....
31	ביאור 14 - מסים.....
31	ביאור 15 - התחייבויות תלויות והתקשרויות.....

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל גמל להשקעה

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של הראל גמל להשקעה (להלן - "הקופה") לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת דוחות ההכנסות וההוצאות ואת הדוחות על השינויים בזכויות העמיתים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת"). אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישמשו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הקופה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת תוצאות פעולותיה והשינויים בזכויות העמיתים שלה לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשר, לדירקטוריון החברה המנהלת ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגבי היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעות חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

מדידת שווי הוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

כמתואר בביאורים 5 ו-7 לדוחות הכספיים, יתרת נכסי חוב שאינם סחירים והשקעות אחרות שאינן סחירות ליום 31 בדצמבר 2023 מסתכמות ל-132,015 אלפי ש"ח ו-206,175 אלפי ש"ח, בהתאמה.

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעו על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ.

השווי ההוגן של השקעות בקרנות השקעה וגידור מבוסס בעיקרו על השווי ההוגן של נכסי הבסיס או הערכות שווי ונקבע בהתאם לדיווחים של הקרן. טכניקות הערכות שווי הינן סובייקטיביות באופיין ומשלבבות הנחות שונות ושימוש באומדנים המשפיעים באופן משמעותי על השווי ההוגן.

בחלק מההשקעות הלא סחירות כגון קרנות השקעה, אי הוודאות המובנית במדידת השווי ההוגן גבוהה, מאחר ומדידה זו כוללת נתונים אשר אינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

לשינויים באומדנים, בהנחות או בהערכות בהם נעשה שימוש במסגרת הערכות השווי עשויה להיות השפעה משמעותית על קביעת השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים.

בשל אי הוודאות המובנית ביחס לאומדנים, ההנחות וההערכות כאמור לעיל, זיהינו את הביקורת ביחס למדידת השווי ההוגן של ההשקעות הפיננסיות הלא סחירות כעניין מפתח בביקורת.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

נהלי הביקורת העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה כללו את הנהלים הבאים:

- בחנו את העיצוב, היישום והאפקטיביות התפעולית של בקורות מפתח פנימיות בקשר עם תהליך קביעת השווי ההוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות.
- בחנו את המתודולוגיה למדידת השווי ההוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות.
- ערכנו בירורים מול אנשי הכספים וגורמים באגף ההשקעות לצורך השגת הבנה ביחס לעסקאות, התפתחויות, ושערוכים מהותיים לתקופה וכן לגבי שינויים מהותיים, ככל שחלו, בנתונים, בהנחות ובמודלים בהשוואה לאלו ששימשו בשנה הקודמת.
- ביצענו בחינה מדגמית של השווי בדוחות הכספיים של ההשקעות פיננסיות שאינן סחירות אל מול ציטוטי חברת מרווח הוגן בע"מ ואל מול הדוחות הכספיים ודיווחי קרנות ההשקעה לפי העניין.
- ביצענו בחינה מדגמית של מסד הנתונים ששימש לצורך קבלת ציטוט מחברת מרווח הוגן בע"מ אל מול הסכמי הלוואות.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) והדוח שלנו מיום 27 במרץ 2024 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרץ 2024

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל גמל להשקעה בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הראל גמל להשקעה (להלן - "הקופה") ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון וההנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקופה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקופה (לרבות הוצאתם מרשות); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקופה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת ובכפוף לכללים ולהוראות החלים על פי דין; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקופה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקופה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 והדוח שלנו, מיום 27 במרס 2024, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2024

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
198,079	213,703		רכוש שוטף
22,818	18,693	3	מזומנים ושווי מזומנים
220,897	232,396		חייבים ויתרות חובה
768,918	759,751	4	השקעות פיננסיות
146,800	132,015	5	נכסי חוב סחירים
666,531	844,240	6	נכסי חוב שאינם סחירים
676,605	1,274,502	7	מניות
2,258,854	3,010,508		השקעות אחרות
			סך כל השקעות פיננסיות
1,148	1,143	8	נדל"ן להשקעה
2,480,899	3,244,047		סך כל הנכסים
17,338	27,863	9	זכאים ויתרות זכות
2,463,561	3,216,184		זכויות העמיתים
2,480,899	3,244,047		סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי לייזנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים : 27 במרס 2024

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2023									
הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל להשקעה מניות	הראל גמל להשקעה הלכה	הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר	הראל גמל להשקעה מדד s&p 500	הראל גמל להשקעה קיימות	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
118,060	9,643	13,767	48,751	3,988	1,630	17,650	214	213,703	רכוש שוטף מזומנים ושווי מזומנים חייבים ויתרות חובה
8,873	778	675	3,141	196	188	4,840	2	18,693	
126,933	10,421	14,442	51,892	4,184	1,818	22,490	216	232,396	
487,245	100,299	96,280	10,612	20,317	37,251	7,747	-	759,751	השקעות פיננסיות נכסי חוב סחירים נכסי חוב שאינם סחירים מניות השקעות אחרות סך כל השקעות פיננסיות
119,250	3,957	4,684	4,124	-	-	-	-	132,015	
493,709	8,900	19,126	321,870	-	-	-	635	844,240	
451,471	5,087	14,040	179,654	276	-	623,033	941	1,274,502	
1,551,675	118,243	134,130	516,260	20,593	37,251	630,780	1,576	3,010,508	
1,143	-	-	-	-	-	-	-	1,143	נדל"ן להשקעה
1,679,751	128,664	148,572	568,152	24,777	39,069	653,270	1,792	3,244,047	סך כל הנכסים
22,095	366	87	4,947	125	2	240	1	27,863	זכאים ויתרות זכות
1,657,656	128,298	148,485	563,205	24,652	39,067	653,030	1,791	3,216,184	זכויות העמיתים
1,679,751	128,664	148,572	568,152	24,777	39,069	653,270	1,792	3,244,047	סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2022							
הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל להשקעה מניות	הראל גמל להשקעה הלכה	הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר	הראל גמל להשקעה מחקה מדד s&p 500	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
111,395	12,382	11,977	56,636	2,259	1,139	2,291	198,079
13,026	511	846	7,324	452	72	587	22,818
124,421	12,893	12,823	63,960	2,711	1,211	2,878	220,897
507,091	103,239	93,696	21,890	18,956	24,046	-	768,918
133,576	4,415	4,552	4,257	-	-	-	146,800
400,043	8,682	16,077	241,729	-	-	-	666,531
384,063	4,430	10,958	142,570	180	-	134,404	676,605
1,424,773	120,766	125,283	410,446	19,136	24,046	134,404	2,258,854
1,148	-	-	-	-	-	-	1,148
1,550,342	133,659	138,106	474,406	21,847	25,257	137,282	2,480,899
12,080	384	100	4,454	301	7	12	17,338
1,538,262	133,275	138,006	469,952	21,546	25,250	137,270	2,463,561
1,550,342	133,659	138,106	474,406	21,847	25,257	137,282	2,480,899

רכוש שוטף

מזומנים ושווי מזומנים
חייבים ויתרות חובה

השקעות פיננסיות

נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם
סחירים
מניות

השקעות אחרות

סך כל השקעות
פיננסיות

נדל"ן להשקעה

סך כל הנכסים

זכאים ויתרות זכות

זכויות העמיתים

סך כל ההתחייבויות
וזכויות העמיתים

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
הכנסות (הפסדים)			
(1,502)	5,759	5,344	ממזומנים ושווי מזומנים
מהשקעות:			
15,798	(56,621)	35,334	מנכסי חוב סחירים
2,724	(368)	5,741	מנכסי חוב שאינם סחירים
69,588	(112,312)	104,206	ממניות
34,132	(72,642)	178,758	מהשקעות אחרות
71	152	70	מנדליין להשקעה
122,313	(241,791)	324,109	סך כל ההכנסות (ההפסדים) מהשקעות
120,811	(236,032)	329,453	סך כל ההכנסות (ההפסדים)
הוצאות			
4,372	11,951	15,785	דמי ניהול
1,294	2,582	4,880	הוצאות ישירות
36	850	3,662	מסים
5,702	15,383	24,327	סך כל ההוצאות
115,109	(251,415)	305,126	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה 10% אג"ח עד מניות	הראל גמל להשקעה 20% אג"ח עד מניות	הראל גמל להשקעה הלכה מניות	הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר	הראל גמל להשקעה מחקת מדד S&P 500	הראל גמל להשקעה קיימות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,651	624	274	1,092	167	82	457	(3)
5,344							
23,400	4,257	3,905	2,036	519	1,203	15	(1)
35,334							
4,852	340	332	217	-	-	-	-
5,741							
59,691	1,320	2,335	40,965	-	-	-	(105)
104,206							
58,004	880	2,672	41,895	1,006	-	74,233	68
178,758							
70	-	-	-	-	-	-	-
70							
146,017	6,797	9,244	85,113	1,525	1,203	74,248	(38)
324,109							
148,668	7,421	9,518	86,205	1,692	1,285	74,705	(41)
329,453							
9,061	727	856	2,863	141	182	1,950	5
15,785							
3,594	79	152	941	18	5	88	3
4,880							
2,413	36	89	1,124	-	-	-	-
3,662							
15,068	842	1,097	4,928	159	187	2,038	8
24,327							
133,600	6,579	8,421	81,277	1,533	1,098	72,667	(49)
305,126							

הכנסות (הפסדים)

ממזומנים ושווי מזומנים

מהשקעות:

מנכסי חוב סחירים

מנכסי חוב שאינם

סחירים

ממניות

מהשקעות אחרות

מנדלין להשקעה

סך כל ההכנסות

(ההפסדים) מהשקעות

סך כל ההכנסות

(ההפסדים)

הוצאות

דמי ניהול

הוצאות ישירות

מסים

סך כל ההוצאות

עודף הכנסות (הפסדים)

על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה 10% מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל להשקעה מניות	הראל גמל להשקעה הלכה	הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר	הראל גמל להשקעה מחקת מדד S&P 500	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
3,722	212	149	1,563	113	35	(35)	5,759
הכנסות (הפסדים)							
ממזומנים ושווי מזומנים							
מהשקעות:							
(37,525)	(10,146)	(7,113)	(385)	(1,477)	25	-	(56,621)
(297)	(78)	(109)	116	-	-	-	(368)
(64,579)	(1,577)	(2,525)	(43,631)	-	-	-	(112,312)
(34,510)	(892)	(1,014)	(30,121)	(809)	-	(5,296)	(72,642)
152	-	-	-	-	-	-	152
(136,759)	(12,693)	(10,761)	(74,021)	(2,286)	25	(5,296)	(241,791)
(133,037)	(12,481)	(10,612)	(72,458)	(2,173)	60	(5,331)	(236,032)
סך כל ההכנסות (ההפסדים)							
הוצאות							
7,567	754	722	2,203	109	105	491	11,951
2,111	36	51	322	13	4	45	2,582
557	12	14	267	-	-	-	850
10,235	802	787	2,792	122	109	536	15,383
(143,272)	(13,283)	(11,399)	(75,250)	(2,295)	(49)	(5,867)	(251,415)
עודף הפסדים על הוצאות לשנה							
סך כל ההוצאות							

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

הראל גמל להשקעה מחקה מדד s&p 500	הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר	הראל גמל להשקעה הלכה	הראל גמל להשקעה מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל להשקעה כללי	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(1,502)	15	*-	(37)	(398)	54	(16)	(1,120)
הכנסות (הפסדים)							
ממזומנים ושווי מזומנים							
מהשקעות:							
15,798	-	*-	215	216	2,531	2,986	9,850
2,724	-	-	-	39	323	122	2,240
69,588	-	-	-	22,620	2,435	1,046	43,487
34,132	1,778	-	678	9,305	866	626	20,879
71	-	-	-	-	-	-	71
122,313	1,778	-	893	32,180	6,155	4,780	76,527
סך כל ההכנסות מהשקעות							
120,811	1,793	-	856	31,782	6,209	4,764	75,407
סך כל ההכנסות							
הוצאות							
4,372	57	9	38	692	449	369	2,758
1,294	12	4	6	182	48	48	994
36	-	-	-	11	3	1	21
5,702	69	13	44	885	500	418	3,773
סך כל ההוצאות							
115,109	1,724	(13)	812	30,897	5,709	4,346	71,634
עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה							

* פחות מ-1 אלפי ש"ח.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
441,878	1,751,794	2,463,561	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
459,136	711,346	645,883	תקבולים מדמי גמולים
56,654	213,235	304,459	תשלומים לעמיתים
64,041	582,649	298,632	העברות צבירה לקופה
144,164	381,481	482,096	העברות מקופות גמל
			העברות בין מסלולים
84	-	165	העברות צבירה מהקופה
409	4,243	3,740	העברות לחברות ביטוח
113,612	113,335	188,654	העברות לקרנות פנסיה חדשות
144,164	381,481	482,096	העברות לקופות גמל
			העברות בין מסלולים
(50,064)	465,071	106,073	העברות צבירה, נטו
842,389	-	-	קבלת נכסים נטו מקופת גמל (*)
115,109	(251,415)	305,126	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
1,751,794	2,463,561	3,216,184	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

(*) ראה באור א1.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל להשקעה מניות	הראל גמל להשקעה הלכה	הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר	הראל גמל להשקעה מחקת מדד s&p 500	הראל גמל להשקעה קיימות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,538,262	133,275	138,006	469,952	21,546	25,250	137,270	-	2,463,561
296,729	15,363	21,380	110,673	6,502	9,765	184,625	846	645,883
166,825	18,568	18,643	45,460	4,360	7,664	42,882	57	304,459
העברות צבירה לקופה	העברות מקופות גמל	העברות בין מסלולים	העברות צבירה מהקופה	העברות לחברות ביטוח	העברות לקרנות פנסיה חדשות	העברות לקופות גמל	העברות בין מסלולים	העברות צבירה, נטו
113,042	5,949	12,317	33,449	1,654	6,678	125,041	502	298,632
53,364	21,968	20,988	77,108	2,440	53,294	251,243	1,691	482,096
128	-	-	37	-	-	-	-	165
3,289	-	306	145	-	-	-	-	3,740
114,009	6,694	9,807	35,434	1,379	2,542	18,782	7	188,654
193,090	29,574	23,871	128,178	3,284	46,812	56,152	1,135	482,096
(144,110)	(8,351)	(679)	(53,237)	(569)	10,618	301,350	1,051	106,073
133,600	6,579	8,421	81,277	1,533	1,098	72,667	(49)	305,126
1,657,656	128,298	148,485	563,205	24,652	39,067	653,030	1,791	3,216,184

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022							
הראל גמל להשקעה מחקה מדד s&p 500	הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר	הראל גמל להשקעה הלכה	הראל גמל להשקעה מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה כללי
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,751,794	50,059	3,410	11,557	320,702	89,749	143,649	1,132,668
זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה							
711,346	54,748	5,919	10,460	153,799	45,616	25,671	415,133
תקבולים מדמי גמולים							
213,235	8,823	7,156	2,273	31,066	12,650	22,812	128,455
תשלומים לעמיתים							
582,649	31,993	3,862	5,442	123,627	27,655	13,154	376,916
העברות צבירה לקופה							
381,481	45,909	100,745	3,632	107,878	20,455	32,971	69,891
העברות מקופות גמל							
העברות בין מסלולים							
4,243	8	-	6	14	381	1,136	2,698
העברות צבירה מהקופה							
113,335	4,426	1,136	612	19,814	3,598	11,726	72,023
העברות לקרנות פנסיה חדשות							
381,481	26,315	80,345	4,359	109,910	17,441	33,213	109,898
העברות לקופות גמל							
465,071	47,153	23,126	4,097	101,767	26,690	50	262,188
העברות בין מסלולים							
העברות צבירה, נטו							
(251,415)	(5,867)	(49)	(2,295)	(75,250)	(11,399)	(13,283)	(143,272)
עודף הפסדים על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות							
2,463,561	137,270	25,250	21,546	469,952	138,006	133,275	1,538,262
זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה							

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021								
הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה 10% מניות	הראל גמל להשקעה 20% מניות	הראל גמל להשקעה מניות	הראל גמל להשקעה הלכה	הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר	הראל גמל להשקעה מחקה מדד S&P 500	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
275,118	41,524	63,291	56,410	4,474	1,061	-	441,878	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
303,301	19,763	32,677	71,125	7,141	586	24,543	459,136	תקבולים מדמי גמולים
35,226	5,140	4,668	8,705	668	878	1,369	56,654	תשלומים לעמיתים
33,495	1,470	3,985	10,949	634	382	13,126	64,041	העברות צבירה לקופה
28,618	16,021	11,035	48,371	1,543	14,706	23,870	144,164	העברות מקופות גמל העברות בין מסלולים
84	-	-	-	-	-	-	84	העברות צבירה מהקופה העברות לחברות ביטוח
49	212	148	-	-	-	-	409	העברות לקרנות פנסיה חדשות
72,743	13,066	8,119	18,878	425	113	268	113,612	העברות לקופות גמל
49,937	22,653	14,013	31,719	1,954	12,321	11,567	144,164	העברות בין מסלולים
(60,700)	(18,440)	(7,260)	8,723	(202)	2,654	25,161	(50,064)	העברות צבירה, נטו
578,541	101,596	-	162,252	-	-	-	842,389	קבלת נכסים נטו מקופת גמל
71,634	4,346	5,709	30,897	812	(13)	1,724	115,109	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
1,132,668	143,649	89,749	320,702	11,557	3,410	50,059	1,751,794	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

א. הראל גמל להשקעה (להלן - "הקופה") הינה קופת גמל מסלולית המאושרת על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005, אשר הוקמה ביום 15 בנובמבר 2016.

ביום 1 באוקטובר 2021 הושלם הליך העברת ניהול ומיזוג קופת גמל להשקעה "פסגות NEXT גמל להשקעה", קופה בניהול חברת פסגות קופות גמל ופנסיה בע"מ לתוך הקופה. העברת הזכויות התבצעה בדרך של העברת נכסים וכתוצאה מהמיזוג לא הייתה פגיעה בעמית הקופה המתמזגת, ולא נוצרו נכסים או רווחים לחברה המנהלת.

נכון ליום 31 בדצמבר 2023, הקופה כוללת שמונה מסלולי השקעה פעילים:

- (1) הראל גמל להשקעה כללי.
- (2) הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות.
- (3) הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות.
- (4) הראל גמל להשקעה מניות.
- (5) הראל גמל להשקעה הלכה.
- (6) הראל גמל להשקעה שקלי טווח קצר.
- (7) הראל גמל להשקעה מחקה מדד S&P 500.
- (8) הראל גמל להשקעה קיימות (נפתח בינואר 2023).

ב. החברה המנהלת

הקופה מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - החברה המנהלת), חברה בבעלות מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - הראל השקעות).

קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין הקופה ונכסיה. נתוני החברה המנהלת מוצגים בדוחות כספיים נפרדים בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ג. מדיניות ההשקעה

השקעות הקופה מבוצעות על-פי מדיניות ההשקעות הכוללת שנקבעת על-ידי הדירקטוריון, וועדת ההשקעות בחברה המנהלת ובהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ד. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה, וכן הסלמה ביטחונית כתוצאה מפעילות החותיים בתימן וניסיונותיהם החוזרים ונשנים לפגוע בבטיחות נתיבי השיט בים האדום.

בחודשים הראשונים השפעת המלחמה על המשק הישראלי ועל שוק ההון הייתה ניכרת והתבטאה, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ואירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. צעדים אלה כמו גם גיוס המילואים הנרחב, פינוי מאות אלפי תושבים מאזור עוטף עזה והדרום ומיישובי גבול הצפון, הביאו לצמצום הפעילות במשק ולירידה בפעילות הכלכלית, וכן לתנודתיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול מטבעות זרים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. חברת הדירוג מודי'ס הודיעה בתחילת חודש פברואר 2024 על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל לרמה A2 (מרמה של A1) ואף הוסיפה להורדת הדירוג "תחזית שלילית". פיץ' העבירה את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית.

ה. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) הקופה - הראל קופת גמל להשקעה.
- (2) החברה המנהלת - הראל פנסיה וגמל בע"מ.
- (3) רשות שוק ההון - רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (4) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (5) חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.
- (6) צדדים קשורים ובעלי עניין - בהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.
- (7) מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

הדוחות הכספיים של הקופה ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), בהתאם לחוק הפיקוח ובתאם להוראות הגילוי והדיווח שנקבעו על ידי הממונה בפרק דין וחשבון לציבור שבקודקס הרגולציה. המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלה על ידי הקופה. הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 27 במרס, 2024.

א. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים של הקופה מוצגים בש"ח שהינו מטבע הפעילות של הקופה, ומעוגלים לאלף הקרוב, למעט אם צוין אחרת. הש"ח הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הקופה.

ב. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של הקופה נערכו על בסיס העלות ההיסטורית למעט נכסים והתחייבויות הנמדדים בשווי הוגן (ראה ג' להלן).

ג. בסיס הערכת נכסים

הנכסים בדוח על המצב הכספי מוצגים ונמדדים כלהלן:

- (1) מזומנים ושווי מזומנים - סעיף זה כולל יתרות ופקדונות בבנקים ובמוסדות כספיים שהופקדו לתקופה מקורית שאינה עולה על שלושה חודשים, ואשר לא חל עליהם כל שעבוד או מגבלה אחרת. מזומנים ושווי מזומנים כוללים ריבית שנצברה למועד הדיווח.
- (2) ניירות ערך סחירים בארץ - השער הידוע שפורסם בבורסה למועד הדיווח.
- (3) ניירות ערך סחירים בחו"ל - לפי השער הידוע הקובע שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בשנת הדיווח שנתקיים בבורסה בחו"ל או בשוק מוסדר בו הוא נסחר ולפי שערי החליפין היציגים למועד הדיווח.
- (4) השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים וכן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בעלות מתואמת, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי ביאור בלבד (אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות), חלקם משוערכים לפי שווי הוגן המחושב לפי מודל המבוסס על תזרימי מזומנים, כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ - החברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריביות ביחס לדירוגי הסיכון השונים לגופים מוסדיים לשם שיערוך נכסי חוב לא סחירים (להלן - החברה המצטטת) וחלקם משוערכים על פי ציטוטי שערים על ידי החברה המצטטת. המודל של החברה המצטטת מתבסס על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר.
- (5) השקעות בלתי סחירות בקרנות הון סיכון ובקרנות השקעה - לפי שווי הוגן של ההשקעות על בסיס הדיווח שהתקבל לאחרונה לפני מועד הדיווח, בהתאם לדיווחים של הקרן או של מוסד פיננסי מוכר, שמתקבלים אחת לשנה לפחות.
- (6) חוזים עתידיים ועסקאות החלפה לא סחירים - ההשקעה מוצגת ע"פ שוויה ההוגן כהפרש בין השווי המהווה של הנכס העתידי בקיזוז ההתחייבות העתידית בגין העסקה. יתרת זכות הנובעת מעודף ההתחייבויות העתידיות על הנכסים העתידיים מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות. בטחונות בגין חוזים עתידיים לא סחירים מסווגים לסעיף חייבים/זכאים.
- (7) יחידות בקרן להשקעה משותפת בנאמנות - לפי השער הקובע שפורסם שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בבורסה או בשוק מוסדר בו הוא נסחר.
- (8) אופציות וכתבי אופציות בלתי סחירים - לפי תחשיב כלכלי המבוסס על מודל Black&Scholes. יתרת זכות הנובעת מהתחייבויות בגין אופציות מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות.
- (9) אגרות חוב להמרה ופקדונות מובנים אשר משובצים בהם גזרים פיננסיים נוספים, ואשר התשואה בגינם תלויה בתשואות תיקי נכסים, במדדי מניות, שערי ריבית וכד' והינן בלתי סחירות מוצגות בהתאם לציטוט המתקבל מהחברה המצטטת, או מגורם אחר, לפי העניין.
- (10) מניה לא סחירה - בהתאם להערכת מומחה שתתקבל אחת לשנה לפחות.
- (11) נדל"ן להשקעה - לפי שווי הוגן על בסיס הערכת שמאי נדל"ן המבוצעת לכל הפחות אחת לשנה, למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה.
- (12) דיבידנד לקבל - דיבידנד שהוכרז וטרם התקבל עד למועד הדיווח, מוצג בהתאם לחלקה של הקופה בסכום שהוכרז כאמור.
- (13) ריבית לקבל - ריבית והפרשי הצמדה של אגרות חוב סחירות לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח, מוצגת בהתאם לחלקה של הקופה בסכום האמור.
- (14) פדיון לקבל - קרן החוב המיועדת לפדיון לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח מוצג יחד עם הנכס המתייחס בהתאם לחלקה של הקופה בסכום האמור.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. בסיס הערכת נכסים (המשך)

(15) יתרות הנקובות במטבע חוץ או הצמודות לשער מטבע חוץ - לפי השער היציג למועד הדיווח. להלן נתונים לגבי מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%
2.40	5.28	3.34
(3.27)	13.15	3.07

שיעור עליית (ירידת) מדדים נבחרים:

שיעור שינוי מדד המחירים לצרכן (לפי המדד הידוע ביום המאזן)

שיעור שינוי שער החליפין של הדולר של ארה"ב

ד. הכרה בהכנסות והוצאות

ההכנסות וההוצאות נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מצטבר.

ה. זכויות העמיתים

הפקדות לקופה ומשיכות מהקופה נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מזומן, על פי מועד התקבול/התשלום בפועל.

ו. מסים

הקופה פועלת מכוח סעיף 29(2) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן - הפקודה), ולפיכך, הכנסות הקופה אשר אינן מעסק שקופת הגמל עוסקת בו או אינן מכל הכנסה ששולמה על ידי חבר בני אדם העוסק בעסק שהוא בשליטת קופת הגמל או שלקופת הגמל יש בו החזקה מהותית, פטורה ממס.

הוצאות המסים נובעות ממסים שנוכו במקור על נכסים פיננסיים בחו"ל בתקופת הדוח, וכן מהוצאות מס בהתאם להכנסה חייבת מכוח סעיף 29(2) לפקודה, כאמור לעיל.

ז. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים של הקופה, נדרשת הנהלת החברה המנהלת להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקופה, נדרשה הנהלת החברה המנהלת להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה המנהלת על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

להלן מידע בדבר האומדנים הקריטיים אשר קיים סיכון משמעותי ששינוי מהותי בהם עשוי לשנות באופן מהותי את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים של הקופה במהלך שנת הכספים הבאה:

- אומדני שווי הוגן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים - השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופיקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על הוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי החברה המצטטת (ראה ביאור 2.ג).
- קביעת השווי ההוגן של נדל"ן להשקעה - נדל"ן להשקעה מוצג לפי השווי ההוגן לתאריך הדיווח כאשר שינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה, השווי ההוגן נקבע על ידי מעריכי שווי חיצוניים בלתי תלויים בהתאם להערכות שווי כלכליות הכוללות הנחות לגבי אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים מהנכס ואומדן שיעור הוון מתאים לתזרימי מזומנים אלה. השווי ההוגן נקבע בהתייחס לעסקאות שנעשו לאחרונה בנדל"ן בעל אופי ומיקום דומים לזה המוערך כאשר מידע זה זמין (ראה בנוסף באור 8).

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר 2023

הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10%	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20%	הראל גמל להשקעה מניות	הראל גמל להשקעה הלכה	הראל גמל להשקעה שיקלי	הראל גמל להשקעה מחקה s&p 500	הראל גמל להשקעה קיימות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
801	126	126	225	-	-	-	2	1,280
289	11	13	134	-	-	-	-	447
9	-	-	-	-	-	-	-	9
726	362	-	788	133	-	270	-	2,279
17	-	-	-	-	-	-	-	17
7,031	1	2	-	-	-	-	-	7,034
-	278	534	1,994	63	188	4,570	-	7,627
8,873	778	675	3,141	196	188	4,840	2	18,693

ריבית ודיבידנד לקבל מוסדות סכומים לקבל בגין נדל"ן בטחונות בגין פעילות בנגזרים חייבים בגין משכנתאות חייבים בגין השקעות חייבים מסלולי השקעה סך הכל חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר 2022

הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10%	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20%	הראל גמל להשקעה מניות	הראל גמל להשקעה הלכה	הראל גמל להשקעה שיקלי	הראל גמל להשקעה מחקה s&p 500	הראל גמל להשקעה קיימות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,346	242	192	305	-	-	-	-	3,085
306	11	13	134	-	-	-	-	464
10,086	3	7	5,735	452	-	-	-	16,283
10	-	-	-	-	-	-	-	10
278	12	7	-	-	-	-	-	297
-	243	627	1,150	-	72	587	-	2,679
13,026	511	846	7,324	452	72	587	-	22,818

ריבית ודיבידנד לקבל מוסדות בטחונות בגין פעילות בנגזרים חייבים בגין משכנתאות חייבים בגין השקעות חייבים מסלולי השקעה סך הכל חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר 2023

ליום 31 בדצמבר 2022

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023

הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל להשקעה מניות	סה"כ אלפי ש"ח
4,217	404	315	-	4,936
1,695	77	59	-	1,831
33,957	-	-	4,124	38,081
79,381	3,476	4,310	-	87,167
119,250	3,957	4,684	4,124	132,015

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022				
הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל להשקעה מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
4,444	707	314	-	5,465
1,424	65	49	-	1,538
41,279	-	-	4,256	45,535
86,429	3,643	4,189	1	94,262
133,576	4,415	4,552	4,257	146,800

אגרות חוב קונצרניות :
 שאינן ניתנות להמרה
 פקדונות בבנקים
 הלוואות לעמיתים
 הלוואות לאחרים
 סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ביאור 6 - מניות

ליום 31 בדצמבר 2023					
הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל להשקעה מניות	הראל גמל להשקעה קיימות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
450,229	7,568	17,736	319,475	635	795,643
43,480	1,332	1,390	2,395	-	48,597
493,709	8,900	19,126	321,870	635	844,240

מניות סחירות
 מניות לא סחירות (*)
 סך הכל מניות

ליום 31 בדצמבר 2022				
הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל להשקעה מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
362,093	7,852	15,190	240,394	625,529
37,950	830	887	1,335	41,002
400,043	8,682	16,077	241,729	666,531

מניות סחירות
 מניות לא סחירות (*)
 סך הכל מניות

(*) השקעות החברה בנדל"ן מחוץ לישראל מתבצעות באמצעות חברות ושותפויות מחוץ לישראל ולפיכך השקעות אלה מסווגות בסעיף מניות לא סחירות.

ביאור 7 - השקעות אחרות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר 2023

הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל להשקעה מניות	הראל גמל להשקעה הלכה	הראל גמל להשקעה מחקת מדד s&p 500	הראל גמל להשקעה קיימות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
248,428	3,497	11,238	159,571	-	622,900	935	1,046,569
19,758	-	-	-	-	-	-	19,758
798	-	-	894	163	30	-	1,885
-	-	-	-	113	-	-	113
-	-	-	2	-	-	-	2
268,984	3,497	11,238	160,467	276	622,930	935	1,068,327

השקעות אחרות סחירות

קרנות ותעודות סל
קרנות נאמנות
מכשירים נגזרים
אופציות
אחרות

השקעות אחרות שאינן סחירות

קרנות השקעה וקרנות הון סיכון
מכשירים נגזרים
מוצרים מובנים
אחרות

סך הכל השקעות אחרות

ליום 31 בדצמבר 2022

הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל להשקעה מניות	הראל גמל להשקעה הלכה	הראל גמל להשקעה מחקת מדד s&p 500	הראל גמל להשקעה קיימות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
272,802	4,136	10,780	138,743	-	134,404	-	560,865
19	174	-	-	-	-	-	193
-	-	-	-	38	-	-	38
419	11	23	516	142	-	-	1,111
4	-	-	10	-	-	-	14
273,244	4,321	10,803	139,269	180	134,404	-	562,221

השקעות אחרות סחירות

קרנות ותעודות סל
קרנות נאמנות
מכשירים נגזרים
אופציות
אחרות

השקעות אחרות שאינן סחירות

קרנות השקעה וקרנות הון סיכון
מכשירים נגזרים
מוצרים מובנים
אחרות

סך הכל השקעות אחרות

110,519	91	148	3,300	-	-	-	114,058
37	11	-	-	-	-	-	48
261	7	7	-	-	-	-	275
2	-	-	1	-	-	-	3
110,819	109	155	3,301	-	-	-	114,384
384,063	4,430	10,958	142,570	180	134,404	-	676,605

ביאור 7 - השקעות אחרות (המשך)

ב. להלן סכום החשיפה, נטו לנכס הבסיס, המוצג במונחי דלתא של העסקאות הפיננסיות שנעשו לתאריך הדוח הכספי:

ליום 31 בדצמבר 2023							
הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל להשקעה מניות	הראל גמל להשקעה הלכה	הראל גמל מחקה מדד s&p 500	הראל גמל להשקעה קיימות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
מניות	31,413	-	-	34,918	10,637	6,532	83,500
מטבע זר	(255,003)	(83)	(196)	(86,334)	3,808	9,738	(329,132)
ריבית	-	(350)	(70)	-	-	-	(420)

ליום 31 בדצמבר 2022					
הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל להשקעה מניות	הראל גמל להשקעה הלכה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
מניות	59,023	501	719	74,547	143,927
מדד	695	200	-	-	895
מטבע זר	(193,733)	(87)	(196)	(28,082)	(218,896)
ריבית	-	(358)	(72)	-	(430)

ביאור 8 - נדל"ן להשקעה

א. הרכב ותנועה:

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 בדצמבר 2022	יתרה ליום 1 בינואר
הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה כללי	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,148	1,070	רכישות ותוספות
2	2	התאמת שווי הוגן
(7)	76	
1,143	1,148	יתרה ליום 31 בדצמבר

ביאור 8 - נדל"ן להשקעה (המשך)

ב. נדל"ן להשקעה מוצג על בסיס השווי ההוגן כפי שנקבע בהערכת שווי שבוצעה על ידי מערכי שווי חיצוניים בלתי תלויים שהינם בעלי כישורים מקצועיים מוכרים וניסיון רב בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן שהוערך. הערכות שווי חיצוניות מבוצעות לפחות אחת לשנה, במועדים שונים עבור נכסים שונים בתיק הנדל"ן להשקעה. בשאר תקופות הדיווח מתבצעת בחינה פנימית, במטרה לוודא שלא חל שינוי מהותי בשווי הנכס בהתאם לפרמטרים שעל בסיסם נערכה הערכת השווי.

הערכת שווי הנדל"ן מתבססת על תזרימי המזומנים השנתיים נטו, המהווים בשיעור היוון המשקף את הסיכונים הספציפיים הגלומים בהם. כאשר קיימים בפועל הסכמי שכירות, אשר התשלומים בגינם שונים מדמי שכירות ראויים, מבוצעות התאמות בכדי לשקף את תשלומי השכירות בפועל בתקופת החוזה.

הערכות השווי מתחשבות בסוג הדיירים הנמצאים בפועל בנכס המושכר או האחראיים למילוי התחייבויות השכירות או אלה העשויים להיות במושכר לאחר השכרת מושכר פנוי, לרבות הערכה כללית לגבי מהימנות האשראי שלהם; חלוקת האחזקות בין הקבוצה והשוכר לגבי אחזקות וביטוח הנכס; ויתרת אורך החיים הכלכלי של הנכס, באותם מקומות שבהם פרמטרים אלו רלוונטיים.

השווי ההוגן נקבע בהתאם למספר מתודולוגיות שיערוך, לרבות, גישת ההשוואה, נכסים דומים והיוון תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מהנכס. שווים של מרבית הנכסים נקבע בהתאם לאמידת תזרימי המזומנים ולגביהם מובאים בחשבון הסיכון המובנה שלהם. מרבית נכסי הנדל"ן המסחרי ונדל"ן המשרדים מהווים בשיעור היוון שבין 5.25% ל-7.75% לנדל"ן בישראל וזאת בהתאם לרמת הסיכון המתאימה בנכס.

הערכת השווי לנדל"ן להשקעה בהקמה מבוססת על אמידת השווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה לאחר הקמתו, בניכוי הערך הנוכחי של אומדן עלויות ההקמה הצפויות לנבוע לצורך השלמתו ובניכוי רווח יזמי סביר כאשר רלוונטי, תוך התחשבות בשיעור ההיוון אשר מותאם בגין הסיכונים הרלוונטיים והמאפיינים של הנכס.

אומדן השווי ההוגן יגדל באם שיעור ההיוון של תזרימי המזומנים יקטן, ויקטן באם שיעור התפוסה יקטן. הנדל"ן להשקעה מורכב בעיקר מבנייני משרד ונדל"ן מסחרי.

לא קיימים יחסי גומלין פנימיים בין הנתונים המשמעותיים שאינם ניתנים לצפייה.

ג. להלן פרטים בדבר זכויות במקרקעין המשמשות את הקופה כנדל"ן להשקעה:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,148	1,143

בבעלות

ד. חלק מהקרקעות בבעלות בישראל טרם נרשם בלשכת רישום המקרקעין לרוב בשל הסדרי רישום או בעיות טכניות.

ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר 2023								
הראל גמל להשקעה	הראל גמל להשקעה	הראל גמל להשקעה	הראל גמל להשקעה	הראל גמל להשקעה	הראל גמל להשקעה	הראל גמל להשקעה	הראל גמל להשקעה	הראל גמל להשקעה
גמל להשקעה	גמל להשקעה	גמל להשקעה	גמל להשקעה	גמל להשקעה	גמל להשקעה	גמל להשקעה	גמל להשקעה	גמל להשקעה
אג"ח עד 20%	אג"ח עד 10%	אג"ח עד 20%	אג"ח עד 10%	אג"ח עד 20%	אג"ח עד 10%	אג"ח עד 20%	אג"ח עד 10%	אג"ח עד 20%
מניות	מניות	מניות	מניות	מניות	מניות	מניות	מניות	מניות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
54	3	6	24	1	1	42	-	131
66	8	3	27	-	-	96	-	201
593	351	71	-	124	-	102	1	1,242
13,683	-	3	4,896	-	-	-	-	18,582
78	3	3	-	-	-	-	-	84
23	1	1	-	-	-	-	-	25
7,598	-	-	-	-	-	-	-	7,598
22,095	366	87	4,947	125	2	240	1	27,863

חברה מנהלת
מוסדות
התחייבויות בגין נגזרים
בטוחות בגין חוזים
עתידיים לא סחירים
זכאים בגין משכנתאות
זכאים בגין השקעות
זכאים מסלולי השקעה
סך הכל זכאים ויתרות זכות

ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022

הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל להשקעה מניות	הראל גמל להשקעה הלכה	הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר	הראל גמל מחקה מדד S&P 500	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
37	3	5	7	1	1	7	61
41	2	2	26	-	-	5	82
9,337	370	86	4,421	300	-	-	14,514
178	9	7	-	-	-	-	194
18	-	-	-	-	-	-	18
2,469	-	-	-	-	-	-	2,469
12,080	384	100	4,454	301	7	12	17,338

ביאור 10 - דמי ניהול

א. פירוט דמי הניהול לפי מסלולי השקעה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
9,061	7,567	2,758	
727	754	369	
856	722	449	
2,863	2,203	692	
141	109	38	
182	105	9	
1,950	491	57	
5	-	-	
15,785	11,951	4,372	

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים:

הראל גמל להשקעה כללי
הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות
הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות
הראל גמל להשקעה מניות
הראל גמל להשקעה הלכה
הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר
הראל גמל להשקעה מחקה מדד S&P 500
הראל גמל להשקעה קיימות (*)

סך הכל הוצאות דמי ניהול

ב. שיעור דמי ניהול מעמיתים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	2021	2022	2023
%	%	%	%
1.05	1.05	1.05	
0.58	0.56	0.60	
0.56	0.56	0.59	
0.60	0.60	0.65	
0.55	0.53	0.59	
0.61	0.59	0.56	
0.56	0.54	0.50	
0.52	0.53	0.30	
0.51	-	-	

דמי ניהול מסך נכסים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין

שיעור דמי ניהול הממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל:

הראל גמל להשקעה כללי
הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות
הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות
הראל גמל להשקעה מניות
הראל גמל להשקעה הלכה
הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר
הראל גמל להשקעה מחקה מדד S&P 500
הראל גמל להשקעה קיימות (*)

(*) מסלול פעיל החל מינואר 2023.

ביאור 11 - הוצאות ישירות

כל המסלולים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						כל המסלולים
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.027	0.020	0.017	429	418	481	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	0.001	* -	9	31	13	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.001	0.004	0.010	17	85	273	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני :
0.034	0.070	0.118	530	1,479	3,347	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.019	0.025	0.024	297	522	689	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
						בגין השקעה בנכסים בישראל
* -	0.002	0.002	3	37	56	באמצעות קרנות ותעודות סל
0.001	* -	0.001	9	10	21	עמלות אחרות**
0.082	0.123	0.172	1,294	2,582	4,880	סך הכל הוצאות ישירות

גמל להשקעה כללי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						גמל להשקעה כללי
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.025	0.017	0.015	259	222	245	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	0.002	0.001	6	21	9	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.002	0.006	0.015	17	79	245	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני:
0.051	0.109	0.165	525	1,459	2,631	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.017	0.023	0.027	180	313	429	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
						בגין השקעה בנכסים בישראל
*-	0.001	0.001	*-	8	16	באמצעות קרנות ותעודות סל
0.001	0.001	0.001	7	9	19	עמלות אחרות**
0.096	0.158	0.225	994	2,111	3,594	סך הכל הוצאות ישירות

גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.025	0.013	0.020	40	18	26	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
*-	0.001	*-	*-	1	*-	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
*-	0.002	0.009	*-	3	12	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני:
-	*-	0.025	-	*-	32	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.004	0.009	0.006	7	13	8	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
						בגין השקעה בנכסים בישראל
*-	*-	*-	*-	*-	*-	באמצעות קרנות ותעודות סל
*-	*-	0.001	1	1	1	עמלות אחרות**
0.031	0.026	0.061	48	36	79	סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ומ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.041	0.026	0.019	31	30	28	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	*-	*-	*-	1	*-	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
*-	0.003	0.009	*-	3	13	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני :
-	*-	0.064	-	*-	91	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.019	0.015	0.012	16	17	18	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
*-	*-	*-	*-	*-	1	בגין השקעה בנכסים בישראל
						באמצעות קרנות ותעודות סל
0.002	*-	0.001	1	*-	1	עמלות אחרות**
0.062	0.045	0.106	48	51	152	סך הכל הוצאות ישירות

גמל להשקעה מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						מכל להשקעה מניות
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.030	0.027	0.019	80	108	96	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	0.002	0.001	3	8	4	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
*-	*-	0.001	*-	*-	3	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:						
0.002	0.005	0.115	5	20	593	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.036	0.045	0.045	94	179	233	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
*-	0.002	0.002	*-	7	12	בגין השקעה בנכסים בישראל
						באמצעות קרנות ותעודות סל
0.068	0.081	0.182	182	322	941	סך הכל הוצאות ישירות

גמל להשקעה הלכה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						גמל להשקעה הלכה
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.078	0.080	0.080	6	13	18	
עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך						

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ומ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

גמל להשקעה שיקלי טווח קצר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.193	0.029	0.014	4	4	5

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך

הראל גמל להשקעה מחקה מדד
s&p 500

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.034	0.024	0.015	9	23	61
0.009	0.023	0.007	3	22	27
0.002	-	-	*-	-	-
0.045	0.048	0.022	12	45	88

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך

עמלות ניהול חיצוני :

בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות קרנות ותעודות סל

עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל להשקעה קיימות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2023	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת	אלפי ש"ח
0.159	2
0.001	*-
0.069	1
0.008	*-
0.236	3

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך

עמלות דמי שמירה של ניירות ערך

עמלות ניהול חיצוני :

בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל

בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל

סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ומ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 12 - תשואות מסלולי השקעה

תשואה ממוצעת נומינלית ברוטו ל- 5 שנים	תשואה שנתית נומינלית ברוטו					
	2019	2020	2021	2022	2023	
	באחוזים					
5.72	11.61	4.00	15.41	(9.81)	9.33	הראל גמל להשקעה כללי
2.70	7.38	3.03	6.95	(8.69)	5.77	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות
3.56	8.61	3.09	9.42	(8.88)	6.71	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות
9.63	21.15	6.58	24.64	(16.36)	17.63	הראל גמל להשקעה מניות
2.23	2.48	1.85	13.63	(12.28)	7.34	הראל גמל להשקעה הלכה
-	-	0.01	(0.42)	(0.12)	4.07	הראל גמל להשקעה שיקלי טווח קצר
-	-	-	11.00	(8.38)	29.88	הראל גמל להשקעה מחקה מדד S&p 500
-	-	-	-	-	(5.22)	הראל גמל להשקעה קיימות (*)

(*) מסלול פעיל החל מינואר 2023.

ביאור 13 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(61)	(131)	החברה המנהלת
-	6,813	צדדים קשורים אחרים:
33,575	44,984	חייבים בגין השקעות
4,237	4,605	מניות
10,561	2,111	אגרות חוב סחירות
14,526	29,414	הלוואות
		קרנות השקעה
62,838	87,796	

יתרת נכסי חוב וחובות שוטפים הגבוהה ביותר במשך השנה של בעל עניין או צד קשור עמדה על 19,133 אלפי ש"ח.

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
4,372	11,951	15,785	דמי ניהול לחברה המנהלת

ביאור 14 - מסים

להלן פרוט תשלומי המסים שנגבו מהקופה בשנת הדוח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023				
הראל גמל להשקעה כללי	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל להשקעה מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,411	36	89	1,124	3,660
2	-	-	-	2
2,413	36	89	1,124	3,662

בגין השקעות בניירות ערך זרים

בגין שנים קודמות ואחרות

סך כל הוצאות מסים

ביאור 15 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. התקשרויות

לתאריך המאזן התקשרה הקופה בהסכמים להשקעה בקרנות השקעה ובקרנות הון סיכון (להלן: הקרנות) כשותפה מוגבלת. סכומי ההשקעה מועברים בחלקים, בהתאם לדרישותיהן של הקרנות ולהסכמי ההתקשרויות.

להלן סכום ההתחייבות להשקעה כוללת וסכום ההשקעה שטרם נדרש לתאריך המאזן:

31 בדצמבר 2023	
סה"כ התחייבות	סה"כ יתרת התחייבות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
457,484	298,451

התחייבות קרנות השקעה

ב. התחייבויות תלויות

הקופה אינה ישות משפטית ועל כן ככל שמוגשות תביעות הרי שהן מוגשות נגד החברה המנהלת. לגילוי בדבר תביעות משפטיות שהוגשו נגד החברה המנהלת ראה ביאור 26. א. דוח הכספי של החברה המנהלת.

ג. שעבדים

קיימים שעבדים על חלק מנכסיה הסחירים של הקופה, לצורך פעילותה השוטפת בנגזרים בסך של כ-9.2 מיליון ש"ח.

הראל חיסכון לילד
קופת גמל לחיסכון לילד
בניהול
הראל פנסיה וגמל בע"מ

סקירת הנהלה
לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

1.	מאפיינים כלליים של קופת הגמל	3
	א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה	3
	ב. מועד הקמת קופת הגמל	3
	ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם	3
	ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות	3
	ה. שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרתן	3
	ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו	3
2.	ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל	4
	א. יחס נזילות	4
	ב. משך חיים ממוצע של החיסכון	4
	ג. שינוי במספר העמיתים	4
	ד. ניתוח זכויות העמיתים בקופה	4
3.	מידע אודות דמי ניהול	5
4.	ניתוח מדיניות השקעה	7
	א. מדיניות ההשקעה	7
	ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת	7
5.	ניהול סיכונים	8
	א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת	8
	ב. סיכוני נזילות	8
	ג. סיכוני שוק	9
	ד. סיכוני אשראי	13
	ה. סיכונים גיאוגרפיים	17
	ו. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה	20
	ז. גורמי סיכון על פי טיבם	21
6.	נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו	22
7.	בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי	22

1. מאפיינים כלליים של קופת הגמל

א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה

קופת הגמל:

- שם קופת הגמל: הראל חיסכון לילד (להלן - "הקופה").
- סוג קופת הגמל: קופת גמל להשקעה - חיסכון ארוך טווח לילד.
- קוד הקופה: 512267592-000000000009438-0000-000
- סוג העמיתים: ילדים שההצטרפות הראשונית שלהם נעשתה באמצעות המוסד לביטוח לאומי וההפקדות לקופה נעשים על ידי המוסד לביטוח לאומי בלבד.

הקופה מנוהלת בנאמנות בידי חברה מנהלת שהינה משקיע מוסדי. הקופה נועדה לחיסכון עד גיל 21. פעילות הקופה כפופה לרישוי המתקבל מרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לדינים הרלוונטיים החלים על פעילותה המפוקחת על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה על שוק ההון, או "הממונה").

החברה המנהלת:

- שם החברה המנהלת: הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת", או "החברה").
- החברה המנהלת הינה חברה בבעלות מלאה, במישרין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.
- לפרוט מבנה האחזקות של החברה המנהלת, ראה סעיף 1.1.2 בדוח תאור עסקי תאגיד של החברה המנהלת.

ב. מועד הקמת קופת הגמל

הקופה החלה לפעול בינואר 2017.

נכון ליום 31 בדצמבר 2023 כוללת הקופה ארבעה מסלולי השקעה. ראה גם סעיף ג' להלן.

ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם

להלן מספרי המסלולים הכלולים באישור:

שם המסלול	קוד המסלול	מועד תחילת פעילות
הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה	512267592-000000000009438-09555-000	2017
הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	512267592-000000000009438-11375-000	2017
הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	512267592-000000000009438-11376-000	2017
הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	512267592-000000000009438-11377-000	2017

ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות

בשנת הדוח לא חל שינוי.

ה. שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרתן

החל מה-1 לינואר שנת 2017 מפקיד המוסד לביטוח לאומי בכל חודש 50 ש"ח עבור כל ילד שהורים זכאים לקבל עבורו קצבת ילדים. במקביל להפקדות הביטוח הלאומי, ההורה רשאי להפקיד לתוכנית 50 ש"ח נוספים, מחשבון קצבת הילדים המשולמת על-ידי המוסד לביטוח לאומי, ובכך להכפיל את סכום החיסכון. סכומים אלו צמודים למדד המחירים לצרכן.

ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו

אין שינוי.

2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל

א. יחס נזילות

שיעור הסכומים שהעמיתים בקופת הגמל רשאים למשוך ממנה מתוך כלל נכסי קופת הגמל, לתאריך הדוח:

2023	
%	
14.39	הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה
12.73	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט
18.59	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני
12.80	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר

ב. משך חיים ממוצע של החיסכון

משך החיים הממוצע של זכויות העמיתים, עבור אותם עמיתים שחשכונוניהם טרם הבשילו:

2023	
שנים	
7.43	הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה
7.68	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט
6.48	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני
7.19	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר

ג. שינוי במספר העמיתים

להלן השינוי במספר חשבונות עמיתי הקופה בשנת הדוח, בגין כל מסלולי הקופה:

מספר חשבונות העמיתים				סוג העמיתים
לסוף השנה	נסגרו השנה	נפתחו השנה	לתחילת השנה	
660,864	23,045	34,055	649,854	עצמאיים

ד. ניתוח זכויות העמיתים בקופה

ליום 31 בדצמבר				
2022		2023		
סך נכסים, נטו	מספר חשבונות	סך נכסים, נטו	מספר חשבונות	חשבונות פעילים
באלפי ש"ח		באלפי ש"ח		חשבונות לא פעילים
2,981,612	567,259	3,624,546	570,608	
404,284	82,595	544,193	90,256	
3,385,896	649,854	4,168,739	660,864	סה"כ

3. מידע אודות דמי ניהול

שיעור דמי הניהול

דמי ניהול בשיעור של 0.23% שנתי מנכסי הקופה, עבור עמיתים מתחת לגיל 21 שנים, אינם נגבים מעמיתי הקופה, אלא מועברים לחברה המנהלת על ידי המוסד לביטוח לאומי.

להלן פרוט דמי הניהול עבור עמיתים מהם נגבים דמי ניהול מחשבון העמית:

הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023	
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות
עמיתים לא פעילים	0%
44,183	284,903

דמי ניהול מנכסים
0.25%-0%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023	
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות
עמיתים לא פעילים	0%
271,518	1,791,392

דמי ניהול מנכסים
0.25%-0%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 317 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023	
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות
עמיתים לא פעילים	0%
26,985	173,684

דמי ניהול מנכסים
0.25%-0%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023	
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות
עמיתים לא פעילים	0%
123,829	923,118

דמי ניהול מנכסים
0.25%-0%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 1,145 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023		דמי ניהול מנכסים 0%-0.25%
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות	
עמיתים לא פעילים	0%	
9,227	38,933	

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023		דמי ניהול מנכסים 0%-0.25%
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות	
עמיתים לא פעילים	0%	
67,163	325,204	

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 772 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2023		דמי ניהול מנכסים 0%-0.25%
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות	
עמיתים לא פעילים	0%	
10,497	73,141	

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023		דמי ניהול מנכסים 0%-0.25%
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות	
עמיתים לא פעילים	0%	
81,694	584,821	

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 1,079 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

4. ניתוח מדיניות השקעה

א. מדיניות ההשקעה

מידע בדבר מדיניות ההשקעה של מסלולי ההשקעה לשנת הדוח, פורט באתר האינטרנט של החברה המנהלת בכתובת:

<https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/harel-pensia-and-gemel/Pages/investment-policy.aspx?isfromsearch=1>

ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת

להלן תמצית השינויים בשוק ההון והתייחסות חטיבת ההשקעות של החברה אליהם:

נושא	תיאור פעולות החברה
השינוי בממדד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד	במהלך שנת 2023 האינפלציה עמדה על 3.3 אחוזים (המדד הידוע האחרון בסוף שנת 2023), ירידה לעומת 5.3 אחוזים בסוף שנת 2022. במסגרת הירידה בציפיות האינפלציה בשוק העלתה חטיבת ההשקעות את שיעור החשיפה לנכסים צמודי מדד בשיעור קל.
שער החליפין של השקל	בסיכום שנת 2023 השקל נחלש ב-2 אחוזים מול סל המטבעות של בנק ישראל, עם פחות של 3 אחוזים מול הדולר ו-7 אחוזים מול האירו. לאור ההרעה במצב הביטחוני והגדלת החשיפה לחו"ל החטיבה העלתה מעט את שיעור החשיפה למט"ח.
התפתחות שעורי ריבית	תהליך עליית ריבית בנק ישראל נמשך גם בשנת 2023 והסתיים במאי כאשר הריבית עלתה ל-4.75 אחוזים, הרמה הגבוהה ביותר מאז סוף שנת 2006. לאור מבנה העקום והעלאות הריבית החטיבה האריכה מעט את מח"מ אגרות החוב בהם היא משקיעה.
שוק המניות	בסיכום שנתי מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-24% בהובלת עלייה של כ-43% מדד הנאסד"ק בארה"ב (לאחר שבשנת 2022 המדד איבד כשליש מערכו). המדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-10%. בישראל מדד ת"א 125 עלה בשיעור מתון יותר של כ-4% בלבד, גם בהשפעת המלחמה. לאור השינויים בשווקים הבינלאומיים החטיבה שינתה בשלהי השנה את הרכב תיק המניות שלה בחו"ל עם דגש גבוה יותר על השקעות מחוץ לארה"ב ודגש נמוך יותר על השקעות בתחום הטכנולוגיה לאור רמות המחירים הגבוהות אשר שררו בשווקים.
אג"ח קונצרני ומוצרי חוב	למרות המשך עליית הריבית במהלך שנת 2023 ממדי האג"ח המרכזיים בישראל רשמו תשואה חיובית. בסיכום שנתי מדד אג"ח כללי עלה בכ-4%, כאשר מדד אג"ח ממשלתיות עלה ב-1% בלבד ומדד אג"ח הקונצרניות עלה ב-6%. חטיבת ההשקעות העלתה מעט את שיעור החשיפה לאג"ח קונצרני סחיר בישראל לאור אטרקטיביות שגדלה במרווחי הסיכון במקביל לתשואות אבסולוטיות אטרקטיביות הן בישראל והן בחו"ל.
מוצרי מדדים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע במוצרי מדדים לצורך גיוון תיק ההשקעות ויעילות רבה ביכולת לשינוי הרכב ההשקעות באמצעות נכסים אלו.
נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע באפיקים אלו לצורך פישוט, הגנה, נזילות וסחירות באפיקי מדד מחירים לצרכן אפיקי מניות והגנות מט"ח לפי הנחיות וועדת השקעות וכפוף ליתרונות למול עבודה בנכס הבסיס.
השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות	חטיבת ההשקעות ממשיכה להגדיל את החשיפה לאפיק זה הן באופן אבסולוטי והן כאחוז חשיפה מתיקי העמיתים במטרה לגוון את הרכב הנכסים של התיק להשיג תשואה גבוהה יותר למול נכסים סחירים באותה רמת סיכון תוך שימת דגש על ייזום נדלן למגורים בישראל וקרנות buy out בחו"ל.

5. ניהול סיכונים

החוזר המאוחד, שער 5, חלק 1, פרק 10 - ניהול סיכונים, מסדיר תשתית לזיהוי, מדידה ודיווח של סיכונים שוק, אשראי ונזילות הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכונות העמיתים בקופות גמל. החוזר מחייב מינוי מנהל סיכונים אובייקטיבי ובלתי תלוי במערך ההשקעות והאשראי של החברות המנהלות אשר יספק לדירקטוריון החברה המנהלת, הנהלת, ועדת ההשקעה וועדת האשראי שלה תמונת מצב אובייקטיבית ומקיפה אודות הסיכונים הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכונות העמיתים.

ניהול תיק ההשקעות של הקופה נעשה תוך חתירה לאיזון בין המטרה של השגת תשואה מקסימאלית על הנכסים לבין הסיכון הכרוך בהשקעות ורמת הנזילות הנדרשת כדי לממן פעילות זו ופעילות משיכות והעברות של כספים על ידי העמיתים.

דירקטוריון החברה קבע מדיניות השקעות אשר מגבילה את רמות החשיפה אליהן ניתן להגיע בכל אחד מאפיקי ההשקעה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות את ועדת ההשקעות ומגבילות את רמת הסיכון של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה. ועדת ההשקעות דנה בשיבותיה בתמהיל ההשקעות של מסלולי ההשקעה בקופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. דיווחי ניהול סיכונים המוצגים לוועדת השקעות מציגים אומדנים להפסד פוטנציאלי הצפוי לתיק נכסים בשל התממשות סיכונים שוק. בכל התכנסות של ועדת השקעות ובהתבסס על מערכת BI, מציגה חטיבת השקעות חתכי חשיפה שונים של תיק ההשקעות.

הוועדה בוחנת ומתאימה את מדיניות ההשקעות וביצועה בשוטף לנוכח ההתפתחויות בנכסיה, במאפייני עמיתיה ובשווקים.

בקבוצת הראל פועלת ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים נפרדת לפנסיה וגמל, אשר דנה בנושאים הקשורים לניהול סיכונים וניהול ההון ומגבשת המלצות לדירקטוריון. הוועדה פועלת בהתאמה לדרישות סעיפי סימן י"א בחוזר גופים מוסדיים-2018-31-9 בנושא "דירקטוריון גוף מוסדי". כמו כן, קיים תהליך דיווח רבעוני על ידי בעלי תפקידים בתחומי הפעילות השונים בדבר שינויים מהותיים בפרופיל הסיכונים של החברה למנהלת הסיכונים, להנהלה ולדירקטוריון.

השיטות ונהלי העבודה בתחום ניהול הסיכונים נבחנים ומתעדכנים באופן שוטף, תוך התחשבות במדיניות ניהול הסיכונים בקבוצת הראל, בשינויים החלים בסביבה העסקית בארץ ובעולם ובהנחיות ודרישות הרגולציה.

להלן פירוט הסיכונים המרכזיים להם חשופה הקופה ואופן הטיפול בהם :

א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת

לעניין פירוט מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת של קופת הגמל ראה ביאור 25 בדוחות הכספיים של החברה המנהלת.

ב. סיכונים נזילות

סיכון נזילות נובע מאי ודאות לגבי שינויים אפשריים בהיקף משיכת כספים מהקופה, ו/או קריאות לכסף בגין התחייבויות עבר ו/או דרישה להשלמת בטחונות בגין נגזרי מניות ומט"ח, העשויים להביא למצב בו הקופה תידרש לממש במהירות נכסים בהיקף ניכר על מנת לשלם לעמיתים המושכים או המניידים לקופות אחרות. סיכון זה קשור בהיקף חסכון העמיתים הזכאים למשיכה אל מול אורך החיים הממוצע של נכסי הקופה ונזילותם וכן מגורמים חיצוניים של הגברת תחרות ומעבר בין קופות גמל.

לצורך ניהול סיכון הנזילות קופות הגמל מחזיקות בנכסים נזילים, כגון מזומנים, שווי מזומנים ופיקדונות לתקופה של עד חודש ימים וכן בנכסים בעלי סחירות גבוהה שניתנים למימוש בקלות יחסית. כמו כן, קיימות מגבלות השקעה על שיעור הנכסים הלא נזילים ואחת לתקופה נבחנת השפעה של תרחישי משבר על מצב הנזילות.

ניהול הקופות בשיטת סלי השקעה, מקטין חשיפה לסיכון נזילות בכלל ובקופות הקטנות בפרט.

ועדת ההשקעות אישרה מודל למעקב אחר סיכון הנזילות בפעילות הקופה. מדדי הנזילות מביאים בחשבון מצבי קיצון של משיכות בקופות כולל העברות בין קופות ואת נזילות הנכסים בתיקים במצבי משבר שונים. ועדת ההשקעות בוחנת על בסיס תקופתי את העמידה ברמת הנזילות ביחס למדדי הנזילות שנקבעו ובוחנת באופן שוטף את צרכי הנזילות והתאמתם לנכסי הקופה על מנת להיערך מראש לשינויים ברמת הנזילות הנדרשת.

ניתוח נזילות הקופה

ליום 31 בדצמבר 2023				
נכסים נטו (באלפי ש"ח)				
הראל חיטון לילד - מסלול סיכון מוגבר	הראל חיטון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיטון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיטון לילד - מסלול הלכה	נזילות (בשנים)
621,997	279,033	737,904	2,068,125	נכסים נזילים וסחירים
-	9,982	40,134	-	מח"מ של עד שנה
-	45,593	190,499	-	מח"מ מעל שנה
44,518	57,759	78,410	(5,215)	אחרים
666,515	392,367	1,046,947	2,062,910	סה"כ

הקופה אינה נתקלת בקשיי נזילות ובקשיים למימון תשלומים לעמיתים מושכים או המניידים החוצה, והיא שומרת על רמת נזילות מספקת כאמור. לאור היקף נכסיה של הקופה, והעובדה כי מרבית נכסיה הינם סחירים ובני מימוש מהיר ולמרות ששיעור הסכומים שעמיתים רשאים למשוך מהקופה הינו 12.73%-18.59% (ראה פרוט לפי מסלולים בסעיף 2 לעיל), הקופה אינה צופה בעיות נזילות בשנים הקרובות. נכון לסוף שנת 2023, כ- 89% מנכסי הקופה הושקעו בנכסים נזילים או סחירים (כ- 100% במסלול הלכה, כ- 70% במסלול סיכון מועט, כ- 71% במסלול סיכון בינוני וכ- 93% במסלול סיכון גבוה).

מבחינת הרכב נכסי הקופה והערכות ההנהלה, הנהלת החברה המנהלת סבורה כי סך הכספים הסחירים והנזילים וצפי ההפקדות מהווים כרית בטחון מספקת לצמצום התממשות סיכון הנזילות כאמור לעיל.

ג. סיכוני שוק

החברה המנהלת פועלת בהשקעותיה בכפוף להוראות הדין ולמדיניות ההשקעות הנקבעת על ידי הדירקטוריון. הסיכונים הפיננסיים מנוהלים באמצעות פיזור בין אפיקי השקעה, ענפים, מנפיקים ובין נכסים בארץ לנכסים בחו"ל, בחינה וניתוח של הנכסים טרם קבלת החלטת ההשקעה ובמהלך חיי ההשקעה ועמידה במגבלות חשיפה.

מגבלות שונות לחשיפות לסיכוני שוק נקבעו הן ע"י הדירקטוריון והן ע"י ועדת השקעות, מתוך מטרה לצמצם את ההפסד שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בשווקים. מגבלות אלו מתייחסות, בין היתר, לתקורות השקעה במניות, קרנות ונדל"ן, לחשיפה מרבית לאגרות חוב קונצרניות בהתאם לדירוג, לחשיפה מרבית להשקעה בודדת, לחשיפה למגזרי הצמדה ולחשיפה לריבית. מדיניות ניהול סיכוני השוק כפופה גם לתקנות ההשקעה. שימוש בנגזרים נעשה למטרות הגנה ולמטרות יצירת חשיפה ונכלל בדוחות הבקרה.

כימות ובחינת סיכוני שוק נעשים באמצעות מערכת ממוכנת באגף ניהול סיכונים. הכלי המרכזי למדידת סיכוני השוק נעשה בעיקר באמצעות תרחישי קיצון שונים, המהווים אינדיקציה להפסד אפשרי בתיקי ההשקעות של הנוסטרו ובתיקי עמיתים. תרחישים אלה מבוססים על אירועים היסטוריים או היפותטיים וההנחות בבסיסם מתעדכנות תקופתית בהתאמה לשינויים בסביבה הכלכלית, בגורמי הסיכון ובמאפייני התיקים.

ככלל, סיכוני שוק בניהול פעילות קופת הגמל נובעים מאפשרות לשחיקת שווי נכסי קופת הגמל כתוצאה משינויים במחירי ניירות ערך, מחירי נדל"ן, שערי ריבית, שערי חליפין ואינפלציה ומפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.

סיכוני שוק הקשורים בירידה הפוטנציאלית בערכם הכלכלי של נכסי הקופה הינם כדלקמן:

1. סיכוני הצמדה: בשיקולי השקעה נלקחות בחשבון תחזיות אינפלציה ואלטרנטיבות השקעה, גם בהיבט של בסיס הצמדה. הקופה מבצעת את השקעותיה ברכיבים צמודים ולא צמודים בהתאם לסביבת האינפלציה והתחזיות העתידיות שלפניה.

2. סיכון שער חליפין: לקופה חשיפה לנכסים צמודי מט"ח בעיקר כתוצאה מהשקעות בנכסים זרים ולכן בשיקולי ההשקעה נלקחות בחשבון תחזיות לשינויים בשערי חליפין, בעיקר ביחס לדולר.

3. סיכוני ריבית: לשינויים בשערי הריבית השפעה על אגרות החוב המוחזקות על ידי הקופה ועל פקדונות והלוואות ובאמצעותן על שווי נכסי הקופה. בעת קבלת החלטות השקעה וקביעת משך החיים הממוצע של הנכסים נלקחים בחשבון הנחות ותחזיות לגבי שינויי ריבית והשפעתם על תיק ההשקעות של הקופה. הקופה מטפלת בסיכוני ריבית על ידי שינוי באורך החיים הממוצע הכולל של מכשירים נושאי ריבית בכל אפיק, פיזור וחשיפה לסוגי ריביות שונות.

4. סיכון מניות: ההפסד שעלול להגרם לקופה כתוצאה מירידה במחירי המניות הנסחרות בארץ ובח"ל.

5. סיכון מרווח אשראי: הפסד הנובע מפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.

6. סיכון נדל"ן: ההפסד שעלול להיגרם מירידת ערכן של ההשקעות בנדל"ן.

ועדת ההשקעות דנה בשיבותיה בתמהיל ההשקעות של קופת הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. מדדי סיכונים המוצגים לוועדת השקעות כוללים תרחישי קיצון והשוואת מדדי ביצועים וסיכונים לתיקי סמן. ועדת השקעות מקבלת מדי ועדה דיווח בדבר חשיפה ענפית, חשיפה גיאוגרפית וחשיפה מטבעית.

(1) סיכון מדד וסיכון מטבע

הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
1,399,305	525,111	138,494	2,062,910
(308,071)	15,328	292,743	-
1,091,234	540,439	431,237	2,062,910

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא
סך הכל

הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
443,464	395,478	208,005	1,046,947
90,754	4,043	(94,797)	-
534,218	399,521	113,208	1,046,947

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא
סך הכל

הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
139,128	95,847	157,392	392,367
64,215	1,194	(65,409)	-
203,343	97,041	91,983	392,367

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא
סך הכל

**הראל חיסכון לילד - מסלול
סיכון בינוני**

%	סך הכל	בחול'ל	לא סחיר	ליום 31 בדצמבר 2023	
				נכסות במדד	נכסות במדד
מסה"כ			אלפי ש"ח	מניות היתר	ת"א 125
16.60	12,094	-	-	-	12,094
2.82	2,056	-	-	-	2,056
1.13	822	227	-	19	576
15.21	11,085	7,208	444	63	3,370
19.30	14,060	3,787	-	973	9,300
24.38	17,767	4,872	2,773	538	9,584
12.43	9,054	3,433	16	499	5,106
4.90	3,572	-	323	444	2,805
3.23	2,355	715	-	48	1,592
100.00	72,865	20,242	3,556	2,584	46,483

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

**הראל חיסכון לילד - מסלול
סיכון מוגבר**

%	סך הכל	בחול'ל	לא סחיר	ליום 31 בדצמבר 2023	
				נכסות במדד	נכסות במדד
מסה"כ			אלפי ש"ח	מניות היתר	ת"א 125
18.01	49,124	-	-	-	49,124
3.06	8,349	-	-	-	8,349
1.23	3,357	923	20	76	2,338
16.93	46,172	30,468	1,760	255	13,689
21.04	57,400	15,677	-	3,951	37,772
15.55	42,402	1,293	-	2,182	38,927
15.78	43,047	14,383	5,891	2,034	20,739
4.84	13,202	-	-	1,805	11,397
3.56	9,707	3,051	-	193	6,463
100.00	272,760	65,795	7,671	10,496	188,798

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

ד. סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון לאי עמידת צד שלישי בהתחייבויותיו. סיכוני אשראי יכולים לנבוע, בין היתר, מאי עמידה במועדי החזר, היעדר יכולת פירעון, מימוש ביטחונות בערך פחות מהמוערך או מירידת ערך כתוצאה משינוי בדירוג אשראי.

מדיניות ניהול סיכוני האשראי של החברה מתבססת על פיזור וגיוון תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר, באופן שיתרום להשגת תשואה הולמת עבור הסיכון הניטל, בהתאם למגבלות שהוגדרו, תוך הבנת פרופיל הסיכון האשראי של החברה ופירוט תחומי אחריותם של הגורמים המעורבים בתהליכי זיהוי, מדידה, ניטור ובקרה של סיכון האשראי. המסגרת למתן וניהול אשראי כוללת גם נהלים ומתודולוגיות, על פיהם יש לפעול.

פעילות האשראי נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה ולחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי ובהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון ולהחלטות פרטניות של ועדות ההשקעה השונות. תקנות ההשקעה קובעות מגבלות חשיפה ללווה בודד ולקבוצת לוויים וכן מגבלות על מתן אשראי בהתאם לסוגי בטחונות וכיוצא ב. חוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית ומטרתם להבטיח קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכוני אשראי להם חשופה הקופה.

בחטיבת ההשקעות, קיימת הפרדה בין יחידת ניהול האשראי הלא סחיר אשר נוטלת את הסיכון ובין יחידה עצמאית המנהלת בקרה על הפעילות. תהליכי מעקב אחר יכולת הפירעון של לוויים ואיכות הבטוחות מבוצעים במסגרת נהלי עבודה למתן אשראי שאושרו בדירקטוריון. לגבי אשראי סחיר, מתנהל מעקב אחר יכולת הפירעון, איכות הבטוחות וחובות בעייתיים. בעקבות חוזר המפקח בנושא טיפול בחובות בעייתיים ופעולות לגביית חוב, הוקם פורום חוב ומונה מנהל לפורום אשר תפקידו להעריך מצב חובות בעייתיים (בחוב סחיר ולא סחיר) ולהבטיח כי מתקיימים תהליכי מעקב ובקרה שוטפים.

הערכה ספציפית של סיכון האשראי לגבי חוב לא סחיר מבוצעת במערכת האשראי בחטיבת ההשקעות באמצעות מודלי דירוג המבוססים על מתודולוגיה דומה לזאת הנמצאת בשימוש חברות הדירוג. המודלים השונים, נבדקו כעומדים בדרישות החוזר המאוחד פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" ואושרו ע"י ועדת אשראי אשר הוסמכה לכך ע"י הדירקטוריון.

ברמת עסקה פרטנית - מתקבלת חוות דעת ניהול סיכונים לתחומי פעילות חדשים ולעסקאות משמעותיות, גדולות או מורכבות, בהתאם לפרמטרים שהוגדרו. ובמקביל, אגף ניהול סיכונים בוחן ומאשר את הדירוג של הלוואות חדשות המבוצעות בחטיבת ההשקעות. בנוסף, לאורך חיי האשראי וברמת התיק הכולל מתבצע באגף ניהול סיכונים כימות של סיכוני האשראי הגלומים בנכסי ההשקעה, באמצעות בחינת הדירוג הממוצע של החוב הלא ממשלתי בתיקים האמורים והערכת ההפסד הצפוי (Expected Loss) וההפסד הלא-צפוי (Unexpected Loss) בגין סיכוני האשראי הלא סחיר.

(1) חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר 2023							
הראל חיטון לילד - מסלול הלכה	הראל חיטון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיטון לילד - מסלול סיכון בינוני		הראל חיטון לילד - מסלול סיכון סיכון מוגבר		הראל חיטון לילד - מסלול סיכון מוגבר	
סחירים	סחירים	סחירים	סחירים	סחירים	סחירים	סחירים	סחירים
אלפי ש"ח							
1,746,297	491,616	214,821	706,437	102,565	48,376	150,941	67,371
-	42,936	15,812	58,748	13,746	7,199	20,945	97
1,746,297	534,552	230,633	765,185	116,311	55,575	171,886	67,468

בארץ

בחו"ל

סך הכל נכסי חוב

(2) פירוט נכסי חוב בחלוקה לדירוגים

נכסי חוב בארץ

ליום 31 בדצמבר 2023			
דירוג מקומי (*)			
הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה
אלפי ש"ח			

נכסי חוב סחירים בארץ

59,855	65,677	259,843	1,746,297
2,794	26,423	168,549	-
4,380	10,095	61,871	-
342	370	1,353	-
67,371	102,565	491,616	1,746,297

אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג :
AA ומעלה
BBB עד A
לא מדורג
סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ

נכסי חוב שאינם סחירים בארץ

-	3,362	13,741	-
-	183	961	-
-	1,613	8,482	-
-	43,218	191,637	-
-	48,376	214,821	-
67,371	150,941	706,437	1,746,297

אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג :
AA ומעלה
BBB עד A
הלוואות בשיעבוד מניות המקנות שליטה
הלוואות לאחרים
סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ
סך הכל נכסי חוב בארץ

-	24,732	109,416	-

מזה - נכסי חוב בדירוג פנימי (**)

- (*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא : דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.
- (**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו- 16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

נכסי חוב בחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2023		
דירוג בינלאומי (*)		
הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט
-	408	1,166
-	1,724	4,929
26	8,682	25,960
71	2,932	10,881
97	13,746	42,936

נכסי חוב סחירים בחו"ל

אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:
A ומעלה
BBB
נמוך מ-BBB

סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"ל

נכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל

אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג:
לא מדורג
נכסי חוב אחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל

סך הכל נכסי חוב בחו"ל

-	726	1,597
-	6,473	14,215
-	7,199	15,812
97	20,945	58,748
-	5,310	11,654

מזה - נכסים מדורגים בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על-ידי הממונה *S&P, Mood's* ו- *Fitch*. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 2007-9-15 ו- 2007-9-16 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

(3) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון אינם מתבססים על דירוג האשראי של הנכס אלא על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת מיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. מודל זה מביא לידי ביטוי באופן עדכני יותר שינויים בפרמיית הסיכון של נכסי החוב, כפי שאלו משתקפים בשוק הסחיר בהתאם לשינויים באותו עשירון.

הריביות הממוצעות המשוקללות בגין כל אחת מקבוצות הדירוג המוצגות להלן הינן בהתאם לנכסים הכלולים בכל קבוצת דירוג:

ליום 31 בדצמבר 2023		נכסי חוב שאינם סחירים לפי דירוג (*):
הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	
באחוזים		
4.26	4.52	AA ומעלה
6.11	6.22	A
9.60	9.30	BBB
8.23	8.23	נמוך מ-BBB
6.17	6.18	לא מדורג

(*) המקורות לרמת דירוג מקומי הינן חברות הדירוג "מעלות" ו"מדורג". נתוני חברת מדורג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על ידי הממונה *Fitch* ו- *S & P, Mood's*.

(4) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים ושאנים סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023								
הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר		הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני		הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט		הראל חיסכון לילד - מסלול הלב		
סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	
אלפי ש"ח	מסה"ב	אלפי ש"ח	מסה"ב	אלפי ש"ח	מסה"ב	אלפי ש"ח	מסה"ב	
1,040	1.54	16,403	9.54	88,753	11.60	-	-	ענף משק
446	0.66	1,499	0.87	12,564	1.64	-	-	בנקים
-	-	510	0.30	1,342	0.18	-	-	ביטוח
-	-	1,310	0.76	3,610	0.47	-	-	ביומד
1,429	2.12	29,550	17.19	132,834	17.36	-	-	טכנולוגיה
3,623	5.37	47,512	27.65	220,720	28.84	-	-	מסחר ושרותים
129	0.19	3,046	1.77	15,467	2.02	-	-	נדל"ן ובינוי
429	0.64	4,235	2.46	20,505	2.68	-	-	תעשייה
517	0.77	1,736	1.01	8,381	1.10	-	-	השקעה ואחזקות
59,855	88.71	66,085	38.45	261,009	34.11	100.00	1,746,297	נפט וגז
67,468	100.00	171,886	100.00	765,185	100.00	100.00	1,746,297	אג"ח ממשלתי
								סך הכל

ה. סיכונים גיאוגרפיים

סיכון גאוגרפי הינו סיכון להפסד הנובע מחשיפה של תיק ההשקעות בצורה ישירה או עקיפה, דרך השקעה בחברות שיש להן פעילות עסקית במדינה, לאירוע שלילי באותה מדינה או אזור גאוגרפי. אירוע כזה עשוי להתעורר למשל על רקע עימות בטחוני באזור, משבר כלכלי במדינה עצמה או אצל שותפת סחר מהותית. סיכון גיאוגרפי עשוי לבוא לידי ביטוי בעלייה באירועי חדלות פירעון של ממשלות ועסקים ו/או ירידה בשווי נכסים הוניים (נדל"ן, מניות וכד').

להלן החשיפה הגיאוגרפית עבור הנכסים השונים בהתאם למקום הסיכון הסופי, או בהתאם למקום בו הונפק או נסחר הנכס, במקרים בהם לא ניתן היה לזהות את מקום החשיפה הסופית:

הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה

ליום 31 בדצמבר 2023					
אגרות חוב ממשלתיות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל	
אלפי ש"ח					
-	35,431	35,431	-	35,431	צרפת
-	21,899	21,899	-	21,899	גרמניה
-	1,114	1,114	32,718	33,832	יפן
-	110,429	110,429	467,606	578,035	ארצות הברית
1,746,297	183,423	1,929,720	316,850	2,246,570	ישראל
-	(35,683)	(35,683)	90,462	54,779	אחר
1,746,297	316,613	2,062,910	907,636	2,970,546	סך הכל

הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט

ליום 31 בדצמבר 2023									
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	נדל"ן להשקעה	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח									
-	8,584	615	1,823	24	-	5,379	16,425	238	16,663
1,166	16,558	16,437	9,203	21,336	-	42,041	106,741	21,725	128,466
-	-	3,892	299	34	-	25,587	29,812	528	30,340
259,843	239,296	29,709	42,754	29	543	270,207	842,381	129	842,510
-	20,147	5,269	11,871	3,133	-	11,168	51,588	2,626	54,214
261,009	284,585	55,922	65,950	24,556	543	354,382	1,046,947	25,246	1,072,193
סך הכל									

בריטניה

ארצות הברית

אירופה

ישראל

אחר

הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני

ליום 31 בדצמבר 2023									
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות	נדל"ן להשקעה	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
אלפי ש"ח									
-	2,632	1,080	2,996	39	-	2,049	8,796	390	9,186
-	2,362	1	2,055	58	-	690	5,166	66	5,232
-	-	1	3,800	418	-	229	4,448	1,667	6,115
408	4,396	16,443	15,129	7,617	-	31,005	74,998	35,712	110,710
-	-	3,790	491	55	-	18,240	22,576	868	23,444
65,677	39,296	43,847	10,156	48	766	75,537	235,327	220	235,547
-	4,801	7,703	13,659	4,675	-	10,218	41,056	2,583	43,639
66,085	53,487	72,865	48,286	12,910	766	137,968	392,367	41,506	433,873
סך הכל									

בריטניה

צרפת

יפן

ארצות הברית

אירופה

ישראל

אחר

הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר

ליום 31 בדצמבר 2023								
אגרות חוב	אגרות חוב	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות אלפי ש"ח	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
-	-	1	5,958	712	447	7,118	1,311	8,429
-	57	2,049	13,019	169	2,940	18,234	1,696	19,930
-	-	2	6,207	41	467	6,717	7,008	13,725
-	10	5,401	5,524	3,466	8	14,409	-	14,409
-	-	2	8,929	251	1,500	10,682	288	10,970
-	143	1,770	6,473	82	927	9,395	198	9,593
-	-	1	5,261	5,637	-	10,899	-	10,899
-	-	4	16,511	1,814	976	19,305	7,244	26,549
-	-	2	2,973	3,801	2,418	9,194	239	9,433
-	248	62,707	65,738	863	44,899	174,455	155,172	329,627
-	-	10,132	2,132	240	10,116	22,620	3,771	26,391
59,855	7,145	167,393	16,391	194	49,875	300,853	903	301,756
-	-	7,997	6,288	2,148	6	16,439	-	16,439
-	10	15,299	20,665	4,425	5,796	46,195	2,464	48,659
59,855	7,613	272,760	182,069	23,843	120,375	666,515	180,294	846,809

1. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה

הפעלת קופת גמל דורשת עמידה בכללי פעילות ודווח שנקבעו בחוקים ובתקנות. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה-2005, מעניק סמכויות שונות ואמצעי אכיפה מגוונים לממונה לרבות סעיפי עונשין במקרה של אי עמידה בכללים והנחיות.

הקופה פועלת בתחום שוק ההון והחיסכון ארוך הטווח, בהם מתבצעת פעילות השקעה לצד פעילות מול העמיתים החוסכים בקליטת הפקדות, תשלומים וזיכויים ברווחים. פעילות זו חושפת את הקופה לסיכונים תפעוליים ולסיכונים הנובעים משינויי פסיקה וחקיקה כלליים ובתחום הפעילות הספציפי של הקופה.

אי לכך פועלת הקופה בהתאם לנהלים מסודרים שגיבשה להסדרת התהליכים השונים בקופה, לרבות ביצוע בקורות ומעקב שוטף אחר הפעילות. כמו כן מלווה את פעילות הקופה יועץ משפטי ומנהלת סיכונים.

הסיכון התפעולי שלוב בכלל הפעילויות, המוצרים, המערכות ותהליכי העבודה המבוצעים בחברה. לפיכך, קיימת חשיבות למודעות ולניהול הסיכון התפעולי בכל הרמות.

האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלים בדרגות הניהול השונות בחברה, בתמיכה מקצועית של אגף ניהול סיכונים המופקד על הכוונה מתודולוגית ויישום המדיניות בראיית על. חלק מהסיכונים התפעוליים מנוהלים על-ידי גורמי בקרה נוספים, כגון מנהל אגף SOX, אכיפה וציות, אחראי אבטחת מידע ואחראי היערכות לשעת משבר.

החברה בוחנת באופן שוטף את החשיפה לסיכונים תפעוליים ונוקטת באמצעים להפחתת רמתם. אגף ניהול סיכונים מבצע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים, תוך שימת דגש מיוחד על סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיים מידע וסייבר וסיכונים המשכיות עסקית.

אופי הפעילות, המבנה הארגוני ומדרג הסמכויות המייחדים את החברה וכן היקף הכספים המנוהלים על ידה, חושפים אותה גם לאפשרות של הונאות ומעילות מצד גורמים בתוך החברה וגורמים מחוץ לחברה. החברה הגדירה מדיניות הכוללת מסגרת עבודה שיטתית למניעה, איתור, דיווח ותגובה מצמצמת נזקים לאירועי מעילות והונאות. עיקרי המדיניות באים לידי ביטוי בנהלי העבודה של החברה, בתהליכי העבודה בפועל ובקוד האתי, שמטרתו להנחות את עובדי החברה בנושאי התנהגות, משמעת ואתיקה בעבודה.

בהתייחס לסיכונים משפטיים, כולל סיכונים ציות, היועץ המשפטי של החברה אחראי לניהול הסיכון המשפטי, מסתייע במידת הצורך ביועץ משפטי חיצוני ומעניק תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות החברה. במסגרת זו, ניהולו השוטף של הסיכון המשפטי מתבטא בעיקר במתן ייעוץ משפטי שוטף לאורגנים המוסמכים בחברה בנושאים השונים הכרוכים בפעילות החברה, בהכנת מסמכי התקשרות ופוליסות ביטוח, בניהול הידע המשפטי בחברה, ובכלל זה עדכון הגורמים הרלוונטיים בשינוי הוראות דין ורגולציה לסוגיהם, אשר יש להם השלכה על עבודת החברה, בהתאמת מערך ההסכמים והנהלים לשינויים אלה ובעדכונים שוטפים של מערכות ההסכמים והמסמכים שבשימוש החברה, ובריכוז התביעות הייצוגיות נגד החברה והפיקוח על הגורמים המקצועיים המטפלים בהן מטעם החברה.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא אחר דרישות החוק פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה, המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציות להוראות הרלוונטיות להם. בינואר 2012 החברה אימצה תכנית אכיפה, במסגרת יישום הוראות חוק הגברת האכיפה בשוק ההון, המתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005, ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ופיקוחו על ביצועה.

בהתאם להוראות צו איסור הלבנת הון שנכנס לתוקפו במרס 2018 וחוזר גופים מוסדיים 2018-9-2 בנושא ניהול סיכונים הלבנת הון מפברואר 2018, החברה קבעה מדיניות ניהול סיכונים בנושא ומינתה אחראי למילוי חובות, בהתאם לדרישות הרגולציה, באופן שיבטיח קיומה של תשתית ארגונית מתאימה ואמצעים להפחתת הסיכון. כמו כן, החברה גיבשה נהלים ליישום מדיניות ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, ועדכנה נהלים רלוונטיים, כך שיתייחסו, בין היתר, להליך של זיהוי והכרת הלקוח, לסיווג של חשבון בסיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור, לקיום בקרה שוטפת, לניהול רישומים ולדיווח. בנוסף, החברה אימצה גישה מבוססת סיכון, על מנת לזהות, להעריך ולהתמודד באפקטיביות עם סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, במסגרתה בוצע סקר זיהוי והערכה של סיכונים הלבנת הון ומימון הטרור בפעילויות השונות.

מערך טכנולוגיית המידע הוא מרכיב מרכזי בתפעול ובניהול התקין של החברה. דירקטוריון החברה אישר מסמך מדיניות בנושא ניהול טכנולוגיות המידע.

החברה חשופה בפעילותה לסיכון סייבר אשר עלול לנבוע משימוש לא מורשה בזהות, הפרעה לפעילות על ידי פגיעה בפעילות הרשת או השבתת שירותים, פגיעה במערכות, גניבה של נכסים דיגיטליים, החדרה של קודים או תוכנות זדוניות, חדירה למערכת או חשיפת מידע. תפיסת ההגנה של החברה בניהול סיכונים סייבר ואבטחת מידע בנויה על שלוש שכבות: שכבת הגנה טכנולוגית, שכבת טיפול באירועים ושכבת רגולציה, ארגון ושיטות. בנוסף להיערכות תפעולית, החברה רכשה כיסוי ביטוחי כנגד פשעי מחשב, בכללם אירועי סייבר. ביום 31 באוגוסט 2016 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2016-9-14 בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים". החוזר מגדיר עקרונות לניהול סיכונים סייבר בגוף מוסדי ומחייב לנהל סיכונים אלו. ההוראה מתייחסת, בין היתר, לנושאים הבאים: ממשל תאגידי-תפקידים ותחומי אחריות, הערכת סיכונים, הגנת סייבר, ניטור ובקרה, אבטחת מערכות, תקשורת ותפעול, ניהול משתמשים והרשאות, מיקור חוץ, שירותי מחשב בענן, אבטחה פיזית וסביבתית, אבטחת ערוצי קשר עם לקוחות וגורמים חיצוניים.

בהתייחס לסיכונים אבטחת מידע וסייבר, ובהתאמה לחוזר בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים", הדיקטוריונים של הגופים המוסדיים בחברה אימצו ואישרו מדיניות בנושא ניהול סיכונים סייבר. אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי על חשיפות החברה לסיכונים סייבר.

בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2018-9-19 בנושא מיקור חוץ מיוני 2018, החברה קבעה מדיניות וגיבשה נוהלי עבודה, הכוללים בין היתר קווים מנחים וקריטריונים לקביעתה של פעילות כמהותית, עקרונות להתקשרות בהסכם למיקור חוץ ומנגנוני פיקוח, מעקב ובקרה אפקטיביים על פעילויות מהותיות שהוצאו למיקור חוץ.

היערכות הנהלת החברה להמשך פעילות בעת משבר (DRP) והמשכיות עסקית מתבצעת בשני מישורים: הערכות הנפילת מערכות המחשוב והערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים. בנוסף, מתבצעים תרגולים במסגרת הנהלת החברה לאירוע משבית (קטסטרופלי), בו מתורגלים תהליכים לוגיסטיים נבחרים ומופעלות תוכנות ומערכות מרכזיות מהאתר החלופי.

למידע נוסף, ראה דיון בגורמי סיכון בסעיף 3.12 בדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה המנהלת וביאור 15, בדבר התחייבויות והתקשרויות תלויות בדוחות הכספיים של הקופה.

2. גורמי סיכון על פי טיבם

בטבלה להלן מוצגים גורמי הסיכון על פי טיבם - סיכונים מקרו, סיכונים ענפיים, סיכונים גיאוגרפיים ככל שישנם וסיכונים מיוחדים לקופה, אשר דורגו, בהתאם להערכות סובייקטיביות איכותיות של הנהלת החברה המנהלת של הקופה בהתחשב בהיקף ובמאפייני פעילותה נכון לתאריך הדוח, בקטגוריות על פי השפעתם, ככל שניתן לגבי כל גורם סיכון, על קופת הגמל - השפעה גדולה, בינונית וקטנה.

גורמי סיכון	השפעה גדולה	השפעה בינונית	השפעה קטנה
סיכונים מקרו	סיכונים שוק	√	
	האטה כלכלית בישראל	√	
	סיכונים אשראי	√	
	סיכון מחירי נכסים אחרים	√	
סיכונים ענפיים	שינויים רגולטוריים	√	
	סיכון נזילות	√	

6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו

רואה החשבון לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בחוות דעתו.

7. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי

א. בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2023 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

דודי ליידנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 27 במרס 2024

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל חיסכון לילד (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של קופת הגמל; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל חיסכון לילד (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קופת הגמל; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של הראל חיסכון לילד (להלן: "קופת הגמל") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קופת הגמל תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of (COSO) the Treadway Commission. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2023, הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

_____	ניר כהן	יו"ר הדירקטוריון :
_____	דודי לידנר	מנכ"ל :
_____	רם גבל	סמנכ"ל כספים :

תאריך אישור הדוח : 27 במרס 2024

הראל חיסכון לילד

קופת גמל לחיסכון לילד

דוחות כספיים

ליום

31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

3	דוח רואי החשבון המבקרים.....
6	דוח על המצב הכספי.....
9	דוח הכנסות והוצאות.....
13	דוח על השינויים בזכויות העמיתים.....
17	ביאור 1 - כללי.....
18	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית.....
20	ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה.....
21	ביאור 4 - נכסי חוב סחירים.....
21	ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים.....
22	ביאור 6 - מניות.....
23	ביאור 7 - השקעות אחרות.....
24	ביאור 8 - נדל"ן להשקעה.....
26	ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות.....
26	ביאור 10 - דמי ניהול.....
27	ביאור 11 - הוצאות ישירות.....
29	ביאור 12 - תשואות מסלולי השקעה.....
29	ביאור 13 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.....
30	ביאור 14 - מסים.....
30	ביאור 15 - התחייבויות תלויות והתקשרויות.....

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל חיסכון לילד

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של הראל חיסכון לילד (להלן - "הקופה") לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת דוחות ההכנסות וההוצאות ואת הדוחות על השינויים בזכויות העמיתים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת"). אחריותנו היא לחוות דיעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הקופה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת תוצאות פעולותיה והשינויים בזכויות העמיתים שלה לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון החברה המנהלת ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגביו היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעות חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

מדידת שווי הוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

כמתואר בביאורים 5 ו-7 לדוחות הכספיים, יתרת נכסי חוב שאינם סחירים והשקעות אחרות שאינן סחירות ליום 31 בדצמבר 2023 מסתכמות ל-286,208 אלפי ש"ח ו-154,509 אלפי ש"ח, בהתאמה.

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעות על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ.

השווי ההוגן של השקעות בקרנות השקעה וגידור מבוסס בעיקרו על השווי ההוגן של נכסי הבסיס או הערכות שווי ונקבע בהתאם לדיווחים של הקרן. טכניקות הערכות שווי הינן סובייקטיביות באופיין ומשלבות הנחות שונות ושימוש באומדנים המשפיעים באופן משמעותי על השווי ההוגן.

בחלק מההשקעות הלא סחירות כגון קרנות השקעה, אי הוודאות המובנית במדידת השווי ההוגן גבוהה, מאחר ומדידה זו כוללת נתונים אשר אינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

לשינויים באומדנים, בהנחות או בהערכות בהם נעשה שימוש במסגרת הערכות השווי עשויה להיות השפעה משמעותית על קביעת השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים.

בשל אי הוודאות המובנית ביחס לאומדנים, ההנחות וההערכות כאמור לעיל, זיהינו את הביקורת ביחס למדידת השווי ההוגן של ההשקעות הפיננסיות הלא סחירות כעניין מפתח בביקורת.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

נהלי הביקורת העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה כללו את הנהלים הבאים:

- בחנו את העיצוב, היישום והאפקטיביות התפעולית של בקורות מפתח פנימיות בקשר עם תהליך קביעת השווי ההוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות.
- בחנו את המתודולוגיה למדידת השווי ההוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות.
- ערכנו בירורים מול אנשי הכספים וגורמים באגף ההשקעות לצורך השגת הבנה ביחס לעסקאות, התפתחויות, ושערוכים מהותיים לתקופה וכן לגבי שינויים מהותיים, ככל שחלו, בנתונים, בהנחות ובמודלים בהשוואה לאלו ששימשו בשנה הקודמת.
- ביצענו בחינה מדגמית של השווי בדוחות הכספיים של ההשקעות פיננסיות שאינן סחירות אל מול ציטוטי חברת מרווח הוגן בע"מ ואל מול הדוחות הכספיים ודיווחי קרנות ההשקעה לפי העניין.
- ביצענו בחינה מדגמית של מסד הנתונים ששימש לצורך קבלת ציטוט מחברת מרווח הוגן בע"מ אל מול הסכמי הלוואות.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) והדוח שלנו מיום 27 במרץ 2024 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרץ 2024

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל חיסכון לילד בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הראל חיסכון לילד (להלן - "הקופה") ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הראל פסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקופה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקופה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקופה נעשים רק בהתאם להוראות הדירקטוריון והנהלה של החברה המנהלת ובכפוף לכללים ולהוראות החלים על פי דין; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקופה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקופה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 והדוח שלנו, מיום 27 במרס 2024, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2024

KPMG סומך חייקין, שותפות רשומה בישראל ופירמה חברה בארגון הגלובלי של KPMG המורכב מפירמות עצמאיות המסונפות ל- KPMG International Limited, חברה אנגלית פרטית מוגבלת באחריות

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
400,666	467,604		רכוש שוטף
50,851	26,940	3	מזומנים ושווי מזומנים
451,517	494,544		חייבים ויתרות חובה
2,018,455	2,464,628	4	השקעות פיננסיות
308,654	286,208	5	נכסי חוב סחירים
309,284	401,547	6	נכסי חוב שאינם סחירים
353,001	542,796	7	מניות
2,989,394	3,695,179		השקעות אחרות
			סך כל השקעות פיננסיות
1,315	1,309	8	נדל"ן להשקעה
3,442,226	4,191,032		סך כל הנכסים
56,330	22,293	9	זכאים ויתרות זכות
3,385,896	4,168,739		זכויות העמיתים
3,442,226	4,191,032		סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי לייזנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 27 במרס 2024.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2023					
הראל חיסכון לילד - מסלול הלבנה	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
295,624	66,872	33,436	71,672	467,604	רכוש שוטף מזומנים ושווי מזומנים חייבים ויתרות חובה
10,768	3,912	2,980	9,280	26,940	
306,392	70,784	36,416	80,952	494,544	
1,746,297	534,552	116,311	67,468	2,464,628	השקעות פיננסיות נכסי חוב סחירים נכסי חוב שאינם סחירים מניות השקעות אחרות סך כל השקעות פיננסיות
-	230,633	55,575	-	286,208	
-	55,922	72,865	272,760	401,547	
21,142	158,428	112,538	250,688	542,796	
1,767,439	979,535	357,289	590,916	3,695,179	
-	543	766	-	1,309	נדל"ן להשקעה סך כל הנכסים
2,073,831	1,050,862	394,471	671,868	4,191,032	
10,921	3,915	2,104	5,353	22,293	זכאים ויתרות זכות זכויות העמיתים סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים
2,062,910	1,046,947	392,367	666,515	4,168,739	
2,073,831	1,050,862	394,471	671,868	4,191,032	

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2022					
הראל חיסכון לילד - מסלול	הראל חיסכון לילד - מסלול	הראל חיסכון לילד - מסלול	הראל חיסכון לילד - מסלול	הראל חיסכון לילד - מסלול	
סיכון מועט	סיכון בינוני	סיכון מוגבר	סיכון מוגבר	סיכון מוגבר	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
400,666	61,492	33,499	59,437	246,238	רכוש שוטף
50,851	21,654	6,441	7,299	15,457	מזומנים ושווי מזומנים
451,517	83,146	39,940	66,736	261,695	חייבים ויתרות חובה
2,018,455	58,321	98,629	433,364	1,428,141	השקעות פיננסיות
308,654	-	59,679	248,975	-	נכסי חוב סחירים
309,284	204,510	60,381	44,393	-	נכסי חוב שאינם סחירים
353,001	163,542	78,139	98,845	12,475	מניות
2,989,394	426,373	296,828	825,577	1,440,616	השקעות אחרות
1,315	-	770	545	-	סך כל השקעות פיננסיות
3,442,226	509,519	337,538	892,858	1,702,311	נדל"ן להשקעה
56,330	13,511	5,269	8,276	29,274	סך כל הנכסים
3,385,896	496,008	332,269	884,582	1,673,037	זכאים ויתרות זכות
3,442,226	509,519	337,538	892,858	1,702,311	זכויות העמיתים
					סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
הכנסות (הפסדים)			
(4,718)	11,803	22,441	ממזומנים ושווי מזומנים
מהשקעות:			
26,749	(112,120)	74,045	מנכסי חוב סחירים
4,367	(2,609)	20,079	מנכסי חוב שאינם סחירים
60,712	(39,667)	19,188	ממניות
117,559	(172,694)	202,555	מהשקעות אחרות
80	174	80	מנדליין להשקעה
209,467	(326,916)	315,947	סך כל ההכנסות (ההפסדים) מהשקעות
204,749	(315,113)	338,388	סך כל ההכנסות (ההפסדים)
הוצאות			
50	143	222	דמי ניהול
1,489	2,701	3,313	הוצאות ישירות
463	1,224	1,062	מסים
2,002	4,068	4,597	סך כל ההוצאות
202,747	(319,181)	333,791	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023				
הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	הראל חיסכון לילד - מסלול סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
12,986	3,167	2,150	4,138	22,441
41,751	23,709	5,639	2,946	74,045
-	16,288	3,791	-	20,079
-	1,100	3,359	14,729	19,188
122,895	12,686	13,434	53,540	202,555
-	33	47	-	80
164,646	53,816	26,270	71,215	315,947
177,632	56,983	28,420	75,353	338,388
119	33	32	38	222
317	1,145	772	1,079	3,313
-	121	192	749	1,062
436	1,299	996	1,866	4,597
177,196	55,684	27,424	73,487	333,791

הכנסות

ממזומנים ושווי מזומנים

מהשקעות:

מנכסי חוב סחירים
מנכסי חוב שאינם סחירים
ממניות
מהשקעות אחרות
מנדל"ן להשקעה
סך כל ההכנסות מהשקעות

סך כל ההכנסות

הוצאות

דמי ניהול
הוצאות ישירות
מסים

סך כל ההוצאות

עודף הכנסות על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				
הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט
סה"כ אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
11,803	2,991	1,466	1,928	5,418
(112,120)	(465)	(2,036)	(28,720)	(80,899)
(2,609)	-	(604)	(2,003)	(2)
(39,667)	(28,988)	(7,276)	(3,403)	-
(172,694)	(51,458)	(19,270)	(17,706)	(84,260)
174	-	102	72	-
(326,916)	(80,911)	(29,084)	(51,760)	(165,161)
(315,113)	(77,920)	(27,618)	(49,832)	(159,743)
143	23	21	12	87
2,701	943	608	829	321
1,224	849	233	142	-
4,068	1,815	862	983	408
(319,181)	(79,735)	(28,480)	(50,815)	(160,151)

הכנסות (הפסדים)**ממזומנים ושווי מזומנים****מהשקעות:**

מנכסי חוב סחירים
מנכסי חוב שאינם סחירים
ממניות
מהשקעות אחרות
מנדל"ן להשקעה
סך כל ההפסדים מהשקעות

סך כל ההפסדים**הוצאות**

דמי ניהול

הוצאות ישירות

מסים

סך כל ההוצאות**עודף הפסדים על הוצאות לשנה**

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021					
הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	הראל חיסכון לילד - מסלול בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה	
סה"כ אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(4,718)	(744)	(363)	(535)	(3,076)	הכנסות (הפסדים)
					ממזומנים ושווי מזומנים
					מהשקעות:
26,749	602	3,071	10,604	12,472	מנכסי חוב סחירים
4,367	39	1,377	2,998	(47)	מנכסי חוב שאינם סחירים
60,712	40,414	13,980	6,318	-	ממניות
117,559	23,207	10,555	11,077	72,720	מהשקעות אחרות
80	-	47	33	-	מנדליין להשקעה
209,467	64,262	29,030	31,030	85,145	סך כל ההכנסות מהשקעות
204,749	63,518	28,667	30,495	82,069	סך כל ההכנסות
					הוצאות
50	9	9	6	26	דמי ניהול
1,489	528	366	485	110	הוצאות ישירות
463	298	111	54	-	מסים
2,002	835	486	545	136	סך כל ההוצאות
202,747	62,683	28,181	29,950	81,933	עודף הכנסות על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
955,905	3,265,612	3,385,896	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
278,179	529,161	574,248	תקבולים מדמי גמולים
28,869	79,509	114,482	תשלומים לעמיתים
529	3,757	6,269	העברות צבירה לקופה
13,818	34,536	31,245	העברות מקופות גמל
			העברות בין מסלולים
4,993	13,944	16,983	העברות צבירה מהקופה
13,818	34,536	31,245	העברות לקופות גמל
			העברות בין מסלולים
(4,464)	(10,187)	(10,714)	העברות צבירה, נטו
1,862,114	-	-	קבלת נכסים נטו מקופת גמל (*)
202,747	(319,181)	333,791	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
3,265,612	3,385,896	4,168,739	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

(*) ראה באור א1.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023					
הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,673,037	884,582	332,269	496,008	3,385,896	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
278,869	160,386	48,899	86,094	574,248	תקבולים מדמי גמולים
52,981	41,588	11,081	8,832	114,482	תשלומים לעמיתים
1,214	457	815	3,783	6,269	העברות צבירה לקופה
2,861	2,663	3,929	21,792	31,245	העברות מקופות גמל
					העברות בין מסלולים
12,051	1,583	907	2,442	16,983	העברות צבירה מהקופה
5,235	13,654	8,981	3,375	31,245	העברות לקופות גמל
					העברות בין מסלולים
(13,211)	(12,117)	(5,144)	19,758	(10,714)	העברות צבירה, נטו
177,196	55,684	27,424	73,487	333,791	עודף הכנסות על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
2,062,910	1,046,947	392,367	666,515	4,168,739	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022					
הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון גבוה	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון גבוה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,614,736	828,253	323,669	498,954	3,265,612	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
257,857	156,057	46,330	68,917	529,161	תקבולים מדמי גמולים
37,853	27,389	8,272	5,995	79,509	תשלומים לעמיתים
561	367	458	2,371	3,757	העברות צבירה לקופה
10,591	2,236	5,373	16,336	34,536	העברות מקופות גמל
					העברות בין מסלולים
8,575	1,390	797	3,182	13,944	העברות צבירה מהקופה
4,129	22,737	6,012	1,658	34,536	העברות לקופות גמל
					העברות בין מסלולים
(1,552)	(21,524)	(978)	13,867	(10,187)	העברות צבירה, נטו
(160,151)	(50,815)	(28,480)	(79,735)	(319,181)	עודף הפסדים על הוצאות לשנה מועבר מדוח
					הכנסות והוצאות
1,673,037	884,582	332,269	496,008	3,385,896	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021					
הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול הלקה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
955,905	170,366	172,280	367,897	245,362	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
278,179	39,258	35,620	103,037	100,264	תקבולים מדמי גמולים
28,869	2,628	3,607	11,717	10,917	תשלומים לעמיתים
529	244	31	30	224	העברות צבירה לקופה
13,818	9,833	1,698	393	1,894	העברות מקופות גמל העברות בין מסלולים
4,993	1,093	545	1,044	2,311	העברות צבירה מהקופה
13,818	765	4,740	6,679	1,634	העברות לקופות גמל העברות בין מסלולים
(4,464)	8,219	(3,556)	(7,300)	(1,827)	העברות צבירה, נטו
1,862,114	221,056	94,751	346,386	1,199,921	קבלת נכסים נטו מקופת גמל
202,747	62,683	28,181	29,950	81,933	עודף הכנסות על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
3,265,612	498,954	323,669	828,253	1,614,736	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

א. הראל חיסכון לילד (להלן - "הקופה") הינה קופת גמל מסלולית המאושרת על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005, אשר החלה פעילותה ביום 1 בינואר 2017.

ביום 1 באוקטובר 2021 הושלם הליך העברת ניהול ומיזוג קופת "פסגות גמל להשקעה - חיסכון ארוך טווח לילד", בניהול חברת פסגות קופות גמל ופנסיה בע"מ, לקופה.

נכון ליום 31 בדצמבר 2023, כוללת הקופה ארבעה מסלולי השקעה:

- (1) הראל חיסכון לילד - הלכה (להלן "הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה").
- (2) הראל חיסכון לילד - חוסכים המעדיפים סיכון מועט (להלן "הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט").
- (3) הראל חיסכון לילד - חוסכים המעדיפים סיכון בינוני (להלן "הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני").
- (4) הראל חיסכון לילד - חוסכים המעדיפים סיכון מוגבר (להלן "הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר").

ב. החברה המנהלת

הקופה מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - החברה המנהלת), חברה בבעלות מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - הראל השקעות).

קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין הקופה ונכסיה. נתוני החברה המנהלת מוצגים בדוחות כספיים נפרדים בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ג. מדיניות ההשקעה

השקעות הקופה מבוצעות על-פי מדיניות ההשקעות הכוללת שנקבעת על-ידי הדירקטוריון, ועדת ההשקעות בחברה המנהלת ובהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ד. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה, וכן הסלמה ביטחונית כתוצאה מפעילות החותיים בתימן וניסיונותיהם החוזרים ונשנים לפגוע בבטיחות נתיבי השיט בים האדום.

בחודשיים הראשונים השפעת המלחמה על המשק הישראלי ועל שוק ההון הייתה ניכרת והתבטאה, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ואירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. צעדים אלה כמו גם גיוס המילואים הנרחב, פינוי מאות אלפי תושבים מאזור עוטף עזה והדרום ומיישובי גבול הצפון, הביאו לצמצום הפעילות במשק ולירידה בפעילות הכלכלית, וכן לתנודתיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול מטבעות זרים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. חברת הדירוג מודי'ס הודיעה בתחילת חודש פברואר 2024 על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל לרמה A2 (מרמה של A1) ואף הוסיפה להורדת הדירוג "תחזית שלילית". פיצ' העבירה את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית.

ה. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) הקופה - הראל חיסכון לילד.
- (2) החברה המנהלת - הראל פנסיה וגמל בע"מ.
- (3) רשות שוק ההון - רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (4) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (5) חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, והתקנות שהותקנו מכוחו.
- (6) צדדים קשורים ובעלי עניין - בהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.
- (7) מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

הדוחות הכספיים של הקופה ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), בהתאם לחוק הפיקוח ובתאם להוראות הגילוי והדיווח שנקבעו על ידי הממונה בפרק דין וחשבון לציבור שבקודקס הרגולציה. המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלה על ידי הקופה. הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 27 במרס, 2024.

א. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים של הקופה מוצגים בש"ח שהינו מטבע הפעילות של הקופה, ומעוגלים לאלף הקרוב, למעט אם צוין אחרת. הש"ח הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הקופה.

ב. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של הקופה נערכו על בסיס העלות ההיסטורית למעט נכסים והתחייבויות הנמדדים בשווי הוגן (ראה ג' להלן).

ג. בסיס הערכת נכסים

הנכסים בדוח על המצב הכספי מוצגים ונמדדים כלהלן:

- (1) מזומנים ושווי מזומנים - סעיף זה כולל יתרות ופקדונות בבנקים ובמוסדות כספיים שהופקדו לתקופה מקורית שאינה עולה על שלושה חודשים, ואשר לא חל עליהם כל שעבוד או מגבלה אחרת. מזומנים ושווי מזומנים כוללים ריבית שנצברה למועד הדיווח.
- (2) ניירות ערך סחירים בארץ - השער הידוע שפורסם בבורסה למועד הדיווח.
- (3) ניירות ערך סחירים בחו"ל - לפי השער הידוע הקובע שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בשנת הדיווח שנתקיים בבורסה בחו"ל או בשוק מוסדר בו הוא נסחר ולפי שערי החליפין היציגים למועד הדיווח.
- (4) השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים וכן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בעלות מתואמת, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי ביאור בלבד (אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות), חלקם משוערכים לפי שווי הוגן המחושב לפי מודל המבוסס על תזרימי מזומנים, כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ - החברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריביות ביחס לדירוגי הסיכון השונים לגופים מוסדיים לשם שיערוך נכסי חוב לא סחירים (להלן - החברה המצטטת) וחלקם משוערכים על פי ציטוטי שערים על ידי החברה המצטטת. המודל של החברה המצטטת מתבסס על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר.
- (5) השקעות בלתי סחירות בקרנות הון סיכון ובקרנות השקעה - לפי שווי ההוגן של ההשקעות על בסיס הדיווח שהתקבל לאחרונה לפני מועד הדיווח, בהתאם לדיווחים של הקרן או של מוסד פיננסי מוכר, שמתקבלים אחת לשנה לפחות.
- (6) חוזים עתידיים ועסקאות החלפה לא סחירים - ההשקעה מוצגת ע"פ שווי ההוגן כהפרש בין השווי המהווה של הנכס העתידי בקיוו ההתחייבות העתידית בגין העסקה. יתרת זכות הנובעת מעודף ההתחייבויות העתידיות על הנכסים העתידיים מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות. בטחונות בגין חוזים עתידיים לא סחירים מסווגים לסעיף חייבים/זכאים.
- (7) יחידות בקרן להשקעה משותפת בנאמנות - לפי השער הקובע שפורסם שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בבורסה או בשוק מוסדר בו הוא נסחר.
- (8) אופציות וכתבי אופציות בלתי סחירים - לפי תחשיב כלכלי המבוסס על מודל Black&Scholes. יתרת זכות הנובעת מהתחייבויות בגין אופציות מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות.
- (9) אגרות חוב להמרה ופקדונות מובנים אשר משובצים בהם גזרים פיננסיים נוספים, ואשר התשואה בגינם תלויה בתשואות תיקי נכסים, במדדי מניות, שערי ריבית וכד' והינן בלתי סחירות מוצגות בהתאם לציטוט המתקבל מהחברה המצטטת, או מגורם אחר, לפי העניין.
- (10) מניה לא סחירה - בהתאם להערכת מומחה שתתקבל אחת לשנה לפחות.
- (11) נדל"ן להשקעה - לפי שווי הוגן על בסיס הערכת שמאי נדל"ן המבוצעת לכל הפחות אחת לשנה, למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה.
- (12) דיבידנד לקבל - דיבידנד שהוכרז וטרם התקבל עד למועד הדיווח, מוצג בהתאם לחלקה של הקופה בסכום שהוכרז כאמור.
- (13) ריבית לקבל - ריבית והפרשי הצמדה של אגרות חוב סחירות לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח מוצגת בהתאם לחלקה של הקופה בסכום האמור.
- (14) פדיון לקבל - קרן החוב המיועדת לפדיון לאחר יום ה-EX מוצג יחד עם הנכס, למעט אם הגיע מועד התשלום וטרם שולם.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. בסיס הערכת נכסים (המשך)

(15) יתרות הנקובות במטבע חוץ או הצמודות לשער מטבע חוץ - לפי השער היציג למועד הדיווח.

להלן נתונים לגבי מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%

שיעור עליית (ירידת) מדדים נבחרים:

2.40	5.28	3.34
(3.27)	13.15	3.07

שיעור שינוי מדד המחירים לצרכן (לפי המדד הידוע ביום המאזן)

שיעור שינוי שער החליפין של הדולר של ארה"ב

ד. הכרה בהכנסות והוצאות

ההכנסות וההוצאות נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מצטבר.

ה. זכויות העמיתים

הפקדות לקופה ומשיכות מהקופה נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מזומן, על פי מועד התקבול/התשלום בפועל.

ו. מסים

הקופה פועלת מכוח סעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן - הפקודה), ולפיכך, הכנסות הקופה אשר אינן מעסק שקופת הגמל עוסקת בו או אינן מכל הכנסה ששולמה על ידי חבר בני אדם העוסק בעסק שהוא בשליטת קופת הגמל או שלקופת הגמל יש בו החזקה מהותית, פטורה ממס.

הוצאות המסים נובעות ממסים שנוכו במקור על נכסים פיננסיים בחו"ל בתקופת הדוח, וכן מהוצאות מס בהתאם להכנסה חייבת מכוח סעיף 9(2) לפקודה, כאמור לעיל.

ז. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים של הקופה, נדרשת הנהלת החברה המנהלת להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקופה, נדרשה הנהלת החברה המנהלת להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה המנהלת על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

להלן מידע בדבר האומדנים הקריטיים אשר קיים סיכון משמעותי ששינוי מהותי בהם עשוי לשנות באופן מהותי את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים של הקופה במהלך שנת הכספים הבאה:

- אומדני שווי הוגן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים - השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופיקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היותן תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי החברה המצטטת (ראה ביאור 2.ג).
- קביעת השווי ההוגן של נדל"ן להשקעה - נדל"ן להשקעה מוצג לפי השווי ההוגן לתאריך הדיווח כאשר שינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה, השווי ההוגן נקבע על ידי מעריכי שווי חיצוניים בלתי תלויים בהתאם להערכות שווי כלכליות הכוללות הנחות לגבי אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים מהנכס ואומדן שיעור היוון מתאים לתזרימי מזומנים אלה. השווי ההוגן נקבע בהתייחס לעסקאות שנעשו לאחרונה בנדל"ן בעל אופי ומיקום דומים לזה המוערך כאשר מידע זה זמין (ראה בנוסף באור 8).

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר 2023

הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	290	81	179	550
-	-	-	1	1
-	-	102	362	464
-	3	5	-	8
10,759	2,155	1,746	8,727	23,387
-	40	6	-	46
-	1,424	1,040	2	2,466
9	-	-	9	18
10,768	3,912	2,980	9,280	26,940

ריבית ודיבידנד לקבל
החברה המנהלת
מוסדות
סכומים לקבל בגין נדל"ן
בטחונות בגין פעילות בנגזרים
חייבים בגין משכנתאות
חייבים בגין השקעות
חייבים מסלולי השקעה
סך הכל חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר 2022

הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	565	125	154	844
-	55	96	340	491
15,391	6,276	6,050	21,115	48,832
-	29	6	-	35
-	374	148	3	525
66	-	16	42	124
15,457	7,299	6,441	21,654	50,851

ריבית ודיבידנד לקבל
מוסדות
בטחונות בגין פעילות בנגזרים
חייבים בגין משכנתאות
חייבים בגין השקעות
חייבים מסלולי השקעה
סך הכל חייבים ויתרות חובה

ביאור 4 - נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023					
הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,746,297	261,009	66,085	59,855	2,133,246	אגרות חוב ממשלתיות
-	273,476	50,196	7,143	330,815	אגרות חוב קונצרניות:
-	67	30	470	567	שאינן ניתנות להמרה
-	273,543	50,226	7,613	331,382	שניתנות להמרה
1,746,297	534,552	116,311	67,468	2,464,628	סך הכל נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2022					
הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,428,141	249,397	55,896	51,063	1,784,497	אגרות חוב ממשלתיות
-	183,905	42,704	6,788	233,397	אגרות חוב קונצרניות:
-	62	29	470	561	שאינן ניתנות להמרה
-	183,967	42,733	7,258	233,958	שניתנות להמרה
1,428,141	433,364	98,629	58,321	2,018,455	סך הכל נכסי חוב סחירים

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023			
הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
11,042	3,261	14,303	אגרות חוב קונצרניות:
5,257	1,010	6,267	שאינן ניתנות להמרה
214,334	51,304	265,638	פקדונות בבנקים
230,633	55,575	286,208	הלוואות לאחרים
230,633	55,575	286,208	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022		
הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
12,283	3,174	15,457
4,817	923	5,740
231,875	55,582	287,457
248,975	59,679	308,654
248,975	59,679	308,654

אגרות חוב קונצרניות:
 שאינן ניתנות להמרה
 פקדונות בבנקים
 הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ביאור 6 - מניות

ליום 31 בדצמבר 2023			
הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
39,513	64,721	264,872	369,106
16,409	8,144	7,888	32,441
55,922	72,865	272,760	401,547

מניות סחירות
 מניות לא סחירות (*)
 סך הכל מניות

ליום 31 בדצמבר 2022			
הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
31,385	54,054	196,938	282,377
13,008	6,327	7,572	26,907
44,393	60,381	204,510	309,284

מניות סחירות
 מניות לא סחירות (*)
 סך הכל מניות

(*) השקעות החברה בנדל"ן מחוץ לישראל מתבצעות באמצעות חברות ושותפויות מחוץ לישראל ולפיכך השקעות אלה מסווגות בסעיף מניות לא סחירות.

ביאור 7 - השקעות אחרות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר 2023				
הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון גבוה
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	65,950	48,286	182,069	296,305
-	24,556	12,910	23,843	61,309
12,405	777	1,198	5,111	19,491
-	2,653	433	40	3,126
7,768	27	44	188	8,027
-	2	5	22	29
20,173	93,965	62,876	211,273	388,287

השקעות אחרות סחירות

קרנות ותעודות סל
קרנות נאמנות
מכשירים נגזרים
מוצרים מובנים
אופציות
אחרות

-	62,597	48,496	38,264	149,357
969	1,866	1,165	1,063	5,063
-	-	-	84	84
-	-	-	-	-
-	-	1	4	5
969	64,463	49,662	39,415	154,509
21,142	158,428	112,538	250,688	542,796

השקעות אחרות שאינן סחירות

קרנות השקעה וקרנות הון סיכון
מכשירים נגזרים
מוצרים מובנים
אופציות
אחרות

סך הכל השקעות אחרות

ליום 31 בדצמבר 2022				
הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון גבוה
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	34,891	33,468	113,715	182,074
-	14,542	11,299	20,012	45,853
-	-	1	-	1
-	1,326	308	25	1,659
10,808	29	48	178	11,063
-	10	18	70	98
10,808	50,798	45,142	134,000	240,748

השקעות אחרות סחירות

קרנות ותעודות סל
קרנות נאמנות
מכשירים נגזרים
מוצרים מובנים
אופציות
אחרות

-	47,131	32,767	29,437	109,335
1,667	391	123	25	2,206
-	525	107	79	711
-	-	-	1	1
1,667	48,047	32,997	29,542	112,253
12,475	98,845	78,139	163,542	353,001

השקעות אחרות שאינן סחירות

קרנות השקעה וקרנות הון סיכון
מכשירים נגזרים
מוצרים מובנים
אחרות

סך הכל השקעות אחרות

ביאור 7 - השקעות אחרות (המשך)

ב. מכשירים נגזרים:

להלן סכום החשיפה, נטו לנכס הבסיס, המוצג במונחי דלתא של העסקאות הפיננסיות שנעשו לתאריך הדוח הכספי:

ליום 31 בדצמבר 2023					
הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
923,144	25,764	42,360	184,009	1,175,277	מניות
16,283	4,295	1,268	-	21,846	מדד
287,347	(94,817)	(65,416)	(140,186)	(13,072)	מטבע זר
(774)	(2,511)	8	-	(3,277)	ריבית

ליום 31 בדצמבר 2022					
הראל חיסכון לילד - מסלול הלכה	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
756,512	25,893	43,432	159,623	985,460	מניות
14,492	5,228	1,594	-	21,314	מדד
278,446	(60,318)	(61,609)	(106,703)	49,816	מטבע זר
(1,491)	(2,745)	(3)	-	(4,239)	ריבית

ביאור 8 - נדל"ן להשקעה

א. הרכב ותנועה:

ליום 31 בדצמבר 2023			ליום 31 בדצמבר 2022			
הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	סה"כ	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
545	770	1,315	508	717	1,225	יתרה ליום 1 בינואר
1	1	2	1	1	2	רכישות ותוספות
(3)	(5)	(8)	36	52	88	התאמת שווי הוגן
543	766	1,309	545	770	1,315	יתרה ליום 31 בדצמבר

ביאור 8 - נדל"ן להשקעה (המשך)

ב. נדל"ן להשקעה מוצג על בסיס השווי ההוגן כפי שנקבע בהערכת שווי שבוצעה על ידי מערכי שווי חיצוניים בלתי תלויים שהינם בעלי כישורים מקצועיים מוכרים וניסיון רב בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן שהוערך. הערכות שווי חיצוניות מבוצעות לפחות אחת לשנה, במועדים שונים עבור נכסים שונים בתיק הנדל"ן להשקעה. בשאר תקופות הדיווח מתבצעת בחינה פנימית, במטרה לוודא שלא חל שינוי מהותי בשווי הנכס בהתאם לפרמטרים שעל בסיסם נערכה הערכת השווי.

הערכת שווי הנדל"ן מתבססת על תזרימי המזומנים השנתיים נטו, המהווים בשיעור היוון המשקף את הסיכונים הספציפיים הגלומים בהם. כאשר קיימים בפועל הסכמי שכירות, אשר התשלומים בגינם שונים מדמי שכירות ראוים, מבוצעות התאמות בכדי לשקף את תשלומי השכירות בפועל בתקופת החוזה.

הערכות השווי מתחשבות בסוג הדיירים הנמצאים בפועל בנכס המושכר או האחראיים למילוי התחייבויות השכירות או אלה העשויים להיות במושכר לאחר השכרת מושכר פנוי, לרבות הערכה כללית לגבי מהימנות האשראי שלהם; חלוקת האחזקות בין הקבוצה והשוכר לגבי אחזקת וביטוח הנכס; ויתרת אורך החיים הכלכלי של הנכס, באותם מקומות שבהם פרמטרים אלו רלוונטיים.

השווי ההוגן נקבע בהתאם למספר מתודולוגיות שיערוך, לרבות, גישת ההשוואה, נכסים דומים והיוון תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מהנכס. שווים של מרבית הנכסים נקבע בהתאם לאמידת תזרימי המזומנים ולגביהם מובאים בחשבון הסיכון המובנה שלהם. מרבית נכסי הנדל"ן המסחרי ונדל"ן המשרדים מהווים בשיעור היוון שבין 5.25% ל-7.75% לנדל"ן בישראל וזאת בהתאם לרמת הסיכון המתאימה בנכס.

הערכת השווי לנדל"ן להשקעה בהקמה מבוססת על אמידת השווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה לאחר הקמתו, בניכוי הערך הנוכחי של אומדן עלויות ההקמה הצפויות לנבוע לצורך השלמתו ובניכוי רווח יזמי סביר כאשר רלוונטי, תוך התחשבות בשיעור ההיוון אשר מותאם בגין הסיכונים הרלוונטיים והמאפיינים של הנכס.

אומדן השווי ההוגן יגדל באם שיעור ההיוון של תזרים המזומנים יקטן, ויקטן באם שיעור התפוסה יקטן. הנדל"ן להשקעה מורכב בעיקר מבנייני משרד ונדל"ן מסחרי.

לא קיימים יחסי גומלין פנימיים בין הנתונים המשמעותיים שאינם ניתנים לצפייה.

ג. להלן פרטים בדבר זכויות במקרקעין המשמשות את הקופה כנדל"ן להשקעה:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,315	1,309

בבעלות

ד. חלק מהקרקעות בבעלות בישראל טרם נרשם בלשכת רישום המקרקעין לרוב בשל הסדרי רישום או בעיות טכניות.

ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר 2023					
הראל חיטון לילד - מסלול הלכה	הראל חיטון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיטון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיטון לילד - מסלול סיכון מוגבר	הראל חיטון לילד - מסלול סיכון מוגבר	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1	-	-	-	-	1
73	48	18	33	172	336
10,847	3,230	1,183	4,389	19,649	29,699
-	309	840	931	2,080	3,160
-	237	49	-	286	336
-	72	14	-	86	172
-	19	-	-	19	38
10,921	3,915	2,104	5,353	22,293	32,583
חברה מנהלת					
מוסדות					
התחייבויות בגין נגזרים					
בטוחות בגין חוזים עתידיים לא סחירים					
זכאים בגין משכנתאות					
זכאים בגין השקעות					
זכאים מסלולי השקעה					
סך הכל זכאים ויתרות זכות					

ליום 31 בדצמבר 2022					
הראל חיטון לילד - מסלול הלכה	הראל חיטון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיטון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיטון לילד - מסלול סיכון מוגבר	הראל חיטון לילד - מסלול סיכון מוגבר	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
27	-	11	18	56	112
28,930	7,442	5,080	13,490	54,942	99,884
317	114	58	-	489	968
-	586	118	-	704	1,408
-	9	2	3	14	28
-	125	-	-	125	250
29,274	8,276	5,269	13,511	56,330	102,660
מוסדות					
התחייבויות בגין נגזרים					
בטוחות בגין חוזים עתידיים לא סחירים					
זכאים בגין משכנתאות					
זכאים בגין השקעות					
זכאים מסלולי השקעה					
סך הכל זכאים ויתרות זכות					

ביאור 10 - דמי ניהול

החברה המנהלת זכאית לדמי ניהול בשיעור של 0.23% שנתי מנכסי הקופה. דמי ניהול בשיעור של 0.23% שנתי מנכסי הקופה, עבור עמיתים מתחת לגיל 21 שנים, אינם נגבים מעמיתי הקופה, אלא מועברים לחברה המנהלת על ידי המוסד לביטוח לאומי.

א. פירוט דמי הניהול אשר נגבו מעמיתי הקופה לפי מסלולי השקעה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
26	87	119
6	12	33
9	21	32
9	23	38
50	143	222

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים:

הראל חיטון לילד - מסלול הלכה
הראל חיטון לילד - מסלול סיכון מועט
הראל חיטון לילד - מסלול סיכון בינוני
הראל חיטון לילד - מסלול סיכון מוגבר

סך הכל הוצאות דמי ניהול

ביאור 10 - דמי ניהול (המשך)

ב. שיעור דמי ניהול מעמיתים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%

דמי ניהול מסך נכסים:

1.05	1.05	1.05
0.23	0.23	0.23

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין

שיעור דמי ניהול הממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל (כל המסלולים):*

* כולל דמי ניהול המועברים לחברה המנהלת על ידי המוסד לביטוח לאומי.

ביאור 11 - הוצאות ישירות

כל המסלולים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.008	0.016	0.013	233	528	495
*-	0.001	*-	14	23	12
0.001	0.003	0.006	40	86	208
0.021	0.041	0.048	608	1,362	1,807
0.019	0.020	0.019	553	651	721
*-	*-	*-	5	5	4
0.001	0.001	0.002	36	46	66
0.052	0.081	0.087	1,489	2,701	3,313

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך

עמלות דמי שמירה של ניירות ערך

הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:

בגין השקעה בקרנות השקעה

בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל

בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות קרנות ותעודות סל

עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

הראל חיסכון לילד - מסלול
הלכה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.008	0.019	0.017	108	315	314
*-	*-	*-	2	6	3
0.008	0.020	0.017	110	321	317

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך

עמלות דמי שמירה של ניירות ערך

סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.005	0.007	0.006	41	59	58	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
*-	0.001	*-	3	4	2	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.004	0.007	0.015	31	56	145	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני :
0.035	0.063	0.074	259	537	717	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.017	0.016	0.017	125	139	168	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
*-	*-	*-	1	1	*-	בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל
0.003	0.004	0.006	25	33	55	עמלות אחרות**
0.065	0.097	0.119	485	829	1,145	סך הכל הוצאות ישירות

הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.010	0.012	0.009	28	41	32	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	0.001	0.001	3	4	2	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.003	0.007	0.017	7	24	63	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני :
0.057	0.115	0.144	165	378	520	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.052	0.045	0.039	151	147	143	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
*-	*-	*-	1	1	1	בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל
0.004	0.004	0.003	11	13	11	עמלות אחרות**
0.127	0.185	0.213	366	608	772	סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ומ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			הראל חיטון לילד - מסלול סיכון מוגבר		
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.013	0.023	0.016	56	113	91
0.001	0.002	0.001	6	9	5
0.001	0.001	* -	2	6	* -
0.043	0.090	0.098	184	447	570
0.065	0.073	0.071	277	365	410
0.001	0.001	0.001	3	3	3
* -	* -	-	* -	* -	-
0.124	0.189	0.186	528	943	1,079

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ומ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 12 - תשואות מסלולי השקעה

תשואה ממוצעת		תשואה שנתית נומינלית ברוטו				
נומינלית ברוטו		2019	2020	2021	2022	2023
ל-5 שנים		באחוזים				
4.69	10.48	2.28	11.83	(9.35)	9.79	הראל חיטון לילד - מסלול הלכה
2.98	7.03	2.30	6.09	(5.87)	5.91	הראל חיטון לילד - מסלול סיכון מועט
5.32	11.53	4.07	13.16	(8.44)	7.73	הראל חיטון לילד - מסלול סיכון בינוני
11.96	21.25	21.25	24.20	(14.94)	13.28	הראל חיטון לילד - מסלול סיכון מוגבר

ביאור 13 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

31 בדצמבר		צדדים קשורים אחרים:	
2022	2023	חייבים בגין השקעות	ריבית ודיבידנד לקבל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	מניות	אגרות חוב סחירות
-	2,309	הלוואות	קרנות השקעה
18	-		
22,425	25,632		
2,750	7,080		
3,623	3,210		
15,757	14,824		
44,573	53,055		

יתרת נכסי חוב וחובות שוטפים הגבוהה ביותר במשך השנה של בעל עניין או צד קשור עמדה על 13,437 אלפי ש"ח.

ביאור 13 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)**ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
50	143	222

דמי ניהול לחברה המנהלת

ביאור 14 - מסים

להלן פרוט תשלומי המסים שנגבו מהקופה בשנת הדוח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023			
הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מועט	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון בינוני	הראל חיסכון לילד - מסלול סיכון מוגבר	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
119	191	749	1,059
2	1	-	3
121	192	749	1,062

בגין השקעות בניירות ערך זרים

בגין שנים קודמות ואחרות

סך כל הוצאות מסים

ביאור 15 - התחייבויות תלויות והתקשרויות**א. התקשרויות**

לתאריך המאזן התקשרה הקופה בהסכמים להשקעה בקרנות השקעה ובקרנות הון סיכון (להלן: הקרנות) כשותפה מוגבלת. סכומי ההשקעה מועברים בחלקים, בהתאם לדרישותיהן של הקרנות ולהסכמי ההתקשרויות.

להלן סכום ההתחייבות להשקעה כוללת וסכום ההשקעה שטרם נדרש לתאריך המאזן:

31 בדצמבר 2023	
סה"כ התחייבות	סה"כ יתרת התחייבות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
297,012	152,794

התחייבות קרנות השקעה

ב. התחייבויות תלויות

הקופה אינה ישות משפטית ועל כן ככל שמוגשות תביעות הרי שהן מוגשות נגד החברה המנהלת. לגילוי בדבר תביעות משפטיות שהוגשו נגד החברה המנהלת ראה ביאור 26. א. בדוח הכספי של החברה המנהלת.

ג. שעבודים

קיימים שעבודים על חלק מנכסיה הסחירים של הקופה, לצורך פעילותה השוטפת בנגזרים, בסך של כ- 102.5 מיליון ש"ח.

הראל קמ"פ

קופה מרכזית לפיצויים

בניהול

הראל פנסיה וגמל בע"מ

סקירת הנהלה
לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

1.	מאפיינים כלליים של קופת הגמל.....	3
א.	תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה.....	3
ב.	מועד הקמת קופת הגמל.....	3
ג.	רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם.....	3
ד.	שינויים מהותיים בשנת דיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות.....	3
ה.	שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרתן.....	3
ו.	שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו.....	3
2.	ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל.....	4
א.	שינוי במספר העמיתים.....	4
ב.	ניתוח זכויות העמיתים בקופה.....	4
3.	מידע אודות דמי ניהול.....	4
4.	ניתוח מדיניות השקעה.....	6
א.	מדיניות ההשקעה.....	6
ב.	ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת.....	6
5.	ניהול סיכונים.....	7
א.	מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת.....	7
ב.	סיכוני נזילות.....	7
ג.	סיכוני שוק.....	8
ד.	סיכוני אשראי.....	12
ה.	סיכונים גיאוגרפיים.....	17
ו.	גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה.....	20
ז.	גורמי סיכון על פי טיבם.....	21
6.	נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו.....	22
7.	בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי.....	22

1. מאפיינים כלליים של קופת הגמל

א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה

קופת הגמל:

- שם קופת הגמל: הראל קמ"פ (להלן "הקופה").
- סוג קופת הגמל: קופה מרכזית לפיצויים.
- קוד הקופה: 512267592-00000000000155-0000-000
- סוג העמיתים: מעבידים המפקידים כספי פיצויים.

הקופה מנוהלת בנאמנות בידי חברה מנהלת שהינה משקיע מוסדי. הקופה נועדה לחיסכון לטווח ארוך ובינוני. פעילות הקופה כפופה לרישוי המתקבל מרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לדינים הרלוונטיים החלים על פעילותה המפוקחת על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה על שוק ההון", או "הממונה").

החברה המנהלת:

- שם החברה המנהלת: הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת", או "החברה").
- החברה המנהלת הינה חברה בבעלות מלאה, במישרין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.
- לפרוט מבנה האחזקות של החברה המנהלת, ראה סעיף 1.1.2 בדוח תאור עסקי תאגיד של החברה המנהלת.

ב. מועד הקמת קופת הגמל

הקופה הוקמה בשנת 1997.

ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם

להלן מספרי המסלולים הכלולים באישור:

שם המסלול	קוד המסלול	מועד תחילת פעילות
מסלול כללי	512267592-00000000000155-0155-000	1997
מסלול מניות	512267592-00000000000155-0739-000	2001
מסלול אג"ח צמוד מדד	512267592-00000000000155-0741-000	2001
מסלול שקלי	512267592-00000000000155-0742-000	2001
אג"ח עד 15% מניות	512267592-00000000000155-0743-000	2001

ד. שינויים מהותיים בשנת דיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות

בשנת הדוח לא חל שינוי.

ה. שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרתן

הקופה סגורה להפקדות.

ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו

אין שינוי.

2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל

א. שינוי במספר העמיתים

להלן השינוי במספר חשבונות עמיתי הקופה בשנת הדוח, בגין כל מסלולי הקופה:

מספר חשבונות העמיתים				סוג העמיתים
לסוף השנה	נסגרו השנה	נפתחו השנה	לתחילת השנה	
13,754	203	13	13,944	מעבידים

ב. ניתוח זכויות העמיתים בקופה

ליום 31 בדצמבר				חשבונות לא פעילים
2022		2023		
סך נכסים, נטו		סך נכסים, נטו		
באלפי ש"ח	מספר חשבונות	באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
1,314,363	13,944	1,327,270	13,754	

3. מידע אודות דמי ניהול

שיעור דמי הניהול

הראל קמ"פ מסלול כללי

ליום 31 בדצמבר 2023		הראל קמ"פ מסלול כללי
עמיתים לא פעילים		
סך נכסים, נטו		
באלפי ש"ח	מספר חשבונות	דמי ניהול מנכסים:
549,619	4,747	0.5%-0%
195,310	767	1%-0.5%
233,725	3,159	1.5%-1%
101,579	4,109	2%-1.5%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 1,751 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 10 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

מסלול מניות

מסלול מניות	
ליום 31 בדצמבר 2023	
עמיתים לא פעילים	
סך נכסים, נטו	
באלפי ש"ח	מספר חשבונות
12,234	20
13,197	30
1,229	27
2,396	23

דמי ניהול מנכסים :
0.5%-0%
1%-0.5%
1.5%-1%
2%-1.5%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 25 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 10 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

מסלול אג"ח צמוד מדד

ליום 31 בדצמבר 2023
עמיתים לא פעילים

סך נכסים, נטו
מספר חשבונות
באלפי ש"ח

17,550	46
23,019	104
7,935	91
2,070	57

דמי ניהול מנכסים:

0.5%-0%
1%-0.5%
1.5%-1%
2%-1.5%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 2 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 10 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

מסלול שקלי

ליום 31 בדצמבר 2023
עמיתים לא פעילים

סך נכסים, נטו
מספר חשבונות
באלפי ש"ח

20,153	51
21,883	83
3,997	40
2,285	75

דמי ניהול מנכסים:

0.5%-0%
1%-0.5%
1.5%-1%
2%-1.5%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 6 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 10 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

מסלול אג"ח עד 15% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023
עמיתים לא פעילים

סך נכסים, נטו
מספר חשבונות
באלפי ש"ח

63,968	126
35,162	128
10,042	86
9,917	143

דמי ניהול מנכסים:

0.5%-0%
1%-0.5%
1.5%-1%
2%-1.5%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 59 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 10 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

4. ניתוח מדיניות השקעה

א. מדיניות ההשקעה

מידע בדבר מדיניות ההשקעה של מסלולי ההשקעה לשנת הדוח, פורט באתר האינטרנט של החברה המנהלת בכתובת:

<https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/harel-pensia-and-gemel/Pages/investment-policy.aspx?isfromsearch=1>

ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת

להלן תמצית השינויים בשוק ההון והתייחסות חטיבת ההשקעות של החברה אליהם:

נושא	תיאור פעולות החברה
השינוי במדד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד	במהלך שנת 2023 האינפלציה עמדה על 3.3 אחוזים (המדד הידוע האחרון בסוף שנת 2023), ירידה לעומת 5.3 אחוזים בסוף 2022. במסגרת הירידה בציפיות האינפלציה בשוק העלתה חטיבת ההשקעות את שיעור החשיפה לנכסים צמודי מדד בשיעור קל.
שער החליפין של השקל	בסיכום שנת 2023 השקל נחלש ב-2 אחוזים מול סל המטבעות של בנק ישראל, עם פחות של 3 אחוזים מול הדולר ו-7 אחוזים מול האירו. לאור ההרעה במצב הביטחוני והגדלת החשיפה לחו"ל החטיבה העלתה מעט את שיעור החשיפה למט"ח.
התפתחות שעורי ריבית	תהליך עליית ריבית בנק ישראל נמשך גם בשנת 2023 והסתיים במאי כאשר הריבית עלתה ל-4.75 אחוזים, הרמה הגבוהה ביותר מאז סוף שנת 2006. לאור מבנה העקום והעלאות הריבית החטיבה האריכה מעט את מח"מ אגרות החוב בהם היא משקיעה.
שוק המניות	בסיכום שנתי מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-24% בהובלת עלייה של כ-43% מדד הנאסד"ק בארה"ב (לאחר שבשנת 2022 המדד איבד כשליש מערכו). המדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-10%. בישראל מדד ת"א 125 עלה בשיעור מתון יותר של כ-4% בלבד, גם בהשפעת המלחמה. לאור השינויים בשווקים הבינלאומיים החטיבה שינתה בשלהי השנה את הרכב תיק המניות שלה בחו"ל עם דגש גבוה יותר על השקעות מחוץ לארה"ב ודגש נמוך יותר על השקעות בתחום הטכנולוגיה לאור רמות המחירים הגבוהות אשר שררו בשווקים.
אג"ח קונצרני ומוצרי חוב	למרות המשך עליית הריבית במהלך שנת 2023 מדדי האג"ח המרכזיים בישראל רשמו תשואה חיובית. בסיכום שנתי מדד אג"ח כללי עלה בכ-4%, כאשר מדד אג"ח ממשלתיות עלה ב-1% בלבד ומדד אג"ח הקונצרניות עלה ב-6%. חטיבת ההשקעות העלתה מעט את שיעור החשיפה לאג"ח קונצרני סחיר בישראל לאור אטרקטיביות שגדלה במונחי הסיכון במקביל לתשואות אבסלוטיות אטרקטיביות הן בישראל והן בחו"ל.
מוצרי מדדים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע במוצרי מדדים לצורך גיוון תיק ההשקעות ויעילות רבה ביכולת לשינוי הרכב ההשקעות באמצעות נכסים אלו.
נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע באפיקים אלו לצורך פישוט, הגנה, נזילות וסחירות באפיקי מדד מחירים לצרכן אפיקי מניות והגנות מט"ח לפי הנחיות וועדת השקעות וכפוף ליתרונות למול עבודה בנכס הבסיס.
השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות	חטיבת ההשקעות ממשיכה להגדיל את החשיפה לאפיק זה הן באופן אבסולוטי והן כאחוז חשיפה מתיקי העמיתים במטרה לגוון את הרכב הנכסים של התיק להשיג תשואה גבוהה יותר למול נכסים סחירים באותה רמת סיכון תוך שימת דגש על ייזום נדלן למגורים בישראל וקרנות buy out בחו"ל.

5. ניהול סיכונים

החוזר המאוחד, שער 5, חלק 1, פרק 10 - ניהול סיכונים, מסדיר תשתית לזיהוי, מדידה ודיווח של סיכונים שוק, אשראי ונזילות הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכוניות העמיתים בקופות גמל. החוזר מחייב מינוי מנהל סיכונים אובייקטיבי ובלתי תלוי במערך ההשקעות והאשראי של החברות המנהלות אשר יספק לדירקטוריון החברה המנהלת, הנהלתה, ועדת ההשקעה וועדת האשראי שלה תמונת מצב אובייקטיבית ומקיפה אודות הסיכונים הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכוניות העמיתים.

ניהול תיק ההשקעות של הקופה נעשה תוך חתירה לאיזון בין המטרה של השגת תשואה מקסימאלית על הנכסים לבין הסיכון הכרוך בהשקעות ורמת הנזילות הנדרשת כדי לממן פעילות זו ופעילות משיכות והעברות של כספים על ידי העמיתים.

דירקטוריון החברה קבע מדיניות השקעות אשר מגבילה את רמות החשיפה אליהן ניתן להגיע בכל אחד מאפיקי ההשקעה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות את ועדת ההשקעות ומגבילות את רמת הסיכון של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה. ועדת ההשקעות דנה בשיבותיה בתמהיל ההשקעות של מסלולי ההשקעה בקופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. דיווחי ניהול סיכונים המוצגים לוועדת ההשקעות מציגים אומדנים להפסד פוטנציאלי הצפוי לתיק נכסים בשל התממשות סיכונים שוק. בכל התכנסות של ועדת ההשקעות ובהתבסס על מערכת BI, מציגה חטיבת ההשקעות חתכי חשיפה שונים של תיק ההשקעות.

הוועדה בוחנת ומתאימה את מדיניות ההשקעות וביצועה בשוטף לנוכח ההתפתחויות בנכסיה, במאפייני עמיתיה ובשווקים.

בקבוצת הראל פועלת ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים נפרדת לפנסיה וגמל, אשר דנה בנושאים הקשורים לניהול סיכונים וניהול ההון ומגבשת המלצות לדירקטוריון. הוועדה פועלת בהתאמה לדרישות סעיפי סימן י"א בחוזר גופים מוסדיים 2018-9-31 בנושא "דירקטוריון גוף מוסדי". כמו כן, קיים תהליך דיווח רבעוני על ידי בעלי תפקידים בתחומי הפעילות השונים בדבר שינויים מהותיים בפרופיל הסיכונים של החברה למנהלת הסיכונים, להנהלה ולדירקטוריון.

השיטות ונהלי העבודה בתחום ניהול הסיכונים נבחנים ומתעדכנים באופן שוטף, תוך התחשבות במדיניות ניהול הסיכונים בקבוצת הראל, בשינויים החלים בסביבה העסקית בארץ ובעולם ובהנחיות ודרישות הרגולציה.

להלן פירוט הסיכונים המרכזיים להם חשופה הקופה ואופן הטיפול בהם:

א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת

לעניין פירוט מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת של קופת הגמל ראה ביאור 25 בדוחות הכספיים של החברה המנהלת.

ב. סיכונים נזילות

סיכון נזילות נובע מאי ודאות לגבי שינויים אפשריים בהיקף משיכת כספים מהקופה, ו/או קריאות לכסף בגין התחייבויות עבר ו/או דרישה להשלמת בטחונות בגין נגזרי מניות ומט"ח, העשויים להביא למצב בו הקופה תידרש לממש במהירות נכסים בהיקף ניכר על מנת לשלם לעמיתים המושכים או המניידים לקופות אחרות. סיכון זה קשור בהיקף חסכון העמיתים הזכאים למשיכה אל מול אורך החיים הממוצע של נכסי הקופה ונזילותם וכן מגורמים חיצוניים של הגברת תחרות ומעבר בין קופות גמל.

לצורך ניהול סיכון הנזילות קופות הגמל מחזיקות בנכסים נזילים, כגון מזומנים, שווי מזומנים ופיקדונות לתקופה של עד חודש ימים וכן בנכסים בעלי סחירות גבוהה שניתנים למימוש בקלות יחסית. כמו כן, קיימות מגבלות השקעה על שיעור הנכסים הלא נזילים ואחת לתקופה נבחנת השפעה של תרחישי משבר על מצב הנזילות.

ניהול הקופות בשיטת סלי השקעה, מקטין חשיפה לסיכון נזילות בכלל ובקופות הקטנות בפרט.

ועדת ההשקעות אישרה מודל למעקב אחר סיכון הנזילות בפעילות הקופה. מדדי הנזילות מביאים בחשבון מצבי קיצון של משיכות בקופות כולל העברות בין קופות ואת נזילות הנכסים בתיקים במצבי משבר שונים. ועדת ההשקעות בוחנת על בסיס תקופתי את העמידה ברמת הנזילות ביחס למדדי הנזילות שנקבעו ובוחרת באופן שוטף את צרכי הנזילות והתאמתם לנכסי הקופה על מנת להיערך מראש לשינויים ברמת הנזילות הנדרשת.

ניתוח נזילות הקופה

ליום 31 בדצמבר 2023					נזילות (בשנים)
נכסים נטו (באלפי ש"ח)					
מסלול כללי	מסלול מניות	מסלול אג"ח צמוד מדד	מסלול שקלי	אג"ח עד 15% מניות	
804,297	29,088	48,026	41,356	96,480	נכסים נזילים וסחירים
32,354	-	164	1,224	3,858	מח"מ של עד שנה
144,792	-	2,336	5,753	18,326	מח"מ מעל שנה
98,790	(32)	48	(15)	425	אחרים
1,080,233	29,056	50,574	48,318	119,089	סה"כ

הקופה אינה נתקלת בקשיי נזילות ובקשיים למימון תשלומים לעמיתים מושכים או המניידים החוצה, והיא שומרת על רמת נזילות מספקת כאמור. על פי ניסיון העבר, לאור היקף נכסיה של הקופה, הפיזור הרחב של עמיתיה והעובדה כי מרבית נכסיה הינם סחירים ובני מימוש מהיר ולמרות ששיעור הסכומים שעמיתים רשאים למשוך מהקופה עמד על 100% הקופה אינה צופה בעיות נזילות בשנים הקרובות. נכון לסוף שנת 2023, כ- 74% מנכסי מסלול כללי, כ- 100% מנכסי מסלול מניות, כ- 95% ממסלול אג"ח צמוד מדד, כ- 86% ממסלול שקלי וכ- 81% ממסלול אג"ח עד 15% מניות הושקעו בנכסים נזילים.

מבחינת הרכב נכסי הקופה והערכות הנהלה, הנהלת החברה המנהלת סבורה כי סך הכספים הסחירים והנזילים מהווה כרית בטחון מספקת לצמצום התנמשות סיכון הנזילות כאמור לעיל.

ג. סיכוני שוק

החברה המנהלת פועלת בהשקעותיה בכפוף להוראות הדין ולמדיניות ההשקעות הנקבעת על ידי הדירקטוריון. הסיכונים הפיננסיים מנוהלים באמצעות פיזור בין אפיקי השקעה, ענפים, מנפיקים ובין נכסים בארץ לנכסים בחו"ל, בחינה וניתוח של הנכסים טרום קבלת החלטת ההשקעה ובמהלך חיי ההשקעה ועמידה במגבלות חשיפה.

מגבלות שונות לחשיפות לסיכוני שוק נקבעו הן על ידי הדירקטוריון והן על ידי ועדת השקעות, מתוך מטרה לצמצם את ההפסד שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בשווקים. מגבלות אלו מתייחסות, בין היתר, לתקורות השקעה במניות, קרנות ונדל"ן, לחשיפה מרבית לאגרות חוב קונצרניות בהתאם לדירוג, לחשיפה מרבית להשקעה בודדת, לחשיפה למגזרי הצמדה ולחשיפה לריבית. מדיניות ניהול סיכוני השוק כפופה גם לתקנות ההשקעה. שימוש בנגזרים נעשה למטרות הגנה ולמטרות יצירת חשיפה ונכלל בדוחות הבקרה.

כימות ובחינת סיכוני שוק נעשים באמצעות מערכת ממוכנת באגף ניהול סיכונים. הכלי המרכזי למדידת סיכוני השוק נעשה בעיקר באמצעות תרחישי קיצון שונים, המהווים אינדיקציה להפסד אפשרי בתיקי ההשקעות של הנוסטרו ובתיקי עמיתים. תרחישים אלה מבוססים על אירועים היסטוריים או היפותטיים וההנחות בבסיסם מתעדכנות תקופתית בהתאמה לשינויים בסביבה הכלכלית, בגורמי הסיכון ובמאפייני התיקים.

ככלל, סיכוני שוק בניהול פעילות קופת הגמל נובעים מאפשרות לשחיקת שווי נכסי קופות הגמל כתוצאה משינויים במחירי ניירות ערך, מחירי נדל"ן, שערי ריבית, שערי חליפין ואינפלציה ומפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.

סיכוני שוק הקשורים בירידה הפוטנציאלית בערכם הכלכלי של נכסי הקופה הינם כדלקמן:

1. סיכוני הצמדה: בשיקולי השקעה נלקחות בחשבון תחזיות אינפלציה ואלטרנטיבות השקעה, גם בהיבט של בסיס הצמדה. הקופה מבצעת את השקעותיה ברכיבים צמודים ולא צמודים בהתאם לסביבת האינפלציה והתחזיות העתידיות שלפניה.
2. סיכון שער חליפין: לקופה חשיפה לנכסים צמודי מט"ח בעיקר כתוצאה מהשקעות בנכסים זרים ולכן בשיקולי ההשקעה נלקחות בחשבון תחזיות לשינויים בשערי חליפין, בעיקר ביחס לדולר.

3. סיכוני ריבית: לשינויים בשערי הריבית השפעה על אגרות החוב המוחזקות על ידי הקופה ועל פקדונות והלוואות ובאמצעותן על שווי נכסי הקופה. בעת קבלת החלטות השקעה וקביעת משך החיים הממוצע של הנכסים נלקחים בחשבון הנחות ותחזיות לגבי שינויי ריבית והשפעתם על תיק השקעות של הקופה. הקופה מטפלת בסיכוני ריבית על ידי שינוי באורך החיים הממוצע הכולל של מכשירים נושאי ריבית בכל אפיק, פיזור וחשיפה לסוגי ריביות שונות.
4. סיכון מניות: ההפסד שעלול להגרם לקופה כתוצאה מירידה במחירי המניות הנסחרות בארץ ובח"ל.
5. סיכון מרווח אשראי: הפסד הנובע מפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.
6. סיכון נדל"ן: ההפסד שעלול להיגרם מירידת ערכן של ההשקעות בנדל"ן.

ועדת ההשקעות דנה בישיבותיה בתמהיל ההשקעות של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. מדדי סיכונים המוצגים לוועדת השקעות כוללים תרחישי קיצון והשוואת מדדי ביצועים וסיכונים לתיקי סמן. ועדת השקעות מקבלת מדי ועדה דיווח בדבר חשיפה ענפית, חשיפה גיאוגרפית וחשיפה מטבעית.

(1) סיכון מדד וסיכון מטבע

הראל קמ"פ מסלול כללי

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	ההצמדה אליו	אלפי ש"ח
418,809	259,656	401,768	1,080,233
147,784	4,097	(151,881)	-
566,593	263,753	249,887	1,080,233

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

מסלול מניות

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	ההצמדה אליו	אלפי ש"ח
14,890	112	14,054	29,056
4,783	-	(4,783)	-
19,673	112	9,271	29,056

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

מסלול אג"ח צמוד מדד

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	ההצמדה אליו	אלפי ש"ח
6,126	43,561	887	50,574
(677)	766	(89)	-
5,449	44,327	798	50,574

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

מסלול שקלי

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
48,108	206	4	48,318
-	-	-	-
48,108	206	4	48,318

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

מסלול אג"ח עד 15% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	סך הכל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
58,462	39,451	21,176	119,089
(19)	403	(384)	-
58,443	39,854	20,792	119,089

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

(2) סיכון ריבית

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי בשיעור הריבית על התשואה של קופת הגמל:

ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)	
-1%	+1%
אחוזים	
1.93	(1.70)
0.07	(0.07)
4.94	(4.38)
4.07	(3.54)
3.55	(3.13)

ליום 31 בדצמבר 2023

מסלול כללי
מסלול מניות
מסלול אג"ח צמוד מדד
מסלול שקלי
אג"ח עד 15% מניות

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה, החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים בריבית משתנה, החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוח הרגישות כולל אך ורק סעיפים אשר ערכם מושפע באופן ישיר כתוצאה משינוי בשיעור הריבית. בהתאם לכך, לא מובאות בחשבון השפעות עקיפות כגון השפעה של קרנות נאמנות שמשקיעות בנכסי חוב.

(3) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים

להלן פירוט החשיפה לענפי משק בגין השקעה במניות:

ליום 31 בדצמבר 2023						הראל קמ"פ מסלול כללי
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	נסחרות במדד	נסחרות במדד	
				מניות היתר	ת"א 125	
מסה"כ			אלפי ש"ח			
15.97	27,702	-	-	-	27,702	ענף משק
2.72	4,709	-	-	-	4,709	בנקים
1.09	1,894	532	-	43	1,319	ביטוח
17.49	30,329	19,621	2,791	144	7,773	ביומד
20.03	34,732	9,813	1,289	2,228	21,402	טכנולוגיה
19.04	33,025	1,355	1,215	1,231	29,224	מסחר ושרותים
13.97	24,230	9,419	1	1,130	13,680	נדל"ן ובינוי
4.31	7,478	-	-	1,018	6,460	תעשייה
5.38	9,322	5,514	-	109	3,699	השקעה ואחזקות
						נפט וגז
100.00	173,421	46,254	5,296	5,903	115,968	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023						מסלול מניות
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	נסחרות במדד	נסחרות במדד	
				מניות היתר	ת"א 125	
מסה"כ			אלפי ש"ח			
17.86	1,936	-	-	-	1,936	ענף משק
3.03	328	-	-	-	328	בנקים
1.22	132	37	-	3	92	ביטוח
17.04	1,846	1,234	63	10	539	ביומד
21.05	2,282	639	-	156	1,487	טכנולוגיה
16.76	1,816	51	-	86	1,679	מסחר ושרותים
14.25	1,544	607	-	79	858	נדל"ן ובינוי
4.80	520	-	-	71	449	תעשייה
3.99	432	163	-	8	261	השקעה ואחזקות
						נפט וגז
100.00	10,836	2,731	63	413	7,629	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023						מסלול אג"ח עד 15% מניות
%	סך הכל	בחו"ל	לא סחיר	נסחרות במדד	נסחרות במדד	
				מניות היתר	ת"א 125	
מסה"כ			אלפי ש"ח			
17.26	1,120	-	-	-	1,120	ענף משק
2.94	191	-	-	-	191	בנקים
1.17	76	21	-	2	53	ביטוח
15.98	1,037	671	48	6	312	ביומד
20.35	1,321	348	-	90	883	טכנולוגיה
19.80	1,285	225	-	50	1,010	מסחר ושרותים
13.47	874	319	-	46	509	נדל"ן ובינוי
4.64	301	-	-	41	260	תעשייה
4.39	285	133	-	4	148	השקעה ואחזקות
						נפט וגז
100.00	6,490	1,717	48	239	4,486	סך הכל

ד. סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון לאי עמידת צד שלישי בהתחייבויותיו. סיכוני אשראי יכולים לנבוע, בין היתר, מאי עמידה במועדי החזר, היעדר יכולת פירעון, מימוש ביטחונות בערך פחות מהמוערך או מירידת ערך כתוצאה משינוי בדירוג אשראי.

מדיניות ניהול סיכוני האשראי של החברה מתבססת על פיזור וגיוון תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר, באופן שיתרום להשגת תשואה הולמת עבור הסיכון הניטל, בהתאם למגבלות שהוגדרו, תוך הבנת פרופיל סיכון האשראי של החברה ופירוט תחומי אחריותם של הגורמים המעורבים בתהליכי זיהוי, מדידה, ניטור ובקרה של סיכון האשראי. המסגרת למתן וניהול אשראי כוללת גם נהלים ומתודולוגיות, על פיהם יש לפעול.

פעילות האשראי נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה ולחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי ובהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון ולהחלטות פרטניות של ועדות ההשקעה השונות. תקנות ההשקעה קובעות מגבלות חשיפה ללווה בודד ולקבוצת לוויים וכן מגבלות על מתן אשראי בהתאם לסוגי בטחונות וכיוצ"ב. חוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית ומטרתם להבטיח קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכוני אשראי להם חשופה הקופה.

בחטיבת ההשקעות, קיימת הפרדה בין יחידת ניהול האשראי הלא סחיר אשר נוטלת את הסיכון ובין יחידה עצמאית המנהלת בקרה על הפעילות. תהליכי מעקב אחר יכולת הפירעון של לוויים ואיכות הבטוחות מבוצעים במסגרת נהלי עבודה למתן אשראי שאושרו בדירקטוריון. לגבי אשראי סחיר, מתנהל מעקב אחר יכולת הפירעון, איכות הבטוחות וחובות בעייתיים. בעקבות חוזר המפקח בנושא טיפול בחובות בעייתיים ופעולות לגביית חוב, הוקם פורום חוב ומונה מנהל לפורום אשר תפקידו להעריך מצב חובות בעייתיים (בחוב סחיר ולא סחיר) ולהבטיח כי מתקיימים תהליכי מעקב ובקרה שוטפים.

הערכה ספציפית של סיכון האשראי לגבי חוב לא סחיר מבוצעת במערך האשראי בחטיבת ההשקעות באמצעות מודלי דירוג המבוססים על מתודולוגיה דומה לזאת הנמצאת בשימוש חברות הדירוג. המודלים השונים, נבדקו כעומדים בדרישות החוזר המאוחד פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" ואושרו ע"י ועדת אשראי אשר הוסמכה לכך ע"י הדירקטוריון.

ברמת עסקה פרטנית - מתקבלת חוות דעת ניהול סיכונים לתחומי פעילות חדשים ולעסקאות משמעותיות, גדולות או מורכבות, בהתאם לפרמטרים שהוגדרו. ובמקביל, אגף ניהול סיכונים בוחן ומאתגר את הדירוג של הלוואות חדשות המבוצעות בחטיבת ההשקעות. בנוסף, לאורך חיי האשראי וברמת התיק הכולל מתבצע באגף ניהול סיכונים כימות של סיכוני האשראי הגלומים בנכסי ההשקעה, באמצעות בחינת הדירוג הממוצע של החוב הלא ממשלתי בתיקים האמורים והערכת ההפסד הצפוי (Expected Loss) וההפסד הלא-צפוי (Unexpected Loss) בגין סיכוני האשראי הלא סחיר.

(1) חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר 2023												
מסלול כללי			מסלול מניות			מסלול אג"ח צמוד מדד			מסלול שקלי			אג"ח עד 15% מניות
שאינם			שאינם			שאינם			שאינם			שאינם
סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סחירים	סה"כ	סחירים	סה"כ
אלפי ש"ח												
293,394	169,724	463,118	3,272	42,200	2,500	44,700	34,565	6,977	41,542	61,788	19,589	81,377
29,324	7,422	36,746	2	330	-	330	-	-	-	5,616	2,595	8,211
322,718	177,146	499,864	3,274	42,530	2,500	45,030	34,565	6,977	41,542	67,404	22,184	89,588

בארץ

בחו"ל

סך הכל נכסי חוב

(2) פירוט נכסי חוב בחלוקה לדירוגים

נכסי חוב בארץ

ליום 31 בדצמבר 2023				
דירוג מקומי (*)				
מסלול כללי	מסלול מניות	מסלול אג"ח צמוד מדד אלפי ש"ח	מסלול שקלי	אג"ח עד 15% מניות

235,941	2,945	32,467	28,840	40,360
21,193	146	5,179	2,016	11,622
32,522	178	4,196	3,677	9,347
3,738	3	358	32	459
293,394	3,272	42,200	34,565	61,788

נכסי חוב סחירים בארץ

אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג :
AA ומעלה
BBB עד A
לא מדורג

סך הכל נכסי חוב סחירים בארץנכסי חוב שאינם סחירים בארץ

אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג :				
14,925	-	202	411	1,298
2,569	-	40	42	178
6,200	-	-	329	591
146,030	-	2,258	6,195	17,522
169,724	-	2,500	6,977	19,589
463,118	3,272	44,700	41,542	81,377

הלוואות בשיעבוד מניות המקנות שליטה

הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץסך הכל נכסי חוב בארץ

80,148	-	952	3,932	9,056

מזה - נכסי חוב בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטוחים, לדוגמא : דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו-16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב וביחנה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

נכסי חוב בחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2023
דירוג בינלאומי (*)

מסלול כללי	מסלול מניות	מסלול אג"ח צמוד מדד	אג"ח עד 15% מניות
אלפי ש"ח			
891	-	-	163
3,766	-	-	690
19,329	1	177	3,617
5,337	1	153	1,146
1	-	-	-
29,324	2	330	5,616

נכסי חוב סחירים בחו"ל

אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג :
A ומעלה
BBB
נמוך מ-BBB
לא מדורג

סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"לנכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל

אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג :
לא מדורג

667	-	-	209
6,755	-	-	2,386
7,422	-	-	2,595
36,746	2	330	8,211

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בחו"לסך הכל נכסי חוב בחו"ל

5,687	-	-	2,052

מזה - נכסים מדורגים בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על-ידי הממונה *S&P, Mood's* ו- *Fitch*. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא : דירוג A כולל A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו- 16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

(3) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון אינם מתבססים על דירוג האשראי של הנכס אלא על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת מיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. מודל זה מביא לידי ביטוי באופן עדכני יותר שינויים בפרמיית הסיכון של נכסי החוב, כפי שאלו משתקפים בשוק הסחיר בהתאם לשינויים באותו עשירון.

הריביות הממוצעות המשוקללות בגין כל אחת מקבוצות הדירוג המוצגות להלן הינן בהתאם לנכסים הכלולים בכל קבוצת דירוג:

ליום 31 בדצמבר 2023				נכסי חוב שאינם סחירים לפי דירוג (*):
אג"ח עד 15% מניות	מסלול שקלי	מסלול אג"ח צמוד מדד	מסלול כללי	
באחוזים				
4.16	5.14	2.66	4.43	AA ומעלה
5.70	6.79	3.31	5.89	A
9.08	9.30	4.27	8.95	BBB
8.17	-	9.06	8.26	נמוך מ-BBB
6.24	6.33	1.99	6.13	לא מדורג

(*) המקורות לרמת דירוג מקומי הינן חברות הדירוג "מעלות" ו"מדורג". נתוני חברת מדורג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על ידי הממונה *Fitch* ו- *S & P, Mood's*.

(4) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים ושאונים סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023										
מסלול כללי		מסלול מניות		מסלול אג"ח צמוד מדד		מסלול שקלי		אג"ח עד 15% מניות		
סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	
אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	
22,497	4.50	32	0.98	2,325	5.16	286	0.69	6,055	6.76	ענף משק
1,702	0.34	57	1.74	205	0.46	1,510	3.63	2,083	2.33	
889	0.18	-	-	-	-	-	-	184	0.21	
2,601	0.52	-	-	-	-	-	-	501	0.56	
93,450	18.70	54	1.65	1,591	3.53	4,012	9.66	12,812	14.30	
104,940	20.99	147	4.49	6,876	15.28	5,209	12.54	22,284	24.86	
9,853	1.97	11	0.34	199	0.44	647	1.56	1,662	1.86	
21,256	4.25	21	0.64	694	1.54	757	1.82	2,389	2.67	
5,844	1.17	7	0.21	673	1.49	281	0.68	1,095	1.22	
236,832	47.38	2,945	89.95	32,467	72.10	28,840	69.42	40,523	45.23	
499,864	100.00	3,274	100.00	45,030	100.00	41,542	100.00	89,588	100.00	סך הכל

ה. סיכונים גיאוגרפיים

סיכון גאוגרפי הינו סיכון להפסד הנובע מחשיפה של תיק ההשקעות בצורה ישירה או עקיפה, דרך השקעה בחברות שיש להן פעילות עסקית במדינה, לאירוע שלילי באותה מדינה או אזור גיאוגרפי. אירוע כזה עשוי להתעורר למשל על רקע עימות בטחוני באזור, משבר כלכלי במדינה עצמה או אצל שותפת סחר מהותית. סיכון גיאוגרפי עשוי לבוא לידי ביטוי בעלייה באירועי חדלות פירעון של ממשלות ועסקים ו/או ירידה בשווי נכסים הוניים (נדל"ן, מניות וכד').

להלן החשיפה הגיאוגרפית עבור הנכסים השונים בהתאם למקום הסיכון הסופי, או בהתאם למקום בו הונפק או נסחר הנכס, במקרים בהם לא ניתן היה לזהות את מקום החשיפה הסופית:

הראל קמ"פ מסלול כללי

ליום 31 בדצמבר 2023								
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות אלפי ש"ח	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
בריטניה	-	6,230	1,394	9,125	118	21,539	1,189	22,728
קנדה	-	-	1	6,781	29	7,360	4,912	12,272
סין	-	1,078	4,208	3,871	5	11,591	-	11,591
צרפת	-	4,741	1	6,258	176	12,544	202	12,746
יפן	-	-	2	11,569	1,271	13,526	5,076	18,602
ארצות הברית	891	9,267	37,103	47,150	16,815	209,780	108,726	318,506
אירופה	-	-	6,304	1,495	168	19,921	2,643	22,564
ישראל	235,941	68,401	105,485	34,951	109	686,483	669	687,152
ש.מתעוררים-אחר	-	-	4,656	5,123	1,505	11,289	-	11,289
אחר	-	10,497	14,267	30,675	10,270	86,200	2,951	89,151
סך הכל	236,832	100,214	173,421	156,998	32,890	1,080,233	126,368	1,206,601

מסלול מניות

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
אלפי ש"ח								
360	56	304	19	30	255	-	-	-
793	72	721	72	7	556	85	1	-
645	299	346	20	2	324	-	-	-
607	-	607	-	148	236	223	-	-
469	12	457	64	11	382	-	-	-
454	8	446	40	3	330	72	1	-
466	-	466	-	241	225	-	-	-
1,137	310	827	43	78	706	-	-	-
744	10	734	445	162	127	-	-	-
13,324	6,631	6,693	1,523	37	2,808	2,296	29	-
701	161	540	27	10	91	412	-	-
14,512	37	14,475	2,797	8	1,671	6,756	298	2,945
682	-	682	-	92	269	321	-	-
1,863	105	1,758	15	189	883	671	-	-
36,757	7,701	29,056	5,065	1,018	8,863	10,836	329	2,945

אוסטרליה

בריטניה

קנדה

סין

צרפת

גרמניה

הודו

יפן

שווייץ

ארצות הברית

אירופה

ישראל

ש.מתעוררים-אחר

אחר

סך הכל

מסלול אג"ח צמוד מדד

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות ותעודות סל	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
אלפי ש"ח						
49,692	-	49,692	5,425	2,022	9,778	32,467
882	-	882	356	-	526	-
50,574	-	50,574	5,781	2,022	10,304	32,467

ישראל

אחר

סך הכל

מסלול שקלי

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות אלפי ש"ח	קרנות ותעודות סל	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
822	-	822	4	-	818	-
47,478	-	47,478	12,214	1,283	5,141	28,840
18	-	18	-	-	18	-
48,318	-	48,318	12,218	1,283	5,977	28,840

ארצות הברית

ישראל

אחר

סך הכל

מסלול אג"ח עד 15% מניות

ליום 31 בדצמבר 2023

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות אלפי ש"ח	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
2,617	36	2,581	1,112	4	280	49	1,136	-
1,244	6	1,238	132	5	192	-	909	-
14,587	3,333	11,254	2,641	2,990	1,412	1,474	2,574	163
97,160	23	97,137	26,296	5	4,921	4,001	21,554	40,360
7,357	478	6,879	1,180	480	2,226	966	2,027	-
122,965	3,876	119,089	31,361	3,484	9,031	6,490	28,200	40,523

בריטניה

צרפת

ארצות הברית

ישראל

אחר

סך הכל

1. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה

הפעלת קופת גמל דורשת עמידה בכללי פעילות ודווח שנקבעו בחוקים ובתקנות. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה-2005, מעניק סמכויות שונות ואמצעי אכיפה מגוונים לממונה לרבות סעיפי עונשין במקרה של אי עמידה בכללים והנחיות.

הקופה פועלת בתחום שוק ההון והחיסכון ארוך הטווח, בהם מתבצעת פעילות השקעה לצד פעילות מול העמיתים החוסכים בקליטת הפקדות, תשלומים וזיכויים ברווחים. פעילות זו חושפת את הקופה לסיכונים תפעוליים ולסיכונים הנובעים משינויי פסיקה וחקיקה כלליים ובתחום הפעילות הספציפי של הקופה.

אי לכך פועלת הקופה בהתאם לנהלים מסודרים שגיבשה להסדרת התהליכים השונים בקופה, לרבות ביצוע בקורות ומעקב שוטף אחר הפעילות. כמו כן מלווה את פעילות הקופה יועץ משפטי ומנהלת סיכונים. הסיכון התפעולי שלוב בכלל הפעילויות, המוצרים, המערכות ותהליכי העבודה המבוצעים בחברה. לפיכך, קיימת חשיבות למודעות ולניהול הסיכון התפעולי בכל הרמות.

האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלים בדרגות הניהול השונות בחברה, בתמיכה מקצועית של אגף ניהול סיכונים המופקד על הכוונה מתודולוגית ויישום המדיניות בראיית על. חלק מהסיכונים התפעוליים מנוהלים על-ידי גורמי בקרה נוספים, כגון מנהל אגף SOX, אכיפה וציות, אחראי אבטחת מידע ואחראי היערכות לשעת משבר.

החברה בוחנת באופן שוטף את החשיפה לסיכונים תפעוליים ונוקטת באמצעים להפחתת רמתם. אגף ניהול סיכונים מבצע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים, תוך שימת דגש מיוחד על סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיים מידע וסייבר וסיכונים המשכיות עסקית.

אופי הפעילות, המבנה הארגוני ומדרג הסמכויות המייחדים את החברה וכן היקף הכספים המנוהלים על ידה, חושפים אותה גם לאפשרות של הונאות ומעילות מצד גורמים בתוך החברה וגורמים מחוץ לחברה. החברה הגדירה מדיניות הכוללת מסגרת עבודה שיטתית למניעה, איתור, דיווח ותגובה מצמצמת נזקים לאירועי מעילות והונאות. עיקרי המדיניות באים לידי ביטוי בנהלי העבודה של החברה, בתהליכי העבודה בפועל ובקוד האתי, שמטרתו להנחות את עובדי החברה בנושאי התנהגות, משמעת ואתיקה בעבודה.

בהתייחס לסיכונים משפטיים, כולל סיכונים ציות, היועץ המשפטי של החברה אחראי לניהול הסיכון המשפטי, מסתייע במידת הצורך ביועץ משפטי חיצוני ומעניק תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות החברה. במסגרת זו, ניהולו השוטף של הסיכון המשפטי מתבטא בעיקר במתן ייעוץ משפטי שוטף לאורגנים המוסמכים בחברה בנושאים השונים הכרוכים בפעילות החברה, בהכנת מסמכי התקשרות ופוליסות ביטוח, בניהול הידע המשפטי בחברה, ובכלל זה עדכון הגורמים הרלוונטיים בשינוי הוראות דין ורגולציה לסוגיה, אשר יש להם השלכה על עבודת החברה, בהתאמת מערך ההסכמים והנהלים לשינויים אלה ובעדכונים שוטפים של מערכות ההסכמים והמסמכים שבשימוש החברה, ובריכוז התביעות הייצוגיות נגד החברה והפיקוח על הגורמים המקצועיים המטפלים בהן מטעם החברה.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא אחר דרישות החוק פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה, המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציית להוראות הרלוונטיות להם. בינואר 2012 החברה אימצה תכנית אכיפה, במסגרת יישום הוראות חוק הגברת האכיפה בשוק ההון, המתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005, ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ויפקחו על ביצועה.

בהתאם להוראות צו איסור הלבנת הון שנכנס לתוקפו במרס 2018 וחוזר גופים מוסדיים 2018-9-2 בנושא ניהול סיכונים הלבנת הון מפברואר 2018, החברה קבעה מדיניות ניהול סיכונים בנושא ומינתה אחראי למילוי חובות, בהתאם לדרישות הרגולציה, באופן שיבטיח קיומה של תשתית ארגונית מתאימה ואמצעים להפחתת הסיכון.

כמו כן, החברה גיבשה נהלים ליישום מדיניות ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, ועדכנה נהלים רלוונטיים, כך שיתייחסו, בין היתר, להליך של זיהוי והכרת הלקוח, לסיווג של חשבון בסיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור, לקיום בקרה שוטפת, לניהול רישומים ולדיווח. בנוסף, החברה אימצה גישה מבוססת סיכון, על מנת לזהות, להעריך ולהתמודד באפקטיביות עם סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, במסגרתה בוצע סקר לזיהוי והערכה של סיכונים הלבנת הון ומימון הטרור בפעילויות השונות.

מערך טכנולוגיית המידע הוא מרכיב מרכזי בתפעול וניהול התקין של החברה. דירקטוריון החברה אישר מסמך מדיניות בנושא ניהול טכנולוגיות המידע.

בחינת סיכונים ה-IT מתבצעת באופן שוטף, הן ברמת תהליכי ה-IT המהותיים המנוהלים בחברה והן ברמת מערכות המידע והתשתיות. הטיפול בסיכונים הנובעים מתהליכי IT מהותיים מבוצע כחלק מתפישת הבקרה המיושמת בהראל המשמר מחשבים, בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2010-9-4 בנושא "ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים". אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי להערכת ההשפעה הפוטנציאלית של סיכונים טכנולוגיות המידע על תהליכי הליבה בחברה.

החברה חשופה בפעילותה לסיכון סייבר אשר עלול לנבוע משימוש לא מורשה בזהות, הפרעה לפעילות על ידי פגיעה בפעילות הרשת או השבתת שירותים, פגיעה במערכות, גניבה של נכסים דיגיטליים, החדרה של קודים או תוכנות זדוניות, חדירה למערכת או חשיפת מידע. תפיסת ההגנה של החברה בניהול סיכונים סייבר ואבטחת מידע בנויה על שלוש שכבות: שכבת הגנה טכנולוגית, שכבת טיפול באירועים ושכבת רגולציה, ארגון ושיטות. בנוסף להיערכות תפעולית, החברה רכשה כיסוי ביטוחי כנגד פשעי מחשב, בכללם אירועי סייבר. ביום 31 באוגוסט 2016 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2016-9-14 בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים". החוזר מגדיר עקרונות לניהול סיכונים סייבר בגוף מוסדי ומחייב לנהל סיכונים אלו. ההוראה מתייחסת, בין היתר, לנושאים הבאים: ממשל תאגידי- תפקידים ותחומי אחריות, הערכת סיכונים, הגנת סייבר, ניטור ובקרה, אבטחת מערכות, תקשורת ותפעול, ניהול משתמשים והרשאות, מיקור חוץ, שירותי מחשב בענן, אבטחה פיסית וסביבתית, אבטחת ערוצי קשר עם לקוחות וגורמים חיצוניים.

בהתייחס לסיכונים אבטחת מידע וסייבר, ובהתאמה לחוזר בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים", הדירקטוריונים של הגופים המוסדיים בחברה אימצו ואישרו מדיניות בנושא ניהול סיכונים סייבר. אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי על חשיפות החברה לסיכונים סייבר.

בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2018-9-19 בנושא מיקור חוץ מיוני 2018, החברה קבעה מדיניות וגיבשה נוהלי עבודה, הכוללים בין היתר קווים מנחים וקריטריונים לקביעתה של פעילות כמהותית, עקרונות להתקשרות בהסכם למיקור חוץ ומנגנוני פיקוח, מעקב ובקרה אפקטיביים על פעילויות מהותיות שהוצאו למיקור חוץ.

היערכות הנהלת החברה להמשך פעילות בעת משבר (DRP) והמשכיות עסקית מתבצעת בשני מישורים: הערכות לנפילת מערכות המחשב והערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים. בנוסף, מתבצעים תרגולים במסגרת הנהלת החברה לאירוע משבית (קטסטרופלי), בו מתורגלים תהליכים לוגיסטיים נבחרים ומופעלות תוכנות ומערכות מרכזיות מהאתר החלופי.

למידע נוסף, ראה דיון בגורמי סיכון בסעיף 3.12 בדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה המנהלת וביאור 14, בדבר התחייבויות והתקשרויות תלויות בדוחות הכספיים של הקופה.

ז. גורמי סיכון על פי טיבם

בטבלה להלן מוצגים גורמי הסיכון על פי טיבם - סיכונים מקרו, סיכונים ענפיים, סיכונים גיאוגרפיים ככל שישנם וסיכונים מיוחדים לקופה, אשר דורגו, בהתאם להערכות סובייקטיביות איכותיות של הנהלת החברה המנהלת של הקופה בהתחשב בהיקף ובמאפייני פעילותה נכון לתאריך הדוח, בקטגוריות על פי השפעתם, ככל שניתן לגבי כל גורם סיכון, על קופת הגמל - השפעה גדולה, בינונית וקטנה.

גורמי סיכון	השפעה גדולה	השפעה בינונית	השפעה קטנה
סיכונים מקרו	סיכונים שוק	√	
	האטה כלכלית בישראל	√	
	סיכונים אשראי	√	
	סיכון מחירי נכסים אחרים	√	
סיכונים ענפיים	שינויים רגולטוריים	√	
	סיכון נזילות	√	

6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו

רואה החשבון לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בחוות דעתו.

7. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי

א. בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2023 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

דודי לייזנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 27 במרס 2024

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל קמ"פ (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של קופת הגמל; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל קמ"פ (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קופת הגמל; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של הראל קמ"פ (להלן: "קופת הגמל") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קופת הגמל תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2023, הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון :	ניר כהן	_____
מנכ"ל :	דודי לידנר	_____
סמנכ"ל כספים :	רם גבל	_____

תאריך אישור הדוח : 27 במרס 2024

הראל קמ"פ

קופה מרכזית לפיצויים

דוחות כספיים

ליום

31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

3	דוח רואי החשבון המבקרים.....
6	דוח על המצב הכספי.....
9	דוח הכנסות והוצאות.....
13	דוח על השינויים בזכויות העמיתים.....
17	ביאור 1 - כללי.....
18	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית.....
20	ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה.....
20	ביאור 4 - נכסי חוב סחירים.....
21	ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים.....
21	ביאור 6 - מניות.....
22	ביאור 7 - השקעות אחרות.....
23	ביאור 8 - זכאים ויתרות זכות.....
24	ביאור 9 - דמי ניהול.....
24	ביאור 10 - הוצאות ישירות.....
26	ביאור 11 - תשואות מסלולי השקעה.....
27	ביאור 12 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.....
27	ביאור 13 - מסים.....
28	ביאור 14 - התחייבויות תלויות והתקשרויות.....

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל קמ"פ

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של הראל קמ"פ (להלן - "הקופה") לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת דוחות ההכנסות וההוצאות ואת הדוחות על השינויים בזכויות העמיתים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת"). אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הקופה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת תוצאות פעולותיה והשינויים בזכויות העמיתים שלה לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון החברה המנהלת ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגבי היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעות חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

מדידת שווי הוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

כמתואר בביאורים 5 ו-7 לדוחות הכספיים, יתרת נכסי חוב שאינם סחירים והשקעות אחרות שאינן סחירות ליום 31 בדצמבר 2023 מסתכמות ל-208,807 אלפי ש"ח ו-97,095 אלפי ש"ח, בהתאמה. השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעו על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ.

השווי ההוגן של השקעות בקרנות השקעה וגידור מבוסס בעיקרו על השווי ההוגן של נכסי הבסיס או הערכות שווי ונקבע בהתאם לדיווחים של הקרן. טכניקות הערכות שווי הינן סובייקטיביות באופיין ומשלבות הנחות שונות ושימוש באומדנים המשפיעים באופן משמעותי על השווי ההוגן.

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

בחלק מההשקעות הלא סחירות כגון קרנות השקעה, אי הוודאות המובנית במדידת השווי ההוגן גבוהה, מאחר ומדידה זו כוללת נתונים אשר אינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

לשינויים באומדנים, בהנחות או בהערכות בהם נעשה שימוש במסגרת הערכות השווי עשויה להיות השפעה משמעותית על קביעת השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים.

בשל אי הוודאות המובנית ביחס לאומדנים, ההנחות וההערכות כאמור לעיל, זיהינו את הביקורת ביחס למדידת השווי ההוגן של ההשקעות הפיננסיות הלא סחירות כעניין מפתח בביקורת.

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

נהלי הביקורת העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה כללו את הנהלים הבאים:

- בחנו את העיצוב, היישום והאפקטיביות התפעולית של בקורות מפתח פנימיות בקשר עם תהליך קביעת השווי ההוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות.
- בחנו את המתודולוגיה למדידת השווי ההוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות.
- ערכנו בירורים מול אנשי הכספים וגורמים באגף ההשקעות לצורך השגת הבנה ביחס לעסקאות, התפתחויות, ושערוכים מהותיים לתקופה וכן לגבי שינויים מהותיים, ככל שחלו, בנתונים, בהנחות ובמודלים בהשוואה לאלו ששימשו בשנה הקודמת.
- ביצענו בחינה מדגמית של השווי בדוחות הכספיים של ההשקעות פיננסיות שאינן סחירות אל מול ציטוטי חברת מרווח הוגן בע"מ ואל מול הדוחות הכספיים ודיווחי קרנות ההשקעה לפי העניין.
- ביצענו בחינה מדגמית של מסד הנתונים ששימש לצורך קבלת ציטוט מחברת מרווח הוגן בע"מ אל מול הסכמי הלוואות.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) והדוח שלנו מיום 27 במרץ 2024 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרץ 2024

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל קמ"פ בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הראל קמ"פ (להלן - "הקופה") ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקופה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקופה (לרבות הוצאתם מרשות); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקופה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה המנהלת ובכפוף לכללים ולהוראות החלים על פי דין; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקופה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכנה בלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקופה לימים 31 בדצמבר 2022 ו-2023 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 והדוח שלנו, מיום 27 במרץ 2024, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרץ 2024

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
107,645	138,054		רכוש שוטף
31,881	9,204	3	מזומנים ושווי מזומנים
139,526	147,258		חייבים ויתרות חובה
429,587	470,491	4	השקעות פיננסיות
241,199	208,807	5	נכסי חוב סחירים
179,613	190,747	6	נכסי חוב שאינם סחירים
347,388	317,391	7	מניות
1,197,787	1,187,436		השקעות אחרות
1,337,313	1,334,694		סך כל השקעות פיננסיות
22,950	7,424	8	סך כל הנכסים
1,314,363	1,327,270		זכאים ויתרות זכות
1,337,313	1,334,694		זכויות העמיתים
			סך כל ההתחייבויות

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי לידנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים : 27 במרס 2024

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2023						
מסלול כללי	מסלול מניות	מסלול מניות	מסלול מניות	מסלול מניות	מסלול מניות	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
114,251	4,764	3,408	5,511	10,120	138,054	רכוש שוטף
8,697	253	52	31	171	9,204	מזומנים ושווי מזומנים
122,948	5,017	3,460	5,542	10,291	147,258	חייבים ויתרות חובה
322,718	3,274	42,530	34,565	67,404	470,491	השקעות פיננסיות
177,146	-	2,500	6,977	22,184	208,807	נכסי חוב סחירים
173,421	10,836	-	-	6,490	190,747	נכסי חוב שאינם סחירים
290,322	10,206	2,157	1,283	13,423	317,391	מניות
963,607	24,316	47,187	42,825	109,501	1,187,436	השקעות אחרות
1,086,555	29,333	50,647	48,367	119,792	1,334,694	סך כל השקעות פיננסיות
6,322	277	73	49	703	7,424	סך כל הנכסים
1,080,233	29,056	50,574	48,318	119,089	1,327,270	זכאים ויתרות זכות
1,086,555	29,333	50,647	48,367	119,792	1,334,694	זכויות העמיתים
						סך כל ההתחייבויות

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2022					
מסלול כללי	מסלול מניות	מסלול אג"ח צמוד מדד	מסלול אג"ח שקלי	אג"ח עד 15% מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
רכוש שוטף					
מזומנים ושווי מזומנים	84,171	4,753	2,976	6,369	9,376
חייבים ויתרות חובה	29,136	934	176	308	1,327
	113,307	5,687	3,152	6,677	10,703
השקעות פיננסיות					
נכסי חוב סחירים	293,452	3,744	40,400	32,479	59,512
נכסי חוב שאינם סחירים	200,277	-	2,894	8,820	29,208
מניות	162,718	10,175	-	-	6,720
השקעות אחרות	314,281	8,399	6,315	1,294	17,099
סך כל השקעות פיננסיות	970,728	22,318	49,609	42,593	112,539
סך כל הנכסים	1,084,035	28,005	52,761	49,270	123,242
זכאים ויתרות זכות	20,569	699	43	66	1,573
זכויות העמיתים	1,063,466	27,306	52,718	49,204	121,669
סך כל ההתחייבויות	1,084,035	28,005	52,761	49,270	123,242

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור
2023	2022	2021 (*)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
הכנסות (הפסדים)			
6,994	13,684	(477)	ממזומנים ושווי מזומנים
מהשקעות:			
16,168	(21,427)	4,630	מנכסי חוב סחירים
14,460	(3,072)	4,018	מנכסי חוב שאינם סחירים
13,635	(31,120)	19,675	ממניות
57,057	(85,650)	10,232	מהשקעות אחרות
101,320	(141,269)	38,555	סך כל ההכנסות (ההפסדים) מהשקעות
108,314	(127,585)	38,078	סך כל ההכנסות (הפסדים)
הוצאות			
8,035	9,156	2,484	דמי ניהול
1,843	1,995	282	הוצאות ישירות
725	1,057	173	מסים
10,603	12,208	2,939	סך כל ההוצאות
97,711	(139,793)	35,139	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה

(*) לא כולל קופות אשר מוזגו ביום 1 בינואר 2022, ראה באור 1א.

ביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023					
מסלול כללי	מסלול מניות	מסלול אג"ח צמוד מדד	מסלול אג"ח שקלי	אג"ח עד 15% מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
5,700	314	131	251	598	6,994
11,892	158	1,086	355	2,677	16,168
12,401	-	45	552	1,462	14,460
12,758	470	-	-	407	13,635
50,875	2,982	527	71	2,602	57,057
87,926	3,610	1,658	978	7,148	101,320
93,626	3,924	1,789	1,229	7,746	108,314
6,603	147	330	267	688	8,035
1,751	25	2	6	59	1,843
662	38	-	-	25	725
9,016	210	332	273	772	10,603
84,610	3,714	1,457	956	6,974	97,711

הכנסות

ממזומנים ושווי מזומנים

מהשקעות:

מנכסי חוב סחירים

מנכסי חוב שאינם סחירים

ממניות

מהשקעות אחרות

סך כל ההכנסות מהשקעות

סך כל ההכנסות

הוצאות

דמי ניהול

הוצאות ישירות

מסים

סך כל ההוצאות

עודף הכנסות על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

מסלול כללי	מסלול מניות	מסלול אג"ח צמוד מדד	מסלול אג"ח שקלי	אג"ח עד 15% מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
12,588	374	102	50	570	13,684
(13,851)	(8)	(2,302)	(2,770)	(2,496)	(21,427)
(2,157)	2	(234)	(132)	(551)	(3,072)
(28,059)	(1,837)	-	-	(1,224)	(31,120)
(77,277)	(2,760)	(639)	(104)	(4,870)	(85,650)
(121,344)	(4,603)	(3,175)	(3,006)	(9,141)	(141,269)
(108,756)	(4,229)	(3,073)	(2,956)	(8,571)	(127,585)
7,583	136	375	290	772	9,156
1,895	26	8	6	60	1,995
971	51	-	-	35	1,057
10,449	213	383	296	867	12,208
(119,205)	(4,442)	(3,456)	(3,252)	(9,438)	(139,793)

הכנסות (הפסדים)

ממזומנים ושווי מזומנים

מהשקעות:

מנכסי חוב סחירים

מנכסי חוב שאינם סחירים

ממניות

מהשקעות אחרות

סך כל ההפסדים מהשקעות

סך כל ההפסדים

הוצאות

דמי ניהול

הוצאות ישירות

מסים

סך כל ההוצאות

עודף הפסדים על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021					
מסלול כללי	מסלול מניות	מסלול שקלי	מסלול אג"ח	אג"ח עד 15% מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(321)	(23)	(10)	1	(124)	(477)
2,993	3	771	222	641	4,630
2,551	6	329	209	923	4,018
15,999	1,343	181	-	2,152	19,675
8,224	565	25	142	1,276	10,232
29,767	1,917	1,306	573	4,992	38,555
29,446	1,894	1,296	574	4,868	38,078
1,442	61	120	310	551	2,484
222	10	1	8	41	282
141	12	-	-	20	173
1,805	83	121	318	612	2,939
27,641	1,811	1,175	256	4,256	35,139

הכנסות (הפסדים)**ממזומנים ושווי מזומנים****מהשקעות:**

מנכסי חוב סחירים

מנכסי חוב שאינם סחירים

ממניות

מהשקעות אחרות

סך כל ההכנסות מהשקעות

סך כל ההכנסות**הוצאות**

דמי ניהול

הוצאות ישירות

מסים

סך כל ההוצאות

עודף הכנסות על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021 (*)	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
392,820	419,819	1,314,363	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
19,525	52,358	57,469	תשלומים לעמיתים
16,334	36,892	9,218	העברות צבירה לקופה
1,825	3,122	492	העברות מקופות גמל
			העברות בין מסלולים
4,949	31,606	36,553	העברות צבירה מהקופה
1,825	3,122	492	העברות לקופות גמל
			העברות בין מסלולים
11,385	5,286	(27,335)	העברות צבירה, נטו
-	1,081,409	-	קבלת נכסים נטו מקופת גמל (**)
35,139	(139,793)	97,711	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
419,819	1,314,363	1,327,270	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

(*) לא כולל קופות אשר מוזגו ביום 1 בינואר 2022, ראה באור א1.
 (**) ראה באור א1.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023						
מסלול כללי אלפי ש"ח	מסלול מניות אלפי ש"ח	מסלול אג"ח צמוד מדד אלפי ש"ח	מסלול שקלי אלפי ש"ח	אג"ח עד 15% מניות אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח	
1,063,466	27,306	52,718	49,204	121,669	1,314,363	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
43,338	1,302	2,160	1,593	9,076	57,469	תשלומים לעמיתים
4,414	2,039	-	249	2,516	9,218	העברות צבירה לקופה
-	492	-	-	-	492	העברות מקופות גמל העברות בין מסלולים
28,427	3,193	1,441	498	2,994	36,553	העברות צבירה מהקופה
492	-	-	-	-	492	העברות לקופות גמל העברות בין מסלולים
(24,505)	(662)	(1,441)	(249)	(478)	(27,335)	העברות צבירה, נטו
84,610	3,714	1,457	956	6,974	97,711	עודף הכנסות על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
1,080,233	29,056	50,574	48,318	119,089	1,327,270	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022						
מסלול כללי	מסלול מניית	מסלול מניית	מסלול מניית	מסלול מניית	מסלול מניית	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
272,022	8,498	17,480	48,535	73,284	419,819	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
35,164	357	4,259	2,873	9,705	52,358	תשלומים לעמיתים
20,651	12,026	2,107	2,108	-	36,892	העברות צבירה לקופה
-	2,880	-	242	-	3,122	העברות מקופות גמל
						העברות בין מסלולים
21,507	4	2,736	3,513	3,846	31,606	העברות צבירה מהקופה
2,359	242	185	336	-	3,122	העברות לקופות גמל
						העברות בין מסלולים
(3,215)	14,660	(814)	(1,499)	(3,846)	5,286	העברות צבירה, נטו
949,028	8,947	43,767	8,293	71,374	1,081,409	קבלת נכסים נטו מקופת גמל
(119,205)	(4,442)	(3,456)	(3,252)	(9,438)	(139,793)	עודף הפסדים על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
1,063,466	27,306	52,718	49,204	121,669	1,314,363	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021					
מסלול כללי	מסלול מניות	מסלול אג"ח צמוד מדד	מסלול אג"ח שקלי	אג"ח עד 15% מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
238,066	6,529	19,291	55,017	73,917	392,820
6,617	198	2,419	4,049	6,242	19,525
העברות צבירה לקופה	-	-	220	2,227	16,334
העברות מקופות גמל	401	-	-	-	1,825
העברות בין מסלולים					
העברות צבירה מהקופה	45	522	1,314	784	4,949
העברות לקופות גמל	-	45	1,595	90	1,825
העברות בין מסלולים					
העברות צבירה, נטו	356	(567)	(2,689)	1,353	11,385
עודף הכנסות על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות	1,811	1,175	256	4,256	35,139
זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה	8,498	17,480	48,535	73,284	419,819
זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה					
תשלומים לעמיתים					

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

א. הראל קמ"פ (להלן - "הקופה"), הינה קופה מסלולית מרכזית לפיצויים המאושרת על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005.

ביום 1 בינואר 2022 הושלם הליך העברת ניהול ומיזוג קופות הראל עדי פיצויים והראל עדי שיא פיצויים לתוך הקופה, בהתאם, התקנון המסדיר את הזכויות והחובות של עמיתים אשר היו ערב המיזוג עמיתים בקופות אלה הוא התקנון של הקופה. העברת הזכויות התבצעה בדרך של העברת נכסים וכתוצאה מהמיזוג לא הייתה פגיעה בעמיתי הקופה המתמזגת, ולא נוצרו נכסים או רווחים לחברה המנהלת.

קופות הראל עדי פיצויים והראל עדי שיא פיצויים, בשמן הקודם, פסגות פיצויים ופסגות שיא פיצויים, הועברו לניהול החברה המנהלת של הקופה ביום 1 באוקטובר 2021, במסגרת רכישת קרנות פנסיה וקופות גמל של פסגות קופות גמל ופנסיה בע"מ.

נכון ליום 31 בדצמבר 2023 הקופה כוללת חמישה מסלולי השקעה פעילים:

- (1) הראל קמ"פ - מסלול כללי.
- (2) הראל קמ"פ - מסלול מניות.
- (3) הראל קמ"פ - מסלול אג"ח צמוד מדד.
- (4) הראל קמ"פ - מסלול שקלי.
- (5) הראל קמ"פ - מסלול אג"ח עד 15% מניות.

ב. החברה המנהלת

הקופה מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - החברה המנהלת), חברה בבעלות מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - הראל השקעות), אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין הקופה ונכסיה. נתוני החברה המנהלת מוצגים בדוחות כספיים נפרדים בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ג. במסגרת תקנות מס הכנסה לאישור וניהול קופות גמל, הקופה אושרה לצורך הסעיפים 9(2) ו- 17(5) לפקודת מס הכנסה על הפקדות של מעבידים לפיצויים בשיעור שלא יעלה על 8.1%.

ד. ביום 23 בינואר 2008 אושר על ידי הכנסת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מספר 3), התשס"ח-2008 (להלן "התיקון"). במסגרת התיקון נקבע כי הממונה לא ייתן אישור לקופת גמל מרכזית לפיצויים אלא לגבי קופה שפעלה כדין כקופת גמל מרכזית לפיצויים בשנת המס 2007 לגבי כספים שהופקדו בקופה עד לשנת המס 2010, ובלבד שההפקדה היא של עמית-מעביד אשר היה עמית בקופה בחודש דצמבר 2007 והפקדת הכספים היא בשל עובד של עמית-מעביד כאמור שהופקדו עבורו כספים בקופה עבור חודש דצמבר 2007.

ה. מדיניות ההשקעה

השקעות הקופה מבוצעות על-פי מדיניות ההשקעות הכוללת שנקבעת על-ידי הדירקטוריון, וועדת ההשקעות בחברה המנהלת ובהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ו. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה, וכן הסלמה ביטחונית כתוצאה מפעילות החותיים בתימן וניסיונותיהם החוזרים ונשנים לפגוע בבטיחות נתיבי השיט בים האדום.

בחודשיים הראשונים השפעת המלחמה על המשק הישראלי ועל שוק ההון הייתה ניכרת והתבטאה, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ואירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. צעדים אלה כמו גם גיוס המילואים הנרחב, פינוי מאות אלפי תושבים מאזור עוטף עזה והדרום ומיישובי גבול הצפון, הביאו לצמצום הפעילות במשק ולירידה בפעילות הכלכלית, וכן לתגודתיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול מטבעות זרים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. חברת הדירוג מודי'ס הודיעה בתחילת חודש פברואר 2024 על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל לרמה A2 (מרמה של A1) ואף הוסיפה להורדת הדירוג "תחזית שלילית". פני' העבירה את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ז. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) הקופה - הראל קמ"פ.
- (2) החברה המנהלת - הראל פנסיה וגמל בע"מ.
- (3) רשות שוק ההון - רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (4) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (5) חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.
- (6) צדדים קשורים ובעלי עניין - כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.
- (7) מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

הדוחות הכספיים של הקופה ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), בהתאם לחוק הפיקוח ובתאם להוראות הגילוי והדיווח שנקבעו על ידי הממונה בפרק דין וחשבון לציבור שבקודקס הרגולציה. המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלה על ידי הקופה. הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 27 במרץ, 2024.

א. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים של הקופה מוצגים בש"ח שהינו מטבע הפעילות של הקופה, ומעוגלים לאלף הקרוב, למעט אם צוין אחרת. הש"ח הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הקופה.

ב. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של הקופה נערכו על בסיס העלות ההיסטורית למעט נכסים והתחייבויות הנמדדים בשווי הוגן (ראה ג' להלן).

ג. בסיס הערכת נכסים

הנכסים בדוח על המצב הכספי מוצגים ונמדדים כלהלן:

- (1) מזומנים ושווי מזומנים - סעיף זה כולל יתרות ופקדונות בבנקים ובמוסדות כספיים שהופקדו לתקופה מקורית שאינה עולה על שלושה חודשים, ואשר לא חל עליהם כל שעבוד או מגבלה אחרת. מזומנים ושווי מזומנים כוללים ריבית שנצברה למועד הדיווח.
- (2) ניירות ערך סחירים בארץ - השער הידוע שפורסם בבורסה למועד הדיווח.
- (3) ניירות ערך סחירים בחו"ל - לפי השער הידוע הקובע שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בשנת הדיווח שנתקיים בבורסה בחו"ל או בשוק מוסדר בו הוא נסחר ולפי שערי החליפין היציגים למועד הדיווח.
- (4) השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים וכן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בעלות מתואמת, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי ביאור בלבד (אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות), חלקם משוערכים לפי שווי הוגן המחושב לפי מודל המבוסס על תזרימי מזומנים, כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ - החברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריביות ביחס לדירוגי הסיכון השונים לגופים מוסדיים לשם שיערוך נכסי חוב לא סחירים (להלן - החברה המצטטת) וחלקם משוערכים על פי ציטוטי שערים על ידי החברה המצטטת. המודל של החברה המצטטת מתבסס על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר.
- (5) השקעות בלתי סחירות בקרנות הון סיכון ובקרנות השקעה - לפי שווי ההוגן של ההשקעות על בסיס הדיווח שהתקבל לאחרונה לפני מועד הדיווח, בהתאם לדיווחים של הקרן או של מוסד פיננסי מוכר, שמתקבלים אחת לשנה לפחות.
- (6) חוזים עתידיים ועסקאות החלפה לא סחירים - ההשקעה מוצגת ע"פ שווי ההוגן כהפרש בין השווי המהווה של הנכס העתידי בקיזוז ההתחייבות העתידית בגין העסקה. יתרת זכות הנובעת מעודף ההתחייבויות העתידיות על הנכסים העתידיים מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות. בטחונות בגין חוזים עתידיים לא סחירים מסווגים לסעיף חייבים/זכאים.
- (7) יחידות בקרן להשקעה משותפת בנאמנות - לפי השער הקובע שפורסם שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בבורסה או בשוק מוסדר בו הוא נסחר.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. בסיס הערכת נכסים (המשך)

- (8) אופציות וכתבי אופציות בלתי סחירים- לפי תחשיב כלכלי המבוסס על מודל Black&Scholes. יתרת זכות הנובעת מהתחייבויות בגין אופציות מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות.
- (9) אגרות חוב להמרה ופקדונות מובנים אשר משובצים בהם נגזרים פיננסיים נוספים, ואשר התשואה בגינם תלויה בתשואת תיקי נכסים, במדדי מניות, שערי ריבית וכד', והינן בלתי סחירות מוצגות בהתאם לציטוט המתקבל מהחברה המצטטת, או מגורם אחר, לפי העניין.
- (10) מניה לא סחירה - בהתאם להערכת מומחה שתתקבל אחת לשנה לפחות.
- (11) דיבידנד לקבל- דיבידנד שהוכרז וטרם התקבל עד למועד הדיווח, מוצג בהתאם לחלקה של הקופה בסכום שהוכרז כאמור.
- (12) ריבית לקבל- ריבית והפרשי הצמדה של אגרות חוב סחירות לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח, מוצגת בהתאם לחלקה של הקופה בסכום האמור.
- (13) פדיון לקבל- קרן החוב המיועדת לפדיון לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח מוצג יחד עם הנכס, המתייחס בהתאם לחלקה של הקופה בסכום האמור.
- (14) יתרות הנקובות במטבע חוץ או הצמודות לשער מטבע חוץ - לפי השער היציג למועד הדיווח. להלן נתונים לגבי מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%
2.40	5.28	3.34
(3.27)	13.15	3.07

שיעור עליית (ירידת) מדדים נבחרים:

שיעור שינוי מדד המחירים לצרכן (לפי המדד הידוע ביום המאזן)

שיעור שינוי שער החליפין של הדולר של ארה"ב

ד. הכרה בהכנסות והוצאות

ההכנסות וההוצאות נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מצטבר.

ה. זכויות העמיתים

הפקדות לקופה ומשיכות מהקופה נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מזומן, על פי מועד התקבול/התשלום בפועל.

ו. מסים

הקופה פועלת מכוח סעיף 29(2) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן - הפקודה), ולפיכך, הכנסות הקופה אשר אינן מעסק שקופת הגמל עוסקת בו או אינן מכל הכנסה ששולמה על ידי חבר בני אדם העוסק בעסק שהוא בשליטת קופת הגמל או שלקופת הגמל יש בו החזקה מהותית, פטורה ממס.

הוצאות המסים נובעות ממסים שנוכו במקור על נכסים פיננסיים בחו"ל בתקופת הדוח, וכן מהוצאות מס בהתאם להכנסה חייבת מכוח סעיף 29(2) לפקודה, כאמור לעיל.

ז. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים של הקופה, נדרשת הנהלת החברה המנהלת להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקופה, נדרשה הנהלת החברה המנהלת להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה המנהלת על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיזוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

להלן מידע בדבר האומדנים הקריטיים אשר קיים סיכון משמעותי ששינוי מהותי בהם עשוי לשנות באופן מהותי את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים של הקופה במהלך שנת הכספים הבאה :

אומדני שווי הוגן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים - השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופיקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי החברה המצטטת (ראה ביאור 2.ג).

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר 2023

מסלול כללי	מסלול מניות	מסלול אג"ח	מסלול שקלי	אג"ח עד 15% מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
150	8	8	11	30	207
2,247	19	39	-	11	2,316
5,736	226	-	19	108	6,089
23	-	-	1	2	26
541	-	5	-	20	566
8,697	253	52	31	171	9,204

ריבית ודיבידנד לקבל מוסדות
בטחונות בגין פעילות בנגזרים
חייבים בגין משכנתאות
חייבים בגין השקעות
סך הכל חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר 2022

מסלול כללי	מסלול מניות	מסלול אג"ח	מסלול שקלי	אג"ח עד 15% מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
326	9	37	28	68	468
150	-	37	27	413	627
2,103	18	86	235	10	2,452
25,306	907	-	16	759	26,988
20	-	-	1	3	24
1,231	-	16	1	74	1,322
29,136	934	176	308	1,327	31,881

ריבית ודיבידנד לקבל החברה המנהלת מוסדות
בטחונות בגין פעילות בנגזרים
חייבים בגין משכנתאות
חייבים בגין השקעות
סך הכל חייבים ויתרות חובה

ביאור 4 - נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023

מסלול כללי	מסלול מניות	מסלול אג"ח	מסלול שקלי	אג"ח עד 15% מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
236,832	2,945	32,467	28,840	40,523	341,607
85,837	306	10,063	5,725	26,867	128,798
49	23	-	-	14	86
85,886	329	10,063	5,725	26,881	128,884
322,718	3,274	42,530	34,565	67,404	470,491

אגרות חוב מממשלתיות
אגרות חוב קונצרניות:
שאינן ניתנות להמרה
שניתנות להמרה
סך הכל נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2022

מסלול כללי	מסלול מניות	מסלול אג"ח	מסלול שקלי	אג"ח עד 15% מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
243,461	3,394	34,212	27,926	41,085	350,078
49,938	326	6,188	4,553	18,410	79,415
53	24	-	-	17	94
49,991	350	6,188	4,553	18,427	79,509
293,452	3,744	40,400	32,479	59,512	429,587

אגרות חוב מממשלתיות
אגרות חוב קונצרניות:
שאינן ניתנות להמרה
שניתנות להמרה
סך הכל נכסי חוב סחירים

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023

מסלול כללי	מסלול אג"ח צמוד מדד	מסלול שקלי	אג"ח עד 15% מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
14,328	241	252	1,319	16,140
3,833	1	201	366	4,401
158,985	2,258	6,524	20,499	188,266
177,146	2,500	6,977	22,184	208,807

אגרות חוב קונצרניות:

שאינן ניתנות להמרה

פקדונות בבנקים

הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2022

מסלול כללי	מסלול אג"ח צמוד מדד	מסלול שקלי	אג"ח עד 15% מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
16,433	321	351	1,837	18,942
6,699	165	224	633	7,721
177,145	2,408	8,245	26,738	214,536
200,277	2,894	8,820	29,208	241,199

אגרות חוב קונצרניות:

שאינן ניתנות להמרה

פקדונות בבנקים

הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ביאור 6 - מניות

ליום 31 בדצמבר 2023

מסלול כללי	מסלול מניות	אג"ח עד 15% מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
167,499	10,773	6,246	184,518
5,922	63	244	6,229
173,421	10,836	6,490	190,747

מניות סחירות

מניות לא סחירות (*)

סך הכל מניות

ליום 31 בדצמבר 2022

מסלול כללי	מסלול מניות	אג"ח עד 15% מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
156,656	10,112	6,485	173,253
6,062	63	235	6,360
162,718	10,175	6,720	179,613

מניות סחירות

מניות לא סחירות (*)

סך הכל מניות

(*) השקעות החברה בנדל"ן מחוץ לישראל מתבצעות באמצעות חברות ושותפויות מחוץ לישראל ולפיכך השקעות אלה מסווגות בסעיף מניות לא סחירות.

ביאור 7 - השקעות אחרות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר 2023

מסלול כללי	מסלול מניית	מסלול צמוד מדד	מסלול שקלי	אג"ח עד 15% מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
156,998	8,863	2,022	1,283	9,031	178,197
32,890	1,018	-	-	3,484	37,392
3,627	218	-	-	118	3,963
339	1	87	-	157	584
129	8	-	-	4	141
17	1	-	-	1	19
194,000	10,109	2,109	1,283	12,795	220,296

השקעות אחרות סחירות

קרנות ותעודות סל
קרנות נאמנות
מכשירים נגזרים
מוצרים מובנים
אופציות
אחרות

השקעות אחרות שאינן סחירות

קרנות השקעה וקרנות הון סיכון
מכשירים נגזרים
אחרות

סך הכל השקעות אחרות

ליום 31 בדצמבר 2022

מסלול כללי	מסלול מניית	מסלול צמוד מדד	מסלול שקלי	אג"ח עד 15% מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
187,772	7,261	6,221	1,270	12,911	215,435
34,495	1,098	-	-	3,570	39,163
-	(1)	-	-	-	(1)
1	1	54	-	55	111
165	10	-	-	6	181
52	4	-	-	2	58
222,485	8,373	6,275	1,270	16,544	254,947

השקעות אחרות סחירות

קרנות ותעודות סל
קרנות נאמנות
מכשירים נגזרים
מוצרים מובנים
אופציות
אחרות

השקעות אחרות שאינן סחירות

קרנות השקעה וקרנות הון סיכון
מכשירים נגזרים
מוצרים מובנים
אחרות

סך הכל השקעות אחרות

ביאור 7 - השקעות אחרות (המשך)

ב. מכשירים נגזרים:

להלן סכום החשיפה, נטו לנכס הבסיס, המוצג במונחי דלתא של העסקאות הפיננסיות שנעשו לתאריך הדוח הכספי:

ליום 31 בדצמבר 2023					
מסלול כללי	מסלול מניות	מסלול צמוד מדד	מסלול שקלי	אג"ח עד 15% מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
מניות	128,985	7,862	-	3,956	140,803
מדד	4,353	-	814	428	5,595
מטבע זר	(152,545)	(4,807)	(89)	(450)	(157,891)
ריבית	-	-	-	(7)	(22)

ליום 31 בדצמבר 2022					
מסלול כללי	מסלול מניות	מסלול צמוד מדד	מסלול שקלי	אג"ח עד 15% מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
מניות	159,363	8,759	-	5,783	173,905
מדד	1,955	-	401	272	2,628
מטבע זר	(192,900)	(4,348)	(65)	(3,550)	(200,863)
ריבית	(27)	-	3	(11)	(72)

ביאור 8 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר 2023					
מסלול כללי	מסלול מניות	מסלול צמוד מדד	מסלול שקלי	אג"ח עד 15% מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
חברה מנהלת	580	14	27	59	702
מוסדות	-	-	-	71	71
התחייבויות בגין נגזרים	4,572	260	-	481	5,328
בטוחות בגין חוזים עתידיים לא סחירים	545	3	46	71	665
זכאים בגין משכנתאות	170	-	-	16	195
זכאים בגין השקעות	455	-	-	5	463
סך הכל זכאים ויתרות זכות	6,322	277	73	703	7,424

ליום 31 בדצמבר 2022					
מסלול כללי	מסלול מניות	מסלול צמוד מדד	מסלול שקלי	אג"ח עד 15% מניות	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
מוסדות	577	-	-	294	871
התחייבויות בגין נגזרים	19,088	699	28	1,227	21,084
בטוחות בגין חוזים עתידיים לא סחירים	66	-	14	1	81
זכאים בגין משכנתאות	412	-	1	50	487
זכאים בגין השקעות	426	-	-	1	427
סך הכל זכאים ויתרות זכות	20,569	699	43	1,573	22,950

ביאור 9 - דמי ניהול

א. פירוט דמי הניהול לפי מסלולי השקעה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,442	7,583	6,603
61	136	147
120	375	330
310	290	267
551	772	688
2,484	9,156	8,035

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים:

מסלול כללי
מסלול מניות
מסלול אג"ח צמוד מדד
מסלול שקלי
אג"ח עד 15% מניות

סך הכל הוצאות דמי ניהול

ב. שיעור דמי ניהול מעמיתים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%

דמי ניהול מסך נכסים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין

שיעור דמי ניהול הממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל:

2.00	2.00	2.00	מסלול כללי
0.57	0.67	0.62	מסלול מניות
0.78	0.50	0.52	מסלול אג"ח צמוד מדד
0.66	0.67	0.65	מסלול שקלי
0.61	0.56	0.55	אג"ח עד 15% מניות
0.76	0.57	0.58	

ביאור 10 - הוצאות ישירות

כל המסלולים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.012	0.011	0.007	50	156	96
0.001	* -	* -	4	3	5
0.002	0.004	0.010	8	63	134
0.005	0.085	0.081	21	1,199	1,070
0.045	0.040	0.037	182	557	489
* -	* -	* -	1	3	2
0.004	0.001	0.004	16	14	47
0.069	0.142	0.139	282	1,995	1,843

עמלות קניה ומכירה של ניירות
ערךעמלות דמי שמירה של ניירות
ערךהוצאות בגין השקעות לא
סחירות

עמלות ניהול חיצוני:

בגין השקעה בקרנות השקעה

בגין השקעה בנכסים מחוץ

לישראל

בגין השקעה בנכסים בישראל

באמצעות קרנות ותעודות סל

עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

ביאור 10 - הוצאות ישירות (המשך)

הראל קמ"פ מסלול כללי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						הראל קמ"פ מסלול כללי
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.014	0.012	0.008	35	134	81	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	*-	*-	3	3	5	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.002	0.005	0.011	6	55	117	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני :
0.006	0.105	0.100	16	1,194	1,068	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.059	0.044	0.041	150	497	438	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
						בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות
*-	*-	*-	1	3	2	קרנות ותעודות סל
0.004	0.001	0.004	11	9	40	עמלות אחרות**
0.087	0.166	0.163	222	1,895	1,751	סך הכל הוצאות ישירות

מסלול מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						מסלול מניות
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.024	0.027	0.015	2	6	4	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.002	0.001	0.001	*-	*-	*-	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.001	0.001	-	*-	*-	-	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני :
0.004	0.001	0.001	*-	1	1	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.107	0.087	0.071	8	19	20	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
0.001	0.001	0.001	*-	*-	*-	בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל
*-	-	-	*-	-	-	עמלות אחרות**
0.140	0.117	0.088	10	26	25	סך הכל הוצאות ישירות

מסלול אג"ח צמוד מדד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						מסלול אג"ח צמוד מדד
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח			
0.004	0.010	0.003	1	6	2	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
*-	*-	*-	*-	*-	*-	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
*-	*-	*-	*-	*-	*-	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני :
-	0.003	-	-	2	-	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
0.002	*-	*-	*-	*-	*-	עמלות אחרות**
0.006	0.013	0.004	1	8	2	סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 10 - הוצאות ישירות (המשך)

מסלול שקלי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.009	0.004	0.005	5	2	3
*-	*-	*-	*-	*-	*-
0.001	0.002	0.003	1	1	1
0.006	0.005	0.004	2	3	2
0.016	0.011	0.013	8	6	6

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

מסלול אג"ח עד 15% מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.010	0.006	0.005	7	8	6
0.001	*-	*-	1	*-	*-
0.002	0.005	0.013	1	7	16
0.007	0.003	0.001	5	4	1
0.033	0.029	0.026	24	39	31
*-	*-	*-	*-	*-	*-
0.003	0.002	0.004	3	2	5
0.056	0.045	0.049	41	60	59

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל
באמצעות קרנות ותעודות סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - תשואות מסלולי השקעה

תשואה ממוצעת נומינלית ברוטו ל- 5 שנים	תשואה שנתית נומינלית ברוטו				
	2019	2020	2021	2022	2023
	באחוזים				
	5.19	11.42	4.03	12.39	(9.15)
	10.98	21.30	11.71	27.93	(14.76)
	1.94	5.08	(0.35)	7.35	(5.44)
	1.03	5.65	1.46	1.17	(5.40)
	3.42	8.06	2.61	6.86	(6.27)

מסלול כללי
מסלול מניות
מסלול אג"ח צמוד מדד
מסלול שקלי
אג"ח עד 15% מניות

ביאור 12 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
627	(702)	החברה המנהלת
		צדדים קשורים אחרים:
2	-	ריבית ודיבידנד לקבל
5,432	7,473	מניות
287	1,426	אגרות חוב סחירות
58	1,992	הלוואות
6,080	4,480	קרנות השקעה
12,486	14,669	

יתרת נכסי חוב וחובות שוטפים הגבוהה ביותר במשך השנה של בעל עניין או צד קשור עמדה על 3,497 אלפי ש"ח.

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,484	9,156	8,035	דמי ניהול לחברה המנהלת

ביאור 13 - מסים

להלן פרוט תשלומי המסים שנגבו מהקופה בשנת הדוח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023				
סה"כ	אג"ח עד 15% מניות	מסלול מניות	מסלול כללי	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
724	25	38	661	בגין השקעות בניירות ערך זרים
1	-	-	1	בגין שנים קודמות ואחרות
725	25	38	662	סך כל הוצאות מסים

ביאור 14 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. התקשרויות

לתאריך המאזן התקשרה הקופה בהסכמים להשקעה בקרנות השקעה ובקרנות הון סיכון (להלן: הקרנות) כשותפה מוגבלת. סכומי ההשקעה מועברים בחלקים, בהתאם לדרישותיהן של הקרנות ולהסכמי ההתקשרויות.

להלן סכום ההתחייבות להשקעה כוללת וסכום ההשקעה שטרם נדרש לתאריך המאזן:

31 בדצמבר 2023	
סה"כ התחייבות	סה"כ יתרת התחייבות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
144,349	21,435

התחייבות קרנות השקעה

ב. התחייבויות תלויות

הקופה אינה ישות משפטית ועל כן ככל שמוגשות תביעות הרי שהן מוגשות נגד החברה המנהלת. לגילוי בדבר תביעות משפטיות שהוגשו נגד החברה המנהלת ראה ביאור 26. א בדוח הכספי של החברה המנהלת.

ג. שעבודים

קיימים שעבודים על חלק מנכסיה הסחירים של הקופה, לצורך פעילותה השוטפת בנגזרים בסך של כ-23 מיליון ש"ח.

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של הראל פרופיל אישי למעסיק (להלן: "קופת הגמל") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קופת הגמל תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2023, הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון :	ניר כהן	_____
מנכ"ל :	דודי לידנר	_____
סמנכ"ל כספים :	רם גבל	_____

תאריך אישור הדוח : 27 במרס 2024

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל פרופיל אישי למעסיק (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קופת הגמל; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל פרופיל אישי למעסיק (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של קופת הגמל; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

הראל פרופיל אישי למעסיק

דוחות כספיים ליום

31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

3	דוח רואי החשבון המבקרים.....
5	דוח על המצב הכספי.....
6	דוח הכנסות והוצאות.....
7	דוח על השינויים בזכויות העמיתים.....
8	ביאור 1 - כללי.....
9	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית.....
11	ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה.....
11	ביאור 4 - זכאים ויתרות זכות.....
11	ביאור 5 - התחייבויות תלויות.....

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל פרופיל אישי למעסיק

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של הראל פרופיל אישי למעסיק (להלן - "הקופה") לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת דוחות ההכנסות וההוצאות ואת הדוחות על השינויים בזכויות העמיתים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת"). אחריותנו היא לדיוק דיעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישמשו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לדיוק דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הקופה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת תוצאות פעולותיה והשינויים בזכויות העמיתים שלה לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת הם עניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון החברה ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגבי היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. קבענו כי אין ענייני מפתח בביקורת לתקשר.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) והדוח שלנו מיום 27 במרס 2024 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2024

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הרצל פרופיל אישי למעסיק בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הרצל פרופיל אישי למעסיק (להלן - "הקופה") ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשוכלבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הרצל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקופה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקופה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקופה נעשים רק בהתאם להוראות הדירקטוריון והנהלה של החברה המנהלת ובכפוף לכללים ולהוראות החלים על פי דין; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקופה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה בלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשוכלבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקופה לימים 31 בדצמבר 2022 ו-2023 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 והדוח שלנו, מיום 27 במרץ 2024, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרץ 2024

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
60,997	38,792	3	רכוש שוטף
6,584	2,481		מזומנים ושווי מזומנים
67,581	41,273		חייבים ויתרות חובה
323,173	266,120		השקעות פיננסיות
10,560	6,174		נכסי חוב סחירים
42,663	31,346		נכסי חוב שאינם סחירים
72,293	69,575		מניות
448,689	373,215		השקעות אחרות
516,270	414,488		סך כל השקעות פיננסיות
			סך כל הנכסים
3,708	1,502	4	זכאים ויתרות זכות
512,562	412,986		זכויות העמיתים
516,270	414,488		סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי לידנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים : 27 במרס 2024

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021 (*)	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח

			הכנסות (הפסדים)
			ממזומנים ושווי מזומנים
			מהשקעות:
			מנכסי חוב סחירים
			מנכסי חוב שאינם סחירים
			ממניות
			מהשקעות אחרות
			סך כל ההכנסות (ההפסדים) מהשקעות
			סך כל ההכנסות (ההפסדים)
			הוצאות
			דמי ניהול
			הוצאות ישירות
			מסים
			סך כל ההוצאות
			עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה

(*) לא כולל קופה שמוזגה ביום 1 בינואר 2022, ראה באור ג.1.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021 (*)	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
42,819	43,348	512,562	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
3,109	55,081	36,689	תשלומים לעמיתים
			העברות צבירה לקופה
11	4,235	-	העברות מקופות גמל
-	348,988	-	העברות בין מסלולים
			העברות צבירה מהקופה
110	98,889	89,909	העברות לקופות גמל
-	348,988	-	העברות בין מסלולים
(99)	(94,654)	(89,909)	העברות צבירה, נטו
-	664,594	-	קבלת נכסים נטו מקופת גמל (**)
3,737	(45,645)	27,022	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
43,348	512,562	412,986	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

(*) לא כולל קופה שמוזגה ביום 1 בינואר 2022, ראה באור ג1.

(**) ראה באור ג1.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

א. הראל פרופיל אישי למעסיק (להלן - הקופה) הינה קופה מרכזית לפיצויים בניהול אישי הנבנית בהתאם להעדפותיו האישיות של המעסיק, כאשר כספי הקופה מנוהלים באופן ייחודי עבור כל מעסיק, כמוסכם עימו. הקופה מאושרת על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005.

ב. החברה המנהלת

הקופה מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - החברה המנהלת), חברה בבעלות מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - הראל השקעות), אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין הקופה ונכסיה. נתוני החברה המנהלת מוצגים בדוחות כספיים נפרדים בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ג. מיזוג

ביום 1 בינואר 2022 הושלם הליך מיזוג קופת "הראל עדי מסלולית לפיצויים", קופה בניהול החברה המנהלת, לתוך הקופה. קופת "הראל עדי מסלולית לפיצויים", בשמה הקודם, "פסגות גמל מסלולית לפיצויים", הועברה לניהול החברה המנהלת ביום 1 באוקטובר 2021, מחברת פסגות גמל ופנסיה בע"מ.

בהתאם, התקנון המסדיר את הזכויות והחובות של עמיתים אשר היו ערב המיזוג עמיתים בקופת "הראל עדי מסלולית לפיצויים" הוא התקנון של הקופה. העברת הזכויות התבצעה בדרך של העברת נכסים וכתוצאה מהמיזוג לא הייתה פגיעה בעמיתי הקופה המתמזגת, ולא נוצרו נכסים או רווחים לחברה המנהלת.

ד. מדיניות ההשקעה

השקעות הקופה מבוצעות על-פי מדיניות ההשקעות הכוללת שנקבעת על-ידי הדירקטוריון, וועדת ההשקעות בחברה המנהלת ובהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ה. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה, וכן הסלמה ביטחונית כתוצאה מפעילות החותיים בתימן וניסיונותיהם החוזרים ונשנים לפגוע בבטיחות נתיבי השיט בים האדום.

בחודשיים הראשונים השפעת המלחמה על המשק הישראלי ועל שוק ההון הייתה ניכרת והתבטאה, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ואירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. צעדים אלה כמו גם גיוס המילואים הנרחב, פינוי מאות אלפי תושבים מאזור עוטף עזה והדרום ומיישובי גבול הצפון, הביאו לצמצום הפעילות במשק ולירידה בפעילות הכלכלית, וכן לתנודתיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול מטבעות זרים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. חברת הדירוג מודי'ס הודיעה בתחילת חודש פברואר 2024 על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל לרמה A2 (מרמה של A1) ואף הוסיפה להורדת הדירוג "תחזית שלילית". פיצ' העבירה את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית.

ו. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) הקופה - הראל פרופיל אישי למעסיק.
- (2) החברה המנהלת - הראל פנסיה וגמל בע"מ.
- (3) רשות שוק ההון - רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (4) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (5) חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.
- (6) צדדים קשורים ובעלי עניין - כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.
- (7) מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

הדוחות הכספיים של הקופה ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), בהתאם לחוק הפיקוח ובהתאם להוראות הגילוי והדיווח שנקבעו על ידי הממונה בפרק דין וחשבון לציבור שבקודקס הרגולציה. המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלה על ידי הקופה. הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 27 במרץ, 2024.

א. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים של הקופה מוצגים בש"ח שהינו מטבע הפעילות של הקופה, ומעוגלים לאלף הקרוב, למעט אם צוין אחרת. הש"ח הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הקופה.

ב. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של הקופה נערכו על בסיס העלות ההיסטורית למעט נכסים והתחייבויות הנמדדים בשווי הוגן (ראה ג' להלן).

ג. בסיס הערכת נכסים

הנכסים בדוח על המצב הכספי מוצגים ונמדדים כלהלן:

- (1) מזומנים ושווי מזומנים - סעיף זה כולל יתרות ופקדונות בבנקים ובמוסדות כספיים שהופקדו לתקופה מקורית שאינה עולה על שלושה חודשים, ואשר לא חל עליהם כל שעבוד או מגבלה אחרת. מזומנים ושווי מזומנים כוללים ריבית שנצברה למועד הדיווח.
- (2) ניירות ערך סחירים בארץ - השער הידוע שפורסם בבורסה למועד הדיווח.
- (3) ניירות ערך סחירים בחו"ל - לפי השער הידוע הקובע שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בשנת הדיווח שנתקיים בבורסה בחו"ל או בשוק מוסדר בו הוא נסחר ולפי שערי החליפין היציגים למועד הדיווח.
- (4) השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים וכן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בעלות מתואמת, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי ביאור בלבד (אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות), חלקם משוערכים לפי שווי הוגן המחושב לפי מודל המבוסס על תזרימי מזומנים, כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ - החברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריביות ביחס לדירוגי הסיכון השונים לגופים מוסדיים לשם שיערוך נכסי חוב לא סחירים (להלן - החברה המצטטת) וחלקם משוערכים על פי ציטוטי שערים על ידי החברה המצטטת. המודל של החברה המצטטת מתבסס על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר.
- (5) השקעות בלתי סחירות בקרנות הון סיכון ובקרנות השקעה - לפי שווי ההוגן של ההשקעות על בסיס הדיווח שהתקבל לאחרונה לפני מועד הדיווח, בהתאם לדיווחים של הקרן או של מוסד פיננסי מוכר, שמתקבלים אחת לשנה לפחות.
- (6) חוזים עתידיים ועסקאות החלפה לא סחירים - ההשקעה מוצגת ע"פ שוויה ההוגן כהפרש בין השווי המהווה של הנכס העתידי בקיזוז ההתחייבות העתידית בגין העסקה. יתרת זכות הנובעת מעודף ההתחייבויות העתידיות על הנכסים העתידיים מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות. בטחונות בגין חוזים עתידיים לא סחירים מסווגים לסעיף חייבים/זכאים.
- (7) יחידות בקרן להשקעה משותפת בנאמנות - לפי השער הקובע שפורסם שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בבורסה או בשוק מוסדר בו הוא נסחר.
- (8) אופציות וכתבי אופציות בלתי סחירים - לפי תחשיב כלכלי המבוסס על מודל Black&Scholes. יתרת זכות הנובעת מהתחייבויות בגין אופציות מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות.
- (9) אגרות חוב להמרה ופקדונות מובנים אשר משובצים בהם נגזרים פיננסיים נוספים, ואשר התשואה בגינם תלויה בתשואת תיקי נכסים, במדדי מניות, שערי ריבית וכד' והינן בלתי סחירות מוצגות בהתאם לציטוט המתקבל מהחברה המצטטת, או מגורם אחר, לפי העניין.
- (10) מניה לא סחירה - בהתאם להערכת מומחה שתתקבל אחת לשנה לפחות.
- (11) דיבידנד לקבל - דיבידנד שהוכרז וטרם התקבל עד למועד הדיווח, מוצג בהתאם לחלקה של הקופה בסכום שהוכרז כאמור.
- (12) ריבית לקבל - ריבית והפרשי הצמדה של אגרות חוב סחירות לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח, מוצגת בהתאם לחלקה של הקופה בסכום שהוכרז כאמור.
- (13) פדיון לקבל - קרן החוב המיועדת לפדיון לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח מוצג יחד עם הנכס, המתייחס בהתאם לחלקה של הקופה בסכום האמור.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

(14) יתרות הנקובות במטבע חוץ או הצמודות לשער מטבע חוץ - לפי השער היציג למועד הדיווח. להלן נתונים לגבי מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%

שיעור עליית (ירידת) מזדים נבחרים:

2.40	5.28	3.34	שיעור שינוי מדד המחירים לצרכן (לפי המדד הידוע במועד הדיווח)
(3.27)	13.15	3.07	שיעור שינוי שער החליפין של הדולר של ארה"ב

ד. הכרה בהכנסות והוצאות

ההכנסות וההוצאות נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מצטבר.

ה. זכויות העמיתים

הפקדות לקופה ומשיכות מהקופה נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מזומן, על פי מועד התקבול/התשלום בפועל.

ו. מסים

הקופה פועלת מכוח סעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן - הפקודה), ולפיכך, הכנסות הקופה אשר אינן מעסק שקופת הגמל עוסקת בו או אינן מכל הכנסה ששולמה על ידי חבר בני אדם העוסק בעסק שהוא בשליטת קופת הגמל או שלקופת הגמל יש בו החזקה מהותית, פטורה ממס.

ז. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים של הקופה, נדרשת הנהלת החברה המנהלת להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקופה, נדרשה הנהלת החברה המנהלת להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה המנהלת על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

להלן מידע בדבר האומדנים הקריטיים אשר קיים סיכון משמעותי ששינוי מהותי בהם עשוי לשנות באופן מהותי את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים של הקופה במהלך שנת הכספים הבאה:

- אומדני שווי הוגן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים - השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופיקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היותן תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי החברה המצטטת (ראה ביאור 2.ג).

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
455	139
844	-
1,034	1,037
4,137	1,264
114	41
6,584	2,481

ריבית ודיבידנד לקבל
החברה המנהלת
מוסדות
בטחונות בגין פעילות בנגזרים
חייבים בגין השקעות
סך הכל חייבים ויתרות חובה

ביאור 4 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	137
113	242
3,498	1,003
-	116
4	3
93	1
3,708	1,502

חברה מנהלת
מוסדות
התחייבויות בגין נגזרים
בטחונות בגין חוזים עתידיים לא סחירים
זכאים בגין משכנתאות
זכאים בגין השקעות
סך הכל זכאים ויתרות זכות

ביאור 5 - התחייבויות תלויות

א. התחייבויות תלויות

הקופה אינה ישות משפטית ועל כן ככל שמוגשות תביעות הרי שהן מוגשות נגד החברה המנהלת. לגילוי בדבר תביעות משפטיות שהוגשו נגד החברה המנהלת ראה ביאור 26. א. בדוח הכספי של החברה המנהלת.

ב. שעבודים

קיימים שעבודים על חלק מנכסיה הסחירים של הקופה, לצורך פעילותה השוטפת בנגזרים בסך של כ- 3.7 מיליון ש"ח.

**הראל - דקל קופת גמל לדמי מחלה
בניהול
הראל פנסיה וגמל בע"מ**

**סקירת הנהלה
לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר 2023**

תוכן עניינים

1. מאפיינים כלליים של קופת הגמל	3
א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה	3
ב. מועד הקמת קופת הגמל	3
ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם	3
ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות	3
ה. שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרתן	3
ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו	3
2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל	4
א. שינוי במספר העמיתים	4
ב. ניתוח זכויות העמיתים בקופה	4
3. מידע אודות דמי ניהול	4
4. ניתוח מדיניות השקעה	5
א. מדיניות ההשקעה	5
ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת	5
5. ניהול סיכונים	6
א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת	6
ב. סיכוני נזילות	6
ג. סיכוני שוק	7
ד. סיכוני אשראי	9
ה. סיכונים גיאוגרפיים	13
ו. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה	14
ז. גורמי סיכון על פי טיבם	15
6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו	16
7. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי	16

1. מאפיינים כלליים של קופת הגמל

א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה

קופת הגמל:

- שם קופת הגמל: הראל - דקל קופת גמל לדמי מחלה (להלן - "הקופה").
- סוג קופת הגמל: הקופה הינה קופת גמל לדמי מחלה המיועדת למעבידים ונועדה לתשלום דמי מחלה לעובדים בהתאם להוראות זכאות לדמי מחלה. הקופה מנוהלת כקופת גמל מרכזית על שם המעביד בלבד, ללא פירוט שמות העובדים. ההפקדות בקופה מוכרות כהוצאות לצרכי מס.
- קוד הקופה: 512267592-00000000000857-0857-000.
- סוג העמיתים: מעבידים.

הקופה מנוהלת בנאמנות בידי חברה מנהלת שהינה משקיע מוסדי. הקופה נועדה לחיסכון לטווח ארוך ובינוני. פעילות הקופה כפופה לרישוי המתקבל מרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לדינים הרלוונטיים החלים על פעילותה המפוקחת על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה על שוק ההון, או "הממונה").

החברה המנהלת:

- שם החברה המנהלת: הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת", או "החברה").
- החברה המנהלת הינה חברה בבעלות מלאה, במישרין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.
- לפרוט מבנה האחזקות של החברה המנהלת, ראה סעיף 1.1.2 בדוח תאור עסקי תאגיד של החברה המנהלת.

ב. מועד הקמת קופת הגמל

הקופה הוקמה בספטמבר 2003.

ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם

- בקופה אין מסלולי השקעה.
- הקופה החלה את פעילותה בדצמבר 2003.

ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות

בשנת הדוח לא חל שינוי.

ה. שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרותן

על פי תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד - 1964, ניתן להפקיד מדי שנה בקופת דמי מחלה, עד 2.5% מהמשכורות ששילם המעסיק לעובדיו באותה שנה. מנגד, היתרה בחשבון המעסיק בקופת דמי מחלה, אינה יכולה לעלות על 7.5% מכלל המשכורות ששילם בשנת התשלום. ניתן לבצע הפקדות עבור השנה השוטפת בלבד ואין חובת הפקדה חודשית, אלא ניתן לבצע גם אחת לשנה.

ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו

אין שינוי.

2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל

א. שינוי במספר העמיתים

להלן השינוי במספר חשבונות עמיתי הקופה בשנת הדוח:

מספר חשבונות עמיתים				סוג העמיתים
לסוף השנה	נסגרו השנה	נפתחו השנה	לתחילת השנה	
14	1	-	15	מעבידים

ב. ניתוח זכויות העמיתים בקופה

ליום 31 בדצמבר			
2022		2023	
סך נכסים, נטו		סך נכסים, נטו	
מספר חשבונות	באלפי ש"ח	מספר חשבונות	באלפי ש"ח
14	58,384	15	54,346

חשבונות לא פעילים

3. מידע אודות דמי ניהול

שיעור דמי הניהול

ליום 31 בדצמבר 2023		דמי ניהול מנכסים :
עמיתים לא פעילים		
סך נכסים, נטו		
מספר חשבונות	באלפי ש"ח	
1	56,102	0.5%-0%
10	1,760	1%-0.5%
1	239	1.5%-1%
2	283	2%-1.5%

סך ההוצאות הישירות שנגבו מהעמיתים, נוסף לדמי הניהול, הינו 36 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 10 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

4. ניתוח מדיניות השקעה

א. מדיניות ההשקעה

מידע בדבר מדיניות ההשקעה של מסלולי ההשקעה לשנת הדוח, פורט באתר האינטרנט של החברה המנהלת בכתובת:

<https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/harel-pensia-and-gemel/Pages/investment-policy.aspx?isfromsearch=1>

ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת

להלן תמצית השינויים בשוק ההון והתייחסות חטיבת ההשקעות של החברה אליהם:

נושא	תיאור פעולות החברה
השינוי במדד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד	במהלך שנת 2023 האינפלציה עמדה על 3.3 אחוזים (המדד הידוע האחרון בסוף שנת 2023), ירידה לעומת 5.3 אחוזים בסוף 2022. במסגרת הירידה בציפיות האינפלציה בשוק העלתה חטיבת ההשקעות את שיעור החשיפה לנכסים צמודי מדד בשיעור קל.
שער החליפין של השקל	בסיכום שנת 2023 השקל נחלש ב-2 אחוזים מול סל המטבעות של בנק ישראל, עם פחות של 3 אחוזים מול הדולר ו-7 אחוזים מול האירו. לאור ההרעה במצב הביטחוני והגדלת החשיפה לחו"ל החטיבה העלתה מעט את שיעור החשיפה למט"ח.
התפתחות שעורי ריבית	תהליך עליית ריבית בנק ישראל נמשך גם בשנת 2023 והסתיים במאי כאשר הריבית עלתה ל-4.75 אחוזים, הרמה הגבוהה ביותר מאז סוף 2006. לאור מבנה העקום והעלאות הריבית החטיבה האריכה מעט את מח"מ אגרות החוב בהם היא משקיעה.
שוק המניות	בסיכום שנתי מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-24% בהובלת עלייה של כ-43% מדד הנאסד"ק בארה"ב (לאחר שבשנת 2022 המדד איבד כשליש מערכו). המדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-10%. בישראל מדד ת"א 125 עלה בשיעור מתון יותר של כ-4% בלבד, גם בהשפעת המלחמה. לאור השינויים בשווקים הבינלאומיים החטיבה שינתה בשלהי השנה את הרכב תיק המניות שלה בחו"ל עם דגש גבוה יותר על השקעות מחוץ לארה"ב ודגש נמוך יותר על השקעות בתחום הטכנולוגיה לאור רמות המחירים הגבוהות אשר שררו בשווקים.
אג"ח קונצרני ומוצרי חוב	למרות המשך עליית הריבית במהלך שנת 2023 מדדי האג"ח המרכזיים בישראל רשמו תשואה חיובית. בסיכום שנתי מדד אג"ח כללי עלה בכ-4%, כאשר מדד אג"ח ממשלתיות עלה ב-1% בלבד ומדד אג"ח הקונצרניות עלה ב-6%. חטיבת ההשקעות העלתה מעט את שיעור החשיפה לאג"ח קונצרני סחיר בישראל לאור אטרקטיביות שגדלה במרווחי הסיכון במקביל לתשואות אבסלוטיות אטרקטיביות הן בישראל והן בחו"ל.
מוצרי מדדים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע במוצרי מדדים לצורך גיוון תיק ההשקעות ויעילות רבה ביכולת לשינוי הרכב ההשקעות באמצעות נכסים אלו.
נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע באפיקים אלו לצורך פישוט, הגנה, נזילות וסחירות באפיקי מדד מחירים לצרכן אפיקי מניות והגנות מט"ח לפי הנחיות וועדת השקעות וכפוף ליתרונות למול עבודה בנכס הבסיס.
השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות	חטיבת ההשקעות ממשיכה להגדיל את החשיפה לאפיק זה הן באופן אבסולוטי והן כאחוז חשיפה מתיקי העמיתים במטרה לגוון את הרכב הנכסים של התיק להשיג תשואה גבוהה יותר למול נכסים סחירים באותה רמת סיכון תוך שימת דגש על ייזום נדלן למגורים בישראל וקרנות buy out בחו"ל.

5. ניהול סיכונים

החוזר המאוחד, שער 5, חלק 1, פרק 10 - ניהול סיכונים, מסדיר תשתית לזיהוי, מדידה ודיווח של סיכונים שוק, אשראי ונזילות גלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכונות העמיתים בקופות גמל. החוזר מחייב מינוי מנהל סיכונים אובייקטיבי ובלתי תלוי במערך ההשקעות והאשראי של החברות המנהלות אשר יספק לדירקטוריון החברה המנהלת, הנהלתה, ועדת ההשקעה וועדת האשראי שלה תמונת מצב אובייקטיבית ומקיפה אודות הסיכונים הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכונות העמיתים.

ניהול תיק ההשקעות של הקופה נעשה תוך חתירה לאיזון בין המטרה של השגת תשואה מקסימאלית על הנכסים לבין הסיכון הכרוך בהשקעות ורמת הנזילות הנדרשת כדי לממן פעילות זו ופעילות משיכות והעברות של כספים על ידי העמיתים.

דירקטוריון החברה קבע מדיניות השקעות אשר מגבילה את רמות החשיפה אליהן ניתן להגיע בכל אחד מאפיקי ההשקעה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות את ועדת ההשקעות ומגבילות את רמת הסיכון של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה. ועדת ההשקעות דנה בישיבותיה בתמהיל ההשקעות של מסלולי ההשקעה בקופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. דיווחי ניהול סיכונים המוצגים לוועדת השקעות מציגים אומדנים להפסד פוטנציאלי הצפוי לתיק נכסים בשל התממשות סיכונים שוק. בכל התכנסות של ועדת השקעות ובהתבסס על מערכת BI, מציגה חטיבת השקעות חתכי חשיפה שונים של תיק ההשקעות.

הוועדה בוחנת ומתאימה את מדיניות ההשקעות וביצועה בשוטף לנוכח ההתפתחויות בנכסיה, במאפייני עמיתיה ובשוקים.

בקבוצת הראל פועלת ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים נפרדת לפנסיה וגמל, אשר דנה בנושאים הקשורים לניהול סיכונים וניהול ההון ומגבשת המלצות לדירקטוריון. הוועדה פועלת בהתאמה לדרישות סעיפי סימן י"א בחוזר גופים מוסדיים - 2018-9-31 בנושא "דירקטוריון גוף מוסדי". כמו כן, קיים תהליך דיווח רבעוני על ידי בעלי תפקידים בתחומי הפעילות השונים בדבר שינויים מהותיים בפרופיל הסיכונים של החברה למנהלת הסיכונים, להנהלה ולדירקטוריון.

השיטות ונהלי העבודה בתחום ניהול הסיכונים נבחנים ומתעדכנים באופן שוטף, תוך התחשבות במדיניות ניהול הסיכונים בקבוצת הראל, בשינויים החלים בסביבה העסקית בארץ ובעולם ובהנחיות ודרישות הרגולציה.

להלן פירוט הסיכונים המרכזיים להם חשופה הקופה ואופן הטיפול בהם:

א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת

לעניין פירוט מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת של קופת הגמל ראה ביאור 25 בדוחות הכספיים של החברה המנהלת.

ב. סיכונים נזילות

סיכון נזילות נובע מאי ודאות לגבי שינויים אפשריים בהיקף משיכת כספים מהקופה, ו/או קריאות לכסף בגין התחייבויות עבר ו/או דרישה להשלמת בטחונות בגין נגזרי מניות ומט"ח, העשויים להביא למצב בו הקופה תידרש לממש במהירות נכסים בהיקף ניכר על מנת לשלם לעמיתים המושכים או המניידים לקופות אחרות. סיכון זה קשור בהיקף חסכון העמיתים הזכאים למשיכה אל מול אורך החיים הממוצע של נכסי הקופה ונזילותם וכן מגורמים חיצוניים של הגברת תחרות ומעבר בין קופות גמל.

לצורך ניהול סיכון הנזילות קופות הגמל מחזיקות בנכסים נזילים, כגון מזומנים, שווי מזומנים ופיקדונות לתקופה של עד חודש ימים וכן בנכסים בעלי סחירות גבוהה שניתנים למימוש בקלות יחסית. כמו כן, קיימות מגבלות השקעה על שיעור הנכסים הלא נזילים ואחת לתקופה נבחנת השפעה של תרחישי משבר על מצב הנזילות.

ניהול הקופות בשיטת סלי השקעה, מקטין חשיפה לסיכון נזילות בכלל ובקופות הקטנות בפרט.

ועדת ההשקעות אישרה מודל למעקב אחר סיכון הנזילות בפעילות הקופה. מדדי הנזילות מביאים בחשבון מצבי קיצון של משיכות בקופות כולל העברות בין קופות ואת נזילות הנכסים בתיקים במצבי משבר שונים. ועדת ההשקעות בוחנת על בסיס תקופתי את העמידה ברמת הנזילות ביחס למדדי הנזילות שנקבעו ובוחרת באופן שוטף את צרכי הנזילות והתאמתם לנכסי הקופה על מנת להיערך מראש לשינויים ברמת הנזילות הנדרשת.

ניתוח נזילות הקופה

ליום 31 בדצמבר 2023

נכסים, נטו (באלפי ש"ח)	נזילות (בשנים)
47,137	נכסים נזילים וסחירים
1,804	מח"מ של עד שנה
9,005	מח"מ מעל שנה
438	אחרים
58,384	סה"כ

הקופה אינה נתקלת בקשיי נזילות ובקשיים למימון תשלומים לעמיתים מושכים או המניידיים החוצה, והיא שומרת על רמת נזילות מספקת. על פי ניסיון העבר, לאור היקף נכסיה של הקופה והעובדה כי מרבית נכסיה הינם סחירים ובני מימוש מהיר ולמרות ששיעור הסכומים שעמיתים רשאים למשוך מהקופה עמד על 100% הקופה אינה צופה בעיות נזילות בשנים הקרובות. נכון לסוף שנת 2023, כ-81% מנכסי הקופה הושקעו בנכסים נזילים.

מבחינת הרכב נכסי הקופה והערכות הנהלה, הנהלת החברה המנהלת סבורה כי סך הכספים הסחירים והנזילים מהווים כרית בטחון מספקת לצמצום התממשות סיכון הנזילות כאמור לעיל.

ג. סיכוני שוק

החברה המנהלת פועלת בהשקעותיה בכפוף להוראות הדין ולמדיניות ההשקעות הנקבעת על ידי הדירקטוריון. הסיכונים הפיננסיים מנוהלים באמצעות פיזור בין אפיקי השקעה, ענפים, מנפיקים ובין נכסים בארץ לנכסים בחו"ל, בחינה וניתוח של הנכסים טרם קבלת החלטת ההשקעה ובמהלך חיי ההשקעה ועמידה במגבלות חשיפה.

מגבלות שונות לחשיפות לסיכוני שוק נקבעו הן ע"י הדירקטוריון והן ע"י ועדת השקעות, מתוך מטרה לצמצם את ההפסד שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בשווקים. מגבלות אלו מתייחסות, בין היתר, לתקורות השקעה במניות, קרנות ונדל"ן, לחשיפה מרבית לאגרות חוב קונצרניות בהתאם לדירוג, לחשיפה מרבית להשקעה בודדת, לחשיפה למגזרי הצמדה ולחשיפה לריבית. מדיניות ניהול סיכוני השוק כפופה גם לתקנות ההשקעה. שימוש בנגזרים נעשה למטרות הגנה ולמטרות יצירת חשיפה ונכלל בדוחות הבקרה.

כימות ובחינת סיכוני שוק נעשים באמצעות מערכת ממוכנת באגף ניהול סיכונים. הכלי המרכזי למדידת סיכוני השוק נעשה בעיקר באמצעות תרחישי קיצון שונים, המהווים אינדיקציה להפסד אפשרי בתיקי ההשקעות של הנוסטרו ובתיקי עמיתים. תרחישים אלה מבוססים על אירועים היסטוריים או היפותטיים וההנחות בבסיסם מתעדכנות תקופתית בהתאמה לשינויים בסביבה הכלכלית, בגורמי הסיכון ובמאפייני התיקים.

ככלל, סיכוני שוק בניהול פעילות קופת הגמל נובעים מאפשרות לשחיקת שווי נכסי קופות הגמל כתוצאה משינויים במחירי ניירות ערך, מחירי נדל"ן, שערי ריבית, שערי חליפין ואינפלציה ומפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.

סיכוני שוק הקשורים בירידה הפוטנציאלית בערכם הכלכלי של נכסי הקופה הינם כדלקמן:

1. סיכוני הצמדה: בשיקולי השקעה נלקחות בחשבון תחזיות אינפלציה ואלטרנטיבות השקעה, גם בהיבט של בסיס הצמדה. הקופה מבצעת את השקעותיה ברכיבים צמודים ולא צמודים בהתאם לסביבת האינפלציה והתחזיות העתידיות שלפניה.
2. סיכון שער חליפין: לקופה חשיפה לנכסים צמודי מט"ח בעיקר כתוצאה מהשקעות בנכסים זרים ולכן בשיקולי ההשקעה נלקחות בחשבון תחזיות לשינויים בשערי חליפין, בעיקר ביחס לדולר.
3. סיכוני ריבית: לשינויים בשערי הריבית השפעה על אגרות החוב המוחזקות על ידי הקופה ועל פקדונות והלוואות ובאמצעותן על שווי נכסי הקופה. בעת קבלת החלטות השקעה וקביעת משך החיים הממוצע של הנכסים נלקחים בחשבון הנחות ותחזיות לגבי שינויי ריבית והשפעתם על תיק ההשקעות של הקופה. הקופה מטפלת בסיכוני ריבית על ידי שינוי באורך החיים הממוצע הכולל של מכשירים נושאי ריבית בכל אפיק, פיזור וחשיפה לסוגי ריביות שונות.

4. סיכון מניות: ההפסד שעלול להגרם לקופה כתוצאה מירידה במחירי המניות הנסחרות בארץ ובחו"ל.
5. סיכון מרווח אשראי: הפסד הנובע מפתחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.
6. סיכון נדל"ן: ההפסד שעלול להיגרם מירידת ערכן של ההשקעות בנדל"ן.

ועדת ההשקעות דנה בישיבותיה בתמהיל ההשקעות של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. מדדי סיכונים המוצגים לוועדת השקעות כוללים תרחישי קיצון והשוואת מדדי ביצועים וסיכונים לתיקי סמן. ועדת השקעות מקבלת מדי ועדה דיווח בדבר חשיפה ענפית, חשיפה גיאוגרפית וחשיפה מטבעית.

(1) סיכון מדד וסיכון מטבע

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	ההצמדה אליו	אלפי ש"ח
26,108	14,902	17,374	58,384
4,160	193	(4,353)	-
30,268	15,095	13,021	58,384

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא
סך הכל

(2) סיכון ריבית

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי בשיעור הריבית על התשואה של קופת הגמל:

ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)	
1%+	1%-
אחוזים	אחוזים

ליום 31 בדצמבר 2023		תשואות תיק ההשקעות
2.20	(1.97)	

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה, החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים בריבית משתנה, החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוח הרגישות כולל אך ורק סעיפים אשר ערכם מושפע באופן ישיר כתוצאה משינוי בשיעור הריבית. בהתאם לכך, לא מובאות בחשבון השפעות עקיפות כגון השפעה של קרנות נאמנות שמשקיעות בנכסי חוב.

(3) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים

להלן פירוט החשיפה לענפי משק בגין השקעה במניות:

ליום 31 בדצמבר 2023					ענף משק
%	סך הכל	בחו"ל	נסחרות במדד	נסחרות במדד	
			מניות היתר	ת"א 125	
			אלפי ש"ח		
18.56	1,892	-	-	1,892	בנקים
3.15	321	-	-	321	ביטוח
1.27	129	36	3	90	ביומד
16.21	1,652	1,115	10	527	טכנולוגיה
21.56	2,198	591	152	1,455	מסחר ושרותים
17.08	1,740	155	84	1,501	נדל"ן ובינוי
13.87	1,413	538	77	798	תעשייה
4.99	508	-	69	439	השקעה ואחזקות
3.31	337	81	7	249	נפט וגז
100.00	10,190	2,516	402	7,272	סך הכל

ד. סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון לאי עמידת צד שלישי בהתחייבויותיו. סיכוני אשראי יכולים לנבוע, בין היתר, מאי עמידה במועדי החזר, היעדר יכולת פירעון, מימוש ביטחונות בערך פחות מהמוערך או מירידת ערך כתוצאה משינוי בדירוג אשראי. מדיניות ניהול סיכוני האשראי של החברה מתבססת על פיזור וגיוון תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר, באופן שיתרום להשגת תשואה הולמת עבור הסיכון הניטל, בהתאם למגבלות שהוגדרו, תוך הבנת פרופיל סיכון האשראי של החברה ופירוט תחומי אחריותם של הגורמים המעורבים בתהליכי זיהוי, מדידה, ניטור ובקרה של סיכון האשראי. המסגרת למתן וניהול אשראי כוללת גם נהלים ומתודולוגיות, על פיהם יש לפעול.

פעילות האשראי נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה ולחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי ובהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון ולהחלטות פרטניות של ועדות ההשקעה השונות. תקנות ההשקעה קובעות מגבלות חשיפה ללווה בודד ולקבוצת לוויים וכן מגבלות על מתן אשראי בהתאם לסוגי בטחונות וכיוצ"ב. חוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית ומטרתם להבטיח קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכוני אשראי להם חשופה הקופה.

בחטיבת ההשקעות, קיימת הפרדה בין יחידת ניהול האשראי הלא סחיר אשר נוטלת את הסיכון ובין יחידה עצמאית המנהלת בקרה על הפעילות. תהליכי מעקב אחר יכולת הפירעון של לוויים ואיכות הבטוחות מבוצעים במסגרת נהלי עבודה למתן אשראי שאושרו בדירקטוריון. לגבי אשראי סחיר, מתנהל מעקב אחר יכולת הפירעון, איכות הבטוחות וחובות בעייתיים. בעקבות חוזר המפקח בנושא טיפול בחובות בעייתיים ופעולות לגביית חוב, הוקם פורום חוב ומונה מנהל לפורום אשר תפקידו להעריך מצב חובות בעייתיים (בחוב סחיר ולא סחיר) ולהבטיח כי מתקיימים תהליכי מעקב ובקרה שוטפים.

הערכה ספציפית של סיכון האשראי לגבי חוב לא סחיר מבוצעת במערך האשראי בחטיבת ההשקעות באמצעות מודלי דירוג המבוססים על מתודולוגיה דומה לזאת הנמצאת בשימוש חברות הדירוג. המודלים השונים, נבדקו כעומדים בדרישות החוזר המאוחד פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" ואושרו ע"י ועדת אשראי אשר הוסמכה לכך ע"י הדירקטוריון.

ברמת עסקה פרטנית – מתקבלת חוות דעת ניהול סיכונים לתחומי פעילות חדשים ולעסקאות משמעותיות, גדולות או מורכבות, בהתאם לפרמטרים שהוגדרו. ובמקביל, אגף ניהול סיכונים בוחן ומאתגר את הדירוג של הלוואות חדשות המבוצעות בחטיבת ההשקעות. בנוסף, לאורך חיי האשראי וברמת התיק הכולל מתבצע באגף ניהול סיכונים כימות של סיכוני האשראי הגלומים בנכסי ההשקעה, באמצעות בחינת הדירוג הממוצע של החוב הלא ממשלתי בתיקים האמורים והערכת ההפסד הצפוי (Expected Loss) וההפסד הלא-צפוי (Unexpected Loss) בגין סיכוני האשראי הלא סחיר.

(1) חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר 2023			
סה"כ	שאינם סחירים	סחירים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
28,808	9,607	19,201	בארץ
3,539	1,202	2,337	בחו"ל
32,347	10,809	21,538	סך הכל נכסי חוב

(2) פירוט נכסי חוב בחלוקה לדירוגים

נכסי חוב בארץ

ליום 31 בדצמבר 2023	
דירוג מקומי (*)	
אלפי ש"ח	
14,194	נכסי חוב סחירים בארץ
	אגרות חוב ממשלתיות
	אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:
3,501	AA ומעלה
1,456	BBB עד A
50	לא מדורג
19,201	סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ

נכסי חוב שאינם סחירים בארץ

648	אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג:
34	AA ומעלה
299	BBB עד A
8,626	הלוואות לצורך רכישת אמצעי שליטה
	הלוואות לאחרים
9,607	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ
28,808	סך הכל נכסי חוב בארץ

4,718

מזה - נכסי חוב בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו-16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

נכסי חוב בחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2023

דירוג בינלאומי (*)

אלפי ש"ח

70

296

1,500

471

2,337

נכסי חוב סחירים בחו"ל

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:

A ומעלה

BBB

נמוך מ-BBB

סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"לנכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל

אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג:

לא מדורג

נכסי חוב אחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בחו"לסך הכל נכסי חוב בחו"ל

מזה - נכסים מדורגים בדירוג פנימי (**)

112

1,090

1,202

3,539

911

(*) המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על-ידי הממונה *S&P, Mood's* ו- *Fitch*. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 2007-9-15 ו- 2007-9-16 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

(3) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, נקבע באמצעות הוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההוון אינם מתבססים על דירוג האשראי של הנכס אלא על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת מיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. מודל זה מביא לידי ביטוי באופן עדכני יותר שינויים בפרמיית הסיכון של נכסי החוב, כפי שאלו משתקפים בשוק הסחיר בהתאם לשינויים באותו עשירון.

הריביות הממוצעות המשוקללות בגין כל אחת מקבוצות הדירוג המוצגות להלן הינן בהתאם לנכסים הכלולים בכל קבוצת דירוג:

ליום 31 בדצמבר 2023	נכסי חוב שאינם סחירים
באחוזים	לפי דירוג (*):
4.06	AA ומעלה
5.72	A
10.28	BBB
8.06	נמוך מ-BBB
6.03	לא מדורג

(*) המקורות לרמת דירוג מקומי הינן חברות הדירוג "מעלות" ו"מדורג". נתוני חברת מדורג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על ידי הממונה *S & P, Mood's* ו- *Fitch*.

(4) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים ושאונים סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023		ענף משק
%	סכום	
מסה"כ	אלפי ש"ח	
7.32	2,369	בנקים
0.79	256	ביטוח
0.26	84	ביומד
0.68	221	טכנולוגיה
16.64	5,383	מסחר ושרותים
25.48	8,242	נדל"ן ובינוי
1.59	513	תעשייה
2.39	774	השקעה ואחזקות
0.75	241	נפט וגז
44.10	14,264	אג"ח ממשלתי
100.00	32,347	סך הכל

ה. סיכונים גיאוגרפיים

סיכון גאוגרפי הינו סיכון להפסד הנובע מחשיפה של תיק ההשקעות בצורה ישירה או עקיפה, דרך השקעה בחברות שיש להן פעילות עסקית במדינה, לאירוע שלילי באותה מדינה או אזור גיאוגרפי. אירוע כזה עשוי להתעורר למשל על רקע עימות בטחוני באזור, משבר כלכלי במדינה עצמה או אצל שותפת סחר מהותית. סיכון גיאוגרפי עשוי לבוא לידי ביטוי בעלייה באירועי חדלות פירעון של ממשלות ועסקים ו/או ירידה בשווי נכסים הוניים (נדל"ן, מניות וכד').

להלן החשיפה הגיאוגרפית עבור הנכסים השונים בהתאם למקום הסיכון הסופי, או בהתאם למקום בו הונפק או נסחר הנכס, במקרים בהם לא ניתן היה לזהות את מקום החשיפה הסופית:

ליום 31 בדצמבר 2023								
אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות ותעודות סל	קרנות נאמנות אלפי ש"ח	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סך הכל
בריטניה	-	421	78	471	6	1,433	61	1,494
צרפת	-	400	-	323	9	839	10	849
יפן	-	-	-	598	66	699	262	961
ארצות הברית	70	757	2,238	2,381	1,306	8,974	5,619	14,593
ישראל	14,194	5,491	6,355	1,465	7	40,740	33	40,773
שווקים מתעוררים	-	-	308	228	78	614	-	614
אחר	-	811	1,211	1,999	666	5,085	543	5,628
סך הכל	14,264	7,880	10,190	7,465	2,138	58,384	6,528	64,912

1. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה

הפעלת קופת גמל דורשת עמידה בכללי פעילות ודיווח שנקבעו בחוקים ובתקנות. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה-2005, מעניק סמכויות שונות ואמצעי אכיפה מגוונים לממונה לרבות סעיפי עונשין במקרה של אי עמידה בכללים והנחיות.

הקופה פועלת בתחום שוק ההון והחיסכון ארוך הטווח, בהם מתבצעת פעילות השקעה לצד פעילות מול העמיתים החוסכים בקליטת הפקדות, תשלומים וזיכויים ברווחים. פעילות זו חושפת את הקופה לסיכונים תפעוליים ולסיכונים הנובעים משינויי פסיקה וחקיקה כלליים ובתחום הפעילות הספציפי של הקופה.

אי לכך פועלת הקופה בהתאם לנהלים מסודרים שגיבשה להסדרת התהליכים השונים בקופה, לרבות ביצוע בקורות ומעקב שוטף אחר הפעילות. כמו כן מלווה את פעילות הקופה יועץ משפטי ומנהלת סיכונים.

הסיכון התפעולי שלוב בכלל הפעילויות, המוצרים, המערכות ותהליכי העבודה המבוצעים בחברה. לפיכך, קיימת חשיבות למודעות ולניהול הסיכון התפעולי בכל הרמות.

האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלים בדרגות הניהול השונות בחברה, בתמיכה מקצועית של אגף ניהול סיכונים המופקד על הכוונה מתודולוגית ויישום המדיניות בראיית על. חלק מהסיכונים התפעוליים מנוהלים על-ידי גורמי בקרה נוספים, כגון מנהל אגף SOX, אכיפה וציות, אחראי אבטחת מידע ואחראי היערכות לשעת משבר.

החברה בוחנת באופן שוטף את החשיפה לסיכונים תפעוליים ונוקטת באמצעים להפחתת רמתם. אגף ניהול סיכונים מבצע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים, תוך שימת דגש מיוחד על סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיות מידע וסייבר וסיכונים המשכיות עסקית.

אופי הפעילות, המבנה הארגוני ומדרג הסמכויות המייחדים את החברה וכן היקף הכספים המנוהלים על ידה, חושפים אותה גם לאפשרות של הונאות ומעילות מצד גורמים בתוך החברה וגורמים מחוץ לחברה. החברה הגדירה מדיניות הכוללת מסגרת עבודה שיטתית למניעה, איתור, דיווח ותגובה מצמצמת נזקים לאירועי מעילות והונאות. עיקרי המדיניות באים לידי ביטוי בנהלי העבודה של החברה, בתהליכי העבודה בפועל ובקוד האתי, שמטרתו להנחות את עובדי החברה בנושאי התנהגות, משמעת ואתיקה בעבודה.

בהתייחס לסיכונים משפטיים, כולל סיכונים ציות, היועץ המשפטי של החברה אחראי לניהול הסיכון המשפטי, מסייע במידת הצורך ביעוץ משפטי חיצוני ומעניק תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות החברה. במסגרת זו, ניהולו השוטף של הסיכון המשפטי מתבטא בעיקר במתן ייעוץ משפטי שוטף לאורגנים המוסמכים בחברה בנושאים השונים הכרוכים בפעילות החברה, בהכנת מסמכי התקשרות ופוליסות ביטוח, בניהול הידע המשפטי בחברה, ובכלל זה עדכון הגורמים הרלוונטיים בשינוי הוראות דין ורגולציה לסוגיהם, אשר יש להם השלכה על עבודת החברה, בהתאמת מערך ההסכמים והנהלים לשינויים אלה ובעדכונים שוטפים של מערכות ההסכמים והמסמכים שבשימוש החברה, וברכוז התביעות הייצוגיות נגד החברה והפיקוח על הגורמים המקצועיים המטפלים בהן מטעם החברה.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא אחר דרישות החוק פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה, המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציית להוראות הרלוונטיות להם. בינואר 2012 החברה אימצה תכנית אכיפה, במסגרת יישום הוראות חוק הגברת האכיפה בשוק ההון, המתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005, ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ויפקחו על ביצועה.

בהתאם להוראות צו איסור הלבנת הון שנכנס לתוקפו במרס 2018 וחוזר גופים מוסדיים 2018-9-2 בנושא ניהול סיכונים הלבנת הון מפברואר 2018, החברה קבעה מדיניות ניהול סיכונים בנושא ומינתה אחראי למילוי חובות, בהתאם לדרישות הרגולציה, באופן שיבטיח קיומה של תשתית ארגונית מתאימה ואמצעים להפחתת הסיכון. כמו כן, החברה גיבשה נהלים ליישום מדיניות ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, ועדכנה נהלים רלוונטיים, כך שיתייחסו, בין היתר, להליך של זיהוי והכרת הלקוח, לסיווג של חשבון בסיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור, לקיום בקרה שוטפת, לניהול רישומים ולדיווח. בנוסף, החברה אימצה גישה מבוססת סיכון, על מנת לזהות, להעריך ולהתמודד באפקטיביות עם סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, במסגרתה בוצע סקר זיהוי והערכה של סיכונים הלבנת הון ומימון הטרור בפעילויותיה השונות.

מערך טכנולוגיית המידע הוא מרכיב מרכזי בתפעול וניהול התקין של החברה. דירקטוריון החברה אישר מסמך מדיניות בנושא ניהול טכנולוגיות המידע.

בחינת סיכוני ה-IT מתבצעת באופן שוטף, הן ברמת תהליכי ה-IT המהותיים המנוהלים בחברה והן ברמת מערכות המידע והתשתיות. הטיפול בסיכונים הנובעים מתהליכי IT מהותיים מבוצע כחלק מתפישת הבקרה המיושמת בהראל המשמר מחשבים, בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2010-9-4 בנושא "ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים". אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי להערכת ההשפעה הפוטנציאלית של סיכוני טכנולוגיות המידע על תהליכי הליבה בחברה.

החברה חשופה בפעילותה לסיכון סייבר אשר עלול לנבוע משימוש לא מורשה בזהות, הפרעה לפעילות על ידי פגיעה בפעילות הרשת או השבתת שירותים, פגיעה במערכות, גניבה של נכסים דיגיטליים, החדרה של קודים או תוכנות זדוניות, חדירה למערכת או חשיפת מידע. תפיסת ההגנה של החברה בניהול סיכוני סייבר ואבטחת מידע בנויה על שלוש שכבות: שכבת הגנה טכנולוגית, שכבת טיפול באירועים ושכבת רגולציה, ארגון ושיטות. בנוסף להיערכות תפעולית, החברה רכשה כיסוי ביטוחי כנגד פשעי מחשב, בכללם אירועי סייבר. ביום 31 באוגוסט 2016 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2016-9-14 בנושא "ניהול סיכוני סייבר בגופים מוסדיים". החוזר מגדיר עקרונות לניהול סיכוני סייבר בגוף מוסדי ומחייב לנהל סיכונים אלו. ההוראה מתייחסת, בין היתר, לנושאים הבאים: ממשל תאגידי-תפקידים ותחומי אחריות, הערכת סיכונים, הגנת סייבר, ניטור ובקרה, אבטחת מערכות, תקשורת ותפעול, ניהול משתמשים והרשאות, מיקור חוץ, שירותי מחשוב בענן, אבטחה פיזית וסביבתית, אבטחת ערוצי קשר עם לקוחות וגורמים חיצוניים.

בהתייחס לסיכוני אבטחת מידע וסייבר, ובהתאמה לחוזר בנושא "ניהול סיכוני סייבר בגופים מוסדיים", הדירקטוריונים של הגופים המוסדיים בחברה אימצו ואישרו מדיניות בנושא ניהול סיכוני סייבר. אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי על חשיפות החברה לסיכוני סייבר.

בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2018-9-19 בנושא מיקור חוץ מיוני 2018, החברה קבעה מדיניות וגיבשה נוהלי עבודה, הכוללים בין היתר קווים מנחים וקריטריונים לקביעתה של פעילות כמהותית, עקרונות להתקשרות בהסכם למיקור חוץ ומנגנוני פיקוח, מעקב ובקרה אפקטיביים על פעילויות מהותיות שהוצאו למיקור חוץ.

היערכות הנהלת החברה להמשך פעילות בעת משבר (DRP) והמשכיות עסקית מתבצעת בשני מישורים: הערכות לנפילת מערכות המחשוב והערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים. בנוסף, מתבצעים תרגולים במסגרת הנהלת החברה לאירוע משבית (קטסטרופלי), בו מתורגלים תהליכים לוגיסטיים נבחרים ומופעלות תוכנות ומערכות מרכזיות מהאתר החלופי.

למידע נוסף, ראה דיון בגורמי סיכון בסעיף 3.12 בדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה המנהלת וביאור 14, בדבר התחייבויות והתקשרויות תלויות בדוחות הכספיים של הקופה.

2. גורמי סיכון על פי טיבם

בטבלה להלן מוצגים גורמי הסיכון על פי טיבם - סיכוני מקרו, סיכונים ענפיים, סיכונים גיאוגרפיים ככל שישנם וסיכונים מיוחדים לקופה, אשר דורגו, בהתאם להערכות סובייקטיביות איכותיות של הנהלת החברה המנהלת של הקופה בהתחשב בהיקף ובמאפייני פעילותה נכון לתאריך הדוח, בקטגוריות על פי השפעתם, ככל שניתן לגבי כל גורם סיכון, על קופת הגמל - השפעה גדולה, בינונית וקטנה.

גורמי סיכון	השפעה גדולה	השפעה בינונית	השפעה קטנה
סיכוני מקרו	סיכוני שוק	√	
	האטה כלכלית בישראל	√	
	סיכוני אשראי	√	
	סיכון מחירי נכסים אחרים	√	
סיכונים ענפיים	שינויים רגולטוריים	√	
	סיכון נזילות	√	

6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו

רואה החשבון לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בחוות דעתו.

7. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי

א. בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2023 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

דודי לידנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 27 במרס 2024

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל - דקל קופת גמל לדמי מחלה (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של קופת הגמל; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל - דקל קופת גמל לדמי מחלה (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קופת הגמל; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של הראל - דקל קופת גמל לדמי מחלה (להלן: "קופת הגמל") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קופת הגמל תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקורות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of (COSO) the Treadway Commission. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2023, הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

_____	ניר כהן	יו"ר הדירקטוריון :
_____	דודי לידנר	מנכ"ל :
_____	רם גבל	סמנכ"ל כספים :

תאריך אישור הדוח : 27 במרס 2024

הראל - דקל קופת גמל לדמי מחלה
דוחות כספיים
ליום
31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

3	דוח רואי החשבון המבקרים.....
6	דוח על המצב הכספי.....
7	דוח הכנסות והוצאות.....
8	דוח על השינויים בזכויות העמיתים.....
9	ביאור 1 - כללי.....
10	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית.....
12	ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה.....
12	ביאור 4 - נכסי חוב סחירים.....
12	ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים.....
12	ביאור 6 - מניות.....
13	ביאור 7 - השקעות אחרות.....
13	ביאור 8 - זכאים ויתרות זכות.....
14	ביאור 9 - דמי ניהול.....
14	ביאור 10 - הוצאות ישירות.....
14	ביאור 11 - תשואות.....
15	ביאור 12 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.....
15	ביאור 13 - מסים.....
15	ביאור 14 - התחייבויות תלויות והתקשרויות.....

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל - דקל קופת גמל לדמי מחלה

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של הראל דקל קופת גמל לדמי מחלה (להלן - "הקופה") לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת דוחות ההכנסות וההוצאות ואת הדוחות על השינויים בזכויות העמיתים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת"). אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הקופה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת תוצאות פעולותיה והשינויים בזכויות העמיתים שלה לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון החברה המנהלת ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגבי היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם. התקשרו של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעותו חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

מדידת שווי הוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

כמתואר בביאור 5 לדוחות הכספיים, יתרת נכסי חוב שאינם סחירים ליום 31 בדצמבר 2023 מסתכמת ל-10,809 אלפי ש"ח.

השווי הוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעו על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ. לשינויים באומדנים, בהנחות או בהערכות בהם נעשה שימוש במסגרת הערכות השווי עשויה להיות השפעה משמעותית על קביעת השווי הוגן של הנכסים הלא סחירים.

בשל אי הוודאות המובנית ביחס לאומדנים, ההנחות וההערכות כאמור לעיל, זיהינו את הביקורת ביחס למדידת השווי הוגן של נכסי חוב שאינם סחירים כעניין מפתח בביקורת.

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

נהלי הביקורת העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה כללו את הנהלים הבאים :

- בחנו את העיצוב, היישום והאפקטיביות התפעולית של בקורות מפתח פנימיות בקשר עם תהליך קביעת השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים.
- בחנו את המתודולוגיה למדידת השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים.
- ביצענו בחינה מדגמית של השווי בדוחות הכספיים של נכסי חוב שאינם סחירים אל מול ציטוטי חברת מרווח הוגן בע"מ.
- ביצענו בחינה מדגמית של מסד הנתונים ששימש לצורך קבלת ציטוט מחברת מרווח הוגן בע"מ אל מול הסכמי הלוואות.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) (והדוח שלנו מיום 27 במרס 2024 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה).

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2024

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל - דקל קופת גמל לדמי מחלה בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הראל דקל קופת גמל לדמי מחלה (להלן - "הקופה") ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון וההנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקופה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקופה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקופה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת ובכפוף לכללים ולהוראות החלים על פי דין; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקופה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקופה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 והדוח שלנו, מיום 27 במרס 2024, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2024

ליום 31 בדצמבר			
2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	ביאור	
6,175	5,554		רכוש שוטף
871	236	3	מזומנים ושווי מזומנים
7,046	5,790		חייבים ויתרות חובה
18,650	21,538	4	השקעות פיננסיות
11,362	10,809	5	נכסי חוב סחירים
10,199	10,190	6	נכסי חוב שאינם סחירים
7,689	10,210	7	מניות
47,900	52,747		השקעות אחרות
			סך כל השקעות פיננסיות
54,946	58,537		סך כל הנכסים
600	153	8	זכאים ויתרות זכות
54,346	58,384		זכויות העמיתים
54,946	58,537		סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי לידנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים : 27 במרס 2024

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	ביאור
הכנסות (הפסדים)			
(27)	284	304	ממזומנים ושווי מזומנים
מהשקעות:			
1,533	(601)	915	מנכסי חוב סחירים
490	(212)	742	מנכסי חוב שאינם סחירים
3,547	(1,591)	479	ממניות
948	(3,516)	2,420	מהשקעות אחרות
6,518	(5,920)	4,556	סך כל ההכנסות (ההפסדים) מהשקעות
6,491	(5,636)	4,860	סך כל ההכנסות (ההפסדים)
הוצאות			
245	240	237	דמי ניהול
50	39	36	הוצאות ישירות
33	39	31	מסים
328	318	304	סך כל ההוצאות
6,163	(5,954)	4,556	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
54,383	60,442	54,346
104	142	518
6,163	(5,954)	4,556
60,442	54,346	58,384

זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה

תשלומים לעמיתים

עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות

זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

א. הראל - דקל קופת גמל לדמי מחלה (להלן - הקופה) הינה קופת גמל לדמי מחלה המאושרת על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005, בה העמית הוא המעביד המפקיד כספים לתשלום דמי מחלה לעובדיו.

ב. החברה המנהלת

הקופה מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - החברה המנהלת), חברה בבעלות מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - הראל השקעות).

קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין הקופה ונכסיה. נתוני החברה המנהלת מוצגים בדוחות כספיים נפרדים בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ג. מדיניות ההשקעה

השקעות הקופה מבוצעות על-פי מדיניות ההשקעות הכוללת שנקבעת על-ידי הדירקטוריון, וועדת ההשקעות בחברה המנהלת ובהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ד. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה, וכן הסלמה ביטחונית כתוצאה מפעילות החותיים בתימן וניסיונותיהם החוזרים ונשנים לפגוע בבטיחות נתיבי השיט בים האדום.

בחודשים הראשונים השפעת המלחמה על המשק הישראלי ועל שוק ההון הייתה ניכרת והתבטאה, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ואירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. צעדים אלה כמו גם גיוס המילואים הנרחב, פינוי מאות אלפי תושבים מאזור עוטף עזה והדרום ומיישובי גבול הצפון, הביאו לצמצום הפעילות במשק ולירידה בפעילות הכלכלית, וכן לתנודתיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול מטבעות זרים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. חברת הדירוג מודי'ס הודיעה בתחילת חודש פברואר 2024 על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל לרמה A2 (מרמה של A1) ואף הוסיפה להורדת הדירוג "תחזית שלילית". פיצ'י העבירה את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית.

ה. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) הקופה - הראל דקל קופת גמל לדמי מחלה.
- (2) החברה המנהלת - הראל פנסיה וגמל בע"מ.
- (3) רשות שוק ההון - רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (4) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (5) חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.
- (6) צדדים קשורים ובעלי עניין - כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.
- (7) מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

הדוחות הכספיים של הקופה ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), בהתאם לחוק הפיקוח ובתאם להוראות הגילוי והדיווח שנקבעו על ידי הממונה בפרק דין וחשבון לציבור שבקודקס הרגולציה.

המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלה על ידי הקופה.

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 27 במרס, 2024.

א. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים של הקופה מוצגים בש"ח שהינו מטבע הפעילות של הקופה, ומעוגלים לאלף הקרוב, למעט אם צוין אחרת. הש"ח הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הקופה.

ב. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של הקופה נערכו על בסיס העלות ההיסטורית למעט נכסים והתחייבויות הנמדדים בשווי הוגן (ראה ג' להלן).

ג. בסיס הערכת נכסים

הנכסים בדוח על המצב הכספי מוצגים ונמדדים כלהלן:

- (1) מזומנים ושווי מזומנים - סעיף זה כולל יתרות ופקדונות בבנקים ובמוסדות כספיים שהופקדו לתקופה מקורית שאינה עולה על שלושה חודשים, ואשר לא חל עליהם כל שעבוד או מגבלה אחרת. מזומנים ושווי מזומנים כוללים ריבית שנצברה למועד הדיווח.
- (2) ניירות ערך סחירים בארץ - השער הידוע שפורסם בבורסה למועד הדיווח.
- (3) ניירות ערך סחירים בחו"ל - לפי השער הידוע הקובע שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בשנת הדיווח שנתקיים בבורסה בחו"ל או בשוק מוסדר בו הוא נסחר ולפי שערי החליפין היציגים למועד הדיווח.
- (4) השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים וכן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בעלות מתואמת, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי ביאור בלבד (אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות), חלקם משוערכים לפי שווי הוגן המחושב לפי מודל המבוסס על תזרימי מזומנים, כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ - החברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריביות ביחס לדירוגי הסיכון השונים לגופים מוסדיים לשם שיערוך נכסי חוב לא סחירים (להלן - החברה המצטטת) וחלקם משוערכים על פי ציטוטי שערים על ידי החברה המצטטת. המודל של החברה המצטטת מתבסס על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר.
- (5) השקעות בלתי סחירות בקרנות הון סיכון ובקרנות השקעה - לפי שווי ההוגן של ההשקעות על בסיס הדיווח שהתקבל לאחרונה לפני מועד הדיווח, בהתאם לדיווחים של הקרן או של מוסד פיננסי מוכר, שמתקבלים אחת לשנה לפחות.
- (6) חוזים עתידיים ועסקאות החלפה לא סחירים - ההשקעה מוצגת ע"פ שווי ההוגן כהפרש בין השווי המהווה של הנכס העתידי בקיזוז ההתחייבות העתידית בגין העסקה. יתרת זכות הנובעת מעודף ההתחייבויות העתידיות על הנכסים העתידיים מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות. בטחונות בגין חוזים עתידיים לא סחירים מסווגים לסעיף חייבים/זכאים.
- (7) יחידות בקרן להשקעה משותפת בנאמנות - לפי השער הקובע שפורסם שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בבורסה או בשוק מוסדר בו הוא נסחר.
- (8) אופציות וכתבי אופציות בלתי סחירים - לפי תחשיב כלכלי המבוסס על מודל Black&Scholes. יתרת זכות הנובעת מהתחייבויות בגין אופציות מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות.
- (9) אגרות חוב להמרה ופקדונות מובנים אשר משובצים בהם נגזרים פיננסיים נוספים, ואשר התשואה בגינם תלויה בתשואות תיקי נכסים, במדדי מניות, שערי ריבית וכד' והינן בלתי סחירות מוצגות בהתאם לציטוט המתקבל מהחברה המצטטת, או מגורם אחר, לפי העניין.
- (10) מניה לא סחירה - בהתאם להערכת מומחה שתתקבל אחת לשנה לפחות.
- (11) דיבידנד לקבל - דיבידנד שהוכרז וטרם התקבל עד למועד הדיווח, מוצג בהתאם לחלקה של הקופה בסכום שהוכרז כאמור.
- (12) ריבית לקבל - ריבית והפרשי הצמדה של אגרות חוב סחירות לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח, מוצגת בהתאם לחלקה של הקופה בסכום האמור.
- (13) פדיון לקבל - קרן החוב המיועדת לפדיון לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח מוצג יחד עם הנכס המתייחס בהתאם לחלקה של הקופה בסכום האמור.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

(14) יתרות הנקובות במטבע חוץ או הצמודות לשער מטבע חוץ - לפי השער היציג למועד הדיווח. להלן נתונים לגבי מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%

שיעור עליית (ירידת) מדדים נבחרים:

2.40	5.28	3.34	שיעור שינוי מדד המחירים לצרכן (לפי המדד הידוע במועד הדיווח)
(3.27)	13.15	3.07	שיעור שינוי שער החליפין של הדולר של ארה"ב

ד. הכרה בהכנסות והוצאות

ההכנסות וההוצאות נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מצטבר.

ה. זכויות העמיתים

הפקדות לקופה ומשיכות מהקופה נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מזומן, על פי מועד התקבול/התשלום בפועל.

ו. מסים

הקופה פועלת מכוח סעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן - הפקודה), ולפיכך, הכנסות הקופה אשר אינן מעסק שקופת הגמל עוסקת בו או אינן מכל הכנסה ששולמה על ידי חבר בני אדם העוסק בעסק שהוא בשליטת קופת הגמל או שלקופת הגמל יש בו החזקה מהותית, פטורה ממס.

הוצאות המסים נובעות ממסים שנוכו במקור על נכסים פיננסיים בחו"ל בתקופת הדוח, וכן מהוצאות מס בהתאם להכנסה חייבת מכוח סעיף 9(2) לפקודה, כאמור לעיל.

ז. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים של הקופה, נדרשת הנהלת החברה המנהלת להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקופה, נדרשה הנהלת החברה המנהלת להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה המנהלת על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

להלן מידע בדבר האומדנים הקריטיים אשר קיים סיכון משמעותי ששינוי מהותי בהם עשוי לשנות באופן מהותי את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים של הקופה במהלך שנת הכספים הבאה:

אומדני שווי הוגן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים - השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופיקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היותן תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי החברה המצטטת (ראה ביאור 2.ג).

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
17	12
24	25
802	190
1	1
27	8
871	236

ריבית ודיבידנד לקבל
מוסדות
בטחונות בגין פעילות בנגזרים
חייבים בגין משכנתאות
חייבים בגין השקעות
סך הכל חייבים ויתרות חובה

ביאור 4 - נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
12,484	14,264
6,154	7,264
12	10
6,166	7,274
18,650	21,538

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות:
שאינן ניתנות להמרה
שניתנות להמרה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
597	606
175	188
10,590	10,015
11,362	10,809

אגרות חוב קונצרניות:
שאינן ניתנות להמרה
פקדונות בבנקים
הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ביאור 6 - מניות

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
10,066	10,082
133	108
10,199	10,190

מניות סחירות
מניות לא סחירות (*)

סך הכל מניות

(*) השקעות החברה בנדל"ן מחוץ לישראל מתבצעות באמצעות חברות ושותפויות מחוץ לישראל ולפיכך השקעות אלה מסווגות בסעיף מניות לא סחירות.

ביאור 7 - השקעות אחרות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
5,395	7,465
1,908	2,138
-	188
40	56
8	7
3	1
7,354	9,855
293	262
22	93
20	-
335	355
7,689	10,210

השקעות אחרות סחירות

קרנות ותעודות סל
קרנות נאמנות
מכשירים נגזרים
מוצרים מובנים
אופציות
אחרות

השקעות אחרות שאינן סחירות

קרנות השקעה וקרנות הון סיכון
מכשירים נגזרים
מוצרים מובנים

סך הכל השקעות אחרות

ב. מכשירים נגזרים:

להלן סכום החשיפה, נטו לנכס הבסיס, המוצג במונחי דלתא של העסקאות הפיננסיות שנעשו לתאריך הדוח הכספי:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
7,049	6,664
224	205
(5,331)	(4,353)
(10)	(1)

מניות

מדד

מטבע זר

ריבית

ביאור 8 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	20
573	83
5	38
22	9
-	3
600	153

חברה מנהלת

התחייבויות בגין נגזרים

בטוחות בגין חוזים עתידיים לא סחירים

זכאים בגין משכנתאות

זכאים בגין השקעות

סך הכל זכאים ויתרות זכות

ביאור 9 - דמי ניהול

א. פירוט דמי הניהול:

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
245	240	237

ב. שיעור דמי ניהול מעמיתים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%
2.00	2.00	2.00
0.43	0.43	0.42

דמי ניהול מסך נכסים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין

שיעור דמי ניהול הממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל

ביאור 10 - הוצאות ישירות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.014	0.013	0.010	8	7	5
0.001	0.001	0.001	1	1	1
0.002	0.004	0.006	1	2	3
0.005	0.004	0.001	3	2	1
0.060	0.042	0.042	34	24	24
-	-	-	-	-	-
0.005	0.005	0.004	3	3	2
0.088	0.068	0.063	50	39	36

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך

עמלות דמי שמירה של ניירות ערך

הוצאות בגין השקעות לא סחירות

עמלות ניהול חיצוני:

בגין השקעה בקרנות השקעה

בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל

בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל

עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - תשואות

תשואה ממוצעת		תשואה שנתית נומינלית ברוטו				
נומינלית ברוטו		2019	2020	2021	2022	2023
ל-5 שנים						באחוזים

הראל דקל קופת גמל לדמי מחלה 4.93 11.14 3.85 11.87 (9.42) 8.74

ביאור 12 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים**א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים**

ליום 31 בדצמבר			
2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
-	(20)	החברה המנהלת	
		צדדים קשורים אחרים:	
		מניות	
380	439	אגרות חוב סחירות	
66	126	הלוואות	
5	86	קרנות השקעה	
265	204		
716	835		

יתרת נכסי חוב וחובות שוטפים הגבוהה ביותר במשך השנה של בעל עניין או צד קשור עמדה על 213 אלפי ש"ח.

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2021	2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
245	240	237	דמי ניהול לחברה המנהלת	

ביאור 13 - מסים

להלן פרוט תשלומי המסים שנגבו מהקופה בשנת הדוח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
		בגין השקעות בניירות ערך זרים	
	31		

ביאור 14 - התחייבויות תלויות והתקשרויות**א. התקשרויות**

לתאריך המאזן התקשרה הקופה בהסכמים להשקעה בקרנות השקעה ובקרנות הון סיכון (להלן: הקרנות) כשותפה מוגבלת. סכומי ההשקעה מועברים בחלקים, בהתאם לדרישותיהן של הקרנות ולהסכמי ההתקשרויות.

להלן סכום ההתחייבות להשקעה כוללת וסכום ההשקעה שטרם נדרש לתאריך המאזן:

31 בדצמבר 2023	
סה"כ התחייבות	סה"כ יתרת התחייבות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
251	113

יתרת התחייבות לקרנות השקעה

ב. התחייבויות תלויות

הקופה אינה ישות משפטית ועל כן ככל שמוגשות תביעות הרי שהן מוגשות נגד החברה המנהלת. לגילוי בדבר תביעות משפטיות שהוגשו נגד החברה המנהלת ראה ביאור 26. א. דוח הכספי של החברה המנהלת.

ג. שעבודים

קיימים שעבודים על חלק מנכסיה הסחירים של הקופה, לצורך פעילותה השוטפת בנגזרים בסך של כ- 1.1 מיליון ש"ח.

**הראל קופה לפנסיה תקציבית
בניהול
הראל פנסיה וגמל בע"מ**

**סקירת הנהלה
לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר 2023**

תוכן עניינים

1.	מאפיינים כלליים של קופת הגמל	3
א.	תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה	3
ב.	מועד הקמת קופת הגמל	3
ג.	רשימת מסלולי השקעה הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם	3
ד.	שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות	3
ה.	שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרתן	3
ו.	שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו	3
2.	ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל	4
א.	שינוי במספר העמיתים	4
ב.	ניתוח זכויות העמיתים בקופה	4
3.	מידע אודות דמי ניהול	4
4.	ניתוח מדיניות השקעה	5
א.	מדיניות ההשקעה	5
ב.	ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת	5
5.	ניהול סיכונים	6
א.	מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת	6
ב.	סיכוני נזילות	6
ג.	סיכוני שוק	7
ד.	סיכוני אשראי	9
ה.	סיכונים גיאוגרפיים	12
ו.	גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה	13
ז.	גורמי סיכון על פי טיבם	14
6.	נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו	15
7.	בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי	15

2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל

א. שינוי במספר העמיתים

להלן השינוי במספר חשבונות עמיתי הקופה בשנת הדוח:

מספר חשבונות עמיתים				סוג העמיתים
לסוף השנה	נסגרו השנה	נפתחו השנה	לתחילת השנה	
90	-	3	87	מעבידים

ב. ניתוח זכויות העמיתים בקופה

ליום 31 בדצמבר				חשבונות פעילים חשבונות לא פעילים סה"כ
2022		2023		
סך נכסים, נטו		סך נכסים, נטו		
באלפי ש"ח	מספר חשבונות	באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
24,219	76	27,801	77	
512	11	684	13	
24,731	87	28,485	90	

3. מידע אודות דמי ניהול

שיעור דמי הניהול

ליום 31 בדצמבר 2023				דמי ניהול מנכסים:
עמיתים לא פעילים		עמיתים פעילים		
סך נכסים, נטו		סך נכסים, נטו		
באלפי ש"ח	מספר חשבונות	באלפי ש"ח	מספר חשבונות	
125	1	440	1	0.5%-0%
45	1	1,569	3	1%-0.5%
333	7	21,238	55	1.5%-1%
181	4	4,554	18	2%-1.5%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 17 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 10 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

4. ניתוח מדיניות השקעה

א. מדיניות ההשקעה

מידע בדבר מדיניות ההשקעה של מסלולי ההשקעה לשנת הדוח, פורט באתר האינטרנט של החברה המנהלת בכתובת:

<https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/harel-pensia-and-gemel/Pages/investment-policy.aspx?isfromsearch=1>

ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת

להלן תמצית השינויים בשוק ההון והתייחסות חטיבת ההשקעות של החברה אליהם:

נושא	תיאור פעולות החברה
השינוי בממד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד	במהלך שנת 2023 האינפלציה עמדה על 3.3 אחוזים (המדד הידוע האחרון בסוף שנת 2023), ירידה לעומת 5.3 אחוזים בסוף 2022. במסגרת הירידה בציפיות האינפלציה בשוק העלתה חטיבת ההשקעות את שיעור החשיפה לנכסים צמודי מדד בשיעור קל.
שער החליפין של השקל	בסיכום שנת 2023 השקל נחלש ב-2 אחוזים מול סל המטבעות של בנק ישראל, עם פחות של 3 אחוזים מול הדולר ו-7 אחוזים מול האירו. לאור ההרעה במצב הביטחוני והגדלת החשיפה לחו"ל החטיבה העלתה מעט את שיעור החשיפה למט"ח.
התפתחות שעורי ריבית	תהליך עליית ריבית בנק ישראל נמשך גם בשנת 2023 והסתיים במאי כאשר הריבית עלתה ל-4.75 אחוזים, הרמה הגבוהה ביותר מאז סוף שנת 2006. לאור מבנה העקום והעלאות הריבית החטיבה האריכה מעט את מח"מ אגרות החוב בהם היא משקיעה.
שוק המניות	בסיכום שנתי מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-24% בהובלת עלייה של כ-43% מדד הנאסד"ק בארה"ב (לאחר שבשנת 2022 המדד איבד כשליש מערכו). המדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-10%. בישראל מדד ת"א 125 עלה בשיעור מתון יותר של כ-4% בלבד, גם בהשפעת המלחמה. לאור השינויים בשווקים הבינלאומיים החטיבה שינתה בשלהי השנה את הרכב תיק המניות שלה בחו"ל עם דגש גבוה יותר על השקעות מחוץ לארה"ב ודגש נמוך יותר על השקעות בתחום הטכנולוגיה לאור רמות המחירים הגבוהות אשר שררו בשווקים.
אג"ח קונצרני ומוצרי חוב	למרות המשך עליית הריבית במהלך שנת 2023 מדדי האג"ח המרכזיים בישראל רשמו תשואה חיובית. בסיכום שנתי מדד אג"ח כללי עלה בכ-4%, כאשר מדד אג"ח ממשלתיות עלה ב-1% בלבד ומדד אג"ח הקונצרניות עלה ב-6%. חטיבת ההשקעות העלתה מעט את שיעור החשיפה לאג"ח קונצרני סחיר בישראל לאור אטרקטיביות שגדלה בפרויקט הסיכון במקביל לתשואות אבסלוטיות אטרקטיביות הן בישראל והן בחו"ל.
מוצרי מדדים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע במוצרי מדדים לצורך גיוון תיק ההשקעות ויעילות רבה ביכולת לשינוי הרכב ההשקעות באמצעות נכסים אלו.
נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים	חטיבת ההשקעות ממשיכה להשקיע באפיקים אלו לצורך פישוט, הגנה, נזילות וסחירות באפיקי מדד מחירים לצרכן אפיקי מניות והגנות מט"ח לפי הנחיות וועדת השקעות וכפוף ליתרונות למול עבודה בנכס הבסיס.
השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות	חטיבת ההשקעות ממשיכה להגדיל את החשיפה לאפיק זה הן באופן אבסולוטי והן כאחוז חשיפה מתיקי העמיתים במטרה לגוון את הרכב הנכסים של התיק להשיג תשואה גבוהה יותר למול נכסים סחירים באותה רמת סיכון תוך שימת דגש על ייזום נדלן למגורים בישראל וקרנות buy out בחו"ל.

5. ניהול סיכונים

החוזר המאוחד, שער 5, חלק 1, פרק 10 - ניהול סיכונים, מסדיר תשתית לזיהוי, מדידה ודיווח של סיכונים שוק, אשראי ונזילות הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכוניות העמיתים בקופות גמל. החוזר מחייב מינוי מנהל סיכונים אובייקטיבי ובלתי תלוי במערך ההשקעות והאשראי של החברות המנהלות אשר יספק לדירקטוריון החברה המנהלת, הנהלתה, ועדת ההשקעה וועדת האשראי שלה תמונת מצב אובייקטיבית ומקיפה אודות הסיכונים הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכוניות העמיתים. ניהול תיק ההשקעות של הקופה נעשה תוך חתירה לאיזון בין המטרה של השגת תשואה מקסימאלית על הנכסים לבין הסיכון הכרוך בהשקעות ורמת הנזילות הנדרשת כדי לממן פעילות זו ופעילות משיכות והעברות של כספים על ידי העמיתים.

דירקטוריון החברה קבע מדיניות השקעות אשר מגבילה את רמות החשיפה אליהן ניתן להגיע בכל אחד מאפיקי ההשקעה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות את ועדת ההשקעות ומגבילות את רמת הסיכון של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה. ועדת ההשקעות דנה בישיבותיה בתמהיל ההשקעות של מסלולי ההשקעה בקופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. דיווחי ניהול סיכונים המוצגים לוועדת השקעות מציגים אומדנים להפסד פוטנציאלי הצפוי לתיק נכסים בשל התממשות סיכונים שוק. בכל התכנסות של ועדת השקעות ובהתבסס על מערכת BI, מציגה חטיבת השקעות חתכי חשיפה שונים של תיק ההשקעות.

הוועדה בוחנת ומתאימה את מדיניות ההשקעות וביצועה בשוטף לנוכח ההתפתחויות בנכסיה, במאפייני עמיתיה ובשוקים.

בקבוצת הראל פועלת ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים נפרדת לפנסיה וגמל, אשר דנה בנושאים הקשורים לניהול סיכונים וניהול ההון ומגבשת המלצות לדירקטוריון. הוועדה פועלת בהתאמה לדרישות סעיפי סימן י"א בחוזר גופים מוסדיים 31-9-2018 בנושא "דירקטוריון גוף מוסדי". כמו כן, קיים תהליך דיווח רבעוני על ידי בעלי תפקידים בתחומי הפעילות השונים בדבר שינויים מהותיים בפרופיל הסיכונים של החברה למנהלת הסיכונים, להנהלה ולדירקטוריון.

השיטות ונהלי העבודה בתחום ניהול הסיכונים נבחנים ומתעדכנים באופן שוטף, תוך התחשבות במדיניות ניהול הסיכונים בקבוצת הראל, בשינויים החלים בסביבה העסקית בארץ ובעולם ובהנחיות ודרישות הרגולציה.

להלן פירוט הסיכונים המרכזיים להם חשופה הקופה ואופן הטיפול בהם:

א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת

לעניין פירוט מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת של קופת הגמל ראה ביאור 25 בדוחות הכספיים של החברה המנהלת.

ב. סיכונים נזילות

סיכון נזילות נובע מאי ודאות לגבי שינויים אפשריים בהיקף משיכת כספים מהקופה, ו/או קריאות לכסף בגין התחייבויות עבר ו/או דרישה להשלמת בטחונות בגין נגזרי מניות ומט"ח, העשויים להביא למצב בו הקופה תידרש לממש במהירות נכסים בהיקף ניכר על מנת לשלם לעמיתים המושכים או המניידים לקופות אחרות. סיכון זה קשור בהיקף חסכון העמיתים הזכאים למשיכה אל מול אורך החיים הממוצע של נכסי הקופה ונזילותם וכן מגורמים חיצוניים של הגברת תחרות ומעבר בין קופות גמל.

לצורך ניהול סיכון הנזילות קופות הגמל מחזיקות בנכסים נזילים, כגון מזומנים, שווי מזומנים ופיקדונות לתקופה של עד חודש ימים וכן בנכסים בעלי סחירות גבוהה שניתנים למימוש בקלות יחסית. כמו כן, קיימות מגבלות השקעה על שיעור הנכסים הלא נזילים ואחת לתקופה נבחנת השפעה של תרחישי משבר על מצב הנזילות.

ניהול הקופות בשיטת סלי השקעה, מקטין חשיפה לסיכון נזילות בכלל ובקופות הקטנות בפרט.

ועדת ההשקעות אישרה מודל למעקב אחר סיכון הנזילות בפעילות הקופה. מדדי הנזילות מביאים בחשבון מצבי קיצון של משיכות בקופות כולל העברות בין קופות ואת נזילות הנכסים בתיקים במצבי משבר שונים. ועדת ההשקעות בוחנת על בסיס תקופתי את העמידה ברמת הנזילות ביחס למדדי הנזילות שנקבעו ובוחנת באופן שוטף את צרכי הנזילות והתאמתם לנכסי הקופה על מנת להיערך מראש לשינויים ברמת הנזילות הנדרשת.

ניתוח נזילות הקופה

ליום 31 בדצמבר 2023	
נזילות (בשנים)	נכסים, נטו (באלפי ש"ח)
נכסים נזילים וסחירים	22,802
מח"מ של עד שנה	973
מח"מ מעל שנה	4,571
אחרים	139
סה"כ	28,485

הקופה אינה נתקלת בקשיי נזילות ובקשיים למימון תשלומים לעמיתים מושכים או המניידים החוצה, והיא שומרת על רמת נזילות מספקת. על פי ניסיון העבר, לאור היקף נכסיה של הקופה, הפיזור הרחב של עמיתה והעובדה כי מרבית נכסיה הינם סחירים ובני מימוש מהיר, הקופה אינה צופה בעיות נזילות בשנים הקרובות. נכון לסוף שנת 2023, כ-80% מנכסי הקופה הושקעו בנכסים נזילים.

מבחינת הרכב נכסי הקופה והערכות ההנהלה, הנהלת החברה המנהלת סבורה כי סך הכספים הסחירים והנזילים וצפי ההפקדות מהווים כרית בטחון מספקת לצמצום התממשות סיכון הנזילות כאמור לעיל.

ג. סיכוני שוק

החברה המנהלת פועלת בהשקעותיה בכפוף להוראות הדין ולמדיניות ההשקעות הנקבעת על ידי הדירקטוריון. הסיכונים הפיננסים מנוהלים באמצעות פיזור בין אפיקי השקעה, ענפים, מנפיקים ובין נכסים בארץ לנכסים בחו"ל, בחינה וניתוח של הנכסים טרום קבלת החלטת ההשקעה ובמהלך חיי ההשקעה ועמידה במגבלות חשיפה.

מגבלות שונות לחשיפות לסיכוני שוק נקבעו הן על ידי הדירקטוריון והן על ידי ועדת השקעות, מתוך מטרה לצמצם את ההפסד שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בשווקים. מגבלות אלו מתייחסות, בין היתר, לתקרות השקעה במניות, קרנות ונדל"ן, לחשיפה מרבית לאגרות חוב קונצרניות בהתאם לדירוג, לחשיפה מרבית להשקעה בודדת, לחשיפה למגזרי הצמדה ולחשיפה לריבית. מדיניות ניהול סיכוני השוק כפופה גם לתקנות ההשקעה. שימוש בנגזרים נעשה למטרות הגנה ולמטרות יצירת חשיפה ונכלל בדוחות הבקרה.

כימות ובחינת סיכוני שוק נעשים באמצעות מערכת ממוכנת באגף ניהול סיכונים. הכלי המרכזי למדידת סיכוני השוק נעשה בעיקר באמצעות תרחישי קיצון שונים, המהווים אינדיקציה להפסד אפשרי בתיקי ההשקעות של הנוסטרו ובתיקי עמיתים. תרחישים אלה מבוססים על אירועים היסטוריים או היפותטיים וההנחות בבסיסם מתעדכנות תקופתית בהתאמה לשינויים בסביבה הכלכלית, בגורמי הסיכון ובמאפייני התיקים.

ככלל, סיכוני שוק בניהול פעילות קופת הגמל נובעים מאפשרות לשחיקת שווי נכסי קופות הגמל כתוצאה משינויים במחירי ניירות ערך, מחירי נדל"ן, שערי ריבית, שערי חליפין ואינפלציה ומפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.

סיכוני שוק הקשורים בירידה הפוטנציאלית בערכם הכלכלי של נכסי הקופה הינם כדלקמן:

1. סיכוני הצמדה: בשיקולי השקעה נלקחות בחשבון תחזיות אינפלציה ואלטרנטיבות השקעה, גם בהיבט של בסיס הצמדה. הקופה מבצעת את השקעותיה ברכיבים צמודים ולא צמודים בהתאם לסביבת האינפלציה והתחזיות העתידיות שלפניה.
2. סיכון שער חליפין: לקופה חשיפה לנכסים צמודי מט"ח בעיקר כתוצאה מהשקעות בנכסים זרים ולכן בשיקולי ההשקעה נלקחות בחשבון תחזיות לשינויים בשערי חליפין, בעיקר ביחס לדולר.
3. סיכוני ריבית: לשינויים בשערי הריבית השפעה על אגרות החוב המוחזקות על ידי הקופה ועל פקדונות והלוואות ובאמצעותן על שווי נכסי הקופה. בעת קבלת החלטות השקעה וקביעת משך החיים הממוצע של הנכסים נלקחים בחשבון הנחות ותחזיות לגבי שינויי ריבית והשפעתם על תיק ההשקעות של הקופה. הקופה מטפלת בסיכוני ריבית על ידי שינוי באורך החיים הממוצע הכולל של מכשירים נושאי ריבית בכל אפיק, פיזור וחשיפה לסוגי ריביות שונות.
4. סיכון מניות: ההפסד שעלול להגרם לקופה כתוצאה מירידה במחירי המניות הנסחרות בארץ ובחו"ל.
5. סיכון מרווח אשראי: הפסד הנובע מפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.

6. סיכון נדל"ן: ההפסד שעלול להיגרם מירידת ערכן של ההשקעות בנדל"ן.

ועדת ההשקעות דנה בישיבותיה בתמהיל ההשקעות של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. מדדי סיכונים המוצגים לוועדת השקעות כוללים תרחישי קיצון והשוואת מדדי ביצועים וסיכונים לתיקי סמן. ועדת השקעות מקבלת מדי ועדה דיווח בדבר חשיפה ענפית, חשיפה גיאוגרפית וחשיפה מטבעית.

(1) סיכון מדד וסיכון מטבע

ליום 31 בדצמבר 2023			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
11,883	7,277	9,325	28,485
2,910	95	(3,005)	-
14,793	7,372	6,320	28,485

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא
סך הכל

(2) סיכון ריבית

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי בשיעור הריבית על התשואה של קופת הגמל:

ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)	
1% -	1%+
אחוזים	אחוזים
2.15	(1.92)

ליום 31 בדצמבר 2023

תשואת תיק ההשקעות

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה, החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים בריבית משתנה, החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוח הרגישות כולל אך ורק סעיפים אשר ערכם מושפע באופן ישיר כתוצאה משינוי בשיעור הריבית. בהתאם לכך, לא מובאות בחשבון השפעות עקיפות כגון השפעה של קרנות נאמנות שמשקיעות בנכסי חוב.

(3) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים

להלן פירוט החשיפה לענפי משק בגין השקעה במניות:

ליום 31 בדצמבר 2023				
%	סך הכל	בחו"ל	נסחרות במדד	נסחרות במדד
			מניות היתר	ת"א 125
מסה"ב			אלפי ש"ח	
18.45	879	-	-	879
3.13	149	-	-	149
1.26	60	17	1	42
16.46	784	534	5	245
21.58	1,028	281	71	676
16.99	809	73	39	697
13.92	663	256	36	371
4.93	235	-	32	203
3.28	156	38	3	115
100.00	4,763	1,199	187	3,377

ענף משק
בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז
סך הכל

ד. סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון לאי עמידת צד שלישי בהתחייבויותיו. סיכוני אשראי יכולים לנבוע, בין היתר, מאי עמידה במועדי החזר, היעדר יכולת פירעון, מימוש ביטחונות בערך פחות מהמוערך או מירידת ערך כתוצאה משינוי בדירוג אשראי.

מדיניות ניהול סיכוני האשראי של החברה מתבססת על פיזור וגיוון תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר, באופן שיתרום להשגת תשואה הולמת עבור הסיכון הניטל, בהתאם למגבלות שהוגדרו, תוך הבנת פרופיל סיכון האשראי של החברה ופירוט תחומי אחריותם של הגורמים המעורבים בתהליכי זיהוי, מדידה, ניטור ובקרה של סיכון האשראי. המסגרת למתן וניהול אשראי כוללת גם נהלים ומתודולוגיות, על פיהם יש לפעול.

פעילות האשראי נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה ולחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי ובהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון ולהחלטות פרטניות של ועדות ההשקעה השונות. תקנות ההשקעה קובעות מגבלות חשיפה ללווה בודד ולקבוצת לוויים וכן מגבלות על מתן אשראי בהתאם לסוגי בטחונות וכיוצ"ב. חוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית ומטרתם להבטיח קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכוני אשראי להם חשופה הקופה.

בחטיבת ההשקעות, קיימת הפרדה בין יחידת ניהול האשראי הלא סחיר אשר נוטלת את הסיכון ובין יחידה עצמאית המנהלת בקרה על הפעילות. תהליכי מעקב אחר יכולת הפירעון של לוויים ואיכות הבטוחות מבוצעים במסגרת נהלי עבודה למתן אשראי שאושרו בדירקטוריון. לגבי אשראי סחיר, מתנהל מעקב אחר יכולת הפירעון, איכות הבטוחות וחובות בעייתיים. בעקבות חוזר המפקח בנושא טיפול בחובות בעייתיים ופעולות לגביית חוב, הוקם פורום חוב ומונה מנהל לפורום אשר תפקידו להעריך מצב חובות בעייתיים (בחוב סחיר ולא סחיר) ולהבטיח כי מתקיימים תהליכי מעקב ובקרה שוטפים.

הערכה ספציפית של סיכון האשראי לגבי חוב לא סחיר מבוצעת במערך האשראי בחטיבת ההשקעות באמצעות מודלי דירוג המבוססים על מתודולוגיה דומה לזאת הנמצאת בשימוש חברות הדירוג. המודלים השונים, נבדקו כעומדים בדרישות החוזר המאוחד פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" ואושרו על ידי ועדת אשראי אשר הוסמכה לכך על ידי הדירקטוריון.

ברמת עסקה פרטנית - מתקבלת חוות דעת ניהול סיכונים לתחומי פעילות חדשים ולעסקאות משמעותיות, גדולות או מורכבות, בהתאם לפרמטרים שהוגדרו. ובמקביל, אגף ניהול סיכונים בוחן ומאתגר את הדירוג של הלוואות חדשות המבוצעות בחטיבת ההשקעות. בנוסף, לאורך חיי האשראי וברמת התיק הכולל מתבצע באגף ניהול סיכונים כימות של סיכוני האשראי הגלומים בנכסי ההשקעה, באמצעות בחינת הדירוג הממוצע של החוב הלא ממשלתי בתיקים האמורים והערכת ההפסד הצפוי (Expected Loss) וההפסד הלא-צפוי (Unexpected Loss) בגין סיכוני האשראי הלא סחיר.

(1) חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר 2023		
סחירים	שאינם סחירים	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
7,947	4,880	12,827
1,382	664	2,046
9,329	5,544	14,873

בארץ

בחו"ל

סך הכל נכסי חוב

(2) פירוט נכסי חוב בחלוקה לדירוגים

נכסי חוב בארץ

ליום 31 בדצמבר 2023
דירוג מקומי (*)
אלפי ש"ח

נכסי חוב סחירים בארץ

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:

AA ומעלה

BBB עד A

לא מדורג

5,049

2,047

830

21

7,947

סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ

נכסי חוב שאינם סחירים בארץ

אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג:

AA ומעלה

BBB עד A

הלוואות לצורך רכישת אמצעי שליטה

הלוואות לאחרים

246

19

167

4,448

4,880

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ

12,827

סך הכל נכסי חוב בארץ

2,431

מזה - נכסי חוב בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו-16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

נכסי חוב בחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2023
דירוג בינלאומי (*)
אלפי ש"ח

נכסי חוב סחירים בחו"ל

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:

A ומעלה

BBB

נמוך מ-BBB

41

175

890

276

1,382

סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"ל**נכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל**

אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג:

לא מדורג

נכסי חוב אחרים

53

611

664

2,046

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל**סך הכל נכסי חוב בחו"ל**

526

מזה - נכסים מדורגים בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על-ידי הממונה *S&P, Mood's* ו- *Fitch*. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו- 16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור.

(3) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיערי ההיוון אינם מתבססים על דירוג האשראי של הנכס אלא על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת מיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. מודל זה מביא לידי ביטוי באופן עדכני יותר שינויים בפרמיית הסיכון של נכסי החוב, כפי שאלו משתקפים בשוק הסחיר בהתאם לשינויים באותו עשירון.

הריביות הממוצעות המשוקללות בגין כל אחת מקבוצות הדירוג המוצגות להלן הינן בהתאם לנכסים הכלולים בכל קבוצת דירוג:

ליום 31 בדצמבר 2023	נכסי חוב שאינם סחירים
באחוזים	לפי דירוג (*):
4.39	AA ומעלה
5.83	A
9.28	BBB
7.99	נמוך מ-BBB
6.34	לא מדורג

(*) המקורות לרמת דירוג מקומי הינן חברות הדירוג "מעלות" ו"מדורג". נתוני חברת מדורג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על ידי הממונה *S & P, Mood's* ו- *Fitch*.

(4) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים ושאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2023		ענף משק
%	סכום	
מסה"כ	אלפי ש"ח	
9.05	1,346	בנקים
1.16	172	ביטוח
0.32	47	ביומד
0.85	127	טכנולוגיה
19.08	2,838	מסחר ושרותים
29.76	4,425	נדל"ן ובינוי
2.01	299	תעשייה
2.39	356	השקעה ואחזקות
1.16	173	נפט וגז
34.22	5,090	אג"ח ממשלתי
100.00	14,873	סך הכל

ה. סיכונים גיאוגרפיים

סיכון גאוגרפי הינו סיכון להפסד הנובע מחשיפה של תיק ההשקעות בצורה ישירה או עקיפה, דרך השקעה בחברות שיש להן פעילות עסקית במדינה, לאירוע שלילי באותה מדינה או אזור גיאוגרפי. אירוע כזה עשוי להתעורר למשל על רקע עימות בטחוני באזור, משבר כלכלי במדינה עצמה או אצל שותפת סחר מהותית. סיכון גיאוגרפי עשוי לבוא לידי ביטוי בעלייה באירועי חדלות פירעון של ממשלות ועסקים ו/או ירידה בשווי נכסים הוניים (נדל"ן, מניות וכד').

להלן החשיפה הגיאוגרפית עבור הנכסים השונים בהתאם למקום הסיכון הסופי, או בהתאם למקום בו הונפק או נסחר הנכס, במקרים בהם לא ניתן היה לזהות את מקום החשיפה הסופית:

ליום 31 בדצמבר 2023									
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח									
825	31	794	272	3	235	37	247	-	בריטניה
287	-	287	-	62	100	87	38	-	סין
453	5	448	52	5	161	-	230	-	צרפת
477	130	347	17	33	297	-	-	-	יפן
7,620	2,795	4,825	1,199	767	1,301	1,060	457	41	ארצות הברית
426	68	358	136	4	38	180	-	-	אירופה
19,109	15	19,094	7,256	3	780	2,954	3,052	5,049	ישראל
295	-	295	-	39	113	143	-	-	שווקים מתעוררים
2,239	202	2,037	184	265	856	302	430	-	אחר
31,731	3,246	28,485	9,116	1,181	3,881	4,763	4,454	5,090	סך הכל

1. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה

הפעלת קופת גמל דורשת עמידה בכללי פעילות ודיווח שנקבעו בחוקים ובתקנות. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה-2005, מעניק סמכויות שונות ואמצעי אכיפה מגוונים לממונה לרבות סעיפי עונשין במקרה של אי עמידה בכללים והנחיות.

הקופה פועלת בתחום שוק ההון והחיסכון ארוך הטווח, בהם מתבצעת פעילות השקעה לצד פעילות מול העמיתים החוסכים בקליטת הפקדות, תשלומים וזיכויים ברווחים. פעילות זו חושפת את הקופה לסיכונים תפעוליים ולסיכונים הנובעים משינויי פסיקה וחקיקה כלליים ובתחום הפעילות הספציפי של הקופה.

אי לכך פועלת הקופה בהתאם לנהלים מסודרים שגיבשה להסדרת התהליכים השונים בקופה, לרבות ביצוע בקורות ומעקב שוטף אחר הפעילות. כמו כן מלווה את פעילות הקופה יועץ משפטי ומנהל סיכונים.

הסיכון התפעולי שלוב בכלל הפעילויות, המוצרים, המערכות ותהליכי העבודה המבוצעים בחברה. לפיכך, קיימת חשיבות למודעות ולניהול הסיכון התפעולי בכל הרמות.

האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלים בדרגות הניהול השונות בחברה, בתמיכה מקצועית של אגף ניהול סיכונים המופקד על הכוונה מתודולוגית ויישום המדיניות בראיית על. חלק מהסיכונים התפעוליים מנוהלים על-ידי גורמי בקרה נוספים, כגון מנהל אגף SOX, אכיפה וציות, אחראי אבטחת מידע ואחראי היערכות לשעת משבר.

החברה בוחנת באופן שוטף את החשיפה לסיכונים תפעוליים ונוקטת באמצעים להפחתת רמתם. אגף ניהול סיכונים מבצע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים, תוך שימת דגש מיוחד על סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיות מידע וסייבר וסיכונים המשכיות עסקית.

אופי הפעילות, המבנה הארגוני ומדרג הסמכויות המייחדים את החברה וכן היקף הכספים המנוהלים על ידה, חושפים אותה גם לאפשרות של הונאות ומעילות מצד גורמים בתוך החברה וגורמים מחוץ לחברה. החברה הגדירה מדיניות הכוללת מסגרת עבודה שיטתית למניעה, איתור, דיווח ותגובה מצמצמת נזקים לאירועי מעילות והונאות. עיקרי המדיניות באים לידי ביטוי בנהלי העבודה של החברה, בתהליכי העבודה בפועל ובקוד האתי, שמטרתו להנחות את עובדי החברה בנושאי התנהגות, משמעת ואתיקה בעבודה.

בהתייחס לסיכונים משפטיים, כולל סיכונים ציית, היועץ המשפטי של החברה אחראי לניהול הסיכון המשפטי, מסתייע במידת הצורך ביועץ משפטי חיצוני ומעניק תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות החברה. במסגרת זו, ניהולו השוטף של הסיכון המשפטי מתבטא בעיקר במתן ייעוץ משפטי שוטף לאורגנים המוסמכים בחברה בנושאים השונים הכרוכים בפעילות החברה, בהכנת מסמכי התקשרות ופוליסות ביטוח, בניהול הידע המשפטי בחברה, ובכלל זה עדכון הגורמים הרלוונטיים בשינוי הוראות דין ורגולציה לסוגיהם, אשר יש להם השלכה על עבודת החברה, בהתאמת מערך ההסכמים והנהלים לשינויים אלה ובעדכונים שוטפים של מערכות ההסכמים והמסמכים שבשימוש החברה, ובריכוז התביעות הייצוגיות נגד החברה והפיקוח על הגורמים המקצועיים המטפלים בהן מטעם החברה.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא אחר דרישות החוק פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה, המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציית להוראות הרלוונטיות להם. בינואר 2012 החברה אימצה תכנית אכיפה, במסגרת יישום הוראות חוק הגברת האכיפה בשוק ההון, המתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005, ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ופיקוח על ביצועה.

בהתאם להוראות צו איסור הלבנת הון שנכנס לתוקפו במרס 2018 וחוזר גופים מוסדיים 2018-9-2 בנושא ניהול סיכונים הלבנת הון מפברואר 2018, החברה קבעה מדיניות ניהול סיכונים בנושא ומינתה אחראי למילוי חובות, בהתאם לדרישות הרגולציה, באופן שיבטיח קיומה של תשתית ארגונית מתאימה ואמצעים להפחתת הסיכון. כמו כן, החברה גיבשה נהלים ליישום מדיניות ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, ועדכנה נהלים רלוונטיים, כך שיתייחסו, בין היתר, להליך של זיהוי והכרת הלקוח, לסיווג של חשבון בסיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור, לקיום בקרה שוטפת, לניהול רישומים ולדיווח. בנוסף, החברה אימצה גישה מבוססת סיכון, על מנת לזהות, להעריך ולהתמודד באפקטיביות עם סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, במסגרתה בוצע סקר לזיהוי והערכה של סיכונים הלבנת הון ומימון הטרור בפעילויות השונות.

מערך טכנולוגיית המידע הוא מרכיב מרכזי בתפעול ובניהול התקין של החברה. דירקטוריון החברה אישר מסמך מדיניות בנושא ניהול טכנולוגיות המידע.

בחינת סיכונים ה-IT מתבצעת באופן שוטף, הן ברמת תהליכי ה-IT המהותיים המנוהלים בחברה והן ברמת מערכות המידע והתשתיות. הטיפול בסיכונים הנובעים מתהליכי IT מהותיים מבוצע כחלק מתפישת הבקרה המיושמת בהראל המשמר מחשבים, בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2010-9-4 בנושא "ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים". אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי להערכת ההשפעה הפוטנציאלית של סיכונים טכנולוגיות המידע על תהליכי הליבה בחברה.

החברה חשופה בפעילותה לסיכון סייבר אשר עלול לנבוע משימוש לא מורשה בזהות, הפרעה לפעילות על ידי פגיעה בפעילות הרשת או השבתת שירותים, פגיעה במערכות, גניבה של נכסים דיגיטליים, החדרה של קודים או תוכנות זדוניות, חדירה למערכת או חשיפת מידע. תפיסת ההגנה של החברה בניהול סיכונים סייבר ואבטחת מידע בנויה על שלוש שכבות: שכבת הגנה טכנולוגית, שכבת טיפול באירועים ושכבת רגולציה, ארגון ושיטות. בנוסף להיערכות תפעולית, החברה רכשה כיסוי ביטוחי כנגד פשעי מחשב, בכללם אירועי סייבר. ביום 31 באוגוסט 2016 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2016-9-14 בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים". החוזר מגדיר עקרונות לניהול סיכונים סייבר בגוף מוסדי ומחייב לנהל סיכונים אלו. ההוראה מתייחסת, בין היתר, לנושאים הבאים: ממשל תאגידי- תפקידים ותחומי אחריות, הערכת סיכונים, הגנת סייבר, ניטור ובקרה, אבטחת מערכות, תקשורת ותפעול, ניהול משתמשים והרשאות, מיקור חוץ, שירותי מחשב בענן, אבטחה פיסית וסביבתית, אבטחת ערוצי קשר עם לקוחות וגורמים חיצוניים.

בהתייחס לסיכונים אבטחת מידע וסייבר, ובהתאמה לחוזר בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים", הדירקטוריונים של הגופים המוסדיים בחברה אימצו ואישרו מדיניות בנושא ניהול סיכונים סייבר. אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי על חשיפות החברה לסיכונים סייבר.

בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2018-9-19 בנושא מיקור חוץ מיוני 2018, החברה קבעה מדיניות וגיבשה נוהלי עבודה, הכוללים בין היתר קווים מנחים וקריטריונים לקביעתה של פעילות כמהותית, עקרונות להתקשרות בהסכם למיקור חוץ ומנגנוני פיקוח, מעקב ובקרה אפקטיביים על פעילויות מהותיות שהוצאו למיקור חוץ.

היערכות הנהלת החברה להמשך פעילות בעת משבר (DRP) והמשכיות עסקית מתבצעת בשני מישורים: הערכות לנפילת מערכות המחשב והערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים. בנוסף, מתבצעים תרגולים במסגרת הנהלת החברה לאירוע משבית (קטסטרופלי), בו מתורגלים תהליכים לוגיסטיים נבחרים ומופעלות תוכנות ומערכות מרכזיות מהאתר החלופי.

למידע נוסף, ראה דיון בגורמי סיכון בסעיף 3.12 בדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה המנהלת וביאור 14, בדבר התחייבויות והתקשרויות תלויות בדוחות הכספיים של הקופה.

2. גורמי סיכון על פי טיבם

בטבלה להלן מוצגים גורמי הסיכון על פי טיבם - סיכונים מקרו, סיכונים ענפיים, סיכונים גיאוגרפיים ככל שישנם וסיכונים מיוחדים לקופה, אשר דורגו, בהתאם להערכות סובייקטיביות איכותיות של הנהלת החברה המנהלת של הקופה בהתחשב בהיקף ובמאפייני פעילותה נכון לתאריך הדוח, בקטגוריות על פי השפעתם, ככל שניתן לגבי כל גורם סיכון, על קופת הגמל - השפעה גדולה, בינונית וקטנה.

גורמי סיכון	השפעה גדולה	השפעה בינונית	השפעה קטנה
סיכונים מקרו	סיכונים שוק	✓	
	האטה כלכלית בישראל	✓	
	סיכונים אשראי	✓	
	סיכון מחירי נכסים אחרים	✓	
סיכונים ענפיים	שינויים רגולטוריים	✓	
	סיכון נזילות	✓	

6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו

רואה החשבון לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בחוות דעתו.

7. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי

א. בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2023 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

דודי לייזנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 27 במרס 2024

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל קופה לפנסיה תקציבית (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של קופת הגמל; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל קופה לפנסיה תקציבית (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קופת הגמל; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2024

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים

דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

הנהלה, בפקוח הדירקטוריון, של הראל קופה לפנסיה תקציבית (להלן: "קופת הגמל") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קופת הגמל תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

הנהלה בפקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקורות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2023, הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון :	ניר כהן	_____
מנכ"ל :	דודי לידנר	_____
סמנכ"ל כספים :	רם גבל	_____

תאריך אישור הדוח : 27 במרס 2024

הראל קופה לפנסיה תקציבית
דוחות כספיים ליום
31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

3	דוח רואי החשבון המבקרים.....
6	דוח על המצב הכספי.....
7	דוח הכנסות והוצאות.....
8	דוח על השינויים בזכויות העמיתים.....
9	ביאור 1 - כללי.....
10	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית.....
12	ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה.....
12	ביאור 4 - נכסי חוב סחירים.....
12	ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים.....
12	ביאור 6 - מניות.....
13	ביאור 7- השקעות אחרות.....
13	ביאור 8 - זכאים ויתרות זכות.....
14	ביאור 9 - דמי ניהול.....
14	ביאור 10 - הוצאות ישירות.....
14	ביאור 11 - תשואות מסלולי השקעה.....
15	ביאור 12 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.....
15	ביאור 13 - מסים.....
15	ביאור 14 - התחייבויות תלויות והתקשרויות.....

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל קופה לפנסיה תקציבית

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של הראל קופה לפנסיה תקציבית (להלן - "הקופה") לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת דוחות ההכנסות וההוצאות ואת הדוחות על השינויים בזכויות העמיתים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת"). אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הקופה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת תוצאות פעולותיה והשינויים בזכויות העמיתים שלה לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון החברה המנהלת ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגביו היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם. התקשרו של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעות חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

מדידת שווי הוגן של השקעות פיננסיות לא סחירות

מדוע העניין נקבע כעניין מפתח בביקורת

כמתואר בביאור 5 לדוחות הכספיים, יתרת נכסי חוב שאינם סחירים ליום 31 בדצמבר 2023 מסתכמת ל-5,544 אלפי ש"ח. השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעות על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ. לשינויים באומדנים, בהנחות או בהערכות בהם נעשה שימוש במסגרת הערכות השווי עשויה להיות השפעה משמעותית על קביעת השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים. בשל אי הוודאות המובנית ביחס לאומדנים, ההנחות וההערכות כאמור לעיל, זיהינו את הביקורת ביחס למדידת השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים כעניין מפתח בביקורת.

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

המענה שניתן לעניין המפתח בביקורת

נהלי הביקורת העיקריים שביצענו בקשר לעניין מפתח זה כללו את הנהלים הבאים:

- בחנו את העיצוב, היישום והאפקטיביות התפעולית של בקורות מפתח פנימיות בקשר עם תהליך קביעת השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים.
- בחנו את המתודולוגיה למדידת השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים.
- ביצענו בחינה מדגמית של השווי בדוחות הכספיים של נכסי חוב שאינם סחירים אל מול ציטוטי חברת מרווח הוגן בע"מ.
- ביצענו בחינה מדגמית של מסד הנתונים ששימש לצורך קבלת ציטוט מחברת מרווח הוגן בע"מ אל מול הסכמי הלוואות.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) והדוח שלנו מיום 27 במרס 2024 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2024

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל קופה לפנסיה תקציבית בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הראל קופה לפנסיה תקציבית (להלן - "הקופה") ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). בקרה הדירקטוריון והנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקופה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקופה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקופה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה המנהלת ובכפוף לכללים ולהוראות החלים על פי דין; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקופה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקופה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 והדוח שלנו, מיום 27 במרס 2024, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2024

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
רכוש שוטף			
2,646	3,542		מזומנים ושווי מזומנים
415	115	3	חייבים ויתרות חובה
3,061	3,657		
השקעות פיננסיות			
8,700	9,329	4	נכסי חוב סחירים
5,446	5,544	5	נכסי חוב שאינם סחירים
4,191	4,763	6	מניות
3,600	5,292	7	השקעות אחרות
21,937	24,928		סך כל השקעות פיננסיות
24,998	28,585		סך כל הנכסים
זכאים ויתרות זכות			
267	100	8	
24,731	28,485		זכויות העמיתים
24,998	28,585		סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי לידנר
מנכ"ל

ניר כהן
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים : 27 במרס 2024

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	ביאור
הכנסות (הפסדים)			
149	118	(9)	ממזומנים ושווי מזומנים
מהשקעות:			
392	(387)	679	מנכסי חוב סחירים
328	(110)	212	מנכסי חוב שאינם סחירים
248	(680)	1,531	ממניות
1,219	(1,572)	468	מהשקעות אחרות
2,187	(2,749)	2,890	סך כל ההכנסות (ההפסדים) מהשקעות
2,336	(2,631)	2,881	סך כל ההכנסות (ההפסדים)
הוצאות			
338	326	324	דמי ניהול
17	18	22	הוצאות ישירות
16	19	17	מסים
371	363	363	סך כל ההוצאות
1,965	(2,994)	2,518	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
23,630	27,295	24,731	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
1,838	1,790	1,946	תקבולים מדמי גמולים
691	1,360	157	תשלומים לעמיתים
2,518	(2,994)	1,965	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
27,295	24,731	28,485	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

א. הראל קופה לפנסיה תקציבית (להלן - "הקופה") הינה קופה למטרת פנסיה תקציבית המאושרת על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005. העמיתים החוסכים בה הינם מעבידים הנדרשים להפריש 2% משכר העובדים במסגרת פנסיה תקציבית, מכוח חוק התוכנית להבראת כלכלת ישראל.

ב. החברה המנהלת

הקופה מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - החברה המנהלת), חברה בבעלות מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - הראל השקעות), אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין הקופה ונכסיה. נתוני החברה המנהלת מוצגים בדוחות כספיים נפרדים בהתאם להוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ג. מדיניות ההשקעה

השקעות הקופה מבוצעות על-פי מדיניות ההשקעות הכוללת שנקבעת על-ידי הדירקטוריון, וועדת ההשקעות בחברה המנהלת ובהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ד. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, פתח ארגון הטרור חמאס במתקפת פתע רצחנית על מדינת ישראל שכללה ירי טילים וחדירת אלפי מחבלים מרצועת עזה לישראל. בעקבות המתקפה הנפשעת הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה"), בוצע גיוס מילואים נרחב והחלה מתקפה על ארגון החמאס הפועל מרצועת עזה. במקביל, התפתחה הסלמה ביטחונית משמעותית גם בגבול הצפון אל מול ארגון הטרור חיזבאללה, וכן הסלמה ביטחונית כתוצאה מפעילות החות"ם בתימן וניסיונותיהם החוזרים ונשנים לפגוע בבטיחות נתיבי השיט בים האדום.

בחודשים הראשונים השפעת המלחמה על המשק הישראלי ועל שוק ההון הייתה ניכרת והתבטאה, בין היתר, בסגירה זמנית ו/או בקיצור שעות העבודה של עסקים רבים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה ואירועים, הגבלות על מערכת החינוך ועוד. צעדים אלה כמו גם גיוס המילואים הנרחב, פינוי מאות אלפי תושבים מאזור עוטף עזה והדרום ומיישובי גבול הצפון, הביאו לצמצום הפעילות במשק ולירידה בפעילות הכלכלית, וכן לתנודתיות רבה בשווקים הפיננסיים ובשער החליפין של השקל אל מול מטבעות זרים, כתוצאה מעליה ברמות הסיכון וחוסר הוודאות.

השפעת המלחמה ניכרת גם על דירוג האשראי של מדינת ישראל. חברת הדירוג מודי'ס הודיעה בתחילת חודש פברואר 2024 על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל לרמה A2 (מרמה של A1) ואף הוסיפה להורדת הדירוג "תחזית שלילית". פיק' העבירה את ישראל לרשימת המעקב השלילית, ואילו S&P העבירה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל לשלילית.

ה. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) הקופה - הראל קופה לפנסיה תקציבית.
- (2) החברה המנהלת - הראל פנסיה וגמל בע"מ.
- (3) רשות שוק ההון - רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (4) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (5) חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, והתקנות שהותקנו מכוחו.
- (6) צדדים קשורים ובעלי עניין - כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.
- (7) מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

הדוחות הכספיים של הקופה ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), בהתאם לחוק הפיקוח ובתאם להוראות הגילוי והדיווח שנקבעו על ידי הממונה בפרק דין וחשבון לציבור שבקודקס הרגולציה. המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלה על ידי הקופה. הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 27 במרס, 2024.

א. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים של הקופה מוצגים בש"ח שהינו מטבע הפעילות של הקופה, ומעוגלים לאלף הקרוב, למעט אם צוין אחרת. הש"ח הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הקופה.

ב. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של הקופה נערכו על בסיס העלות ההיסטורית למעט נכסים והתחייבויות הנמדדים בשווי הוגן (ראה ג' להלן).

ג. בסיס הערכת נכסים

הנכסים בדוח על המצב הכספי מוצגים ונמדדים כלהלן:

- (1) מזומנים ושווי מזומנים - סעיף זה כולל יתרות ופקדונות בבנקים ובמוסדות כספיים שהופקדו לתקופה מקורית שאינה עולה על שלושה חודשים, ואשר לא חל עליהם כל שעבוד או מגבלה אחרת. מזומנים ושווי מזומנים כוללים ריבית שנצברה למועד הדיווח.
- (2) ניירות ערך סחירים בארץ - השער הידוע שפורסם בבורסה למועד הדיווח.
- (3) ניירות ערך סחירים בחו"ל - לפי השער הידוע הקובע שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בשנת הדיווח שנתקיים בבורסה בחו"ל או בשוק מוסדר בו הוא נסחר ולפי שערי החליפין היציגים למועד הדיווח.
- (4) השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים וכן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בעלות מתואמת, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי ביאור בלבד (אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות), חלקם משוערכים לפי שווי הוגן המחושב לפי מודל המבוסס על תזרימי מזומנים, כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ - החברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריביות ביחס לדירוגי הסיכון השונים לגופים מוסדיים לשם שיערוך נכסי חוב לא סחירים (להלן - החברה המצטטת) וחלקם משוערכים על פי ציטוטי שערים על ידי החברה המצטטת. המודל של החברה המצטטת מתבסס על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר.
- (5) השקעות בלתי סחירות בקרנות הון סיכון ובקרנות השקעה - לפי שווי ההוגן של ההשקעות על בסיס הדיווח שהתקבל לאחרונה לפני מועד הדיווח, בהתאם לדיווחים של הקרן או של מוסד פיננסי מוכר, שמתקבלים אחת לשנה לפחות.
- (6) חוזים עתידיים ועסקאות החלפה לא סחירים - ההשקעה מוצגת ע"פ שווי ההוגן כהפרש בין השווי המהווה של הנכס העתידי בקיזוז ההתחייבות העתידית בגין העסקה. יתרת זכות הנובעת מעודף ההתחייבויות העתידיות על הנכסים העתידיים מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות. בטחונות בגין חוזים עתידיים לא סחירים מסווגים לסעיף חייבים/זכאים.
- (7) יחידות בקרן להשקעה משותפת בנאמנות - לפי השער הקובע שפורסם שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בבורסה או בשוק מוסדר בו הוא נסחר.
- (8) אופציות וכתבי אופציות בלתי סחירים - לפי תחשיב כלכלי המבוסס על מודל Black&Scholes. יתרת זכות הנובעת מהתחייבויות בגין אופציות מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות.
- (9) אגרות חוב להמרה ופקדונות מובנים אשר משובצים בהם נגזרים פיננסיים נוספים, ואשר התשואה בגינם תלויה בתשואות תיקי נכסים, במדדי מניות, שערי ריבית וכד' והינן בלתי סחירות מוצגות בהתאם לציטוט המתקבל מהחברה המצטטת, או מגורם אחר, לפי העניין.
- (10) מניה לא סחירה - בהתאם להערכת מומחה שתתקבל אחת לשנה לפחות.
- (11) דיבידנד לקבל - דיבידנד שהוכרז וטרם התקבל עד למועד הדיווח, מוצג בהתאם לחלקה של הקופה בסכום שהוכרז כאמור.
- (12) ריבית לקבל - ריבית והפרשי הצמדה של אגרות חוב סחירות לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח, מוצגת בהתאם לחלקה של הקופה בסכום האמור.
- (13) פדיון לקבל - קרן החוב המיועדת לפדיון לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח מוצג יחד עם הנכס המתייחס בהתאם לחלקה של הקופה בסכום האמור.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. בסיס הערכת נכסים (המשך)

(14) יתרות הנקובות במטבע חוץ או הצמודות לשער מטבע חוץ - לפי השער היציג למועד הדיווח. להלן נתונים לגבי מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%

שיעור עליית (ירידת) מדדים נבחרים:

2.40	5.28	3.34	שיעור שינוי מדד המחירים לצרכן (לפי המדד הידוע במועד הדיווח)
(3.27)	13.15	3.07	שיעור שינוי שער החליפין של הדולר של ארה"ב

ד. הכרה בהכנסות והוצאות

ההכנסות וההוצאות נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מצטבר.

ה. זכויות העמיתים

הפקדות לקופה ומשיכות מהקופה נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מזומן, על פי מועד התקבול/התשלום בפועל.

ו. מסים

הקופה פועלת מכוח סעיף 29(2) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן - הפקודה), ולפיכך, הכנסות הקופה אשר אינן מעסק שקופת הגמל עוסקת בו או אינן מכל הכנסה ששולמה על ידי חבר בני אדם העוסק בעסק שהוא בשליטת קופת הגמל או שלקופת הגמל יש בו החזקה מהותית, פטורה ממס.

הוצאות המסים נובעות ממסים שנוכו במקור על נכסים פיננסיים בחו"ל בתקופת הדוח, וכן מהוצאות מס בהתאם להכנסה חייבת מכוח סעיף 29(2) לפקודה, כאמור לעיל.

ז. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים של הקופה, נדרשת הנהלת החברה המנהלת להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקופה, נדרשה הנהלת החברה המנהלת להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה המנהלת על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

להלן מידע בדבר האומדנים הקריטיים אשר קיים סיכון משמעותי ששינוי מהותי בהם עשוי לשנות באופן מהותי את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים של הקופה במהלך שנת הכספים הבאה:

- אומדני שווי הוגן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים - השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופיקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי החברה המצטטת (ראה ביאור 2.ג).

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
9	6
13	10
379	94
-	1
14	4
415	115

ריבית ודיבידנד לקבל
מוסדות
בטחונות בגין פעילות בנגזרים
חייבים בגין משכנתאות
חייבים בגין השקעות
סך הכל חייבים ויתרות חובה

ביאור 4 - נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
5,838	5,090
2,857	4,235
5	4
2,862	4,239
8,700	9,329

אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב קונצרניות:
שאינן ניתנות להמרה
שניתנות להמרה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
193	215
84	103
5,169	5,226
5,446	5,544

אגרות חוב קונצרניות:
שאינן ניתנות להמרה
פקדונות בבנקים
הלוואות לאחרים
סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ביאור 6 - מניות

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
4,144	4,713
47	50
4,191	4,763

מניות סחירות
מניות לא סחירות (*)
סך הכל מניות

(*) השקעות החברה בנדל"ן מחוץ לישראל מתבצעות באמצעות חברות ושותפויות מחוץ לישראל ולפיכך השקעות אלה מסווגות בסעיף מניות לא סחירות.

ביאור 7- השקעות אחרות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,709	3,881
803	1,181
-	95
18	32
4	3
1	-
3,535	5,192

השקעות אחרות סחירות

קרנות ותעודות סל

קרנות נאמנות

מכשירים נגזרים

מוצרים מובנים

אופציות

אחרות

השקעות אחרות שאינן סחירות

קרנות השקעה וקרנות הון סיכון

מכשירים נגזרים

מוצרים מובנים

46	37
11	63
8	-
65	100
3,600	5,292

סך הכל השקעות אחרות

ב. מכשירים נגזרים:

להלן סכום החשיפה, נטו לנכס הבסיס, המוצג במונחי דלתא של העסקאות הפיננסיות שנעשו לתאריך הדוח הכספי:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
3,374	3,314
119	101
(2,756)	(3,005)
(4)	2

מניות

מדד

מטבע זר

ריבית

ביאור 8 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	30
253	40
3	23
11	6
-	1
267	100

חברה מנהלת

התחייבויות בגין נגזרים

בטוחות בגין חוזים עתידיים לא סחירים

זכאים בגין משכנתאות

זכאים בגין השקעות

סך הכל זכאים ויתרות זכות

ביאור 9 - דמי ניהול

א. פירוט דמי הניהול:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
324	326	338

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים

ב. שיעור דמי ניהול מעמיתים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
%	%	%
2.00	2.00	2.00
1.27	1.28	1.27

דמי ניהול מסך נכסים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין

שיעור דמי ניהול הממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל

ביאור 10 - הוצאות ישירות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	2021	2022	2023
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
0.014	0.013	0.010	4	4	3
0.001	0.001	0.001	*-	*-	*-
0.002	0.005	0.007	1	1	2
0.005	0.004	0.002	1	1	*-
0.058	0.042	0.042	15	11	11
*-	*-	*-	*-	*-	*-
0.004	0.004	0.004	1	1	1
0.084	0.069	0.064	22	18	17

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך

עמלות דמי שמירה של ניירות ערך

הוצאות בגין השקעות לא סחירות

עמלות ניהול חיצוני:

בגין השקעה בקרנות השקעה

בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל

בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות

קרנות ותעודות סל

עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ומ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - תשואות מסלולי השקעה

תשואה ממוצעת נומינלית ברוטו ל- 5 שנים	תשואה שנתית נומינלית ברוטו				
	2019	2020	2021	2022	2023
					באחוזים
5.05	11.00	4.47	11.90	(9.51)	8.93

הראל קופה לפנסיה תקציבית

ביאור 12 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים**א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים**

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	(30)	החברה המנהלת
		צדדים קשורים אחרים:
157	205	מניות
29	74	אגרות חוב סחירות
1	46	הלוואות
21	-	קרנות השקעה
208	295	

יתרת נכסי חוב וחובות שוטפים הגבוהה ביותר במשך השנה של בעל עניין או צד קשור עמדה על 121 אלפי ש"ח.

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
324	326	338	דמי ניהול לחברה המנהלת

ביאור 13 - מסים

להלן פרוט תשלומי המסים שנגבו מהקופה בשנת הדוח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2023	
אלפי ש"ח	
16	בגין השקעות בניירות ערך זרים

ביאור 14 - התחייבויות תלויות והתקשרויות**א. התחייבויות תלויות**

הקופה אינה ישות משפטית ועל כן ככל שמוגשות תביעות הרי שהן מוגשות נגד החברה המנהלת. לגילוי בדבר תביעות משפטיות שהוגשו נגד החברה המנהלת ראה ביאור 26. א בדוח הכספי של החברה המנהלת.

ב. שעבודים

קיימים שעבודים על חלק מנכסיה הסחירים של הקופה, לצורך פעילותה השוטפת בנגזרים בסך של כ-563 אלף ש"ח.